Bundel - Raadsvergadering van 21 december 2021

1 Opening en presentie
2 Vaststelling agenda
3 Spreekrecht burgers
4 Vragenuur raadsleden
5 Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. 30-11-2021; Gemeenteblad 2021/109
Besluitenlijst 30-11-2021.docx
Raadsbesluit 109 Besluitenlijst raadsvergadering 30-11-2021.pdf
6 Vaststellen A(kkoord)stukken
6.1 Benoeming lid AB ISD BOL; Gemeenteblad 2021/110
Raadsvoorstel 110 Vervanging lid AB ISD BOL.docx
Raadsbesluit 110 Vervanging lid in het AB ISD B.pdf
6.2 Onderaanbesteding accountant; Gemeenteblad 2021/111
Vrz. Auditcommissie
Raadsvoorstel 111 Accordering onderaanneming accountant KSG.docx
Raadsvoorstel 111 (bijlage) KSG Accountantsdiensten 2019 tm 2021.pdf
Raadsvoorstel 111 (bijlage) Notitie samenwerking KSG-Astrium gemeente Brunssum.pdf
Raadsbesluit 111 Accordering onderaanneming accountant KSG.pdf
6.3 Vaststelling Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging ; Gemeenteblad 2021/99 (versie 2)
Burg. Van der Rijt
Raadsvoorstel 99 (versie 2) Wijziging APV; vaststelling Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging..docx
Raadsvoorstel 99 (bijlage versie 2) Algemene plaatselijke verordening gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.docx
Raadsvoorstel 99 (bijlage) Toelichting wijziging APV 2021 - APV 2022.docx
Raadsvoorstel 99 (bijlage) Notitie inzake het invoeren van een verbod op carbidschieten tijdens de jaarwisseling 2021.docx
Raadsbesluit 99 (versie 2) vaststelling Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.pdf
Raadsbesluit 99 (bijlage versie 2) Verordening APV Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.pdf
6.4 Aanpassingen Burgemeester Quintzaal; Gemeenteblad 2021/93 (versie 2)
Burg. Van der Rijt
Weth. De Rijck
Raadsvoorstel 93 (versie 2) Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal.docx
Raadsvoorstel 93 (bijlage) Collegevoorstel en besluit inzake Aanpassingen Burgemeester Quintzaal.docx
Raadsbesluit 93 (versie 2) Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal.pdf
6.5 Ambitiedocument Omgevingswet; Gemeenteblad 2021/103
Weth. Mertens
Raadsvoorstel 103 Vaststelling ambitiedocument invoering Omgevingswet.docx
Raadsvoorstel 103 (bijlage) ambitiedocument invoering Omgevingswet gemeente Brunssum tbv raad van 21-12- 2021.docx
Raadsbesluit 103 Vaststelling ambitiedocument invoering Omgevingswet.pdf
6.6 Starterslening 2021 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2021/96
Weth. Mertens
Raadsvoorstel 96 Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 en beschikbaarstelling aanvullend budget.docx
Raadsvoorstel 96 (bijlage) Verordening starterslening gemeente Brunssum 2021.docx

Raadsvoorstel 96 (bijlage) 8e begrotingswijziging 2021 inzake Startersleningen.pdf

Raadsbesluit 96 Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 en beschikbaarstelling aanvullend budget.pdf

Raadsbesluit 96 (bijlage) Verordening starterslening gemeente Brunssum 2021.pdf

6.7 Stedenbouwkundig kwaliteitskader Centrum; Gemeenteblad 2021/92

Weth. Mertens

Raadsvoorstel 92 Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum Centrum vaststellen als beleidsdocument.docx

Raadsvoorstel 92 (bijlage) AmbitiedocumentDuurzame OntwikkelingBrunssum Centrum.pdf

Raadsvoorstel 92 (bijlage) Quickscan Centrum Brunssum.pdf

Raadsvoorstel 92 (bijlage) StedenbouwkundigkwaliteitskaderBrunssum-Centrum.pdf

Raadsbesluit 92 Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum vaststellen als beleidsdocument.pdf

6.8 Stimuleringsregeling Parkstad Limburg; Gemeenteblad 2021/90

Weth. Mertens

Raadsvoorstel 90 Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021.docx

Raadsvoorstel 90 (bijlage) Aanwijzingsbesluit activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid.docx

Raadsvoorstel 90 (bijlage) Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum.docx

Raadsbesluit 90 Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021.pdf

Raadsbesluit 90 (bijlage) Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid.pdf

Raadsbesluit 90 (bijlage) Verordening stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021.pdf

6.9 Stimuleringsregelingsverordening voor ondernemerschap en bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum; Gemeenteblad 2021/107 (versie 2)

Weth. Mertens
Weth. De Rijck

Raadsvoorstel 107 (versie 2) Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.docx

Raadsvoorstel 107 (bijlage versie 2) Stimuleringsregeling 2021.pdf

Raadsvoorstel 107 (bijlage) Verbeelding Stimuleringsverordening.pdf

Raadsbesluit 107 (versie 2) Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.pdf

Raadsbesluit 107 (bijlage) Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsver- plaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.pdf

6.10 Verordening Wmo 2022; Gemeenteblad 2021/100 (versie 2)

Weth. L'Espoir

Raadsvoorstel 100 Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Brunssum.docx

Raadsvoorstel 100 (bijlage versie 2) Verordening Wmo 2022 gemeente Brunssum.docx

Raadsvoorstel 100 (bijlage versie 2) De Was Wordt tabel met wijzigingen van de Verordening.docx

Raadsvoorstel 100 (bijlage) brief van de SMO Raad met het informeel advies.docx

Raadsvoorstel 100 (bijlage) antwoordbrief op het informeel advies van de SMO-Raad.pdf

Raadsvoorstel 100 (bijlage) brief van de SMO raad met het formeel advies.docx

Raadsvoorstel 100 (bijlage) Uitgaande brief.docx

Raadsbesluit 100 (versie 2) Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Brunssum 2022.pdf

Raadsbesluit 100 (bijlage) erordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022.pdf

6.11 Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024; Gemeenteblad 2021/106

Weth. Houben

Raadsvoorstel 106 Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022 - 2024.docx

Raadsvoorstel 106 (bijlage) Brunssum Beleidsregel groendaken en groengevels.docx

Raadsvoorstel 106 (bijlage) algemene-brochure-waterklaar.pdf

Raadsvoorstel 106 (bijlage) Brunssum aanvraagformulier groene daken en groene gevels.docx

Raadsbesluit 106 Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022 - 2024.pdf

Raadsbesluit 106 (bijlage) Gemeente Brunssum - Beleidsregel van burgemeester en wethouders van Brunssum houdende bepalingen met betrekking tot de subsidiëring van groendaken en groengevels.pdf

6.12 Transitievisie warmte 1.0; Gemeenteblad 2021/95

Weth. Houben

Raadsvoorstel 95 Transitievisie Warmte (TVW) vaststelling TVW 1.0 gemeente Brunssum.docx

Raadsvoorstel 95 (bijlage) TransitieVisie Warmte 1.0.pdf

Raadsvoorstel 95 (bijlage) uitkomsten MoVe2030 Brunssum.pdf

Raadsbesluit 95 Transitievisie Warmte (TVW) vaststelling TVW 1.0 gemeente Brunssum.pdf

7 Accommodatie De Leeuw; Gemeenteblad 2021/38

Weth. Mertens

Raadsvoorstel 38 Keuze renovatie of nieuwbouw VV De Leeuw (incl. besluittekst).docx

Raadsvoorstel 38 (bijlage) Q&A project VV De Leeuw (alle vragen bemerkingen samengevat).docx

Raadsvoorstel 38 (bijlage) RKVV de Leeuw_bestaande toestand.pdf

Raadsvoorstel 38 (bijlage) RKVV de Leeuw_renovatie en uitbreiding.pdf

Raadsvoorstel 38 (bijlage) RKVV de Leeuw_schetsontwerp.pdf

Raadsinformatiebrief VV De Leeuw.pdf

RKVV de Leeuw_bestaande toestand.pdf

RKVV de Leeuw_renovatie en uitbreiding_150921.pdf

RKVV de Leeuw_schetsontwerp 20210902.pdf

Behoeftebepaling KNVB voorwaarden VV De Leeuw d.d. 24-2-21.pdf

Controle funderingen VV De Leeuw.pdf

Eindrapportage Energie Inventarisatie VV De Leeuw Parkstad d.d. 16-4-2019.pdf

EP label VV De Leeuw d.d. 16-4-2021.pdf

KNVB kwaliteitsnormen club en kleedgebouw.pdf

KNVB van idee naar werkelijkheid NIEUWBOUW.pdf

Kostenraming herstellen riolering VV de Leeuw.pdf

Kostenraming NEN1010 herstelpunten firma Kuijpers.pdf

Kwaliteitsnormen club en kleedgebouw KNVB VNG.pdf

NEN1010 keuringsrapport VV de Leeuw d.d. 14-4-2021.pdf

Notitie KS Bouwmanagement stichtingskosten renovantie en nieuwbouw VV De Leeuw d.d. 27-09-2021.pdf

Onderzoekrapport Bremen Bouwadviseurs verduurzaming VV de Leeuw d.d. 11-05-2021.pdf

Onderzoeksrapport GBB Asbestinventarisatie VV De Leeuw d.d. 31-03-2021.pdf

Programma van eisen 25 mrt 21.pdf

Seizoensopgave teams 2021 -2022.pdf

CONCLUSIE EN ADVIES.pdf

Raadsbesluit 38 Keuze renovatie of nieuwbouw VV De Leeuw.pdf

8 Haalbaarheid zonneweide Terca-terrein; Gemeenteblad 2021/94

Weth. Houben

Raadsvoorstel 94 Haalbaarheid zonneweide Tercaterrein Brunssum.docx

Raadsvoorstel 94 (bijlage) Rapportage haalbaarheid zonneweide Tercaterrein.pdf

Filmpje AP6 haalbaarheid zonneweide Terca-terrein.docx

21-12-2021 Motie CDA Gebruik C2C gecertificeerde zonnepanelen versie 2.doc

Raadsbesluit 94 Haalbaarheid zonneweide Tercaterrein Bmnssum.pdf

9 Pilot Noord en vervolg wijkgerichte dienstverlening; Gemeenteblad 2021/33

Weth. Janssen

Raadsvoorstel 33 Pilot Noord en vervolg wijkgerichte dienstverlening.docx

211114 advies SMO raad agendapunt wijkbedrijven.docx

Raadsbesluit 33 (versie 2 incl. amendementen) Pilot Noord en vervolg wijkgerichte dienstverlening.pdf

10 Inlichtingen artikel 43 brieven

Overzicht artikel 43 brieven raadsvergadering 21-12-2021.pdf

11 Motie vreemd aan de orde van de dag inzake "voor €14 minimumloon in de gemeente Brunssum"

Fractie SP

21-12-2021 Motie SP voor €14 minimumloon in de gemeente Brunssum versie 2.docx

12 Bekrachtiging geheimhouding

Bekrachtiging/oplegging geheimhouding opgelegd aan/door de Gemeenteraad als bedoeld in artikel 25, 1e, 2e en 3e lid Gemeentewet:
Sinds de vorige raadsvergadering hebben het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie separaat stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.
Bekrachtiging/oplegging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Mocht tot het moment van de raadsvergadering op 21 december 2021 nog geheimhouding aan de gemeenteraad worden opgelegd, dan ontvangt u via ter inzage legging alsnog een raadsvoorstel voor de bekrachtiging van de geheimhouding.

13 Sluiting

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2021/109

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 30 NOVEMBER 2021 OM 19:00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van 30november 2021 om 19:00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via: https://brunssum.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3789d1ec-ba3f-4a92-b6fe-dd3d2cf3158e

AANWEZIG:	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, R.J.A. Claessen, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, G. Ebbinge, G.M.E. Gerards, A.G. de Haas, R. Houkes, J.H.J. Janssen, F.J. Joosten, M.Y. Van Leusden-Brüning, G.G. Luit, T.R.G Lurken, H. Offermans, J.M.H. Palmen, J.H. Peeters, J.C.M. Raadschelders, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en N.N.A. van der Veer
	Wethouders:	P.M.J. Houben, H.J. Janssen, S.J.H. L'Espoir, J.M.V.L. Mertens en C.J.C.P. de Rijck
	Secretaris:	O. Eussen
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	C.R.M. Claus
	Wethouders:	

Voorafgaand aan de vergadering neemt de gemeenteraad van Brunssum het schilderij 'De kleurentuin van Apricus' van Esther Ziher-Ginczinger in ontvangst. Het werk, in opdracht van de gemeente gemaakt, verbeeldt de veerkracht en burgerkracht van de Brunssumse bevolking tijdens de coronacrisis.
De plaatsvervangend voorzitter van de raad de heer Gerards bedankt de kunstenares voor de wijze waarop ze de opdracht zo beeldend en inlevend heeft vormgegeven.
Het schilderij zal een permanente plek in het gemeentehuis krijgen.

1. Opening en presentie

De voorzitter opent de raadsvergadering om 19:13 uur.

2. Vaststelling agenda

Voorstel van Orde van de heer Claessen, namens de fracties BBB Lijst Palmen, PAK, BCD en Lijst Borger, de agendapunten 7 en 8 agenderen als Akkoord-stukken 6.7 en 6.8, is akkoord.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er hebben zich geen insprekers gemeld voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, heeft vragen naar aanleiding van een persbericht over investeringen industrieterrein Haefland.
De heer Claus, fractie CDA, kan de vraag m.b.t. achterstanden bij Wmo vanwege afwezigheid niet mondeling stellen. De wethouder geeft ter vergadering een antwoord.

De portefeuillehouders geven antwoord op de gestelde vragen.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 2-11-2021; Gemeenteblad 2021/98

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
De besluitenlijst van de raadsvergadering d.d. 2-11-2021; Gemeenteblad 2021/98 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Beslissing op bezwaar BLL inzake RES 1.0; Gemeenteblad 2021/77

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
Het namens de stichting Behoud Leefmilieu Limburg ingediende bezwaarschrift d.d. 5 juli 2021 gericht tegen het besluit van 8 juni 2021 om in te stemmen:
1. met de RES Zuid-Limburg (RESZL) 1.0 het bod van 1.3 TWh vast en de (eventuele) zoekgebieden voor zon en wind;
2. om de RESZL 1.0 aan te bieden aan het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP-RES), waarbij gemeenteraden de afwegingen en voorlopige keuzes in de RESZL van de andere gemeenten in Zuid-Limburg voor kennisgeving aannemen;

niet-ontvankelijk te verklaren, omdat gelet op artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht de indiener met het indienen van het bezwaarschrift via e-mail in verzuim is en geen gebruik gemaakt heeft van de gelegenheid om dit te herstellen.

6.2 Herstemming over de motie "Groene schoolpleinen"

In de raadsvergadering van 2 november jl. staakten de stemmen met 10 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

De motie wordt verworpen met 13 stemmen tegen en 7 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, Gerards, Peeters, Scheffers en Baten tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden De Haas, Joosten, Van Dijk, Coenen, Lurken, Offermans en Van Leusden voor de motie hebben gestemd.

6.3 Herstemming over de motie "Bijverdienen in de bijstand"

In de raadsvergadering van 2 november jl. staakten de stemmen met 10 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

De motie wordt verworpen met 15 stemmen tegen en 5 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, De Haas, Joosten, Van Dijk, Gerards, Peeters, Scheffers en Baten tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden Raadschelders, Coenen, Lurken, Offermans en Van Leusden voor de motie hebben gestemd.

6.4 ISD BOL 2e Berap 2021 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2021/78

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Kennis te hebben genomen van de 2e Bestuursrapportage 2021 ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven;
3. Voor het jaar 2022 de fictieve budgetten re-integratie en sociale werkvoorziening als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2021:
- het fictieve budget re-integratie ad. €1.756.518 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en;
- het fictieve budget sociale werkvoorziening ad. €9.167.618 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening.

6.5 WOZL 2e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/80

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Een instemmende zienswijze afgeven op de 2e begrotingswijziging GR WOZL 2021
2. Het resultaat per saldo voor GR WSP/WOZL,voor de gemeentelijke begroting ad. -€ 707.000 te verrekenen via het rekeningresultaat 2021
3. Het algemeen bestuur van GR WOZL informeren over de zienswijze van gemeente Brunssum via bijgevoegde antwoordbrief

6.6 WSP 2e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/79

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Een instemmende zienswijze afgeven op de 2e begrotingswijziging 2021 van GR WSP
2. Het resultaat per saldo GR WSP/WOZL á - € 707.000, verantwoorden met het rekeningresultaat 2021 (640001/443300)
3. Het algemeen bestuur van de GR WSP informeren over de zienswijze van gemeente Brunssum via de bijgevoegde antwoordbrief

6.7 Belastingverordeningen 2022 en Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022; Gemeenteblad 2021/84 (versie 2)

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
Besluit:
de volgende verordeningen vast te stellen:
Verordening op de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen gemeente Brunssum 2022 (1105179) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing gemeente Brunssum 2022 (1105181)
Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting gemeente Brunssum 2022 (1105186) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting gemeente Brunssum 2022 (1105189) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting gemeente Brunssum 2022 en 2023 (1105196)
Verordening op de heffing en invordering van reclamebelasting gemeente Brunssum 2022 (1105207) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van marktgelden gemeente Brunssum 2022 (1105217) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Brunssum 2022 (1105218) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing gemeente Brunssum 2022 (1105219)
Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Brunssum 2022 (1105223)

6.8 Verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden 2022; Gemeenteblad 2021/85 (versie 2)

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. De verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden gemeente Brunssum 2022 (versie 2) vast te stellen;
2. De kostenonderbouwing voor de legestarieven 2022 vast te stellen.

7. Vervallen

Conform voorstel van orde geagendeerd als agendapunt 6.7.

8. Vervallen

Conform voorstel van orde geagendeerd als agendapunt 6.8.

9. Inlichtingen artikel 43 brieven

Mevrouw Van Leusden stelt aanvullende vragen over artikel 43 brief nr. 24

10. Motie vreemd aan de orde van de dag

De heer Scheffers meldt dat hij zich onthoudt van de beraadslaging en stemming.

Motie " Direct toekennen van beschikbare landelijke compensatiemaatregelen voor burgers en ondernemers (o.a. voor de controle op de QR-code)." van de fracties VVD, SP en CDA

Constaterende dat:
- Landelijke COVID-19 maatregelen opnieuw een zware wissel trekken op onze Brunssumse burgers en ondernemers;
- De gemeenteraad Brunssum unaniem en vanuit solidariteit altijd heeft aangegeven zoveel als redelijkerwijs mogelijk steun te willen verlenen aan burgers en ondernemers;
- We tegelijkertijd zien dat het inzetten van maatregelen grillig verloopt en gedurende het jaar ook nieuwe additionele maatregelen worden toegepast;
- Een deel van deze maatregelen additionele inzet van mens en middelen vraagt. Bijvoorbeeld voor stichtingen, verenigingen en ondernemers. Denk in dat kader onder andere aan het coronatoegangsbewijs (CTB) dat recent is ingevoerd en voorlopig ook ingevoerd zal blijven;
- Het daarom belangrijk is om deze ontwikkelingen te volgen en waar nodig hierop in te spelen door een additionele tegemoetkoming te realiseren voor burgers en/of ondernemers.

Overwegende dat:
- De Brunssumse gemeenteraad altijd eendrachtig heeft aangegeven, daar waar mogelijk, steun te willen verlenen aan de brede Brunssumse samenleving;
- Hiervoor naast het lokaal ingestelde coronanoodfonds ook additionele financiële mogelijkheden beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld voor het toekennen van een vergoeding voor de handhaving van het CTB;
- Het met momenten lang duurt voordat Brunssum de beschikbaar gestelde additionele middelen ook daadwerkelijk toekent;
- In de tussentijd sommige kosten wel reeds worden gemaakt.

Verzoekt het college:
- Proactief en zo snel als redelijkerwijs mogelijk beschikbare regelingen en bijkomende financiële middelen (van landelijk tot regionaal tot veiligheidsregio) te implementeren en toe te kennen aan Brunssumse burgers, verenigingen, stichtingen en/of ondernemers;
- Te beginnen met het toekennen van een vergoeding aan (horeca-)ondernemers voor de extra kosten die zij hebben moeten maken voor de controle op coronatoegangsbewijzen. Voor dekking gebruik te maken van reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit de veiligheidsregio. Daarbij als vergoeding een vast bedrag per dag dat gecontroleerd dient te worden vast te stellen. Verzoek is tevens om de regeling breed van kracht te laten zijn. Bijvoorbeeld ook voor sportkantines en verenigingslokalen;
- Dit in ieder geval te doen voor de periode vanaf 22 september t/m 31 december 2021;
- Deze regeling vanuit het coronanoodfonds te verlengen indien dit op basis van vigerende COVID-19 maatregelen noodzakelijk is en financiële dekking.

De motie wordt verworpen, met 14 stemmen tegen en 5 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, Gerards, Peeters, Baten, Offermans en Van Leusden tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden De Haas, Joosten, Van Dijk, Coenen, Lurken, voor de motie hebben gestemd.

11. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie " verlenging corona noodfonds" van de fracties PAK, Lijst Borger, BCD, BBB Lijst Palmen, SP, VVD, PvdA en CDA

Constaterende dat:
a. de coronapandemie, door forse toename van positief besmette burgers vooral ook in onze regio, nog lang niet voorbij is en de situatie eerder verslechtert dan verbetert;
b. dat deze situatie consequenties zal hebben voor alle burgers van Brunssum, rekening houdende met een inclusieve samenleving;
c. dat Brunssumse ondernemers, verenigingen, organisaties en organisatoren van evenementen getroffen kunnen worden door de afgekondigde overheidsmaatregelen;
d. dat in het verlengde hiervan de rijksoverheid met steunpakketten komt voor ondernemers, organisatoren van evenementen, de landbouw en de cultuur- en de sportsector;
e. de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL regeling), als onderdeel van het steunpakket voor ondernemers, weer open staat in het 4e kwartaal van dit jaar.

Overwegende dat:
- de gemeente Brunssum nog steeds beschikt over gelden in het Corona noodfonds;
- ondernemers, verenigingen, organisatoren van evenementen, gezinnen en burgers mogelijk in financiële dan wel andere problemen komen vanwege de afgekondigde strenge maatregelen.

Verzoekt het College:
1. Met spoed te onderzoeken of zich financiële, dan wel andere problemen voordoen niet alleen bij ondernemers, verenigingen en organisaties, maar met name ook bij gezinnen en burgers, als gevolg van de extra coronamaatregelen;
2. Te onderzoeken of gezinnen en burgers ondersteund kunnen worden uit het bestaande corona noodfonds binnen de door de raad gestelde kaders of dat hiervoor andere financiële mogelijkheden zijn;
3. Een evaluatie te doen:

Op basis van de budgetten, die we van de overheid krijgen en de problemen die het college geïnventariseerd heeft, te onderzoeken:
- of het huidige corona noodfonds, dat loopt tot eind 2021, hiervoor voldoende ruimte biedt, en
- of voor 2022 een corona noodfonds ingesteld moet worden en hoe hoog dat moet zijn, en dit via een raadsvoorstel in de raadsvergadering van 25 januari 2022 voor te leggen.

De motie wordt unaniem, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen.

12. Bekrachtiging/oplegging geheimhouding

Voorstel van Orde van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, de vergadering schorsen voor een kort overleg, is akkoord. (21:13 – 21:20 uur)

Het college van B&W heeft separaat stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Betreft bekrachtig van de geheimhouding zoals opgelegd door het college in haar besluit onder nummer 1111570 (antwoorden art. 43 vragen). Het besluit en de daarin opgenomen onderbouwing van de geheimhouding heeft ter inzage gelegen bij de griffie.

De geheimhouding op de stukken wordt bekrachtigd met 15 stemmen voor en 5 stemmen tegen, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders tegen de bekrachtiging hebben gestemd en de raadsleden Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, De Haas, Joosten, Van Dijk, Gerards, Peeters, Coenen, Lurken, Scheffers, Baten, Offermans en Van Leusden voor de bekrachtiging.

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 30 november 2021 om 21:20 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d.

De voorzitter,	De griffier,
W.J.F. van der Rijt	P. Peeters

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2021/109

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 30 NOVEMBER 2021 OM 19:00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van 30november 2021 om 19:00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum.

Van deze vergadering zijn geluids- en/of video-opnamen beschikbaar via: https://brunssum.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3789d1ec-ba3f-4a92-b6fe-dd3d2cf3158e

AANWEZIG:	Voorzitter:	W.J.F. Van der Rijt
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, R.J.A. Claessen, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, G. Ebbinge, G.M.E. Gerards, A.G. de Haas, R. Houkes, J.H.J. Janssen, F.J. Joosten, M.Y. Van Leusden-Brüning, G.G. Luit, T.R.G Lurken, H. Offermans, J.M.H. Palmen, J.H. Peeters, J.C.M. Raadschelders, J.W.G. Scheffers, L.J.H. Snackers en N.N.A. van der Veer
	Wethouders:	P.M.J. Houben, H.J. Janssen, S.J.H. L'Espoir, J.M.V.L. Mertens en C.J.C.P. de Rijck
	Secretaris:	O. Eussen
	Griffier:	P. Peeters
	Plv. griffier:	M.A.H. Reuling-Zinken (notulist)
AFWEZIG:	Raadsleden:	C.R.M. Claus
	Wethouders:	

Voorafgaand aan de vergadering neemt de gemeenteraad van Brunssum het schilderij 'De kleurentuin van Apricus' van Esther Ziher-Ginczinger in ontvangst. Het werk, in opdracht van de gemeente gemaakt, verbeeldt de veerkracht en burgerkracht van de Brunssumse bevolking tijdens de coronacrisis.
De plaatsvervangend voorzitter van de raad de heer Gerards bedankt de kunstenares voor de wijze waarop ze de opdracht zo beeldend en inlevend heeft vormgegeven.
Het schilderij zal een permanente plek in het gemeentehuis krijgen.

1. Opening en presentie

De voorzitter opent de raadsvergadering om 19:13 uur.

2. Vaststelling agenda

Voorstel van Orde van de heer Claessen, namens de fracties BBB Lijst Palmen, PAK, BCD en Lijst Borger, de agendapunten 7 en 8 agenderen als Akkoord-stukken 6.7 en 6.8, is akkoord.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er hebben zich geen insprekers gemeld voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

De heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, heeft vragen naar aanleiding van een persbericht over investeringen industrieterrein Haefland.
De heer Claus, fractie CDA, kan de vraag m.b.t. achterstanden bij Wmo vanwege afwezigheid niet mondeling stellen. De wethouder geeft ter vergadering een antwoord.

De portefeuillehouders geven antwoord op de gestelde vragen.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 2-11-2021; Gemeenteblad 2021/98

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
De besluitenlijst van de raadsvergadering d.d. 2-11-2021; Gemeenteblad 2021/98 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken

6.1 Beslissing op bezwaar BLL inzake RES 1.0; Gemeenteblad 2021/77

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
Het namens de stichting Behoud Leefmilieu Limburg ingediende bezwaarschrift d.d. 5 juli 2021 gericht tegen het besluit van 8 juni 2021 om in te stemmen:
1. met de RES Zuid-Limburg (RESZL) 1.0 het bod van 1.3 TWh vast en de (eventuele) zoekgebieden voor zon en wind;
2. om de RESZL 1.0 aan te bieden aan het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP-RES), waarbij gemeenteraden de afwegingen en voorlopige keuzes in de RESZL van de andere gemeenten in Zuid-Limburg voor kennisgeving aannemen;

niet-ontvankelijk te verklaren, omdat gelet op artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht de indiener met het indienen van het bezwaarschrift via e-mail in verzuim is en geen gebruik gemaakt heeft van de gelegenheid om dit te herstellen.

6.2 Herstemming over de motie "Groene schoolpleinen"

In de raadsvergadering van 2 november jl. staakten de stemmen met 10 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

De motie wordt verworpen met 13 stemmen tegen en 7 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, Gerards, Peeters, Scheffers en Baten tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden De Haas, Joosten, Van Dijk, Coenen, Lurken, Offermans en Van Leusden voor de motie hebben gestemd.

6.3 Herstemming over de motie "Bijverdienen in de bijstand"

In de raadsvergadering van 2 november jl. staakten de stemmen met 10 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

De motie wordt verworpen met 15 stemmen tegen en 5 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, De Haas, Joosten, Van Dijk, Gerards, Peeters, Scheffers en Baten tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden Raadschelders, Coenen, Lurken, Offermans en Van Leusden voor de motie hebben gestemd.

6.4 ISD BOL 2e Berap 2021 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2021/78

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Kennis te hebben genomen van de 2e Bestuursrapportage 2021 ISD BOL;
2. Bijgaande zienswijze af te geven;
3. Voor het jaar 2022 de fictieve budgetten re-integratie en sociale werkvoorziening als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2021:
- het fictieve budget re-integratie ad. €1.756.518 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en;
- het fictieve budget sociale werkvoorziening ad. €9.167.618 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening.

6.5 WOZL 2e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/80

Wethouder Janssen geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Een instemmende zienswijze afgeven op de 2e begrotingswijziging GR WOZL 2021
2. Het resultaat per saldo voor GR WSP/WOZL,voor de gemeentelijke begroting ad. -€ 707.000 te verrekenen via het rekeningresultaat 2021
3. Het algemeen bestuur van GR WOZL informeren over de zienswijze van gemeente Brunssum via bijgevoegde antwoordbrief

6.6 WSP 2e begrotingswijziging 2021; Gemeenteblad 2021/79

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. Een instemmende zienswijze afgeven op de 2e begrotingswijziging 2021 van GR WSP
2. Het resultaat per saldo GR WSP/WOZL á - € 707.000, verantwoorden met het rekeningresultaat 2021 (640001/443300)
3. Het algemeen bestuur van de GR WSP informeren over de zienswijze van gemeente Brunssum via de bijgevoegde antwoordbrief

6.7 Belastingverordeningen 2022 en Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022; Gemeenteblad 2021/84 (versie 2)

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
Besluit:
de volgende verordeningen vast te stellen:
Verordening op de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen gemeente Brunssum 2022 (1105179) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing gemeente Brunssum 2022 (1105181)
Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting gemeente Brunssum 2022 (1105186) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting gemeente Brunssum 2022 (1105189) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting gemeente Brunssum 2022 en 2023 (1105196)
Verordening op de heffing en invordering van reclamebelasting gemeente Brunssum 2022 (1105207) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van marktgelden gemeente Brunssum 2022 (1105217) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Brunssum 2022 (1105218) versie 2
Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing gemeente Brunssum 2022 (1105219)
Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Brunssum 2022 (1105223)

6.8 Verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden 2022; Gemeenteblad 2021/85 (versie 2)

Wethouder Houben geeft een korte toelichting op het voorstel.

De raad besluit unaniem, zonder hoofdelijke stemming:
1. De verordening op de heffing en invordering van leges en werken voor derden gemeente Brunssum 2022 (versie 2) vast te stellen;
2. De kostenonderbouwing voor de legestarieven 2022 vast te stellen.

7. Vervallen

Conform voorstel van orde geagendeerd als agendapunt 6.7.

8. Vervallen

Conform voorstel van orde geagendeerd als agendapunt 6.8.

9. Inlichtingen artikel 43 brieven

Mevrouw Van Leusden stelt aanvullende vragen over artikel 43 brief nr. 24

10. Motie vreemd aan de orde van de dag

De heer Scheffers meldt dat hij zich onthoudt van de beraadslaging en stemming.

Motie " Direct toekennen van beschikbare landelijke compensatiemaatregelen voor burgers en ondernemers (o.a. voor de controle op de QR-code)." van de fracties VVD, SP en CDA

Constaterende dat:
- Landelijke COVID-19 maatregelen opnieuw een zware wissel trekken op onze Brunssumse burgers en ondernemers;
- De gemeenteraad Brunssum unaniem en vanuit solidariteit altijd heeft aangegeven zoveel als redelijkerwijs mogelijk steun te willen verlenen aan burgers en ondernemers;
- We tegelijkertijd zien dat het inzetten van maatregelen grillig verloopt en gedurende het jaar ook nieuwe additionele maatregelen worden toegepast;
- Een deel van deze maatregelen additionele inzet van mens en middelen vraagt. Bijvoorbeeld voor stichtingen, verenigingen en ondernemers. Denk in dat kader onder andere aan het coronatoegangsbewijs (CTB) dat recent is ingevoerd en voorlopig ook ingevoerd zal blijven;
- Het daarom belangrijk is om deze ontwikkelingen te volgen en waar nodig hierop in te spelen door een additionele tegemoetkoming te realiseren voor burgers en/of ondernemers.

Overwegende dat:
- De Brunssumse gemeenteraad altijd eendrachtig heeft aangegeven, daar waar mogelijk, steun te willen verlenen aan de brede Brunssumse samenleving;
- Hiervoor naast het lokaal ingestelde coronanoodfonds ook additionele financiële mogelijkheden beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld voor het toekennen van een vergoeding voor de handhaving van het CTB;
- Het met momenten lang duurt voordat Brunssum de beschikbaar gestelde additionele middelen ook daadwerkelijk toekent;
- In de tussentijd sommige kosten wel reeds worden gemaakt.

Verzoekt het college:
- Proactief en zo snel als redelijkerwijs mogelijk beschikbare regelingen en bijkomende financiële middelen (van landelijk tot regionaal tot veiligheidsregio) te implementeren en toe te kennen aan Brunssumse burgers, verenigingen, stichtingen en/of ondernemers;
- Te beginnen met het toekennen van een vergoeding aan (horeca-)ondernemers voor de extra kosten die zij hebben moeten maken voor de controle op coronatoegangsbewijzen. Voor dekking gebruik te maken van reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit de veiligheidsregio. Daarbij als vergoeding een vast bedrag per dag dat gecontroleerd dient te worden vast te stellen. Verzoek is tevens om de regeling breed van kracht te laten zijn. Bijvoorbeeld ook voor sportkantines en verenigingslokalen;
- Dit in ieder geval te doen voor de periode vanaf 22 september t/m 31 december 2021;
- Deze regeling vanuit het coronanoodfonds te verlengen indien dit op basis van vigerende COVID-19 maatregelen noodzakelijk is en financiële dekking.

De motie wordt verworpen, met 14 stemmen tegen en 5 stemmen voor, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders, Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, Gerards, Peeters, Baten, Offermans en Van Leusden tegen de motie hebben gestemd en de raadsleden De Haas, Joosten, Van Dijk, Coenen, Lurken, voor de motie hebben gestemd.

11. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie " verlenging corona noodfonds" van de fracties PAK, Lijst Borger, BCD, BBB Lijst Palmen, SP, VVD, PvdA en CDA

Constaterende dat:
a. de coronapandemie, door forse toename van positief besmette burgers vooral ook in onze regio, nog lang niet voorbij is en de situatie eerder verslechtert dan verbetert;
b. dat deze situatie consequenties zal hebben voor alle burgers van Brunssum, rekening houdende met een inclusieve samenleving;
c. dat Brunssumse ondernemers, verenigingen, organisaties en organisatoren van evenementen getroffen kunnen worden door de afgekondigde overheidsmaatregelen;
d. dat in het verlengde hiervan de rijksoverheid met steunpakketten komt voor ondernemers, organisatoren van evenementen, de landbouw en de cultuur- en de sportsector;
e. de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL regeling), als onderdeel van het steunpakket voor ondernemers, weer open staat in het 4e kwartaal van dit jaar.

Overwegende dat:
- de gemeente Brunssum nog steeds beschikt over gelden in het Corona noodfonds;
- ondernemers, verenigingen, organisatoren van evenementen, gezinnen en burgers mogelijk in financiële dan wel andere problemen komen vanwege de afgekondigde strenge maatregelen.

Verzoekt het College:
1. Met spoed te onderzoeken of zich financiële, dan wel andere problemen voordoen niet alleen bij ondernemers, verenigingen en organisaties, maar met name ook bij gezinnen en burgers, als gevolg van de extra coronamaatregelen;
2. Te onderzoeken of gezinnen en burgers ondersteund kunnen worden uit het bestaande corona noodfonds binnen de door de raad gestelde kaders of dat hiervoor andere financiële mogelijkheden zijn;
3. Een evaluatie te doen:

Op basis van de budgetten, die we van de overheid krijgen en de problemen die het college geïnventariseerd heeft, te onderzoeken:
- of het huidige corona noodfonds, dat loopt tot eind 2021, hiervoor voldoende ruimte biedt, en
- of voor 2022 een corona noodfonds ingesteld moet worden en hoe hoog dat moet zijn, en dit via een raadsvoorstel in de raadsvergadering van 25 januari 2022 voor te leggen.

De motie wordt unaniem, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen.

12. Bekrachtiging/oplegging geheimhouding

Voorstel van Orde van de heer Palmen, fractie BBB Lijst Palmen, de vergadering schorsen voor een kort overleg, is akkoord. (21:13 – 21:20 uur)

Het college van B&W heeft separaat stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Betreft bekrachtig van de geheimhouding zoals opgelegd door het college in haar besluit onder nummer 1111570 (antwoorden art. 43 vragen). Het besluit en de daarin opgenomen onderbouwing van de geheimhouding heeft ter inzage gelegen bij de griffie.

De geheimhouding op de stukken wordt bekrachtigd met 15 stemmen voor en 5 stemmen tegen, waarbij de raadsleden Snackers, Claessen, Palmen, Houkes, Raadschelders tegen de bekrachtiging hebben gestemd en de raadsleden Luit, Ebbinge, Janssen, Van der Veer, De Haas, Joosten, Van Dijk, Gerards, Peeters, Coenen, Lurken, Scheffers, Baten, Offermans en Van Leusden voor de bekrachtiging.

13. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering op dinsdag 30 november 2021 om 21:20 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 21 DEC. 2021

De voorzitter,

W.J.F. van der Rijt

De griffier,

P. Peeters

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	n.v.t.
Gemeenteblad	**:**	2021/110
Dienst/Afdeling	**:**	Griffie
Nr.	**:**	
Portefeuillehouder	**:**	N.v.t.
Onderwerp	**:**	Vervanging lid AB Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISD-BOL)
Raadsverg d.d.		21 december 2021
Uiterlijke beslisdatum	**:**	nvt

Aan de raad.

1. Onderwerp
Vervanging lid in het AB ISD BOL

2. Uitgangssituatie
a. Aanleiding
Mevrouw M. Janssen, bij raadsbesluit d.d. 5-6-2018 benoemd als lid van het AB ISD-BOL, heeft per 2 november 2021 haar raadlidmaatschap beëindigd.

b. Huidige situatie/ probleemstelling
Conform de Regeling heeft Brunssum twee leden en twee plaatsvervangend leden in het AB ISD-BOL Uw raad dient zo spoedig mogelijk een afgevaardigde namens de gemeenteraad van Brunssum te benoemen in het AB ISD-BOL.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Raadslid J.H. Peeters is bereid de vacature in te vullen.
Na benoeming van het raadslid is de afvaardiging van de gemeente Brunssum in het AB ISD BOL weer voltallig.

b. Kaders
Artikel 13 lid 1 Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.
Artikel 5, lid 1 en 2 Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL

c. Argumenten en overwegingen
Met de benoeming van het raadslid is de afvaardiging van de gemeente Brunssum in het AB ISD BOL weer voltallig.
De afvaardiging van raadsleden heeft geen gevolgen in geld en menskracht.
Door de griffie zal de benoeming richting het AB van de ISD-BOL communiceren.

d. Opties en keuze
Brunssum heeft twee raadsleden en een plaatsvervangend raadslid benoemd.
Met de benoeming van de heer Peeters is de afvaardiging van raadsleden in het AB ISD BOL voltallig.

4. Bijlagen
Er is geen bijlage bij dit raadsvoorstel

De griffier,

Dhr. P. Peeters

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/110
Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk

De Raad van de gemeente Brunssum,

Gehoord het Presidium,
Gelet op artikel 13 lid 1 Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.
Gelet op artikel 5, lid 1 en 2 Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL

Besluit:

Raadslid J.H. Peeters namens de gemeenteraad van Brunssum per direct te benoemen in het AB van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISD-BOL)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van raad van

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	n.v.t.
Gemeenteblad	:	2021/110
Dienst/Afdeling	:	Griffie
Nr.	:	
Portefeuillehouder	:	N.v.t.
Onderwerp	:	Vervanging lid AB Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISD-BOL)
Raadsverg d.d.		21 december 2021
Uiterlijke beslisdatum	:	nvt

Aan de raad.

1. Onderwerp
Vervanging lid in het AB ISD BOL

2. Uitgangssituatie
a. Aanleiding
Mevrouw M. Janssen, bij raadsbesluit d.d. 5-6-2018 benoemd als lid van het AB ISD-BOL, heeft per 2 november 2021 haar raadlidmaatschap beëindigd.

b. Huidige situatie/ probleemstelling
Conform de Regeling heeft Brunssum twee leden en twee plaatsvervangend leden in het AB ISD-BOL Uw raad dient zo spoedig mogelijk een afgevaardigde namens de gemeenteraad van Brunssum te benoemen in het AB ISD-BOL.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Raadslid J.H. Peeters is bereid de vacature in te vullen.
Na benoeming van het raadslid is de afvaardiging van de gemeente Brunssum in het AB ISD BOL weer voltallig.

b. Kaders
Artikel 13 lid 1 Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.
Artikel 5, lid 1 en 2 Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL

c. Argumenten en overwegingen
Met de benoeming van het raadslid is de afvaardiging van de gemeente Brunssum in het AB ISD BOL weer voltallig.
De afvaardiging van raadsleden heeft geen gevolgen in geld en menskracht.
Door de griffie zal de benoeming richting het AB van de ISD-BOL communiceren.

d. Opties en keuze
Brunssum heeft twee raadsleden en een plaatsvervangend raadslid benoemd.
Met de benoeming van de heer Peeters is de afvaardiging van raadsleden in het AB ISD BOL voltallig.

4. Bijlagen
Er is geen bijlage bij dit raadsvoorstel

De griffier,

Dhr. P. Peeters

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/110
Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk

De Raad van de gemeente Brunssum,

Gehoord het Presidium,
Gelet op artikel 13 lid 1 Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.
Gelet op artikel 5, lid 1 en 2 Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL

Besluit:

Raadslid J.H. Peeters namens de gemeenteraad van Brunssum per direct te benoemen in het AB van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISD-BOL)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van raad van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	n.v.t.
Gemeenteblad	**:**	2021/111
Dienst/Afdeling	**:**	Griffie
Nr.	**:**	
Portefeuillehouder	**:**	N.v.t.
Onderwerp	**:**	Accordering onderaanneming accountant KSG
Raadsverg d.d.		21 december 2021
Uiterlijke beslisdatum	**:**	n.v.t.

Aan de raad.

1. Onderwerp
Accordering onderaanneming accountant KSG

2. Uitgangssituatie
a. Aanleiding
Jaarlijks tekent de griffier in het kader van de jaarrekeningcontrole een "Opdrachtbevestiging accountantscontrole jaarrekening". Met de opdrachtbevestiging voor 2021 werd duidelijk dat niet KSG maar het accountantsbureau Astrium Overheidsaccountants de jaarrekeningcontrole over 2021 uit zou gaan voeren. KSG en Astrium Overheidsaccountants zijn een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerkingsovereenkomst betreft een overeenkomst van onder aanneming tussen KSG en Astrium Overheidsaccountants.

b. Huidige situatie/ probleemstelling
Op grond van de overeenkomst die de gemeenteraad op 20 maart 2019 met de accountant KSG is aangegaan voor accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021, is onderaanneming op grond van art. 3.8 lid 1 mogelijk. Hiervoor moet schriftelijk toestemming gegeven worden.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants mogelijk te maken middels toestemming van de gemeenteraad.

b. Kaders
Overeenkomst Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021
Art. 8.3. Onderaanneming
1. Het is opdrachtnemer zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever niet toegestaan onderdelen van deze opdracht in onderaanneming dan wel door derden te doen verrichten.

c. Argumenten en overwegingen
Op verzoek van de griffier hebben zowel KSG accountant alsook Astrium Overheidsaccountants, in de auditcommissie van 7 december 2021 uitvoerig toelichting gegeven op de onderaanneming.
De volgende aspecten blijven onverminderd van toepassing:
• De contractpartner blijft KSG;

• De overeengekomen condities en afspraken worden nageleefd;
• Team blijft nagenoeg hetzelfde (m.u.v. de heer Willem Schuitemaker als directeur aangewezen voor het samenwerkingsverband).

Wijzigingen:
• Nagenoeg hetzelfde team zal de opdracht feitelijk uitvoeren. De opdracht wordt echter via onder aanneming onder de vaktechnische verantwoordelijkheid van Astrium Overheidsaccountants in een groter geheel uitgevoerd. Doelstellingen hierbij zijn gericht op het neerzetten van een breder compliancestelsel in een meer robuuste samenwerkingsorganisatie voor toezichthouders en het aantrekken/inzetten van meer beschikbare medewerkers voor de dienstverlening richting cliënten (specifiek gericht op de publieke sector).
• De rapportages zullen op Astrium Overheidsaccountants -logo & papier worden uitgebracht om aan de vaktechnische voorschriften van toezichthouders te voldoen.

Voordelen:
• Bredere samenwerkingsorganisatie met groter vangnet voor vaktechniek, compliance en beschikbaarheid medewerkers;
• Duurzame waarborg voor continuïteit op langere termijn;
• Aanpak en methoden en medewerkers blijven identiek, met voorbehoud van enkele nuanceringen, t.o.v. voorgaande jaren met mogelijkheid om P. Bosch direct te kunnen vervangen (indien nodig op gebied van onafhankelijkheid na 7 jaar volgens onafhankelijkheidsvoorschriften).

Het contract loopt tot en met het jaar 2021. Dit betekent dat er in 2022 een nieuwe aanbesteding moet plaatsvinden.

d. Opties en keuze
De samenwerking tussen KSG en Astrium Overheidsaccountants is reeds juridisch in een samenwerkingsovereenkomst vormgegeven. Doordat het construct wijzigt, is voor gemeente Brunssum een optie om voor het controle jaar 2021 schriftelijk in te stemmen met de onderaanneming.

e. Financiële consequenties
Onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants heeft geen financiële consequenties. De bepalingen zoals aangegaan met KSG blijven onverminderd van kracht.

4. Bijlagen
- Overeenkomst accountantsdiensten gemeente Brunssum en KSG
- Notitie samenwerkingsverband KSG- Astrium Overheidsaccountants

Namens de Auditcommissie,
De griffier,

Dhr. P. Peeters

Raadsbesluit
Gemeenteblad nr. **:** 2021/111
Afdeling **:** Griffie
Registratiekenmerk

De Raad van de gemeente Brunssum,

Gehoord de auditcommissie van 7 december 2021,
Gelezen art. 8.3. Onderaanneming van de Overeenkomst Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021.

Besluit:

- Voor het controle jaar 2021 wat betreft de jaarrekeningcontrole in te stemmen met onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants
- De griffier te machtigen KSG en Astrium Overheidsaccountants hiervoor schriftelijk toestemming te verlenen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van raad van

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

Gemeente Brunssum

Overeenkomst

"Accountantsdiensten Gemeente Brunssum
2019 tot en met 2021"

gemeente Brunssum

[Brunssum 20 maart 2019]

Overeenkomst Accountantsdiensten Gemeente Brunssum
2019 tot en met 2021 d.d. 20 maart 2019

ONDERGETEKENDEN:

Opdrachtgever Gemeente Brunssum, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door [*naam persoon die bevoegd is de Opdrachtgever te binden*], hierna verder te noemen: 'Opdrachtgever'

en

KSG Registeraccountants B.V., KVK-nummer 817226242B01/12063939, statutair gevestigd te Stationsstraat 4, 5953 GX Reuver ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. R.B.A.C. Aelmans MSc RA., hierna verder te noemen: 'opdrachtnemer'

Opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk hierna ook te noemen: 'partijen', en ieder afzonderlijk: 'partij',

OVERWEGENDE DAT:

- opdrachtnemer heeft ingeschreven op de aanbesteding inzake "Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021", opdrachtgever de opdracht aan opdrachtnemer heeft gegund en thans door partijen deze overeenkomst wordt aangegaan.
- ter zake een Aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen geldt die als bijlage bij de overeenkomst is gevoegd.

KOMEN OVEREEN:

1. OPDRACHT

1.1. Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- bijlagen: alle bijlagen bij de overeenkomst;
- overeenkomst: deze overeenkomst;
- aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen : documenten waarin de opdracht en de aanbestedingsprocedure is beschreven;
- opdracht: de opdracht als bedoeld in artikel 1.3. lid 1 van de overeenkomst;
- opdrachtgever: opdrachtgever of diens rechtsopvolger;

1.2. Bijlagen

1. Aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen
2. Nota van inlichtingen
3. Inschrijving KSG Registeraccountants B.V.

1.3. De opdracht

1. Opdrachtgever geeft opdrachtnemer opdracht, welke deze opdracht aanvaardt, tot het uitvoeren van de dienst "Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021". De scope van de dienstverlening blijkt uit de Aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen.

2. Daar waar in de overeenkomst en in het bijzonder de aanbestedingsleidraad merknamen en/of versies worden gebruikt, of daar waar normeringen, programma's, octrooien of typen, of een bepaalde oorsprong of productie zijn aangeduid dient/dienen deze gelezen te worden met de toevoeging "*of daarmee gelijkwaardig*".
3. Opdrachtnemer voert de opdracht uit conform de wet alsmede algemeen aanvaarde normen geldig op het moment van uitvoering.
4. Op de uitvoering van de opdracht zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2009 van toepassing, met uitzondering van afwijkingen opgenomen in deze overeenkomst. De algemene verkoopvoorwaarden, branchevoorwaarden of enige andere set van voorwaarden van de opdrachtnemer worden geacht door de opdrachtgever uitdrukkelijk van de hand gewezen te zijn en deze kunnen behoudens uitdrukkelijke schriftelijke aanvaarding door de opdrachtgever niet tijdens de uitvoering van de overeenkomst alsnog van toepassing worden. Eerdergenoemde inkoopvoorwaarden zijn te vinden op https://www.brunssum.nl/bestuur_en_organisatie/beleid_en_regelgeving/Inkoopvoorwaarden_aanbesteding. Deze zijn te vinden op de website van de gemeente Brunssum.
5. Zonder in dat verband aanspraak te maken op bijbetaling of vergoeding op welke grondslag dan ook, verricht opdrachtnemer alles wat naar de aard van de overeenkomst, door de wet, de billijkheid of het gebruik wordt gevorderd en nodig is om de opdracht geheel gebruiksklaar als overeengekomen aan opdrachtgever op te leveren en te onderhouden, ook indien daaromtrent niets met zoveel woorden in de overeenkomst en verdere stukken ter uitvoering daarvan mocht zijn bepaald.

1.4. Projectbeheersing

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, van de Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2009 is de opdrachtnemer gedurende alle fasen van de opdracht verantwoordelijk voor de projectbeheersing (beheersen van de projectvoortgang, uitvoeren van het risicomanagement, beheersen van de kwaliteit, beheersen van de organisatie, waarborgen van de veiligheid, en financieel management).

2. UITVOERING

2.1. De Uitvoeringsfase

1. De opdrachtnemer zal de opdracht uitvoeren overeenkomstig de overeenkomst en de Aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen. Opdrachtnemer staat er voor in dat de opdracht bij oplevering zal voldoen aan de eisen van deze overeenkomst en in het bijzonder de Aanbestedingsleidraad incl. bijlagen.

2.2. Aanvang en uitvoeringsduur

1. Opdrachtnemer verplicht zich de werkzaamheden te verrichten overeenkomstig hetgeen is bepaald in de Aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen, behoudens overeengekomen termijnverlenging(en) in verband met door opdrachtgever geaccordeerde wijzigingen van deze overeenkomst, een en ander op verbeurte, bij niet tijdige nakoming, van een korting op de opdrachtsom van (€ 2.250,-) overeenkomstig artikel 24 van de Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2009.
2. Het staat Opdrachtgever vrij om van opdrachtnemer een aanvullende schadevergoeding tot maximaal de werkelijk geleden vertragingsschade te vorderen, indien de daadwerkelijk

geleden vertragingsschade van opdrachtgever niet volledig wordt gecompenseerd door voornoemde kortingsregeling op de opdrachtsom.

3. Ook staat het opdrachtgever vrij om, naast nakoming van deze korting- en schadevergoedingsregeling, nakoming te vorderen van de overige verbintenissen die zijn opgenomen in deze overeenkomst.

2.3. (Op)levering

Opdrachtnemer zal voldoen aan de eisen die gelden voor de opdracht zoals vermeld in de aanbestedingsleidraad inclusief bijlagen op basis waarvan deze overeenkomst tot stand is gekomen.

3. AANSPREEKPUNT OPDRACHTGEVER

3.1. AANSPREEKPUNT

Aanspreekpunt voor de gemeente Brunssum is de heer P. Peters, telnr. 045-5278511
Aanspreekpunt voor KSG Registeraccountants B.V. is de heer P. Bosch, telnr. 077-4740033

3.2. Aanwijzingen van Opdrachtgever

1. Opdrachtgever is gerechtigd opdrachtnemer met betrekking tot de opdracht aanwijzingen te geven. opdrachtnemer is verplicht daaraan uitvoering te geven.
2. Indien en voor zover echter opdrachtnemer van oordeel is dat een door opdrachtgever gegeven aanwijzing onjuist is, dan wel daaraan anderszins gevolgen zijn verbonden die ingevolge de overeenkomst niet voor haar rekening en risico dienen te blijven, en in het bijzonder van haar niet gevergd kan worden dat zij ter zake overeenkomstig het in de overeenkomst bepaalde, de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid behoudt, respectievelijk de opdracht binnen de overeengekomen uitvoeringsduur en voor de overeengekomen opdrachtsom uitvoert, doet zij daarvan schriftelijk mededeling aan opdrachtgever binnen één week nadat een zodanige aanwijzing is gegeven.
3. Partijen zullen alsdan ter zake van de daaraan te verbinden gevolgen overleggen. Indien geen overeenstemming wordt bereikt, beslist opdrachtgever. De mededeling van opdrachtnemer geldt dan voor zoveel nodig als een voorbehoud van recht overeenkomstig hetgeen in de mededeling bedoeld in het tweede lid is vermeld.

3.3. Wijzigingen van de opdracht

1. Opdrachtgever heeft het recht wijziging van de opdracht te verlangen, meer- en minderopdracht, waaraan opdrachtnemer gevolg zal geven. Indien een partij meent dat van meer- en/of minderwerk sprake is, doet zij daarvan voorafgaand en schriftelijk mededeling aan de andere partij onder opgave van de financiële en andere gevolgen daarvan voor de uitvoering van de overeenkomst.
2. Op verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer in het kader van een door opdrachtgever verlangde wijziging een eerste globale uitwerking (op schetsniveau) van de wijziging verzorgen. Uitsluitend door opdrachtgever opgedragen wijzigingen kunnen tot meer- en minderopdracht leiden. Vorenbedoeld meer- en minderwerk zal steeds vooraf door opdrachtnemer worden geoffreerd aan opdrachtgever. In de meer- en minderwerkofferte is opgenomen welke consequenties uitvoering van het betreffende meer- en minderwerk eventueel ten aanzien van de uiterste opleveringsdatum heeft en ten aanzien van de

opdrachtsom, waarbij opdrachtnemer zich zal beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de door opdrachtgever voorgestelde wijziging te realiseren.

3. Opdrachtnemer heeft geen recht op verrekening van meerwerk of verlegging van de uiterste opleveringsdatum indien opdrachtgever daartoe, voorafgaande aan de uitvoering van de wijziging, niet expliciet en schriftelijk mee heeft ingestemd.
4. Opdrachtnemer is verplicht gelijktijdig met het uitbrengen van een in lid 2 bedoelde offerte, opdrachtgever schriftelijk te informeren over de mate waarin een door opdrachtgever krachtens lid 2 verlangde wijziging een afwijking inhoudt van de opdracht. Uitsluitend indien en voor zover opdrachtgever de door opdrachtnemer opgegeven afwijking van opdracht schriftelijk heeft geaccordeerd, is het opdrachtnemer toegestaan af te wijken van de opdracht.

4. AANSPRAKELIJKHEID NA OPLEVERING

4.1. Aansprakelijkheid voor tekortkomingen

Behoudens de garanties is opdrachtnemer ter zake van tekortkomingen in de opdracht aansprakelijk overeenkomstig artikel 7.1 van de overeenkomst.

5. OVERIGE AANSPRAKELIJKHEID, RISICO EN VERZEKERINGEN

5.1. Overige aansprakelijkheid

1. Opdrachtnemer is jegens opdrachtgever aansprakelijk voor alle schade, hoe ook genaamd, die mocht voortvloeien uit de uitvoering van de opdracht door opdrachtnemer of degene(n) van wie zij zich bedient, (onder-)aannemers(s), leveranciers, en adviseurs inbegrepen overeenkomstig artikel 7.1 van de overeenkomst.
2. Opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever met betrekking tot het bovenstaande, mitsdien ook voor aanspraken van derden overeenkomstig artikel 7.1 van de overeenkomst.

5.2. Verzekeringen

1. Onverminderd zijn aansprakelijkheid uit de overeenkomst en de wet is opdrachtnemer verplicht zich voor de gehele opdracht genoegzaam te verzekeren en zich genoegzaam verzekerd te houden tegen de aansprakelijkheid zoals bedoeld in de overeenkomst.
2. Opdrachtnemer is voorts verplicht zich toereikend WA/BA en WAM te (doen) verzekeren.

5.3. Wet Ketenaansprakelijkheid

1. Partijen gaan ervan uit dat op hun relatie en op de onderhavige overeenkomst de Wet Ketenaansprakelijkheid van toepassing is.
2. De opdrachtnemer vrijwaart opdrachtgever tegen eventuele aanspraken die door de ontvanger der directe belastingen of de bedrijfsverenigingen in het kader van de Wet ketenaansprakelijkheid worden gemaakt, alsmede tegen eventuele op die Wet gebaseerde verhaalsaanspraken van (onder)aannemers die met (een deel van) de opdracht zullen worden belast.

6. OPDRACHTSOM, BETALING

6.1. Opdrachtsom

1. De kosten die de opdrachtgever aan de opdrachtnemer zal vergoeden voor levering en de bijbehorende dienstverlening zijn de kosten zoals vermeld op het prijzenblad behorende bij de offerte.
2. Slechts meer- en minderwerk, waarvoor door opdrachtgever schriftelijk goedkeuring is verleend, en overige additionele voorzieningen en wijzigingen, waarvoor opdrachtgever schriftelijk opdracht of goedkeuring heeft verleend, komen voor verrekening in aanmerking.

6.2. Facturering en Betaling

1. Opdrachtnemer zal zijn facturen sturen naar : Gemeente Brunssum, t.a.v. de crediteurenadministratie, postbus 31000, 6370 AA te Brunssum, onder vermelding van budgethouder (dhr. P. Peeters). Elke declaratie dient duidelijk en overzichtelijk te worden gespecificeerd.
   Aanvullend op het reeds gestelde in dit lid is artikel 12 van de Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2006 van toepassing.
2. Betaling prejudicieert niet op de vraag of de opdrachtnemer correct nagekomen is.

7. BIJZONDER VERLOOP

7.1. Tekortkoming en onvermogen

1. Van een tekortkoming in de nakoming is sprake indien de prestatie niet binnen de overeengekomen termijn wordt geleverd of niet beantwoordt aan hetgeen partijen zijn overeengekomen, tenzij de tekortkoming de opdrachtnemer niet kan worden toegerekend.
2. De volgende omstandigheden zijn in ieder geval toerekenbaar aan de opdrachtnemer:
   a. gebrek aan personeel;
   b. ziekte of staking van personeel;
   c. verlate levering van zaken;
   d. uitval van hulpmiddelen;
   e. files;
   f. liquiditeitsproblemen;
   g. toerekenbare tekortkoming in de nakoming van door de opdrachtnemer ingeschakelde derden en andere, voorzienbare omstandigheden waarop de Opdrachtnemer had kunnen en moeten anticiperen.
3. Opdrachtgever stelt de opdrachtnemer zo spoedig mogelijk na constatering van de tekortkoming schriftelijk in gebreke, tenzij nakoming blijvend onmogelijk is.
4. De ingebrekestelling als bedoeld in het derde lid bevat een redelijke termijn voor nakoming. Deze termijn is fataal, zodat de opdrachtnemer bij niet-tijdige nakoming in verzuim is.
5. Onverminderd de mogelijkheden die de wet biedt en de overige rechten die hem toekomen, heeft opdrachtgever het recht om voor rekening van en na overleg met de opdrachtnemer herstel of vervanging zelf uit te voeren of door derden te laten uitvoeren, in de volgende gevallen:
   a. nakoming is blijvend onmogelijk;
   b. de in het vierde lid bedoelde termijn is ongebruikt verlopen;
   c. er is sprake van zodanige spoedeisendheid dat onmiddellijke actie is geboden.

6. Voorts is Opdrachtgever in zodanig geval bevoegd elke andere redelijke voorziening ter beperking van zijn eventuele schade te treffen.
7. Indien opdrachtgever als gevolg van een rechterlijke uitspraak gehouden is geen uitvoering te geven aan de gegunde overeenkomst dan wel deze te beëindigen, dan is opdrachtgever bevoegd de overeenkomst te ontbinden zonder dat opdrachtgever gehouden is om de daaruit voor de opdrachtnemer voortvloeiende schade te vergoeden.

8. OVERIGE BEPALINGEN

8.1. De Opdrachtnemer is een combinatie

1. Indien de opdrachtnemer een combinatie is, dus als combinatie heeft ingeschreven op de onderhavige opdracht, zijn de combinanten hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de overeenkomst.

8.2. Contractoverneming

2. De opdrachtnemer mag zijn rechten en verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst noch geheel noch ten dele aan een ander overdragen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever.
3. Indien er sprake is van rechtsopvolging onder algemene of bijzondere titel in de positie van de opdrachtnemer ten gevolge van herstructurering van de onderneming of insolventie, dan kan opdrachtnemer, mits de opdrachtgever daarmee instemt, door een andere opdrachtnemer worden vervangen, mits deze laatste voldoet aan de aanvankelijk vastgestelde criteria voor kwalitatieve selectie en dit geen andere wezenlijke wijzigingen in de uit voeren opdracht met zich meebrengt.

8.3. Onderaanneming

1. Het is opdrachtnemer zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever niet toegestaan onderdelen van deze opdracht in onderaanneming dan wel door derden te doen verrichten.
2. Aan toestemming als bedoeld in het eerste lid kan de opdrachtgever redelijke voorwaarden verbinden.
3. De voorgaande leden 1 en 2 zijn van overeenkomstige toepassing indien de opdrachtnemer een bestaande onderaannemer wenst te vervangen.
4. Indien de opdrachtnemer zich tijdens de aanbesteding voor zijn draagkracht (financieel of ervaring) beroepen heeft op een onderaannemer, dan geldt dat gedurende de volledige looptijd van deze overeenkomst op voornoemde onderaannemer de door opdrachtgever op de aanbesteding van toepassing verklaarde uitsluitingsgronden ex artikelen 2:86 en 2:87 AW niet van toepassing mogen zijn. Indien zulks wel het geval blijkt te zijn, dan kan de opdrachtgever vervanging zoeken en is opdrachtnemer gehouden op eerste verzoek van opdrachtgever, voornoemde onderaannemer binnen een redelijke termijn te vervangen en daarbij aan de eisen genoemd in de leden 5 en 6 te voldoen.
5. Indien de vervanging van een bestaande onderaannemer aan de orde is en het betreft een onderaannemer op wiens draagkracht (financieel of ervaring) de opdrachtnemer zich tijdens de aanbesteding van de opdracht beroepen heeft, dan geldt in ieder geval de voorwaarde dat de Opdrachtnemer zich op de draagkracht van de vervanger kan beroepen, waarbij de

opdrachtnemer de documenten en bewijzen levert welke ook voor de voornoemde bestaande onderaannemer in het kader van de aanbesteding zijn aangeleverd.

6. Indien de vervanging van een bestaande onderaannemer aan de orde is en het betreft een onderaannemer op wiens financiële draagkracht opdrachtnemer zich bij inschrijving heeft beroepen, dan geldt tevens de voorwaarde dat de onderaannemer zich jegens de opdrachtgever hoofdelijk aansprakelijk verklaart tot nakoming van deze overeenkomst.
7. Opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever voor extra kosten van de opdrachtgever ten gevolge van vervanging van een onderaannemer.

8.4. Afdracht premies, sociale verzekeringen en loonbelasting

1. De opdrachtnemer verschaft zo spoedig mogelijk na de opdracht van het werk de gegevens als bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de Uitvoeringsregeling inleners-, keten- en opdrachtgeversaansprakelijkheid 2004 en opdrachtgever is gerechtigd te betalen op de geblokkeerde rekening als bepaald in de genoemde artikelen. De opdrachtnemer moet op elke declaratie uitdrukkelijk het loonkosten-, loonheffingen- en BTW-bestanddeel van het gedeclareerde bedrag vermelden. Opdrachtgever is tevens gerechtigd het aldus te betalen bedrag aan loonheffingen te fixeren op 35% van het loonkostenbestanddeel. Opdrachtgever is te zijner keuze gerechtigd van deze opgave of fixatie af te wijken en een hoger bedrag te voldoen op de geblokkeerde rekening.
2. Opdrachtgever is te zijner keuze gerechtigd het gedeelte van de aannemingssom dat betrekking heeft op de door de opdrachtnemer voor zijn werknemers of onderaannemers verschuldigde loonbelasting en sociale premies alsmede BTW, rechtstreeks aan de belastingdienst over te maken. Alle betalingen op grond van deze bepaling, op welke rekening en in welke omvang dan ook, komen in alle gevallen in mindering op het door opdrachtgever aan de opdrachtnemer verschuldigde. Indien opdrachtgever op enig moment kiest voor een hogere betaling, dan wel een gefixeerde dan wel rechtstreekse storting, dan wel betaling op een geblokkeerde rekening, is hij daar bij een volgende betaling niet aan gebonden en is opdrachtgever opnieuw vrij te bepalen welk bedrag hij op welke wijze voldoet.

8.5. Vreemdelingenarbeid en Arbeidsomstandigheden

1. De Opdrachtnemer is verplicht om ervoor te zorgen en staat jegens de opdrachtgever ervoor in dat er op het werk geen arbeid wordt verricht die in strijd is met hetgeen is gesteld bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) en de Arbeidsomstandighedenwet. In dit kader dient de opdrachtnemer onder andere, maar niet uitsluitend:
    - zich ervan te vergewissen dat natuurlijke personen te allen tijde een geldig legitimatiebewijs als omschreven in artikel 1, eerste lid onder 1° t/m 3° van de Wet op de identificatieplicht op het werk bij zich hebben. Ongeacht de hierna genoemde verplichtingen toont de opdrachtnemer op eerste verzoek van of namens de Opdrachtgever dit identiteitsbewijs, of, indien de opdrachtgever daarmee volstaat, een kopie daarvan, aan de opdrachtgever alvorens betrokkene zijn werkzaamheden ter uitvoering van deze opdracht aanvangt;
    - de Opdrachtgever toe te staan onaangekondigd controles uit te (laten) voeren ter zake, waar en op welk tijdstip dan ook, alsmede om van werknemers van de opdrachtnemer de identiteit vast te stellen, de echtheid en geldigheid van het identiteitsbewijs van betrokkenen vast te stellen en zonodig melding te maken bij de

Arbeidsinspectie en/of politie van (mogelijke) overtreding van de Wav. De Opdrachtnemer zal de betrokken werknemers verplichten aan deze controles mee te werken;
- elke week de Opdrachtgever een werkstaat te verstrekken, bevattende de namen en gewerkte uren van alle werknemers die aan het project gewerkt hebben;
- ervoor te zorgen dat ter zake de uitvoering van deze opdracht geen vreemdelingen waarvoor de tewerkstellingsvergunningplicht van toepassing is, werkzaamheden verrichten zonder dat voor deze vreemdelingen een tewerkstellingsvergunning voorhanden is;
- op verzoek van de opdrachtgever een verklaring te verstrekken die is opgemaakt door een registeraccountant en waaruit blijkt dat het personeel alle rechten ontvangt die voortvloeien uit de CAO en dat de loonbelasting en sociale premies volgens de wettelijke richtlijnen worden afgedragen.

2. De hiervoor in dit artikel, onder 1., genoemde verplichtingen zijn te zien als 'eigen' verplichtingen van de opdrachtnemer en als integraal onderdeel van de (hoofd)opdracht (tot het realiseren van een in de opdracht omschreven werk en/of het uitvoeren van de in de opdracht omschreven werkzaamheden).
3. De hiervoor in dit artikel, onder 1., genoemde verplichtingen worden bij dezen door de opdrachtgever tevens als zelfstandige opdracht/verplichtingen aan de opdrachtnemer verstrekt en worden door de opdrachtnemer tevens als zelfstandige opdracht/verplichtingen aanvaard.
4. Deze zelfstandige opdracht/verplichtingen heeft (hebben) derhalve betrekking op -verkort weergegeven- het namens de opdrachtgever zorgen voor (incl. het houden van toezicht op) de naleving van de Wav door de opdrachtnemer, zodat de opdrachtnemer op grond van deze opdracht uit dit artikellid dus de verplichtingen van de opdrachtgever uit de Wav uitvoert. Deze opdracht geldt aldus naast de eigen verplichtingen van de opdrachtnemer op grond van de Wav. Dat namens de opdrachtgever zorgen voor (incl. het houden van toezicht op) de naleving van de Wav heeft betrekking op alle werkzaamheden die door de opdrachtnemer zelf worden uitgevoerd in het kader van de opdracht van de opdrachtgever aan de opdrachtnemer en op alle werkzaamheden die in het kader van de opdracht van de Opdrachtgever aan de opdrachtnemer worden uitgevoerd door onderaannemers, zowel de onderaannemers die rechtstreeks door de opdrachtnemer zijn ingeschakeld als de (onder)onderaannemers die niet rechtstreeks door de opdrachtnemer zijn ingeschakeld.

8.6. Wet aanpak schijnconstructies

1. Op de opdracht wordt de wet aanpak van schijnconstructies geacht van toepassing te zijn. opdrachtnemer en alle voor het werk ingeschakelde onderaannemers dienen volledig te handelen conform de gestelde bepalingen in de Wet aanpak schijnconstructies.

8.7. Vrijwaring

1. De Opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever voor alle eventuele aanspraken inclusief boetes van de betreffende bevoegde instanties, indien de opdrachtnemer, en/of de door de opdrachtnemer ingeschakelde onderaannemers, het bepaalde bij of krachtens de Wet Ketenaansprakelijkheid, de Wet Aanpak Schijnconstructies, de Wet arbeid vreemdelingen of de Arbeidsomstandighedenwet overtreden, alsmede tegen eventuele verhaalaanspraken van

onderaannemers, alsmede tegen alle uit de overtreding voortvloeiende schade (als inkomensderving of aanspraken van derden).

2. De Opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever tevens voor alle eventuele aanspraken die worden ingesteld door de werknemer c.q. derden van de Opdrachtnemer of diens onderaannemer op grond van de ketenaansprakelijkheid voor loon die voortvloeit uit de Wet Aanpak Schijnconstructies.
3. De Opdrachtgever is gerechtigd de betreffende aanspraken en schade te verrekenen met de nog openstaande betalingen aan de opdrachtnemer. Indien dat bedrag niet toereikend is, zal de opdrachtnemer het (resterende) bedrag uiterlijk binnen 14 dagen, gerekend vanaf het moment waarop de opdrachtgever om betaling heeft verzocht, betalen aan de opdrachtgever. Bij gebreke daarvan is de opdrachtgever gerechtigd om ter zake het (resterende) bedrag een beroep te doen op een eventueel ter zake de nakoming van de opdracht verstrekte garantie.
4. Ingeval van onderaanneming legt de opdrachtnemer de verplichtingen als genoemd in dit artikel volledig en onverkort naar de onderaannemer door, inclusief de verplichting deze op zijn beurt weer op te leggen aan eventuele subonderaannemers, maar blijft zelf verantwoordelijk voor de naleving van de betreffende regelgeving.

8.8. Eigendom en gebruik van stukken

1. Alle intellectuele en industriële eigendomsrechten en databankrechten die zullen ontstaan of kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van de resultaten van de overeenkomst berusten te allen tijde en uitsluitend bij opdrachtgever, met uitzondering van rechten op eventueel ten behoeve van de opdracht door de opdrachtnemer ontwikkelde software modellering(en) en de daarvoor gebruikte softwareprogrammatuur, alsmede op andere door de opdrachtnemer in het kader van de overeenkomst ontwikkelde kennis en knowhow die ten grondslag ligt aan het geleverde resultaat. Voor het overige is artikel 29 Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2006 onverkort van toepassing.
2. Opdrachtnemer zal dit in alle overeenkomsten van hem met derden ter uitvoering van de overeenkomst ten behoeve van opdrachtgever bedingen en overeenkomstig de vereisten als vervat in de Auteurswet (doen) effectueren.
3. Opdrachtnemer dient, op verzoek van de opdrachtgever, geheimhouding omtrent de opdracht te betrachten en zal in dat verband een geheimhoudingsverklaring tekenen.

8.9. Toepasselijk recht en geschillen

1. Op de overeenkomst en alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Partijen lossen waar mogelijk hun geschillen op door middel van goed overleg.
3. Indien partijen niet tot een oplossing komen of in spoedeisende gevallen, zullen de geschillen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Maastricht tenzij de partijen alsnog een andere vorm van geschillenbeslechting overeenkomen.

8.10. Mededelingen en vertegenwoordiging

1. Alle (formele) mededelingen naar aanleiding van of in verband met de overeenkomst en nadere overeenkomsten en de uitvoering daarvan, dienen schriftelijk per e-mail en/of aangetekende brief te geschieden.

8.11. Bijlagen

1. Alle in de overeenkomst genoemde bijlagen worden geacht van de overeenkomst deel uit te maken.
2. Voor zover ondergenoemde documenten met elkaar in tegenspraak zijn, geldt dat het hoger genoemde document prevaleert boven het lager genoemde:

   a) de overeenkomst, inclusief alle bijlagen;
   b) (eventuele) nota(s) van inlichtingen (*);
   c) aanbestedingsleidraad inclusief alle bijlagen;
   d) Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2006;
   e) de inschrijving van opdrachtnemer;

(*) Indien er meer nota's van inlichtingen zijn, prevaleert, in geval van tegenstrijdigheden tussen de nota's van inlichtingen, het bepaalde in de meest recente nota van inlichtingen.

Aldus overeengekomen en vastgelegd op 11 pagina's tekst, en in tweevoud ondertekend,

Namens opdrachtgever
Wnd. burgemeester dhr. G.B.M. Leers,

Plaats: Brunssum

Datum: 25-3-2019

Namens opdrachtnemer
Dhr. R.B.A.C. Aelmans MSc RA.

Plaats: Reuver

Datum: 27-03-2019

8.11. Bijlagen

1. Alle in de overeenkomst genoemde bijlagen worden geacht van de overeenkomst deel uit te maken.
2. Voor zover ondergenoemde documenten met elkaar in tegenspraak zijn, geldt dat het hoger genoemde document prevaleert boven het lager genoemde:

   a) de overeenkomst, inclusief alle bijlagen;

   b) (eventuele) nota(s) van inlichtingen (*);

   c) aanbestedingsleidraad inclusief alle bijlagen;

   d) Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Brunssum 2006;

   e) de inschrijving van opdrachtnemer;

(*) Indien er meer nota's van inlichtingen zijn, prevaleert, in geval van tegenstrijdigheden tussen de nota's van inlichtingen, het bepaalde in de meest recente nota van inlichtingen.

Aldus overeengekomen en vastgelegd op 11 pagina's tekst, en in tweevoud ondertekend,

Namens opdrachtgever	Namens opdrachtnemer
Wrd. burgemeester dhr. G.B.M. Leers,	Dhr. R.B.A.C. Aelmans MSc RA.
Plaats: Brunssum	Plaats:
Datum: 25-3-2019	Datum:

Notitie samenwerkingsverband KSG-Astrium

Conform onze eerdere afspraak heeft de griffie ons verzocht een aanvullende notitie inzake onze samenwerking en gewijzigde construct tussen KSG en Astrium aan de Raad te verstrekken. Bijgaand treft u onderstaande notitie. Wij zullen deze in de vergadering van de rekeningcommissie van 7 december mondeling toelichten.

Marktontwikkelingen: wat is er gebeurd?
Sinds meerdere jaren heeft KSG haar ambities in de publieke sector in Limburg e.o. kunnen waarmaken en haar cliëntenportefeuille geleidelijk kunnen opbouwen. Echter, is KSG in de loop van 2021 met 2 marktontwikkelingen geconfronteerd die hebben geleid tot de keuze om met een accountantsorganisatie met een grotere portefeuille in de publieke sector – Astrium Overheidsaccountants: top -4 in de gemeentesector - te gaan samenwerken teneinde een grote ambitie in de publieke sector voor regio Zuid Oost Nederland te kunnen realiseren:

1) Publieke discussie rondom de aanscherping van de kwaliteit van accountantscontroles met als gevolg het Voorstel Wet Toekomst Accountancysector d.d. 9 juli 2021: de wens van de publieke opinie en Tweede Kamer is om accountantsorganisaties meer robuuster te maken en zich te laten verantwoorden op het gebied van kwaliteitsindicatoren van controleopdrachten; *De term robuust staat gelijk aan een grotere en bredere basis.*
2) Uitdaging op gebied van personele bezetting: de afgelopen jaren heeft KSG helaas niet kunnen bewerkstellingen om de verwachte groei in vaste medewerkers voor de inzet in de publieke sector te verwezenlijken. KSG kiest bewust voor samenwerking met een gelijkgestemd accountantskantoor. KSG wil niet nog meer druk op het bestaande team leggen en de afhankelijkheid richting cliënten in de publieke sector verminderen.

Beide ontwikkelingen nopen KSG ertoe om een directe samenwerking met Astrium Overheidsaccountants op te starten. *We zien dit nadrukkelijk als een kans om samen met Astrium een goede en vliegende start te maken.* Het uitfaseren van bestaande contracten door KSG is hierin geen optie en ook niet de wens van de Tweede Kamer.

Opzet samenwerking
In de lente 2021 hebben KSG en Astrium elkaar gevonden. Sinds de lente van 2021 heeft KSG het proces tot samenwerking zeer nauwkeurig doorlopen om voldoende zeker te zijn dat Astrium als samenwerkingspartner bij ons en ook bij onze huidige cliëntenportefeuille past. KSG en Astrium hebben beide dezelfde hands-on aanpak en persoonlijke benadering. Wij zijn ervan overtuigd dat we samen een hogere service en kwaliteitsgraad kunnen bieden en meer continuïteit/ stabiliteit hebben door het beste van twee werelden te combineren. Daarmee zal de kwaliteit van onze dienstverlening toenemen voor onze klanten. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een samenwerkingsovereenkomst tussen KSG en Astrium op 7 juli 2021.
In de eerste maanden na de zomer kunnen we u beamen dat er een goede synergie tussen KSG en Astrium is ontstaan en dat medewerkers een goede en gezonde klik met elkaar hebben. Dit vinden wij een goede ontwikkeling in de dienstverlening naar onze klanten.

Samenwerkingsovereenkomst
De samenwerkingsovereenkomst betreft een overeenkomst van onder aanneming tussen KSG en Astrium Overheidsaccountants. Wellicht ten overvloede gemeld hebben KSG en Astrium zich in deze qua opzet hebben laten adviseren door een gerenommeerd advocatenbureau. Daarbij is het meeste belangrijke geregeld dat Astrium Overheidsaccountants in onder aanneming onder dezelfde voorwaarden de wettelijke controleopdrachten van gemeenten uitvoert. Zie hiervoor onderstaande tekst uit de samenwerkingsovereenkomst:

Voorwaarden
Cruciaal in deze overeenkomst is dat beide partijen, zowel KSG als Astrium, de voorwaarden in de bestaande overeenkomsten met de gemeenten respecteren. Dat betekent ook dat de dienstverlening wordt doorgezet onder de bestaande inhoudelijke condities ten aanzien van onder andere prijs, afspraken planning en afstemmingsmomenten met jullie als opdrachtgever. Daarnaast blijft het bestaande controleteam voor de gemeente Brunssum in stand en daarmee de continuïteit gewaarborgd.

Momenteel zijn KSG en Astrium nog in conclaaf om de samenwerking in een afzonderlijke entiteit juridisch (met aandelenverhouding 50%-50%) meer gestalte te geven dan alleen een samenwerkingsovereenkomst. Hierin worden alle voor -en nadelen zorgvuldig tegen elkaar afgewogen. We trachten binnen 2 weken uitsluitsel hierover te geven.

Situatie na samenwerking voor gemeenten
Ten behoeve van de voorzetting van de opdracht van de jaarrekeningcontrole heeft KSG conform de aanbestedingsvoorwaarden de instemming van de Raad nodig. Daarom wil KSG kort hieronder toelichten:

1) Wat er feitelijk en op papier wijzigt gedurende de uitvoering van de opdracht tot de jaarrekeningcontrole;
2) Welke voordelen dit voor gemeente Brunssum biedt;
3) Wat de juridische consequenties zijn en welke oplossingen KSG kan aanreiken.

Punt 1
De volgende aspecten blijven onverminderd van toepassing:

- De contractpartner blijft KSG;
- De overeengekomen condities en afspraken worden nageleefd;
- Team blijft nagenoeg hetzelfde (m.u.v. de heer Willem Schuitemaker als directeur aangewezen voor het samenwerkingsverband).

Wijzigingen:

- Nagenoeg hetzelfde team zal de opdracht feitelijk uitvoeren. De opdracht wordt echter via onder aanneming onder de vaktechnische verantwoordelijkheid van Astrium Overheidsaccountants in een groter geheel uitgevoerd. Doelstellingen hierbij zijn gericht op het neerzetten van een breder compliancestelsel in een meer robuuste samenwerkingsorganisatie voor toezichthouders en het aantrekken/inzetten van meer beschikbare medewerkers voor de dienstverlening richting cliënten (specifiek gericht op de publieke sector).
- De rapportages zullen op Astrium -logo & papier worden uitgebracht om aan de vaktechnische voorschriften van toezichthouders te voldoen.
- De aanhef van de 1e concept -opdrachtbevestiging was fout. *Er volgt een nieuwe opdrachtbevestiging*;

Metafoor: "Opdracht tot de jaarrekeningcontrole wordt onder een bredere paraplu uitgevoerd. Meer mensen kunnen onder de paraplu in de regen voor langere tijd naar het gemeentehuis lopen om de opdracht op hoog kwalitatief niveau volgens de wensen en regels van het maatschappelijk verkeer te kunnen blijven uitvoeren"

Punt 2
Voordelen:

- Bredere samenwerkingsorganisatie met groter vangnet voor vaktechniek, compliance en beschikbaarheid medewerkers;
- Duurzame waarborg voor continuïteit op langere termijn;
- Aanpak en methoden en medewerkers blijven identiek, met voorbehoud van enkele nuanceringen, t.o.v. voorgaande jaren met mogelijkheid om P. Bosch direct te kunnen vervangen (indien nodig op gebied van onafhankelijkheid na 7 jaar volgens onafhankelijkheidsvoorschriften).

Punt 3
De samenwerking tussen KSG en Astrium is reeds juridisch in een samenwerkingsovereenkomst vormgegeven. Tezamen met deze notitie is hierbij de onder aanneming voldoende aangetoond. Doordat het construct wijzigt, is voor gemeente Brunssum een optie om een addendum op de huidige overeenkomst accountantsdiensten schriftelijk overeen te komen of een nieuwe (verkorte) overeenkomst af te sluiten. Hierin wordt onder meer op hoofdlijnen de onder aanneming opgenomen. KSG blijft onverminderd hoofdcontractant.

Daarnaast hopen we binnen afzienbare tijd u te informeren hoe we de samenwerkingsorganisatie tussen KSG en Astrium meer juridisch gestalte hebben gegeven.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	n.v.t.
Gemeenteblad	:	2021/111
Dienst/Afdeling	:	Griffie
Nr.	:	
Portefeuillehouder	:	N.v.t.
Onderwerp	:	Accordering onderaanneming accountant KSG
Raadsverg d.d.		21 december 2021
Uiterlijke beslisdatum	:	n.v.t.

Aan de raad.

1. Onderwerp
Accordering onderaanneming accountant KSG

2. Uitgangssituatie
a. Aanleiding
Jaarlijks tekent de griffier in het kader van de jaarrekeningcontrole een "Opdrachtbevestiging accountantscontrole jaarrekening". Met de opdrachtbevestiging voor 2021 werd duidelijk dat niet KSG maar het accountantsbureau Astrium Overheidsaccountants de jaarrekeningcontrole over 2021 uit zou gaan voeren. KSG en Astrium Overheidsaccountants zijn een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerkingsovereenkomst betreft een overeenkomst van onder aanneming tussen KSG en Astrium Overheidsaccountants.

b. Huidige situatie/ probleemstelling
Op grond van de overeenkomst die de gemeenteraad op 20 maart 2019 met de accountant KSG is aangegaan voor accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021, is onderaanneming op grond van art. 3.8 lid 1 mogelijk. Hiervoor moet schriftelijk toestemming gegeven worden.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants mogelijk te maken middels toestemming van de gemeenteraad.

b. Kaders
Overeenkomst Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021
Art. 8.3. Onderaanneming
1. Het is opdrachtnemer zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever niet toegestaan onderdelen van deze opdracht in onderaanneming dan wel door derden te doen verrichten.

c. Argumenten en overwegingen
Op verzoek van de griffier hebben zowel KSG accountant alsook Astrium Overheidsaccountants, in de auditcommissie van 7 december 2021 uitvoerig toelichting gegeven op de onderaanneming.
De volgende aspecten blijven onverminderd van toepassing:
• De contractpartner blijft KSG;

• De overeengekomen condities en afspraken worden nageleefd;
• Team blijft nagenoeg hetzelfde (m.u.v. de heer Willem Schuitemaker als directeur aangewezen voor het samenwerkingsverband).

Wijzigingen:
• Nagenoeg hetzelfde team zal de opdracht feitelijk uitvoeren. De opdracht wordt echter via onder aanneming onder de vaktechnische verantwoordelijkheid van Astrium Overheidsaccountants in een groter geheel uitgevoerd. Doelstellingen hierbij zijn gericht op het neerzetten van een breder compliancestelsel in een meer robuuste samenwerkingsorganisatie voor toezichthouders en het aantrekken/inzetten van meer beschikbare medewerkers voor de dienstverlening richting cliënten (specifiek gericht op de publieke sector).
• De rapportages zullen op Astrium Overheidsaccountants -logo & papier worden uitgebracht om aan de vaktechnische voorschriften van toezichthouders te voldoen.

Voordelen:
• Bredere samenwerkingsorganisatie met groter vangnet voor vaktechniek, compliance en beschikbaarheid medewerkers;
• Duurzame waarborg voor continuïteit op langere termijn;
• Aanpak en methoden en medewerkers blijven identiek, met voorbehoud van enkele nuanceringen, t.o.v. voorgaande jaren met mogelijkheid om P. Bosch direct te kunnen vervangen (indien nodig op gebied van onafhankelijkheid na 7 jaar volgens onafhankelijkheidsvoorschriften).

Het contract loopt tot en met het jaar 2021. Dit betekent dat er in 2022 een nieuwe aanbesteding moet plaatsvinden.

d. Opties en keuze
De samenwerking tussen KSG en Astrium Overheidsaccountants is reeds juridisch in een samenwerkingsovereenkomst vormgegeven. Doordat het construct wijzigt, is voor gemeente Brunssum een optie om voor het controle jaar 2021 schriftelijk in te stemmen met de onderaanneming.

e. Financiële consequenties
Onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants heeft geen financiële consequenties. De bepalingen zoals aangegaan met KSG blijven onverminderd van kracht.

4. Bijlagen
- Overeenkomst accountantsdiensten gemeente Brunssum en KSG
- Notitie samenwerkingsverband KSG- Astrium Overheidsaccountants

Namens de Auditcommissie,
De griffier,

Dhr. P. Peeters

gemeente Brunssum

Raadsbesluit
Gemeenteblad nr. : 2021/111
Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk

De Raad van de gemeente Brunssum,

Gehoord de auditcommissie van 7 december 2021,
Gelezen art. 8.3. Onderaanneming van de Overeenkomst Accountantsdiensten Gemeente Brunssum 2019 tot en met 2021.

Besluit:

- Voor het controle jaar 2021 wat betreft de jaarrekeningcontrole in te stemmen met onderaanneming door Astrium Overheidsaccountants
- De griffier te machtigen KSG en Astrium Overheidsaccountants hiervoor schriftelijk toestemming te verlenen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van raad van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001526
Gemeentebladnr.	: 2021/99 versie 2
Afdeling opsteller	: Bestuurszaken
Naam opsteller	: Marian de Jong, de
Bereikbaar onder	: +31455278653 , marian.de.jong@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Wilma van der Rijt, van der
Raadsvergadering d.d.	: <Vul hier de vergaderdatum in>
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. Onderwerp

Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021; vaststelling Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In juli 2021 heeft de raad een geactualiseerde Algemene Plaatselijke Verordening (APV) vastgesteld. Er is aanleiding om -tussentijds- enkele aanpassingen in deze APV door te voeren en derhalve de APV opnieuw te actualiseren. Dat betreft met name:

1. Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik. De VNG doet een voorstel hiervoor. In Brunssum bestaat de bestuurlijke/politieke wens om een dergelijke regeling in de APV op te nemen.

2. Enkele bepalingen gericht op het tegengaan van misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van geconstateerde misstanden bij controles in het kader van aanpak mensenhandel is het wenselijk om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen om hiertegen op te treden. In de APV leggen we hiervoor de basis.

b. Huidige situatie/probleemstelling

1. Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik is een bestuurlijke/politieke wens.

Omdat een landelijk verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas op zich laat wachten, wordt bij het optreden hiertegen gebruik gemaakt van bestaande juridische regelingen. Ook de APV van Brunssum bevat enkele bepalingen waarmee optreden mogelijk is. Op verzoek van een aantal gemeenten heeft de VNG afgelopen jaar nogmaals gekeken naar de mogelijkheid van een specifieke regeling in de gemeentelijke APV. Die is gepresenteerd. De bestuurlijke/politieke wens bestaat om deze regeling ook in onze APV op te nemen.

2. We willen meer kunnen doen tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van controles op mensenhandel, in het bijzonder in de prostitutiebranche, concluderen we dat het meer dan wenselijk is om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen gericht op bescherming van -jeugdige- prostitué(es). De basis hiervoor leggen we in twee nieuwe bepalingen in onze APV.

3. Een wijziging van het eerste lid van artikel 151d van de Gemeentewet maakt het noodzakelijk om in de lokale regeling inzake woonoverlast in artikel 2:78 APV dezelfde wijziging door te voeren.

4. Verder is een wijziging van artikel 2:68 (heling) nodig in verband met de invoering van een digitaal opkopersregister, en een verduidelijking van het eerste lid van artikel 6:5 (overgangsbepalingen).

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

We willen dat Brunssum beschikt over:

a. een actuele APV, die voldoet aan hogere wet- en regelgeving; een APV die goed leesbaar is en voorschriften bevat, die in voorkomend geval een rechterlijke toets kunnen doorstaan;

b. een APV, die het geschikte instrumentarium biedt voor de realisering van het gemeentelijk beleid op gebied van leefbaarheid en veiligheid. De thans voorliggende voorstellen betreffen:

- Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik. Nieuw artikel 2:48a.

- Twee nieuwe bepalingen die het de gemeente mogelijk maken om op te treden tegen misbruik van jeugdige prostitué(e)s. Artikel 3:8a richt zich tot de prostitué(e) en de exploitant van een seksinrichting. Artikel 3:16 richt zich tot potentiële klanten.

- Een wijziging van het eerste lid van artikel 151d van de Gemeentewet maakt het noodzakelijk om de lokale regeling inzake woonoverlast in artikel 2:78 APV op datzelfde punt te wijzigen.

- Een aanpassing van artikel 2:67 (heling) in verband met de invoering van een digitaal opkopersregister.

- Een verduidelijking van de formulering van artikel 6:5 lid 1 inzake overgangsbepalingen.

b. Kaders

1. Eerdere besluitvorming (traject tot dusverre): Nvt
2. Rol/ bevoegdheden college van B en W: het college bereidt een voorstel aan de raad voor. De raad besluit over de APV.
3. Algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal): Gemeentewet en diverse specifieke wetten.
4. Past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda? Ja
5. Relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen: Er zijn geen extra kosten gemoeid met de invoering van de wijzigingen in de APV. Evenmin zijn er aanwijsbare risico's.

c. **Argumenten en overwegingen**

De belangrijkste wijzigingen betreffen

1. Een specifiek verbod op oneigenlijk gebruik van lachgas dat leidt tot overlast in een nieuw artikel 2:48a.
Er wordt, naar de bestuurlijke/politieke wens, een voorstel gedaan om een specifiek verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas in de APV op te nemen, in artikel 2:48a.
Omdat een landelijk verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas nog even op zich laat wachten, wordt bij het optreden hiertegen gebruik gemaakt van bestaande juridische regelingen. Ook de APV van Brunssum bevat enkele bepalingen waarmee optreden mogelijk is. Op verzoek van een aantal gemeenten heeft de VNG nogmaals gekeken naar de mogelijkheden van een specifieke regeling in de gemeentelijke APV. Die is gepresenteerd. Bestuurlijk/politiek bestaat de wens om een dergelijke regeling ook in onze APV op te nemen.

2. De nieuwe artikelen 3:8a en 3:16, die het de gemeente mogelijk maken om op te treden tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Artikel 3:8a richt zich tot de prostitué(e) en de exploitant van een seksinrichting. Artikel 3:16 richt zich tot potentiële klanten.
We willen meer kunnen doen tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van controles op mensenhandel, in het bijzonder in de prostitutiebranche, concluderen we dat het meer dan wenselijk is om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen gericht op bescherming van -jeugdige- prostitué(es). De basis hiervoor leggen we in de artikelen 3:8a en 3:16 in onze APV.
Dit doen we ook omdat we verwachten dat inwerkingtreding van de Wet regulering sekswerk nog zeker enige tijd zal duren.

3. Wijziging artikel 2:78 APV inzake woonoverlast.
In het eerste lid van artikel 2:78 APV wordt de zinsnede "aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven" geschrapt.
De wijziging heeft tot gevolg dat de burgemeester in alle gevallen direct de verhuurder aan kan spreken bij zeer ernstig overlast gevend gedrag van huurders. De burgemeester kan dit direct doen en hoeft daarvoor niet eerst de huurder te hebben aangesproken.
In de bijlage Toelichting wijziging APV 2021 ------>APV 2022 wordt een uitgebreide toelichting gegeven op de voorgestelde wijzigingen.

d. **Opties en keuzes**

Het is aan de raad om te oordelen over de voorstellen voor wijziging van de APV.
In de voorafgaande paragrafen en in de bijlage "Toelichting wijzigingen APV 2021 ---->à APV 2022" zijn motivering en overwegingen beschreven.

Voorgesteld wordt:
In te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021 en de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging integraal vast te stellen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/99 versie 2
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 2001526

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/99;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
Vast te stellen de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/99 versie 2;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 november 2021, afdeling Bestuurszaken;

gelet op het bepaalde in artikel 149 van de gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

"ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING GEMEENTE BRUNSSUM 2021, EERSTE WIJZIGING ".

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1:1 Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:

a. bebouwde kom: het gebied binnen de grenzen die zijn vastgesteld op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet;
b. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
c. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de geldende Bouwverordening der Gemeente Brunssum;
d. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Wegenverkeerswet 1994;
e. college: het college van burgemeester en wethouders;
f. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid van de Woningwet;
g. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
h. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
i. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;
j. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties;
k. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990);
l. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht;
m. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;
n. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verlengen.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor de beslissing op een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 3:4, eerste lid.
4. In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing als beslist wordt op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2:10 of 2:11.
5. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en lid 2 beslist het bevoegde bestuursorgaan op een aanvraag als bedoeld in artikel 2:25 (evenement) en 2:25A binnen 26 weken na de dag waarop de aanvraag ontvangen is.

gemeente Brunssum

Artikel 1:3 Indiening aanvraag
Vervallen

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing
De vergunning of ontheffing is persoonsgebonden, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald of de aard van de vergunning zich daartegen verzet.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing
De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning of ontheffing, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;
c. de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
d. van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn;
e. de houder dit verzoekt.

Artikel 1:7 Termijnen

1. De vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. De vergunning of ontheffing kan door het bevoegd gezag of het bevoegde bestuursorgaan worden geweigerd in het belang van:
    a. de openbare orde;
    b. de openbare veiligheid;
    c. de volksgezondheid;
    d. de bescherming van het milieu.
2. De vergunning of ontheffing kan tevens worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 kan de aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 2:25 (evenement) of 2:25A worden geweigerd als deze minder dan 26 weken voor het tijdstip waarop de aanvrager de vergunning nodig heeft, wordt ingediend.

Artikel 1.9 Termijnen
Vervallen.

gemeente Brunssum

HOOFDSTUK 2. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID, VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

AFDELING 1. VOORKOMEN OF BESTRIJDEN VAN ONGEREGELDHEDEN

Artikel 2:1 a Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen, te vechten of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:
    a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan;
    b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
    c. zich bevindt in of aanwezig is bij samenscholing;
    is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het derde lid.
5. Dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

Artikel 2:1 b Verblijfsontzegging (snel mensen verwijderen)

1. In het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantasting van het woon- en leefklimaat, de veiligheid van personen en goederen, de verkeersvrijheid of veiligheid en de gezondheid of zedelijkheid kan het college een gebied aanwijzen waar door politieambtenaren aan een persoon, die zich bevindt op de weg of plaats, die deel uitmaakt van dit gebied, gedurende de uren daarbij genoemd, het bevel kan worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.
2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester:
    a. aan de persoon aan wie tenminste eenmaal een bevel is gegeven als bedoeld in het eerste lid, een verbod opleggen om zich gedurende een in dat verbod genoemd tijdvak van ten hoogste veertien dagen, anders dan in een openbaar middel van vervoer, te bevinden op de weg of plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied als bedoeld in het eerste lid, gedurende de uren daarbij genoemd;
    b. aan de persoon, aan wie eerder een verbod als bedoeld onder a is opgelegd, een verbod opleggen om zich gedurende een in dat verbod genoemd tijdvak van ten hoogste zes maanden, anders dan in een openbaar middel van vervoer, te bevinden op de weg of plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied als bedoeld in het eerste lid, gedurende de uren daarbij genoemd.
3. De burgemeester beperkt het in het tweede lid, onder a en b genoemde verbod of de daarin genoemde termijn als dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk is.
4. Het is verboden zich te gedragen in strijd met een door de burgemeester opgelegd verbod als bedoeld in het tweede lid, onder a en b.

Artikel 2:2 Optochten

Vervallen.

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan voor de openbare aankondiging en ten minste 48 uren voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.

2. De kennisgeving bevat:
   a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
   b. het doel van de betoging;
   c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging van de betoging;
   d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route en de plaats van beëindiging van de betoging;
   e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling; en
   f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.
3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk om 12.00 uur op de aan de dag van dat tijdstip voorafgaande werkdag.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden de in het eerste lid genoemde termijn verkorten en een mondelinge kennisgeving in behandeling nemen.

Artikel 2:4 Afwijking termijn
Vervallen.

Artikel 2:5 Te verstrekken gegevens
Vervallen.

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen
1.Voor het verspreiden of openlijk aanbieden van geschreven of gedrukte stukken dan wel afbeeldingen onder publiek dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Het verspreiden of openlijk aanbieden van geschreven of gedrukte stukken dan wel afbeeldingen onder publiek is toegestaan op iedere dag tussen 09.00 uur en 18.00 uur en op koopavonden tot 21.00 uur.
   b. De verspreider is verplicht de geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen direct op te ruimen of te laten opruimen, als deze in de omgeving van de plaats van uitreiking op de weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats worden weggeworpen of zijn achtergebleven.
   c. De verspreider mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
   d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
   e. De verspreider is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
2. Het eerste lid geldt niet voor het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van geschreven of gedrukte stukken en afbeeldingen.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3.van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7 Feest, muziek en wedstrijden en dergelijke
Vervallen.

Artikel 2:8 Dienstverlening
Vervallen.

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen

1.Voor het optreden ten behoeve van het publiek als straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids dient aan de volgende regels te worden voldaan:

a. Het optreden als straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids is toegestaan op iedere dag tussen 09.00 uur en 18.00 uur en op koopavonden tot 21.00 uur.
b. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids dient zich regelmatig minimaal 100 meter te verplaatsen en mag zich niet langer dan 15 minuten op een en dezelfde plaats ophouden.
c. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
e. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.

2. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

AFDELING 2. BRUIKBAARHEID, UITERLIJK AANZIEN EN VEILIG GEBRUIK VAN DE WEG

Artikel 2:10 Het plaatsen van voorwerpen op, aan of boven de weg of een openbare plaats

1. Het is verboden om zonder vergunning van het bevoegd bestuursorgaan de weg of een weggedeelte te gebruiken anders dan ten behoeve van de publieke functie daarvan.
1a. In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen van het in het eerste lid bedoelde gebruik, voor zover dit een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder j of k van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
1.b. Het verbod is niet van toepassing op overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend.
1.c Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 en de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen).
2. Het verbod is tevens niet van toepassing op:

a. terrassen, die voldoen aan de door het college te stellen nadere regels;
b. het plaatsen van infoborden als bedoeld in artikel 2:10a van deze verordening;
c. evenementen als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening;
d. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17 van deze verordening;
e. voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard.

3. Het verbod is voorts niet van toepassing op:

a. Het uitstallen van producten en reclame-uitingen door winkels en bedrijven;
b. Het stallen van goederen, bouwmaterialen en materieel voor een periode korter dan een week, mits voor zowel in de situaties als bedoeld onder a. als onder b wordt voldaan aan de volgende regels:

1. Het beoogd gebruik mag geen schade toebrengen aan de weg, gevaar opleveren voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg.
2.Het beoogd gebruik dient hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving te voldoen aan redelijke eisen van welstand.

3. De overlast van de in de nabijheid gelegen onroerende zaken dient zo veel mogelijk te worden voorkomen of te worden beperkt.
4. Het gebruik mag slechts plaatsvinden gedurende de daarvoor strikt benodigde tijd.
5. De breedte van de uitstallingen mag niet meer bedragen dan de breedte van het perceel.
6. De diepte van de uitstallingen mag vanaf de gevel maximaal 1 meter bedragen.
7. Op het trottoir dient voldoende ruimte over te blijven voor rolstoelgebruikers.
8. Het beoogd gebruik mag geen belemmering opleveren voor het verkeer en de hulpdiensten.
9. Er dient, voor zover van toepassing, te worden voldaan aan het Beheerplan Promenade.
10. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
11. De gebruiker is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.

4. In dit artikel wordt onder bevoegd bestuursorgaan verstaan het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester.
5. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:10a Infoborden invalswegen

1. Onder infoborden worden verstaan de welkomstborden aan de invalswegen van de gemeente Brunssum die worden gebruikt voor aankondigingen van zaken die deze gemeente betreffen op het gebied van onder meer sport, cultuur, recreatie en evenementen die Brunssum kunnen promoten.
2. Voor het plaatsen van infoborden aan de diverse invalswegen dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 dagen voorafgaand aan het tijdstip waarop de borden moeten worden geplaatst melding zijn gedaan aan het college.
   b. De borden mogen alleen worden geplaatst voor de aankondiging van activiteiten van Brunssumse non-profit organisaties die de gemeente Brunssum betreffen op het gebied van sport, cultuur, recreatie en evenementen.
   c. De borden mogen gedurende een periode van maximaal 2 weken worden geplaatst.
   d. Het formaat van de borden bedraagt 180 x 45 cm en 8 mm dik of 180 x 30 cm en 8 mm dik.
   e. Als er meer aanvragen dan beschikbare plaatsen zijn, dan krijgen de vaste evenementen op basis van de evenementenkalender prioriteit.
   f. De organisator is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
   g. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:10 b Afbakeningsbepalingen en uitzonderingen

Vervallen.

Artikel 2:10 c Vrij te stellen categorieën

Vervallen.

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
2. De vergunning wordt verleend
    a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit;
    b. door het college in de overige gevallen.
3. De vergunning wordt geweigerd als één van de weigeringsgronden, zoals genoemd in artikel 1:8 van deze verordening, van toepassing is.
4. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.
5. Het verbod geldt voorts niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wegenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen), de Waterschapskeur en de Telecommunicatiewet.
6. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag een uitweg te maken naar de weg, van de weg gebruik te maken voor het hebben van een uitweg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg.
2. De vergunning kan worden geweigerd in het belang van:
    a. een veilig gebruik van de weg;
    b. het noodzakelijk behoud van een openbare parkeerplaats;
    c. de bescherming van de openbare groenvoorzieningen;
    d. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving; of
    e. vanwege strijd met het geldend bestemmingsplan of de geldende beheersverordening; of
    f. als er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of openbaar groen.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de geldende Waterschapskeur of de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen).
4. Op de aanvraag om een vergunning is Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:13 Veroorzaken van gladheid

Vervallen.

Artikel 2:14 Winkelwagentjes

1. Een winkelier die winkelwagentjes ter beschikking stelt, is verplicht deze
    a. te voorzien van de naam van het bedrijf of een ander herkenningsteken, en
    b. terstond te verwijderen of te doen verwijderen uit de omgeving van dat bedrijf.
2. Het is verboden een winkelwagentje na gebruik onbeheerd op een openbare plaats achter te laten.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer.

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp
Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of voor het wegverkeer hinder of gevaar ontstaat.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke
Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke
Vervallen.

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden te roken in bossen of op heidegronden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende een door het college aangewezen periode.
2. Het is verboden in bossen, op heidegronden of binnen een afstand van honderd meter daarvan, voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.
3. De verboden zijn niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3°, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Het verbod in het eerste lid is voorts niet van toepassing voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19 Gevaarlijk of hinderlijk voorwerp
Vervallen.

Artikel 2:20 Vallende voorwerpen
Vervallen.

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verkeer en verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen, borden of voorzieningen ten behoeve van het verkeer of de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Waterstaatswet 1900, de Onteigeningswet of de Belemmeringenwet Privaatrecht.

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijnen
Vervallen.

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs
Vervallen.

AFDELING 3. EVENEMENTEN

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
    a. bioscoop- en theatervoorstellingen;
    b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22;
    c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
    d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
    e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
    f. activiteiten als bedoeld in de artikelen 2:9 en 2:39a van deze verordening;
    g. kleinschalige evenementen met een jaarlijks terugkerend karakter, binnen het gebouw van een horeca-inrichting

2. Onder evenement wordt tevens verstaan:
    a. een herdenkingsplechtigheid;
    b. een braderie;
    c. een optocht op de weg, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening;
    d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
    e. een straatfeest of buurtbarbecue.
3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:
    a. het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 150 personen;
    b. het evenement tussen 10:00 uur en 00:00 uur plaatsvindt;
    c. geen muziek ten gehore wordt gebracht vóór 07:00 uur en na 23:00 uur;
    d. het evenement niet plaatsvindt op de rijbaan, het (brom)fietspad of een parkeerplaats of anderszins een belemmering vormt voor het verkeer en de hulpdiensten;
    e. slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 20 m2 per object;

Artikel 2:25 Evenementen

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de indiening van de vergunningsaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. Geen vergunning is vereist voor een klein evenement als de organisator binnen 3 weken voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
4. De burgemeester kan binnen 2 weken na ontvangst van de melding besluiten het organiseren van een evenement als bedoeld in het tweede lid te verbieden als daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt.
5. Het verbod van het eerste lid geldt niet voor een wedstrijd op of aan de weg, voor zover in het geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 10 juncto artikel 148 van de Wegenverkeerswet 1994.
6. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
7. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:25A Evenementen in gebouwen

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester in een gebouw of vaartuig een voor publiek toegankelijk evenement te houden of te laten houden.
2. Het verbod geldt niet voor:
    a. manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties;
    b. bioscoop-, theater- of muziekvoorstellingen, voor zover deze worden gehouden in gebouwen die daarvoor zijn bestemd of overwegend worden gebruikt;
    c. sportwedstrijden, met uitzondering van vechtsportwedstrijden of –gala's;
    d. activiteiten in (horeca)bedrijven die in de uitoefening van het bedrijf gebruikelijk zijn;
3. De aanvrager en/of de organisator van een evenement waarvoor krachtens het derde lid, onder c, een vergunning is vereist is niet van slecht levensgedrag.
4. De burgemeester weigert de vergunning als:
    a. de aanvrager of de organisator van een evenement als bedoeld in het derde lid van slecht levensgedrag is;
    b. het evenement gevaar oplevert voor de openbare orde, de gezondheid, de veiligheid, de brandveiligheid of voor het ontstaan van wanordelijkheden;
    c. een onevenredig groot aantal bezoekers te verwachten is;
    d. het evenement zich niet verdraagt met het karakter of de bestemming van de plaats waar het wordt gehouden.

5. De burgemeester kan andere categorieën van voor het publiek toegankelijke evenementen aanwijzen waarvoor het verbod niet geldt.
6. Bij de aanvraag voor een vergunning krachtens het tweede lid onder c dienen de volgende stukken te worden overlegd:
    a. een lijst met deelnemers aan het evenement;
    b. een lijst met sponsoren voor het evenement alsmede het sponsorbedrag;
    c. een KvK-uittreksel van het beveiligingsbedrijf dat het evenement beveiligt;
    d. een kopie van het bewijs van lidmaatschap van de brancheorganisatie.
7. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden enig gereedschap, voorwerp of middel te vervoeren of bij zich te hebben met de kennelijke bedoeling daarmee bij een evenement de orde te verstoren.
3. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
4. Het verbod in het tweede lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.
5. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak en een herdenkingsplechtigheid.

Artikel 2:26 a Betaald voetbalwedstrijden

Vervallen.

AFDELING 4. TOEZICHT OP OPENBARE INRICHTINGEN

Artikel 2:27 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder openbare inrichting verstaan een hotel, restaurant, pension, café, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis of elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden bereid of verstrekt.
2. Een buiten de in het eerste lid bedoelde besloten ruimte liggend deel waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt, waaronder in ieder geval een terras, maakt voor de toepassing van deze afdeling deel uit van die besloten ruimte.

Artikel 2:28 a Exploitatievergunning openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in een:
    a. winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit;
    b. zorginstelling.
3. De burgemeester weigert de vergunning, als de vestiging of exploitatie van de inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan of geldende beheersverordening, of als de exploitant of leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1.8 kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren, als naar zijn oordeel moet worden aangenomen, dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed.
5. Bij de toepassing van de in het derde lid genoemde weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin de inrichting is gelegen of zal zijn gelegen, de aard van de inrichting en de spanning, waaraan het woonmilieu ter plaatse reeds bloot staat of bloot zal komen te staan door de exploitatie.

6. De burgemeester kan de vergunning voor de andere openbare inrichtingen dan die waarin alcoholhoudende dranken worden geschonken, weigeren of intrekken, als de leidinggevende(n) niet voldoet (n) aan de eisen die worden gesteld bij of krachtens artikel 8, eerste, tweede of derde lid van de Alcoholwet.
7. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:28 b Aanvraag vergunning

1. De burgemeester stelt nadere regels vast omtrent de gegevens en de bescheiden die bij een vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 2:28a moeten worden overlegd.
2. Per openbare inrichting wordt niet meer dan één aanvraag gelijktijdig in behandeling genomen.

Artikel 2:28 c Vrijstelling

1. De burgemeester kan bepalen dat het gestelde in 2:28a niet geldt voor een of meer in zijn besluit aangeduide soorten openbare inrichtingen in de hele gemeente dan wel in een of meer daarin aangewezen gedeelten van de gemeente.
2. De exploitatie van een openbare inrichting, waarop een besluit als bedoeld in het eerste lid van toepassing is, moet zodanig geschieden dat daardoor de woon- en leefsituatie in de omgeving van het bedrijf of de openbare orde niet op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed.

Artikel 2:28 d Overgangsbepaling

Het in artikel 2:28 a vereiste geldt niet voor bestaande openbare inrichtingen:

a. gedurende 12 weken na het in werking treden van het vergunningstelsel;
b. ook na verloop van die 12 weken, voor zover vergunning aanvrager een aanvraag binnen de termijn heeft ingediend, totdat onherroepelijk op de aanvraag is beslist.

Artikel 2:29 sluitingstijd

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandagavond (maandag op dinsdag), dinsdagavond (dinsdag op woensdag) woensdagavond (woensdag op donderdag) en donderdagavond (donderdag op vrijdag) tussen 02.00 uur en 07.00 uur, en vrijdagavond (vrijdag op zaterdag) zaterdagavond (zaterdag op zondag) en zondagavond (zondag op maandag) tussen 03.00 uur en 07.00 uur (sluitingstijd).
2. In afwijking van het eerste lid zijn openbare inrichtingen gesloten tussen 03.00 uur en 07.00 uur
    a. in de nacht volgend op 31 december
    b. tijdens het traditionele Oud Wijvenbal
    c. in de nacht volgend op de maandag van carnaval
    d. in de nacht volgend op de dag waarop de verjaardag van de koning wordt gevierd
    e. in de nacht volgend op de dag waarop de bevrijding wordt gevierd
    g. in de nachten direct volgend op de Paradedagen
    h. in de nachten direct volgend op de dagen dat het oktoberfeest plaats vindt,

als deze nachten vallen op een maandagavond, dinsdagavond, woensdagavond of donderdagavond.
3. De burgemeester kan in afwijking van lid 1 en 2 plaatsen aanwijzen waar voor de terrassen afwijkende sluitingstijden gelden.
4. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben of bezoekers in de inrichting te laten verblijven na sluitingstijd.
5. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.
6. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28a, tweede lid, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
7. Het eerste, tweede en vierde lid zijn niet van toepassing op situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
8. Op de aanvraag van een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid, zedelijkheid of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 13b van de Opiumwet voorziet.

Artikel 2:30a. Sluiting van voor publiek toegankelijke lokalen wegens ondermijnende activiteiten of andere activiteiten die ernstig gevaar opleveren voor de openbare orde.

De burgemeester kan de sluiting bevelen van een voor publiek toegankelijk gebouw, inrichting of ruimte als daar:

a. is gehandeld in strijd met artikel 1 van de Wet op de kansspelen;
b. door misdrijf verkregen zaken voorhanden, bewaard of verborgen zijn dan wel zijn verworven of overgedragen;
c. wapens als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie aanwezig zijn waarvoor geen ontheffing, vergunning of verlof is verleend of
d. zich andere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van het gebouw, de inrichting of de ruimte ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:

a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd, tenzij het personeel betreft, of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid;
c. op het terras spijzen of dranken te verstrekken aan personen die geen gebruik maken van het terras.

Artikel 2:32 Handel in openbare inrichtingen

De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerst lid, van het Wetboek van Strafrecht, of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enige andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan

Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van de artikelen 2:28 tot en met 2:30 op als bevoegd bestuursorgaan.

AFDELING 5. REGULERING PARACOMMERCIËLE RECHTSPERSONEN UIT DE ALCOHOWET HORECAWET

Artikel 2:34 a Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:
- alcoholhoudende drank
- paracommerciële rechtspersoon;
dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34 b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Paracommerciële rechtspersonen verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank van maandag tot en met zondag vanaf 1 uur vóór activiteiten die passen binnen de statutaire doelstelling van de desbetreffende paracommerciële rechtspersoon tot uiterlijk 0.00 uur.
2. Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon zijn betrokken.

gemeente Brunssum

AFDELING 6. TOEZICHT OP INRICHTINGEN TOT HET VERSCHAFFEN VAN NACHTVERBLIJF

Artikel 2:35 Definitie
In deze afdeling wordt onder inrichting verstaan elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie
Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht daarvan binnen drie dagen daarna schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37 Nachtregister

1. De houder van een inrichting is verplicht een doorlopend register bij te houden van de in artikel 4.38 Wetboek van Strafrecht genoemde gegevens van personen, die de nacht in de inrichting door brengen. Dat betreft naam, woonplaats, dag van aankomst en dag van vertrek alsmede aantekening van een geldig reisdocument of identiteitsbewijs.
2. Op nachtverblijf, verschaft aan meereizende echtgenoten, minderjarige kinderen of aan reisgezelschappen, is lid 1 niet van toepassing.

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister
Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

AFDELING 7. TOEZICHT OP SPEELGELEGENHEDEN

Artikel 2:39 Definities

1. In deze afdeling wordt onder speelgelegenheid verstaan een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. In deze afdeling voorkomende begrippen die in de Wet op de kansspelen zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in die wet.

Artikel 2:39a Speelgelegenheden

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet op de kansspelen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 weigert de burgemeester de vergunning als:
    a. de woon een leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid;
    b. de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan of beheersverordening.
4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:40 Kansspelautomaten

1. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.
2. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

AFDELING 8. MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN OVERLAST, GEVAAR OF SCHADE

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal

1. Het is verboden zonder ontheffing van de burgemeester een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.

2. Het is verboden zonder ontheffing van de burgemeester een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. Deze verboden zijn niet van toepassing op personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende redenen noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:
    a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
    b. met kalk, teer of een kleur of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.
3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, is niet van toepassing voor zover gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. De houder van de schriftelijke toestemming is verplicht die aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
5. Het college wijst aanplakborden aan voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.
6. Het is verboden de in het vijfde lid bedoelde aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
7. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud daarvan.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op de weg te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap.
2. Het verbod is niet van toepassing, als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuig en hulpmiddelen voor winkeldiefstal

1. Het is verboden op een openbare plaats een werktuig, gereedschap of andere zaak te vervoeren of bij zich te hebben, dat ertoe kan dienen zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.
2. Het is verboden op een openbare plaats een tas of een andere zaak te vervoeren of bij zich te hebben, die er kennelijk toe dient om het plegen van winkeldiefstal te vergemakkelijken.
3. De verboden gelden niet als aanstonds aannemelijk is dat de in het eerste en tweede lid bedoelde zaken niet bestemd zijn voor de daar bedoelde handelingen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke

1. Het is verboden zonder ontheffing van het college zich te bevinden in of op bij de gemeente in onderhoud zijnde parken, wandelplaatsen, plantsoenen, groenstroken grasperken of buiten de daarin gelegen wegen of paden.
2. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.

Artikel 2:46 Hinder door bromfietsen

Het is verboden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer zich met een voertuig of een bromfiets zodanig te gedragen dat daardoor voor een omwonende of voor de omgeving (geluids)hinder wordt veroorzaakt.

gemeente Brunssum

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats
    a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hek, omheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair en daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
    b. zich op te houden op een zodanige wijze die voor andere gebruikers of omwonenden onnodig overlast of hinder veroorzaakt.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de artikelen 424 , 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 .
3. Degene die zich hinderlijk op een openbare plaats gedraagt zoals omschreven in het eerste lid, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben, en daarbij hinder of overlast te veroorzaken.
2. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
3. Het verbod van het tweede lid is niet van toepassing op:
    a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;
    b. een andere plaats dan een horecabedrijf als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Alcoholwet.

Artikel 2:48a Verboden lachgasgebruik

1. Het is verboden op een openbare plaats distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben, indien dit gepaard gaat met overlast of andere gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- of leefklimaat nadelig beïnvloeden of anderszins hinder veroorzaken.
2. Het is verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college ter bescherming van openbare orde of het woon- en leefklimaat aangewezen gebied distikstofmonoxide (lachgas) recreatief roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben.
3. Het college kan in het aanwijzingsbesluit het in het tweede lid bedoelde verbod beperken tot bepaalde tijden.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden zonder redelijk doel:
    a. zich in een portiek of poort op te houden;
    b. in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.
2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van flatgebouwen, appartementsgebouwen en soortgelijke meergezinshuizen en van gebouwen die voor publiek toegankelijk zijn, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van zo'n gebouw.
3. Degene die zich bij of in gebouwen gedraagt als verboden in lid 1 van dit artikel, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

1. Het is verboden zich zonder redelijk doel op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, dan wel deze te verontreinigen of te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze ruimte is bestemd. Onder deze ruimten worden in elk geval verstaan portalen, telefooncellen, wachtlokalen voor het openbaar vervoer, parkeergarages en rijwielstallingen.

2. Degene die zich hinderlijk gedraagt in voor publiek toegankelijke ruimten zoals omschreven in het eerste lid, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen

Artikel 2:50a Verbod op zichtbare uitingen van verboden organisaties

1. Het is verboden op openbare plaatsen of in voor het publiek toegankelijke openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde.

2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen en dergelijke

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw dan wel in de ingang van een portiek als dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek of als daardoor die ingang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden zich op door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen met een fiets of een bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid gehouden wordt die publiek trekt, mits dit verbod kenbaar is aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Bespieden van personen

Vervallen.

Artikel 2:54 Bewakingsapparatuur

Vervallen.

Artikel 2:55 Nodeloos alarmeren

Vervallen.

Artikel 2:56 Alarminstallaties

Vervallen.

Artikel 2: 57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
   a. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zonder dat die hond aangelijnd is;
   b. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd
   c. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
   d. op een openbare plaats zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het eerste lid, aanhef en onder a, b en c is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a en b, is niet van toepassing:
   a. op door het bestuursorgaan aangewezen en als honden loslooperrein, hondentoilet dan wel hondenoefenterrein aangegeven gronden;
   b. in die gevallen dat de hond rechtmatig wordt gebruikt bij de uitoefening van de jacht;
   c. in die gevallen dat de hond wordt gebruikt voor het hoeden van vee.

gemeente Brunssum

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft, is verplicht:
    a. een daarvoor geschikt opruimmiddel bij zich te hebben; en
    b. ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden opgeruimd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing
    a. buiten de bebouwde kom;
    b. daartoe door het college aangewezen losloopplaatsen;
    c. op plaatsen, die als hondentoiletten zijn ingericht.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, is verplicht de hond kort aangelijnd te houden, met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
    a. vervaardigd is van kunststof, van leer of van beide stoffen;
    b. door middel van een leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
    c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder c, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de minister die het aangaat op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:60 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Ter voorkoming van of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid is het verboden om op door het college aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:
    a. aanwezig te hebben;
    b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door hen gestelde regels;
    c. aanwezig te hebben tot een groter aantal dan in het aanwijzingsbesluit is aangegeven; of
    d. te voeren.
2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats ontheffing verlenen van een of meer verboden als bedoel in het eerste lid.

Artikel 2:61 Hinder door dieren

Degene die de zorg heeft voor een dier moet voorkomen dat dit dier voor een omwonende of voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Artikel 2:62 Loslopend vee

Vervallen.

Artikel 2:63 Duiven

Vervallen.

Artikel 2:64 Bijen

1. Het is verboden bijen te houden:
    a. binnen een afstand van dertig meter van woningen of andere gebouwen waarin overdag mensen verblijven;
    b. binnen een afstand van dertig meter van de weg.

2. Het verbod is niet van toepassing als op een afstand van ten hoogste zes meter vanaf de korven of kasten een afscheiding is aangebracht van twee meter hoogte of zoveel hoger als noodzakelijk is om het laag uit- en invliegen van de bijen te voorkomen.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing voor de bijenhouder die rechthebbende is op de woningen of gebouwen bedoeld in dat lid.
4. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing in gevallen waarin wordt voorzien door de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen)
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 2:65 Bedelarij
Vervallen.

AFDELING 9. BESTRIJDING VAN HELING VAN GOEDEREN

Artikel 2:66 Definitie
In deze afdeling wordt onder handelaar verstaan de handelaar aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister
1. De handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in het Digitaal Opkopers Register (DOR), en daarin op te nemen:
    a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
    b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
    c. een omschrijving van het goed, voor zover van toepassing daaronder begrepen soort, merk en nummer van het goed;
    d. een duidelijke kleurenfoto van een goed dat geen of een onleesbaar uniek serienummer, of een ander herleidbaar uniek kenmerk bezit;
    e. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed; en
    f. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
2. De burgemeester kan vrijstelling verlenen van deze verplichtingen.
3. Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437ter van het Wetboek van Strafrecht
De handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:
    1º. dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging alsmede de naam van de onderneming;
    2º. van een verandering van de onder 1º, bedoelde adressen;
    3º .dat hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
    4º. dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan.
b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste vijf dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69 Vervreemding van door opkoop verkregen goederen
Vervallen.

Artikel 2:70 Handel in horecabedrijven
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 10. CONSUMENTENVUURWERK

Artikel 2:71 Definities
In deze afdeling wordt verstaan onder consumentenvuurwerk verstaan hetgeen daaronder wordt verstaan in het Vuurwerkbesluit.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen

1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder vergunning van het college van de gemeente waar het bedrijf is of zal worden gevestigd.
2. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Gebruiken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden consumentenvuurwerk te gebruiken op een door het college in het belang van het voorkomen van gevaar, schade of overlast aangewezen plaats.
2. Het is verboden consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken.
3. De verboden zijn niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1°, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:73a Carbidschieten

1. Onder carbidschieten wordt verstaan: het in een bus, container of opslagvat op explosieve wijze verbranden van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen.
2. Het is verboden om in de open lucht met carbid te schieten.
3. Het is verboden op een openbare plaats te vervoeren of bij zich te hebben enig voorwerp, waarvan gelet op zijn aard of de omstandigheden waaronder dat wordt aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat dit is bestemd voor carbidschieten.
4. Dit artikel is niet van toepassing, voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet milieugevaarlijke stoffen, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

AFDELING 11. DRUGSOVERLAST

Artikel 2:74 Drugshandel op straat
Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden met het kennelijke doel om, al dan niet tegen betaling, middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar, af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik
Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

AFDELING 12. BIJZONDERE BEVOEGDHEDEN VAN DE BURGEMEESTER

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding
Vervallen.

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden (preventief fouilleren)
De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen
De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet, indien dit in het belang is van de openbare orde, besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties alsmede andere openbare plaatsen.

gemeente Brunssum

Artikel 2:78 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. De burgemeester kan bij schending van deze zorgplicht aan overtreder een last onder bestuursdwang of onder dwangsom opleggen. Daarbij kunnen aanwijzingen worden gegeven over wat de overtreder doet of nalaat om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van zijn bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij:
    a. ernstige en herhaalde geluid- of geurhinder;
    b. ernstige en herhaalde hinder van dieren;
    c. ernstige en herhaalde hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in de woning of op het erf aanwezig zijn;
    d. ernstige en aanhoudende overlast door vervuiling of verwaarlozing van de woning of het erf;
    e. intimidatie van derden vanuit de woning of op of vanaf het erf.

AFDELING 13. TOEZICHT OP BEDRIJFSMATIGE ACTIVITEITEN EN GEBOUWEN

Artikel 2:79 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
    a. exploitant: de natuurlijke persoon of personen of de bestuurder(s) van een rechtspersoon of de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijke persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteiten worden uitgeoefend;
    b. beheerder: de natuurlijke persoon of personen, die de onmiddellijke feitelijke leiding uitoefent of uitoefenen over de bedrijfsmatige activiteiten;
    c. bedrijf: de bedrijfsmatige activiteit die plaatsvindt in een voor publiek toegankelijk gebouw, of een daarbij behorend perceel of enige andere ruimte, niet zijnde een woning die als zodanig in gebruik is.
2. De burgemeester kan gebouwen, gebieden of bedrijfsmatige activiteiten aanwijzen waar(op) het verbod uit het derde lid van toepassing is. Een gebouw of gebied wordt uitsluitend aangewezen als in of rondom dat gebouw dan wel in dat gebied naar het oordeel van de burgemeester de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid onder druk staan. Een aanwijzing van een gebouw of gebied kan zich tot één of meer bedrijfsmatige activiteiten beperken. Een bedrijfsmatige activiteit wordt uitsluitend aangewezen als, naar het oordeel van de burgemeester, de leefbaarheid of openbare orde en veiligheid door de bedrijfsmatige activiteit onder druk staan.
3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een bedrijf uit te oefenen:
    a. in een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen gebouw of gebied voor door de burgemeester genoemde bedrijfsmatige activiteiten, of
    b. als de uitoefening van het bedrijf een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen bedrijfsmatige activiteit betreft.
4. De aanvraag daartoe dient te geschieden door middel van een door de burgemeester vastgesteld formulier.
5. De vergunning wordt uitsluitend aan natuurlijke personen verleend. Zij is persoons- en pandgebonden en kan niet worden overgedragen. Indien het bedrijf geëxploiteerd wordt door een Vennootschap onder Firma of een Commanditaire Vennootschap, dan dienen alle (beherende) vennoten afzonderlijk als exploitant op de vergunning vermeld te worden.
6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijf, waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning(aanvraag) opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden.
7. Het is verboden een bedrijf voor bezoekers geopend te hebben zonder dat een op de vergunning vermelde beheerder in het bedrijf aanwezig is.
8. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing. (Positieve fictieve beschikking bij niet tijdig besluiten.)

gemeente Brunssum

Artikel 2:80 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8, wordt een vergunning als bedoeld in artikel 2:79 geweigerd:

a. als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
c. in het belang van het voorkomen of beperken van overlast of strafbare feiten;
d. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
e. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met de aanvraag in overeenstemming zal zijn;
f. als er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
g. als de vestiging of de exploitatie in strijd is met een geldend bestemmingsplan of een geldende beheersverordening;
h. als de exploitant of beheerder van het bedrijf binnen 3 jaar vóór de indiening van de vergunningaanvraag een bedrijf heeft geëxploiteerd of daar leiding aan heeft gegeven, dat wegens het aantasten van de openbare orde, de aantasting van het woon- en leefklimaat daaronder begrepen, gesloten is geweest dan wel waarvoor de vergunning om die reden is ingetrokken.

Artikel 2:81 Beheerder

1. De exploitant van een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79, eerste lid, onder c kan beheerders aanstellen.
2. De exploitant verzoekt de burgemeester om de beheerder bij te schrijven op het aanhangsel bij de vergunning. Bij dit verzoek dient de exploitant het arbeidscontract met de beheerder te overleggen.
3. Een beheerder die in enig opzicht van slecht levensgedrag is, wordt geweigerd of verwijderd van het aanhangsel.
4. Het is verboden een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79, eerste lid, onder c, voor het publiek geopend te hebben indien in het bedrijf geen exploitant of beheerder feitelijk aanwezig is.

Artikel 2:82 Intrekking of wijzigen vergunning

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan een vergunning als bedoeld in artikel 2:79 worden ingetrokken of gewijzigd, als:
   a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
   b. door het bedrijf de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid wordt aangetast of dreigt te worden aangetast;
   c. door het bedrijf de leefbaarheid in het gebied door de wijze van de exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
   d. de voorwaarden uit de vergunning niet worden nageleefd;
   e. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten in of vanuit het bedrijf dan wel toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid nadelig wordt beïnvloed;
   f. er strafbare feiten in het bedrijf hebben plaatsgevonden of plaatsvinden;
   g. er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
   h. de bedrijfsmatige activiteiten door de exploitant zijn beëindigd dan wel sprake is van een gewijzigde exploitatie;
   i. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is;
2. Indien er een verandering van omstandigheden optreedt, waardoor er een wijziging van de vergunning dient te komen, moet de exploitant onverwijld een wijzigingsaanvraag indienen. Indien

deze aanvraag niet binnen een maand is ingediend na de verandering van omstandigheden, kan de burgemeester de verleende vergunning intrekken.

3. Een vergunning vervalt, wanneer de verlening van een vergunning, strekkende tot vervanging van eerstbedoelde vergunning, van kracht is geworden.

Artikel 2:83 Sluiting

1. De burgemeester kan een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79 gesloten verklaren, als:
   a. de exploitant of beheerder van het bedrijf handelt in strijd met het bepaalde in artikel 2:79, derde lid;
   b. de exploitant of beheerder van het bedrijf handelt in strijd met de aan de vergunning verbonden voorschriften.
2. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het eerste lid van deze bepaling gesloten bedrijf te betreden of daarin te verblijven.
3. De sluiting kan door de burgemeester worden opgeheven indien later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Artikel 2:84 Overgangsbepaling

In afwijking van artikel 2:79, derde lid geldt dit verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit reeds onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteiten verricht, voor die bestaande activiteiten op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering of intrekking van een door hem aangevraagde vergunning, voor zover dat eerder is.

HOOFDSTUK 3. SEKSINRICHTINGEN, SEKSWINKELS, STRAATPROSTITUTIE EN DERGELIJKE

AFDELING 1. DEFINITIES

Artikel 3:1 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. beheerder: de natuurlijke persoon of personen die de onmiddellijke feitelijke leiding uitoefent, dan wel uitoefenen in een seksinrichting of escortbedrijf;

b. bezoeker: degene die aanwezig is in een seksinrichting, met uitzondering van:
   1. de exploitant;
   2. de beheerder;
   3. de prostituee;
   4. het personeel dat in de seksinrichting werkzaam is;
   5. toezichthouders die zijn aangewezen op grond van artikel 6.2 van deze verordening;
   6. andere personen wier aanwezigheid in de seksinrichting wegens dringende redenen noodzakelijk is;

c. escortbedrijf: de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend;

d. exploitant: de natuurlijke persoon of personen of rechtspersoon of rechtspersonen die een seksinrichting of escortbedrijf exploiteert, dan wel exploiteren en de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon of rechtspersonen bevoegde natuurlijke persoon of personen;

e. klant: degene die gebruik maakt van de door de exploitant van een seksinrichting of een prostitué(e) aangeboden seksuele diensten;

f. prostitué(e): degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

g. prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

h. prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;

i. seksinrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;
j. sekswinkel: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin hoofdzakelijk goederen van erotisch-pornografische aard aan particulieren plegen te worden verkocht of verhuurd.

Artikel 3:2 Bevoegd bestuursorgaan
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester.

Artikel 3:3 Nadere regels
Met het oog op de in artikel 3:13 genoemde belangen, kan het college over de uitoefening van de bevoegdheden zoals genoemd in dit hoofdstuk nadere regels vaststellen.

AFDELING 2. SEKSINRICHTINGEN, STRAATPROSTITUTIE, SEKSWINKELS EN DERGELIJKE

Artikel 3:4 Seksinrichtingen
1. Het is verboden een seksinrichting of escortbedrijf te exploiteren of te wijzigen zonder vergunning van het bevoegd bestuursorgaan.
2. In de aanvraag om vergunning en in de vergunning wordt in ieder geval vermeld:
    a. de persoonsgegevens van de exploitant;
    b. de persoonsgegevens van de beheerder; en
    c. de aard van de seksinrichting of het escortbedrijf.
3. Er worden ten hoogste twee vergunningen ter zake de exploitatie van een seksinrichting, zoals bedoeld in het eerste lid verleend.
4. Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 3:5 Gedragseisen exploitant en beheerder
1. De exploitant en/of de beheerder:
    a. staat niet onder curatele en is niet ontzet uit de ouderlijke macht of de voogdij;
    b. is niet in enig opzicht van slecht levensgedrag; en
    c. heeft de leeftijd van eenentwintig jaar bereikt.
2. Naast de gestelde eisen in het eerste lid, is de exploitant en de beheerder niet:
    a. met toepassing van artikel 37 van het Wetboek van Strafrecht in een psychiatrisch ziekenhuis geplaatst of met toepassing van artikel 37a van het Wetboek van Strafrecht ter beschikking gesteld;
    b. binnen de laatste vijf jaar onherroepelijk veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van zes maanden of meer door de rechter in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, dan wel door een andere rechter wegens een misdrijf waarvoor naar Nederlands recht een bevel tot voorlopige hechtenis ingevolge artikel 67, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering is toegelaten;
    c. binnen de laatste vijf jaar bij tenminste twee rechterlijke uitspraken onherroepelijk veroordeeld tot een onvoorwaardelijke geldboete van 500 euro of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
        1. bepalingen gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet en de Wet arbeid vreemdelingen:
        2. de artikelen 137c tot en met 137g, 140 ,240b 242 tot en met 249 , 252 , 250a (oud), 273f, 300 tot en met 303 , 416, ,417 , 417bis , 426 , 429quater en 453 van het Wetboek van Strafrecht;
        3. de artikelen 8 en 162, derde lid alsmede artikel 6 juncto artikel 8 of juncto artikel 163 van de Wegenverkeerswet 1994;

4. de artikelen 1, onder a, b en d, 13, 14, 27 en 30b van de Wet op de kansspelen;
5. de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen;
6. de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.

3. Met een veroordeling als bedoeld in het tweede lid wordt gelijkgesteld:
   a. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid onder a van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid onder a van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan 375 euro bedraagt;
   b. een bevel tot tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke straf.
4. De periode van vijf jaar, genoemd in het tweede lid, wordt:
   a. bij de weigering van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van beslissing op de aanvraag van de vergunning;
   b. bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.
5. De exploitant of de beheerder is binnen de laatste vijf jaar geen exploitant of beheerder geweest van een seksinrichting of escortbedrijf die voor ten minste een maand door het bevoegde bestuursorgaan is gesloten, of waarvan de vergunning bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, is ingetrokken, tenzij aannemelijk is dat hem ter zake geen verwijt treft.

Artikel 3:6 Sluitingstijden

1. Het is verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben en daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven:
   a. op maandag tot en met vrijdag tussen 02.00 en 07.00 uur;
   b. op zaterdag en zondag tussen 03.00 en 07.00 uur.
2. Het bevoegd bestuursorgaan kan door middel van een voorschrift als bedoeld in artikel 1:4 voor een afzonderlijke seksinrichting andere sluitingstijden vaststellen.
3. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die seksinrichting krachtens het eerste lid of tweede lid, dan wel krachtens artikel 3:7, eerste lid, gesloten dient te zijn.
4. Het in het eerste tot en met derde lid bepaalde geldt niet voor zover in de daarin geregelde onderwerpen wordt voorzien door de op de Wet milieubeheer gebaseerde voorschriften.

Artikel 3:7 Tijdelijke afwijking sluitingstijden; (tijdelijke) sluiting

1. Met het oog op de in artikel 3:13, tweede lid, genoemde belangen of in geval van strijdigheid met de bepalingen in dit hoofdstuk kan het bevoegd bestuursorgaan:
   a. tijdelijk andere dan de krachtens artikel 3:6, eerste of tweede lid, geldende sluitingsuren vaststellen;
   b. van een afzonderlijke seksinrichting al dan niet tijdelijk de gedeeltelijke of algehele sluiting bevelen.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht, maakt het bevoegd bestuursorgaan het in het eerste lid bedoelde besluit openbaar bekend overeenkomstig artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 3:8 Aanwezigheid van en toezicht door exploitant en beheerder

1. Het is verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben, zonder dat de ingevolge artikel 3:4 op de vergunning vermelde exploitant of beheerder in de seksinrichting aanwezig is.
2. De exploitant en de beheerder zien er voortdurend op toe dat in de seksinrichting:
   a. geen strafbare feiten plaatsvinden, waaronder in ieder geval de feiten genoemd in de titels XIV (misdrijven tegen de zeden), XVIII (misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid), XX (mishandeling), XXII (diefstal) en XXX (heling) van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht, in de Opiumwet en in de Wet wapens en munitie; en
   b. geen prostitutie wordt uitgeoefend door personen in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of de Vreemdelingenwet bepaalde.

gemeente Brunssum

Artikel 3:8a. Leeftijd en verblijfstitel prostitué(e)s; verbod werken voor onvergunde seksinrichting

1. Prostitutie vindt uitsluitend plaats door een prostitué(e) die 21 jaar of ouder is.
2. Het is een exploitant verboden een prostitué(e) voor of bij zich te laten werken die:
   a. jonger is dan 21 jaar;
   b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.
3. Het is een prostitué(e) verboden:
   a. te handelen in strijd met het eerste lid;
   b. werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.

Artikel 3:9 Straatprostitutie

1. Het is verboden, door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot prostitutie te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.
2. Met het oog op de naleving van het verbod, kan door politieambtenaren het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.

Artikel 3:10 Sekswinkels

Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin een sekswinkel te exploiteren in door het college in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving aangewezen gebieden of delen van de gemeente.

Artikel 3:11 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk ten toon te stellen, aan te bieden of aan te brengen:
   a. indien het bevoegd bestuursorgaan aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt;
   b. anders dan overeenkomstig de door het bevoegd bestuursorgaan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving gestelde regels.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod is niet van toepassing op het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

AFDELING 3. BESLISTERMIJN; WEIGERINGSGRONDEN

Artikel 3:12 Beslistermijn

1. Het bevoegd bestuursorgaan neemt het besluit op de aanvraag om vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, binnen twaalf weken na de dag waarop de aanvraag ontvangen is.
2. Het bevoegd bestuursorgaan kan zijn besluit voor ten hoogste twaalf weken verdagen.

Artikel 3:13 Weigeringsgronden

1. De vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, wordt geweigerd indien:
   a. de exploitant of de beheerder niet voldoet aan de in artikel 3:5 gestelde eisen;
   b. de vestiging of de exploitatie van de seksinrichting of het escortbedrijf in strijd is met een geldend bestemmingsplan;
   c. er aanwijzingen zijn dat in de seksinrichting of het escortbedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht of met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of de Vreemdelingenwet bepaalde.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, dan wel de aanwijzing of vaststelling bedoeld in artikel 3:10 worden geweigerd in het belang van:
a. de openbare orde;
b. het voorkomen of beperken van overlast;
c. het voorkomen of beperken van aantasting van het woon- en leefklimaat;
d. de veiligheid van personen of goederen;
e. de verkeersvrijheid of -veiligheid;
f. de gezondheid of zedelijkheid;
g. de arbeidsomstandigheden van de prostituee.

AFDELING 4. BEËINDIGING EXPLOITATIE; WIJZIGING BEHEER

Artikel 3:14 Beëindiging exploitatie

1. De vergunning vervalt zodra de ingevolge artikel 3:4 op de vergunning vermelde exploitant de exploitatie van de seksinrichting of het escortbedrijf feitelijk heeft beëindigd.
2. Binnen een week na de feitelijke beëindiging van de exploitatie, geeft de exploitant daarvan schriftelijk kennis aan het bevoegd bestuursorgaan.

Artikel 3:15 Wijziging beheer

1. Indien een beheerder, bedoeld in artikel 3:1, onder g, het beheer in de seksinrichting of het escortbedrijf feitelijk heeft beëindigd, geeft de exploitant daarvan binnen een week na de feitelijke beëindiging van het beheer schriftelijk kennis aan het bevoegd bestuursorgaan.
2. Het beheer kan worden uitgeoefend door een nieuwe beheerder, indien het bevoegd bestuursorgaan op aanvraag van de exploitant heeft besloten de verleende vergunning overeenkomstig de wijziging in het beheer te wijzigen. Het bepaalde in artikel 3:13, eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing.
3. In afwachting van het besluit bedoeld in het tweede lid, kan het beheer worden uitgeoefend door een nieuwe beheerder zodra de exploitant een aanvraag als bedoeld in het tweede lid heeft ingediend, totdat over de aanvraag is besloten.

AFDELING 5. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 3:16. Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostitué(e) van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij/zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op of aan een andere openbare plaats gebruik te maken van de diensten van een prostitué(e).

gemeente Brunssum

HOFDSTUK 4. BESCHERMING VAN HET MILIEU EN HET NATUURSCHOON EN ZORG VOOR HET UITERLIJK AANZIEN VAN DE GEMEENTE

AFDELING 1. VOORKOMEN OF BEPERKEN VAN GELUIDHINDER EN HINDER DOOR VERLICHTING

Artikel 4:1 definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
b. gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
c. gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
d. houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
e. incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
f. inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;
g. onversterkte muziek: muziekgeluid afkomstig uit akoestische instrumenten en andere attributen, die gebruikt worden voor het produceren van geluid (waaronder ook de menselijke stem) zonder dat dit geluid elektronisch wordt versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. Als collectieve festiviteit worden aangewezen: Carnavalszaterdag tot en met carnavalsdinsdag, Koningsdag, Oudejaarsavond en eenmaal in de vier jaar de dagen dat de Worldfestival Parade Brunssum plaats vindt.
2. De geluidsnormen bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet ten tijde van de collectieve festiviteiten bedoeld in het eerste lid.
3. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht, bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
4. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid aanwijzen.
5. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de inrichting mag niet meer dan 20 dB(A) boven de reguliere grenswaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bedragen.
6. De geluidsnorm, bedoeld in het vijfde lid is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
7. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, uiterlijk om 2.00 uur beëindigd.

Artikel 4:3 Melding incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal twaalf dagen of dagdelen per kalenderjaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om tijdens maximaal twaalf dagen of dagdelen per kalenderjaar in verband met de viering van incidentele festiviteiten per kalenderjaar de verlichting langer aan te houden ten behoeve van sportactiviteiten waarbij artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste tien werkdagen voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
3. Het college stelt een formulier vast voor het doen van de melding.

4. De melding is gedaan wanneer het formulier, volledig en naar waarheid ingevuld, tijdig is ingeleverd op de plaats op dat formulier vermeld.
5. De melding wordt geacht te zijn gedaan wanneer het college op verzoek van de houder van een inrichting een incidentele festiviteit die redelijkerwijs niet te voorzien was, terstond toestaat.
6. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de inrichting mag niet meer dan 20 dB(A) boven de reguliere grenswaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bedragen.
7. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, uiterlijk om 2.00 uur beëindigd.
9. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, geldt voor het bebouwde gedeelte van de inrichting en niet voor de buitenruimte.
10. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid blijven ramen en deuren gesloten, behoudens voor het onmiddellijk doorlaten van personen of goederen.

Artikel 4:4 Verboden incidentele festiviteiten
Vervallen.

Artikel 4:5 Geluidhinder van technische/mechanische apparaten
Voor het in de buitenlucht in gebruik hebben van een of meer technische en/of mechanische installaties - waaronder in ieder geval inbegrepen een warmtepomp en airco-, die niet vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Bouwbesluit, dient aan de volgende regels te worden voldaan:

a. het gemiddelde geluidsniveau LAr,LT, op de gevel van een naastgelegen gevoelig gebouw- waaronder in ieder geval wordt verstaan een woning- of op 5 meter van het apparaat als het gevoelige gebouw verder weg staat, mag niet meer bedragen dan 30 dB(A);
b. de in a genoemde waarde op de gevel geldt ook bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;
c. de controle op de voorschriften vindt plaats conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai, met uitzondering van de toeslag totaal.

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

AFDELING 2. BODEM-, WEG- EN MILIEUVERONTREINIGING

Artikel 4:7 Straatvegen
Het is verboden op een door het college ten behoeve van de werkzaamheden van de gemeentelijke reinigingsdienst aangewezen weggedeelte, een voertuig te parkeren of enig ander voorwerp te laten staan gedurende een daarbij aangeduide tijdsperiode.

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen
Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen
Sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

gemeente Brunssum

AFDELING 3 BEWAREN VAN HOUTOPSTANDEN

Artikel 4:10 Bescherming bomen
Vervallen.

AFDELING 4 BESCHERMING VAN FLORA EN FAUNA

Artikel 4:11 Bescherming groenvoorzieningen
Vervallen.

Artikel 4:12 Vergunning van rechtswege
Vervallen.

AFDELING 4. MAATREGELEN TEGEN ONTSIERING EN STANKOVERLAST

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. In het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast dan wel ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid is het verboden op een door het college aangewezen plaats buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, in de openlucht en buiten de weg gelegen, de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:
    a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
    b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
    c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 of onderdelen daarvan, voor zover het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel;
    d. mestopslag, gierkelder of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.
2. Het is verboden op een door het college aangewezen plaats een bepaald voorwerp of bepaalde stof op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben.
3. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid nadere regels stellen.
4. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door of krachtens de Wet ruimtelijke ordening of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Artikel 4:14 Stankoverlast door gebruik van meststoffen
Vervallen.

Artikel 4:15 Reclame

1.Voor het maken of voeren van handelsreclame op of aan een onroerende zaak door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding dient aan de volgende regels te worden voldaan:
    a. Het verkeer mag niet in gevaar worden gebracht.
    b. De handelsreclame dient hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving te voldoen aan de redelijke eisen van welstand.
    c. Er mag geen ernstige hinder ontstaan voor de omgeving.
    d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Activiteitenbesluit milieubeheer.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 4:16 Vergunningsplicht lichtreclame
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 5. KAMPEREN BUITEN KAMPEERTERREINEN

Artikel 4:17 Definitie
In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een onderkomen of voertuig waarvoor geen omgevingsvergunning in de zin van artikel 2.1 eerste lid onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan of beheersverordening is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8, kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van de bescherming van:
    a. natuur en landschap; of
    b. een stadsgezicht.
5. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is van toepassing.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Artikel 4:18, eerste lid, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
2. Het college kan daarbij nadere regels stellen ter bescherming van de belangen genoemd in artikel 4:18, vierde lid.

HOOFDSTUK 5. ANDERE ONDERWERPEN BETREFFENDE DE HUISHOUDING VAN DE GEMEENTE

AFDELING 1. PARKEEREXCESSEN

Artikel 5:1 Definities
Vervallen.

Artikel 5:2 Voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:
    a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen; of
    b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.
2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:
    a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden; of
    b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid bedoelde persoon.
3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:
    a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren; binnen een cirkel met een straal van vijfentwintig meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
    b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

gemeente Brunssum

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is op een openbare plaats in de gehele gemeente Brunssum verboden meer dan één auto per huishouden te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing van het verbod verlenen.
3. Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet milieubeheer.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:
    a. langer dan drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
    b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement of de Omgevingsverordening Limburg 2014.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:7 Reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de openbare weg binnen de bebouwde kom.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op het openbaar parkeerterrein gelegen aan de Molenvaart.
3. Het verbod in het eerste lid is verder niet van toepassing op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 07.00 uur tot 18.00 uur.

4. Het verbod in het eerste lid is ook niet van toepassing op:
   a. campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens, voor zover deze voertuigen niet langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg worden geplaatst of gehouden
   b. touringcars van gezelschappen die Brunssum bezoeken;
   c. voertuigen die ingezet worden ten behoeve van calamiteitenbestrijding op de weg.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hen anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod is niet van toepassing gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren van voertuigen met stankverspreidende stoffen

Vervallen.

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door of deze te doen of te laten staan in een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
   a. de weg;
   b. voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam;
   c. voertuigen, waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 5:12 Overlast van fietsen of bromfietsen

Vervallen.

AFDELING 2. COLLECTEREN

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen of leden- of donateurswerving

1. Voor het houden van een openbare inzameling van geld of goederen of daartoe een intekenlijst aan te bieden, dan wel in het openbaar leden of donateurs te werven als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd, dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 werkdagen voorafgaand aan de collecte of werving melding zijn gedaan aan het college.
   b. Voor instellingen die niet voorkomen op het collecterooster van het Centraal Bureau Fondsenwerving is het slechts toegestaan te collecteren in de vrije periodes van dat rooster en voor zover het gaat om een Brunssumse aangelegenheid.
   c. De collectanten of wervers moeten minstens 14 jaar zijn, voorzien zijn van een legitimatiebewijs en beschikken over een document van de organisatie waarvoor zij collecteren.
   d. Collecteren of werven is toegestaan op maandag tot en met zaterdag tussen 09.00 uur en 21.00 uur.
   e. Indien collectebussen worden gebruikt, dienen deze te zijn verzegeld en voorzien te zijn van een opschrift.

f. Indien wordt gecollecteerd met behulp van enveloppen dient hierop duidelijk te zijn vermeld waarvoor wordt gecollecteerd.
g. Na de inzameling dienen de bussen of de giften-enveloppen in het bijzijn van twee personen en onder rechtstreekse leiding van de organisator te worden geopend en de opbrengst te worden geteld.
h. Binnen een week na afloop van de collecte moet de opbrengst hiervan worden medegedeeld aan het college.
i. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.

2. Onder een inzameling als bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan het aanvaarden van geld of goederen bij het aanbieden van diensten of goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor een inzameling die in besloten kring wordt gehouden.
4. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

AFDELING 3. VENTEN

Artikel 5:14 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder venten verstaan: het in de uitoefening van de ambulante handel te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden op een openbare en in de open lucht gelegen plaats of aan huis;
2. Onder venten wordt niet verstaan:
   a. het aan huis afleveren van goederen door of vanwege degene die dit doet ter exploitatie van zijn winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet;
   b. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op jaarmarkten en markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet of op snuffelmarkten als bedoeld in artikel 5:22;
   c. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op een standplaats als bedoeld in artikel 5:17.

Artikel 5:15 Venten

1. Voor het venten dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 werkdagen voorafgaand aan het venten melding zijn gedaan aan het college.
   b. De venter moet minstens 18 jaar zijn en voorzien zijn van een legitimatiebewijs.
   c. Venten is toegestaan op maandag tot en met zaterdag tussen 09.00 uur en 21.00 uur; op zondag tussen 09.00 uur en 21.00 uur is venten toegestaan indien het betreft voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.
   d. De venter mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
   e. De venter mag zich niet ophouden op of nabij hoeken van wegen.
   f. De venter mag zich niet ophouden binnen een afstand van 50 meter, gemeten langs de straat, van een winkel of een standplaats die dezelfde of soortgelijke waren, goederen of diensten aanbiedt als waarmee wordt gevent.
   g. Er mag geen gebruik worden gemaakt van een geluidsinstallatie of megafoon.
   h. De venter is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
   i. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:16 Afbakeningsbepalingen
Vervallen.

AFDELING 4. STANDPLAATSEN

Artikel 5:17 Definitie
1. In deze afdeling wordt verstaan onder standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de open lucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
    a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
    b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden
1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college kan de vergunning weigeren wegens strijd met een geldend bestemmingsplan of beheersverordening.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als:
    a. de standplaats hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
    b. een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang.
4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende
Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen
1. Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Omgevingsverordening Limburg 2014.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, geldt niet voor bouwwerken.

Artikel 5: 21
Vervallen.

AFDELING 5. SNUFFELMARKTEN

Artikel 5:22 Definitie
1. In deze afdeling wordt onder snuffelmarkt verstaan een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf standplaatsen.
2. Onder snuffelmarkt wordt niet verstaan:
    a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
    b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Voor het organiseren van een snuffelmarkt dient aan de volgende regels te worden voldaan:
    a. Er moet uiterlijk tien werkdagen voorafgaand aan de snuffelmarkt melding zijn gedaan aan de burgemeester waarbij in ieder wordt vermeld:
        1. naam en adres van de organisator;
        2. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt wordt gehouden;
        3. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
        4. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
        5. het soort van de goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
        6. het aantal standplaatsen; en
        7. het te verwachten aantal bezoekers.

    b. De snuffelmarkt mag niet in strijd zijn met het geldend bestemmingsplan of beheersverordening.
    c. De organisator is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
    d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
2. De burgemeester kan binnen vijf dagen na ontvangst van de melding besluiten het organiseren van de snuffelmarkt als bedoeld in het eerste lid te verbieden, als daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt dan wel bepaalde voorschriften hieraan te verbinden.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.
4. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.

AFDELING 6. OPENBAAR WATER

Artikel 5:24
Vervallen.

Artikel 5:25
Vervallen.

Artikel 5:26
Vervallen.

Artikel 5:27
Vervallen.

Artikel 5:28
Vervallen.

Artikel 5:29
Vervallen.

Artikel 5:30
Vervallen.

Artikel 5:31
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 7. CROSSTERREINEN EN GEMOTORISEERD EN RUITERVERKEER IN NATUURGEBIEDEN

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband, een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het college kan terreinen aanwijzen waarvoor het verbod niet van toepassing is. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:
    a. het voorkomen of beperken van overlast;
    b. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
    c. de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Besluit omgevingsrecht, de Zondagswet of het Besluit geluidproduktie sportmotoren.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.
2. Het college kan terreinen aanwijzen waarvoor het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing is. Het college kan daarbij regels stellen ten aanzien van het gebruik van deze terreinen in het belang van:
    a. het voorkomen van overlast;
    b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
    c. de veiligheid van het publiek.
3. Het verbod is niet van toepassing op motorvoertuigen, bromfietsen, fietsen en paarden:
    a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
    b. die worden gebruikt in verband met beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
    c. die worden gebruikt in verband met werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
    d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
    e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.
4. Het verbod is voorts niet van toepassing:
    a. op wegen die zijn gelegen binnen de in het eerste lid bedoelde gebieden of terreinen;
    b. binnen de bij of krachtens de Omgevingsverordening Limburg 2014 aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

AFDELING 8. VUURVERBOD

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben.
2. Mits geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:
    a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;

b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, voor zover geen afvalstoffen worden verbrand;
c. vuur voor koken, bakken en braden,

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.
5. Het verbod geldt niet voor zover in het geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

AFDELING 9. ASVERSTROOIING

Artikel 5:35 Definitie
In deze afdeling wordt onder incidentele asverstrooiing verstaan het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen

1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:
   a. verharde delen van de weg;
   b. gemeentelijke begraafplaatsen en crematoriumterreinen.
2. Het college kan een besluit nemen waarin voor een bepaalde termijn wordt verboden dat op andere plaatsen dan genoemd in het eerste lid asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorgdraagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder a.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast
Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Artikel 5:38 Gedoogplicht aanduidingen
Vervallen

Artikel 5: 39 Verwijdering en dergelijke aanduidingen
Vervallen

HOOFDSTUK 6. STRAF-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 6:1 Strafbepaling

1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde alsook het niet opvolgen van krachtens deze verordening gegeven politiebevelen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie en kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.
2. In afwijking van het eerste lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 eerste lid en 2:11 eerste lid als er sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit.

Artikel 6:2 Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast: de buitengewone opsporingsambtenaren die in dienst zijn van de gemeente Brunssum en zijn beëdigd op grond van het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.

3. Onverminderd het eerste en tweede lid zijn de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 141, onder b, van het Wetboek van Strafvordering, eveneens belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen

Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften welke strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Inwerkingtreding nieuwe en intrekking oude verordening

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die waarop zij is bekend gemaakt.
2. Op dat moment vervalt de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Brunssum 2021, vastgesteld bij raadsbesluit van 6 juli 2021.

Artikel 6:5 Overgangsbepalingen

1. Besluiten die van kracht worden op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021 en waarvoor deze verordening overeenkomstige bepalingen kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening
2. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een vergunning is ingediend waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, dan wordt daarop deze verordening toegepast.

Artikel 6:6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Toelichting wijziging APV 2021 →APV 2022. Bijlage bij raadsvoorstel 2021/99

1. Invoering specifiek lachgasverbod

Artikel 2:48a Lachgasverbod

1. Het is verboden op een openbare plaats distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben, indien dit gepaard gaat met overlast of andere gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- of leefklimaat nadelig beïnvloeden of anderszins hinder veroorzaken.
2. Het is verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college ter bescherming van de openbare orde of het woon- en leefklimaat aangewezen gebied distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben.
3. Het college kan in het aanwijzingsbesluit het in het tweede lid bedoelde verbod beperken tot bepaalde tijden.

Een algemeen, voor de gehele gemeente geldend gebruiksverbod stuit op belangrijke juridische bezwaren en is vanuit oogpunt van *proportionaliteit* ook niet te verdedigen. Daarmee zou er geen evenredigheid meer zijn tussen middel en doel, en dat zou in strijd zijn met artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.
Daarom beperkt het verbod in het eerste lid zich tot concrete situaties van oneigenlijk lachgasgebruik, voorbereidingen of het bij zich hebben van hulpmiddelen voor dat gebruik, die gepaard gaan met verstoring van de openbare orde, nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat of anderszins hinder tot gevolg hebben. Bij de handhaving moet de gemeente kunnen aantonen dat genoemde situaties de oorzaak zijn van de overlast en dergelijke.

Op grond van het tweede lid kan het college openbare plaatsen aanwijzen waar het oneigenlijk lachgasgebruik, voorbereidingen of het bij zich hebben van hulpmiddelen voor dat gebruik op voorhand verboden is, los van de vraag of dat in de concrete situatie tot ordeverstoring en dergelijke leidt. In het aanwijzingsbesluit moet het college motiveren waarom het verbod in dat specifieke gebied geldt (het belang van de openbare orde of bescherming van het woon- of leefklimaat). Uit politierapportages kan bijvoorbeeld blijken dat op bepaalde openbare plaatsen sprake is van aantoonbare en structurele overlast door lachgas. Het college kan – als dat afdoende lijkt te zijn – in het aanwijzingsbesluit opnemen dat het verbod op bepaalde tijden geldt, bijvoorbeeld tijdens de uitgaansavonden (derde lid).

2. Maatregelen tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s.

Naar aanleiding van controles op mensenhandel, in het bijzonder in de prostitutiebranche, wordt geconcludeerd dat het zeer wenselijk is om als gemeente te beschikken over instrumentarium gericht op bescherming van -jeugdige- prostitué(es). We willen meer kunnen doen tegen misbruik. Omdat de behandeling van het Wetsvoorstel regulering sekswerk, die op dit thema ziet, stilligt, gaan we in afwachting van de inwerkingtreding van die wet, toch alvast lokaal enkele zaken regelen. Dit doen we door de artikelen 3:8a en 3:16 in onze APV op te nemen.

Artikel 3:8a. Leeftijd en verblijfstitel prostitué(e)s; verbod werken voor onvergunde seksinrichting

1. Prostitutie vindt uitsluitend plaats door een prostitué(e) die de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.
2. Het is een exploitant verboden een prostitué(e) voor of bij zich te laten werken die:
   a. nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt;

b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.

3. Het is een prostitué(e) verboden:
   a. te handelen in strijd met het eerste lid;
   b. werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.

Met dit voorschrift wordt – net als voor de exploitant van een seksinrichting – een leeftijdseis voor prostitué(e)s geïntroduceerd. Met name jonge prostitué(e)s zijn vatbaar voor en slachtoffer van misstanden als dwang, misbruik en mensenhandel zijn. Bovendien zijn prostitué(e)s van 21 jaar en ouder weerbaarder dan zeer jonge prostituees en is de kans groter dat ze over een startkwalificatie beschikken, waarmee de eventuele economische druk om te kiezen voor de prostitutie lager is en bovendien een eventuele gewenste uitstap vergemakkelijkt wordt. Het stellen van een leeftijdgrens wordt als passend en noodzakelijk middel beschouwd om deze misstanden te bestrijden. Daarmee is het onderscheid naar leeftijd objectief gerechtvaardigd door een legitiem doel. Bovendien zijn de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk. Hierdoor levert het onderscheid naar leeftijd geen strijd op met het verbod van leeftijdsdiscriminatie.

Uit het tweede lid volgt dat de exploitant moet voorkomen dat er bij zijn bedrijf prostitué(e)s werkzaam zijn die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt.
Daarnaast mag ook van de prostitué(e) worden verlangd dat hij/zij een bijdrage levert aan sanering van de seksbranche. Als de prostitué(e) bewust ervoor kiest om in strijd met de leeftijdseis aan de slag te gaan of om te werken in de illegale prostitutie, dan moet ook hij/zij daarvoor aansprakelijk kunnen worden gehouden (derde lid).

Artikel 3:16. Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostitué(e) van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij/zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op of aan een andere openbare plaats gebruik te maken van de diensten van een prostitué(e).

Dit artikel richt zich niet tot exploitanten of prostitué(e)s, maar tot hun (potentiële) klanten en is daarmee complementair aan enkele andere bepalingen van hoofdstuk 3, die zich richten tot de exploitant en de prostitué(e). Kort gezegd is het verboden om gebruik te maken van de diensten van een prostitué(e) die werkzaam is in het illegale circuit. Het in het eerste lid opgenomen verbod kan enkel aan de klant worden tegengeworpen voor zover hem enig verwijt kan worden gemaakt, bijvoorbeeld als de seksuele handelingen (zullen) plaatsvinden in een kennelijk onvergunde seksinrichting, hetgeen uit de wijze van adverteren kan worden afgeleid.

3. Wijziging artikel 2:78 APV inzake woonoverlast

Een wijziging van artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet, waarbij de zinsnede «aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven» vervalt, betekent dat we diezelfde wijziging doorvoeren in artikel 2:78 in de APV.

De burgemeester kan een gedragsaanwijzing opleggen aan de verhuurder als deze zich niet, of op een verkeerde manier inzet tegen ernstige en herhaaldelijke hinder. De burgemeester kan dit direct doen en hoeft daarvoor niet eerst de huurder te hebben aangesproken. Eerder kon een

gedragsaanwijzing al aan verhuurders worden opgelegd, als hun huurders niet waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP). Denk aan toeristen en arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in Nederland verblijven. Nu is het ook mogelijk voor alle verhuurders, ongeacht wel of geen BRP-inschrijving van hun huurders. Dus ook voor huisjesmelkers en uitzendbureaus die panden verhuren en waar huurders ernstige en herhaaldelijk overlast veroorzaken.

Artikel 2:78 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft ~~aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratiepersonen is ingeschreven~~, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. De burgemeester kan bij schending van deze zorgplicht aan de overtreder een last onder bestuursdwang of onder dwangsom opleggen. Daarbij kunnen aanwijzingen worden gegeven over wat de overtreder doet of nalaat om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van zijn bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij:
    a. ernstige en herhaalde geluid- of geurhinder;
    b. ernstige en herhaalde hinder van dieren;
    c. ernstige en herhaalde hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in de woning of op het erf aanwezig zijn;
    d. ernstige en aanhoudende overlast door vervuiling of verwaarlozing van de woning of het erf;
    e. intimidatie van derden vanuit de woning of op of vanaf het erf.

4. Heling. Art. 2:67

Voor het tegengaan van heling wordt binnen SVBBL het project Digitaal Opkopers Register (DOR) en Digitaal Opkopers Loket (DOL) uitgevoerd. In het DOL schrijven opkopers zich digitaal als zodanig in. In het DOR moeten zij de gegevens noteren van producten die zij opkopen en verkopen. Momenteel mogen zij dit nog schriftelijk bijhouden. Voordeel van het digitale systeem is dat de politie direct kan controleren op geregistreerde gestolen goederen. In het kader van het project gaan we de ondernemers informeren en hen stap voor stap meenemen in de overgang.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister.

1. De handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in het Digitaal Opkopers Register (DOR) en daarin op te nemen:
    a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
    b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
    c. een omschrijving van het goed, voor zover van toepassing daaronder begrepen soort, merk en nummer van het goed;
    d. een duidelijke kleurenfoto van een goed dat geen of een onleesbaar uniek serienummer, of een ander herleidbaar uniek kenmerk, bezit;
    e. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed; en
    f. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
1. De burgemeester kan vrijstelling verlenen van deze verplichtingen.
2. Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

5. Verduidelijking artikel 6:5. Overgangsbepalingen

1. ~~Besluiten of daarop genomen bezwaarschriften, genomen krachtens de verordening bedoeld in artikel 6:4, tweede lid, die golden op het moment van de inwerkingtreding van deze verordening en waarvoor deze verordening overeenkomstige besluiten kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening~~.
1. Besluiten die van kracht waren op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021 en waarvoor deze verordening overeenkomstige bepalingen kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening.
2. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een vergunning is ingediend waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, dan wordt daarop deze verordening toegepast.

Notitie ten behoeve van de raad inzake het invoeren van een verbod op carbidschieten tijdens de jaarwisseling 2021-2022

Onderwerp: Verbod op carbidschieten opnemen bij komende actualisering van de APV in december.

Aanleiding
Binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg hebben de burgemeesters besproken dat het wenselijk is om bij de komende jaarwisseling in aanvulling op het landelijk vuurwerkverbod een verbod op carbidschieten te hebben door opname daarvan in de Algemene plaatselijke verordening (APV).

Probleemstelling
Eind 2020 is een verbod op carbidschieten in de APV opgenomen, maar omdat de raad bepaalde dat dat eenmalig zou zijn, is dat verbod in juli 2021 weer uit de APV gehaald.
Als we zo'n verbod voor de komende jaarwisseling willen invoeren dan moet de APV hierop worden aangepast. Nu is al een raadsvoorstel tot actualisering van de APV in procedure richting de raadsvergadering van 21 december. Het verbod op carbidschieten kan hierin nog worden meegenomen. Het is dezelfde regeling als vorig jaar.

Doel
Het is de bedoeling om aan de reeds voorziene actualisering van de APV in december 2021 een verbod voor carbidschieten toe te voegen. Dat kan door het opnemen van artikel 2:73a in de APV. Zie hierna.

Argumenten en overwegingen
- Het rijk heeft in verband met de ontwikkelingen rondom de coronapandemie ook voor de komende jaarwisseling een landelijk vuurwerkverbod ingesteld. Met het verbod wil de regering de zorg en handhaving ontlasten. Carbid wordt niet als vuurwerk aangemerkt en het schieten ermee valt dan ook niet onder dit landelijk verbod. Maar ook bij carbidschieten kunnen slachtoffers vallen, waardoor de druk op de zorg nog meer toeneemt. En daarnaast kan het groepsvorming opleveren, wat weer coronabesmettingen tot gevolg kan hebben.
- Binnen het verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg hebben de burgemeesters besproken dat het wenselijk is om in alle gemeenten in Zuid-Limburg een verbod op carbidschieten te hebben en voor zover nodig de raden voor te leggen om dit in te voeren.
- Het verbod biedt de politie een extra handvat om op te treden in aanvulling op bestaande regelingen, die in de praktijk minder gemakkelijk toepasbaar zijn.

Opties en keuzes
Het is aan de raad, die beslist over het opnemen van het verbod in de APV.
Als dat verbod niet wordt opgenomen dan:
- wordt de lijn van het landelijk vuurwerkverbod voor carbidschieten niet doorgetrokken.
- wijken we als gemeente af van de lijn die door de burgemeesters in de Veiligheidsregio ZL als bijzonder wenselijk is in de huidige omstandigheden.
Zie ook onder argumenten en overwegingen.

Voorstel
Een verbod op carbidschieten in de Algemene Plaatselijke Verordening opnemen:

Artikel 2:73a Carbidschieten
1. Onder carbidschieten wordt verstaan: het in een bus, container of opslagvat op explosieve wijze verbranden van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen.
2. Het is verboden om in de open lucht met carbid te schieten.
3. Het is verboden op een openbare plaats te vervoeren of bij zich te hebben enig voorwerp, waarvan gelet op zijn aard of de omstandigheden waaronder dat wordt aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat dit is bestemd voor carbidschieten.
4. Dit artikel is niet van toepassing, voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet milieugevaarlijke stoffen, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

Toelichting artikel 2:73a Carbidschieten
Carbidschieten valt niet onder het Vuurwerkbesluit en is daarom niet verboden. In Brunssum kwam tot nog toe carbidschieten niet veel voor en er is ook geen vereniging of groep die dat jaarlijks organiseert.
Nu er een landelijk vuurwerkverbod is afgekondigd, is het wenselijk om in aanvulling daarop een verbod op carbidschieten in te voeren. Mogelijk vindt er een verschuiving plaats naar carbidschieten als alternatief voor vuurwerk afschieten. In een dichtbebouwde woongemeente als Brunssum is het schieten met carbid (en soortgelijke stoffen) niet alleen overlast gevend maar ook gevaarlijk voor personen, dieren en goederen.
In het derde lid is een verbod opgenomen om de desbetreffende spullen te vervoeren of bij zich te hebben, als zij zijn bestemd voor carbidschieten.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001526
Gemeentebladnr.	: 2021/99 versie 2
Afdeling opsteller	: Bestuurszaken
Naam opsteller	: Marian de Jong, de
Bereikbaar onder	: +31455278653 , marian.de.jong@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Wilma van der Rijt, van der
Raadsvergadering d.d.	: <Vul hier de vergaderdatum in>
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. Onderwerp

Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021; vaststelling Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In juli 2021 heeft de raad een geactualiseerde Algemene Plaatselijke Verordening (APV) vastgesteld. Er is aanleiding om -tussentijds- enkele aanpassingen in deze APV door te voeren en derhalve de APV opnieuw te actualiseren. Dat betreft met name:

1. Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik. De VNG doet een voorstel hiervoor. In Brunssum bestaat de bestuurlijke/politieke wens om een dergelijke regeling in de APV op te nemen.

2. Enkele bepalingen gericht op het tegengaan van misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van geconstateerde misstanden bij controles in het kader van aanpak mensenhandel is het wenselijk om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen om hiertegen op te treden. In de APV leggen we hiervoor de basis.

b. Huidige situatie/probleemstelling

1. Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik is een bestuurlijke/politieke wens.

Omdat een landelijk verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas op zich laat wachten, wordt bij het optreden hiertegen gebruik gemaakt van bestaande juridische regelingen. Ook de APV van Brunssum bevat enkele bepalingen waarmee optreden mogelijk is. Op verzoek van een aantal gemeenten heeft de VNG afgelopen jaar nogmaals gekeken naar de mogelijkheid van een specifieke regeling in de gemeentelijke APV. Die is gepresenteerd. De bestuurlijke/politieke wens bestaat om deze regeling ook in onze APV op te nemen.

2. We willen meer kunnen doen tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van controles op mensenhandel, in het bijzonder in de prostitutiebranche, concluderen we dat het meer dan wenselijk is om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen gericht op bescherming van -jeugdige- prostitué(es). De basis hiervoor leggen we in twee nieuwe bepalingen in onze APV.

3. Een wijziging van het eerste lid van artikel 151d van de Gemeentewet maakt het noodzakelijk om in de lokale regeling inzake woonoverlast in artikel 2:78 APV dezelfde wijziging door te voeren.

4. Verder is een wijziging van artikel 2:68 (heling) nodig in verband met de invoering van een digitaal opkopersregister, en een verduidelijking van het eerste lid van artikel 6:5 (overgangsbepalingen).

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

We willen dat Brunssum beschikt over:

a. een actuele APV, die voldoet aan hogere wet- en regelgeving; een APV die goed leesbaar is en voorschriften bevat, die in voorkomend geval een rechterlijke toets kunnen doorstaan;

b. een APV, die het geschikte instrumentarium biedt voor de realisering van het gemeentelijk beleid op gebied van leefbaarheid en veiligheid. De thans voorliggende voorstellen betreffen:

- Een specifiek verbod op overlast gevend lachgasgebruik. Nieuw artikel 2:48a.

- Twee nieuwe bepalingen die het de gemeente mogelijk maken om op te treden tegen misbruik van jeugdige prostitué(e)s. Artikel 3:8a richt zich tot de prostitué(e) en de exploitant van een seksinrichting. Artikel 3:16 richt zich tot potentiële klanten.

- Een wijziging van het eerste lid van artikel 151d van de Gemeentewet maakt het noodzakelijk om de lokale regeling inzake woonoverlast in artikel 2:78 APV op datzelfde punt te wijzigen.

- Een aanpassing van artikel 2:67 (heling) in verband met de invoering van een digitaal opkopersregister.

- Een verduidelijking van de formulering van artikel 6:5 lid 1 inzake overgangsbepalingen.

b. Kaders

1. Eerdere besluitvorming (traject tot dusverre): Nvt
2. Rol/ bevoegdheden college van B en W: het college bereidt een voorstel aan de raad voor. De raad besluit over de APV.
3. Algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal): Gemeentewet en diverse specifieke wetten.
4. Past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda? Ja
5. Relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen: Er zijn geen extra kosten gemoeid met de invoering van de wijzigingen in de APV. Evenmin zijn er aanwijsbare risico's.

gemeente Brunssum

c. **Argumenten en overwegingen**

De belangrijkste wijzigingen betreffen

1. Een specifiek verbod op oneigenlijk gebruik van lachgas dat leidt tot overlast in een nieuw artikel 2:48a.
Er wordt, naar de bestuurlijke/politieke wens, een voorstel gedaan om een specifiek verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas in de APV op te nemen, in artikel 2:48a.
Omdat een landelijk verbod op het oneigenlijk gebruik van lachgas nog even op zich laat wachten, wordt bij het optreden hiertegen gebruik gemaakt van bestaande juridische regelingen. Ook de APV van Brunssum bevat enkele bepalingen waarmee optreden mogelijk is. Op verzoek van een aantal gemeenten heeft de VNG nogmaals gekeken naar de mogelijkheden van een specifieke regeling in de gemeentelijke APV. Die is gepresenteerd. Bestuurlijk/politiek bestaat de wens om een dergelijke regeling ook in onze APV op te nemen.

2. De nieuwe artikelen 3:8a en 3:16, die het de gemeente mogelijk maken om op te treden tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Artikel 3:8a richt zich tot de prostitué(e) en de exploitant van een seksinrichting. Artikel 3:16 richt zich tot potentiële klanten.
We willen meer kunnen doen tegen misbruik van -jeugdige- prostitué(e)s. Naar aanleiding van controles op mensenhandel, in het bijzonder in de prostitutiebranche, concluderen we dat het meer dan wenselijk is om te beschikken over bestuursrechtelijke maatregelen gericht op bescherming van -jeugdige- prostitué(es). De basis hiervoor leggen we in de artikelen 3:8a en 3:16 in onze APV.
Dit doen we ook omdat we verwachten dat inwerkingtreding van de Wet regulering sekswerk nog zeker enige tijd zal duren.

3. Wijziging artikel 2:78 APV inzake woonoverlast.
In het eerste lid van artikel 2:78 APV wordt de zinsnede "aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven" geschrapt.
De wijziging heeft tot gevolg dat de burgemeester in alle gevallen direct de verhuurder aan kan spreken bij zeer ernstig overlast gevend gedrag van huurders. De burgemeester kan dit direct doen en hoeft daarvoor niet eerst de huurder te hebben aangesproken.
In de bijlage Toelichting wijziging APV 2021 ------>APV 2022 wordt een uitgebreide toelichting gegeven op de voorgestelde wijzigingen.

d. **Opties en keuzes**

Het is aan de raad om te oordelen over de voorstellen voor wijziging van de APV.
In de voorafgaande paragrafen en in de bijlage "Toelichting wijzigingen APV 2021 ---->à APV 2022" zijn motivering en overwegingen beschreven.

Voorgesteld wordt:
In te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021 en de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging integraal vast te stellen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/99 versie 2
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 2001526

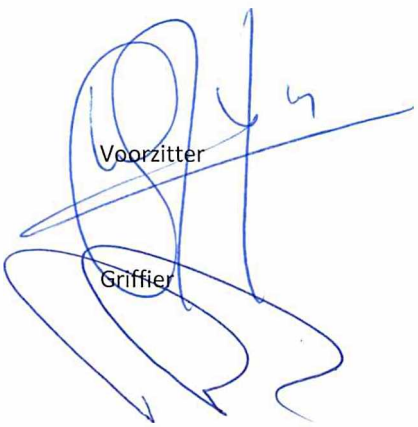
De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/99;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
Vast te stellen de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad vernoemd,

gemeente Brunssum

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/99 versie 2;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 november 2021, afdeling Bestuurszaken;

gelet op het bepaalde in artikel 149 van de gemeentewet;

Besluit vast te stellen:

"ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING GEMEENTE BRUNSSUM 2021, EERSTE WIJZIGING ".

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1:1 Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:

a. bebouwde kom: het gebied binnen de grenzen die zijn vastgesteld op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet;
b. bevoegd gezag: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
c. bouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de geldende Bouwverordening der Gemeente Brunssum;
d. bromfiets: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Wegenverkeerswet 1994;
e. college: het college van burgemeester en wethouders;
f. gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid van de Woningwet;
g. handelsreclame: iedere openbare aanprijzing van goederen of diensten, waarmee kennelijk beoogd wordt een commercieel belang te dienen;
h. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
i. openbaar water: wateren die voor het publiek bevaarbaar of op andere wijze toegankelijk zijn;
j. openbare plaats: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties;
k. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990);
l. rechthebbende: degene die over een zaak zeggenschap heeft krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht;
m. voertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;
n. weg: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 1:2 Beslistermijn

1. Het bevoegde bestuursorgaan beslist op een aanvraag voor een vergunning of ontheffing binnen acht weken na de datum van ontvangst van de aanvraag.
2. Het bestuursorgaan kan de termijn voor ten hoogste acht weken verlengen.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor de beslissing op een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 3:4, eerste lid.
4. In afwijking van het tweede lid is artikel 3.9 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van toepassing als beslist wordt op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2:10 of 2:11.
5. In afwijking van het bepaalde in lid 1 en lid 2 beslist het bevoegde bestuursorgaan op een aanvraag als bedoeld in artikel 2:25 (evenement) en 2:25A binnen 26 weken na de dag waarop de aanvraag ontvangen is.

gemeente Brunssum

gemeente Brunssum

Artikel 1:3 Indiening aanvraag
Vervallen

Artikel 1:4 Voorschriften en beperkingen

1. Aan een vergunning of ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen strekken slechts tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning of ontheffing is vereist.
2. Degene aan wie een vergunning of ontheffing is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen na te komen.

Artikel 1:5 Persoonlijk karakter van vergunning of ontheffing
De vergunning of ontheffing is persoonsgebonden, tenzij bij of krachtens deze verordening anders is bepaald of de aard van de vergunning zich daartegen verzet.

Artikel 1:6 Intrekking of wijziging van vergunning of ontheffing
De vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning of ontheffing, intrekking of wijziging noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning of ontheffing is vereist;
c. de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
d. van de vergunning of ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen of gedurende een daarin gestelde termijn dan wel, bij het ontbreken van een gestelde termijn, binnen een redelijke termijn;
e. de houder dit verzoekt.

Artikel 1:7 Termijnen

1. De vergunning of ontheffing geldt voor onbepaalde tijd, tenzij bij de vergunning of ontheffing anders is bepaald of de aard van de vergunning of ontheffing zich daartegen verzet.
2. De aard van de vergunning of ontheffing verzet zich in ieder geval tegen gelding voor onbepaalde tijd als het aantal vergunningen of ontheffingen is beperkt en het aantal mogelijke aanvragers het aantal beschikbare vergunningen of ontheffingen overtreft.

Artikel 1:8 Weigeringsgronden

1. De vergunning of ontheffing kan door het bevoegd gezag of het bevoegde bestuursorgaan worden geweigerd in het belang van:
    a. de openbare orde;
    b. de openbare veiligheid;
    c. de volksgezondheid;
    d. de bescherming van het milieu.
2. De vergunning of ontheffing kan tevens worden geweigerd als de aanvraag daarvoor minder dan drie weken voor de beoogde datum van de beoogde activiteit is ingediend en daardoor een behoorlijke behandeling van de aanvraag niet mogelijk is.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 kan de aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 2:25 (evenement) of 2:25A worden geweigerd als deze minder dan 26 weken voor het tijdstip waarop de aanvrager de vergunning nodig heeft, wordt ingediend.

Artikel 1.9 Termijnen
Vervallen.

gemeente Brunssum

HOOFDSTUK 2. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID, VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

AFDELING 1. VOORKOMEN OF BESTRIJDEN VAN ONGEREGELDHEDEN

Artikel 2:1 a Samenscholing en ongeregeldheden

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen, te vechten of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:
   a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan;
   b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
   c. zich bevindt in of aanwezig is bij samenscholing;
   is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door of vanwege het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het derde lid.
5. Dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

Artikel 2:1 b Verblijfsontzegging (snel mensen verwijderen)

1. In het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantasting van het woon- en leefklimaat, de veiligheid van personen en goederen, de verkeersvrijheid of veiligheid en de gezondheid of zedelijkheid kan het college een gebied aanwijzen waar door politieambtenaren aan een persoon, die zich bevindt op de weg of plaats, die deel uitmaakt van dit gebied, gedurende de uren daarbij genoemd, het bevel kan worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.
2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester:
   a. aan de persoon aan wie tenminste eenmaal een bevel is gegeven als bedoeld in het eerste lid, een verbod opleggen om zich gedurende een in dat verbod genoemd tijdvak van ten hoogste veertien dagen, anders dan in een openbaar middel van vervoer, te bevinden op de weg of plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied als bedoeld in het eerste lid, gedurende de uren daarbij genoemd;
   b. aan de persoon, aan wie eerder een verbod als bedoeld onder a is opgelegd, een verbod opleggen om zich gedurende een in dat verbod genoemd tijdvak van ten hoogste zes maanden, anders dan in een openbaar middel van vervoer, te bevinden op de weg of plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied als bedoeld in het eerste lid, gedurende de uren daarbij genoemd.
3. De burgemeester beperkt het in het tweede lid, onder a en b genoemde verbod of de daarin genoemde termijn als dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk is.
4. Het is verboden zich te gedragen in strijd met een door de burgemeester opgelegd verbod als bedoeld in het tweede lid, onder a en b.

Artikel 2:2 Optochten

Vervallen.

Artikel 2:3 Kennisgeving betogingen op openbare plaatsen

1. Degene die het voornemen heeft op een openbare plaats een betoging te houden, waaronder begrepen een samenkomst als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties, geeft daarvan voor de openbare aankondiging en ten minste 48 uren voordat de betoging wordt gehouden, schriftelijk kennis aan de burgemeester.

2. De kennisgeving bevat:
   a. naam en adres van degene die de betoging houdt;
   b. het doel van de betoging;
   c. de datum waarop de betoging wordt gehouden en het tijdstip van aanvang en van beëindiging van de betoging;
   d. de plaats en, voor zover van toepassing, de route en de plaats van beëindiging van de betoging;
   e. voor zover van toepassing, de wijze van samenstelling; en
   f. maatregelen die degene die de betoging houdt zal treffen om een regelmatig verloop te bevorderen.
3. Degene die de kennisgeving doet, ontvangt daarvan een bewijs waarin het tijdstip van de kennisgeving is vermeld.
4. Als het tijdstip van de schriftelijke kennisgeving valt op een vrijdag na 12.00 uur, een zaterdag, een zondag of een algemeen erkende feestdag, wordt de kennisgeving gedaan uiterlijk om 12.00 uur op de aan de dag van dat tijdstip voorafgaande werkdag.
5. De burgemeester kan in bijzondere omstandigheden de in het eerste lid genoemde termijn verkorten en een mondelinge kennisgeving in behandeling nemen.

Artikel 2:4 Afwijking termijn
Vervallen.

Artikel 2:5 Te verstrekken gegevens
Vervallen.

Artikel 2:6 Verspreiden geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen
1. Voor het verspreiden of openlijk aanbieden van geschreven of gedrukte stukken dan wel afbeeldingen onder publiek dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Het verspreiden of openlijk aanbieden van geschreven of gedrukte stukken dan wel afbeeldingen onder publiek is toegestaan op iedere dag tussen 09.00 uur en 18.00 uur en op koopavonden tot 21.00 uur.
   b. De verspreider is verplicht de geschreven of gedrukte stukken of afbeeldingen direct op te ruimen of te laten opruimen, als deze in de omgeving van de plaats van uitreiking op de weg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats worden weggeworpen of zijn achtergebleven.
   c. De verspreider mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
   d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
   e. De verspreider is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
2. Het eerste lid geldt niet voor het huis-aan-huis verspreiden of het aan huis bezorgen van geschreven of gedrukte stukken en afbeeldingen.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3.van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:7 Feest, muziek en wedstrijden en dergelijke
Vervallen.

gemeente Brunssum

Artikel 2:8 Dienstverlening
Vervallen.

Artikel 2:9 Vertoningen op openbare plaatsen

1.Voor het optreden ten behoeve van het publiek als straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids dient aan de volgende regels te worden voldaan:

a. Het optreden als straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids is toegestaan op iedere dag tussen 09.00 uur en 18.00 uur en op koopavonden tot 21.00 uur.
b. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids dient zich regelmatig minimaal 100 meter te verplaatsen en mag zich niet langer dan 15 minuten op een en dezelfde plaats ophouden.
c. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
e. De straatartiest, straatmuzikant, straatfotograaf, tekenaar, filmoperateur of gids is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.

2. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

AFDELING 2. BRUIKBAARHEID, UITERLIJK AANZIEN EN VEILIG GEBRUIK VAN DE WEG

Artikel 2:10 Het plaatsen van voorwerpen op, aan of boven de weg of een openbare plaats

1. Het is verboden om zonder vergunning van het bevoegd bestuursorgaan de weg of een weggedeelte te gebruiken anders dan ten behoeve van de publieke functie daarvan.
1a. In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen van het in het eerste lid bedoelde gebruik, voor zover dit een activiteit betreft als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder j of k van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
1.b. Het verbod is niet van toepassing op overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning voor het gebruik van de weg is verleend.
1.c Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 en de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen).
2. Het verbod is tevens niet van toepassing op:
   a. terrassen, die voldoen aan de door het college te stellen nadere regels;
   b. het plaatsen van infoborden als bedoeld in artikel 2:10a van deze verordening;
   c. evenementen als bedoeld in artikel 2:24 van deze verordening;
   d. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17 van deze verordening;
   e. voorwerpen of stoffen waarop gedachten of gevoelens worden geopenbaard.
3. Het verbod is voorts niet van toepassing op:
   a. Het uitstallen van producten en reclame-uitingen door winkels en bedrijven;
   b. Het stallen van goederen, bouwmaterialen en materieel voor een periode korter dan een week, mits voor zowel in de situaties als bedoeld onder a. als onder b wordt voldaan aan de volgende regels:
      1. Het beoogd gebruik mag geen schade toebrengen aan de weg, gevaar opleveren voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg.
      2.Het beoogd gebruik dient hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving te voldoen aan redelijke eisen van welstand.

3. De overlast van de in de nabijheid gelegen onroerende zaken dient zo veel mogelijk te worden voorkomen of te worden beperkt.
4. Het gebruik mag slechts plaatsvinden gedurende de daarvoor strikt benodigde tijd.
5. De breedte van de uitstallingen mag niet meer bedragen dan de breedte van het perceel.
6. De diepte van de uitstallingen mag vanaf de gevel maximaal 1 meter bedragen.
7. Op het trottoir dient voldoende ruimte over te blijven voor rolstoelgebruikers.
8. Het beoogd gebruik mag geen belemmering opleveren voor het verkeer en de hulpdiensten.
9. Er dient, voor zover van toepassing, te worden voldaan aan het Beheerplan Promenade.
10. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
11. De gebruiker is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.

4. In dit artikel wordt onder bevoegd bestuursorgaan verstaan het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester.
5. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:10a Infoborden invalswegen

1. Onder infoborden worden verstaan de welkomstborden aan de invalswegen van de gemeente Brunssum die worden gebruikt voor aankondigingen van zaken die deze gemeente betreffen op het gebied van onder meer sport, cultuur, recreatie en evenementen die Brunssum kunnen promoten.
2. Voor het plaatsen van infoborden aan de diverse invalswegen dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 dagen voorafgaand aan het tijdstip waarop de borden moeten worden geplaatst melding zijn gedaan aan het college.
   b. De borden mogen alleen worden geplaatst voor de aankondiging van activiteiten van Brunssumse non-profit organisaties die de gemeente Brunssum betreffen op het gebied van sport, cultuur, recreatie en evenementen.
   c. De borden mogen gedurende een periode van maximaal 2 weken worden geplaatst.
   d. Het formaat van de borden bedraagt 180 x 45 cm en 8 mm dik of 180 x 30 cm en 8 mm dik.
   e. Als er meer aanvragen dan beschikbare plaatsen zijn, dan krijgen de vaste evenementen op basis van de evenementenkalender prioriteit.
   f. De organisator is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
   g. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:10 b Afbakeningsbepalingen en uitzonderingen

Vervallen.

Artikel 2:10 c Vrij te stellen categorieën

Vervallen.

gemeente Brunssum

Artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen en veranderen van een weg

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een weg aan te leggen, de verharding daarvan op te breken, in een weg te graven of te spitten, aard of breedte van de wegverharding te veranderen of anderszins verandering te brengen in de wijze van aanleg van een weg.
2. De vergunning wordt verleend
    a. als omgevingsvergunning door het bevoegd gezag, als de activiteiten zijn verboden bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit;
    b. door het college in de overige gevallen.
3. De vergunning wordt geweigerd als één van de weigeringsgronden, zoals genoemd in artikel 1:8 van deze verordening, van toepassing is.
4. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.
5. Het verbod geldt voorts niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, de Wegenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen), de Waterschapskeur en de Telecommunicatiewet.
6. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:12 Maken of veranderen van een uitweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag een uitweg te maken naar de weg, van de weg gebruik te maken voor het hebben van een uitweg of verandering te brengen in een bestaande uitweg naar de weg.
2. De vergunning kan worden geweigerd in het belang van:
    a. een veilig gebruik van de weg;
    b. het noodzakelijk behoud van een openbare parkeerplaats;
    c. de bescherming van de openbare groenvoorzieningen;
    d. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving; of
    e. vanwege strijd met het geldend bestemmingsplan of de geldende beheersverordening; of
    f. als er sprake is van een uitweg van een perceel dat al door een andere uitweg wordt ontsloten, en de aanleg van deze tweede uitweg ten koste gaat van een openbare parkeerplaats of openbaar groen.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de geldende Waterschapskeur of de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen).
4. Op de aanvraag om een vergunning is Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:13 Veroorzaken van gladheid

Vervallen.

Artikel 2:14 Winkelwagentjes

1. Een winkelier die winkelwagentjes ter beschikking stelt, is verplicht deze
    a. te voorzien van de naam van het bedrijf of een ander herkenningsteken, en
    b. terstond te verwijderen of te doen verwijderen uit de omgeving van dat bedrijf.
2. Het is verboden een winkelwagentje na gebruik onbeheerd op een openbare plaats achter te laten.
3. Het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer.

gemeente Brunssum

Artikel 2:15 Hinderlijke beplanting of gevaarlijk voorwerp
Het is verboden beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of voor het wegverkeer hinder of gevaar ontstaat.

Artikel 2:16 Openen straatkolken en dergelijke
Het is aan degene die daartoe niet bevoegd is verboden een straatkolk, rioolput, brandkraan of een andere afsluiting die behoort tot een openbare nutsvoorziening, te openen, onzichtbaar te maken of af te dekken.

Artikel 2:17 Kelderingangen en dergelijke
Vervallen.

Artikel 2:18 Rookverbod in bossen en natuurterreinen

1. Het is verboden te roken in bossen of op heidegronden of binnen een afstand van dertig meter daarvan gedurende een door het college aangewezen periode.
2. Het is verboden in bossen, op heidegronden of binnen een afstand van honderd meter daarvan, voor zover het de open lucht betreft, brandende of smeulende voorwerpen te laten vallen, weg te werpen of te laten liggen.
3. De verboden zijn niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 3°, van het Wetboek van Strafrecht.
4. Het verbod in het eerste lid is voorts niet van toepassing voor zover het roken plaatsvindt in gebouwen en aangrenzende erven.

Artikel 2:19 Gevaarlijk of hinderlijk voorwerp
Vervallen.

Artikel 2:20 Vallende voorwerpen
Vervallen.

Artikel 2:21 Voorzieningen voor verkeer en verlichting

1. De rechthebbende op een bouwwerk is verplicht toe te laten dat op of aan dat bouwwerk voorwerpen, borden of voorzieningen ten behoeve van het verkeer of de openbare verlichting worden aangebracht, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Waterstaatswet 1900, de Onteigeningswet of de Belemmeringenwet Privaatrecht.

Artikel 2:22 Objecten onder hoogspanningslijnen
Vervallen.

Artikel 2:23 Veiligheid op het ijs
Vervallen.

AFDELING 3. EVENEMENTEN

Artikel 2:24 Definities

1. In deze afdeling wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
    a. bioscoop- en theatervoorstellingen;
    b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet en artikel 5:22;
    c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
    d. het in een inrichting in de zin van de Alcoholwet gelegenheid geven tot dansen;
    e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
    f. activiteiten als bedoeld in de artikelen 2:9 en 2:39a van deze verordening;
    g. kleinschalige evenementen met een jaarlijks terugkerend karakter, binnen het gebouw van een horeca-inrichting

2. Onder evenement wordt tevens verstaan:
   a. een herdenkingsplechtigheid;
   b. een braderie;
   c. een optocht op de weg, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening;
   d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;
   e. een straatfeest of buurtbarbecue.
3. In deze afdeling wordt onder klein evenement verstaan een eendaags evenement waarbij:
   a. het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 150 personen;
   b. het evenement tussen 10:00 uur en 00:00 uur plaatsvindt;
   c. geen muziek ten gehore wordt gebracht vóór 07:00 uur en na 23:00 uur;
   d. het evenement niet plaatsvindt op de rijbaan, het (brom)fietspad of een parkeerplaats of anderszins een belemmering vormt voor het verkeer en de hulpdiensten;
   e. slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 20 m2 per object;

Artikel 2:25 Evenementen

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren.
2. Bij de indiening van de vergunningsaanvraag worden de gegevens, bedoeld in artikel 2.3 van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, aangeleverd voor zover voor het evenement een gebruiksmelding zou moeten worden gedaan op grond van artikel 2:1, eerste lid, van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
3. Geen vergunning is vereist voor een klein evenement als de organisator binnen 3 weken voorafgaand aan het evenement daarvan melding heeft gedaan aan de burgemeester.
4. De burgemeester kan binnen 2 weken na ontvangst van de melding besluiten het organiseren van een evenement als bedoeld in het tweede lid te verbieden als daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt.
5. Het verbod van het eerste lid geldt niet voor een wedstrijd op of aan de weg, voor zover in het geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 10 juncto artikel 148 van de Wegenverkeerswet 1994.
6. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
7. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:25A Evenementen in gebouwen

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester in een gebouw of vaartuig een voor publiek toegankelijk evenement te houden of te laten houden.
2. Het verbod geldt niet voor:
   a. manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties;
   b. bioscoop-, theater- of muziekvoorstellingen, voor zover deze worden gehouden in gebouwen die daarvoor zijn bestemd of overwegend worden gebruikt;
   c. sportwedstrijden, met uitzondering van vechtsportwedstrijden of –gala's;
   d. activiteiten in (horeca)bedrijven die in de uitoefening van het bedrijf gebruikelijk zijn;
3. De aanvrager en/of de organisator van een evenement waarvoor krachtens het derde lid, onder c, een vergunning is vereist is niet van slecht levensgedrag.
4. De burgemeester weigert de vergunning als:
   a. de aanvrager of de organisator van een evenement als bedoeld in het derde lid van slecht levensgedrag is;
   b. het evenement gevaar oplevert voor de openbare orde, de gezondheid, de veiligheid, de brandveiligheid of voor het ontstaan van wanordelijkheden;
   c. een onevenredig groot aantal bezoekers te verwachten is;
   d. het evenement zich niet verdraagt met het karakter of de bestemming van de plaats waar het wordt gehouden.

5. De burgemeester kan andere categorieën van voor het publiek toegankelijke evenementen aanwijzen waarvoor het verbod niet geldt.
6. Bij de aanvraag voor een vergunning krachtens het tweede lid onder c dienen de volgende stukken te worden overlegd:
    a. een lijst met deelnemers aan het evenement;
    b. een lijst met sponsoren voor het evenement alsmede het sponsorbedrag;
    c. een KvK-uittreksel van het beveiligingsbedrijf dat het evenement beveiligt;
    d. een kopie van het bewijs van lidmaatschap van de brancheorganisatie.
7. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:26 Ordeverstoring

1. Het is verboden bij een evenement de orde te verstoren.
2. Het is verboden enig gereedschap, voorwerp of middel te vervoeren of bij zich te hebben met de kennelijke bedoeling daarmee bij een evenement de orde te verstoren.
3. Het is verboden bij een evenement zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een doel of werkzaamheid in strijd met de openbare orde.
4. Het verbod in het tweede lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.
5. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak en een herdenkingsplechtigheid.

Artikel 2:26 a Betaald voetbalwedstrijden

Vervallen.

AFDELING 4. TOEZICHT OP OPENBARE INRICHTINGEN

Artikel 2:27 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder openbare inrichting verstaan een hotel, restaurant, pension, café, cafetaria, snackbar, discotheek, buurthuis of clubhuis of elke andere voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden bereid of verstrekt.
2. Een buiten de in het eerste lid bedoelde besloten ruimte liggend deel waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie ter plaatse kunnen worden bereid of verstrekt, waaronder in ieder geval een terras, maakt voor de toepassing van deze afdeling deel uit van die besloten ruimte.

Artikel 2:28 a Exploitatievergunning openbare inrichting

1. Het is verboden een openbare inrichting te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. Geen vergunning is vereist voor een openbare inrichting die zich bevindt in een:
    a. winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet voor zover de activiteiten van de inrichting een nevenactiviteit vormen van de winkelactiviteit;
    b. zorginstelling.
3. De burgemeester weigert de vergunning, als de vestiging of exploitatie van de inrichting in strijd is met een geldend bestemmingsplan of geldende beheersverordening, of als de exploitant of leidinggevende in enig opzicht van slecht levensgedrag is.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1.8 kan de burgemeester de vergunning geheel of gedeeltelijk weigeren, als naar zijn oordeel moet worden aangenomen, dat de woon- en leefsituatie in de omgeving van de openbare inrichting of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed.
5. Bij de toepassing van de in het derde lid genoemde weigeringsgrond houdt de burgemeester rekening met het karakter van de straat en de wijk, waarin de inrichting is gelegen of zal zijn gelegen, de aard van de inrichting en de spanning, waaraan het woonmilieu ter plaatse reeds bloot staat of bloot zal komen te staan door de exploitatie.

6. De burgemeester kan de vergunning voor de andere openbare inrichtingen dan die waarin alcoholhoudende dranken worden geschonken, weigeren of intrekken, als de leidinggevende(n) niet voldoet (n) aan de eisen die worden gesteld bij of krachtens artikel 8, eerste, tweede of derde lid van de Alcoholwet.
7. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:28 b Aanvraag vergunning

1. De burgemeester stelt nadere regels vast omtrent de gegevens en de bescheiden die bij een vergunningaanvraag als bedoeld in artikel 2:28a moeten worden overlegd.
2. Per openbare inrichting wordt niet meer dan één aanvraag gelijktijdig in behandeling genomen.

Artikel 2:28 c Vrijstelling

1. De burgemeester kan bepalen dat het gestelde in 2:28a niet geldt voor een of meer in zijn besluit aangeduide soorten openbare inrichtingen in de hele gemeente dan wel in een of meer daarin aangewezen gedeelten van de gemeente.
2. De exploitatie van een openbare inrichting, waarop een besluit als bedoeld in het eerste lid van toepassing is, moet zodanig geschieden dat daardoor de woon- en leefsituatie in de omgeving van het bedrijf of de openbare orde niet op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed.

Artikel 2:28 d Overgangsbepaling

Het in artikel 2:28 a vereiste geldt niet voor bestaande openbare inrichtingen:
a. gedurende 12 weken na het in werking treden van het vergunningstelsel;
b. ook na verloop van die 12 weken, voor zover vergunning aanvrager een aanvraag binnen de termijn heeft ingediend, totdat onherroepelijk op de aanvraag is beslist.

Artikel 2:29 sluitingstijd

1. Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandagavond (maandag op dinsdag), dinsdagavond (dinsdag op woensdag) woensdagavond (woensdag op donderdag) en donderdagavond (donderdag op vrijdag) tussen 02.00 uur en 07.00 uur, en vrijdagavond (vrijdag op zaterdag) zaterdagavond (zaterdag op zondag) en zondagavond (zondag op maandag) tussen 03.00 uur en 07.00 uur (sluitingstijd).
2. In afwijking van het eerste lid zijn openbare inrichtingen gesloten tussen 03.00 uur en 07.00 uur
   a. in de nacht volgend op 31 december
   b. tijdens het traditionele Oud Wijvenbal
   c. in de nacht volgend op de maandag van carnaval
   d. in de nacht volgend op de dag waarop de verjaardag van de koning wordt gevierd
   e. in de nacht volgend op de dag waarop de bevrijding wordt gevierd
   g. in de nachten direct volgend op de Paradedagen
   h. in de nachten direct volgend op de dagen dat het oktoberfeest plaats vindt,

   als deze nachten vallen op een maandagavond, dinsdagavond, woensdagavond of donderdagavond.
3. De burgemeester kan in afwijking van lid 1 en 2 plaatsen aanwijzen waar voor de terrassen afwijkende sluitingstijden gelden.
4. Het is verboden een openbare inrichting voor bezoekers geopend te hebben of bezoekers in de inrichting te laten verblijven na sluitingstijd.
5. De burgemeester kan ontheffing verlenen van de sluitingstijd.
6. Voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28a, tweede lid, gelden dezelfde sluitingstijden als voor de winkel.
7. Het eerste, tweede en vierde lid zijn niet van toepassing op situaties waarin bij of krachtens de Wet milieubeheer is voorzien.
8. Op de aanvraag van een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

gemeente Brunssum

Artikel 2:30 Afwijking sluitingstijd; tijdelijke sluiting

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, veiligheid, zedelijkheid of gezondheid of in geval van bijzondere omstandigheden voor een of meer openbare inrichtingen tijdelijk andere sluitingstijden vaststellen of tijdelijk sluiting bevelen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 13b van de Opiumwet voorziet.

Artikel 2:30a. Sluiting van voor publiek toegankelijke lokalen wegens ondermijnende activiteiten of andere activiteiten die ernstig gevaar opleveren voor de openbare orde.

De burgemeester kan de sluiting bevelen van een voor publiek toegankelijk gebouw, inrichting of ruimte als daar:

a. is gehandeld in strijd met artikel 1 van de Wet op de kansspelen;
b. door misdrijf verkregen zaken voorhanden, bewaard of verborgen zijn dan wel zijn verworven of overgedragen;
c. wapens als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie aanwezig zijn waarvoor geen ontheffing, vergunning of verlof is verleend of
d. zich andere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van het gebouw, de inrichting of de ruimte ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde.

Artikel 2:31 Verboden gedragingen

Het is verboden in een openbare inrichting:

a. de orde te verstoren;
b. zich te bevinden na sluitingstijd, tenzij het personeel betreft, of gedurende de tijd dat de inrichting gesloten dient te zijn op grond van een besluit krachtens artikel 2:30, eerste lid;
c. op het terras spijzen of dranken te verstrekken aan personen die geen gebruik maken van het terras.

Artikel 2:32 Handel in openbare inrichtingen

De exploitant van een openbare inrichting staat niet toe dat een handelaar, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerst lid, van het Wetboek van Strafrecht, of een voor hem handelend persoon in die inrichting enig voorwerp verwerft, verkoopt of op enige andere wijze overdraagt.

Artikel 2:33 Het college als bevoegd bestuursorgaan

Als een openbare inrichting geen voor het publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf is in de zin van artikel 174 van de Gemeentewet, treedt het college bij de toepassing van de artikelen 2:28 tot en met 2:30 op als bevoegd bestuursorgaan.

AFDELING 5. REGULERING PARACOMMERCIËLE RECHTSPERSONEN UIT DE ALCOHOWET HORECAWET

Artikel 2:34 a Definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:
- alcoholhoudende drank
- paracommerciële rechtspersoon;

dat wat daaronder wordt verstaan in de Alcoholwet.

Artikel 2:34 b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Paracommerciële rechtspersonen verstrekken uitsluitend alcoholhoudende drank van maandag tot en met zondag vanaf 1 uur vóór activiteiten die passen binnen de statutaire doelstelling van de desbetreffende paracommerciële rechtspersoon tot uiterlijk 0.00 uur.
2. Paracommerciële rechtspersonen verstrekken geen alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon zijn betrokken.

gemeente Brunssum

AFDELING 6. TOEZICHT OP INRICHTINGEN TOT HET VERSCHAFFEN VAN NACHTVERBLIJF

Artikel 2:35 Definitie
In deze afdeling wordt onder inrichting verstaan elke al dan niet besloten ruimte waarin, in de uitoefening van beroep of bedrijf, aan personen de mogelijkheid van nachtverblijf of gelegenheid tot kamperen wordt verschaft.

Artikel 2:36 Kennisgeving exploitatie
Degene die een inrichting opricht, overneemt, verplaatst of de exploitatie of feitelijke leiding van een inrichting staakt, is verplicht daarvan binnen drie dagen daarna schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester.

Artikel 2:37 Nachtregister

1. De houder van een inrichting is verplicht een doorlopend register bij te houden van de in artikel 4.38 Wetboek van Strafrecht genoemde gegevens van personen, die de nacht in de inrichting door brengen. Dat betreft naam, woonplaats, dag van aankomst en dag van vertrek alsmede aantekening van een geldig reisdocument of identiteitsbewijs.
2. Op nachtverblijf, verschaft aan meereizende echtgenoten, minderjarige kinderen of aan reisgezelschappen, is lid 1 niet van toepassing.

Artikel 2:38 Verschaffing gegevens nachtregister
Degene die in een inrichting nachtverblijf houdt of de kampeerder is verplicht de exploitant of feitelijk leidinggevende van die inrichting volledig en naar waarheid naam, woonplaats, dag van aankomst en de dag van vertrek te verstrekken.

AFDELING 7. TOEZICHT OP SPEELGELEGENHEDEN

Artikel 2:39 Definities

1. In deze afdeling wordt onder speelgelegenheid verstaan een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren.
2. In deze afdeling voorkomende begrippen die in de Wet op de kansspelen zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in die wet.

Artikel 2:39a Speelgelegenheden

1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een speelgelegenheid te exploiteren of te doen exploiteren.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet op de kansspelen.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 weigert de burgemeester de vergunning als:
    a. de woon een leefsituatie in de omgeving van de speelgelegenheid of de openbare orde op ontoelaatbare wijze nadelig worden beïnvloed door de exploitatie van de speelgelegenheid;
    b. de exploitatie van de speelgelegenheid in strijd is met een geldend bestemmingsplan of beheersverordening.
4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:40 Kansspelautomaten

1. In hoogdrempelige inrichtingen zijn twee kansspelautomaten toegestaan.
2. In laagdrempelige inrichtingen zijn kansspelautomaten niet toegestaan.

AFDELING 8. MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN OVERLAST, GEVAAR OF SCHADE

Artikel 2:41 Betreden gesloten woning of lokaal

1. Het is verboden zonder ontheffing van de burgemeester een krachtens artikel 174a van de Gemeentewet gesloten woning, een niet voor publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te betreden.

2. Het is verboden zonder ontheffing van de burgemeester een krachtens artikel 13b van de Opiumwet gesloten woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal, een bij die woning of dat lokaal behorend erf, een voor het publiek toegankelijk lokaal of bij dat lokaal behorend erf te betreden.
3. Deze verboden zijn niet van toepassing op personen wier aanwezigheid in de woning of het lokaal of een daarbij behorend erf wegens dringende redenen noodzakelijk is.

Artikel 2:42 Plakken en kladden

1. Het is verboden een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is te bekrassen of te bekladden.
2. Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende op een openbare plaats of dat gedeelte van een onroerende zaak dat vanaf die plaats zichtbaar is:
    a. een aanplakbiljet of ander geschrift, afbeelding of aanduiding aan te plakken, te doen aanplakken, op andere wijze aan te brengen of te doen aanbrengen;
    b. met kalk, teer of een kleur of verfstof een afbeelding, letter, cijfer of teken aan te brengen of te doen aanbrengen.
3. Het verbod, bedoeld in het tweede lid, is niet van toepassing voor zover gehandeld wordt krachtens wettelijk voorschrift.
4. De houder van de schriftelijke toestemming is verplicht die aan een opsporingsambtenaar op diens eerste vordering terstond ter inzage af te geven.
5. Het college wijst aanplakborden aan voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen.
6. Het is verboden de in het vijfde lid bedoelde aanplakborden te gebruiken voor het aanbrengen van handelsreclame.
7. Het college kan nadere regels stellen voor het aanbrengen van meningsuitingen en bekendmakingen, die geen betrekking mogen hebben op de inhoud daarvan.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap en dergelijke

1. Het is verboden op de weg te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur- of verfstof of verfgereedschap.
2. Het verbod is niet van toepassing, als de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.

Artikel 2:44 Vervoer inbrekerswerktuig en hulpmiddelen voor winkeldiefstal

1. Het is verboden op een openbare plaats een werktuig, gereedschap of andere zaak te vervoeren of bij zich te hebben, dat ertoe kan dienen zich onrechtmatig de toegang tot een gebouw of erf te verschaffen, onrechtmatig sluitingen te openen of te verbreken, diefstal door middel van braak te vergemakkelijken of het maken van sporen te voorkomen.
2. Het is verboden op een openbare plaats een tas of een andere zaak te vervoeren of bij zich te hebben, die er kennelijk toe dient om het plegen van winkeldiefstal te vergemakkelijken.
3. De verboden gelden niet als aanstonds aannemelijk is dat de in het eerste en tweede lid bedoelde zaken niet bestemd zijn voor de daar bedoelde handelingen.

Artikel 2:45 Betreden van plantsoenen en dergelijke

1. Het is verboden zonder ontheffing van het college zich te bevinden in of op bij de gemeente in onderhoud zijnde parken, wandelplaatsen, plantsoenen, groenstroken grasperken of buiten de daarin gelegen wegen of paden.
2. Het verbod is niet van toepassing voor zover in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam werkzaamheden worden verricht.

Artikel 2:46 Hinder door bromfietsen

Het is verboden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer zich met een voertuig of een bromfiets zodanig te gedragen dat daardoor voor een omwonende of voor de omgeving (geluids)hinder wordt veroorzaakt.

gemeente Brunssum

Artikel 2:47 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen

1. Het is verboden op een openbare plaats
   a. te klimmen of zich te bevinden op een beeld, monument, overkapping, constructie, openbare toiletgelegenheid, voertuig, hek, omheining of andere afsluiting, verkeersmeubilair en daarvoor niet bestemd straatmeubilair;
   b. zich op te houden op een zodanige wijze die voor andere gebruikers of omwonenden onnodig overlast of hinder veroorzaakt.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de artikelen 424 , 426bis of 431 van het Wetboek van Strafrecht of artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994 .
3. Degene die zich hinderlijk op een openbare plaats gedraagt zoals omschreven in het eerste lid, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Artikel 2:48 Verboden drankgebruik

1. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, verboden op een openbare plaats alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben, en daarbij hinder of overlast te veroorzaken.
2. Het is voor personen die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
3. Het verbod van het tweede lid is niet van toepassing op:
   a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Alcoholwet;
   b. een andere plaats dan een horecabedrijf als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Alcoholwet.

Artikel 2:48a Verboden lachgasgebruik

1. Het is verboden op een openbare plaats distikstofmonoxide (lachgas) recreatief als roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben, indien dit gepaard gaat met overlast of andere gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- of leefklimaat nadelig beïnvloeden of anderszins hinder veroorzaken.
2. Het is verboden op een openbare plaats die deel uitmaakt van een door het college ter bescherming van openbare orde of het woon- en leefklimaat aangewezen gebied distikstofmonoxide (lachgas) recreatief roesmiddel te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen bij zich te hebben.
3. Het college kan in het aanwijzingsbesluit het in het tweede lid bedoelde verbod beperken tot bepaalde tijden.

Artikel 2:49 Verboden gedrag bij of in gebouwen

1. Het is verboden zonder redelijk doel:
   a. zich in een portiek of poort op te houden;
   b. in, op of tegen een raamkozijn of een drempel van een gebouw te zitten of te liggen.
2. Het is aan anderen dan bewoners of gebruikers van flatgebouwen, appartementsgebouwen en soortgelijke meergezinshuizen en van gebouwen die voor publiek toegankelijk zijn, verboden zich zonder redelijk doel te bevinden in een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde ruimte van zo'n gebouw.
3. Degene die zich bij of in gebouwen gedraagt als verboden in lid 1 van dit artikel, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Artikel 2:50 Hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten

1. Het is verboden zich zonder redelijk doel op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, dan wel deze te verontreinigen of te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze ruimte is bestemd. Onder deze ruimten worden in elk geval verstaan portalen, telefooncellen, wachtlokalen voor het openbaar vervoer, parkeergarages en rijwielstallingen.

2. Degene die zich hinderlijk gedraagt in voor publiek toegankelijke ruimten zoals omschreven in het eerste lid, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen

Artikel 2:50a Verbod op zichtbare uitingen van verboden organisaties

1. Het is verboden op openbare plaatsen of in voor het publiek toegankelijke openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde.

2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:51 Neerzetten van fietsen en dergelijke

Het is verboden op een openbare plaats een fiets of een bromfiets te plaatsen of te laten staan tegen een raam, een raamkozijn, een deur, de gevel van een gebouw dan wel in de ingang van een portiek als dit in strijd is met de uitdrukkelijk verklaarde wil van de gebruiker van dat gebouw of dat portiek of als daardoor die ingang versperd wordt.

Artikel 2:52 Overlast van fiets of bromfiets op markt en kermisterrein en dergelijke

Het is verboden zich op door het college of de burgemeester aangewezen uren en plaatsen met een fiets of een bromfiets te bevinden op een door het college of de burgemeester aangewezen terrein waar een markt, kermis, uitvoering, bijeenkomst of plechtigheid gehouden wordt die publiek trekt, mits dit verbod kenbaar is aan de bezoekers van het terrein.

Artikel 2:53 Bespieden van personen

Vervallen.

Artikel 2:54 Bewakingsapparatuur

Vervallen.

Artikel 2:55 Nodeloos alarmeren

Vervallen.

Artikel 2:56 Alarminstallaties

Vervallen.

Artikel 2: 57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
   a. binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zonder dat die hond aangelijnd is;
   b. buiten de bebouwde kom op een door het college aangewezen plaats als de hond niet is aangelijnd
   c. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
   d. op een openbare plaats zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het eerste lid, aanhef en onder a, b en c is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden of die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.
3. Het eerste lid, aanhef en onder a en b, is niet van toepassing:
   a. op door het bestuursorgaan aangewezen en als honden loslooopterrein, hondentoilet dan wel hondenoefenterrein aangegeven gronden;
   b. in die gevallen dat de hond rechtmatig wordt gebruikt bij de uitoefening van de jacht;
   c. in die gevallen dat de hond wordt gebruikt voor het hoeden van vee.

gemeente Brunssum

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft, is verplicht:
    a. een daarvoor geschikt opruimmiddel bij zich te hebben; en
    b. ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden opgeruimd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing
    a. buiten de bebouwde kom;
    b. daartoe door het college aangewezen losloopplaatsen;
    c. op plaatsen, die als hondentoiletten zijn ingericht.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Als de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijngebod is opgelegd, is verplicht de hond kort aangelijnd te houden, met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. De eigenaar of houder van de hond aan wie een aanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd, is naast de verplichting bedoeld in het tweede lid verplicht de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
    a. vervaardigd is van kunststof, van leer of van beide stoffen;
    b. door middel van een leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
    c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd artikel 2:57, eerste lid, aanhef en onder c, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de minister die het aangaat op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

Artikel 2:60 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Ter voorkoming van of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid is het verboden om op door het college aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren:
    a. aanwezig te hebben;
    b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door hen gestelde regels;
    c. aanwezig te hebben tot een groter aantal dan in het aanwijzingsbesluit is aangegeven; of
    d. te voeren.
2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats ontheffing verlenen van een of meer verboden als bedoel in het eerste lid.

Artikel 2:61 Hinder door dieren

Degene die de zorg heeft voor een dier moet voorkomen dat dit dier voor een omwonende of voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Artikel 2:62 Loslopend vee

Vervallen.

Artikel 2:63 Duiven

Vervallen.

Artikel 2:64 Bijen

1. Het is verboden bijen te houden:
    a. binnen een afstand van dertig meter van woningen of andere gebouwen waarin overdag mensen verblijven;
    b. binnen een afstand van dertig meter van de weg.

2. Het verbod is niet van toepassing als op een afstand van ten hoogste zes meter vanaf de korven of kasten een afscheiding is aangebracht van twee meter hoogte of zoveel hoger als noodzakelijk is om het laag uit- en invliegen van de bijen te voorkomen.
3. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing voor de bijenhouder die rechthebbende is op de woningen of gebouwen bedoeld in dat lid.
4. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing in gevallen waarin wordt voorzien door de Omgevingsverordening Limburg 2014 (provinciale wegen)
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 2:65 Bedelarij
Vervallen.

AFDELING 9. BESTRIJDING VAN HELING VAN GOEDEREN

Artikel 2:66 Definitie
In deze afdeling wordt onder handelaar verstaan de handelaar aangewezen bij algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 437, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:67 Verplichtingen met betrekking tot het verkoopregister
1. De handelaar is verplicht aantekening te houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij verkoopt of op andere wijze overdraagt, in het Digitaal Opkopers Register (DOR), en daarin op te nemen:
    a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
    b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;
    c. een omschrijving van het goed, voor zover van toepassing daaronder begrepen soort, merk en nummer van het goed;
    d. een duidelijke kleurenfoto van een goed dat geen of een onleesbaar uniek serienummer, of een ander herleidbaar uniek kenmerk bezit;
    e. de verkoopprijs of andere voorwaarden voor overdracht van het goed; en
    f. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
2. De burgemeester kan vrijstelling verlenen van deze verplichtingen.
3. Op de aanvraag om een vrijstelling is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:68 Voorschriften als bedoeld in artikel 437ter van het Wetboek van Strafrecht
De handelaar of een voor hem handelend persoon is verplicht:
a. de burgemeester binnen drie dagen schriftelijk in kennis te stellen:
    1°. dat hij het beroep van handelaar uitoefent met vermelding van zijn woonadres en het adres van de bij zijn onderneming behorende vestiging alsmede de naam van de onderneming;
    2°. van een verandering van de onder 1°, bedoelde adressen;
    3° .dat hij het beroep van handelaar niet langer uitoefent;
    4°. dat hij enig goed kan verkrijgen dat redelijkerwijs van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan.
b. de burgemeester op eerste aanvraag zijn administratie of register ter inzage te geven;
c. aan de hoofdingang van elke vestiging een kenteken te hebben waarop zijn naam en de aard van de onderneming duidelijk zichtbaar zijn;
d. een door opkoop verkregen goed gedurende de eerste vijf dagen in bewaring te houden in de staat waarin het goed verkregen is.

Artikel 2:69 Vervreemding van door opkoop verkregen goederen
Vervallen.

Artikel 2:70 Handel in horecabedrijven
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 10. CONSUMENTENVUURWERK

Artikel 2:71 Definities
In deze afdeling wordt verstaan onder consumentenvuurwerk verstaan hetgeen daaronder wordt verstaan in het Vuurwerkbesluit.

Artikel 2:72 Ter beschikking stellen van consumentenvuurwerk tijdens de verkoopdagen

1. Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf of nevenbedrijf consumentenvuurwerk ter beschikking te stellen dan wel voor het ter beschikking stellen aanwezig te houden, zonder vergunning van het college van de gemeente waar het bedrijf is of zal worden gevestigd.
2. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 2:73 Gebruiken van consumentenvuurwerk tijdens de jaarwisseling

1. Het is verboden consumentenvuurwerk te gebruiken op een door het college in het belang van het voorkomen van gevaar, schade of overlast aangewezen plaats.
2. Het is verboden consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken.
3. De verboden zijn niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1°, van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 2:73a Carbidschieten

1. Onder carbidschieten wordt verstaan: het in een bus, container of opslagvat op explosieve wijze verbranden van acetyleengas afkomstig van een reactie tussen calciumacetylide (carbid) en water of gasmengsels met vergelijkbare eigenschappen.
2. Het is verboden om in de open lucht met carbid te schieten.
3. Het is verboden op een openbare plaats te vervoeren of bij zich te hebben enig voorwerp, waarvan gelet op zijn aard of de omstandigheden waaronder dat wordt aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat dit is bestemd voor carbidschieten.
4. Dit artikel is niet van toepassing, voor zover de Wet milieubeheer, de Wet wapens en munitie, de Wet milieugevaarlijke stoffen, de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

AFDELING 11. DRUGSOVERLAST

Artikel 2:74 Drugshandel op straat
Onverminderd het bepaalde in de Opiumwet is het verboden zich op een openbare plaats op te houden met het kennelijke doel om, al dan niet tegen betaling, middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar, af te leveren, aan te bieden of te verwerven, daarbij behulpzaam te zijn of daarin te bemiddelen.

Artikel 2:74a Openlijk drugsgebruik
Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

AFDELING 12. BIJZONDERE BEVOEGDHEDEN VAN DE BURGEMEESTER

Artikel 2:75 Bestuurlijke ophouding
Vervallen.

gemeente Brunssum

Artikel 2:76 Veiligheidsrisicogebieden (preventief fouilleren)
De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151b van de Gemeentewet bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied.

Artikel 2:77 Cameratoezicht op openbare plaatsen
De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet, indien dit in het belang is van de openbare orde, besluiten tot plaatsing van camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties alsmede andere openbare plaatsen.

gemeente Brunssum

Artikel 2:78 Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. De burgemeester kan bij schending van deze zorgplicht aan overtreder een last onder bestuursdwang of onder dwangsom opleggen. Daarbij kunnen aanwijzingen worden gegeven over wat de overtreder doet of nalaat om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van zijn bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij:
    a. ernstige en herhaalde geluid- of geurhinder;
    b. ernstige en herhaalde hinder van dieren;
    c. ernstige en herhaalde hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in de woning of op het erf aanwezig zijn;
    d. ernstige en aanhoudende overlast door vervuiling of verwaarlozing van de woning of het erf;
    e. intimidatie van derden vanuit de woning of op of vanaf het erf.

AFDELING 13. TOEZICHT OP BEDRIJFSMATIGE ACTIVITEITEN EN GEBOUWEN

Artikel 2:79 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
    a. exploitant: de natuurlijke persoon of personen of de bestuurder(s) van een rechtspersoon of de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijke persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteiten worden uitgeoefend;
    b. beheerder: de natuurlijke persoon of personen, die de onmiddellijke feitelijke leiding uitoefent of uitoefenen over de bedrijfsmatige activiteiten;
    c. bedrijf: de bedrijfsmatige activiteit die plaatsvindt in een voor publiek toegankelijk gebouw, of een daarbij behorend perceel of enige andere ruimte, niet zijnde een woning die als zodanig in gebruik is.
2. De burgemeester kan gebouwen, gebieden of bedrijfsmatige activiteiten aanwijzen waar(op) het verbod uit het derde lid van toepassing is. Een gebouw of gebied wordt uitsluitend aangewezen als in of rondom dat gebouw dan wel in dat gebied naar het oordeel van de burgemeester de leefbaarheid of de openbare orde en veiligheid onder druk staan. Een aanwijzing van een gebouw of gebied kan zich tot één of meer bedrijfsmatige activiteiten beperken. Een bedrijfsmatige activiteit wordt uitsluitend aangewezen als, naar het oordeel van de burgemeester, de leefbaarheid of openbare orde en veiligheid door de bedrijfsmatige activiteit onder druk staan.
3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een bedrijf uit te oefenen:
    a. in een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen gebouw of gebied voor door de burgemeester genoemde bedrijfsmatige activiteiten, of
    b. als de uitoefening van het bedrijf een door de burgemeester op grond van het tweede lid aangewezen bedrijfsmatige activiteit betreft.
4. De aanvraag daartoe dient te geschieden door middel van een door de burgemeester vastgesteld formulier.
5. De vergunning wordt uitsluitend aan natuurlijke personen verleend. Zij is persoons- en pandgebonden en kan niet worden overgedragen. Indien het bedrijf geëxploiteerd wordt door een Vennootschap onder Firma of een Commanditaire Vennootschap, dan dienen alle (beherende) vennoten afzonderlijk als exploitant op de vergunning vermeld te worden.
6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijf, waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning(aanvraag) opgenomen gegevens, zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden.
7. Het is verboden een bedrijf voor bezoekers geopend te hebben zonder dat een op de vergunning vermelde beheerder in het bedrijf aanwezig is.
8. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing. (Positieve fictieve beschikking bij niet tijdig besluiten.)

gemeente Brunssum

Artikel 2:80 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8, wordt een vergunning als bedoeld in artikel 2:79 geweigerd:

a. als ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
c. in het belang van het voorkomen of beperken van overlast of strafbare feiten;
d. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
e. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met de aanvraag in overeenstemming zal zijn;
f. als er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
g. als de vestiging of de exploitatie in strijd is met een geldend bestemmingsplan of een geldende beheersverordening;
h. als de exploitant of beheerder van het bedrijf binnen 3 jaar vóór de indiening van de vergunningaanvraag een bedrijf heeft geëxploiteerd of daar leiding aan heeft gegeven, dat wegens het aantasten van de openbare orde, de aantasting van het woon- en leefklimaat daaronder begrepen, gesloten is geweest dan wel waarvoor de vergunning om die reden is ingetrokken.

Artikel 2:81 Beheerder

1. De exploitant van een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79, eerste lid, onder c kan beheerders aanstellen.
2. De exploitant verzoekt de burgemeester om de beheerder bij te schrijven op het aanhangsel bij de vergunning. Bij dit verzoek dient de exploitant het arbeidscontract met de beheerder te overleggen.
3. Een beheerder die in enig opzicht van slecht levensgedrag is, wordt geweigerd of verwijderd van het aanhangsel.
4. Het is verboden een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79, eerste lid, onder c, voor het publiek geopend te hebben indien in het bedrijf geen exploitant of beheerder feitelijk aanwezig is.

Artikel 2:82 Intrekking of wijzigen vergunning

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan een vergunning als bedoeld in artikel 2:79 worden ingetrokken of gewijzigd, als:
   a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
   b. door het bedrijf de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid wordt aangetast of dreigt te worden aangetast;
   c. door het bedrijf de leefbaarheid in het gebied door de wijze van de exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
   d. de voorwaarden uit de vergunning niet worden nageleefd;
   e. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten in of vanuit het bedrijf dan wel toestaat of gedoogt dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid nadelig wordt beïnvloed;
   f. er strafbare feiten in het bedrijf hebben plaatsgevonden of plaatsvinden;
   g. er aanwijzingen zijn dat in het bedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
   h. de bedrijfsmatige activiteiten door de exploitant zijn beëindigd dan wel sprake is van een gewijzigde exploitatie;
   i. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke exploitatie niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is;
2. Indien er een verandering van omstandigheden optreedt, waardoor er een wijziging van de vergunning dient te komen, moet de exploitant onverwijld een wijzigingsaanvraag indienen. Indien

deze aanvraag niet binnen een maand is ingediend na de verandering van omstandigheden, kan de burgemeester de verleende vergunning intrekken.

3. Een vergunning vervalt, wanneer de verlening van een vergunning, strekkende tot vervanging van eerstbedoelde vergunning, van kracht is geworden.

Artikel 2:83 Sluiting

1. De burgemeester kan een bedrijf als bedoeld in artikel 2:79 gesloten verklaren, als:
   a. de exploitant of beheerder van het bedrijf handelt in strijd met het bepaalde in artikel 2:79, derde lid;
   b. de exploitant of beheerder van het bedrijf handelt in strijd met de aan de vergunning verbonden voorschriften.
2. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het eerste lid van deze bepaling gesloten bedrijf te betreden of daarin te verblijven.
3. De sluiting kan door de burgemeester worden opgeheven indien later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Artikel 2:84 Overgangsbepaling

In afwijking van artikel 2:79, derde lid geldt dit verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit reeds onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteiten verricht, voor die bestaande activiteiten op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering of intrekking van een door hem aangevraagde vergunning, voor zover dat eerder is.

HOOFDSTUK 3. SEKSINRICHTINGEN, SEKSWINKELS, STRAATPROSTITUTIE EN DERGELIJKE

AFDELING 1. DEFINITIES

Artikel 3:1 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. beheerder: de natuurlijke persoon of personen die de onmiddellijke feitelijke leiding uitoefent, dan wel uitoefenen in een seksinrichting of escortbedrijf;

b. bezoeker: degene die aanwezig is in een seksinrichting, met uitzondering van:
   1. de exploitant;
   2. de beheerder;
   3. de prostituee;
   4. het personeel dat in de seksinrichting werkzaam is;
   5. toezichthouders die zijn aangewezen op grond van artikel 6.2 van deze verordening;
   6. andere personen wier aanwezigheid in de seksinrichting wegens dringende redenen noodzakelijk is;

c. escortbedrijf: de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend;

d. exploitant: de natuurlijke persoon of personen of rechtspersoon of rechtspersonen die een seksinrichting of escortbedrijf exploiteert, dan wel exploiteren en de tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon of rechtspersonen bevoegde natuurlijke persoon of personen;

e. klant: degene die gebruik maakt van de door de exploitant van een seksinrichting of een prostitué(e) aangeboden seksuele diensten;

f. prostitué(e): degene die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

g. prostitutie: het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

h. prostitutiebedrijf: de activiteit, bestaande uit het bedrijfsmatig gelegenheid geven tot prostitutie;

i. seksinrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;
j. sekswinkel: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin hoofdzakelijk goederen van erotisch-pornografische aard aan particulieren plegen te worden verkocht of verhuurd.

Artikel 3:2 Bevoegd bestuursorgaan
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder bevoegd bestuursorgaan: het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester.

Artikel 3:3 Nadere regels
Met het oog op de in artikel 3:13 genoemde belangen, kan het college over de uitoefening van de bevoegdheden zoals genoemd in dit hoofdstuk nadere regels vaststellen.

AFDELING 2. SEKSINRICHTINGEN, STRAATPROSTITUTIE, SEKSWINKELS EN DERGELIJKE

Artikel 3:4 Seksinrichtingen
1. Het is verboden een seksinrichting of escortbedrijf te exploiteren of te wijzigen zonder vergunning van het bevoegd bestuursorgaan.
2. In de aanvraag om vergunning en in de vergunning wordt in ieder geval vermeld:
    a. de persoonsgegevens van de exploitant;
    b. de persoonsgegevens van de beheerder; en
    c. de aard van de seksinrichting of het escortbedrijf.
3. Er worden ten hoogste twee vergunningen ter zake de exploitatie van een seksinrichting, zoals bedoeld in het eerste lid verleend.
4. Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 3:5 Gedragseisen exploitant en beheerder
1. De exploitant en/of de beheerder:
    a. staat niet onder curatele en is niet ontzet uit de ouderlijke macht of de voogdij;
    b. is niet in enig opzicht van slecht levensgedrag; en
    c. heeft de leeftijd van eenentwintig jaar bereikt.
2. Naast de gestelde eisen in het eerste lid, is de exploitant en de beheerder niet:
    a. met toepassing van artikel 37 van het Wetboek van Strafrecht in een psychiatrisch ziekenhuis geplaatst of met toepassing van artikel 37a van het Wetboek van Strafrecht ter beschikking gesteld;
    b. binnen de laatste vijf jaar onherroepelijk veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van zes maanden of meer door de rechter in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, dan wel door een andere rechter wegens een misdrijf waarvoor naar Nederlands recht een bevel tot voorlopige hechtenis ingevolge artikel 67, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering is toegelaten;
    c. binnen de laatste vijf jaar bij tenminste twee rechterlijke uitspraken onherroepelijk veroordeeld tot een onvoorwaardelijke geldboete van 500 euro of meer of tot een andere hoofdstraf als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a van het Wetboek van Strafrecht, wegens dan wel mede wegens overtreding van:
        1. bepalingen gesteld bij of krachtens de Alcoholwet, de Opiumwet, de Vreemdelingenwet en de Wet arbeid vreemdelingen:
        2. de artikelen 137c tot en met 137g, 140 ,240b 242 tot en met 249 , 252 , 250a (oud), 273f, 300 tot en met 303 , 416, ,417 , 417bis , 426 , 429quater en 453 van het Wetboek van Strafrecht;
        3. de artikelen 8 en 162, derde lid alsmede artikel 6 juncto artikel 8 of juncto artikel 163 van de Wegenverkeerswet 1994;

4. de artikelen 1, onder a, b en d, 13, 14, 27 en 30b van de Wet op de kansspelen;
5. de artikelen 2 en 3 van de Wet op de weerkorpsen;
6. de artikelen 54 en 55 van de Wet wapens en munitie.

3. Met een veroordeling als bedoeld in het tweede lid wordt gelijkgesteld:
   a. vrijwillige betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 74, tweede lid onder a van het Wetboek van Strafrecht of artikel 76, derde lid onder a van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen, tenzij de geldsom minder dan 375 euro bedraagt;
   b. een bevel tot tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke straf.
4. De periode van vijf jaar, genoemd in het tweede lid, wordt:
   a. bij de weigering van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van beslissing op de aanvraag van de vergunning;
   b. bij de intrekking van een vergunning teruggerekend vanaf de datum van de intrekking van deze vergunning.
5. De exploitant of de beheerder is binnen de laatste vijf jaar geen exploitant of beheerder geweest van een seksinrichting of escortbedrijf die voor ten minste een maand door het bevoegde bestuursorgaan is gesloten, of waarvan de vergunning bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, is ingetrokken, tenzij aannemelijk is dat hem ter zake geen verwijt treft.

Artikel 3:6 Sluitingstijden

1. Het is verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben en daarin bezoekers toe te laten of te laten verblijven:
   a. op maandag tot en met vrijdag tussen 02.00 en 07.00 uur;
   b. op zaterdag en zondag tussen 03.00 en 07.00 uur.
2. Het bevoegd bestuursorgaan kan door middel van een voorschrift als bedoeld in artikel 1:4 voor een afzonderlijke seksinrichting andere sluitingstijden vaststellen.
3. Het is bezoekers van een seksinrichting verboden zich daarin te bevinden gedurende de tijd dat die seksinrichting krachtens het eerste lid of tweede lid, dan wel krachtens artikel 3:7, eerste lid, gesloten dient te zijn.
4. Het in het eerste tot en met derde lid bepaalde geldt niet voor zover in de daarin geregelde onderwerpen wordt voorzien door de op de Wet milieubeheer gebaseerde voorschriften.

Artikel 3:7 Tijdelijke afwijking sluitingstijden; (tijdelijke) sluiting

1. Met het oog op de in artikel 3:13, tweede lid, genoemde belangen of in geval van strijdigheid met de bepalingen in dit hoofdstuk kan het bevoegd bestuursorgaan:
   a. tijdelijk andere dan de krachtens artikel 3:6, eerste of tweede lid, geldende sluitingsuren vaststellen;
   b. van een afzonderlijke seksinrichting al dan niet tijdelijk de gedeeltelijke of algehele sluiting bevelen.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht, maakt het bevoegd bestuursorgaan het in het eerste lid bedoelde besluit openbaar bekend overeenkomstig artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 3:8 Aanwezigheid van en toezicht door exploitant en beheerder

1. Het is verboden een seksinrichting voor bezoekers geopend te hebben, zonder dat de ingevolge artikel 3:4 op de vergunning vermelde exploitant of beheerder in de seksinrichting aanwezig is.
2. De exploitant en de beheerder zien er voortdurend op toe dat in de seksinrichting:
   a. geen strafbare feiten plaatsvinden, waaronder in ieder geval de feiten genoemd in de titels XIV (misdrijven tegen de zeden), XVIII (misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid), XX (mishandeling), XXII (diefstal) en XXX (heling) van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht, in de Opiumwet en in de Wet wapens en munitie; en
   b. geen prostitutie wordt uitgeoefend door personen in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of de Vreemdelingenwet bepaalde.

gemeente Brunssum

Artikel 3:8a. Leeftijd en verblijfstitel prostitué(e)s; verbod werken voor onvergunde seksinrichting

1. Prostitutie vindt uitsluitend plaats door een prostitué(e) die 21 jaar of ouder is.
2. Het is een exploitant verboden een prostitué(e) voor of bij zich te laten werken die:
   a. jonger is dan 21 jaar;
   b. in Nederland verblijft of werkt in strijd met het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000.
3. Het is een prostitué(e) verboden:
   a. te handelen in strijd met het eerste lid;
   b. werkzaam te zijn voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.

Artikel 3:9 Straatprostitutie

1. Het is verboden, door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot prostitutie te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.
2. Met het oog op de naleving van het verbod, kan door politieambtenaren het bevel worden gegeven zich onmiddellijk in een bepaalde richting te verwijderen.

Artikel 3:10 Sekswinkels

Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin een sekswinkel te exploiteren in door het college in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving aangewezen gebieden of delen van de gemeente.

Artikel 3:11 Tentoonstellen, aanbieden en aanbrengen van erotisch-pornografische goederen, afbeeldingen en dergelijke

1. Het is de rechthebbende op een onroerende zaak verboden daarin of daarop goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen van erotisch-pornografische aard openlijk ten toon te stellen, aan te bieden of aan te brengen:
   a. indien het bevoegd bestuursorgaan aan de rechthebbende heeft bekendgemaakt dat de wijze van tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen daarvan, de openbare orde of de woon- en leefomgeving in gevaar brengt;
   b. anders dan overeenkomstig de door het bevoegd bestuursorgaan in het belang van de openbare orde of de woon- en leefomgeving gestelde regels.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod is niet van toepassing op het tentoonstellen, aanbieden of aanbrengen van goederen, opschriften, aankondigingen, gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen, die dienen tot het openbaren van gedachten en gevoelens als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Grondwet.

AFDELING 3. BESLISTERMIJN; WEIGERINGSGRONDEN

Artikel 3:12 Beslistermijn

1. Het bevoegd bestuursorgaan neemt het besluit op de aanvraag om vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, binnen twaalf weken na de dag waarop de aanvraag ontvangen is.
2. Het bevoegd bestuursorgaan kan zijn besluit voor ten hoogste twaalf weken verdagen.

Artikel 3:13 Weigeringsgronden

1. De vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, wordt geweigerd indien:
   a. de exploitant of de beheerder niet voldoet aan de in artikel 3:5 gestelde eisen;
   b. de vestiging of de exploitatie van de seksinrichting of het escortbedrijf in strijd is met een geldend bestemmingsplan;
   c. er aanwijzingen zijn dat in de seksinrichting of het escortbedrijf personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht of met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of de Vreemdelingenwet bepaalde.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, dan wel de aanwijzing of vaststelling bedoeld in artikel 3:10 worden geweigerd in het belang van:
   a. de openbare orde;
   b. het voorkomen of beperken van overlast;
   c. het voorkomen of beperken van aantasting van het woon- en leefklimaat;
   d. de veiligheid van personen of goederen;
   e. de verkeersvrijheid of -veiligheid;
   f. de gezondheid of zedelijkheid;
   g. de arbeidsomstandigheden van de prostituee.

AFDELING 4. BEËINDIGING EXPLOITATIE; WIJZIGING BEHEER

Artikel 3:14 Beëindiging exploitatie

1. De vergunning vervalt zodra de ingevolge artikel 3:4 op de vergunning vermelde exploitant de exploitatie van de seksinrichting of het escortbedrijf feitelijk heeft beëindigd.
2. Binnen een week na de feitelijke beëindiging van de exploitatie, geeft de exploitant daarvan schriftelijk kennis aan het bevoegd bestuursorgaan.

Artikel 3:15 Wijziging beheer

1. Indien een beheerder, bedoeld in artikel 3:1, onder g, het beheer in de seksinrichting of het escortbedrijf feitelijk heeft beëindigd, geeft de exploitant daarvan binnen een week na de feitelijke beëindiging van het beheer schriftelijk kennis aan het bevoegd bestuursorgaan.
2. Het beheer kan worden uitgeoefend door een nieuwe beheerder, indien het bevoegd bestuursorgaan op aanvraag van de exploitant heeft besloten de verleende vergunning overeenkomstig de wijziging in het beheer te wijzigen. Het bepaalde in artikel 3:13, eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing.
3. In afwachting van het besluit bedoeld in het tweede lid, kan het beheer worden uitgeoefend door een nieuwe beheerder zodra de exploitant een aanvraag als bedoeld in het tweede lid heeft ingediend, totdat over de aanvraag is besloten.

AFDELING 5. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 3:16. Verbodsbepalingen klanten

1. Het is een klant verboden seksuele handelingen te verrichten met een prostitué(e) van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij/zij werkzaam is voor of bij een exploitant aan wie geen vergunning voor een seksinrichting is verleend.
2. Het is verboden op of aan de weg of op of aan een andere openbare plaats gebruik te maken van de diensten van een prostitué(e).

gemeente Brunssum

HOFDSTUK 4. BESCHERMING VAN HET MILIEU EN HET NATUURSCHOON EN ZORG VOOR HET UITERLIJK AANZIEN VAN DE GEMEENTE

AFDELING 1. VOORKOMEN OF BEPERKEN VAN GELUIDHINDER EN HINDER DOOR VERLICHTING

Artikel 4:1 definities

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. collectieve festiviteit: festiviteit die niet specifiek aan één of een klein aantal inrichtingen is verbonden;
b. gevoelige gebouwen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
c. gevoelige terreinen: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
d. houder van een inrichting: degene die als eigenaar, bedrijfsleider, beheerder of anderszins een inrichting drijft;
e. incidentele festiviteit: festiviteit of activiteit die gebonden is aan één of een klein aantal inrichtingen;
f. inrichting: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer, met dien verstande dat de artikelen 4:2 tot en met 4:5 uitsluitend van toepassing zijn op inrichtingen type A of type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer;
g. onversterkte muziek: muziekgeluid afkomstig uit akoestische instrumenten en andere attributen, die gebruikt worden voor het produceren van geluid (waaronder ook de menselijke stem) zonder dat dit geluid elektronisch wordt versterkt.

Artikel 4:2 Aanwijzing collectieve festiviteiten

1. Als collectieve festiviteit worden aangewezen: Carnavalszaterdag tot en met carnavalsdinsdag, Koningsdag, Oudejaarsavond en eenmaal in de vier jaar de dagen dat de Worldfestival Parade Brunssum plaats vindt.
2. De geluidsnormen bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden niet ten tijde van de collectieve festiviteiten bedoeld in het eerste lid.
3. De voorwaarden met betrekking tot de verlichting ten behoeve van sportbeoefening in de buitenlucht, bedoeld in artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gelden niet voor door het college per kalenderjaar aan te wijzen collectieve festiviteiten gedurende de daarbij aan te wijzen dagen of dagdelen.
4. Als een collectieve festiviteit redelijkerwijs niet te voorzien was, kan het college een festiviteit terstond als collectieve festiviteit als bedoeld in het eerste lid aanwijzen.
5. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de inrichting mag niet meer dan 20 dB(A) boven de reguliere grenswaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bedragen.
6. De geluidsnorm, bedoeld in het vijfde lid is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
7. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, uiterlijk om 2.00 uur beëindigd.

Artikel 4:3 Melding incidentele festiviteiten

1. Het is een inrichting toegestaan op maximaal twaalf dagen of dagdelen per kalenderjaar incidentele festiviteiten te houden waarbij de geluidsnormen, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, niet van toepassing zijn, mits de houder van de inrichting ten minste twee weken voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
2. Het is een inrichting toegestaan om tijdens maximaal twaalf dagen of dagdelen per kalenderjaar in verband met de viering van incidentele festiviteiten per kalenderjaar de verlichting langer aan te houden ten behoeve van sportactiviteiten waarbij artikel 3.148, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing is, mits de houder van de inrichting ten minste tien werkdagen voor de aanvang van de festiviteit daarvan melding heeft gedaan aan het college.
3. Het college stelt een formulier vast voor het doen van de melding.

4. De melding is gedaan wanneer het formulier, volledig en naar waarheid ingevuld, tijdig is ingeleverd op de plaats op dat formulier vermeld.
5. De melding wordt geacht te zijn gedaan wanneer het college op verzoek van de houder van een inrichting een incidentele festiviteit die redelijkerwijs niet te voorzien was, terstond toestaat.
6. Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ veroorzaakt door de inrichting mag niet meer dan 20 dB(A) boven de reguliere grenswaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau bedragen.
7. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, is inclusief onversterkte muziek en exclusief 10 dB(A) toeslag vanwege muziekcorrectie. Tevens wordt de bedrijfsduurcorrectie buiten beschouwing gelaten.
8. Op de dagen, bedoeld in het eerste lid, wordt het ten gehore brengen van extra muziek hoger dan de geluidsnorm, bedoeld in afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit milieubeheer, uiterlijk om 2.00 uur beëindigd.
9. De geluidsnorm, bedoeld in het zesde lid, geldt voor het bebouwde gedeelte van de inrichting en niet voor de buitenruimte.
10. Bij het ten gehore brengen van muziekgeluid blijven ramen en deuren gesloten, behoudens voor het onmiddellijk doorlaten van personen of goederen.

Artikel 4:4 Verboden incidentele festiviteiten
Vervallen.

Artikel 4:5 Geluidhinder van technische/mechanische apparaten
Voor het in de buitenlucht in gebruik hebben van een of meer technische en/of mechanische installaties - waaronder in ieder geval inbegrepen een warmtepomp en airco-, die niet vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer of het Bouwbesluit, dient aan de volgende regels te worden voldaan:

a. het gemiddelde geluidsniveau LAr,LT, op de gevel van een naastgelegen gevoelig gebouw- waaronder in ieder geval wordt verstaan een woning- of op 5 meter van het apparaat als het gevoelige gebouw verder weg staat, mag niet meer bedragen dan 30 dB(A);
b. de in a genoemde waarde op de gevel geldt ook bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;
c. de controle op de voorschriften vindt plaats conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai, met uitzondering van de toeslag totaal.

Artikel 4:6 Overige geluidhinder

1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet geluidhinder, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit, het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

AFDELING 2. BODEM-, WEG- EN MILIEUVERONTREINIGING

Artikel 4:7 Straatvegen
Het is verboden op een door het college ten behoeve van de werkzaamheden van de gemeentelijke reinigingsdienst aangewezen weggedeelte, een voertuig te parkeren of enig ander voorwerp te laten staan gedurende een daarbij aangeduide tijdsperiode.

Artikel 4:8 Natuurlijke behoefte doen
Het is verboden binnen de bebouwde kom op een openbare plaats zijn natuurlijke behoefte te doen buiten daarvoor bestemde plaatsen.

Artikel 4:9 Toestand van sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen
Sloten en andere wateren en niet openbare riolen en putten buiten gebouwen mogen zich niet bevinden in een toestand die gevaar oplevert voor de veiligheid, nadeel voor de gezondheid of hinder voor de gebruikers van de gebouwen of voor anderen.

gemeente Brunssum

AFDELING 3 BEWAREN VAN HOUTOPSTANDEN

Artikel 4:10 Bescherming bomen
Vervallen.

AFDELING 4 BESCHERMING VAN FLORA EN FAUNA

Artikel 4:11 Bescherming groenvoorzieningen
Vervallen.

Artikel 4:12 Vergunning van rechtswege
Vervallen.

AFDELING 4. MAATREGELEN TEGEN ONTSIERING EN STANKOVERLAST

Artikel 4:13 Opslag voertuigen, vaartuigen, mest, afvalstoffen en dergelijke

1. In het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast dan wel ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid is het verboden op een door het college aangewezen plaats buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, in de openlucht en buiten de weg gelegen, de volgende voorwerpen of stoffen op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben:
    a. onbruikbare of aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voer- of vaartuigen of onderdelen daarvan;
    b. bromfietsen en motorvoertuigen of onderdelen daarvan;
    c. kampeermiddelen als bedoeld in artikel 4:17 of onderdelen daarvan, voor zover het plaatsen of aanwezig hebben daarvan geschiedt voor verkoop of verhuur of anderszins voor een commercieel doel;
    d. mestopslag, gierkelder of andere verzamelplaatsen van vuil, een verzameling ingekuild gras, loof of pulp of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen.
2. Het is verboden op een door het college aangewezen plaats een bepaald voorwerp of bepaalde stof op te slaan, te plaatsen of aanwezig te hebben.
3. Het college kan bij de aanwijzing als bedoeld in het eerste en tweede lid nadere regels stellen.
4. Dit artikel is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door of krachtens de Wet ruimtelijke ordening of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Artikel 4:14 Stankoverlast door gebruik van meststoffen
Vervallen.

Artikel 4:15 Reclame

1. Voor het maken of voeren van handelsreclame op of aan een onroerende zaak door middel van een opschrift, aankondiging of afbeelding dient aan de volgende regels te worden voldaan:
    a. Het verkeer mag niet in gevaar worden gebracht.
    b. De handelsreclame dient hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving te voldoen aan de redelijke eisen van welstand.
    c. Er mag geen ernstige hinder ontstaan voor de omgeving.
    d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Activiteitenbesluit milieubeheer.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 4:16 Vergunningsplicht lichtreclame
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 5. KAMPEREN BUITEN KAMPEERTERREINEN

Artikel 4:17 Definitie
In deze afdeling wordt onder kampeermiddel verstaan een onderkomen of voertuig waarvoor geen omgevingsvergunning in de zin van artikel 2.1 eerste lid onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist, dat bestemd of opgericht is dan wel gebruikt wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf.

Artikel 4:18 Recreatief nachtverblijf buiten kampeerterreinen

1. Het is verboden ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan of beheersverordening is bestemd of mede bestemd.
2. Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende op een terrein.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8, kan de ontheffing worden geweigerd in het belang van de bescherming van:
    a. natuur en landschap; of
    b. een stadsgezicht.
5. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is van toepassing.

Artikel 4:19 Aanwijzing kampeerplaatsen

1. Artikel 4:18, eerste lid, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
2. Het college kan daarbij nadere regels stellen ter bescherming van de belangen genoemd in artikel 4:18, vierde lid.

HOOFDSTUK 5. ANDERE ONDERWERPEN BETREFFENDE DE HUISHOUDING VAN DE GEMEENTE

AFDELING 1. PARKEEREXCESSEN

Artikel 5:1 Definities
Vervallen.

Artikel 5:2 Voertuigen van autobedrijf en dergelijke

1. Onder verhuren als bedoeld in dit artikel wordt mede verstaan:
    a. het gebruiken van een voertuig voor het geven van lessen; of
    b. het gebruiken van een voertuig voor het vervoeren van personen tegen betaling.
2. Tot de voertuigen als bedoeld in dit artikel worden niet gerekend:
    a. voertuigen waaraan herstel- of onderhoudswerkzaamheden worden verricht die in totaal niet meer dan een uur vergen, en dit gedurende de tijd die nodig is en gebruikt wordt voor deze werkzaamheden; of
    b. voertuigen voor persoonlijk gebruik van de in het derde lid bedoelde persoon.
3. Het is degene die er zijn bedrijf, nevenbedrijf dan wel een gewoonte van maakt voertuigen te stallen, te herstellen, te slopen, te verhuren of te verhandelen, verboden:
    a. drie of meer voertuigen die hem toebehoren of zijn toevertrouwd, op de weg te parkeren; binnen een cirkel met een straal van vijfentwintig meter met als middelpunt een van deze voertuigen;
    b. de weg als werkplaats voor voertuigen te gebruiken.
4. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

gemeente Brunssum

Artikel 5:3 Te koop aanbieden van voertuigen

1. Het is op een openbare plaats in de gehele gemeente Brunssum verboden meer dan één auto per huishouden te koop aan te bieden of te verhandelen.
2. Het college kan ontheffing van het verbod verlenen.
3. Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:4 Defecte voertuigen

Het is verboden een voertuig waarmee als gevolg van andere dan eenvoudig te verhelpen gebreken niet kan of mag worden gereden, langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg te parkeren.

Artikel 5:5 Voertuigwrakken

1. Het is verboden een voertuig dat rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud en tevens in een kennelijk verwaarloosde toestand verkeert op de weg te parkeren.
2. Het verbod geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet milieubeheer.

Artikel 5:6 Kampeermiddelen en andere voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat voor recreatie of anderszins voor andere dan verkeersdoeleinden wordt gebruikt:
    a. langer dan drie achtereenvolgende dagen te plaatsen of te hebben op een door het college aangewezen weg, waar dit naar zijn oordeel buitensporig is met het oog op de verdeling van beschikbare parkeerruimte of schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente;
    b. op een door het college aangewezen plaats te parkeren, waar dit naar zijn oordeel schadelijk is voor het uiterlijk aanzien van de gemeente.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Provinciaal wegenreglement of de Omgevingsverordening Limburg 2014.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:7 Reclamevoertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat is voorzien van een aanduiding van handelsreclame, op de weg te parkeren met het kennelijk doel om daarmee handelsreclame te maken.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:8 Grote voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van de lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter te parkeren op de openbare weg binnen de bebouwde kom.
2. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op het openbaar parkeerterrein gelegen aan de Molenvaart.
3. Het verbod in het eerste lid is verder niet van toepassing op werkdagen van maandag tot en met vrijdag, dagelijks van 07.00 uur tot 18.00 uur.

4. Het verbod in het eerste lid is ook niet van toepassing op:
   a. campers, kampeerauto's, caravans en kampeerwagens, voor zover deze voertuigen niet langer dan drie achtereenvolgende dagen op de weg worden geplaatst of gehouden
   b. touringcars van gezelschappen die Brunssum bezoeken;
   c. voertuigen die ingezet worden ten behoeve van calamiteitenbestrijding op de weg.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
6. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:9 Uitzichtbelemmerende voertuigen

1. Het is verboden een voertuig dat, met inbegrip van lading, een lengte heeft van meer dan 6 meter of een hoogte van meer dan 2,4 meter, op de weg te parkeren bij een voor bewoning of ander dagelijks gebruik bestemd gebouw op zodanige wijze dat daardoor het uitzicht van bewoners of gebruikers vanuit dat gebouw op hinderlijke wijze wordt belemmerd of hen anderszins hinder of overlast wordt aangedaan.
2. Het verbod is niet van toepassing gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor de aanwezigheid van het voertuig ter plaatse noodzakelijk is.

Artikel 5:10 Parkeren van voertuigen met stankverspreidende stoffen

Vervallen.

Artikel 5:11 Aantasting groenvoorzieningen door voertuigen

1. Het is verboden met een voertuig te rijden door of deze te doen of te laten staan in een park of plantsoen of een van gemeentewege aangelegde beplanting of groenstrook.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
   a. de weg;
   b. voertuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden in opdracht van een bestuursorgaan of openbaar lichaam;
   c. voertuigen, waarmee standplaats wordt of is ingenomen op terreinen die voor dit doel zijn bestemd.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

Artikel 5:12 Overlast van fietsen of bromfietsen

Vervallen.

AFDELING 2. COLLECTEREN

Artikel 5:13 Inzameling van geld of goederen of leden- of donateurswerving

1. Voor het houden van een openbare inzameling van geld of goederen of daartoe een intekenlijst aan te bieden, dan wel in het openbaar leden of donateurs te werven als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd, dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 werkdagen voorafgaand aan de collecte of werving melding zijn gedaan aan het college.
   b. Voor instellingen die niet voorkomen op het collecterooster van het Centraal Bureau Fondsenwerving is het slechts toegestaan te collecteren in de vrije periodes van dat rooster en voor zover het gaat om een Brunssumse aangelegenheid.
   c. De collectanten of wervers moeten minstens 14 jaar zijn, voorzien zijn van een legitimatiebewijs en beschikken over een document van de organisatie waarvoor zij collecteren.
   d. Collecteren of werven is toegestaan op maandag tot en met zaterdag tussen 09.00 uur en 21.00 uur.
   e. Indien collectebussen worden gebruikt, dienen deze te zijn verzegeld en voorzien te zijn van een opschrift.

f. Indien wordt gecollecteerd met behulp van enveloppen dient hierop duidelijk te zijn vermeld waarvoor wordt gecollecteerd.
g. Na de inzameling dienen de bussen of de giften-enveloppen in het bijzijn van twee personen en onder rechtstreekse leiding van de organisator te worden geopend en de opbrengst te worden geteld.
h. Binnen een week na afloop van de collecte moet de opbrengst hiervan worden medegedeeld aan het college.
i. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.

2. Onder een inzameling als bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan het aanvaarden van geld of goederen bij het aanbieden van diensten of goederen, waartoe ook worden gerekend geschreven of gedrukte stukken, als daarbij te kennen wordt gegeven of de indruk wordt gewekt dat de opbrengst geheel of ten dele voor een liefdadig of ideëel doel is bestemd.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor een inzameling die in besloten kring wordt gehouden.
4. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
5. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

AFDELING 3. VENTEN

Artikel 5:14 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder venten verstaan: het in de uitoefening van de ambulante handel te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden op een openbare en in de open lucht gelegen plaats of aan huis;
2. Onder venten wordt niet verstaan:
   a. het aan huis afleveren van goederen door of vanwege degene die dit doet ter exploitatie van zijn winkel als bedoeld in artikel 1 van de Winkeltijdenwet;
   b. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op jaarmarkten en markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet of op snuffelmarkten als bedoeld in artikel 5:22;
   c. het te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel het aanbieden van diensten op een standplaats als bedoeld in artikel 5:17.

Artikel 5:15 Venten

1. Voor het venten dient aan de volgende regels te worden voldaan:
   a. Er moet uiterlijk 10 werkdagen voorafgaand aan het venten melding zijn gedaan aan het college.
   b. De venter moet minstens 18 jaar zijn en voorzien zijn van een legitimatiebewijs.
   c. Venten is toegestaan op maandag tot en met zaterdag tussen 09.00 uur en 21.00 uur; op zondag tussen 09.00 uur en 21.00 uur is venten toegestaan indien het betreft voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.
   d. De venter mag geen overlast veroorzaken voor winkelend publiek en overige voetgangers en gebruikers van de openbare ruimte.
   e. De venter mag zich niet ophouden op of nabij hoeken van wegen.
   f. De venter mag zich niet ophouden binnen een afstand van 50 meter, gemeten langs de straat, van een winkel of een standplaats die dezelfde of soortgelijke waren, goederen of diensten aanbiedt als waarmee wordt gevent.
   g. Er mag geen gebruik worden gemaakt van een geluidsinstallatie of megafoon.
   h. De venter is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.
   i. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.
2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor zover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 5 van de Wegenverkeerswet 1994.

3. Het college kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:16 Afbakeningsbepalingen
Vervallen.

AFDELING 4. STANDPLAATSEN

Artikel 5:17 Definitie
1. In deze afdeling wordt verstaan onder standplaats: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de open lucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten aan te bieden, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel.
2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
    a. een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
    b. een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden
1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Het college kan de vergunning weigeren wegens strijd met een geldend bestemmingsplan of beheersverordening.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als:
    a. de standplaats hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand; of
    b. een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang.
4. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende
Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen
1. Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet milieubeheer, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of de Omgevingsverordening Limburg 2014.
2. De weigeringsgrond van artikel 5:18, derde lid, onder a, geldt niet voor bouwwerken.

Artikel 5: 21
Vervallen.

AFDELING 5. SNUFFELMARKTEN

Artikel 5:22 Definitie
1. In deze afdeling wordt onder snuffelmarkt verstaan een markt in een voor het publiek toegankelijk gebouw waar hoofdzakelijk tweedehands en incourante goederen worden verhandeld of diensten worden aangeboden vanaf standplaatsen.
2. Onder snuffelmarkt wordt niet verstaan:
    a. een markt of jaarmarkt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder g, van de Gemeentewet;
    b. een evenement als bedoeld in artikel 2:24.

gemeente Brunssum

Artikel 5:23 Organiseren van een snuffelmarkt

1. Voor het organiseren van een snuffelmarkt dient aan de volgende regels te worden voldaan:
    a. Er moet uiterlijk tien werkdagen voorafgaand aan de snuffelmarkt melding zijn gedaan aan de burgemeester waarbij in ieder wordt vermeld:
        1. naam en adres van de organisator;
        2. adres van het gebouw waar de snuffelmarkt wordt gehouden;
        3. de dagen en tijdstippen waarop de snuffelmarkt wordt gehouden;
        4. de frequentie van het houden van de snuffelmarkt;
        5. het soort van de goederen en diensten dat wordt aangeboden en verhandeld;
        6. het aantal standplaatsen; en
        7. het te verwachten aantal bezoekers.

    b. De snuffelmarkt mag niet in strijd zijn met het geldend bestemmingsplan of beheersverordening.

    c. De organisator is verplicht de schade die hij door zijn handelen aan gemeentelijke eigendommen of eigendommen van derden toebrengt te vergoeden en voorts dient hij alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden ten gevolge van zijn handelen schade zullen lijden.

    d. Aanwijzingen, gegeven door ambtenaren van politie, dan wel andere bevoegde ambtenaren, dienen te worden opgevolgd.

2. De burgemeester kan binnen vijf dagen na ontvangst van de melding besluiten het organiseren van de snuffelmarkt als bedoeld in het eerste lid te verbieden, als daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt dan wel bepaalde voorschriften hieraan te verbinden.
3. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor ruimten die uitsluitend dan wel nagenoeg geheel en voortdurend in gebruik zijn als winkel in de zin van de Winkeltijdenwet.
4. De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid.

AFDELING 6. OPENBAAR WATER

Artikel 5:24
Vervallen.

Artikel 5:25
Vervallen.

Artikel 5:26
Vervallen.

Artikel 5:27
Vervallen.

Artikel 5:28
Vervallen.

Artikel 5:29
Vervallen.

Artikel 5:30
Vervallen.

Artikel 5:31
Vervallen.

gemeente Brunssum

AFDELING 7. CROSSTERREINEN EN GEMOTORISEERD EN RUITERVERKEER IN NATUURGEBIEDEN

Artikel 5:32 Crossterreinen

1. Het is verboden op enig terrein, geen weg zijnde, met een motorvoertuig of een bromfiets te crossen buiten wedstrijdverband, een wedstrijd dan wel, ter voorbereiding van een wedstrijd, een trainings- of proefrit te houden of te doen houden dan wel daaraan deel te nemen, dan wel een motorvoertuig of een bromfiets met het kennelijke doel daartoe aanwezig te hebben.
2. Het college kan terreinen aanwijzen waarvoor het verbod niet van toepassing is. Het college kan daarbij regels stellen voor het gebruik van deze terreinen in het belang van:
    a. het voorkomen of beperken van overlast;
    b. de bescherming van het uiterlijk aanzien van de omgeving en ter bescherming van andere milieuwaarden;
    c. de veiligheid van de deelnemers van de in het eerste lid bedoelde wedstrijden en ritten of van het publiek.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het Besluit omgevingsrecht, de Zondagswet of het Besluit geluidproduktie sportmotoren.

Artikel 5:33 Beperking verkeer in natuurgebieden

1. Het is verboden binnen voor publiek toegankelijke natuurgebieden, parken, plantsoenen of voor recreatief gebruik beschikbare terreinen te rijden of zich te bevinden met een motorvoertuig, een bromfiets, een fiets of een paard.
2. Het college kan terreinen aanwijzen waarvoor het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing is. Het college kan daarbij regels stellen ten aanzien van het gebruik van deze terreinen in het belang van:
    a. het voorkomen van overlast;
    b. de bescherming van natuur- of milieuwaarden;
    c. de veiligheid van het publiek.
3. Het verbod is niet van toepassing op motorvoertuigen, bromfietsen, fietsen en paarden:
    a. ten dienste van politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening en van andere krachtens artikel 29, eerste lid, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 door de bevoegde minister aangewezen hulpverleningsdiensten;
    b. die worden gebruikt in verband met beheer, onderhoud of exploitatie van de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
    c. die worden gebruikt in verband met werken die krachtens wettelijk voorschrift moeten worden uitgevoerd;
    d. van de zakelijk gerechtigden, huurders en pachters van percelen die gelegen zijn binnen de terreinen als in het eerste lid bedoeld;
    e. voor het verkeer ten behoeve van bezoek en van de verzorging van de onder d bedoelde personen.
4. Het verbod is voorts niet van toepassing:
    a. op wegen die zijn gelegen binnen de in het eerste lid bedoelde gebieden of terreinen;
    b. binnen de bij of krachtens de Omgevingsverordening Limburg 2014 aangewezen stiltegebieden ten aanzien van motorrijtuigen die bij of krachtens die verordening zijn aangewezen als toestel.
5. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.

AFDELING 8. VUURVERBOD

Artikel 5:34 Verbod afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen of anderszins vuur te stoken

1. Het is verboden in de openlucht afvalstoffen te verbranden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer of anderszins vuur aan te leggen, te stoken of te hebben.
2. Mits geen sprake is van gevaar, overlast of hinder voor de omgeving, is het verbod niet van toepassing op:
    a. verlichting door middel van kaarsen, fakkels en dergelijke;

b. sfeervuren zoals terrashaarden en vuurkorven, voor zover geen afvalstoffen worden verbrand;
c. vuur voor koken, bakken en braden,

3. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de ontheffing worden geweigerd ter bescherming van de flora en fauna.
5. Het verbod geldt niet voor zover in het geregelde onderwerp wordt voorzien door artikel 429, aanhef en onder 1 of 3, van het Wetboek van Strafrecht of de Omgevingsverordening Limburg 2014.

AFDELING 9. ASVERSTROOIING

Artikel 5:35 Definitie
In deze afdeling wordt onder incidentele asverstrooiing verstaan het verstrooien van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging op een door de overledene of nabestaande(n) gewenste plek buiten een permanent daartoe bestemd terrein.

Artikel 5:36 Verboden plaatsen
1. Incidentele asverstrooiing is verboden op:
   a. verharde delen van de weg;
   b. gemeentelijke begraafplaatsen en crematoriumterreinen.
2. Het college kan een besluit nemen waarin voor een bepaalde termijn wordt verboden dat op andere plaatsen dan genoemd in het eerste lid asverstrooiing plaatsvindt.
3. Het college kan op verzoek van de nabestaande die zorgdraagt voor de asbus op grond van bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, onder a.
4. Op de aanvraag om een ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 5:37 Hinder of overlast
Incidentele asverstrooiing is verboden als daardoor hinder of overlast wordt veroorzaakt voor derden.

Artikel 5:38 Gedoogplicht aanduidingen
Vervallen

Artikel 5: 39 Verwijdering en dergelijke aanduidingen
Vervallen

HOOFDSTUK 6. STRAF-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 6:1 Strafbepaling
1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde alsook het niet opvolgen van krachtens deze verordening gegeven politiebevelen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie en kan bovendien worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.
2. In afwijking van het eerste lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:10 eerste lid en 2:11 eerste lid als er sprake is van een omgevingsvergunningplichtige activiteit.

Artikel 6:2 Toezichthouders
1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast: de buitengewone opsporingsambtenaren die in dienst zijn van de gemeente Brunssum en zijn beëdigd op grond van het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.

gemeente Brunssum

3. Onverminderd het eerste en tweede lid zijn de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 141, onder b, van het Wetboek van Strafvordering, eveneens belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening.

Artikel 6:3 Binnentreden woningen

Zij die belast zijn met het toezicht op de naleving of de opsporing van een overtreding van de bij of krachtens deze verordening gegeven voorschriften welke strekken tot handhaving van de openbare orde of veiligheid of bescherming van het leven of de gezondheid van personen, zijn bevoegd tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 6:4 Inwerkingtreding nieuwe en intrekking oude verordening

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na die waarop zij is bekend gemaakt.
2. Op dat moment vervalt de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Brunssum 2021, vastgesteld bij raadsbesluit van 6 juli 2021.

Artikel 6:5 Overgangsbepalingen

1. Besluiten die van kracht worden op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021 en waarvoor deze verordening overeenkomstige bepalingen kent, gelden als besluiten genomen krachtens deze verordening
2. Indien voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een vergunning is ingediend waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, dan wordt daarop deze verordening toegepast.

Artikel 6:6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene Plaatselijke Verordening Gemeente Brunssum 2021, eerste wijziging.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	26 oktober 2021
Registratiekenmerk	**:**	1110532
Gemeentebladnr.	**:**	2021/93 (versie 2)
Afdeling	**:**	Informatiemanagement
Behandelend ambtenaar	**:**	W. Spelthan
Bereikbaar onder	**:**	045-5278510 willem.spelthan@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1110532
Portefeuillehouder	**:**	W.J.F. van der Rijt C.J.C.P. de Rijck
Raadsverg. d.d.	**:**	21 december 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
In 2016 heeft de gemeenteraad besloten budget beschikbaar te stellen voor de renovatie van de raadzaal. Er is toen gekozen voor het verkleinen van de toenmalige raadzaal en het creëren van een extra, aparte vergaderruimte, die in 2017 vernoemd werd naar de voormalige burgemeester Quint. De raadzaal is voorzien van nieuw vergadermeubilair, discussie-, presentatie- en geluidsapparatuur en een camerasysteem voor het uitzenden van de raadsvergaderingen. Voor de Burgemeester Quintzaal werd gebruik gemaakt van gedateerde presentatie-apparatuur en meubilair. Het ter beschikking gestelde budget was nl. niet toereikend voor de aanschaf van nieuwe stoelen in de raadzaal en voor een nieuwe inrichting van de Burgemeester Quintzaal. Tafels en stoelen, afkomstig uit de oude Brikke Oave, werden in deze ruimte geplaatst en zijn nog steeds in gebruik. Tijdens commissievergaderingen, die in deze zaal plaatsvinden, wordt gebruik gemaakt van een discussie-apparatuur, die in het grijze verleden aangeschaft voor de onderzoekscommissie Emmaterrein (15 jaar oud) en niet meer voldoet aan de huidige eisen. Tussentijds is in de Burgemeester Quintzaal een vaste camera gemonteerd, die gericht is op de voorzitterspost, voor het opnemen van de commissievergaderingen die in deze zaal plaatsvinden.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De coronapandemie heeft ertoe geleid dat men structureel op een hybride wijze moet kunnen vergaderen. Op dit moment hebben we voor grotere groepen enkel de raadzaal hiervoor van de benodigde apparatuur voorzien. Het is echter wenselijk meer dan één ruimte ter beschikking te hebben. Dit geldt voor zowel de parallelle hybride/digitale vergaderingen van de gemeenteraad en zijn commissies, alsook voor hybride/digitale overleggen van B&W en de ambtelijke organisatie.
Derhalve wordt voorgesteld de Burgemeester Quintzaal over dezelfde mogelijkheden te laten beschikken als in de raadzaal. Dat betekent dat nieuwe apparatuur aangeschaft dient te worden en het geen overbodige luxe is deze zaal te voorzien van nieuw, verplaatsbaar meubilair, waardoor deze zaal ook gebruikt kan worden voor incidentele informele bijeenkomsten.
De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
Globale verdeling kosten (excl BTW):

Vergaderapparatuur, audio, video en hybride vergaderen:	€ 36.000,=
Aanpassingen elektra, bekabeling enz	€ 4.700,=
Meubiliair	€ 17.000,=
Onvoorzien	€ 2.300,=
Totaal	€ 60.000,=

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken
Dat de raadzaal en de burgemeester Quintzaal op een zodanige wijze zijn ingericht en zijn voorzien van moderne vergaderapparatuur dat deze tegenmoet komen aan de behoeften ten aanzien van goede verslaglegging, registratie en uitzending van de vergadering via de diverse kanalen en hybride vergaderen. Uiteraard is er sprake van volledig digitaal vergaderen. Dus de mogelijkheid om de computerapparatuur van raads- en commissieleden optimaal te kunnen gebruiken.

b. Kaders
Reglement van Orde Raadsvergaderingen gemeente Brunssum i.v.m. verslaglegging van de vergaderingen.
Goede en adequate werkomstandigheden van zowel medewerkers almede bestuurders van de gemeente Brunssum.

c. Argumenten en overwegingen
Door de Burgemeester Quintzaal te voorzien van gelijke functionaliteiten als de raadzaal, weliswaar in ietwat beperkte omvang, beschikt de raad, commissies en de griffie over voldoende flexibiliteit om de vergaderingen van genoemde gremia goed en efficiënt te laten verlopen.
Het hybride vergaderen zal na de volledige versoepeling van de coronamaatregelen blijven. Met name vanwege de efficiency van het vergaderen is deze mogelijkheid om de tijdrovende logistieke bewegingen tot een minimum te beperken.
Genoemde functionaliteiten blijven niet beperkt tot de raad en commissies. Ook het college en het ambtelijk apparaat kan van de voorzieningen en de daarbij behorende voordelen gebruik maken.

d. Opties en keuze
De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
De kapitaallasten die daarmee gemoeid zijn kunnen dan met de 1e bestuurssrapportage 2022 in de exploitatie worden opgenomen. Deze investering (meubilair en inrichting) zal dan in 10 jaar worden afgeschreven. Voor dekking van de kosten wordt voorgesteld om dit te doen vanuit de Algemene Reserve.

Geadviseerd wordt om de raad hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te laten stellen.
De inrichting is zodanig van aard dat deze flexibel en verplaatsbaar is zodat de Quintzaal ook gebruikt kan worden voor andere gelegenheden, bijvoorbeeld een borrel.

4. Bijlagen
Collegevoorstel en besluit inzake Aanpassingen Burgemeester Quintzaal (1110532)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/93 (versie 2)
Afdeling : Informatiemanagement
Registratiekenmerk : 1110532

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/93;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 oktober 2021, afdeling Informatiemanagement;

Besluit
De raad stelt een investeringskrediet beschikbaar van € 60.000,= voor de noodzakelijke aanpassingen van de vergaderfaciliteiten in de Burgemeester Quintzaal zodat deze hybride kan worden ingezet voor raads-, commissievergaderingen en andere doeleinden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

W. Spelthan
Informatiemanagement

Aan het college van Burgemeester en Wethouders

Behandelvoorstelnr : 1110532
Brunssum, 14 oktober 2021

T.b.v. **Interne agenda**
d.d. 26 oktober 2021

Verantw. Portefeuillehouder
W.J.F. van der Rijt C.J.C.P. de Rijck

Ambtelijke routing	
Financiële toets	Akkoord Heel, van J.G.M. 18-10-2021 16:42:22
Juridische toets	
Kwaliteitstoets	Akkoord Zinken, R.J.E.L. 18-10-2021 17:09:46
Hoofd Afdeling	Akkoord Spelthan, W. 18-10-2021 12:42:49
Directeur Dienst	Akkoord Reumkens, W. 19-10-2021 17:40:32

Bestuurlijke routing	Conform / Bespreken
Burgemeester	Conform Rijt, van der W.J.F. 25-10-2021
Wethouder Mertens	Conform Mertens, J.M.V.L. 21-10-2021
Wethouder L'Espoir	Conform L'Espoir, S.J.H. 25-10-2021
Wethouder de Rijck	Bespreken Rijck, de C.J.C.P. 25-10-2021
Wethouder Janssen	
Wethouder Houben	Bespreken Houben, P.M.J. 23-10-2021
Secretaris	Conform Eussen, O.L.G.M. 22-10-2021

Uiterste datum B&W vergadering: NVT
Motivatie **fatale termijn** aangeven indien van toepassing: NVT

Onderwerp omschrijving:
Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal

Voorstel/beslispunten:
Uw college wordt voorgesteld te besluiten:
In te stemmen met het bijgevoegd raadsvoorstel voor de aanpassingen van de Burgemeester Quintzaal en het beschikbaar stellen van het noodzakelijke investeringskrediet;
Het afdelingshoofd Informatiemanagement te mandateren voor het verstrekken van de noodzakelijke opdrachten in dit traject.

Besluit BW:
AKKOORD
- In te stemmen met het bijgevoegd raadsvoorstel voor de aanpassingen van de Burgemeester Quintzaal en het beschikbaar stellen van het noodzakelijke investeringskrediet;
- Het afdelingshoofd Informatiemanagement te mandateren voor het verstrekken van de noodzakelijke opdrachten in dit traject.

gemeente Brunssum

B&W Nota

Registratienummer: 1110532

ONDERWERP

1. Onderwerp omschrijving:
Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal

COLLEGEBESLUIT

2. Voorstel/beslispunten: Uw college wordt voorgesteld te besluiten:
In te stemmen met het bijgevoegd raadsvoorstel voor de aanpassingen van de Burgemeester Quintzaal en het beschikbaar stellen van het noodzakelijke investeringskrediet;
Het afdelingshoofd Informatiemanagement te mandateren voor het verstrekken van de noodzakelijke opdrachten in dit traject.

WAAROM?

3. Uitgangssituatie

a. Aanleiding
In 2016 heeft de gemeenteraad besloten budget beschikbaar te stellen voor de renovatie van de raadzaal. Er is toen gekozen voor het verkleinen van de toenmalige raadzaal en het creëren van een extra, aparte vergaderruimte, die in 2017 vernoemd werd naar de voormalige burgemeester Quint. De raadzaal is voorzien van nieuw vergadermeubilair, discussie-, presentatie- en geluidsapparatuur en een camerasysteem voor het uitzenden van de raadsvergaderingen. Voor de Burgemeester Quintzaal werd gebruik gemaakt van gedateerde presentatie-apparatuur en meubilair. Het ter beschikking gestelde budget was nl. niet toereikend voor de aanschaf van nieuwe stoelen in de raadzaal en voor een nieuwe inrichting van de Burgemeester Quintzaal. Tafels en stoelen, afkomstig uit de oude Brikke Oave, werden in deze ruimte geplaatst en zijn nog steeds in gebruik. Tijdens commissievergaderingen, die in deze zaal plaatsvinden, wordt gebruik gemaakt van een discussie-apparatuur, die in het grijze verleden aangeschaft voor de onderzoekscommissie Emmaterrein (15 jaar oud) en niet meer voldoet aan de huidige eisen. Tussentijds is in de Burgemeester Quintzaal een vaste camera gemonteerd, die gericht is op de voorzitterspost, voor het opnemen van de commissievergaderingen die in deze zaal plaatsvinden.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De coronapandemie heeft ertoe geleid dat men structureel op een hybride wijze moet kunnen vergaderen. Op dit moment hebben we voor grotere groepen enkel de raadzaal hiervoor van de benodigde apparatuur voorzien. Het is echter wenselijk meer dan één ruimte ter beschikking te hebben. Dit geldt voor zowel de parallelle hybride/digitale vergaderingen van de gemeenteraad en zijn commissies, alsook voor hybride/digitale overleggen van B&W en de ambtelijke organisatie.
Derhalve wordt voorgesteld de Burgemeester Quintzaal over dezelfde mogelijkheden te laten beschikken als in de raadzaal. Dat betekent dat nieuwe apparatuur aangeschaft dient te worden en het geen overbodige luxe is deze zaal te voorzien van nieuw, verplaatsbaar meubilair, waardoor deze zaal ook gebruikt kan worden voor incidentele informele bijeenkomsten.
De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
WAT?

4. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken
Dat de raadzaal en de burgemeester Quintzaal op een zodanige wijze zijn ingericht en zijn voorzien van moderne vergaderapparatuur dat deze tegenmoet komen aan de behoeften ten aanzien van goede verslaglegging, registratie en uitzending van de vergadering via de diverse kanalen en hybride vergaderen. Uiteraard is er sprake van volledig digitaal

vergaderen. Dus de mogelijkheid om de computerapparatuur van raads- en commissieleden optimaal te kunnen gebruiken.

b. Kaders
Reglement van Orde Raadsvergaderingen gemeente Brunssum

c. Argumenten en overwegingen
Door de Burgemeester Quintzaal te voorzien van gelijke functionaliteiten als de raadzaal, weliswaar in ietwat beperkte omvang, beschikt de raad, commissies en de griffie over voldoende flexibiliteit om de vergaderingen van genoemde gremia goed en efficiënt te laten verlopen.

Het hybride vergaderen zal na de volledige versoepeling van de coronamaatregelen blijven. Met name vanwege de efficiency van het vergaderen is deze mogelijkheid om de tijdrovende logistieke bewegingen tot een minimum te beperken.

Genoemde functionaliteiten blijven niet beperkt tot de raad en commissies. Ook het college en het ambtelijk apparaat kan van de voorzieningen en de daarbij behorende voordelen gebruik maken.

d. Opties en keuze
De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
Geadviseerd wordt om de raad hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te laten stellen. De kapitaallasten die daarmee gemoeid zijn kunnen dan met de 1e bestuursrapportage 2022 in de exploitatie worden opgenomen. Deze investering (meubilair en inrichting) zal dan in 10 jaar worden afgeschreven.
Aangezien de apparatuur in de raadzaal geleverd, geïnstalleerd en onderhouden wordt door de firma Media Service Maastricht wordt voorgesteld om ook deze firma de apparatuur te laten leveren voor de Burgemeester Quintzaal. Op die manier is er sprake van een identieke manier van gebruik.
Voor het meubilair zal de firma NowyStyl, huisleverancier op het gebied van meubilair sinds renovatie hoogbouw in 2008, zorgdragen. Zij leveren eenvoudig verplaatsbare vergadertafels en vergaderstoelen die makkelijk verplaatsbaar zijn zodat de burgemeester Quintzaal incidenteel voor informele kleine bijeenkomsten ingezet kan worden. Denk bijvoorbeeld aan een borrel na afloop van de raadsvergaderingen.
De bouwkundige werkzaamheden worden door LS Techniek, installateur bij de renovatie van de raadzaal en bekend met het daar aanwezige domoticasysteem, uitgevoerd.

HOE?

5. Wat gaan we ervoor doen?

a. Tijd
Na akkoord door de raad tijdens de vergadering van 21 december wordt gestart met de uitvoering. Het streven is om bij de eerste vergadering van de nieuwe raad, na de verkiezen maart 2021, alles gereed te hebben.

b. Geld
Globale verdeling kosten (excl BTW):

Vergaderapparatuur, audio, video en hybride vergaderen:	€ 36.000,=
Aanpassingen elektra, bekabeling enz	€ 4.700,=
Meubiliair	€ 17.000,=
Onvoorzien	€ 2.300,=
Totaal	€ 60.000,=

De bedragen per onderdeel komen niet boven de grensbedragen uit en kunnen als enkelvoudige onderhandse aanbesteding worden gegund.
De raad zal worden verzocht om een investeringskrediet van € 60.000,= ter beschikking te stellen
Het investeringskrediet en de daarmee gemoeide kapitaallasten zullen met de 1e Bestuursrapportage 2022 worden opgevoerd**.**

c. Kwaliteit
Bij het verstrekken van de opdracht zullen de griffie en medewerkers van de afdeling Informatiemanagement erop toezien dat de geleverde kwaliteit van apparatuur en meubilair voldoet aan de gestelde eisen.

d. Informatie
De interne organisatie zal via de geijkte kanalen geïnformeerd worden over de verbouwingswerkzaamheden. De griffie zal de raads- en commissieleden informeren over de voortgang en in gebruik name

e. Organisatie
Er zal een kleine werkgroep worden gevormd bestaande uit Informatiemanagement, Griffie en Beheer Gemeentelijke gebouwen. Zij zien toe op de uitvoering van de werkzaamheden.

f. Besproken met portefeuillehouder
Het voorstel is door de griffier besproken in het presidium van 5 oktober 2021.

6. Bijlagen

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	26 oktober 2021
Registratiekenmerk	:	1110532
Gemeentebladnr.	:	2021/93 (versie 2)
Afdeling	:	Informatiemanagement
Behandelend ambtenaar	:	W. Spelthan
Bereikbaar onder	:	045-5278510 willem.spelthan@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1110532
Portefeuillehouder	:	W.J.F. van der Rijt C.J.C.P. de Rijck
Raadsverg. d.d.	:	21 december 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Aanpassingen vergaderfaciliteiten Burgemeester Quintzaal

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
In 2016 heeft de gemeenteraad besloten budget beschikbaar te stellen voor de renovatie van de raadzaal. Er is toen gekozen voor het verkleinen van de toenmalige raadzaal en het creëren van een extra, aparte vergaderruimte, die in 2017 vernoemd werd naar de voormalige burgemeester Quint. De raadzaal is voorzien van nieuw vergadermeubilair, discussie-, presentatie- en geluidsapparatuur en een camerasysteem voor het uitzenden van de raadsvergaderingen. Voor de Burgemeester Quintzaal werd gebruik gemaakt van gedateerde presentatie-apparatuur en meubilair. Het ter beschikking gestelde budget was nl. niet toereikend voor de aanschaf van nieuwe stoelen in de raadzaal en voor een nieuwe inrichting van de Burgemeester Quintzaal. Tafels en stoelen, afkomstig uit de oude Brikke Oave, werden in deze ruimte geplaatst en zijn nog steeds in gebruik. Tijdens commissievergaderingen, die in deze zaal plaatsvinden, wordt gebruik gemaakt van een discussie-apparatuur, die in het grijze verleden aangeschaft voor de onderzoekscommissie Emmaterrein (15 jaar oud) en niet meer voldoet aan de huidige eisen. Tussentijds is in de Burgemeester Quintzaal een vaste camera gemonteerd, die gericht is op de voorzitterspost, voor het opnemen van de commissievergaderingen die in deze zaal plaatsvinden.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De coronapandemie heeft ertoe geleid dat men structureel op een hybride wijze moet kunnen vergaderen. Op dit moment hebben we voor grotere groepen enkel de raadzaal hiervoor van de benodigde apparatuur voorzien. Het is echter wenselijk meer dan één ruimte ter beschikking te hebben. Dit geldt voor zowel de parallelle hybride/digitale vergaderingen van de gemeenteraad en zijn commissies, alsook voor hybride/digitale overleggen van B&W en de ambtelijke organisatie.
Derhalve wordt voorgesteld de Burgemeester Quintzaal over dezelfde mogelijkheden te laten beschikken als in de raadzaal. Dat betekent dat nieuwe apparatuur aangeschaft dient te worden en het geen overbodige luxe is deze zaal te voorzien van nieuw, verplaatsbaar meubilair, waardoor deze zaal ook gebruikt kan worden voor incidentele informele bijeenkomsten.
De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
Globale verdeling kosten (excl BTW):

Vergaderapparatuur, audio, video en hybride vergaderen:	€ 36.000,=
Aanpassingen elektra, bekabeling enz	€ 4.700,=
Meubiliair	€ 17.000,=
Onvoorzien	€ 2.300,=
Totaal	€ 60.000,=

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken

Dat de raadzaal en de burgemeester Quintzaal op een zodanige wijze zijn ingericht en zijn voorzien van moderne vergaderapparatuur dat deze tegenmoet komen aan de behoeften ten aanzien van goede verslaglegging, registratie en uitzending van de vergadering via de diverse kanalen en hybride vergaderen. Uiteraard is er sprake van volledig digitaal vergaderen. Dus de mogelijkheid om de computerapparatuur van raads- en commissieleden optimaal te kunnen gebruiken.

b. Kaders

Reglement van Orde Raadsvergaderingen gemeente Brunssum i.v.m. verslaglegging van de vergaderingen.
Goede en adequate werkomstandigheden van zowel medewerkers almede bestuurders van de gemeente Brunssum.

c. Argumenten en overwegingen

Door de Burgemeester Quintzaal te voorzien van gelijke functionaliteiten als de raadzaal, weliswaar in ietwat beperkte omvang, beschikt de raad, commissies en de griffie over voldoende flexibiliteit om de vergaderingen van genoemde gremia goed en efficiënt te laten verlopen.
Het hybride vergaderen zal na de volledige versoepeling van de coronamaatregelen blijven. Met name vanwege de efficiency van het vergaderen is deze mogelijkheid om de tijdrovende logistieke bewegingen tot een minimum te beperken.
Genoemde functionaliteiten blijven niet beperkt tot de raad en commissies. Ook het college en het ambtelijk apparaat kan van de voorzieningen en de daarbij behorende voordelen gebruik maken.

d. Opties en keuze

De kosten voor het uitrusten van de Burgemeester Quintzaal met nieuw meubilair en nieuwe apparatuur zullen ongeveer € 60.000 bedragen.
De kapitaallasten die daarmee gemoeid zijn kunnen dan met de 1e bestuurssrapportage 2022 in de exploitatie worden opgenomen. Deze investering (meubilair en inrichting) zal dan in 10 jaar worden afgeschreven. Voor dekking van de kosten wordt voorgesteld om dit te doen vanuit de Algemene Reserve.

Geadviseerd wordt om de raad hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te laten stellen.
De inrichting is zodanig van aard dat deze flexibel en verplaatsbaar is zodat de Quintzaal ook gebruikt kan worden voor andere gelegenheden, bijvoorbeeld een borrel.

4. Bijlagen

Collegevoorstel en besluit inzake Aanpassingen Burgemeester Quintzaal (1110532)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/93 (versie 2)
Afdeling : Informatiemanagement
Registratiekenmerk : 1110532

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/93;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 oktober 2021, afdeling Informatiemanagement;

Besluit
De raad stelt een investeringskrediet beschikbaar van € 60.000,= voor de noodzakelijke aanpassingen van de vergaderfaciliteiten in de Burgemeester Quintzaal zodat deze hybride kan worden ingezet voor raads-, commissievergaderingen en andere doeleinden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001384
Gemeentebladnr.	: 2021/103
Afdeling opsteller	: Bestuurszaken
Naam opsteller	: Jeffrey Breijman
Bereikbaar onder	: +31455278485 / 0655322121, jeffrey.breijman@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Vaststelling ambitiedocument invoering Omgevingswet

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Per 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Evenals alle andere gemeenten in Nederland bereidt ook Brunssum zich al enige tijd voor op de komst van deze nieuwe wet.

Voor de korte termijn zijn onze inspanningen erop gericht, dat de dienstverlening vanaf de invoeringsdatum van de Omgevingswet voldoet aan de minimale eisen. Dit betekent onder meer dat burgers / initiatiefnemers afdoende zijn geïnformeerd over de invoering en consequenties van de nieuwe wet en weten hoe ze een vergunning moeten aanvragen en welke eisen hieraan verbonden zijn. Dat organisatie en interne werkprocessen voldoen aan het nieuwe wettelijk stelsel. Dat we kunnen werken met de nieuwe regelgeving, het (tijdelijk) instrumentarium en het digitale stelsel omgevingswet (DSO). En dat de samenwerking met onze ketenpartners is afgestemd op de bedoelingen van de Omgevingswet.

Het in 2019 vastgestelde implementatieplan, waarvan de activiteitenplanning inmiddels al twee maal is aangepast aan de gewijzigde invoeringsdatum, is hierbij richtinggevend.

Bijgevoegd ambitiedocument geeft met name richting aan de bestuurlijke ambities en groeistrategie voor de verdere implementatie van de Omgevingswet ná 1 juli 2022. Deze strategie is enerzijds gericht op de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet en anderzijds op het ontwikkelen van het nieuwe instrumentarium (omgevingsvisie, -plan, -programma's en -vergunning)

b. Huidige situatie/probleemstelling

Om richting te geven aan de discussie over de gewenste bestuurlijke koers en ambities is medio 2020 een raadswerkgroep ingesteld. Deze raadswerkgroep heeft in 6 bijeenkomsten van gedachten gewisseld over de vraag hoe de sturing op de fysieke leefomgeving gestalte kan krijgen.

Met externe ondersteuning heeft een verkenning plaatsgevonden van de nieuwe kerninstrumenten, van de bestuurlijke rolverdeling en van de wijze waarop regels (in het Omgevingsplan) kunnen bijdragen aan de (in de nog op te stellen Omgevingsvisie) gestelde doelen voor beheer en ontwikkeling van de leefomgeving. Ook is gesproken over het belang van participatie binnen het fysieke domein. Daarnaast is ingezoomd op de gewenste afstemming van het lokale beleid op regionale, provinciale en nationale beleidskaders en de noodzakelijke samenhang tussen het fysieke en sociale domein. De beraadslagingen in de raadswerkgroep hebben geleid tot een aantal ambitie- en standpuntbepalingen, die in dit ambitiedocument nader geconcretiseerd zijn.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Bijgevoegd ambitiedocument geeft richting aan het ontwikkelproces op de middellange en lange termijn (periode 2022-2029), dat enerzijds gericht is op de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet en anderzijds op het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten

Integraliteit, participatie, samenwerking en het 'ja, mits principe' vormen de sleutelbegrippen in de toekomstige manier van werken binnen het ruimtelijk domein, waarbij nadrukkelijker de verbinding met het sociale domein moet worden gezocht. Ook gaan we meer investeren in het programma- en gebiedsgericht werken.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Het op 5 november 2019 door ons college vastgestelde implementatieplan is leidend bij het zgn. 'uitvoeringsspoor'. Het meer beleidsmatige spoor heeft plaatsgevonden van medio 2020 – juni 2021 en geleid tot bijgaand ambitiedocument.

2. traject tot dusverre

Zie onder 1.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Ons college is verantwoordelijk voor het voldoen aan de minimale eisen, die zijn verbonden aan de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Omgevingswet (inwerkingtreding per 1 juli 2022)
- Gemeentewet
- Nationale Omgevingsvisie (NOVI), vastgesteld d.d. 11 september 2020
- Provinciale Omgevingsvisie (POVI), vastgesteld d.d. 1 oktober 2021
- Regionaal Afstemmingskader Parkstad Limburg (nog vast te stellen)

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja. / is opgenomen op de uitvoeringsagenda

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Invoerings- en ontwikkelbudgetten, zoals vermeld in het ambitiedocument, zijn opgenomen in de programmabegroting.

c. Argumenten en overwegingen

In het ambitiedocument zijn rond een aantal algemene en specifieke thema's beleidsuitgangspunten geformuleerd, die fungeren als toetsingskader bij het in de praktijk brengen van de maatschappelijke en verbeterdoelen van de Omgevingswet.

De geformuleerde ambities hebben met name betrekking op:

- de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet en de wijze waarop uw raad hieraan (op een cyclische en samenhangende wijze) sturing wenst te geven;
- de participatieverplichting en de wijze waarop uw raad hieraan vorm en inhoud wilt geven;
- de verbrede reikwijdte van de Omgevingswet en de bredere blik, die zowel ambtelijk als bestuurlijk nodig is om de beleidsthema's, die verband houden met de fysieke leefomgeving in hun onderlinge samenhang te beoordelen en te ontwikkelen. Zodat vanaf het begin van het besluitvormingsproces alle relevante belangen op tafel liggen en een integrale afweging kan plaatsvinden.

De beleidsuitgangspunten zien daarnaast toe op:

- de wijze waarop we het implementatieproces, met name op de lange termijn willen vormgeven;

- de wijze waarop de dienstverlening in de geest van de Omgevingswet gestalte kan krijgen;
- de inrichting van de beleidscyclus

Tot slot omvat het ambitiedocument een globale activiteitenplanning om de ambities te vertalen naar de uitvoeringspraktijk.

In het ambitiedocument wordt geconstateerd, dat de doelen van de Omgevingswet niet alleen naadloos aansluiten bij het huidige coalitieprogramma, maar ook bij de wijze waarop we onze dienstverlening in de hedendaagse praktijk reeds vormgeven. De Omgevingswet vormt derhalve een extra stimulans om het gedachtegoed van 'de burger centraal' in de praktijk te brengen.

d. Opties en keuze

De nieuwe Omgevingswet behelst een ingrijpende en complexe veranderopgave, die zich over meerdere jaren uitstrekt. Het ambitiedocument stelt uw raad in staat om ter uitvoering van uw kaderstellende en controlerende rol koers te bepalen, de voortgang van het ontwikkelproces in de praktijk te monitoren en het vastgestelde beleid zo nodig bij te stellen.

De raadswerkgroep heeft van augustus 2020 – juni 2021 input geleverd voor bijgaand ambitiedocument en op 18 oktober jl. ingestemd met het definitieve concept.

Wij stellen uw raad dan ook voor om het 'ambitiedocument invoering Omgevingswet' en de hierin opgenomen beleidsuitgangspunten als richtinggevend kader vast te stellen voor de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet alsmede voor het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten Omgevingsvisie, -programma's en -plan.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/103
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 2001384

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/103;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
het 'ambitiedocument invoering Omgevingswet' en de hierin opgenomen beleidsuitgangspunten als richtinggevend kader vast te stellen voor de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet alsmede voor het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten Omgevingsvisie, -programma's en -plan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Ambitiedocument

Invoering Omgevingswet

Ambitiedocument

Invoering Omgevingswet

Versie 3

18 oktober 2021

Inhoudsopgave Pagina

Inleiding 2

1. De impact van de Omgevingswet 3

2. De invloed van de Omgevingswet op de rol van onze gemeente 5

3. **Ambities gemeente Brunssum voor de invoering van de Omgevingswe**t 9
   A. Algemene thema's 10
      a. Aanpak 10
      b. Dienstverlening 11
      c. Beleidscyclus 11
   B. Specifieke thema's 13
      a. Omgevingsvisie; een verhaal van de mensen 13
      b. Op weg naar het omgevingsplan 16
      c. Rolverdeling bevoegdheden raad – college van B en W 17
      d. Participatie 20
      e. Gezondheid en de Omgevingswet 22

4. Ambities vertalen naar de uitvoeringspraktijk 26
      a. Werkwijze en cultuur 26
      b. Ontwikkelen instrumentarium 27

Bijlagen
1. Motie Omgevingswet 29
2. Lijst categorieën van gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad niet is vereist 30

Inleiding

Per 1 juli 2022 zal de Omgevingswet in werking treden. Evenals alle andere gemeenten in Nederland bereidt ook Brunssum zich momenteel voor op de komst van deze nieuwe wet.
Eind 2019 is door het college van B&W het implementatieplan vastgesteld om het invoeringstraject in onze gemeente in goede banen te leiden.

De Omgevingswet gaat veel vragen van gemeentestuur en ambtelijke organisatie en is daarnaast van invloed op onze relatie met de samenleving. Naast het toepassen van nieuwe instrumenten en gewijzigde regelgeving vraagt de wet om een verandering op thema's als houding en gedrag, dienstverlening en participatie. Thema's die kunnen worden samengevat onder de noemer 'werkwijze en cultuur'.

Maar wat is een goede voorbereiding op de Omgevingswet en welke ambities heeft de raad in dit kader?
Om richting te geven aan deze discussie is een raadswerkgroep ingesteld. Deze raadswerkgroep heeft in 6 bijeenkomsten van gedachten gewisseld over de vraag hoe de sturing op de fysieke leefomgeving gestalte kan krijgen.
Met externe ondersteuning heeft een verkenning plaatsgevonden van de nieuwe kerninstrumenten (omgevingsvisie, omgevingsplan en programma's), de bestuurlijke rolverdeling, de wijze van regelgeving (strak, sturen of loslaten) en is gediscussieerd over het belang van participatie binnen het fysieke domein. Ook is gesproken over de gewenste afstemming van het lokale beleid op regionale, provinciale en nationale beleidskaders en de noodzakelijke samenhang tussen het fysieke en sociale domein. Deze verkenning heeft geleid tot een aantal ambitie- en standpuntbepalingen, die in dit ambitiedocument nader geconcretiseerd zijn.

In de raadsinformatiebrief van juni 2020 heeft het college aangegeven de invoering van de Omgevingswet als een uitgelezen kans te zien om onze dienstverlening verder te verbeteren.
De nieuwe wet gaat er namelijk van uit, dat we niet meer alles regelen, maar meer vertrouwen op de zelfredzaamheid en expertise van bewoners en ondernemers. Dat we faciliteren, dat initiatiefnemers en belanghebbenden in een vroegtijdig stadium met elkaar in gesprek gaan. Dat we bij complexe zaken onze professionele partners actief betrekken bij het proces van vergunningverlening. En dat we onze burgers benaderen met een positieve grondhouding.

In dit ambitiedocument onderschrijven we de uitgangspunten van de Omgevingswet en formuleren we hoe we zowel intern als in de wisselwerking met burgers en initiatiefnemers de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving willen vormgeven c.q. faciliteren.
We sluiten hiermee aan op de strategische koers, zoals vastgelegd in het coalitieprogramma 'de burger centraal' en op de impulsen die vanuit het programma Organisatieontwikkeling worden gegeven ter bevordering van een klantgerichte dienstverlening en een flexibele en wendbare ambtelijke organisatie, die 'van buiten naar binnen' werkt.

<u>Leeswijzer</u>
In hoofdstuk 1 beschrijven we de impact van de Omgevingswet.
Hoofdstuk 2 gaat in op de veranderende rol van de gemeente en de relatie met het coalitieprogramma en het huidige beleid.
In hoofdstuk 3 hebben we op basis van de gesprekssessies in de raadswerkgroep onze ambities voor implementatie van de Omgevingswet geschetst.
In hoofdstuk 4 vermelden we de 2 ontwikkellijnen 'werkwijze en cultuur' en 'instrumentarium' om deze ambities gefaseerd en werkende weg in de praktijk te brengen.

1. De impact van de Omgevingswet

Na de grootschalige wijziging in het sociale domein wordt met de Omgevingswet een ingrijpende verandering in het fysieke domein doorgevoerd.

Het doel van deze majeure veranderopgave is het realiseren en in stand houden van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. En wel op een zodanige wijze, dat er sprake is van meer samenhang in beleid, regelgeving en uitvoering en de samenwerking tussen alle interne en externe actoren als ook de participatie van initiatiefnemers en belanghebbenden optimaal is gewaarborgd.

In de Omgevingswet wordt alle wetgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving gebundeld in één wet. Concreet betekent dit, dat ca 26 wetten, 120 Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en 134 ministeriële regelingen worden samengevoegd in 1 wet , 4 AMvB's en 1 ministeriële regeling. Gelijktijdig met dit omvangrijke wetgevingstraject wordt een nieuw digitaal stelsel en een nieuw gemeentelijk instrumentarium ingevoerd (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan en omgevingsvergunning). Ook moet onze dienstverlening binnen het ruimtelijke domein anders worden ingericht.

De komst van de Omgevingswet is veel meer dan een instrumentele verandering. Het raakt ook nadrukkelijk de cultuur en werkwijze van de gemeentelijke organisatie. De positie van de raad gaat veranderen en daarmee ook de rol van B&W, de relatie tussen de gemeente en de burger wordt dynamischer en de Omgevingswet biedt meer ruimte om samen met burgers en netwerkpartners tot oplossingen te komen.

Voor burgers en ondernemers betekent de komst van de Omgevingswet minder en overzichtelijke regels, kortere procedures, meer ruimte voor initiatieven en inspraak, lokaal maatwerk en een gemeente, die in beginsel medewerking verleent (toepassing van het 'ja, mits'-principe).
De grotere reikwijdte van de nieuwe wet vraagt ook om een nauwere relatie tussen de fysieke en sociaal-maatschappelijke leefomgeving waardoor de aansluiting bij het brede scala aan wensen en behoeften in de lokale samenleving een steeds grotere uitdaging wordt.

De Omgevingswet gaat bovendien nadrukkelijker een instrument/ toetsingskader vormen bij thema's als duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptie, wijkgericht werken, veiligheid en gezondheid, bij pilots als het 'wijkbedrijf' en de 'aardgasvrije wijk' in Brunssum-Noord en in het kader van regionale kaders en opgaven zoals de regiodeal, de regionale energiestrategie (RES), het regionaal afstemmingskader Parkstad en de provinciale en nationale omgevingsvisie (POVI en NOVI). Dit vereist een goede samenwerking met omliggende gemeenten, provincie en rijk, met het maatschappelijk middenveld en met onze inwoners.

2. De invloed van de Omgevingswet op de rol van onze gemeente

De Omgevingswet heeft een grote invloed op de rol van onze gemeente, zowel voor het ambtelijk apparaat en het college als voor de gemeenteraad.
De nieuwe wet biedt meer bestuurlijke afwegingsruimte en vraagt als gevolg van de verbrede reikwijdte om integraal beleid. Verder noodzaakt de Omgevingswet tot afstemming en participatie met ketenpartners, initiatiefnemers en belanghebbenden aan de voorkant van het proces. De wet gaat er tevens van uit, dat het initiatief meer bij de samenleving wordt gelaten en de gemeente vooral de rol van regievoerder op zich zal nemen. Andere ambities zijn om meer zaken vergunningsvrij te laten en om informatie op een zodanige manier (digitaal) te ontsluiten, dat deze voor iedereen toegankelijk is. Daarnaast krijgen sociaal-maatschappelijke aspecten als gezondheid en veiligheid nadrukkelijk een plek.

De bedoeling van de wet is dat de raad straks de kaders en de grote lijnen bepaalt en veel minder de details. Het zwaartepunt van de rol van de raad ligt dus aan de voorkant van het proces, bij het vaststellen van de doelen en waarden. Die doelen en waarden worden verwoord in de Omgevingsvisie; de Omgevingsvisie is het richtinggevend beleidskader voor het Omgevingsplan, dat ook door de raad wordt vastgesteld.
De raad maakt bewuste keuzes over de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente en bepaalt de speelruimte voor de samenleving. Dit gaat samen met een verandering in houding en cultuur en de wijze waarop de samenleving participeert in besluitvorming.

Het college van B en W zorgt ervoor, dat de dienstverlening in overeenstemming is met de uitgangspunten en doelstellingen van de Omgevingswet. Verder stellen B en W de programma's vast en geven zij concreet uitvoering aan de participatieverplichting en de noodzaak om meer/beter samen te werken en te zorgen voor samenhang. Deze opdracht zal ertoe leiden, dat het college voor wat betreft de fysieke leefomgeving meer integraal zal gaan opereren op basis van collegiaal bestuur en minder sectoraal vanuit de portefeuilleverdeling.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college hierbij, zowel in beleidsmatig als uitvoerend opzicht. Dit betekent intern een nauwere samenwerking tussen de afdelingen ROV en MO op beleidsmatig niveau en tussen Publieksdiensten en Zorg op uitvoerend niveau. Extern zal de samenwerking en interactie met initiatiefnemers, belanghebbenden en netwerkpartners daar waar nodig worden geïntensiveerd. Ook zal het nieuwe digitale stelsel adequaat moeten worden ingevoerd en toegepast. Kortom, de Omgevingswet behelst een ingrijpende veranderopgave voor bestuur en ambtelijke organisatie.

Relatie met het coalitieprogramma en het huidige beleid

In 2018 is het coalitieprogramma 'De burger centraal' vastgesteld. Dit coalitieprogramma is vertaald in een Uitvoeringsagenda voor deze raadsperiode.

Overeenkomstig het coalitieprogramma stellen wij de burger en de samenleving nadrukkelijker centraal. De rol (en positie) van onze gemeente is in de afgelopen periode geleidelijk verschoven van initiatiefnemer/ beleidsbepaler naar netwerkpartner en coproducent/ facilitator van beleids- en uitvoeringsinitiatieven.
Een krachtig lokaal bestuur en een professionele en samenwerkingsgerichte bestuurscultuur zijn belangrijke randvoorwaarden voor het optimaal kunnen realiseren van onze ambities. Met de ingezette koers wordt aangesloten op het streven van het rijk om de lokale democratie en het lokale bestuur te versterken. Met 'de burger centraal' accentueren wij ook het sociale karakter van onze gemeente.

Het coalitieprogramma ademt nadrukkelijk de ambitie uit om transparant te besturen, inwoners actiever te betrekken bij vraagstukken, die hun dagelijks leven direct raken en om bewonersinitiatieven te bevorderen. In de uitvoeringsagenda wordt over het samenspel tussen gemeente en samenleving het volgende vermeld:

- Maatschappelijke opgaven, wensen en behoeften in de lokale samenleving staan aan de basis van ons gemeentelijk beleid.
- Bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid, bij het wijkgericht werken en bij projecten in het kader van een gebiedsgerichte aanpak zijn onze inwoners en externe partijen actief betrokken.
- Burgerparticipatie en partnerschap staan hoog in het vaandel. Burgerinitiatieven worden bevorderd en gefaciliteerd.

Maatschappelijke opgaven vragen in toenemende mate om een aanpak die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. Onze gemeente heeft de afgelopen periode dan ook proactief geïnvesteerd in het vormen van coalities met zowel bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, wijkteams en (vertegenwoordigingen van) burgers als met andere gemeenten, provincie en rijksoverheid. Op nagenoeg alle domeinen van het gemeentelijk beleid werken we momenteel al constructief samen. In de uitvoeringsagenda is de intentie uitgesproken om 'op die terreinen waar dat aantoonbare meerwaarde heeft ook in de toekomst actief de samenwerking zoeken. De vorm waarin en schaal waarop dat gebeurt, is afhankelijk van de opgave waar we voor staan'.

Een andere ambitie van onze gemeente is het streven naar een excellente dienstverlening waarbij uitgegaan wordt van de vraaglogica van burgers. Uitgangspunt is een digitale bedrijfsvoering waarbij het persoonlijke contact plaatsvindt middels afspraakgericht werken. Daarnaast kan de inwoner eenvoudige producten zelf genereren of ophalen in de Gemeentewinkel "klaar terwijl u wacht".

De "burger centraal" vormt dus ook in het kader van onze dienstverlening inmiddels al een beproefd uitgangspunt. Onze gemeente maakt in haar afweging voor het toekennen van diensten en producten gebruik van beleidskaders die in samenspraak met bestuur en burgers zijn opgesteld. Ook bij een (goed onderbouwde) afwijzing staat de burger centraal, terwijl dat als individu niet altijd zo wordt ervaren. Dit principe betekent namelijk niet, dat men in alle gevallen krijgt waarom men vraagt.

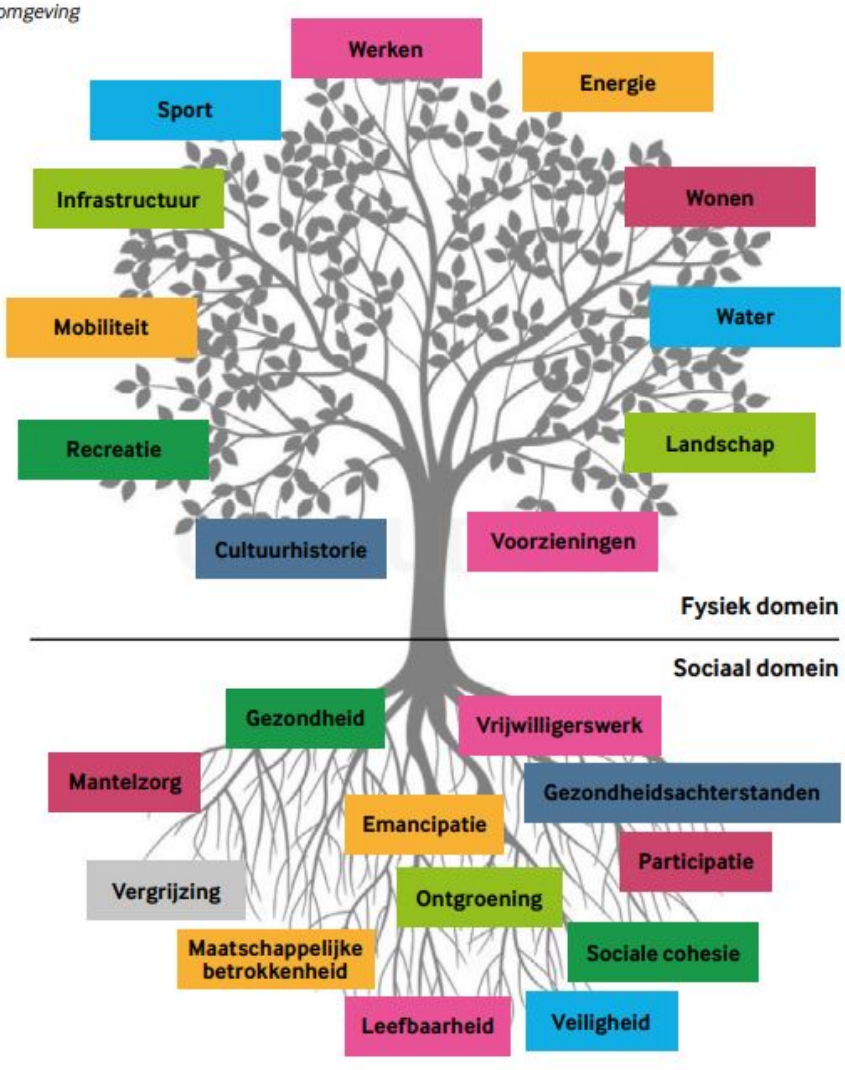
We denken en handelen nu al (zoveel mogelijk) vanuit klantperspectief met inachtneming van een efficiënte bedrijfsvoering. We sluiten aan bij de groeiende behoefte aan digitale dienstverlening maar hebben ook voldoende aandacht voor burgers, die de voorkeur geven aan persoonlijk contact. In de huidige praktijk wordt al gedeeltelijk in de geest van de Omgevingswet gewerkt. Zo kent de afdeling Publieksdiensten één regisseur voor het totale planproces en vindt afstemming en

samenwerking plaats tussen de afdelingen/ teams van ROV, VTH en Vergunningverlening en met externe partners als de RUD en de Provincie.

Uit het voorgaande blijkt, dat de doelen van de Omgevingswet niet alleen naadloos aansluiten bij het bestaande coalitieprogramma, maar ook bij de wijze waarop we onze dienstverlening in de dagelijkse praktijk vormgeven.
De wijze, waarop we onze burgers nu al tegemoet treden, wordt na de invoering van de Omgevingswet dan ook voortgezet. Door (nog) meer te investeren in de aspecten 'integraliteit', 'participatie' en 'samenwerking', het ' ja, mits'-principe en in gebiedsgericht en programmatisch werken geven we concreet vorm aan onze toekomstige manier van werken. Een werkwijze, die niet alleen voortvloeit uit de strategische visie van het coalitieprogramma, maar ook optimaal aansluit bij de bedoelingen van de Omgevingswet.

Onderstaande figuur geeft de uitdaging van de Omgevingswet goed weer: ingrepen in de fysieke leefomgeving zijn van invloed op de samenleving, terwijl activiteiten door de samenleving weer van invloed kunnen zijn op de leefomgeving. Het zoeken van een verantwoord evenwicht betekent dus het afwegen van belangen in de wisselwerking tussen het fysieke en sociale domein en noodzaakt om voortdurend te zoeken naar samenhang, samenwerking en participatie.

Figuur 2: De boomspiegel voor de leefomgeving
(Bron: KuiperCompagnons)

Wij hebben de overtuiging dat met een gezamenlijke inspanning en een actieve en brede betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijk middenveld steeds een goede balans kan worden gevonden tussen enerzijds het realiseren en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en anderzijds het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Conform coalitieprogramma willen wij meer ruimte bieden aan initiatieven binnen de lokale samenleving, die bijdragen aan de gewenste balans en sluiten zowel gebiedsgericht als thematisch aan bij maatschappelijke vragen en behoeften. In veel gevallen is de samenleving namelijk prima in staat om zaken zelf te regelen of problemen op te lossen. Bovendien zijn inwoners, bedrijven en andere organisaties capabel genoeg om te bepalen waar op lokaal niveau behoefte aan is. De betrokkenheid en de mate van invloed van de gemeente is afhankelijk van de opgave en de ‘potenties’ van de initiatiefnemer(s). Het realiseren van de maatschappelijke doelen, zoals verwoord in omgevingsvisie en programma’s stat hierbij voorop.

Met de uitvoering van het coalitieprogramma heeft onze gemeente vanaf 2018 een weg ingeslagen die perfect aansluit bij de invoering van de Omgevingswet. De Omgevingswet vormt een extra stimulans om het gedachtegoed van ‘de burger centraal’ in de praktijk te brengen.

3. Ambities gemeente Brunssum voor de invoering van de Omgevingswet

In augustus 2020 is een raadswerkgroep aan de slag gegaan met het uiteindelijke doel om in coproductie tussen bestuur en ambtelijke organisatie/ griffie te komen tot het opstellen van een concept ambitiedocument.

De samenstelling van de raadswerkgroep was als volgt:
Stefanie Offermans (BBB Lijst Palmen)
Nuwan Renkens/ Pieter Vermeulen/ Jos Janssen (PAK)
Jos Scheffers (Lijst Borger)
Arno de Haas/ Jack van Oppen (VVD)
Haico Offermans (PvdA)
Raymond Claus (CDA)
Jo Mertens (verantwoordelijk portefeuillehouder)
Marian Reuling (griffie)
Luc Speck / Ellen Aarts (afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed)
Anita Gidding (projectleiding Omgevingswet/ juriste en beleidsmedewerker Publieksdiensten)
Jeffrey Breijman (projectleiding Omgevingswet/ strategisch adviseur)

Ad hoc: wethouders Houben, L'Espoir en de Rijck en ambtenaren afdelingen MO, ROV en Publieksdiensten

Met externe ondersteuning van Trees van der Schoot Advies zijn in de werkgroep de volgende 6 thema's aan de orde geweest:

a. Omgevingsvisie: een verhaal van de mensen
b. Op weg naar het Omgevingsplan
c. Omgevingswet: verdeling bevoegdheden raad - college van B en W
d. Participatie en de gemeenteraad
e. Gezondheid en Omgevingswet
f. Werken in de geest van de Omgevingswet

In dit ambitiedocument gaan we nader in op de besproken thema's en geven we de in de raadswerkgroep gestelde ambities en ingenomen standpunten weer.

De behandelde thema's hebben met name betrekking op:

- de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet en de wijze waarop de raad hieraan (op een cyclische en samenhangende wijze) sturing wenst te geven;

- de participatieverplichting en de wijze waarop de raad hieraan vorm en inhoud wilt geven;

- de verbrede reikwijdte van de Omgevingswet en de bredere blik, die zowel ambtelijk als bestuurlijk nodig is om de beleidsthema's, die verband houden met de fysieke leefomgeving in hun onderlinge samenhang te beoordelen en te ontwikkelen. Zodat vanaf het begin van het besluitvormingsproces alle relevante belangen op tafel liggen en een integrale afweging kan plaatsvinden.

In de raadswerkgroep is verder in algemene zin nog gesproken over de wijze waarop we het implementatieproces, met name op de lange termijn willen vormgeven, over de wijze waarop de dienstverlening in de geest van de Omgevingswet gestalte kan krijgen en over het op cyclische wijze sturing geven aan de fysieke leefomgeving.
Voor deze algemene thema's hebben we mede op basis van de beraadslagingen in de raadswerkgroep een aantal beleidsuitgangspunten geformuleerd.

A. Algemene thema's

a. Aanpak

De implementatie van de Omgevingswet strekt zich uit over meerdere jaren. Er zijn zaken die geregeld moeten zijn voor de invoeringsdatum en er zijn zaken waarvoor we langer de tijd kunnen nemen. Denk bijvoorbeeld aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening in het fysieke domein, digitalisering, participatie, maar ook hoe we omgaan met de instrumenten van de Omgevingswet. Daarom wordt een tweesporen aanpak gevolgd:

1. Korte termijn (gereed vóór 1 juli 2022):
   Ervoor zorgen, dat onze dienstverlening voldoet aan de minimale eisen van de Omgevingswet. Dit gaat onder andere over onze interne processen, kunnen werken met een Omgevingsplan en het digitale stelsel omgevingswet (DSO), samenwerking met ketenpartners, etc.
2. Lange termijn:
   Bepalen ambitie en groeistrategie voor de verdere implementatie van de Omgevingswet na 1 juli 2022.

Zoals hiervoor aangegeven is de Omgevingswet meer dan een technisch-juridisch wetstraject. Het gaat in de basis over een andere manier van werken en kijken naar de fysieke leefomgeving. De veranderopgave, die uit de wet voortvloeit, borduurt voort op een aantal maatschappelijke bewegingen, zoals meer ruimte voor participatie, andere verhoudingen tussen overheid en samenleving/initiatiefnemers (vertrouwen en verantwoordelijkheid), meer regionale samenwerking en een meer integrale kijk op de fysieke leefomgeving. Met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de wet ook de al veel eerder ingezette ontwikkeling naar digitalisering van de dienstverlening.

Dat vraagt in de breedte van de implementatie een bezinning op hoe Brunssum aankijkt tegen deze ontwikkelingen. Door het formuleren van beleidsuitgangspunten ontstaat een kader, waaraan alle projecten/activiteiten die bijdragen aan de implementatie van de Omgevingswet kunnen worden getoetst.

Uitgangspunten:

1. Ten opzichte van andere gemeenten in Nederland loopt Brunssum niet voorop, maar zijn we eerder trendvolger. We maken dankbaar gebruik van kennis, informatie, producten en 'best practices' van pionierende gemeenten en vertalen deze naar de schaal en uitvoeringspraktijk van Brunssum;

2.We zoeken voortdurend een goede balans tussen hetgeen bestuurlijk en maatschappelijk gewenst, in financieel opzicht mogelijk en ambtelijk realiseerbaar is;

3. We starten vanuit de interne focus (raad, college, ambtelijke organisatie) om extern de verbinding en samenwerking aan te gaan. Wij vinden het van belang om inwoners, ondernemers en initiatiefnemers goed uit te kunnen leggen wat er verandert en waarom wij voor een bepaalde aanpak kiezen. Ook in onze regionale samenwerking houden wij onze eigen ambities voor ogen.

4. We beginnen niet 'op punt 0'; onze huidige visies, vastgesteld beleid en bestaande werkwijze zijn het vertrekpunt voor de verdere implementatie en doorontwikkeling van de Omgevingswet;

5. Brunssum neemt zijn verantwoordelijkheid om inwoners, ondernemers en initiatiefnemers mee te nemen in de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met onze netwerkpartners. Dat betekent dat we, complementair aan de voorlichting vanuit het rijk, actief communiceren over de praktische gevolgen van de Omgevingswet. Beleidsontwikkeling vindt plaats met inachtneming van de kaders van rijk, provincie en regio en in coproductie met onze samenwerkingspartners.

b. Dienstverlening

Het Rijk gaat ervan uit dat de gemeenten onder de Omgevingswet meer samenhang brengen in hun lokale regelgeving, dat het voor initiatiefnemers gemakkelijker wordt om initiatieven te realiseren en dat besluitvormingsprocessen sneller en beter worden. De Omgevingswet biedt dus kansen om op een andere manier te werken, zodat we inwoners en ondernemers nog beter van dienst kunnen zijn.

In hoofdstuk 2 hebben we geconstateerd, dat de doelen van de Omgevingswet niet alleen naadloos aansluiten bij het bestaande coalitieakkoord, maar ook bij de wijze waarop we onze dienstverlening nu al vormgeven. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt ons bij de verdere inrichting van de digitale dienstverlening.

<u>Uitgangspunten</u>:
1. Ons adagium 'de burger centraal' werkt ook door in de uitvoering van de Omgevingswet. We zoeken weliswaar steeds naar een goede balans, maar klantgerichtheid is belangrijker dan procesefficiëntie. Het verlenen van een goede service aan initiatiefnemers en belanghebbenden door te denken en te handelen vanuit klantperspectief staat voorop;

2. We sluiten aan op de huidige wijze van dienstverlening en investeren (nog) meer in de aspecten 'integraliteit', 'participatie' en 'samenwerking', het ' ja, mits'-principe en in gebiedsgericht en programmatisch werken;

3. We zijn toegerust op de groeiende behoefte aan digitale dienstverlening maar hebben ook voldoende oog voor burgers, die de voorkeur geven aan persoonlijk contact;

4. Deregulering is geen doel op zich, maar onze regels en de helderheid en uitvoerbaarheid daarvan zijn een middel om (dienstverlenings)doelstellingen in de fysieke leefomgeving te realiseren;

5. Initiatiefnemers regelen de aanvraag voor hun initiatieven straks snel, digitaal en overzichtelijk. Uit een oogpunt van een gelijke informatiepositie zorgen wij ervoor dat de informatie uit de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan begrijpelijk wordt gepresenteerd en beter vindbaar is voor initiatiefnemers en belanghebbenden. Zodat zij snel en gemakkelijk inzicht krijgen in wat er op een bepaalde plaats in Brunssum wel of niet mogelijk is, welke regels daarvoor gelden en waarom.

c. Beleidscyclus

De Omgevingswet kent vier kerninstrumenten, te weten omgevingsvisie, programma's, omgevingsplan en vergunningen (zie ook paragraaf 2 hierna). Deze vier instrumenten geven in samenhang met elkaar richting aan de gewenste fysieke leefomgeving. Drie van de vier instrumenten kennen we min of meer al onder de huidige wetgeving, zij het onder een andere benaming.

De omgevingsvisie vervangt de huidige structuurvisie (2011) en moet uiterlijk op 1 juli 2025 zijn vastgesteld. Het omgevingsplan geldt voor het gehele grondgebied en komt in de plaats van de huidige bestemmingsplannen en verordeningen en omvat straks ook de gedecentraliseerde rijksregelgeving (de zgn. bruidsschat). We hebben tot eind 2029 om het omgevingsplan vast te stellen.
Het kerninstrument 'programma's' is nieuw. Een programma bevat een uitwerking van het te voeren beleid of maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen dan wel een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

Omdat de vier kerninstrumenten samenhang geven aan de fysieke leefomgeving moeten deze instrumenten ook in samenhang met elkaar worden opgesteld. In de raadswerkgroep is

geconstateerd, dat op grond van de controlerende taak van de raad monitoring en evaluatie meer aandacht moet krijgen. Het is aan de gemeenteraad zelf om op cyclische invulling te geven aan het ontwikkelen en up tot date houden van beleid en dus ervoor te zorgen dat er een beleidscyclus ontstaat en gaande blijft. Om te kunnen voldoen aan de verbeterdoelen van de Omgevingswet is het belangrijk om met elkaar af te spreken wanneer de Omgevingsvisie en indirect ook de andere kerninstrumenten worden opgesteld en geëvalueerd.

<u>Uitgangspunten:</u>
1. De beleidscyclus laten we gelijk lopen met de raadscyclus (coalitieperiode). Hierdoor hebben initiatiefnemers beter zicht op wat er wel en niet mag en wanneer ze alert moeten zijn op wijziging van de visie. Concreet betekent dit, dat de omgevingsvisie in het 1e jaar van een nieuwe raadperiode (voor het eerst dus uiterlijk maart 2023) wordt vastgesteld en in het 4e jaar (2026) wordt geëvalueerd. Deze evaluatie vormt dan weer de basis voor een herziening van de omgevingsvisie in het 1 e jaar van een nieuwe raadsperiode. Het blijft uiteraard mogelijk om ook tijdens de raadscyclus de Omgevingsvisie aan te passen. Het huidige VTH-plan dient ook in deze cyclus te worden ingepast.

2. Het beleid met betrekking tot de fysieke leefomgeving moet terug komen in een van de vier kerninstrumenten. We stellen (uiteindelijk) zo min mogelijk separate beleidsstukken op. Daarmee wordt het lokale stelsel overzichtelijk en samenhangend;

3.Het opstellen van een of meerdere programma's is een middel en geen doel. We stellen alleen programma's op voor ontwikkelingen en niet voor het aanscherpen van de omgevingswaarden. Het college stelt in het 2e jaar van de nieuwe raadsperiode (2023) ter uitwerking van de omgevingsvisie een onderzoek in hoe het instrument 'programma' zich verhoudt tot onze huidige manier van werken en onze bestaande beleidsdocumenten. Op basis hiervan bepaalt het college uitgangspunten en werkwijze voor de aanpak van programma's en stelt een programmaportfolio samen, waarin lopende en nieuwe ontwikkelingen, die onder de verbrede reikwijdte van de Omgevingswet vallen, worden opgenomen. Over de voortgang van het programmaportfolio rapporteert het college minimaal jaarlijks aan de raad en over bepaalde programma's desgewenst tussentijds;

4. de omgevingsvisie vormt de basis voor het opstellen van het omgevingsplan. De voorbereidingen hiervan starten gelijktijdig met de voorbereidingen van de omgevingsvisie en het opstellen van een programmaportfolio (integrale aanpak);

B. Specifieke thema's

a. Omgevingsvisie: een verhaal van de mensen

In de Omgevingswet zijn (naast een aantal juridische instrumenten met regels) een aantal kerninstrumenten verwerkt dat overheden in staat moet stellen een goed beleidsmatig kader te stellen om een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving te bewerkstelligen. Het gaat dan onder andere om de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Provinciale Omgevingsvisie (POVI), de Regionale Omgevingsvisie (ROVI) en de Gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI).

NOVI

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) betreft het nationale beleidsmatige kader waarin het Rijk aangeeft wat zijn visie is voor een duurzame fysieke leefomgeving en ingaat op nationale belangen en afwegingsprincipes.

Zuid Limburg is op 17 februari 2021 door het rijk officieel aangewezen als NOVI-gebied. Inmiddels is bestuurlijk in overleg met de betrokken departementen een plan van aanpak vastgesteld. Daarin gaan partijen een langjarig partnerschap aan op belangrijke gestapelde fysieke opgaven in Zuid Limburg. Voor de komende jaren zal de samenwerking gezamenlijk worden uitgewerkt om de opgaven in onze regio te realiseren. Daartoe wordt een regionale investeringsagenda opgesteld, waarin de gezamenlijke programma's en maatregelen worden uitgewerkt.

Zuid Limburg heeft 3 hoofdopgaven benoemd met als bijzonder aspect daarbij steeds het benutten van grensoverschrijdende kansen:

1. *Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie*

Ambitie 1 – Europese schakelregio – Wij realiseren meer brede welvaart en 5% meer BRP (dan landelijke trend) in de komende 10 jaar door institutionele, juridische, infrastructurele en andere grensbelemmeringen weg te nemen.

Ambitie 2 – Wij versterken onze kenniseconomie, onder andere middels de Einstein telescoop: een Europese onderzoeksfaciliteit met een impuls voor wetenschap en economie.

Ambitie 3 – Wij benutten onze innovatieve chemie en kennisinstellingen als groeiversnellers voor de transformatie naar een duurzame economische en maatschappelijk welvarende toekomst

2. *Sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg*

Ambitie - Wij ontwikkelen een gezamenlijke en integrale aanpak gezonde en sterke steden Zuid-Limburg zodat in 2050 de jeugd in Zuid-Limburg net zo gezond en kansrijk is als de rest van NL. (ambitie in overleg met partners uit het werkveld nader aan te scherpen). Per 2024 moet op grond van het rijksbeleid gezondheidsbevordering onderdeel zijn van de belangenafweging over ruimtelijke vraagstukken.

3. *Versterken uniek Nationaal Landschap Zuid-Limburg als groene long voor Zuid-Limburg*

Ambitie - In de Groene Long staat kwaliteit van Leven en een toekomstbestendig uniek grensoverschrijdend landschap centraal door:

- Klimaatbestendig watersysteem en duurzaam natuur- en landschapsbeheer
- Verder ontwikkelen van duurzame kwaliteitslandbouw;
- Ons te ontwikkelen tot Green Destination Zuid-Limburg met een kwalitatief passend (verblijfs)aanbod, aandacht voor het beheersbaar houden van de recreatieve druk in kwetsbare gebieden en met emissieloos recreatief vervoer;
- Een gezondheidsoase te bieden aan de bewoners van de Groene Long en de omliggende stedenring
- Onze overgangen tussen stad en platteland duurzaam in te richten met ruimte voor recreatieve en groene uitloopgebieden, duurzame energie, mobiliteit en waar nodig en mogelijk kwalitatief goed ingepaste bedrijvigheid.

POVI

De Provinciale Omgevingsvisie (POVI) is de opvolger van het Provinciaal Omgevingsplan. In de POVI wordt ingezoomd op de provinciale belangen, ontwikkelingen, kansen en risico's..
De Omgevingsvisie Limburg is een lange termijn visie, die is ingedeeld in twee delen; één thematisch deel waarin gedetailleerd wordt ingegaan op de ambities en opgaven voor de diverse beleidsthema's en een gebiedsgericht deel waarin de thema's op hoofdlijnen verbonden worden op bovenregionale schaal voor de drie regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. De POVI Limburg onderscheidt drie hoofdopgaven. Deze opgaven spelen Limburg-breed, de accenten verschillen echter per gebied en per sector. De hoofdopgaven zijn:

- Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving (in stedelijk c.q. bebouwd gebied en in landelijk gebied);
- Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie (inclusief landbouwtransitie) ;
- Klimaatadaptatie en energietransitie

Deze opgaven én kansen vragen om een integrale aanpak, zowel in ruimtelijk opzicht alsook ten aanzien van sociale en economische aspecten.
Na een uitgebreid participatief proces is de Omgevingsvisie 15 december 2020 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Formele besluitvorming over de Omgevingsvisie door Provinciale Staten moet nog plaatsvinden.

De door de gemeente op stellen beleidsmatige kaders dienen te worden afgestemd op de kaders die in de POVI worden benoemd.

ROVI/ Regionaal Afstemmingskader

De Regionale Omgevingsvisie (ROVI) is een visie die ingaat op de regionale ontwikkelingen, belangen en ambities. Voor de regio Parkstad geldt dat er geen ROVI zal worden vastgesteld maar dat er zal worden gewerkt met een Regionaal Afstemmingskader.
Het Regionale Afstemmingskader is onder de Omgevingswet geen omgevingsvisie. Een gemeente kan namelijk maar één omgevingsvisie voor haar grondgebied vaststellen. Dat maakt echter niet uit, omdat afspraken over regionale samenwerking in principe geen directe basis hebben in de huidige Wet ruimtelijke ordening en de aankomende Omgevingswet. Dus ook buiten het

omgevingswetinstrumentarium blijft het uiteraard mogelijk om interbestuurlijke afspraken met elkaar vast te leggen.
Het Regionale Afstemmingskader is een bouwsteen voor de door de gemeente op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie en heeft betrekking op opgaven en ontwikkelingen van regionaal belang en betreft een continuering van de doorlopende samenwerking.
Het Afstemmingskader gaat in op verschillende (bestaande) onderwerpen als economie en toerisme, wonen en herstructurering, ruimte en duurzaamheid, mobiliteit, maar ook op (nieuwe) onderwerpen als sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen, klimaatadaptie en circulariteit, cultuur en historie, grensoverschrijdende samenwerking, de relatie stad-land en natuur- en plattelandsontwikkeling.
In het najaar 2021 zijn de gemeenteraden van de Parkstadgemeenten geïnformeerd over de stand van zaken rond het Regionaal Afstemmingskader.

GOVI
De gemeentelijke omgevingsvisie is een integrale gebiedsdekkende visie die de keuzes voor onze lokale leefomgeving op de korte c.q. (middel)lange termijn laat zien. Het is een inventarisatie van de bestaande kwaliteit van de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen, de ambities daarbij (hoofdlijnen voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud hele gemeente) en ten slotte de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving. De GOVI biedt de beleidsmatige basis voor uitwerking in het omgevingsplan (vervanger van bestemmingsplannen en verordeningen) en eventueel programma's. Deze 3 kerninstrumenten geven ook aan wat de doelen zijn voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten of wijzigingen van onderdelen van het omgevingsplan.

De omgevingsvisie vervangt de ''Structuurvisie 2025 (2011). Binnen de Omgevingswet worden het fysieke en sociale domein integraal benaderd. Thema's zoals gezondheid, veiligheid, leefbaarheid, onderwijs, welzijn en zorg zijn namelijk onlosmakelijk verbonden met thema's uit het fysieke domein (zoals verkeer, wonen, werken, recreatie en landschap).
De GOVI moet 3 jaar na de datum inwerkingtreding van de Omgevingswet, dus uiterlijk op 1 juli 2025, zijn vastgesteld.

Uitgangspunten:
1. Onze gemeentelijke omgevingsvisie sluit aan op de beleidskaders en -ambities van de NOVI, POVI, regionaal afstemmingskader en Regiodeal;

2. Gelet op de verbrede reikwijdte van de Omgevingswet streven we naar een gemeentelijke omgevingsvisie, die niet alleen richting geeft aan het beleid voor het fysieke domein, maar ook richtinggevend is voor (onderdelen van) het sociale domein;

3. Onze omgevingsvisie kent een thematische opzet met een gebiedsgerichte uitwerking. We integreren eerder vastgesteld beleid (b.v. PALET, integrale veiligheid of stadsdeelvisies) in de visie en leggen de nadruk op samenhang tussen de beleidsvelden. Bij de gebiedsgerichte uitwerking is sprake van maatwerk per gebied op basis van een (fysieke en sociale) omgevingsscan;

4. We kiezen een 'leitmotiv', dat past bij de identiteit, positie en schaal van Brunssum en bij onze missie en ambities voor de langere termijn. De GOVI vormt de opmaat naar een herijking van de strategische visie 2025 c.q. beide trajecten worden in samenhang met elkaar doorlopen;

5. Qua vormgeving zoeken we aansluiting bij de in onze gemeente gehanteerde 'mediamix' en streven we naar eenvoud, begrijpelijkheid en overzichtelijkheid.

b. Op weg naar het Omgevingsplan

Een ander kerninstrument van de Omgevingswet, is het gemeentelijk Omgevingsplan. Het omgevingsplan van de gemeente bevat de regels voor de fysieke leefomgeving op gemeentelijk niveau. Elke gemeente stelt één omgevingsplan op waarin alle gemeentelijke regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zijn opgenomen.

Het Omgevingsplan vervangt na inwerkingtreding van de Omgevingswet de nu geldende bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Om te beginnen ontstaat daardoor van rechtswege een tijdelijk Omgevingsplan, waarin de huidige regels worden opgenomen. De gemeentelijke verordeningen blijven nog bestaan. Het Rijk voegt regels toe aan het tijdelijke omgevingsplan. Deze regels zijn nu nog in de wet geregeld. Dit deel heet de bruidsschat.

Gemeenten hebben tot eind 2029 de tijd om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar een nieuw omgevingsplan, dat geheel volgens de eisen van de Omgevingswet is ingericht. In het nieuwe Omgevingsplan worden alle gemeentelijke regels die over de fysieke leefomgeving gaan verwerkt. De losse verordeningen over de fysieke leefomgeving gaan dan op in het omgevingsplan. Daarnaast komen de regels uit de bruidsschat in het omgevingsplan terug. De gemeente mag zelf bepalen of deze regels ongewijzigd worden overgenomen, ze worden aangepast of geheel komen te vervallen. Het omgevingsplan kan per deelgebied of per thema binnen de gemeente worden gewijzigd.

Het omgevingsplan moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en is digitaal beschikbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

<u>Uitgangspunten:</u>

1. *Het gemeentelijk omgevingsplan gaat uit van minder regels, waardoor sommige onderwerpen binnen de fysieke leefomgeving meer worden vrijlaten.*

2. *Het gemeentelijke omgevingsplan kent een gebiedsgerichte benadering. Het plan stelt afzonderlijke regels voor de 5 wijken en het buitengebied.*

3. *Voorafgaand aan vaststelling van het nieuwe omgevingsplan worden pilots uitgevoerd, waarbij specifiek wordt geoefend met de nieuwe maatschappelijke opgaven, zoals burgerparticipatie en duurzaamheid.*

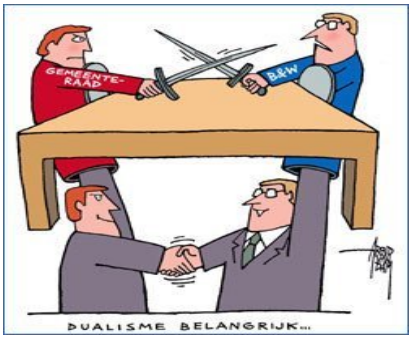
4. *Het nieuwe omgevingsplan wordt 'werkende weg' ontwikkeld op basis van actuele bestemmingsplannen, verordeningen en de 'bruidsschat' en in samenhang met andere instrumenten. Uitgegaan wordt van bestaande regels en visies en die worden in overeenstemming gebracht met de actuele ontwikkelingen binnen de fysieke leefomgeving.*

5. *Het verbinden van het fysiek en sociaal domein is een belangrijk uitgangspunt om te komen tot het nieuwe omgevingsplan, omdat de Omgevingswet een bredere reikwijdte kent dan het huidige Omgevingsrecht. Onder deze bredere reikwijdte vallen ook nieuwe onderwerpen, zoals gezondheid die binnen het sociaal domein een belangrijke rol spelen.*

6. *De Raad neemt een delegatiebesluit, op grond waarvan het college de bevoegdheid krijgt om het omgevingsplan te wijzigen. Dit bevordert de daadkracht en wendbaarheid van gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving om mee te bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen.*

c. Rolverdeling bevoegdheden raad – college van B en W

Het dualisme is het algemene uitgangspunt voor de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeenteraad (algemeen bestuur) en het college van B & W (dagelijks bestuur). De gemeenteraad bepaalt de kaders, de regels (visies, plannen en verordeningen) en het beleid. De raad controleert verder de uitvoering door B & W en heeft het budgetrecht.
Het college van B & W heeft als DB de uitvoerende rol en legt periodiek verantwoording af over het gevoerde beleid.

De Omgevingswet borduurt voort op het dualisme en de reguliere verantwoordelijkheidsverdeling. Voor de raad betekent de invoering van de Omgevingswet:

- Kaders stellen: vaststellen omgevingsvisie
- Regels stellen: vaststellen omgevingsplan en regelgeving bij toezicht en handhaving
- Controleren: op basis van de afgesproken beleidscyclus en de uitvoering van programma's (zie onder 3.A.c)
- Adviseren: bij 'buitenplanse' omgevingsvergunningen
- Uitoefenen volksvertegenwoordigende rol: visie op dienstverlening en participatie (zie onder 3.A.b en hierna onder d.)

<u>De rol van de raad bij het toepassen van de kerninstrumenten van de Omgevingswet</u>
De omgevingsvisie bevat het strategisch beleid en is voor de raad een sturingsinstrument. De raad bepaalt door het vaststellen van de omgevingsvisie op basis van een integrale benadering de kwaliteit, ambities en beleidsdoelstellingen van de fysieke leefomgeving en formuleert daarmee de kaders voor het omgevingsplan.
De raad stelt tevens het omgevingsplan vast, waarin de regels voor het grondgebied van Brunssum zijn opgenomen, die voor iedereen bindend zijn en door B & W worden gehandhaafd.

De raad kan verder regels stellen als B&W zelf uitvoering en handhaving als taak hebben en moeten regels stellen als de omgevingsdienst dat in opdracht van B&W doen.

De raad is volgens de wet niet het bevoegd gezag bij het vaststellen van programma's. Bijsturing is desondanks mogelijk via de politieke weg en de controlerende rol.
De raad heeft evenwel bij motie van 13 november 2018 (zie bijlage 1) unaniem de wens uitgesproken om 'de raad actieve invloed te geven bij het opstellen van de in het kader van de Omgevingswet op te stellen programma's'. Het ligt dus voor de hand om de raad conform de afgesproken beleidscyclus actief te betrekken bij het opstellen en actueel houden van het programmaportfolio en bij de kaderstelling, monitoring en evaluatie van de diverse programma's.

<u>Bindend adviesrecht van de raad bij buitenplanse omgevingsvergunningen</u>
Onder de Omgevingswet is het college bevoegd om door middel van het verlenen van een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten af te wijken van regels die in het omgevingsplan staan (5.1 lid 1 sub a Omgevingswet juncto 5.8 Omgevingswet). Deze vergunning kan worden gebruikt om initiatieven en omgevingsplanactiviteiten die niet passen in het geldende ongevingsplan mogelijk te maken.
Op grond van diezelfde Omgevingswet kan de gemeenteraad categorieën van gevallen aanwijzen waarin zij in de procedure voor verlening van een dergelijke vergunning, een adviesrecht wil (16.15a

onder b sub 1 Omgevingswet). Het college mag dan in haar besluit over de aanvraag om vergunning niet afwijken van het advies van de raad (16.15b Omgevingswet). Het advies van de raad heeft met andere woorden een bindende werking.
Wat is de huidige praktijk?
Onder het huidige recht kan de raad een lijst met gevallen vaststellen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet noodzakelijk is. In Brunssum heeft de raad een dergelijke lijst in 2015 vastgesteld (zie bijlage 2).
Onder de Omgevingswet ligt de bevoegdheid bij het college en kan de raad een lijst met gevallen vaststellen waarin een advies van de raad wel nodig is. Dus een omgekeerde benadering. Stelt de raad niet vast in welke gevallen zij een adviesrecht wenst dan is er geen betrokkenheid van de raad bij de verlening van een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Voorgesteld wordt om de huidige praktijk voort te zetten en de algemene verklaring van geen bedenkingen om te zetten in het adviesrecht. Dat betekent, dat de raad bij buitenplanse omgevingsvergunningen een bindend adviesrecht heeft, tenzij een geval zoals vermeld op de lijst in bijlage 2 aan de orde is.

Raadsbesluiten vóór invoeringsdatum Omgevingswet
Op het moment dat de wet van kracht wordt moeten in elk geval de volgende raadsbesluiten zijn genomen:

1. Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft (zie hiervoor);
2. Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is (zie onder d.);
3. Verordening Nadeelcompensatie (v/h planschadeverordening);
4. Instellen / herbenoemen commissie ruimtelijke kwaliteit (v.h. welstandscommissie);
5. Raadsbesluit Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen (zie onder b.) ;
6. Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt).

Ad 3. Verordening nadeelcompensatie (v.h. planschadeverordening)
De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het inperken van rechten of neveneffecten door werkzaamheden. Het gaat dus om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten, en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel. Nadeelcompensatie is dus breder dan planschade,

Naar verwachting treedt in 2022 de nadeelcompensatieregeling cfm titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking. In die regeling worden bestaande regelingen voor nadeelcompensatie in verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen samengevoegd en geharmoniseerd. In 2022 treedt ook de Omgevingswet in werking. In de Ow is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die aansluit op de generieke regeling uit de Awb (hoofdstuk 15 van de Ow).
Vandaar dat de huidige planschadeverordening moet worden vervangen door een verordening nadeelcompensatie.

Ad 4. Commissie Ruimtelijke kwaliteit
De wet verplicht het instellen van een (gemeentelijke) adviescommissie, in elk geval voor vergunningaanvragen voor Rijksmonumenten maar ook voor een andere dan rijksmonumentenactiviteit in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als B&W hiervoor aanleiding zien.
Deze commissie moet voor inwerkingtreding van de wet aangesteld zijn. De wet kent géén overgangsrecht voor de huidige welstandscommissie en monumentencommissie. Zonder verdere actie zou dit betekenen dat (de taken van de) welstandcommissie en monumentencommissie komen te vervallen.
Aangezien eind 2019 een stadsbouwmeester en monumentencommissie door de raad zijn benoemd en alle gemeentelijke taken op het gebied van welstandsadvisering en monumenten met deze functies afdoende zijn

geborgd, kiezen we vooralsnog voor het handhaven van de huidige praktijk . Dit vraagt een apart besluit van uw raad. De uitvoeringspraktijk moet uitwijzen of een bredere taak van de huidige commissie gewenst is.

Ad 6. Legesverordening

Gemeenten moeten vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet hun leges(verordening) aangepast hebben. Samen met de Omgevingswet wordt ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen ingevoerd. Deze wet heeft grote gevolgen voor de bouwtechnische taken bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning die nu nog binnen de gemeente zijn ondergebracht. Een groot deel van deze taken wordt na invoering van de Wet kwaliteitsborging door marktpartijen uitgevoerd. Dit betreft twee onderdelen:

a. aanpassing vanuit wettelijke eisen die zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen stelt, waaronder het verdwijnen van een aantal vergunningen, het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke toets bij vergunningen, de mogelijkheid om leges te heffen op milieuvergunningen, wijzigingen in terminologie en kostenstructuur;
b) aanpassingen vanuit lokale keuzes die samenhangen met de gemeentelijke filosofie op regulering. Als gevolg van deze lokale keuzes, is de legesverordening de aankomende jaren naar verwachting sowieso aan veranderingen onderhevig, in ieder geval totdat er zicht komt op het definitieve, gemeente-dekkende omgevingsplan.

Het vraagstuk van kosten en dekking voor dienstverlening aan derden (in het kader van omgevingsplan-initiatieven), hangt direct samen met onze dienstverleningsvisie. Daarnaast is het van belang om via een impactanalyse zicht te krijgen op de consequenties voor de gemeentelijke begroting.

Het streven is om genoemde raadsvoorstellen zoveel mogelijk gelijktijdig met dit concept ambitiedocument (december 2021) aan de raad aan te bieden. Ten aanzien van de legesverordening zal een splitsing plaatsvinden. De actualisering van de legesverordening zal op 1-1-2022 op gebruikelijke wijze plaatsvinden. Voor 1-7-2022 wordt dan een herziening vastgesteld, waarin de gevolgen van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging worden opgenomen. Dit kan niet eerder.

Uitgangspunten

1.De rolverdeling tussen raad en college van B&W in het kader van de Omgevingswet ligt in het verlengde van de reguliere bevoegdhedenverdeling op grond van de Gemeentewet en stemmen we af op bestaande afspraken in de praktijk;

2.Ter uitvoering van de motie 'Omgevingswet' van 13-11-2018 heeft de raad actieve invloed bij het opstellen van de in het kader van de Omgevingswet op te stellen programma's.

3.de algemene verklaring van geen bedenkingen bij een buitenplanse activiteit wordt omgezet in het adviesrecht van de raad. Het college brengt daartoe een raadsbesluit in procedure, dat ingaat op de invoeringsdatum van de Omgevingswet en waarin tevens de participatieverplichting wordt vastgelegd;.

4. de raadsbesluiten die vóór invoering van de Omgevingswet moeten worden genomen, worden zoveel mogelijk gelijktijdig met dit ambitiedocument maar in elk geval in het 1e kwartaal van 2022 geagendeerd.

d. Participatie

De Omgevingswet gaat uit van een andere verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheid en samenleving. Dat betekent meer ruimte geven om met initiatieven te komen. Loslaten en niet alles vastleggen in regels. En meer vertrouwen op de creativiteit, zelfwerkzaamheid en inventiviteit van de lokale gemeenschap,

De Omgevingswet zegt alleen dat er participatie moet plaatsvinden, maar niet hoe dat moet. Dit geeft gemeenten ruimte om een werkwijze te ontwikkelen die past in de lokale context. Bij participatie in het kader van de Omgevingswet is het van belang om onderscheid te maken tussen een aantal aspecten:

- *Participatie om als gemeente aangesloten te zijn op initiatieven uit de samenleving.*
  De gemeente weet wat er leeft in de samenleving en kent ideeën voor initiatieven in een vroeg stadium. Zo kan ze bepalen welke rol zij daarbij wil spelen.

- *Participatie bij het maken van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.*
  Vanuit de wet geldt een kennisgevings- en een motiveringsplicht bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het bevoegd gezag geeft bij de kennisgeving van een besluit aan hoe de participatie wordt vormgegeven en het bevoegd gezag geeft bij de vaststelling van het besluit aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding en wat de resultaten daarvan zijn.

- *Participatie bij de behandeling van initiatieven en vergunningaanvragen*
  Hierbij gaat het om het horen en zorgvuldig afwegen van de belangen van de direct betrokkenen bij het initiatief. Bij het indienen van een vergunningaanvraag krijgt de initiatiefnemer te maken met de aanvraagvereiste ‘participatie’. Hierbij geeft de initiatiefnemer aan of, en zo ja hoe, burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. De gemeenteraad kan gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is (artikel 16.55 lid 7 OW). Pas daarna mag een aanvraag worden ingediend voor een omgevings-vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het is dan dus de initiatiefnemer die, voordat een aanvraag om van het omgevingsplan af te wijken kan worden ingediend, de participatie en het overleg moet organiseren.
  De motiveringsplicht stimuleert dus het bevoegd gezag tot participatie, terwijl de aanvraagvereiste de initiatiefnemer aanzet om actief de interactie met de omgeving/ belanghebbenden aan te gaan. B&W zijn hoe dan ook verantwoordelijk voor de participatie en dienen ervoor te zorgen c.q.te waarborgen, dat eenieder positief kan meedenken over een nog te maken keuze.

Wet versterking participatie op decentraal niveau

Met het wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau' wil het kabinet de verplichte inspraakverordening verbreden tot een participatieverordening. Het kabinet beoogt met de wet niet alleen om inwoners invloed te geven op de voorbereiding van gemeentelijk beleid, maar ook op de uitvoering en evaluatie van beleid. In de participatieverordening kunnen gemeenten ook de spelregels rondom het uitdaagrecht (de Nederlandse variant van Right to Challenge) vastleggen.

De VNG onderschrijft het belang van een heldere set van spelregels, waardoor duidelijk is voor inwoners en belanghebbenden hoe hun input wordt meegenomen in het proces, niet alleen vooraf maar ook achteraf. Het conceptvoorstel sluit aan bij de ontwikkelingen die gemeenten zelf in gang hebben gezet.
De wet treedt naar verwachting in 2022 in werking. De VNG ontwikkelt vooruitlopend hierop in afstemming met gemeenten en het ministerie van BZK een model voor de participatieverordening en een handreiking bij de uitvoering van het wetsvoorstel.

Uitgangspunten:

1. Conform coalitieprogramma 'de burger centraal' betrekken we bewoners, bedrijven en maatschappelijk middenveld vroegtijdig bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en programma's/ projecten in de fysieke leefomgeving. Daardoor krijgen we alle relevante belangen, meningen, creatieve ideeën en praktijkervaringen in beeld en vergroten we de kwaliteit en het draagvlak voor het ontwikkelen en beheren van de fysieke leefomgeving.

2. Onze opvatting dat participatie vanzelfsprekend is, klinkt door in de manier waarop we participatie in de Omgevingswet concreet vorm geven. We bieden de samenleving de gelegenheid om mee te denken en te doen bij onderwerpen die hun directe leefomgeving raken. We zorgen ervoor, dat bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties hierover zeggenschap kunnen uitoefenen. En we geven vooraf inzicht geven in het proces dat we doorlopen en motiveren achteraf wat we hebben gedaan met de uitkomsten van de participatie;

3. We geven maximale ruimte aan de samenleving om zelf initiatieven te nemen. Daarin wegen de belangen van andere burgers/partijen nadrukkelijk mee. Daarom stimuleren we initiatiefnemers tot vanzelfsprekende participatie. We vinden het niet maar dan normaal dat je met je buren of andere belanghebbenden praat over je initiatief en hen erbij betrekt;

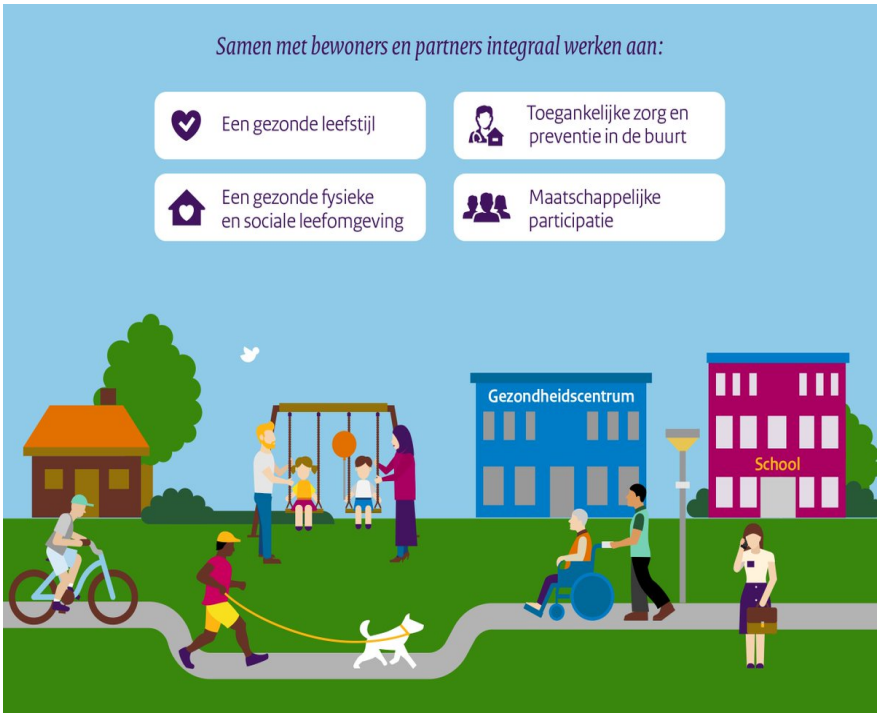
4. Voor initiatieven die niet passen in het Omgevingsplan stellen we participatie verplicht, ongeacht de grootte van het initiatief en de mate van afwijking van het Omgevingsplan;

5. We helpen initiatiefnemers middels ondersteuning van een casemanager en een participatiewijzer bij het organiseren van participatie en de verslaglegging hiervan;

6. uit een oogpunt van transparantie en met het oog op de inwerkingtreding van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' stelt de raad uiterlijk in 2023 het lokaal participatiebeleid vast en formaliseert dit beleid desgewenst in een verordening.

e. Gezondheid en de Omgevingswet

Het creëren van een gezonde leefomgeving is een belangrijk streven. De mens is onderdeel van de leefomgeving en de leefomgeving is onderdeel van het menselijk bestaan. Zij beïnvloeden elkaar en als wij betrokken en met aandacht met de leefomgeving omgaan dan heeft dat een positieve invloed op onze gezondheid en op het ecologisch systeem als geheel.

In de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 (LNG) en in de uitvoeringsagenda van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zijn ambities gesteld die betrekking hebben op een gezonde en natuurinclusieve leefomgeving.

Uitgangspunt is een ‘Health in All Policies-benadering’: gezondheidsvraagstukken worden vanuit een breed perspectief aangepakt, waarbij de verschillende domeinen worden overstegen. Vanaf 2024 maakt gezondheid een vast onderdeel uit van de belangenafweging in ruimtelijke beleidsontwikkeling. Dit noodzaakt tot meer verbinding tussen het fysieke en het sociale beleidsdomein.

Een gezonde en leefbare omgeving bestaat niet zonder natuur. Het is de basis van ons voortbestaan en de economie. Er bestaat daarom een grote synergie tussen de inspanningen gericht op gezondheid en de natuur en biodiversiteitsdoelstellingen.

De nieuwe Omgevingswet die op 1 juli 2022 in werking treedt, is erop gericht om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden en de fysieke leefomgeving zodanig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen dat alle maatschappelijke functies ook op de lange termijn duurzaam vervuld kunnen worden.

Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Het bevordert ook de positieve gezondheid. Met positieve gezondheid wordt de eigen kracht van mensen benadrukt. De leefomgeving (school, werk, zorginstelling, wijk, stad, regio, landelijk- en natuurgebied) kan een instrument zijn om te komen tot gezondheidswinst. Dit kan door:

- gezondheidsbevordering: bijvoorbeeld het stimuleren van bewegen, vergroenen van de omgeving of goede beschikbaarheid van gezonde voeding én via
- gezondheidsbescherming: bijvoorbeeld door verminderen van luchtvervuiling, lichtvervuiling, blootstelling aan UV-straling en geluidshinder.

De Omgevingswet verplicht de gemeente om de fysieke leefomgeving zo in te richten, dat deze gezond is, toegankelijk is voor iedereen én dat mensen deze kunnen benutten voor een gezonde leefstijl. Bij een gezonde leefomgeving denken we aan een omgeving die:

- schoon en veilig is;
- uitnodigt tot ontspanning, bewegen, spelen en sporten, fietsen, wandelen en ontmoeten;
- zorgt voor goede bereikbaarheid en openbaar vervoergebruik stimuleert;
- aantrekkelijk en herkenbaar is door een zorgvuldig ontwerp en inzet van erfgoed en identiteit van leefomgeving;
- een goede milieukwaliteit (geluid, lucht, water, bodem, externe veiligheid) heeft;
- voldoende groen, biodiversiteit en water bevat en voorbereid is op een klimaat met grotere weersextremen (bv. hitte en UV-straling), maar ook verspreiding van infectieziekten voorkomt;
- gezonde en duurzame woningen heeft;
- uitnodigt tot het maken van gezonde voedselkeuzes;
- een gevarieerd aanbod aan voorzieningen (bijvoorbeeld woningen, scholen, winkels, cultuur, bedrijven, openbaar vervoersvoorzieningen, sport) biedt;
- rekening houdt met de behoeften van de (toekomstige) bewoners en specifieke bevolkingsgroepen (kinderen, ouderen, chronisch zieken, mensen met beperkingen, lagere inkomensgroepen), arbeid en arbeidsomstandigheden en toegankelijk is voor iedereen.

De Omgevingswet geeft bestuurders en beleidsmakers meer handvatten om samen met burgers een gezonde groene leefomgeving te ontwikkelen. In de Omgevingswet is bijvoorbeeld vastgelegd dat overheden bij het ontwikkelen van gebieden in een zo vroeg mogelijk stadium nadenken over het realiseren van een gezonde groene fysieke leefomgeving. Zij kunnen lokale gezondheidsambities vastleggen en uitwerken in verschillende instrumenten van de Omgevingswet,

De Nationale Omgevingsvisie biedt de basis om regionaal inhoudelijke keuzes te maken. Een van de vier integrale prioriteiten van de NOVI luidt ‘Sterke en gezonde steden en regio’s’. Het Rijk zoekt hierin de samenwerking met de relevante regionale en lokale partijen. Gezondheid komt daarom ook terug in de samenwerkingsafspraken tussen Rijk en regio. Er zijn acht NOVI gebieden aangewezen, waaronder Zuid-Limburg, die dienen als leer- en praktijk gebieden. Belangrijk instrument hierbij zijn de omgevingsagenda’s.

Kansen voor gezondheidsbevordering door het benutten van de leefomgeving worden de laatste jaren steeds meer gezien. Tegelijkertijd kan de samenwerking tussen het sociale en fysieke domein op het niveau van bestuur en beleid nog aanzienlijk worden verstevigd. Doordat beide werelden veelal sectoraal zijn georganiseerd en op een andere manier naar de wereld kijken, is samenwerking niet vanzelfsprekend. Ook wordt er nog maar beperkt gemonitord en geëvalueerd, waardoor we weinig inzicht hebben in de mate/omvang waarin het verbeteren van de leefomgeving gezondheidswinst oplevert. Het benutten van de meekoppelkansen, het intensiveren van de samenwerking en monitoren van de resultaten van beleidsinspanningen behoeft de komende jaren dus nog de nodige aandacht. Integraal en programmatisch werken aan een gezonde leefomgeving

kan dus op meerder fronten winst opleveren. Vandaar dat enkele jaren in Zuid Limburg is gestart met het programma Trendbreuk.

Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving

GGD Nederland heeft in samenwerking met het RIVM en andere kennispartners 'kernwaarden voor een gezonde leefomgeving' opgesteld. Deze kernwaarden geven handvatten om in gesprek te gaan over de lokale ambities in het kader van een gezonde leefomgeving en mogelijke maatregelen om deze ambities te realiseren. Het zijn waarden die idealiter in elk ruimtelijk plan aan de orde zouden moeten komen.

- Woonomgeving
  - Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving
  - Voor iedereen zijn er -dichtbij en toegankelijk- aantrekkelijke plekken
  - De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht
  - Wonen en druk verkeer zijn gescheiden
  - Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd. Overlastgevende bedrijven staan op afstand
- Mobiliteit
  - Actief vervoer (lopen, fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard
  - Tussen kernen zijn goede (E) fiets- en OV-verbindingen
- Gebouwen
  - Het binnenklimaat is prettig en gezond
  - Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam
  - Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

Programma Trendbreuk

Gezondheidskansen zijn in Nederland niet gelijk verdeeld, de bestrijding van deze ongelijkheid schiet te kort. Om deze kloof te dichten is een lokale of regionale aanpak nodig die zich ook richt op de maatschappelijke oorzaken van gezondheidsachterstanden. De Zuid-Limburgse aanpak Trendbreuk wordt als een inspirerend voorbeeld beschouwd.
Zuid-Limburg springt eruit door een brede krachtenbundeling van gemeenten, provincie, maatschappelijke organisaties, onderwijs en zorgverzekeraars. De laatste jaren is het besef gegroeid, dat gezondheidskansen veel meer samenhangen met langdurige en maatschappelijke problemen zoals werkloosheid, armoede, stress, eenzaamheid en minder goede of soms ronduit slechte woonsituaties. Lager opgeleiden leven zelfs zeven jaar korter en vijftien jaar minder in goede gezondheid dan hoger opgeleiden. Deze ongelijkheid neemt toe.

Zuid-Limburg is een gebied waar de gezondheidsopgave groter is ten opzichte van de rest van het land. Maar de regio kenmerkt zich ook door de drive en daadkracht om deze achterstanden in te lopen. Trendbreuk is een langjarige aanpak waarin nadrukkelijk niet alleen zorg, maar ook andere levensdomeinen als opgroeien, onderwijs en werk centraal staan.
Daarnaast heeft Zuid-Limburg binnen de Nationale Omgevingsvisie (NOVI: het rijksbeleid voor de fysieke leefomgeving) een speciale status gekregen. Als NOVI-gebied staat hier het opgroeien in sterke en gezonde steden centraal, waarbij specifiek de koppeling wordt gemaakt tussen sociaalmaatschappelijke en fysiek-ruimtelijke opgaven, zoals verduurzaming. In het stedelijk vernieuwingsgebied Heerlen-Noord wordt een aanpak ontwikkeld waarbij het werken aan achterstanden hand in hand gaat met de aanpak van veiligheid en leefbaarheid. Daarbij ook voortbouwend op de regiodeal Parkstad.
Dankzij een vooruitstrevende en integrale aanpak van de oorzaken die achter de gezondheidsachterstanden liggen, is Zuid-Limburg inmiddels een inspirerend voorbeeld voor andere regio's in Nederland als het gaat om het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

De beweging van focus op ziekte en zorg naar het bevorderen van gezondheid en welbevinden, ook in de fysieke leefomgeving, is essentieel in de bestrijding van gezondheidsongelijkheid.
Hoewel de Zuid-Limburgse aanpak kansrijk is, is er ook nog veel te winnen. De gezondheidsachterstanden zijn bovengemiddeld fors. Een intersectorale en langjarige betrokkenheid van de Rijksoverheid is essentieel Met een meerjarig en domeinoverstijgend partnerschap tussen rijk en regio komt de eerlijke kans op een gezond en kansrijk leven in Zuid-Limburg een flinke stap dichterbij."

Een gezonde leefomgeving in Brunssum

Het Rijk, de Provincie, de GGD (namens de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten) en onderwijs- en zorgpartners hebben zich gecommitteerd om meerjarig, tot 2025, werk te maken van Trendbreuk om achterblijvende gezondheidssituaties in te lopen.
Kansrijke Start is een eerste onderdeel van het programma Trendbreuk. Kansrijke Start richt zich op acties vóór de zwangerschap (Nu Niet Zwanger), tijdens de zwangerschap (Voor Zorg) en na de geboorte van het kind (bijvoorbeeld Stevig Ouderschap). Samen met andere gemeenten van Zuid Limburg en de basisscholen realiseren we met één JGZ (jeugdgezondheid) de ambitie om de groep gezonde kinderen te vergroten door een gezonde leefstijl te bevorderen (JOGG, Gezonde Basisschool van de Toekomst, bestrijding overgewicht/obesitas). We betrekken ouderen bij activiteiten met het doel de gezondheid te bevorderen. Door bezig zijn, bewegen, gezien en gehoord te worden beperken we negatieve gezondheidseffecten.
Het gezondheidsbeleid in Brunssum heeft nu nog vooral een sociaal-maatschappelijke focus. Gelet op de brede doelstelling van de Omgevingswet is het streven om de samenwerking tussen het sociale en de fysieke omgeving te intensiveren.

Uitgangspunten

1. In navolging van de NOVI-ambitie 'sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg' en de ambities in het kader van de Regiodeal en het programma Trendbreuk en gelet op de brede reikwijdte van gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering geven we het thema 'de gezonde stad' een prominente plek c.q. hanteren we dit thema als 'leitmotiv' in onze omgevingsvisie en strategische koers voor de komende jaren;

2. Het gezondheidsbeleid wordt de komende jaren integraal ontwikkeld in goede samenwerking tussen het fysieke en sociale domein, met optimale benutting van de meekoppelkansen en door vooraf de uitgangssituatie in Brunssum in kaart te brengen, zodat achteraf de (mate van) gezondheidswinst kan worden vastgesteld. Daartoe maken we gebruik van elders in het land reeds beproefde instrumenten (www.brabantscan.nl , www.gelderland.nl/Quickscan-Gezonde-Leefomgeving) .

2. Bij het uitwerken van de kerninstrumenten van de Omgevingswet en ruimtelijke planvorming houden we de landelijk geformuleerde kernwaarden voor een gezonde leefomgeving steeds voor ogen.

4. Ambities vertalen naar de uitvoeringspraktijk

Zoals in de inleiding reeds aangegeven zien wij de Omgevingswet als een uitgelezen kans om de dienstverlening aan onze burgers en de verbinding met de lokale samenleving nog verder te verbeteren. Ons streven is om inwoners en andere initiatiefnemers een meer centrale rol te geven bij beslissingen over de kwaliteit van hun leefomgeving.

Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid zoeken we een nieuw evenwicht tussen onze traditionele en nieuwe overheidsrollen en het vermogen van de samenleving om actief met passende initiatieven te komen. Dit impliceert een voortdurende zoektocht naar een goed samenspel tussen overheid en samenleving bij de inrichting van de woon- en leefomgeving. Dit nieuwe samenspel is niet van vandaag op morgen geregeld en zal zich voltrekken via een geleidelijk proces van ‘trial en error’.

De invoering van de Omgevingswet is een majeure en complexe opgave, die voortvloeit uit en nauw verbonden is met bredere maatschappelijke ontwikkelingen en gemeentelijke ambities; deze veranderopgave heeft ook nadrukkelijk raakvlakken heeft met eerder ingezet beleid en verbeterdoelstellingen binnen de ambtelijke organisatie (in het kader van organisatieontwikkeling en ontwikkeling gemeentelijke dienstverlening).

In hoofdstuk 3 hebben wij vermeld, dat in de praktijk een tweesporenbeleid wordt gevolgd.
Voor de korte termijn zijn de inspanningen erop gericht, dat onze dienstverlening vanaf de invoeringsdatum van de Omgevingswet voldoet aan de minimale eisen. Dit gaat onder andere over onze interne processen, kunnen werken met de nieuwe regelgeving, het (tijdelijk) Omgevingsplan en het digitale stelsel omgevingswet (DSO), samenwerking met ketenpartners, etc.
Het in 2019 vastgestelde implementatieplan, waarvan de activiteitenplanning inmiddels al twee maal is aangepast aan de gewijzigde invoeringsdatum, is hierbij richtinggevend.

Dit ambitiedocument geeft met name richting aan de bestuurlijke ambities en groeistrategie voor de verdere implementatie van de Omgevingswet ná 1 juli 2022. Deze strategie is enerzijds gericht op de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet en anderzijds op het ontwikkelen van het nieuwe instrumentarium.
De aanpak voor de lange termijn gaan we gefaseerd en werkende weg vormgeven langs twee werklijnen, 'werkwijze en cultuur' en 'instrumentarium'.

a. <u>Werkwijze en cultuur</u>

Integraliteit, participatie, samenwerking en het ja, mits principe vormen de sleutelbegrippen in de toekomstige manier van werken. Ook gaan we meer investeren in het programma- en gebiedsgericht werken. Zoals gezegd wordt In de huidige praktijk al gedeeltelijk in de geest van de Omgevingswet gewerkt. Zo kent de afdeling Publieksdiensten één regisseur voor het totale planproces en vindt interne afstemming en samenwerking plaats tussen de afdelingen/ teams van ROV, VTH en Vergunningverlening en extern met de Regionale Uitvoerings Dienst (RUD), provincie Limburg en andere partners. Het gebiedsgericht werken krijgt al vorm in het Centrum, op de Oostflank en in de wijk Brunssum-Noord.

Het verankeren van het ‘anders werken’ is een geleidelijk proces en zal op diverse manieren vorm krijgen:

- door de bestuurlijke ambities zowel beleidsmatig als uitvoeringstechnisch te vertalen naar concrete pilots en activiteiten;
- door in de procesgang van de vergunningverlening aandacht te besteden aan de kernbegrippen van de Omgevingswet;

- door de andere manier van werken te stimuleren door het organiseren van de dialoog, opleidingen en kennisbijeenkomsten en natuurlijk door er in de praktijk mee aan de slag te gaan (leren en ontwikkelen).

Na de invoeringsdatum handhaven we dan ook de projectorganisatie om de vertaling van dit ambitiedocument in de uitvoeringspraktijk te sturen en te monitoren en om te beoordelen of/ hoe de maatschappelijke en veranderdoelen van de Omgevingswet vorm krijgen.
De voortgang en ontwikkelingen bespreken we in de raadswerkgroep (zie hierna) en koppelen we periodiek terug naar de raad via de reguliere P en C-documenten c.q. via een raadsinformatiebrief.

b. Ontwikkelen instrumentarium

- *De Omgevingsvisie* bevat de gewenste lange termijn ontwikkelingsrichting op hoofdlijnen voor het hele grondgebied voor de belangrijkste opgaven. Doel van de visie is het bevorderen van de samenhang in beleid voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat in ieder geval:
  - de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
  - de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied.
  - de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid (doelen en aanpak).
  - De planhorizon: wat willen wij bereiken in de periode tot 2035? (de huidige structuurvisie loopt tot 2025)

- *De Omgevingsprogramma's* beschrijven hoe wij op korte en middellange termijn aan deze ontwikkelingsrichting uitvoering willen geven. De programma's vormen een samenhangend pakket van maatregelen en projecten die zijn gericht op het realiseren van de gewenste kwaliteit van de leefomgeving, eventueel gebiedsgericht.

- *Het Omgevingsplan* geeft lokale regels en afwegingskaders voor nieuwe ontwikkelingen en activiteiten. Het vervangt niet alleen de huidige bestemmingsplannen, maar geeft ook alle regels over de fysieke leefomgeving (waaronder APV en andere beleidsregels en de rijksregels [bruidsschat]).

Het onderscheid en de samenhang tussen genoemde instrumenten ziet er in schema als volgt uit:

	Omgevingsvisie	Programma	Omgevingsplan
Karakter	Strategisch, integraal, opgavegericht, politiek, bestuurlijk, kaderstellend	Uitvoeringsgericht, (multi)sectoraal, strategische elementen mogelijk	Uitvoeringsgericht en kaderstellend
Inhoud	Ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van de fysieke leefomgeving als geheel	Uitwerking beleid voor bepaalde sector of bepaald gebied	Bindende regels voor burgers en bedrijven en overheden, dus één ieder
Samenhang domeinen	Eén integraal ontwikkelingsbeleid voor fysieke leefomgeving	(Multi)sectoraal, inzetten op afstemming, coördinatie verschillende domeinen	Eén integraal kader met bindende regels
Horizon	Lange termijn	Korte termijn	
Werking	Basis voor programma's en het omgevingsplan en andere handelingen van het orgaan de visie opstelt	Basis voor inzet maatregelen van het programmavaststellend orgaan over het desbetreffende onderwerp	Kaderstellende basis voor initiatieven
Juridische status	Bindt enkel het orgaan dat de visie vaststelt	Bindt enkel het orgaan dat het programma vaststelt	Bindt een ieder (burgers, bedrijven, maar ook overheden)
Vaststelling	Gemeenteraad	College van B&W	Gemeenteraad

Aangezien de raad het bevoegd gezag is voor het vaststellen van omgevingsvisie en omgevingsplan en actief betrokken wil worden bij het opstellen van programma's blijft ook de raadswerkgroep na de invoeringsdatum in stand.

Met inachtneming van de regelgeving van de Omgevingswet en de door de raad gestelde ambities en rekening houdende met de in dit ambitiedocument voorgestelde beleidscyclus stellen we in nauw overleg met de raadswerkgroep een integraal plan van aanpak op voor de totstandkoming van omgevingsvisie, omgevingsplan en programma's en voeren dit gefaseerd uit..

Globaal ziet de planning vanaf 2022 er als volgt uit:

<table>
<tr><th></th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026-2029</th></tr>
<tr><td>Dienstverlening OW</td><td>Minimale eisen</td><td colspan="2">Doorontwikkeling -></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>over invoering OW/ aanpak instrumentarium</td><td>over omgevingsvisie en programma's</td><td></td><td></td><td>Over omgevingsplan</td></tr>
<tr><td>Pilots en activiteiten staande organisatie en programma organisatie ontwikkeling</td><td>Nog nader te bepalen</td><td>n.n.t.b.</td><td>n.n.t.b.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Participatiebeleid/ -verordening</td><td>Experimenteren en beleidsvoorbereiding</td><td>Vaststelling raad</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Raadsbesluiten Omgevingswet</td><td>Uiterlijk 1e kwartaal</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Omgevingsvisie</td><td rowspan="3">Integraal plan van aanpak + voorbereiding</td><td>Vaststelling raad</td><td colspan="2" rowspan="2">Monitoring uitvoering visie en programma's + periodieke terugkoppeling</td><td>Evaluatie en bijstelling visie raad</td></tr>
<tr><td>Programma's</td><td>Opstellen programma-portfolio</td><td>Evaluatie en bijstelling</td></tr>
<tr><td>Omgevingsplan</td><td colspan="3">Voorbereiding en gebiedsgerichte uitwerking onderdelen omgevingsplan</td><td>Uiterlijk 2029 vaststelling raad</td></tr>
</table>

Beschikbare budgetten:

jaar	bestemming	budget
2022	Invoeringsbudget OW	150.000
2022	Opstellen Omgevingsvisie	150.000
	Opstellen Omgevingsplan	100.000
2023	Opstellen Omgevingsplan	50.000

Bijlage 1

Motie Omgevingswet

Constaterende dat:

- de invoering van de Omgevingswet voorzien is voor 2021;
- de Omgevingswet vooral een andere manier van werken vereist en niet per se andere regelgeving betekent;
- daarmee ook de rol van de Gemeenteraad verandert.

Overwegende dat:

- het wenselijk is dat de ontwikkeling van Raad en ambtelijke dienst synchroon lopen;
- het goed functioneren van de Omgevingswet voor onze inwoners betekent dat ook de Raad getraind moet worden in deze nieuwe werkwijze en mentaliteitsverandering;
- ontwikkeling en scholing een eigen verantwoordelijkheid van de raad is, maar dat de samenhang met de training van de ambtelijke dienst in deze om een gezamenlijk ontwikkelplan vraagt zodat aan het einde iedereen over dezelfde informatie beschikt en helderheid heeft over de respectievelijke rollen.

Roepen het college op om:

- [redacted] - gekoppeld aan het ontwikkeltraject van de ambtelijke dienst met betrekking tot de omgevingswet, in samenwerking met de griffie een trainingsprogramma voor de raad te ontwikkelen zodat ook de raad kennis heeft van Omgevingswet, de veranderende werkwijze en de vereiste verandering in mentaliteit ten aanzien van ruimtelijke vraagstukken. En dit voorstel voor een gezamenlijk ontwikkeltraject voor te leggen aan de gemeenteraad;
- [redacted] - in dit plan onder andere rekening te houden met de mogelijkheid om de gemeenteraad actieve invloed te geven bij het opstellen van de in het kader van de Omgevingswet op te stellen Programma's.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bijlage 2 Lijst categorieën van gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad niet is vereist.

Bijlage (Verseonnr. 554984) bij het raadsvoorstel genaamd "Projectafwijkingsbesluiten: Verklaring van geen bedenkingen en samenloop van twee planprocedures" Gemeenteblad 2015 nr. 2 (Zaaknr. 546401)

Lijst categorieën van gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen, als bedoeld in artikel 6.5 lid 1 BOR, niet is vereist voor een aanvraag om omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12 eerste lid onder a sub 3 Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Deze lijst luidt als volgt:

1. Het bouwen of anderszins toevoegen van maximaal 10 woningen (grondgebonden en gestapeld) met daaraan inherente voorzieningen (waaronder garageboxen), met dien verstande dat rekening dient te worden gehouden met hetgeen in onderdeel 8 van deze lijst is opgenomen.

2. Het bouwen van kantoren, winkels, horecabedrijven, maatschappelijke voorzieningen, dienstverlenende bedrijven, categorie 1- en 2- bedrijven, consumentverzorgende en ambachtelijke bedrijven met daaraan inherente voorzieningen.

3. De reconstructie van een weg met de daarbij behorende voorzieningen (zoals geluidschermen). Onder dit artikel valt alleen de reconstructie van een weg zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van fiets- of parkeerstroken of het aanleggen van rotondes. De beslissing tot het aanleggen van een geheel nieuwe weg of het verleggen van een weg ligt bij de raad.

4. Het bouwen of uitbreiden van een winkel bij een brandstofverkooppunt.

5. Een wijziging van het gebruik van gebouwen en/of onbebouwde gronden, anders dan ten behoeve van bouwen, mits passend bij de hoofdfunctie van het terrein.

6. Een wijziging van agrarisch gebruik indien het betreft extensief recreatief gebruik dan wel de ontwikkeling van natuur en bos.
Onder extensief recreatief gebruik wordt verstaan: vormen van openluchtrecreatie die niet intensief zijn (wandelen / fietsen). Bij de aanleg van voorzieningen voor extensieve openluchtrecreatie valt te denken aan de aanleg van wandelpaden, bankjes, picknickvoorzieningen en informatieborden. Kamperen bij de boer is intensieve openluchtrecreatie. Een dergelijke aanvraag moet wel aan de raad voorgelegd worden.

7. De bouw / realisering van hagelnetten en teeltondersteunende voorzieningen.

8. Het wijzigen van het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing in een woon- en/of recreatieve functie onder de voorwaarden dat:
a. het gaat om het bestaande hoofdgebouw, dat in maximaal vijf woningen of appartementen mag worden gesplitst;
b. de kwaliteit van de locatie wordt verbeterd: onder kwaliteitsverbetering wordt minimaal verstaan de sloop van alle bijgebouwen met een terugbouw van maximaal 25% van het oorspronkelijke volume en inpassing in het landschap van die nieuwbouw.

9. Het bouwen van bedrijfsgebouwen en bijgebouwen op een bestaand of ingevolge de gemeentelijke structuurvisie beoogd bedrijventerrein.

10. Het bouwen, ondersteunend dan wel additioneel, ten behoeve van sport of recreatie mits qua aard en omvang passend in de omgeving.
Toepassing van dit artikel is alleen mogelijk als het gaat om een ondersteunende of aanvullende uitbreiding of vervangende nieuwbouw. Een geheel nieuwe ontwikkeling op het gebied van sport of recreatie is op basis van dit artikel niet mogelijk.

11. Het afwijken van de in de bestemmingsplanregels gegeven maten, aantallen, afmetingen en percentages, op voorwaarde dat de uit te voeren activiteit een verplichte maatregel is met betrekking tot de onderwerpen milieu en veiligheid die zijn grondslag vindt in specifieke/hogere wetgeving en er geen onevenredige nadelige gevolgen ontstaan voor de omgeving (zoals bijvoorbeeld het plaatsen van kogelvangers bij Schutterijen, alsook het oprichten van een geluidsscherm).

12. Het afwijken van een in het bestemmingsplan gehanteerde maat tot ten hoogste 20 % waarbij de oppervlakte en inhoud eveneens met niet meer dan 20% mogen toenemen.

13. Een combinatie van functies en/of activiteiten als bedoeld onder artikel 1. tot en met 12 van deze lijst.
Voorwaarden:
a. Het betreft een (bouw)plan / ontwikkeling die verenigbaar is met de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde Structuurvisie (of Omgevingsvisie bij inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet) en de Strategische Visie.
b. Het betreft een (bouw)plan / ontwikkeling die verenigbaar is met de uitgangspunten in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg, de Provinciale Omgevingsverordening en eventueel aanvullend Provinciaal beleid, zoals dat geldt ten tijde van de aanvraag om een omgevingsvergunning.
c. De ontwikkelende partij reikt een goede ruimtelijke onderbouwing aan waarin de betreffende ontwikkeling nauwgezet wordt beschreven en waarbij aandacht is besteed aan rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid. Tevens wordt in de ruimtelijke onderbouwing aandacht besteed aan diverse sectorale aspecten, zoals bodem, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuhinder, natuur, archeologie, water, alsmede de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid. De ruimtelijke onderbouwing (inclusief bijbehorende onderzoeken) is voor rekening en risico van de ontwikkelende partij, maar komt in nauwe samenwerking met de gemeente tot stand en dient ook door de gemeente voor akkoord te worden bevonden.

<u>Toelichting algemeen</u>
Op 5 juli 2011 heeft de gemeenteraad besloten om in een aantal gevallen geen verklaring van geen bedenkingen te vereisen, zoals genoemd in artikel 6.5, eerste lid Besluit omgevingsrecht.
Destijds is bij het opstellen van deze lijst grotendeels aansluiting gezocht bij de vroegere artikel 19 lid 2 WRO lijst van Gedeputeerde Staten van Limburg. Waar nodig is deze aangepast aan het ruimtelijke beleid van de gemeente Brunssum en recentere regelgeving. Het voordeel van deze lijst is dat de gemeente aanvragen van de burger sneller, zonder tussenkomst van de gemeenteraad, kan afhandelen.

Bij projecten die niet binnen deze lijst vallen, veelal grote en/of controversiële projecten, heeft de gemeenteraad het laatste woord. Het uitgangspunt is dat het college dit soort grote en/of controversiële projecten vroegtijdig aan de gemeenteraad voorlegt voor een standpuntbepaling.
Het hanteren van de bovenstaande lijst betekent overigens niet dat het college geen rekening meer hoeft te houden met wet- en regelgeving of rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Bij het nemen van een projectafwijkingsbesluit zullen indien noodzakelijk ook andere overheidsorganen betrokken worden. Indien bijvoorbeeld provinciale belangen in het geding dreigen te komen dan moet met de

provincie vooroverleg gevoerd worden. Ook zal in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld toevoegen van woningen of toevoegen van retail, overleg met Parkstad worden gevoerd.

In de lijst van 5 juli 2011 is expliciet gerefereerd aan het toenmalige Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) uit 2006 en is dus rekening gehouden met daarin opgenomen perspectieven. Inmiddels is op 12 december 2014 het nieuwe POL 2014, alsmede de daarbij behorende Provinciale Omgevingsverordening vastgesteld. In dat nieuwe POL zijn bepaalde perspectieven / zoneringen anders benoemd. De eerder van toepassing zijnde perspectieven zijn dus niet meer vigerend en dat maakt de op 5 juli 2011 vastgestelde lijst niet meer toepasbaar.
Derhalve wordt in deze lijst niet meer expliciet verwezen naar bepaalde perspectieven / zoneringen. Als voorwaarde is nu gesteld dat de ontwikkeling past in het POL, zoals dat vigerend is op het moment van de aanvraag om een omgevingsvergunning. Indien een ontwikkeling niet voldoet aan het POL, dan is ten alle tijden een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad benodigd.

Aangezien de raad de gemeentelijke structuurvisie en de Strategische visie vaststelt, is in deze lijst eveneens als voorwaarde opgenomen dat de betreffende ontwikkeling moet passen in de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde Structuurvisie en Strategische visie. Indien een ontwikkeling dus wel voldoet aan een van de 13 genoemde ontwikkelingen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad niet is vereist, maar niet voldoet aan de gemeentelijke Structuurvisie en/of de Strategische Visie dan wordt het plan aan de raad voorgelegd met het verzoek om al dan niet een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001384
Gemeentebladnr.	: 2021/103
Afdeling opsteller	: Bestuurszaken
Naam opsteller	: Jeffrey Breijman
Bereikbaar onder	: +31455278485 / 0655322121, jeffrey.breijman@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Vaststelling ambitiedocument invoering Omgevingswet

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Per 1 juli 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Evenals alle andere gemeenten in Nederland bereidt ook Brunssum zich al enige tijd voor op de komst van deze nieuwe wet.

Voor de korte termijn zijn onze inspanningen erop gericht, dat de dienstverlening vanaf de invoeringsdatum van de Omgevingswet voldoet aan de minimale eisen. Dit betekent onder meer dat burgers / initiatiefnemers afdoende zijn geïnformeerd over de invoering en consequenties van de nieuwe wet en weten hoe ze een vergunning moeten aanvragen en welke eisen hieraan verbonden zijn. Dat organisatie en interne werkprocessen voldoen aan het nieuwe wettelijk stelsel. Dat we kunnen werken met de nieuwe regelgeving, het (tijdelijk) instrumentarium en het digitale stelsel omgevingswet (DSO). En dat de samenwerking met onze ketenpartners is afgestemd op de bedoelingen van de Omgevingswet.

Het in 2019 vastgestelde implementatieplan, waarvan de activiteitenplanning inmiddels al twee maal is aangepast aan de gewijzigde invoeringsdatum, is hierbij richtinggevend.

Bijgevoegd ambitiedocument geeft met name richting aan de bestuurlijke ambities en groeistrategie voor de verdere implementatie van de Omgevingswet ná 1 juli 2022. Deze strategie is enerzijds gericht op de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet en anderzijds op het ontwikkelen van het nieuwe instrumentarium (omgevingsvisie, -plan, -programma's en -vergunning)

b. Huidige situatie/probleemstelling

Om richting te geven aan de discussie over de gewenste bestuurlijke koers en ambities is medio 2020 een raadswerkgroep ingesteld. Deze raadswerkgroep heeft in 6 bijeenkomsten van gedachten gewisseld over de vraag hoe de sturing op de fysieke leefomgeving gestalte kan krijgen.

Met externe ondersteuning heeft een verkenning plaatsgevonden van de nieuwe kerninstrumenten, van de bestuurlijke rolverdeling en van de wijze waarop regels (in het Omgevingsplan) kunnen bijdragen aan de (in de nog op te stellen Omgevingsvisie) gestelde doelen voor beheer en ontwikkeling van de leefomgeving. Ook is gesproken over het belang van participatie binnen het fysieke domein. Daarnaast is ingezoomd op de gewenste afstemming van het lokale beleid op regionale, provinciale en nationale beleidskaders en de noodzakelijke samenhang tussen het fysieke en sociale domein. De beraadslagingen in de raadswerkgroep hebben geleid tot een aantal ambitie- en standpuntbepalingen, die in dit ambitiedocument nader geconcretiseerd zijn.

gemeente Brunssum

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Bijgevoegd ambitiedocument geeft richting aan het ontwikkelproces op de middellange en lange termijn (periode 2022-2029), dat enerzijds gericht is op de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet en anderzijds op het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten

Integraliteit, participatie, samenwerking en het 'ja, mits principe' vormen de sleutelbegrippen in de toekomstige manier van werken binnen het ruimtelijk domein, waarbij nadrukkelijker de verbinding met het sociale domein moet worden gezocht. Ook gaan we meer investeren in het programma- en gebiedsgericht werken.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Het op 5 november 2019 door ons college vastgestelde implementatieplan is leidend bij het zgn. 'uitvoeringsspoor'. Het meer beleidsmatige spoor heeft plaatsgevonden van medio 2020 – juni 2021 en geleid tot bijgaand ambitiedocument.

2. traject tot dusverre

Zie onder 1.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Ons college is verantwoordelijk voor het voldoen aan de minimale eisen, die zijn verbonden aan de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Omgevingswet (inwerkingtreding per 1 juli 2022)
- Gemeentewet
- Nationale Omgevingsvisie (NOVI), vastgesteld d.d. 11 september 2020
- Provinciale Omgevingsvisie (POVI), vastgesteld d.d. 1 oktober 2021
- Regionaal Afstemmingskader Parkstad Limburg (nog vast te stellen)

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja. / is opgenomen op de uitvoeringsagenda

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Invoerings- en ontwikkelbudgetten, zoals vermeld in het ambitiedocument, zijn opgenomen in de programmabegroting.

c. Argumenten en overwegingen

In het ambitiedocument zijn rond een aantal algemene en specifieke thema's beleidsuitgangspunten geformuleerd, die fungeren als toetsingskader bij het in de praktijk brengen van de maatschappelijke en verbeterdoelen van de Omgevingswet.

De geformuleerde ambities hebben met name betrekking op:

- de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet en de wijze waarop uw raad hieraan (op een cyclische en samenhangende wijze) sturing wenst te geven;
- de participatieverplichting en de wijze waarop uw raad hieraan vorm en inhoud wilt geven;
- de verbrede reikwijdte van de Omgevingswet en de bredere blik, die zowel ambtelijk als bestuurlijk nodig is om de beleidsthema's, die verband houden met de fysieke leefomgeving in hun onderlinge samenhang te beoordelen en te ontwikkelen. Zodat vanaf het begin van het besluitvormingsproces alle relevante belangen op tafel liggen en een integrale afweging kan plaatsvinden.

De beleidsuitgangspunten zien daarnaast toe op:

- de wijze waarop we het implementatieproces, met name op de lange termijn willen vormgeven;

- de wijze waarop de dienstverlening in de geest van de Omgevingswet gestalte kan krijgen;
- de inrichting van de beleidscyclus

Tot slot omvat het ambitiedocument een globale activiteitenplanning om de ambities te vertalen naar de uitvoeringspraktijk.

In het ambitiedocument wordt geconstateerd, dat de doelen van de Omgevingswet niet alleen naadloos aansluiten bij het huidige coalitieprogramma, maar ook bij de wijze waarop we onze dienstverlening in de hedendaagse praktijk reeds vormgeven. De Omgevingswet vormt derhalve een extra stimulans om het gedachtegoed van 'de burger centraal' in de praktijk te brengen.

d. Opties en keuze

De nieuwe Omgevingswet behelst een ingrijpende en complexe veranderopgave, die zich over meerdere jaren uitstrekt. Het ambitiedocument stelt uw raad in staat om ter uitvoering van uw kaderstellende en controlerende rol koers te bepalen, de voortgang van het ontwikkelproces in de praktijk te monitoren en het vastgestelde beleid zo nodig bij te stellen.

De raadswerkgroep heeft van augustus 2020 – juni 2021 input geleverd voor bijgaand ambitiedocument en op 18 oktober jl. ingestemd met het definitieve concept.

Wij stellen uw raad dan ook voor om het 'ambitiedocument invoering Omgevingswet' en de hierin opgenomen beleidsuitgangspunten als richtinggevend kader vast te stellen voor de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet alsmede voor het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten Omgevingsvisie, -programma's en -plan.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/103
Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 2001384

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/103;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november, afdeling Bestuurszaken;

Besluit:
het 'ambitiedocument invoering Omgevingswet' en de hierin opgenomen beleidsuitgangspunten als richtinggevend kader vast te stellen voor de (door)ontwikkeling van de dienstverlening conform de uitgangspunten van de Omgevingswet alsmede voor het ontwikkelen van de nieuwe kerninstrumenten Omgevingsvisie, -programma's en -plan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	23 november 2021
Registratiekenmerk	**:**	2001498
Gemeentebladnr.	**:**	2021/96
Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	**:**	M. Sloen
Bereikbaar onder	**:**	045-5278651 michel.sloen@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	2001502
Portefeuillehouder	**:**	J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d.	**:**	21 december 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 en beschikbaarstelling aanvullend budget.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)
a. Aanleiding
Als gevolg van de 'explosief ' stijgende verkoopprijzen van woningen wordt het m.n. voor starters steeds moeilijker een woning te verwerven.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De verordening starterslening gemeente Brunssum 2020 beoogt starters hierbij een steuntje in de rug te geven. Het feit dat de verordening op dit moment alleen van toepassing op een aankoop tot een maximale koopsom van € 173.000.- maakt, dat bij de huidige prijsontwikkeling op de woningmarkt deze regeling steeds minder in zijn doel voorziet.

3. Gewenste situatie (WAT?)
a. Wat willen we bereiken?
Een doeltreffende verordening startersleningen gemeente Brunssum en voldoende financiële middelen voor de uitvoering daarvan.

b. Kaders
Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020.

c. Argumenten en overwegingen
Voorgesteld wordt dan ook het toepassingsbereik van de verordening starterslening gemeente Brunssum 2020 te verruimen van € 173.000.= naar € 225.000.= (artikel 2 onder b) en het maximale leningbedrag te verhogen tot € 45.000.= (artikel 5, lid 7) en hiertoe tevens een extra revolverend leningenbudget beschikbaar te stellen van € 200.000.= .Door het voor het verstrekken van startersleningen voor 2022 beschikbare budget met € 200.000,= te verhogen, komt samen met de hieraan verbonden extra trekkingsrechten bij de Provincie ad. € 600.000,=, in totaal € 800.000 = extra beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe startersleningen. Dit is nog exclusief de uit (vervroegde) aflossing van eerder verstrekte startersleningen terugvloeiende middelen (revolving fonds). In de eerste 10 maanden van 2020 betrof dit ca. € 100.000.=. Vorenstaande maatregelen dragen bij het bij aan het behoud en aantrekken van starters in Brunssum en daarmee aan het mitigeren van de effecten van de voorspelde demografische krimp.

d. Opties en keuze
Uiteraard kan een hoger of lager budget beschikbaar worden gesteld en voor een ander toepassingsbereik worden gekozen (tot max. € 245.000.-; het maximale bedrag dat de provincie op dit moment hanteert in het kader van de startersregeling)

4. Bijlagen.
8e begrotingswijziging (nr. 2001500)
Verordening starterslening gemeente Brunssum (nr. 2001499)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/96
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001498

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/96;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020;

Besluit:
1. vast te stellen de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2021.
2. er mee in te stemmen om de bijdrage inzake de startersleningen ad € 200.000 te dekken door een onttrekking te doen uit de algemene reserve en hiervoor overgaat tot vaststelling van bijgaande 8e begrotingswijziging voor het dienstjaar 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1111514

De Raad van de gemeente Brunssum, gemeentebladnummer 2021/96;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020;

Besluit vast te stellen:

"VERORDENING STARTERSLENING GEMEENTE BRUNSSUM 2021 "

Artikel 1 Begrippen
Deze verordening verstaat onder:
a) Aanvrager, de persoon, die alleen of samen met zijn of haar partner voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij twee aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en dienen zij beide te voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen;
b) College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum;
c) Combinatielening: een extra lening, die naast een hypothecaire lening wordt afgesloten, waaruit tot een maximum van 50% van de waarde van de gefinancierde woning de aflossing op de hypothecaire lening mag worden betaald. Deze Combinatielening wordt onlosmakelijk met de Starterslening aangeboden en blijft in dit geval beperkt tot maximaal het bedrag van de Starterslening.
d) Financiële toets; de toetsing die door SVn wordt uitgevoerd aan de hand van de geldende NHG-regels, waarmee de hoogte van de Starterslening wordt berekend.
e) NHG: Nationale Hypotheek Garantie, de publicitaire naam van de door Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, gevestigd te 's-Gravenhage, verstrekte borgtocht;
f) Starterslening: een lening die door SVn kan worden verstrekt aan Aanvrager ten behoeve van de financiering van zijn eigen woning, tezamen met een aan de Starterslening gekoppelde Combinatielening;
g) SVn: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM vergunningnummer 12013647;
h) Toewijzing: het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Starterslening bij SVn.

Artikel 2 Toepassingsbereik
1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op lening aanvragen:
a. Doelgroep: Van in Nederland woonachtige en verblijfsgerechtigde personen.
b. Markt/woning en prijssegment
Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Brunssum met een maximale koop(/-aanneem)som van € 225.000= inclusief verbeterkosten en meerwerk. Voor de berekening van de hoogte van de Starterslening wordt rekening gehouden met eventuele verbeterkosten of meerwerk. De aankoop voldoet altijd aan de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG.
2. De Aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen.

Artikel 3 Budget
1. De gemeente Brunssum stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van Startersleningen.
2. Startersleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.
3. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegewezen, worden door het College afgewezen.

Artikel 4 Bevoegdheid College
1. Het college toetst de aanvraag aan artikel 2 en 3. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het

bepaalde in deze verordening, te bepalen of de aanvrager een Starterslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 5 Procedure aanvraag en toewijzing
1. Een aanvraag voor een Starterslening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gestelde wijze.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
6. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
7. In de toewijzing wordt de maximale hoogte van de Starterslening vastgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de absolute grens van € 45.000.= of op basis van het nog beschikbare budget.
8. De in lid 5 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 6 Afwijzen aanvraag en Intrekking toewiizingsbesluit
1. Het college wijst een aanvraag voor een Starterslening af, indien:
a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
b. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
2. Het college trekt een toewijzingsbesluit Starterslening in, indien:
a. de Starterslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens; of
b. de Starterslening niet tot stand komt.

Artikel 7 Financiële toets, verstrekken en beheer Starterslening door SVn
1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Starterslening uit het gemeentelijke budget.
De toewijzing voor een Starterslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor de Starterslening worden ingediend bij SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Starterslening vast op basis van de financiële toets. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Starterslening.
Indien de aanvrager het niet eens is met de (financiële) toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID of zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.
5. SVn wijst een aanvraag Starterslening in ieder geval af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.
6. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Starterslening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente Brunssum en SVn.

Artikel 8 Hardheidsclausule
Het College kan artikel 2 lid 1 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van datum van publicatie.
2. Met de inwerkingtreding van de verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 wordt de verordening Starterslening gemeente Brunssum 2020 ingetrokken.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1111514

Artikel 10 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Betreft de 8e begrotingswijziging 2021 inzake Startersleningen

U I T G A V E N							I N K O M S T E N					
progr	**taak veld**	**omschrijving**	**bijgestelde begroting 2021**	**bijstelling 8e begr. wijz. 2021**	**nieuwe raming 2021**		**progr**	**taak veld**	**omschrijving**	**bijgestelde begroting 2021**	**bijstelling 8e begr. wijz. 2021**	**nieuwe raming 2021**
		GEWONE DIENST							**GEWONE DIENST**			
		Ongewijzigde programmas	84.933.233	0	84.933.233				Ongewijzigde programmas	24.253.901	0	24.253.901
11		Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening					11		Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			
	XT-83	Wonen en bouwen	1.163.924	200.000	1.363.924			XT-83	Wonen en bouwen	537.679		537.679
		Ongewijzigde taakvelden	5.875.626	0	5.875.626				Ongewijzigde taakvelden	4.660.841	0	4.660.841
		Subtotaal	7.039.550	200.000	7.239.550				Subtotaal	5.198.520	0	5.198.520
12		Algemene dekkingsmiddelen					12		Algemene dekkingsmiddelen			
	0.10	Mutaties reserves	9.781.593	0	9.781.593			0.10	Mutaties reserves	12.939.000	200.000	13.139.000
		Ongewijzigde taakvelden	13.013.759	0	13.013.759				Ongewijzigde taakvelden	72.376.714	0	72.376.714
		Subtotaal	22.795.352	0	22.795.352				Subtotaal	85.315.714	200.000	85.515.714
		Totaal	114.768.135	200.000	114.968.135				Totaal	114.768.135	200.000	114.968.135

0

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	23 november 2021
Registratiekenmerk	:	2001498
Gemeentebladnr.	:	2021/96
Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	:	M. Sloen
Bereikbaar onder	:	045-5278651 michel.sloen@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	2001502
Portefeuillehouder	:	J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d.	:	21 december 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 en beschikbaarstelling aanvullend budget.

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)
a. Aanleiding
Als gevolg van de 'explosief' stijgende verkoopprijzen van woningen wordt het m.n. voor starters steeds moeilijker een woning te verwerven.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De verordening starterslening gemeente Brunssum 2020 beoogt starters hierbij een steuntje in de rug te geven. Het feit dat de verordening op dit moment alleen van toepassing op een aankoop tot een maximale koopsom van € 173.000.- maakt, dat bij de huidige prijsontwikkeling op de woningmarkt deze regeling steeds minder in zijn doel voorziet.

3. Gewenste situatie (WAT?)
a. Wat willen we bereiken?
Een doeltreffende verordening startersleningen gemeente Brunssum en voldoende financiële middelen voor de uitvoering daarvan.

b. Kaders
Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020.

c. Argumenten en overwegingen
Voorgesteld wordt dan ook het toepassingsbereik van de verordening starterslening gemeente Brunssum 2020 te verruimen van € 173.000.= naar € 225.000.= (artikel 2 onder b) en het maximale leningbedrag te verhogen tot € 45.000.= (artikel 5, lid 7) en hiertoe tevens een extra revolverend leningenbudget beschikbaar te stellen van € 200.000.= .Door het voor het verstrekken van startersleningen voor 2022 beschikbare budget met € 200.000,= te verhogen, komt samen met de hieraan verbonden extra trekkingsrechten bij de Provincie ad. € 600.000,=, in totaal € 800.000 = extra beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe startersleningen. Dit is nog exclusief de uit (vervroegde) aflossing van eerder verstrekte startersleningen terugvloeiende middelen (revolving fonds). In de eerste 10 maanden van 2020 betrof dit ca. € 100.000.=. Vorenstaande maatregelen dragen bij het bij aan het behoud en aantrekken van starters in Brunssum en daarmee aan het mitigeren van de effecten van de voorspelde demografische krimp.

d. Opties en keuze
Uiteraard kan een hoger of lager budget beschikbaar worden gesteld en voor een ander toepassingsbereik worden gekozen (tot max. € 245.000.-; het maximale bedrag dat de provincie op dit moment hanteert in het kader van de startersregeling)

4. Bijlagen.
8e begrotingswijziging (nr. 2001500)
Verordening starterslening gemeente Brunssum (nr. 2001499)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/96
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001498

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/96;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020;

Besluit:
1. vast te stellen de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2021.
2. er mee in te stemmen om de bijdrage inzake de startersleningen ad € 200.000 te dekken door een onttrekking te doen uit de algemene reserve en hiervoor overgaat tot vaststelling van bijgaande 8e begrotingswijziging voor het dienstjaar 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1111514

De Raad van de gemeente Brunssum, gemeentebladnummer 2021/96;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en de Verordening starterslening gemeente Brunssum 2020;

Besluit vast te stellen:

"VERORDENING STARTERSLENING GEMEENTE BRUNSSUM 2021 "

Artikel 1 Begrippen
Deze verordening verstaat onder:
a) Aanvrager, de persoon, die alleen of samen met zijn of haar partner voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij twee aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en dienen zij beide te voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen;
b) College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum;
c) Combinatielening: een extra lening, die naast een hypothecaire lening wordt afgesloten, waaruit tot een maximum van 50% van de waarde van de gefinancierde woning de aflossing op de hypothecaire lening mag worden betaald. Deze Combinatielening wordt onlosmakelijk met de Starterslening aangeboden en blijft in dit geval beperkt tot maximaal het bedrag van de Starterslening.
d) Financiële toets; de toetsing die door SVn wordt uitgevoerd aan de hand van de geldende NHG-regels, waarmee de hoogte van de Starterslening wordt berekend.
e) NHG: Nationale Hypotheek Garantie, de publicitaire naam van de door Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, gevestigd te 's-Gravenhage, verstrekte borgtocht;
f) Starterslening: een lening die door SVn kan worden verstrekt aan Aanvrager ten behoeve van de financiering van zijn eigen woning, tezamen met een aan de Starterslening gekoppelde Combinatielening;
g) SVn: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM vergunningnummer 12013647;
h) Toewijzing: het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Starterslening bij SVn.

Artikel 2 Toepassingsbereik
1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op lening aanvragen:
a. Doelgroep: Van in Nederland woonachtige en verblijfsgerechtigde personen.
b. Markt/woning en prijssegment
Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Brunssum met een maximale koop(/-aanneem)som van € 225.000= inclusief verbeterkosten en meerwerk. Voor de berekening van de hoogte van de Starterslening wordt rekening gehouden met eventuele verbeterkosten of meerwerk. De aankoop voldoet altijd aan de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG.
2. De Aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen.

Artikel 3 Budget
1. De gemeente Brunssum stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van Startersleningen.
2. Startersleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.
3. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegewezen, worden door het College afgewezen.

Artikel 4 Bevoegdheid College
1. Het college toetst de aanvraag aan artikel 2 en 3. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het

bepaalde in deze verordening, te bepalen of de aanvrager een Starterslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 5 Procedure aanvraag en toewijzing
1. Een aanvraag voor een Starterslening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gestelde wijze.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
6. Uit overschrijding van de in het zesde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
7. In de toewijzing wordt de maximale hoogte van de Starterslening vastgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de absolute grens van € 45.000.= of op basis van het nog beschikbare budget.
8. De in lid 5 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 6 Afwijzen aanvraag en Intrekking toewiizingsbesluit
1. Het college wijst een aanvraag voor een Starterslening af, indien:
a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
b. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
2. Het college trekt een toewijzingsbesluit Starterslening in, indien:
a. de Starterslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens; of
b. de Starterslening niet tot stand komt.

Artikel 7 Financiële toets, verstrekken en beheer Starterslening door SVn
1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Starterslening uit het gemeentelijke budget.
De toewijzing voor een Starterslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor de Starterslening worden ingediend bij SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Starterslening vast op basis van de financiële toets. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Starterslening.
Indien de aanvrager het niet eens is met de (financiële) toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID of zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.
5. SVn wijst een aanvraag Starterslening in ieder geval af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.
6. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Starterslening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente Brunssum en SVn.

Artikel 8 Hardheidsclausule
Het College kan artikel 2 lid 1 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van datum van publicatie.
2. Met de inwerkingtreding van de verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021 wordt de verordening Starterslening gemeente Brunssum 2020 ingetrokken.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1111514

Artikel 10 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Starterslening gemeente Brunssum 2021.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001463
Gemeentebladnr.	: 2021/92
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Diana Verkooijen-Schram
Bereikbaar onder	: +31639498359, diana.verkooijen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum vaststellen als beleidsdocument

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Op basis van een participatief proces is er een stevige koers voor het centrumgebied neergelegd. Op 23-09-2020 stelde de gemeenteraad unaniem de nieuwe Centrumvisie én het bijbehorende Uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020-2026" vast (BBV 1007520). Vervolgens is er een programmateam ingericht om de opgaven in het uitvoeringsprogramma, van visie naar realisatie te brengen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

In het uitvoeringsprogramma wordt samengewerkt aan de verschillende opgaven, die gezamenlijk moeten gaan zorgen voor de gewenste verandering in het centrumgebied. Om de stap van planvorming naar uitvoering te zetten is er behoefte aan een stedenbouwkundig kwaliteitskader.

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is een nadere verdieping op de Centrumvisie, waarbij de opgaven zijn vertaald naar beeldkwaliteit en randvoorwaarden om het Centrum door te ontwikkelen naar die fijne plek.

Zo'n document maakt het gemakkelijker en efficiënter om in de komende jaren éénduidig, en in samenhang, toe te werken naar dat gewenste eindbeeld. Een verbeelding met toelichting die inspireert en waaraan ideeën voor ontwikkelingen getoetst kunnen worden. Zo zorgen we ervoor dat elke individuele opgave, een bijdrage levert aan de Centrumvisie.

Het huidige bestemmingsplan is gebaseerd op het oude Masterplan Centrum. Vanuit het huidige visie op de centrumontwikkeling dient dit worden herzien waarmee ook het aantal m² retail wordt teruggebracht en ruimte wordt gecreëerd om meer woonfuncties toe te voegen. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader biedt de benodigde handvaten om dit proces vorm te geven.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Het doel van het stedenbouwkundig kwaliteitskader is ondersteunend te zijn aan het uitvoeren van de Centrumvisie en het uitvoeringsprogramma Centrum. Dit vanuit een integrale benaderingswijze in functionele opgave, ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde. Het is daarmee een richtinggevend kader voor de nadere uitwerking en uitvoering van de Centrumvisie.

Dit kader is gericht op het realiseren van het gewenste eindbeeld en effect (gebruik en beleving) in het Centrum. Het geeft richting aan de randvoorwaarden, welke functies op welke plek en tegen welke ruimtelijke kwaliteit en kaders kunnen worden gerealiseerd. Op basis hiervan kan ook de vertaling naar het bestemmingsplan, voor de ontwikkeling van het Victoriapark, worden bepaald en vormgegeven.

Gelijktijdig met dit voorstel, ontvangt u ook een voorstel voor een stimuleringsregeling (2001359), zodat ook ondernemers en vastgoedeigenaren worden verleid om te investeren in de toekomst van het Centrum. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader werkt daarbij als inspirerend kader.

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader kent ook een raakvlak met mobiliteit/bereikbaarheid. Dit komt tot uiting in het mobiliteitsplan dat separaat wordt voorgelegd ter besluitvorming in de eerste helft van 2022. Het mobiliteitsplan is relevant voor de bereikbaarheid van het Centrum maar stelt ook kaders t.a.v. parkeren, verkeersveiligheid en toegankelijke inrichting van de infrastructuur om prettig naar het Centrum te komen.

In het uitvoeringsprogramma wordt een aantal projecten de komende tijd opgepakt. Om de kaders voor deze projecten te bepalen, is het stedenbouwkundig kwaliteitskader opgesteld. Binnen het Centrum zijn er 4 typen fysieke projecten te definiëren:

- Nieuwbouw van vastgoed
- Transformatie van vastgoed
- Verkeersvoorzieningen; infrastructuur, parkeren van auto, fiets en de OV-hub
- Aanpak openbare ruimte

Om de ontwikkelplannen in uitvoering te brengen, is een helder stedenbouwkundig kwaliteitskader nodig. Welke functie op welke plek met welke kwaliteit. Tenslotte zijn deze plannen een middel om van het Centrum die fijne plek te maken waar we kunnen wonen, ontmoeten en gebruik kunnen maken van de aanwezige diensten & retail. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader zorgt ervoor dat deze verschillende projecten gezamenlijk bijdragen aan de gewenste beleving van het centrum.

Om tot het stedenbouwkundig kwaliteitskader te komen zijn bestaande beleidskaders gebruikt, zie 4b. Daarnaast diende er twee thema's uitgewerkt te worden. Een belangrijke waarde voor het toekomstige centrumgebied is Verduurzamen. Dit thema is uitgewerkt in het Ambitiedocument Duurzame Ontwikkeling Brunssum-Centrum. Het andere thema was een prettige, aantrekkelijke en veilige routing door het centrum. Hiervoor is een Quickscan openbare ruimte uitgevoerd.

De resultaten van die uitwerking liggen als bijlagen voor om vast te stellen, als onderdeel van het stedenbouwkundig kwaliteitskader. Deze stukken zijn ook bruikbaar als inspiratiemateriaal voor de verdere uitwerking van de plannen (ontwerpfase). De twee bijlagen geven verdiepende informatie voor de uitwerking van plannen:

- Ambitiedocument Duurzame Ontwikkeling Brunssum-Centrum.
    - Toekomstbestendige en duurzame gebouwen en openbare ruimte.
    - Meervoudig en efficiënt ruimtegebruik.
    - Aantrekkelijk en gezond woon- en leefklimaat.
    - Vernieuwd economisch perspectief
- Quickscan openbare ruimte Centrum Brunssum.

  Visie en richtlijnen uit 'Prettige Plekken, Handboek Mens & Openbare ruimte'.
    - Veiligheid: Is dit een sociaal veilige plek, zowel overdag als 's avonds en kun je er veilig komen? De aanwezigheid van andere mensen en ook woningen (potentieel 24/7 mensen aanwezig) kunnen daaraan bijdragen.
    - Verblijf: Kun je comfortabel zitten met leuk uitzicht en nodigt de locatie uit tot sociaal contact en ontmoeting?

- Variatie: Is hier voldoende te zien en te doen? Zowel afwisselende architectuur, groen, 'reuring' als voorzieningen dragen hieraan bij.

- Verplaatsing: Is deze locatie logisch verbonden met en ingepast in de omgeving en is hij goed bereikbaar voor alle doelgroepen, inclusief mensen te voet, met de fiets en ook met bijvoorbeeld rolstoel of kinderwagen.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Vastgestelde Centrumvisie met uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020 - 2026 (BBV 1007520)
Vastgestelde woningbouwprogramma (BBV 1001795)

Strategische visie Brunssum 2025 (BBV 356797)

Startnotitie Circulaire economie (BBV 1030284)

Moties & toezeggingen; motie 9: Groene gemeente & toezegging 88 Groene gemeente, d.d. 10 november 2020, (Verseon zaak 1035464)

2. traject tot dusverre

Het is een nadere uitwerking van de Centrumvisie en het uitvoeringsprogramma.
Het document is tot stand gekomen in samenwerking met het programmateam voor het Uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020-2026 en is besproken met de welstandscommissie. Er is gebruik gemaakt van de adviezen van bureau KM (zie bijgevoegde bijlage). Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is opgesteld met medewerking van architectenbureau Provse & Timmermans.

De gemeenteraad is geïnformeerd op twee momenten over het stedenbouwkundig kwaliteitskader:

- Op 13 juli 2021 is zij globaal geïnformeerd
- Op 21 september 2021, is de eerste aanzet en de doelen ervan uitgebreid toegelicht.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

De gemeenteraad verzoeken het stedenbouwkundig kwaliteitskader incl. bijlagen vast te stellen als beleidsdocument. Op basis van dit vastgestelde beleidsdocument kan B&W verder uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020-2026

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Zie punt 2.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Zie punt 2

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Programma 10 economie en toerisme
Programma 11 volkshuisvesting en RO

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader vormt de input in de ontwerpfase. De financiële consequenties zullen bij het actualiseren/herzien van de grondexploitaties op basis van het ontwerp inzichtelijk worden gemaakt.

Dit geldt ook voor de relatie met beheer:

- Afhankelijk van een ontwerp en keuzes voor beplanting, materialen enz. wordt duidelijk welke kosten er zijn gemoeid met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

- Daarnaast speelt ook het onderhoudsniveau waar de gemeente voor kies (MOP OR 2022-2025 BBV 1096009) een rol in de jaarlijkse kosten.

- Afhankelijk van de uitrol van het Wijkbedrijf (pilot Noorderhuis) ligt hier een kans om de kosten voor beheer en onderhoud te beperken.

Het aanpakken van de openbare ruimte kost geld, echter zijn er ook maatschappelijke baten te behalen omdat de openbare ruimte toekomstbesteding wordt ingericht. Denk hierbij aan verbetering van biodiversiteit, inperken van het hitte-eiland en voorkomen van wateroverlast. De maatschappelijke baten van de investering kan worden bepaald op basis van een ontwerp aan de hand van de TEEB-tool.

c. Argumenten en overwegingen

Voor een aantal opgaven staat de gemeente aan de lat, dit is bijv. de ontwikkeling van de gebiedsontwikkeling Victoriapark en de openbare ruimte in het Centrum. Overige opgaven gaan veelal over transformatie in functie en/of beeldkwaliteit, waarbij derden eigenaar of huurder zijn.

- Het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader als beleidsdocument heeft uiteindelijk geen directe juridische binding naar de eigenaren of huurders in het Centrum. Het kan echter wel als afwegingskader worden ingezet voor principeverzoeken en vergunningaanvragen in afwijking van het bestemmingsplan.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is een uitwerking op hoofdlijnen van de gewenste ontwikkelrichting van het Centrum. Het geeft richting aan de opgaven in het uitvoeringsprogramma Centrum (2020-2026) alsook de mogelijkheden/ kansen (voor de langere termijn). Dit wordt ook wel uitnodigingsplanologie genoemd.

  Bij uitnodigingsplanologie bepaalt de gemeente op hoofdlijnen, met het oog op de lange termijn, waar ruimtelijk veranderingen wel of niet gewenst zijn. Dit met als doel derden te inspireren en te verleiden om zelf initiatief te nemen voor het uitwerken van een plan waarbij de gemeente een faciliterende de rol heeft.

- Naast het bieden van inzicht voor de kwalitatieve doorontwikkeling van het Centrum, is het stedenbouwkundig kwaliteitskader een soort moodbord voor de communicatie over de centrumontwikkelingen. Het stedenbouwkundig kader bevat om die reden dan ook geen ontwerpen of concreet uitgewerkte plannen. Deze plannen kunnen juist worden gemaakt, door inspiratie op te doen in het stedenbouwkundig kwaliteitskader.

Nut en noodzaak van het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader voor de Centrumontwikkeling:

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is als beleidsdocument een kwalitatieve verdieping op de eerder vaststelde Centrumvisie (strategisch beleidskader).

- Bij het opstellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader is ook rekening gehouden met onderzoeken en projectdocumenten die bij het opstellen van de Centrumvisie zijn gebruikt.

- Door het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader worden de benodigde randvoorwaarden en kaders vastgesteld op basis waarvan uitvoering kan worden gegeven aan de beoogde ontwikkelopgaven in het Centrum.

- Het helpt de gemeentelijke organisatie integraal naar het gebied en de toekomstige ontwikkelingen te kijken en deze efficiënter te beoordelen en te stimuleren.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader gaat verder dan alleen het uitvoeringsprogramma 2020-2026. Het kader brengt de ontwikkelingen, die zijn voorzien in de Centrumvisie, op de korte en langere termijn bij elkaar. Het biedt daardoor ook handvaten voor ná 2026.

- Voor eigenaren en ontwikkelaars in het Centrum, biedt het handelingsperspectief voor nu, maar ook voor de langere termijn. Het is daarom juist opgezet om derden te laten zien waar we naar toe gaan zodat we stap voor stap het gewenste eindbeeld kunnen halen.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader anticipeert op de opgaven vanuit de omgevingswet met het oog op een duurzame en gezonde leefomgeving.

d. Opties en keuze

Er zijn twee keuzemogelijkheden, het stedenbouwkundig kwaliteitskader wel of niet vaststellen als beleidsdocument.

Optie; niet vaststellen beleidsdocument stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum

- Zonder heldere kaders en uitgangspunten is het risico dat het gewenste effect van de Centrumvisie niet kan worden behaald. Ondernemers en eigenaren (derden) gaan niet over tot investeren doordat het lange termijnperspectief onvoldoende duidelijk is.
- Zonder dit stedenbouwkundig kwaliteitskader is het moeilijker individuele ontwikkeling efficiënt en éénduidig te beoordelen. Dat vergt (doorloop-)tijd en gemeente komt minder koersvast over. De gemeente is dan onvoldoende in staat om te sturen op de ruimtelijke kwaliteit en daarnaast een interessante propositie te creëren voor haar eigendom waarop een ontwikkelopgave rust.
- Er blijft een kader ontbreken waarmee we als gemeente aangeven welk kwaliteitsniveau we nastreven. Belangrijke component van een aantrekkelijk centrumgebied is een hoog kwaliteitsniveau (veilig, comfortabel verblijf, variatie en verplaatsing).

Optie; wel vaststellen beleidsdocument stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum

- Het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader als beleidsdocument, geeft de gemeentelijke organisatie de benodigde handvaten om:
    - Informatie, communicatie over ontwikkelingen naar omgeving en inwoners te organiseren en het daarnaast in te zetten als hulpmiddel bij participatie.
    - Het bestemmingsplan en de gebiedsontwikkeling Victoriapark in bredere zin uit te werken.
    - Projecten en andere initiatieven binnen de centrumontwikkeling richtinggevende kaders mee te geven bij de fase van het schetsontwerp en de doorvertaling naar een concreter plan.
    - De benodigde inspanningen naar derden te organiseren vanuit het de gemeentelijke organisatie. Dit met het doel om hen te verleiden ook te investeren in het Centrum.
    - Nieuwe ondernemers te verleiden zich te vestigen in Brunssum-Centrum, in samenwerking met Streetwise.
    - Op basis van dit kader, derden stimuleren om een kwaliteitsimpuls uit te voeren voor een betere beleving en beeldkwaliteit in het Centrum. Hiervoor wordt momenteel een stimuleringsregeling voorbereid die op korte termijn wordt voorgelegd ter besluitvorming.
    - In samenhang met het mobiliteitsplan het Centrum vorm te geven met focus op:
        - Leefbaar en gezond
        - Bereikbaarheid
        - Verkeersveiligheid

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeente Brunssum

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/92
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001463

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/92;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
Gelet op het bepaalde in de Centrumvisie, die op 23 september 2020 is vastgesteld als strategisch beleidskader en het gevraagde besluit een nadere verdieping is op dit reeds vastgestelde strategisch kader;

1. De gemeenteraad verzoeken middels bijgaand raadsvoorstel (2021/92) het stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum incl. bijlagen vast te stellen als beleidsdocument;

2. Rekening houden met:

- Inclusieve samenleving;

- Veiligheid en handhaving.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <vul hier de datum van de raadsvergadering in>

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Ambitiedocument

Duurzame Ontwikkeling Brunssum Centrum

Vastgesteld door de gemeenteraad van Brunssum d.d. 21-12-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Waarom zijn duurzaamheid en circulaire economie onderdeel van de Centrumvisie? 4
   2.1. Inspireren en verleiden 4
3. Energie, groen, water en circulariteit in de Centrumvisie 5
   3.1. Duurzame energie 6
      3.1.1. Transitievisie Warmte en de Regionale Energie Strategie 6
   3.2. Groen 7
   3.3. Water 7
   3.4. Circulariteit 8
4. Ambities voor Brunssum Centrum 9
5. Literatuuroverzicht 11
   5.1. People 11
   5.2. Planet 11
   5.3. Profit & Prosperity 11
6. Bijlage 1: Wat is een duurzame en gezonde leefomgeving 12
7. Bijlage 2: Wat is circulaire economie 14
   7.1. Van een lineaire economie naar een circulaire economie 14
   7.2. De effecten op mens en leefomgeving 15
   7.3. Van efficiënt naar effectief 15
8. Bijlage 3: In 4 stappen duurzaam, gezond en circulair ontwikkelen 17
   8.1. Maken om uit elkaar te halen 18
   8.2. Gebruik zoveel mogelijk gezonde materialen met C2C kwaliteit 20
   8.3. Effectieve maatregelen efficiënt inzetten 21
   8.4. Groene en blauwe maatregelen om indirect rendement te faciliteren 21
9. Bijlage 4: Total Cost of Ownership (TCO) & Total Cost of Usage (TCU) 22

1. Inleiding

In 2020 werd de Centrumvisie voor Brunssum vastgesteld. Daarin spelen 3 pijlers een belangrijke rol; internationalisering, verjonging en verduurzaming. Dit ambitiedocument is gericht op die laatste pijler, zonder daarbij voorbij te gaan aan de andere pijlers.

De wens te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig centrum, is zeker niet uniek in Nederland. Maar omdat Brunssum –net als iedere andere gemeente- zijn eigen achtergrond, locatie en omstandigheden kent, zal de concretisering van die wens wel uniek moeten zijn. Daarin trekt de gemeente graag samen met u op. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.

In dit document laten wij u zien welke ambities wij hebben bij de duurzame ontwikkeling van het centrum, zowel voor de openbare ruimte, als voor de winkels en de woningen. De basis wordt gevormd door:

- Toekomstbestendige en duurzame gebouwen en openbare ruimte.
- Meervoudig en efficiënt ruimtegebruik.
- Aantrekkelijk en gezond woon- en leefklimaat.
- Vernieuwd economisch perspectief.

Hierbij gaan we uit van vier thema's:

- Water
- Groen
- Energie
- Circulariteit

De voorbeelden in dit document inspireren u hopelijk om voor het centrum van Brunssum unieke, sublieme, maar vooral uiterst duurzame plannen te ontwerpen, zodat de inwoners van Brunssum op hun beurt geïnspireerd raken. Want wanneer zij in hun stadshart ervaren dat een duurzame omgeving prettig is, een gezonde leefstijl stimuleert en de toekomst voor volgende generaties veiligstelt, zal hen dat stimuleren om ook in hun eigen wijk te willen verduurzamen.

Daarin zit voor ons, maar zeker ook voor u, de uitdaging.

2. Waarom zijn duurzaamheid en circulaire economie onderdeel van de Centrumvisie?

De gemeente Brunssum wil voor haar centrumbezoekers èn –bewoners graag een gezonde leefomgeving, vitale economie en goede ruimtelijke ordening creëren. Duurzaamheid is een breed begrip. Voor ons ligt het accent op: Samen werken aan een gezonde, prettige en duurzame leefomgeving waarin iedereen meedoet. Hierbij willen we de problemen van nu, niet afwentelen op onze kinderen en kleinkinderen. We willen meteen de dingen goed doen en niet alleen “minder slecht”. De gemeente wenst hierin het goede voorbeeld te geven en duurzame ontwikkeling zoveel mogelijk te stimuleren.

2.1. Inspireren en verleiden

Door vanuit deze gedachtes te ontwerpen en te ontwikkelen ontstaan er steeds meer plekken waar duurzaamheid en circulariteit tastbaar wordt voor de omgeving en de gebruikers. Met deze goede voorbeelden kunnen we elkaar inspireren, zodat we samen werken aan de noodzakelijke veranderingen in onze samenleving. Zo zorgen we er samen voor dat Brunssum een fijne stad blijft om in te wonen, werken en te recreëren.

Dit kunnen we bereiken door van de gebaande paden af te stappen. Door vanuit samenwerking te komen tot bijzondere, slimme en innovatieve ontwerpoplossingen en inspirerende architectuur. Ook een andere bedrijfsvoering door maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame productieprocessen draagt bij aan een betere gemeente en een goed toekomstig economisch perspectief.

Goed voorbeeld doet volgen. Bewustwording van gezondheidsvoordelen voor eigenaren/ gebruikers draagt positief bij aan het draagvlak voor een duurzame en circulaire aanpak. Dat inspireert vervolgens weer tot duurzamer wonen en leven.

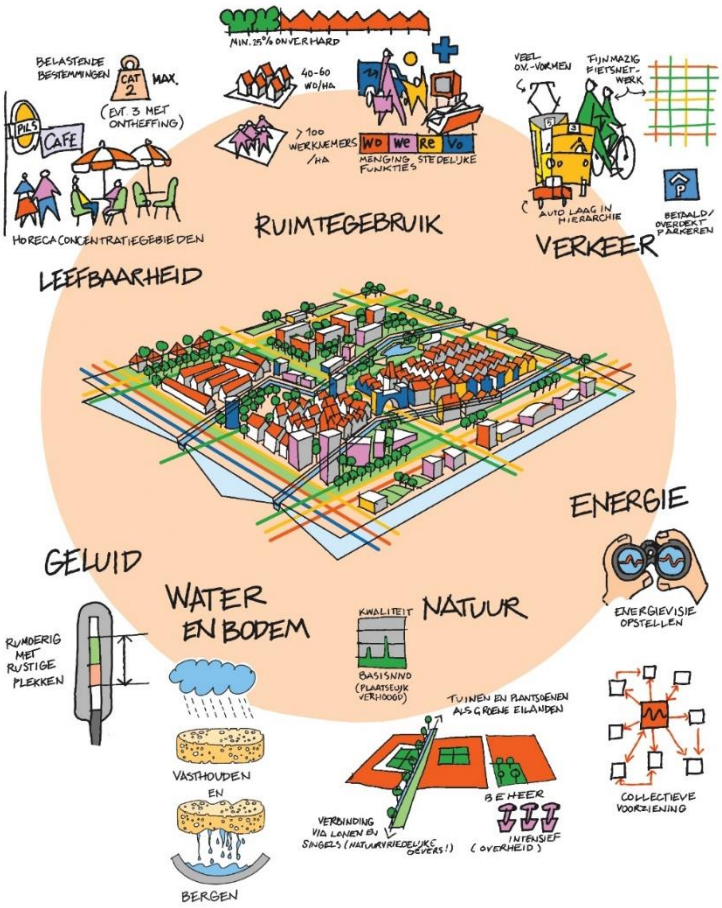
Communicatie
Om mensen te kunnen inspireren en verleiden tot duurzamer wonen en leven is het noodzakelijk dat daar aandacht aan wordt besteed in de communicatie over de duurzame ontwikkelingen in het Centrum. Daarbij zullen praktische voorbeelden tastbaar moeten maken welke positieve effecten ontstaan door de toepassing van duurzaamheidsprincipes en de circulaire benadering van de planontwikkeling.

3. Energie, groen, water en circulariteit in de Centrumvisie

De vernieuwing van het centrum is een unieke kans om tot een duurzaam en circulair stadshart te komen. De te ontwikkelen plannen moeten bijdragen aan een voor mens en dier aantrekkelijk en tegelijkertijd economisch florerend centrum met een positieve footprint.

De geselecteerde thema's voor de centrumontwikkeling; energie, groen, water en circulariteit geven, gedurende de uitwerking van de Centrumvisie, focus op het maken van de juiste keuzes. De thema's die zijn geformuleerd, sluiten ook aan op de strategische visie Brunssum 2025, de startnotitie Circulaire Economie en de landelijke opgaves zoals energietransitie, klimaatadaptatie en het programma circulaire economie.

De beschreven gewenste resultaten zijn een niet-limitatieve opsomming van mogelijkheden. Doel hiervan is om per thema de denkrichting van mogelijke maatregelen weer te geven en daarmee een handreiking te vormen bij de planuitwerking.

Bron illustratie: http://www.ruimtexmilieu.nl/

3.1. Duurzame energie

De samenwerkende gemeenten in Parkstad Limburg hebben het initiatief genomen om de energietransitie in de regio aan te jagen en gestructureerd van de grond te krijgen. Als eerste belangrijke stap is een onderbouwde ambitie geformuleerd: in 2040 is Parkstad Limburg energieneutraal. Deze doelstelling is vastgesteld in het beleidskader PALET.

De meest duurzame energie, is de energie die we niet nodig hebben. De zon genereerd daglicht, warmte en energie. Door optimaal te genieten van de zon is er minder kunstlicht nodig. Slimme keuzes maken in de toepassing van producten, materialen of passieve zonwering, dragen bij aan een comfortabele leefomgeving. Daardoor is ook er minder energie nodig voor bijv. de koelkast en zorgt het ook voor een efficiënt energiesysteem in gebouwen. Naast energiebesparing brengt het inperken van het hitte-eiland ook voordelen op het vlak van gezondheid en welzijn.

Duurzame mobiliteit draagt bij aan een betere luchtkwaliteit, verminderd geluidsoverlast en levert ook een bijdrage aan het klimaat. Het voorzien in meerdere oplaadpunten voor E-mobiliteit (auto en fiets) is dan ook belangrijk om deze transitie aantrekkelijk te maken.

Het thema “Duurzame Energie”, is gericht op o.a. de onderstaande gewenste resultaten:

- Gebruik van natuurlijk daglicht.
- Energiebesparing door isoleren, energiezuinige apparaten en verlichting.
- Inzet van hergebruikte (rest) warmte en/of energie in plaats van fossiele brandstoffen.
- Inzet van energie van oneindige / hernieuwbare bronnen zoals wind- en zonne-energie.
- Zoveel als mogelijk zelfvoorzienend te zijn voor zowel warmte en koude alsook elektra.
- Voorkomen extreme opwarming van de omgeving (veroorzaakt door bijvoorbeeld warmte absorberende materialen), zodat er minder energie nodig is voor koeling van binnenklimaat.
- Toepassing van actieve of passieve zonwering om grote temperatuurschommelingen in de binnenruimte als gevolg van zonnestralen te voorkomen.
- Beschikbare ruimte efficiënt en waar mogelijk, meervoudig gebruiken.
- Het stimuleren en faciliteren van duurzame mobiliteit bijvoorbeeld door uitbreiding van het aantal oplaadpunten voor elektrisch rijden en/of fietsen.

3.1.1. Transitievisie Warmte en de Regionale Energie Strategie

Bij nieuwbouw zijn wettelijke eisen voorzien ten aanzien van de geldende energieprestatienorm voor gebouwen. Momenteel wordt er gewerkt aan een Transitievisie Warmte (TVW) en de Regionale Energie Strategie (RES). In deze documenten wordt o.a. bepaald waar in de toekomst mogelijk ook warmtenetten worden aangelegd. Omdat deze documenten nog niet definitief zijn, wordt in het centrum voor alle nieuwbouw uitgegaan van een all-electric oplossing op eigen terrein.

Bestaande gebouwen van het aardgas afsluiten, zal uiteindelijk gebeuren op basis van deze documenten vanuit een gebiedsgerichte aanpak. De gemeente heeft hierin een regierol toebedeeld gekregen vanuit de Rijksoverheid. Samen met stakeholders wordt op dat moment pas bepaald wat het beste alternatief is. Het staat elke eigenaar vrij om nu al stappen te zetten ter voorbereiding op aardgasvrij.

3.2. Groen

Een gezond woon- en leefklimaat begint met groen. Groen draagt bij aan de gezondheid en welzijn van mensen en dieren. De omgeving vraagt om bepaalde kwaliteiten, zoals prettig winkelen, ontmoeten, recreëren en beleven.

De ontwikkelingen in het centrum zorgen voor functioneel groen, gericht op natuur inclusief bouwen en klimaat adaptief bouwen. De ontwikkelingen stimuleren hierdoor de diversiteit aan flora en fauna in het centrum, zorgen voor schonere luchtkwaliteit en verhogen de leefbaarheid. Functioneel groen is hierdoor een verbindende factor tussen de aantrekkelijkheid van het centrum en de beleving van de bezoekers. Ze versterken elkaar zodat er meerwaarde wordt gecreëerd.

Het thema “Groen”, is gericht op o.a. de onderstaande gewenste resultaten[1]:

- Minder steen en meer groen zowel op gebouwen als in de openbare ruimte.
- Meer buitengroen rondom het gebouw: dit reduceert hittestress waardoor binnen minder koeling nodig is.
- Met dakgroen en gevelgroen de isolatiewaarde vergroten, met als resultaat minder stookkosten in de winter en minder kosten voor koeling in de zomer.
- Diversiteit in flora en fauna zorgt voor meer voedsel en nestelplekken voor bijv. bijen, vlinders en vogels als bijdrage aan de biodiversiteit.
- Daken waar centrumbewoners uitzicht op hebben, zijn groen omdat dit een stress reducerende werking heeft op mensen.
- Een groene centrumomgeving die mensen stimuleert om meer buiten te zijn en actiever te zijn.
- De buitenruimte is groen en draagt bij aan een beter sociaal klimaat.
- Het hemelwater in het centrum wordt beter opgevangen door het groen. Daarmee wordt eventuele wateroverlast teruggedrongen (voorkomen) en wordt in droge tijden hemelwater optimaal benut.
- Maatregelen dragen positief bij de thema’s klimaatverandering, wateroverlast, hitte, droogte en overstroming.

3.3. Water

Water is een belangrijk levensbehoefte. Niet alleen voor mensen, maar ook voor planten en dieren. Zonder water, geen leven. Door de veranderingen in het klimaat, moeten we rekening houden met lange warme periodes maar ook met hevige regenval. Dit betekent dat water in droge periodes langer moet worden vastgehouden en dat in hele natte tijden het water ergens heen kan zonder overlast of schade te veroorzaken.

Het thema “Water”, is gericht op o.a. de onderstaande gewenste resultaten:

- Regenwater wordt opgevangen en hergebruikt voor o.a. toiletspoeling.
- Regenwater wordt gebruikt voor het water geven van planten in o.a. de openbare ruimte, op gevels, op daken of in private ruimten.
- (Regen)water is een beleefbaar element.
- Waterkringlopen worden efficiënt ingericht en effectief benut.
- Maatregelen dragen positief bij de thema’s klimaatverandering, wateroverlast, hitte, droogte en overstroming.

[1] Gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek; De groene stad, TEEB, WUR en HBN

3.4. Circulariteit

Het gebruik van producten/ materialen en de wijze van verwerking zijn van grote invloed op het creëren van afval. Door te kiezen voor gezonde producten/ materalen wordt gezonde lucht gerealiseerd in de verblijfsruimte. Bouwwerken veranderen gedurende de gebruiksperiode van indeling en soms zelfs van functie. Om bij deze veranderingen afval zoveel mogelijk uit te sluiten is het belangrijk om in planontwikkeling hier rekening mee te houden. Hoe een duurzaam en circulair bouwwerk gemaakt kan worden, is nader uitgelegd in bijlage 3.

Het thema “Materialen en Circulariteit ”, is gericht op o.a. de onderstaande gewenste resultaten:

- De ontwikkeling maakt zoveel als mogelijk gebruik van gezonde producten en materialen die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en beter milieu.
- De toepaste van producten/ materialen dragen bij aan een gezond binnenklimaat.
- Het bouwwerk en onderdelen daarvan zijn vervaardigd volgens de principes Design for Disassembly.
- Materiaal/ product keuzes maken volgens deze ranking:
    1. C2C gecertificeerde producten/ materialen (of aantoonbaar gelijkwaardig).
    2. a) Circulaire producten/ materialen.
       b) Producten/ materialen uit urban mining (secundaire grondstoffen) of uit reststromen.
       c) Biobased producten/ materialen (*mits gebruiksperiode de voor regeneratie periode overtreft om te voorkomen dat de aarde wordt uitgeput).*
    3. Traditionele producten/ materialen met primaire grondstoffen.
- Het bouwwerk beschikt over materiaal/ product paspoorten en producten/ materialen met een financiële restwaarde.

Het ontwikkelen van duurzame en circulaire bouwwerken wordt nader toegelicht in bijlage 3. Hier zijn 4 stappen omschreven, die stappen zijn een hulpmiddel voor het ontwerp- en ontwikkelproces. Zo vroeg mogelijk in het proces duurzaamheid en circulariteit meenemen, is rand voorwaardelijk voor het succesvol implementeren.

Bij bouwen, verbouwen en renoveren, zijn er onderdelen die we maar één keer goed kunnen doen. Door deze zaken meteen goed te doen, kunnen er richting de toekomst weer verdere stappen worden gezet.
Bij het selecteren van producten/ materialen, is het belangrijk om in te zetten op een zo groot mogelijk impact. Bijvoorbeeld als er 10 C2C producten/ materialen worden toepast maar dit zijn producten/ materialen zoals de deurklinken, de plinten en de schroeven, dan wordt er geen substantiële bijdrage geleverd aan dit thema. De uitdaging bij ontwikkelingen is dan ook om het in de grote massa te zoeken. De draagstructuur, de gevels enz.

4. Ambities voor Brunssum Centrum

Op basis van de thema's in dit ambitiedocument, wordt in dit hoofdstuk geschetst hoe het Centrum van Brunssum eruit kan zien nadat alle plannen zijn uitgevoerd.

Ambitie: Daken worden optimaal benut

- De daken waarop uitzicht is vanuit een appartement zijn groen om zo een betere en aantrekkelijke woonomgeving te creëren voor de bewoners.
- Het verkoelende effect van groene daken draagt bij aan energiebesparing.
- Hoger gelegen daken (waar niemand op uitkijkt) worden optimaal benut voor de productie van duurzame energie.
- Daken zijn voorzien van groen in combinatie met zonne- of PVTpanelen
- Daken en leegstaande ruimte vervullen een rol voor de lokale voedselproductie.
- Daken dragen bij aan de verbetering van biodiversiteit van flora en fauna.

Ambitie: Gevels zijn functioneel en voegen belevingswaarde toe

- Aan steenachtige gevels is groen toegevoegd om het centrum te verfraaien en gelijktijdig het hitte-eiland (hitte-stress) te beperken.
- Passieve zonwering wekt energie op of bespaart energie.
- Gevels vertellen een verhaal, verbinden plaats en context, de geschiedenis en de toekomst.
- Gevels vervullen een rol in de lokale voedselproductie.
- Gevels dragen bij aan de verbetering van biodiversiteit van flora en fauna.

Ambitie: Groen versterkt beleven en ontmoeten

- De openbare ruimte bevat aantrekkelijke elementen van groen en/of water.
- Groen is divers en draagt positief bij aan bijv. de biodiversiteit en/of luchtkwaliteit.
- Groen draagt positief bij aan het verminderen hitte-stress en bied schaduwrijke plekken voor ontmoeting.
- Groen nodigt uit tot ontmoeting, beweging, verwondering en plezier.

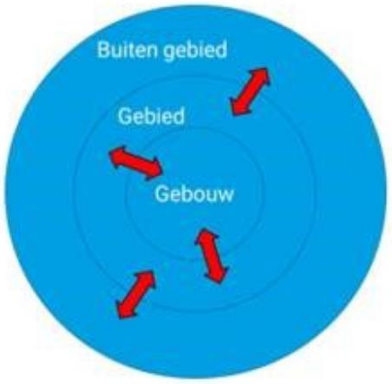
Impressie groenverbinding Doorvaartplein naar Kerkstraat, uitvoeringsprogramma Centrumvisie

Ambitie: Energiezuinig met duurzame energie

- Bestaande gebouwen zijn energiezuinig gemaakt door goed te isoleren en het gebruik van energiezuinige apparaten en verlichting.
- De benodigde energie wordt zoveel mogelijk opgewekt op daken, waarbij dubbelgebruik wordt nagestreefd om de beschikbare ruimte optimaal te gebruiken.
- Gebouwen maken alleen nog gebruik van duurzame energie.

Ambitie: Circulaire economie is het uitgangspunt voor de Centrumvisie

- Gebouwen en de openbare ruimte zijn voorzien van producten en/of materialen die een positieve bijdrage leveren aan circulaire economie, klimaatadaptatie, energie, luchtkwaliteit en de belevingswaarde van het centrum.
- Bij nieuwbouw en/of renovatie & verbouw van bouwwerken, zijn de principes van Design for Disassembly toegepast. Dit zodat aan het einde van de levensduur producten/ materialen zonder kwaliteitsverlies terug kunnen keren in de kringloop, met een financiële restwaarde.
- Nieuw aan te schaffen producten/ materialen zijn veilig en gezond. Schadelijke stoffen zijn uitgesloten.
- Producten/ materialen zijn van C2C kwaliteit of gelijkwaardig.
- Nieuwe vormen van ondernemingen zijn ontstaan, gericht op reuse, repair en recycle om afval van bestaande en niet circulaire producten/ materialen te beperken.
- Nieuwe bedrijvigheid heeft zich ontwikkeld gericht productinnovatie en productoptimalisatie.
- Bedrijvigheid werkt samen met de gehele keten om afval en schadelijke stoffen uit te sluiten.
- De circulaire economie maakt de gemeente alsook de regio steeds meer zelfvoorzienend.
- “Afval” is een grondstof voor een nieuw product/ materiaal.
- Deze nieuwe manier van denken zorgt steeds opnieuw voor nieuwe vormen van ondernemerschap, waardenketens en stimuleert de lokale en regionale economie.
- Horeca en detailhandel maken gebruik van de lokale grondstofproductie en verwerking.
- Nieuwe bedrijfsmodellen gericht op de circulaire economie dragen aan bij de locatie werkgelegenheid en/of sociale werkvoorzieningen en/of zinvolle dagbesteding.
- Nieuwe bedrijvigheid draagt positief bij aan de sociaal maatschappelijke behoeften vanuit de gemeenschap.

5. Literatuuroverzicht

Om inspiratie op te doen zijn er in dit document al verschillende hyperlinks toegevoegd. Hieronder een niet-limitatief overzicht t.a.v. de verschillende onderwerpen en waar informatie en inspiratie kan worden gevonden.

5.1. People

- Positieve gezondheid en Limburg Positief Gezond
- Zeven redenen om te investeren in een groene stad
- Inspiratie- en werkboek gezondheid en ruimte
- Loket Gezond Leven
- Gezonde Leefomgeving
- RIVM gezonde leefomgeving
- 17 duurzame doelen van de VN

5.2. Planet

Duurzame energie

- Energiebeleid Parkstad, PALET
- 'PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame energieopwekking'
- Nieuwe Energie in Limburg, energieloket
- Rijksoverheid, duurzame energie
- RVO, duurzame energie
- Milieu Centraal

Groen en water

- Ruimtelijke Adaptatie
- Klimaat Effect Atlas Nederland
- Klimaatatlas Parkstad
- De groene Stad
- Groenblauwe netwerken
- Atelier Groenblauw
- Natuur inclusief bouwen
- Klimaat adaptief bouwen

Circulariteit en materialen

- Platform 31 – Circulaire woningbouw
- C2C Centre
- Circulaire bouweconomie
- Boek van Cradle to Cradle-grondleggers over positieve gebouwimpact
- Banned List of Chemicals
- Healthy Building Network
- C2C design concept – Michael Braungart
- EPEA

Algemeen

- Omgevingswet
- PBL Planbureau voor de Leefomgeving
- Raad voor de Leefomgeving en infrastructuur
- Platform Duurzaam Gebouwd
- Platform Gebiedsontwikkeling
- Platform Stadszaken
- Platform Ruimte en Wonen
- Platform 31

5.3. Profit & Prosperity

- MVO Nederland, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- Ellen MacArthur Foundation
- Platform 31 – circulaire economie
- TNO – circulaire economie
- The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB)
- De groene Stad

6. Bijlage 1: Wat is een duurzame en gezonde leefomgeving

“De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is.”[2]

Vanuit het concept “Positieve Gezondheid” kan de relatie worden gelegd tussen de mens en de ruimtelijke voorwaarden. Een illustratie hiervan is hieronder weergegeven. Onderstaande afbeelding visualiseert de samenhang tussen de inrichting van de leefomgeving en gezondheid en welzijn van mensen op basis van dit concept.

Ruimtelijke projecten ontwerpen op basis van de impact op gezondheid en welzijn van bewoners alsook de leefomgeving is nieuw. Dit vraagt een daarom specifieke aandacht in het ontwikkelproces. Het vertrekpunt bij ontwikkelingen is dan ook het welzijn van de mensen en hoe zij de omgeving beleven.

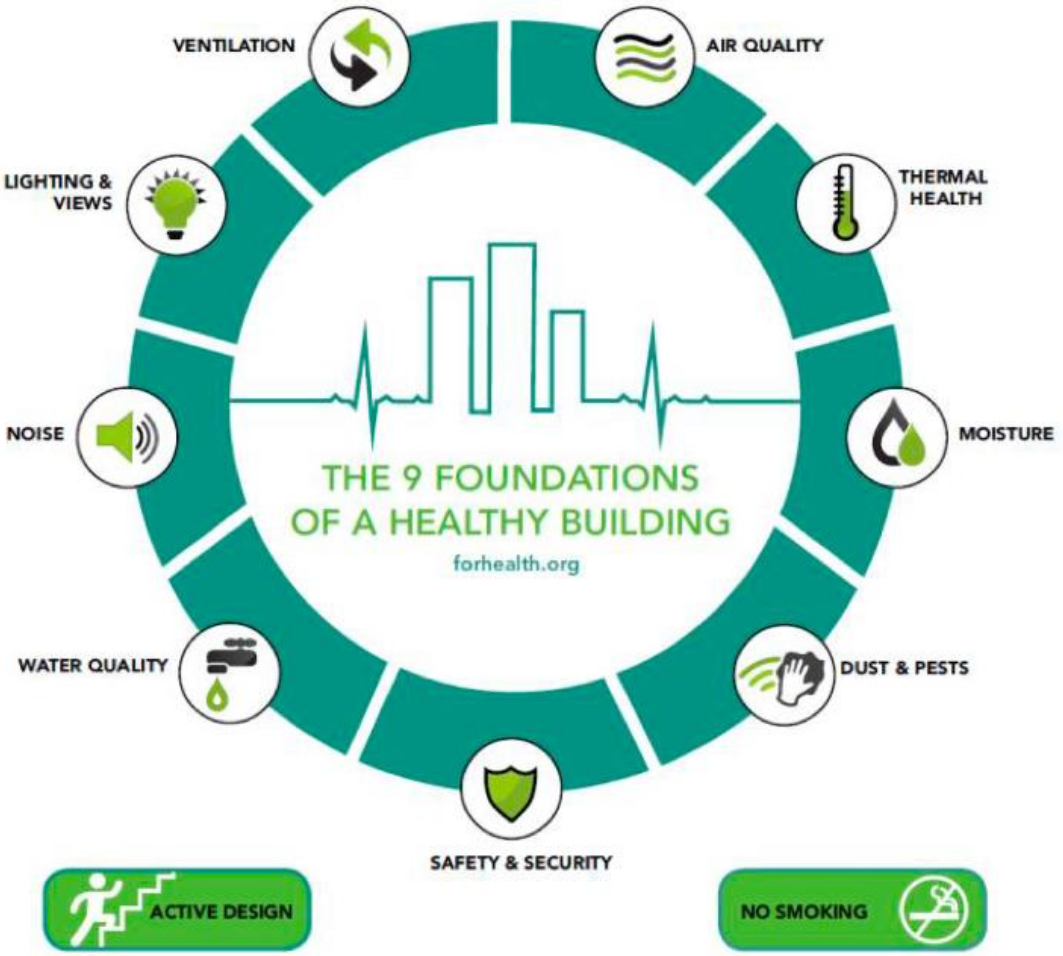
Deze manier van ontwikkelen sluit ook aan op de opgaven en doelstellingen vanuit de omgevingswet.

[2] Bron: RIVM

Naast producten/ materialen, gaat het ook over verbinding maken tussen de mens en de leefomgeving. Vanuit het verbinden vanuit de plaats of locatie met haar context (cultuur, archeologie, ruimtelijke structuur, geschiedenis van het gebied, enz.), benutten we de kracht en verbeterpunten van een locatie of gebied. Hierbij zoeken we aansluiting op de aspecten die we als mens waarderen in een prettige en gezonde leefomgeving. Dit doen we niet alleen bij het realiseren van een gezond gebouw maar ook bij een prettige leefomgeving in algemene zin.

Gezonde gebouwen
Voor een gezond binnenklimaat is het uitsluiten van de schadelijke stoffen extra belangrijk. Dit omdat we een groot deel van onze tijd binnen verblijven.

In de bovenstaande afbeelding zijn de 9 basisprincipes[3] voor een gezond gebouw weergegeven. Op deze website is meer informatie beschikbaar over de voordelen van gezonde gebouwen.

[3] Bron; Harvard University. Zie ook dit artikel

7. Bijlage 2: Wat is circulaire economie

Circulaire economie is een innovatief economisch concept, een denkkader en een innovatief ontwerpprincipe met vergaande duurzaamheid als resultante. Uitgangspunt is dat alles voedingsstof is voor iets anders, dat we uitgaan van duurzame energie (zon, wind, water) en dat we genieten van diversiteit van mensen, cultuur, flora en fauna. Door toepassing van dit gedachtegoed worden nieuwe businessmodellen ontwikkeld. Elke ontwikkeling draagt zo bij aan een veelzijdige gemeente met een goed leef- en ondernemersklimaat.

"Circulaire Economie is een industrieel systeem dat herstellend of regenererend is in zijn intentie en ontwerp. Het vervangt het 'end-of-life'-concept door herstel, verschuift naar het gebruik van hernieuwbare energie, elimineert het gebruik van giftige chemicaliën die hergebruik belemmeren, en streeft naar de eliminatie van afval door het superieure ontwerp van materialen, producten, systemen, en binnen dit, verdienmodellen." [4]

7.1. Van een lineaire economie naar een circulaire economie

Permanente groei van de economie is een doel op zich geworden. Consumenten zijn gewend geraakt aan het gemak en de industrie behartigt vele belangen. Echter, de manier waarop er nu geproduceerd en geconsumeerd wordt is niet vol te houden. Oneindige groei is onmogelijk op een planeet met beperkte hulpbronnen. De wereldeconomie blijft nemen en geeft bijna niets ervoor terug.
De groeiende vraag naar grondstoffen zorgt niet alleen voor grondstoffen schaarste en dus een stijging van de grondstoffenprijzen, maar zorgt vooral voor een toenemende druk op het wereldmilieu. Het verlies van biodiversiteit, de vervuiling van lucht, water en bodem, en het veranderende klimaat zijn signalen dat het milieu de druk steeds minder goed aan kan.
Naast de toenemende druk op het milieu vindt er ook steeds meer waardevernietiging plaats. Veel producten zijn geproduceerd met materialen die slecht te verwerken zijn en belanden veelal op stortplaatsen of in verbrandingsovens.
Naast de niet milieuvriendelijke productie zorgt vaak ook de verwerking of verbranding van de producten voor een grotere druk op het milieu. Kortom, de huidige economie en samenleving leggen een steeds grotere druk op de aarde en dreigen blijvende schade aan te richten. Dat is de reden dat de gemeente Brunssum in haar Centrumvisie kiest voor een circulaire benadering. Alleen zo kunnen we het voor de komende generaties goed doen.

De Rijksoverheid
De Rijksoverheid is voorstander van circulaire economie en heeft 3 doelstellingen geformuleerd om de Nederlandse economie zo snel mogelijk circulair te maken:

1. Bestaande productieprocessen maken efficiënter gebruik van grondstoffen, zodat er minder grondstoffen nodig zijn.
2. Wanneer nieuwe grondstoffen nodig zijn, wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van duurzaam geproduceerde, hernieuwbare (onuitputtelijke) en algemeen beschikbare grondstoffen. Zoals biomassa, dat is grondstof uit planten, bomen en voedselresten. Dit maakt Nederland minder afhankelijk van fossiele bronnen en het is beter voor het milieu.
3. Nieuwe productiemethodes ontwikkelen en nieuwe producten/ materialen circulair ontwerpen.

Dit is vertaald naar concrete doelstellingen:

- 2030 – 50% minder verbruik van grondstoffen
  Het eerste doel uit het Rijksbrede programma Nederland Circulair in 2050 is ambitieus maar niet onhaalbaar: in 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel).
- 2050 – een economie zonder afval
  Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen.

[4] Ellen MacArthur Foundation, 2012

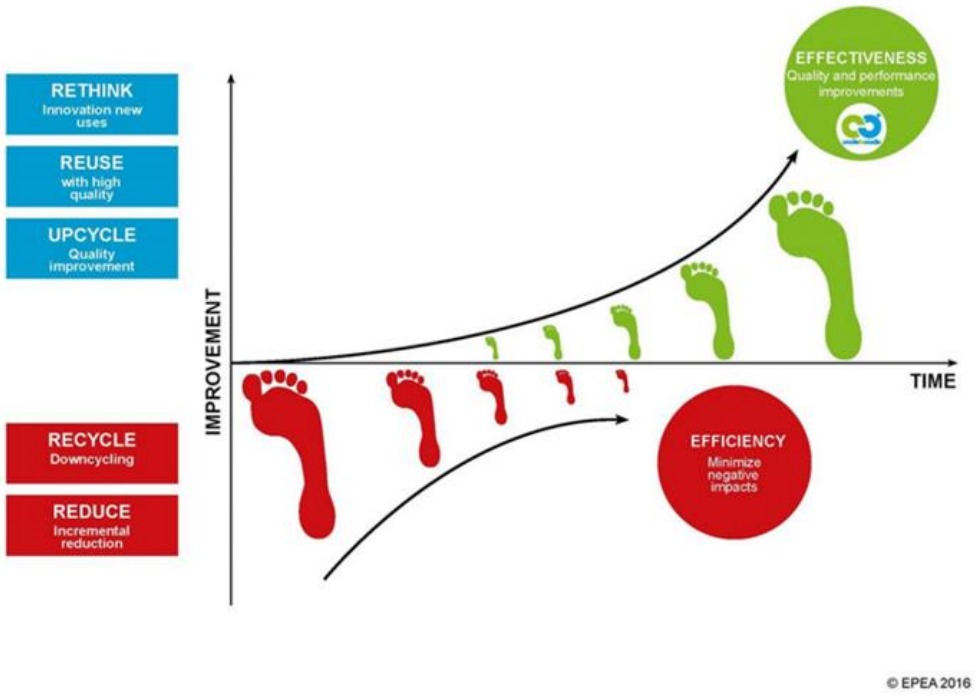
7.2. De effecten op mens en leefomgeving

Ons huidige economisch systeem draagt bij aan de problemen van deze tijd. Naast de klimaatverandering, zijn er een aantal maatschappelijke problemen die inherent zijn aan de kwaliteit van onze leefomgeving. Denk aan de luchtkwaliteit, voedselkwaliteit, bodemverontreiniging enz. Deze problemen hebben uiteindelijk ook een economische impact.
De wijze waarop we consumeren, produceren en met grondstoffen omgaan moet dus veranderen. Een verandering op dit vlak draagt ook bij aan de klimaatopgave: wereldwijd is 45% van de broeikasgassen uitstoot gerelateerd aan grondstoffengebruik[5]. Een transitie naar een ander economisch model is nodig en circulaire economie biedt hiervoor een oplossing.
Door de dingen goed te doen, kunnen we een wezenlijke bijdrage leveren. Door onze economie stap voor stap circulair te maken, verbeteren we integraal onze leefomgeving en de kwaliteit van leven.

"De circulaire economie zetten we in als middel om te werken aan een duurzame, prettige en gezonde leefomgeving voor positief gezonde mensen en meer brede welvaart."

7.3. Van efficiënt naar effectief

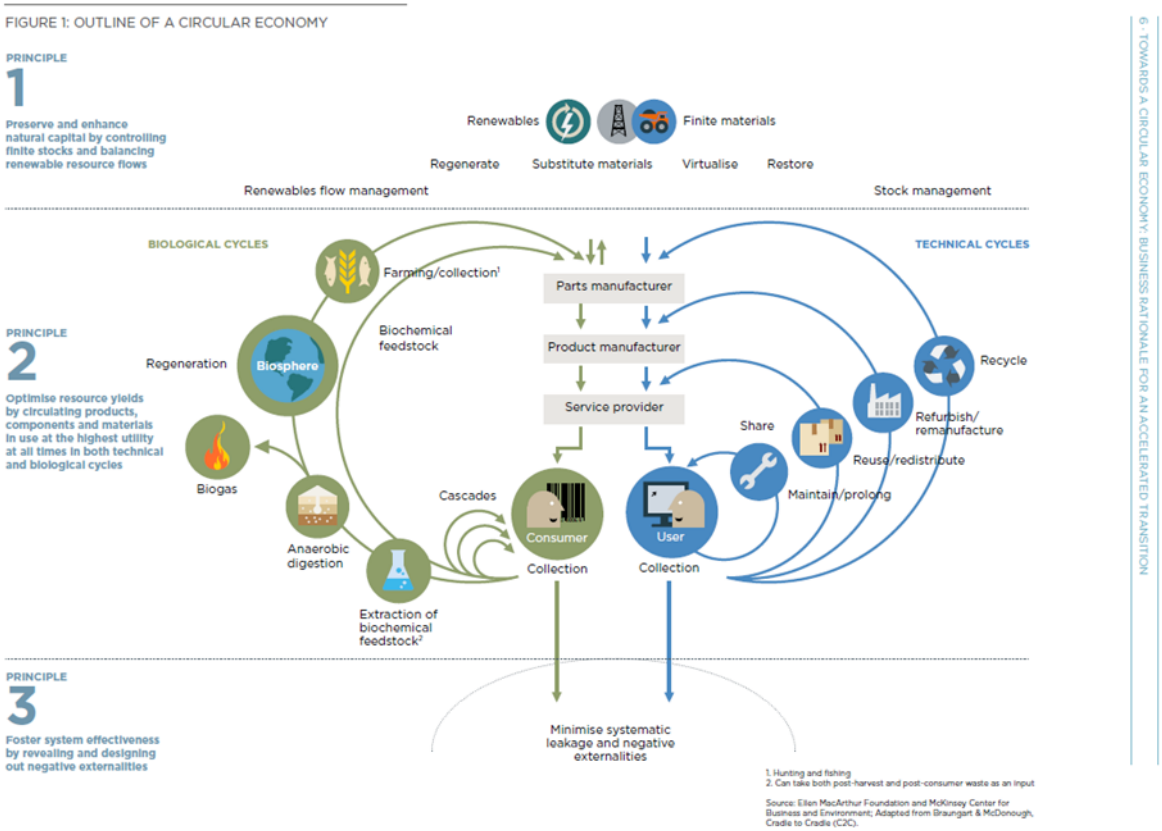
De toepassing van duurzaamheid in combinatie met circulaire economie, gaat uit van een effectieve aanpak, niet van dingen alleen efficiënter doen. Minder afval, minder fossiel, daar redden we het niet mee. Centraal staat: de dingen meteen goed doen, in plaats van de dingen minder slecht doen.
Out of the box denken, dingen echt anders doen, daarin zijn de oplossingen te vinden. Hierdoor ontstaan nieuwe denk- en verdienmodellen, waarin bijvoorbeeld de producent eigenaar blijft van de grondstoffen. Waarin producten/ materialen een soort statiegeld krijgen omdat de grondstoffen een waarde vertegenwoordigen op het moment dat deze terug in de kringloop komen.
Om dat voor elkaar te krijgen moet de focus dus verschuiven van efficiënt naar effectief.

Toelichting op de bovenstaande afbeelding is beschikbaar in deze video.

[5] Ellen MacArthur Foundation & Material Economics, 2019

Op de onderstaande afbeelding is de circulaire economie en de kringlopen daarin weergegeven. Aan de linkerzijde is dit de biologische kringloop, aan de rechterzijde is de technische kringloop.

Bron: Ellen MacArthur Foundation
"Towards a circular economy: Business rationale for an accelerated tansition "

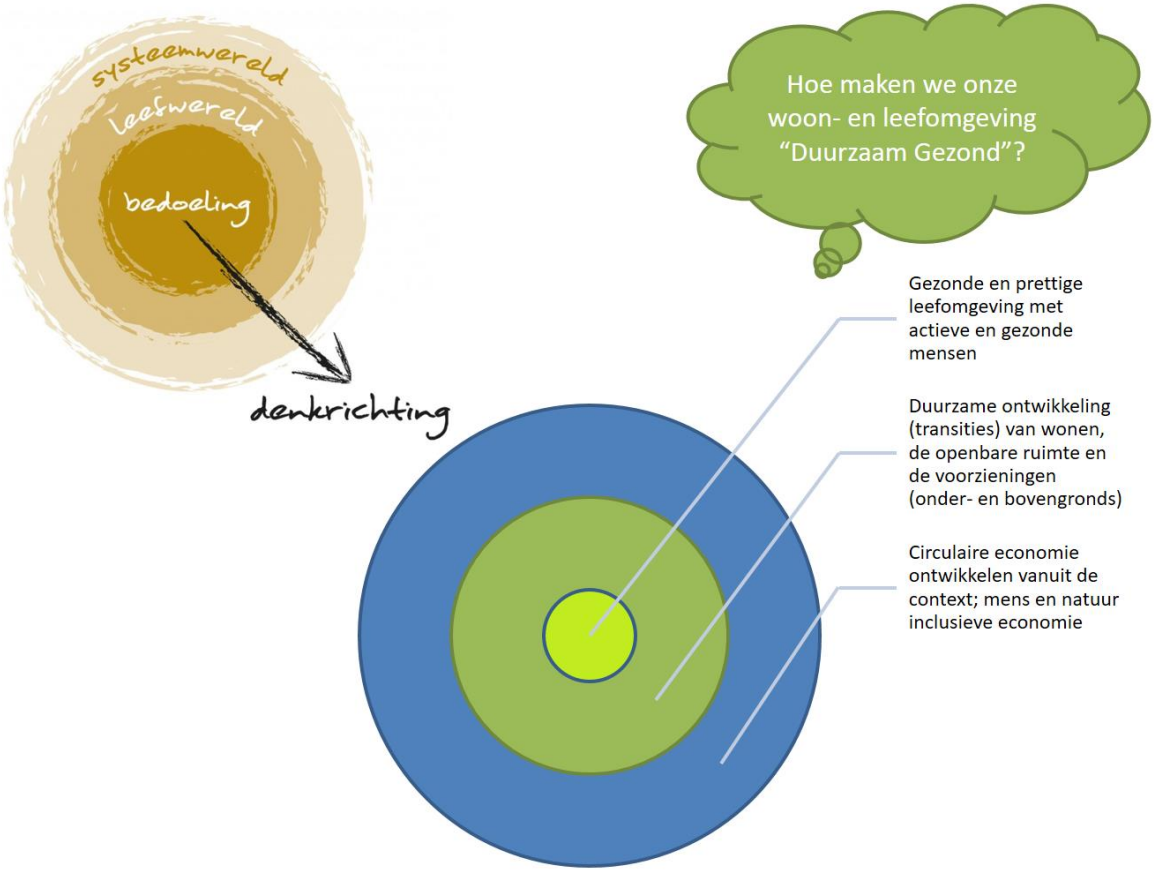
Om producten / materialen in deze kringlopen te behouden is het belangrijk om stap te maken van efficiënt (*minder slecht*) naar effectief (*goed doen*). Alleen dan kan er een positieve footprint worden gerealiseerd.

Om het verschil te duiden, een simpel voorbeeld:
Een energiezuinig apparaat, dat is efficiënt voor het energieverbruik. Als het apparaat gebruik maakt van duurzame energie, dan is het ook effectief.

8. Bijlage 3: In 4 stappen duurzaam, gezond en circulair ontwikkelen

Het waarborgen van duurzaamheid en circulariteit in een ontwerp, kan worden gedaan door focus op de onderstaande ontwerpaspecten. Elke onderdeel heeft zijn eigen uitdagingen waarbij de integrale weging plaats vindt op basis van people, planet en profit & prosperity. Dit hoofdstuk gaat nader in op de ontwikkeling van gebouwen als voorbeeld voor deze 4 stappen.

Het maken van een gebouw is anders dan het aanleggen van de openbare ruimte, beide worden echter beschouwd als bouwwerken. De stappen in dit hoofdstuk kunnen ook worden toegepast op de ontwikkeling van openbare ruimte. Op deze manier werken we vanuit de bedoeling en passen we daarop onze systemen aan.

8.1. Maken om uit elkaar te halen

We maken het onderscheid in 3 soorten ontwikkelingen met bijbehorende producten/ materiaal stromen:

- Bestaande bouwwerken verbeteren/ renoveren, enz.
- Sloop (ten behoeve van verbetering, renovatie of nieuwbouw).
- Nieuwe ontwikkelingen.

We maken dit onderscheid omdat bestaande bouwwerken, niet circulair ontwikkeld zijn. Dat betekent dat we zorgvuldig met die gebruikte grondstoffen willen omgaan.

- Indien bestaande bouwwerken verduurzaamd/ gerenoveerd worden, dus producten/ materialen worden toegevoegd, willen we dit circulair realiseren.
- Indien een bouwwerk gesloopt wordt, zorgen we ervoor dat al het ontstane afval zo hoogwaardig mogelijk terug in de kringloop wordt gebracht. Mogelijk kunnen producten en/of materialen worden hergebruikt bij de nieuwe ontwikkeling.
- Indien er vervolgens een nieuw ontwikkeling wordt gerealiseerd, is het belangrijk hierbij weer uit te gaan van demontabel bouwen.

Zo zorgen we ervoor dat bij ontwikkelingen nu, er voor de toekomst zo min mogelijk afval ontstaat. Ook wordt hierdoor de economische restwaarde van producten/ materialen en dus de grondstoffen hiervan gewaarborgd.

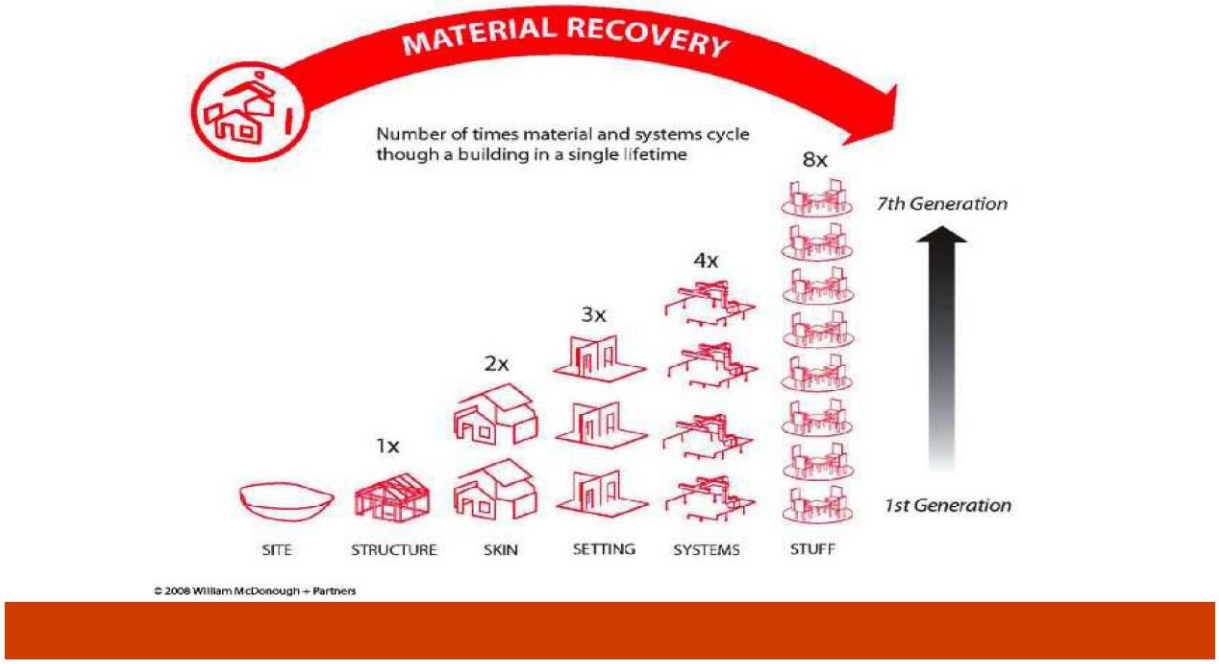
Op basis van dit uitgangspunt maken we product/ materiaal keuzes bij voorkeur volgens deze ranking:

1. C2C gecertificeerde producten/ materialen (of aantoonbaar gelijkwaardig).
2. a) Circulaire producten/ materialen.
   b) Producten/ materialen uit urban mining (secundaire grondstoffen) of uit reststromen.
   c) Biobased producten/ materialen (*mits gebruiksperiode de voor regeneratie periode overtreft om te voorkomen dat de aarde wordt uitgeput).*
3. Traditionele producten/ materialen met primaire grondstoffen.

Dit betekent dat circulariteit en duurzaamheid vanaf het beginstadium van een ontwikkeling als uitgangspunt worden meegenomen als ontwikkel- en ontwerpkader. Naast duurzame maatregelen ook rekening houden met de principes van Design for Disassembly (DfD) om de flexibiliteit en toekomstige demontage te waarborgen in de ontwikkeling van het bouwwerk.
Het traditioneel aanpakken van een ontwerp/ ontwikkelopgave en als laatste bekijken wat er duurzaam of circulair kan, zal niet leiden tot de gewenste resultaten.

Elk bouwwerk bestaat uit verschillende onderdelen met elk een eigen levensduur. De levensduur is afhankelijk van het type product/ materiaal maar ook afhankelijk van wijzigingen als gevolg van veranderend gebruik.

Ontwerp voor de beoogde gebruiksperiode en houd rekening met het demonteren om de grondstoffen weer terug in de kringloop te brengen zonder kwaliteitsverlies.
In de onderstaande afbeelding de verschillende onderdelen van gebouwen en hun gebruikscyclus.

Source. Stewart Brand. How Buildings Learn 1994

Om circulariteit te waarborgen is het belangrijk om te ontwerpen & ontwikkelen volgens de principes Design for Disassembly. Dit zijn:

- Traditionele natte verbindingstechnieken en afwerkingen, waaronder verlijming, kit en pur, worden niet toegepast behalve als het technisch niet mogelijk is om te schroeven, bouten of een andere duurzame manier;
- Verbindingen worden zoveel mogelijk geschroefd, gebout, etc.;
- Vloeibare of plastische verbindingen worden toegepast indien het product/ materiaal weer veilig kan terugkeren in een biologische kringloop en geheel van de te verbinden producten/ materialen verwijderd kan worden;
- (Vorm)verbindingen blijven aanpasbaar;
- De levensduur van gebouwonderdelen verschilt voor bijvoorbeeld de constructie, installaties, binnenwanden en gevels. Om het bouwwerk maximaal aanpasbaar te maken, wordt zoveel mogelijk direct verbonden aan de constructie, aangezien de constructie de langste levensloop kent. Zo kunnen gebouwonderdelen tussentijds worden geremonteerd. Dit komt de aanpasbaarheid ten goede, maar voorkomt ook onnodige reststromen;
- Demontagepunten zijn zoveel mogelijk zichtbaar of bereikbaar. Deze punten zullen op tekening worden aangegeven om uiteindelijk in het groene sloopbestek te verwerken;
- Het aantal verbindingstechnieken wordt zoveel mogelijk beperkt, zodat demontage relatief snel en efficiënt kan gebeuren;
- Producten/ materialen uit de technische- en biologische kringloop blijven van elkaar te scheiden.

8.2. Gebruik zoveel mogelijk gezonde materialen met C2C kwaliteit[6]

C2C is een ontwerpfilosofie maar daarnaast ook een keurmerk voor producten/ materialen. Ambitie: De gemeente prevaleert dit keurmerk naast gelijkwaardige producten/ materialen omdat het staat voor integraal duurzaam. Producten/ materialen worden getoetst op 5 verschillende onderdelen. Afhankelijk van hoe goed het product/ materiaal scoort, zijn er certificaten van basis t/m platinum niveau mogelijk.

Bij C2C kwaliteit wordt rekening gehouden met de volgende punten in het productieproces:

- Gezonde producten/ materialen: Iedere (grond)stof moet veilig en gezond zijn voor mens en milieu. De producten/ materialen bevatten daarmee geen schadelijke stoffen.
- Hergebruik van producten/ materialen: Iedere (grond)stof is biologisch afbreekbaar in de biologische kringloop of wordt zonder kwaliteitsverlies in de technische kringloop worden ingebracht.
- Hernieuwbare energie: Energie moet hernieuwbaar zijn en efficiënt worden ingezet.
- Waterbeheer: Water moet effectief worden (her)gebruikt met behoud van de waterkwaliteit.
- Maatschappelijk ondernemerschap: fabrikanten inclusief hun toeleveranciers moeten maatschappelijk ondernemen met oog voor mens en milieu.

Op de website van het C2C-Centre is meer informatie over Cradle to Cradle te vinden.
De gecertificeerde producten/ materialen zijn te raadplegen in de database.

Dit betekent niet dat we alleen gecertificeerde producten/ materialen toepassen. Het streven is ook om producenten te inspireren om vanuit deze principes hun producten/ materialen verder te ontwikkelen.

Het toepassen van gezonde producten/ materialen heeft 2 redenen:

- De gemeente wil met het realiseren van haar duurzame ambities geen milieuschade elders realiseren.
- Door het in het ontwerp gezonde producten/ materialen slim toe te passen, dragen we zorg voor een gezonde luchtkwaliteit en een prettige en gezonde leefomgeving.

Toepassing van gezonde & veilige producten/ materialen is gericht op het creëren van een gezond (binnen)klimaat en de producten/ materialen bevatten daarmee geen schadelijke stoffen.

[6] Waar wordt gesproken over C2C als kwaliteit, gaat dit ook over producten/ materialen met een vergelijkbare kwaliteit zonder C2C certificaat.

8.3. Effectieve maatregelen efficiënt inzetten

De meest duurzame energie is de energie die we niet nodig hebben. Om tot komen tot een energie efficiënt bouwwerk wordt de energievraag zo veel mogelijk beperkt door energiebesparende maatregelen zoals zeer goede isolatie en luchtdichtheid, energiezuinige apparaten en daglichtgebruik in combinatie met Ledverlichting (met daglichtregeling en/of bewegingssensoren).

De restende energievraag wekken we op met energie uit onuitputtelijke natuurlijke bronnen zoals de zon, wind of in de warmte in onze ondergrond. Om het verschil tussen vraag en aanbod af te vlakken is energieopslag een efficiënte manier zodat ook het energienetwerk niet onnodig wordt belast.

Deze maatregelen zijn veelal gericht op behalen van financieel rendement voor de eigenaren en gebruikers.

Naast het efficiënt gebruik van duurzame energie, kan dit principe ook worden toegepast op bijv. watergebruik maar ook op de toepassing van producten/ materialen.

Eerst bepalen wat is effectief voor het ontwerp, de realisatie en het gebruik en hoe kan dit zo efficiënt en effectief mogelijk worden vormgegeven.

8.4. Groene en blauwe maatregelen om indirect rendement te faciliteren

Het toepassen van groen heeft een positief effect op vele aspecten. Denk hierbij aan het creëren van een prettige omgeving waarbij de biodiversiteit wordt verbeterd door natuur inclusief bouwen. Bijkomende voordelen zijn het inperken van het hitte-eiland in de zomer maar ook weerbaarheid tegen hevige regenval. Door het ruimtelijk adaptief inrichten van onze leefomgeving te combineren met het verbeteren van de biodiversiteit van flora en fauna zorgen we voor meer belevingswaarde in onze leefomgeving.

Deze maatregelen zijn gericht op het realiseren van een gezonde en prettige omgeving en hebben daarom een hoog maatschappelijk rendement. Het maatschappelijk rendement van deze groenblauwe maatregelen berekenen we met de TEEB-stad tool.

Deze maatregelen hebben ook indirect financieel voordeel voor de eigenaren en gebruikers van een duurzaam en gezond gebouw. Voordelen zijn bijv.:

- Stabielere / hogere vastgoedwaarde.
- Lagere energiebehoefte
- Minder overlast als gevolg van klimaatverandering.
- Gezonde leefomgeving, hoger algemeen welzijn.

Hulpmiddelen en inspiratie voor groene en blauwe maatregelen zijn beschikbaar op de website Ruimtelijke Adaptatie en Groenblauwe netwerken.

9. Bijlage 4: Total Cost of Ownership (TCO) & Total Cost of Usage (TCU)

De investeringen in bouwwerken worden gewogen over de totale gebruiksperiode. Afhankelijk van het financiële model (eigendom of gebruik) kunnen de kosten worden gewogen tegen de voordelen over een bepaalde periode.

- Indien er vanuit een investering, bijv. zonnepanelen, voordeel ontstaat in de exploitatie, noemen we dat de totale kosten van eigenaarschap (TCO).
- Indien er een dienst wordt afgenomen, bijv. energieopslag, ontstaat er een financieel voordeel waarbij de totale kosten van gebruik (TCU) worden gewogen tegen het exploitatievoordeel.

Ambitie: De duurzame maatregelen hebben een aantoonbaar economisch voordeel voor people, planet en profit & prosperity. Gedurende de ontwerpfases wordt de benodigde data aangereikt om het directe economisch voordeel te kunnen beoordelen op basis van TCO. Hierbij vergelijken we de duurzame maatregel met een traditionele keuze om het directe en indirecte (verdien) effect te kunnen bepalen. Op basis van deze benadering kunnen eventuele ontwerpkeuzes bewust worden gemaakt.

- Direct voor de opdrachtgever en/of gebruikers door o.a. beperking beheer- en onderhoudskosten;
- Indirect voor de gebruikers en de omgeving, ecologisch en sociaal maatschappelijk zoals gezondheid en biodiversiteit;

Om het economisch voordeel te kunnen bepalen is o.a. onderstaande input noodzakelijk:

- De meerkosten t.o.v. een niet duurzame maatregel/ het niet nemen van de maatregel;
- Het verschil in kosten/ baten tijdens de exploitatie van de maatregel door besparingen, energievoordelen of onderhoud- en beheervoordelen;
- Restwaarde van producten/ materialen en grondstoffen. (Financiële restwaarde hoeft niet te worden afgeschreven);
- Totale investeringswaarde in de maatregel of het product/ materiaal om de potentiele economische restwaarde te bepalen. Dit kan worden gewaarborgd met materiaalpaspoorten.
- Vergelijk het effect op de contante waarde (CW). Vergelijk het effect van restwaarde en kosten voor sloop in de toekomst. Door deze beide te vergelijken wordt duidelijk wat de meerwaarde is van duurzaam bouwen t.o.v. niet duurzaam bouwen.

Het project wordt bijv. gerealiseerd voor een gebruiksperiode van 40-50 jaar. In het maken van de berekening wordt rekening gehouden met:

- Afschrijvingstermijnen conform economische levensduur product/ materiaal;
- Beheer en onderhoud gebouw en installaties over de totale levensduur;
- Vervangingskosten na economische levensduur;
- Restwaarde van producten/ materialen maakt onderdeel uit van het wegen van investeringen. Deze voordelen ook afzetten tegen de kosten voor sloop/ afvalverwerking bij traditionele investeringen.
- Financiële keuzes maken op basis van TCO en/of TCU, de Contante Waarde over de levensduur/ gebruiksperiode;

Onderstaand een indicatief overzicht van verschillende duurzame maatregelen en hoe de voordelen kunnen worden bepaald vanuit de TCO/ TCU-benadering. Dit overzicht dient ter illustratie om een idee te geven van de informatiebehoefte om de TCO/ TCU van de verschillende ontwerpkeuzes te kunnen bepalen.

Maatregel met direct rendement	Maatregel met direct en indirect rendement

3 voudig glas
• Meerkosten t.o.v. HR++ glas
• Totale investeringswaarde
• Energiebesparing t.o.v. HR++ glas
• Levensduur 50 jaar
• Restwaarde na economische levensduur
 	
C2C producten/ materialen
• Meerkosten t.o.v. niet circulair/ C2C
• Totale investeringswaarde
• Levensduur 25-50 jaar
• Restwaarde na economische en/of technische levensduur
• Besparing uitstoot broeikasgassen & milieuschade (bodem/ lucht en water) tijdens productieproces
 	
Daglichtregeling
• Meerkosten t.o.v. geen daglichtregeling
• Totale energiebesparing
• Levensduur
• Restwaarde na economische levensduur
• Subsidies/ fiscale voordelen
	Groendak
	• Meerkosten t.o.v. geen groen dak
	• Totale investeringswaarde
	• Besparing tussentijdse vervanging dakbedekking
	• Levensduur 25 jaar
	• Verschil onderhoudskosten tov geen groen dak
	• Effect op PV-installatie
	• Indirecte verdieneffecten
	  o Klimaatadaptatie & hitte-eiland
	  o Gezondheid
	  o Biodiversiteit
	  o Inpassing omgeving
	
	Warmtepomp of zonneboiler
	• Totale investeringswaarde
	• Onderhoudskosten/ jaar
	• Energieverbruik/ jaar
	• Levensduur 25 jaar
	• Besparing uitstoot CO_2 per jaar t.o.v. fossiel
	• Effect toepassing WTW op installatie

BUREAU KM

ADVISEURS GEBRUIK OPENBARE RUIMTE

Quickscan Centrum Brunssum

Op basis van de visie en richtlijnen uit

‘Prettige Plekken, Handboek Mens & Openbare ruimte’

KYRA KUITERT (06-44486517)
ROSEMARIE MAAS (06-54977008)

INFO@BUREAUKM.NL
WWW.BUREAUKM.NL

Aanleiding

De gemeente Brunssum (27.000 inwoners[1]) werkt aan een verbetering van het centrum, met name om Brunssum nog beter te profileren als aantrekkelijke woonstad. De gemeente zet dan ook de schouders onder de plannen voor het centrum.

Omdat de visie van Bureau KM goed aansluit op de doelen van de Centrumvisie, nodigde de gemeente het bureau uit om een quickscan van het centrum te maken. De uitkomsten, samengevat in dit eindrapport, worden gebruikt ter inspiratie en als input voor het Stedenbouwkundige Kwaliteitskader.

Op 24 juni 2021 schouwden Rosemarie en Kyra het centrum en omgeving en keken daarbij door de 'bril van de gebruiker'. Zij hadden een schouwroute opgesteld langs de hoofdstraten, de dwarsstraten en een aantal specifieke plekken. Door middel van deze quickscan zijn zowel punten die goed zijn, maar vooral ook die beter kunnen in beeld gebracht met daarbij steeds de Vier V's in het achterhoofd, de vier basiskenmerken van de openbare ruimte die volgens onze visie leiden tot een goed gebruik:

Veiligheid
Is dit een sociaal veilige plek, zowel overdag als 's avonds en kun je er veilig komen? De aanwezigheid van andere mensen en ook woningen (potentieel 24/7 mensen aanwezig) kunnen daaraan bijdragen.

Verblijf
Kun je comfortabel zitten met leuk uitzicht en nodigt de locatie uit tot sociaal contact en ontmoeting?

Variatie
Is hier voldoende te zien en te doen? Zowel afwisselende architectuur, groen, 'reuring' als voorzieningen dragen hieraan bij.

Verplaatsing
Is deze locatie logisch verbonden met en ingepast in de omgeving en is hij goed bereikbaar voor alle doelgroepen, inclusief mensen te voet, met de fiets en ook met bijvoorbeeld rolstoel of kinderwagen.

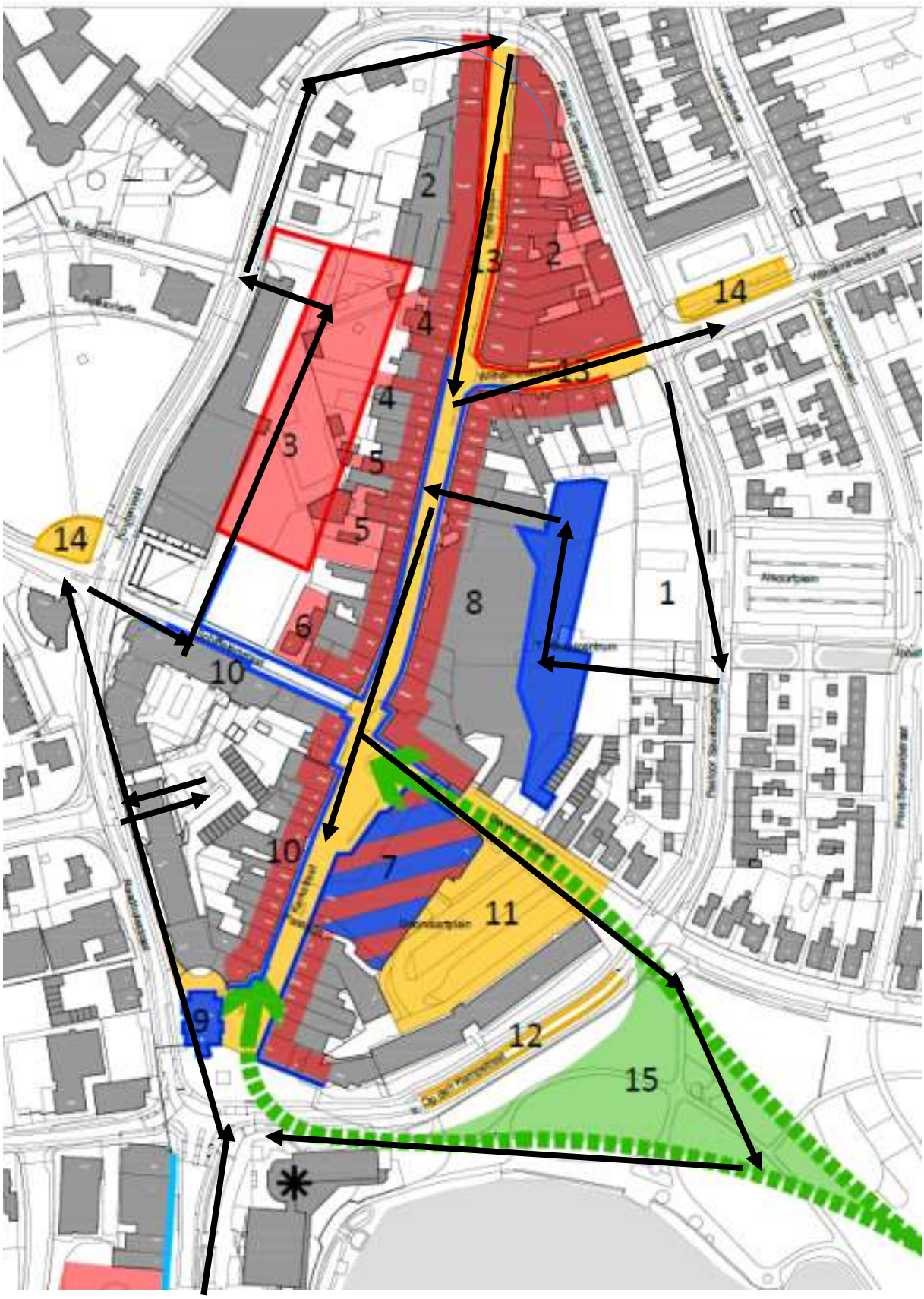
Aandachtspunten

Na het doornemen van de ter beschikking gestelde documenten[2] en het startgesprek op 27 mei blijken de volgende invalshoeken extra van belang:

- Hoe zorgen we ervoor dat de belangrijkste bestaande en toekomstige verblijfsplekken ook daadwerkelijk goedbezochte 'prettige plekken' worden? Met de focus op het Raadhuisplein, het Victoriapark en het plein aan de Kerkstraat voor Jan Linders.
- Hoe maken we een goede, aantrekkelijke *routing* door het centrum met een hoge belevingswaarde en met specifieke aandacht voor de entrees?
- Hoe zorgen we door middel van de juiste voorzieningen en kwaliteit van de openbare ruimte dat het centrum aantrekkelijk wordt voor nieuwe doelgroepen in het kader van verjongen (uitgaan, *urban sports*, plekken voor kinderen) en internationaliseren (gezellig winkelen, uit eten, etc.)?
- Hoe geven we invulling aan klimaatadaptatie op zodanige wijze dat het bijdraagt aan een prettig centrum door alle seizoenen heen? De knelpunten zijn in de Klimaatatlas[3] in beeld gebracht.

[1] CBS 2021
[2] Centrumvisie Brunssum 2020-2026, Uitvoeringsprogramma Centrumvisie 2020-2026, Ambitiedocument duurzame ontwikkeling Brunssum en Plan van Aanpak Stedelijk Kwaliteitskader
[3] https://parkstad.klimaatatlas.net/

De gelopen schouwroute

Beoordeling centrum Brunssum op basis van de Vier V´s

De *´Verplaatsing´* binnen ‘het Ei’ is overwegend goed. De autovrije straten zorgen voor voldoende ruimte voor wandelaars (en fietsers). Deze straten zijn voldoende breed, hebben vlakke en stroeve ondergronden en hellingbanen en zijn hiermee toegankelijk voor alle gebruikers (inclusief mensen met een rolstoel of kinderwagen).

Met de verplaatsing zit het wel goed.

Sociale *Veiligheid* is in Brunssum centrum niet zozeer een ruimtelijk probleem, want er zijn voldoende ‘ogen en oren’ vanuit omgeving, winkels en woningen op de openbare ruimte. Wel is er soms overlast van jongeren. Dit is vooral een sociaal probleem dat slechts gedeeltelijk ruimtelijk is op te lossen.

Het centrum is relatief veilig, vooral vanwege de vele woningen boven de winkels.

De V*ariatie* is echt onder de maat voor een aantrekkelijk centrum. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lage visuele kwaliteit en belevingswaarde van de gevels, met name in het zuidelijke deel van het centrum. Ook bestaat een deel van de openbare ruimte van het centrum uit onaantrekkelijke 'achterkantsituaties' met blinde muren.

Qua *Verblijf* is er voldoende zitgelegenheid, maar deze is niet altijd comfortabel en om de gewenste ontmoetingsfunctie te realiseren, zal ook het *Verblijf* moeten verbeteren.

Wij denken dat Brunssum vooral aan de knoppen 'Variatie' en 'Verblijf' moet draaien om de doelstelling uit de Centrumvisie Brunssum 2020-2026, 'Huiskamer voor de gemeente', te realiseren.

Variatie: vergroenen, vergroenen, vergroenen

Gedetailleerde, aantrekkelijke gevels zijn enorm belangrijk voor de belevingswaarde van een straat of plein, want dat is waar 'het oog' tegenaan kijkt; zij vormen de wanden van de openbare ruimte. Van dichtbij gezien kan de kwaliteit van de plint (entrees en etalages) de aandacht hier nog van af leiden, maar al lopend is het hele straatbeeld van belang.

De kwaliteit van de meeste gevels in het gebied waar de meeste bezoekers komen, namelijk het winkelgedeelte in de Kerkstraat, is niet hoog. Een aantal panden staat leeg en veel gebouwen zijn slecht onderhouden en/of gebouwd in een onaantrekkelijke stijl met weinig details. Het slopen van diverse panden zou de beste optie zijn, maar aangezien dat niet realistisch is, is het vergroenen en 'opfleuren' van zowel gebouwen, straten als pleinen de beste strategie om het centrum aantrekkelijk(er) te maken. De blik wordt dan afgeleid van de (lelijke) gevels.

Door te vergroenen worden niet de gebouwen, maar het kleurige 'groen' beleefd (centrum Nieuwegein).

De straten in het centrum zijn over het algemeen (te) breed, dus er is genoeg ruimte voor groen in één of meerdere verschijningsvormen: klimplanten, plantenbakken, plantvakken en bomen.
Maak groen onderdeel van de identiteit/het imago van de binnenstad. Zeker gecombineerd met kunst, water en zitgelegenheid zal dit bijdragen aan het aantrekken van meer mensen en langer verblijf.

Het centrum van Brunssum is behoorlijk ‘stenig’ en zal op zonnige dagen steeds vaker (te) heet worden. Ook neemt de neerslag in heftigheid toe. Groen (divers in kleur, verschijningsvorm en bloeiperioden) is niet alleen aantrekkelijk, maar zorgt ook voor koelte op zomerdagen en draagt bij aan de regenwateropvang tijdens piekbuien.

Verblijf: de juiste zitgelegenheid op de juiste plek

Door groen te combineren met zitgelegenheid zal het centrum als ontmoetingsplek fungeren. Tijdens de schouw zagen we dat Brunssumers graag een praatje met elkaar maken (zie bijvoorbeeld de coverfoto), maar dat het aantal plekken waar ze informeel bij elkaar kunnen zitten beperkt is. Om als ‘huiskamer’ voor de buurt te fungeren, zijn de *kwaliteit*, *locatie* en *hoeveelheid* van de zitgelegenheden van groot belang.

Kwaliteit
Hoe prettiger de zitgelegenheid, hoe langer mensen op een plek zullen verblijven. Dit betekent:

- Banken van materiaal dat aangenaam aanvoelt en niet heet wordt in de zomer of koud in de winter. Hout is het meest geschikt, want metaal wordt te heet en beton is erg hard en koud.
- Ouderen, maar ook volwassenen, jongeren en kinderen, vinden het prettiger om op een bank met rugleuning en zullen dan ook langer blijven zitten.
- Bankjes hebben bij voorkeur óók armsteunen, zodat mensen die slecht ter been zijn zichzelf ‘omhoog kunnen duwen’ als ze opstaan. Dit is geen overbodige luxe in een vergrijsde gemeente als Brunssum.
- Losse stoelen worden ook erg gewaardeerd, omdat je dan kan kiezen of je in de zon of in de schaduw gaat zitten en alleen of juist samen. Dit kan alleen bij een plek waar ’s avonds de stoelen kunnen worden opgeslagen, zoals bij horeca/hotel in het Raadhuis of bij de ‘Ontmoet en diensten hub’.

Een wonderlijk zitelement zonder rugleuning waarop je vrijwel nergens lekker kunt zitten (of loungen/ liggen). Alleen linksonder is er goede zithoogte, rechts is die veel te hoog. De dame zal hier dan ook niet lang blijven.

Locatie
Zitgelegenheid functioneert alleen als het ook op de juiste locatie staat waardoor je er niet alleen even kunt uitrusten van winkelen of wandelen, maar ook wat te zien hebt. Dit betekent:

- Aantrekkelijk uitzicht, dus niet gericht op verkeer of kale muren, maar op groen, water of aantrekkelijke architectuur.
- Zicht op andere mensen, zoals voorbijgangers. Daarom functioneren bankjes in een winkelstraat goed. Mensen kunnen zo niet alleen tijdens het winkelen of boodschappen even uitrusten waar veel behoefte aan is, maar zien ook nog allerlei mensen voorbijlopen.

Hoeveelheid
Als je niet kunt zitten, heb je ook geen reden om ergens lang te zijn. Mensen blijven nu eenmaal niet lang op dezelfde plaats staan. En hoe meer zitgelegenheid, hoe meer mensen in potentie langer in het centrum blijven.

Horecaterrassen vervullen zeker een rol voor ‘langer verblijven’ en het is dus van belang om daar voldoende van te hebben, maar niet iedereen heeft voldoende geld (over) voor een terrasbezoek. En een spontane ontmoeting met bekenden of onbekenden zal sneller op een bankje plaatsvinden dan op een terras.

Dit betekent in de praktijk:
- Zorg voor veel en verschillende zitgelegenheden.
- Plaats zitgelegenheden ‘bij elkaar’. Onbekenden vinden het niet prettig om naast elkaar op hetzelfde bankje te zitten. Bij een tweede bankje is dit geen probleem en is er een grote(re) kans dat ze met elkaar in gesprek raken. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld ook twee bevriende echtparen met elkaar praten. Ook het plaatsen van lange banken bevordert de kans op spontane ontmoetingen.

Het plaatsen van meerdere of lange banken bevordert de kans op spontane ontmoetingen.

Algemene aanbevelingen

Een aantrekkelijk stadshart

- De meeste Brunsummers zullen hun centrum wel kennen. Wie echter ‘van buiten’ komt, heeft geen idee dat binnenin het ‘Ei’ het winkelhart ligt. Maak bij elke toegang mooie poorten c.q. entrees die uitnodigend zijn en een herkenbare stijl hebben. Dit versterkt de eenheid en het imago van ‘het Ei’ als het winkelhart.

- Het winkelcentrum van Brunssum is in de basis heel overzichtelijk en bevat een mix van landelijke ketens (Action, Hema, Blokker, Kruidvat, etc.) en lokale winkeliers. Er zijn diverse horecagelegenheden met terras. Het probleem is dat alles door elkaar ligt en daardoor nergens een plek een duidelijk eigen gezicht heeft. Door zowel winkels als horeca te bundelen in respectievelijk zuidelijke Kerkstraat/Schiffelerstraat en Lindersplein/Kerkstraat en op andere plekken woningen toe te voegen (noordelijke Kerkstraat/Victoriapark) komt er een natuurlijke zonering van reuring naar rust.

- Geef qua design de verschillende plekken een eigen imago, bijvoorbeeld het Raadhuisplein historisch en klassiek, het Victoriapark voor wandelen, kunst en spelen en het plein bij Linders voor gezellige ontmoeting. Dan kan eenieder de plek bezoeken, waar hij/zij zich het beste voelt. De behoefte kan per keer verschillen: de ene keer wil je een terrasje pakken met vrienden en een andere keer iets leuks doen met de kinderen. Het is goed om verschillende gebieden te (kunnen) bezoeken waar de beleving ‘anders’ is.

- Het idee van de stadstuinen is heel leuk. Zorg voor een rondgaande route: heen door de Kerkstraat en terug door de Victoriapark en Schiffelerstraat.

Looproute door Kerkstraat en Victoriapark, geprojecteerd op schets Victoriapark (massastudie)

Een veilig stadshart

- Woningen boven winkels zorgen voor veel sociale ogen op de straten en pleinen, die moeten zeker behouden blijven.

- Sommige entrees, met name aan de noordzijde (Koutenveld) en oostzijde (Doorvaartstraat), zijn ongezellig en niet uitnodigend door hun kaalheid, graffiti of juist een overdosis aan objecten. Het aantrekkelijk en herkenbaar maken van de entrees zorgt voor het gevoel dat hier aandacht en zorg voor de plek is en dat nodigt uit tot 'normaal' gedrag.

- In binnensteden is een trend gaande dat winkelgebieden kleiner worden, maar horeca juist uitbreidt. Horeca bundelen op het plein bij Jan Linders. Dit vormt dan het centrale hart van het centrum en is de verbindende schakel tussen Lindeplein en Kerkstraat. Door de horecagelegenheden samen te brengen wordt mogelijke 'overlast' gebundeld en overlast elders voorkomen. Dat sluit overigens niet per se alle horeca op andere plekken uit, zoals daghoreca of restaurants in het winkeldeel.

- Horeca is ook belangrijk om voldoende bezoekers naar een (deel)gebied te trekken, zoals het Victoriapark. Kleinschalige daghoreca is hier goed op zijn plaats en zorgt meteen voor informeel toezicht.

Een toegankelijk stadshart

- Het parkeren is in Brunssum Centrum goed geregeld; er zijn veel grote parkeerterreinen rondom 'het Ei'. De hoeveelheid auto's lijkt echter niet in verhouding te staan tot het kleine aantal mensen dat zich daadwerkelijk op de (winkel)straten bevindt. Volgens de gemeente zijn de parkeerplaatsen deels in gebruik door werknemers en bewoners van het centrum (parkeerontheffing). De praktijk is dat er veel reuring is op de parkeerplaatsen bij onder andere de Action en de supermarkten. Veel mensen komen dus voor een boodschap, maar gaan zelden het centrum in. De routing binnen in de supermarkten richting de winkelstraat verdient daarom extra aandacht en bij de uitgangen moet het meteen aantrekkelijk zijn, zowel visueel (groen, bloemen) als qua voorzieningen, bijvoorbeeld een zitje.

- Veel van de doorgaande routes voor fietsen en wandelen door het centrum liggen vast. Bij de vijf hoofdentrees (Op Den Kampstraat, Schiffelerstraat, Kerkstraat noordzijde, Wilhelminastraat en Doorvaartstraat) moet duidelijk worden dat de bezoeker 'een andere wereld' binnenkomt, waar het gezellig, rustig en veilig is en waar de voetganger voorrang heeft. Bijvoorbeeld door een boog, herkenbare kleuren/logo en materialen.

- Zorg hier ook voor parkeerplekken voor fietsen en scooters en 'drempels', waardoor fietsers moeten afstappen en vanaf daar, eventueel met de fiets aan de hand, verder lopen.

- Omdat veel mensen tegenwoordig dure en diefstalgevoelige e-bikes hebben, zal een centrale bewaakte fietsenstalling bevorderen dat mensen met de fiets naar het centrum komen. Bij voorkeur ligt deze vlak bij de voornaamste winkels, zodat er een afstandsvoordeel is ten opzichte van de auto. Een mogelijkheid is wellicht de voormalige plantenwinkel naast de zuidelijke entree van de Parel (zie foto onder aanbeveling 8) of aan de rand van de huidige parkeerplaats van het gemeentehuis.

Aanbevelingen voor specifieke locaties

1. Lindeplein

Brunssum investeerde de laatste jaren als gevolg van het Masterplan Centrum in een nieuw Lindeplein. Het Lindeplein fungeert als evenementenlocatie, parkeerterrein en ten behoeve van de naastgelegen avondhoreca.

Positief is de vele zitgelegenheid op het plein waar ook veel gebruik van wordt gemaakt (geobserveerd op meerdere tijdstippen). Tegelijkertijd is het plein relatief saai en kaal met veel steen, waardoor het er ’s zomers heet wordt. Er is veel ‘ruimte’ en weinig ‘massa’ (objecten, groen) en kleur.

- Meer (verrijdbare) plantenbakken met kleurige planten en bloemen op het plein plaatsen en meer bomen langs de weg en de parkeerplaats. Dit komt de ontmoetingsfunctie en de aantrekkelijkheid van het plein ten goede. Met meer bomen wordt ook het hitte-eilandeffect verkleind.
- Meer bankjes aan de kant van het Vijverpark zodat meer mensen van het mooie uitzicht kunnen genieten.
- Geef bijvoorbeeld de ijssalon (aan de overkant) een kiosk met terras op het Lindeplein zelf. Als deze in de weg staat bij evenementen zou ook onderzocht kunnen worden of een kiosk in het vijverpark zelf wenselijk en mogelijk is. Deze kan dan meteen het openluchttheater faciliteren.
- Een ander idee om op de plek waar nu een keer per week een viskraam staat elke dag een andere foodtruck te plaatsen.

Horeca ligt dicht bij de drukke weg.

De bestaande horeca, met name restaurants met bijbehorende terras ligt erg dicht langs de drukke doorgaande weg met lawaai en stank als gevolg wat niet prettig is om te verblijven.

- Er wordt in het kader van het nieuwe Mobiliteitsplan al onderzocht of op deze plek minder verkeer kan worden gerealiseerd. Dit zal positief bijdragen aan het realiseren van een prettige plek.
- Om te zorgen dat het autoverkeer hier in ieder geval zijn snelheid aanpast kan aan het begin en eind van het gehele horecadeel een verhoging worden gemaakt, waarbij de bestrating van trottoir en plein één geheel wordt, zoals al bij ‘De Brikke Oave’ al is gebeurd. Automobilisten krijgen dan duidelijk het idee dat ze in deze Shared Space ‘te gast’ zijn en zullen daarom afremmen.
- Trek de haag door langs de terrassen, zodat de terraszitters enigszins worden afgeschermd van het autoverkeer. Uiteraard moet deze haag zo laag zijn dat zittende mensen er overheen kunnen kijken.

2. Raadhuisplein (zuidelijke entree centrum): een van de drie ‘stadstuinen’

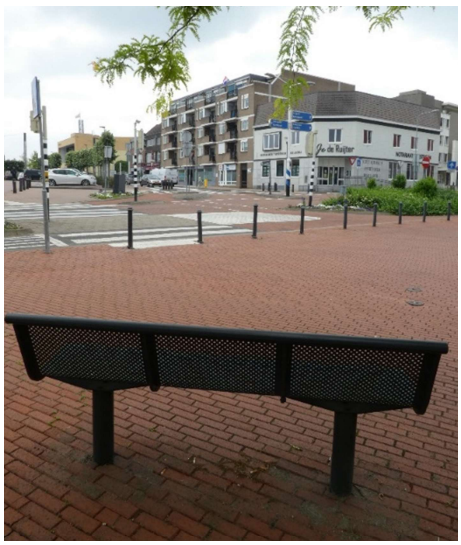
Het Raadhuis met het kunstwerk geven een mooi beeld; een echte eyecatcher en mooie entree van de winkelstraat. In het Raadhuis vinden nu onder andere trouwerijen plaats. De gemeente gaf aan dat er gedacht wordt aan andere functies, zoals een hotel, horeca, ontmoeting en leisure. Goed plan.

- Identiteit: historisch en klassiek
- Voorzieningen in de plint kunnen de levendigheid en veiligheidsgevoelens vergroten.
- Groen om het Raadhuis geeft het Raadhuis nog meer cachet (wintergroene bodembedekkers zoals Hedera en Pachysandra of grassen), maar liever niet te hoog, want dan leidt het af van het mooie gebouw.
- Maak het gehele plein minder stenig.

- De bestaande bankjes kijken vooral tegen verkeer aan. Plaats ze zodanig aan de rand van het plein dat ze zicht hebben op het mooie Raadhuis en het kunstobject.
- Vervang de rij paaltjes door een haag (max. 80 cm hoog, zodat je erover heen kunt kijken als je zit) waardoor dit plein meer een eigen afgebakend gebied wordt en het Raadhuis nog meer tot zijn recht komt.
- De huidige speeltoestellen liggen op een wat wonderlijke plek en zijn voor kinderen weinig aantrekkelijk om te spelen en zullen daarom maar beperkt worden gebruikt. Plaats een speelvoorziening op de plek waar nu de bankjes onder de boom staan. Plaats er dan enkele bankjes omheen of een paar bankjes aan één zijde met zicht op de speelvoorziening én het Raadhuis.
- Als de winkel in de plint naast de ‘plek met de bankjes’ zou verhuizen, zou dit een zeer geschikte plek zijn voor horeca met terras gelegen op het zuiden. Het zou ook een locatie kunnen zijn voor een terras als het raadhuis een functie krijgt als hotel of restaurant.

Deze bankjes hebben vooral zicht op verkeer of gevel.

Huidig speelobject

Deze schaapjes zijn populair bij kinderen.[4]

De oversteekplaats Kerkstraat-Lindeplein bij een van de hoofdentrees van ‘het Ei’, moet op de huidige plek blijven in verband met de verkeersveiligheid, maar de officiële looproute aan de zuidzijde wordt hier wel erg smal. Gevolg: voetgangers lopen over de parkeerplaats van het gemeentehuis.

- Enkele parkeerplekken opofferen ten behoeve van een mooie, groene voetgangersverbinding richting Lindeplein.
- Dit kan eventueel gecombineerd worden met een goede parkeervoorziening voor de fiets.
- Bezoekers van het gemeentehuis zouden ook aan de andere kant van het Lindeplein, op de parkeerplaats bij de Vijverlaan de auto kunnen parkeren.

[4] De objecten stimuleren de fantasie door de leuke dieren, ze hebben verschillende zit- en daarmee opklimhoogtes (uitdagend of je het kunt; steeds een hoger niveau) en stimuleren interactie met ouders (erop tillen, foto’s maken). Daarnaast ziet het er ook aantrekkelijk uit als er niet wordt gespeeld.

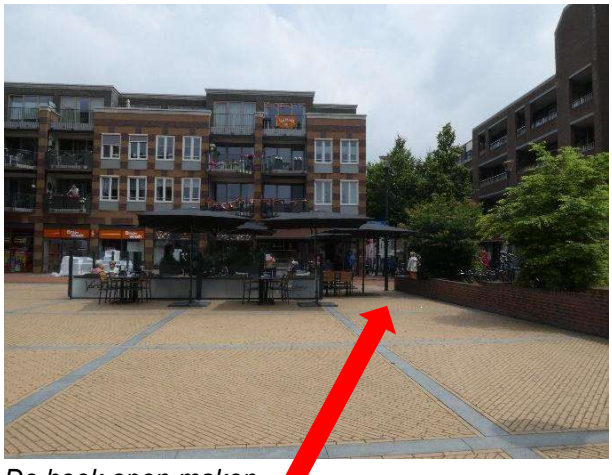
3. Victoriaplein (westelijke entree centrum)

Het pleintje is mooi afgeschermd van de doorgaande drukke weg door groen en kleurige planten. Dat maakt een intieme indruk als je op het plein bent. Ook is de lange bank (met rugdekking) in de zon prettig om te verblijven. Zodra het zonnetje doorbrak ging daar iemand zitten. Jammer dat de arcade niet direct aan het plein ligt. Op het pleintje zal het erg heet kunnen worden in de zomer. Vergroening is hier een oplossing voor.

Het bestaande terras van de horeca beperkt de overloopfunctie van dit plein. Hierdoor wordt het plein wat doods (geen voorbijgangers om naar te kijken). Het is ook niet mogelijk om voor iemand met kinderwagen of een minderinvalide het plein over te steken, want aan de noordzijde is alleen een trap.

- De ‘hoek’ open maken en het terras anders indelen: meer langs de rand van het plein plaatsen.
- Zorgen dat er aan de noordzijde ook een hellingbaan komt.
- Plaats een object midden op het plein, zoals kunst, een fontein of speeltoestel.
- Vergroen het plein, waardoor het er aantrekkelijker en minder heet wordt; bijvoorbeeld door het plaatsen van dakplatanen of het aanbrengen van een pergola en die laten begroeien.
- De doorgang naar het toekomstige Victoriapark duidelijk markeren en zichtbaar maken.

De hoek open maken.

4. Victoriapark

Dit is nu grotendeels een achterkantsituatie: parkeren, blinde gevels en garages/bijgebouwen die behoren bij de panden aan de Kerkstraat. Er zijn plannen voor nieuwe appartementen (laag- en hoogbouw) en een nieuw plein (zie onderstaand schetsontwerp). De plannen behelzen onder andere een hoge woontoren in het midden van ‘het Ei’. Er zijn veel kansen voor en door deze nieuwbouwontwikkelingen, maar ook aandachtspunten die samenhangen met het voorgestelde bouwvolume en de voorstellen voor inpassing van de openbare ruimte.
De gemeente heeft ideeën voor Urban Sports als centraal thema; een plek voor jonge mensen om te sporten, waaronder: basketbal, tafeltennis, etc. Daarnaast kan er ruimte komen voor kunst, zitten, spelen en incidentele activiteiten, zoals een kleine markt of food trucks met eten uit alle windstreken.

- Identiteit: wandelen, kunst en spelen (kinderen)
- Het is belangrijk dat de ‘Ontmoet en diensten hub’ centraal in het centrum komt te liggen, waarmee het meteen een mooie schakel vormt tussen het Victoriapark en de Kerkstraat. Hier zouden ook een openbaar toilet, VVV of beheerder van een fietsenstalling kunnen komen. Bij een functie binnen voor jongeren kunnen zij activiteiten beoefenen en elkaar ontmoeten zonder geluidsoverlast in de openbare ruimte. Ook kan gedacht worden aan voorzieningen die regelmatig bezocht worden, zoals een dependance van de bibliotheek of een kunst-, muziek- of yogastudio. Het wordt zo een multifunctionele locatie waar bewoners en bezoekers heen kunnen voor activiteiten, vragen en ondersteunende diensten.

Massastudie ontwikkeling Victoriapark

Massastudie Victoriapark. Dit is een klein gebied dat wordt gevuld met woningen, parkeren, voorzieningen en programmering.

- Het binnenterrein ligt niet overal goed in het zicht van woningen en omgeving en kan daardoor sociaal onveilig aanvoelen. De nieuwbouw moet functies, zoals horeca of ontmoetingsruimte/ 'Ontmoet en diensten hub' of woningen in de plint hebben om te zorgen voor voldoende zicht op de omgeving i.v.m. sociale veiligheid.
- Ook hier geldt dat ook opgepast moet worden voor hittestress en dat tegelijkertijd het gebied bij forse regenval niet afwatert richting de Kerkstraat[5].
- Hier moet fors op vergroening van gebouwen en de openbare ruimte worden ingezet, waarmee tevens de naam 'Victoriapark' wordt waargemaakt.
- Maak het Victoriapark onderdeel van de eerdergenoemde groene wandelroute met kunst, waardoor er ook een 'rondje' ontstaat: heen door de Kerkstraat en dan doorsteken en terug door het Victoriapark en vice-versa.
- Zorg voor een hellingbaan en een leuke trap bij de twee doorsteken om de verbinding met de Parel/de Kerkstraat voor 'iedereen' toegankelijk te maken. Deze doorsteken moeten qua gevel worden 'open gemaakt' om er een prettige doorsteek / verblijfsgebied van te maken.
- Bij de noordelijke doorsteek komt in de nieuwbouw mogelijk ook een commerciële ruimte op de begane grond, de commerciële ruimten in de bestaande panden blijven gehandhaafd.
- De blinde gevels zorgen voor een sombere aanblik (beleving) van het gebied. Oplossingen zijn muurschilderingen, klimplanten of (beperkt) bouwen tegen de blinde gevels.
- Er moet voor worden gewaakt dat de achterkant van de bestaande gebouwen aan de Kerkstraat en bijbehorende garages toegankelijk blijven. Idealiter worden de bestaande garages afgebroken en vervangen door 'een nieuwe voorkant' aan het park.
- De voorziene hoogbouw botst met het rustige karakter van de binnenzijde' van 'het Ei' en zorgt ook voor veel schaduw op de omgeving. Plaats daarom de hoogbouw langs de straat Koutenveld en maak de gebouwen naar binnen toe steeds lager met dakterrassen en balkons en geef de begane grond een passende (niet-woon)functie. Dit draagt bij aan de levendigheid van het gebied en loop door het centrum.
- Doe het meteen goed, dus geen parkeergebouw van twee verdiepingen waar bestaande woningen pal tegenaan kijken, maar parkeren ondergronds of gebruik maken van de parkeergelegenheid aan het Koutenveld (waarbij laden en lossen voor bewoners nabij hun woning mogelijk moet blijven).

[5] Zie ook https://parkstad.klimaatatlas.net/

Kale muren en het appartementenblok waar mogelijk een dubbellaags parkeerdek pal naast komt. De bewoners gebruiken de galerij in de namiddag ook als balkon.

- Geluidsoverlast van bijvoorbeeld het sportveld ligt op de loer. We vragen ons af of het concept Urban Sports hier wel op zijn plaats is. De openbare ruimte is niet groot en ligt pal naast (woon)gebouwen, waarvan de gevels als klankkast fungeren. Met name jongeren zijn vaak tot laat aanwezig. Dit kan een onveilig gevoel en (geluids-)overlast veroorzaken.
- In het Vijverpark is een Calisthenics-terrein waar jongeren prima hun ‘ding’ kunnen doen zonder anderen te storen.
- Wij denken dat een concept waar het accent op ‘spelen’ ligt wel zal werken. Dit sluit ook goed aan op de wens om de doelgroep ‘gezinnen’ naar het centrum te trekken. Er zijn verschillende mogelijkheden: spelen in en met het groen, spelen op kunst, speelobjecten, etc.
- Ook is een soort openluchtbezinningsruimte met ‘borrelstenen’ met kabbelend water, een pluktuin of rustgevende muziek denkbaar.
- Als wordt gekozen voor verschillende kleine sportveldjes in plaats van één grote kunnen meerdere kleinere groepen kinderen (al dan niet met een ouder) samen sporten. Jongeren kunnen hier dan ook gebruik van maken (balletje op de goal trappen), maar ze zullen minder dominant zijn en sneller uitwijken naar een sportplek met meer ruimte.

5. Kerkstraat - woongedeelte (noordelijke entree centrum)

Voor de lange termijn voorziet de gemeente hier fraaie stadswoningen in voormalige winkels, mogelijk afgewisseld met ateliers of ambachtelijke werkplaatsen.

- Maak aan beide zijden van de straat geveltuinen tot aan de molgoot. Grote kans dat hier mensen bankjes neer gaan zetten en dit een gezellige woon- en doorgangsstraat wordt.
- De wens is dat op termijn alle winkels, inclusief de Action, hier vertrekken.
- Bij het einde van de woonstraat (kruispunt Wilhelminastraat) iets bijzonders, zoals een kunstwerk midden op straat of start van groenzone in het midden of een ‘poort’, zodat duidelijk is dat je hier in een andere omgeving/sfeer komt.

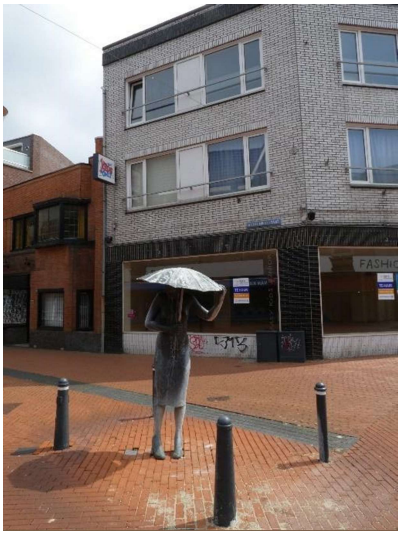
Nu winkelstraat met veelal fraaie panden en gevarieerde gevels, maar met veel leegstand, straks woonstraat.

6. Wilhelminastraat (oostelijke entree centrum)

Woonstraat en doorgangsstraat vanaf de parkeerplaats en OV-hub naar de Kerkstraat. Er staat een leuk kunstwerk, maar deze komt niet tot zijn recht tussen de vier paaltjes.

- Net als andere entrees deze ‘poort’ naar het centrum benadrukken voor mensen die vanaf de OV-hub en de parkeerplaats komen.
- Het kunstwerk verplaatsen, bijvoorbeeld naar het zuidelijke deel Kerkstraat, het plein bij Jan Linders of onderdeel maken van een ‘kunstroute’.

Huidige entree Wilhelminastraat beter zichtbaar maken en ook deze straat kan vergroend worden.

7. Parkeerterrein De Parel

Dit is vooral een achterkantsituatie bij het winkelcentrum met blinde gevels. De entree van het winkelcentrum is erg verscholen en donker en heeft weinig uitstraling.

- Versterk de voetgangersentree door een poort. Het ziet er nu zeer onaantrekkelijk uit.
- De huidige oversteekplaats vanuit de parkeerplaats aan de overzijde verplaatsen en beter laten aansluiten op de voetgangersentree van de Parel.

Onaantrekkelijke entree de Parel oostzijde

Voetgangersoversteek sluit niet aan op entree Parel, terwijl de oversteek die wel aansluit verwijderd is.

8. Winkelcentrum De Parel

Enkele willekeurige beoordelingen op internet van winkelcentrum de Parel:

✓ Leuk klein centrum, veel verkeershinder.
✓ Het ligt niet aan de winkeliers, maar er is totaal geen sfeer meer en leegloop.
✓ Kale boel, geen sfeer, overdekt is fijn.

Straks komen er in de Parel mogelijk een bioscoop en bowlingbaan. waardoor er meer reuring komt en de openingstijden veranderen.

- De openbare ruimte rondom winkelcentrum De Parel plus de drie entrees zijn somber en onaantrekkelijk. Opknappen dak, wand en vloer bij de twee entrees aan de ‘achterkant’.
- De bestaande in- en uitgangen van de Parel moeten visueel aansluiten op de nieuwe doorsteek naar het Victoriapark. Dit zou kunnen door een afwijkende bestrating tussen de in/uitgangen van de Parel en de entree van het Victoriapark of bijvoorbeeld dezelfde kleurige planten bij de entrees. Ook een poort (wat kleiner dan die bij de hoofdentrees) is een mogelijkheid om bewoners/bezoekers te verleiden een kijkje te nemen in het Victoriapark.
- Aantrekkelijker plafonds (meer kleur of lichter door het plafond te verhogen door toevoeging van een lichtstraat) zal de positieve beleving van het winkelcentrum versterken.
- Omdat een deel van De Parel nu leegstaat zouden winkels vanuit het noordelijk deel van de Kerkstraat hiernaartoe kunnen verhuizen.

Onaantrekkelijke entrees van winkelcentrum De Parel

Het saaie en lage plafond beperkt de belevingswaarde van het winkelcentrum.

9. Kerkstraat – winkelgedeelte Zuid

Winkelstraat met redelijk veel winkels, maar gevels zonder interessante details die soms ook verwaarloosd zijn en relatief weinig groen. Dit is de ‘kern’ van het centrum waar de meeste bezoekers (zouden moeten) komen. Daarnaast is de straat met een gemiddelde breedte van dertien meter te breed om echt gezellig te worden. Ter vergelijking: de Amsterdamse Kalverstraat is slechts zeven meter breed. Hier ligt de belangrijkste opgave om een aantrekkelijk centrum te maken.

Grauw straatbeeld vanwege verwaarloosde en saaie gevels en weinig groen

- De focus is om hier een echte winkelstraat van te maken. en terrassen die nu de doorloop en het doorzicht hinderen minimaal aan één zijde verplaatsen naar het ‘Lindersplein’.
- Maak een doorlopende groenstrook in het midden van de winkelstraat. Deze is breed genoeg, zodat er ruimte overblijft voor laden/lossen en nood- en hulpdiensten.
- Voeg kunst en zitjes/zitranden toe op zo’n manier dat mensen elkaar ook kunnen ontmoeten. Niet alleen ‘losse bankjes’, maar ook minimaal twee bankjes naast elkaar zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- Vergroening kan, zeker als tegelijkertijd wordt onthard, ook bijdragen aan het verminderen van hittestress en de kans op wateroverlast. (Zie kaart van de potentiële wateroverlast in het centrum van Brunssum bij zeer extreme regenval[6]). Dit komt tevens ten goede aan de verblijfskwaliteit en aantrekkingskracht gedurende alle seizoenen
- Vergroen de gevels aan de Kerkstraat, bijvoorbeeld met blauwe regen tegen de gevels of grote boom- of plantenbakken.
- Maak de gevels schoon, indien nodig in samenwerking met particuliere eigenaren. Ook dat zal de aanblik verbeteren.

[6] Zie: https://parkstad.klimaatatlas.net/

Voorbeeld van groenstrook in winkelstraat gecombineerd met terras/zitgelegenheid (Alkmaar)
Er moet dan wel voldoende 'oversteekgelegenheden' door de groene strook heen komen.

Voorbeeld van vergroening en 'versmalling' van winkelstraat waardoor (lelijke) gevels uit het zicht worden onttrokken (Veghel, afbeelding Buro Oslo).

10. Pleintje voor supermarkt Linders – Het Hart (stadstuin)

Het bestaande stenige plein voelt én is het soms onveilig door hangjongeren (vaak van elders) die overlast veroorzaken, zaken vernielen en soms zelfs geweld plegen.

- Identiteit: gezellige ontmoeting
- In zijn algemeenheid zorgen meer en andere mensen op het plein door een variëteit aan functies, ook 's avonds, voor meer informeel sociaal toezicht (aanwezigheid op verschillende tijden).
- Huisvest vooral jongeren in de leegkomende woningen boven de winkels, want deze doelgroep heeft het minste last van mogelijke horecaoverlast en het draagt bij aan het thema verjonging.

Het 'Lindersplein', een logische ontmoetingsplek in het centrum van Brunssum voor jong én oud.

Dit plein is nu echter nog behoorlijk 'stenig'. Als het toekomstige 'hart' van het verkleinde winkelgebied/centrum verdient deze plek extra aandacht. Het is echter geen 'gemakkelijk' plein om aantrekkelijk te maken en dat komt vooral door de hoge, kale en gedateerde gevels.

- Waar mogelijk de gevels vergroenen of anders een kunstenaar/kleurexpert een plan laten maken om de gevels op te knappen.
- Hier wordt de weekmarkt gehouden, maar het is nu al erg krap en de markt conflicteert ook met de (toekomstige) functie van horecaplein en kansen voor vergroening. Hoewel hier wellicht discussie over is, lijkt ons het Lindeplein het meest logisch als locatie voor de weekmarkt. Daar is voldoende ruimte en het ligt dicht genoeg bij het centrum. Wij vermoeden dat de locatie Victoriapark ook te krap zal zijn voor de markt.
- Het 'Lindersplein' kan dan verder vergroend worden en gecombineerd met (met name dag)horeca met terrassen.
- De horeca in de Kerkstraat (deels) verplaatsen naar de lege panden op dit plein. Wel zorgen voor een windluifel (horizontaal bij de hoogbouw en verticaal bij de onderdoorgang).

Alleen als je jong en/of sterk bent kun je zitten op de verhoogde rand.

- De bankjes op de ‘ronde’ verhoging zijn deels veel te hoog. Hier kunnen alleen jonge en sterke mensen op zitten. Dit kan ook een reden zijn dat dit plein jongeren aantrekt: veel zitgelegenheid waar ze goed terecht kunnen (en anderen niet). De hoge zitplekken betekenen ook een gemiste kans voor ontmoeting door ‘anderen’.
- Voor jongeren kan uitgeweken worden naar een inpandige ruimte in een bestaand pand of in het ‘Ontmoet en diensten hub’ waar zij terecht kunnen zonder veel (geluids)overlast te veroorzaken. De ontwikkeling van de Parel met bowling, gaming center en dergelijke biedt ook de mogelijkheid voor jongeren om activiteiten te ontplooien zodat er voor hun meer te doen is in het centrum.
- Bij verdere vergroening van dit stenige plein kan het speelplekje worden uitgebreid, zodat ook jonge gezinnen het plein weten te vinden (ouders op het terras, kinderen aan het spelen).

Goed gebruikt maar klein en wat wonderlijk afgebakend speelobject op het plein

11. Doorvaartstraat en Doorvaartplein

Dit is vooral een parkeerplaats bij de supermarkt waarbij de tochtige (onder)doorgang richting het centrum niet uitnodigend is.

Onderdoorgang voelt als achterkant (verveloos en achterkant/opslag van supermarkt).

- Het uiteindelijke doel is ook hier een aantrekkelijke en herkenbare stadspoort/entree. Dit kan onder andere worden bereikt door het beschilderen van de onderdoorgang, betere verlichting en de vele borden en paaltjes hier weghalen. Ook door het toevoegen van divers en kleurig groen, zoals bloemen, kan de entree aantrekkelijker en uitnodigender worden gemaakt.
- Maak afspraken met de bloemenwinkel zodat de stallingsruimte de doorgang en het doorzicht niet blokkeert. In de uitwerking van het gebruik openbare ruimte in het centrum duiden waar stallingsruimte is voor winkels.
- Windhinder voorkomen door horizontale en verticale luifels.
- Groen aan beide zijden van de weg (zie onderstaande foto) en diverse en kleurrijke planten toevoegen om de entree te ‘begeleiden’ en mensen te verleiden naar het winkeldeel van Brunssum te lopen.

Dit soort groen ook aan de overzijde van de weg doorzetten, zodat het meer belevingswaarde heeft en mensen ‘van buiten’ naar het centrum begeleidt.

12. Verbinding Doorvaartplein - Vijverpark

Het is logisch om een goede wandelroute te hebben tussen het Vijverpark en Doorvaartplein en hiermee naar het centrum van Brunssum. Deze ontbreekt nu. De voetgangersroute vanuit het Vijverpark met oversteek met zebrapad over de Ingenieur op den Kampstraat loopt tot de parkeerplaats Doorvaartplein en houdt dan ineens op.

- Maak een doorlopende looproute van de Kerkstraat over het Doorvaartplein naar het Vijverpark.

Looproute Doorvaartplein - Vijverpark

13. Vijverpark

Het Vijverpark is in de basis een mooi aangelegd klassiek Engels landschapspark met mogelijkheden om te wandelen om de grote vijver, te ontspannen, voor sport en spel (een calisthenicspark en speelgelegenheid) en evenementen, zoals in het openluchttheater. Rosemarie heeft hier ook 23 juni eind van de dag geschouwd. Er is een aantal factoren waar gemakkelijk iets aan te doen is, zodat het park wél goed gebruikt zal worden.

- Het park ligt vol ganzenpoep, ook op de paden en de gazons, waardoor je absoluut niet prettig meer kunt wandelen (of hardlopen) en ook nergens op het gras kan zitten of spelen. Dit zou met voorrang moeten worden opgeruimd en structureel worden aanpakt.
- De vraag is ook in hoeverre de ijzeren blauwe stoeltjes echt comfortabel zitten. Houten banken (met rugleuning en bij voorkeur ook armsteunen) zijn veel comfortabeler, waardoor mensen ook langer in het park zullen verblijven. Tegenwoordig zijn er overigens ook plastic banken die ogen als houten banken. Deze zitten eveneens comfortabel en zijn daarnaast gemakkelijk te onderhouden.
- Zittend op de blauwe stoeltjes kijk je vooral tegen de haag aan in plaats van naar het water. Hierdoor wordt er nauwelijks tot niet gebruik gemaakt van de stoeltjes. Als je niet fijn kunt zitten in een park om van de omgeving te genieten, zullen mensen er ook niet lang verblijven.
- Eenvoudigste oplossing: snoei de hagen regelmatig(er) of zorg dat er her en der openingen tussen de heesters komen, waardoor zichtlijnen ontstaan.

Door de hoge haag heb je geen zicht op het water als je op de ijzeren stoeltjes zit.

- Vergroen de entree van het Vijverpark in het verlengde van de Doorvaartstraat en zorg hier voor meer kleur, geur en fleur. Eventueel hier ook een bankje. Handig om af te spreken en voor ontmoeting, want bijvoorbeeld ouderen kijken soms liever (samen) naar reuring dan naar groen.

De entree van het Vijverpark vanuit de Doorvaartstraat en Op Den Kampstraat

De haag ‘om’ het gehele Vijverpark geeft het park beslotenheid, maar is wel te hoog, waardoor je vanaf het centrum (Doorvaartstraat/Op Den Kampweg) slecht zicht op het park hebt, wat niet uitnodigend werkt. De entree zelf is ook niet erg aantrekkelijk en geheel op de doorgaande weg gericht in plaats van op het park.

- Door het verlagen van de haag ontstaat er vanaf de weg (en dus het centrum) direct zicht op het park. Een lagere haag doet geen afbreuk aan de geborgenheid vanuit het park gezien, omdat het park lager ligt dan de weg.
- Het is een optie om het fietspad langs de Op de Kampstraat achter de haag van het Vijverpark te leggen, maar het is wel ingrijpend om hier een stuk park en ook de rust in het park voor op te offeren. Mogelijk is een fietsstraat, waar de auto te gast is, een beter alternatief.

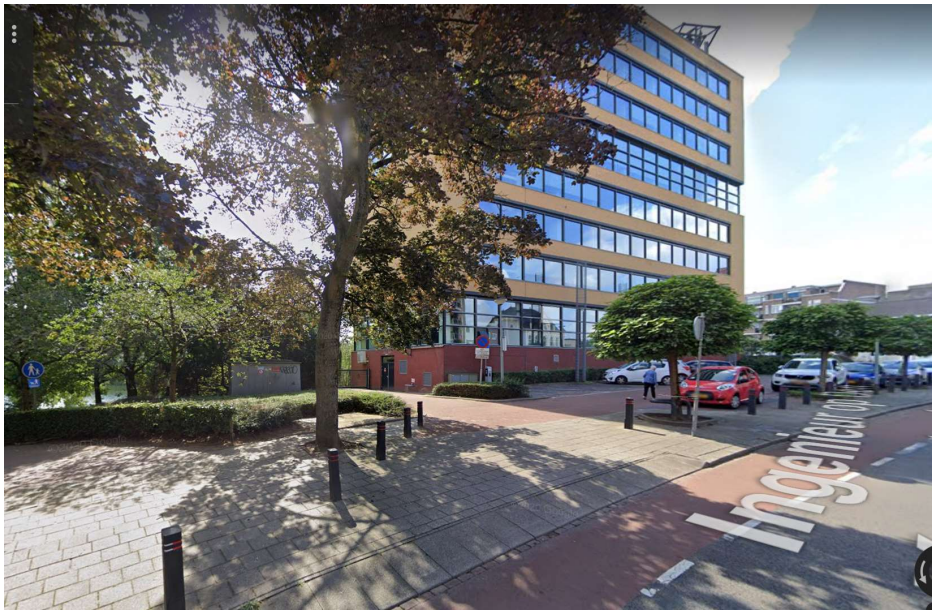

Sportgelegenheid in het Vijverpark

14. Verbinding Vijverpark – Raadhuisplein

Er is nu geen logische, aantrekkelijke voetgangersroute van het Vijverpark naar het Raadhuisplein en de Kerkstraat. Het voetpad langs het gemeentehuis is smal en wordt belemmerd door paaltjes. Ook de elektriciteitskast blokkeert het zicht waarmee de entree te gesloten, onzichtbaar is.

- De gemeente heeft de wens om deze looproute langs het gemeentehuis te verbeteren waarmee deze breder kan worden vormgegeven en in het groen ligt (zie onderstaande illustratie). Wij ondersteunen deze oplossing.

Onduidelijke en smalle voetgangersroute Vijverpark - Raadhuisplein met een te gesloten entree

Impressie van de voorgestelde verbetering van de groenstructuur bij de verbinding Vijverpark - Raadhuisplein (Bureau Verbeek)

15. ‘Stadsmuur’ om het Ei

Deze weg met eenrichtingverkeer ligt (rechtsom) om het hart van Brunssum. De buitenrand van ‘het Ei’ is al relatief hoog en hard, als een soort stadsmuur van woningen. De nieuwbouwplannen, bijvoorbeeld bij de Pastoor Savelbergstraat, gaan op deze lijn voort.

- Zet dit gegeven nog sterker aan, ook in de openbare ruimte. Maak van ‘het Ei’ een soort vesting, waarbij de (hoge) nieuwbouw de buitenmuren vormen met daarbinnen rustige, kleinschalige, gezellige en groene verblijfs-, ontmoetings- en ontspanningsmogelijkheden.

Stadsmuur om ‘het Ei’

Bureau KM

Onze missie is 'Prettige Plekken voor iedereen!'

Onze visie	Een juiste stedenbouwkundige inpassing en inrichting hebben grote invloed op een (goed) gebruik van de openbare ruimte.
Onze aanpak	Middels 'Prettige Plekken, Handboek Mens & Openbare ruimte' hebben we onze visie omgezet in concrete richtlijnen voor ontwerpers, bestuurders, beleidsmakers en andere betrokkenen bij de openbare ruimte.
Ons aanbod	Wij analyseren bestaande situaties of voorliggende plannen en geven advies.
En verder	Geven wij masterclasses en in-company trainingen en sparren we graag inhoudelijk over bijvoorbeeld een visie of (nieuw) handboek openbare ruimte.

Voorbeelden van projecten

1. Ontwerptoetsen voor BPD Europe BV (voorheen Bouwfonds) en de provincie Gelderland
2. Het project 'Vergroen' met boomkwekerijen M. v. d. Oever
3. Ontwerprichtlijnen voor sociaal veilige en gezonde verdichting (met als casus de Merwedekanaalzone), gemeente Utrecht.
4. Lezingen en (maatwerk) masterclasses voor o.a. de Academie van Bouwkunst, Acquire Publishing, de BNA Academie, GGD's, projectontwikkelaars en diverse gemeenten.
5. Nieuw Handboek Openbare ruimte voor de gemeente Den Haag.

Drs. Rosemarie Maas (1967) is planoloog en heeft bijna 20 jaar ervaring als beleidsadviseur op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen voor sport, beweging, recreatie en spelen, variërend van beleid tot projecten. Rosemarie heeft een fascinatie voor de inrichting van steden, die ze frequent bezoekt en waarvan ze analyseert wat de succesfactoren zijn voor een goed gebruik.

Voorbeelden van beleid en projecten:

- Advies sporten, spelen, bewegen Maashavenpark (2021)
- Ruimtelijke opgaven sport en bewegen Omgevingsvisie (2017 - 2021)
- Adviseur/medeauteur van de 'Visie Kom op naar Buiten! Integrale Visie spelen, sporten, bewegen en ontmoeten in de wijken voor alle Rotterdammers' (2016)
- Adviseur sport en bewegen in de openbare ruimte (en sportvoorzieningen), Sportnota 2021-2026, Rotterdam, Wereldse Sportstad

Ing. Kyra Kuitert ®RCE (1962) is tuin- en landschapsontwerper en adviseert vanuit Bureau K2 over een veilige, gezonde, sociale en groene openbare ruimte. De opdrachten lopen uiteen van parken en snelwegen tot complete nieuwbouwwijken. Kyra is geregistreerd CPTED-expert (Crime Prevention Through Environmental Design), reist veel en schrijft al circa 25 jaar voor diverse vakbladen.

Voorbeelden van projecten:

- CPTED-adviseur voor grote infrastructurele projecten, zoals verbreding van de A1 (2014), de A9 met overtunneling en park (2015) en de A10 (Zuidasdok en station Zuid) (2016 - 2020).
- Ontwikkeling toolbox 'Toepassing Functioneel Groen in Gebiedsontwikkeling in Tilburg en elders', in het kader van een Interreg-project (2012)
- Ontwikkeling toetsingskader 'Sociaal-ruimtelijke voorwaarden voor duurzame gebiedsontwikkeling' (2011)
- Veiligheids Effect Rapportages voor nieuwbouwwijken, parkeergarages, sportcomplexen, etc.

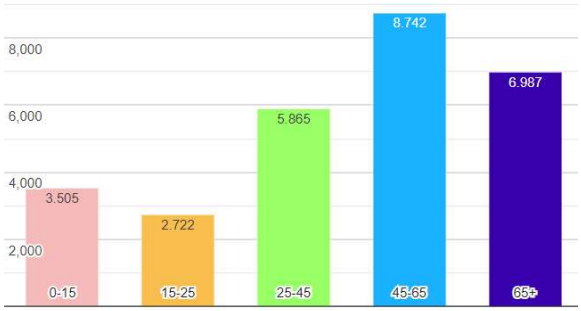
BIJLAGE

De gemeente Brunssum

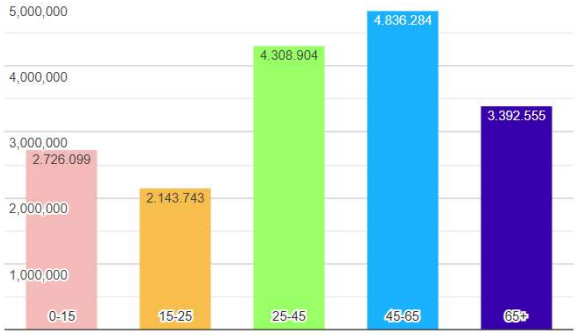
De score van het centrum van Brunssum op het gebied van leefbaarheid is voldoende tot ruim voldoende (bron: Leefbarometer.nl).

Brunssum wil zich in toenemende mate presenteren als evenementen- en woonstad voor gezinnen en kinderen. Zo zijn er jaarlijks evenementen voor o.a. sport, kerst, bevrijding en dans.

Brunssum heeft een relatief oude bevolking. Er zijn relatief weinig kinderen, jongeren en jonge gezinnen, terwijl de groepen 45-65 en 65+ oververtegenwoordigd zijn. Dit is terug te zien in het straatbeeld in het centrum: veel ouderen, al dan niet met rollator, scootmobiel of e-bike.

Inwoners van Brunssum op 01-01-2020

Inwoners van Nederland op 01-01-2020

Stedenbouwkundig kwaliteitskader

Brunssum-Centrum

9 november 2021

Inleiding

Brunssum wil haar centrum opwaarderen en toekomstbestendig maken. Brunssum wil kunnen concurreren met omliggende gemeenten. Brunssum wil internationaliseren, verduurzamen en verjongen. Het centrum, als hart van de stad en als visitekaartje van Brunssum, speelt hierbij een belangrijke rol. Doel is om het centrum te transformeren van kernwinkelgebied naar kernontmoetingsgebied met drie functies; wonen, diensten en ontmoeten.

Dit stedenbouwkundig kwaliteitskader heeft als begrenzing het centrum van Brunssum binnen 'Het Ei' met daarbij een aantal specifieke deellocaties. Daarnaast wordt de relatie met het Lindeplein en het Vijverpark aangehaald als belangrijke schakels met het Centrum.

Het doel van het stedenbouwkundig kwaliteitskader is ondersteunend te zijn aan het uitvoeren van de Centrumvisie en het Uitvoeringsprogramma Centrum. Dit vanuit een integrale benaderingswijze in functionele opgave, ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde. Het is daarmee een richtinggevend kader voor de nadere uitwerking en uitvoering van de Centrumvisie.

Dit kader is gericht op het realiseren van het gewenste eindbeeld en effect (gebruik en beleving) in het centrum. Het geeft richting aan de eis welke functies op welke plek en tegen welke ruimtelijke kwaliteit en kaders kunnen worden gerealiseerd. Op basis hiervan kan ook de vertaling naar het bestemmingsplan worden bepaald en vormgegeven.

Dit stedenbouwkundig kader is een nadere verdieping op de Centrumvisie in de vorm van plankaarten en schetsen, aangevuld met referentiebeelden. De referentiebeelden bieden inspiratie en geven een indicatie voor de beeldkwaliteit en belevingswaarde van de verschillende deellocaties. Dit betekent dat bij planontwikkelingen, de referentiebeelden niet op alle onderdelen exact moeten aansluiten. Dit document bevat dus géén ontwerpen, maar geeft aan onder welke randvoorwaarden en met welke uitgangspunten invulling kan worden gegeven aan de verschillende opgaven in het centrum en juist ook met welke ruimtelijke kwaliteit.

In de Centrumvisie Brunssum zijn een aantal thema's aangegeven die leidend zijn geweest bij het opstellen van dit kwaliteitskader, te weten:

- Verjongen: Het centrum aantrekkelijk maken voor de leeftijdscategorie 20-44 jaar (jonge gezinnen en starters).
- Verduurzamen: Invulling geven aan de verantwoordelijkheid om het centrum toekomstbestendig te maken en de positieve footprint van Brunssum.
- Internationaliseren: Het centrum aantrekkelijker maken voor de internationale burger en daarmee trekpleister te zijn voor de internationale gemeenschap.

Deze referentiebeelden hebben als doel de sfeer weer te even van de vertaling van de visie op het Centrum Brunssum. Hierbij is tevens een verwijzing gemaakt naar de Brunssumerheide met de daar aanwezig kenmerkende beplanting.

ontmoeten – verduurzamen – vergroenen – internationaliseren – verjongen – transformeren - toekomstbestendig

themakaarten

Dit stedenbouwkundig kwaliteitskader maakt een onderscheid in een zestal hoofdaspecten die bepalend zijn voor de beleving en functionaliteit van het centrumgebied. Dit betreft: functies van gebouwen, architectuur, groen, entrees van het centrumgebied, pleinen en mobiliteit. Deze aspecten zijn hieronder met de belangrijkste uitgangspunten aangegeven en zijn op de navolgende pagina's gevisualiseerd en kort toegelicht.

Functies:	wonen, diensten & retail en ontmoeten
Architectuur:	versterken schil, verdichten, verduurzamen en vergroenen
Groen:	versterken groenstructuur, verbinden, verduurzamen
Entrees:	versterken poortfuncties, openen, thematiseren
Pleinen:	ontmoeten, beleven en genieten
Mobiliteit:	fiets parkeren, auto's uit het zicht, shared space

overzichtskaart

Functies

De nieuwe functiegebieden in het centrum. Wonen, diensten & retail en ontmoeten

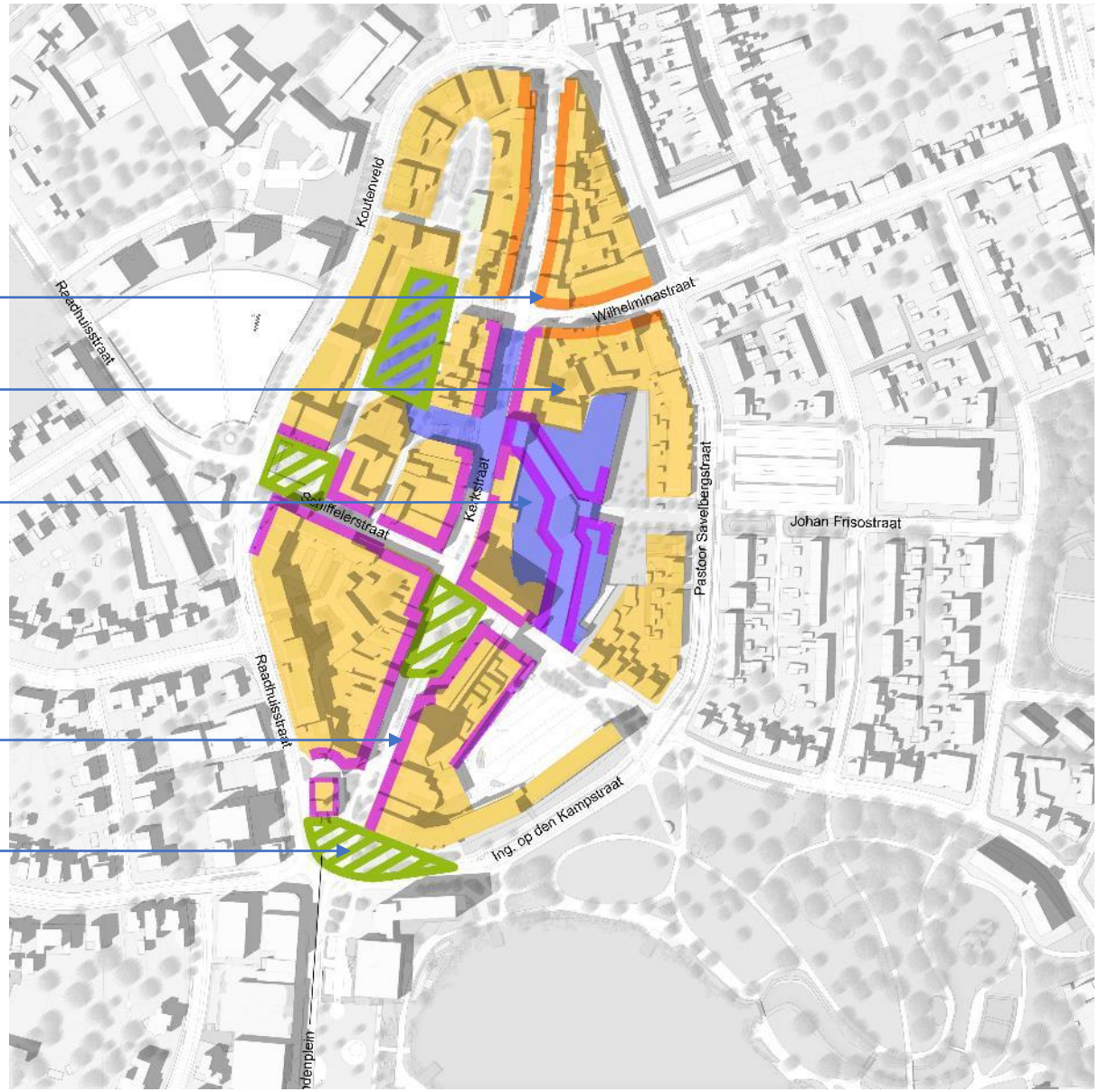
Kerkstraat noord omvormen naar aanloopgebied met wonen en waar mogelijk kleinschalige ateliers of diensten met baliefunctie op de begane grond

Woonfunctie

Leisure, horeca waarbij de begrenzing in elkaar mag overvloeien. Nieuwbouw aan achterzijde/nieuwe voorzijde Kerkstraat-Victoriapark mag ook deels met leisure of horeca ingevuld worden

Centrumconcentratiegebied met winkels en horeca op de begane grond

Ontmoeten en pleinen

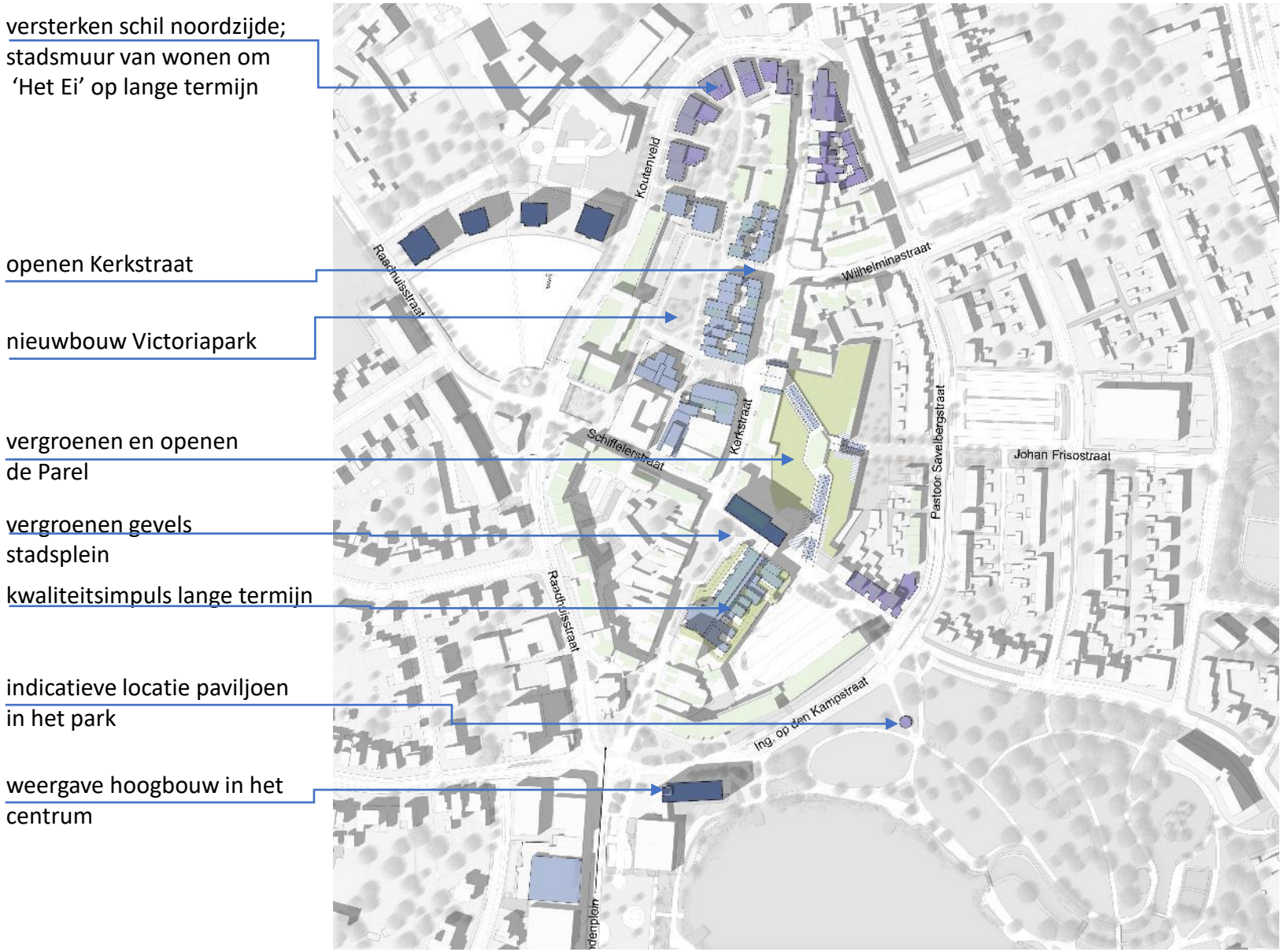

Architectuur

Dit is het ruimtelijk en stedenbouwkundig wensbeeld, met mogelijke ontwikkelingen en suggesties voor de korte én lange termijn.

Het gebied van het centrum binnen ‘Het Ei’ kan met een aantal transformaties en kwaliteitsimpulsen kwalitatief verbeterd worden. Het gaat hier om het verleiden en inspireren iets te doen. Op het onderdeel architectuur en gebouwde omgeving betreft het in hoofdzaak de navolgende leidende principes:

- Versterken van de schil – stadsmuur met woonfunctie
- Duurzame nieuwbouw
- Duurzame transformatie van vastgoed en daarbij de kwaliteit/ belevingswaarde van gevels behouden of verbeteren
- Circulaire materialen; lichte kleuren en materialen in combinatie met groen (klimaatadaptatief en natuurinclusief ontwikkelen)
- Vergroenen openbare ruimte en gebouwen
- Entreegebieden met belevingswaarde
- Pleinen hebben een eigen karakter en identiteit
- Architectuur gebouwen in combinatie met het openbaar gebied zorgt voor een aantrekkelijk centrum
- Geen toevoeging van zichtbaar parkeren in ‘Het Ei’ en het aanwezige parkeren, waar mogelijk, inpassen met groen

Groen

Om het centrum van Brunssum toekomstbestendig te maken, is het belangrijk een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat te realiseren. Hierin speelt klimaatadaptatie (regen en hitte), belevingswaarde en aantrekkelijkheid centrum een belangrijke rol.

Doel is gevels, daken en de openbare ruimte te vergroenen en daarmee ook het centrum natuur-inclusief te transformeren. Daarnaast is het inrichten van de pleinen met groen gericht op het creëren van een eigen identiteit passend bij de locatie en het gebruik van het plein.

Bij de uitwerking naar de ontwerpfase kan worden bepaald waar en op welke wijze de groenstructuur kan worden ingepast.

geveltuintjes Kerkstraat noord
zichtbaar maken transformatie van winkelgebied naar woongebied (men gaat hier een ander gebied in)

groene strips in Kerkstraat

groen Victoriapark

entrees vergroenen

daken vergroenen

vergroenen Doorvaartstraat en daarmee versterken verbindingen met Vijverpark

thematiseren Raadhuisplein

aantrekkelijke oevers Vijverpark

Entrees

De huidige entrees en openingen in de schil van het ei naar het centrumgebied van Brunssum zijn op dit moment zeer divers, moeilijk herkenbaar en deels van lage kwaliteit.
In de nevenstaande kaart zijn de entrees en overgangen naar het centrumgebied weergegeven. Het doel is deze entrees en overgangen duidelijker zichtbaar te maken en te thematiseren. Enkele van deze kunnen duidelijker in beeld gebracht worden en vormgegeven als stadspoorten, andere zouden bijvoorbeeld voorzien kunnen worden van een bijzondere verlichting. De entrees en openingen hoeven dus niet perse uniform te zijn, maar dienen wel familie van elkaar te zijn. Er is natuurlijk een onderscheid tussen de hoofdentrees (Koutenveld, Doorvaartstraat en raadhuis + speciale rol entree bij OV hub) en de ondersteunende entrees.
De entrees zijn gerelateerd aan de stedenbouwkundige invulling, niet aan de functies.
De Kerkstraat noord is in de toekomst geen winkelgebied meer, maar wel een opening in de schil, met deze reden is dit wel als entree meegenomen, de entrees zijn dan geen echte entree meer in de toekomst t.a.v. het Centrum. De huidige entree naar het parkeren achter de action is nu nog niet zo relevant, maar wordt in de toekomst een belangrijke entree en verbinding naar het Victoriapark.
Bij aanpak entrees dient rekening houden met toegang voor verkeer (laden& lossen en bij het raadhuis speciaal ook het tijdelijk parkeren van trouwauto's

Ambitie:

- Thematiseren entrees, afhankelijk van belang van de entree zal bij een uitwerking moeten blijken welke invulling hieraan kan worden gegeven
- Herkenbare entrees, verbijzonderen van de plek met poort pergola en/of kunst.
- Zichtbaar maken/ zichtassen versterken
- Bijzondere, voor de entrees speciale, verlichting
- Inpassen fiets parkeren
- OV aansluitingen versterken – routing centrum en OV-hub

Pleinen

In het centrumgebied ligt een aantal pleinen, met elk een eigen thema & identiteit om ontmoeting te faciliteren. Daarnaast zorgen deze plekken voor de benodigde loop door het centrum.

- Lindeplein
  Thema: Beleven en genieten

- Plein oude gemeentehuis
  Thema: Historisch en klassiek

- Stadsplein voormalige V&D – Kerkstraat zuid
  Thema: Gezelligheid en ontmoeting

- Entree Schiffelerstraat
  Thema: Eten en drinken

- Victoriapark
  Thema: Wandelen, kunst en spelen

- Centrum/park-overgang
  Thema: Natuur en ontmoeting

Mobiliteit

Om het centrum attractiever te maken, is bereikbaarheid erg belangrijk. Doel is om het centrum binnen de schil voornamelijk vrij te houden van gemotoriseerd verkeer m.u.v. laden, lossen, hulpdiensten, enz.
Parkeren voornamelijk ofwel ondergronds of buiten de schil.
Met het oog op het verbeteren van de beleving van het centrum, met name bij het Raadhuisplein, is de transformatie naar shared space een mogelijkheid om de verbinding tussen het Centrum, het Lindeplein en het Vijverpark prettiger en aantrekkelijker te maken.
Ook bij de andere entrees aan het Koutenveld en de Doorvaartstraat , kan de transformatie naar shared space van toegevoegde waarde zijn. Deze transformatie heeft de potentie om breed een aantal punten te verbeteren zoals zichtbaarheid van de entrees, voldoende (bewaakte) parkeergelegenheid voor fiets en de veiligheidsbeleving. Dit maakt het aantrekkelijker om te voet of met de fiets het centrum te bezoeken.
In het gemeentelijk mobiliteitsplan wordt bepaald hoe, waar en wanneer de infrastructuur en (fiets) parkeervoorzieningen worden gerealiseerd in/om het centrum.

parkeren, zichtbaar parkeren binnen schil vermijden en bestaande plekken beter inpassen / kwaliteitsimpuls door vergroening (P-voorziening hoek Lindeplein – Vijverlaan behouden zoals het is)

shared space, bij entreegebieden als zoekgebieden met gebiedsaanduiding, er worden meerdere varianten onderzocht.

fiets parkeren bij elke entree, de locatie van de fietsenstallingen/ fiets parkeren is nader uit te werken. Wel van belang; dicht bij het centrum. Doel: minder ver lopen dan bij auto parkeren. (indicatief weergegeven).

Deelgebieden

In het centrumgebied is een aantal belangrijke deelgebieden te benoemen:

1 Lindeplein
2 Plein oude gemeentehuis
3 Stadsplein voormalige V&D – Kerkstraat zuid
4 Entree Schiffelerstraat
5 Victoriapark
6 Overgang Victoriapark- Kerkstraat
7 Kerkstraat zuid
8 Kerkstraat noord
9 Victoriapark- noordelijk deel schil Koutenveld
10 Entrees oostzijde
11 Centrum/park-overgang

1 Lindeplein

Aan het huidige Lindeplein hoeven we in principe niets te doen, het is vrij recent opnieuw ingericht en er zitten mooie elementen in opgenomen.

Echter, er zijn nog enkele “kansen” onbenut. De overgang en aansluiting naar het centrum kan en moet beter. Tevens is de aansluiting met het Vijverpark wel mooi ingericht, maar de fysieke binding met het park ontbreekt. Er zijn te weinig redenen om nu naar de waterkant te gaan. Met de juiste oevervegetatie, steigers, ondersteunt met een horecapunt of een kiosk, kan de binding met het vijverpark veel beter worden uitgenut.

Ook het gebruik van dit plein heeft nog potentie voor verblijf en ontmoeting.

Thema: Beleven en genieten

Ambities:

- Behoud van het bestaande en het potentieel voor verblijf en ontmoeting verder benutten met zitmogelijkheden en in combinatie met vergroenen ook de hitte-stress inperken
- Ritmiek en maat/schaal nieuwbouw passend bij de bestaande bebouwing
- Verbeteren zichtas en looproute Raadhuis en verbinding winkelstraat - Kerkstraat
- Verbeteren connectie met het water van het Vijverpark
- Inpassing fiets parkeren

2 Plein oude gemeentehuis

Hier ligt een grote kans! Bij de transformatie naar shared space, kan het aandeel rijbaan in het gebied drastisch gereduceerd worden. Hierdoor ontstaat een veel rustiger beeld, waar de voetganger beter overzicht heeft, en de belangrijkste entree naar het centrum een heel ander karakter krijgt.
Momenteel is er een veelvoud aan verkeersborden en regeltechniek, die als gevolg van de transformatie naar shared space kan verdwijnen. Zo ontstaat er een echt plein met als centraal punt het oude raadhuis.
Als dan ook nog de as van het Lindeplein naar het raadhuis versterkt wordt is het perfect.

Thema: Historisch en klassiek met een vleugje Brunssumerheide

Ambities:

- Raadhuis inpassen met groen, ontmoetingsfunctie met terras en speelvoorziening
- Versterken verbinding (zichtlijn en wandelroute) naar Vijverpark en Lindeplein
- Bestaande fontein verplaatsen, of een nieuwe
- Vergroenen en verbeelden Brunssummerheide
- Shared space incl. opruimen verkeersborden en stoplichten en opnieuw inpassen bestaande parkeervoorziening
- Inpassing fiets parkeren

Bijbehorende referentiebeelden op de volgende pagina.

Referentiebeelden openbare ruimte als shared space, met groen en verblijfskwaliteit

Shared space voor het oude raadhuis (wel verder aanvullen met groene elementen natuurlijk!)

Bestaand waterkunstwerk (oude raadhuis) vervangen door een rustiger én bespeelbaar waterelement

Ruimte indelen met groenelementen, die rolstoelvriendelijk zijn en mogelijkheden bieden voor stadstuinieren

Een attractieve as van het Lindeplein naar het Raadhuisplein

Brunssummerheide tot op het plein

Vergroenen, minder attractieve gevels uit beeld brengen en een betere overgang naar het Vijverpark realiseren

3 Stadsplein voormalige V&D –Kerkstraat zuid

Op dit stadsplein kruisen bezoekersstromen, waardoor het binnen het centrum een centraal punt is.
De inrichting van dit plein is inmiddels ca. 30 jaar oud en is vrij stenig. De aanpalende architectuur is divers en voelt niet als een eenheid. Er ontbreekt echter ook groen, de ondertussen majestueuze bomengroep doet het nog steeds goed, alleen het is te weinig, kan het niet alleen. Dit stedelijk stadsplein kan met de bestaande functies; weekmarkt en horeca verder worden aangevuld met groen in de openbare ruimte, aan de gevel en op de daken. De karakteristieken van de gevels op deze plek kunnen worden versterkt, zeker met behulp van de nieuwe nota voor het reclamebeleid.

Thema: Gezelligheid en ontmoeting

Ambitie:
- Vergroenen gevels
- Aanpassingen gevels (belevingswaarde en beeldkwaliteit en daklandschappen (groen en energie)
- Vergroenen openbare ruimte
- Versterken horeca, ruimte voor terrassen
- Aanvullende groene eilandjes met vaste planten
- Herontwikkeling lege verdieping; meer wonen boven winkels
- Doorgang Doorvaartstraat attractiever vormgeven en verlichten.

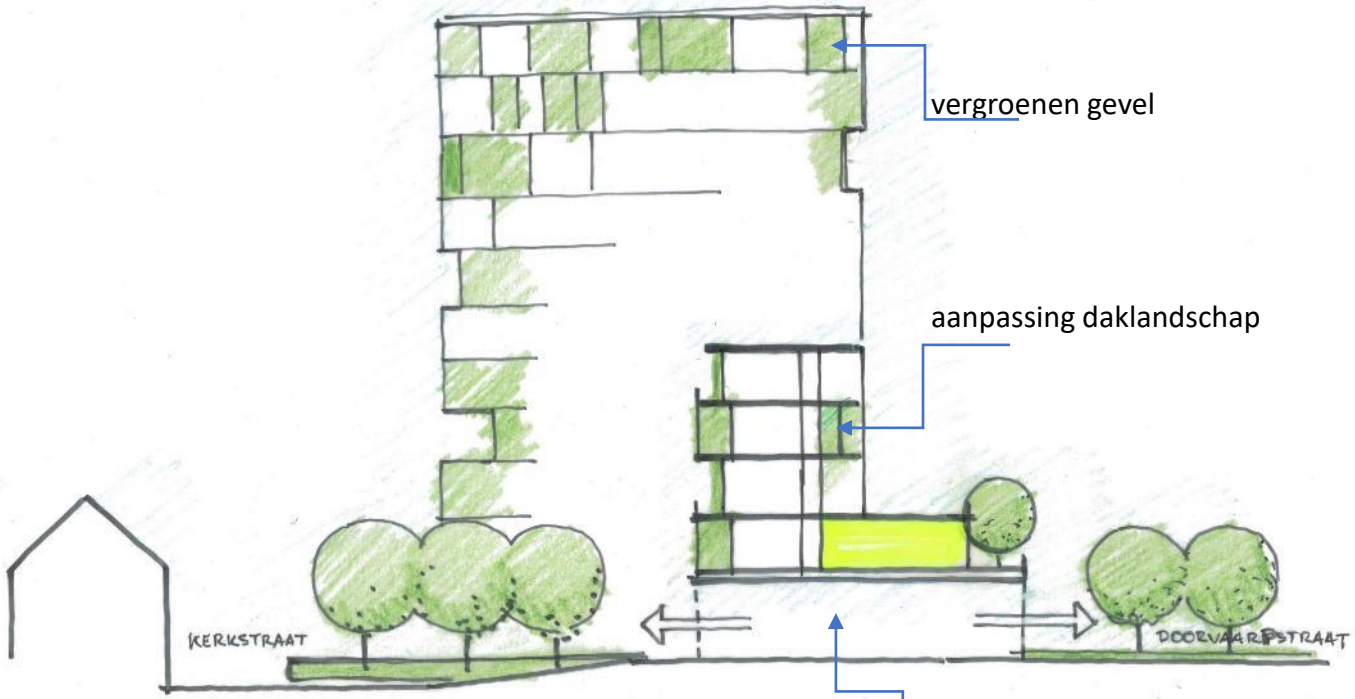
Op de navolgende pagina's zijn met voorbeelden bovenstaande ambities uitgewerkt. referentiebeelden infra / bestrating / elementen /bomen / groen

Voorbeeld invulling wonen op daklandschap t.p.v. supermarkt Kerkstraat waarbij als kwalitatieve toevoeging eveneens groene dakterrassen mogelijk zijn.

Principe doorsnede en vergroening doorgang Kerkstraat/ Doorvaartstraat.

Impressie vergroening van de bestaande hoge gevels aan de Kerkstraat. Groene eilanden en groene gevels en reclame volgens nieuwe nota

Belangrijk bij vergroenen; wintergroene en bladverliezende planten toepassen en combineren met diversiteit in bladvormen, kleuren en bloemen --> klimaatadaptatie/ natuurinclusief. Tevens kan het toepassen van groene gevels bij minder aantrekkelijke gevels het straatbeeld worden verbeterd.

Referenties van voorbeelden vergroening van [bestaande] gevels

Losse vergroening van bestaande gevel

Voorbeeld van bevestiging tbv klimmers aan de gevel

Groene gevel in horizontale kaders

Vergroening divers van bestaande gevel

Volledige groene gevel

Verticale groen kaders

Groene gevel in kaders opgenomen

Referentiebeelden voor inrichting openbare ruimte, met grote potten, kunst en groenere gevels

Minder stenige openbare ruimte; vergroenen met groene eilanden.

Groen kan ook ruimtes indelen

Boomeilanden met infiltratiefunctie

Water als toevoeging bij een blinde gevel

Vloeiende overgangen van groen op de grond naar de gevel

Ruimte maken voor kunst, kunst een plek geven in het centrum, bijv. kunstroute.

4 Entree Schiffelerstraat

De entree van een grote parkeerplaats naar het winkelgebied is een belangrijke verbinding. Veel bezoekers gebruiken de oversteek over de Raadhuisstraat- Koutenveld.
Het is daarom interessant om deze ruimte als shared space in te richten, waardoor de snelheid van het gemotoriseerd verkeer verminderd en het oversteken prettiger en veiliger wordt ervaren. De tekening hiernaast doet enkel een suggestie. In het gemeentelijk mobiliteitsplan kan dit nader onderzocht worden.

Thema:
- Eten en drinken
- Mogelijkheden bieden voor verandering
- Kansen creëren voor potentiële ontwikkelingen

Ambities:
- Entreepoort / stadspoort openbare inrichting
- Verbinding naar deelgebied Victoriapark
- Vergroenen en ruimte voor kunst
- Versterken horeca, ruimte voor terrassen
- Shared space
- Inpassing fiets parkeren

De referentiebeelden hiervan staan op de volgende pagina.

Referentiebeelden inrichting openbare ruimte, met groen, kunst en bijzondere verlichting

Pergola achtige poort

Ruimte voor kunst

Bijzondere verlichting

Goede materiaalovergangen
bij shared space (aanvullen met groen)

Groene begeleidende elementen

Groen met zitfuncties

Intiemere aangename buitenruimtes

5 Victoriapark

Het Victoriapark wordt op een hoogwaardige wijze ingericht. Daarbij wordt de noordzijde betrokken in het plan gebied.

Er worden in dit nieuwe stadspark ook gebouwen gesitueerd. De mogelijke invulling is illustratief weergegeven waarbij de noordwestzijde wordt getransformeerd met appartementen/ stadswoningen. De ruimte tussen deze bouwblokken is doorloopbaar en ruimtelijk onderdeel van het nieuwe stadspark.

De achterkanten van de Kerkstraat kunnen in deze opzet worden getransformeerd in [atelier]woningen. De doorsteken vanuit de Kerkstraat naar het Victoriapark worden uitgevoerd met trappen met geïntegreerde hellingbanen. De hoek-oplossingen worden voorzien van open elementen. Het parkeren is buiten het zicht, bij voorkeur ondergronds, zodat de belofte van een nieuw stadspark kan worden waargemaakt.

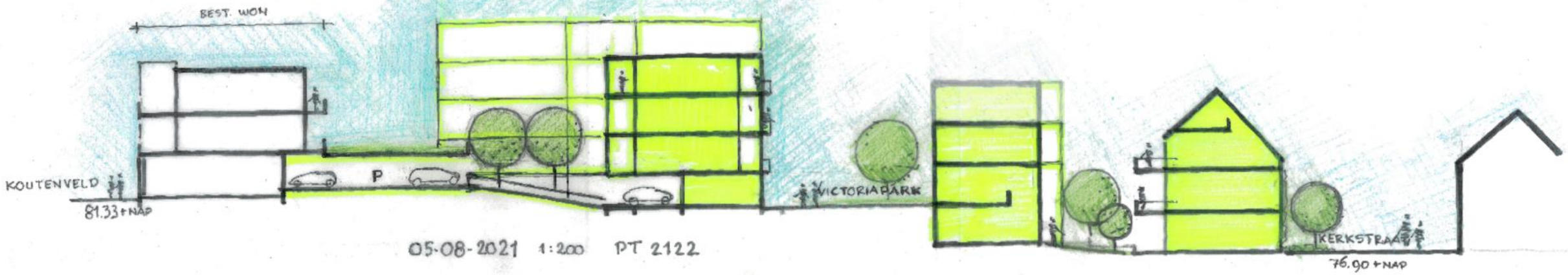
Thema: Wandelen, kunst en spelen

Ambities:

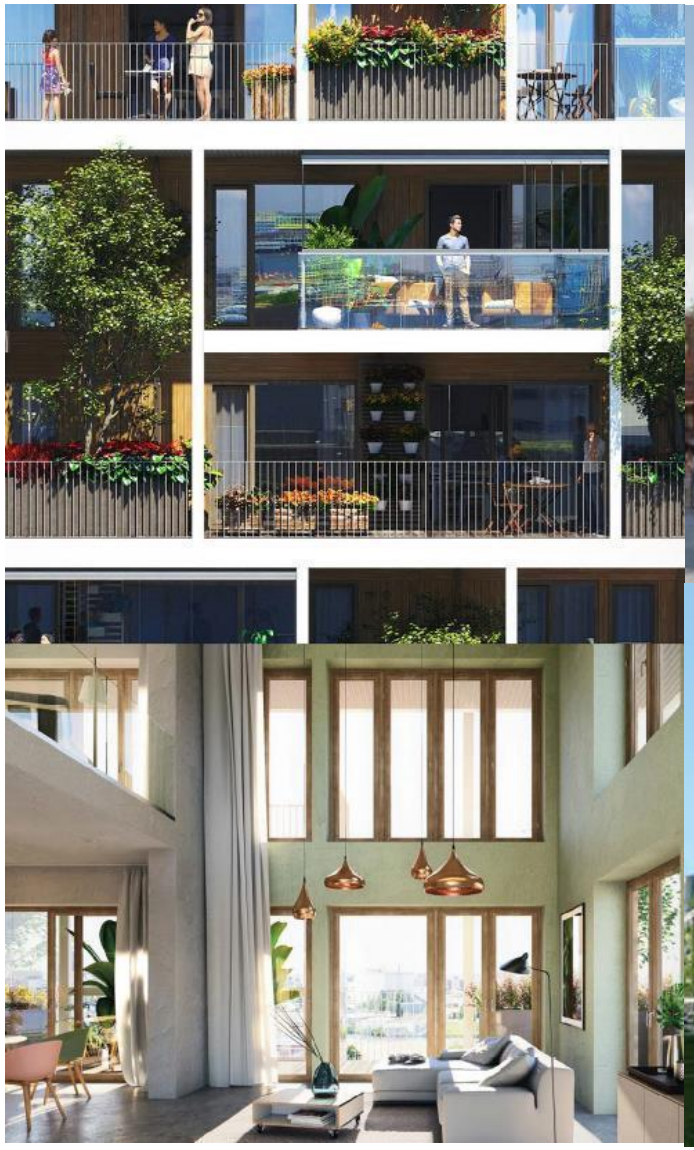
- Duurzame nieuwbouw op basis van het woningbouwprogramma met mogelijk ontmoetingsfunctie in de plint
- Parkeren uit het zicht, bij voorkeur ondergronds
- Ontmoeting en diensten hub’ met o.a. openbaar toilet als centraal punt in het centrum
- Realisatie dynamisch stadspark met ruimte voor verblijven en ontmoeten, spelen (kinderen), foodtrucks, terrassen in een bijzondere setting
- Blinde muren camoufleren

Op de volgende pagina’s zijn voorbeelden van dwarsprofiel en referentiebeelden opgenomen voor dit deelgebied.

Doorsnede Kerkstraat – Victoriapark - Koutenveld.
In deze doorsnede zijn de hoogtes van de bouwblokken alsmede de profileringen van het plangebied indicatief aangegeven.

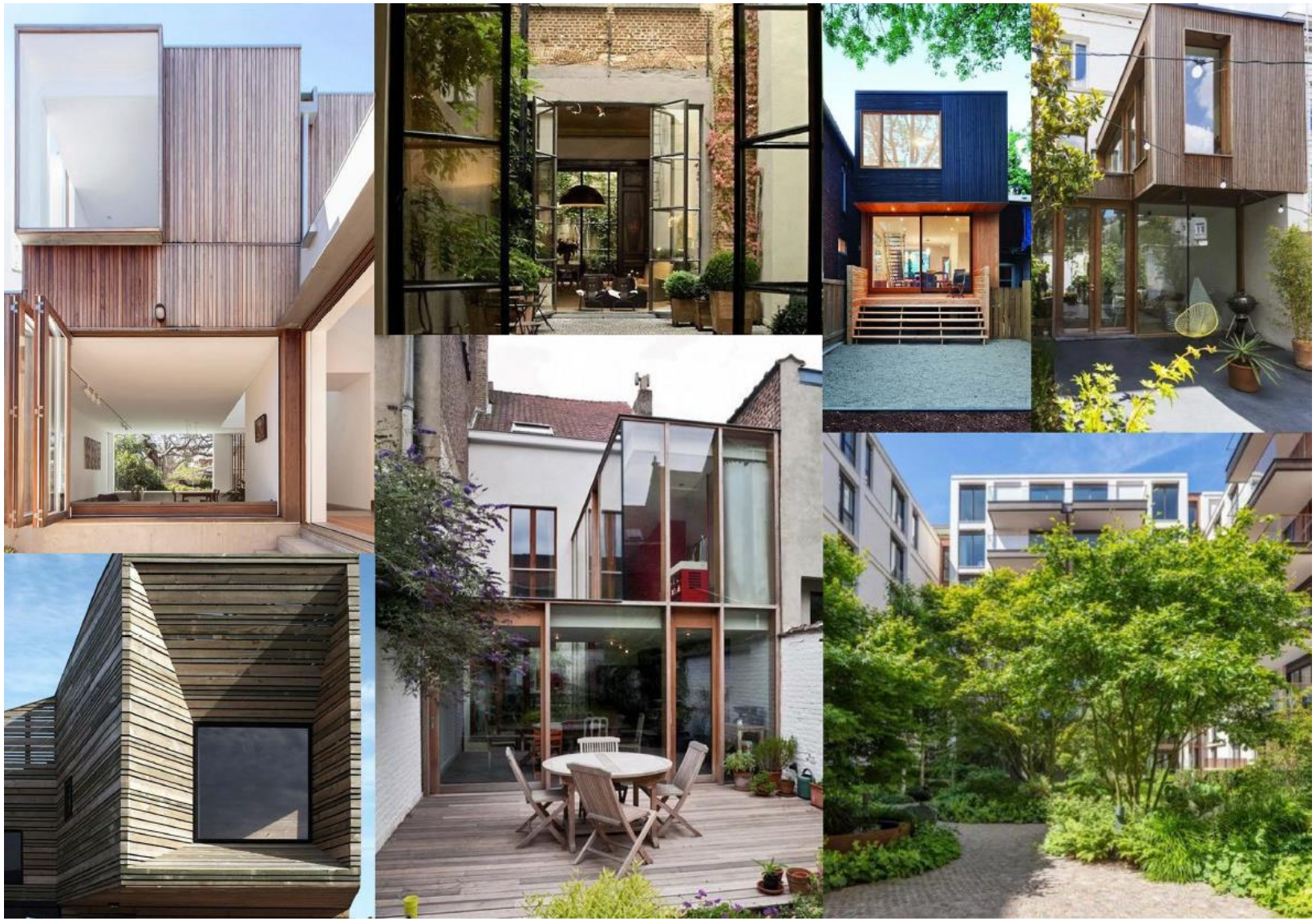

Referentiebeelden voor woongebouw Victoriapark.

Dit is een voorbeeld van relatief eenvoudige bouwconstructie met een zelfdragende balkongevel. Deze is ingevuld met groenelementen over meerdere verdiepingen.

Referentiebeelden voor bebouwing achterzijde Kerkstraat aan het Victoriapark

Referentiebeelden voor bebouwing achterzijde Kerkstraat aan het Victoriapark.
Aansluiting op een groene uitstraling van het openbaar groen van het toekomstig Victoriapark

Referentiebeelden inrichting openbare ruimte Victoriapark, met groen, kunst en cultuur en spel

Ruimte voor kunst

Half verharde plekken voor jeu de boules

Ook ruimte voor rust en ontspanning

Ruimte voor een foodtruck

Spel voor jong en oud

Speelplekken

Ruimte voor kleinere activiteiten

Ruimte voor cultuur

Tuinachtige sfeer, met een afwisseling van gras, vaste planten, paden en verharde plekken

6 Overgang Victoriapark-Kerkstraat

De doorsteken vanuit de Kerkstraat naar het Victoriapark worden uitgevoerd met trappen met geïntegreerde hellingbanen. De hoekoplossingen worden voorzien van open elementen. Gewenst is op of aan deze locaties een ontmoetingsfunctie mogelijk ook met terrasfuncties te positioneren, bijvoorbeeld de ‘Ontmoeting en dienstenhub’.

De doorsteken sluiten aan op de routing door het centrum. Enerzijds op de OV-hub en anderzijds op de Parel, waardoor er in de toekomst een rondje centrum kan worden gelopen door bezoekers en bewoners.

Ambitie:

- Zo mogelijk een overgang van Kerkstraat naar het Victoriapark met een hellingbaan (toegankelijkheid) in combinatie met trapelementen.
- Niet te stenig, dus met groenelementen
- Groene gevels met openingen
- Aansluiting op de Parel met leisure functies en op routing naar OV-hub

De referentiebeelden op de volgende pagina geven de sfeer weer op welke wijze de hoogte verschillen met uitdagende trappen kunnen worden uitgevoerd.

Suggesties trappartijen in de verbindingen tussen Victoriapark en Kerkstraat

Combinatie groen, trappen en hellingbanen

Ook verticaal groen in de vorm van solitaire bomen

Terrasfuncties

Ideale locatie voor zittreden

De verharde loopvlakken afwisselen met groenelementen

7 Kerkstraat zuid

Dit deel van de Kerkstraat blijft haar winkelfuncties behouden, maar de straat mag minder stenig. Het voorstel is om de gevels hier vrij te houden van groen en aan de oostzijde van het midden een strip te maken waarin alles in zit, groen, infiltratie, spelen, terrassen, verlichting enz., samengevat in een sterke lijn.

Ambities:

- Winkelstraat aanvullen met groene strip, waarin tevens ruimte is voor spel, ontmoeting en terrassen.
- Attractievere en betere uitstalmogelijkheden ondernemers in het straatprofiel inpassen
- Nota reclamebeleid tot uitvoering brengen en daarmee gevels opschonen en architectuur versterken
- De Parel aantrekkelijk en toekomstbestendig maken door ook leisure functies toe te voegen
- Dakbegroening op het dak van de Parel
- Meer licht en hoogte in de Parel realiseren door het dak te openen, hetgeen zorgt voor een positievere beleving
- Ruimte voor sport en spel, voor jong en oud op kleine schaal, bijv. klimmen, schaken, schommelen
- De panden aan de Kerkstraat kunnen kwalitatief eenvoudig worden getransformeerd. Op de volgende pagina’s zijn hiervan schetsvoorbeelden opgenomen alsmede referentiebeelden.

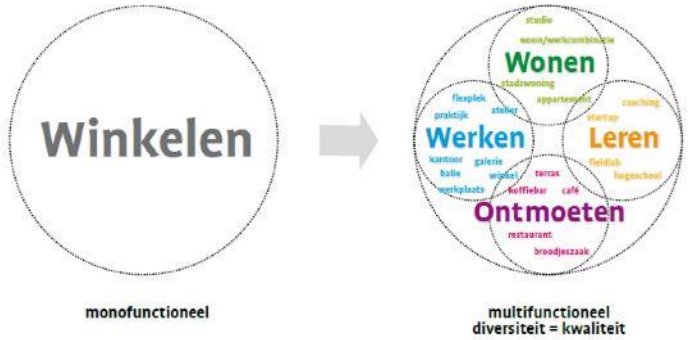

Veel panden aan de Kerkstraat hebben een kwalitatief goede architectuur. Deze is echter zichtbaar vanaf de eerste verdieping. Hiernaast een aantal schetsvoorbeelden waarbij de kwaliteit van het de ‘bovengevel’ weer wordt doorgezet naar de begane grond. Deze principes van een transformatie gelden tevens voor de andere straten binnen het centrum. Het is zeer wenselijk een inventarisatie te maken van de te behouden en karakteristieke bestaande panden. De onderstaande uitgangspunten zijn leidend.

Een nieuwbouw (vervanging bestaande bouw) dient aan te sluiten op de bestaande ritmiek en structuur van de naastliggende panden.

Transformatiemogelijkheden bestaande panden Kerkstraat.
De uitgangspunten hierbij zijn:

- Herleiden van de oorspronkelijk architectuur / hoofdvorm.
- Aansluiting zoeken bij nota reclamebeleid
  - Beperken van ‘kistvormige’ luifels
  - Verkleinen van beletteringsvlakken gevel
  - Opzichtig kleurgebruik vermijden

Referentiebeelden voor inrichting openbare ruimte Kerkstraat en de Parel

Openen dak de Parel

Groene strip in de Kerkstraat

Horeca naast winkelfuncties

Terrasfunctie in de groene strip

Waterberging in de straat

Uitstalmogelijkheden

Lichtdoorlatende bomen

8 Kerkstraat noord

Het noordelijk deel van de Kerkstraat zal meer en meer worden getransformeerd naar een woonstraat met enkele dienstfuncties, de straat mag minder stenig en de breedte van de straat laat het toe hier geveltuintjes aan te leggen. (Zie de referentiebeelden op de volgende pagina)

De tekening is een suggestie, er zal verder afgestemd moeten worden, zodat er voldoende ruimte blijft voor verkeer, hulpdiensten en vuilniswagen.

De architectuur sluit aan bij de bovenliggende verdiepingen in geval van aanpassing bestaand pand. Indien er een nieuwe invulling wordt gerealiseerd, dient dit te passen in de ritmiek en structuur/maat/schaal van de omliggende en naastliggende panden.

Ambities:
- Groene woonstraat
- Gemengde functie
- Meer een woonstraat laten worden
- Geveltuintjes
- Groene strips in de straat
- Dienstenfuncties (met baliefunctie)

Referentiebeelden hiervan op de volgende pagina’s.

Referentiebeelden voor inrichting openbare ruimte Kerkstraat-Noord, met geveltuintjes en groenere gevels

Mogelijkheid bieden voor drive-in woningen

Accenten maken

Voortuintjes tot 2m diep

Elk groen element kan helpen

Wonen met diensten- en/of atelierfuncties

Groene sfeer zonder grote bomen

9 Victoriapark- noordelijk deel schil Koutenveld

De eventueel toekomstige ontwikkeling voor de noordzijde van ‘Het Ei’ grenzend aan Victoriapark is in deze schets uitgewerkt. Dit is een visie op lange termijn waarbij een koppeling wordt gemaakt met het Victoriapark. Dit is gedaan om een mogelijk eindbeeld te kunnen bepalen.

Deze schets is gericht op de lange termijn om steeds stappen te kunnen zetten in de lijn van een heldere visie en te laten zien wat er (op termijn) mogelijk is.

Heldere bouwmassa’s in verschillende volumes en aansluitend op de omgeving. Programma en typologie kunnen worden bepaald op basis van de behoefte in de woningmarkt en demografische ontwikkelingen.
De schil verdichten als stadsmuur met kleinere voortuinen aan het Koutenveld. Het groen in de vorm van een groene ruimte die het woonhof van het Victoriapark afschermt. Parkeren inpandig of ondergronds.

Aan de oostzijde van de schil, aan de Pastoor Savelbergstraat zouden bijvoorbeeld drive-in woningen kunnen worden gerealiseerd.

Op de volgende pagina’s zijn referentiebeelden opgenomen van een dergelijk bebouwing alsmede inrichting van de buitenruimtes.

Referentiebeelden van de appartementen/stadswoningen aan de noordwestzijde en solitair Victoriapark

Combinatie heldere structuur en verschillende bouwhoogtes

Geleding van gevel d.m.v. uitkragende bloemramen

Heldere bouwmassa’s in verschillende volumes

Diversiteit in architectuurstijlen

Drive-in woningen

Eenheid door verscheidenheid van gevelarchitectuur met zelfde ritmiek

10 Entrees oostzijde

De nu wat losse bebouwing aan de oostzijde van “het Ei” moet attractiever, dit kan door het toevoegen van bebouwing, maar ook door deze zijde als de groene zijde te zien en zo te transformeren. Aanvullingen met groen, zorgen ervoor dat het parkeren minder prominent in het zicht is.
Ook bij deze entrees, met name aan de Wilhelminastraat en de Johan- Frisostraat, dient de poortfunctie versterkt te worden.

Ambities:

- Toevoegen ruimtelijke kwaliteit en structuur.
- Versterken poortfunctie met bijzondere verlichting en/of pergola’s
- Aansluitingen met OV-hub – routing centrum / bereikbaarheid
- Inpassing fiets parkeren
- Bijzondere verlichting
- Daar waar mogelijk gaten opvullen
- Thematiseren entrees (Wilhelminastaat en Parel) met berken en heide

Op de volgende pagina de bijbehorende referentiebeelden.

Referentiebeelden verdichten schil oostzijde, versterken poortfunctie

Versterken harde schil, bouw met moderne vormgeving

Poortfunctie met bijzondere verlichting

Boomeilanden met beplanting, zit- en infiltratie mogelijkheden

Thema berken en heide met verwijzing naar Brunssumerheide

Groene velden met typische beplanting, tevens infiltratie

Entrees benadrukken met pergola's

Versterken harde schil, bouw met moderne vormgeving

11 Centrum/park-overgang

Het nu al mooie Vijverpark heeft zeker aan de centrumzijde nog heel veel potentieel. Het Vijverpark kan nog attractiever gemaakt worden, door de verbindingen te verbeteren, de biodiversiteit te verhogen, de beplanting ecologischer en afwisselender te maken.
Het Thema Brunsummerheide kan hier ook gestalte krijgen, maar het belangrijkste is de bereikbaarheid en beleving van de waterkant. Samen met natuurlijkere oevers en steigers kan het gebruik veel aantrekkelijker. Ook is een kiosk aan de westkant van het park (ook potentie uitgifte t.b.v. beleving en activiteiten op het water) en een paviljoen met horeca aan de andere kant van de vijver, is een waardevolle toevoeging.

Ambities:
- Versterken verbinding naar het Vijverpark
- Shared space
- Contact met water verbeteren d.m.v. houten steigers in het water
- Kwaliteit water verbeteren door o.a. ecologischere oevers met meer vegetatie
- Onderzoeken ontplooiing activiteiten op het water
- Paviljoen en/of kiosk realiseren in het park voor meer verblijfskwaliteit (openbaar toilet, horeca) De vorm en locatie in het plan is indicatief bedoeld.

De referentiebeelden hiervan zijn opgenomen op de volgende pagina.

Referentiebeelden verbinding naar Vijverpark met meer verblijfskwaliteit in het park

Groen vanuit het landschap en park naar het Centrum toe trekken

Beleving en gebruik van het water versterken

Veel groenere oevers

Meer diversiteit in beplanting

Een parkpaviljoen

Typische beplanting Brunssummerheide naar het centrum halen.

Bronvermelding / Beeldrechten

Bij het opstellen van dit document is er rekening gehouden met inzichten en onderzoeken die zijn opgehaald bij het opstellen van de Centrumvisie en het uitvoeringsprogramma. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is een nadere uitwerking van de Centrumvisie. Om deze nadere uitwerking uit te werken, is er een quickscan openbare ruimte uitgevoerd en een ambitiedocument Duurzame Ontwikkeling Brunssum Centrum. Deze documenten zijn aanvullend op het stedenbouwkundig kader en gericht op de ontwerp- en realisatiefase van de fysieke opgaven in het centrum.

De beelden die gebruikt zijn in dit document zijn grotendeels zelfgemaakt (Fotograaf: Taco de Marie). De bron van enkele beelden is helaas niet te achterhalen. De overige beelden hebben de navolgende bronvermelding:

www.pinterest.com
https://www.okra.nl/projecten/grotestraat-nijverdal/ Foto's: Thomas Klomp
https://adaptalkmaar.nl/herinrichting-laat-west/
https://www.volkerwessels.com/nl/nieuws/wonderwoods-een-verticaal-bos-in-hartje-utrecht
https://divisare.com/projects/298915-comte-vollenweider-aldo-amoretti-gallienice-138-logements-et-commerces
https://weekend.knack.be/lifestyle/wonen/architectuur/antwerpen-krijgt-het-eerste-verticale-bos-in-belgie
https://www.america-special-tours.de/hotels/elqui-domos/
https://www.dezeen.com/2015/01/17/lga-architectural-partners-garden-house-personal-gallery-curator-wood-cement-trapezoid-toronto
MoMA Turns Their Private Garden into a Public Park for the Mornings (hyperallergic.com) Foto: Martin Seck, courtesy MoMA
Glamping, foto van Booking.com MI Lodge Elqui Domos, Pisco Elqui – Bijgewerkte prijzen 2021 (booking.com)
LGA Architectural Partners Personal gallery housed in wood and cement trapezoid (dezeen.com)
Protruding glass boxes form mixed-use housing in a narrow plot in Melbourne (worldarchitecture.org)
ASTERA PRIDE RAMA II on Behance Foto´s: TINNAPHOP CHAWATIN,CHAKKRAPHOB SERMPHASIT
https://www.hieber-beton.com/downloads.html?file=files/hieber-beton/Downloads/Produkte/Fertigteileprogramm/Fertigteilprogramm.pdf.
MVRDV breaks ground on 'valley', a tree-filled mixed-use complex in amsterdam - Amsterdam, Netherlands (archiexpo.com)

povše&timmermans
architecten • ingenieurs bv

VIRIDIS URBIS
TdM Landschapsarchitectuur
Stockweg 82 47804 Krefeld

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001463
Gemeentebladnr.	: 2021/92
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Diana Verkooijen-Schram
Bereikbaar onder	: +31639498359, diana.verkooijen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum vaststellen als beleidsdocument

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Op basis van een participatief proces is er een stevige koers voor het centrumgebied neergelegd. Op 23-09-2020 stelde de gemeenteraad unaniem de nieuwe Centrumvisie én het bijbehorende Uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020-2026" vast (BBV 1007520). Vervolgens is er een programmateam ingericht om de opgaven in het uitvoeringsprogramma, van visie naar realisatie te brengen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

In het uitvoeringsprogramma wordt samengewerkt aan de verschillende opgaven, die gezamenlijk moeten gaan zorgen voor de gewenste verandering in het centrumgebied. Om de stap van planvorming naar uitvoering te zetten is er behoefte aan een stedenbouwkundig kwaliteitskader.

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is een nadere verdieping op de Centrumvisie, waarbij de opgaven zijn vertaald naar beeldkwaliteit en randvoorwaarden om het Centrum door te ontwikkelen naar die fijne plek.

Zo'n document maakt het gemakkelijker en efficiënter om in de komende jaren éénduidig, en in samenhang, toe te werken naar dat gewenste eindbeeld. Een verbeelding met toelichting die inspireert en waaraan ideeën voor ontwikkelingen getoetst kunnen worden. Zo zorgen we ervoor dat elke individuele opgave, een bijdrage levert aan de Centrumvisie.

Het huidige bestemmingsplan is gebaseerd op het oude Masterplan Centrum. Vanuit het huidige visie op de centrumontwikkeling dient dit worden herzien waarmee ook het aantal m² retail wordt teruggebracht en ruimte wordt gecreëerd om meer woonfuncties toe te voegen. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader biedt de benodigde handvaten om dit proces vorm te geven.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Het doel van het stedenbouwkundig kwaliteitskader is ondersteunend te zijn aan het uitvoeren van de Centrumvisie en het uitvoeringsprogramma Centrum. Dit vanuit een integrale benaderingswijze in functionele opgave, ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde. Het is daarmee een richtinggevend kader voor de nadere uitwerking en uitvoering van de Centrumvisie.

Dit kader is gericht op het realiseren van het gewenste eindbeeld en effect (gebruik en beleving) in het Centrum. Het geeft richting aan de randvoorwaarden, welke functies op welke plek en tegen welke ruimtelijke kwaliteit en kaders kunnen worden gerealiseerd. Op basis hiervan kan ook de vertaling naar het bestemmingsplan, voor de ontwikkeling van het Victoriapark, worden bepaald en vormgegeven.

gemeente Brunssum

Gelijktijdig met dit voorstel, ontvangt u ook een voorstel voor een stimuleringsregeling (2001359), zodat ook ondernemers en vastgoedeigenaren worden verleid om te investeren in de toekomst van het Centrum. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader werkt daarbij als inspirerend kader.

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader kent ook een raakvlak met mobiliteit/bereikbaarheid. Dit komt tot uiting in het mobiliteitsplan dat separaat wordt voorgelegd ter besluitvorming in de eerste helft van 2022. Het mobiliteitsplan is relevant voor de bereikbaarheid van het Centrum maar stelt ook kaders t.a.v. parkeren, verkeersveiligheid en toegankelijke inrichting van de infrastructuur om prettig naar het Centrum te komen.

In het uitvoeringsprogramma wordt een aantal projecten de komende tijd opgepakt. Om de kaders voor deze projecten te bepalen, is het stedenbouwkundig kwaliteitskader opgesteld. Binnen het Centrum zijn er 4 typen fysieke projecten te definiëren:

- Nieuwbouw van vastgoed
- Transformatie van vastgoed
- Verkeersvoorzieningen; infrastructuur, parkeren van auto, fiets en de OV-hub
- Aanpak openbare ruimte

Om de ontwikkelplannen in uitvoering te brengen, is een helder stedenbouwkundig kwaliteitskader nodig. Welke functie op welke plek met welke kwaliteit. Tenslotte zijn deze plannen een middel om van het Centrum die fijne plek te maken waar we kunnen wonen, ontmoeten en gebruik kunnen maken van de aanwezige diensten & retail. Het stedenbouwkundig kwaliteitskader zorgt ervoor dat deze verschillende projecten gezamenlijk bijdragen aan de gewenste beleving van het centrum.

Om tot het stedenbouwkundig kwaliteitskader te komen zijn bestaande beleidskaders gebruikt, zie 4b. Daarnaast diende er twee thema's uitgewerkt te worden. Een belangrijke waarde voor het toekomstige centrumgebied is Verduurzamen. Dit thema is uitgewerkt in het Ambitiedocument Duurzame Ontwikkeling Brunssum-Centrum. Het andere thema was een prettige, aantrekkelijke en veilige routing door het centrum. Hiervoor is een Quickscan openbare ruimte uitgevoerd.

De resultaten van die uitwerking liggen als bijlagen voor om vast te stellen, als onderdeel van het stedenbouwkundig kwaliteitskader. Deze stukken zijn ook bruikbaar als inspiratiemateriaal voor de verdere uitwerking van de plannen (ontwerpfase). De twee bijlagen geven verdiepende informatie voor de uitwerking van plannen:

- Ambitiedocument Duurzame Ontwikkeling Brunssum-Centrum.
    - Toekomstbestendige en duurzame gebouwen en openbare ruimte.
    - Meervoudig en efficiënt ruimtegebruik.
    - Aantrekkelijk en gezond woon- en leefklimaat.
    - Vernieuwd economisch perspectief
- Quickscan openbare ruimte Centrum Brunssum.

  Visie en richtlijnen uit 'Prettige Plekken, Handboek Mens & Openbare ruimte'.
    - Veiligheid: Is dit een sociaal veilige plek, zowel overdag als 's avonds en kun je er veilig komen? De aanwezigheid van andere mensen en ook woningen (potentieel 24/7 mensen aanwezig) kunnen daaraan bijdragen.
    - Verblijf: Kun je comfortabel zitten met leuk uitzicht en nodigt de locatie uit tot sociaal contact en ontmoeting?

- Variatie: Is hier voldoende te zien en te doen? Zowel afwisselende architectuur, groen, 'reuring' als voorzieningen dragen hieraan bij.
- Verplaatsing: Is deze locatie logisch verbonden met en ingepast in de omgeving en is hij goed bereikbaar voor alle doelgroepen, inclusief mensen te voet, met de fiets en ook met bijvoorbeeld rolstoel of kinderwagen.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Vastgestelde Centrumvisie met uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020 - 2026 (BBV 1007520)
Vastgestelde woningbouwprogramma (BBV 1001795)

Strategische visie Brunssum 2025 (BBV 356797)

Startnotitie Circulaire economie (BBV 1030284)

Moties & toezeggingen; motie 9: Groene gemeente & toezegging 88 Groene gemeente, d.d. 10 november 2020, (Verseon zaak 1035464)

2. traject tot dusverre

Het is een nadere uitwerking van de Centrumvisie en het uitvoeringsprogramma.
Het document is tot stand gekomen in samenwerking met het programmateam voor het Uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020-2026 en is besproken met de welstandscommissie. Er is gebruik gemaakt van de adviezen van bureau KM (zie bijgevoegde bijlage). Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is opgesteld met medewerking van architectenbureau Provse & Timmermans.

De gemeenteraad is geïnformeerd op twee momenten over het stedenbouwkundig kwaliteitskader:

- Op 13 juli 2021 is zij globaal geïnformeerd
- Op 21 september 2021, is de eerste aanzet en de doelen ervan uitgebreid toegelicht.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

De gemeenteraad verzoeken het stedenbouwkundig kwaliteitskader incl. bijlagen vast te stellen als beleidsdocument.
Op basis van dit vastgestelde beleidsdocument kan B&W verder uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020-2026

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Zie punt 2.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Zie punt 2

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Programma 10 economie en toerisme
Programma 11 volkshuisvesting en RO

Het stedenbouwkundig kwaliteitskader vormt de input in de ontwerpfase. De financiële consequenties zullen bij het actualiseren/herzien van de grondexploitaties op basis van het ontwerp inzichtelijk worden gemaakt.

Dit geldt ook voor de relatie met beheer:

- Afhankelijk van een ontwerp en keuzes voor beplanting, materialen enz. wordt duidelijk welke kosten er zijn gemoeid met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.
- Daarnaast speelt ook het onderhoudsniveau waar de gemeente voor kies (MOP OR 2022-2025 BBV 1096009) een rol in de jaarlijkse kosten.

- Afhankelijk van de uitrol van het Wijkbedrijf (pilot Noorderhuis) ligt hier een kans om de kosten voor beheer en onderhoud te beperken.

Het aanpakken van de openbare ruimte kost geld, echter zijn er ook maatschappelijke baten te behalen omdat de openbare ruimte toekomstbesteding wordt ingericht. Denk hierbij aan verbetering van biodiversiteit, inperken van het hitte-eiland en voorkomen van wateroverlast. De maatschappelijke baten van de investering kan worden bepaald op basis van een ontwerp aan de hand van de TEEB-tool.

c. Argumenten en overwegingen

Voor een aantal opgaven staat de gemeente aan de lat, dit is bijv. de ontwikkeling van de gebiedsontwikkeling Victoriapark en de openbare ruimte in het Centrum. Overige opgaven gaan veelal over transformatie in functie en/of beeldkwaliteit, waarbij derden eigenaar of huurder zijn.

- Het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader als beleidsdocument heeft uiteindelijk geen directe juridische binding naar de eigenaren of huurders in het Centrum. Het kan echter wel als afwegingskader worden ingezet voor principeverzoeken en vergunningaanvragen in afwijking van het bestemmingsplan.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is een uitwerking op hoofdlijnen van de gewenste ontwikkelrichting van het Centrum. Het geeft richting aan de opgaven in het uitvoeringsprogramma Centrum (2020-2026) alsook de mogelijkheden/ kansen (voor de langere termijn). Dit wordt ook wel uitnodigingsplanologie genoemd.

  Bij uitnodigingsplanologie bepaalt de gemeente op hoofdlijnen, met het oog op de lange termijn, waar ruimtelijk veranderingen wel of niet gewenst zijn. Dit met als doel derden te inspireren en te verleiden om zelf initiatief te nemen voor het uitwerken van een plan waarbij de gemeente een faciliterende de rol heeft.

- Naast het bieden van inzicht voor de kwalitatieve doorontwikkeling van het Centrum, is het stedenbouwkundig kwaliteitskader een soort moodbord voor de communicatie over de centrumontwikkelingen. Het stedenbouwkundig kader bevat om die reden dan ook geen ontwerpen of concreet uitgewerkte plannen. Deze plannen kunnen juist worden gemaakt, door inspiratie op te doen in het stedenbouwkundig kwaliteitskader.

Nut en noodzaak van het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader voor de Centrumontwikkeling:

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader is als beleidsdocument een kwalitatieve verdieping op de eerder vaststelde Centrumvisie (strategisch beleidskader).

- Bij het opstellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader is ook rekening gehouden met onderzoeken en projectdocumenten die bij het opstellen van de Centrumvisie zijn gebruikt.

- Door het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader worden de benodigde randvoorwaarden en kaders vastgesteld op basis waarvan uitvoering kan worden gegeven aan de beoogde ontwikkelopgaven in het Centrum.

- Het helpt de gemeentelijke organisatie integraal naar het gebied en de toekomstige ontwikkelingen te kijken en deze efficiënter te beoordelen en te stimuleren.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader gaat verder dan alleen het uitvoeringsprogramma 2020-2026. Het kader brengt de ontwikkelingen, die zijn voorzien in de Centrumvisie, op de korte en langere termijn bij elkaar. Het biedt daardoor ook handvaten voor ná 2026.

- Voor eigenaren en ontwikkelaars in het Centrum, biedt het handelingsperspectief voor nu, maar ook voor de langere termijn. Het is daarom juist opgezet om derden te laten zien waar we naar toe gaan zodat we stap voor stap het gewenste eindbeeld kunnen halen.

- Het stedenbouwkundig kwaliteitskader anticipeert op de opgaven vanuit de omgevingswet met het oog op een duurzame en gezonde leefomgeving.

d. Opties en keuze

Er zijn twee keuzemogelijkheden, het stedenbouwkundig kwaliteitskader wel of niet vaststellen als beleidsdocument.

Optie; niet vaststellen beleidsdocument stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum

- Zonder heldere kaders en uitgangspunten is het risico dat het gewenste effect van de Centrumvisie niet kan worden behaald. Ondernemers en eigenaren (derden) gaan niet over tot investeren doordat het lange termijnperspectief onvoldoende duidelijk is.
- Zonder dit stedenbouwkundig kwaliteitskader is het moeilijker individuele ontwikkeling efficiënt en éénduidig te beoordelen. Dat vergt (doorloop-)tijd en gemeente komt minder koersvast over. De gemeente is dan onvoldoende in staat om te sturen op de ruimtelijke kwaliteit en daarnaast een interessante propositie te creëren voor haar eigendom waarop een ontwikkelopgave rust.
- Er blijft een kader ontbreken waarmee we als gemeente aangeven welk kwaliteitsniveau we nastreven. Belangrijke component van een aantrekkelijk centrumgebied is een hoog kwaliteitsniveau (veilig, comfortabel verblijf, variatie en verplaatsing).

Optie; wel vaststellen beleidsdocument stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum

- Het vaststellen van het stedenbouwkundig kwaliteitskader als beleidsdocument, geeft de gemeentelijke organisatie de benodigde handvaten om:
    - Informatie, communicatie over ontwikkelingen naar omgeving en inwoners te organiseren en het daarnaast in te zetten als hulpmiddel bij participatie.
    - Het bestemmingsplan en de gebiedsontwikkeling Victoriapark in bredere zin uit te werken.
    - Projecten en andere initiatieven binnen de centrumontwikkeling richtinggevende kaders mee te geven bij de fase van het schetsontwerp en de doorvertaling naar een concreter plan.
    - De benodigde inspanningen naar derden te organiseren vanuit het de gemeentelijke organisatie. Dit met het doel om hen te verleiden ook te investeren in het Centrum.
    - Nieuwe ondernemers te verleiden zich te vestigen in Brunssum-Centrum, in samenwerking met Streetwise.
    - Op basis van dit kader, derden stimuleren om een kwaliteitsimpuls uit te voeren voor een betere beleving en beeldkwaliteit in het Centrum. Hiervoor wordt momenteel een stimuleringsregeling voorbereid die op korte termijn wordt voorgelegd ter besluitvorming.
    - In samenhang met het mobiliteitsplan het Centrum vorm te geven met focus op:
        - Leefbaar en gezond
        - Bereikbaarheid
        - Verkeersveiligheid

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeente Brunssum

Burgemeester

Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/92
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001463

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/92;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
Gelet op het bepaalde in de Centrumvisie, die op 23 september 2020 is vastgesteld als strategisch beleidskader en het gevraagde besluit een nadere verdieping is op dit reeds vastgestelde strategisch kader;

1. De gemeenteraad verzoeken middels bijgaand raadsvoorstel (2021/92) het stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum-Centrum incl. bijlagen vast te stellen als beleidsdocument;

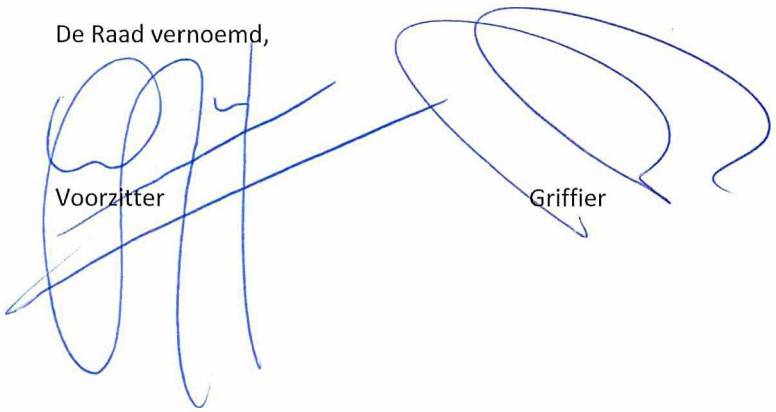
2. Rekening houden met:

- Inclusieve samenleving;

- Veiligheid en handhaving.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <vul hier de datum van de raadsvergadering in> 21 DEC. 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	19 oktober 2021
Registratiekenmerk	**:**	1109787
Gemeentebladnr.	**:**	2021/90
Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	**:**	M. Sloen
Bereikbaar onder	**:**	045-5278651 michel.sloen@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	1109787
Portefeuillehouder	**:**	J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d.	**:**	21 december 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017-2021 is de aanpak van particulier woningbezit door de gemeenteraden als speerpunt benoemd. Parkstad heeft de woningcorporaties hierbij om medewerking gevraagd door particuliere woningen aan te kopen en in te zetten in de sociale huursector (inponden). Op die wijze wordt het overschot aan particuliere woningen gereduceerd en de overvraag aan sociale huur ingevuld.

In de Regio Deal Parkstad Limburg (2019) hebben Parkstad, provincie en rijk afgesproken dat de komende jaren onder meer 500 woningen zullen worden ingepond (het aankopen van particuliere woningen door corporaties). Corporaties hebben hun medewerking toegezegd om jaarlijks tot 100 woningen in te ponden. Dit is vastgelegd in de Regionale Prestatieafspraken 2019-2024 tussen de gemeenten, de 9 corporaties verenigd in het ROW, de huurdersbelangenorganisatie binnen de regio Parkstad verenigd in het ROH en de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad Limburg.

Binnen een pilot met woningcorporatie Wonen Limburg, Stadsregio Parkstad en de provincie is ervaring opgedaan en is uitgekristalliseerd wat er zoal georganiseerd moet worden om de aankoop en de renovatie via een marktpartij en de verkoop vervolgens van betreffende particuliere woningen aan de corporaties, zorgvuldig te laten verlopen. Deze pilot is mogelijk gemaakt met een beperkte subsidie van €100.000,- vanuit Parkstad en een lening van de provincie en van de Rabobank aan betreffende marktpartij voor het doen van de aankopen en renovaties. Doel van het project was het telkens opnieuw aankopen, renoveren en doorverkopen van woningen, zonder winstbejag. Er werden positieve resultaten geboekt. Het startkapitaal nam echter vanwege de jaarlijkse aflossingsverplichtingen af, waardoor het project niet lang zou kunnen doorlopen.

Om het project te verlengen én op te schalen is in het kader van de Regio Deal een budget van €750.000,- beschikbaar gesteld, vanuit de Regio Deal zelf en vanuit de middelen van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. Het is de bedoeling om dit budget beschikbaar te stellen via de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, beter bekend als SVn (van de Starterslening en Duurzaamheidslening).

De beschikbaar gestelde miiddelen worden revolverend (als leningen) ingezet voor de aankoop en de renovatie. Op het moment dat een woning na renovatie verkocht wordt aan een corporatie, wordt de lening afgelost en kunnen de middelen weer worden ingezet voor de aankoop en renovatie van een ander pand.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Wooncomfort voor bewoners en het wonen in een prettige woonomgeving vormen een noodzakelijke basis voor een gezonde leefomgeving, goed onderwijs, meer arbeidsparticipatie en veiligheid. De woningvoorraad in de regio Parkstad Limburg bevat relatief veel incourant bezit in het particuliere segment. In bepaalde delen in Parkstad heeft dit ook effect op de leefbaarheid. Soms zijn dan grootschalige en soms juist kleinschalige ingrepen nodig. Het betreft veelal echter ingrepen in bestaande gebouwen die regulier niet door marktpartijen worden geïnitieerd of gefinancierd.

Daarnaast zien we dat nieuwbouw slechts mondjesmaat plaatsvindt en dat de druk op de sociale huur al jaren toeneemt. Binnen Parkstad zijn daarom enkele jaren geleden afspraken met corporaties gemaakt om courante particuliere woningen aan te kopen die in het sociale huursegment kunnen passen, om op die manier de vraag naar de sociale woningen op te vangen. Daarnaast helpt dit de leegstand in particuliere woningen in bepaalde gebieden terug te dringen. Aangezien het niet tot de dagelijkse werkzaamheden van corporaties behoort om individuele particuliere woningen te kopen en te renoveren om ze in hun exploitatie op te nemen, is een construct opgezet waarbij marktpartijen woningen kopen en renoveren en ze vervolgens doorverkopen aan corporaties. Zoals gezegd is hiermee in de regio al ervaring opgedaan en wensen gemeenten en corporaties dit construct op te schalen.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

Met het aankopen en renoveren van particuliere woningen teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties om als sociale huurwoningen te worden verhuurd, wordt getracht de grote vraag naar sociale huur in te vullen, het overschot in de particuliere woningvoorraad weg te werken en in bepaalde gevallen de leefbaarheid te verbeteren

b. Kaders
Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid.
Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum

c. Argumenten en overwegingen

Om zo veel mogelijk particuliere woningen (die vanwege het prijssegment passend zijn voor sociale huur), geschikt te maken voor sociale huur (inponden), moet de doorlooptijd van aankoop en renovatie door marktpartijen en de verkoop aan corporaties binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek plaatsvinden. Op grond van een pilotproject is gebleken, dat dit binnen 6 maanden mogelijk is. Vanwege dit hoge tempo waarbinnen woningen aangekocht, gerenoveerd en doorverkocht worden, zijn reguliere bancaire instellingen niet genegen leningen te verstrekken. Dit ondanks dat de partijen die de woningen aankopen en renoveren, verzekerd zijn van afname door de corporaties. Corporaties hebben op hun beurt aangegeven, dat ze het wel strategisch vinden om versneld hun portefeuille uit te breiden, maar dat hun organisaties niet zijn ingericht op het proces van aankoop en renovatie van individuele woningen op grotere schaal. Aangezien de gemeenten binnen Parkstad er samen met corporaties naar streven om de druk op de sociale huur ook op te vangen met al bestaande particuliere woningen, maar de bancaire sector hiervoor geen product aanbiedt, is in het kader van de Regio Deal besloten startkapitaal bij een fonds van SVn beschikbaar te stellen zodat er wel leningen kunnen worden verstrekt aan marktpartijen. Dit echter eerst nadat samen met de Bank Nederlandse Gemeenten de reguliere mogelijkheden voor financieringen verkend waren en vastgesteld werd, dat met het verstrekken van deze leningen geen ontwrichtende marktwerking zou ontstaan. Banken willen immers geen leningen voor dit construct verstrekken en van het construct zijn geen marktpartijen uitgesloten tenzij zij zich niet willen committeren aan de kwaliteitseisen die aan de woningen gesteld worden. Om de leningen via SVn te kunnen verstrekken, sluit Parkstad een samenwerkingsovereenkomst met SVn en dienen de gemeenteraden van de gemeenten die dit construct ook binnen hun gemeente willen inzetten, een verordening vast te stellen. Deze zogenaamde Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg is opgesteld naar voorbeeld van een voorbeeldverordening van SVn. De gemeenten gaan met het vaststellen van de verordening geen verplichtingen aan, noch staan ze garant voor de financiële verplichtingen. Het fonds wordt gevormd door subsidies van de Regio Deal en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad, die specifiek gereserveerd zijn voor de aanpak van particulier bezit. Parkstad ziet het als algemeen belang, dat het overschot aan koopwoningen en de overvraag aan sociale huurwoningen weer in balans gebracht wordt. Het stimuleren van marktpartijen om hierin een rol te pakken, zonder dat daarmee een ontwrichtende werking op de markt ontstaat, wordt niet alleen door Parkstad gezien als belangrijk speerpunt, maar kan ook rekenen op veel draagvlak bij het Rijk en andere regio's in Nederland.

In het kader van het verstrekken van leningen tegen 0% rente is juridisch advies ingewonnen met het oog op de vraag of de Wet Markt en Overheid van toepassing is waarmee bepaalde gedragsregels aan het handelen van overheden verbonden zijn. Vijverberg Advocaten is tot de volgende conclusies gekomen:

1. De verstrekking van de bedoelde leningen aan de in de verordening genoemde doelgroep vormt in beginsel geen economische activiteit in de zin van de Wet Markt en Overheid, aangezien reguliere financiële instellingen geen krediet plegen te verstrekken aan organisaties die tot die doelgroep behoren, althans niet voor de in de verordening neergelegde doelstellingen; de aankoop, de renovatie, het verduurzamen en de verkoop van (kwetsbaar) particulier vastgoed. *Met het verstrekken van deze leningen worden de in de markt actieve ondernemers (lees financiële instellingen/banken e.d.) dan ook niet getroffen.*
2. De verordening heeft een subsidiair karakter in die zin dat verstrekking van stimuleringsleningen door het college uitsluitend aan de orde kan komen als de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening van een reguliere financiële instelling.

Aangezien:
- het project Inpondmakelaar van algemeen belang is,
- het voor beoogde zakelijke aanvragers niet mogelijk blijkt om in het kader van (de doelstellingen van) de Verordening reguliere bancaire financiering aan te trekken,
- het voor uitvoerende marktpartijen wel nodig is om leningen te kunnen aantrekken en, omdat
- Parkstad vanwege dat algemeen belang niet voornemens is hiervoor (rente)kosten in rekening te brengen,

wordt daarom aan uw gemeenteraad voorgesteld om het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg aan te wijzen als een economische activiteit in het algemeen belang (Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid). Hierdoor zullen de vier gedragsregels van de Wet Markt en Overheid niet van toepassing zijn en hoeft Parkstad bijvoorbeeld de integrale kosten van het project (zoals rentelasten) niet door te berekenen in de kostprijs. Parkstad zou daaraan wel gehouden zijn bij een activiteit die als economische activiteit wordt aangemerkt.

Daarnaast bevat de verordening bepalingen voor subsidies voor corporaties als hiervoor middelen door Parkstad vrijgemaakt worden, zodat ook hiervoor een wettelijke grondslag ontstaat. Deze subsidie worden alleen verstrekt voor zover hiervoor een beleidsregel wordt opgesteld en voor zover hiervoor middelen beschikbaar zijn.

Met het vaststellen en publiceren van de verordening wordt bereikt, dat partijen een grondslag kunnen verkrijgen voor het aanvragen van een lening (i.g.v. marktpartijen) of van een subsidie (i.g.v. corporaties). Regulier zijn de colleges van burgemeester en wethouders vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden en uitwerking van de regels die hiervoor noodzakelijk zijn. In geval van het in balans brengen van de woningmarkt, hebben de colleges taken doorgelegd naar de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad Limburg. De gemeentelijke apparaten worden hierdoor niet belast met de uitvoering van de verordening. Daar waar de verordening spreekt van het college van burgemeester en wethouders wordt dan ook v.w.b. het opstellen van nadere regels en van de uitvoering gedoeld op de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. Monitoring en verantwoording aan de gemeente Brunssum wordt ook vanuit deze bestuurscommissie aangestuurd en vindt via de reguliere P&C cyclus van Parkstad plaats.

Bevoegdheden
Gemeenteraden hebben de bevoegdheid om verordeningen vast te stellen of om een aanwijzingsbesluit in het kader van economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid (zoals hiervoor toegelicht) te nemen. Zowel het college alsook de Stadsregio Parkstad Limburg hebben deze bevoegdheden niet. Colleges en ook de Bestuurscommissies van Parkstad Limburg hebben wel de bevoegdheid om beleidsregels vast te stellen in het kader van de uitvoering van verordeningen. In de beleidsregels wordt aangegeven hoe het bevoegd gezag bepaalde zaken uit de verordening interpreteert c.q. hoe deze zullen worden toegepast. Zoals het opnemen/beschrijven van aanvullende voorwaarden met betrekking tot de kwalitatieve en kwantitatieve eisen waaraan een aanvrager voor een lening moet voldoen, voorwaarden waaronder de lening(en) aan marktpartijen of subsidies aan corporaties (eventueel) beschikbaar wordt of worden gesteld en dergelijke. Het bevoegd gezag dient hiermee bij de beoordeling van de aanvragen rekening te houden. Het vaststellen van de beleidsregels is dus regulier een bevoegdheid van het college en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. De Bestuurscommissie zal deze beleidsregels opstellen.

Het Dagelijks Bestuur van Parkstad heeft op 7 juli 2021 ingestemd met het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst met SVn en toestemming gegeven voor het verstrekken van leningen in het kader van het Regio Deal project Inpondmakelaar.
De Bestuurscommissie regisseert en neemt de uitvoering ter hand zoals verder in deze nota toegelicht en regelt de afstemming met SVn die de verstrekkingen voor haar rekening neemt en tussenrapportages opstelt. De Bestuurscommissie rapporteert vervolgens regulier in de P&C cyclus aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van Parkstad, c.q. aan de gemeenteraden.

Kanttekeningen
Met het aantrekken van de prijzen in de woningmarkt worden wellicht minder woningen te koop aangeboden tegen een prijs die binnen de prijsklasse van sociale huur past dan bijvoorbeeld gedurende de pilot aan de orde was. Desalniettemin blijft het een geschikte aanpak om de voorraad sociale huur te vergroten en zal dit geen aanleiding vormen om woningen duurder aan te kopen dan dat verantwoord is voor sociale huur.

Financiële, juridische en organisatorische consequenties
De verordening voorziet zowel in het kunnen verstrekken van leningen aan marktpartijen voor de doeleinden zoals vermeld in de verordening als in het kunnen verstrekken van subsidies aan corporaties voor door Parkstad nader te bepalen doeleinden. Die beschikkingen worden door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering verstrekt. Dit kan zonder tussenkomst van SVn.
De verordening heeft geen financiële consequenties voor de gemeente (budgetneutraal). De middelen voor de funding (€750.000) zijn namelijk inmiddels georganiseerd via een bijdrage uit de Regio Deal (onderdeel Wonen en Leefbaarheid) en uit de DU-middelen van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering (Programmatische Aanpak van Particulier Bezit). Hierover heeft reeds besluitvorming plaatsgevonden in het kader van de Tweede termijn van de Regio Deal. ze middelen zijn in de begroting van de Stadsregio Parkstad Limburg opgenomen en worden revolverend ingezet als leningen. Door de gemeenten zelf worden géén middelen noch garanties beschikbaar gesteld.
Binnen de gemeenten zijn verder geen processen voorzien; anders dan het vaststellen van de Verordening en het nemen van een Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang in het kader van de Wet Markt en Overheid door de gemeenteraad.

d. Opties en keuze
De gemeenteraad kan uiteraard besluiten niet tot vaststelling van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum over te gaan. Dit impliceert dan wel dat door de gemeente Brunssum van de geboden faciliteiten geen gebruik kan worden gemaakt.

4. Bijlagen
- Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum (verseonnr.1109949)
- Aanwijzingsbesluit activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid (verseonnr.1109904)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/90
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 1109787

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/90.;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en het bepaalde in Hoofdstuk 4 b van de Mededingingswet en meer in het bijzonder op artikel 25h leden 5 en 6 van die wet;

Besluit::
1. de bij dit besluit behorende Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021 vast te stellen zodat de stimuleringsregeling in werking kan treden;
2. een bij dit besluit behorend Aanwijzingsbesluit activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid

de Raad van de gemeente Brunssum;

gelet op het bepaalde in Hoofdstuk 4 b van de Mededingingswet en meer in het bijzonder op artikel 25h leden 5 en 6 van die wet;

tevens gelet op het bepaalde in de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg (voor zakelijke aanvragers) van de Stadsregio Parkstad Limburg, gemeente Brunssum, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2021, gemeenteblad nr.90.

overwegende dat:

- het verstrekken van stimuleringsleningen uit hoofde van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg (voor zakelijke aanvragers) van de Stadsregio Parkstad Limburg (hierna: de Verordening) in het algemeen belang plaatsvindt;

- de verstrekking van de bedoelde leningen aan de in de Verordening genoemde doelgroep naar het oordeel van de Raad in beginsel geen economische activiteit vormt, aangezien reguliere financiële instellingen geen krediet plegen te verstrekken aan organisaties die tot die doelgroep behoren, althans niet voor de in de Verordening neergelegde doelstellingen; de aankoop, de renovatie, het verduurzamen en de verkoop van (kwetsbaar) particulier vastgoed;

- de Verordening bovendien een subsidiair karakter heeft in die zin dat verstrekking van stimuleringsleningen door het college uitsluitend aan de orde kan komen als de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening van een reguliere financiële instelling;

- voor zover in bepaalde gevallen toch van een economische activiteit zou kunnen worden gesproken, het algemeen belang van duurzame en toekomstbestendige huurwoningen door (kwetsbaar) particulier vastgoed aan te kopen, te renoveren en te verduurzamen en te verkopen aan een woningcorporatie om het vastgoed toe te voegen aan de sociale woningvoorraad, de verstrekking van de in de Verordening bedoelde leningen rechtvaardigt;

- dat het bepaalde in hoofdstuk 4 b "Overheden en overheidsbedrijven" als gevolg van deze verklaring krachtens artikel 25 h lid 6 van de Mededingingswet niet van toepassing is op de verstrekking van (hypothecaire) leningen krachtens de Verordening.

besluit:

De volgende economische activiteiten aan te wijzen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet:

in het algemeen belang die economische activiteiten die:
- rechtstreeks worden uitgevoerd op basis van beleid en regelgeving met de strekking het algemeen belang te dienen en/of
- op een dergelijke wijze worden uitgevoerd dat daarmee het algemeen belang het best wordt gediend;

en verder in het bijzonder:
- het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg.

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2021.

De Raad voornoemd,

Voorzitter. Griffier.

Toelichting Aanwijzingsbesluit Wet Markt en Overheid
De Raad heeft 21 december 2021 besloten het verstrekken van Stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang.

Als de overheid of een overheidsbedrijf economische activiteiten uitvoert moet zij zich hierbij houden aan de volgende vier gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid.

1. De integrale kostprijsdoorberekening. Overheden moeten tenminste alle integrale kosten van een economische activiteit doorberekenen in de kostprijs.
2. Bevoordelingsverbod overheidsbedrijven. Overheidsbedrijven mogen door de overheid niet worden bevoordeeld boven concurrerende particuliere bedrijven.
3. Gegevensgebruik. Gegevens die in het kader van een publieke taak zijn verkregen mogen niet voor een andere activiteit worden gebruikt als die gegevens niet ook aan derden beschikbaar kunnen worden gesteld.
4. Functiescheiding. Als de overheid voor een bepaalde economische activiteit een bestuurlijke rol heeft, maar die activiteit ook zelf uitvoert, dan mogen dezelfde personen niet betrokken zijn bij de bestuurlijke en economische activiteit.

Als gevolg van het aanwijzen van bovenstaande activiteit als economische activiteit in het algemeen belang is de wet Markt en Overheid niet van toepassing op deze activiteit. Dat betekent dat de vier gedragsregels niet van toepassing zijn op de aangewezen activiteiten.

Rechtsbescherming
Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet tenminste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt en de reden van het bezwaar (de motivering).

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:
De gemeente Brunssum
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Motivering Aanwijzingsbesluit Wet Markt en Overheid
Hieronder leest u wat de motivering is om de activiteit: het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang.

De Stadsregio Parkstad Limburg heeft te maken met een complexe, meervoudige opgave in de vorm van achterstanden in de sociaal-fysieke leefomgeving en de ruimtelijk-economische structuur. De gevolgen van de mijnsluitingen in de jaren ’60 en ’70 doen zich nog steeds gelden. Sinds de tweede helft van de jaren ’90 wordt de regio bovendien geconfronteerd met een sterke bevolkingsdaling. Dit zorgt voor nieuwe regionale

uitdagingen en transformatieopgaven op het terrein van wonen, onderwijs, voorzieningen en retail, economie, werk en veiligheid. Groei- en marktmechanismen die elders werken zijn in dit gebied niet altijd van toepassing. De gemeenten in de regio Parkstad Limburg werken al geruime tijd samen om de regionale uitdagingen en transformatieopgaven aan te pakken. Tegelijkertijd is er nog steeds een forse achterstand en scoort de regio bovengemiddeld slecht op indicatoren als leegstand, leefbaarheid, gebruik van sociale voorzieningen, afstand tot de arbeidsmarkt, veiligheid, gezondheid, teruglopend voorzieningenniveau, schuldenproblematiek en opgroeien in armoede.

De Stadsregio Parkstad Limburg heeft in 2019 een Regio Deal met het Rijk gesloten. Met de Regio Deal Parkstad Limburg wordt langs de sporen (1) sociaal-fysieke leefbaarheid en (2) de ruimtelijke en sociaaleconomische structuur een noodzakelijke impuls vanuit het rijk en de regio gegeven om dit gebied vanuit een achterstandspositie structureel richting het gemiddelde van de provincie Limburg te brengen.

Wooncomfort voor bewoners en het wonen in een prettige woonomgeving vormen een noodzakelijke basis voor een gezonde leefomgeving, goed onderwijs, meer arbeidsparticipatie en veiligheid. De woningvoorraad in de regio Parkstad Limburg bevat veel incourant bezit in het particuliere segment, mede veroorzaakt door de krimpproblematiek. In de slechte delen van de voorraad, is sprake van ruimtelijke concentraties van kwetsbare groepen. Daarnaast is er een groot overschot aan particuliere woningen en een tekort aan sociale huur. Dit alles zorgt ervoor dat de leefbaarheid in deze wijken onder druk staat. De noodzaak om in te grijpen om verloedering, leegstand en ruimtelijke segregatie van wijken tegen te gaan, wordt algemeen gedeeld. Echter, het blijkt dat marktpartijen de noodzakelijke activiteiten en ingrepen niet initiëren en/of financieel of anderszins faciliteren.

Met het project Inpondmakelaar wordt getracht een bijdrage te leveren aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau.
Er wordt een bedrag revolverend beschikbaar gesteld voor beoogde zakelijke aanvragers die particuliere woningen aankopen en renoveren teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties waarna deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd. De verstrekking van een lening uit het beschikbaar gestelde bedrag komt uitsluitend aan de orde wanneer de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening ten behoeve van de inpondmakelaar van een reguliere financiële instelling.

Met het aankopen en renoveren van particuliere woningen teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties waarna deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd, wordt getracht een bijdrage te leveren aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau. Hiervan zullen alle bewoners van de wijken profiteren. Woningcorporaties zullen op voorhand betrokken worden bij het proces en akkoord geven op de uiteindelijke aankoop van de particuliere woning.
Reguliere bancaire instellingen voorzien – gezien de korte looptijd van de lening en de daarmee gepaard gaande risico's – niet in de financieringsbehoefte van de beoogde zakelijke aanvragers. Belangen van derden worden dan ook niet geschaad

Omdat het project Inpondmakelaar van algemeen belang is en het voor beoogde zakelijke aanvragers niet mogelijk blijkt om in het kader van (de doelstellingen van) de Verordening een reguliere bancaire financiering aan te trekken, is het nodig om leningen te kunnen verstrekken. Net vanwege dat algemeen belang worden hiervoor géén (rente)kosten in rekening gebracht. Het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg wordt derhalve aangewezen als een economische activiteit in het algemeen belang.

Zolang er een bedrag beschikbaar is bij SVn om leningen te verstrekken aan beoogde zakelijke aanvragers, zal het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg worden gezien als een economische activiteit in het algemeen belang.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/90;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2021, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Overwegende dat

- het college van burgemeester en wethouders van onze gemeente Brunssum deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg en in dat kader collegebevoegdheden op het gebied van onder meer 'aanpak particulier bezit' zijn overgedragen waaronder (regionale) subsidieverlening en het vaststellen van (regionale) beleidsregels;
- deze bevoegdheden daarmee bij de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering liggen;
- dit betekent dat waar in deze verordening het college van burgemeester en wethouders wordt genoemd dit feitelijk de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg betreft;
- het binnen Parkstad in het algemeen belang nodig kan zijn om verloedering van wijken tegen te gaan, deze op (strategische) punten te verfraaien of een extra investering te doen bij een (grote) gebiedsontwikkeling, waarbij de markt soms niet de wil of mogelijkheid heeft om te investeren;
- bepaalde activiteiten en ingrepen wel van algemeen belang zijn, maar niet geïnitieerd en/of financieel of anderszins door de markt gefaciliteerd worden;
- de Stadsregio Parkstad Limburg in 2019 een Regio Deal met het Rijk heeft gesloten;
- in deze deal doelen worden nagestreefd ten aanzien van wonen en leefbaarheid, waaronder het toekomstbestendig maken, het verbeteren en het verduurzamen van het woningaanbod en het verbeteren van de leefbaarheid om leegstand en ruimtelijke segregatie tegen te gaan;
- ook corporaties, gemeenten helpen de woningmarkt weer kwalitatief en kwantitatief in balans te krijgen.
- om deze doelen te bereiken onder meer het project 'inpondmakelaar' is opgezet met behulp waarvan aankopen en renovatie van particuliere woningen door zakelijke aanvragers gefinancierd kunnen worden teneinde ze door te verkopen aan corporaties opdat deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd;
- gebleken is, dat activiteiten in het kader van het project inpondmakelaar niet in aanmerking komen voor bestaande, reguliere bancaire financieringen en de bancaire sector ook geen maatwerk levert,
- dat het in het kader van het algemeen belang wel noodzakelijk is dat het project inpondmakelaar wordt uitgevoerd en ten behoeve hiervan leningen kunnen worden verstrekt tegen een 0%-rentepercentage.
- hiermee een bijdrage wordt geleverd aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau;
- dit alles bijdraagt aan het in balans brengen van de woningmarkt.

gelezen het verzoek van de bestuurscommissie wonen en herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg d.d. 12 oktober 2021

Besluit vast te stellen:

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

"VERORDENING STIMULERINGSREGELING PARKSTAD LIMBURG, GEMEENTE BRUNSSUM 2021 "

Hoofdstuk 1 Begrippen

Artikel 1 Begripsbepaling

Deze verordening verstaat onder:

a) *aanvrager stimuleringslening :* een rechtspersoon, eenmanszaak of vof die een aanvraag voor een stimuleringslening doet zoals omschreven in artikel 2;
b) *aanvrager stimuleringssubsidie:* een (woning)corporatie die een aanvraag voor een stimuleringssubsidie doet zoals omschreven in artikel 3;
c) *beleidsregel:* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening;
d) *beleidsregel stimuleringslening:* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening met betrekking tot het leningendeel;
e) *beleidsregel stimuleringssubsidie (corporatie):* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening met betrekking tot het subsidiedeel;
f) *beschikking*: de brief waarin het besluit is opgenomen met betrekking tot de aanvraag van een Stimuleringssubsidie;
g) *Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering:* het orgaan binnen de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg waaraan de colleges van de aangesloten gemeenten bevoegdheden op het gebied van wonen en herstructurering hebben overgedragen waaronder bevoegdheden op het gebied van de aanpak van particulier bezit;
h) *college*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
i) *corporatie:* een woningcorporatie -zijnde een instelling als bedoeld in artikel 19 van de Woningwet- die binnen de regio Parkstad Limburg actief is;
j) *inponden: het verwerven van particuliere woningen door corporaties*
k) *inpondmakelaar:* het concept waarbij particuliere woningen door een tussenpersoon worden gekocht en gerenoveerd en aan een corporatie doorverkocht voor de sociale verhuur, dit om een bijdrage te leveren aan de transformatieopgave in wijken en buurten, op een voor corporaties (financieel) verantwoorde manier;
l) *kosten*: de kosten die in aanmerking komen voor een stimuleringslening (verder uitgewerkt in artikel 2, lid 2, sub h van dit artikel) en in genoemde beleidsregel en de kosten die in aanmerking komen voor een stimuleringssubsidie (verder uitgewerkt in artikel 3, lid 1) van dit artikel en in genoemde beleidsregel;
m) *maatregelen*: maatregelen en voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 en nader beschreven in de beleidsregels;
n) *sociale huur*: een huurwoning met een maximale netto huurprijs die onder de grens van de geliberaliseerde huurprijs ligt (anno 2021 €752,33);
o) *(stimulerings)lening:* een stimuleringslening met terugbetalingsverplichting ten behoeve van de financiering van de kosten voor het aankopen en renoveren van een particuliere woning in de gemeente Brunssum;
p) *(stimulerings)subsidie:* een financiële bijdrage (in beginsel zonder terugbetalingsverplichting) ten behoeve van de dekking van (delen van de) kosten en maatregelen zoals benoemd in deze verordening en in de beleidsregel;

q) *SVn*: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647;
r) *toewijzing*: het besluit op basis waarvan een 'aanvrager stimuleringslening' een (offerte voor een) Stimuleringslening bij SVn kan aanvragen;
s) *verklaring de-minimissteun:* met deze verklaring geeft de aanvrager van de lening/de subsidie desgevraagd aan dat met de aangevraagde lening/subsidie de de-minimisdrempel voor de onderneming niet wordt overschreden.

Hoofdstuk 2
Toepassingsbereik en kenmerken van de stimuleringslening en de stimuleringssubsidie

Artikel 2
Stimuleringslening (bijdrage met terugbetalingsverplichting)

1. Toepassingsbereik van de lening

Deze verordening is van toepassing op aanvragen voor een stimuleringslening die zakelijk wordt verstrekt en ten aanzien waarvan een hypothecaire akte wordt opgemaakt voor het aankopen en renoveren van een particuliere woning in de gemeente Brunssum met aansluitende doorverkoop aan een woningcorporatie.

2. Kenmerken van de stimuleringslening

a. De lening is een hypothecaire lening (aflossingsvrij) waarvan een hypothecaire akte wordt opgemaakt met bouwdepot.
b. De stimuleringslening bedraagt nooit meer dan de werkelijke kosten, verminderd met de van derden ontvangen of nog te ontvangen tegemoetkomingen (subsidies) in deze kosten.
c. Aanvrager van de lening streeft naar verkoop van de woning binnen een termijn van 6 maanden. Dit ter voorkoming van dubbele overdrachtsbelasting. De maximale looptijd van de lening bedraagt in ieder geval 12 maanden. De looptijd van de stimuleringslening eindigt op het moment van (door)verkoop van de woning of woningen waarvoor de lening is verkregen. Op het moment van (door)verkoop wordt de lening helemaal afgelost.
d. Het rentepercentage bedraagt 0% per jaar.
e. Het leenbedrag bedraagt minimaal € 2.500,- .
f. Het leenbedrag kan nooit meer bedragen dan het bedrag waarvoor het door de corporatie mogelijk is de betreffende woning aan te kopen en in te zetten voor de sociale verhuur.
g. De afsluitkosten bedragen 1% van het te lenen bedrag met een minimumbedrag van € 1.500,-.
h. De navolgende kosten kunnen in aanmerking komen voor een stimuleringslening (dit betreft geen limitatieve opsomming):
    1. aankoopprijs woning
    2. overige aankoopkosten
    3. renovatie-/verduurzamingskosten
    4. verkoopkosten
    5. taxatiekosten
    6. notariskosten
    7. kosten overdrachtsbelasting
    8. kosten vergunningverlening
    9. advieskosten
    10. kosten opname/oplevering

11. kosten SVn
12. kosten energielabel
13. verzekeringskosten
14. managementkosten
15. overige kosten

i. De beleidsregel 'stimuleringslening' bevat een nadere uitwerking van de kosten waarvoor (een offerte voor) een stimuleringslening kan worden aangevraagd. Op het moment van het indienen van een aanvraag van een lening is de vigerende beleidsregel van toepasing.

j. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringslening' te bepalen of een aanvrager een (offerte voor een) stimuleringslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 3

Stimuleringssubsidies (toegekende financiële bijdragen, in beginsel, zonder terugbetalingsverplichting)

Toepassingsbereik van de subsidie

a. Deze verordening is daarnaast van toepassing op een uitsluitend door corporaties aan te vragen stimuleringssubsidie voor kosten en lasten die, ter beoordeling door het college, voor een corporatie subsidiabel worden geacht en die aansluiten bij de richtlijnen van de partij(en) die de middelen beschikbaar stelt of stellen (en daarmee van toepassing zijn op de subsidie). Het kan gaan om posten als bijvoorbeeld een (incidentele) compensatie van de tweede overdrachtsbelasting indien de aankoop, buiten de schuld van de corporatie om en in onderling overleg met het college, niet binnen 6 maanden na de aankoop (evt. door de aanvrager van de stimuleringslening) plaatsvindt en een tweede keer overdrachtsbelasting dient te worden afgedragen.

b. Een nadere uitleg voor de in artikel 3 onder a genoemde kosten is opgenomen in de beleidsregel 'stimuleringssubsidie corporatie'.

c. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringssubsidie (corporatie)' een stimuleringssubsidie te verlenen aan de aanvrager van een stimuleringssubsidie.

Hoofdstuk 3 Maatregelen, Beleidsregel en beleidsdoelen

Artikel 4 Maatregelen

1. Tot de maatregelen en de voorzieningen waarvoor een stimuleringslening kan worden aangevraagd, worden in ieder geval gerekend de aankoop en renovatie van woningen in de gemeente Brunssum met daarbij behorende kosten zoals vermeld in artikel 2, lid 2, sub h. Uitgangspunten en (rand)voorwaarden hierbij zijn uitgewerkt in de beleidsregel 'stimuleringslening'.
2. Tot de maatregelen en de voorzieningen waarvoor een stimuleringssubsidie door een corporatie kan worden aangevraagd, worden de kosten gerekend zoals vermeld in artikel 3. Uitgangspunten en (rand)voorwaarden hierbij zijn uitgewerkt in de beleidsregel 'stimuleringssubsidie'.

Artikel 5 Beleidsregels

Het college heeft de bevoegdheid in het kader van de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast te stellen.

Artikel 6 Beleidsdoelen

De in de aanvraag opgenomen aankopen en activiteiten dienen aantoonbaar bij te dragen aan de beleidsdoelen van de Stadsregio Parkstad Limburg voor wat betreft het grondgebied van de gemeente Brunssum in de aanpak van particuliere woningen.

Hoofdstuk 4 Beschikbaar budget

Artikel 7 Budget voor stimuleringsleningen

1. Het college stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van de stimuleringsleningen. In beginsel is een -regionaal- budget van € 750.000 beschikbaar dat door de Stadsregio Parkstad Limburg vanuit het thema Wonen en Leefbaarheid Regio Deal Parkstad Limburg en de middelen Programmatische Aanpak van Particulier Bezit ter beschikking wordt gesteld.
2. Stimuleringsleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.
3. Indien het vastgestelde budget niet meer toereikend is, wordt de aanvraag door het college afgewezen dan wel aangehouden totdat eerder verstrekte leningen zijn afgelost, waardoor weer budget beschikbaar is.

Artikel 8 Budget voor stimuleringssubsidies

1. Een Stimuleringssubsidie aan een corporatie wordt alleen toegekend voor zover:
   - hiervoor (Rijks)middelen beschikbaar zijn;
   - het subsidieverzoek aansluit bij de richtlijnen voor (incidentele) compensatie die bepaald worden door de partij(en) die de middelen beschikbaar stelt/stellen en
   - het beschikbare budget toereikend is.
2. Op basis van de in lid 1 genoemde middelen stelt het college het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van de stimuleringssubsidies.
3. Indien er geen budget beschikbaar is of het vastgestelde budget niet toereikend is, worden aanvragen door het college afgewezen.

Hoofdstuk 5 Procedure aanvraag en behandeling voor leningen en subsidies Uitbetaling en verantwoording stimuleringssubsidies

Artikel 9 Procedure aanvraag voor stimuleringslening als voor stimuleringssubsidie

1. Een aanvraag voor een stimuleringslening wordt schriftelijk (zowel per post als via de mail) bij het college ingediend op een hiervoor door het college beschikbaar gesteld formulier en gaat onder opgave van een specificatie van de kosten en omvat tenminste:
   a. de indicatie van de aankoopprijs (bijv. op grond van de vraagprijs of een voorlopige koopakte), aankoopkosten (overdrachtsbelasting en notariskosten), de renovatie/verduurzamingskosten (eerste raming t.b.v. de hoogte van het bouwdepot) en managementkosten;
   b. een planning en beschrijving van de uitvoering van de werkzaamheden en
   c. een verklaring de-minimissteun.
2. Een aanvraag voor een stimuleringssubsidie -door een corporatie- wordt schriftelijk bij het college ingediend op een hiervoor door het college beschikbaar gesteld formulier waarbij het benodigde bedrag wordt gespecificeerd.
3. De ontvangst van de aanvraag wordt binnen twee weken via de mail bevestigd.
4. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van 4 weken te completeren.
5. Indien de aanvraag ondanks herhaalde oproep niet binnen de gestelde termijn gecompleteerd wordt, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen.

6. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af. Bij een onvolledig ingediende aanvraag geldt het tijdstip van de dag waarop de ontbrekende stukken van de aanvraag zijn ingediend als moment van binnenkomst.
7. Het college toetst aanvragen voor de stimuleringslening en neemt met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringslening' binnen 8 weken een beslissing en deelt die door middel van een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager van de simuleringslening waarbij de aanvrager al dan niet wordt doorverwezen naar SVn voor het aanvragen van een Stimuleringslening.
8. Het college toetst aanvragen voor de stimuleringssubsidie en neemt met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringssubsidie corporatie' binnen 12 weken een beslissing en deelt die door middel van het afgeven van een beschikking mee aan de aanvrager van de stimuleringssubsidie.
9. Uit overschrijding van de in de leden 7 en 8 genoemde termijnen voor het nemen van een beslissing, kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
10. De beslissingen genoemd in de leden 7 en 8 zijn besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep door belanghebbenden kan worden ingesteld.

Artikel 10 Afwijzen aanvraag, aanhouden aanvraag en intrekken toewijzing

1. Het college wijst een aanvraag voor een stimuleringslening of een stimuleringssubsidie af:
   a. in geval het budget voor een aanvraag voor een stimuleringslening niet toereikend is om de aanvraag te honoreren. De aanvraag wordt aangehouden totdat het budget door het aflossen van reeds afgesloten leningen weer toereikend is;
   b. in geval er geen budget beschikbaar is dan wel het budget niet toereikend is om een aanvraag voor een stimuleringssubsidie te honoreren;
   c. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de kosten niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat of tot de doelstelling die is beoogd met deze verordening;
   d. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de aanvrager géén overeenstemming met de beoogde corporatie ter afname van de woning heeft bereikt;
   e. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de te financieren kosten minder bedragen dan € 2.500,-;
   f. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de te financieren kosten meer bedragen dan waartegen de corporatie de betreffende woning aan kan kopen en inzetten voor de sociale verhuur;
   g. er sprake is van strijdigheid met de beleidsregel 'stimuleringslening'.
2. Het college trekt een toewijzing voor een stimuleringslening in, indien de stimuleringslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuist(e) verstrekte gegevens of achtergehouden relevante informatie;
3. Het college trekt een verlening voor een stimuleringssubsidie in, indien de subsidie is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuist(e) verstrekte gegevens of achtergehouden relevante informatie.
4. Al het reeds uitgeleende geld wordt bij intrekking van het toewijzingsbesluit in verband met lid 2, sub a van dit artikel terug gevorderd.
5. Al de reeds uitbetaalde bedragen bij verlening van een stimuleringssubsidie worden bij intrekking van de verleningsbeschikking in verband met lid 3 van dit artikel terug gevorderd.

Artikel 11 Financiële toets, verstrekken en beheer van een lening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een stimuleringslening uit het budget dat beschikbaar wordt gesteld. De toewijzing van een lening in het kader van de Stimuleringslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor een offerte voor de stimuleringslening worden ingediend bij SVn.

3. SVn stelt de definitieve hoogte van de stimuleringslening op grond van de in de aanvraag vermelde kosten en de financiële toets vast. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en het college hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde lening.
5. Indien de aanvrager van de stimuleringslening het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en/of kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 12 Uitbetaling stimuleringssubsidies

1. De subsidies worden uitbetaald op basis van een beschikking.
2. Subsidies ter maximale hoogte van € 25.000,- worden direct vastgesteld.

Artikel 13 Verantwoording stimuleringssubsidies

1. De beschikking vermeldt bij subsidies van hoger dan € 25.000,- op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.
2. Subsidies tot en met € 25.000,- worden direct door het college vastgesteld. Het college kan steekproefsgewijs controleren of de activiteit(en) waarvoor subsidie is verstrekt, verricht is/zijn conform de opgelegde verplichtingen. Hierbij kan het college de aanvrager verplichten om op de door het college aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteit(en), waarvoor de subsidie wordt verstrekt, verricht is/zijn en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Hoofdstuk 6 Overig

Artikel 14 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 15 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt de dag na bekendmaking in werking.

Artikel 16 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

Toelichting

In de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017–2021 is de aanpak van particulier woningbezit door de gemeenteraden als speerpunt benoemd. Parkstad heeft de woningcorporaties hierbij om medewerking gevraagd bij het aankopen van particuliere woningen om ze in te zetten in de sociale huursector (inponden). Op die wijze wordt het overschot aan particuliere woningen gereduceerd en de overvraag aan sociale huur ingevuld.

Er is ervaring opgedaan en uitgekristalliseerd wat noodzakelijk is om de aankoop en de renovatie via een tussenpartij te laten verlopen. Met ingang van 2021 wordt in het kader van het project 'inpondmakelaar' budget in de vorm van leningen voor de tussenpartijen (de zogenaamde inpondmakelaars) beschikbaar gesteld. Het project is geïnitieerd door Parkstad; dit in het kader van het algemeen belang (marktfalen in de woningmarkt en het ontbreken financiële constructies om de markt weer in balans te krijgen).

Deze verordening is in ieder geval bedoeld t.b.v. de uitvoering van het project Inpondmakelaar. Tevens bevat de verordening bepalingen op grond waarvan juridisch een basis wordt gelegd voor subsidies aan corporaties voor activiteiten binnen Parkstad.

Vanwege het feit dat de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg een collegeregeling is waarvan alleen de colleges van de gemeenten deelnemer zijn, beschikt de Stadsregio niet over verordenende bevoegdheden (met uitzondering van het vaststellen van de financiële verordening) en dient voor het vaststellen van verordeningen een beroep op de individuele raden te worden gedaan.

De Stimuleringsregeling Parkstad Limburg is ervoor bedoeld dat op het grondgebied van de gemeente hypothecaire leningen kunnen worden verstrekt t.b.v. het regionale project Inpondmakelaar. De uitgangspunten hierbij zijn verwoord in de verordening, maar worden nader toegelicht in bijpassende beleidsegel(s).

Daarnaast bestaat de Stimuleringsregeling uit een subsidie die door corporaties kan worden aangevraagd volgens daartoe in de beleidsregel bepaalde voorwaarden.

Colleges hebben de bevoegdheid om in het kader van de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast te stellen. In de beleidsregels wordt aangegeven hoe het bevoegd gezag bepaalde zaken uit de verordening interpreteert c.q. hoe deze zullen worden toegepast. Zoals het opnemen/beschrijven van aanvullende voorwaarden met betrekking tot de kwalitatieve en kwantitatieve eisen waaraan een aanvrager moet voldoen, voorwaarden waaronder de lening(en) aan marktpartijen of subsidies aan corporaties (eventueel) beschikbaar wordt of worden gesteld en dergelijke. Het bevoegd gezag dient hiermee bij de beoordeling van de aanvragen rekening te houden. Omdat de Gemeenschappelijke regeling Parkstad Limburg een collegeregeling is, heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ook de bevoegdheden die de colleges hebben, zoals het vaststellen van beleidsregels.

Het is dan ook de bedoeling dat de in het kader van deze verordening de door de raden aan de colleges toegekende taken en bevoegdheden worden uitgeoefend door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg. Daar waar 'college' in de verordening staat, dient feitelijk de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering te worden gelezen aangezien de taken en bevoegdheden ten aanzien van de 'aanpak particulier bezit' reeds bij Parkstad Limburg liggen.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

Samenwerking met SVn

Bij het verstrekken van de Stimuleringslening wordt samengewerkt met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

SVn verzorgt voor een groot aantal gemeenten in Nederland leningen, waaronder stimuleringsleningen. SVn beschikt daarvoor - anders dan gemeenten en gemeenschappelijke regelingen - over een AFM-vergunning (bankvergunning). Er is een scheiding tussen de rollen en verantwoordelijkheden van SVn en het college (lees de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering). Het college toetst de aanvragen voor de lening aan de voorwaarden in de door de gemeenteraad vastgestelde verordening en aan de door de Bestuurscommissie vastgestelde beleidsregel(s). Voldoet de aanvraag aan de voorwaarden, dan wordt er een toewijzing afgegeven. SVn voert vervolgens een krediettoets uit. Na een positieve uitkomst van de krediettoets brengt SVn een offerte uit aan de aanvrager. Nadat de aanvrager de offerte heeft geaccepteerd, kan SVn de hypothecaire lening, eventueel met bouwdepot, verstrekken. De lening wordt direct afgelost bij de verkoop van de woning waarvoor akte is opgemaakt. Die verkoop is voorzien binnen 6 doch uiterlijk 12 maanden.

Om uitvoering te kunnen geven aan de Stimuleringslening stort Stadsregio Parkstad Limburg een bedrag in een fonds bij SVn. Dit fonds is revolverend: de aflossingen van de verstrekte leningen vloeien terug in het fonds. Op dat moment is het weer beschikbaar voor nieuwe stimuleringsleningen

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	19 oktober 2021
Registratiekenmerk	:	1109787
Gemeentebladnr.	:	2021/90
Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	:	M. Sloen
Bereikbaar onder	:	045-5278651 michel.sloen@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1109787
Portefeuillehouder	:	J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d.	:	21 december 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

In de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017-2021 is de aanpak van particulier woningbezit door de gemeenteraden als speerpunt benoemd. Parkstad heeft de woningcorporaties hierbij om medewerking gevraagd door particuliere woningen aan te kopen en in te zetten in de sociale huursector (inponden). Op die wijze wordt het overschot aan particuliere woningen gereduceerd en de overvraag aan sociale huur ingevuld.

In de Regio Deal Parkstad Limburg (2019) hebben Parkstad, provincie en rijk afgesproken dat de komende jaren onder meer 500 woningen zullen worden ingepond (het aankopen van particuliere woningen door corporaties). Corporaties hebben hun medewerking toegezegd om jaarlijks tot 100 woningen in te ponden. Dit is vastgelegd in de Regionale Prestatieafspraken 2019-2024 tussen de gemeenten, de 9 corporaties verenigd in het ROW, de huurdersbelangenorganisatie binnen de regio Parkstad verenigd in het ROH en de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad Limburg.

Binnen een pilot met woningcorporatie Wonen Limburg, Stadsregio Parkstad en de provincie is ervaring opgedaan en is uitgekristalliseerd wat er zoal georganiseerd moet worden om de aankoop en de renovatie via een marktpartij en de verkoop vervolgens van betreffende particuliere woningen aan de corporaties, zorgvuldig te laten verlopen. Deze pilot is mogelijk gemaakt met een beperkte subsidie van €100.000,- vanuit Parkstad en een lening van de provincie en van de Rabobank aan betreffende marktpartij voor het doen van de aankopen en renovaties. Doel van het project was het telkens opnieuw aankopen, renoveren en doorverkopen van woningen, zonder winstbejag. Er werden positieve resultaten geboekt. Het startkapitaal nam echter vanwege de jaarlijkse aflossingsverplichtingen af, waardoor het project niet lang zou kunnen doorlopen.

Om het project te verlengen én op te schalen is in het kader van de Regio Deal een budget van €750.000,- beschikbaar gesteld, vanuit de Regio Deal zelf en vanuit de middelen van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. Het is de bedoeling om dit budget beschikbaar te stellen via de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, beter bekend als SVn (van de Starterslening en Duurzaamheidslening).

De beschikbaar gestelde miiddelen worden revolverend (als leningen) ingezet voor de aankoop en de renovatie. Op het moment dat een woning na renovatie verkocht wordt aan een corporatie, wordt de lening afgelost en kunnen de middelen weer worden ingezet voor de aankoop en renovatie van een ander pand.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Wooncomfort voor bewoners en het wonen in een prettige woonomgeving vormen een noodzakelijke basis voor een gezonde leefomgeving, goed onderwijs, meer arbeidsparticipatie en veiligheid. De woningvoorraad in de regio Parkstad Limburg bevat relatief veel incourant bezit in het particuliere segment. In bepaalde delen in Parkstad heeft dit ook effect op de leefbaarheid. Soms zijn dan grootschalige en soms juist kleinschalige ingrepen nodig. Het betreft veelal echter ingrepen in bestaande gebouwen die regulier niet door marktpartijen worden geïnitieerd of gefinancierd.

Daarnaast zien we dat nieuwbouw slechts mondjesmaat plaatsvindt en dat de druk op de sociale huur al jaren toeneemt. Binnen Parkstad zijn daarom enkele jaren geleden afspraken met corporaties gemaakt om courante particuliere woningen aan te kopen die in het sociale huursegment kunnen passen, om op die manier de vraag naar de sociale woningen op te vangen. Daarnaast helpt dit de leegstand in particuliere woningen in bepaalde gebieden terug te dringen. Aangezien het niet tot de dagelijkse werkzaamheden van corporaties behoort om individuele particuliere woningen te kopen en te renoveren om ze in hun exploitatie op te nemen, is een construct opgezet waarbij marktpartijen woningen kopen en renoveren en ze vervolgens doorverkopen aan corporaties. Zoals gezegd is hiermee in de regio al ervaring opgedaan en wensen gemeenten en corporaties dit construct op te schalen.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

Met het aankopen en renoveren van particuliere woningen teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties om als sociale huurwoningen te worden verhuurd, wordt getracht de grote vraag naar sociale huur in te vullen, het overschot in de particuliere woningvoorraad weg te werken en in bepaalde gevallen de leefbaarheid te verbeteren

b. Kaders
Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid.
Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum

c. Argumenten en overwegingen

Om zo veel mogelijk particuliere woningen (die vanwege het prijssegment passend zijn voor sociale huur), geschikt te maken voor sociale huur (inponden), moet de doorlooptijd van aankoop en renovatie door marktpartijen en de verkoop aan corporaties binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek plaatsvinden. Op grond van een pilotproject is gebleken, dat dit binnen 6 maanden mogelijk is. Vanwege dit hoge tempo waarbinnen woningen aangekocht, gerenoveerd en doorverkocht worden, zijn reguliere bancaire instellingen niet genegen leningen te verstrekken. Dit ondanks dat de partijen die de woningen aankopen en renoveren, verzekerd zijn van afname door de corporaties. Corporaties hebben op hun beurt aangegeven, dat ze het wel strategisch vinden om versneld hun portefeuille uit te breiden, maar dat hun organisaties niet zijn ingericht op het proces van aankoop en renovatie van individuele woningen op grotere schaal. Aangezien de gemeenten binnen Parkstad er samen met corporaties naar streven om de druk op de sociale huur ook op te vangen met al bestaande particuliere woningen, maar de bancaire sector hiervoor geen product aanbiedt, is in het kader van de Regio Deal besloten startkapitaal bij een fonds van SVn beschikbaar te stellen zodat er wel leningen kunnen worden verstrekt aan marktpartijen. Dit echter eerst nadat samen met de Bank Nederlandse Gemeenten de reguliere mogelijkheden voor financieringen verkend waren en vastgesteld werd, dat met het verstrekken van deze leningen geen ontwrichtende marktwerking zou ontstaan. Banken willen immers geen leningen voor dit construct verstrekken en van het construct zijn geen marktpartijen uitgesloten tenzij zij zich niet willen committeren aan de kwaliteitseisen die aan de woningen gesteld worden. Om de leningen via SVn te kunnen verstrekken, sluit Parkstad een samenwerkingsovereenkomst met SVn en dienen de gemeenteraden van de gemeenten die dit construct ook binnen hun gemeente willen inzetten, een verordening vast te stellen. Deze zogenaamde Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg is opgesteld naar voorbeeld van een voorbeeldverordening van SVn. De gemeenten gaan met het vaststellen van de verordening geen verplichtingen aan, noch staan ze garant voor de financiële verplichtingen. Het fonds wordt gevormd door subsidies van de Regio Deal en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad, die specifiek gereserveerd zijn voor de aanpak van particulier bezit. Parkstad ziet het als algemeen belang, dat het overschot aan koopwoningen en de overvraag aan sociale huurwoningen weer in balans gebracht wordt. Het stimuleren van marktpartijen om hierin een rol te pakken, zonder dat daarmee een ontwrichtende werking op de markt ontstaat, wordt niet alleen door Parkstad gezien als belangrijk speerpunt, maar kan ook rekenen op veel draagvlak bij het Rijk en andere regio's in Nederland.

In het kader van het verstrekken van leningen tegen 0% rente is juridisch advies ingewonnen met het oog op de vraag of de Wet Markt en Overheid van toepassing is waarmee bepaalde gedragsregels aan het handelen van overheden verbonden zijn. Vijverberg Advocaten is tot de volgende conclusies gekomen:

1. De verstrekking van de bedoelde leningen aan de in de verordening genoemde doelgroep vormt in beginsel geen economische activiteit in de zin van de Wet Markt en Overheid, aangezien reguliere financiële instellingen geen krediet plegen te verstrekken aan organisaties die tot die doelgroep behoren, althans niet voor de in de verordening neergelegde doelstellingen; de aankoop, de renovatie, het verduurzamen en de verkoop van (kwetsbaar) particulier vastgoed. *Met het verstrekken van deze leningen worden de in de markt actieve ondernemers (lees financiële instellingen/banken e.d.) dan ook niet getroffen.*
2. De verordening heeft een subsidiair karakter in die zin dat verstrekking van stimuleringsleningen door het college uitsluitend aan de orde kan komen als de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening van een reguliere financiële instelling.

Aangezien:
- het project Inpondmakelaar van algemeen belang is,
- het voor beoogde zakelijke aanvragers niet mogelijk blijkt om in het kader van (de doelstellingen van) de Verordening reguliere bancaire financiering aan te trekken,
- het voor uitvoerende marktpartijen wel nodig is om leningen te kunnen aantrekken en, omdat
- Parkstad vanwege dat algemeen belang niet voornemens is hiervoor (rente)kosten in rekening te brengen,

wordt daarom aan uw gemeenteraad voorgesteld om het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg aan te wijzen als een economische activiteit in het algemeen belang (Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid). Hierdoor zullen de vier gedragsregels van de Wet Markt en Overheid niet van toepassing zijn en hoeft Parkstad bijvoorbeeld de integrale kosten van het project (zoals rentelasten) niet door te berekenen in de kostprijs. Parkstad zou daaraan wel gehouden zijn bij een activiteit die als economische activiteit wordt aangemerkt.

Daarnaast bevat de verordening bepalingen voor subsidies voor corporaties als hiervoor middelen door Parkstad vrijgemaakt worden, zodat ook hiervoor een wettelijke grondslag ontstaat. Deze subsidie worden alleen verstrekt voor zover hiervoor een beleidsregel wordt opgesteld en voor zover hiervoor middelen beschikbaar zijn.

Met het vaststellen en publiceren van de verordening wordt bereikt, dat partijen een grondslag kunnen verkrijgen voor het aanvragen van een lening (i.g.v. marktpartijen) of van een subsidie (i.g.v. corporaties). Regulier zijn de colleges van burgemeester en wethouders vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden en uitwerking van de regels die hiervoor noodzakelijk zijn. In geval van het in balans brengen van de woningmarkt, hebben de colleges taken doorgelegd naar de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van Parkstad Limburg. De gemeentelijke apparaten worden hierdoor niet belast met de uitvoering van de verordening. Daar waar de verordening spreekt van het college van burgemeester en wethouders wordt dan ook v.w.b. het opstellen van nadere regels en van de uitvoering gedoeld op de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. Monitoring en verantwoording aan de gemeente Brunssum wordt ook vanuit deze bestuurscommissie aangestuurd en vindt via de reguliere P&C cyclus van Parkstad plaats.

Bevoegdheden
Gemeenteraden hebben de bevoegdheid om verordeningen vast te stellen of om een aanwijzingsbesluit in het kader van economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid (zoals hiervoor toegelicht) te nemen. Zowel het college alsook de Stadsregio Parkstad Limburg hebben deze bevoegdheden niet. Colleges en ook de Bestuurscommissies van Parkstad Limburg hebben wel de bevoegdheid om beleidsregels vast te stellen in het kader van de uitvoering van verordeningen. In de beleidsregels wordt aangegeven hoe het bevoegd gezag bepaalde zaken uit de verordening interpreteert c.q. hoe deze zullen worden toegepast. Zoals het opnemen/beschrijven van aanvullende voorwaarden met betrekking tot de kwalitatieve en kwantitatieve eisen waaraan een aanvrager voor een lening moet voldoen, voorwaarden waaronder de lening(en) aan marktpartijen of subsidies aan corporaties (eventueel) beschikbaar wordt of worden gesteld en dergelijke. Het bevoegd gezag dient hiermee bij de beoordeling van de aanvragen rekening te houden. Het vaststellen van de beleidsregels is dus regulier een bevoegdheid van het college en van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering. De Bestuurscommissie zal deze beleidsregels opstellen.

Het Dagelijks Bestuur van Parkstad heeft op 7 juli 2021 ingestemd met het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst met SVn en toestemming gegeven voor het verstrekken van leningen in het kader van het Regio Deal project Inpondmakelaar.
De Bestuurscommissie regisseert en neemt de uitvoering ter hand zoals verder in deze nota toegelicht en regelt de afstemming met SVn die de verstrekkingen voor haar rekening neemt en tussenrapportages opstelt. De Bestuurscommissie rapporteert vervolgens regulier in de P&C cyclus aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur van Parkstad, c.q. aan de gemeenteraden.

Kanttekeningen
Met het aantrekken van de prijzen in de woningmarkt worden wellicht minder woningen te koop aangeboden tegen een prijs die binnen de prijsklasse van sociale huur past dan bijvoorbeeld gedurende de pilot aan de orde was. Desalniettemin blijft het een geschikte aanpak om de voorraad sociale huur te vergroten en zal dit geen aanleiding vormen om woningen duurder aan te kopen dan dat verantwoord is voor sociale huur.

Financiële, juridische en organisatorische consequenties
De verordening voorziet zowel in het kunnen verstrekken van leningen aan marktpartijen voor de doeleinden zoals vermeld in de verordening als in het kunnen verstrekken van subsidies aan corporaties voor door Parkstad nader te bepalen doeleinden. Die beschikkingen worden door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering verstrekt. Dit kan zonder tussenkomst van SVn.
De verordening heeft geen financiële consequenties voor de gemeente (budgetneutraal). De middelen voor de funding (€750.000) zijn namelijk inmiddels georganiseerd via een bijdrage uit de Regio Deal (onderdeel Wonen en Leefbaarheid) en uit de DU-middelen van de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering (Programmatische Aanpak van Particulier Bezit). Hierover heeft reeds besluitvorming plaatsgevonden in het kader van de Tweede termijn van de Regio Deal. ze middelen zijn in de begroting van de Stadsregio Parkstad Limburg opgenomen en worden revolverend ingezet als leningen. Door de gemeenten zelf worden géén middelen noch garanties beschikbaar gesteld.
Binnen de gemeenten zijn verder geen processen voorzien; anders dan het vaststellen van de Verordening en het nemen van een Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang in het kader van de Wet Markt en Overheid door de gemeenteraad.

d. Opties en keuze
De gemeenteraad kan uiteraard besluiten niet tot vaststelling van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum over te gaan. Dit impliceert dan wel dat door de gemeente Brunssum van de geboden faciliteiten geen gebruik kan worden gemaakt.

4. Bijlagen
- Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg gemeente Brunssum (verseonnr.1109949)
- Aanwijzingsbesluit activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid (verseonnr.1109904)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/90
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 1109787

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/90.;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en het bepaalde in Hoofdstuk 4 b van de Mededingingswet en meer in het bijzonder op artikel 25h leden 5 en 6 van die wet;

Besluit::

1. de bij dit besluit behorende Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum 2021 vast te stellen zodat de stimuleringsregeling in werking kan treden;
2. een bij dit besluit behorend Aanwijzingsbesluit activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier

Aanwijzingsbesluit economische activiteiten van algemeen belang Wet Markt en Overheid

de Raad van de gemeente Brunssum;

gelet op het bepaalde in Hoofdstuk 4 b van de Mededingingswet en meer in het bijzonder op artikel 25h leden 5 en 6 van die wet;

tevens gelet op het bepaalde in de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg (voor zakelijke aanvragers) van de Stadsregio Parkstad Limburg, gemeente Brunssum, zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2021, gemeenteblad nr.90.

overwegende dat:

- het verstrekken van stimuleringsleningen uit hoofde van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg (voor zakelijke aanvragers) van de Stadsregio Parkstad Limburg (hierna: de Verordening) in het algemeen belang plaatsvindt;

- de verstrekking van de bedoelde leningen aan de in de Verordening genoemde doelgroep naar het oordeel van de Raad in beginsel geen economische activiteit vormt, aangezien reguliere financiële instellingen geen krediet plegen te verstrekken aan organisaties die tot die doelgroep behoren, althans niet voor de in de Verordening neergelegde doelstellingen; de aankoop, de renovatie, het verduurzamen en de verkoop van (kwetsbaar) particulier vastgoed;

- de Verordening bovendien een subsidiair karakter heeft in die zin dat verstrekking van stimuleringsleningen door het college uitsluitend aan de orde kan komen als de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening van een reguliere financiële instelling;

- voor zover in bepaalde gevallen toch van een economische activiteit zou kunnen worden gesproken, het algemeen belang van duurzame en toekomstbestendige huurwoningen door (kwetsbaar) particulier vastgoed aan te kopen, te renoveren en te verduurzamen en te verkopen aan een woningcorporatie om het vastgoed toe te voegen aan de sociale woningvoorraad, de verstrekking van de in de Verordening bedoelde leningen rechtvaardigt;

- dat het bepaalde in hoofdstuk 4 b "Overheden en overheidsbedrijven" als gevolg van deze verklaring krachtens artikel 25 h lid 6 van de Mededingingswet niet van toepassing is op de verstrekking van (hypothecaire) leningen krachtens de Verordening.

besluit:

De volgende economische activiteiten aan te wijzen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet:

in het algemeen belang die economische activiteiten die:
- rechtstreeks worden uitgevoerd op basis van beleid en regelgeving met de strekking het algemeen belang te dienen en/of
- op een dergelijke wijze worden uitgevoerd dat daarmee het algemeen belang het best wordt gediend;

en verder in het bijzonder:
- het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg.

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2021.

De Raad voornoemd,

Voorzitter. Griffier.

Toelichting Aanwijzingsbesluit Wet Markt en Overheid
De Raad heeft 21 december 2021 besloten het verstrekken van Stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang.

Als de overheid of een overheidsbedrijf economische activiteiten uitvoert moet zij zich hierbij houden aan de volgende vier gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid.

1. De integrale kostprijsdoorberekening. Overheden moeten tenminste alle integrale kosten van een economische activiteit doorberekenen in de kostprijs.
2. Bevoordelingsverbod overheidsbedrijven. Overheidsbedrijven mogen door de overheid niet worden bevoordeeld boven concurrerende particuliere bedrijven.
3. Gegevensgebruik. Gegevens die in het kader van een publieke taak zijn verkregen mogen niet voor een andere activiteit worden gebruikt als die gegevens niet ook aan derden beschikbaar kunnen worden gesteld.
4. Functiescheiding. Als de overheid voor een bepaalde economische activiteit een bestuurlijke rol heeft, maar die activiteit ook zelf uitvoert, dan mogen dezelfde personen niet betrokken zijn bij de bestuurlijke en economische activiteit.

Als gevolg van het aanwijzen van bovenstaande activiteit als economische activiteit in het algemeen belang is de wet Markt en Overheid niet van toepassing op deze activiteit. Dat betekent dat de vier gedragsregels niet van toepassing zijn op de aangewezen activiteiten.

Rechtsbescherming
Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet tenminste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt en de reden van het bezwaar (de motivering).

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:
De gemeente Brunssum
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Motivering Aanwijzingsbesluit Wet Markt en Overheid
Hieronder leest u wat de motivering is om de activiteit: het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, aan te wijzen als economische activiteit in het algemeen belang.

De Stadsregio Parkstad Limburg heeft te maken met een complexe, meervoudige opgave in de vorm van achterstanden in de sociaal-fysieke leefomgeving en de ruimtelijk-economische structuur. De gevolgen van de mijnsluitingen in de jaren '60 en '70 doen zich nog steeds gelden. Sinds de tweede helft van de jaren '90 wordt de regio bovendien geconfronteerd met een sterke bevolkingsdaling. Dit zorgt voor nieuwe regionale

uitdagingen en transformatieopgaven op het terrein van wonen, onderwijs, voorzieningen en retail, economie, werk en veiligheid. Groei- en marktmechanismen die elders werken zijn in dit gebied niet altijd van toepassing. De gemeenten in de regio Parkstad Limburg werken al geruime tijd samen om de regionale uitdagingen en transformatieopgaven aan te pakken. Tegelijkertijd is er nog steeds een forse achterstand en scoort de regio bovengemiddeld slecht op indicatoren als leegstand, leefbaarheid, gebruik van sociale voorzieningen, afstand tot de arbeidsmarkt, veiligheid, gezondheid, teruglopend voorzieningenniveau, schuldenproblematiek en opgroeien in armoede.

De Stadsregio Parkstad Limburg heeft in 2019 een Regio Deal met het Rijk gesloten. Met de Regio Deal Parkstad Limburg wordt langs de sporen (1) sociaal-fysieke leefbaarheid en (2) de ruimtelijke en sociaaleconomische structuur een noodzakelijke impuls vanuit het rijk en de regio gegeven om dit gebied vanuit een achterstandspositie structureel richting het gemiddelde van de provincie Limburg te brengen.

Wooncomfort voor bewoners en het wonen in een prettige woonomgeving vormen een noodzakelijke basis voor een gezonde leefomgeving, goed onderwijs, meer arbeidsparticipatie en veiligheid. De woningvoorraad in de regio Parkstad Limburg bevat veel incourant bezit in het particuliere segment, mede veroorzaakt door de krimpproblematiek. In de slechte delen van de voorraad, is sprake van ruimtelijke concentraties van kwetsbare groepen. Daarnaast is er een groot overschot aan particuliere woningen en een tekort aan sociale huur. Dit alles zorgt ervoor dat de leefbaarheid in deze wijken onder druk staat. De noodzaak om in te grijpen om verloedering, leegstand en ruimtelijke segregatie van wijken tegen te gaan, wordt algemeen gedeeld. Echter, het blijkt dat marktpartijen de noodzakelijke activiteiten en ingrepen niet initiëren en/of financieel of anderszins faciliteren.

Met het project Inpondmakelaar wordt getracht een bijdrage te leveren aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau.
Er wordt een bedrag revolverend beschikbaar gesteld voor beoogde zakelijke aanvragers die particuliere woningen aankopen en renoveren teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties waarna deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd. De verstrekking van een lening uit het beschikbaar gestelde bedrag komt uitsluitend aan de orde wanneer de zakelijke aanvrager redelijkerwijs niet in staat is om in zijn financieringsbehoefte te voorzien door middel van een lening ten behoeve van de inpondmakelaar van een reguliere financiële instelling.

Met het aankopen en renoveren van particuliere woningen teneinde deze woningen te verkopen aan woningcorporaties waarna deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd, wordt getracht een bijdrage te leveren aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau. Hiervan zullen alle bewoners van de wijken profiteren. Woningcorporaties zullen op voorhand betrokken worden bij het proces en akkoord geven op de uiteindelijke aankoop van de particuliere woning.
Reguliere bancaire instellingen voorzien – gezien de korte looptijd van de lening en de daarmee gepaard gaande risico's – niet in de financieringsbehoefte van de beoogde zakelijke aanvragers. Belangen van derden worden dan ook niet geschaad

Omdat het project Inpondmakelaar van algemeen belang is en het voor beoogde zakelijke aanvragers niet mogelijk blijkt om in het kader van (de doelstellingen van) de Verordening een reguliere bancaire financiering aan te trekken, is het nodig om leningen te kunnen verstrekken. Net vanwege dat algemeen belang worden hiervoor géén (rente)kosten in rekening gebracht. Het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg wordt derhalve aangewezen als een economische activiteit in het algemeen belang.

Zolang er een bedrag beschikbaar is bij SVn om leningen te verstrekken aan beoogde zakelijke aanvragers, zal het verstrekken van stimuleringsleningen op grond van de Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg worden gezien als een economische activiteit in het algemeen belang.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/90;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 oktober 2021, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Overwegende dat

- het college van burgemeester en wethouders van onze gemeente Brunssum deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg en in dat kader collegebevoegdheden op het gebied van onder meer 'aanpak particulier bezit' zijn overgedragen waaronder (regionale) subsidieverlening en het vaststellen van (regionale) beleidsregels;
- deze bevoegdheden daarmee bij de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering liggen;
- dit betekent dat waar in deze verordening het college van burgemeester en wethouders wordt genoemd dit feitelijk de bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg betreft;
- het binnen Parkstad in het algemeen belang nodig kan zijn om verloedering van wijken tegen te gaan, deze op (strategische) punten te verfraaien of een extra investering te doen bij een (grote) gebiedsontwikkeling, waarbij de markt soms niet de wil of mogelijkheid heeft om te investeren;
- bepaalde activiteiten en ingrepen wel van algemeen belang zijn, maar niet geïnitieerd en/of financieel of anderszins door de markt gefaciliteerd worden;
- de Stadsregio Parkstad Limburg in 2019 een Regio Deal met het Rijk heeft gesloten;
- in deze deal doelen worden nagestreefd ten aanzien van wonen en leefbaarheid, waaronder het toekomstbestendig maken, het verbeteren en het verduurzamen van het woningaanbod en het verbeteren van de leefbaarheid om leegstand en ruimtelijke segregatie tegen te gaan;
- ook corporaties, gemeenten helpen de woningmarkt weer kwalitatief en kwantitatief in balans te krijgen.
- om deze doelen te bereiken onder meer het project 'inpondmakelaar' is opgezet met behulp waarvan aankopen en renovatie van particuliere woningen door zakelijke aanvragers gefinancierd kunnen worden teneinde ze door te verkopen aan corporaties opdat deze woningen als sociale huurwoningen kunnen worden verhuurd;
- gebleken is, dat activiteiten in het kader van het project inpondmakelaar niet in aanmerking komen voor bestaande, reguliere bancaire financieringen en de bancaire sector ook geen maatwerk levert,
- dat het in het kader van het algemeen belang wel noodzakelijk is dat het project inpondmakelaar wordt uitgevoerd en ten behoeve hiervan leningen kunnen worden verstrekt tegen een 0%-rentepercentage.
- hiermee een bijdrage wordt geleverd aan de vraagdruk op de sociale huursector, de aanpak van de opgave in de particuliere woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid op straat-, buurt- en wijkniveau;
- dit alles bijdraagt aan het in balans brengen van de woningmarkt.

gelezen het verzoek van de bestuurscommissie wonen en herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg d.d. 12 oktober 2021

Besluit vast te stellen:

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

"VERORDENING STIMULERINGSREGELING PARKSTAD LIMBURG, GEMEENTE BRUNSSUM 2021 "

Hoofdstuk 1 Begrippen

Artikel 1 Begripsbepaling

Deze verordening verstaat onder:

a) *aanvrager stimuleringslening :* een rechtspersoon, eenmanszaak of vof die een aanvraag voor een stimuleringslening doet zoals omschreven in artikel 2;
b) *aanvrager stimuleringssubsidie:* een (woning)corporatie die een aanvraag voor een stimuleringssubsidie doet zoals omschreven in artikel 3;
c) *beleidsregel:* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening;
d) *beleidsregel stimuleringslening:* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening met betrekking tot het leningendeel;
e) *beleidsregel stimuleringssubsidie (corporatie):* een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, over de afweging van belangen, de vaststelling van feiten en/of de uitleg, nadere concretisering van bepalingen uit deze verordening met betrekking tot het subsidiedeel;
f) *beschikking*: de brief waarin het besluit is opgenomen met betrekking tot de aanvraag van een Stimuleringssubsidie;
g) *Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering:* het orgaan binnen de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg waaraan de colleges van de aangesloten gemeenten bevoegdheden op het gebied van wonen en herstructurering hebben overgedragen waaronder bevoegdheden op het gebied van de aanpak van particulier bezit;
h) *college*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
i) *corporatie:* een woningcorporatie -zijnde een instelling als bedoeld in artikel 19 van de Woningwet- die binnen de regio Parkstad Limburg actief is;
j) *inponden: het verwerven van particuliere woningen door corporaties*
k) *inpondmakelaar:* het concept waarbij particuliere woningen door een tussenpersoon worden gekocht en gerenoveerd en aan een corporatie doorverkocht voor de sociale verhuur, dit om een bijdrage te leveren aan de transformatieopgave in wijken en buurten, op een voor corporaties (financieel) verantwoorde manier;
l) *kosten*: de kosten die in aanmerking komen voor een stimuleringslening (verder uitgewerkt in artikel 2, lid 2, sub h van dit artikel) en in genoemde beleidsregel en de kosten die in aanmerking komen voor een stimuleringssubsidie (verder uitgewerkt in artikel 3, lid 1) van dit artikel en in genoemde beleidsregel;
m) *maatregelen*: maatregelen en voorzieningen zoals genoemd in artikel 4 en nader beschreven in de beleidsregels;
n) *sociale huur*: een huurwoning met een maximale netto huurprijs die onder de grens van de geliberaliseerde huurprijs ligt (anno 2021 €752,33);
o) *(stimulerings)lening:* een stimuleringslening met terugbetalingsverplichting ten behoeve van de financiering van de kosten voor het aankopen en renoveren van een particuliere woning in de gemeente Brunssum;
p) *(stimulerings)subsidie:* een financiële bijdrage (in beginsel zonder terugbetalingsverplichting) ten behoeve van de dekking van (delen van de) kosten en maatregelen zoals benoemd in deze verordening en in de beleidsregel;

q) *SVn*: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647;
r) *toewijzing*: het besluit op basis waarvan een 'aanvrager stimuleringslening' een (offerte voor een) Stimuleringslening bij SVn kan aanvragen;
s) *verklaring de-minimissteun:* met deze verklaring geeft de aanvrager van de lening/de subsidie desgevraagd aan dat met de aangevraagde lening/subsidie de de-minimisdrempel voor de onderneming niet wordt overschreden.

Hoofdstuk 2
Toepassingsbereik en kenmerken van de stimuleringslening en de stimuleringssubsidie

Artikel 2
Stimuleringslening (bijdrage met terugbetalingsverplichting)

1. Toepassingsbereik van de lening

Deze verordening is van toepassing op aanvragen voor een stimuleringslening die zakelijk wordt verstrekt en ten aanzien waarvan een hypothecaire akte wordt opgemaakt voor het aankopen en renoveren van een particuliere woning in de gemeente Brunssum met aansluitende doorverkoop aan een woningcorporatie.

2. Kenmerken van de stimuleringslening

a. De lening is een hypothecaire lening (aflossingsvrij) waarvan een hypothecaire akte wordt opgemaakt met bouwdepot.
b. De stimuleringslening bedraagt nooit meer dan de werkelijke kosten, verminderd met de van derden ontvangen of nog te ontvangen tegemoetkomingen (subsidies) in deze kosten.
c. Aanvrager van de lening streeft naar verkoop van de woning binnen een termijn van 6 maanden. Dit ter voorkoming van dubbele overdrachtsbelasting. De maximale looptijd van de lening bedraagt in ieder geval 12 maanden. De looptijd van de stimuleringslening eindigt op het moment van (door)verkoop van de woning of woningen waarvoor de lening is verkregen. Op het moment van (door)verkoop wordt de lening helemaal afgelost.
d. Het rentepercentage bedraagt 0% per jaar.
e. Het leenbedrag bedraagt minimaal € 2.500,- .
f. Het leenbedrag kan nooit meer bedragen dan het bedrag waarvoor het door de corporatie mogelijk is de betreffende woning aan te kopen en in te zetten voor de sociale verhuur.
g. De afsluitkosten bedragen 1% van het te lenen bedrag met een minimumbedrag van € 1.500,-.
h. De navolgende kosten kunnen in aanmerking komen voor een stimuleringslening (dit betreft geen limitatieve opsomming):
    1. aankoopprijs woning
    2. overige aankoopkosten
    3. renovatie-/verduurzamingskosten
    4. verkoopkosten
    5. taxatiekosten
    6. notariskosten
    7. kosten overdrachtsbelasting
    8. kosten vergunningverlening
    9. advieskosten
    10. kosten opname/oplevering

11. kosten SVn
12. kosten energielabel
13. verzekeringskosten
14. managementkosten
15. overige kosten

i. De beleidsregel 'stimuleringslening' bevat een nadere uitwerking van de kosten waarvoor (een offerte voor) een stimuleringslening kan worden aangevraagd. Op het moment van het indienen van een aanvraag van een lening is de vigerende beleidsregel van toepasing.

j. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringslening' te bepalen of een aanvrager een (offerte voor een) stimuleringslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 3

Stimuleringssubsidies (toegekende financiële bijdragen, in beginsel, zonder terugbetalingsverplichting)

Toepassingsbereik van de subsidie

a. Deze verordening is daarnaast van toepassing op een uitsluitend door corporaties aan te vragen stimuleringssubsidie voor kosten en lasten die, ter beoordeling door het college, voor een corporatie subsidiabel worden geacht en die aansluiten bij de richtlijnen van de partij(en) die de middelen beschikbaar stelt of stellen (en daarmee van toepassing zijn op de subsidie). Het kan gaan om posten als bijvoorbeeld een (incidentele) compensatie van de tweede overdrachtsbelasting indien de aankoop, buiten de schuld van de corporatie om en in onderling overleg met het college, niet binnen 6 maanden na de aankoop (evt. door de aanvrager van de stimuleringslening) plaatsvindt en een tweede keer overdrachtsbelasting dient te worden afgedragen.

b. Een nadere uitleg voor de in artikel 3 onder a genoemde kosten is opgenomen in de beleidsregel 'stimuleringssubsidie corporatie'.

c. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringssubsidie (corporatie)' een stimuleringssubsidie te verlenen aan de aanvrager van een stimuleringssubsidie.

Hoofdstuk 3 Maatregelen, Beleidsregel en beleidsdoelen

Artikel 4 Maatregelen

1. Tot de maatregelen en de voorzieningen waarvoor een stimuleringslening kan worden aangevraagd, worden in ieder geval gerekend de aankoop en renovatie van woningen in de gemeente Brunssum met daarbij behorende kosten zoals vermeld in artikel 2, lid 2, sub h. Uitgangspunten en (rand)voorwaarden hierbij zijn uitgewerkt in de beleidsregel 'stimuleringslening'.
2. Tot de maatregelen en de voorzieningen waarvoor een stimuleringssubsidie door een corporatie kan worden aangevraagd, worden de kosten gerekend zoals vermeld in artikel 3. Uitgangspunten en (rand)voorwaarden hierbij zijn uitgewerkt in de beleidsregel 'stimuleringssubsidie'.

Artikel 5 Beleidsregels

Het college heeft de bevoegdheid in het kader van de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast te stellen.

Artikel 6 Beleidsdoelen

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

De in de aanvraag opgenomen aankopen en activiteiten dienen aantoonbaar bij te dragen aan de beleidsdoelen van de Stadsregio Parkstad Limburg voor wat betreft het grondgebied van de gemeente Brunssum in de aanpak van particuliere woningen.

Hoofdstuk 4 Beschikbaar budget

Artikel 7 Budget voor stimuleringsleningen

1. Het college stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van de stimuleringsleningen. In beginsel is een -regionaal- budget van € 750.000 beschikbaar dat door de Stadsregio Parkstad Limburg vanuit het thema Wonen en Leefbaarheid Regio Deal Parkstad Limburg en de middelen Programmatische Aanpak van Particulier Bezit ter beschikking wordt gesteld.
2. Stimuleringsleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.
3. Indien het vastgestelde budget niet meer toereikend is, wordt de aanvraag door het college afgewezen dan wel aangehouden totdat eerder verstrekte leningen zijn afgelost, waardoor weer budget beschikbaar is.

Artikel 8 Budget voor stimuleringssubsidies

1. Een Stimuleringssubsidie aan een corporatie wordt alleen toegekend voor zover:
   - hiervoor (Rijks)middelen beschikbaar zijn;
   - het subsidieverzoek aansluit bij de richtlijnen voor (incidentele) compensatie die bepaald worden door de partij(en) die de middelen beschikbaar stelt/stellen en
   - het beschikbare budget toereikend is.
2. Op basis van de in lid 1 genoemde middelen stelt het college het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van de stimuleringssubsidies.
3. Indien er geen budget beschikbaar is of het vastgestelde budget niet toereikend is, worden aanvragen door het college afgewezen.

Hoofdstuk 5 Procedure aanvraag en behandeling voor leningen en subsidies Uitbetaling en verantwoording stimuleringssubsidies

Artikel 9 Procedure aanvraag voor stimuleringslening als voor stimuleringssubsidie

1. Een aanvraag voor een stimuleringslening wordt schriftelijk (zowel per post als via de mail) bij het college ingediend op een hiervoor door het college beschikbaar gesteld formulier en gaat onder opgave van een specificatie van de kosten en omvat tenminste:
   a. de indicatie van de aankoopprijs (bijv. op grond van de vraagprijs of een voorlopige koopakte), aankoopkosten (overdrachtsbelasting en notariskosten), de renovatie/verduurzamingskosten (eerste raming t.b.v. de hoogte van het bouwdepot) en managementkosten;
   b. een planning en beschrijving van de uitvoering van de werkzaamheden en
   c. een verklaring de-minimissteun.
2. Een aanvraag voor een stimuleringssubsidie -door een corporatie- wordt schriftelijk bij het college ingediend op een hiervoor door het college beschikbaar gesteld formulier waarbij het benodigde bedrag wordt gespecificeerd.
3. De ontvangst van de aanvraag wordt binnen twee weken via de mail bevestigd.
4. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van 4 weken te completeren.
5. Indien de aanvraag ondanks herhaalde oproep niet binnen de gestelde termijn gecompleteerd wordt, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen.

6. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af. Bij een onvolledig ingediende aanvraag geldt het tijdstip van de dag waarop de ontbrekende stukken van de aanvraag zijn ingediend als moment van binnenkomst.
7. Het college toetst aanvragen voor de stimuleringslening en neemt met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringslening' binnen 8 weken een beslissing en deelt die door middel van een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager van de simuleringslening waarbij de aanvrager al dan niet wordt doorverwezen naar SVn voor het aanvragen van een Stimuleringslening.
8. Het college toetst aanvragen voor de stimuleringssubsidie en neemt met inachtneming van het bepaalde in deze verordening en de beleidsregel 'stimuleringssubsidie corporatie' binnen 12 weken een beslissing en deelt die door middel van het afgeven van een beschikking mee aan de aanvrager van de stimuleringssubsidie.
9. Uit overschrijding van de in de leden 7 en 8 genoemde termijnen voor het nemen van een beslissing, kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
10. De beslissingen genoemd in de leden 7 en 8 zijn besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep door belanghebbenden kan worden ingesteld.

Artikel 10 Afwijzen aanvraag, aanhouden aanvraag en intrekken toewijzing

1. Het college wijst een aanvraag voor een stimuleringslening of een stimuleringssubsidie af:
   a. in geval het budget voor een aanvraag voor een stimuleringslening niet toereikend is om de aanvraag te honoreren. De aanvraag wordt aangehouden totdat het budget door het aflossen van reeds afgesloten leningen weer toereikend is;
   b. in geval er geen budget beschikbaar is dan wel het budget niet toereikend is om een aanvraag voor een stimuleringssubsidie te honoreren;
   c. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de kosten niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat of tot de doelstelling die is beoogd met deze verordening;
   d. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de aanvrager géén overeenstemming met de beoogde corporatie ter afname van de woning heeft bereikt;
   e. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de te financieren kosten minder bedragen dan € 2.500,-;
   f. in geval van een aanvraag voor een stimuleringslening de te financieren kosten meer bedragen dan waartegen de corporatie de betreffende woning aan kan kopen en inzetten voor de sociale verhuur;
   g. er sprake is van strijdigheid met de beleidsregel 'stimuleringslening'.
2. Het college trekt een toewijzing voor een stimuleringslening in, indien de stimuleringslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuist(e) verstrekte gegevens of achtergehouden relevante informatie;
3. Het college trekt een verlening voor een stimuleringssubsidie in, indien de subsidie is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuist(e) verstrekte gegevens of achtergehouden relevante informatie.
4. Al het reeds uitgeleende geld wordt bij intrekking van het toewijzingsbesluit in verband met lid 2, sub a van dit artikel terug gevorderd.
5. Al de reeds uitbetaalde bedragen bij verlening van een stimuleringssubsidie worden bij intrekking van de verleningsbeschikking in verband met lid 3 van dit artikel terug gevorderd.

Artikel 11 Financiële toets, verstrekken en beheer van een lening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een stimuleringslening uit het budget dat beschikbaar wordt gesteld. De toewijzing van een lening in het kader van de Stimuleringslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor een offerte voor de stimuleringslening worden ingediend bij SVn.

3. SVn stelt de definitieve hoogte van de stimuleringslening op grond van de in de aanvraag vermelde kosten en de financiële toets vast. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en het college hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde lening.
5. Indien de aanvrager van de stimuleringslening het niet eens is met de financiële toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en/of kan de aanvrager zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.

Artikel 12 Uitbetaling stimuleringssubsidies

1. De subsidies worden uitbetaald op basis van een beschikking.
2. Subsidies ter maximale hoogte van € 25.000,- worden direct vastgesteld.

Artikel 13 Verantwoording stimuleringssubsidies

1. De beschikking vermeldt bij subsidies van hoger dan € 25.000,- op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.
2. Subsidies tot en met € 25.000,- worden direct door het college vastgesteld. Het college kan steekproefsgewijs controleren of de activiteit(en) waarvoor subsidie is verstrekt, verricht is/zijn conform de opgelegde verplichtingen. Hierbij kan het college de aanvrager verplichten om op de door het college aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteit(en), waarvoor de subsidie wordt verstrekt, verricht is/zijn en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Hoofdstuk 6 Overig

Artikel 14 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 15 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt de dag na bekendmaking in werking.

Artikel 16 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Stimuleringsregeling Parkstad Limburg, gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

Toelichting

In de Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2017–2021 is de aanpak van particulier woningbezit door de gemeenteraden als speerpunt benoemd. Parkstad heeft de woningcorporaties hierbij om medewerking gevraagd bij het aankopen van particuliere woningen om ze in te zetten in de sociale huursector (inponden). Op die wijze wordt het overschot aan particuliere woningen gereduceerd en de overvraag aan sociale huur ingevuld.

Er is ervaring opgedaan en uitgekristalliseerd wat noodzakelijk is om de aankoop en de renovatie via een tussenpartij te laten verlopen. Met ingang van 2021 wordt in het kader van het project 'inpondmakelaar' budget in de vorm van leningen voor de tussenpartijen (de zogenaamde inpondmakelaars) beschikbaar gesteld. Het project is geïnitieerd door Parkstad; dit in het kader van het algemeen belang (marktfalen in de woningmarkt en het ontbreken financiële constructies om de markt weer in balans te krijgen).

Deze verordening is in ieder geval bedoeld t.b.v. de uitvoering van het project Inpondmakelaar. Tevens bevat de verordening bepalingen op grond waarvan juridisch een basis wordt gelegd voor subsidies aan corporaties voor activiteiten binnen Parkstad.

Vanwege het feit dat de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg een collegeregeling is waarvan alleen de colleges van de gemeenten deelnemer zijn, beschikt de Stadsregio niet over verordenende bevoegdheden (met uitzondering van het vaststellen van de financiële verordening) en dient voor het vaststellen van verordeningen een beroep op de individuele raden te worden gedaan.

De Stimuleringsregeling Parkstad Limburg is ervoor bedoeld dat op het grondgebied van de gemeente hypothecaire leningen kunnen worden verstrekt t.b.v. het regionale project Inpondmakelaar. De uitgangspunten hierbij zijn verwoord in de verordening, maar worden nader toegelicht in bijpassende beleidsegel(s).

Daarnaast bestaat de Stimuleringsregeling uit een subsidie die door corporaties kan worden aangevraagd volgens daartoe in de beleidsregel bepaalde voorwaarden.

Colleges hebben de bevoegdheid om in het kader van de uitvoering van deze verordening beleidsregels vast te stellen. In de beleidsregels wordt aangegeven hoe het bevoegd gezag bepaalde zaken uit de verordening interpreteert c.q. hoe deze zullen worden toegepast. Zoals het opnemen/beschrijven van aanvullende voorwaarden met betrekking tot de kwalitatieve en kwantitatieve eisen waaraan een aanvrager moet voldoen, voorwaarden waaronder de lening(en) aan marktpartijen of subsidies aan corporaties (eventueel) beschikbaar wordt of worden gesteld en dergelijke. Het bevoegd gezag dient hiermee bij de beoordeling van de aanvragen rekening te houden. Omdat de Gemeenschappelijke regeling Parkstad Limburg een collegeregeling is, heeft de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering ook de bevoegdheden die de colleges hebben, zoals het vaststellen van beleidsregels.

Het is dan ook de bedoeling dat de in het kader van deze verordening de door de raden aan de colleges toegekende taken en bevoegdheden worden uitgeoefend door de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg. Daar waar 'college' in de verordening staat, dient feitelijk de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering te worden gelezen aangezien de taken en bevoegdheden ten aanzien van de 'aanpak particulier bezit' reeds bij Parkstad Limburg liggen.

gemeente Brunssum

Registratiekenmerk: 1109787

Samenwerking met SVn

Bij het verstrekken van de Stimuleringslening wordt samengewerkt met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

SVn verzorgt voor een groot aantal gemeenten in Nederland leningen, waaronder stimuleringsleningen. SVn beschikt daarvoor - anders dan gemeenten en gemeenschappelijke regelingen - over een AFM-vergunning (bankvergunning). Er is een scheiding tussen de rollen en verantwoordelijkheden van SVn en het college (lees de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering). Het college toetst de aanvragen voor de lening aan de voorwaarden in de door de gemeenteraad vastgestelde verordening en aan de door de Bestuurscommissie vastgestelde beleidsregel(s). Voldoet de aanvraag aan de voorwaarden, dan wordt er een toewijzing afgegeven. SVn voert vervolgens een krediettoets uit. Na een positieve uitkomst van de krediettoets brengt SVn een offerte uit aan de aanvrager. Nadat de aanvrager de offerte heeft geaccepteerd, kan SVn de hypothecaire lening, eventueel met bouwdepot, verstrekken. De lening wordt direct afgelost bij de verkoop van de woning waarvoor akte is opgemaakt. Die verkoop is voorzien binnen 6 doch uiterlijk 12 maanden.

Om uitvoering te kunnen geven aan de Stimuleringslening stort Stadsregio Parkstad Limburg een bedrag in een fonds bij SVn. Dit fonds is revolverend: de aflossingen van de verstrekte leningen vloeien terug in het fonds. Op dat moment is het weer beschikbaar voor nieuwe stimuleringsleningen

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 16 november 2021
Registratiekenmerk : 2001359
Gemeentebladnr. : 2021/107 (versie 2)
Afdeling opsteller : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller : Remco van der Steen, van der
Bereikbaar onder : +31455278559, remco.van.der.steen@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Carolus de Rijck, de
Raadsvergadering d.d. : 21 december 2021
Uiterlijke datum : Uiterste datum 21 december 2021
Motivatie datum: samenloop ikv centrumvisie en stedenbouwkundig kwaliteitskader

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Op basis van een participatief proces is er een stevige koers voor het centrumgebied neergelegd. Op 23-09-2020 stelde de gemeenteraad unaniem de nieuwe Centrumvisie én het bijbehorende Uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020-2026" vast (BBV 1007520). Vervolgens is er een programmateam ingericht om de opgaven in het uitvoeringsprogramma, van visie naar realisatie te brengen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

In het kernwinkelgebied en de aanloopstraten staan momenteel veel (voormalige) winkelpanden leeg. Om deze leegstand terug te dringen tot normale proporties is het aanjagen van nieuw ondernemerschap en/of het transformeren van de voormalige winkelfunctie noodzakelijk. Wij stellen voor om – in navolging van andere regiogemeenten - een brede stimuleringsregeling te implementeren. Hiermee creëren wij een interessant en minimaal gelijkwaardig vestigingsklimaat en brengen nieuwe dynamiek teweeg in onze beleidsdoelstellingen.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

We willen het vestigingsklimaat voor nieuw ondernemerschap optimaliseren. Enerzijds door fysieke ingrepen te doen in vastgoed en openbare ruimte (centrumplan), maar aan de andere kant dienen de randvoorwaarden (voor nieuw ondernemerschap) ook geoptimaliseerd te worden.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
   - Vastgestelde Centrumvisie met uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020 - 2026 (BBV 1007520)
   - Strategische visie Brunssum 2025 (BBV 356797)
   - Programmabegroting 2022 (programma economie en toerisme)

2. traject tot dusverre

Deze stimuleringsverordening maakt deel uit van het uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020 – 2026". De verordening is ontwikkeld in samenspraak met diverse partijen, zoals stichting Streetwise en de lokale ondernemersverenigingen.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W
   Het college voert de verordening en bijbehorende regeling uit en informeert de raad tussentijds over de voortgang
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   Centrumvisie Centrum Brunssum 2020-2026
   Reclamenota
   Welstandsnota
   Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum Centrum
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
   Jawel, in het economisch programma
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

   Onderhavig voorstel heeft een directe relatie met programma 10 van de programmabegroting.

   Uw raad wordt voorgesteld een bestemmingsreserve beschikbaar te stellen voor de duur van de centrumvisie (periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026) ten behoeve van de "Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum". Onderstaand een prognose-/ meerjarenraming en dekkingsvoorstel voor de stimuleringsregeling en het instellen van een bestemmingsreserve.

Meerjarenraming stimuleringsregeling

	2022	2023	2024	2025	2026
Raming gevelrenovatie*	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Raming nieuwe ondernemers**	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Raming bedrijfsverplaatsingen**	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Totalen	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**
	(via overheveling 2e berap 2021)	(via onttrekking uit algemene reserve ad €200.000)			

* gebaseerd op circa 3 aanvragen per jaar, maximale bijdrage is €10.000 per gehonoreerde aanvraag
** gebaseerd op circa 2-3 casus per jaar

en

c. Bovenstaande is verwerkt in de 2e begrotingswijzing 2022.

c. Argumenten en overwegingen

Er is al sprake van een actieve economische accountrol, de inzet van citybranding i.r.t. het centrum, de samenwerking tussen de gemeente Brunssum en Streetwise (om te werken aan het vestigingsklimaat door in contact te staan met vastgoedpartijen en financiers om de weg naar ondernemerschap te effenen) en de groeiende relatie tussen de ondernemers(verenigingen) en de gemeente Brunssum door bijvoorbeeld de samenwerking in het kader van Ons Cadeautje Brunssum en het lopende behoeftenonderzoek naar een digitaal platform voor de Brunssumse ondernemers.

Deze punten zijn al een stap in de goede richting, maar dit is nog niet voldoende om de doelen van de centrumvisie tot uitvoering te brengen en de leegstand-, kwaliteit- en transformatieopgave in het centrum aan te pakken. Omliggende gemeenten, vergelijkbaar met Brunssum, beschikken over stimuleringsregelingen om nieuw ondernemerschap aan te trekken. Vanuit Stichting Streetwise hebben wij het signaal ontvangen dat het raadzaam (haast noodzakelijk) is voor de gemeente Brunssum om ook een dergelijke regeling op te stellen om

het **“maatregelenpakket”** te completeren en op die manier meer effectief de lobby naar nieuw ondernemerschap aan te gaan in samenwerking met stichting Streetwise.

Concreet willen we dus naar een pakket aan maatregelen/ middelen dat ervoor zorgt dat het vestigingsklimaat voor nieuw ondernemerschap en de gebiedskwaliteit in het centrum van Brunssum verbetert.

Eén van deze middelen is de stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.

Separaat aan dit voorstel wordt er een acquisitiestrategie ontwikkeld die als basis dient voor het aanwinnen van nieuwe ondernemers in het centrum.

d. Opties en keuze

Indien niet wordt ingestemd met onderhavig voorstel is er geen sprake van een economische en ruimtelijke impuls die de doelstellingen uit de centrumvisie aanjagen. We blijven als Brunssum achter op de omliggende gemeenten als het gaat om het ruimtelijk/economisch speelveld en het voeren van acquisitie door de gemeente en/of door Streetwise wordt steeds lastiger. Dit komt het tegen gaan van de leegstand in het centrum niet ten goede.

Instemmen met onderhavig voorstel geeft een krachtig signaal aan (nieuwe) ondernemers en pandeigenaren. Het biedt perspectief in het kader van acquisitie en in de ruimtelijke kwaliteitsslag die we allen wensen te maken en waarvoor de gemeenteraad ook de centrumvisie heeft vastgesteld.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/107 (versie 2)
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001359

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/107;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum (Versie 2);
2. € 50.000,00 vanuit het product 310002 / 438263 te gebruiken ter dekking van het budget voor de uitgaven 2022 op product 310002/ nieuwe kostensoort;
3. Een bestemmingsreserve Stimulering centrumgebied in te stellen voor de uitgaven 2022 t/m 2026 en deze te voeden met € 200.000,00 uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum

Voorwoord

De stimuleringsverordening draagt als middel bij aan de ruimtelijke en economische structuurversterking van het centrumgebied, de kwaliteit van het verblijfsklimaat, het terugdringen van de leegstand en het levendig houden van het centrum. De verordening stimuleert de volgende activiteiten:

1. het aantrekken van nieuw ondernemerschap of de verplaatsing van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties;
2. het concentreren van het traditionele winkelaanbod in het centrumconcentratiegebied en het transformeren van aanloopgebieden;
3. de fysieke beeldkwaliteit van het vastgoed in het centrumgebied.

De stimuleringsverordening is onderverdeeld in drie delen:

Deel 1: Algemeen deel

Deel 2: Vijf specifieke regelingen

Regeling 1:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;
Regeling 2:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;
Regeling 3:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;
Regeling 4:	Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;
Regeling 5:	Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Deel 3: Slotbepalingen

Deel 1: Algemeen deel

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Aanloopgebieden: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
2. Adviescommissie: de door het college gemandateerde stadsbouwmeester en beleidsmedewerker economie van de gemeente Brunssum.
3. Centrumconcentratiegebied: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
4. Centrumgebied: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
5. Commerciële dienstverlening: het bedrijfs- of beroepsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen wordt;
6. Consumentverzorging: Het beroepsmatig uitoefenen van dienstverlenende bedrijvigheid gericht op consumentverzorging, niet zijnde een vrij beroep, zoals een kapsalon, tandarts, nagelstudio en daarmee gelijk te stellen beroepen.
7. Detailhandel: het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die de goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;
8. Dienstverlening: commerciële en maatschappelijke dienstverlening;
9. De-minimisverordening (zie bijlage III): verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun (PbEU L352), dan wel later daarvoor in de plaats tredende regelgeving;
10. Gemachtigde: Degene die middels een schriftelijke volmacht handelt namens de rechthebbende;
11. Gevel: de voor- en/of zijgevel van een winkel-, horecapand of ambachtelijke onderneming respectievelijk leegstaand pand welke binnen het centrumgebied gelegen is aan de openbare ruimte.
12. Horeca: het bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, logies verstrekken, dranken schenken of rookwaren dan wel spijzen voor directe consumptie bereiden of verstrekken;
13. Horecagebied Lindeplein: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening;
14. Leisure: een publieksgerichte commerciële voorziening op het terrein van vermaak, cultuur en sport, waaronder in ieder geval wordt verstaan: bowling, lasergamecentrum, snookercentrum, amusementscentrum, kinderattractie, klimcentrum, wellness, sportactiviteiten, bijeenkomsten, evenementen en daaraan gelijk te stellen activiteiten;
15. Leegstaand: het niet of niet krachtens een zakelijk of persoonlijk recht in gebruik zijn van een pand alsmede tijdelijk gebruik in de vorm van een ingebruikgeving inclusief of op korte termijn te verwachten leegstand.
16. Maatschappelijke dienstverlening: het verlenen van diensten in de medische, sociale, educatieve, culturele, religieuze en administratieve sfeer en andere vormen van dienstverlening, die een min of meer openbaar karakter hebben;
17. Onderhoud: het zorgen dat een gevel in goede toestand blijft, zoals het schilderen of gelijkwaardig vervangen van kozijnen of gevelreiniging.
18. Ondernemer: de natuurlijke- of rechtspersoon die een onderneming drijft of gaat drijven;
19. Onderneming: op winst gericht bedrijf dat duurzaam aan het handelsverkeer deelneemt;

20. Pand: een gebouw met een verblijfsfunctie voor mensen, niet zijnde een woning;
21. Pandeigenaar: de natuurlijke of rechtspersoon die op het tijdstip van realisatie van de voorzieningen eigenaar van het pand(gedeelte) is. Bij overdracht van eigendom is de bepaling omtrent het derdenbeding van toepassing.
22. Rechthebbende:
    1. de natuurlijke of rechtspersoon die het recht van eigendom heeft op een pand;
    2. de opstalhouder van het pand;
    3. de vruchtgebruiker van het pand;
    4. de houder van het appartementsrecht als bedoeld in art. 5:106 van het Burgerlijk Wetboek;
    5. de huurder van een pand die van de eigenaar een schriftelijke toestemming verkrijgt voor her stel van de gevel van het pand dat hij huurt.
23. Subsidie: de aanspraak op financiële middelen als bedoeld in art. 4:21 Algemene Wet Bestuursrecht.
24. Subsidieplafond: het bedrag dat gedurende het gemeentelijke begrotingsjaar ten hoogste beschikbaar is voor het verstrekken van subsidie op grond van deze verordening;
25. Verfraaien van de gevel: Het kwalitatief verbeteren en/of reconstrueren van de gevel van het pand met hoogwaardige en/of duurzame materialen, gevelkunst of anderszins een naar oordeel van de adviescommissie zijnde kwaliteitsimpuls van de gevel van het pand, met als doel de uitstraling van het individuele pand alsmede het totale centrumgebied te versterken.

Indien nadere definiëring ontbreekt wordt verwezen naar definiëring in de Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht of Van Dale.

Artikel 2. Reikwijdte

Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door het college ten behoeve van:

1. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;
2. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;
3. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;
4. Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;
5. Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Artikel 3. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud

Het subsidieplafond voor de in deel 2 van deze verordening beschreven regelingen wordt bepaald door de gemeenteraad.

Artikel 4. Subsidieregelingen

Het college kan bij subsidieregeling vaststellen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.

Artikel 5. Wijze van verdeling

1. Verstrekking van subsidies vindt plaats op volgorde van ontvangst aanvragen, totdat het vastgestelde subsidieplafond is bereikt.
2. Indien het vastgestelde subsidieplafond dreigt te worden overschreden of wordt overschreden als gevolg van het aantal aanvragen dat op dezelfde dag wordt ontvangen, worden de aanvragen die op die dag ontvangen zijn door middel van loting gerangschikt.

Artikel 6. Subsidieverlening

1. Het college besluit binnen 8 weken na ontvangst van een complete aanvraag.
2. Het college kan de besluitvorming eenmaal met maximaal 6 weken verdagen.
3. Indien de beslissing een weigering tot het verlenen van subsidie inhoudt, worden de redenen daarvan vermeld.
4. Indien (voorlopige) subsidieverlening plaatsvindt, wordt het geraamde subsidiebedrag gereserveerd door de behandelaar.
5. Definitieve vaststelling van (de hoogte van) de subsidie en uitbetaling van de subsidie vindt plaats binnen 6 weken na gereed melding en controle van facturen en de staat van oplevering, tenzij bij regeling uit deel 2 anders is vermeld.

Artikel 7. Algemene verplichting van de subsidieontvanger

De subsidieontvanger meldt het onverwijld schriftelijk aan het college als:

1. het aannemelijk is dat de activiteit waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig, niet geheel en/of op een andere wijze zal worden verwezenlijkt;
2. niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan;
3. de subsidieontvanger als rechtspersoon wordt ontbonden dan wel gaat deelnemen in een andere rechtspersoon;
4. faillissement, surseance van betaling van de subsidieontvanger en/of diens onderneming wordt uitgesproken dan wel ten aanzien van hem de Wet schuldsanering natuurlijke personen van toepassing is verklaard.

Artikel 8. Intrekken subsidie

De subsidiebeschikking kan door het College geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken indien:

1. blijkt dat niet is voldaan aan de voorwaarden bij of krachtens deze verordening of subsidiebeschikking;
2. een subsidie op grond van deze verordening is toegekend of vastgesteld op grond van gegevens en gebleken is dat deze zodanig onjuist waren en dat, ware de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;
3. niet binnen 13 respectievelijk 52 weken na dagtekening van de subsidiebeschikking de uitvoering van de werkzaamheden is aangevangen respectievelijk afgerond;
4. de subsidieverkrijger meldt dat de werkzaamheden geen doorgang zullen vinden;
5. aanvrager op het moment van aanvraag dan wel op het moment waarop het College op de aanvraag beslist, in staat van faillissement of surseance van betaling verkeert.

Artikel 9. Derdenbeding

1. Indien de eigenaar, alsmede de rechthebbende van een pand, waarvoor een subsidie is toegekend binnen de termijn waarin werkzaamheden worden verricht waarvoor de subsidie is verleend, het pand vervreemdt, dient hij in de overeenkomst een derdenbeding op te nemen dat de verplichtingen van de verkoper ten aanzien van de toegekende subsidie doet overgaan op de koper van het pand;
2. Indien de rechthebbende, niet zijnde een eigenaar, van een pand waarvoor een subsidie is toegekend, binnen de termijn waarin werkzaamheden worden verricht waarvoor de subsidie is verleend, zijn recht overdraagt aan een ander, dient hij te garanderen dat de verplichtingen ten aanzien van de toegekende subsidie door degene aan wie hij zijn recht overdraagt worden overgenomen.

Artikel 10. Uitsluitingscriteria

De subsidie kan uitsluitend worden verleend indien:

1. op het pand geen gemeentelijk voorkeursrecht op basis van de Wvg is gevestigd;
2. het pand geen deel uitmaakt van een strategische (her)ontwikkellocatie.

Artikel 11. Beperking stapeling

1. Het is niet mogelijk om subsidie aan te vragen voor meer dan één van de regelingen, behoudens de combinatie van regeling 1, 2, 3 of 4 met de gevelrenovatie subsidieregeling, waarbij een maximale stapeling geldt tot een hoogte van € 15.000,00 per ondernemer/ onderneming en pand.
2. Bevoorschotting als bedoeld in de regelingen 1, 2 en 3 beperkt zich bij stapeling tot een maximumbedrag van €3000,00.

Artikel 12. Bibob

Gelet op het bepaalde in artikel 2.5 van de “Beleidslijn gemeente Brunssum voor de toepassing van de Wet Bibob” voert het bestuursorgaan een volledige Bibob-toets uit met betrekking tot een aanvraag voor dan wel de intrekking van een reeds verleende subsidie als bedoeld in deze gemeentelijke subsidieregeling, indien sprake is van ambtelijke informatie en/of informatie afkomstig van een van de partners uit het samenwerkingsverband RIEC en/of vanuit het Openbaar Ministerie bedoeld in artikel 26 van de Wet Bibob (direct of als reactie op een door haar ontvangen signaal van het Bureau) en/of het Bureau, die aanleiding vormt om te vermoeden dat sprake is van een ernstige mate van gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob.

Deel 2: De stimuleringsregelingen

Regeling 1: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;

Regeling 2: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;

Regeling 3: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;

Regeling 4: Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;

Regeling 5: Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Regeling 1:

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied.

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van detailhandel en horeca in het centrumconcentratiegebied, zoals aangeduid in de verbeelding in Bijlage I.
2. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied de Parel, zoals aangeduid in de verbeelding in Bijlage I.
3. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen het centrumconcentratiegebied;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de centrumvisie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. de schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,00 of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 2:

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening, en consumentverzorging in de aanloopgebieden.

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van

    a. Dienstverlening en consumentverzorging met een baliefunctie in aanloopgebied 1
    b. Dienstverlening en consumentverzorging in aanloopgebied 2

    in het centrumgebied, zoals aangemerkt in de verbeelding uit Bijlage I.

2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen de aangewezen aanloopgebieden;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.

6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 3

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van horeca op het Lindeplein (zie de verbeelding in bijlage I voor aanduiding Lindeplein).
2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen het gebied Lindeplein;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 4:

Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar een planologisch gewenste locatie in het centrumgebied, zoals aangeduid op de verbeelding in Bijlage I.
2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,00 per ondernemer/ onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand;
    b. de onderneming is gevestigd buiten een planologisch gewenste voorkeurslocatie.
    c. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    d. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    e. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    f. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    g. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    h. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    i. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste 3 (of anderszins naar het oordeel van het college relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan een of meer van de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 5:

Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag van een ondernemer of pandeigenaar gevelrenovatiesubsidie verstrekken ten behoeve van:

    a. Het onderhoud van de bestaande gevel of
    b. Het verfraaien van de gevel van het betreffende pand gelegen,

in het centrumgebied, zoals aangemerkt in de verbeelding uit Bijlage I.

2. De hoogte van de gevelrenovatiesubsidie bedraagt maximaal 50% van de totaalsom van de gevelrenovatie met een maximum voor:

    a. onderhoud van € 2000,00 per ondernemer/ onderneming en
    b. het verfraaien van de kwaliteit van de gevel € 10.000,00 per ondernemer/onderneming en pand.

Artikel 2 Voorwaarden

1. De volgende kosten worden als subsidiabel aangemerkt:
    a. Kosten van ontwerp door een architect of persoon die naar het oordeel van de selectiecommissie aan de hand van gerealiseerd of ontworpen werk heeft bewezen over voldoende kwaliteiten op dit gebied te beschikken;
    b. Kosten voor bouwtekeningen en –berekeningen;
    c. Loon- en materiaalkosten van de uit te voeren werkzaamheden;
    d. Eventueel noodzakelijke kosten van een adviseur;
    e. Kosten van leges.
2. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
3. Subsidie wordt slechts verleend onder de voorwaarde dat de voor de uit te voeren werkzaamheden eventueel noodzakelijke vergunningen en toestemmingen zijn verleend.
4. De subsidie moet worden aangevraagd door diegene die de kosten draagt van de te treffen maatregelen in een voorkomend geval met schriftelijke volmacht van de eigenaar.
5. Zonder toestemming van het college mag niet worden afgeweken van de ingediende aanvraag.
6. Degene aan wie de subsidie is toegekend, dient een door het college aangewezen persoon of instantie de gelegenheid te geven de wijze waarop de werkzaamheden zijn of worden uitgevoerd te controleren.

Artikel 3. De aanvraag

1. De aanvraag om subsidie moet worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Een aanvraag om gevelrenovatiesubsidie wordt besproken met/ komt tot stand in samenwerking met de adviescommissie met als doel minimaal de gewenste kwaliteit te waarborgen, maar vooral om daadwerkelijk een verfraaiing van de gevel tot stand te brengen.
3. De aanvraag moet worden ingediend alvorens men een aanvang heeft gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden.
4. De uitvoering mag niet eerder beginnen dan nadat het College de subsidiebeschikking, en voor zover voor de werkzaamheden een vergunning is vereist een vergunning, heeft afgegeven.
5. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Een gespecificeerde offerte ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van gevelrenovatie;
    b. Een gedetailleerde werkomschrijving of bestek van het plan;
    c. Tekeningen en foto's van de bestaande en tekeningen en/of foto's van de te realiseren nieuwe toestand van de gevel (geveltekeningen minimaal schaal 1:100 en detailtekeningen van vormbepalende details schaal 1:5);
    d. Kleurenvoorstel en materialisatie voor de betreffende onderdelen van de renovatie;
    e. Naam en adres van de architect en/of (onder)aannemers;
    f. Schriftelijke volmacht indien men optreedt namens de pandeigenaar.
6. Indien niet alle gegevens zijn ingediend of er andere bescheiden noodzakelijk worden geacht, stelt het College de aanvrager in de gelegenheid alsnog de ontbrekende gegevens binnen een termijn van 4 weken in te dienen.

Artikel 4. Beoordelingscriteria

De subsidieaanvragen worden door de adviescommissie beoordeeld op basis van onderstaande criteria:

1. Tijdstip van binnenkomst
2. De welstandsnota en beoordeling door de stadsbouwmeester
3. Het Stedenbouwkundig kwaliteitskader centrumgebied.
4. Reclamenota

Artikel 5. Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan de aanvraag om gevelrenovatiesubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. de aanvraag niet voldoet aan de beoordelingscriteria uit artikel 4 van deze regeling
5. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
6. er sprake is van een herhaalde aanvraag waarop al besluitvorming heeft plaatsgevonden;

7. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,00 of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
8. het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 6. Uitsluitingsgronden

Uitgesloten voor gevelrenovatiesubsidie zijn:

- Wintertuinen of overkappingen;
- Gelijkwaardige vervanging van gevelreclame als afzonderlijke aanpassing;
- De renovatie van een gevel met als doel een uitstraling in strijd met de ordeningsprincipes uit de centrumvisie een aanloopstraten, zoals bijvoorbeeld het realiseren van een retailgevel of horecagevel in een aanloopgebied.

Artikel 7. Uitkering subsidie

Subsidie wordt uitgekeerd na gereed melding en oplevering van de werkzaamheden, waarbij de adviescommissie, of een afvaardiging daarvan, constateert dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd conform subsidiebeschikking.

Deel 3: Slotbepalingen

Artikel 1. Algemene Wet Bestuursrecht

Op deze verordening is titel 4.2 van de Algemene Wet Bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2. Hardheidsclausule

Het college kan van deze verordening afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat deze beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 3. Inwerkingtreding en duur

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de algemene bekendmaking daarvan, onder gelijktijdige intrekking van de “Subsidieverordening gevelrenovatie van de gemeente Brunssum”.
2. Deze verordening geldt tot 31 december 2026.

Artikel 4. Overgangsrecht

De Subsidieverordening “Subsidieverordening gevelrenovatie van de gemeente Brunssum” blijft van toepassing op subsidieaanvragen die zijn ingekomen en verstrekt vóór de inwerkingtreding van de “Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum”.

Artikel 5. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: **Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum**

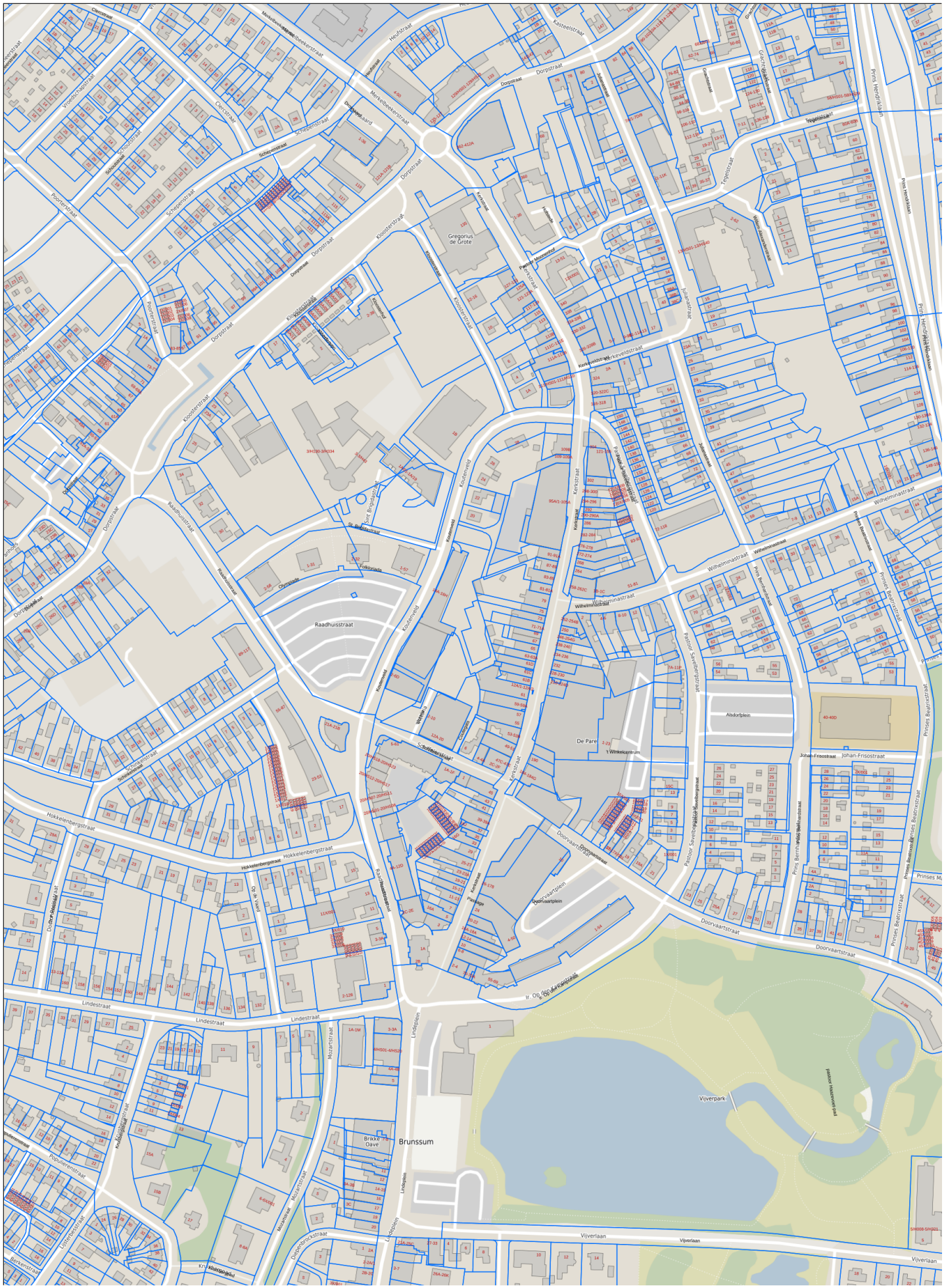
Bijlage I: Verbeelding

Bijlage II: Aanvraagformulier “Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfs-Verplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum” [Ontwikkeling formulier na besluitvorming]

Bijlage III: Toelichting en aanvraagformulier de-minimissteunverklaring

gemeente Brunssum

Dit is een TITEL

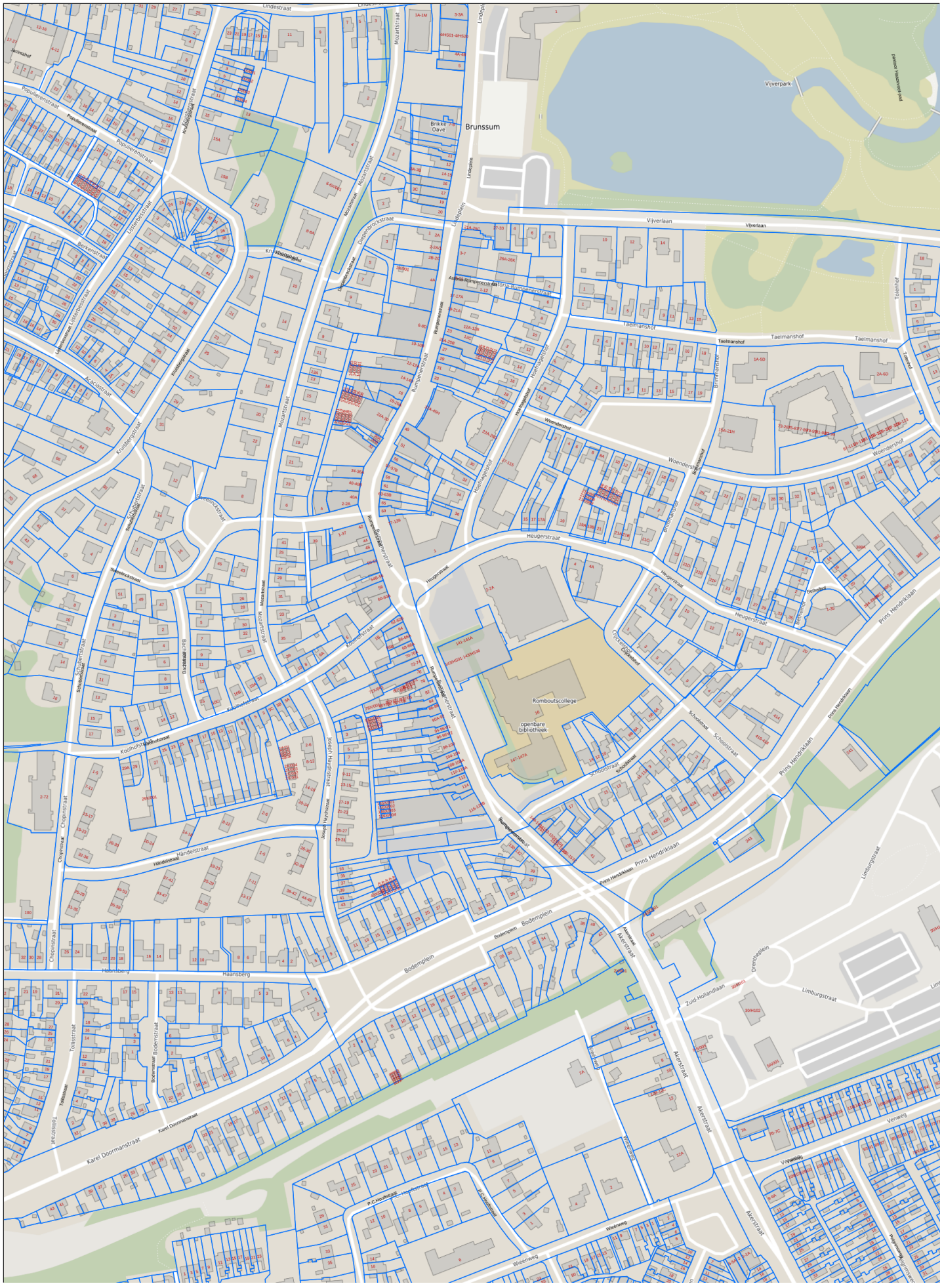
Disclaimer tekst

Schaal 1:3000

Vrije tekst regel 1

gemeente Brunssum

Dit is een TITEL

Disclaimer tekst

Schaal 1:3000

Vrije tekst regel 1

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001359
Gemeentebladnr.	: 2021/107 (versie 2)
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Remco van der Steen, van der
Bereikbaar onder	: +31455278559, remco.van.der.steen@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Carolus de Rijck, de
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Uiterste datum 21 december 2021

Motivatie datum: samenloop ikv centrumvisie en stedenbouwkundig kwaliteitskader

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Op basis van een participatief proces is er een stevige koers voor het centrumgebied neergelegd. Op 23-09-2020 stelde de gemeenteraad unaniem de nieuwe Centrumvisie én het bijbehorende Uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020-2026" vast (BBV 1007520). Vervolgens is er een programmateam ingericht om de opgaven in het uitvoeringsprogramma, van visie naar realisatie te brengen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

In het kernwinkelgebied en de aanloopstraten staan momenteel veel (voormalige) winkelpanden leeg. Om deze leegstand terug te dringen tot normale proporties is het aanjagen van nieuw ondernemerschap en/of het transformeren van de voormalige winkelfunctie noodzakelijk. Wij stellen voor om – in navolging van andere regiogemeenten - een brede stimuleringsregeling te implementeren. Hiermee creëren wij een interessant en minimaal gelijkwaardig vestigingsklimaat en brengen nieuwe dynamiek teweeg in onze beleidsdoelstellingen.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

We willen het vestigingsklimaat voor nieuw ondernemerschap optimaliseren. Enerzijds door fysieke ingrepen te doen in vastgoed en openbare ruimte (centrumplan), maar aan de andere kant dienen de randvoorwaarden (voor nieuw ondernemerschap) ook geoptimaliseerd te worden.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
   - Vastgestelde Centrumvisie met uitvoeringsprogramma Centrum Brunssum 2020 - 2026 (BBV 1007520)
   - Strategische visie Brunssum 2025 (BBV 356797)
   - Programmabegroting 2022 (programma economie en toerisme)

2. traject tot dusverre

Deze stimuleringsverordening maakt deel uit van het uitvoeringsprogramma "Centrum Brunssum 2020 – 2026". De verordening is ontwikkeld in samenspraak met diverse partijen, zoals stichting Streetwise en de lokale ondernemersverenigingen.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W
   Het college voert de verordening en bijbehorende regeling uit en informeert de raad tussentijds over de voortgang
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   Centrumvisie Centrum Brunssum 2020-2026
   Reclamenota
   Welstandsnota
   Stedenbouwkundig kwaliteitskader Brunssum Centrum
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
   Jawel, in het economisch programma
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Onderhavig voorstel heeft een directe relatie met programma 10 van de programmabegroting.

Uw raad wordt voorgesteld een bestemmingsreserve beschikbaar te stellen voor de duur van de centrumvisie (periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026) ten behoeve van de "Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum". Onderstaand een prognose-/ meerjarenraming en dekkingsvoorstel voor de stimuleringsregeling en het instellen van een bestemmingsreserve.

Meerjarenraming stimuleringsregeling

	2022	2023	2024	2025	2026
Raming gevelrenovatie*	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Raming nieuwe ondememers**	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Raming bedrijfsverplaatsingen**	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Totalen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	(via overheveling 2e berap 2021)	(via onttrekking uit algemene reserve ad €200.000)			

* gebaseerd op circa 3 aanvragen per jaar, maximale bijdrage is €10.000 per gehonoreerde aanvraag
** gebaseerd op circa 2-3 casus per jaar

en

c. Bovenstaande is verwerkt in de 2e begrotingswijzing 2022.

c. Argumenten en overwegingen

Er is al sprake van een actieve economische accountrol, de inzet van citybranding i.r.t. het centrum, de samenwerking tussen de gemeente Brunssum en Streetwise (om te werken aan het vestigingsklimaat door in contact te staan met vastgoedpartijen en financiers om de weg naar ondernemerschap te effenen) en de groeiende relatie tussen de ondernemers(verenigingen) en de gemeente Brunssum door bijvoorbeeld de samenwerking in het kader van Ons Cadeautje Brunssum en het lopende behoeftenonderzoek naar een digitaal platform voor de Brunssumse ondernemers.

Deze punten zijn al een stap in de goede richting, maar dit is nog niet voldoende om de doelen van de centrumvisie tot uitvoering te brengen en de leegstand-, kwaliteit- en transformatieopgave in het centrum aan te pakken. Omliggende gemeenten, vergelijkbaar met Brunssum, beschikken over stimuleringsregelingen om nieuw ondernemerschap aan te trekken. Vanuit Stichting Streetwise hebben wij het signaal ontvangen dat het raadzaam (haast noodzakelijk) is voor de gemeente Brunssum om ook een dergelijke regeling op te stellen om

het **"maatregelenpakket"** te completeren en op die manier meer effectief de lobby naar nieuw ondernemerschap aan te gaan in samenwerking met stichting Streetwise.

Concreet willen we dus naar een pakket aan maatregelen/ middelen dat ervoor zorgt dat het vestigingsklimaat voor nieuw ondernemerschap en de gebiedskwaliteit in het centrum van Brunssum verbetert.

Eén van deze middelen is de stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum.

Separaat aan dit voorstel wordt er een acquisitiestrategie ontwikkeld die als basis dient voor het aanwinnen van nieuwe ondernemers in het centrum.

d. Opties en keuze

Indien niet wordt ingestemd met onderhavig voorstel is er geen sprake van een economische en ruimtelijke impuls die de doelstellingen uit de centrumvisie aanjagen. We blijven als Brunssum achter op de omliggende gemeenten als het gaat om het ruimtelijk/economisch speelveld en het voeren van acquisitie door de gemeente en/of door Streetwise wordt steeds lastiger. Dit komt het tegen gaan van de leegstand in het centrum niet ten goede.

Instemmen met onderhavig voorstel geeft een krachtig signaal aan (nieuwe) ondernemers en pandeigenaren. Het biedt perspectief in het kader van acquisitie en in de ruimtelijke kwaliteitsslag die we allen wensen te maken en waarvoor de gemeenteraad ook de centrumvisie heeft vastgesteld.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/107 (versie 2)
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001359

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/107;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum (Versie 2);
2. € 50.000,00 vanuit het product 310002 / 438263 te gebruiken ter dekking van het budget voor de uitgaven 2022 op product 310002/ nieuwe kostensoort;
3. Een bestemmingsreserve Stimulering centrumgebied in te stellen voor de uitgaven 2022 t/m 2026 en deze te voeden met € 200.000,00 uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum

Voorwoord

De stimuleringsverordening draagt als middel bij aan de ruimtelijke en economische structuurversterking van het centrumgebied, de kwaliteit van het verblijfsklimaat, het terugdringen van de leegstand en het levendig houden van het centrum. De verordening stimuleert de volgende activiteiten:

1. het aantrekken van nieuw ondernemerschap of de verplaatsing van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties;
2. het concentreren van het traditionele winkelaanbod in het centrumconcentratiegebied en het transformeren van aanloopgebieden;
3. de fysieke beeldkwaliteit van het vastgoed in het centrumgebied.

De stimuleringsverordening is onderverdeeld in drie delen:

Deel 1: Algemeen deel

Deel 2: Vijf specifieke regelingen

Regeling 1:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;
Regeling 2:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;
Regeling 3:	Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;
Regeling 4:	Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;
Regeling 5:	Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Deel 3: Slotbepalingen

Deel 1: Algemeen deel

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Aanloopgebieden: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
2. Adviescommissie: de door het college gemandateerde stadsbouwmeester en beleidsmedewerker economie van de gemeente Brunssum.
3. Centrumconcentratiegebied: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
4. Centrumgebied: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening.
5. Commerciële dienstverlening: het bedrijfs- of beroepsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen wordt;
6. Consumentverzorging: Het beroepsmatig uitoefenen van dienstverlenende bedrijvigheid gericht op consumentverzorging, niet zijnde een vrij beroep, zoals een kapsalon, tandarts, nagelstudio en daarmee gelijk te stellen beroepen.
7. Detailhandel: het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die de goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;
8. Dienstverlening: commerciële en maatschappelijke dienstverlening;
9. De-minimisverordening (zie bijlage III): verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag op de-minimissteun (PbEU L352), dan wel later daarvoor in de plaats tredende regelgeving;
10. Gemachtigde: Degene die middels een schriftelijke volmacht handelt namens de rechthebbende;
11. Gevel: de voor- en/of zijgevel van een winkel-, horecapand of ambachtelijke onderneming respectievelijk leegstaand pand welke binnen het centrumgebied gelegen is aan de openbare ruimte.
12. Horeca: het bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, logies verstrekken, dranken schenken of rookwaren dan wel spijzen voor directe consumptie bereiden of verstrekken;
13. Horecagebied Lindeplein: een gebied binnen de gemeente Brunssum zoals aangeduid op de verbeelding uit Bijlage I van deze verordening;
14. Leisure: een publieksgerichte commerciële voorziening op het terrein van vermaak, cultuur en sport, waaronder in ieder geval wordt verstaan: bowling, lasergamecentrum, snookercentrum, amusementscentrum, kinderattractie, klimcentrum, wellness, sportactiviteiten, bijeenkomsten, evenementen en daaraan gelijk te stellen activiteiten;
15. Leegstaand: het niet of niet krachtens een zakelijk of persoonlijk recht in gebruik zijn van een pand alsmede tijdelijk gebruik in de vorm van een ingebruikgeving inclusief of op korte termijn te verwachten leegstand.
16. Maatschappelijke dienstverlening: het verlenen van diensten in de medische, sociale, educatieve, culturele, religieuze en administratieve sfeer en andere vormen van dienstverlening, die een min of meer openbaar karakter hebben;
17. Onderhoud: het zorgen dat een gevel in goede toestand blijft, zoals het schilderen of gelijkwaardig vervangen van kozijnen of gevelreiniging.
18. Ondernemer: de natuurlijke- of rechtspersoon die een onderneming drijft of gaat drijven;
19. Onderneming: op winst gericht bedrijf dat duurzaam aan het handelsverkeer deelneemt;

20. Pand: een gebouw met een verblijfsfunctie voor mensen, niet zijnde een woning;
21. Pandeigenaar: de natuurlijke of rechtspersoon die op het tijdstip van realisatie van de voorzieningen eigenaar van het pand(gedeelte) is. Bij overdracht van eigendom is de bepaling omtrent het derdenbeding van toepassing.
22. Rechthebbende:
    1. de natuurlijke of rechtspersoon die het recht van eigendom heeft op een pand;
    2. de opstalhouder van het pand;
    3. de vruchtgebruiker van het pand;
    4. de houder van het appartementsrecht als bedoeld in art. 5:106 van het Burgerlijk Wetboek;
    5. de huurder van een pand die van de eigenaar een schriftelijke toestemming verkrijgt voor her stel van de gevel van het pand dat hij huurt.
23. Subsidie: de aanspraak op financiële middelen als bedoeld in art. 4:21 Algemene Wet Bestuursrecht.
24. Subsidieplafond: het bedrag dat gedurende het gemeentelijke begrotingsjaar ten hoogste beschikbaar is voor het verstrekken van subsidie op grond van deze verordening;
25. Verfraaien van de gevel: Het kwalitatief verbeteren en/of reconstrueren van de gevel van het pand met hoogwaardige en/of duurzame materialen, gevelkunst of anderszins een naar oordeel van de adviescommissie zijnde kwaliteitsimpuls van de gevel van het pand, met als doel de uitstraling van het individuele pand alsmede het totale centrumgebied te versterken.

Indien nadere definiëring ontbreekt wordt verwezen naar definiëring in de Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht of Van Dale.

Artikel 2. Reikwijdte

Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door het college ten behoeve van:

1. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;
2. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;
3. Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;
4. Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;
5. Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Artikel 3. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud

Het subsidieplafond voor de in deel 2 van deze verordening beschreven regelingen wordt bepaald door de gemeenteraad.

Artikel 4. Subsidieregelingen

Het college kan bij subsidieregeling vaststellen welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.

Artikel 5. Wijze van verdeling

1. Verstrekking van subsidies vindt plaats op volgorde van ontvangst aanvragen, totdat het vastgestelde subsidieplafond is bereikt.
2. Indien het vastgestelde subsidieplafond dreigt te worden overschreden of wordt overschreden als gevolg van het aantal aanvragen dat op dezelfde dag wordt ontvangen, worden de aanvragen die op die dag ontvangen zijn door middel van loting gerangschikt.

Artikel 6. Subsidieverlening

1. Het college besluit binnen 8 weken na ontvangst van een complete aanvraag.
2. Het college kan de besluitvorming eenmaal met maximaal 6 weken verdagen.
3. Indien de beslissing een weigering tot het verlenen van subsidie inhoudt, worden de redenen daarvan vermeld.
4. Indien (voorlopige) subsidieverlening plaatsvindt, wordt het geraamde subsidiebedrag gereserveerd door de behandelaar.
5. Definitieve vaststelling van (de hoogte van) de subsidie en uitbetaling van de subsidie vindt plaats binnen 6 weken na gereed melding en controle van facturen en de staat van oplevering, tenzij bij regeling uit deel 2 anders is vermeld.

Artikel 7. Algemene verplichting van de subsidieontvanger

De subsidieontvanger meldt het onverwijld schriftelijk aan het college als:

1. het aannemelijk is dat de activiteit waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig, niet geheel en/of op een andere wijze zal worden verwezenlijkt;
2. niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan;
3. de subsidieontvanger als rechtspersoon wordt ontbonden dan wel gaat deelnemen in een andere rechtspersoon;
4. faillissement, surseance van betaling van de subsidieontvanger en/of diens onderneming wordt uitgesproken dan wel ten aanzien van hem de Wet schuldsanering natuurlijke personen van toepassing is verklaard.

Artikel 8. Intrekken subsidie

De subsidiebeschikking kan door het College geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken indien:

1. blijkt dat niet is voldaan aan de voorwaarden bij of krachtens deze verordening of subsidiebeschikking;
2. een subsidie op grond van deze verordening is toegekend of vastgesteld op grond van gegevens en gebleken is dat deze zodanig onjuist waren en dat, ware de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;
3. niet binnen 13 respectievelijk 52 weken na dagtekening van de subsidiebeschikking de uitvoering van de werkzaamheden is aangevangen respectievelijk afgerond;
4. de subsidieverkrijger meldt dat de werkzaamheden geen doorgang zullen vinden;
5. aanvrager op het moment van aanvraag dan wel op het moment waarop het College op de aanvraag beslist, in staat van faillissement of surseance van betaling verkeert.

Artikel 9. Derdenbeding

1. Indien de eigenaar, alsmede de rechthebbende van een pand, waarvoor een subsidie is toegekend binnen de termijn waarin werkzaamheden worden verricht waarvoor de subsidie is verleend, het pand vervreemdt, dient hij in de overeenkomst een derdenbeding op te nemen dat de verplichtingen van de verkoper ten aanzien van de toegekende subsidie doet overgaan op de koper van het pand;
2. Indien de rechthebbende, niet zijnde een eigenaar, van een pand waarvoor een subsidie is toegekend, binnen de termijn waarin werkzaamheden worden verricht waarvoor de subsidie is verleend, zijn recht overdraagt aan een ander, dient hij te garanderen dat de verplichtingen ten aanzien van de toegekende subsidie door degene aan wie hij zijn recht overdraagt worden overgenomen.

Artikel 10. Uitsluitingscriteria

De subsidie kan uitsluitend worden verleend indien:

1. op het pand geen gemeentelijk voorkeursrecht op basis van de Wvg is gevestigd;
2. het pand geen deel uitmaakt van een strategische (her)ontwikkellocatie.

Artikel 11. Beperking stapeling

1. Het is niet mogelijk om subsidie aan te vragen voor meer dan één van de regelingen, behoudens de combinatie van regeling 1, 2, 3 of 4 met de gevelrenovatie subsidieregeling, waarbij een maximale stapeling geldt tot een hoogte van € 15.000,00 per ondernemer/ onderneming en pand.
2. Bevoorschotting als bedoeld in de regelingen 1, 2 en 3 beperkt zich bij stapeling tot een maximumbedrag van €3000,00.

Artikel 12. Bibob

Gelet op het bepaalde in artikel 2.5 van de "Beleidslijn gemeente Brunssum voor de toepassing van de Wet Bibob" voert het bestuursorgaan een volledige Bibob-toets uit met betrekking tot een aanvraag voor dan wel de intrekking van een reeds verleende subsidie als bedoeld in deze gemeentelijke subsidieregeling, indien sprake is van ambtelijke informatie en/of informatie afkomstig van een van de partners uit het samenwerkingsverband RIEC en/of vanuit het Openbaar Ministerie bedoeld in artikel 26 van de Wet Bibob (direct of als reactie op een door haar ontvangen signaal van het Bureau) en/of het Bureau, die aanleiding vormt om te vermoeden dat sprake is van een ernstige mate van gevaar als bedoeld in artikel 3 van de Wet Bibob.

Deel 2: De stimuleringsregelingen

Regeling 1: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied;

Regeling 2: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening en consumentverzorging in de aanloopgebieden;

Regeling 3: Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;

Regeling 4: Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;

Regeling 5: Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied;

Regeling 1:

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied.

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van detailhandel en horeca in het centrumconcentratiegebied, zoals aangeduid in de verbeelding in Bijlage I.
2. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van detailhandel, horeca en leisure in het centrumconcentratiegebied de Parel, zoals aangeduid in de verbeelding in Bijlage I.
3. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen het centrumconcentratiegebied;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de centrumvisie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. de schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,00 of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 2:

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van dienstverlening, en consumentverzorging in de aanloopgebieden.

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van

    a. Dienstverlening en consumentverzorging met een baliefunctie in aanloopgebied 1
    b. Dienstverlening en consumentverzorging in aanloopgebied 2

    in het centrumgebied, zoals aangemerkt in de verbeelding uit Bijlage I.

2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen de aangewezen aanloopgebieden;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.

6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 3

Het aantrekken van nieuw ondernemerschap in de vorm van horeca op het Lindeplein;

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het vestigen van een onderneming in de vorm van horeca op het Lindeplein (zie de verbeelding in bijlage I voor aanduiding Lindeplein).
2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,- per ondernemer/onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand binnen het gebied Lindeplein;
    b. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    c. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    d. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    e. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    f. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    g. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    h. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste (relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage II);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 4:

Het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar planologisch gewenste locaties in het centrumgebied;

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag aan een ondernemer stimuleringssubsidie verstrekken ten behoeve van het verplaatsen van bestaande ondernemingen naar een planologisch gewenste locatie in het centrumgebied, zoals aangeduid op de verbeelding in Bijlage I.
2. De hoogte van de stimuleringssubsidie bedraagt maximaal € 6.000,00 per ondernemer/ onderneming.

Artikel 2 Voorwaarden

1. Stimuleringssubsidie kan worden toegekend indien:
    a. de onderneming wordt gevestigd in een leegstaand pand;
    b. de onderneming is gevestigd buiten een planologisch gewenste voorkeurslocatie.
    c. de ondernemer die een onderneming in dat pand gaat vestigen een zakelijk of persoonlijk recht op dat pand heeft;
    d. de leegstand met het vestigen van de onderneming vanaf de openbare ruimte zichtbaar wordt weggenomen en de onderneming op begane grondniveau wordt gevestigd;
    e. de vestiging van de onderneming wordt onderbouwd met een ondernemersplan en een transparante begroting;
    f. de ondernemer zich heeft laten begeleiden door stichting Streetwise;
    g. de te vestigen onderneming voldoende toekomstperspectief heeft en financieel levensvatbaar is;
    h. voor zover nodig voor de vestiging van de onderneming vergunning of ontheffing is verleend;
    i. de vestiging van de onderneming in overeenstemming is met het vigerende bestemmingsplan (of vergund is door middel van een afwijkingsprocedure) en de visie en het beleid van de gemeente.
2. De stimuleringssubsidie mag uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van het vestigen van de onderneming waarvoor de subsidie is verleend.
3. Voor stimuleringssubsidie komen de redelijkerwijs te maken kosten in aanmerking die direct verbonden zijn met het vestigen van de onderneming. Denk hierbij aan inrichtingskosten, marketing, aanschaf website, interne verbouwing, aanschaf inventaris, reclame etc.
4. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
5. De onderneming dient te worden gevestigd binnen zes maanden na verlening van de stimuleringssubsidie.
6. Het college kan op verzoek uitstel verlenen van de in het vijfde lid genoemde termijn, indien er naar het oordeel van het college sprake is van een deugdelijke reden.

Artikel 3 De aanvraag

1. Een aanvraag voor stimuleringssubsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
    a. Het inschrijfnummer van de Kamer van Koophandel;
    b. een kopie van een geldig identiteitsbewijs van de ondernemer, of van de bestuurders indien de ondernemer een rechtspersoon betreft;
    c. Een kopie van een ondertekende (concept) huur- dan wel koopovereenkomst van de nieuwe vestigingslocatie;
    d. Een ondernemersplan en financieel plan, met offertes ten behoeve van onderbouwing van de investeringsbegroting en om aan te tonen waar het subsidiebedrag aan wordt besteed;
    e. Indien van toepassing, een opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die al zijn of zullen worden ontvangen voor de vestiging van de onderneming waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
    f. Een verklaring als bedoeld in de de-minimisverordening (de-minimisverklaring, zie Bijlage III);
    g. Indien de aanvrager daarover beschikt: een getekende financieringsofferte grootbanken.
3. Indien er sprake is van een verplaatsing of het oprichten van een nevenvestiging van een onderneming dient de aanvraag, naast de in het vorige lid genoemde bescheiden, tevens te bevatten:
    a. De schriftelijke motivering waarom de onderneming verplaatst wordt, of de ondernemer een nevenvestiging opricht;
    b. Indien noodzakelijk, de jaarcijfers van de reeds bestaande onderneming van de laatste 3 (of anderszins naar het oordeel van het college relevante) boekjaren.

Artikel 4 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan stimuleringssubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan een of meer van de in de artikel 2 van deze regeling genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
5. de aanvraag betrekking heeft op de vestiging van een onderneming ten behoeve waarvan reeds van overheidswege een vergoeding of tegemoetkoming in welke vorm ook is verstrekt (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
6. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,-- of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
7. Het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 5 Uitbetaling en vaststelling subsidie

1. Bevoorschotting van 50% van het verleende subsidiebedrag vindt plaats binnen vier weken na de subsidieverlening zodra de onderneming is gestart met de intrekking en/of verbouwing en de subsidieontvanger het college hiervan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld;
2. Eén jaar na het van start gaan van de onderneming dient de subsidieontvanger schriftelijk om vaststelling van de subsidie te verzoeken. Indien en voor zover uitbetaling van het resterend subsidiebedrag aan de orde is, vindt dit plaats binnen vier weken nadat het college tot vaststelling van de subsidie heeft besloten.
3. Bij de aanvraag tot subsidievaststelling toont de subsidieontvanger aan dat de gesubsidieerde activiteit gerealiseerd is, dat de subsidie ten goede gekomen is aan de gesubsidieerde activiteit en dat is voldaan aan de overige in de subsidieverlening opgenomen verplichtingen.

Regeling 5:

Gevelrenovatiesubsidie in het centrumgebied

Artikel 1 Activiteit

1. Het college kan op aanvraag van een ondernemer of pandeigenaar gevelrenovatiesubsidie verstrekken ten behoeve van:

    a. Het onderhoud van de bestaande gevel of
    b. Het verfraaien van de gevel van het betreffende pand gelegen,

in het centrumgebied, zoals aangemerkt in de verbeelding uit Bijlage I.

2. De hoogte van de gevelrenovatiesubsidie bedraagt maximaal 50% van de totaalsom van de gevelrenovatie met een maximum voor:

    a. onderhoud van € 2000,00 per ondernemer/ onderneming en
    b. het verfraaien van de kwaliteit van de gevel € 10.000,00 per ondernemer/onderneming en pand.

Artikel 2 Voorwaarden

1. De volgende kosten worden als subsidiabel aangemerkt:
    a. Kosten van ontwerp door een architect of persoon die naar het oordeel van de selectiecommissie aan de hand van gerealiseerd of ontworpen werk heeft bewezen over voldoende kwaliteiten op dit gebied te beschikken;
    b. Kosten voor bouwtekeningen en –berekeningen;
    c. Loon- en materiaalkosten van de uit te voeren werkzaamheden;
    d. Eventueel noodzakelijke kosten van een adviseur;
    e. Kosten van leges.
2. Alle rekeningen en betaalbewijzen dienen in (kopie van het) origineel te worden ingediend en gelden exclusief BTW.
3. Subsidie wordt slechts verleend onder de voorwaarde dat de voor de uit te voeren werkzaamheden eventueel noodzakelijke vergunningen en toestemmingen zijn verleend.
4. De subsidie moet worden aangevraagd door diegene die de kosten draagt van de te treffen maatregelen in een voorkomend geval met schriftelijke volmacht van de eigenaar.
5. Zonder toestemming van het college mag niet worden afgeweken van de ingediende aanvraag.
6. Degene aan wie de subsidie is toegekend, dient een door het college aangewezen persoon of instantie de gelegenheid te geven de wijze waarop de werkzaamheden zijn of worden uitgevoerd te controleren.

Artikel 3. De aanvraag

1. De aanvraag om subsidie moet worden ingediend bij het college middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier (Bijlage II).
2. Een aanvraag om gevelrenovatiesubsidie wordt besproken met/ komt tot stand in samenwerking met de adviescommissie met als doel minimaal de gewenste kwaliteit te waarborgen, maar vooral om daadwerkelijk een verfraaiing van de gevel tot stand te brengen.
3. De aanvraag moet worden ingediend alvorens men een aanvang heeft gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden.
4. De uitvoering mag niet eerder beginnen dan nadat het College de subsidiebeschikking, en voor zover voor de werkzaamheden een vergunning is vereist een vergunning, heeft afgegeven.
5. Bij de aanvraag dienen de volgende bescheiden te worden ingediend:
   a. Een gespecificeerde offerte ten behoeve van de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van gevelrenovatie;
   b. Een gedetailleerde werkomschrijving of bestek van het plan;
   c. Tekeningen en foto's van de bestaande en tekeningen en/of foto's van de te realiseren nieuwe toestand van de gevel (geveltekeningen minimaal schaal 1:100 en detailtekeningen van vormbepalende details schaal 1:5);
   d. Kleurenvoorstel en materialisatie voor de betreffende onderdelen van de renovatie;
   e. Naam en adres van de architect en/of (onder)aannemers;
   f. Schriftelijke volmacht indien men optreedt namens de pandeigenaar.
6. Indien niet alle gegevens zijn ingediend of er andere bescheiden noodzakelijk worden geacht, stelt het College de aanvrager in de gelegenheid alsnog de ontbrekende gegevens binnen een termijn van 4 weken in te dienen.

Artikel 4. Beoordelingscriteria

De subsidieaanvragen worden door de adviescommissie beoordeeld op basis van onderstaande criteria:

1. Tijdstip van binnenkomst
2. De welstandsnota en beoordeling door de stadsbouwmeester
3. Het Stedenbouwkundig kwaliteitskader centrumgebied.
4. Reclamenota

Artikel 5. Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35, van de Algemene wet bestuursrecht, kan de aanvraag om gevelrenovatiesubsidie worden geweigerd indien:

1. geen sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 1 van deze regeling;
2. niet wordt voldaan aan de in de artikel 2 genoemde voorwaarden;
3. naar het oordeel van het college, na toetsing, twijfels bestaan over de levensvatbaarheid van de onderneming of de kredietwaardigheid van de aanvrager;
4. de aanvraag niet voldoet aan de beoordelingscriteria uit artikel 4 van deze regeling
5. het college eerder ten behoeve van dezelfde onderneming en/of aan dezelfde ondernemer subsidie op grond van deze verordening heeft verstrekt;
6. er sprake is van een herhaalde aanvraag waarop al besluitvorming heeft plaatsgevonden;

7. de aanvraag betrekking heeft op een onderneming waaraan in de periode van twee belastingjaren voorafgaand aan de aanvraag en het lopende belastingjaar reeds € 200.000,00 of meer aan overheidssteun verleend is (de-minimissteunverklaring, zie Bijlage III);
8. het subsidieplafond van het betreffende jaar is bereikt.

Artikel 6. Uitsluitingsgronden

Uitgesloten voor gevelrenovatiesubsidie zijn:

- Wintertuinen of overkappingen;
- Gelijkwaardige vervanging van gevelreclame als afzonderlijke aanpassing;
- De renovatie van een gevel met als doel een uitstraling in strijd met de ordeningsprincipes uit de centrumvisie een aanloopstraten, zoals bijvoorbeeld het realiseren van een retailgevel of horecagevel in een aanloopgebied.

Artikel 7. Uitkering subsidie

Subsidie wordt uitgekeerd na gereed melding en oplevering van de werkzaamheden, waarbij de adviescommissie, of een afvaardiging daarvan, constateert dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd conform subsidiebeschikking.

Deel 3: Slotbepalingen

Artikel 1. Algemene Wet Bestuursrecht

Op deze verordening is titel 4.2 van de Algemene Wet Bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2. Hardheidsclausule

Het college kan van deze verordening afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op het belang dat deze beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 3. Inwerkingtreding en duur

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de algemene bekendmaking daarvan, onder gelijktijdige intrekking van de "Subsidieverordening gevelrenovatie van de gemeente Brunssum".
2. Deze verordening geldt tot 31 december 2026.

Artikel 4. Overgangsrecht

De Subsidieverordening "Subsidieverordening gevelrenovatie van de gemeente Brunssum" blijft van toepassing op subsidieaanvragen die zijn ingekomen en verstrekt vóór de inwerkingtreding van de "Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum".

Artikel 5. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: **Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum**

Bijlage I:	Verbeelding
Bijlage II:	Aanvraagformulier "Stimuleringsverordening voor nieuw ondernemerschap, bedrijfs-Verplaatsing en gevelrenovatie in het centrumgebied van Brunssum" [Ontwikkeling formulier na besluitvorming]
Bijlage III:	Toelichting en aanvraagformulier de-minimissteunverklaring

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001517
Gemeentebladnr.	: 2021/100
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Lissy Hoeve-Böskes, van
Bereikbaar onder	: lissy.hoeve@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Servie L'Espoir
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Brunssum

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De aanleiding voor wijziging van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 (hierna Verordening 2020) is:

1. Een handvat bieden aan de beleidsuitvoering bij woningaanpassingen door begrenzing van het primaat van verhuizen.

2. Het onderscheiden van de financiële maatwerkvoorzieningen en de financiële tegemoetkoming in de meerkosten om aan te sluiten bij de uitvoeringspraktijk. En het voorkomen van oneigenlijk gebruik van de financiële maatwerkvoorziening verhuiskostenvergoeding.

3. Het wijzigen van de index voor collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) bij Omnibuzz, per 1-1-2022. De klanttarieven zijn gebaseerd op deze index.

4. Het actualiseren van de bijdrage van een maaltijdvergoeding, per 1-1-2022.

b. Huidige situatie/probleemstelling

1. Primaat van verhuizen

Het primaat van verhuizen vloeit voort uit de (gedachtegang) van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

In de geldende Verordening 2020 is geen limiet (bedrag) opgenomen voor het primaat van verhuizen. Dit betekent dat bij de beleidsuitvoering iedere aanvraag voor een woningaanpassing uitgebreid getoetst dient te worden, ook al gaat het om een eenvoudige voorziening of aanpassing. In de huidige uitvoeringspraktijk wegen de Maatwerkers bij de Toegang de belangen van de cliënt uitgebreid af, rekening houdend met de individuele omstandigheden. Daarbij toetsen ze diverse factoren zoals onder andere:

- sociale omstandigheden van de cliënt;
- de beschikbaarheid van een (aangepaste) woning binnen aanvaardbare tijd;
- is de cliënt huurder of eigenaar van de woning;

- de wil van de cliënt om te verhuizen;
- kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.

Indien een begrenzing wordt toegepast van € 5.000,00 blijven woonvoorzieningen die minder kosten buiten beschouwing van het primaat van verhuizen en hoeft er bij de Toegang geen uitgebreid onderzoek plaats te vinden. Dit grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing). De combinatie van dubbele woningaanpassingen komen in de praktijk namelijk steeds meer voor en middels het grensbedrag kan deze casuïstiek nauwgezetter worden behandeld.

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet of onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding). Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate voorziening te verstrekken. Voorwaarde om voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting. Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft.

Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is. De kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen. Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

> U wordt voorgesteld het primaat van verhuizen met een grensbedrag van € 5.000,00 op te nemen in Hoofdstuk 3, artikel 20 van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 (hierna: Verordening 2022), zie bijlage 2.

2. Financiële maatwerkvoorzieningen en de financiële tegemoetkoming in de meerkosten

In de geldende Verordening 2020 zijn de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van de woning opgenomen als tegemoetkomingen in de meerkosten. De tegemoetkoming in de meerkosten heeft het karakter van een inkomensondersteunende maatregel. Bij een tegemoetkoming in de meerkosten hoeft er voorafgaand aan de toekenning geen onderzoek te worden uitgevoerd en dient de tegemoetkoming ook niet als compensatie in de zelfredzaamheid of participatie.

In de praktijk blijkt echter dat de verhuiskostenvergoeding niet wordt toegepast als tegemoetkoming in de meerkosten, maar als (financiële) maatwerkvoorziening, ook wel genoemd financiële tegemoetkoming. Team WMO kent de verhuiskostenvergoeding namelijk toe ten eerste na een onderzoek en ten tweede met als doel compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt. Om de regels te laten aansluiten aan de uitvoeringspraktijk, wordt u voorgesteld de regels aan te passen.

> U wordt derhalve voorgesteld in de Verordening 2022:
>
> · Aanvullend op te nemen in Hoofdstuk 1, artikel 2, lid 2 sub h. verhuiskostenvergoeding. Om te verduidelijken dat een verhuiskostenvergoeding onder de beschikbare maatwerkvoorzieningen valt.

- Aan te passen Hoofdstuk 3, artikel 11. De formulering en indeling van dit artikel zijn namelijk gewijzigd, vanuit het oogpunt van leesbaarheid.
    - Daarnaast toe te voegen aan artikel 11, lid 5, sub b de volgende financiële maatwerkvoorzieningen:
        - Verhuiskostenvergoeding;
        - Bezoekbaar maken van een woning.
    - Toe te voegen aan artikel 11, lid 5, sub c dat de hoogte van de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning bij Nadere regels wordt bepaald.

Het bezoekbaar maken van een woning en ondersteuning gericht op verhuizing is opgenomen in de geldende Verordening 2020 in Hoofdstuk 6, artikel 26, lid 2 sub b en c. De hiervoor vermelde wijziging heeft echter tot gevolg dat artikel 26 dient te worden aangepast. Onder dit artikel vallen immers alleen financiële tegemoetkomingen in de meerkosten.

Voorgesteld wordt de financiële tegemoetkoming meerkosten ten aanzien van sportbeoefening op te nemen. Dit betreft namelijk geen maatwerkvoorziening en kan een cliënt enige compensatie bieden in de kosten voor sportbeoefening. Er is dan bij de toegang geen uitgebreid onderzoek nodig en de cliënt is geen eigen bijdrage verschuldigd. In de Nadere regels wordt de hoogte van de financiële tegemoetkoming in de meerkosten bepaald. De formulering en indeling van artikel 26 is ook vanuit het oogpunt van de leesbaarheid aangepast.

Derhalve wordt u voorgesteld artikel 26 aan te passen, zoals opgenomen in de (concept) Verordening 2022 (bijlage 2).

Daarnaast is ter voorkoming van oneigenlijk gebruik van een verhuiskostenvergoeding (financiële maatwerkvoorziening) een aanvullende bepaling in de Verordening nodig. Zodat het college bevoegd is het recht op tegemoetkoming in te trekken indien de verhuizing en herinrichting niet heeft plaatsgevonden binnen een periode van twee jaar na verlening van de verhuiskostenvergoeding.

U wordt voorgesteld hiertoe artikel 17, lid 3 aan te passen, zoals opgenomen in de (concept) Verordening 2022 (bijlage 2).

3. Het wijzigen van de index voor collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) bij Omnibuzz, per 1-1-2022

Uit overleg van Omnibuzz met alle betrokken gemeenten in 2020 blijkt dat er veel draagvlak is voor het in lijn brengen van de tarieven voor CVV met die van het openbaar Vervoer (OV) in Limburg. Doorgaans wordt gesteld dat de kosten voor een klant van Omnibuzz om zich te verplaatsen vergelijkbaar moeten zijn met de kosten van dezelfde verplaatsing met het OV.

In het OV wordt de Landelijke Tariefindex (LTI) gehanteerd, voor 2022 is dit 2,12%. In de geldende Verordening 2020 wordt nog de NEA index gehanteerd. Door vanaf 1-1-2022 dezelfde (LTI) index toe te passen als in het OV wordt de relatie met het OV-tarief structureel gewaarborgd. De gemeenten in de regio Zuid-Limburg, waaronder de gemeente Brunssum hanteren al klanttarieven die daar bij aansluiten. Onder andere de Parkstad gemeenten: Beekdaelen, Kerkrade, Heerlen en Simpelveld leggen de aanpassing van de NEA index naar de LTI index in december 2021 aan hun gemeenteraad voor.

Daarnaast bevordert deze aanpassing de uniformering van de klanttarieven voor het CVV in de provincie Limburg. Binnen de samenwerking met Omnibuzz lijkt uniformiteit in de klanttarieven een logisch uitgangspunt. De kwaliteit en beschikbaarheid van het vervoer zijn immers voor alle klanten gelijk, ongeacht de gemeente waarin deze woonachtig is. Ook wordt een lappendeken aan tarieven voorkomen. Dit zorgt voor gelijkheid en eenduidigheid in de communicatie.

U wordt voorgesteld de LTI index toe te passen, dit betekent dat klanten in 2022 voor het CVV € 0,85 per zone gaan betalen (dit was € 0,83 per zone in 2021). En hierop in de Verordening 2022 Hoofdstuk 4, artikel 21, lid 4 en 5 aan te passen (zie bijlage 2)**.**

4. Het wijzigen van de bijdrage van een maaltijdvergoeding, per 1-1-2022

In de geldende Verordening 2020, Hoofdstuk 4, artikel 20 zijn tarieven opgenomen voor algemene voorzieningen zoals de maaltijdvoorziening. De tarieven voor de bijdrage die gebruikers van de maaltijdvoorziening betalen, bedragen maximaal de kostprijs. Echter, in 2022 stijgt de kostprijs van het hoofdgerecht met € 0,15 van € 5,50 (2021) naar € 5,65 (2022). En het voorgerecht stijgt met

€ 0,15 van € 0,75 (2021) naar € 0,90 in 2022.

U wordt voorgesteld hierop in de Verordening 2022, Hoofdstuk 4, artikel 20, lid 1 sub e aan te passen, zie bijlage 2.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Met de voorgestelde wijzigingen (zie 2b) willen we de Verordening 2022 actualiseren met betrekking tot de uitvoering van beleid en het actualiseren van de tarieven voor het CVV en de maaltijdvergoeding.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

De geldende Verordening 2020 heeft uw raad op 10 december 2019 vastgesteld (gemeentebladnr. 2019/77 en registratienummer 939891).

2. traject tot dusverre

Aan de SMO-Raad Brunssum is advies gevraagd over de voorgenomen wijzigingen van de Verordening 2020, op basis van de WAS - WORDT tabel (zie bijlage 1). Op basis daarvan hebben zij een informeel advies gegeven en nadere toelichting gevraagd (zie bijlage 3). Na een nadere toelichting en beantwoording van de vragen aan de SMO-Raad, middels een brief (zie bijlage 4.) heeft de SMO-Raad een formeel advies afgegeven (zie bijlage 5). En adviseren zij in grote lijnen positief ten aanzien van het toevoegen van een verhuisvergoeding aan de voorzieningen vanuit de Wmo (zie bijlage 5). Bijlage 6 betreft de antwoordbrief van het college op de reactie van de SMO raad.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Ten behoeve van de beleidsuitvoering en het actualiseren van de index van de klanttarieven voor het CVV en de tarieven voor de maaltijdvoorziening wordt voorgesteld de Verordening 2020 aan te passen. Het college heeft de wijzigingen verwerkt in voorliggend raadsvoorstel en concept raadsbesluit en concept Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 (zie bijlage 2). Uw gemeenteraad heeft de bevoegdheid de Verordening 2022 vast te stellen, op grond van de Gemeentewet (artikelen 147 en 149) en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (artikel 2.1.3.).

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Gemeentewet

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Het voorstel past binnen de integrale visie op het sociaal domein van Brunssum, conform Kadernota (masterplan) sociaal domein 'Wij zijn Brunssum'. En binnen de visie 'Samen zijn wij Brunssum, wonen, werken en leven'.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De wijzigingen van de Verordening 2022 passen binnen de Programmabegroting 2022, daarin is namelijk opgenomen:

- Ten behoeve van verhuis- en inrichtingskosten € 73.950 (Product 660001/434314). Dit is naar verwachting afdoende, gelet op de realisatie in 2020 van ca. 24% en in 2021 ca. 4% (peildatum 28-10-2021).
- Een indexering van tarieven (zoals de eigen bijdrage voor CVV) die nagenoeg overeenkomt met de LTI index die Omnibuzz hanteert (2,12%) in 2022. Hierdoor is geen wijziging nodig in de begroting 2022. Het budget van product 660004/838206 bedraagt € 111.493,00 (baten).
- De financiële gevolgen van de verhoging van de eigen bijdrage voor een maaltijdvergoeding is beperkt voor de gebruikers. Dit tarief bedraagt maximaal de kostprijs. Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeente, CMWW ontvangt de eigen bijdragen ter dekking van de kosten voor de maaltijden.

c. Argumenten en overwegingen

De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

Door toepassing van dezelfde (LTI) index als in het OV wordt de relatie met het OV-tarief structureel gewaarborgd, hiervoor is veel draagvlak bij de betrokken gemeenten. Daarnaast kunnen daardoor uniforme tarieven voor het CVV worden toegepast door Omnibuzz. De kwaliteit en beschikbaarheid van het vervoer zijn immers voor alle klanten gelijk, ongeacht de gemeente waarin deze woonachtig is.

d. Opties en keuze

U kunt ervoor kiezen om geen begrenzing (bedrag van € 5.000,-) of een ander bedrag toe te passen voor het primaat van verhuizen.

De reden dat een begrenzing van € 5.000,- voorligt bij het primaat van verhuizen betekent dat bij de beleidsuitvoering bij een eenvoudige aanvraag voor een woningaanpassing < € 5.000,- geen uitgebreide belangenafweging hoeft plaats te vinden. Dit vereenvoudigt de procedure en is praktisch in de afhandeling voor zowel de cliënt als de uitvoeringspraktijk. Het grensbedrag > € 5.000,-- wordt redelijk geacht vanuit het oogpunt van kostenvergelijk tussen een woningaanpassing en verhuizing. Met bewaking van een doelmatige inzet van publieke middelen ten behoeve van alle inwoners.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/100
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 2001517
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021./100;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;
gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en artikel 147 en artikel 149 van de Gemeentewet;

Besluit:

I. De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 in te trekken.
II. De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Verordening
Wet maatschappelijke ondersteuning
Gemeente Brunssum
2022

2e Versie (de rode tekst/wijzigingen zijn aangepast in zwart)

Versie definitief (4 november 2021)

Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020

De raad van de gemeente Brunssum:

gelezen het voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 16 november 2021;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste tot en met vierde lid, en zesde lid, 2.1.4a, eerste, tweede, vijfde en zesde lid, 2.1.4b, tweede lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 5.4 van het uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

gelet op de door de raad van de Gemeente Brunssum vastgestelde ~~Addendum op het Beleidskader 'Op eigen kracht' 2014 t/m 2017 en het~~ Masterplan sociaal domein "Wij zijn Brunssum".
overwegende dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan; dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

b e s l u i t :

vast te stellen de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022.

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
   - algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten;
   - andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
   - bijdrage: bijdrage als bedoeld in de artikelen 2.1.4 en 2.1.4a van de wet;
   - financiële tegemoetkoming: een geldbedrag dat een inwoner van Brunssum krijgt als niet kostendekkende (forfaitaire) tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een geïndiceerde voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren, zoals een verhuiskostenvergoeding;
   - financiële tegemoetkoming meerkosten: een financiële tegemoetkoming die tot doel heeft om mensen die meerkosten hebben in verband met hun beperking of chronisch probleem financieel te ondersteunen, waardoor zij zich kunnen handhaven in de samenleving;
   - gesprek: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - primaat van verhuizen: het verstrekken van een voorziening voor verhuizing inrichting (verhuiskostenvergoeding) heeft voorrang op een woningaanpassing en/of woonvoorziening;
   - voorliggende voorziening: algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag wordt tegemoetgekomen;
   - wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
   - woningaanpassingen: bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan de woonruimte. Ze worden aard- en nagelvast aangebracht;
   - woonvoorzieningen: woonvoorzieningen zijn roerende goederen, ze zijn niet aard- en nagelvast.
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader of deels worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet, het uitvoeringsbesluit en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Artikel 2. Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen

1. De volgende algemene voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
   a. Was- en strijkservice
   b. Wijkbelbus
   c. Boodschappenplusbus
   d. Dagopvang (huiskamertref)
   e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening
   f. Beweegprogramma's
   g. De scootmobiel- en rolstoelpool

h. Algemeen maatschappelijk werk
i. Open inloop (algemeen en GGZ)

2. De volgende maatwerkvoorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
    a. Hulp bij het huishouden
    b. Begeleiding (individueel, groep en dagbesteding)
    c. Vervoer (van en naar de dagbesteding)
    d. Taxi en Rolstoeltaxivervoer (collectief vraagafhankelijk vervoer)
    e. Kortdurend verblijf, logeeropvang, respijtzorg
    f. Hulpmiddelen
    g. Woningaanpassing
    h. Verhuiskostenvergoeding
    i. Autoaanpassing

HOOFDSTUK 2: Melding onderzoek en aanvraag

Artikel 3. Procedureregels aanvraag maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Het college bepaalt met inachtneming van de artikelen 2.3.1 tot en met 2.3.5 van de wet bij nadere regeling op welke wijze in samenspraak met de cliënt wordt vastgesteld of de cliënt voor een voorziening voor opvang of beschermd wonen in aanmerking komt.

Artikel 4. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet, verstrekt het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 5. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 6. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Voor of tijdens het gesprek verschaft de cliënt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college hiervoor nodig zijn en waarover de cliënt op dat moment redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De cliënt verstrekt in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 7. Gesprek en onderzoek

1. Het college onderzoekt in een gesprek tussen deskundigen en de degene door of namens wie de melding is gedaan, dan wel diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
   a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
   b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
   c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen

gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;

f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, zoals opgenomen in het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

g. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;

h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;

i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en

j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.

2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 6, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 8. Advisering

1. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of bij gebruikelijke hulp diens relevante huisgenoten:
   a. Op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen.
   b. Op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.
2. Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:
   a. Het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 7 is gevoerd.
   b. Het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 7 heeft gevoerd, maar waarvan de

medische omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden.

c. Het college dat overigens gewenst vindt.

Artikel 9. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek.
2. Na het gesprek verstrekt het college aan de cliënt zo spoedig mogelijk een verslag van de uitkomsten van het onderzoek.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen kunnen door of namens de cliënt aan het verslag worden toegevoegd voordat de cliënt of diens vertegenwoordiger het verslag tekent voor gezien.

HOOFDSTUK 3: Maatwerkvoorziening

Artikel 10. Aanvraag

1. Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Het college kan een ondertekend verslag van het gesprek aanmerken als aanvraag als de cliënt dat op het verslag heeft aangegeven.

Artikel 11. Criteria voor maatwerkvoorziening

1. Bij het beoordelen van de aanvraag voor een maatwerkvoorziening neemt het college het verslag van het onderzoek als uitgangspunt.
2. Alle mogelijkheden van de cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te regelen dat hij geen behoefte meer heeft aan maatwerkvoorzieningen, worden in het onderzoek eerst beoordeeld.
3. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening:

a. ter compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen kan verminderen of wegnemen.

b. ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen.

4. Bij de beoordeling van de aanvraag hanteert het college in aanvulling op de voorgaande leden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

a. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in Hoofdstuk 2, artikel 7 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
b. De maatwerkvoorziening is een compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie.
c. het college kent in beginsel, naar objectieve maatstaven gemeten, de goedkoopst adequate voorziening toe;
d. De maatwerkvoorziening dient langdurig noodzakelijk te zijn;
e. Er is geen sprake van voorzienbaarheid. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid of participatie.
f. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven, tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of als de eerder verstrekte voorziening niet langer compensatie biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

5. Een cliënt komt enkel in aanmerking voor een financiële maatwerkvoorziening voor zover:

a. hiermee naar oordeel van het college een passende bijdrage wordt geleverd aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven, en

b. het betreft een van de volgende voorzieningen:

1°. Verhuiskostenvergoeding;

2°. Bezoekbaar maken van een woning.

c. de hoogte van de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning wordt bij nadere regels bepaald.

Artikel 12. Weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
   a. Voor zover met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat.

b. Voor zover de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk de beperkingen kan wegnemen.
c. Voor zover de cliënt met gebruikmaking van algemene voorzieningen de beperkingen kan wegnemen.
d. Indien de voorziening voor een persoon als cliënt algemeen gebruikelijk is;
e. als cliënt geen ingezetene is van de gemeente Brunssum, met uitzondering van beschermd wonen en opvang;
f. als het een voorziening betreft die de cliënt voor, dan wel, na de melding en vóór datum van de beschikking heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld
g. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een voorziening die aan een cliënt al eerder is verstrekt in het kader van enige wettelijke bepaling of regeling en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet verstreken is, tenzij de eerder vergoede of verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten,
h. Voor zover er aan de zijde van de cliënt geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie.
i. Voor zover een cliënt aanspraak heeft op verblijf en daarmee samenhangende zorg op grond van de Wet langdurige zorg, dan wel er redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daarop aanspraak kan doen gelden en weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit dienaangaande.
j. Indien een belanghebbende tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft betoond.

2. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
a. Voor zover er geen sprake is van beperkingen in het normale gebruik van de woning waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben.
b. Voor zover de beperkingen in de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen.
c. Ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
d. Voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, met uitzondering van automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders, het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, of een voorziening voor verhuizing.
e. Indien de noodzaak tot het treffen van de voorziening het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is.

f. Indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college.

g. ten behoeve van specifiek op personen met beperkingen en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij (nieuw)bouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden.

3. Een cliënt kan voor een voorziening voor vervoer in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget in aanmerking worden gebracht wanneer beperkingen, chronische psychische problemen of psychosociale problemen het gebruik van een collectief systeem onmogelijk maken, dan wel een collectief systeem niet aanwezig is.

Artikel 13. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing;
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. voor welk resultaat het persoonsgebonden budget moet worden aangewend;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget;
   c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe hiertoe is gekomen;
   d. welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn;
   e. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het persoonsgebonden budget is bedoeld
   f. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt belanghebbende daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 14. Regels voor PGB

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voor, dan wel, na de melding en voor datum van de beschikking heeft gerealiseerd of geaccepteerd tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld.
3. De cliënt die een pgb wenst, motiveert schriftelijk in het plan zoals bedoeld in het vierde lid onder a:
   a. waarom voor cliënt een persoonsgebonden budget nodig is, en;

b. waarom voor cliënt zorg in natura niet passend is, en;
c. waar middels het persoonsgebonden budget de ondersteuning zal worden ingekocht, en;
d. op welke wijze de ondersteuning zal bijdragen tot de doelen, waarvoor de maatwerkvoorziening bedoeld is, en;
e. waarom hij op eigen kracht voldoende in staat is tot een redelijke waardering van de belangen ter zake dan wel met hulp uit hun sociale netwerk dan wel met een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde, in staat is de aan het pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
f. hoe naar zijn mening gewaarborgd is dat de maatwerkvoorziening veilig, doeltreffend, van goede kwaliteit en cliëntgericht is. Daarbij is in elk geval van belang dat degene die de diensten verleent voor aanvang van de dienstverlening over een verklaring omtrent het gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens beschikt, die niet eerder is afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de organisatie, ondernemer of de cliënt ging werken.

4. De hoogte van een pgb:
   a. wordt mede gebaseerd aan de hand van een door de cliënt opgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
   b. wordt berekend op basis van een prijs of tarief waarmee redelijkerwijs is verzekerd dat het pgb toereikend is om tijdig veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering, en
   c. bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate in de gemeente beschikbare maatwerkvoorziening in natura.

5. De hoogte van een pgb wordt vastgesteld voor:
   a) een zaak: op basis van de kostprijs van de zaak die de cliënt zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt en rekening houdende met een reële termijn voor de technische afschrijving en de onderhouds- en verzekeringskosten;
   b) hulp bij het huishouden door een niet daartoe opgeleid persoon op basis van de volgende componenten:
      i. de kosten van de beroepskracht;
      ii. vakantiegeld;
      iii. vakantiedagen;
      iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
      v. reis- en opleidingskosten.
   c) hulp bij het huishouden door een daartoe opgeleid persoon, in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van de volgende componenten:
      i. de kosten van de beroepskracht;
      ii. vakantiegeld;
      iii. vakantiedagen;

iv.indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v.reis- en opleidingskosten.
vi.werkgeverslasten

d) individuele begeleiding uitgevoerd door een niet daartoe opgeleid persoon, op basis van op basis van de volgende componenten;
i. de kosten van de beroepskracht;
ii. vakantiegeld;
iii. vakantiedagen;
iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v. reis- en opleidingskosten.

e) individuele begeleiding uitgevoerd door een daartoe opgeleid persoon in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van de volgende componenten:
i de kosten van de beroepskracht;
ii. vakantiegeld;
iii. vakantiedagen;
iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v. reis- en opleidingskosten.
vi. werkgeverslasten.

f) groepsbegeleiding en dagbesteding: uitgevoerd door een daartoe opgeleid persoon in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van het tarief zoals vastgesteld door Zorginstituut Nederland voor PGB bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg.

g) kortdurend verblijf- en respijtzorg: op basis van het tarief dat hiervoor wordt gehanteerd bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg;

h) vervoer van en naar de dagbesteding: op basis van het tarief dat hiervoor wordt gehanteerd bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg en rekening houdende met eventuele beperkingen die het reizen met bepaalde vormen van het openbaar vervoer door de cliënt belemmeren;

i) taxi- en rolstoeltaxivervoer: op basis van het in de regio gangbare toepasselijke tarief, uitgaande van maximaal 1500 kilometers per jaar;

j) een autoaanpassing: op basis van de laagste kostprijs van de noodzakelijke aanpassingen die hiervoor zou worden gehanteerd wanneer deze in natura zou worden verstrekt;

k) het bezoekbaar maken van een woning: op basis van de laagste kostprijs van de noodzakelijke aanpassingen die hiervoor zou worden gehanteerd door een door de gemeente gecontracteerde aannemer en rekening houdende met de keuze van de cliënt om al dan niet gebruik te maken van een erkende aannemer.

6. Een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt, kan diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk als:
   a. deze persoon hiervoor een tarief hanteert dat niet hoger is dan het op grond van het vierde en vijfde lid gehanteerde tarief, en
   b. een hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 2 van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 kan voor op onverplichte basis verleende

maatschappelijke ondersteuning, in de vorm van kortdurend verblijf, een tegemoetkoming van € 141,- per kalendermaand worden betaald. Dit bedrag kan beschikbaar gesteld worden voor maximaal 1 persoon uit het sociaal netwerk van de belanghebbende.

c. tussenpersonen of belangenbehartigers niet uit het pgb worden betaald.

7. Bij ondersteuning geleverd door een andere aanbieder dan personen uit het sociaal netwerk dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:
   a. de norm voor verantwoorde zorg zoals omschreven in het kwaliteitskader;
   b. gebruik van een hulpverleningsplan of plan van aanpak als onderdeel van verantwoorde zorg;
   c. systematische kwaliteitsbewaking;
   d. een meldplicht ten aanzien van calamiteiten en geweld.
8. Bij ondersteuning geleverd door personen uit het sociaal netwerk dient aan de volgende voorwaarde te zijn voldaan:
   a. een meldplicht ten aanzien van calamiteiten en geweld.
9. Het is de budgethouder niet toegestaan het administratieve beheer van het pgb en de bemiddeling en/of levering van de voorziening (zorg) uit te besteden aan dezelfde organisatie.

Artikel 15. Weigeringsgronden PGB

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt niet verstrekt door het college indien de cliënt niet voldoet aan de in artikel 14 lid 3, 7 en 8 gestelde voorwaarden.

Artikel 16. Controle

1. Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van de persoonsgebonden budgetten. Het gestelde in artikel 19 is van overeenkomstige toepassing.
2. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn.
3. Het college stelt in het Besluit nadere regels met betrekking tot de controle op de besteding.

Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
3. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:

a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of
e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt.
f. Indien binnen een periode van twee jaar nadat de verhuiskostenvergoeding is verleend, de verhuizing en herinrichting niet heeft plaatsgevonden, is het college bevoegd het recht op de tegemoetkoming in te trekken.

4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
5. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
6. Indien het college een beslissing op grond van het tweede lid onder b tot en met e heeft herzien of ingetrokken, kan het college van de cliënt geheel of gedeeltelijk de geldswaarde terugvorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
7. Als het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.

Artikel 18. Opschorting betaling uit het pgb

1. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een geheel of gedeeltelijke opschorting voor ten hoogste dertien weken van betalingen uit het pgb als er ten aanzien van een cliënt een ernstig vermoeden is gerezen dat er sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2.3.10, eerste lid, onder a, d of e, van de wet.
2. Het college stelt de persoon aan wie het pgb is verstrekt schriftelijk op de hoogte van een verzoek als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 19. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Het college onderzoekt periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan.

Artikel 20. Primaat van verhuizen

Vanaf de start van de melding wordt het alternatief van verhuizen (primaat van verhuizen) meegenomen indien de overwogen woningaanpassing(en) naar verwachting duurder zal/zullen zijn dan € 5.000,- . Bij de bepaling van de kosten van de woningaanpassing(en)

wordt rekening gehouden met de voorzieningen die nu en binnen afzienbare tijd noodzakelijk zijn.

HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten

Artikel 20. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, met uitzondering van de bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage verschuldigd in de kosten voor het gebruik van:
    a. De was- en strijkservice, ter hoogte van het bedrag per gewassen en/of gestreken was.
    b. De wijkbelbus: abonnement € 1,75 per maand en een ritprijs van € 1,80
    c. De boodschappenplus bus: abonnement € 3,50 per maand en per activiteit wordt een vergoeding gevraagd. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit;
    d. Dagopvang (huiskamertref), de bijdrage bedraagt € 1,60 per deelname.
    e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening, de bijdrage bedraagt € 5,65 per hoofdgerecht en € 0,90 per voorgerecht en € 0,75 voor een nagerecht.
    f. Beweegprogramma's, een bijdrage per maand. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit.
2. De kostprijs van een algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder.
3. Op de bijdrage, bedoeld in het eerste lid, onder a. is een korting van 100% van toepassing, voor cliënten met een indicatie hulp bij het huishouden.
4. De in het eerste lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2019 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand van ontwikkeling van de consumentenprijsindex.
5. Als toepassing is gegeven aan het vorige lid, draagt het college zorg voor de kenbaarheid van de laatstelijk in de plaats gestelde bedragen.

Artikel 21. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of pgb, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.
2. De bijdragen voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen, zijn gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 19,00 per maand voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, tenzij overeenkomstig artikel 2.1.4a, vijfde lid van de wet, of hoofdstuk 3 van het uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen of een lagere bijdrage is verschuldigd.
3. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet is geen bijdrage verschuldigd voor een rolstoel met op de cliëntgerichte aanpassingen.
4. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet bedraagt de hoogte van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) € 0,85 per zone, waarbij tevens altijd een opstapzone ad € 0,85 in rekening wordt gebracht.

5. De in het vierde lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2022 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand de ontwikkeling van de Landelijke Tariefindex (LTI).
6. De kostprijs van een:
   a. maatwerkvoorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder;
   b. pgb is gelijk aan de hoogte van het pgb.
   c. maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening.
7. In de gevallen, bedoeld in artikel 2.1.4b,tweede lid, van de wet, worden de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb door Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd.
8. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
9. Het college stelt bij nadere regeling regels de wijze waarop zorg wordt gedragen voor de uitvoering van het abonnementstarief zoals bepaald in lid 2.

Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
   a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan overeenkomst met derde; of
   b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
      1°. een inschrijving en het aangaan overeenkomst met de derde, en
      2°. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
   a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en
   b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
   a. de kosten van de beroepskracht;
   b. redelijke overheadkosten;
   c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte;
   d. indirecte tijd als gevolg van scholing en werkoverleg;
   e. reis- en opleidingskosten;
   f. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
   g. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor

aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.

4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in het eerste lid hij een overeenkomst aangaat.

Artikel 23. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
   a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
   b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning;
   c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
   d. voor zover van toepassing, erop toe te zien dat de kwaliteit van de voorzieningen en de deskundigheid van beroepskrachten tenminste voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de in de toepasselijke sector erkende keurmerken.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 24. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

HOOFDSTUK 6: Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Artikel 25. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Cliënten kunnen door middel van een melding bij het college in aanmerking komen voor het ontvangen van een jaarlijks blijk van waardering voor de mantelzorger(s) van cliënten. Een cliënt kan maximaal één aanvraag per kalenderjaar doen voor de waardering zoals vermeldt in lid 2 onder b en c..
2. De jaarlijkse blijk van waardering bestaat uit:

a. een uitnodiging voor de dag van de mantelzorger en wordt jaarlijks in overleg met het steunpunt mantelzorg en de SMO-raad georganiseerd.
b. een financiële waardering, het mantelzorgcompliment, van ten hoogste €70,00.
c. Een praktische vorm van waardering via het project een mantelzorger verdient een betere buur (in de vorm van kleine klusjes in en om het huis)

3. Het college kan bij nadere regeling regels stellen op welke wijze zorg wordt gedragen voor de jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 26. Financiële tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2.1.7 van de wet verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben.
2. De financiële tegemoetkoming meerkosten kan in ieder geval worden verstrekt voor de meerkosten voor een voorziening, dan wel een aanpassing aan een voorziening voor sportbeoefening.
3. De hoogte van de financiële tegemoetkoming meerkosten voor een sportvoorziening/rolstoel wordt bij nadere regels bepaald.

HOOFDSTUK 7: Klachten, medezeggenschap en inspraak

Artikel 27. Klachtregeling

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van de door hen verstrekte voorzieningen/diensten.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders, en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 28. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van de door hen verstrekte voorzieningen/diensten.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 29. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Het college betrekt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.

HOOFDSTUK 8: Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 30. Hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 31. Nadere regels

Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.

Artikel 32. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020, wordt beslist met inachtneming van die verordening.
5. ~~Art. 19 lid 1 sub a jo. lid 2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2017 geldt tot 1 juli 2020 voor cliënten die op 31 december 2019 gebruik maakten van de korting op de algemene voorziening huishoudelijke hulp niveau I. Vanaf 1 januari 2020 zijn deze cliënten geen eigen bijdrage verschuldigd voor deze voorziening.~~

Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2022.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022.

Aldus besloten te Brunssum, d.d. 21 december 2021.

De Griffier, De Voorzitter,

Toelichting

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). De Wmo 2015 maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en – met toepassing van een budgetkorting – financiële decentralisatie naar gemeenten van een aantal taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ). Deze taken worden toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning. Hierbij wordt deels voortgeborduurd op de weg die met die wet al was ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de cliënt en zijn sociaal netwerk, vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er dient telkens een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen te worden om de hulpvraag van de cliënt, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen, om te achterhalen wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren, om te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan, of dat een maatwerkvoorziening nodig is, en of sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt. De Wmo 2015 en deze verordening leggen deze toegangsprocedure daarom in hoofdlijnen vast. Want waar het recht op compensatie dat bestond onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning is komen te vervallen, wordt een recht op een zorgvuldige, tweezijdige procedure (cliënt en maatwerker) daartegenover gesteld. Een dergelijke procedure die bovendien goed wordt uitgevoerd, zal telkens tot een juist eindoordeel moeten leiden; ondersteuning waar ondersteuning nodig is. Indien de cliënt van mening is dat het college hem ten onrechte geen maatwerkvoorziening verstrekt of dat de maatwerkvoorziening onvoldoende bijdraagt aan de zelfredzaamheid of participatie, of dat hem opvang of beschermd wonen ten onrechte wordt onthouden, kan betrokkene daartegen vanzelfsprekend bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures, het onderzoek naar de omstandigheden van betrokkene op adequate wijze heeft verricht en of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

De Wmo 2015 en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De uitvoering hiervan zal echter in de regel namens het college gedaan worden (in mandaat) door deskundige consulenten, ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders. Waar in deze verordening en in de wet 'het college' staat, kan het college deze bevoegdheid namelijk mandateren aan ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb. Op grond van artikel 2.6.3 van de wet kan het college de vaststelling van rechten en plichten van de cliënt echter alleen mandateren aan een aanbieder. Zie voor de definitie van 'aanbieder' de toelichting onder artikel 1.

Deze beperking geldt alleen voor mandatering aan niet-ondergeschikten. Het college kan de vaststelling van rechten en plichten ook aan ondergeschikten mandateren.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Ad Artikel 1. Begripsbepalingen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is bijvoorbeeld een elektrische fiets. 'Gebruikelijke hulp' is niet in de verordening, maar in de wet gedefinieerd en is bijvoorbeeld de hulp van een partner van de cliënt. Zie ook de wettelijke definitie hieronder.

Het gesprek is het mondeling contact na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert ten aanzien van zijn mogelijkheden om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te voorkomen dat hij gebruik moet maken van beschermd wonen of opvang.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:
1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,

3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: ‘aanvraag’ (artikel 1:3, derde lid): *een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen*, en ‘beschikking’ (artikel 1:2).

Artikel 2. Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen

De gemeente vindt het belangrijk dat voor iedereen duidelijk is wat het gemeentelijke aanbod aan voorzieningen is. Ook vindt de gemeente het belangrijk dat op voorhand duidelijk is welke vormen van voorzieningen alleen toegankelijk zijn na een besluit van de gemeente (de ‘maatwerkvoorzieningen’) en welke in beginsel vrij toegankelijk zijn voor iedereen waarvoor ze bedoeld zijn (de ‘algemene voorzieningen’). Daarom zijn in dit artikel de vormen van maatschappelijke ondersteuning die door de gemeente worden geboden opgesomd. Van verschillende van de hier genoemde vormen bestaan diverse varianten. De inzet van een specifieke variant zal steeds afhankelijk zijn van de uitkomst van het onderzoek en de betreffende situatie en de specifieke behoeften van cliënt.

HOOFDSTUK 2: Melding onderzoek en aanvraag

Ad Artikel 3. Procedureregels aanvraag maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Het college bepaalt met inachtneming van de artikelen 2.3.1 tot en met 2.3.5 van de wet bij nadere regeling op welke wijze in samenspraak met de cliënt wordt vastgesteld of de cliënt voor een maatwerkvoorziening voor opvang of beschermd wonen in aanmerking komt. Daartoe heeft het college van de gemeente Brunssum de “Nadere regels Wmo opvang en beschermd wonen Gemeente Brunssum 2017” vastgesteld. In deze nadere regels is te lezen dat de toegang ten aanzien van beschermd wonen en opvang is geregeld via het Regionaal Team Opvang en Beschermd Wonen (TOBW).

Ad Artikel 4. Melding hulpvraag

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet. Daarbij is onder meer bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang.

In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

Het eerste lid bevat regels voor de verplichte meldingsprocedure. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan. Zie de algemene toelichting over mandatering door het college.
In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (onder meer per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan ‘door of namens de cliënt’ worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.
In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term ‘hulpvraag’ een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 10, tweede lid.

In het tweede lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan – en ligt voor de hand – ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Als een cliënt zich direct 'meldt' bij de aanbieder van een algemene voorziening, dan zal deze een 'lichte toets' uitvoeren. In ieder geval wordt dan getoetst of iemand onder de Wmo-doelgroep valt, of de cliënt de voorziening kan betalen en of bij de cliënt niet overduidelijk is dat de algemene voorziening geen passende bijdrage zal leveren aan zijn zelfredzaamheid of participatie. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan vragen over algemene eigenschappen, zoals of iemand een bewoner is van de gemeente of iemand een bepaalde leeftijd heeft, en de vraag aan de cliënt of hij de voorziening kan betalen. Zodra de aanbieder constateert dat meer onderzoek nodig is of de cliënt aangeeft dat er geen passende ondersteuning wordt geleverd met de algemene voorziening, zowel in termen van inzet als in verband met de financiële haalbaarheid door de verschuldigde bijdrage, verwijst de aanbieder de cliënt door naar de gemeente.

Ad Artikel 5. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Ad Artikel 6. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het gesprek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die al bij de gemeente bekend zijn. Dit vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook

het in samenspraak met de belanghebbende afspreken van een datum, tijd en plaats voor het gesprek. Tijdens het gesprek kunnen op basis van dit vooronderzoek ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de cliënt worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen.

De verplichting tot het overleggen van stukken voorafgaand of tijdens het gesprek, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen in het verlengde van de artikelen 2.3.2, zevende lid, en 2.3.4 van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het vooronderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vierde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen. Zie ook artikel 7, tweede lid. De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Het persoonlijk plan is in de wet opgenomen door middel van een amendement (TK 2013-2014, 33841 nr. 70). Doordat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt te liggen.

Ad Artikel 7. Gesprek en onderzoek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten en te verrichten handelingen.

De onderdelen in het eerste lid zijn in overwegende mate overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding “het gesprek” gebruikt maar “een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger”. De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid van artikel 7 bepaalt daarom dat in het kader van het onderzoek (als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet) een gesprek plaatsvindt tussen de betrokkenen (degene door of namens wie de melding

is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel dienst vertegenwoordiger) en deskundigen (namens het college). Een precieze vorm van het onderzoek en gesprek wordt hiermee niet voorgeschreven. Tijdens het gesprek komen de onderwerpen genoemd in de onderdelen a tot j ter sprake, voor zover het (nog) nodig is dit in persoon te bespreken. Waar het betreft de onderwerpen genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet dient echter zonder meer – in enige mate – onderzoek plaats te vinden. In bepaalde gevallen is hiervoor een gesprek in persoon echter niet (meer) nodig.
Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

In onderdeel b is als onderwerp van gesprek 'het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning' opgenomen. Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, p. 183) "de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal"

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betrekt bij het onderzoek.

Overeenkomstig het derde lid wordt de cliënt geïnformeerd over de gang van zaken bij het gesprek, dienst rechten en plichten – onder andere ten aanzien van de verwerking van zijn (bijzondere) persoonsgegevens – en de vervolgprocedure.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft. Zoals aangegeven, waar het betreft de onderwerpen genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet, ontslaat dit het college niet van diens onderzoeksverplichting in algemene zin. In sommige gevallen kan dit echter op basis van al beschikbare informatie en hoeft het niet tijdens het gesprek nogmaals inhoudelijk besproken worden.

Ad Artikel 8. Advisering

Dit artikel in de verordening bepaalt dat het college bevoegd is degene door of namens wie een melding is gedaan of door of namens wie een aanvraag is ingediend, alsmede diens huisgenoten op te roepen in persoon te verschijnen en te bevragen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of bevragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de beoordeling van de aanspraak op een voorziening.
Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een aantal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of

krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.
In de wet is niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. Advies zal in het kader van de uitvoering van de wet echter vaak onontbeerlijk zijn. Het college kan één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wet advies uit te brengen. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, wat een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

Het college kan dus extern advies inwinnen indien dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is. Als dat de enige mogelijkheid is om een zorgvuldig onderzoek naar de aanvraag te doen, is het zelfs in zekere zin verplicht. Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nodig is. In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Ad Artikel 9. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, achtste lid, van de wet opgenomen. Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Soms kan een verslag al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit toch nog moeten worden uitgewerkt en gaat daar een paar dagen overheen. Daarom wordt in het tweede lid aangegeven dat het college zo spoedig mogelijk een verslag van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt. Het kan overigens ook zijn dat na een gesprek de cliënt bijvoorbeeld nog onderzoekt wat er in zijn omgeving mogelijk is, bijvoorbeeld of hij met iemand kan meerijden om boodschappen te doen, of dat hij nog een aanvullende opmerking heeft. Ook dan is een paar dagen tijd na het gesprek nuttig.

HOOFDSTUK 3: Maatwerkvoorziening

Ad Artikel 10. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In het eerste lid is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 4 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het tweede lid de mogelijkheid opgenomen om een door de cliënt ondertekend verslag als aanvraag aan te merken.

Ad Artikel 11. Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in deze Wmo centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

~~Het tweede lid is gebaseerd op artikel 2.3.5, derde en vierde lid, van de wet. Het gebruik van 'of' tussen de twee onderdelen van het tweede lid maakt duidelijk dat deze onderdelen niet cumulatief zijn bedoeld.~~

In lid 4 van dit artikel is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een compenserende voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de belanghebbende bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst compenserend geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid. Sub c. van het vierde lid kan er bijvoorbeeld toe leiden dat als maatwerkvoorziening niet een woningaanpassing wordt verstrekt maar een verhuisverkostengoeding (zie in dit artikel het vijfde lid, sub b.). De woningaanpassing kan dermate kostbaar zijn dat het college het primaat van verhuizing hanteert (zie artikel 20 in Hoofdstuk 3).

In lid 4 sub d. wordt onder langdurig noodzakelijk verstaan:
a. Noodzakelijk om de beperkingen te compenseren, hetgeen uit medisch advies dient te blijken; en
b. Langdurig noodzakelijk: de cliënt moet voor langere tijd aangewezen zijn op de desbetreffende voorziening. Voor langere tijd betekent dat wie tijdelijk beperkingen ondervindt niet voor een voorziening in aanmerking komt.

Lid 4 sub e.
In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluiter is:

"Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkerwijs

van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen."

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 8, derde lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is – of kan worden – beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24).

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het vierde lid sub e. voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan-bepaling' vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag[1]

In de WMO-verordening kan de gemeenteraad bepalen dat een voorziening slechts kan worden toegekend indien deze langdurig noodzakelijk is.

Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding), zie hiertoe het vijfde lid. Een financiële tegemoetkoming is een maatwerkvoorziening, hetgeen betekent dat op basis van onderzoek wordt bepaald of de of deze voorziening passend is bij de (situatie van de) cliënt. Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate voorziening te verstrekken. Voorwaarde om voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting.

[1] Zie in dit kader ook de uitspraak van de CRvB van 22 augustus 2018, waarin de CRvB oordeelt dat de Wmo 2015, evenals de Wmo deed, ruimte biedt om van burgers te eisen dat zij bij het doen van een aanschaf of bij een verhuizing rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling hiervan. De Wmo 2015 biedt echter evenmin als de Wmo ruimte, zo stelt de CRvB verder, om van de burger te eisen dat hij preventief maatregelen treft en investeringen doet die tot doel hebben te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden leiden tot een beroep op deze wet. De op deze uitleg gebaseerde overwegingen in het bestreden besluit zijn daarom ondeugdelijk (ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Ad Artikel 12. Weigeringsgronden

In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de cliënt niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid onder a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

Ad. a

De wet kent niet een bepaling zoals die wel was opgenomen in artikel 2 van de Wmo 2007. Het is echter wel van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere wetten. Vandaar dat deze bepaling in de verordening is opgenomen. Voor zover er met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening toegekend.
Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de cliënt aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat cliënt de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).
Indien de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking komt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De cliënt kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

Ad. d

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).
Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:
Is de voorziening gewoon te koop?

Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?

Ad. f
Hier wordt gedoeld op de situatie dat de cliënt een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de cliënt gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt.
Ad. g
In dit onderdeel wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de cliënt verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de cliënt geen schuld treft. Ook hier kan de eigen verantwoordelijkheid van een cliënt een rol spelen. Indien bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien vervolgens bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Ad. h
In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren door hen zelf bekostigde voorzieningen en melden zich voor een aanspraak op een maatwerkvoorziening na het optreden van een beperking. In voorkomende gevallen kan dat leiden tot de conclusie dat het optreden van die beperking geen meerkosten/extra kosten met zich meebrengt.

Ad. j
De eigen verantwoordelijkheid van cliënten speelt een prominentere rol in de Wmo, getuige bijvoorbeeld CRvB 21-5-2012, nr. 11/5321 WMO. Onderdeel j is opgenomen om de eigen verantwoordelijkheid daadwerkelijk weer te geven in de verordening zodat het kan dienen als beoordelings- en afwijzingsgrond.

In het tweede lid zijn enkele afwijzingsgronden opgenomen die specifiek zien op een maatwerkvoorziening die onder de Wmo 2007 zouden worden aangeduid met de term 'woonvoorziening', een term die binnen de Wmo 2015 ook gebruikt kan worden.

<u>Lid 2</u>
Ad a.
Er is geen aanleiding om het begrip ‘normale gebruik van de woning’ onder de Wmo anders uit te leggen dan onder de Wmo 2007 (en daarvoor de Wvg). Om deze reden is deze bepaling opgenomen in deze verordening. Uit de parlementaire geschiedenis van de Wmo 2007 blijkt dat maatschappelijke participatie een synoniem is voor het begrip ‘normale’ deelname aan

het maatschappelijke verkeer' en dat daaronder in ieder geval ‘het normale gebruik van de woning’ wordt verstaan (TK 2005-2006, 30 131, nr. 65). Noch de Wmo 2007 noch de parlementaire geschiedenis hiervan waren duidelijk wat verstaan moet worden onder het normale gebruik van de woning. Wel heeft de jurisprudentie invulling gegeven aan dat begrip. In de jurisprudentie wordt onder het normale gebruik van de woonruimte verstaan:

- De toegankelijkheid van de woning
- Het verrichten van elementaire woonfuncties:
- Het gebruik maken van de keuken
- Slapen, eten en lichaamsreiniging (CRvB 24-12-1999, 98/7777 WVG).
- Het doen van essentiële huishoudelijke werkzaamheden, zoals het doen van de was en het strijken en opbergen ervan.
- Het aan- en uitkleden, wassen en verschonen van een geheel van de verzorging door een cliënt afhankelijke baby.
- Dat kinderen zonder gevaar voor eigen gezondheid in de woonruimte kunnen spelen.

Ad b.
Deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen.

Ad c.
Een woonvoorziening voor het treffen van voorzieningen wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de Huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden.

Ad d.
Een woonvoorziening wordt niet verstrekt voor zover het voorzieningen betreft in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen en vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte. Dit zal gebeuren in nauw overleg en met afstemming met de woningbouwcorporaties, daar zij hier in het kader vanuit het woonhuisvestingsbeleid ook een verantwoordelijkheid in hebben.

Een uitzondering op deze bepaling is mogelijk een voorziening voor verhuizing, waarbij het gaat om de noodzaak tot het verhuizen en niet het verkrijgen van een tegemoetkoming hiervoor.

Ad e.
Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar ‘zin’ in heeft.
Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een andere, mindere of ongeschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen.
Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten ‘belangrijke reden’. Daarbij kan gedacht worden aan een verhuizing vanwege bijvoorbeeld het aanvaarden van werk elders.

Ad f.
Er wordt bij een persoon met beperkingen die verhuisd, er vanuit gegaan dat hij zoekt en verhuisd naar een woning die in relatie tot die beperkingen zo geschikt mogelijk is. Het is niet de bedoeling dat deze persoon verhuisd naar een ongeschikte woning en vervolgens een aanvraag voor een maatwerkvoorziening in het kader van wonen bij de gemeente indient. Met het begrip 'verhuizen' wordt hier overigens niet alleen gedoeld op een feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-/ huur- of erfpachtcontract, waarin wordt bepaald dat het gaat om een situatie waarin men in de betreffende woning zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben.
In het derde lid heeft het primaat van collectief vervoer een grondslag gekregen.

Ad Artikel 13. Inhoud beschikking

Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een persoonsgebonden budget.

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld 'mobiliteit' en niet 'een scootmobiel'.
Tweede, onder b, en derde lid, onder e: onder 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 21 lid 7 en artikel 2.1.4, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Ad Artikel 14. Regels voor PGB

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b van de wet). Met behoud van de motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op amendement Vroomen c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103.

Het tweede lid geeft aan dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

In de volgende leden wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 32) is vermeld dat

de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Daarbij geldt de verplichting voor eenieder die diensten verleent (ook iemand uit het sociaal netwerk) om voor aanvang van de dienstverlening over een verklaring omtrent het gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens te beschikken en die niet eerder is afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de organisatie, ondernemer of de cliënt ging werken.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.
Een pgb is gemiddeld genomen ook goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Het vijfde lid geeft regels voor de wijze van berekening van de hoogte en de bedragen voor pgb's voor afzonderlijke maatwerkvoorzieningen. Bij de onderdelen b tot en met f maakt de gemeente onderscheid tussen welke persoon de ondersteuning levert. Voor een vrijwilliger of persoon die niet is opgeleid voor de betreffende werkzaamheden, wordt bij het vaststellen van de hoogte van het pgb een lager tarief gehanteerd dan voor een daarvoor opgeleid persoon. Waar bijzondere deskundigheid is vereist, wordt in sommige gevallen nog weer een ander tarief gehanteerd. Het tarief wordt daarbij telkens bepaald op basis van het laagste tarief per uur, resultaat of dagdeel dat voor de te leveren hulp – rekening houdende met de kwalificaties van degenen die deze leveren – zou worden gehanteerd als deze door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder zou worden geleverd. Bij het bepalen van de hoogte van een pgb voor het bezoekbaar maken van een woning (onderdeel k) wordt rekening gehouden of de cliënt al dan niet gebruik zal maken van een erkende aannemer. In aanvulling hierop gelden op grond van het zesde lid voorwaarden waaronder de ontvanger van een pgb een voorziening kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale

netwerk. Hieruit kan volgen dat de cliënt in aanmerking komt voor een lager tarief dan berekend overeenkomstig het vijfde lid.

Ten aanzien van het zesde lid is van belang dat in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld). Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Ingeval ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd is voor gemeenten van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt (artikel 2.3.6, derde lid, van de wet).

Ad Artikel 15: Weigeringsgronden PGB

In artikel 15 is aangegeven dat een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt geweigerd indien aan één of meer van de in artikel 14 lid 3 gestelde voorwaarden niet is voldaan.

Ad Artikel 16. Controle

Op grond van artikel 2.1.3 vierde lid dienen in de verordening regels te worden gesteld over de bestrijding van ten onrechte ontvangen van maatwerkvoorzieningen of persoonsgebonden budget alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Ad Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Aan het 'bestrijden' van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's gaat een poging om dit te 'voorkomen' vooraf. Duidelijke informatie over enerzijds de rechten en plichten van de cliënt en anderzijds de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik spelen hierbij een belangrijke rol. Daarom is in het eerste lid een 'informatieplicht' voor het college opgenomen.

Het tweede, derde en vijfde lid bevatten een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een persoonsgebonden budget wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het persoonsgebonden budget nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het derde lid, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.
In het zevende lid zijn dan ook bepalingen opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Ad Artikel 18. Opschorting betaling uit het pgb

Met deze regeling wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, in combinatie met artikel 2, vierde lid, aanhef en onder e, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, en wordt beoogd misbruik en oneigenlijk gebruik van pgb's te bestrijden.
In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering (op grond van artikel 2, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015) of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit (op grond van artikel 2.3.10 van de wet). Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningsbeschikking. Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek enkel doen als een ernstig vermoeden is gerezen dat:
1) de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
2) de cliënt niet voldoet aan de aan het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden; of;
3) de cliënt het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de cliënt niet langer voldoende in staat is op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en – met inachtneming van de daarvoor geldende regels – de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming ten aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting. Verder kan er voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wet langdurige zorg.

Ad Artikel 19: Onderzoek naar de kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Net als artikel 17 betreft deze bepaling grotendeels een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.
Op grond van artikel 2.3.9 van de wet moet het college periodiek onderzoeken of er aanleiding is om een besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening of toekenning van een pgb te heroverwegen. Soms bestaat er echter twijfel over de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning. Het onderzoek in het kader van artikel 2.3.9 biedt dan onvoldoende houvast om hier goed na te kijken. Daarom is artikel 18 toegevoegd. Op grond van deze bepaling moet het college in aanvulling op het onderzoek overeenkomstig artikel 2.3.9 ook periodiek, al dan niet steekproefsgewijs onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van een cliënt of pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door de aanbieder. Het onderzoek kan onder meer bestaan uit: dossieronderzoek, bezoek aan de cliënt, bezoek aan de locatie waar de cliënt ondersteuning krijgt en gesprekken met de aanbieder.

Ad Artikel 20. Primaat van verhuizen

Het primaat van verhuizen vloeit voort uit de (gedachtegang) van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

Indien de kosten van een woningaanpassing hoger zijn dan € 5.000,- worden de belangen van een cliënt uitgebreid afgewogen, bijvoorbeeld een kostenvergelijking tussen verhuizen of aanpassen, sociale omstandigheden, is de cliënt huurder of eigenaar van een woning, is een passende (geschikte) woning beschikbaar etc. Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing).

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet of onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft. Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is, de kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen.

Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten

Ad Artikel 20 en artikel 21 Bijdrage in de kosten van een algemene voorziening, maatwerkvoorzieningen en pgb's

De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen en pgb's, bij verordening aangewezen algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de hulpverlener (hierna: bij verordening aangewezen algemene voorzieningen) enerzijds en algemene voorzieningen waarbij geen sprake is van een dergelijke duurzame hulpverleningsrelatie anderzijds.

Artikel 20

Voor een algemene voorziening waarbij geen sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie mag de gemeente de hoogte van de eigen bijdrage zelf bepalen tot maximaal de kostprijs. De gemeente moet van iedere algemene voorziening waarvoor een eigen bijdrage wordt gevraagd de hoogte van deze eigen bijdrage in de verordening opnemen. De gemeente kan er ook voor kiezen om bepaalde algemene voorzieningen wel onder het abonnementstarief te laten vallen. Daarbij zal de afweging moeten worden gemaakt of de kosten van het abonnementstarief niet te hoog zijn als de cliënt alleen gebruik maakt van de algemene voorziening. Ook bij algemene voorzieningen kan de gemeente ervoor kiezen om voor bepaalde inkomensgroepen een lagere eigen bijdrage te bepalen. Het is van belang dat voor het gebruik van algemene voorzieningen zo min mogelijk financiële drempels worden opgeworpen.

Artikel 21
Wanneer de gemeente ervoor kiest om een eigen bijdrage te heffen, geldt voor maatwerkvoorzieningen en pgb's een voor bij verordening aangewezen voorzieningen het abonnementstarief van in totaal maximaal € 19,00 per maand (lid één en twee).

In de gemeente Brunssum zijn geen bij verordening aangewezen algemene voorzieningen. Bij een bij verordening aangewezen algemene voorzieningen is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de hulpverlener hetgeen niet van toepassing is bij een algemene voorziening. Met ingang van 1 januari 2020 is de huishoudelijke toelageregeling, die als per verordening aan te wijzen voorziening kon worden gezien, beëindigd waardoor er geen per verordening toe te wijzen algemene voorzieningen meer aanwezig zijn. De gemeente heeft de mogelijkheid het bedrag van € 19,00 voor alle cliënten naar beneden bij te stellen of de eigen bijdrage voor bepaalde inkomenscategorieën op nihil te zetten.

In het derde lid is bepaald dat er geen eigen bijdrage verschuldigd is voor een rolstoel met cliëntgerichte aanpassingen. Hiermee wordt ook eventuele rijondersteuning voor de cliënt bedoeld. De duwondersteuning voor degene die de rolstoel duwt wordt niet als een cliëntgerichte aanpassing gezien. Deze ondersteuning is immers niet direct ter ondersteuning van de cliënt maar bijvoorbeeld van diens partner. De duwondersteuning wordt daarom gezien als een apart hulpmiddel waarvoor wel een bijdrage verschuldigd is.

De wet maakt een uitzondering voor de kosten van (collectief) vervoer, zowel in de vorm van een maatwerkvoorziening als in de vorm van algemene voorziening. De gemeente moet in de verordening aangeven of het (collectief) vervoer wel of niet onder het abonnementstarief valt. In lid vier is de eigen bijdrage in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer uitgezonderd van het abonnementstarief. De gemeente heeft in de verordening opgenomen hoe de kostprijs van een voorziening wordt bepaald. Daartoe is in lid 5 opgenomen de Landelijke Tariefindex (LTI) die met ingang van 2022 geldt. Het onder lid 4 vermelde tarief van € 0,85 per zone is hierop gebaseerd. De kostprijs wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling (bruikleen/lease, huur of koop (zesde lid sub c).

Vaststellen kostprijs
De wet verplicht tot het vaststellen van de kostprijs van een maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4a, zesde lid, van de wet), een bij verordening aangewezen algemene voorziening (artikel 2.1.4a, zesde lid, van de wet) en een algemene maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4, derde zesde lid, tweede slotzin, van de wet). Dat kan op drie manieren en deze zijn vastgelegd in tweede lid van artikel 20, en artikel 21, zesde lid (door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder).
In het nieuw toegevoegde zesde lid onder c van artikel 21 is opgenomen dat de kostprijs van een voorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing ook bepaald wordt door de wijze van verstrekken van de voorziening te weten bruikleen, huur of eigendom. Het is van belang dat de eigen bijdrage van € 19,00 per maand de kostprijs van de voorziening niet te boven mag gaan. Dit zal zeker bij de voorzieningen waar een dienst

wordt geleverd nooit het geval zijn. Het zou wel kunnen voorkomen bij een hulpmiddel of woningaanpassing. Wanneer deze in eigendom wordt verstrekt, kan er een moment komen dat de kostprijs is betaald. Het CAK ziet toe op het niet overschrijden van de kostprijs.
De gemeente mag voor die voorziening dan geen eigen bijdrage meer heffen.
Wanneer de voorziening in bruikleen of huur is verstrekt, kan de eigen bijdrage worden geheven zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt.

Voor de eigen bijdrage voor maatschappelijke opvang kan de gemeente een andere instantie aanwijzen dan het CAK. De gemeente kan bepalen dat een eigen bijdrage van de onderhoudsplichtige ouders is verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of woningaanpassing voor een minderjarige cliënt (achtste lid). Het CAK stelt de eigen bijdrage vast en int deze (lid 7).

HOOFDSTUK 5: Kwaliteit en veiligheid

Ad Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Algemeen

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door derden (aanbieders) laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden en de op grond van artikel 2.6.6, tweede lid, gestelde nadere regels in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.
Met artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is die nadere invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet om bij verordening regels te stellen ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan. Het artikel bepaalt aan welke eisen ten minste moet worden voldaan om een goede prijs-kwaliteitverhouding te borgen. Gemeenten kunnen meer zaken hieromtrent regelen; een uitputtende regeling is in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 niet bedoeld.

De regels hebben tot doel dat een vaste prijs of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur (artikel 2.1.1 van de wet) en de gecontracteerde aanbieders (artikel 3.1 van de wet).
Er wordt gerefereerd aan het begrip voorziening dat op grond van artikel 1.1.1 van de wet zowel een algemene voorziening als maatwerkvoorziening kan betekenen. Daarnaast ziet dit artikel enkel op diensten als onderdeel van een voorziening. Dat betekent een beperking van de reikwijdte. De eis voor de continuïteit, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 ziet enkel op diensten die in het kader van een maatwerkvoorziening wordt geleverd. Dit volgt uit artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet. Voor de volledigheid wordt vermeld dat het artikel alleen toeziet op overeenkomsten die het college sluit met derden over opdrachten in het kader van de uitvoering van deze wet. Het

toekennen van een subsidiebeschikking is niet het sluiten van een overeenkomst voor een opdracht voor een dienst. Artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en artikel 19 zien dan ook niet toe op subsidies. Denk hierbij aan veelal kleine welzijnssubsidies die een gemeente verstrekt aan bewoners of vrijwilligersorganisaties. Vanzelfsprekend kan het college bij de bepaling van het toe te kennen subsidiebedrag wel gebruik maken van de genoemde kostprijselementen.

Op grond van artikel 5.4, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dient het college voor het vaststellen van de vaste prijs of reële prijs rekening te houden met de vastgestelde kwaliteit van de dienst en de continuïteit in de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Met het derde lid van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt een vaste prijs of reële prijs nader gedefinieerd en geconcretiseerd, zodat kan worden beoordeeld of in redelijkheid de kostprijselementen zijn verdisconteerd in een reële prijs. De kostprijselementen waar het college ten minste een vaste prijs of reële prijs op moet baseren staan hierin vermeld en zijn opgenomen in het tweede en derde lid van artikel 19. Het betreft de kosten van de beroepskracht, redelijke overheadkosten en overige kostprijselementen. Voor de uitvoeringspraktijk zijn handreikingen[2] over de normering van kostprijselementen beschikbaar die colleges en aanbieders kunnen toepassen om te komen tot een reële prijs.

Een vaste prijs of reële prijs wordt onder andere gebaseerd op de kosten van de beroepskracht (artikel 3, derde lid, onderdeel a, – een beroepskracht is een natuurlijk persoon die de ondersteuning uitvoert; dit kan zowel een zelfstandige zonder personeel zijn als een werknemer), waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst. Het gaat hierbij onder meer om wettelijke verplichtingen als werkgeverspremies, wettelijke sociale verzekeringen en pensioenpremies, wettelijk verlof, wettelijke verplichtingen op het gebied van arbeidsomstandigheden en overige wettelijke verplichtingen die het leveren van de dienst met zich mee brengt. Als uitgangspunt geldt dat een aanbieder beroepskrachten inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden (de eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, zie artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet). Het college zal zich dus een beeld moeten vormen van de vereiste activiteiten en de daaraan verbonden reële kosten. Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd. In Nederland zijn immers bij veel aanbestedingen de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomsten van toepassing en daarmee gelden de bepalingen voor alle werknemers in de betreffende sector. Als op een beroepskracht geen collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is, omdat het bijvoorbeeld gaat om een zelfstandige zonder personeel of een buitenlandse aanbieder (Europese aanbesteding), wordt van colleges evengoed verwacht een reële kostprijs te

[2] Bijvoorbeeld Handreiking aanbesteding Wmo, de wet Basistarieven en als onderdeel daarvan het Hulpmiddel onderbouwing bepaling tarief. Publicatie ActiZ, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2013 en de Code verantwoordelijk marktgedrag thuisondersteuning (*Kamerstukken II* 2014/15, 34 104, nr. 70, blg-576970).

hanteren die qua arbeidsvoorwaarden gelijk is aan de positie van een werknemer (immers de gemeente is al gebonden aan één kwaliteitsniveau) en de wijze van kostprijsopbouw te motiveren. Bij een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst kan bij een Europese aanbesteding hetzelfde niveau aan arbeidsvoorwaarden worden geëist. Immers via de Wet arbeidsvoorwaarden grensoverschrijdende arbeid (Waga) waarmee de Europese Detacheringsrichtijn is omgezet in Nederlandse wetgeving, zijn de kernbepalingen van deze algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten ook van toepassing op gedetacheerde werknemers van dienstverleners uit andere EU-lidstaten die hier (tijdelijk) werken. Indien er geen sprake is van een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst en de werkgever geen partij is bij een afgesloten bedrijfstak-cao gelden de wettelijke minimumnormen zoals opgenomen in de Wet minimumloon en vakantiebijslag.

Naast de kosten van de beroepskracht is een reële prijs gebaseerd op directe en indirecte kostprijselementen als een redelijke mate van overheadkosten (derde lid, onderdeel b), een voor de sector reële mate van niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg (derde lid, onderdeel c), reis- en opleidingskosten (derde lid, onderdeel d), indexatie van loon en prijs binnen een overeenkomst (derde lid, onderdeel e) en kosten als gevolg van gemeentelijke eisen zoals rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen (derde lid, onderdeel f). Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing kunnen colleges en derden afspraken maken om bepaalde kostenverhogende activiteiten die niet aan de directe dienstverlening zijn gerelateerd zoals gemeentelijke rapportageverplichtingen niet meer te doen of de administratieve lasten terug te brengen. Dergelijke afspraken tussen het college en derden kunnen een reële prijs verlagen.
Het vaststellen van een reële prijs door het college sorteert pas effect als duidelijk is voor welk proces het college die prijs dient te gebruiken. De vastgestelde reële prijs dient daartoe zijn plaats te krijgen in de aanbestedingsprocedure en in de overeenkomst met de derde. Er moet na gunning nog een overeenkomst met de betrokken ondernemer worden gesloten. De mededeling van de gunningsbeslissing betekent immers nog niet dat een overeenkomst tot stand is gekomen (zie ook artikel 2:129 van de Aanbestedingswet 2012). Het college dient op grond van artikel 2.114, eerste lid, van de Aanbestedingswet 2012 en artikel 2.6.4, tweede lid, van de wet, de overheidsopdracht te gunnen op grond van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving. Overigens kan het college in afwijking van artikel 2.114, tweede lid, van de Aanbestedingswet 2012 een overheidsopdracht niet enkel op grond van het criterium de laagste prijs gunnen (artikel 2.6.4, derde lid, van de wet). Het college moet bij het criterium “economisch meest voordelige inschrijving” in de aankondiging van de opdracht bekendmaken welke nadere criteria hij toepast met het oog op de toepassing van dat criterium (artikel 2:115 van de Aanbestedingswet 2012). Die nadere criteria kunnen onder meer prijs en kwaliteit betreffen. De toepassing van het criterium “prijs” betekent dat de inschrijving met de laagste prijs het beste scoort op dat criterium. De vastgestelde reële prijs wordt opgenomen in de aankondiging of de aanbestedingsstukken als eis zodat een inschrijving geen prijs bevat die lager is dan de vastgestelde reële prijs. De vaststelling van de reële prijs betreft een besluit van het college ter voorbereiding op een privaatrechtelijke rechtshandeling (gunningsbeschikking)

waartegen geen beroep kan worden ingesteld (artikel 8:3 van de Awb). De reguliere rechtsbescherming bij aanbestedingsprocedures staat uiteraard gewoon open. Aan dit besluit moet een zorgvuldige afweging ten grondslag liggen (artikel 3:4 van de Awb). De inschrijvingen die niet voldoen aan de eis van de reële prijs zijn ongeldig. Het college dient ongeldige inschrijvingen ter zijde te leggen, de betrokken ondernemers komen niet meer in aanmerking voor de gunning. Het artikel vormt dus een toetsingskader voor het gunnen van de overheidsopdracht voor maatschappelijke ondersteuning en vult deze bevoegdheden op grond van de Aanbestedingswet 2012 nader in op grond van artikelen 2.6.4 en 2.6.6 van de wet. Het is dus van belang om de reële prijs goed en objectief te onderbouwen. Deze artikelen vormen een lex specialis ten opzichte van de algemene bevoegdheden van de Aanbestedingswet 2012. Artikel 5.4 maakt geen onderscheid tussen diensten in het kader van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening.

Eerste lid
In dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet, of een vaste prijs vaststelt of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is dan niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Tweede lid
Bij het vaststellen van de prijs dient het college rekening te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Derde lid
Het college moet de vaste prijs of de reële prijs minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijselementen. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Vierde lid
Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 22. Het vierde lid biedt het college de mogelijkheid om geen vaste of reële prijs te bepalen op basis van de genoemde kostprijselementen maar de bepaling van de hoogte van een reële prijs over te laten aan de inschrijvende partijen. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Vijfde lid
Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 22. Het college bepaalt met welke derde hij een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt verstaan een aanbieder, te weten een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die jegens het college gehouden is een voorziening te leveren (zie artikel 1.1.1 van de wet en artikel 1 van de toelichting bij deze verordening). Het overeenkomen van contracten is het primaat van het college. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt dan ook niet in de contractvrijheid van het gemeentebestuur. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

NB: Het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt in werking per 1 juni 2017. Het nieuwe artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (artikel 22 van de verordening) is van toepassing op opdrachten die na de inwerkingtreding van het besluit zijn aangekondigd (zie hoofdstuk 2.2 van de Aanbestedingswet 2012) of gegund (gunningsbeslissing).
Op bestaande overeenkomsten is het oude recht van toepassing, tenzij die overeenkomst eenzijdig wordt verlengd. Dit zal met name spelen bij een in de overeenkomst opgenomen bedingtot eenzijdige en ongewijzigde verlenging. Na de inwerkingtreding van het besluit kunnen deze bestaande overeenkomsten alleen worden voortgezet indien zij passen binnen het kader van artikel 5.4 (artikel 22 van de verordening).

Ad artikel 23. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Ad Artikel 24. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.
In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 24 dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

HOOFDSTUK 6: Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Ad Artikel 25. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente. De verordening moet in ieder geval voorzien in een procedure die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Hier is verder bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor de jaarlijkse blijk van waardering. Overeenkomstig de wet moet in de verordening in ieder geval een procedure vastgelegd worden die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht. Kort en goed komt het erop neer dat – met inachtneming van het bovenstaande – mantelzorgers van cliënten in de gemeente via een melding bij het college in aanmerking kunnen worden gebracht voor de jaarlijkse blijk van waardering (eerste lid). Onder andere ten aanzien van de meldingsprocedure kunnen het college nadere regels stellen (derde lid).

Ad Artikel 26. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling betreft een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. En als dat mogelijk is, in welke gevallen en in welke mate (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 140.

De tegemoetkoming kan op aanvraag worden verstrekt. De beslissing op een dergelijke aanvraag is een beschikking.

De tegemoetkoming kan een alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening of pgb. Hiervoor is wel vereist dat de cliënt zelf kiest voor een tegemoetkoming. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening of pgb en die tijdens het onderzoek naar de aanvraag de keuze krijgt om een tegemoetkoming te ontvangen voor de door hem gewenste voorziening. Deze tegemoetkoming is niet kostendekkend maar geeft de cliënt wel het voordeel dat hij zelf een bedrag in handen krijgt waarmee hij meer eigen regie heeft bij de inkoop van de gewenste voorziening. Indien hij het geld niet aanwendt voor dit doel, kan op grond van de subsidietitel van de Awb worden gehandhaafd. Indien hij later wederom een aanvraag zou doen voor maatschappelijke ondersteuning, zonder dat er nieuwe feiten of omstandigheden in zijn situatie zijn, kan deze aanvraag worden afgewezen op grond van de Awb onder verwijzing naar de eerdere beschikking ter verstrekking van de tegemoetkoming.

~~De hoogte van de tegemoetkoming wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (derde lid). Het college draagt er zorg voor dat de nieuwe bedragen voor iedereen kenbaar kunnen zijn (vierde lid).~~ Het college bepaald bij nadere regeling de bedragen voor de tegemoetkomingen en maakt deze kenbaar door middel van publicatie in het (elektronisch) gemeenteblad.

Op grond van het Addendum op het Beleidskader “op eigen kracht” is de wijze waarop tegemoetgekomen zal worden het verstrekken van bijzondere bijstand. Het college zal hiervoor een regeling treffen.

HOOFDSTUK 7: Klachten, medezeggenschap en inspraak

Ad Artikel 27. Klachtregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).
In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde

maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).
Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de klachtregelingen door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Ad Artikel 28. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.
In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.
In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).
In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd. De gemeente Brunssum betrekt ingezetenen van de gemeente door middel van consultatie van de SMO raad.

Ad Artikel 29. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet. Verwezen wordt naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo beleid als voor andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.
Het wordt aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven. Uitwerking van dergelijke regels van proceduretechnische en administratieve aard leent zich overeenkomstig lgr 2 van de *100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever* uitstekend voor delegatie aan het college.

HOOFDSTUK 8: Overgangsrecht en slotbepalingen

Ad Artikel 30. Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Ad Artikel 31. Nadere regels

Het college kan nadere regels stellen. Door deze gedelegeerde bevoegdheid kan verdere invulling worden gegeven aan het vastleggen van regelgeving omtrent de uitvoering van de wet, regelgeving en verordening.

Ad Artikel 32. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

In het tweede lid is overgangsrecht opgenomen voor lopende voorzieningen op basis van de oude verordening. In het derde lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening. In het vierde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de oude verordening worden afgedaan. Daarnaast bevat de wet nog overgangsrecht voor AWBZ cliënten die overgaan naar de Wmo en voor de doelgroep beschermd wonen (zie de artikelen 8.1 tot en met 8.4 van de wet). ~~Als laatste is in het vijfde lid de overgangsregeling opgenomen voor de per 1 januari 2020 beëindigde regeling huishoudelijke toelage, zoals opgenomen in Art. 19 lid 1 sub a jo. lid 2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2017.~~

Ad Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

Deze bepaling spreekt voor zich en wordt niet nader toegelicht.

VOORSTEL TOT WIJZIGINGING VERORDENING WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE BRUNSSUM 2020

2e Versie

WAS (Geldende Verordening 2020)	**WORDT** (Voorstel tot 1e wijziging van de geldende Verordening 2020)	**TOELICHTING** (Op de wijziging van de Verordening)
	HOOFDSTUK 1, ARTIKEL 1 Begripsbepalingen **Woningaanpassingen**: Bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan de woonruimte. Ze worden aard- en nagelvast aangebracht. **Woonvoorzieningen**: Woonvoorzieningen zijn roerende goederen. Ze zijn niet aard- en nagelvast. **Financiële tegemoetkoming:** Een geldbedrag dat een inwoner van Brunssum krijgt als niet kostendekkende (forfaitaire) tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een geïndiceerde voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren, bijvoorbeeld in de vorm van een verhuiskostenvergoeding. **Financiële tegemoetkoming meerkosten** heeft tot doel om mensen die meerkosten hebben in verband met hun beperking of chronisch probleem financieel te ondersteunen, waardoor zij zich kunnen handhaven in de samenleving **Primaat verhuizen:** Het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting (verhuiskostenvergoeding) heeft voorrang op een woningaanpassing en/of woonvoorziening.	Deze relevante begrippen worden toegevoegd en toegelicht in artikel 1 ter verduidelijking. Dit is het gevolg van het opnemen en/of wijzigen van artikelen waarop deze begrippen betrekking hebben.

HOOFDSTUK 1, ARTIKEL 2 Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen **Lid 2. De volgende maatwerkvoorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:** a. Hulp bij het huishouden b. Begeleiding (individueel, groep en dagbesteding) c. Vervoer (van en naar de dagbesteding) d. Taxi en Rolstoeltaxivervoer (collectief vraagafhankelijk vervoer) e. Kortdurend verblijf, logeeropvang, respijtzorg f. Hulpmiddelen g. Woningaanpassing h. Autoaanpassing	**HOOFDSTUK 1, ARTIKEL 2 Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen** **Lid 2. De volgende maatwerkvoorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:** a. Hulp bij het huishouden b. Begeleiding (individueel, groep en dagbesteding) c. Vervoer (van en naar de dagbesteding) d. Taxi en Rolstoeltaxivervoer (collectief vraagafhankelijk vervoer) e. Kortdurend verblijf, logeeropvang, respijtzorg f. Hulpmiddelen g. Woningaanpassing h. Verhuiskostenvergoeding i. Autoaanpassing	De maatwerkvoorziening verhuiskostenvergoeding wordt toegevoegd, daarop wordt artikel 2, lid 2 sub h. aangepast. Het geldende sub h. autoaanpassing verschuift naar sub i..
HOOFDSTUK 3, ARTIKEL 11 Criteria voor maatwerkvoorziening 1. Het college neemt het verslag als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening. 2. 2.Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening: a. ter compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet kan verminderen of wegnemen.	**HOOFDSTUK 3, ARTIKEL 11 Criteria voor maatwerkvoorziening** 1. Bij het beoordelen van de aanvraag voor een maatwerkvoorziening neemt het college het verslag van het onderzoek als uitgangspunt. 2. Alle mogelijkheden van de cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te regelen dat hij geen behoefte meer heeft aan maatwerkvoorzieningen, worden in het onderzoek eerst beoordeeld. 3. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening:	Hoofdstuk 3, de formulering en indeling van artikel 11 is aangepast vanuit het oogpunt van de leesbaarheid. Toegevoegd in lid 5 zijn specificaties van de maatwerkvoorzieningen (financiële tegemoetkomingen) zoals een verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning. De Verordening biedt zodoende een ‘kapstok’ naar de Nadere regels waarin de verhuiskostenvergoeding (Hoofdstuk 4, Artikel 17 lid 1 sub c) en het bezoekbaar maken van de woning nader is uitgewerkt (Hoofdstuk 4, artikel 17, lid 1 sub b).

i. op eigen kracht; ii. met gebruikelijke hulp; iii. met mantelzorg; iv. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk; of v. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen; of vi. met gebruikmaking van algemene voorzieningen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 7 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven; of b. ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet kan verminderen of wegnemen i. op eigen kracht; ii. met gebruikelijke hulp; iii. met mantelzorg; iv. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk; of	a. ter compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen kan verminderen of wegnemen. b. ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. 4. Bij de beoordeling van de aanvraag hanteert het college in aanvulling op de voorgaande leden in ieder geval de volgende uitgangspunten: a. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in Hoofdstuk 2, artikel 7 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt	In de huidig geldende Verordening zijn de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van de woning weggeschreven als tegemoetkomingen in de meerkosten. De tegemoetkoming in de meerkosten heeft het karakter van een inkomensondersteunende maatregel. Bij een tegemoetkoming in de meerkosten hoeft er voorafgaand aan de toekenning geen onderzoek te worden uitgevoerd en dient de tegemoetkoming ook niet als compensatie in de zelfredzaamheid of participatie. In de praktijk blijkt echter dat de verhuiskostenvergoeding niet wordt toegepast als tegemoetkoming in de meerkosten, maar als (financiële) maatwerkvoorziening (ook wel genoemd financiële tegemoetkoming). Team WMO kent de verhuiskostenvergoeding namelijk toe: a. na een onderzoek; en b. met als doel compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt. Voorgesteld wordt de regels hierop aan te passen. De verhuiskostenvergoeding is in dit artikel een forfaitair (vooraf vastgesteld) bedrag. Een nadere uitwerking hiervan is

v. met gebruikmaking van algemene voorzieningen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 7 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving. 3. Voor alle maatwerkvoorzieningen geldt bovendien dat deze naar objectieve maatstaven gemeten, als de goedkoopst adequaat wordt aangemerkt. 4. Voor de maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid en participatie geldt bovendien dat deze voorziening langdurig noodzakelijk dient te zijn; 5. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid of participatie. 6. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte	gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. b. De maatwerkvoorziening is een compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie. c. het college kent in beginsel, naar objectieve maatstaven gemeten, de goedkoopst adequate voorziening toe; d. De maatwerkvoorziening dient langdurig noodzakelijk te zijn; e. Er is geen sprake van voorzienbaarheid. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid of participatie. f. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven, tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt	opgenomen in de Nadere regels (zie lid 5, sub c.).

maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven, a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen; b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer compensatie biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.	zijn toe te rekenen, de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of als de eerder verstrekte voorziening niet langer compensatie biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning. 5. Een cliënt komt enkel in aanmerking voor een financiële maatwerkvoorziening voor zover: a. hiermee naar oordeel van het college een passende bijdrage wordt geleverd aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven, en b. het betreft een van de volgende voorzieningen: 1°. Verhuiskostenvergoeding; 2°. Bezoekbaar maken van een woning. c. de hoogte van de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning wordt bij nadere regels bepaald.	
HOOFDSTUK 3, Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015 3. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in	**HOOFDSTUK 3, Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015** 3. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5	Om oneigenlijk gebruik van de verhuiskostenvergoeding te voorkomen, wordt voorgesteld aan artikel 17, lid 3 sub f toe te voegen.

artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat: a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid; b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen; c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten; d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt.	of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat: a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid; b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen; c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten; d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt. f. Indien binnen een periode van twee jaar nadat de verhuiskostenvergoeding is verleend, de verhuizing en herinrichting niet heeft plaatsgevonden, is het college bevoegd het recht op de tegemoetkoming in te trekken.	
	HOOFDSTUK 3, ARTIKEL 20 Primaat van verhuizen Vanaf de start van de melding wordt het alternatief van verhuizen (primaat van verhuizen) meegenomen indien de overwogen woningaanpassing(en) naar verwachting duurder zal/zullen zijn dan € 5.000,- . Bij de bepaling van de kosten van de woningaanpassing(en) wordt rekening gehouden met de voorzieningen die nu en binnen afzienbare tijd noodzakelijk zijn.	**2e Versie** Artikel 20 in Hoofdstuk **3** is nieuw toegevoegd als ‘kapstok’ voor het toepassen van het primaat van verhuizen. In de praktijk is behoefte aan regels voor het toepassen van dit primaat met een grensbedrag als ‘handvat’. Indien de kosten van een woningaanpassing hoger zijn dan € 5.000 worden belangen van een cliënt uitgebreid getoetst, bijvoorbeeld een kostenvergelijking tussen verhuizen of aanpassen, sociale omstandigheden, etc.

		Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing). De combinatie van dubbele woningaanpassingen komen in de praktijk steeds meer voor en middels het grensbedrag kan deze casuïstiek nauwgezetter worden behandeld. Woonvoorzieningen worden verstrekt om beperkingen bij het normale gebruik van de woning te compenseren. Het normale gebruik van de woonruimte omvat de elementaire woonfuncties, dat zijn de activiteiten die de gemiddelde bewoner in zijn woning in elk geval verricht. Het gaat daarbij om eten bereiden, slapen en lichaamsreiniging, en essentiële huishoudelijke werkzaamheden, zoals kleding wassen, en het aan- en uitkleden, wassen en verschonen van een geheel van zijn verzorger(s) afhankelijk kind. Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding). Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate

		voorziening te verstrekken. Voorwaarde om voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting. Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft. Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is, de kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen. Of een woning aangepast wordt, is mede afhankelijk van de vraag of aangepaste of geschikte woningen beschikbaar zijn, van de sociale omstandigheden maar ook van de beoordeling of aanpassingen technisch uitvoerbaar zijn en welke voorziening de goedkoopst adequate is. Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten **Artikel 20. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, met uitzondering van de bij verordening aangewezen algemene voorzieningen.** 1. Een cliënt is een bijdrage verschuldigd in de kosten voor het gebruik van: a. De was- en strijkservice, ter hoogte van het bedrag per gewassen en/of gestreken was. b. De wijkbelbus: abonnement € 1,75 per maand en een ritprijs van € 1,80 c. De boodschappenplus bus: abonnement € 3,50 per maand en per activiteit wordt een vergoeding gevraagd. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit; d. Dagopvang (huiskamertref), de bijdrage bedraagt € 1,60 per deelname. e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening, de bijdrage bedraagt € 5,50 per hoofdgerecht en € 0,75 per voorgerecht en € 0,75 voor een nagerecht. f. Beweegprogramma's, een bijdrage per maand. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit.	**HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten** **Artikel 20. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, met uitzondering van de bij verordening aangewezen algemene voorzieningen.** 1. Een cliënt is een bijdrage verschuldigd in de kosten voor het gebruik van: a. De was- en strijkservice, ter hoogte van het bedrag per gewassen en/of gestreken was. b. De wijkbelbus: abonnement € 1,75 per maand en een ritprijs van € 1,80 c. De boodschappenplus bus: abonnement € 3,50 per maand en per activiteit wordt een vergoeding gevraagd. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit; d. Dagopvang (huiskamertref), de bijdrage bedraagt € 1,60 per deelname. e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening, de bijdrage bedraagt € 5,65 per hoofdgerecht en € 0,90 per voorgerecht en € 0,75 voor een nagerecht. f. Beweegprogramma's, een bijdrage per maand. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit.	Een aanpassing van de tarieven voor de bijdrage van de maaltijdvoorziening waarvan de kostprijs wordt verhoogd in 2022. Met de aanpassing van deze twee tarieven wordt de kostprijs niet overstegen.

HOOFDSTUK 4, Artikel 21. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen 4. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet bedraagt de hoogte van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) € 0,80 per zone, waarbij tevens altijd een opstapzone ad € 0,80 in rekening wordt gebracht. 5. De in het vierde lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2019 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand de ontwikkeling van de NEA-index.	**HOOFDSTUK 4, Artikel 21. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen** 4. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet bedraagt de hoogte van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) € 0,85 per zone, waarbij tevens altijd een opstapzone ad € 0,85 in rekening wordt gebracht. 5. De in het vierde lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2022 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand de ontwikkeling van de LTI-index.	Uit overleg van Omnibuzz met alle betrokken gemeenten in 2020 blijkt dat er veel draagvlak is voor het in lijn brengen van de tarieven voor collectief vraagafhankelijk vervoer met die van het openbaar Vervoer (OV) in Limburg. De gemeenten in regio Zuid-Limburg, waaronder de gemeente Brunssum hanteren al klanttarieven die daar bij aansluiten. In het OV wordt de Landelijke Tariefindex (LTI) gehanteerd. Door vanaf 1-1-2022 dezelfde index toe te passen als in het OV wordt de relatie met het OV-tarief structureel gewaarborgd.
HOOFDSTUK 6, ARTIKEL 26. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen 1. Het college kan in overeenstemming met het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, op aanvraag aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming verstrekken ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. 2. De tegemoetkoming voor:	**HOOFDSTUK 6, ARTIKEL 26 Financiële tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen** 1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2.1.7 van de wet verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben. 2. De financiële tegemoetkoming meerkosten kan in ieder geval worden verstrekt voor de meerkosten voor een voorziening, dan wel een	Artikel 26, Financiële tegemoetkoming in de meerkosten zoals opgenomen in de geldende Verordening wordt opgesplitst. De verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning valt in de gewijzigde situatie onder Artikel 11 (Hoofdstuk 3) omdat het een maatwerkvoorziening betreft. Onder artikel 26 valt o.a. nog de financiële tegemoetkoming meerkosten ten aanzien van sportbeoefening. Dit betreft namelijk geen maatwerkvoorziening, daardoor is er

a. aanschaf en onderhoud van een sportrolstoel; b. het bezoekbaar maken van een woning; c. de ondersteuning gericht op verhuizing. 3. De in het tweede lid genoemde tegemoetkoming in de meerkosten worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand van ontwikkeling van de consumentenprijsindex. De berekende bedragen worden naar beneden afgerond op een veelvoud van € 0,2. 4. Als toepassing is gegeven aan het vorige lid, draagt het college zorg voor de kenbaarheid van de laatstelijk in de plaats gestelde bedragen. 5. Het college zorgt voor de kenbaarheid van de gestelde bedragen bij nadere regeling.	aanpassing aan een voorziening voor sportbeoefening. 3. De hoogte van de financiële tegemoetkoming meerkosten voor een sportvoorziening/rolstoel wordt bij nadere regels bepaald.	bij de toegang geen uitgebreid onderzoek nodig en daarover is de cliënt geen eigen bijdrage verschuldigd. In de Nadere regels wordt de hoogte van de financiële tegemoetkoming in de meerkosten bepaald (lid 3).

Wijzigingen van de artikelsgewijze toelichting op de Verordening

Hoofdstuk 3

1. **Ad Artikel 11. Criteria voor maatwerkvoorziening wordt als volgt gewijzigd:**

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in deze Wmo centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van

geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

~~Het tweede lid is gebaseerd op artikel 2.3.5, derde en vierde lid, van de wet. Het gebruik van 'of' tussen de twee onderdelen van het tweede lid maakt duidelijk dat deze onderdelen niet cumulatief zijn bedoeld.~~

In lid ~~3~~ 4 van dit artikel is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een compenserende voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de belanghebbende bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst compenserend geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid. Sub c. van het vierde ~~Het derde~~ lid kan er bijvoorbeeld toe leiden dat als maatwerkvoorziening niet een woningaanpassing wordt verstrekt maar een verhuisverkostengoeding (zie in dit artikel het vijfde lid, sub b.). De woningaanpassing kan dermate kostbaar zijn dat het college het primaat van verhuizing hanteert (zie artikel 20 in Hoofdstuk 3).

In lid 4 sub d. wordt onder langdurig noodzakelijk verstaan:

a. Noodzakelijk om de beperkingen te compenseren, hetgeen uit medisch advies dient te blijken; en
b. Langdurig noodzakelijk: de cliënt moet voor langere tijd aangewezen zijn op de desbetreffende voorziening. Voor langere tijd betekent dat wie tijdelijk beperkingen ondervindt niet voor een voorziening in aanmerking komt.

In de WMO-verordening kan de gemeenteraad bepalen dat een voorziening slechts kan worden toegekend indien deze langdurig noodzakelijk is.

Lid ~~5~~4 sub e.

In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluiter is:

“Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen.”

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip ‘voorzienbaarheid’ in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 8, derde lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is – of kan worden – beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24).

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de ‘voorzienbaarheid’ een rol speelt. Het ~~vijfde~~ vierde lid sub e. voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als ‘kan-bepaling’ vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag[1]

In de WMO-verordening kan de gemeenteraad bepalen dat een voorziening slechts kan worden toegekend indien deze langdurig noodzakelijk is.

Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding), zie hiertoe het vijfde lid. Een financiële tegemoetkoming is een maatwerkvoorziening, hetgeen betekent dat op basis van onderzoek wordt bepaald of de of deze voorziening passend is bij de (situatie van de) cliënt. Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate voorziening te verstrekken. Voorwaarde om

[1] Zie in dit kader ook de uitspraak van de CRvB van 22 augustus 2018, waarin de CRvB oordeelt dat de Wmo 2015, evenals de Wmo deed, ruimte biedt om van burgers te eisen dat zij bij het doen van een aanschaf of bij een verhuizing rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling hiervan. De Wmo 2015 biedt echter evenmin als de Wmo ruimte, zo stelt de CRvB verder, om van de burger te eisen dat hij preventief maatregelen treft en investeringen doet die tot doel hebben te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden leiden tot een beroep op deze wet. De op deze uitleg gebaseerde overwegingen in het bestreden besluit zijn daarom ondeugdelijk (ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting.

2. **Ad Artikel 20. Primaat van verhuizen, toe te voegen:**

Het primaat van verhuizen vloeit voort uit de (gedachtegang) van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

Indien de kosten van een woningaanpassing hoger zijn dan € 5.000,- worden de belangen van een cliënt uitgebreid afgewogen, bijvoorbeeld een kostenvergelijking tussen verhuizen of aanpassen, sociale omstandigheden, is de cliënt huurder of eigenaar van een woning, is een passende (geschikte) woning beschikbaar etc. Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing).

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet of onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft. Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is, de kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen.

Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

Hoofdstuk 4

3. Ad Artikel 21, de 4e alinea komt als volgt te luiden:

De wet maakt een uitzondering voor de kosten van (collectief) vervoer, zowel in de vorm van een maatwerkvoorziening als in de vorm van algemene voorziening. De gemeente moet in de verordening aangeven of het (collectief) vervoer wel of niet onder het abonnementstarief valt. In lid vier is de eigen bijdrage in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer uitgezonderd van het abonnementstarief. De gemeente heeft in de verordening opgenomen (zie lid 4 en 5) hoe de kostprijs van een voorziening wordt bepaald. Daartoe is in lid 5 opgenomen de Landelijke Tariefindex (LTI) die met ingang van 2022 geldt. Het onder lid 4 vermelde tarief van € 0,85 per zone is hierop gebaseerd. De kostprijs wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling (bruikleen/lease, huur of koop (zesde lid sub c).

Hoofdstuk 6

4. **Ad Artikel 26. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen, komt de 4e alinea te luiden:**

Het college bepaald bij nadere regeling de bedragen voor de tegemoetkomingen en maakt deze kenbaar door middel van publicatie in het (elektronisch) gemeenteblad.

SMO-Raad Brunssum

Brunssum, 27 oktober 2021

L.S.

De SMO Raad heeft zich maandagavond gebogen over de tekst (was/wordtlijst) van het voorstel tot wijziging van de verordening wet Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Brunssum.
Er zijn principiële vragen besproken, waarover wij nu informeel aan de beleidsafdeling WMO om uitleg vragen.

Op zich zien we een verhuiskostenvergoeding als één van de mogelijkheden om aan de vraag van de burger die een probleem heeft met de mobiliteit in of met de toegankelijkheid tot zijn woning. Dat het dan om een maatwerkvoorziening gaat is juist.

Toch zien we in de nota dat een verhuiskostenvergoeding een antwoord van de Gemeente kan zijn op een aanvraag van de burger om woningaanpassing. Met de ervaring sinds 2015 dat de rechter bij herhaling heeft gesteld dat een lumpsum voorziening niet in de plaats mag komen van een maatwerkvoorziening, vragen wij ons af of een antwoord van de Gemeente dat geen direct antwoord is op de vraag van de Burger (de Burger vraagt om een appel en krijgt een peer voorgehouden) door de rechter zal worden geaccepteerd. De SMO Raad heeft onvoldoende juridische kennis in huis om deze vraag te beantwoorden. Wij nemen aan dat in het voorstel aan het College een juridisch advies is bijgevoegd of dat in ieder geval juristen er naar hebben gekeken en zouden daar graag de tekst van inzien c.q. over geïnformeerd worden.

Bij een aanvraag voor een woningaanpassing boven een (geschatte?) begroting van € 5000,- , wordt het primaat van verhuizen dus “automatisch” meegenomen in de overweging. Met het kostenniveau dat nu in de woningbouw geldt, lijkt het de SMO Raad dat er zo werkende nog slechts geringe aanpassingen vergoed gaan worden (verhoogde toiletpot wel, maar traplift ???). Om niet te vaak in discussie met cliënten te hoeven gaan en ook vanwege het huizenmarktprobleem stellen wij voor het bedrag te verruimen naar € 10.000,-

Als dan het alternatief van verhuizen wordt besproken , is de vraag van de SMO Raad hoe realistisch dit is in de huidige woningmarkt. Wij gaan als SMO Raad geen onafhankelijk onderzoek starten naar de beschikbaarheid van aangepaste woningen in Brunssum, maar verwachten dat in het kader van dit voorstel door de beleidsafdeling WMO voor het College onderzoek is gedaan naar c.q. een beschrijving van de woningmarkt in Brunssum (met name voor wat de betreft de woningcorporaties) is gedaan/bijgevoegd. Ook hiervan willen wij graag de gegevens c.q. de tekst ontvangen.

Wij zijn op de hoogte van de problematiek veroorzaakt door de wijziging van het abonnementstarief WMO. Wij weten dat het voor de gemeentes een probleem is om hier een passend antwoord op te geven. De Rijksoverheid laat hier de Gemeentes in de steek (Zie Monitor Abonnementstarief WMO ,Tweede rapportage 2020)

Als de verhuiskostenvergoeding met primaat voor een verhuizing een antwoord op de problematiek van het abonnementstarief WMO moet zijn, dan zijn wij bang dat de Gemeente Brunssum binnenkort door de rechter wordt gecorrigeerd.

Graag ontvangen wij de gevraagde gegevens c.q. documentatie. Zo nodig kunnen we mondeling overleggen op 4 november tijdens onze maandelijks bestuursvergadering van 11.00 -12.30,. U kunt een afspraak maken via onze secretaris.
Wij zullen proberen om een afgerond advies voor de vergadering van het College op 9 november gereed te hebben.
Het onderwerp is te belangrijk om nu met stoom en kokend water in een eng tijdspad te wringen.

Namens de SMO-Raad Brunssum,
Met vriendelijke groet,
Albert Houkes, secretaris SMO-Raad Brunssum
Boskriek 27
6444DK Brunssum
Tel. 06-42316443
Email: alberthoukes@gmail.com
www.smoraadbrunssum.nl

gemeente Brunssum

SMO-Raad Brunssum
De heer A. Houkes
Boskriek 27
6444 DK BRUNSSUM

Datum 3 november 2021
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2000722/2000834

Onderwerp Informeel advies SMO-raad inzake wijziging Verordening Wmo 2020 per 1-1-2022

Geachte Leden van de SMO-Raad Brunssum,

Dank voor uw informeel advies op de voorgenomen wijziging van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020. Wij beantwoorden uw vragen en/of suggesties middels een schriftelijke toelichting hieronder. Die is afgestemd met onze juridisch adviseur en strategisch beleidsmedewerker van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed.

Vraag van de SMO-Raad

Toch zien we in de nota dat een verhuiskostenvergoeding een antwoord van de Gemeente kan zijn op een aanvraag van de burger om woningaanpassing. Met de ervaring sinds 2015 dat de rechter bij herhaling heeft gesteld dat een lumpsum voorziening niet in de plaats mag komen van een maatwerkvoorziening, vragen wij ons af of een antwoord van de Gemeente dat geen direct antwoord is op de vraag van de Burger (de Burger vraagt om een appel en krijgt een peer voorgehouden) door de rechter zal worden geaccepteerd. De SMO Raad heeft onvoldoende juridische kennis in huis om deze vraag te beantwoorden. Wij nemen aan dat in het voorstel aan het College een juridisch advies is bijgevoegd of dat in ieder geval juristen er naar hebben gekeken en zouden daar graag de tekst van inzien c.q. over geïnformeerd worden.

Antwoord gemeente Brunssum

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) biedt gemeenten de mogelijkheid om een financiële tegemoetkoming in de verhuiskosten toe te kennen in de vorm van een forfaitair bedrag. Een cliënt krijgt hierdoor een tegemoetkoming in de kosten voor verhuizen en/of de herinrichting van de woning. De definitie van maatwerkvoorziening in de wet is daar ruim genoeg voor. De wet stelt wel als voorwaarde dat de financiële tegemoetkoming een passende bijdrage moet leveren aan de zelfredzaamheid en participatie van de aanvrager (CRvB 12-2-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:395 en CRvB 12-2-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:396, CRvB 27-3-2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1166). Een financiële tegemoetkoming is geen lumpsum voorziening.

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Raadhuisplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

parkstad stadsregio limburg

Ondertekend op: 03-11-2021 16:23
Ondertekend door:
Trix Huizinga
Reden: Digitaal ondertekend

Vraag van de SMO-Raad
Bij een aanvraag voor een woningaanpassing boven een (geschatte?) begroting van € 5000,--, wordt het primaat van verhuizen dus “automatisch” meegenomen in de overweging. Met het kostenniveau dat nu in de woningbouw geldt, lijkt het de SMO Raad dat er zo werkende nog slechts geringe aanpassingen vergoed gaan worden (verhoogde toiletpot wel, maar traplift ???). Om niet te vaak in discussie met cliënten te hoeven gaan en ook vanwege het huizenmarktprobleem stellen wij voor het bedrag te verruimen naar € 10.000,-

Antwoord gemeente Brunssum
Het primaat van verhuizen geldt in principe al (ongeacht de voorgestelde wijziging). Dit vloeit namelijk voort uit de (gedachtegang) van de Wet WMO. Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen.

De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan. Het college moet onderzoeken of het primaat van verhuizen aan de cliënt mag worden tegengeworpen, gelet op de individuele omstandigheden van cliënt (CRvB 31-08-2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR6619).

Bij iedere casus moet het college de belangen afwegen en beoordelen of het primaat van verhuizen een compenserende voorziening is (ook als niet het niet expliciet in de Verordening wordt genoemd). Factoren waarop getoetst kan worden bij de belangenafweging zijn bijvoorbeeld:
o De aanwezigheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen.
o Kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.
o De volkshuisvestelijke factor kan een rol spelen.
o Woning moet binnen een medisch aanvaardbare termijn beschikbaar zijn.
o Sociale omstandigheden.
o Afstemming met andere voorzieningen.
o De werksituatie.
o Verandering in woonlasten.
o Is cliënt huurder of eigenaar van de woning.
o De wil van cliënt om te verhuizen.
o Overige specifieke omstandigheden.

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet/onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Door een bedrag van € 5.000[1] te hanteren als grens voor het toepassen van het primaat van verhuizen hebben de maatwerkers bij de toegang een concreet handvat.

---

[1] In Brunssum komen dubbele woningaanpassingen steeds meer voor. Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing).

Namelijk, zijn de kosten van de gevraagde woonvoorziening lager dan dat bedrag, dan blijft het primaat van verhuizen buiten beschouwing en hoeft er geen uitgebreid onderzoek plaats te vinden. Volgens jurisprudentie mag je een dergelijke begrenzing vastleggen in de Verordening, zie bijvoorbeeld Rechtbank Amsterdam 4-8-2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:4627.

Een begrenzing is in de geldende Verordening niet vastgelegd. Een bedrag van € 10.000 wordt te hoog geacht als begrenzing, in verband met de kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.

Vraag van de SMO-Raad

Als dan het alternatief van verhuizen wordt besproken, is de vraag van de SMO Raad hoe realistisch dit is in de huidige woningmarkt. Wij gaan als SMO Raad geen onafhankelijk onderzoek starten naar de beschikbaarheid van aangepaste woningen in Brunssum, maar verwachten dat in het kader van dit voorstel door de beleidsafdeling WMO voor het College onderzoek is gedaan naar c.q. een beschrijving van de woningmarkt in Brunssum (met name voor wat de betreft de woningcorporaties) is gedaan/bijgevoegd. Ook hiervan willen wij graag de gegevens c.q. de tekst ontvangen.

Antwoord gemeente Brunssum

Eén van de factoren die moet worden meegenomen in de belangenafweging voor het toepassen van het verhuisprimaat is de aanwezigheid van geschikte woningen, die binnen een medisch aanvaardbare termijn beschikbaar zijn. Blijken er binnen een medisch aanvaardbare termijn geen geschikte woningen beschikbaar te zijn, dan kan dat ertoe leiden dat het verhuisprimaat niet mag worden toegepast.

Gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties werken samen aan de beschikbaarheid van passende en betaalbare woningen. In de prestatieafspraken worden afspraken vastgelegd omtrent de beschikbaarheid, kwaliteit en vastgoedtransitie (koop/verkoop van woningen) en betaalbaarheid van sociale huurwoningen. Het doel van alle partijen is om voldoende en passend aanbod te bieden voor kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking.

In het belang van de huurders en uit oogpunt van efficiency, werken woningcorporaties constructief samen bij de uitvoering van het Wmo-beleid. Er worden afspraken gemaakt over het matchen van vrijkomend geschikt aanbod van toe-en doorgankelijke en aangepaste woningen met woningzoekenden met een Wmo-indicatie of het (mee-)financieren van (collectieve) woningaanpassingen.

Als vertrekpunt voor de ambities voor de beschikbaarheid van voldoende woningen voor mensen met een zorgvraag of mobiliteitsbeperking, is in onderstaande tabel 1 het totale woningbezit van de corporaties in Brunssum naar geschiktheid weergegeven, dit is een zogenaamde 0-meting.

Daartoe is de methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT) toegepast. Een korte toelichting op deze methodiek is hieronder opgenomen.

Toegankelijkheid sociale huurwoningaanbod corporaties Brunssum per peildatum 01-01-2020*						
	Goedkoop	Betaalbaar 1	Betaalbaar 2	Duur	Geliberaliseerd	TOTAAL
BAT 1: Wandelstok geschikt	2	27	0	0	0	**29**
BAT 2: Rollator geschikt	11	166	8	9	38	**232**
BAT 3: Rolstoelgeschikt	0	51	31	75	9	**166**
BAT 4: Zorggeschikt	0	0	1	7	0	**8**
TOTAAL	**13**	**244**	**40**	**91**	**47**	**435**

*Tabel 1, opgave wonen en zorg in beeld excl. huurwoningaanbod van Weller. Bron: Samen aan de slag in Brunssum, meerjarig kader prestatieafspraken 2021-2025.

Door vergrijzing en extramuralisering wordt de vraag van minder mobiele klanten naar geschikte toe- en doorgankelijke woningen groter. Om het ‘langer thuis wonen’ voor minder mobiele klanten te faciliteren zorgen we voor voldoende passende woningen voor deze huishoudens. We bouwen hiervoor nieuwe woningen en maken bestaande woningen geschikt. Ook werken we samen met zorgpartners om specifieke zorgwoningen te realiseren.

Gemeente, Woningcorporaties en huurdersorganisaties vinden het belangrijk goed zicht te hebben op de opgave die rond wonen met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag op ons af komt. Corporaties beoordelen daarom hun woningaanbod op geschiktheid volgens de (op maat gemaakte) methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT). Hiermee ontstaat een beter en gezamenlijk beeld van de geschiktheid van de bestaande woningvoorraad voor huishoudens met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag.

Naast inzicht in de geschiktheid van het huidige aanbod voor huishoudens met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag, willen deze partijen (gedifferentieerd) inzicht in de vraagontwikkeling van deze doelgroepen.

Ze onderzoeken daarom de ontwikkeling van deze vraag, en zetten dit af tegen de beschikbaarheid van passende woningen binnen het werkgebied. Zo ontstaat beeld bij (het ontstaan van) tekorten.

Met deze inzichten maken we afspraken over het vaststellen en gezamenlijk oppakken van de opgaven. Deze afspraken leggen we in een aanvulling vast in dit meerjarig kader prestatieafspraken 2021-2025.

Aanvullend op de aantallen uit de 0-meting (zie tabel 1) zijn in 2021 beschikbaar:

De corporaties maken de toegankelijkheid en zorggeschiktheid van hun woningaanbod inzichtelijk. Hiervoor beoordelen we de corporatiewoningen volgens de methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT). In de bijlage is een toelichting en een voorlopig overzicht van het aantal woningen naar BAT-score opgenomen.	Corporaties			
Door nieuwbouw en renovatie voegen we toegankelijke woningen toe aan het woningaanbod. In het prestatiejaar verwachten we het volgend aantal woningen naar BAT-score toe te voegen.	Wonen Zuid	Weller*	Wonen Limburg	Vincio Wonen
BAT-score 1: Wandelstokgeschikt. Gelijkvloerse woning.	00	00	00	00
BAT-score 2: Rollator bewoonbaar	64	00	00	00
BAT-score 3: Rolstoel bewoonbaar	00	00	25	00
BAT-score 4: Verpleegzorg thuis. Extra ruime rolstoelwoning.	00	11	00	00
De corporaties doen onderzoek naar de ontwikkeling van zorgvragers in het sociale huursegment. De uitkomsten worden opgeleverd in het rapport "Wonen en Zorg in Balans". Voor de regio Parkstad Limburg is door ABF het rapport " Verkenning wonen met zorg 2019-2040" opgeleverd. De stadsregio laat in 2020 een verkenning naar de opgave rond wonen met zorg uitvoeren. In 2021 bespreken we de uitkomsten van deze onderzoeken en stellen we (op hoofdlijnen) de kwantitatieve en kwalitatieve transitieopgave voor wonen en zorg vast.	Corporaties Gemeente Huurdersorganisaties			

Tabel 2, Bron: Prestatieafspraken Brunssum jaarschijf 2021.

Er is in 2021 sprake van een toename van zorggeschikte woningen, omdat de nieuwbouw in de huur hier vooral in voorziet, mede met het oog op een vergrijzende bevolking, ofschoon deze woningen ook geschikt zijn voor (nog) niet 'zorgbehoeftigen'. Met het oog op de verwachte demografische krimp worden vooral portieketagewoningen gesloopt en vervangen door geringere aantallen levensloopbestendige woningen.

Met deze toelichting vertrouwen wij erop u voldoende geïnformeerd te hebben en zien wij uw formeel advies graag tegemoet. Indien gewenst, zijn we echter graag bereid ook mondeling een nadere toelichting te geven.

Namens het college van burgemeester en wethouders Brunssum,

Krachtens mandaat,

Hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Trix Huizinga

SMO-Raad Brunssum

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444AT BRUNSSUM

Datum: 08 november 2021
Betreft: Advies inzake de voorgenomen wijziging van de verordening Wmo gemeente Brunssum 2020

Geacht college,

Wij, de SMO-Raad Brunssum, zijn in overleg geweest met uw beleidsambtenaren inzake een voorgestelde wijziging van de verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Brunssum 2020. Wij ontvingen hiertoe de was/wordtlijst die wij doornamen en waarop wij, als een informeel advies, een aantal opmerkingen plaatsten en vragen stelden (zie deze link).
Hierop ontvingen wij in dank, naar de ondertekening zegt een mede namens u opgesteld antwoord c.q. toelichting (zie deze link).

De SMO-Raad heeft de antwoorden tot zich genomen maar moet vaststellen (nog) niet veel wijzer te zijn geworden. De antwoorden op onze vragen inzake juridische juistheid worden min of meer afdoende beantwoord, op onze overige vragen, vooral op die inzake de trigger en het voorhanden hebben van geschikte woningen zijn wij minder tevreden.

Wij hebben het onderwerp benaderd vanuit de blik van de burger c.q. cliënt en menen te moeten concluderen dat de voorgestelde wijziging van de verordening het begrip voor die burger verre van zich houdt.
In uw toelichting is sprake van een aantal factoren waarop bij de belangenafwegingen getoetst *kan* worden; dat begrip “kan” vinden wij hier te vaag en zou vervangen moeten worden door *moet*, daarbij er van uitgaand dat deze begrippen zijn, dan wel worden benoemd in de verordening. Indien dat niet zo is zouden deze afwegingen daar wel deel van uit moeten maken. De burger, lijkt ons, moet er ook iets van kunnen vinden en door zo’n begrip als “kan” in de verordening op te nemen zou de maatwerker te gemakkelijk een beroep kunnen doen op deze vaagheid. Ook kan en mag de verhuiskostenvergoeding niet als stok achter de deur worden gebruikt; de maatwerker kan het aanbieden van de verhuizing niet gebruiken om bij weigering de woningaanpassing niet te accepteren c.q. te vergoeden.

Verder blijven wij, kijkend naar de al maar stijgende kosten van aanpassingen en verbouwingen , een bedrag van € 10.000,- een beter signaal vinden om het denkproces naar een eventuele verhuizing te triggeren. In de tabellen over de aangepaste woningen lijkt ons dat de niveau’s BAT 1 en BAT 2 snel zijn bereikt, daar is in de meeste gevallen geen €

5.000,- voor nodig, en met een iets van de norm afwijkende traplift zit je al vlug boven de € 5000,- (in- of exclusief B.T.W.?).
Pas als er sprake is van geheel rolstoel- c.q. zorggeschikt maken zou er sprake kunnen zijn van verhuizingsgedachten, misschien zouden die omstandigheden (iemand komt in een rolstoel terecht dan wel moet de cliënt nader te omschrijven zware externe zorg gaan ontvangen) zelfs een betere en acceptabeler trigger zijn dan een min of meer willekeurig genomen bedrag.
Door het bedrag te verhogen zou het woningbestand van goed aangepaste woningen in de toekomst ook sneller vermeerderd worden, hetgeen het aanbod van dit soort woningen in de toekomst steeds ruimer maakt. Door dit aanbod te verruimen kan men bij het toewijzen van woningen, ook en vooral bij aanvang of tegen het einde van wooncarrières, putten uit een bredere voorraad van terdege aangepaste woningen.

De in de toelichting bijgevoegde tabellen maken ons niet duidelijk of u op elk gewenst moment kunt beschikken over die woningen of dat men hier afhankelijk is van lopende huurcontacten of dergelijke.
Ook verwonderen ons de verschillen in de tabellen, in 2020 “beschikt” men over 435 “toegankelijke” woningen excl. Weller, in 2021 over slechts 90 inclusief Weller. Elders lezen wij dat de woningen in de tweede tabel in 2021 zijn toegevoegd, maar dat geeft de aanhef boven de tweede tabel, *“Aanvullend op de aantallen uit de 0-meting (zie tabel 1) zijn in 2021 beschikbaar: (tabel2)*, niet duidelijk weer. Moeten we nu lezen dat de in tabel 2 genoemde woningen “vrij” beschikbaar zijn in 2021 of zijn deze 90 woningen in 2021 toegevoegd aan de tabel 1 uit 2020?

Wij vragen ons in dit verband ook nog af in hoeverre wetgeving een eventuele bijdrage van de cliënt in de weg staat; kan op geen enkele manier een methodiek gevonden worden waarin een reële bijdrage in de kosten mogelijk is (waarbij we ons beseffen dat de vraag wat reëel is de zaak gelijk weer bemoeilijkt)?

In grote lijnen kunnen wij positief adviseren in het toevoegen een verhuisvergoeding aan de voorzieningen vanuit de Wmo, en gaan er daarbij van uit dat de opdracht die de maatwerkers meekrijgen gericht is op hulp aan de burgers en dat niet alleen het financiële plaatje daarbij op het netvlies gebrand is.
We hopen dat u ons meer duidelijkheid kunt verschaffen over enkele klemmende zaken door het beantwoorden van bovenstaande vragen.

Wij spreken de hoop uit dat ons advies een bijdrage kan leveren aan uw beleid om de verordeningen Wmo duurzaam te verbeteren.

Namens de SMO-Raad Brunssum,
Albert Houkes, secretaris SMO-Raad Brunssum
Adres Secretariaat:
Boskriek 27
6444 DK Brunssum
Tel. 0642316443
Mail: alberthoukes@gmail.com
www.smoraadbrunssum.nl

gemeente Brunssum

De heer A. Houkes
Boskriek 27
6444 DK BRUNSSUM

Datum 8 november 2021
Uw kenmerk Uw brief d.d. 08 november 2021

Ons kenmerk 2000722/2001336

Onderwerp Formeel advies SMO-raad inzake wijziging Verordening Wmo 2020 per 1-1-2022

Geachte Leden van de SMO-Raad Brunssum,

Dank voor uw formeel advies op de voorgenomen wijzigingen van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 (hierna: Verordening). U concludeert in grote lijnen positief te adviseren in het toevoegen van regels ten aanzien van een verhuiskostenvergoeding in de Verordening. U vraagt echter nog verduidelijking van enkele zaken. Middels deze brief lichten wij deze vragen en/of opmerkingen nader toe. Die is afgestemd met onze juridisch adviseur en strategisch beleidsmedewerker van de afdeling Ruimtelijke Ordening en Vastgoed. Zij zijn graag bereid om ook een mondelinge toelichting te geven, indien dit is gewenst.

Echter, alvorens over te gaan tot een nadere toelichting, laten wij u weten ons niet te herkennen in uw conclusie dat met de voorliggende wijzigingen van de Verordening onvoldoende begrip wordt getoond voor de burgers van Brunssum. Wij betreuren dit en beweren het tegendeel, met het verduidelijken en begrenzen van het primaat van verhuizen beogen we namelijk:

- Transparantie en duidelijkheid naar de inwoners toe;
- Vereenvoudiging van de procedure voor cliënten door beperkt(er) onderzoek zonder toepassing van het primaat van verhuizen bij woningaanpassingen < € 5.000,--;
- Uitgebreid onderzoek en belangenafweging, in samenspraak met de cliënten, als het primaat van verhuizen geldt (> € 5.000,--). Hieruit blijkt dat niet zonder meer tot verhuizen wordt besloten. Op basis van zorgvuldige overwegingen wordt er wel of juist niet tot verhuizen over gegaan. Wij wijzen u hierbij op de factor die ook meeweegt: de wil van de cliënt om te verhuizen.
- Bewaking van een doelmatige inzet van publieke middelen ten behoeve van alle inwoners.

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

parkstad stadsregio limburg

Hierna volgt een toelichting op uw opmerkingen en/of de gestelde vragen:

Vraag/opmerking van de SMO-Raad Brunssum

In uw toelichting is sprake van een aantal factoren waarop bij de belangenafwegingen getoetst *kan* worden; dat begrip “kan” vinden wij hier te vaag en zou vervangen moeten worden door *moet*, daarbij er van uitgaand dat deze begrippen zijn, dan wel worden benoemd in de verordening. Indien dat niet zo is zouden deze afwegingen daar wel deel van uit moeten maken. De burger, lijkt ons, moet er ook iets van kunnen vinden en door zo’n begrip als “kan” in de verordening op te nemen zou de maatwerker te gemakkelijk een beroep kunnen doen op deze vaagheid. Ook kan en mag de verhuiskostenvergoeding niet als stok achter de deur worden gebruikt; de maatwerker kan het aanbieden van de verhuizing niet gebruiken om bij weigering de woningaanpassing niet te accepteren c.q. te vergoeden.

Antwoord van de gemeente Brunssum

In onze reactie op het informeel advies is opgenomen dat het college in de huidige situatie bij iedere casus de belangen *moet* afwegen en beoordelen of het primaat van verhuizen een compenserende voorziening is. Dit gebeurd aan de hand van de eerder genoemde factoren zoals de aanwezigheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen. Deze factoren *kunnen* maar moeten niet persé allemaal worden onderzocht. Indien uit onderzoek blijkt dat er geen aangepaste of eenvoudig aan te passen woning (binnen redelijke termijn) beschikbaar is, spelen de andere factoren geen rol. Het primaat van verhuizen is in dan geen optie en het college zal overgaan tot een woningaanpassing.

Vraag/opmerking van de SMO-Raad Brunssum

Verder blijven wij, kijkend naar de al maar stijgende kosten van aanpassingen en verbouwingen , een bedrag van € 10.000,- een beter signaal vinden om het denkproces naar een eventuele verhuizing te triggeren.

Antwoord van de gemeente Brunssum

Gemeenten kunnen zelf bepalen welk bedrag ze hanteren als maatstaf voor de begrenzing van het primaat van verhuizen. Omliggende gemeenten hanteren bijvoorbeeld € 6.000 (Kerkrade), € 6.500 (Beekdaelen en Simpelveld). In verband met kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen wordt een bedrag van € 10.000 te hoog geacht als begrenzing en een bedrag van € 5.000 redelijk.

Vraag/opmerking van de SMO-Raad Brunssum

De in de toelichting bijgevoegde tabellen maken ons niet duidelijk of u op elk gewenst moment kunt beschikken over die woningen of dat men hier afhankelijk is van lopende huurcontacten of dergelijke.

Ook verwonderen ons de verschillen in de tabellen, in 2020 “beschikt” men over 435 “toegankelijke” woningen excl. Weller, in 2021 over slechts 90 inclusief Weller. Elders lezen wij dat de woningen in de tweede tabel in 2021 zijn toegevoegd, maar dat geeft de aanhef boven de tweede tabel, *“Aanvullend op de aantallen uit de 0-meting (zie tabel 1) zijn in 2021 beschikbaar: (tabel2)*, niet duidelijk weer. Moeten we nu lezen dat de in tabel 2 genoemde woningen “vrij” beschikbaar zijn in 2021 of zijn deze 90 woningen in 2021 toegevoegd aan de tabel 1 uit 2020?

Antwoord van de gemeente Brunssum

De woningen in tabel 1 (de 0-meting) zijn aanwezig, maar niet vrij beschikbaar. Dat is afhankelijk van de mutatiegraad, dit is het aantal woningen dat vrij komt (zie ook hierna). Tabel 2 bevat nieuwbouw, deze woningen zijn vrij beschikbaar. De toekomstige huurders zijn daar nog niet bekend.

Afhankelijk van de hulpvraag/zorgbehoefte wordt gekeken naar wat nodig is voor de cliënt en wat op dat moment het meest passend en beschikbaar is. Dit is mede afhankelijk van nieuwbouw en de mutatiegraad van (aangepaste) woningen. De mutatiegraad is het percentage woningen dat jaarlijks direct 'vrij' beschikbaar Dit percentage kan bijv. per woningcorporatie, per woningtype, per huurklasse en wijk verschillen. Het gaat om maatwerk tussen wat de cliënt nodig heeft en wat beschikbaar is, hierop is helaas geen eenvoudig, eenduidig antwoord te geven.

Vraag/opmerking van de SMO-Raad Brunssum

Wij vragen ons in dit verband ook nog af in hoeverre wetgeving een eventuele bijdrage van de cliënt in de weg staat; kan op geen enkele manier een methodiek gevonden worden waarin een reële bijdrage in de kosten mogelijk is (waarbij we ons beseffen dat de vraag wat reëel is de zaak gelijk weer bemoeilijkt)?

Antwoord van de gemeente Brunssum

De gedachte vanuit de Wmo is dat de gemeente een cliënt voorziet in de goedkoopst passende (adequate) voorziening. Een eventuele bijdrage die een cliënt zelf doet in de kosten voor een woningaanpassing, is wettelijk toegestaan.

Wij vertrouwen erop u met deze toelichting voldoende geïnformeerd te hebben. De beleidsmedewerker Wmo zal middels een persoonlijk onderhoud nog nadere toelichting geven, indien gewenst.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

krachtens mandaat,

Hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Trix Huizinga

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001517
Gemeentebladnr.	: 2021/100
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Lissy Hoeve-Böskes, van
Bereikbaar onder	: lissy.hoeve@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Servie L'Espoir
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Brunssum

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De aanleiding voor wijziging van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 (hierna Verordening 2020) is:

1. Een handvat bieden aan de beleidsuitvoering bij woningaanpassingen door begrenzing van het primaat van verhuizen.

2. Het onderscheiden van de financiële maatwerkvoorzieningen en de financiële tegemoetkoming in de meerkosten om aan te sluiten bij de uitvoeringspraktijk. En het voorkomen van oneigenlijk gebruik van de financiële maatwerkvoorziening verhuiskostenvergoeding.

3. Het wijzigen van de index voor collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) bij Omnibuzz, per 1-1-2022. De klanttarieven zijn gebaseerd op deze index.

4. Het actualiseren van de bijdrage van een maaltijdvergoeding, per 1-1-2022.

b. Huidige situatie/probleemstelling

1. Primaat van verhuizen

Het primaat van verhuizen vloeit voort uit de (gedachtegang) van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

In de geldende Verordening 2020 is geen limiet (bedrag) opgenomen voor het primaat van verhuizen. Dit betekent dat bij de beleidsuitvoering iedere aanvraag voor een woningaanpassing uitgebreid getoetst dient te worden, ook al gaat het om een eenvoudige voorziening of aanpassing. In de huidige uitvoeringspraktijk wegen de Maatwerkers bij de Toegang de belangen van de cliënt uitgebreid af, rekening houdend met de individuele omstandigheden. Daarbij toetsen ze diverse factoren zoals onder andere:

- sociale omstandigheden van de cliënt;
- de beschikbaarheid van een (aangepaste) woning binnen aanvaardbare tijd;
- is de cliënt huurder of eigenaar van de woning;

- de wil van de cliënt om te verhuizen;
- kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.

Indien een begrenzing wordt toegepast van € 5.000,00 blijven woonvoorzieningen die minder kosten buiten beschouwing van het primaat van verhuizen en hoeft er bij de Toegang geen uitgebreid onderzoek plaats te vinden. Dit grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing). De combinatie van dubbele woningaanpassingen komen in de praktijk namelijk steeds meer voor en middels het grensbedrag kan deze casuïstiek nauwgezetter worden behandeld.

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet of onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding). Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate voorziening te verstrekken. Voorwaarde om voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting. Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft.

Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is. De kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen. Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

> U wordt voorgesteld het primaat van verhuizen met een grensbedrag van € 5.000,00 op te nemen in Hoofdstuk 3, artikel 20 van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 (hierna: Verordening 2022), zie bijlage 2.

2. Financiële maatwerkvoorzieningen en de financiële tegemoetkoming in de meerkosten

In de geldende Verordening 2020 zijn de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van de woning opgenomen als tegemoetkomingen in de meerkosten. De tegemoetkoming in de meerkosten heeft het karakter van een inkomensondersteunende maatregel. Bij een tegemoetkoming in de meerkosten hoeft er voorafgaand aan de toekenning geen onderzoek te worden uitgevoerd en dient de tegemoetkoming ook niet als compensatie in de zelfredzaamheid of participatie.

In de praktijk blijkt echter dat de verhuiskostenvergoeding niet wordt toegepast als tegemoetkoming in de meerkosten, maar als (financiële) maatwerkvoorziening, ook wel genoemd financiële tegemoetkoming. Team WMO kent de verhuiskostenvergoeding namelijk toe ten eerste na een onderzoek en ten tweede met als doel compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt. Om de regels te laten aansluiten aan de uitvoeringspraktijk, wordt u voorgesteld de regels aan te passen.

> U wordt derhalve voorgesteld in de Verordening 2022:
>
> - Aanvullend op te nemen in Hoofdstuk 1, artikel 2, lid 2 sub h. verhuiskostenvergoeding. Om te verduidelijken dat een verhuiskostenvergoeding onder de beschikbare maatwerkvoorzieningen valt.

- Aan te passen Hoofdstuk 3, artikel 11. De formulering en indeling van dit artikel zijn namelijk gewijzigd, vanuit het oogpunt van leesbaarheid.
    - Daarnaast toe te voegen aan artikel 11, lid 5, sub b de volgende financiële maatwerkvoorzieningen:
        - Verhuiskostenvergoeding;
        - Bezoekbaar maken van een woning.
    - Toe te voegen aan artikel 11, lid 5, sub c dat de hoogte van de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning bij Nadere regels wordt bepaald.

Het bezoekbaar maken van een woning en ondersteuning gericht op verhuizing is opgenomen in de geldende Verordening 2020 in Hoofdstuk 6, artikel 26, lid 2 sub b en c. De hiervoor vermelde wijziging heeft echter tot gevolg dat artikel 26 dient te worden aangepast. Onder dit artikel vallen immers alleen financiële tegemoetkomingen in de meerkosten.

Voorgesteld wordt de financiële tegemoetkoming meerkosten ten aanzien van sportbeoefening op te nemen. Dit betreft namelijk geen maatwerkvoorziening en kan een cliënt enige compensatie bieden in de kosten voor sportbeoefening. Er is dan bij de toegang geen uitgebreid onderzoek nodig en de cliënt is geen eigen bijdrage verschuldigd. In de Nadere regels wordt de hoogte van de financiële tegemoetkoming in de meerkosten bepaald. De formulering en indeling van artikel 26 is ook vanuit het oogpunt van de leesbaarheid aangepast.

Derhalve wordt u voorgesteld artikel 26 aan te passen, zoals opgenomen in de (concept) Verordening 2022 (bijlage 2).

Daarnaast is ter voorkoming van oneigenlijk gebruik van een verhuiskostenvergoeding (financiële maatwerkvoorziening) een aanvullende bepaling in de Verordening nodig. Zodat het college bevoegd is het recht op tegemoetkoming in te trekken indien de verhuizing en herinrichting niet heeft plaatsgevonden binnen een periode van twee jaar na verlening van de verhuiskostenvergoeding.

U wordt voorgesteld hiertoe artikel 17, lid 3 aan te passen, zoals opgenomen in de (concept) Verordening 2022 (bijlage 2).

3. Het wijzigen van de index voor collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) bij Omnibuzz, per 1-1-2022

Uit overleg van Omnibuzz met alle betrokken gemeenten in 2020 blijkt dat er veel draagvlak is voor het in lijn brengen van de tarieven voor CVV met die van het openbaar Vervoer (OV) in Limburg. Doorgaans wordt gesteld dat de kosten voor een klant van Omnibuzz om zich te verplaatsen vergelijkbaar moeten zijn met de kosten van dezelfde verplaatsing met het OV.

In het OV wordt de Landelijke Tariefindex (LTI) gehanteerd, voor 2022 is dit 2,12%. In de geldende Verordening 2020 wordt nog de NEA index gehanteerd. Door vanaf 1-1-2022 dezelfde (LTI) index toe te passen als in het OV wordt de relatie met het OV-tarief structureel gewaarborgd. De gemeenten in de regio Zuid-Limburg, waaronder de gemeente Brunssum hanteren al klanttarieven die daar bij aansluiten. Onder andere de Parkstad gemeenten: Beekdaelen, Kerkrade, Heerlen en Simpelveld leggen de aanpassing van de NEA index naar de LTI index in december 2021 aan hun gemeenteraad voor.

Daarnaast bevordert deze aanpassing de uniformering van de klanttarieven voor het CVV in de provincie Limburg. Binnen de samenwerking met Omnibuzz lijkt uniformiteit in de klanttarieven een logisch uitgangspunt. De kwaliteit en beschikbaarheid van het vervoer zijn immers voor alle klanten gelijk, ongeacht de gemeente waarin deze woonachtig is. Ook wordt een lappendeken aan tarieven voorkomen. Dit zorgt voor gelijkheid en eenduidigheid in de communicatie.

U wordt voorgesteld de LTI index toe te passen, dit betekent dat klanten in 2022 voor het CVV € 0,85 per zone gaan betalen (dit was € 0,83 per zone in 2021). En hierop in de Verordening 2022 Hoofdstuk 4, artikel 21, lid 4 en 5 aan te passen (zie bijlage 2).

4. Het wijzigen van de bijdrage van een maaltijdvergoeding, per 1-1-2022

In de geldende Verordening 2020, Hoofdstuk 4, artikel 20 zijn tarieven opgenomen voor algemene voorzieningen zoals de maaltijdvoorziening. De tarieven voor de bijdrage die gebruikers van de maaltijdvoorziening betalen, bedragen maximaal de kostprijs. Echter, in 2022 stijgt de kostprijs van het hoofdgerecht met € 0,15 van € 5,50 (2021) naar € 5,65 (2022). En het voorgerecht stijgt met

€ 0,15 van € 0,75 (2021) naar € 0,90 in 2022.

U wordt voorgesteld hierop in de Verordening 2022, Hoofdstuk 4, artikel 20, lid 1 sub e aan te passen, zie bijlage 2.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Met de voorgestelde wijzigingen (zie 2b) willen we de Verordening 2022 actualiseren met betrekking tot de uitvoering van beleid en het actualiseren van de tarieven voor het CVV en de maaltijdvergoeding.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

De geldende Verordening 2020 heeft uw raad op 10 december 2019 vastgesteld (gemeentebladnr. 2019/77 en registratienummer 939891).

2. traject tot dusverre

Aan de SMO-Raad Brunssum is advies gevraagd over de voorgenomen wijzigingen van de Verordening 2020, op basis van de WAS - WORDT tabel (zie bijlage 1). Op basis daarvan hebben zij een informeel advies gegeven en nadere toelichting gevraagd (zie bijlage 3). Na een nadere toelichting en beantwoording van de vragen aan de SMO-Raad, middels een brief (zie bijlage 4.) heeft de SMO-Raad een formeel advies afgegeven (zie bijlage 5). En adviseren zij in grote lijnen positief ten aanzien van het toevoegen van een verhuisvergoeding aan de voorzieningen vanuit de Wmo (zie bijlage 5). Bijlage 6 betreft de antwoordbrief van het college op de reactie van de SMO raad.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Ten behoeve van de beleidsuitvoering en het actualiseren van de index van de klanttarieven voor het CVV en de tarieven voor de maaltijdvoorziening wordt voorgesteld de Verordening 2020 aan te passen. Het college heeft de wijzigingen verwerkt in voorliggend raadsvoorstel en concept raadsbesluit en concept Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 (zie bijlage 2). Uw gemeenteraad heeft de bevoegdheid de Verordening 2022 vast te stellen, op grond van de Gemeentewet (artikelen 147 en 149) en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (artikel 2.1.3.).

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Gemeentewet

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Het voorstel past binnen de integrale visie op het sociaal domein van Brunssum, conform Kadernota (masterplan) sociaal domein 'Wij zijn Brunssum'. En binnen de visie 'Samen zijn wij Brunssum, wonen, werken en leven'.

gemeente Brunssum

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

De wijzigingen van de Verordening 2022 passen binnen de Programmabegroting 2022, daarin is namelijk opgenomen:

- Ten behoeve van verhuis- en inrichtingskosten € 73.950 (Product 660001/434314). Dit is naar verwachting afdoende, gelet op de realisatie in 2020 van ca. 24% en in 2021 ca. 4% (peildatum 28-10-2021).
- Een indexering van tarieven (zoals de eigen bijdrage voor CVV) die nagenoeg overeenkomt met de LTI index die Omnibuzz hanteert (2,12%) in 2022. Hierdoor is geen wijziging nodig in de begroting 2022. Het budget van product 660004/838206 bedraagt € 111.493,00 (baten).
- De financiële gevolgen van de verhoging van de eigen bijdrage voor een maaltijdvergoeding is beperkt voor de gebruikers. Dit tarief bedraagt maximaal de kostprijs. Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeente, CMWW ontvangt de eigen bijdragen ter dekking van de kosten voor de maaltijden.

c. Argumenten en overwegingen

De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

Door toepassing van dezelfde (LTI) index als in het OV wordt de relatie met het OV-tarief structureel gewaarborgd, hiervoor is veel draagvlak bij de betrokken gemeenten. Daarnaast kunnen daardoor uniforme tarieven voor het CVV worden toegepast door Omnibuzz. De kwaliteit en beschikbaarheid van het vervoer zijn immers voor alle klanten gelijk, ongeacht de gemeente waarin deze woonachtig is.

d. Opties en keuze

U kunt ervoor kiezen om geen begrenzing (bedrag van € 5.000,-) of een ander bedrag toe te passen voor het primaat van verhuizen.

De reden dat een begrenzing van € 5.000,- voorligt bij het primaat van verhuizen betekent dat bij de beleidsuitvoering bij een eenvoudige aanvraag voor een woningaanpassing < € 5.000,- geen uitgebreide belangenafweging hoeft plaats te vinden. Dit vereenvoudigt de procedure en is praktisch in de afhandeling voor zowel de cliënt als de uitvoeringspraktijk. Het grensbedrag > € 5.000,-- wordt redelijk geacht vanuit het oogpunt van kostenvergelijk tussen een woningaanpassing en verhuizing. Met bewaking van een doelmatige inzet van publieke middelen ten behoeve van alle inwoners.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/100
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 2001517

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021./100;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 november 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;
gelet op het bepaalde in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en artikel 147 en artikel 149 van de Gemeentewet;

Besluit:

I. De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 in te trekken.
II. De Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Verordening
Wet maatschappelijke ondersteuning
Gemeente Brunssum
2022

2e Versie (de rode tekst/wijzigingen zijn aangepast in zwart)

Versie definitief (4 november 2021)

Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020

De raad van de gemeente Brunssum:

gelezen het voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 16 november 2021;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste tot en met vierde lid, en zesde lid, 2.1.4a, eerste, tweede, vijfde en zesde lid, 2.1.4b, tweede lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 5.4 van het uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

gelet op de door de raad van de Gemeente Brunssum vastgestelde ~~Addendum op het Beleidskader 'Op eigen kracht' 2014 t/m 2017 en het~~ Masterplan sociaal domein "Wij zijn Brunssum".
overwegende dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan; dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

b e s l u i t:

vast te stellen de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022.

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
   - algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten;
   - andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
   - bijdrage: bijdrage als bedoeld in de artikelen 2.1.4 en 2.1.4a van de wet;
   - financiële tegemoetkoming: een geldbedrag dat een inwoner van Brunssum krijgt als niet kostendekkende (forfaitaire) tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een geïndiceerde voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren, zoals een verhuiskostenvergoeding;
   - financiële tegemoetkoming meerkosten: een financiële tegemoetkoming die tot doel heeft om mensen die meerkosten hebben in verband met hun beperking of chronisch probleem financieel te ondersteunen, waardoor zij zich kunnen handhaven in de samenleving;
   - gesprek: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
   - primaat van verhuizen: het verstrekken van een voorziening voor verhuizing inrichting (verhuiskostenvergoeding) heeft voorrang op een woningaanpassing en/of woonvoorziening;
   - voorliggende voorziening: algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag wordt tegemoetgekomen;
   - wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
   - woningaanpassingen: bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan de woonruimte. Ze worden aard- en nagelvast aangebracht;
   - woonvoorzieningen: woonvoorzieningen zijn roerende goederen, ze zijn niet aard- en nagelvast.
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader of deels worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet, het uitvoeringsbesluit en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Artikel 2. Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen

1. De volgende algemene voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
   a. Was- en strijkservice
   b. Wijkbelbus
   c. Boodschappenplusbus
   d. Dagopvang (huiskamertref)
   e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening
   f. Beweegprogramma's
   g. De scootmobiel- en rolstoelpool

h. Algemeen maatschappelijk werk
i. Open inloop (algemeen en GGZ)

2. De volgende maatwerkvoorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
   a. Hulp bij het huishouden
   b. Begeleiding (individueel, groep en dagbesteding)
   c. Vervoer (van en naar de dagbesteding)
   d. Taxi en Rolstoeltaxivervoer (collectief vraagafhankelijk vervoer)
   e. Kortdurend verblijf, logeeropvang, respijtzorg
   f. Hulpmiddelen
   g. Woningaanpassing
   h. Verhuiskostenvergoeding
   i. Autoaanpassing

HOOFDSTUK 2: Melding onderzoek en aanvraag

Artikel 3. Procedureregels aanvraag maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Het college bepaalt met inachtneming van de artikelen 2.3.1 tot en met 2.3.5 van de wet bij nadere regeling op welke wijze in samenspraak met de cliënt wordt vastgesteld of de cliënt voor een voorziening voor opvang of beschermd wonen in aanmerking komt.

Artikel 4. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
3. In spoedeisende gevallen, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet, verstrekt het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 5. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 6. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met hem een afspraak voor een gesprek.
2. Voor of tijdens het gesprek verschaft de cliënt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college hiervoor nodig zijn en waarover de cliënt op dat moment redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De cliënt verstrekt in ieder geval een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.

Artikel 7. Gesprek en onderzoek

1. Het college onderzoekt in een gesprek tussen deskundigen en de degene door of namens wie de melding is gedaan, dan wel diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig:
   a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
   b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
   c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen

gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;

f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening, zoals opgenomen in het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet, of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

g. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;

h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;

i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 van de wet verschuldigd zal zijn, en

j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.

2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 6, vierde lid, aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid.
3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 8. Advisering

1. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of bij gebruikelijke hulp diens relevante huisgenoten:
   a. Op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen.
   b. Op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.
2. Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:
   a. Het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 7 is gevoerd.
   b. Het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 7 heeft gevoerd, maar waarvan de

medische omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden.
c. Het college dat overigens gewenst vindt.

Artikel 9. Verslag

1. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek.
2. Na het gesprek verstrekt het college aan de cliënt zo spoedig mogelijk een verslag van de uitkomsten van het onderzoek.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen kunnen door of namens de cliënt aan het verslag worden toegevoegd voordat de cliënt of diens vertegenwoordiger het verslag tekent voor gezien.

HOOFDSTUK 3: Maatwerkvoorziening

Artikel 10. Aanvraag

1. Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Het college kan een ondertekend verslag van het gesprek aanmerken als aanvraag als de cliënt dat op het verslag heeft aangegeven.

Artikel 11. Criteria voor maatwerkvoorziening

1. Bij het beoordelen van de aanvraag voor een maatwerkvoorziening neemt het college het verslag van het onderzoek als uitgangspunt.
2. Alle mogelijkheden van de cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te regelen dat hij geen behoefte meer heeft aan maatwerkvoorzieningen, worden in het onderzoek eerst beoordeeld.
3. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening:
a. ter compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen kan verminderen of wegnemen.
b. ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving van de cliënt met psychische of psychosociale problemen en de cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen.
4. Bij de beoordeling van de aanvraag hanteert het college in aanvulling op de voorgaande leden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

a. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in Hoofdstuk 2, artikel 7 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
b. De maatwerkvoorziening is een compensatie van de beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen, als gevolg waarvan cliënt niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie.
c. het college kent in beginsel, naar objectieve maatstaven gemeten, de goedkoopst adequate voorziening toe;
d. De maatwerkvoorziening dient langdurig noodzakelijk te zijn;
e. Er is geen sprake van voorzienbaarheid. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot zelfredzaamheid of participatie.
f. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven, tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten, of als de eerder verstrekte voorziening niet langer compensatie biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

5. Een cliënt komt enkel in aanmerking voor een financiële maatwerkvoorziening voor zover:
a. hiermee naar oordeel van het college een passende bijdrage wordt geleverd aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven, en
b. het betreft een van de volgende voorzieningen:
1°. Verhuiskostenvergoeding;
2°. Bezoekbaar maken van een woning.
c. de hoogte van de verhuiskostenvergoeding en het bezoekbaar maken van een woning wordt bij nadere regels bepaald.

Artikel 12. Weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
a. Voor zover met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat.

b. Voor zover de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk de beperkingen kan wegnemen.
c. Voor zover de cliënt met gebruikmaking van algemene voorzieningen de beperkingen kan wegnemen.
d. Indien de voorziening voor een persoon als cliënt algemeen gebruikelijk is;
e. als cliënt geen ingezetene is van de gemeente Brunssum, met uitzondering van beschermd wonen en opvang;
f. als het een voorziening betreft die de cliënt voor, dan wel, na de melding en vóór datum van de beschikking heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld
g. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een voorziening die aan een cliënt al eerder is verstrekt in het kader van enige wettelijke bepaling of regeling en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet verstreken is, tenzij de eerder vergoede of verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten,
h. Voor zover er aan de zijde van de cliënt geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie.
i. Voor zover een cliënt aanspraak heeft op verblijf en daarmee samenhangende zorg op grond van de Wet langdurige zorg, dan wel er redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daarop aanspraak kan doen gelden en weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit dienaangaande.
j. Indien een belanghebbende tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft betoond.

2. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
a. Voor zover er geen sprake is van beperkingen in het normale gebruik van de woning waar de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben.
b. Voor zover de beperkingen in de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen.
c. Ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
d. Voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, met uitzondering van automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders, het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, of een voorziening voor verhuizing.
e. Indien de noodzaak tot het treffen van de voorziening het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is.

f. Indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college.

g. ten behoeve van specifiek op personen met beperkingen en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij (nieuw)bouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden.

3. Een cliënt kan voor een voorziening voor vervoer in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget in aanmerking worden gebracht wanneer beperkingen, chronische psychische problemen of psychosociale problemen het gebruik van een collectief systeem onmogelijk maken, dan wel een collectief systeem niet aanwezig is.

Artikel 13. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing;
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. voor welk resultaat het persoonsgebonden budget moet worden aangewend;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget;
   c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe hiertoe is gekomen;
   d. welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn;
   e. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het persoonsgebonden budget is bedoeld
   f. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt belanghebbende daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 14. Regels voor PGB

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voor, dan wel, na de melding en voor datum van de beschikking heeft gerealiseerd of geaccepteerd tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld.
3. De cliënt die een pgb wenst, motiveert schriftelijk in het plan zoals bedoeld in het vierde lid onder a:
   a. waarom voor cliënt een persoonsgebonden budget nodig is, en;

b. waarom voor cliënt zorg in natura niet passend is, en;
c. waar middels het persoonsgebonden budget de ondersteuning zal worden ingekocht, en;
d. op welke wijze de ondersteuning zal bijdragen tot de doelen, waarvoor de maatwerkvoorziening bedoeld is, en;
e. waarom hij op eigen kracht voldoende in staat is tot een redelijke waardering van de belangen ter zake dan wel met hulp uit hun sociale netwerk dan wel met een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde, in staat is de aan het pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
f. hoe naar zijn mening gewaarborgd is dat de maatwerkvoorziening veilig, doeltreffend, van goede kwaliteit en cliëntgericht is. Daarbij is in elk geval van belang dat degene die de diensten verleent voor aanvang van de dienstverlening over een verklaring omtrent het gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens beschikt, die niet eerder is afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de organisatie, ondernemer of de cliënt ging werken.

4. De hoogte van een pgb:
   a. wordt mede gebaseerd aan de hand van een door de cliënt opgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
   b. wordt berekend op basis van een prijs of tarief waarmee redelijkerwijs is verzekerd dat het pgb toereikend is om tijdig veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering, en
   c. bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate in de gemeente beschikbare maatwerkvoorziening in natura.

5. De hoogte van een pgb wordt vastgesteld voor:
   a) een zaak: op basis van de kostprijs van de zaak die de cliënt zou hebben ontvangen als de zaak in natura zou zijn verstrekt en rekening houdende met een reële termijn voor de technische afschrijving en de onderhouds- en verzekeringskosten;
   b) hulp bij het huishouden door een niet daartoe opgeleid persoon op basis van de volgende componenten:
      i. de kosten van de beroepskracht;
      ii. vakantiegeld;
      iii. vakantiedagen;
      iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
      v. reis- en opleidingskosten.
   c) hulp bij het huishouden door een daartoe opgeleid persoon, in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van de volgende componenten:
      i. de kosten van de beroepskracht;
      ii. vakantiegeld;
      iii. vakantiedagen;

iv.indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v.reis- en opleidingskosten.
vi.werkgeverslasten

d) individuele begeleiding uitgevoerd door een niet daartoe opgeleid persoon, op basis van op basis van de volgende componenten;
i. de kosten van de beroepskracht;
ii. vakantiegeld;
iii. vakantiedagen;
iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v. reis- en opleidingskosten.

e) individuele begeleiding uitgevoerd door een daartoe opgeleid persoon in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van de volgende componenten:
i de kosten van de beroepskracht;
ii. vakantiegeld;
iii. vakantiedagen;
iv. indirecte tijd als gevolg van scholing en overleg;
v. reis- en opleidingskosten.
vi. werkgeverslasten.

f) groepsbegeleiding en dagbesteding: uitgevoerd door een daartoe opgeleid persoon in opdracht van de cliënt dan wel in dienst bij een zorginstelling op basis van het tarief zoals vastgesteld door Zorginstituut Nederland voor PGB bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg.

g) kortdurend verblijf- en respijtzorg: op basis van het tarief dat hiervoor wordt gehanteerd bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg;

h) vervoer van en naar de dagbesteding: op basis van het tarief dat hiervoor wordt gehanteerd bij de uitvoering van de Wet langdurige zorg en rekening houdende met eventuele beperkingen die het reizen met bepaalde vormen van het openbaar vervoer door de cliënt belemmeren;

i) taxi- en rolstoeltaxivervoer: op basis van het in de regio gangbare toepasselijke tarief, uitgaande van maximaal 1500 kilometers per jaar;

j) een autoaanpassing: op basis van de laagste kostprijs van de noodzakelijke aanpassingen die hiervoor zou worden gehanteerd wanneer deze in natura zou worden verstrekt;

k) het bezoekbaar maken van een woning: op basis van de laagste kostprijs van de noodzakelijke aanpassingen die hiervoor zou worden gehanteerd door een door de gemeente gecontracteerde aannemer en rekening houdende met de keuze van de cliënt om al dan niet gebruik te maken van een erkende aannemer.

6. Een cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt, kan diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk als:
   a. deze persoon hiervoor een tarief hanteert dat niet hoger is dan het op grond van het vierde en vijfde lid gehanteerde tarief, en
   b. een hulp uit het sociaal netwerk als bedoeld in artikel 2 van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 kan voor op onverplichte basis verleende

maatschappelijke ondersteuning, in de vorm van kortdurend verblijf, een tegemoetkoming van € 141,- per kalendermaand worden betaald. Dit bedrag kan beschikbaar gesteld worden voor maximaal 1 persoon uit het sociaal netwerk van de belanghebbende.

c. tussenpersonen of belangenbehartigers niet uit het pgb worden betaald.

7. Bij ondersteuning geleverd door een andere aanbieder dan personen uit het sociaal netwerk dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:
   a. de norm voor verantwoorde zorg zoals omschreven in het kwaliteitskader;
   b. gebruik van een hulpverleningsplan of plan van aanpak als onderdeel van verantwoorde zorg;
   c. systematische kwaliteitsbewaking;
   d. een meldplicht ten aanzien van calamiteiten en geweld.
8. Bij ondersteuning geleverd door personen uit het sociaal netwerk dient aan de volgende voorwaarde te zijn voldaan:
   a. een meldplicht ten aanzien van calamiteiten en geweld.
9. Het is de budgethouder niet toegestaan het administratieve beheer van het pgb en de bemiddeling en/of levering van de voorziening (zorg) uit te besteden aan dezelfde organisatie.

Artikel 15. Weigeringsgronden PGB

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt niet verstrekt door het college indien de cliënt niet voldoet aan de in artikel 14 lid 3, 7 en 8 gestelde voorwaarden.

Artikel 16. Controle

1. Het college onderzoekt uit het oogpunt van kwaliteit van de geleverde zorg, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van de persoonsgebonden budgetten. Het gestelde in artikel 19 is van overeenkomstige toepassing.
2. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, of de verstrekte voorzieningen worden gebruikt of besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze verstrekt zijn.
3. Het college stelt in het Besluit nadere regels met betrekking tot de controle op de besteding.

Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
3. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:

a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
c. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden, of
e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt.
f. Indien binnen een periode van twee jaar nadat de verhuiskostenvergoeding is verleend, de verhuizing en herinrichting niet heeft plaatsgevonden, is het college bevoegd het recht op de tegemoetkoming in te trekken.

4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen zes maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
5. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
6. Indien het college een beslissing op grond van het tweede lid onder b tot en met e heeft herzien of ingetrokken, kan het college van de cliënt geheel of gedeeltelijk de geldswaarde terugvorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
7. Als het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.

Artikel 18. Opschorting betaling uit het pgb

1. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een geheel of gedeeltelijke opschorting voor ten hoogste dertien weken van betalingen uit het pgb als er ten aanzien van een cliënt een ernstig vermoeden is gerezen dat er sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 2.3.10, eerste lid, onder a, d of e, van de wet.
2. Het college stelt de persoon aan wie het pgb is verstrekt schriftelijk op de hoogte van een verzoek als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 19. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Het college onderzoekt periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan.

Artikel 20. Primaat van verhuizen

Vanaf de start van de melding wordt het alternatief van verhuizen (primaat van verhuizen) meegenomen indien de overwogen woningaanpassing(en) naar verwachting duurder zal/zullen zijn dan € 5.000,- . Bij de bepaling van de kosten van de woningaanpassing(en)

wordt rekening gehouden met de voorzieningen die nu en binnen afzienbare tijd noodzakelijk zijn.

HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten

Artikel 20. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, met uitzondering van de bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage verschuldigd in de kosten voor het gebruik van:
    a. De was- en strijkservice, ter hoogte van het bedrag per gewassen en/of gestreken was.
    b. De wijkbelbus: abonnement € 1,75 per maand en een ritprijs van € 1,80
    c. De boodschappenplus bus: abonnement € 3,50 per maand en per activiteit wordt een vergoeding gevraagd. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit;
    d. Dagopvang (huiskamertref), de bijdrage bedraagt € 1,60 per deelname.
    e. Sociale eettafels en maaltijdvoorziening, de bijdrage bedraagt € 5,65 per hoofdgerecht en € 0,90 per voorgerecht en € 0,75 voor een nagerecht.
    f. Beweegprogramma's, een bijdrage per maand. De hoogte hiervan is afhankelijk van de activiteit.
2. De kostprijs van een algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder.
3. Op de bijdrage, bedoeld in het eerste lid, onder a. is een korting van 100% van toepassing, voor cliënten met een indicatie hulp bij het huishouden.
4. De in het eerste lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2019 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand van ontwikkeling van de consumentenprijsindex.
5. Als toepassing is gegeven aan het vorige lid, draagt het college zorg voor de kenbaarheid van de laatstelijk in de plaats gestelde bedragen.

Artikel 21. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of pgb, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.
2. De bijdragen voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen, zijn gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 19,00 per maand voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënten tezamen, tenzij overeenkomstig artikel 2.1.4a, vijfde lid van de wet, of hoofdstuk 3 van het uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen of een lagere bijdrage is verschuldigd.
3. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet is geen bijdrage verschuldigd voor een rolstoel met op de cliëntgerichte aanpassingen.
4. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid, van de wet bedraagt de hoogte van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) € 0,85 per zone, waarbij tevens altijd een opstapzone ad € 0,85 in rekening wordt gebracht.

5. De in het vierde lid genoemde bedragen zijn uitgedrukt in het prijspeil van 2022 en worden ieder opvolgend kalenderjaar gewijzigd aan de hand de ontwikkeling van de Landelijke Tariefindex (LTI).
6. De kostprijs van een:
   a. maatwerkvoorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder;
   b. pgb is gelijk aan de hoogte van het pgb.
   c. maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening.
7. In de gevallen, bedoeld in artikel 2.1.4b,tweede lid, van de wet, worden de bijdragen voor een maatwerkvoorziening of pgb door Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd.
8. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
9. Het college stelt bij nadere regeling regels de wijze waarop zorg wordt gedragen voor de uitvoering van het abonnementstarief zoals bepaald in lid 2.

Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
   a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan overeenkomst met derde; of
   b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
      1°. een inschrijving en het aangaan overeenkomst met de derde, en
      2°. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
   a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en
   b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
   a. de kosten van de beroepskracht;
   b. redelijke overheadkosten;
   c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte;
   d. indirecte tijd als gevolg van scholing en werkoverleg;
   e. reis- en opleidingskosten;
   f. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
   g. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor

aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.

4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in het eerste lid hij een overeenkomst aangaat.

Artikel 23. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
   a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
   b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning;
   c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
   d. voor zover van toepassing, erop toe te zien dat de kwaliteit van de voorzieningen en de deskundigheid van beroepskrachten tenminste voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de in de toepasselijke sector erkende keurmerken.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 24. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

HOOFDSTUK 6: Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Artikel 25. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Cliënten kunnen door middel van een melding bij het college in aanmerking komen voor het ontvangen van een jaarlijks blijk van waardering voor de mantelzorger(s) van cliënten. Een cliënt kan maximaal één aanvraag per kalenderjaar doen voor de waardering zoals vermeldt in lid 2 onder b en c..
2. De jaarlijkse blijk van waardering bestaat uit:

a. een uitnodiging voor de dag van de mantelzorger en wordt jaarlijks in overleg met het steunpunt mantelzorg en de SMO-raad georganiseerd.
b. een financiële waardering, het mantelzorgcompliment, van ten hoogste €70,00.
c. Een praktische vorm van waardering via het project een mantelzorger verdient een betere buur (in de vorm van kleine klusjes in en om het huis)

3. Het college kan bij nadere regeling regels stellen op welke wijze zorg wordt gedragen voor de jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 26. Financiële tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2.1.7 van de wet verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben.
2. De financiële tegemoetkoming meerkosten kan in ieder geval worden verstrekt voor de meerkosten voor een voorziening, dan wel een aanpassing aan een voorziening voor sportbeoefening.
3. De hoogte van de financiële tegemoetkoming meerkosten voor een sportvoorziening/rolstoel wordt bij nadere regels bepaald.

HOOFDSTUK 7: Klachten, medezeggenschap en inspraak

Artikel 27. Klachtregeling

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van de door hen verstrekte voorzieningen/diensten.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders, en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 28. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van de door hen verstrekte voorzieningen/diensten.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 29. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Het college betrekt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.

HOOFDSTUK 8: Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 30. Hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 31. Nadere regels

Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.

Artikel 32. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020, wordt beslist met inachtneming van die verordening.
5. ~~Art. 19 lid 1 sub a jo. lid 2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2017 geldt tot 1 juli 2020 voor cliënten die op 31 december 2019 gebruik maakten van de korting op de algemene voorziening huishoudelijke hulp niveau I. Vanaf 1 januari 2020 zijn deze cliënten geen eigen bijdrage verschuldigd voor deze voorziening.~~

Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2022.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2022.

Aldus besloten te Brunssum, d.d. 21 december 2021.

De Griffier, De Voorzitter,

Toelichting

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). De Wmo 2015 maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en - met toepassing van een budgetkorting - financiële decentralisatie naar gemeenten van een aantal taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ). Deze taken worden toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning. Hierbij wordt deels voortgeborduurd op de weg die met die wet al was ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de cliënt en zijn sociaal netwerk, vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of - als dat niet volstaat - een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er dient telkens een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen te worden om de hulpvraag van de cliënt, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen, om te achterhalen wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren, om te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan, of dat een maatwerkvoorziening nodig is, en of sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt. De Wmo 2015 en deze verordening leggen deze toegangsprocedure daarom in hoofdlijnen vast. Want waar het recht op compensatie dat bestond onder de 'oude' Wet maatschappelijke ondersteuning is komen te vervallen, wordt een recht op een zorgvuldige, tweezijdige procedure (cliënt en maatwerker) daartegenover gesteld. Een dergelijke procedure die bovendien goed wordt uitgevoerd, zal telkens tot een juist eindoordeel moeten leiden; ondersteuning waar ondersteuning nodig is. Indien de cliënt van mening is dat het college hem ten onrechte geen maatwerkvoorziening verstrekt of dat de maatwerkvoorziening onvoldoende bijdraagt aan de zelfredzaamheid of participatie, of dat hem opvang of beschermd wonen ten onrechte wordt onthouden, kan betrokkene daartegen vanzelfsprekend bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures, het onderzoek naar de omstandigheden van betrokkene op adequate wijze heeft verricht en of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

De Wmo 2015 en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De uitvoering hiervan zal echter in de regel namens het college gedaan worden (in mandaat) door deskundige consulenten, ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders. Waar in deze verordening en in de wet 'het college' staat, kan het college deze bevoegdheid namelijk mandateren aan ondergeschikten dan wel niet-ondergeschikten op grond van de algemene regels van de Awb. Op grond van artikel 2.6.3 van de wet kan het college de vaststelling van rechten en plichten van de cliënt echter alleen mandateren aan een aanbieder. Zie voor de definitie van 'aanbieder' de toelichting onder artikel 1.

Deze beperking geldt alleen voor mandatering aan niet-ondergeschikten. Het college kan de vaststelling van rechten en plichten ook aan ondergeschikten mandateren.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Ad Artikel 1. Begripsbepalingen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is bijvoorbeeld een elektrische fiets. 'Gebruikelijke hulp' is niet in de verordening, maar in de wet gedefinieerd en is bijvoorbeeld de hulp van een partner van de cliënt. Zie ook de wettelijke definitie hieronder.

Het gesprek is het mondeling contact na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert ten aanzien van zijn mogelijkheden om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te voorkomen dat hij gebruik moet maken van beschermd wonen of opvang.

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:
1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,

3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid): *een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen*, en 'beschikking' (artikel 1:2).

Artikel 2. Aanbod algemene en maatwerkvoorzieningen
De gemeente vindt het belangrijk dat voor iedereen duidelijk is wat het gemeentelijke aanbod aan voorzieningen is. Ook vindt de gemeente het belangrijk dat op voorhand duidelijk is welke vormen van voorzieningen alleen toegankelijk zijn na een besluit van de gemeente (de 'maatwerkvoorzieningen') en welke in beginsel vrij toegankelijk zijn voor iedereen waarvoor ze bedoeld zijn (de 'algemene voorzieningen'). Daarom zijn in dit artikel de vormen van maatschappelijke ondersteuning die door de gemeente worden geboden opgesomd. Van verschillende van de hier genoemde vormen bestaan diverse varianten. De inzet van een specifieke variant zal steeds afhankelijk zijn van de uitkomst van het onderzoek en de betreffende situatie en de specifieke behoeften van cliënt.

HOOFDSTUK 2: Melding onderzoek en aanvraag

Ad Artikel 3. Procedureregels aanvraag maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Het college bepaalt met inachtneming van de artikelen 2.3.1 tot en met 2.3.5 van de wet bij nadere regeling op welke wijze in samenspraak met de cliënt wordt vastgesteld of de cliënt voor een maatwerkvoorziening voor opvang of beschermd wonen in aanmerking komt. Daartoe heeft het college van de gemeente Brunssum de "Nadere regels Wmo opvang en beschermd wonen Gemeente Brunssum 2017" vastgesteld. In deze nadere regels is te lezen dat de toegang ten aanzien van beschermd wonen en opvang is geregeld via het Regionaal Team Opvang en Beschermd Wonen (TOBW).

Ad Artikel 4. Melding hulpvraag

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet. Daarbij is onder meer bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang.

In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

Het eerste lid bevat regels voor de verplichte meldingsprocedure. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan. Zie de algemene toelichting over mandatering door het college.
In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (onder meer per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan 'door of namens de cliënt' worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.
In het eerste lid is met gebruik van de in artikel 1 gedefinieerde term 'hulpvraag' een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de tekst en toelichting van artikel 10, tweede lid.

In het tweede lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2, eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan - en ligt voor de hand - ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Als een cliënt zich direct 'meldt' bij de aanbieder van een algemene voorziening, dan zal deze een 'lichte toets' uitvoeren. In ieder geval wordt dan getoetst of iemand onder de Wmo-doelgroep valt, of de cliënt de voorziening kan betalen en of bij de cliënt niet overduidelijk is dat de algemene voorziening geen passende bijdrage zal leveren aan zijn zelfredzaamheid of participatie. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan vragen over algemene eigenschappen, zoals of iemand een bewoner is van de gemeente of iemand een bepaalde leeftijd heeft, en de vraag aan de cliënt of hij de voorziening kan betalen. Zodra de aanbieder constateert dat meer onderzoek nodig is of de cliënt aangeeft dat er geen passende ondersteuning wordt geleverd met de algemene voorziening, zowel in termen van inzet als in verband met de financiële haalbaarheid door de verschuldigde bijdrage, verwijst de aanbieder de cliënt door naar de gemeente.

Ad Artikel 5. Cliëntondersteuning

Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op diverse levensterreinen maken daarvan deel uit.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Ad Artikel 6. Vooronderzoek; indienen persoonlijk plan

Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het gesprek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die al bij de gemeente bekend zijn. Dit vooronderzoek kan afhankelijk van de inhoud van de melding meer of minder uitgebreid zijn en omvat ook

het in samenspraak met de belanghebbende afspreken van een datum, tijd en plaats voor het gesprek. Tijdens het gesprek kunnen op basis van dit vooronderzoek ook al wat concrete vragen worden gesteld of aan de cliënt worden verzocht om nog een aantal stukken te overleggen.

De verplichting tot het overleggen van stukken voorafgaand of tijdens het gesprek, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen in het verlengde van de artikelen 2.3.2, zevende lid, en 2.3.4 van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het vooronderzoek indien dat een onnodige herhaling van zetten zou betekenen.

In het vierde lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en deze aan het college te overhandigen. Zie ook artikel 7, tweede lid. De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Het persoonlijk plan is in de wet opgenomen door middel van een amendement (TK 2013-2014, 33841 nr. 70). Doordat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de cliënt zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de cliënt te liggen.

Ad Artikel 7. Gesprek en onderzoek

Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten en te verrichten handelingen.

De onderdelen in het eerste lid zijn in overwegende mate overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid, wordt niet de aanduiding "het gesprek" gebruikt maar "een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger". De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid van artikel 7 bepaalt daarom dat in het kader van het onderzoek (als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet) een gesprek plaatsvindt tussen de betrokkenen (degene door of namens wie de melding

is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel dienst vertegenwoordiger) en deskundigen (namens het college). Een precieze vorm van het onderzoek en gesprek wordt hiermee niet voorgeschreven. Tijdens het gesprek komen de onderwerpen genoemd in de onderdelen a tot j ter sprake, voor zover het (nog) nodig is dit in persoon te bespreken. Waar het betreft de onderwerpen genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet dient echter zonder meer - in enige mate - onderzoek plaats te vinden. In bepaalde gevallen is hiervoor een gesprek in persoon echter niet (meer) nodig.
Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

In onderdeel b is als onderwerp van gesprek 'het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning' opgenomen. Dit is belangrijk omdat in de woorden van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34, p. 183) "de ultieme toetssteen of de maatschappelijke ondersteuning effectief is geweest, ligt in de beantwoording van de vraag of de cliënt zelf vindt dat de verleende maatschappelijke ondersteuning heeft bijgedragen aan een verbetering van zijn zelfredzaamheid of participatie. In het wetsvoorstel Wmo 2015 staat het bereiken van dit resultaat centraal"

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betrekt bij het onderzoek.

Overeenkomstig het derde lid wordt de cliënt geïnformeerd over de gang van zaken bij het gesprek, dienst rechten en plichten - onder andere ten aanzien van de verwerking van zijn (bijzondere) persoonsgegevens - en de vervolgprocedure.

Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie het vierde lid). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige 'vervolgvraag' heeft. Zoals aangegeven, waar het betreft de onderwerpen genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet, ontslaat dit het college niet van diens onderzoeksverplichting in algemene zin. In sommige gevallen kan dit echter op basis van al beschikbare informatie en hoeft het niet tijdens het gesprek nogmaals inhoudelijk besproken worden.

Ad Artikel 8. Advisering
Dit artikel in de verordening bepaalt dat het college bevoegd is degene door of namens wie een melding is gedaan of door of namens wie een aanvraag is ingediend, alsmede diens huisgenoten op te roepen in persoon te verschijnen en te bevragen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of bevragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de beoordeling van de aanspraak op een voorziening.
Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een aantal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of

krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan. In de wet is niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. Advies zal in het kader van de uitvoering van de wet echter vaak onontbeerlijk zijn. Het college kan één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wet advies uit te brengen. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, wat een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

Het college kan dus extern advies inwinnen indien dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is. Als dat de enige mogelijkheid is om een zorgvuldig onderzoek naar de aanvraag te doen, is het zelfs in zekere zin verplicht. Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nodig is. In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Ad Artikel 9. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, achtste lid, van de wet opgenomen. Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgeborduurd op de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Soms kan een verslag al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit toch nog moeten worden uitgewerkt en gaat daar een paar dagen overheen. Daarom wordt in het tweede lid aangegeven dat het college zo spoedig mogelijk een verslag van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt. Het kan overigens ook zijn dat na een gesprek de cliënt bijvoorbeeld nog onderzoekt wat er in zijn omgeving mogelijk is, bijvoorbeeld of hij met iemand kan meerijden om boodschappen te doen, of dat hij nog een aanvullende opmerking heeft. Ook dan is een paar dagen tijd na het gesprek nuttig.

HOOFDSTUK 3: Maatwerkvoorziening

Ad Artikel 10. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In het eerste lid is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 4 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het tweede lid de mogelijkheid opgenomen om een door de cliënt ondertekend verslag als aanvraag aan te merken.

Ad Artikel 11. Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in deze Wmo centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

~~Het tweede lid is gebaseerd op artikel 2.3.5, derde en vierde lid, van de wet. Het gebruik van 'of' tussen de twee onderdelen van het tweede lid maakt duidelijk dat deze onderdelen niet cumulatief zijn bedoeld.~~

In lid 4 van dit artikel is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een compenserende voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de belanghebbende bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst compenserend geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid. Sub c. van het vierde lid kan er bijvoorbeeld toe leiden dat als maatwerkvoorziening niet een woningaanpassing wordt verstrekt maar een verhuisverkostengoeding (zie in dit artikel het vijfde lid, sub b.). De woningaanpassing kan dermate kostbaar zijn dat het college het primaat van verhuizing hanteert (zie artikel 20 in Hoofdstuk 3).

In lid 4 sub d. wordt onder langdurig noodzakelijk verstaan:
a. Noodzakelijk om de beperkingen te compenseren, hetgeen uit medisch advies dient te blijken; en
b. Langdurig noodzakelijk: de cliënt moet voor langere tijd aangewezen zijn op de desbetreffende voorziening. Voor langere tijd betekent dat wie tijdelijk beperkingen ondervindt niet voor een voorziening in aanmerking komt.

Lid 4 sub e.
In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluiter is:

"Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkerwijs

van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen."

Deze passage in het bijzonder - maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis - biedt een onderbouwing om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 8, derde lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is - of kan worden - beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24).

Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het vierde lid sub e. voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan-bepaling' vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag[1]

In de WMO-verordening kan de gemeenteraad bepalen dat een voorziening slechts kan worden toegekend indien deze langdurig noodzakelijk is.

Onder woonvoorzieningen vallen naast aanpassingen in de woning ook vergoedingen, waaronder een financiële tegemoetkoming bij een verhuizing (verhuiskostenvergoeding), zie hiertoe het vijfde lid. Een financiële tegemoetkoming is een maatwerkvoorziening, hetgeen betekent dat op basis van onderzoek wordt bepaald of de of deze voorziening passend is bij de (situatie van de) cliënt. Als vast is komen te staan dat compensatie geboden moet worden c.q. een voorziening moet worden toegekend dan biedt het college deze door de goedkoopst adequate voorziening te verstrekken. Voorwaarde om voor een woonruimteaanpassing in aanmerking te komen is dan ook dat er geen goedkoper alternatief realiseerbaar is door verhuizing of aangepaste inrichting.

---

[1] Zie in dit kader ook de uitspraak van de CRvB van 22 augustus 2018, waarin de CRvB oordeelt dat de Wmo 2015, evenals de Wmo deed, ruimte biedt om van burgers te eisen dat zij bij het doen van een aanschaf of bij een verhuizing rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling hiervan. De Wmo 2015 biedt echter evenmin als de Wmo ruimte, zo stelt de CRvB verder, om van de burger te eisen dat hij preventief maatregelen treft en investeringen doet die tot doel hebben te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden leiden tot een beroep op deze wet. De op deze uitleg gebaseerde overwegingen in het bestreden besluit zijn daarom ondeugdelijk (ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Ad Artikel 12. Weigeringsgronden

In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de cliënt niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid onder a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

Ad. a

De wet kent niet een bepaling zoals die wel was opgenomen in artikel 2 van de Wmo 2007. Het is echter wel van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere wetten. Vandaar dat deze bepaling in de verordening is opgenomen. Voor zover er met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening toegekend.

Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de cliënt aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat cliënt de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Indien de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking komt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De cliënt kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

Ad. d

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).

Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:

Is de voorziening gewoon te koop?

Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?

Ad. f
Hier wordt gedoeld op de situatie dat de cliënt een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de cliënt gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt.
Ad. g
In dit onderdeel wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de cliënt verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de cliënt geen schuld treft. Ook hier kan de eigen verantwoordelijkheid van een cliënt een rol spelen. Indien bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien vervolgens bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Ad. h
In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren door hen zelf bekostigde voorzieningen en melden zich voor een aanspraak op een maatwerkvoorziening na het optreden van een beperking. In voorkomende gevallen kan dat leiden tot de conclusie dat het optreden van die beperking geen meerkosten/extra kosten met zich meebrengt.

Ad. j
De eigen verantwoordelijkheid van cliënten speelt een prominentere rol in de Wmo, getuige bijvoorbeeld CRvB 21-5-2012, nr. 11/5321 WMO. Onderdeel j is opgenomen om de eigen verantwoordelijkheid daadwerkelijk weer te geven in de verordening zodat het kan dienen als beoordelings- en afwijzingsgrond.

In het tweede lid zijn enkele afwijzingsgronden opgenomen die specifiek zien op een maatwerkvoorziening die onder de Wmo 2007 zouden worden aangeduid met de term 'woonvoorziening', een term die binnen de Wmo 2015 ook gebruikt kan worden.

Lid 2
Ad a.
Er is geen aanleiding om het begrip 'normale gebruik van de woning' onder de Wmo anders uit te leggen dan onder de Wmo 2007 (en daarvoor de Wvg). Om deze reden is deze bepaling opgenomen in deze verordening. Uit de parlementaire geschiedenis van de Wmo 2007 blijkt dat maatschappelijke participatie een synoniem is voor het begrip 'normale' deelname aan

het maatschappelijke verkeer' en dat daaronder in ieder geval 'het normale gebruik van de woning' wordt verstaan (TK 2005-2006, 30 131, nr. 65). Noch de Wmo 2007 noch de parlementaire geschiedenis hiervan waren duidelijk wat verstaan moet worden onder het normale gebruik van de woning. Wel heeft de jurisprudentie invulling gegeven aan dat begrip. In de jurisprudentie wordt onder het normale gebruik van de woonruimte verstaan:

- De toegankelijkheid van de woning
- Het verrichten van elementaire woonfuncties:
- Het gebruik maken van de keuken
- Slapen, eten en lichaamsreiniging (CRvB 24-12-1999, 98/7777 WVG).
- Het doen van essentiële huishoudelijke werkzaamheden, zoals het doen van de was en het strijken en opbergen ervan.
- Het aan- en uitkleden, wassen en verschonen van een geheel van de verzorging door een cliënt afhankelijke baby.
- Dat kinderen zonder gevaar voor eigen gezondheid in de woonruimte kunnen spelen.

Ad b.
Deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen.

Ad c.
Een woonvoorziening voor het treffen van voorzieningen wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de Huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden.

Ad d.
Een woonvoorziening wordt niet verstrekt voor zover het voorzieningen betreft in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen en vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte. Dit zal gebeuren in nauw overleg en met afstemming met de woningbouwcorporaties, daar zij hier in het kader vanuit het woonhuisvestingsbeleid ook een verantwoordelijkheid in hebben.

Een uitzondering op deze bepaling is mogelijk een voorziening voor verhuizing, waarbij het gaat om de noodzaak tot het verhuizen en niet het verkrijgen van een tegemoetkoming hiervoor.

Ad e.
Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar 'zin' in heeft.
Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een andere, mindere of ongeschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen.
Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten 'belangrijke reden'. Daarbij kan gedacht worden aan een verhuizing vanwege bijvoorbeeld het aanvaarden van werk elders.

Ad f.
Er wordt bij een persoon met beperkingen die verhuisd, er vanuit gegaan dat hij zoekt en verhuisd naar een woning die in relatie tot die beperkingen zo geschikt mogelijk is. Het is niet de bedoeling dat deze persoon verhuisd naar een ongeschikte woning en vervolgens een aanvraag voor een maatwerkvoorziening in het kader van wonen bij de gemeente indient. Met het begrip 'verhuizen' wordt hier overigens niet alleen gedoeld op een feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-/ huur- of erfpachtcontract, waarin wordt bepaald dat het gaat om een situatie waarin men in de betreffende woning zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben.
In het derde lid heeft het primaat van collectief vervoer een grondslag gekregen.

Ad Artikel 13. Inhoud beschikking
Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een persoonsgebonden budget.

Tweede lid, onder a, en derde lid, onder a: het beoogde resultaat is bijvoorbeeld 'mobiliteit' en niet 'een scootmobiel'.
Tweede, onder b, en derde lid, onder e: onder 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 21 lid 7 en artikel 2.1.4, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Ad Artikel 14. Regels voor PGB
Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, tweede lid, onder b van de wet). Met behoud van de motivatie-eis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op amendement Vroomen c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103.

Het tweede lid geeft aan dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

In de volgende leden wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 32) is vermeld dat

de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Daarbij geldt de verplichting voor eenieder die diensten verleent (ook iemand uit het sociaal netwerk) om voor aanvang van de dienstverlening over een verklaring omtrent het gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens te beschikken en die niet eerder is afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de organisatie, ondernemer of de cliënt ging werken.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.
Een pgb is gemiddeld genomen ook goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Het vijfde lid geeft regels voor de wijze van berekening van de hoogte en de bedragen voor pgb's voor afzonderlijke maatwerkvoorzieningen. Bij de onderdelen b tot en met f maakt de gemeente onderscheid tussen welke persoon de ondersteuning levert. Voor een vrijwilliger of persoon die niet is opgeleid voor de betreffende werkzaamheden, wordt bij het vaststellen van de hoogte van het pgb een lager tarief gehanteerd dan voor een daarvoor opgeleid persoon. Waar bijzondere deskundigheid is vereist, wordt in sommige gevallen nog weer een ander tarief gehanteerd. Het tarief wordt daarbij telkens bepaald op basis van het laagste tarief per uur, resultaat of dagdeel dat voor de te leveren hulp - rekening houdende met de kwalificaties van degenen die deze leveren - zou worden gehanteerd als deze door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder zou worden geleverd. Bij het bepalen van de hoogte van een pgb voor het bezoekbaar maken van een woning (onderdeel k) wordt rekening gehouden of de cliënt al dan niet gebruik zal maken van een erkende aannemer. In aanvulling hierop gelden op grond van het zesde lid voorwaarden waaronder de ontvanger van een pgb een voorziening kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale

netwerk. Hieruit kan volgen dat de cliënt in aanmerking komt voor een lager tarief dan berekend overeenkomstig het vijfde lid.

Ten aanzien van het zesde lid is van belang dat in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder dit sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld). Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Ingeval ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd is voor gemeenten van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, tweede lid, onder c, van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt (artikel 2.3.6, derde lid, van de wet).

Ad Artikel 15: Weigeringsgronden PGB
In artikel 15 is aangegeven dat een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt geweigerd indien aan één of meer van de in artikel 14 lid 3 gestelde voorwaarden niet is voldaan.

Ad Artikel 16. Controle
Op grond van artikel 2.1.3 vierde lid dienen in de verordening regels te worden gesteld over de bestrijding van ten onrechte ontvangen van maatwerkvoorzieningen of persoonsgebonden budget alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Essentieel daarbij is dat het college periodiek controles uitvoert naar het gebruik en de besteding van voorzieningen op grond van deze wet.

Ad Artikel 17. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015
Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Aan het 'bestrijden' van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's gaat een poging om dit te 'voorkomen' vooraf. Duidelijke informatie over enerzijds de rechten en plichten van de cliënt en anderzijds de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik spelen hierbij een belangrijke rol. Daarom is in het eerste lid een 'informatieplicht' voor het college opgenomen.

Het tweede, derde en vijfde lid bevatten een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een persoonsgebonden budget wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het persoonsgebonden budget nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het derde lid, onder e (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.
In het zevende lid zijn dan ook bepalingen opgenomen die het college de bevoegdheid geven tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Ad Artikel 18. Opschorting betaling uit het pgb
Met deze regeling wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, in combinatie met artikel 2, vierde lid, aanhef en onder e, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, en wordt beoogd misbruik en oneigenlijk gebruik van pgb's te bestrijden.
In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering (op grond van artikel 2, vierde lid, van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015) of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit (op grond van artikel 2.3.10 van de wet). Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningsbeschikking. Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de SVB te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek enkel doen als een ernstig vermoeden is gerezen dat:
1) de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
2) de cliënt niet voldoet aan de aan het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden; of;
3) de cliënt het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de cliënt niet langer voldoende in staat is op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en - met inachtneming van de daarvoor geldende regels - de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming ten aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting. Verder kan er voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wet langdurige zorg.

Ad Artikel 19: Onderzoek naar de kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Net als artikel 17 betreft deze bepaling grotendeels een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.
Op grond van artikel 2.3.9 van de wet moet het college periodiek onderzoeken of er aanleiding is om een besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening of toekenning van een pgb te heroverwegen. Soms bestaat er echter twijfel over de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning. Het onderzoek in het kader van artikel 2.3.9 biedt dan onvoldoende houvast om hier goed na te kijken. Daarom is artikel 18 toegevoegd. Op grond van deze bepaling moet het college in aanvulling op het onderzoek overeenkomstig artikel 2.3.9 ook periodiek, al dan niet steekproefsgewijs onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van een cliënt of pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door de aanbieder. Het onderzoek kan onder meer bestaan uit: dossieronderzoek, bezoek aan de cliënt, bezoek aan de locatie waar de cliënt ondersteuning krijgt en gesprekken met de aanbieder.

Ad Artikel 20. Primaat van verhuizen

Het primaat van verhuizen vloeit voort uit de (gedachtegang) van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan.

Indien de kosten van een woningaanpassing hoger zijn dan € 5.000,- worden de belangen van een cliënt uitgebreid afgewogen, bijvoorbeeld een kostenvergelijking tussen verhuizen of aanpassen, sociale omstandigheden, is de cliënt huurder of eigenaar van een woning, is een passende (geschikte) woning beschikbaar etc. Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing).

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet of onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Uitgangspunt is dat verhuizen het primaat heeft. Als een meer geschikte woonruimte beschikbaar is, bestaat de mogelijkheid dat in die woonruimte aanpassing nog steeds noodzakelijk is, de kosten van de aanpassing zullen echter aanzienlijk lager zijn dan wanneer de persoon met beperkingen niet zou verhuizen.

Een verhuizing is adequaat als op redelijke termijn een woning beschikbaar komt. Ligt het in de verwachting dat de persoon met beperkingen binnen een redelijke termijn in aanmerking komt voor een geschiktere woning, dan is het niet doelmatig om zijn woning aan te passen. Het is ook mogelijk om door te stromen naar een meer geschikte woning. Dat is een woning die niet of beperkt moet worden aangepast, dan wel met aanmerkelijk lagere investeringen kan worden aangepast.

HOOFDSTUK 4: Bijdrage in de kosten

Ad Artikel 20 en artikel 21 Bijdrage in de kosten van een algemene voorziening, maatwerkvoorzieningen en pgb's

De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen en pgb's, bij verordening aangewezen algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de hulpverlener (hierna: bij verordening aangewezen algemene voorzieningen) enerzijds en algemene voorzieningen waarbij geen sprake is van een dergelijke duurzame hulpverleningsrelatie anderzijds.

Artikel 20

Voor een algemene voorziening waarbij geen sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie mag de gemeente de hoogte van de eigen bijdrage zelf bepalen tot maximaal de kostprijs. De gemeente moet van iedere algemene voorziening waarvoor een eigen bijdrage wordt gevraagd de hoogte van deze eigen bijdrage in de verordening opnemen. De gemeente kan er ook voor kiezen om bepaalde algemene voorzieningen wel onder het abonnementstarief te laten vallen. Daarbij zal de afweging moeten worden gemaakt of de kosten van het abonnementstarief niet te hoog zijn als de cliënt alleen gebruik maakt van de algemene voorziening. Ook bij algemene voorzieningen kan de gemeente ervoor kiezen om voor bepaalde inkomensgroepen een lagere eigen bijdrage te bepalen. Het is van belang dat voor het gebruik van algemene voorzieningen zo min mogelijk financiële drempels worden opgeworpen.

Artikel 21
Wanneer de gemeente ervoor kiest om een eigen bijdrage te heffen, geldt voor maatwerkvoorzieningen en pgb's een voor bij verordening aangewezen voorzieningen het abonnementstarief van in totaal maximaal € 19,00 per maand (lid één en twee).

In de gemeente Brunssum zijn geen bij verordening aangewezen algemene voorzieningen. Bij een bij verordening aangewezen algemene voorzieningen is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de hulpverlener hetgeen niet van toepassing is bij een algemene voorziening. Met ingang van 1 januari 2020 is de huishoudelijke toelageregeling, die als per verordening aan te wijzen voorziening kon worden gezien, beëindigd waardoor er geen per verordening toe te wijzen algemene voorzieningen meer aanwezig zijn. De gemeente heeft de mogelijkheid het bedrag van € 19,00 voor alle cliënten naar beneden bij te stellen of de eigen bijdrage voor bepaalde inkomenscategorieën op nihil te zetten.

In het derde lid is bepaald dat er geen eigen bijdrage verschuldigd is voor een rolstoel met cliëntgerichte aanpassingen. Hiermee wordt ook eventuele rijondersteuning voor de cliënt bedoeld. De duwondersteuning voor degene die de rolstoel duwt wordt niet als een cliëntgerichte aanpassing gezien. Deze ondersteuning is immers niet direct ter ondersteuning van de cliënt maar bijvoorbeeld van diens partner. De duwondersteuning wordt daarom gezien als een apart hulpmiddel waarvoor wel een bijdrage verschuldigd is.

De wet maakt een uitzondering voor de kosten van (collectief) vervoer, zowel in de vorm van een maatwerkvoorziening als in de vorm van algemene voorziening. De gemeente moet in de verordening aangeven of het (collectief) vervoer wel of niet onder het abonnementstarief valt. In lid vier is de eigen bijdrage in de vorm van collectief vraagafhankelijk vervoer uitgezonderd van het abonnementstarief. De gemeente heeft in de verordening opgenomen hoe de kostprijs van een voorziening wordt bepaald. Daartoe is in lid 5 opgenomen de Landelijke Tariefindex (LTI) die met ingang van 2022 geldt. Het onder lid 4 vermelde tarief van € 0,85 per zone is hierop gebaseerd. De kostprijs wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling (bruikleen/lease, huur of koop (zesde lid sub c).

Vaststellen kostprijs
De wet verplicht tot het vaststellen van de kostprijs van een maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4a, zesde lid, van de wet), een bij verordening aangewezen algemene voorziening (artikel 2.1.4a, zesde lid, van de wet) en een algemene maatwerkvoorziening (artikel 2.1.4, derde zesde lid, tweede slotzin, van de wet). Dat kan op drie manieren en deze zijn vastgelegd in tweede lid van artikel 20, en artikel 21, zesde lid (door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder).
In het nieuw toegevoegde zesde lid onder c van artikel 21 is opgenomen dat de kostprijs van een voorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing ook bepaald wordt door de wijze van verstrekken van de voorziening te weten bruikleen, huur of eigendom. Het is van belang dat de eigen bijdrage van € 19,00 per maand de kostprijs van de voorziening niet te boven mag gaan. Dit zal zeker bij de voorzieningen waar een dienst

wordt geleverd nooit het geval zijn. Het zou wel kunnen voorkomen bij een hulpmiddel of woningaanpassing. Wanneer deze in eigendom wordt verstrekt, kan er een moment komen dat de kostprijs is betaald. Het CAK ziet toe op het niet overschrijden van de kostprijs. De gemeente mag voor die voorziening dan geen eigen bijdrage meer heffen. Wanneer de voorziening in bruikleen of huur is verstrekt, kan de eigen bijdrage worden geheven zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt.

Voor de eigen bijdrage voor maatschappelijke opvang kan de gemeente een andere instantie aanwijzen dan het CAK. De gemeente kan bepalen dat een eigen bijdrage van de onderhoudsplichtige ouders is verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of woningaanpassing voor een minderjarige cliënt (achtste lid). Het CAK stelt de eigen bijdrage vast en int deze (lid 7).

HOOFDSTUK 5: Kwaliteit en veiligheid

Ad Artikel 22. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Algemeen

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door derden (aanbieders) laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden en de op grond van artikel 2.6.6, tweede lid, gestelde nadere regels in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.
Met artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is die nadere invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet om bij verordening regels te stellen ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan. Het artikel bepaalt aan welke eisen ten minste moet worden voldaan om een goede prijs-kwaliteitverhouding te borgen. Gemeenten kunnen meer zaken hieromtrent regelen; een uitputtende regeling is in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 niet bedoeld.

De regels hebben tot doel dat een vaste prijs of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur (artikel 2.1.1 van de wet) en de gecontracteerde aanbieders (artikel 3.1 van de wet).
Er wordt gerefereerd aan het begrip voorziening dat op grond van artikel 1.1.1 van de wet zowel een algemene voorziening als maatwerkvoorziening kan betekenen. Daarnaast ziet dit artikel enkel op diensten als onderdeel van een voorziening. Dat betekent een beperking van de reikwijdte. De eis voor de continuïteit, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 ziet enkel op diensten die in het kader van een maatwerkvoorziening wordt geleverd. Dit volgt uit artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet. Voor de volledigheid wordt vermeld dat het artikel alleen toeziet op overeenkomsten die het college sluit met derden over opdrachten in het kader van de uitvoering van deze wet. Het

toekennen van een subsidiebeschikking is niet het sluiten van een overeenkomst voor een opdracht voor een dienst. Artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en artikel 19 zien dan ook niet toe op subsidies. Denk hierbij aan veelal kleine welzijnssubsidies die een gemeente verstrekt aan bewoners of vrijwilligersorganisaties. Vanzelfsprekend kan het college bij de bepaling van het toe te kennen subsidiebedrag wel gebruik maken van de genoemde kostprijselementen.

Op grond van artikel 5.4, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dient het college voor het vaststellen van de vaste prijs of reële prijs rekening te houden met de vastgestelde kwaliteit van de dienst en de continuïteit in de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Met het derde lid van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt een vaste prijs of reële prijs nader gedefinieerd en geconcretiseerd, zodat kan worden beoordeeld of in redelijkheid de kostprijselementen zijn verdisconteerd in een reële prijs. De kostprijselementen waar het college ten minste een vaste prijs of reële prijs op moet baseren staan hierin vermeld en zijn opgenomen in het tweede en derde lid van artikel 19. Het betreft de kosten van de beroepskracht, redelijke overheadkosten en overige kostprijselementen. Voor de uitvoeringspraktijk zijn handreikingen[2] over de normering van kostprijselementen beschikbaar die colleges en aanbieders kunnen toepassen om te komen tot een reële prijs.

Een vaste prijs of reële prijs wordt onder andere gebaseerd op de kosten van de beroepskracht (artikel 3, derde lid, onderdeel a, - een beroepskracht is een natuurlijk persoon die de ondersteuning uitvoert; dit kan zowel een zelfstandige zonder personeel zijn als een werknemer), waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst. Het gaat hierbij onder meer om wettelijke verplichtingen als werkgeverspremies, wettelijke sociale verzekeringen en pensioenpremies, wettelijk verlof, wettelijke verplichtingen op het gebied van arbeidsomstandigheden en overige wettelijke verplichtingen die het leveren van de dienst met zich mee brengt. Als uitgangspunt geldt dat een aanbieder beroepskrachten inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden (de eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, zie artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet). Het college zal zich dus een beeld moeten vormen van de vereiste activiteiten en de daaraan verbonden reële kosten. Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd. In Nederland zijn immers bij veel aanbestedingen de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomsten van toepassing en daarmee gelden de bepalingen voor alle werknemers in de betreffende sector. Als op een beroepskracht geen collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is, omdat het bijvoorbeeld gaat om een zelfstandige zonder personeel of een buitenlandse aanbieder (Europese aanbesteding), wordt van colleges evengoed verwacht een reële kostprijs te

[2] Bijvoorbeeld Handreiking aanbesteding Wmo, de wet Basistarieven en als onderdeel daarvan het Hulpmiddel onderbouwing bepaling tarief. Publicatie ActiZ, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2013 en de Code verantwoordelijk marktgedrag thuisondersteuning (*Kamerstukken II* 2014/15, 34 104, nr. 70, blg-576970).

hanteren die qua arbeidsvoorwaarden gelijk is aan de positie van een werknemer (immers de gemeente is al gebonden aan één kwaliteitsniveau) en de wijze van kostprijsopbouw te motiveren. Bij een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst kan bij een Europese aanbesteding hetzelfde niveau aan arbeidsvoorwaarden worden geëist. Immers via de Wet arbeidsvoorwaarden grensoverschrijdende arbeid (Waga) waarmee de Europese Detacheringsrichtijn is omgezet in Nederlandse wetgeving, zijn de kernbepalingen van deze algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten ook van toepassing op gedetacheerde werknemers van dienstverleners uit andere EU-lidstaten die hier (tijdelijk) werken. Indien er geen sprake is van een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst en de werkgever geen partij is bij een afgesloten bedrijfstak-cao gelden de wettelijke minimumnormen zoals opgenomen in de Wet minimumloon en vakantiebijslag.

Naast de kosten van de beroepskracht is een reële prijs gebaseerd op directe en indirecte kostprijselementen als een redelijke mate van overheadkosten (derde lid, onderdeel b), een voor de sector reële mate van niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg (derde lid, onderdeel c), reis- en opleidingskosten (derde lid, onderdeel d), indexatie van loon en prijs binnen een overeenkomst (derde lid, onderdeel e) en kosten als gevolg van gemeentelijke eisen zoals rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen (derde lid, onderdeel f). Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing kunnen colleges en derden afspraken maken om bepaalde kostenverhogende activiteiten die niet aan de directe dienstverlening zijn gerelateerd zoals gemeentelijke rapportageverplichtingen niet meer te doen of de administratieve lasten terug te brengen. Dergelijke afspraken tussen het college en derden kunnen een reële prijs verlagen.
Het vaststellen van een reële prijs door het college sorteert pas effect als duidelijk is voor welk proces het college die prijs dient te gebruiken. De vastgestelde reële prijs dient daartoe zijn plaats te krijgen in de aanbestedingsprocedure en in de overeenkomst met de derde. Er moet na gunning nog een overeenkomst met de betrokken ondernemer worden gesloten. De mededeling van de gunningsbeslissing betekent immers nog niet dat een overeenkomst tot stand is gekomen (zie ook artikel 2:129 van de Aanbestedingswet 2012). Het college dient op grond van artikel 2.114, eerste lid, van de Aanbestedingswet 2012 en artikel 2.6.4, tweede lid, van de wet, de overheidsopdracht te gunnen op grond van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving. Overigens kan het college in afwijking van artikel 2.114, tweede lid, van de Aanbestedingswet 2012 een overheidsopdracht niet enkel op grond van het criterium de laagste prijs gunnen (artikel 2.6.4, derde lid, van de wet). Het college moet bij het criterium "economisch meest voordelige inschrijving" in de aankondiging van de opdracht bekendmaken welke nadere criteria hij toepast met het oog op de toepassing van dat criterium (artikel 2:115 van de Aanbestedingswet 2012). Die nadere criteria kunnen onder meer prijs en kwaliteit betreffen. De toepassing van het criterium "prijs" betekent dat de inschrijving met de laagste prijs het beste scoort op dat criterium. De vastgestelde reële prijs wordt opgenomen in de aankondiging of de aanbestedingsstukken als eis zodat een inschrijving geen prijs bevat die lager is dan de vastgestelde reële prijs. De vaststelling van de reële prijs betreft een besluit van het college ter voorbereiding op een privaatrechtelijke rechtshandeling (gunningsbeschikking)

waartegen geen beroep kan worden ingesteld (artikel 8:3 van de Awb). De reguliere rechtsbescherming bij aanbestedingsprocedures staat uiteraard gewoon open. Aan dit besluit moet een zorgvuldige afweging ten grondslag liggen (artikel 3:4 van de Awb). De inschrijvingen die niet voldoen aan de eis van de reële prijs zijn ongeldig. Het college dient ongeldige inschrijvingen ter zijde te leggen, de betrokken ondernemers komen niet meer in aanmerking voor de gunning. Het artikel vormt dus een toetsingskader voor het gunnen van de overheidsopdracht voor maatschappelijke ondersteuning en vult deze bevoegdheden op grond van de Aanbestedingswet 2012 nader in op grond van artikelen 2.6.4 en 2.6.6 van de wet. Het is dus van belang om de reële prijs goed en objectief te onderbouwen. Deze artikelen vormen een lex specialis ten opzichte van de algemene bevoegdheden van de Aanbestedingswet 2012. Artikel 5.4 maakt geen onderscheid tussen diensten in het kader van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening.

Eerste lid
In dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet, of een vaste prijs vaststelt of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is dan niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Tweede lid
Bij het vaststellen van de prijs dient het college rekening te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Derde lid
Het college moet de vaste prijs of de reële prijs minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijselementen. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Vierde lid
Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 22. Het vierde lid biedt het college de mogelijkheid om geen vaste of reële prijs te bepalen op basis van de genoemde kostprijselementen maar de bepaling van de hoogte van een reële prijs over te laten aan de inschrijvende partijen. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Vijfde lid
Dit lid is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 22. Het college bepaalt met welke derde hij een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt verstaan een aanbieder, te weten een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die jegens het college gehouden is een voorziening te leveren (zie artikel 1.1.1 van de wet en artikel 1 van de toelichting bij deze verordening). Het overeenkomen van contracten is het primaat van het college. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt dan ook niet in de contractvrijheid van het gemeentebestuur. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

NB: Het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt in werking per 1 juni 2017. Het nieuwe artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (artikel 22 van de verordening) is van toepassing op opdrachten die na de inwerkingtreding van het besluit zijn aangekondigd (zie hoofdstuk 2.2 van de Aanbestedingswet 2012) of gegund (gunningsbeslissing).
Op bestaande overeenkomsten is het oude recht van toepassing, tenzij die overeenkomst eenzijdig wordt verlengd. Dit zal met name spelen bij een in de overeenkomst opgenomen beding tot eenzijdige en ongewijzigde verlenging. Na de inwerkingtreding van het besluit kunnen deze bestaande overeenkomsten alleen worden voortgezet indien zij passen binnen het kader van artikel 5.4 (artikel 22 van de verordening).

Ad artikel 23. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning
Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Ad Artikel 24. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.
In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 24 dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

HOOFDSTUK 6: Waardering mantelzorgers en tegemoetkoming meerkosten

Ad Artikel 25. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente. De verordening moet in ieder geval voorzien in een procedure die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Hier is verder bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor de jaarlijkse blijk van waardering. Overeenkomstig de wet moet in de verordening in ieder geval een procedure vastgelegd worden die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht. Kort en goed komt het erop neer dat - met inachtneming van het bovenstaande - mantelzorgers van cliënten in de gemeente via een melding bij het college in aanmerking kunnen worden gebracht voor de jaarlijkse blijk van waardering (eerste lid). Onder andere ten aanzien van de meldingsprocedure kunnen het college nadere regels stellen (derde lid).

Ad Artikel 26. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling betreft een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. En als dat mogelijk is, in welke gevallen en in welke mate (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 140.

De tegemoetkoming kan op aanvraag worden verstrekt. De beslissing op een dergelijke aanvraag is een beschikking.

De tegemoetkoming kan een alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening of pgb. Hiervoor is wel vereist dat de cliënt zelf kiest voor een tegemoetkoming. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening of pgb en die tijdens het onderzoek naar de aanvraag de keuze krijgt om een tegemoetkoming te ontvangen voor de door hem gewenste voorziening. Deze tegemoetkoming is niet kostendekkend maar geeft de cliënt wel het voordeel dat hij zelf een bedrag in handen krijgt waarmee hij meer eigen regie heeft bij de inkoop van de gewenste voorziening. Indien hij het geld niet aanwendt voor dit doel, kan op grond van de subsidietitel van de Awb worden gehandhaafd. Indien hij later wederom een aanvraag zou doen voor maatschappelijke ondersteuning, zonder dat er nieuwe feiten of omstandigheden in zijn situatie zijn, kan deze aanvraag worden afgewezen op grond van de Awb onder verwijzing naar de eerdere beschikking ter verstrekking van de tegemoetkoming.

~~De hoogte van de tegemoetkoming wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (derde lid). Het college draagt er zorg voor dat de nieuwe bedragen voor iedereen kenbaar kunnen zijn (vierde lid).~~ Het college bepaald bij nadere regeling de bedragen voor de tegemoetkomingen en maakt deze kenbaar door middel van publicatie in het (elektronisch) gemeenteblad.

Op grond van het Addendum op het Beleidskader "op eigen kracht" is de wijze waarop tegemoetgekomen zal worden het verstrekken van bijzondere bijstand. Het college zal hiervoor een regeling treffen.

HOOFDSTUK 7: Klachten, medezeggenschap en inspraak

Ad Artikel 27. Klachtregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).
In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde

maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).
Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de klachtregelingen door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Ad Artikel 28. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning
Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.
In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.
In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).
In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd. De gemeente Brunssum betrekt ingezetenen van de gemeente door middel van consultatie van de SMO raad.

Ad Artikel 29. Betrekken van ingezetenen bij het beleid
Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet. Verwezen wordt naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo beleid als voor andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.
Het wordt aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven. Uitwerking van dergelijke regels van proceduretechnische en administratieve aard leent zich overeenkomstig lgr 2 van de *100 ideeën voor de gemeentelijke regelgever* uitstekend voor delegatie aan het college.

HOOFDSTUK 8: Overgangsrecht en slotbepalingen
Ad Artikel 30. Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid terzake niet aangepast zou moeten worden.

Ad Artikel 31. Nadere regels
Het college kan nadere regels stellen. Door deze gedelegeerde bevoegdheid kan verdere invulling worden gegeven aan het vastleggen van regelgeving omtrent de uitvoering van de wet, regelgeving en verordening.

Ad Artikel 32. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
In het tweede lid is overgangsrecht opgenomen voor lopende voorzieningen op basis van de oude verordening. In het derde lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening. In het vierde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de oude verordening worden afgedaan. Daarnaast bevat de wet nog overgangsrecht voor AWBZ cliënten die overgaan naar de Wmo en voor de doelgroep beschermd wonen (zie de artikelen 8.1 tot en met 8.4 van de wet). ~~Als laatste is in het vijfde lid de overgangsregeling opgenomen voor de per 1 januari 2020 beëindigde regeling huishoudelijke toelage, zoals opgenomen in Art. 19 lid 1 sub a jo. lid 2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2017.~~

Ad Artikel 33. Inwerkingtreding en citeertitel
Deze bepaling spreekt voor zich en wordt niet nader toegelicht.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002637
Gemeentebladnr.	: 2021/106
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder	: anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Math Houben
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022 - 2024

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden maar bovenal om onze kwaliteit van leven te behouden, hebben 195 landen in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Hierin is afgesproken dat we de CO_2-uitstoot met elkaar sterk gaan verminderen: in 2030 met 49% ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. Het akkoord kent vijf thema's: gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. Over elk van deze thema's zijn aan de zogeheten 'klimaattafels' afspraken gemaakt, dus ook over de gebouwde omgeving.

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijke thema's. Eén van de belangrijke consequenties is de verminderde leefkwaliteit in de gebouwde omgeving door hittestress. Uit onderzoek blijkt dat vergroening van de private en openbare ruimten bijdraagt aan het verminderen van deze hittestress. Daarnaast heeft de klimaatverandering gevolg voor de waterberging: het regent heviger in korte periode zodat het afvoeren van regenwater in bestaande infrastructuur moeilijker wordt. Ook zorgt de snelle afvoer van het water er voor dat in droge perioden er minder water is om door verdamping voor verkoeling te zorgen. Groene daken houden water langer vast, waardoor de afvoerinfrastructuur ontlast wordt en er meer verdamping van water is. Verder biedt het vergroenen van daken en gevels een bredere verbetering van de leefomgeving. De biodiversiteit neemt toe en het wijst mensen op de urgentie van klimaatverandering en de zelfredzaamheid die mensen daarop hebben. Daarnaast is het uiteraard een prettiger omgeving om in te vertoeven zodat vergroenen bijdraagt aan welzijn.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Doordat de private en openbare ruimte steeds meer versteent, houden deze oppervlakten in de gebouwde omgeving de warmte langer vast en voeren zij regenwater juist sneller af. Waar groen door verdamping de omgeving koelt, verwarmen steenachtige oppervlakten en geven zij deze warmte over een langer periode af. Hierdoor zijn gebouwde omgevingen warmer dan de landelijke omgeving. Dit fenomeen is hittestress gaan heten omdat de gebruikers van de gebouwde omgeving nadelige gevolgen merken van de verminderde kwaliteit van leefomgeving. Verder raakt het rioleringssysteem na korte periode van hevige regen overbelast. Doordat dit kosten met zich meebrengt voor de gemeente Brunssum en de taak van het waterschap Limburg bemoeilijkt, vinden deze partijen elkaar in het belang hier maatregelen tegen te nemen.

Het verstenen van de ruimte komt in belangrijke mate door de overtuiging dat steen minder onderhoud vergt dan groen. We zijn dit uiterlijk van de omgeving als praktisch en pragmatisch gaan zien, maar we merken nu een vermindering van de leefkwaliteit en het bemoeilijkt de opgave uit het klimaatakkoord. Door particulieren

woningeigenaren er toe te bewegen om platte daken en gevels te vergroenen, kan hittestress worden voorkomen, water geleidelijker worden afgevoerd en langer verdampen in de stedelijke omgeving.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Met de Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 beoogt de gemeente Brunssum de stedelijke ruimte te vergroenen. De gewenste situatie is dat meer particulieren woningeigenaren daken en gevels vergroenen. Concreet betekent dit dat de vergroening van de openbare en private ruimte van de gemeente Brunssum versnelt, zodat er een serieuze bijdrage geleverd wordt aan de doelen uit het klimaatakkoord.

b. Kader

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). Dit beleid – bestaande uit een regionaal ambitiedocument PALET 1.0 en acht gemeentelijke potentiestudies PALET 2.0 – is medio 2015 unaniem vastgesteld door de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0 voor de korte termijn i.c. de periode 2016-2020.

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is –onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord. Het Rijk heeft vanuit het Klimaatakkoord i.o.m. de koepel VNG, IPO en VNW bepaald dat overheden de krachten moeten bundelen om van de energietransitie een succes te maken.

In 2015 hebben 195 landen het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Op dit moment vindt de klimaattop in Glasgow plaats. Een aanscherping van mondiale afspraken ligt in de lijn der verwachting.

c. Argumenten en overwegingen

- Bewoners en bedrijven hebben behoefte aan concreet handelingsperspectief om bij te dragen aan de klimaatdoelen. Wat kunnen mensen in hun eigen omgeving, zonder enorme investeringen, doen om anderen te laten zien dat ook zij begaan zijn met een probleem dat de gehele wereld aangaat. De Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 zorgt er voor dat zichtbaar wordt dat mensen concreet handelen voor een betere toekomst en dat als zij dat doen, de gemeente daar ondersteuning aan biedt.
- Verschillende onderzoeken geven aan dat we in de gebouwde omgeving de doelen niet gaan halen, zoals de 20% CO_2-besparing die er voor moet zorgen dat we binnen de 1,5 - 2°C opwarming van de aarde blijven. Voorkomen van hittestress met vergroening zorgt er voor dat de doelen weer wel haalbaar worden, of dat de inspanningen die we samen doen om doelen te halen, meer impact hebben.
- De regio Parkstad werkt de komende periode aan een integraal maatregelenpakket omtrent klimaatadaptatie, dat bedoeld is voor alle deelnemende gemeenten. Ook Brunssum heeft de intentie om t.z.t. aan te sluiten, maar wil daar niet op wachten. Brunssum kiest bij de Stimuleringsregeling groene daken en groene gevels wel voor een looptijd van 'slechts' drie jaar (2022-2024) zodat wij volledig in de pas lopen met dezelfde regeling in de gemeente Heerlen. Zo kunnen we, als het zover is, samen onze stimuleringsregelingen onderbrengen in het integrale maatregelenpakket.
- De uitvoeringskosten van de regeling worden ten laste van de "Reserve Palet", gebracht, welke momenteel nog € 375.000,- bedraagt. In totaal wordt hiervan een bedrag van maximaal € 100.000,- gereserveerd voor aanvragen.

NB Diverse gemeenten in Nederland, waaronder gemeente Heerlen hebben een soortgelijke regeling de afgelopen jaren ingesteld en blijken succesvol. Heerlen biedt een ondersteuning van € 25 - € 115 /m2 aan woningen en bedrijven, afhankelijk van de aanpak. De regeling in Heerlen heeft een looptijd tot ultimo 2024 met een subsidieplafond van € 1.000.000,-. In 2020 zijn er in Heerlen ca 45 aanvragen geweest, waarmee een bedrag van € 153.000,- gemoeid was.

d. Opties en keuze

- In gemeenten als Nijmegen en Heerlen wordt deze regeling zeker ook gezien in het teken van bewustwording van de burgers. De aanvragen die jaarlijks binnenkomen worden geregistreerd. Er worden geen harde effecten onderzocht. Het is ook in Brunssum vooraf niet hard te maken in welke mate de regeling de hittestress zal doen afnemen en hoeveel kosten voor uitbreiding voor riolering er wordt voorkomen tot 2030 of 2050. De kosteneffectiviteit staat daarmee niet vast. Wel worden hittestress en kosten aan riolering gemonitord. Daarom kan na de looptijd tot en met 2024 worden gemeten of verbetering in Brunssum t.o.v. andere steden die deze regeling niet hebben, significant is.
- De gemeente onderzoekt momenteel het onderhouds-/investeringsprogramma voor haar eigen gebouwen. Daarbij wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van duurzaamheidsmaatregelen, zoals groene daken.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/106
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2002637

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/106;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. De Stimuleringsregeling Brunssum Groendaken en Groengevels 2022-2024 vast te stellen.
2. De kosten van de regeling voor een maximum van € 100.000,- onttrekken uit de bestemmingsreserve Palet
3. Nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken binnen dit besluit als pilot en dit terug te koppelen aan de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

Gemeente Brunssum - Beleidsregel van burgemeester en wethouders van Brunssum houdende bepalingen met betrekking tot de subsidiëring van groendaken en groengevels.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum, overwegende dat het ter uitvoering van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018 gewenst is beleidsregels te stellen inzake het verlenen van subsidies voor klimaatbestendig maken van gebouwen; gelet op artikel 3, van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018,

Besluit:
vast te stellen de beleidsregels: "Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024"

Doel van de subsidie
De subsidie wordt verstrekt om eigenaren of huurders van een woning of pand tegemoet te komen in de kosten van de realisatie van het klimaatbestendig maken van (de omgeving van) gebouwen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van wateroverlast in het bebouwde gebied, het reduceren van de CO2-uitstoot door energiebesparing, het binden van fijnstof en stikstof, het terugdringen van geluidshinder, het tegengaan van opwarming van de stad en het verhogen van de biodiversiteit. Deze regeling geldt alleen voor woningen en panden die zijn gelegen binnen de gemeentegrenzen van Brunssum. Het college kan op basis van deze beleidsregel aan een eigenaar of huurder van een woning of pandsubsidie verlenen ter tegemoetkoming in de kosten van de aanleg van een groendak op een woning of pand of een groengevel of verticale tuin aan een gevel van een woning of pand, indien de eigenaar of huurder een aanvraag tot het verlenen van subsidie heeft ingediend, die voldoet aan de bij deze beleidsregel gestelde eisen.

Artikel 1 Begripsomschrijving
In deze regeling wordt verstaan onder:

a. Wet: de Algemene wet bestuursrecht.
b. Eigenaar: eigenaar van een woning of pand. Hiertoe wordt tevens gerekend een opstaller, erfpachter, vruchtgebruiker of een Vereniging van Eigenaren en overige rechtspersonen.
c. Dak(constructie): samenstelling van balken (hout of staal), regels en bebording of betonnen plaat, die sterk genoeg is om de dakbedekking van een gebouw te dragen en de wind- / regen-/ en sneeuwbelasting op te vangen. De dakconstructie moet zodanig zijn dat deze beloopbaar is vooronderhoud en inspectie.
d. Groendak: een begroeid dak bestaand uit ten minste vijf lagen (wortelwerende laag, drainagelaag, filtervlies, substraat laag en vegetatielaag).
e. Extensief groendak: groendak waarvan de begroeiing zich zelf in stand houdt en beperkt is tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen. De aantoonbare wateropslagcapaciteit is minimaal 25 liter per vierkante meter. Het gewicht van de daklaag is relatief gering, 30 tot 120 kg/m², waardoor geen aanpassing van de dragende (dak)constructie nodig is en derhalve geen omgevingsvergunning nodig is in tegenstelling tot een intensief groendak.
f. Intensief groendak: deze groendaken zijn vergelijkbaar met tuinen. De begroeiing bestaat meestal voor een groot deel uit grassen, kruiden, struiken en eventueel bomen. Ook zijn andere elementen zoals paden, terrassen en een vijver mogelijk. De aantoonbare minimale wateropslagcapaciteit is minimaal 50 liter per vierkante meter. Een dergelijke daklaag weegt al gauw 300 tot 1500 kg/m²en vergt een aangepaste dragende (dak)constructie, waarvoor een omgevingsvergunning moet worden verleend.
g. Groengevel: een gevelbegroeiing aan muren van een woning, een pand, die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (voorgevel of zijgevel bij hoekpand). Een groengevel bestaat uit planten die omhoog groeien tegen een bouwwerk vanuit de volle grond. Sommige klimplanten hebben een klimhulp nodig, zoals spandraden, gaaswerken of houten rasters, andere klimplanten hechten zich aan de gevel.
h. Huurder: bewoner van een woning of gebruiker van een pand, niet zijnde de eigenaar.
i. Nieuwbouwwoning of nieuwbouwpand: een gebouw dat nog niet is gebouwd of opgeleverd ten tijde van de subsidieaanvraag.

j. Pand: een gebouw met een verblijfsfunctie voor mensen, niet zijnde een woning.
k. Subsidieaanvrager: een eigenaar of huurder;
l. Verticale tuin: gevelbegroeiing als geïntegreerd deel van een woning of pand die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (voorgevel of zijgevel bij hoekpand). Een verticale tuin bestaat uitverticaal geplaatste modules of panelen waarin beplanting wordt aangebracht. De modules zijn met een ophangsysteem bevestigd aan een bouwwerk, of zijn een zelfdragend onderdeel van de gevel. Hieronder vallen dus geen plantenbakken aan balkons. Een verticale tuin is altijd voorzien van een automatisch werkend water- en voedingssysteem dat de instandhouding van de planten bevordert. Voor het kunnen aanleggen van een verticale tuin is een omgevingsvergunning nodig.
m. Voorzieningen: onderdelen die bestemd zijn voor aanleg en instandhouding van het begroeide deel van een groendak (ten minste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder e/f van dit artikel), van een groengevel (tenminste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder g) of een verticale tuin (ten minste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder lid l).
n. Voorzieningenkosten: de door of namens het college van burgemeester en wethouders goedgekeurde kosten voor de aanleg van het groendak, groengevel of verticale tuin, alsmede de aanneemsom, de ontwerpkosten, de draagkrachtberekening en de verschuldigde en niet verrekenbare omzetbelasting.
o. College: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum.
p. Woning: een op zich zelf staand tot bewoning bestemd gebouw of een gedeelte van een ander, niet op zich zelf staand gebouw;
q. Waterschap: Waterschap Limburg.
r. De verordening: de Algemene subsidie verordening Brunssum.
s. Nieuwbouwwoning of nieuwbouwpand: een gebouw dat nog niet is gebouwd of opgeleverd ten tijde van de subsidieaanvraag.

Artikel 2 Subsidiebedragen, Subsidieplafond, wijze van verdeling

1. Het subsidieplafond geldt voor de periode 2022-2024 en bedraagt 100.000,-.
2. Bij de verdeling houdt het college rekening met de volgorde van ontvangst van ingediende, complete aanvragen om subsidie, en wel op een zodanige wijze dat een eerder ingediende aanvraag voor een later ingediende aanvraag gaat.

Artikel 3 Algemene vereisten voor subsidiëring

Het college kan op basis van deze beleidsregel aan de subsidieaanvrager ter tegemoetkoming in de kosten van de in artikel 1 genoemde voorzieningen subsidie verlenen, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden en verplichtingen:

1. Er wordt alleen subsidie verstrekt voor de aanleg van een groendak, groengevel of verticale tuin als een woning of pand binnen het grondgebied van de gemeente Brunssum ligt.
2. Er wordt voor bestaande woningen of panden alleen voor een groendak voorziening op platte daken met een beton- of houtconstructie een bijdrage verstrekt. Voor nieuwbouwwoningen of -panden kan ook een bijdrage verstrekt worden in de meerkosten voor een groendak voorziening ten opzichte van de aanleg van een gangbaar waterkerend dak; de subsidie geldt bij nieuwbouwwoningen en –panden ook voor hellende daken, mits dit akkoord is bevonden bij het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor de bouw van de nieuwbouw woning of pand. Voor groendaken op bijgebouwen wordt geen subsidie verstrekt.
3. Er wordt alleen voor een groengevel of verticale tuin bij een woning of pand een bijdrage verstrekt, mits die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (zie artikel 1 g en l);
4. De oppervlakte van een groendak voorziening bedraagt minimaal 10 m2 voor een woning en minimaal 50m2 voor een pand;
5. De oppervlakte van een groengevel of verticale tuin voorziening bedraagt minimaal 5 m2 voor een woning en minimaal 10m2 voor een pand;
6. Bij de aanleg van een groendak voorziening wordt het belang van het vasthouden en vertraagd afvoeren van regenwater in voldoende mate gediend, door een minimale wateropslag van 25l/m2 bij een extensief groendak en bij een intensief groendak minimaal 50 l/m2;
7. Bij de aanleg van een groendak op een woning of een pand of een verticale tuin aan een woning of pand raadt de gemeente aan een draagkrachtbeoordeling van het bestaand dak of gevel uit te laten voeren door een bouwkundig adviesbureau. Hierbij moeten de regels uit het Bouwbesluit in acht worden genomen. Als blijkt dat de constructie van het dak of de gevel aangepast moet worden, moet

hiervoor een omgevings-vergunning voor de activiteit bouwen worden aangevraagd. In dat geval wordt de subsidie enkel verleend als deze omgevingsvergunning is verleend. Een kopie van de omgevingsvergunning moet bij de aanvraag worden gevoegd samen met een verklaring van een deskundige dat:
   - de constructie van het gebouw voldoende draagkracht bezit om het groendak, groengevel of gevel tuin te dragen,
   - het dak in de juiste staat is en
   - de afwatering voldoet, alles conform het vereiste niveau uit het Bouwbesluit;
8. Een groendak, groengevel of verticale tuin moet minstens 5 jaar in goede staat blijven; de verstrekte subsidie kan gedeeltelijk of geheel worden teruggevorderd indien dit niet gebeurt;
9. Ontwerp, aanleg en onderhoud van een groen dak, groengevel of verticale tuin moeten deugdelijk en zorgvuldig worden uitgevoerd conform de in artikel 1 genoemde producteisen (artikel 1 onder d t/m g en l). Bij een groengevel of verticale tuin mag de begroeiing geen overlast (overhangend groen) geven aan een aanpalend pand;
10. Voordat het college op de aanvraag voor subsidieverlening heeft beslist, mag niet met de aanleg van een groendak of groengevel of verticale tuin zijn begonnen.
11. Binnen zes maanden na datum van de subsidieverlening wordt met de aanleg van een groendak, groengevel of verticale tuin een aanvang gemaakt. Binnen 1 jaar na datum van subsidieverlening moeten de werkzaamheden zijn afgerond. De subsidie zal niet worden uitbetaald als aan deze voorwaarden niet is voldaan.

Artikel 4
Hoogte van de subsidie

1. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 40,= per m2 aangelegde extensieve groendak voorziening.
2. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 115,= per m2 aangelegde intensieve groendak voorziening.
3. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 115,= per m2 aangelegde verticale tuin voorziening.
4. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 25,= per m2 aangelegde groengevel voorziening.
5. De subsidie bedraagt ten hoogste € 25.000,= voor een pand, waarbij per kadastrale locatie slechts voor één pand subsidie wordt verleend.
6. De hoogte van de bedragen als bedoeld in het eerste t/m vierde lid is inclusief de door het Waterschap beschikbaar gestelde subsidie van € 5,- per m2, op grond van de Beleidsregel Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terreinen.

Artikel 5
De aanvraag

1. Het college verleent de subsidie op aanvraag.
2. Het college stelt voor het indienen van aanvragen tot subsidieverlening een aanvraagformulier vast waarop tevens staat welke stukken ingediend moeten worden (o.a. bepalen nul situatie).
3. Een aanvraag kan alleen door de eigenaar of huurder worden ingediend.
4. Een huurder moet bij de aanvraag van de subsidie een akkoordverklaring van de eigenaar overleggen.
5. Een aanvraag moet volledig zijn. Het college kan aanvullende stukken verlangen, indien dit redelijkerwijs noodzakelijk blijkt voor de beoordeling van de aanvraag.

Artikel 6
Beslistermijn; de beschikking

1. Het college beslist binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag.
2. Het college kan de beslissing eenmaal voor ten hoogste 4 weken verdagen.
3. Een beschikking tot subsidieverlening geeft in ieder geval een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de locatie en de oppervlakte van het dak en/of gevel en vermeldt het bedrag van de subsidie, dan wel het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld.

Artikel 7
Vaststelling en Betaling

1. De subsidieontvanger dient binnen 3 maanden na oplevering van het groendak, groengevel of verticale tuin een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in.
2. Het college beslist binnen 8 weken na ontvangst op de aanvraag tot vaststelling van de subsidie.
3. Betaling gebeurt binnen 6 weken na de beslissing.

Artikel 8
Weigeringsgronden

1. Het college weigert de subsidie naast de in artikel 8 van de verordening en artikel 4:25 van de wetgenoemde gronden:

- het subsidieplafond uit artikel 2 wordt overschreden.
- niet wordt voldaan aan de producteisen, zoals gemeld in artikel 1.
- niet wordt voldaan aan de oppervlakte of waterbergingseisen, zoals gemeld in artikel 3.
- er geen omgevingsvergunning is afgegeven, zoals gevraagd in artikel 3, zevende lid.
- deze subsidie reeds eerder op hetzelfde adres voor dezelfde werkzaamheden is verstrekt, tenzij er in het geval van een groendak bij de eerdere subsidie, maar op een gedeelte van het dak een groendak is gerealiseerd.

Artikel 9
Verplichtingen

1. Indien voor hetzelfde project tevens subsidie is aangevraagd uit hoofde van een andere subsidieregeling of bij een ander bestuursorgaan, doet de aanvrager daarvan mededeling in de aanvraag. Eventuele bijdragen van derden worden op deze subsidie in mindering gebracht.
2. De subsidieontvanger is verplicht het groendak of groengevel te realiseren op de in het subsidiebesluit omschreven wijze, zoals uitgegeven volgens artikel 6 lid 3.
3. Aan de subsidieverlening kunnen nadere voorschriften worden verbonden.
4. In elk geval zal aan de subsidieverlening als voorschrift worden verbonden dat het groendak of groengevel na realisatie minimaal 5 jaar in stand wordt gehouden en doelmatig onderhouden.
5. De subsidieontvanger is verplicht het gereed komen van het groendak of groengevel aan de gemeente te melden binnen 3 maanden na realisatie en bij deze melding te voegen: foto’s van de aangelegde voorziening incl. gegevens leverancier (opbouw constructie).
6. De subsidieontvanger verschaft toegang aan medewerkers van de gemeente Brunssum voor controle op de uitgevoerde werkzaamheden.

Artikel 10
Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen, waarin strikte toepassing van deze beleidsregel tot onbillijkheden leidt, op een voor een aanvrager gunstige wijze afwijken van een of meer bepalingen van deze beleidsregel.

Artikel 11
Inwerkingtreding
Deze beleidsregel treedt in werking op 1-1-2022 en eindigt op 31-12-2024.

Artikel 12
Citeertitel
Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024.

water klaar

Regenwater in de tuin

Hoe maak ik mijn tuin waterklaar?

Minder wateroverlast

Een klimaat-vriendelijke tuin

Voorkom verdroging

Wateroverlast door verandering van het klimaat

Het is goed om te weten dat gemeenten, samen met waterschappen, allerlei maatregelen nemen om wateroverlast in jouw omgeving te voorkomen. Het is te duur om alle rioleringen en beken aan te passen, daarom wordt er gezocht naar andere oplossingen. De gemeenten en waterschappen halen het regenwater van de riolering en laten het wegzakken in de bodem. Deze maatregelen zijn onvoldoende om het waterprobleem blijvend op te lossen. Alleen met jouw hulp kan er écht een verschil worden gemaakt. Want al heb je zelf (nog) geen wateroverlast, de afvoer van jouw water heeft wel degelijk invloed op de wateroverlast bij anderen.

Last van water

We krijgen steeds vaker te maken met hevige neerslag. Ook neemt de hoeveelheid bebouwing en verharding in tuinen nog steeds toe. Het water kan hierdoor niet in de grond wegzakken; dit zorgt voor meer wateroverlast. Denk aan borrelende toiletten, straten die blank staan, ondergelopen kelders, tuinen en (laag gelegen) woningen. Vuil rioolwater in sloten, tuinen en woningen leidt tot milieuvervuiling, onnodige risico's voor de volksgezondheid én onnodige zuivering van schoon water. Dit wordt meer regel dan uitzondering als we niet ingrijpen.

Last van droogte

We krijgen steeds vaker te maken met perioden van langdurige droogte. Er komt een tijd dat er geen water meer beschikbaar is voor het beregenen van landbouwgewassen en particuliere tuinen. Het is doodzonde om regenwater in droge tijden af te voeren via de riolering terwijl de tuin om water schreeuwt.

water klaar

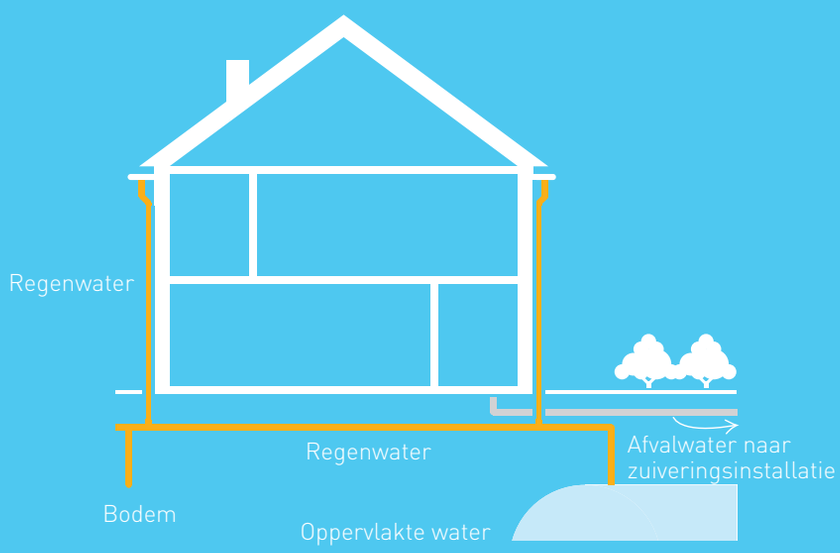
Een Chinees spreekwoord luidt:
de beste tijd om een boom te planten was twintig jaar geleden, de op één na beste tijd is nu.

En dat geldt ook voor je tuin. Klimaatveranderingen zijn al decennialang gaande, maar het is nooit te laat om iets te ondernemen tegen nadelige gevolgen van wateroverlast en perioden van langdurige droogte.

Regenwaterriool

Regenwater is schoon. Als dit schone water gemengd wordt met het vuile afvalwater moet dit allemaal gezuiverd worden bij de zuiveringsinstallaties. Dit brengt extra kosten met zich mee die weer verrekend worden in de waterschapsheffing. Gemeenten leggen steeds vaker een apart regenwaterriool aan voor schoon regenwater. De gemeenten en waterschappen zetten zich samen in voor duurzaam waterbeheer.

Het is belangrijk om het water zo veel mogelijk op de plek te houden daar waar het valt. Op deze manier ontlast je het riool en voorkom je wateroverlast bij hevige regenval. Ook verbetert hiermee het leefklimaat in tuinen en openbare ruimtes. De gemeenten en waterschappen kunnen dit niet alleen. Daar hebben wij jouw hulp bij nodig.

Wat kun jij doen?

Door het nemen van eenvoudige maatregelen maak je jouw tuin waterklaar en verkleinen we de kans op wateroverlast en verdroging van de grond. Er zijn tal van mogelijkheden om het regenwater af te koppelen van het riool en bovengronds of ondergronds op te vangen. Tevens helpt waterdoorlatende bestrating om het regenwater zonder overlast in je eigen tuin te houden. In deze brochure lees je welke maatregelen je kunt treffen om te zorgen voor een mooie groene en klimaatvriendelijke tuin.

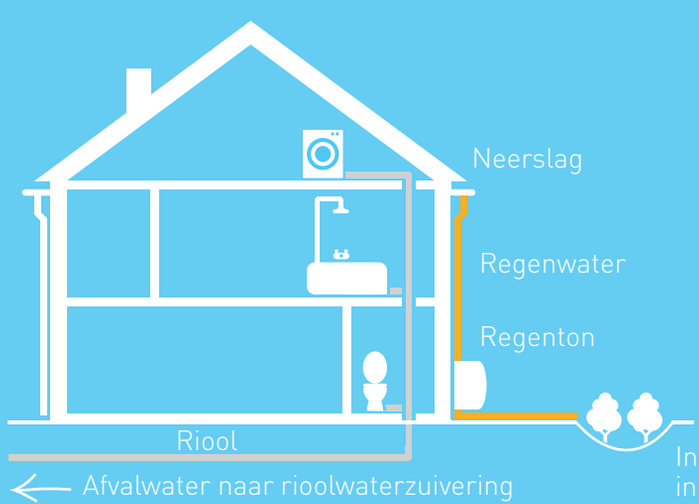

Bovengronds water opvangen

De meest eenvoudige en minst ingrijpende methode is water boven de grond opvangen. De meeste tuinen bieden ruimte om water van het dak en terras op te vangen. Zo stroomt het water niet het riool in, maar wordt het afgevoerd naar een plek in je tuin, een regenton of een ander alternatief.

Zaag hiervoor de regenpijp af en sluit deze aan op:

- Een regenton met overloop naar een regenwatersysteem (zie tips regenton).
- Een gootje naar een bezinkplek. Een gootje kun je bijvoorbeeld maken van klinkertjes of vijverfolie. De bezinkplek is tevens de berging. Als het hard regent, zal daar tijdelijk water blijven staan. De bezinkplek kan een vijver, moerasje of een verdiepte plek in de tuin zijn waar het water langzaam in de bodem kan zakken.

Tips regenton

- Zet de regenton op een verhoging. Dan is er voldoende druk om er een tuinslang aan te koppelen of kun je de tuingieter er gemakkelijk onder zetten.
- Zet een regenton op een schaduwrijke plek. Dit voorkomt opwarming en daardoor algengroei.
- Een deksel op de ton houdt het water helder en voorkomt dat de ton een kweekvijver wordt voor muggen.

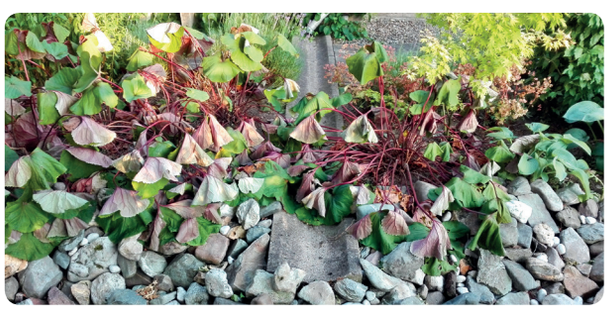
Zo wordt het schone regenwater gescheiden van het afvalwater en opgevangen in een regenton. De vulautomaat zorgt ervoor dat het overige regenwater wordt afgevoerd naar een infiltratieplek in de tuin.

water klaar

Infiltratievijver of miniwadi

Creëer een infiltratievijver in je tuin. Maak een gat in de grond en voorzie deze van ondoorlatend materiaal zoals klei of vijverfolie. Je kunt je vijver ook voorzien van moerasplanten. Dit trekt libellen, salamanders, kikkers en padden aan. Of kies voor een gat zonder folie met eventueel wat grind op de bodem. Dit zorgt voor een mini-wadi waar alleen naar neerslag kortstondig water staat. De rest van de tijd staat het droog.

Groene daken

Ook het aanleggen van groene daken is een goede keuze. Groene daken houden ongeveer de helft van het regenwater vast. Door verdamping wordt dit water vervolgens teruggebracht in de atmosfeer. Naast het vasthouden van water, zorgen ze voor verkoeling in de zomer en extra isolatie in de winter. Tevens gaan groene daken veel langer mee en halen ze fijnstof uit de lucht. Per slot van rekening ziet het er ook nog mooi uit ook!

Waterdoorlatende bestrating

Bestrating laat weinig water door. Toch zijn er alternatieven voor tegels en klinkers zodat je terras of oprit meer water doorlaat. Gebruik bijvoorbeeld:

- Terrastegels afgewisseld met stroken of voegen met waterdoorlatend materiaal zoals steentjes.
- Worteldoek met daarop houten vlonders.
- Grastegels; betonnen of gerecycled kunststof tegels met een open raamwerk. In de openingen kun je gravel strooien of gras/mos in laten groeien.
- Grind op worteldoek of houtsnippers.

water klaar

Ondergronds water opvangen

Bij ondergronds infiltreren wordt hemelwater van het dak via een pijp of goot naar een ondergrondse opvangvoorziening gebracht. Dit kan een grindkoffer of infiltratiekrat zijn. Het water zakt vervolgens geleidelijk in de bodem weg.

1

Grindkoffer/put

Graaf hiervoor een kuil en bedek deze met kunststof vliesdoek (geotextiel). Vul het gat met grind, lavasteen of kleikorrels en sluit het doek. Het doek zorgt ervoor dat de stenen niet dichtslibben met zand.

2

Infiltratiekrat

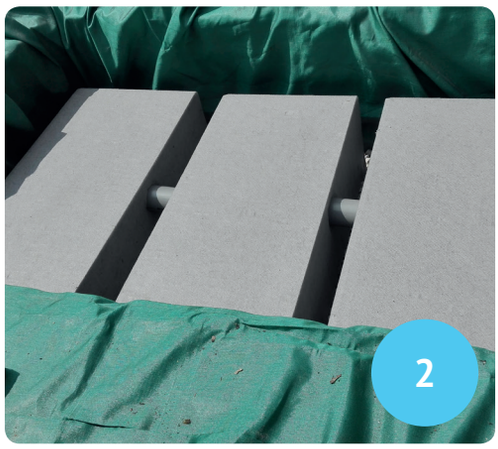
Dit is hetzelfde principe als de grindkoffer. Echter, de infiltratiekrat is hol van binnen en kan dus meer water bergen. Een krat moet minimaal 30 centimeter onder de grond zitten. Als er verkeer overheen moet, is de minimale diepte zelfs 50 cm.

3

Zandvang

Bij ondergronds infiltreren is een zandvang nodig om te voorkomen dat de infiltratievoorziening verstopt raakt met zand en drijvend vuil. Een zandvang is een overloopputje waarin het zand uit het water bezinkt. Er zijn kunststof kant-en-klaar zandvangen te koop, maar je kunt deze ook zelf metselen of maken van beton. Schep de zandvang regelmatig schoon.

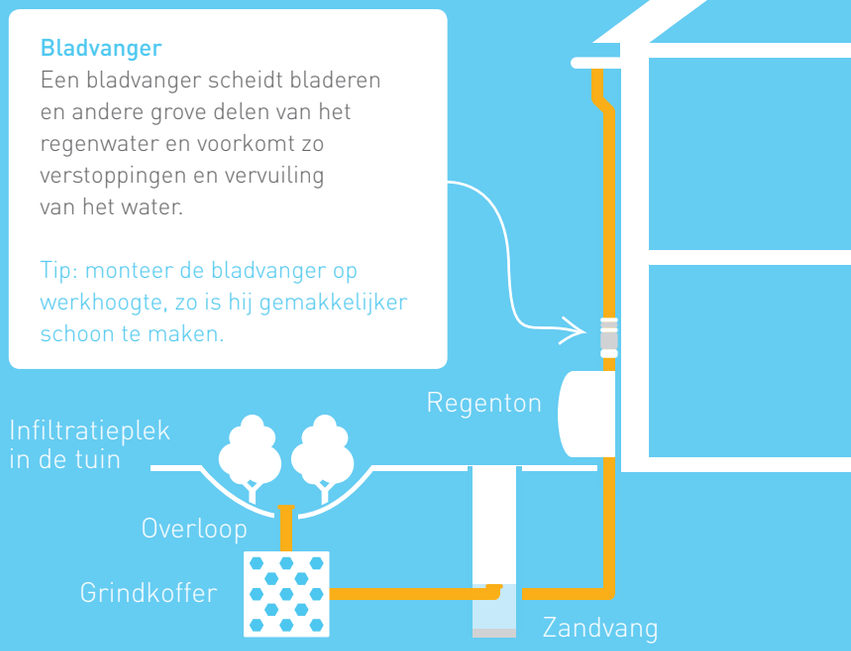
Overloop en ontluchting

Wanneer de grindkoffer of krat vol is, kan het regenwater via een overloop wegstromen naar een lager gelegen gedeelte van de tuin, naar de regenwaterleiding of in het uiterste geval naar de riolering. Deze overloop zorgt ook voor de ontluchting van de krat of grindkoffer.

Uiteraard kun je ook bij ondergronds afkoppelen een regenton op je regenpijp aansluiten. Regenwater is gratis en is voor gebruik in de tuin zeer geschikt. Ook kamerplanten houden van zacht regenwater.

Bladvanger
Een bladvanger scheidt bladeren en andere grove delen van het regenwater en voorkomt zo verstoppingen en vervuiling van het water.

Tip: monteer de bladvanger op werkhoogte, zo is hij gemakkelijker schoon te maken.

Voordat ik begin met afkoppelen

Hieronder een aantal tips om rekening mee te houden voordat je begint met afkoppelen:

Geschiktheid van het huis

Je mag enkel schoon hemelwater afkoppelen. Wordt er ook afvalwater via je regenpijp afgevoerd? Zorg dan dat je eerst het afvalwater op het vuilwaterriool aansluit voor je gaat afkoppelen, zodat je alleen schoon water in je tuin brengt. Als je zinken of koperen dakgoten hebt, is het beter om bovengrond af te koppelen. Je kunt ook een coating in de goot aanbrengen. Zo blijft de bodem en het grondwater schoon.

Geschiktheid van de tuin

Om na te gaan of de grond in jouw tuin geschikt is voor infiltratie graaf je op verschillende plekken in je tuin een gat van één spade diep. Vul deze gaten met water. Als het water binnen een kwartier wegloopt, infiltreert het water gemakkelijk. Als het meer dan één uur duurt, is de bovengrond slecht doorlatend. Vraag in dat geval advies aan je gemeente hoe je dan het regenwater kunt opvangen en afvoeren.

Hoe groot moet de infiltratievoorziening zijn?

Is de bodem van je tuin geschikt voor infiltratie dan kan de gemeente je bergingscapaciteit berekenen. Je moet immers weten hoeveel opslagruimte je nodig hebt voor het hemelwater.

Ga naar www.waterklaar.nl voor meer gedetailleerde informatie en neem contact op met de adviseur in jouw gemeente.

Wil je graag direct aan de slag?
Ga naar **www.waterklaar.nl**

Mede mogelijk gemaakt door:

provincie limburg

waterschap limburg

Aanvraagformulier versie 01-01-2022 Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels

Dit formulier opsturen naar:

Dit formulier stuurt u naar gemeente@brunssum.nl

Gemeente
Brunssum
Postbus 250
6440 AG Brunssum
+31(0)45 527 85 55
www.brunssum.nl

versienummer formulier
16.11.2021

1 Gegevens aanvrager

Naam

Straat

Postcode en woonplaats

Telefoonnummer

Emailadres

Eventuele contactpersoon

BSN nummer (particulier)

Kvk nummer (bedrijven)

Rekeningnummer

2 Gegevens intensief groendak/extensief groendak/groen-gevel/verticale tuin (selecteren)

Adres, indien dit afwijkt van bovengenoemde gegevens

Inschatting van aantal vierkante meters: m^2

Eigendomssituatie

☐ Eigendom
☐ Huur (Akkoordverklaring verhuurder toevoegen)
☐ Anders, namelijk:

Controle draagconstructie uitgevoerd door:

Foto bestaande situatie toevoegen en omschrijving opbouw groendak/groengevel/ verticale tuin. (Gegevens leverancier)!

3 Ondertekening aanvrager

Plaats Datum

Handtekening

De actuele kosten en voorwaarden van uw aanvraag kunt u nalezen op www.brunssum.nl/inwoner/subsidies. De gemeente Brunssum hecht grote waarde aan uw privacy. Uw persoonsgegevens worden zorgvuldig behandeld en beveiligd en slechts gebruikt voor de behandeling van uw aanmeldformulier versie 16-11-2021 Stimulerings-regeling groendaken en groengevels.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002637
Gemeentebladnr.	: 2021/106
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder	: anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Math Houben
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022 - 2024

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden maar bovenal om onze kwaliteit van leven te behouden, hebben 195 landen in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Hierin is afgesproken dat we de CO_2-uitstoot met elkaar sterk gaan verminderen: in 2030 met 49% ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. Het akkoord kent vijf thema's: gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. Over elk van deze thema's zijn aan de zogeheten 'klimaattafels' afspraken gemaakt, dus ook over de gebouwde omgeving.

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijke thema's. Eén van de belangrijke consequenties is de verminderde leefkwaliteit in de gebouwde omgeving door hittestress. Uit onderzoek blijkt dat vergroening van de private en openbare ruimten bijdraagt aan het verminderen van deze hittestress. Daarnaast heeft de klimaatverandering gevolg voor de waterberging: het regent heviger in korte periode zodat het afvoeren van regenwater in bestaande infrastructuur moeilijker wordt. Ook zorgt de snelle afvoer van het water er voor dat in droge perioden er minder water is om door verdamping voor verkoeling te zorgen. Groene daken houden water langer vast, waardoor de afvoerinfrastructuur ontlast wordt en er meer verdamping van water is. Verder biedt het vergroenen van daken en gevels een bredere verbetering van de leefomgeving. De biodiversiteit neemt toe en het wijst mensen op de urgentie van klimaatverandering en de zelfredzaamheid die mensen daarop hebben. Daarnaast is het uiteraard een prettiger omgeving om in te vertoeven zodat vergroenen bijdraagt aan welzijn.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Doordat de private en openbare ruimte steeds meer versteent, houden deze oppervlakten in de gebouwde omgeving de warmte langer vast en voeren zij regenwater juist sneller af. Waar groen door verdamping de omgeving koelt, verwarmen steenachtige oppervlakten en geven zij deze warmte over een langer periode af. Hierdoor zijn gebouwde omgevingen warmer dan de landelijke omgeving. Dit fenomeen is hittestress gaan heten omdat de gebruikers van de gebouwde omgeving nadelige gevolgen merken van de verminderde kwaliteit van leefomgeving. Verder raakt het rioleringssysteem na korte periode van hevige regen overbelast. Doordat dit kosten met zich meebrengt voor de gemeente Brunssum en de taak van het waterschap Limburg bemoeilijkt, vinden deze partijen elkaar in het belang hier maatregelen tegen te nemen.

Het verstenen van de ruimte komt in belangrijke mate door de overtuiging dat steen minder onderhoud vergt dan groen. We zijn dit uiterlijk van de omgeving als praktisch en pragmatisch gaan zien, maar we merken nu een vermindering van de leefkwaliteit en het bemoeilijkt de opgave uit het klimaatakkoord. Door particulieren

woningeigenaren er toe te bewegen om platte daken en gevels te vergroenen, kan hittestress worden voorkomen, water geleidelijker worden afgevoerd en langer verdampen in de stedelijke omgeving.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Met de Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 beoogt de gemeente Brunssum de stedelijke ruimte te vergroenen. De gewenste situatie is dat meer particulieren woningeigenaren daken en gevels vergroenen. Concreet betekent dit dat de vergroening van de openbare en private ruimte van de gemeente Brunssum versnelt, zodat er een serieuze bijdrage geleverd wordt aan de doelen uit het klimaatakkoord.

b. Kader

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). Dit beleid – bestaande uit een regionaal ambitiedocument PALET 1.0 en acht gemeentelijke potentiestudies PALET 2.0 – is medio 2015 unaniem vastgesteld door de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0 voor de korte termijn i.c. de periode 2016-2020.

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is –onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord. Het Rijk heeft vanuit het Klimaatakkoord i.o.m. de koepel VNG, IPO en VNW bepaald dat overheden de krachten moeten bundelen om van de energietransitie een succes te maken.

In 2015 hebben 195 landen het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Op dit moment vindt de klimaattop in Glasgow plaats. Een aanscherping van mondiale afspraken ligt in de lijn der verwachting.

c. Argumenten en overwegingen

- Bewoners en bedrijven hebben behoefte aan concreet handelingsperspectief om bij te dragen aan de klimaatdoelen. Wat kunnen mensen in hun eigen omgeving, zonder enorme investeringen, doen om anderen te laten zien dat ook zij begaan zijn met een probleem dat de gehele wereld aangaat. De Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 zorgt er voor dat zichtbaar wordt dat mensen concreet handelen voor een betere toekomst en dat als zij dat doen, de gemeente daar ondersteuning aan biedt.
- Verschillende onderzoeken geven aan dat we in de gebouwde omgeving de doelen niet gaan halen, zoals de 20% CO_2-besparing die er voor moet zorgen dat we binnen de 1,5 - 2°C opwarming van de aarde blijven. Voorkomen van hittestress met vergroening zorgt er voor dat de doelen weer wel haalbaar worden, of dat de inspanningen die we samen doen om doelen te halen, meer impact hebben.
- De regio Parkstad werkt de komende periode aan een integraal maatregelenpakket omtrent klimaatadaptatie, dat bedoeld is voor alle deelnemende gemeenten. Ook Brunssum heeft de intentie om t.z.t. aan te sluiten, maar wil daar niet op wachten. Brunssum kiest bij de Stimuleringsregeling groene daken en groene gevels wel voor een looptijd van 'slechts' drie jaar (2022-2024) zodat wij volledig in de pas lopen met dezelfde regeling in de gemeente Heerlen. Zo kunnen we, als het zover is, samen onze stimuleringsregelingen onderbrengen in het integrale maatregelenpakket.
- De uitvoeringskosten van de regeling worden ten laste van de "Reserve Palet", gebracht, welke momenteel nog € 375.000,- bedraagt. In totaal wordt hiervan een bedrag van maximaal € 100.000,- gereserveerd voor aanvragen.

gemeente Brunssum

NB Diverse gemeenten in Nederland, waaronder gemeente Heerlen hebben een soortgelijke regeling de afgelopen jaren ingesteld en blijken succesvol. Heerlen biedt een ondersteuning van € 25 - € 115 /m2 aan woningen en bedrijven, afhankelijk van de aanpak. De regeling in Heerlen heeft een looptijd tot ultimo 2024 met een subsidieplafond van € 1.000.000,-. In 2020 zijn er in Heerlen ca 45 aanvragen geweest, waarmee een bedrag van € 153.000,- gemoeid was.

d. Opties en keuze

- In gemeenten als Nijmegen en Heerlen wordt deze regeling zeker ook gezien in het teken van bewustwording van de burgers. De aanvragen die jaarlijks binnenkomen worden geregistreerd. Er worden geen harde effecten onderzocht. Het is ook in Brunssum vooraf niet hard te maken in welke mate de regeling de hittestress zal doen afnemen en hoeveel kosten voor uitbreiding voor riolering er wordt voorkomen tot 2030 of 2050. De kosteneffectiviteit staat daarmee niet vast. Wel worden hittestress en kosten aan riolering gemonitord. Daarom kan na de looptijd tot en met 2024 worden gemeten of verbetering in Brunssum t.o.v. andere steden die deze regeling niet hebben, significant is.
- De gemeente onderzoekt momenteel het onderhouds-/investeringsprogramma voor haar eigen gebouwen. Daarbij wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van duurzaamheidsmaatregelen, zoals groene daken.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/106
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2002637

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/106;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. De Stimuleringsregeling Brunssum Groendaken en Groengevels 2022-2024 vast te stellen.
2. De kosten van de regeling voor een maximum van € 100.000,- onttrekken uit de bestemmingsreserve Palet
3. Nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken binnen dit besluit als pilot en dit terug te koppelen aan de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

gemeente Brunssum

Gemeente Brunssum - Beleidsregel van burgemeester en wethouders van Brunssum houdende bepalingen met betrekking tot de subsidiëring van groendaken en groengevels.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum, overwegende dat het ter uitvoering van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018 gewenst is beleidsregels te stellen inzake het verlenen van subsidies voor klimaatbestendig maken van gebouwen; gelet op artikel 3, van de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018,

Besluit:
vast te stellen de beleidsregels: "Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024"

Doel van de subsidie
De subsidie wordt verstrekt om eigenaren of huurders van een woning of pand tegemoet te komen in de kosten van de realisatie van het klimaatbestendig maken van (de omgeving van) gebouwen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van wateroverlast in het bebouwde gebied, het reduceren van de CO2-uitstoot door energiebesparing, het binden van fijnstof en stikstof, het terugdringen van geluidshinder, het tegengaan van opwarming van de stad en het verhogen van de biodiversiteit. Deze regeling geldt alleen voor woningen en panden die zijn gelegen binnen de gemeentegrenzen van Brunssum. Het college kan op basis van deze beleidsregel aan een eigenaar of huurder van een woning of pandsubsidie verlenen ter tegemoetkoming in de kosten van de aanleg van een groendak op een woning of pand of een groengevel of verticale tuin aan een gevel van een woning of pand, indien de eigenaar of huurder een aanvraag tot het verlenen van subsidie heeft ingediend, die voldoet aan de bij deze beleidsregel gestelde eisen.

Artikel 1 Begripsomschrijving
In deze regeling wordt verstaan onder:

a. Wet: de Algemene wet bestuursrecht.
b. Eigenaar: eigenaar van een woning of pand. Hiertoe wordt tevens gerekend een opstaller, erfpachter, vruchtgebruiker of een Vereniging van Eigenaren en overige rechtspersonen.
c. Dak(constructie): samenstelling van balken (hout of staal), regels en bebording of betonnen plaat, die sterk genoeg is om de dakbedekking van een gebouw te dragen en de wind- / regen-/ en sneeuwbelasting op te vangen. De dakconstructie moet zodanig zijn dat deze beloopbaar is vooronderhoud en inspectie.
d. Groendak: een begroeid dak bestaand uit ten minste vijf lagen (wortelwerende laag, drainagelaag, filtervlies, substraat laag en vegetatielaag).
e. Extensief groendak: groendak waarvan de begroeiing zich zelf in stand houdt en beperkt is tot mossen, vetplanten, kruiden en grassen. De aantoonbare wateropslagcapaciteit is minimaal 25 liter per vierkante meter. Het gewicht van de daklaag is relatief gering, 30 tot 120 kg/m^2, waardoor geen aanpassing van de dragende (dak)constructie nodig is en derhalve geen omgevingsvergunning nodig is in tegenstelling tot een intensief groendak.
f. Intensief groendak: deze groendaken zijn vergelijkbaar met tuinen. De begroeiing bestaat meestal voor een groot deel uit grassen, kruiden, struiken en eventueel bomen. Ook zijn andere elementen zoals paden, terrassen en een vijver mogelijk. De aantoonbare minimale wateropslagcapaciteit is minimaal 50 liter per vierkante meter. Een dergelijke daklaag weegt al gauw 300 tot 1500 kg/m^{2}en vergt een aangepaste dragende (dak)constructie, waarvoor een omgevingsvergunning moet worden verleend.
g. Groengevel: een gevelbegroeiing aan muren van een woning, een pand, die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (voorgevel of zijgevel bij hoekpand). Een groengevel bestaat uit planten die omhoog groeien tegen een bouwwerk vanuit de volle grond. Sommige klimplanten hebben een klimhulp nodig, zoals spandraden, gaaswerken of houten rasters, andere klimplanten hechten zich aan de gevel.
h. Huurder: bewoner van een woning of gebruiker van een pand, niet zijnde de eigenaar.
i. Nieuwbouwwoning of nieuwbouwpand: een gebouw dat nog niet is gebouwd of opgeleverd ten tijde van de subsidieaanvraag.

j. Pand: een gebouw met een verblijfsfunctie voor mensen, niet zijnde een woning.
k. Subsidieaanvrager: een eigenaar of huurder;
l. Verticale tuin: gevelbegroeiing als geïntegreerd deel van een woning of pand die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (voorgevel of zijgevel bij hoekpand). Een verticale tuin bestaat uitverticaal geplaatste modules of panelen waarin beplanting wordt aangebracht. De modules zijn met een ophangsysteem bevestigd aan een bouwwerk, of zijn een zelfdragend onderdeel van de gevel. Hieronder vallen dus geen plantenbakken aan balkons. Een verticale tuin is altijd voorzien van een automatisch werkend water- en voedingssysteem dat de instandhouding van de planten bevordert. Voor het kunnen aanleggen van een verticale tuin is een omgevingsvergunning nodig.
m. Voorzieningen: onderdelen die bestemd zijn voor aanleg en instandhouding van het begroeide deel van een groendak (ten minste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder e/f van dit artikel), van een groengevel (tenminste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder g) of een verticale tuin (ten minste bestaande uit de onderdelen zoals benoemd onder lid l).
n. Voorzieningenkosten: de door of namens het college van burgemeester en wethouders goedgekeurde kosten voor de aanleg van het groendak, groengevel of verticale tuin, alsmede de aanneemsom, de ontwerpkosten, de draagkrachtberekening en de verschuldigde en niet verrekenbare omzetbelasting.
o. College: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum.
p. Woning: een op zich zelf staand tot bewoning bestemd gebouw of een gedeelte van een ander, niet op zich zelf staand gebouw;
q. Waterschap: Waterschap Limburg.
r. De verordening: de Algemene subsidie verordening Brunssum.
s. Nieuwbouwwoning of nieuwbouwpand: een gebouw dat nog niet is gebouwd of opgeleverd ten tijde van de subsidieaanvraag.

Artikel 2 Subsidiebedragen, Subsidieplafond, wijze van verdeling

1. Het subsidieplafond geldt voor de periode 2022-2024 en bedraagt 100.000,-.
2. Bij de verdeling houdt het college rekening met de volgorde van ontvangst van ingediende, complete aanvragen om subsidie, en wel op een zodanige wijze dat een eerder ingediende aanvraag voor een later ingediende aanvraag gaat.

Artikel 3 Algemene vereisten voor subsidiëring

Het college kan op basis van deze beleidsregel aan de subsidieaanvrager ter tegemoetkoming in de kosten van de in artikel 1 genoemde voorzieningen subsidie verlenen, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden en verplichtingen:

1. Er wordt alleen subsidie verstrekt voor de aanleg van een groendak, groengevel of verticale tuin als een woning of pand binnen het grondgebied van de gemeente Brunssum ligt.
2. Er wordt voor bestaande woningen of panden alleen voor een groendak voorziening op platte daken met een beton- of houtconstructie een bijdrage verstrekt. Voor nieuwbouwwoningen of -panden kan ook een bijdrage verstrekt worden in de meerkosten voor een groendak voorziening ten opzichte van de aanleg van een gangbaar waterkerend dak; de subsidie geldt bij nieuwbouwwoningen en –panden ook voor hellende daken, mits dit akkoord is bevonden bij het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor de bouw van de nieuwbouw woning of pand. Voor groendaken op bijgebouwen wordt geen subsidie verstrekt.
3. Er wordt alleen voor een groengevel of verticale tuin bij een woning of pand een bijdrage verstrekt, mits die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte (zie artikel 1 g en l);
4. De oppervlakte van een groendak voorziening bedraagt minimaal 10 m2 voor een woning en minimaal 50m2 voor een pand;
5. De oppervlakte van een groengevel of verticale tuin voorziening bedraagt minimaal 5 m2 voor een woning en minimaal 10m2 voor een pand;
6. Bij de aanleg van een groendak voorziening wordt het belang van het vasthouden en vertraagd afvoeren van regenwater in voldoende mate gediend, door een minimale wateropslag van 25l/m2 bij een extensief groendak en bij een intensief groendak minimaal 50 l/m2;
7. Bij de aanleg van een groendak op een woning of een pand of een verticale tuin aan een woning of pand raadt de gemeente aan een draagkrachtbeoordeling van het bestaand dak of gevel uit te laten voeren door een bouwkundig adviesbureau. Hierbij moeten de regels uit het Bouwbesluit in acht worden genomen. Als blijkt dat de constructie van het dak of de gevel aangepast moet worden, moet

hiervoor een omgevings-vergunning voor de activiteit bouwen worden aangevraagd. In dat geval wordt de subsidie enkel verleend als deze omgevingsvergunning is verleend. Een kopie van de omgevingsvergunning moet bij de aanvraag worden gevoegd samen met een verklaring van een deskundige dat:

- de constructie van het gebouw voldoende draagkracht bezit om het groendak, groengevel of gevel tuin te dragen,
- het dak in de juiste staat is en
- de afwatering voldoet, alles conform het vereiste niveau uit het Bouwbesluit;

8. Een groendak, groengevel of verticale tuin moet minstens 5 jaar in goede staat blijven; de verstrekte subsidie kan gedeeltelijk of geheel worden teruggevorderd indien dit niet gebeurt;
9. Ontwerp, aanleg en onderhoud van een groen dak, groengevel of verticale tuin moeten deugdelijk en zorgvuldig worden uitgevoerd conform de in artikel 1 genoemde producteisen (artikel 1 onder d t/m g en l). Bij een groengevel of verticale tuin mag de begroeiing geen overlast (overhangend groen) geven aan een aanpalend pand;
10. Voordat het college op de aanvraag voor subsidieverlening heeft beslist, mag niet met de aanleg van een groendak of groengevel of verticale tuin zijn begonnen.
11. Binnen zes maanden na datum van de subsidieverlening wordt met de aanleg van een groendak, groengevel of verticale tuin een aanvang gemaakt. Binnen 1 jaar na datum van subsidieverlening moeten de werkzaamheden zijn afgerond. De subsidie zal niet worden uitbetaald als aan deze voorwaarden niet is voldaan.

Artikel 4
Hoogte van de subsidie

1. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 40,= per m2 aangelegde extensieve groendak voorziening.
2. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 115,= per m2 aangelegde intensieve groendak voorziening.
3. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 115,= per m2 aangelegde verticale tuin voorziening.
4. De subsidie bedraagt voor eigenaren en huurders € 25,= per m2 aangelegde groengevel voorziening.
5. De subsidie bedraagt ten hoogste € 25.000,= voor een pand, waarbij per kadastrale locatie slechts voor één pand subsidie wordt verleend.
6. De hoogte van de bedragen als bedoeld in het eerste t/m vierde lid is inclusief de door het Waterschap beschikbaar gestelde subsidie van € 5,- per m2, op grond van de Beleidsregel Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terreinen.

Artikel 5
De aanvraag

1. Het college verleent de subsidie op aanvraag.
2. Het college stelt voor het indienen van aanvragen tot subsidieverlening een aanvraagformulier vast waarop tevens staat welke stukken ingediend moeten worden (o.a. bepalen nul situatie).
3. Een aanvraag kan alleen door de eigenaar of huurder worden ingediend.
4. Een huurder moet bij de aanvraag van de subsidie een akkoordverklaring van de eigenaar overleggen.
5. Een aanvraag moet volledig zijn. Het college kan aanvullende stukken verlangen, indien dit redelijkerwijs noodzakelijk blijkt voor de beoordeling van de aanvraag.

Artikel 6
Beslistermijn; de beschikking

1. Het college beslist binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag.
2. Het college kan de beslissing eenmaal voor ten hoogste 4 weken verdagen.
3. Een beschikking tot subsidieverlening geeft in ieder geval een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de locatie en de oppervlakte van het dak en/of gevel en vermeldt het bedrag van de subsidie, dan wel het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld.

Artikel 7
Vaststelling en Betaling

1. De subsidieontvanger dient binnen 3 maanden na oplevering van het groendak, groengevel of verticale tuin een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in.
2. Het college beslist binnen 8 weken na ontvangst op de aanvraag tot vaststelling van de subsidie.
3. Betaling gebeurt binnen 6 weken na de beslissing.

Artikel 8
Weigeringsgronden

1. Het college weigert de subsidie naast de in artikel 8 van de verordening en artikel 4:25 van de wetgenoemde gronden:

- het subsidieplafond uit artikel 2 wordt overschreden.
- niet wordt voldaan aan de producteisen, zoals gemeld in artikel 1.
- niet wordt voldaan aan de oppervlakte of waterbergingseisen, zoals gemeld in artikel 3.
- er geen omgevingsvergunning is afgegeven, zoals gevraagd in artikel 3, zevende lid.
- deze subsidie reeds eerder op hetzelfde adres voor dezelfde werkzaamheden is verstrekt, tenzij er in het geval van een groendak bij de eerdere subsidie, maar op een gedeelte van het dak een groendak is gerealiseerd.

Artikel 9
Verplichtingen

1. Indien voor hetzelfde project tevens subsidie is aangevraagd uit hoofde van een andere subsidieregeling of bij een ander bestuursorgaan, doet de aanvrager daarvan mededeling in de aanvraag. Eventuele bijdragen van derden worden op deze subsidie in mindering gebracht.
2. De subsidieontvanger is verplicht het groendak of groengevel te realiseren op de in het subsidiebesluit omschreven wijze, zoals uitgegeven volgens artikel 6 lid 3.
3. Aan de subsidieverlening kunnen nadere voorschriften worden verbonden.
4. In elk geval zal aan de subsidieverlening als voorschrift worden verbonden dat het groendak of groengevel na realisatie minimaal 5 jaar in stand wordt gehouden en doelmatig onderhouden.
5. De subsidieontvanger is verplicht het gereed komen van het groendak of groengevel aan de gemeente te melden binnen 3 maanden na realisatie en bij deze melding te voegen: foto's van de aangelegde voorziening incl. gegevens leverancier (opbouw constructie).
6. De subsidieontvanger verschaft toegang aan medewerkers van de gemeente Brunssum voor controle op de uitgevoerde werkzaamheden.

Artikel 10
Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen, waarin strikte toepassing van deze beleidsregel tot onbillijkheden leidt, op een voor een aanvrager gunstige wijze afwijken van een of meer bepalingen van deze beleidsregel.

Artikel 11
Inwerkingtreding
Deze beleidsregel treedt in werking op 1-1-2022 en eindigt op 31-12-2024.

Artikel 12
Citeertitel
Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 9 november 2021
Registratiekenmerk	: 2000872
Gemeentebladnr.	: 2021/95
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder	: , anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Math Houben
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Transitievisie Warmte (TVW): vaststelling TVW 1.0 gemeente Brunssum

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijke thema's. Om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden maar bovenal om onze kwaliteit van leven te behouden, hebben 195 landen in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is -onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat we de CO_2-uitstoot met elkaar sterk gaan verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990 en in 2050 zelfs met 95%. In het Klimaatakkoord is voor de sector 'Gebouwde omgeving' de ambitie uitgesproken dat de warmtevoorziening van onze 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen in Nederland in 2050 volledig CO_2 -vrij is. Iedere gemeente dient een realistisch tijdspad vast te leggen waarop wijken en buurten van het aardgas gaan. Elke gemeente dient hiertoe voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen.

Via deze nota bieden wij uw raad de TVW 1.0 van gemeente Brunssum aan ter besluitvorming. De TWV 1.0 van gemeente Brunssum is in regionaal verband – samen met de Parkstadgemeenten en onder coördinatie van de Stadsregio Parkstad – tot stand gekomen. Eenzelfde voorstel wordt gelijktijdig ter besluitvorming aangeboden aan de overige gemeenteraden in Parkstad.

b. Huidige situatie/probleemstelling

De gebouwde omgeving (woningen, publieke en commerciële dienstverlening) is met 1.068 TJ verantwoordelijk voor ongeveer 60,5% van de totale energievraag in Brunssum. In totaal heeft Brunssum 15.508 woningen en 1.799 utiliteitsgebouwen (2017). Net als in de rest van Nederland, zijn de meeste gebouwen in Brunssum aangesloten op het aardgas. Daarmee staan we voor een grote opgave in de transitie naar aardgasvrije en duurzame manieren van verwarmen, warm water bereiden en koken.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Het doel van dit voorstel is vaststelling van de TVW 1.0 gemeente Brunssum. Met het vaststellen van de TVW 1.0 scheppen we de kaders om de volgende stappen te zetten in de warmtetransitie in Brunssum. We stellen de uitgangspunten voor de warmtetransitie in Brunssum vast, geven een eerste beeld van de potentie van mogelijke aardgasvrije warmtebronnen en -technieken voor Brunssum en geven een doorkijk naar de concrete stappen en benodigde middelen om te komen tot een Transitievisie Warmte 2.0 (de TVW 2.0). Vooruitlopend op de keuze voor definitieve plangebieden in Brunssum om van het aardgas af te gaan, naast de bestaande proeftuin in Brunssum Noord, ontwikkelen we een gemeentebrede energiebesparingsaanpak. Het uiteindelijke beoogde resultaat is een aardgasvrije gemeente in 2050.

b. Kaders

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). Dit beleid – bestaande uit een regionaal ambitiedocument PALET 1.0 en acht gemeentelijke potentiestudies PALET 2.0 – is medio 2015 unaniem vastgesteld door de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0 voor de korte termijn i.c. de periode 2016-2020.

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is -onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle Nederlandse gemeenten uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte opstellen.

Naast de TVW wordt in Zuid-Limburgs verband gewerkt aan de Regionale Energie Strategie (RES). In de RES stellen regio's een Regionale Structuur Warmte (RSW) op. In de RSW wordt in kaart gebracht wat de warmtevraag en -aanbod is, worden bovengemeentelijke warmtebronnen en de benodigde (warmte)infrastructuur in kaart gebracht. De TVW en RSW moeten daarom goed op elkaar worden afgestemd. De bevindingen uit de TVW 1.0 worden meegenomen in de RES 2.0 die uiterlijk 1 juli 2023 aan het Rijk dient te worden aangeboden.

Conform het Klimaatakkoord, wordt de Transitievisie Warmte geaccordeerd door de colleges van B&W. De bevoegdheid tot het formeel vaststellen van de TVW – met hierin de kaders om de volgende stappen te zetten in de warmtetransitie ligt bij de gemeenteraden. Daarmee is de TVW 1.0 bestuurlijk bindend en heeft het de status van een beleidsstuk. Bestuurlijk bindend betekent dat het bindend is voor de gemeente zelf. Een ander kan er geen juridische rechten/plichten aan ontlenen.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de TVW juridische status krijgt in de verankering in het instrumentarium van de Omgevingswet. De nieuwe Omgevingswet gaat naar verwachting in op 1 juli 2022. Dan worden bijvoorbeeld de visie en plannen zoals wij die nu kennen in de wereld van de ruimtelijke ordening, vervangen: zo wordt de huidige Structuurvisie vervangen door een 'Omgevingsvisie' en het huidige 'Bestemmingsplan' door het 'Omgevingsplan'.

c. Argumenten en overwegingen

<u>Argumenten</u>

- Om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden voldoende tijd te geven om mee te doen in de transitie naar een aardgasvrije samenleving, is het van belang om zo snel mogelijk met alle partijen in gesprek te gaan over voorliggende opgave. Met het vaststellen van de TVW 1.0 voldoet gemeente Brunssum aan de afspraak om de Transitievisie Warmte (uiterlijk) eind 2021 vast te stellen, conform de afspraak in het Klimaatakkoord.

- De TVW 1.0 van gemeente Brunssum is het startpunt voor de warmtetransitie. In de TVW 1.0 stellen we daarom de uitgangspunten voor de warmtetransitie in gemeente Brunssum vast. Met deze uitgangspunten als basis kiezen we in welke plangebieden we als eerste aan de slag gaan. Belangrijk is o.a. dat we het samen doen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden, en dat de alternatieven voor aardgas

haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn. Ook proberen we werkzaamheden zo veel mogelijk met elkaar te koppelen om onnodige overlast en extra kosten zoveel mogelijk te voorkomen. Een nadere toelichting op deze punten is te vinden in hoofdstuk 2 van de TVW 1.0.

- De TVW 1.0 geeft gebouweigenaren en gebruikers een eerste beeld van de technieken waarmee de gemeente in potentie aardgasvrij gemaakt kan worden, op het schaalniveau van een wijk op basis van de administratieve CBS-indeling van buurten/wijken. Ook is voor alle gemeenten in Parkstad een eerste inventarisatie uitgevoerd om de beschikbaarheid van warmtebronnen in kaart te brengen. In deze fase hebben we nog onvoldoende zicht op de definitieve beschikbaarheid en werkelijke potentie van de verschillende warmtebronnen in Brunssum en de regio. In de TVW 2.0 zullen deze onderdelen nader worden uitgewerkt.

- Vooralsnog worden er geen keuzes gemaakt om voor 2030 meer wijken in Brunssum van het aardgas af te halen dan de reeds geplande wijken (Proeftuin Brunssum Noord). In deze fase van het proces is er nog veel onduidelijkheid over de beschikbaarheid en haalbaarheid van collectieve warmtebronnen in gemeente Brunssum en de regio. Ook zijn de onderzoeken op wijk- en buurtniveau om dit moment nog te grofmazig om tot definitieve keuzes voor plangebieden te komen. In aanloop naar een wijkgerichte aanpak willen we geen maatregelen nemen die later onnodig of ongunstig voor onze gebouweigenaren en -gebruikers blijken te zijn. In de TVW 2.0 zullen deze onderdelen nader uitgewerkt worden, waardoor beter onderbouwde keuzes tot 2030 gemaakt kunnen worden.

- Om voor de gemeente Brunssum tot een goed onderbouwde TVW 2.0 te komen, moeten we enkele belangrijke stappen zetten, onderzoeken doen en politiek-bestuurlijke afstemming bereiken over het beoogde proces en de opgave. In de TVW 1.0 geven we daarom een doorkijk naar de concrete stappen en benodigde middelen om te komen tot een Transitievisie Warmte 2.0. Naast het benoemen van voorkeursgebieden, maken we in de TVW 2.0 ook een keuze voor plangebieden waar we gaan starten met wijkuitvoeringsplannen, waarin we per wijk voorkeuren benoemen voor de warmtevoorziening die het gas moet gaan vervangen. Daarbij gaan wij tevens dieper in op de (financiële) randvoorwaarden die vanuit het Rijk ingevuld moeten worden om de beoogde warmtetransitie daadwerkelijk te kunnen realiseren.

- Er kunnen op vrijwillige basis al grote stappen gezet worden in de reductie van het aardgasgebruik. Denk bijvoorbeeld aan het isoleren van woningen, het besparen van energie of het overschakelen op een hybride warmtepomp om gebouwen gedeeltelijk elektrisch te verwarmen. De verwachting is dat in veel woningen en gebouwen verschillende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan het isolatie- en installatieniveau dat bij een specifieke warmtestrategie hoort. Vooruitlopend op de keuze voor definitieve plangebieden in gemeente Brunssum wordt daarom voorgesteld om een isolatie- en verduurzamingsprogramma in het leven te roepen voor de periode tot 2030, met de mogelijkheid tot verlenging tot 2050. Deze aanpak zal gelijktijdig met de TVW 2.0 aan uw gemeenteraad worden aangeboden.

<u>Overwegingen</u>

- De randvoorwaarden voor de warmtetransitie zijn nog niet op orde. Vanuit het Rijk moeten landelijk financiële voorwaarden ingevuld worden om de overstap betaalbaar te maken. Gemeenten wachten bovendien nog op wetgeving die het mogelijk maakt om meer sturing te geven aan de warmtetransitie (o.a. Wet Collectieve Warmte).

- De warmtetransitie leidt als uitvloeisel van het Klimaatakkoord tot extra (uitvoerings)taken en -lasten voor gemeenten. Aan het vaststellen van de TVW 1.0 met bijbehorende acties zijn kosten verbonden. Het tempo waarin de TVW 2.0 en de daarop volgende wijkuitvoeringsprogramma's worden uitgewerkt en uitgevoerd is afhankelijk van de beschikbare middelen en capaciteit. Totdat er tussen de VNG en het Rijk afspraken zijn gemaakt over aanvullende financiering hiervoor, kan slechts de aanwezige capaciteit worden ingezet.

- Eén van de randvoorwaarden die de gemeenten gesteld hebben aan de instemming met het Klimaatakkoord is het krijgen van een vergoeding voor de uitvoeringslasten. Waarbij ook is aangegeven: 'Als op termijn onvoldoende aan deze randvoorwaarde(n) wordt voldaan, kan dit ertoe leiden dat gemeenten het Klimaatakkoord niet in zijn geheel of niet in het gevraagde tempo kunnen uitvoeren. De randvoorwaarden van gemeenten blijven in volgende fases in het traject dan ook volledig van kracht'.

- Het VNG-bestuur heeft de opdracht gekregen te werken aan de invulling hiervan. De VNG zegt in haar bijlage bij ledenbrief van 15 januari 2021, "Uitnodiging BALV 12 februari 2021", hierover het volgende: in 2020 heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een onderzoek verricht naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord bij decentrale overheden voor de periode 2022-2030. In het onderzoek wordt gekeken naar de hoogte van de uitvoeringslasten, de verdeling van het budget tussen gemeenten en de organisatie van de uitvoering. De uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord voor gemeenten zijn door Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van de ROB geraamd op € 450 miljoen in 2022, € 540 miljoen in 2023 en € 599 miljoen in 2024. Dit bedrag is opgebouwd uit uitvoeringslasten in de sector gebouwde omgeving voor 60%, elektriciteit 15%, mobiliteit 10% en landbouw 5% en overige kosten 10%. De hoogte van de uitvoeringslasten neemt jaarlijks toe doordat ook het aantal plannen dat gemeenten moeten uitvoeren toeneemt.

- De TVW leidt als uitvloeisel van het Klimaatakkoord tot extra (uitvoerings)taken en -lasten voor gemeenten. Totdat er tussen de VNG en het Rijk afspraken zijn gemaakt over aanvullende financiering hiervoor, kan slechts de aanwezige capaciteit worden ingezet.

d. Opties en keuze

<u>Raad</u>

De besluitvorming in uw raad is zorgvuldig en op maat voorbereid, in samenspraak met uw gemeente. Zo heeft onder andere op 17 november 2020 een raadsinformatieavond plaatsgevonden, waarvoor u als raadslid bent uitgenodigd.

<u>Participatie</u>

De TVW is mede tot stand gekomen met inbreng van (regionale) stakeholders en inwoners. Zo hebben stakeholders middels digitale en/of fysieke werksessies meegedacht en input geleverd tijdens het opstellen van de transitievisie. De betrokken partijen in Brunssum zijn: gemeente Brunssum, woningcorporaties Wonen Zuid, Weller, Wonen Limburg en Vincio, netbeheerder Enexis en Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).

Inwoners zijn in mei 2021 uitgenodigd om via een online draagvlakonderzoek hun mening te geven over de warmtetransitie. In totaal hebben ruim 500 inwoners deelgenomen aan dit onderzoek. De uitkomsten van deze enquête geven een eerste beeld over het draagvlak onder de inwoners van gemeente Brunssum over de warmtetransitie. De uitkomsten worden meegenomen in de verdere uitwerking richting de Transitievisie Warmte 2.0 en in de daaropvolgende uitvoeringsplannen die per buurt of wijk worden gemaakt. Ook zijn inwoners in januari 2021 door middel van een Parkstad-brede Duurzaamheidskrant gezamenlijk geïnformeerd over de RES en Transitievisie Warmte. Hiermee is het participatieproces voor deze trajecten gestart. De warmtetransitie is een doorlopend en langjarig proces. Het participatieproces is een blijvend integraal onderdeel van deze aanpak.

<u>Evaluatie</u>

De Transitievisie Warmte zal, conform de afspraken uit het Klimaatakkoord, in principe eens in de 5 jaar worden geactualiseerd. Landelijk zal worden bepaald of dit de beste termijn is voor een collectieve actualisatiecyclus. De TVW 2.0 van gemeente Brunssum zal in de loop van 2022 ter besluitvorming aan uw raad worden aangeboden.

Samenvatting

Nederland heeft de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015 in 2019 vertaald in een Nederlands Klimaatakkoord. Het doel van de klimaatafspraken is om de opwarming van de aarde te beperken tot onder de 2 graden Celsius. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente uiterlijk eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) vaststelt. De TVW is een beleidsdocument dat een eerste richting geeft aan de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Met de Transitievisie Warmte 1.0 (TVW 1.0) van gemeente Brunssum geven we richting aan de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Hierin stellen we de belangrijkste uitgangspunten vast en leggen we de basis voor de verdere uitwerking naar de Transitievisie Warmte 2.0 en de wijkuitvoeringsplannen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/95
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2000872

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/95;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
1. De Transitievisie Warmte 1.0 – gemeente Brunssum vast te stellen als nadere uitwerking van het Klimaatakkoord en als bouwsteen voor een Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum;
2. In te stemmen met het proces om te komen tot de Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum en het college de opdracht te geven om deze in 2022 ter vaststelling aan de raad aan te bieden;
3. In te stemmen met het voorstel om op de schaal van Parkstad Limburg een projectaanpak uit te werken om inwoners te stimuleren en te faciliteren tot het nemen van energiebesparingsmaatregelen, en deze aanpak aan de raad aan te bieden gelijktijdig aan de vaststelling van de Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <vul hier de datum van de raadsvergadering in>

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Transitievisie Warmte 1.0

Gemeente Brunssum

gemeente Brunssum

Datum: 2 november 2021
Versie: 1.0

Aan de inhoud van dit document kunnen geen rechten worden ontleend. De beschikbare informatie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld en wordt verondersteld betrouwbaar te zijn. Driven By Values is, evenals betrokken organisaties, niet aansprakelijk voor eventueel geleden schade door onjuistheden, onvolledigheden en eventuele gevolgen van handelen op grond van informatie uit dit rapport.

Samenvatting

Gemeenten zijn volgens het Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Vóór eind 2021 moet daarom elke gemeente een Transitievisie Warmte (TVW) vaststellen. Zo'n TVW geeft richting aan de gewenste aanpak en bevat voorstellen om een stad aardgasvrij te verwarmen. Het TVW-document dat nu voor u ligt, geeft inzicht in deze opgave voor de gemeente Brunssum en laat zien wat er nodig is om tot een wijk-voor-wijkstappenplan te komen dat alle betrokken partijen houvast biedt.

Hoofdstuk 1 gaat in op de noodzaak en oorsprong van de TVW. Ook wordt duidelijk gemaakt hoe de TVW past binnen de ontwikkelingen in de Stadsregio Parkstad Limburg. Een belangrijke pijler van de transitievisie's binnen Parkstad, en dus ook van de TWV van de gemeente Brunssum, is dat de TVW uit twee parallelle sporen zal bestaan. Het eerste spoor betreft het 'aardgasvrij-voorbereid' maken van gebouwen. Het tweede spoor betreft een gebiedsgerichte aanpak om wijken, gebieden of andere clusters van gebouwen van een alternatief voor aardgas te voorzien. Deze zogenaamde 'TVW 1.0' verschaft een eerste beeld van de technieken waarmee de gemeente Brunssum in potentie aardgasvrij gemaakt zou kunnen worden. Vanwege een gebrek aan inzicht over kenmerken van plangebieden, beschikbaarheid van warmtebronnen en kosten zal geen uitspraak worden gedaan over een voorkeursvolgorde van plangebieden. Hiervoor is een extra verdiepingsslag nodig. Die willen wij maken in de 'TWV 2.0' die we in 2022 opleveren.

Hoofdstuk 2 gaat over de uitgangspunten voor de warmtetransitie, waarbij de betaalbaarheid, duurzaamheid, en betrouwbaarheid van alternatieven leidend zullen zijn. Ook zal in het bijzonder aandacht worden besteed aan technische en sociale koppelkansen, waarmee we kosten en overlast kunnen beperken. Desalniettemin wordt de warmtetransitie een omvangrijk proces.

In Hoofdstuk 3 staat de opgave gedetailleerd beschreven. Zo heeft ruim 30% van de 15.508 woningen in de gemeente Brunssum een energielabel van E of lager. Dat betekent dat een aanzienlijk aantal woningen beter geïsoleerd moet worden om minimaal energielabel D te halen. Ook wordt naar schatting op dit moment slechts 3% hernieuwbare warmte opgewekt. Naast duurzame elektriciteit en groen gas kunnen ook andere warmtebronnen uitkomst bieden[1]. Alternatieven op basis van duurzame elektriciteit lijken in eerste instantie het meest geschikt. Alternatieven op basis van groen gas het minst. Hoewel Brunssum slechts één warmtebron kent, zouden in potentie andere bronnen binnen en buiten Parkstad aangeboord kunnen worden.

Hoofdstuk 4 schetst, op basis van een eerste inventarisatie van diverse warmtebronnen, vijf mogelijke strategieën om aardgasvrij te verwarmen. Deze vijf strategieën kunnen worden onderverdeeld op basis van (a) individuele technieken (elektrische of hybride warmtepompen, zonneboilers en infraroodpanelen), (b) collectieve technieken (lagetemperatuur, middentemperatuur en hogetemperatuur warmtenetten) en (c) hernieuwbaar gas. Zowel de beschikbaarheid en temperatuur van restwarmtebronnen als de beschikbaarheid van groen gas biedt drie mogelijke scenario's voor de warmtetransitie van Brunssum. Ieder scenario vraagt om een eigen isolatiestrategie en bijbehorende alternatieven voor aardgas. Mogelijke selectiecriteria voor plangebieden zijn bijvoorbeeld draagvlak onder bewoners, kenmerken van de gebouwde omgeving, koppelkansen en inzichten van stakeholders.

Hoofdstuk 5 beschrijft hoe de gemeente Brunssum van een transitievisie tot uitvoering kan komen. Concrete stappen en de benodigde middelen om tot een TVW 2.0 te komen staan gedetailleerd beschreven. De gemeenteraad moet zich buigen over toewijzing van de benodigde capaciteit en middelen, de selectiecriteria van plangebieden en het vormgeven van een 'no regret' isolatiestrategie. Tot slot staan in hoofdstuk 5 de beoogde stappen van uitvoeringsplannen na TVW 2.0 en de gewenste betrokkenheid van de gemeenteraad beschreven.

[1] Groen gas is de duurzame variant van aardgas en wordt gemaakt door biogas (uit de vergisting van mest of andere afvalproducten) op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Onze uitgangspunten voor de warmtetransitie	11
3	De opgave	15
4	De transitie naar aardgasvrij	23
5	Van visie naar uitvoering	34
6	Slotwoord	45
	Bijlagen	47

1

1. Inleiding

Het klimaat verandert en de aarde warmt op. De gemiddelde temperatuur is in de afgelopen 130 jaar met ongeveer 0,8 °C gestegen. In het meest recente Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) rapport[2] wordt de menselijke beïnvloeding van het klimaatsysteem als een vaststaand feit bevestigd. Ook stelt het IPCC-rapport dat de komende 10 jaar de gemiddelde temperatuur zeer waarschijnlijk met meer dan 1,5 °C zal stijgen ten opzichte van het begin van de industriële revolutie. In december 2015 is in het Klimaatakkoord van Parijs afgesproken om de opwarming van de aarde tot 2 °C te beperken en zo mogelijk tot 1,5 °C. Dit wordt gezien als een uiterste grens. Daarboven kunnen de effecten van klimaatverandering zeer bedreigend zijn.

Om klimaatverandering het hoofd te bieden, is op 28 juni 2021 de Europese Klimaatwet aangenomen. Hierin zijn de Europese klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 vastgelegd: de Europese Unie moet in 2030 55% minder broeikasgassen uitstoten dan in 1990. In 2050 moet de broeikasgasemissie tot nul zijn teruggebracht. Ook op nationaal niveau is besloten om invulling te geven aan de internationale klimaatdoelen. Zodoende legde Nederland in 2019 de afspraken van het Klimaatakkoord van Parijs vast in de Klimaatwet. Hierin staat dat de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 49% verminderd moet zijn ten opzichte van 1990, en in 2050 met 95%. Om deze doelstelling te realiseren, hebben de overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties in het Nationale Klimaatakkoord inhoudelijke maatregelen afgesproken.

Het Nationale Klimaatakkoord bestaat uit verschillende 'klimaattafels': industrie, gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit en landbouw en landgebruik. Voor de klimaattafel 'gebouwde omgeving' is afgesproken om tot 2050 ruim 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen op een duurzame manier te verwarmen.

Fossiel gasgebruik ter verwarming van gebouwen heeft namelijk een wezenlijk aandeel in klimaatverandering. Bovendien lopen de energiekosten op omdat bestaande energiebronnen schaarser worden. Gasprijzen stijgen waardoor onze energierekening steeds hoger wordt en energiearmoede toeneemt[3]. Niets doen is dan ook geen optie. Als nationaal tussendoel is de ambitie dat in 2030 20% van de gebouwen zonder aardgas verwarmd moeten worden. Gemeenten voeren hierop de regie. Hoe een gemeente duurzaam verwarmen gaat oppakken en in welke wijken ze wanneer aan de slag gaat, beschrijft elke gemeente in een eigen **Transitievisie Warmte (TWV)**.

Met deze Transitievisie Warmte 1.0 geven we richting aan de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in de gemeente Brunssum. Als gemeenteraad stellen we in deze visie de belangrijkste uitgangspunten vast en leggen zo de basis voor de verdere uitwerking naar de Transitievisie Warmte 2.0 en de wijkuitvoeringsplannen.

[2] De omvang van de klimaatverandering en de urgentie om te handelen worden bevestigd door het meest recente rapport van het IPCC, 'Climate Change 2021. The Physical Science Basis', uit 2021. Het IPCC is het klimaatpanel van de VN en doet zelf geen onderzoek maar analyseert recente wetenschappelijke onderzoeken.
[3] Zie ook: Polen, S. van (2020), Ontwikkelingen in de energierekening tot en met 2030. Achtergrondrapport bij de Klimaat- en Energieverkenning 2020, Den Haag: PBL.

1.1 De Energietransitie in Parkstad

De gemeente Brunssum wil een voortrekkersrol innemen op het gebied van duurzaamheid. In 2013 zijn we begonnen met de overgang naar een duurzamere energievoorziening. In 2015 hebben de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal het eerste energietransitiebeleid **Parkstad Limburg EnergieTransitie (PALET)** unaniem vastgesteld. Met PALET heeft Parkstad de ambitie uitgesproken om via energiebesparing en duurzame energieopwekking in 2040 energieneutraal te zijn. Deze ambitie is vertaald naar een regionaal uitvoeringsprogramma. De Parkstadgemeenten werken hierin samen.

Om de energietransitie in heel Nederland vorm te geven, zijn afspraken gemaakt tussen rijksoverheid, gemeenten, provincies en waterschappen. Hiervoor is Nederland onderverdeeld in 30 regio's. Elke regio stelt een **Regionale Energie Strategie (RES)** op. De RES is met name gericht op het grootschalig opwekken van hernieuwbare elektriciteit op land (wind- en zonne-energie). Daarnaast worden als onderdeel van de RES in een **Regionale Structuur Warmte (RSW)** ook de regionale warmtevraag en het warmteaanbod in beeld gebracht en wordt een inzicht gegeven in de bovengemeentelijke warmte-infrastructuur. De Parkstadgemeenten maken onderdeel uit van de RES Zuid-Limburg. De RES 1.0 van Zuid-Limburg is te vinden via https://www.reszuidlimburg.nl/.

De overgang naar aardgasvrije gebouwen is een enorme opgave binnen de hele energietransitie. Zo verbruiken de woningen in Brunssum 4,5 keer meer aardgas dan elektriciteit [4]. Aardgasgebruik voor verwarming, warm tapwater en koken vormt dan ook het overgrote deel van de energievraag in onze gebouwde omgeving. Hier moet een duurzame oplossing voor komen. De TVW versie 1.0 en verdere versies gaan hier invulling aan geven.

1.2 De Transitievisie Warmte

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente uiterlijk eind 2021 een eerste TVW heeft. Hierin beschrijven gemeenten hoe zij samen met stakeholders de warmtevraag in de gebouwde omgeving op een aardgasvrije en duurzame manier gaan invullen, welke alternatieve warmtetechnieken ze daarvoor zien en in welk tempo dit gaat gebeuren. Voor de wijken of gebouwen waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, werkt de gemeente de visie concreter uit, bijvoorbeeld in de vorm van wijkuitvoeringsplannen. De TVW moet minimaal om de vijf jaar worden herijkt, zodat nieuwe inzichten en ontwikkelingen kunnen worden meegenomen en doelen en keuzes tijdig kunnen worden bijgesteld.

In het Klimaatakkoord is afgesproken de Transitievisie Warmte te borgen binnen de Omgevingswet. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De Omgevingswet geeft een gemeente hiervoor nieuwe instrumenten: de TVW moet landen in een 'omgevingsvisie en/of een 'omgevingsprogramma'[5]. Verder is er in strikt juridische zin geen wetgeving die eisen stelt aan de wijze waarop gemeenten deze plannen vaststellen en aan welke eisen deze plannen moeten voldoen[6]. De TVW is daarom enkel een strategisch visiedocument dat een beeld schetst van de warmtetransitie. Het document heeft nog geen juridische status. Een gemeente mag de TVW wel vanuit haar wettelijke bevoegdheden als beleid vaststellen.

[4] Klimaatmonitor 2019: 668 TJ aardgas en 145 TJ elektriciteit voor alle woningen in Brunssum samen.
[5] De nieuwe Omgevingswet gaat naar verwachting in op 1 juli 2022. Dan worden bijvoorbeeld de visie en plannen zoals wij die nu kennen in de wereld van de ruimtelijke ordening, vervangen: zo wordt de huidige Structuurvisie vervangen door een 'Omgevingsvisie' en het huidige 'Bestemmingsplan' door het 'Omgevingsplan' (zie https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet).
[6] https://www.aardgasvrijewijken.nl/themas/regieenorganisatie/transitievisie+warmte2/wat+is+een+transitievisie+warmte/besluitvorming+transitievisie+warmte/default.aspx

1.3 Transitievisie Warmte Brunssum 1.0

Deze TVW 1.0 verschaft een eerste beeld van hoe Brunssum in potentie aardgasvrij kan worden. De TVW versie 1.0 is gemaakt met behulp van de 'Leidraad': een hulpmiddel gemaakt door de rijksoverheid om de gemeenten in Nederland houvast te bieden bij het opstellen van de TVW. De Leidraad bestaat uit twee onderdelen: de Startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Handreiking voor lokale analyse van het Expertise Centrum Warmte (ECW).

De Startanalyse is een technisch-economische analyse op basis van landelijke data, gemaakt in het model Vesta MAIS[7]. Deze analyse biedt op wijkniveau een eerste beeld van de technisch-economische en duurzaamheidsgevolgen van vijf CO_2-neutrale warmtestrategieën. Denk hierbij aan de totale nationale kosten van de alternatieven voor aardgas, energievraag en CO_2-reductie. Met behulp van de Handreiking voor lokale analyse kunnen gemeenten de Startanalyse verrijken met lokale data van (lokale) stakeholders.

Op basis van de Startanalyse geeft deze TVW een eerste beeld van de technieken waarmee de gemeente in potentie aardgasvrij gemaakt kan worden, op het schaalniveau van een wijk op basis van de administratieve CBS-indeling van buurten en wijken. De Startanalyse gaat uit van gemiddelden en meest voorkomende situaties. Afwijkende gebouwtypes binnen een CBS-wijk, zoals een nieuwbouwcomplex in een wijk uit 1950, zijn slechts beperkt meegenomen in de afwegingen op wijkniveau.

In de Brunssumse wijken is veel verscheidenheid in bijvoorbeeld gebouwtypes en bouwjaren.

[7] *Meer informatie over dit model is te vinden op de website van het PBL: https://www.pbl.nl/modellen/vesta*

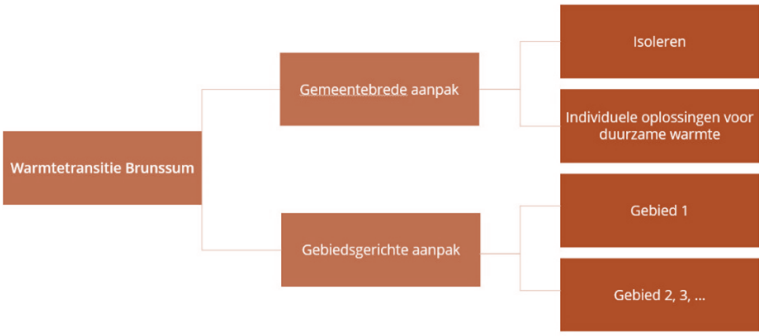
De Startanalyse kijkt ook niet naar kenmerken van een gebied die wellicht de buurt- of wijkgrens overschrijden en verschaft geen inzicht in de bijbehorende kosten. Redenen voor ons om voor wijken op dit moment nog geen definitieve keuze te maken. Hiervoor is een extra verdiepingsslag nodig, waarbij we op een gedetailleerder niveau naar de gebouwen in de gemeente kijken. Op basis daarvan kunnen we vervolgens meer gefundeerde conclusies trekken over de vraag welke wijken, buurten of andere clusters van gebouwen in Brunssum we het beste als eerste aardgasvrij kunnen maken. Deze meer gedetailleerde, meer 'natuurlijke' dan administratieve analyse, is in het belang van onze inwoners en gebouweigenaren.

1.4 Een opmaat naar Transitievisie Warmte Brunssum 2.0

Een tweede belangrijke pijler van de TVW 1.0 is het verschaffen van inzicht in wat er nodig is om tot uitvoering te komen. De transitie richting aardgasvrij in 2050 kent twee parallelle sporen:

- Een gemeentebrede aanpak: woningen en andere gebouwen worden voorbereid op een alternatief voor aardgas: het gaat hierbij vooral om isoleren. Dit noemen we het 'aardgasvrij-voorbereid' maken van gebouwen. Daarnaast kunnen individuele gebouweigenaars al een stap verder gaan en een warmtepomp te installeren op een voor hen logisch moment.
- Een gebiedsgerichte aanpak: het aardgasvrij maken van een wijk, buurt of andere clusters van gebouwen; dus inclusief het daadwerkelijk overschakelen op het alternatief voor aardgas zoals een warmtenet of een 'all-electric' oplossing. Voor warmtenetten gebruiken we altijd een gebiedsgerichte aanpak, voor all-electric oplossingen bekijken we per situatie of een gebiedsgerichte aanpak het meest passend is.

Schematisch ziet deze aanpak er als volgt uit:

Afbeelding 1.1: Schematische weergave aanpak warmtetransitie in Brunssum

De gemeentebrede aanpak en verdiepende analyse op pandniveau voor een gebiedsgerichte aanpak verwerken we in de 2.0-versie van de TVW. Mede op basis van dit laatste worden buurten, wijken of 'gebieden '[8] geselecteerd die kansrijk zijn om als eerste van het aardgas af te gaan. Deze noemen we vanaf nu 'plangebieden'. Bij het maken van de TWV 2.0 werken we nauw samen met de andere Parkstadgemeenten. Eventuele warmtebronnen en warmtenetten houden immers niet op bij de gemeentegrens. Vanzelfsprekend betrekken we ook onze inwoners en andere partijen zoals woningcorporaties en Enexis erbij. De TVW 2.0 wordt in de loop van 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad.

De keuzes die we maken in de TVW 2.0 worden verder uitgewerkt in uitvoeringsplannen voor de plangebieden. Denk hierbij aan onderwerpen als de rol van de gemeente in de warmtetransitie, het op basis daarvan inrichten van de uitvoeringsorganisatie, kaders voor participatie en de op te stellen uitvoeringsplannen. Hierbij kijken we wederom samen met betrokken partijen als inwoners, de woningcorporaties en Enexis naar wat haalbaar en wenselijk is om gebouwen van het aardgas af te halen en welk alternatief de voorkeur heeft. Dit is maatwerk. Daarnaast werken we de TVW 2.0 uit in een gemeentebreed actieprogramma. Dit programma zorgt dat ook inwoners die niet in een plangebied wonen, geholpen kunnen worden bij de verduurzaming voor hun woning. In dit programma is ook aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals bijvoorbeeld monumenten, verenigingen van eigenaars of inwoners in energie-armoede.

[8] Dat kan een wijk of buurt zijn waarmee aan de slag wordt gegaan, maar ook een deel, of delen van wijken/buurten die naast elkaar liggen en die gezien hun kenmerken als één gebied beschouwd kunnen worden. Waardoor het logisch is om met dat gebied als geheel aan de slag te gaan

1.5 Hoe is deze Transitievisie Warmte tot stand gekomen?

De gemeente Brunssum is samen met de Stadsregio Parkstad, de andere parkstadgemeenten en betrokken stakeholders (zoals woningcorporaties, energiecoöperaties, netbeheerder Enexis en waterleverancier WML) aan de slag gegaan met het maken van de TVW.

Onder leiding van een regionale warmtecoördinator onderzochten we de toekomstige warmtetechnieken voor Brunssum. We hebben aan de hand van de Startanalyse de verschillende alternatieven met elkaar vergeleken.

De resultaten van deze analyse leest u in paragraaf 4.2. In samenwerking met (lokale) stakeholders bepaalden we de leidende uitgangspunten voor de warmtetransitie en formuleerden we selectiecriteria om de kansrijke wijken en buurten te bepalen. Deze criteria worden uitgebreider beschreven in paragraaf 4.3. De gemeente, Enexis, WML en de woningcorporaties hebben relevante aanvullende informatie aangeleverd, bijvoorbeeld over (geplande) nieuwbouw of renovaties van het woningbestand en werkzaamheden aan de fysieke infrastructuur in de buurt. In een aantal (digitale) sessies hebben deze partijen, op basis van de alternatieve technieken en opgestelde selectiecriteria, meegedacht over mogelijke kansrijke wijken/buurten. Dit heeft nog niet geleid tot het definitief aanwijzen van gebieden.

We hebben bewoners in een online enquête gevraagd hoe zij tegen de warmtetransitie aankijken en in welke mate zij bereid zijn zelf actie te ondernemen. In totaal heeft zo'n 2% van de inwoners van Brunssum (535 respondenten) deelgenomen aan dit onderzoek, grotendeels particuliere woningeigenaren. In bijlage 2 worden de uitkomsten van dit draagvlakonderzoek met MoVe2030 beschreven. In dit proces is de gemeenteraad op verschillende momenten meegenomen, onder meer door raadsinformatiebrieven en -avonden.

1.6 Leeswijzer

De transitie naar een aardgasvrije omgeving gaat niet alleen om aanpassingen in de openbare ruimte, maar ook om aanpassingen ‘achter de voordeur’. De TVW is daarom in de eerste plaats gericht op de inwoners van Brunssum. Dit visiedocument biedt echter ook belangrijke aanknopingspunten voor andere betrokken partijen, zoals woningcorporaties, netbeheerders en installatiebedrijven. De transitie naar een aardgasvrije samenleving vraagt namelijk ook iets van hen, zoals investeringen in het woningvastgoed of in de energie-infrastructuur. We trekken daarom vanaf het begin samen op. In bijlage 3 vindt u een overzicht van partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van deze Transitievisie Warmte 1.0.

2

2. Onze uitgangspunten voor de warmtetransitie

Voor de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving zijn enkele belangrijke uitgangspunten geformuleerd. Met deze uitgangspunten als basis kiezen we in welke plangebieden we als eerste aan de slag gaan. De uitgangspunten zijn daarom een richtlijn voor het selecteren van de eerste wijken, buurten of andere clusters van gebouwen. Op basis van de uitgangspunten maken we ook criteria voor de uitvoering van de warmtetransitie in deze gebieden.

2.1 We doen het samen

De overgang naar een duurzame aardgasvrije gemeente slaagt alleen als iedereen meedoet. Zeker omdat in onze wijken en buurten zoveel verschillende soorten gebouwen staan. Alleen door samen te werken, kunnen we een aanpak ontwikkelen die zo goed mogelijk aansluit bij een buurt en de gebouwen daarbinnen. Daarbij hebben we iedereen nodig: individuele woningeigenaren, huurders, woningcorporaties en andere verhuurders, maar ook organisaties, instellingen en bedrijven zoals netbeheerder Enexis. Daarom worden al deze partijen betrokken bij de transitie. Niet alleen bij de uitvoering, maar ook bij het maken van de plannen. Nu bij de Transitievisie Warmte en straks bij de uitvoeringsplannen voor de buurten.

Gebouweigenaren hebben vooralsnog de keuze om vrijblijvend mee te doen met de gekozen energie-infrastructuur voor hun buurt [9].

[9] *Meewerken aan een alternatief is op dit moment nog geheel vrijwillig. Dit gaat de komende jaren wel veranderen. Over een aantal jaren kan de gemeenteraad een besluit nemen om een wijk van het gas af te sluiten als er sprake is van een goed alternatief.*

2.2 We zetten in op energie besparen: ‘aardgasvrij-voorbereid’

In het Klimaatakkoord is de ambitie uitgesproken dat in 2030 ongeveer 20% van alle woningen en gebouwen in Nederland aardgasvrij is. Onze ambitie ligt in lijn met die nationale doelstellingen. Maar we moeten meer de diepte in om de Brunssumse doelstellingen nader te formuleren. Een goede basis is essentieel in de komende jaren om ook na 2030 met de warmtetransitie verder te kunnen. We richten ons daarom parallel en in de hele gemeente ook op energiebesparing.

Goede isolatie en ventilatie zijn randvoorwaarden om onze gebouwde omgeving op een aardgasvrije en duurzame manier te verwarmen. Daarom kan het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving niet los worden gezien van het stimuleren en ondersteunen van gebouweigenaren bij het ‘aardgasvrij-voorbereid’ maken van hun gebouwen.

Kortom: de gemeente zet in op het volledig aardgasvrij maken van gebouwen en wijken waar dit mogelijk is, rekening houdend met de uitgangspunten genoemd in dit hoofdstuk. Tegelijkertijd zetten we gemeentebreed zoveel mogelijk in op energiebesparing. De WoonWijzerWinkel Limburg draagt hieraan bij. Ook gaan we de mogelijkheden verkennen om ontzorgingsprojecten voor energiebesparing te ontwikkelen zoals we dat ook voor het Zonnepanelenproject Parkstad hebben gedaan.

2.3 Betaalbaar

In het Klimaatakkoord staat: 'de duurzame transformatie van de gebouwde omgeving slaagt alleen als iedereen mee kan doen. Daarvoor moet ze ook voor iedereen betaalbaar zijn'[10]. Kortom: iedereen moet mee kunnen doen aan deze energietransitie. Daarom vinden wij het belangrijk dat de woonlasten van de inwoners betaalbaar blijven.

Hierbij kijken we naar zowel de nationale kosten als de eindgebruikerskosten. Nationale kosten zijn de totale kosten van alle maatregelen die nodig zijn om in een gebied over te stappen op een andere manier van verwarmen (denk aan de kosten voor productie en distributie). Eindgebruikerskosten zijn de kosten voor de inwoner zelf. Die bestaan uit onder meer de energierekening en de kosten die nodig zijn om over te schakelen op het alternatief voor aardgas (zoals de kosten voor isoleren of een andere warmte-installatie). In de Startanalyse zijn alleen gemiddelde nationale kosten meegenomen. Het warmtealternatief dat volgens de Startanalyse het beste alternatief voor aardgas is, is gebaseerd op deze gemiddelde nationale kosten. Eindgebruikerskosten voor een specifieke individuele huurder of woningeigenaar zijn op dit moment nog niet inzichtelijk. Deze worden waar mogelijk al duidelijker in de nadere verdieping in de Transitievisie 2.0 en moeten volledig inzichtelijk worden in de wijkuitvoeringsplannen. Het Klimaatakkoord geeft woonlastenneutraliteit als uitgangspunt aan: het gelijk blijven van de maandelijkse lasten die een huishouden betaalt aan energie (gas, elektriciteit, warmte) en hypotheeklast of huur. Dat wil zeggen dat de verlaging van de energierekening van een huishouden minimaal gelijk moet zijn aan de maandelijkse financieringskosten of huurverhoging die de energiebesparende maatregelen met zich meebrengen. Door maatregelen als isolatie verbetert daarnaast vaak ook het wooncomfort en zal de waarde van een woning naar verwachting stijgen.

Toch blijkt uit rapporten[11] van het Planbureau voor de Leefomgeving dat woonlastenneutraliteit onder het huidige voorgenomen beleid geen vanzelfsprekendheid is. Voor een bestaande woning vraagt elk alternatief een investering. En het is nog onduidelijk wie verantwoordelijk is voor welke kosten en wie er betaalt voor deze woonlastenneutraliteit. Het is daarom nog niet mogelijk om aan te geven hoe en in hoeverre de ambitie van betaalbaarheid gerealiseerd kan worden. We zullen hiervoor alle mogelijkheden van subsidies en financiële en fiscale regelingen moeten onderzoeken en meenemen waar mogelijk. Dit is maatwerk, en moet per uitvoeringsplan uitgewerkt worden, vóórdat gestart wordt met de uitvoering. Waar we tegen de grenzen aanlopen van wat lokaal/regionaal geregeld kan worden, zal provinciaal of op landelijk niveau geregeld moeten worden. Wat in ieder geval zeker lijkt is dat de energiekosten van huishoudens zullen stijgen. Kijk bijvoorbeeld naar de grote prijsstijgingen van een kuub aardgas medio 2021 en de gevolgen daarvan voor huishoudens.

2.4 Duurzaam

De gemeente Brunssum wil in 2040 energieneutraal zijn. We zetten daarom in op duurzame alternatieven voor aardgas. Hybride oplossingen, zoals een warmtepomp met cv-ketel op aardgas, zien we als een tussenoplossing in de transitie. Deze dragen wel bij aan de reductie van CO_2, maar niet aan het behalen van de uiteindelijke doelstelling, tenzij er in de toekomst overgeschakeld wordt op groen gas. Het uitgangspunt is in ieder geval om zo duurzaam mogelijke technieken toe te passen.

[10] Rijksoverheid, 2019, Klimaatakkoord, onderdeel C1 Gebouwde Omgeving p. 15.
[11] Dignum, M. et al. (2021), Warmtetransitie in de praktijk. Leren van ervaringen bij het aardgasvrij maken van wijken, Den Haag: PBL; Schilder, F., & M. van der Staak (2020), Woonlastenneutraal koopwoningen verduurzamen: verkenning van de effecten van beleids- en financieringsinstrumenten, Den Haag: PBL.

2.5 Betrouwbaar en realistisch

Het alternatief voor aardgas moet betrouwbaar zijn. We gaan voor realistische oplossingen voor de lange termijn. We kiezen voor bewezen technieken en een haalbare fasering. Zo zorgen we ervoor dat we stappen kunnen zetten en voorkomen we dat we inwoners, ondernemers en andere partijen overvragen.
Er is helaas niet altijd een eenduidige oplossing voor het aardgasvrij maken van gebouwen. Daarom is het belangrijk om betrouwbare en duidelijke informatie aan bewoners te verstrekken en goede begeleiding te bieden. De gemeente communiceert open en transparant over wat er te gebeuren staat en welke keuzes zij maakt, wat bewoners zelf al kunnen doen en welke onzekerheden er nog zijn. Voor onafhankelijk advies kunnen Brunsummers terecht bij de WoonWijzerWinkel Limburg in Kerkrade.

2.6 Koppelkansen

Werk met werk combineren vergroot de haalbaarheid van het aardgasvrij maken van buurten. Het kan voordelig zijn om het aardgasvrij maken van gebouwen of gebieden af te stemmen op eventuele andere grootschalige werkzaamheden in een buurt. Is de riolering of het gasnet aan vervanging of onderhoud toe? Combineer dat dan met bijvoorbeeld het aanleggen van warmteleidingen. Hetzelfde geldt voor geplande grootschalige nieuwbouw of renovatie of bijvoorbeeld veranderingen in de openbare ruimte. Dit zijn natuurlijke momenten om het aardgasvrij maken van gebouwen aan te koppelen.

Door slim te koppelen, voorkom je extra kosten en onnodige overlast. De weg hoeft immers maar één keer open in plaats van twee keer. Maatregelen om een woning klaar te maken om van het aardgas af te gaan kunnen ook goed gecombineerd worden met verbouwingen of verhuizingen. Naast technische en bouwkundige koppelkansen is het ook belangrijk om oog te hebben voor sociale koppelkansen. Wat speelt er in een wijk/buurt op maatschappelijk gebied? Welke problematiek is er? Energie-armoede moet worden tegengegaan. Dit is maatwerk en wordt meegenomen bij het samen vormgeven van de wijkuitvoeringsplannen.

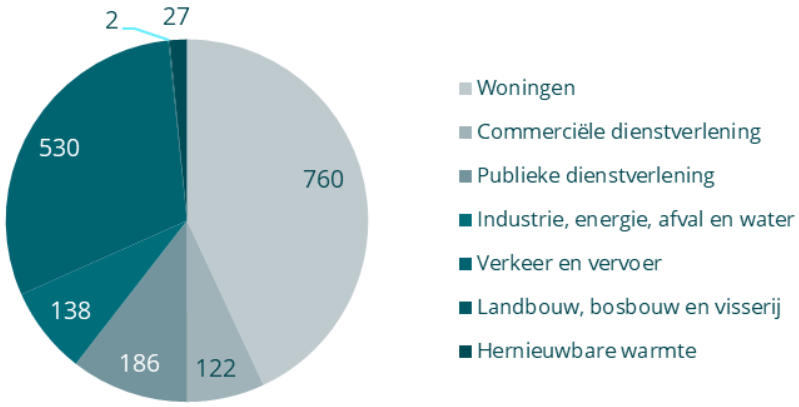
3

3. De opgave

Voor de gemeente Brunssum is een nulmeting uitgevoerd, waarbij het energiegebruik in het basisjaar 2017 in kaart is gebracht. Hiermee hanteren we hetzelfde basisjaar als de RES 1.0 Zuid-Limburg, waardoor deze twee documenten goed op elkaar aansluiten. Voor het bepalen van het energiegebruik hebben we gebruik gemaakt van de gegevens die zijn opgenomen in de landelijke Klimaatmonitor, waar mogelijk aangevuld met lokale informatie.

3.1 Energiegebruik gemeente Brunssum

De nulmeting geeft een goed overzicht van het energiegebruik in Brunssum en laat zien in welke sector dit plaatsvindt. In 2017 bedroeg het totale energiegebruik in Brunssum 1.765 terajoule (TJ) en de totale CO_2-uitstoot 131,8 kiloton (kton). In onderstaand taartdiagram is het totale energiegebruik in Brunssum verdeeld over de verschillende sectoren:

Een terajoule, afgekort TJ, is een eenheid om energie in uit te drukken. Eén terajoule komt ongeveer overeen met het jaarlijkse energiegebruik van 25 huishoudens in Brunssum. In dit rapport zal terajoule (TJ) gebruikt worden als rekeneenheid, omdat deze zich het meest leent voor de grote schaal van energievraag waarmee de gemeente te maken heeft.

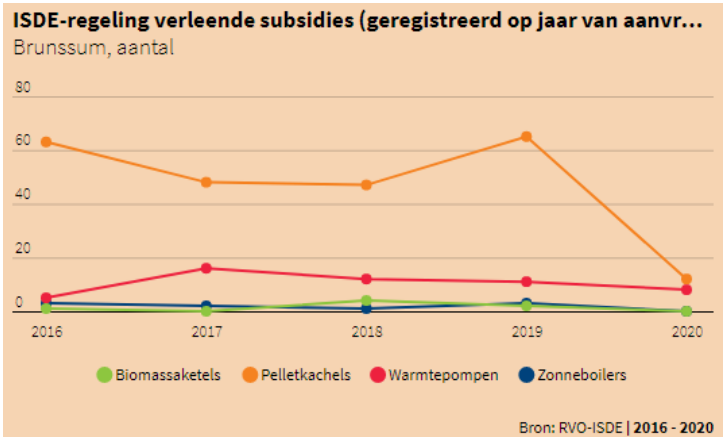
Figuur 3.1: Energiehuishouding gemeente Brunssum

De sectoren binnen de gebouwde omgeving (woningen, publieke en commerciële dienstverlening) zijn met 1.068 TJ samen verantwoordelijk voor ongeveer 60,5% van de totale energievraag in Brunssum. Dat is hoger dan gemiddeld in Parkstad (54%). In de sector woningen wordt naar verhouding de meeste energie verbruikt (43%). Ook de publieke (10,5%) en commerciële dienstverlening (6,9%) hebben een belangrijk aandeel in de energievraag in Brunssum.

Wanneer we de energievraag voor woningen verder uitsplitsen, zien we dat maar liefst 82% van de totale energievraag bestaat uit energie voor het verwarmen van gebouwen, koken en warm tapwater. Slechts 18% van de energievraag van huishoudens in Brunssum bestaat uit elektriciteit. Net als in de rest van Nederland, zijn de meeste woningen in Brunssum aangesloten op het aardgas. Daarmee staan we voor een grote opgave in de transitie naar aardgasvrije en duurzame manieren van verwarmen en koken.

Hoe groot is het aandeel duurzame warmte in Brunssum?

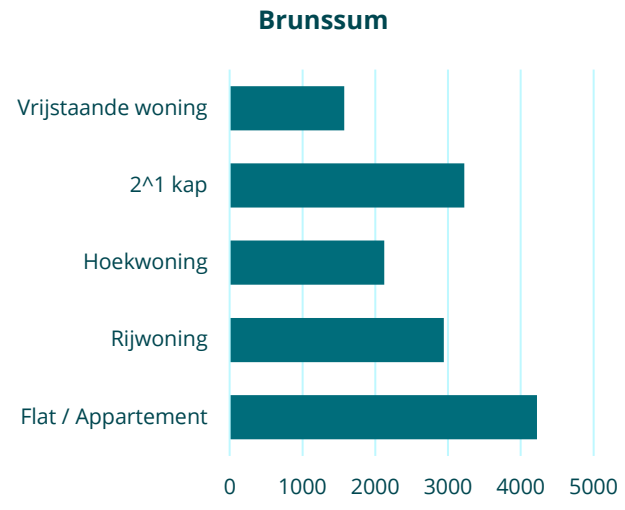
In figuur 3.2 wordt het aantal afgegeven subsidies voor hernieuwbare warmte-oplossingen in Brunssum weergegeven voor de periode van 2016 tot 2020. In totaal zijn het 235 pelletkachels, 52 warmtepompen, 7 biomassaketels en 9 zonneboilers. Hiermee wordt ongeveer 3% hernieuwbare warmte opgewekt. Sinds 1 juli 2018 moet alle nieuwbouw worden verwarmd zonder aardgas. Hiervoor geldt geen subsidie, dus alle nieuwe gebouwen komen hier nog bij. (zoals de kosten voor isoleren of een andere warmte-installatie).

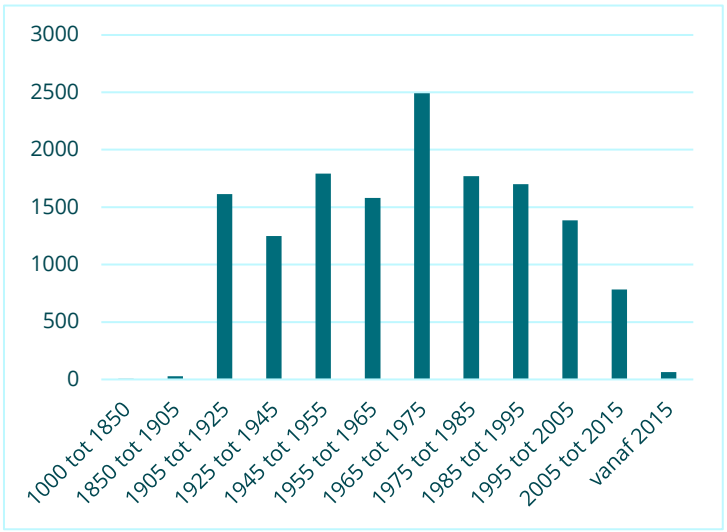
Figuur 3.2: Hernieuwbare warmte-oplossingen in Brunssum o.b.v. ISDE aanvragen.

3.2 Woningen

In totaal heeft Brunssum 15.508 woningen en 1.799 utiliteitsgebouwen (2017), verdeeld over 45 buurten. Het totaal aantal woningen is als volgt over de verschillende woningtypes verdeeld:
Het energiegebruik varieert per woningtype. Zo zijn flats en appartementen energiezuiniger dan grondgebonden woningen. Daarnaast heeft ook de leeftijd van de woning invloed op het energiegebruik van de woning. De leeftijd van de woningen geeft namelijk een indicatie van de bouwkundige kwaliteit. Onderstaande figuur 3.4 geeft een overzicht van het bouwjaar van de woningen in Brunssum. Duidelijk zichtbaar is dat een groot deel van de woningen (40,3%) dateert uit de periode tussen 1955 en 1985, toen er bouwtechnisch minder goede woningen werden gebouwd. Veel van deze woningen zijn vanwege hun leeftijd aan renovatie toe, wat kansen biedt voor het treffen van energiemaatregelen. Ook in de periode tussen 1905 en 1955 zijn relatief veel woningen gebouwd (4.657 woningen) waarbij er nog geen eisen werden gesteld aan de energiezuinigheid van woningen. Na 1930 werden wel spouwmuren toegepast.

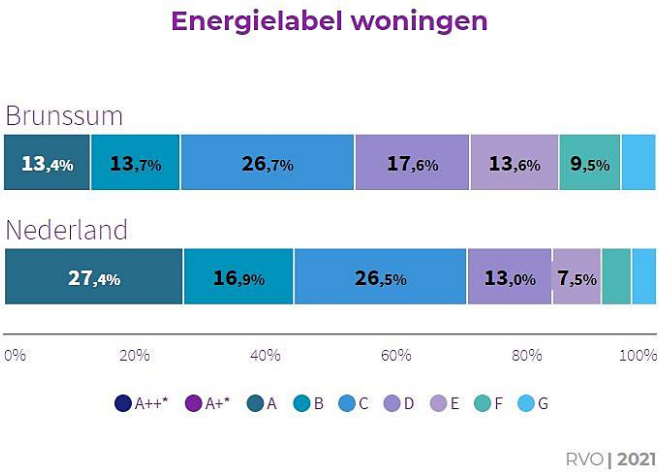

Figuur 3.3: Verdeling woningvoorraad Brunssum per woningtype

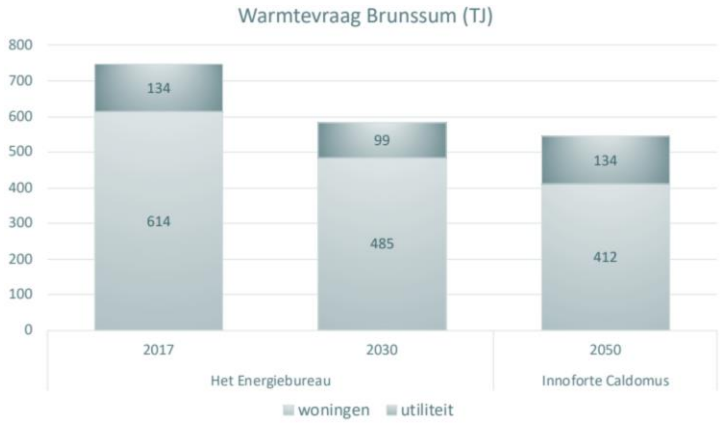

Figuur 3.4: Verdeling woningvoorraad Brunssum per bouwjaar[12]

[12] *CBS, 2017.*

Figuur 3.5: Verdeling geregistreerde energielabels woningen Brunssum t.o.v. Nederland

Figuur 3.6: Verwachte ontwikkeling warmtevraag gebouwde omgeving Brunssum 2017-2050.

3.3 Energielabel woningen

Het energielabel laat de energieprestatie van een woning zien en geeft richting aan het bepalen van mogelijke energiebesparende maatregelen. De labelklassen voor woningen lopen van A t/m G, oftewel van weinig tot geen besparingsmogelijkheden (label A) tot veel (label G). Bij de verkoop van een woning is het verplicht om een definitief energielabel te overleggen. Nog niet alle woningen in Nederland hebben een definitief energielabel. De verdeling van alle woningen waarvan een energielabel bekend is voor Brunssum én Nederland is weergegeven in figuur 3.5[13].

Naast woningen, hebben onder andere winkels en kantoorpanden een belangrijk aandeel in het energieverbruik in de gebouwde omgeving. Ook deze gebouwen moeten worden verduurzaamd.

3.4 Verwachte warmtevraag 2030

De toekomstige warmtevraag per woning zal lager zijn dan nu het geval is. Zowel HetEnergieBureau als Innoforte hebben voor de RES 1.0 een inschatting gemaakt van de warmtevraag voor de gebouwde omgeving in Brunssum in 2030 en 2050 (zie figuur 3.6). Als gevolg van energiebesparende maatregelen daalt die vraag in de periode van 2017 tot 2030 van ca. 750 TJ tot iets minder dan 600 TJ. In de periode van 2030 naar 2050 daalt de verwachte warmtevraag verder tot 546 TJ. Met andere woorden, de warmtevraag daalt tot 2050 naar ongeveer driekwart van de situatie in 2017.

De ontwikkeling van de warmtevraag is afhankelijk van een aantal factoren. Zo is de meerderheid van de woningen particulier bezit. Individuele huishoudens zullen dus bewogen moeten worden tot het nemen van de benodigde energiebesparende maatregelen. Daarbij heeft niet iedere woning dezelfde potentie voor isolatie. De WoonWijzerWinkel Limburg kan een belangrijke rol spelen bij het bepalen van de juiste maatregelen voor individuele woningen op basis van het type woning, bouwjaar en bestaande isolatieniveau.

De vraag is niet alleen hoevéél warmte er nodig is, maar ook op welke temperatuur deze warmte beschikbaar moet zijn. Hoe beter de woning geïsoleerd is, hoe lager de afgiftetemperatuur van de verwarming kan zijn. De mate van energiebesparing en de daarbij horende afgiftetemperaturen bepalen mede welke alternatieve warmteoplossingen er gekozen kunnen worden. Ook de beschikbaarheid van alternatieve warmtebronnen in de regio zijn bepalend. Als er onvoldoende middentemperatuur (MT) en hogetemperatuur (HT) warmtebronnen in een regio beschikbaar zijn, zijn extra investeringen noodzakelijk om de gebouwen meer te isoleren. In paragraaf 3.6 gaan wij dieper in op de beschikbare alternatieven voor aardgas in de regio.

[13] *Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), 2021.*

3.5 Warmtebronnen

Naast duurzame elektriciteit en gas zijn er ook nieuwe duurzame warmtebronnen nodig. Als wordt gekozen voor een warmtenet, moet er een lokale warmtebron zijn of worden ontwikkeld, of gebruik worden gemaakt van 'bovengemeentelijke' bronnen. Warmte kan echter niet over grote afstanden getransporteerd worden, door hoge kosten en transportverliezen. Vandaar dat in algemene zin voor warmte geldt dat het bij voorkeur relatief dicht bij de bron ingezet moet worden.

Naast de beschikbaarheid van de warmtebron is ook de temperatuur van de bron van belang. De temperatuur van de bron bepaalt of de warmte direct bruikbaar is (circa 70 graden) of naverwarmd moet worden voor verwarming van de woning of voor warm water (tussen de 18 en 55 graden). Met sommige lagetemperatuurbronnen, zoals een warmte- en koudeopslag (WKO; zie voor een toelichting de tabel in paragraaf 3.6), kan ook koude worden geleverd. Dit is een goede manier om het stroomverbruik voor koeling te verlagen en duurzaam te verwarmen en te koelen. Als gevolg van een betere isolatie van woningen en gebouwen en de temperatuurverhoging door de klimaatverandering zal in de toekomst steeds meer behoefte aan koeling ontstaan. Ook daarmee moeten we rekening houden.

Niet alle bronnen in de regio hebben dezelfde bronkwaliteit, beschikbaarheid, levensduur, kostprijs en hetzelfde draagvlak. Daarbij bepaalt zoals aangegeven de afgiftetemperatuur van de warmtebron of de warmte direct bruikbaar is of naverwarmd moet worden. Bij het bepalen van een alternatief voor aardgas zoeken we naar de optimale mix van beschikbare warmtebronnen, passend bij het type woning en de warmtevraag in de verschillende wijken en buurten van Brunssum.

Daarnaast zijn sommige bronnen, met name groen gas en waterstof, ook geschikt voor het maken van elektriciteit, of als brandstof voor zwaar transport en verwarmer van industriële processen. Door de beschikbare warmtebronnen zo goed mogelijk met de energie-infrastructuur te verbinden, kunnen we deze in de toekomst zo optimaal mogelijk inzetten.

3.6 Beschikbaarheid warmtebronnen

Voor Parkstad Limburg is een inventarisatie uitgevoerd waaruit de beschikbaarheid van warmtebronnen blijkt. Er zijn drie soorten mogelijk beschikbare bronnen[14]:

1. Lokaal beschikbare bronnen met lokale potentie. Dit zijn bijvoorbeeld lokale bedrijven met beperkte hoeveelheden restwarmte of thermische energie uit afvalwater en drinkwater.
2. Regionaal beschikbare bronnen met lokale potentie. Dit betreft bijvoorbeeld geothermie of aquathermie (warmte uit oppervlaktewater, afvalwater of drinkwater). Deze bronnen hebben vaak een beperkte transporteerbaarheid en zijn daarom vooral lokaal inzetbaar.
3. Lokaal beschikbare bronnen met regionale potentie. Dit betreft met name restwarmtebronnen. Dit kan over meerdere gemeenten worden uitgerold.

Het overzicht hieronder geeft een eerste inzicht in de beschikbaarheid en de potentie per warmtebron:

Bron	Beschrijving	Potentie
Bronnen voor hoge temperatuur warmtentetten		
Biomassa	Biomassa is plantaardig en dierlijk materiaal dat gebruikt kan worden als brandstof of grondstof. Dat kan bijvoorbeeld hout zijn, snoeiafval, afval uit de voedingsindustrie, dierlijke mest of olie uit zaden. Er is veel discussie over duurzaamheidsaspecten van biomassa. Op termijn zal biomassa in toenemende mate als materiaal en grondstof gaan dienen.	De beschikbaarheid van biomassa (houtachtig) op het grondgebied van Brunssum is met 24 TJ/jaar zeer beperkt[15]. Deze bestaat met name uit snoeiafval (20,8 TJ / jaar).
Aardwarmte (diepe geothermie)	Geothermie of aardwarmte ontstaat door de warmte-uitstraling uit de kern van de aarde. Bij diepe geothermie (500-4000 m) kan water met een hoge temperatuur (ca. 25-140°C) uit de bodem worden gehaald. Bij ondiepe geothermie (300-500 meter) zijn de watertemperaturen relatief laag (ca. 20-25°C). Deze temperatuur kan met behulp van warmtepompen verder worden verhoogd. Deze techniek staat nog in de kinderschoenen.	De exacte potentie van geothermie is op dit moment nog onduidelijk. In 2021 wordt door TNO/ECN in het onderzoeksprogramma SCAN[16] de potentie van geothermie in Provincie Limburg in kaart gebracht[17].
Bronnen voor LT/MT warmtentetten		
Restwarmte industrie/bedrijven	Restwarmte is energie die vrijkomt bij energieomzetting in een productieproces en niet meer binnen het bedrijf zelf kan worden gebruikt.	Beperkt aanwezig.
Aquathermie	Warmte (zeer lage temperatuur) uit oppervlaktewater (TEO) en afvalwater (TEA). Veel van het afvalwater van huishoudens is warm (bijvoorbeeld van de wasmachine en de douche) en komt in het riool terecht.	Potentie nog onduidelijk. Uit een aantal haalbaarheidsonderzoeken blijkt een beperkte potentie en/of rendabiliteit[18]

[14] Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), 2021.
[15] RVO.nl, www.warmteatlas.nl
[16] www.scanaardwarmte.nl
[17] In voormalige mijnbouwregio's (voormalige Oostelijke- en Westelijke Mijnstreek) ontwikkelt Provincie Limburg in samenwerking met gemeenten op dit moment aanvullend beleid en maatregelen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater dat o.m. als drinkwater wordt gebruikt in de regio. Dit beleid kan variëren van boringsvrije zones tot het sterker reguleren van bodemenergie-systemen. De impact hiervan op de potentie en kosten voor bodemwarmte-oplossingen is nog niet duidelijk.
[18] RES 1.0 Zuid-Limburg paragraaf 8.4.5

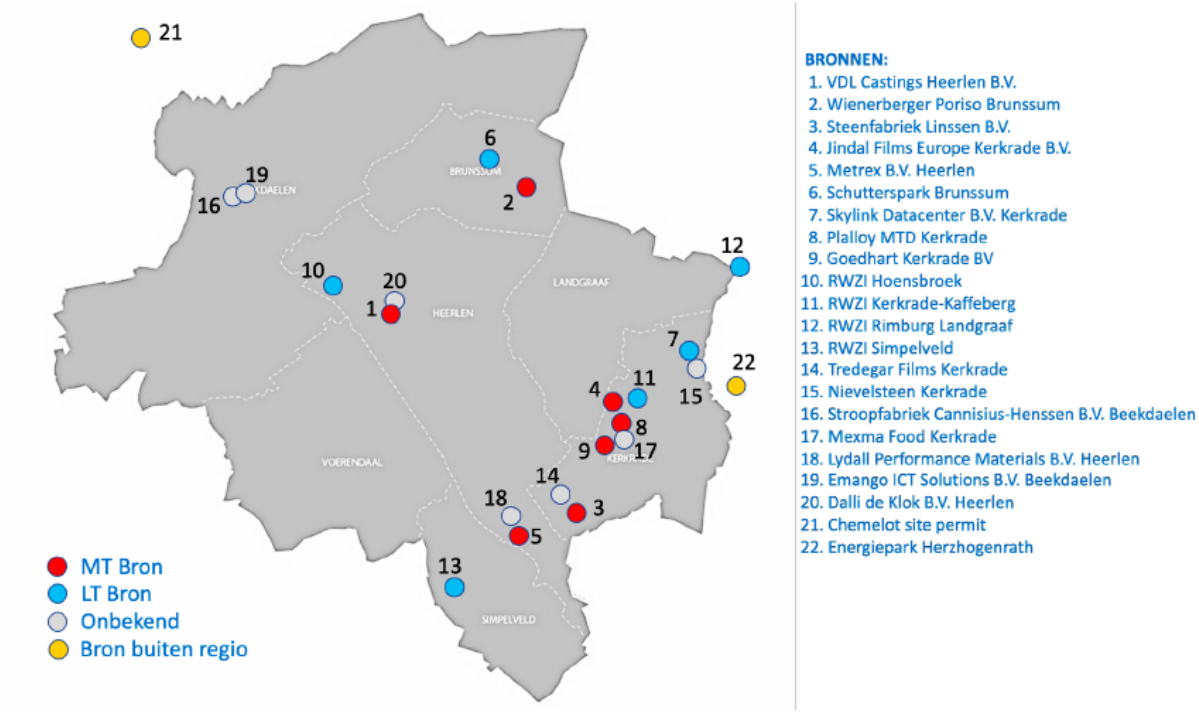
Bron	Beschrijving	Potentie
Bronnen voor individuele gebouwen		
Bodemenergie, WKO en bodemwarmtewisselaars	Bodemenergie is het gebruiken van de bodem om warmte en koude aan te onttrekken en in op te slaan. Men spreekt van bodemenergie tot een maximale diepte van 500 meter. Een warmtepomp waardeert de warmte uit de bodem op tot een voor gebouwen bruikbaar niveau. Voor individuele gebouwen kan dat met een zogenoemde bodemlus; voor grote gebouwen of clusters van gebouwen kan dit met een WKO-systeem.	In potentie veelbelovend. Maar voor bestaande bouw zijn de kosten om gebouwen te isoleren naar het vereiste niveau een belemmering.
Luchtwarmtepompen	Luchtwarmtepompen onttrekken warmte aan de buitenlucht om de woning te verwarmen, en gebruiken hiervoor elektriciteit. Het is een individuele oplossing, die per woning of per appartementencomplex toegepast kan worden. De standaard luchtwarmtepomp geeft warmte op lage temperatuur. Een woning moet dan – net als voor andere lagetemperatuur-oplossingen – goed geïsoleerd zijn, en er is een passend warmte-afgiftesysteem nodig zoals vloerverwarming of lagetemperatuur-radiatoren. Er zijn ook warmtepompen op de markt voor midden- en hoge temperatuur. Deze hebben wel een hoger elektriciteitsverbruik.	In potentie in grote delen van Brunssum inzetbaar
Zonnewarmte	Warmte uit zonnecollectoren kan zowel op grotere schaal als per woning ingezet worden. Er bestaan gecombineerde panelen die zowel elektriciteit als warmte leveren, de zogeheten PVT-panelen (fotovoltaïsch-thermisch).	Potentie nog te berekenen. Zal de benodigde ruimte moeten 'delen' met panelen die elektriciteit opwekken.
Biogas	Groen gas wordt gemaakt door mest, gft en ander organisch afval in een vat te laten vergisten. Tijdens dit vergistingsproces komt methaan vrij, ook wel biogas genoemd. Biogas heeft een andere samenstelling en kwaliteit dan aardgas. Voor het toegevoegd wordt aan het gasnet, wordt het eerst opgewaardeerd tot groen gas. Het groene gas kan in huis gebruikt worden voor verwarmen en koken. Groen gas zal vooral gebruikt worden in situaties waar weinig andere opties zijn als buitengebieden, historische stadscentra en monumentale panden.	De beschikbaarheid van biogas op het grondgebied van Brunssum is met 31,3 TJ/jaar beperkt[19]. Dit betreft ca. 17,8 TJ/jaar uit gras en groenvoeder-gewassen, 7 TJ/jaar uit GFT-afval en 6,5 TJ/jaar uit reststromen uit akkerbouw .
Waterstof	Waterstof is geen energiebron, maar een energiedrager. Om waterstof te maken wordt tot nu toe meestal elektriciteit gebruikt uit fossiele gas- en kolencentrales (grijze waterstof). Om groene waterstof te produceren heb je een groot overschot aan duurzame energie nodig. Dat is er voorlopig niet. Ook is de technologie om stroom om te zetten naar waterstof niet efficiënt. In de toekomst zou waterstof een deel van de rol van aardgas over kunnen nemen.	Tot 2030 potentie zeer beperkt tot niet beschikbaar voor de gebouwde omgeving.

[19] *RVO.nl, www.warmteatlas.nl*

Binnen de regio Parkstad zijn twintig mogelijke restwarmtebronnen geïdentificeerd. Figuur 3.7 laat zien welke bronnen dit zijn en in welke gemeenten ze liggen. Naast de bronnen binnen Parkstad Limburg zijn er twee potentiële grotere warmtebronnen in de nabije omgeving geïdentificeerd, namelijk Chemelot in Sittard-Geleen en Energiepark Herzogenrath over de grens bij Landgraaf en Kerkrade.

In deze fase hebben we nog onvoldoende zicht op de definitieve beschikbaarheid en werkelijke potentie van de verschillende warmtebronnen in Brunssum en de regio. De bronneninventarisatie geeft wel belangrijke eerste inzichten waar mogelijkheden liggen. Uit de bronneninventarisatie blijkt dat het aantal beschikbare restwarmtebronnen binnen de regio beperkt is én ongelijk verdeeld is over de gemeenten. In Brunssum is één midden temperatuur restwarmtebron gevonden: Wienerberger Poriso, met een geschat vermogen tussen de 1,6 en 2,6 MWth. Hiermee kunnen naar schatting 900 tot 1.400 woningen van warmte worden voorzien. Brunssum telt ruim 14.000 woningen en 1.800 utiliteitsgebouwen. Daarmee kan Wienerberger Poriso dus in ca. 7% van de (basislast)vraag voorzien. Deze bron kan mogelijk gebruikt worden om de gebieden van warmte te voorzien die in de fase tot 2030 van aardgas af gaan. Voor meer restwarmte moet uitgeweken worden naar bronnen buiten Brunssum. Daarbij worden ook mogelijkheden over de grens met Duitsland verkend.

Uit de beperkte beschikbaarheid van warmte blijkt dat het heel belangrijk is om dit vraagstuk op regionale schaal af te stemmen met de overige gemeenten in Zuid-Limburg, zodat dezelfde bron niet meerdere keren geclaimd wordt. Ook moet de beoogde energie-infrastructuur in een wijk overeenkomen met de beschikbare bronnen. In de TVW 2.0 wordt dit onderdeel verder uitgewerkt.

Figuur 3.7: Potentiële warmtebronnen Parkstad Limburg

4

4. De transitie naar aardgasvrij

4.1 De startanalyse en strategieën voor aardgasvrij

Om gemeenten te helpen bij het vinden van een acceptabel alternatief voor het verwarmen van gebouwen met aardgas, heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een Startanalyse gemaakt. Hierin zijn vijf hoofdstrategieën geformuleerd om aardgasvrij te worden. Onder elke hoofdstrategie valt nog een flink aantal sub-oplossingen. Zoals figuur 4.1 illustreert, onderscheiden de strategieën zich op basis van twee variabelen[20]:

- Is er dichte bebouwing of staan gebouwen ver uit elkaar? Bij dichte bebouwing is een collectieve oplossing gunstig, individuele oplossingen passen juist bij ruimer opgezette bebouwing.
- Is het pand goed geïsoleerd, en daarmee geschikt voor lage temperatuurverwarming?

In bijlage 1 is een overzicht van alle sub-oplossingen opgenomen.

	Strategie 1	Strategie 2	Strategie 3	Strategie 4/5
Techniek	Individuele elektrische warmtepomp	Warmtenet HT/MT-bron	Warmtenet LT-bron & MT-aflevering	Hybride warmtepomp met groengas/waterstof
Individueel of collectief	○	⚛	⚛	○
Temperatuur niveau	LT	HT	LT	HT
Vereist energielabel	B	D	B	D
Primaire warmte infrastructuur	elektriciteitsnet	warmtenet	warmte(+ e-)net	gas(+ e-)net

Figuur 4.1: Strategieën van het PBL en het Expertise Centrum Warmte

[20] https://www.expertisecentrumwarmte.nl/themas/de+leidraad/startanalyse/default.aspx

Strategie 1: individuele elektrische warmtepomp

Wat is het?

De individuele elektrische warmtepomp verwarmt een pand door warmte uit de bodem, ventilatieretourlucht of de buitenlucht te halen. Door slimme technieken kan uit lucht of water van bijvoorbeeld maar 10 graden toch genoeg warmte gehaald worden om te douchen en je huis te verwarmen. Omdat een warmtepomp niet veel warm water ineens kan maken, is een opslagvat (boiler) nodig. Een warmtepomp verbruikt elektriciteit. Met één kWh elektriciteit kan een warmtepomp 2 tot 5 kWh warmte maken. Het gasnet is niet langer nodig voor panden die van deze oplossing gebruik gaan maken. Wel moet eventueel het elektriciteitsnetwerk worden verzwaard.

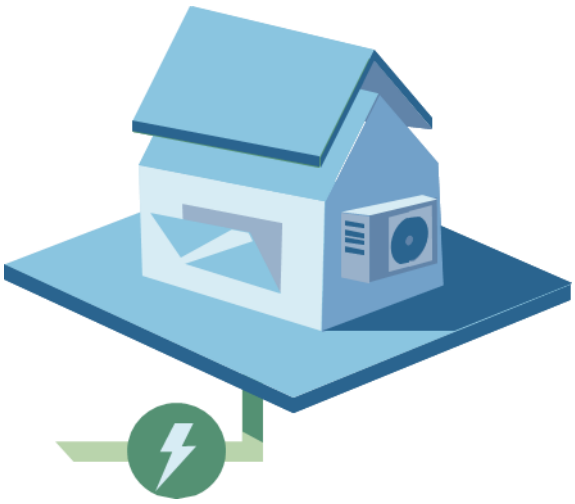
Voor welke panden is het geschikt?

Een elektrische warmtepomp maakt water op een relatief lage temperatuur (ongeveer 30 tot maximaal 55 °C). Bij een traditionele CV-ketel wordt het water in de radiatoren tot 90 °C verwarmd. Een pand moet daarom heel goed geïsoleerd zijn om het voldoende te kunnen verwarmen en moet voorzien worden van speciale radiatoren of van vloerverwarming. De isolatie maakt dat deze oplossing bij bestaande woningen vaak duurder is dan alternatieven. Daarom is een warmtepomp vooral geschikt voor nieuwere woningen (ongeveer vanaf bouwjaar 2000) of oudere woningen die al heel goed geïsoleerd zijn.

Omdat met deze technologie warmte uit omgevingslucht en bodem gehaald wordt, kan deze strategie nagenoeg overal toegepast worden, ook daar waar geen warmtebronnen beschikbaar zijn. Dit betekent wel dat het elektriciteitsnet zwaarder belast wordt. Als veel woningen een individuele elektrische warmtepomp krijgen, is verzwaring noodzakelijk. Dit is één van de redenen dat de warmtevisie met netbeheerder Enexis wordt afgestemd. Een bijkomend voordeel van de individuele elektrische warmtepomp is dat veel modellen ook kunnen voorzien in de toenemende koudevraag ten gevolge van steeds warmere zomers.

Wat betekent dit voor de gemeente?

De individuele elektrische warmtepomp is een individuele oplossing, huishoudens kunnen onafhankelijk van elkaar een warmtepomp nemen. Centrale regie is alleen noodzakelijk als de warmtepompen gebruik maken van bodembronnen. Meerdere bodembronnen dicht bij elkaar kunnen elkaar ongewenst opwarmen of afkoelen. Daarom moeten afspraken gemaakt worden als meerdere bronnen bij elkaar in de buurt komen.
Warmtepompen zijn duurder en ingewikkelder dan cv-ketels. Veel mensen hebben moeite overzicht te krijgen van alle verschillende bronnen en technieken. Onafhankelijke informatie en praktische hulp bij de keuze kan de drempel verlagen om een warmtepomp aan te schaffen en welk type.

Figuur 4.2: Individuele elektrische warmtepomp. Bron: Handreiking voor lokale analyse [2020-09-03], ECW

Strategie 2/3: warmtenet met HT-, MT- of LT-bron

Wat is het?

Een warmtenet levert collectief warmte aan meerdere panden. Het is ook wel bekend als stadsverwarming. Afhankelijk van de temperatuur van de bron van het warmtenet zijn er hoge, lage of middentemperatuur-warmtenetten. Hoe hoger de aanvoertemperatuur is, hoe kleiner de kans dat er aanpassingen nodig zijn aan de radiatoren en isolatie in een woning. Bij aanvoertemperaturen lager dan zo'n 60 graden is aanvullend een installatie nodig om het risico op legionella in warm water te beheersen. Dit kan bijvoorbeeld een kleine 'boosterwarmtepomp' zijn, die het water extra verwarmt.

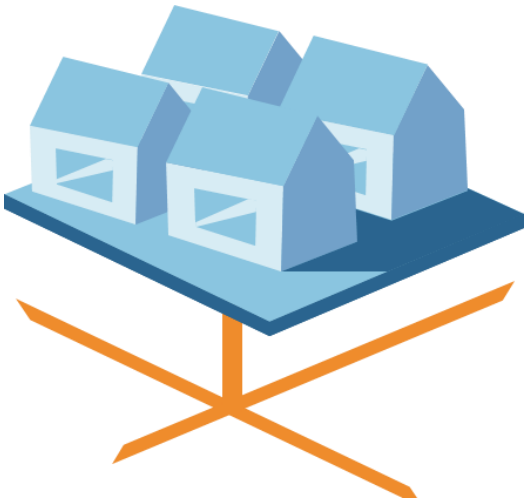
De bron bepaalt de temperatuur. Restwarmte van een elektriciteitscentrale is bijvoorbeeld van hoge temperatuur, terwijl met aquathermie meestal geen temperaturen van meer dan 50 graden gemaakt kunnen worden.

Voor welke panden is het geschikt?

Het gasnet wordt bij deze oplossing vervangen door een warmtenet waar warm water doorheen wordt gepompt. Deze leidingen vormen de grootste kostenpost bij deze strategie. Perfect voor deze oplossing lenen zich dus panden die dicht bij elkaar staan (bijvoorbeeld in het centrum van een stad of wijken met hoogbouw). Voor matig geïsoleerde panden is een hoge temperatuurbron nodig, voor nieuwe panden volstaat een lagere temperatuurbron. Daarnaast is deze oplossing eenvoudiger te realiseren als er minder verschillende eigenaren zijn, bijvoorbeeld omdat in de wijk veel bezit is van een woningcorporatie. Bij een warmtenet is niet of nauwelijks een investering nodig in de gebouwen zelf en hoeven de bewoners ook weinig zelf te regelen: ze worden volledig ontzorgd. Een nadeel voor de bewoners is dat er, uitgaande van de in Nederland gebruikelijke gesloten warmtenetten, geen keuzevrijheid is. Deze oplossing is alleen rendabel als een grote groep woningen min of meer tegelijk op het net aansluit: er is daardoor minder mogelijkheid op een natuurlijk moment (cv-ketel gaat kapot, verhuizing) te wachten. Koppelkansen in de openbare ruimte kunnen daarentegen juist goed benut worden.

Wat betekent dit voor de gemeente?

De gemeente heeft een grote rol bij het aanleggen van een warmtenet. Een grote groep gebouwen moet gelijktijdig gemobiliseerd worden. Dit betekent dat centrale sturing onmisbaar is. Daarnaast is de gemeente onder de nieuwe Wet Collectieve Warmte (Warmtewet 2.0 in de volksmond) de enige aangewezen partij om een warmtekavel formeel toe te wijzen aan een exploitant. Dit gaat middels een aanbesteding. Transparantie over de maatschappelijke kosten en organisatie zijn cruciaal om een warmtenet te laten slagen.

Figuur 4.3: Warmtenet. Bron: Handreiking voor lokale analyse [2020-09-03], ECW

Strategie 4/5: hernieuwbare gassen

Wat is het?

De minst ingrijpende oplossing voor bewoners is om groengas (S4) of waterstof (S5) in het bestaande gasnetwerk in te voeden. Net als bij aardgas zorgt een cv-ketel voor verwarming en warm water. Voordeel is dat panden niet extra geïsoleerd hoeven te worden om met hernieuwbare gassen verwarmd te worden. Vanuit oogpunt van comfort en woonlasten kan het uiteraard wel wenselijk zijn te isoleren, maar technische noodzaak is er niet. Ook aanpassingen aan de installatie zijn niet nodig (groengas) of zijn heel beperkt (waterstof).

Voor welke panden is het geschikt?

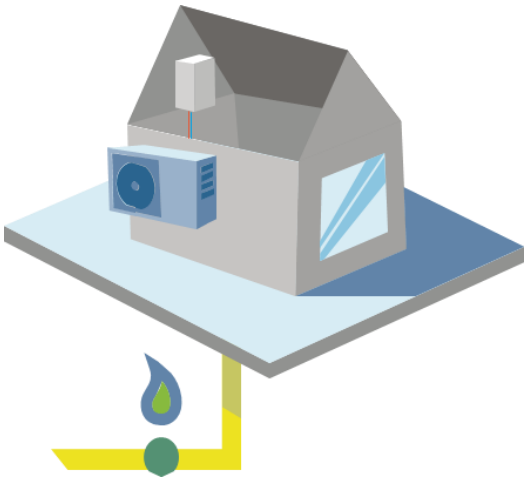
Groengas is momenteel beperkt beschikbaar. Waterstof als warmtebron moet zelfs nog ontwikkeld worden. Tot 2030 is deze strategie daarom niet geschikt om toe te passen, anders dan in pilots. Ook daarna zal er naar verwachting niet genoeg hernieuwbaar gas zijn om op grote schaal gebouwen te verwarmen. Zeer waarschijnlijk zal dit de oplossing worden die leidt tot de hoogste energierekening, omdat hernieuwbare gassen naar verwachting duur zullen worden.

Wat is hernieuwbaar gas? (biogas, groengas en waterstof)

Biogas is een energiedrager die gemaakt wordt door organisch restafval te verwerken tot gas. Deze brandstof haalt hoge temperaturen bij verbranding (1.960 °C[7]) en is dus ook erg geschikt voor industriële processen. Biogas is vooralsnog echter schaars, en moet dus worden verdeeld onder diverse sectoren. Wanneer biogas geschikt wordt gemaakt om direct in het aardgasnetwerk in te voeden, spreekt men van groengas.

Waterstof is ook een energiedrager met een hoge dichtheid en wordt opgewekt middels een proces genaamd elektrolyse. Bij voorkeur wordt dit proces uitgevoerd met duurzame elektriciteit, maar vooralsnog wordt dit grotendeels gedaan met fossiele energie. Grootschalige, duurzame productie van waterstof staat nog in de kinderschoenen. Net als groengas moet waterstof verdeeld worden tussen de gebouwde omgeving en andere sectoren.

Daarbij is de verwachting dat met name de industrie aanspraak zal willen maken op groengas en waterstof. Voor industriële toepassingen zijn er namelijk minder alternatieven voorhanden dan voor woningen. Dat heeft te maken met de benodigde aflevertemperatuur van de warmtebron.

Figuur 4.4: Hernieuwbare gassen Bron: Handreiking voor lokale analyse [2020-09-03], ECW

Variant op S4 en S5: hybride strategieën

Wat is het?

Bij een hybride oplossing worden meerdere warmtebronnen gecombineerd. In de praktijk betekent dit meestal een combinatie van een warmtepomp en een cv-ketel. Een kleine warmtepomp zorgt het grootste deel van het jaar voor verwarming. De cv-ketel levert extra vermogen bij een piek in de warmtevraag. Het voor warm tapwater komt volledig van de cv-ketel. Deze combinatie is (veel) goedkoper dan een volledig elektrische warmtepomp. Bovendien is de oplossing ook toepasbaar in woningen met wat minder goede isolatie. De warmtevoorziening is dan nog niet geheel duurzaam, maar het grootste gedeelte van de tijd wel. Een hybride warmtepomp kan zo'n 50% van het aardgasgebruik reduceren. Daar komt wel elektriciteit voor in de plaats, de CO_2-reductie is daarom ongeveer 20%. In de praktijk is deze hybride opzet de enige realistische toepassing van groengas of waterstof in de gebouwde omgeving, gezien de schaarste en kosten van deze hernieuwbare gassen.

Voor welke panden is het geschikt?

Dankzij de back-up van de cv-ketel, kan met een hybride installatie vrijwel iedere woning verwarmd worden. De oplossing is het meest rendabel bij panden met redelijke isolatie. Volledig ongeïsoleerde woningen hebben te vaak ondersteuning van de ketel nodig. Over het algemeen is de CO_2-reductie natuurlijk het hoogst bij zo goed mogelijk geïsoleerde woningen: dan hoeft de cv-ketel het minst vaak bij te springen. Dit is dus de beste oplossing voor woningen die op korte termijn nauwelijks voldoende geïsoleerd kunnen worden voor een volledig elektrische warmtepomp.

Omdat er nog aardgas verbruikt wordt, is op termijn nog een laatste stap nodig naar aardgasvrij. Na 2030 kan het aardgas mogelijk vervangen worden door hernieuwbaar gas, zoals groengas of waterstof. Een andere optie is om op termijn over te stappen op een volledig elektrische warmtepomp. Dat wordt mogelijk doordat extra isolatie is toegevoegd of omdat warmtepompen in de toekomst waarschijnlijk hogere temperaturen kunnen maken.
Door de tussenstap van een hybride oplossing kunnen de benodigde kosten en inspanningen over een langere tijd gespreid worden, waardoor de transitie beter beheersbaar wordt en natuurlijke momenten aangegrepen kunnen worden om geleidelijk over te gaan op een duurzame warmteoplossing. Voorbeelden zijn overgaan op elektrisch koken als de gaskookplaat aan vervanging toe is, vloerverwarming aanleggen bij renovatie van de vloer en dakisolatie aanbrengen als het dak gerenoveerd wordt. Ook zullen de kosten voor technologieën als warmtepompen en LT (lage temperatuur)-afgiftesystemen naar verwachting verder afnemen in de tijd. Tot slot levert een hybride warmtepomp al op korte termijn voordeel, omdat de investering meestal snel kan worden terugverdiend met een lagere energierekening.

Voor welke panden is het geschikt?

Het gasnet blijft in stand. Net als een individuele elektrische warmtepomp, is dit een oplossing die iedere woningeigenaar zelf kan aanschaffen. De gemeente kan ervoor kiezen deze oplossing aan te moedigen.

Isoleren

In alle gevallen is het verstandig om gebouwen tot een minimaal niveau te isoleren. Isolatie leidt tot een hoger wooncomfort en een lagere energierekening. Bij elke warmtestrategie is isolatie daarom een zinvolle stap. Bij sommige strategieën is een minimale hoeveelheid isolatie ook echt noodzakelijk om technisch haalbaar te worden. Meer specifiek is de watertemperatuur van de warmteoplossing belangrijk. Een cv-ketel maakt water van 75-90 °C. Een warmtepomp of lage-temperatuurwarmtenet maakt water van maximaal zo'n 50 °C. Om de woning dan nog comfortabel warm te houden is veel isolatie nodig. ECW stelt label B als minimum, in de praktijk worden vaak nog hogere eisen geadviseerd. Deze mate van isolatie kan in een bestaande woning niet altijd worden terugverdiend (binnen 30 jaar). Daarnaast zijn speciale grote radiatoren of vloerverwarming nodig. Bij strategie 1 (individuele elektrische warmtepomp) en 3 (lage-temperatuurwarmtenet) is dus altijd hoogwaardige isolatie nodig als voorwaarde om te kunnen functioneren.

Ook bij de midden-temperatuur (50 tot 70 °C) is extra isolatie en het plaatsen van grotere radiatoren noodzakelijk. De hoeveelheid warmte die een radiator kan afgeven halveert, als de watertemperatuur daalt van 90 naar 70 °C. En ook bij hybride verwarming is isolatie zeer wenselijk. Bij een slecht geïsoleerde woning is ondersteuning van de cv-ketel te vaak nodig om de warmtepomp nog goed zijn werk te kunnen laten doen.
Anders dan bij lage-temperatuuroplossingen, is de extra isolatie voor midden-temperatuur en hybride oplossingen vaak ook financieel rendabel om toe te voegen. De exacte isolatiegraad en het label zijn afhankelijk van de exacte temperatuur en het afgiftesysteem. Midden-temperatuur komt voor bij warmtenetten (S2). Bij hoge-temperatuurwarmtenetten (S2), bij groengas (S4) en waterstof (S5), is een hoge aanvoertemperatuur over het algemeen mogelijk en is de isolatie dus vooral nodig voor comfort en woonlastenbeperking.

De isolatiestandaard

Op 18 maart 2021 heeft toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Kajsa Ollongren de Tweede Kamer geïnformeerd over een nieuwe 'isolatiestandaard' voor bestaande woningen. Hierin zou voor alle woningen een minimaal isolatieniveau worden opgelegd, dat afhankelijk is van het bouwjaar van de woning. Dit minimale niveau is hoger dan wat nodig is voor strategieën met hoge of middentemperatuur.

Het is nog niet bekend of en in welke vorm de isolatiestandaard zal worden verplicht. Wel is al duidelijk dat voor de derde ronde van de proeftuinen aardgasvrije wijken vereist wordt dat woningen aan de standaard voldoen. De verwachting is dat er steeds meer situaties komen waarin isolatie van bestaande woningen door de landelijke overheid geëist wordt.

Welk energielabel is nodig?
Energielabels zijn een maat voor de energiezuinigheid van een gebouw. Een gebouw met goede isolatie, een zuinige ketel of zonnepanelen heeft een goed label. In de warmtetransitie worden energielabels vaak gebruikt als maat voor de hoeveelheid isolatie. Daar is het energielabel echter oorspronkelijk niet voor bedoeld. Een ongeïsoleerd huis met heel veel zonnepanelen kan hetzelfde label halen als een heel goed geïsoleerd huis met een oude geiser en gaskachel. Gebruik energielabels daarom alleen als grove indicatie van de energiezuinigheid, en niet als meetinstrument voor de isolatie van een individuele woning. In plaats daarvan is een schillabel een betere indicator.

4.2 Resultaten Startanalyse voor Brunssum

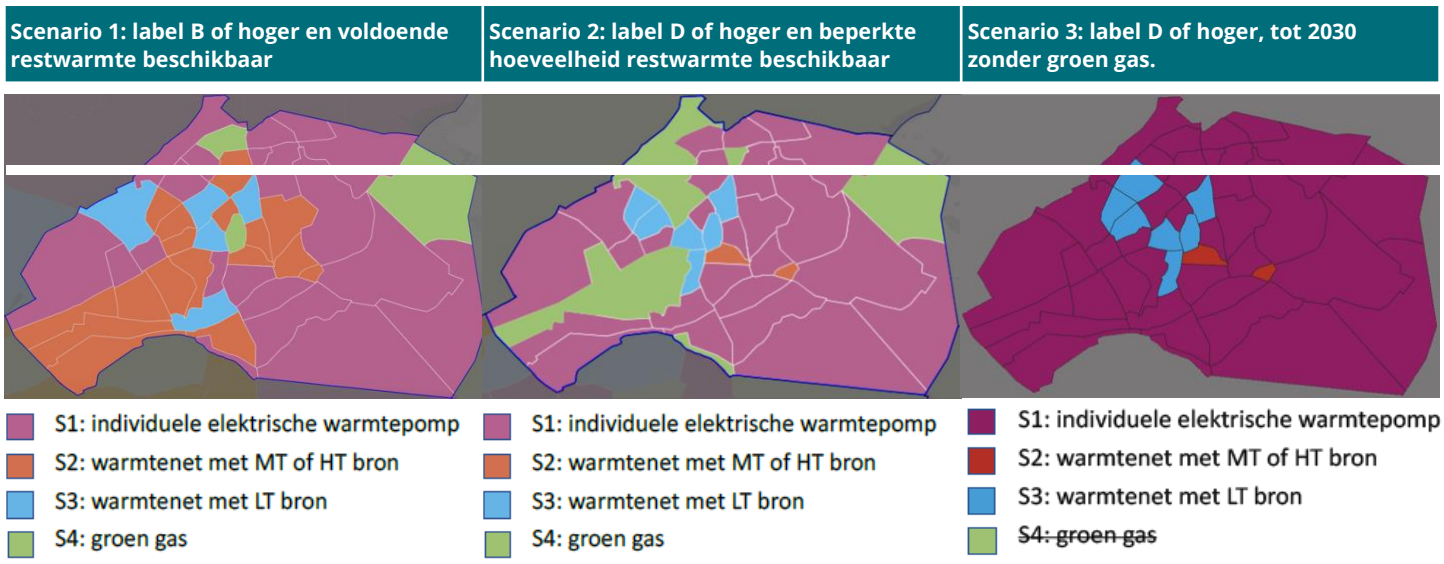
Om een richtinggevend beeld te geven van de warmteopties per buurt, is voor Brunssum het landelijke model aangevuld met lokale data. De gebruikte lokale data is afkomstig van de gemeente en van lokale en regionale stakeholders zoals woningcorporaties en netbeheerder Enexis. Door middel van lokale data worden uitkomsten betrouwbaarder en sluiten zij beter aan bij de lokale situatie in onze gemeenten.

In totaal zijn er voor Brunssum drie scenario's doorgerekend op basis van de beschikbaarheid van voldoende restwarmte en groen gas tot 2030:

- Scenario 1: label B of hoger en voldoende restwarmte beschikbaar;
- Scenario 2: label D of hoger en beperkt restwarmte beschikbaar;
- Scenario 3: label D of hoger zonder groen gas.

De uitkomsten van deze analyse zijn weergegeven in figuur 4.5. Indien er voldoende restwarmte beschikbaar is (scenario 1), is het goedkoopste scenario een mix van alle vier de oplossingen. Indien er echter onvoldoende restwarmte beschikbaar is, en woningen slechts tot label D geïsoleerd worden (scenario 2), stijgt het aantal buurten waarvoor groen gas het beste alternatief is ten koste van het aantal buurten met een HT warmtenet. Omdat de hoeveelheid groen gas in de komende jaren slechts beperkt beschikbaar is, is in scenario 3 de optie groen gas buiten beschouwing gelaten. Daarbij komt de optie 'all-electric' voor de meeste buurten als voorkeursoplossing uit de Startanalyse.

De resultaten uit de drie scenario's zijn een vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de TVW 1.0 naar de TVW 2.0. Voor de TVW 2.0 wordt de analyse verfijnd door op kleinere schaal (panden) naar de best passende oplossing te kijken. Pas nadat de TVW 2.0 is vastgesteld, kan er een definitieve conclusie worden getrokken over welke oplossingen op welke plaatsen in Brunssum het meest kansrijk zijn.

Figuur 4.5: 3 scenario's voor alternatieve warmtestrategieën op basis van de Startanalyse van het PBL/ECW. Op basis van de nationale kosten in het rekenmodel Vesta-MAIS is waterstof tot 2030 geen realistische optie voor de gebouwde omgeving. Scenario 5 (S5) komt daarom niet zichtbaar terug in bovenstaand figuur.

4.3 Selectiecriteria voor kansrijke buurt(en) in Brunssum

Brunssum wordt tussen nu en 2050 aardgasvrij. We kunnen niet overal in de gemeente tegelijk aan de slag. Dat is geen wenselijk scenario en vergt te veel van alle betrokkenen. Bovendien zou daarmee geen ruimte ontstaan voor een leereffect waarmee we opgedane kennis en ervaringen van buurt tot buurt kunnen meenemen. Het is daarom belangrijk dat we duidelijke keuzes maken om te komen tot kansrijke wijken en een realistisch tijdspad waarin buurten aardgasvrij worden.

Om werkzaamheden in de tijd te faseren en om te bepalen in welke volgorde buurten aardgasvrij worden, hebben we de uitgangspunten uit hoofdstuk 2 vertaald naar selectiecriteria die bepalen of een buurt kansrijk is om te starten. De selectiecriteria hieronder zijn tijdens bijeenkomsten op regionaal niveau samen met verschillende stakeholders bepaald. Stakeholders zijn bijvoorbeeld woningcorporaties, netbeheerder Enexis, Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) en de Participatiecoalitie.

De mogelijke selectiecriteria zijn verdeeld in vier hoofdgroepen:

1. **Bewoners en participatiegroepen.** Een belangrijk vertrekpunt bij de bepaling van kansrijke buurten is het draagvlak onder bewoners en/of initiatieven van bewonersgroepen die er al zijn. De gemeente Brunssum vindt het belangrijk om de mening, actiebereidheid en wensen van huurders en eigenaren over wonen zonder aardgas mee te nemen bij het maken van de plannen. Daarom werd ieder huishouden in de gemeente uitgenodigd om mee te doen aan het draagvlak-onderzoek MoVe2030. Met de uitkomsten van die draagvlakmonitor (bijlage 2) hebben we een eerste beeld over het draagvlak onder de inwoners van Brunssum over de warmtetransitie. De uitkomsten worden meegenomen in de verdere uitwerking richting de Transitievisie Warmte 2.0 en in de daaropvolgende uitvoeringsplannen die per buurt of wijk worden gemaakt.
2. **De gebouwde omgeving.** Bij gebouwen wordt gekeken naar het aandeel corporatiebezit. Woningcorporaties worden gezien als de startmotor van de energietransitie. Als gemeente maken we afspraken met woningcorporaties en huurdersbelangenorganisaties over het verduurzamen van de portefeuille van woningcorporaties en over duurzaamheidseisen van nieuwbouw woningen. De overheid zelf heeft een voorbeeldrol als het gaat om verduurzaming van gebouwen. Daarom wordt ook het aandeel overheidsgebouwen opgenomen als selectiecriterium. Tot slot is ook de homogeniteit van een buurt relevant. Indien er veel gelijksoortige woningen zijn of veel gebouwen met ongeveer dezelfde leeftijd of warmte- en koudevraag, is het wellicht mogelijk om delen van de buurt van een zelfde soort oplossing te voorzien. Dat vergemakkelijkt de warmtetransitie en bespaart kosten.

   Als in een buurt een beschermd stadsgezicht is of veel monumenten telt, heeft dit doorgaans een negatief effect op de mogelijkheden om te verduurzamen. Het aangezicht mag niet veranderd worden. Dat bemoeilijkt het verduurzamen van het gebouw. Een middentemperatuur-warmtenet kan een oplossing zijn als er bronnen voorhanden zijn, of groen gas zodra dit beschikbaar en betaalbaar is.

3. **Koppelkansen.** Bij koppelkansen wordt gekeken naar de werkzaamheden die in de komende jaren in de buurt op de planning staan en die gecombineerd kunnen worden met de verduurzaming van de buurt. Daarbij gaat het om ondergrondse werkzaamheden als vervanging van de riolering of waterleiding, maar ook om bovengrondse werkzaamheden zoals herinrichting van de buurt of vernieuwing van straten en wegen. Als het gasnet al aan vervanging toe is in een buurt, dan is dit wellicht een mooie gelegenheid om over te gaan naar een andere oplossing. Waar mogelijk wordt ook een combinatie met andere opgaven in de gemeente gemaakt.

4. **Planning en suggesties van lokale stakeholders.** De uitkomsten van de kansrijke buurten op basis van de selectiecriteria worden besproken met de stakeholders: gemeente Brunssum, Enexis, Wonen Zuid, Weller, Vincoi, Wonen Limburg en WML. Dit leidt tot relevante aanvullende inzichten, die van invloed zijn op de keuze van de buurt waar we beginnen met een uiteindelijk uitvoeringsplan. De buurten die als kansrijk worden vastgesteld door de stakeholders worden meer in detail behandeld. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het aandeel corporatiebezit. De overheid vervult een voorbeeldrol als het gaat om verduurzamen van publieke gebouwen. Er wordt gekeken naar koppelkansen in deze buurten. Verder spelen de diversiteit van types woningen, de aanwezigheid van een bedrijventerrein en renovatieplannen een belangrijke rol om te komen tot een kansrijke buurt.

De selectiecriteria kunnen in het proces richting de TVW 2.0 verder worden aangescherpt of aangevuld. Op het moment dat een buurt aan een van de selectiecriteria voldoet, krijgt die een punt. Andersom kan een buurt ook minpunten scoren wanneer er bijvoorbeeld sprake is van beschermd stads- en dorpsgezicht.

De selectiecriteria en puntenwaardering zijn een belangrijk hulpmiddel bij de verkenning van kansrijke buurten en het aanwijzen van voorkeurswijken. De uitkomsten van deze analyse zullen worden voorgelegd aan alle stakeholders. Samen maken wij de keuze waar in Brunssum wij vóór 2030 willen starten, en waar het beter is om nog even te wachten. We gaan eerst aan de slag met een verkennings- en planstudiefase en pas daarna met de uitvoering.

4.4 Kansrijke buurt(en) in Brunssum tot 2030

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente in de Transitievisie Warmte beschrijft hoe zij samen met stakeholders de warmtevraag in de gebouwde omgeving op een aardgasvrije en duurzame manier gaat invullen en in welk tempo dat zal verlopen. Ook moet worden aangegeven in welke buurt(-en) voor 2030 wordt gestart met de overstap van aardgas op andere warmtebronnen, en welke potentiële alternatieve warmtebronnen er zijn. Voor de overige buurten moeten de gemeenten in hun Transitievisie een globaal tijdspad opnemen.

De voorliggende Transitievisie Warmte 1.0 omvat een belangrijk eerste inzicht vanuit de data die nu voorhanden is, de uitkomst van de Startanalyse en de gesprekken en sessies met stakeholders. Maar dit is nog niet het eindbeeld van hoe de warmtetransitie in de gemeente Brunssum gaat verlopen en in welke buurten we starten met wijkuitvoeringsplannen. Er zijn wel uitgangspunten geformuleerd voor de warmtetransitie (hoofdstuk 2), er is inzicht in het huidige energiegebruik en de voorhanden zijnde regionale restwarmtebronnen (hoofdstuk 3), en er is een eerste beeld van de potentiële warmte-alternatieven op buurt- en wijkniveau (hoofdstuk 4). Dit laatste beeld beperkt zich tot het detailniveau van wijken en buurten op grond van de administratieve grenzen uit de CBS-indeling. Maar de plaatselijke kenmerken binnen een wijk of buurt (zoals bevolkingssamenstelling, inkomensverdeling, de energie-infrastructuur, plannen voor beheer, onderhoud en renovatie) kunnen verschillen en een ‘totaalscore’ per wijk/buurt doet geen recht aan dit heterogene karakter.

Kortom, de onderzoeken zijn tot dusver te grofmazig om te komen tot definitieve keuzes voor wijken en buurten (en daarmee wijkuitvoeringsplannen). Een meer gedetailleerde studie naar deze plaatselijke kenmerken binnen buurten en wijken levert naar verwachting een meer heterogeen kleurenpalet op – ten opzichte van figuur 4.5– als het gaat om de potentiële warmtealternatieven en daarmee een gefundeerd handelingsperspectief voor de uitvoering. Bovendien zou een dergelijk, meer gedetailleerd inzicht ertoe kunnen leiden dat delen van buurten, over de CBS-grenzen heen, juist als kansrijk worden gezien om mee te starten. We werken daarom deze Transitievisie Warmte 1.0 in de loop van 2022 verder uit in een Transitievisie Warmte 2.0. Daarin verwerken we dit inzicht zodat we als gemeente definitieve keuzes kunnen maken over met welke buurten en wijken wordt gestart met wijkuitvoeringsplannen. Hoe dit proces vorm krijgt, is beschreven in het volgende hoofdstuk 5.

Dat wil niet zeggen dat er tot die tijd niets gebeuren zal. De wijk Brunssum-Noord is een proeftuin voor aardgasvrije wijken. Hier onderzoekt gemeente Brunssum samen met de bewoners, Weller en Mijnwater de mogelijkheden voor een warmtenet en collectieve aanpak van de isolatie van woningen.

Ook heeft de gemeente recent een bijdrage van Het Rijk ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds. Met dat geld zullen particuliere woningeigenaars in de wijken Lemmender/Brunssum Noord en Schuttersveld geholpen worden bij het verbeteren van hun woning. Onderdeel hiervan is ook de verduurzaming van woningen.

5

5. Van visie naar uitvoering

De TVW wordt door veel gemeenten gebruikt om hun ambities en doelstellingen ten aanzien van de warmtetransitie te delen, en in een tijdspad aan te geven in welke wijken en buurten zij tot 2030 van start gaan. Daarbij wordt ook per wijk en buurt aangegeven aan welk duurzaam warmtealternatief gedacht wordt.

In de TVW 1.0 worden door de gemeente Brunssum vooralsnog geen wijken of buurten geselecteerd. De reden hiervoor is dat in de startanalyse onvoldoende rekening gehouden is met de lokale mogelijkheden en onmogelijkheden bij bepaalde wijken, buurten of zelfs gebieden over de gemeentegrenzen. Op dit moment bestaat de behoefte om samen met belanghebbenden en adviseurs voor de gemeente Brunssum een verdiepingsslag op pandniveau te maken. Het resultaat hiervan moet een duidelijker en meer gedragen beeld geven van de buurten, wijken of clusters van gebouwen, de beste warmteopties en de potentie om hiermee voor 2030 aan de slag te gaan. In paragraaf 5.1 staat beschreven wat we nog moeten doen om tot een TVW 2.0 te komen. Ook staat beschreven hoeveel capaciteit dit vraagt van de gemeente. In paragraaf 5.2 is toegelicht hoe een vervolg kan worden gegeven aan de uitvoering van de TVW 2.0. Hoofdstuk 5 eindigt met een overzicht waarin staat beschreven hoe en op welke manier de gemeenteraad betrokken is bij de totstandkoming en uitvoering van de TVW 2.0.

5.1 Van de TVW 1.0 naar een TVW 2.0

5.1.1 Pand- en clusteranalyse

In paragraaf 4.4 is toegelicht dat een meer gedetailleerd technisch-economisch onderzoek van belang is om tot definitieve keuzes te komen voor plangebieden (en daarmee uitvoeringsplannen). Daarmee wordt het beeld uit de TVW 1.0 meer onderbouwd en eventueel aangescherpt of gewijzigd waarin we slechts uit zijn gegaan van het detailniveau op basis van de wijk- en buurtindeling van CBS. De nadere verdieping gaat uit van een pand- en clusteranalyse waarin fijnmaziger de potentie voor een duurzaam warmtealternatief inzichtelijk wordt gemaakt. Deze analyse bestaat uit:

- Verrijking van de Startanalyse en Handreiking voor lokale analyse;
- Controle op volledigheid van de parameters voor het bepalen van warmtestrategieën en -varianten;
- Bepalen van afgebakende clusters op basis van de in de Startanalyse en Handreiking voorgestelde warmtestrategieën en –varianten.

De pand- en clusteranalyse wordt door een externe adviseur uitgevoerd en inhoudelijk afgestemd met de ambtelijke organisatie en belangrijke stakeholders.

5.1.2 Haalbaarheid warmtebronnen en warmtenetten onderzoeken

Warmtebronnen en warmtenetten zijn belangrijk om het elektriciteitsnetwerk te ontlasten en om woningen te verwarmen. In de TVW 1.0-fase is onderzoek gedaan naar de beschikbaarheid van grotere (rest-)warmtebronnen binnen de regio. Het aansluiten van huizen op warmtebronnen is afhankelijk van de technische en financiële haalbaarheid, ruimtelijke mogelijkheden en draagvlak. In de komende periode zullen wij dit nader onderzoeken. Dit doen we door het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie. Zo zorgen we ervoor dat we richting de TVW 2.0 de juiste keuzes maken.

5.1.3 Selectiecriteria

De pand- en clusteranalyse levert een nauwkeuriger beeld op van de technisch-economische en duurzaamheidsgevolgen van een warmte-alternatief in een gebied. Simultaan aan deze analyse worden de selectiecriteria om tot een overzicht van voorkeursgebieden te komen nader beschouwd. Ook de onderlinge weging van deze selectiecriteria wordt in deze analyse bepaald. De afstemming van de selectiecriteria en de weging ervan vinden intern en extern met belangrijke stakeholders plaats.

5.1.4 Contouren schetsen voor een isolatie- en verduurzamingsprogramma

De gemeente Brunssum wil een isolatie-/verduurzamingsprogramma in het leven roepen voor de periode tot 2030, met de mogelijkheid voor een verlenging tot 2050. Dit programma richt zich op het verbeteren van het isolatieniveau en het verduurzamen van particuliere woningen door nauwkeurig geselecteerde maatregelen, en zal zich daarnaast ook op gemeentelijk vastgoed richten. Isolatiemaatregelen betreffen doorgaans eenvoudige, bewezen technieken, mede omdat daardoor het financiële aspect beheersbaar kan blijven.

Het programma is nodig om te voldoen aan de technische voorwaarden voor een specifieke warmtestrategie. Als een 'no-regret' tussenstap wordt hierdoor direct de energievraag van de gebouwde omgeving verminderd, zonder dat dit leidt tot een desinvestering met het oog op de gewenste eindsituatie in 2050. Door het verduurzamingsprogramma wordt de energiebehoefte direct verminderd. Dit leidt ertoe dat minder duurzame energie opgewekt hoeft te worden, waardoor minder nieuwe boven- en ondergrondse infrastructuur, en dus schaarse ruimte, nodig is. Bovendien is het bestaan van een succesvol verduurzamingsprogramma een randvoorwaarde voor een succesvolle en vlotte warmtetransitie. Veel duurzame warmtestrategieën kunnen simpelweg niet worden toegepast als het isolatieniveau van de gebouwde omgeving niet op orde is.

Een eerste opzet van het isolatie-/verduurzamingsprogramma wordt nader uitgewerkt en toegelicht in de TVW 2.0. Afhankelijk van de resultaten die worden geboekt en de ervaring die opgedaan wordt, kan het programma in de toekomst uitgebreid of gewijzigd worden. Periodiek onderzoekt de gemeente de noodzaak en actualiteit van het programma en het voortbestaan ervan voor de periode vanaf 2030.

De verwachting is dat in veel woningen en gebouwen verschillende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan het isolatie- en installatieniveau dat bij een specifieke warmtestrategie hoort. Of de omvang van het programma toelaat dat woningen direct aardgasvrij voorbereid zijn of dat dit in stappen gebeurt, wordt ook in de TVW 2.0 verduidelijkt. Desalniettemin stelt de gemeente Brunssum maatregelen voor die eenvoudig toe te passen zijn, schaalbaar zijn, een groot effect hebben op energiebesparing en daardoor een gunstig rendement hebben.

Met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed moet op pandniveau altijd onderzocht worden of de voorgestelde maatregelen op een 'natuurlijk moment' kunnen worden toegepast en/of overeenkomen met bestaande beheerplannen. Zo kunnen er bijvoorbeeld voor kantoorgebouwen al plannen zijn om te voldoen aan de wettelijke eis: minimaal energielabel C vanaf 2023 en minimaal energielabel A vanaf 2030. In ieder geval dienen de Meerjarige Onderhoudsplannen (MJOP's) van het gemeentelijk vastgoed te worden herzien en aanpast in Groene MJOP's.

Om het verduurzamingsprogramma te laten slagen, denkt de gemeente Brunssum aan samenwerking met de WoonWijzerWinkel Limburg en de andere Parkstad-gemeenten, de provincie en het (op te richten) communicatie- en participatieteam (zie paragraaf 5.1.4). Samen met deze organisaties worden de details uitgewerkt. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de maatregelen, technisch haalbare materiaalkeuzes, communicatie (op plangebiedsniveau) op basis van de warmteanalyses, financieringsmogelijkheden (met aantrekkelijke terugbetaalregelingen), collectieve inkoop en subsidieregelingen.

5.1.5 Communicatie en participatie

Om te komen tot een kwalitatief goed communicatie- en participatieproces, gaat de gemeente Brunssum heldere uitgangspunten hanteren. Door deze uitgangspunten in acht te nemen, wordt bereikt dat alle bewoners en stakeholders kunnen meepraten en meedoen, dat er inzicht is in relevante gegevens, regelingen en stukken en dat bekend is wat er op een bepaald moment kan, gaat of moet gebeuren.

In de komende periode worden de uitgangspunten ten aanzien van het communicatie- en participatieproces geformuleerd. Als onderdeel hiervan wordt bepaald of de gemeente Brunssum meer bereid is om van start te gaan in plangebieden op het moment dat bewoners en stakeholders relatief gezien meer interesse tonen in de warmtetransitie of hierbij (actief) betrokken willen zijn. De TVW 2.0 geeft dus een antwoord op de vraag of interesse in de warmtetransitie en actieve betrokkenheid in een gebied selectiecriteria zijn voor de benoeming van voorkeursgebieden.

Verder lichten we in de TVW 2.0 toe hoe bewoners van de betreffende (voorkeurs)gebieden vertegenwoordigd worden in het transitieproces. Hiervoor wordt nader onderzocht hoe het proces van het organiseren van bewonersvertegenwoordiging eruit ziet en wie de regie neemt. Een mogelijkheid met veel potentie is bijvoorbeeld het oprichten van zogenaamde buurtteams van vertegenwoordigers. Deze buurtteams zijn de schakel tussen de gemeente enerzijds en de bewoners in het plangebied anderzijds. Buurtteams vertegenwoordigen hun eigen buurt; ze informeren en betrekken bewoners wanneer dit nodig is. Het mandaat van de organisatie en de afspraken die met gemeenten en andere belanghebbenden worden gemaakt, kunnen formeel vastgelegd worden in een samenwerkingsovereenkomst of een intentieverklaring. Over dit punt wordt in de TVW 2.0 meer duidelijkheid geboden.

Het vergt de nodige tijd en capaciteit om het proces van communicatie en participatie met bewoners en stakeholders goed te organiseren. Om deze reden gaat de gemeente Brunssum samen met de andere gemeenten in de regio Parkstad onderzoeken of hier een gezamenlijk team voor opgericht kan worden. Het beoogde communicatie- en participatieteam stemt de werkzaamheden af met de projectleiders of coördinatoren warmtetransitie uit de deelnemende gemeenten. Verder houdt het team de projectleiders of coördinatoren warmtetransitie op de hoogte van de inzet, ervaringen en resultaten. Door het team met meerdere gemeenten op te richten, ontstaat één centrale plek waar veel kennis en kunde ontstaat over de thema's communicatie en participatie bij warmtetransitie. Daar kunnen we de komende jaren enorm van profiteren; het maakt de regio Parkstad onafhankelijk van externe adviseurs met betrekking tot deze disciplines. Een ander voordeel is dat veel gemeenten in deze eerste fase van de transitie wellicht voorzichtig zullen zijn met het toekennen van middelen. Door te investeren in een gezamenlijk team, wordt de drempel kleiner en komen we wel direct uit de startblokken. Het team kan in eerste instantie uit ten minste één communicatie- en één participatie-expert bestaan. Het idee is dat de capaciteit gaandeweg uitgebreid wordt. Bijvoorbeeld op het moment dat meerdere projecten opgestart worden of wanneer dit vanuit het proces wenselijk wordt. Hierover vindt gezamenlijke en interne afstemming plaats, waarna het besluit in de TVW 2.0 wordt beschreven. Tot slot richt de gemeente Brunssum een informatiepunt in, waar iedereen informatie kan vinden over de warmtetransitie. Dit kan een website zijn maar bijvoorbeeld ook een fysiek informatiepunt. Het doel van het informatiepunt is dat er één herkenbaar verhaal verteld wordt naar de buitenwereld, dat stakeholders weten waar de gemeente mee bezig is en wat zij van de gemeente kunnen verwachten en dat bekend is wat, wanneer en waar gebeurt. Het informatiepunt moet zo snel mogelijk operationeel zijn en periodiek worden voorzien van actuele informatie.

5.1.6 Uitvoeringsplanning

In het verlengde van het benoemen van voorkeursgebieden, maken we in deze periode ook een voorlopige uitvoeringsplanning tot 2030. Daarnaast wordt ook een (model-)stappenplan opgesteld om te komen tot een breed gedragen uitvoeringsplan. Bij het opstarten van een gebied zal dit model/format gebruikt worden om een gedegen projectplan op te stellen.

5.1.7 Regierol

Als gemeente kun je op verschillende manieren invulling geven aan de regierol in het proces om te komen tot een Transitievisie Warmte (TVW) en Uitvoeringsplan (UP). De keuze is onder andere afhankelijk van inhoudelijke afwegingen, de wijze waarop de gemeente wil omgaan met de omgeving en de beschikbaarheid van capaciteit en financiële middelen. Hoe een gemeente invulling geeft aan de regierol heeft zijn weerslag op hoe de organisatie wordt ingericht, hoe met stakeholders wordt samengewerkt, op het communicatieproces en op de benodigde competenties van medewerkers.

In de aanloop naar de 2.0-versie wordt onderzocht wat de gewenste regierol voor de gemeente is. Vervolgens doet het college in de TVW 2.0 een voorstel aan de gemeenteraad, inclusief de bijbehorende gevolgen van deze rol.

5.1.8 Werksessies stakeholders

In de aanloop naar de TVW 2.0 onderzoekt de gemeente Brunssum of en hoe zij (gethematiseerde) werksessies gaat organiseren. Deze werksessies zijn bestemd voor de stakeholders in het planproces en worden in het kader van een specifiek te bespreken onderwerp georganiseerd. Dit kan op het schaalniveau van de regio of gemeente zijn, maar zich ook specifiek richten op stakeholders en vraagstukken in een voorkeursgebied.

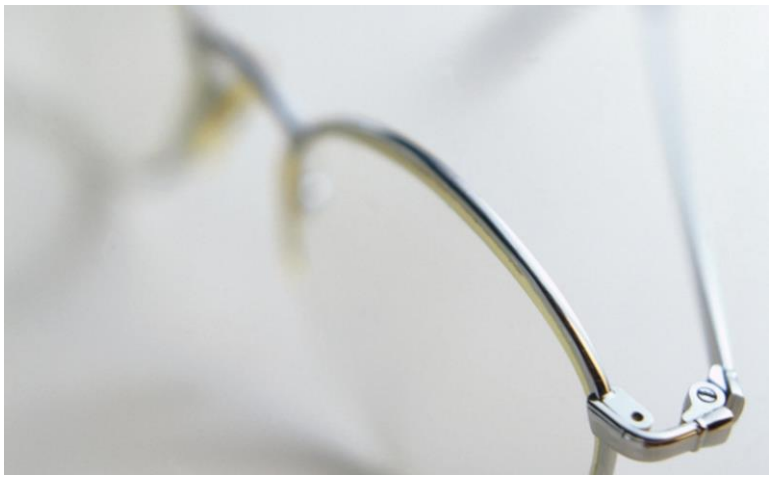
De werksessies zijn een communicatiehulpmiddel waarmee transparantie ontstaat over doelstellingen, belangen, mate van invloed, financiële middelen, onderlinge verhoudingen en uitdagingen die bij de stakeholders spelen en aanwezig zijn. Het doel van de werksessies met vooraf geselecteerde en belangrijke actoren is dat zij verheldering en uiteindelijk procesversnelling opleveren.

Voorbeelden van mogelijke vragen voor de werksessies zijn:

- Hoe sluiten we een specifiek gebied of zoveel mogelijk gebouwen aan op het vooraf gekozen warmtealternatief?
- Hoe zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk stakeholders meedoen?
- Zijn er gedeelde belangen of doelstellingen?
- Hoe ziet de gewenste samenwerking eruit en welke rol en verantwoordelijkheden horen daarbij?
- Welke samenwerkingsvorm spreken we met elkaar af?
- Op welke manier leggen we afspraken vast en wat zijn de voorwaarden?
- Hoe stemmen we de gezamenlijke communicatie af?

De inzichten en ervaringen die we in de sessies opdoen, worden direct meegenomen in de planontwikkeling en haalbaarheidsstudies. Andere doelen van de werksessies zijn:

- Ophalen van nauwkeurige en aanvullende (data)gegevens voor de modellen, die de basis vormen van de warmtestrategiebepaling in een gebied;
- Inzicht verkrijgen in de actoren, waardoor een passend communicatieplan opgesteld kan worden;
- Input verkrijgen voor de nog op te stellen uitvoeringsplannen en –planning;
- Transparantie creëren richting en tussen alle actoren.

5.1.9 Ambtelijke organisatie

In het verlengde van het benoemen van voorkeursgebieden, maken we in deze periode ook een voorlopige uitvoeringsplanning tot 2030. Daarnaast wordt ook een (model-)stappenplan opgesteld om te komen tot een breed gedragen uitvoeringsplan. Bij het opstarten van een gebied zal dit model/format gebruikt worden om een gedegen projectplan op te stellen.

In het licht van de geplande werkzaamheden is er binnen de ambtelijke organisatie meer capaciteit nodig en moeten we aanvullende disciplines intern betrekken. Dat geldt zowel voor de werkzaamheden die voorafgaan aan de TVW 2.0 als de werkzaamheden die daarna uitgevoerd moeten worden.

Na het vaststellen van de TVW 1.0 wordt daarom geanalyseerd of een multidisciplinair team geformeerd moet worden en welke organisatiestructuur daarbij gewenst is. Deze analyse geeft uitsluitsel of dit team op gemeentelijk niveau, op regionaal niveau of op beide niveaus moet worden ingericht. Het formeren van een multidisciplinair team is van belang in relatie tot de efficiëntie van de werkzaamheden en interne afstemming. Bovendien is daardoor beter inzichtelijk wie verantwoordelijk zijn voor bepaalde werkzaamheden en waar specifieke kennis aanwezig is.

In dat kader is de opzet en inhoud van de TVW 1.0-documenten van alle Parkstad-gemeenten gestoeld op dezelfde methodiek. Daar waar sprake is van vergelijkbare acties om te komen tot de TVW 2.0, zal zoveel mogelijk worden samengewerkt. Dit geldt in ieder geval voor de pandanalyse en de opzet voor sessies met stakeholders en gemeenteraden, waarbij aandacht is voor de lokale situatie (‘couleur locale’).

Via Stadsregio Parkstad Limburg wordt op bestuurlijk (bestuurscommissie duurzaamheid) en ambtelijk (broedkamer PALET) niveau sinds 2013 samengewerkt om de energie- en warmtetransitie in deze regio vorm te geven. In deze samenwerking staat de afstemming en harmonisatie van beleid (waaronder PALET, de Regionale Energie Strategie (RES) Zuid-Limburg en de Transitievisie Warmte) centraal en het vertalen daarvan in uitvoeringsprogramma’s. Nadat de TVW 1.0 is vastgesteld wordt ook onderzocht welke vraagstukken van de warmtetransitie door de gemeenten samen worden opgepakt, welke op het niveau van individuele gemeenten, en wat de organisatorische consequenties hiervan zijn.

5.1.10 Inschatting benodigde middelen intern

In het volgende overzicht is een opsomming geplaatst van de hierboven beschreven werkzaamheden om te komen tot de TVW 2.0. Daarnaast is een inschatting gemaakt van de interne ambtelijke uren die daarvoor nodig zijn. Als randvoorwaarde geldt dat er voldoende capaciteit en middelen beschikbaar moeten komen om tempo te kunnen maken nadat de warmtevisie door de gemeenteraad is vastgesteld.

Paragraaf	Werkzaamheden	Inschatting uren intern
5.1.1	Pand- en clusteranalyse	40 uur
5.1.2	Selectiecriteria en uitvoeringsplanning	64 uur
5.1.3	De details van een isolatie- en verduurzamingsprogramma	80 uur
5.1.4	Uitgangspunten communicatie en participatie	24 uur
5.1.4	Mate van invloed en invloedsmogelijkheden	24 uur
5.1.4	Organisatie van bewonersvertegenwoordiging	48 uur
5.1.4	Communicatie- en participatieteam	48 uur
5.1.4	Algemeen informatiepunt / algemene informatieverstrekking	80 uur
5.1.5	Regierol	64 uur
5.1.6	Werksessies stakeholders	24 uur
5.1.7	Generieke aanpak/stappenplan uitvoeringplannen	64 uur
5.1.8	Multidisciplinaire teams	48 uur
5.1.8	Rol en opzet Broedkamer PALET	48 uur
	Totaal	656 uur

5.2 Vanaf de vaststelling van de TVW 2.0: uitvoeringsplannen

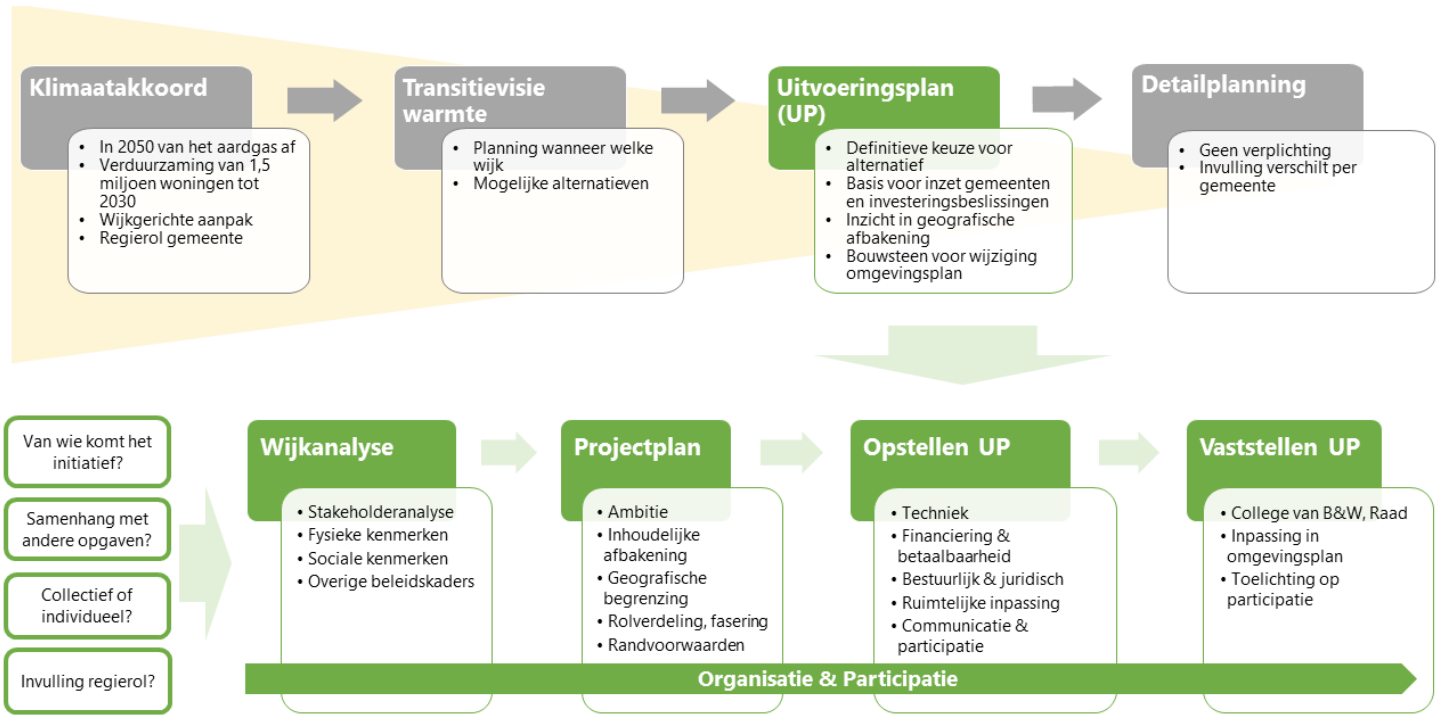
Het uitvoeringsplan is een concretisering van de TVW 2.0 en komt tot stand via intensief overleg en samenwerking met belangrijke stakeholders in een betreffend gebied. Het moet een plan zijn dat breed draagvlak geniet onder de betrokkenen.

In het uitvoeringsplan moet exact worden beschreven hoe de transitie naar een gebied zonder aardgas gaat verlopen, wat er allemaal moet gebeuren, wie wat gaat doen en hoe e.e.a. gefinancierd gaat worden. Het uitvoeringsplan beschrijft ook op welk duurzaam warmtealternatief een gebied overgaat, per wanneer, en welke maatregelen nodig zijn om tot de gewenste situatie te komen. In het uitvoeringsplan staat een totaaloverzicht van de stappen die door diverse partijen gezet gaan worden om het gekozen alternatief voor aardgas voor een gebied in gemeente Brunssum te realiseren. Een uitvoeringsplan is een soort contract voor en met de bebouwde omgeving dat door de gemeenteraad getoetst en bekrachtigd wordt. Het planmatig isoleren van woningen en andere gebouwen kan een onderdeel zijn van een uitvoeringsplan.

Op hoofdlijnen komen we in vier stappen tot een uitvoeringsplan:

- **Stap 1** - Wijkanalyse: de eerste stap bestaat uit een analyse van de bestuurlijke, financiële en technische kaders en de fysieke en sociale kenmerken van een gebied. Het vormt de onderbouwing voor een bestuurlijke opdracht om een uitvoeringsplan op te stellen voor een gebied.
- **Stap 2** - Projectplan: op basis van de wijkanalyse kan een specifiek projectplan worden opgesteld. In het projectplan leg je het proces vast om tot een uitvoeringsplan voor het betreffende gebied te komen.
- **Stap 3** - Uitvoeringsplan: vervolgens kun je het uitvoeringsplan opstellen. Het opstellen van een uitvoeringsplan vraagt om keuzes langs verschillende sporen: bestuurlijk, juridisch, ruimtelijk, communicatie, participatie, technisch en financieel.
- **Stap 4** - Vaststellen: de laatste stap is het vaststellen van het uitvoeringsplan als programma onder de Omgevingswet door het college van B en W en de gemeenteraad.

In het onderstaande schema zijn de vier stappen van het Uitvoeringsplan beschreven en zien we dat het uitwerkingsniveau richting realisatie gedetailleerder en duidelijker wordt.

5.2.1 Mate van invloed en invloedsmogelijkheden

In de periode na het vaststellen van de TVW 2.0 inventariseren we de invloedsmogelijkheden in het transitieproces en geven we de mate van invloed aan op basis van de participatieladder. De TVW 2.0 geeft antwoord op de vraag of bewoners en stakeholders meer invloedsmogelijkheden en invloed krijgen, als zij relatief gezien meer interesse in de warmtetransitie hebben en actiebereidheid tonen. Op het moment dat deze vraag bevestigend beantwoord wordt, heeft dit een positief effect op de mate van invloed die bewoners en stakeholders krijgen.

5.2.2 Communicatie- en participatieteam

In de aanloop naar de TVW 2.0 wordt de oprichting van een communicatie- en participatieteam verkend. De uitkomst hiervan wordt in de TVW 2.0 beschreven en daarmee aan de gemeenteraad voorgelegd.
Zodra het communicatie- en participatieteam operationeel is, bestaan de eerste taken uit het verder inrichten van het communicatie- en participatieproces. De werkzaamheden bestaan onder meer uit:

- Bepalen van de strategie ten aanzien van het taalgebruik en het verhaal;
- Bepalen hoe we dit naar buiten brengen (incl. communicatiemiddelen);
- Bepalen wanneer we informatie naar buiten brengen;
- Bepalen waar we informatie naar buiten brengen;
- Ondersteuning bieden bij het ophalen van interne en externe informatie;
- Inrichten van de gethematiseerde werksessies met stakeholders;
- Input aanleveren voor de projectplan voor de disciplines communicatie en participatie;
- Input aanleveren voor de Uitvoeringsplannen voor de disciplines communicatie en participatie.

5.2.3 Werksessies stakeholders

Met het uitbrengen van de TVW 2.0 wordt duidelijk of en hoe de gemeente Brunssum werksessies gaat organiseren met belangrijke stakeholders. De werksessies beogen het proces te ondersteunen om tot het Uitvoeringsplan van een gebied te komen. De sessies kunnen bijvoorbeeld voorbereid en uitgewerkt worden door het op te richten communicatie- en participatieteam i.s.m. de projectleider of coördinator warmtetransitie van de gemeente Brunssum.

Het maken van een stakeholderanalyse is één van de eerste voorbereidingsstappen van deze beoogde werksessies. Dit wordt gedaan om een volledig beeld te krijgen van de belanghebbende partijen en eventuele experts die over bruikbare kennis beschikken. Nadat de (belangrijke) stakeholders in een specifiek gebied bekend zijn, worden zij genodigd. Uiteenlopende thema's, die op dat moment relevant of belangrijk zijn, kunnen worden besproken.

5.2.4 Zichtbaarheid en herkenning

De zichtbaarheid en herkenning van de warmtetransitie zijn een belangrijk onderdeel van de opgave. In de proeftuinen 'Aardgasvrije wijken' wordt volop geëxperimenteerd met verschillende methoden. Zo kunnen we ongerustheid van bewoners wegnemen door bijvoorbeeld inloopwoningen in te richten. In samenwerking en afstemming met woningcorporaties zien en ervaren bewoners dan wat het aardgasvrij maken van een woning betekent. De beschikbaarheid van leegstaande woningen over een bepaalde periode, de financiële consequenties en de bereidheid van de woningcorporaties speelt hierbij een rol.

Ook is het van belang dat bewoners en geïnteresseerden met hun vragen over de warmtetransitie, energiebesparing en verduurzaming terecht kunnen bij informatiepunten op een centrale plek. Zichtbaarheid en aantrekkingskracht van de informatiepunten zijn belangrijk. Bij voorkeur worden de informatiepunten voorzien bij of in locaties als gemeentehuizen, scholen, winkelcentra, buurthuizen of sportverenigingen, omdat hier een natuurlijke toestroom van bewoners is. Voor de concrete invulling van dit onderdeel zoeken wij de samenwerking met de WoonWijzerWinkel Limburg, aangezien zij hier veel kennis en ervaring mee hebben opgebouwd.

In de plangebieden waar we willen beginnen, kunnen we op strategische plekken banners en borden ophangen met informatie over de warmtetransitie. Zo kunnen mensen zien en ervaren dat er iets staat te gebeuren. Ze worden geïnformeerd en geïnspireerd om zelf te participeren als zij dit willen. Ook moeten we goed nadenken over extra contactmomenten met en in het plangebied. We kunnen bijvoorbeeld warmtetransitie-medewerkers fysiek en herkenbaar uitnodigingen laten bezorgen in het plangebied. De gemeente Brunssum zou ook personeel met kennis van de warmtetransitie aanwezig kunnen laten zijn bij evenementen en bijeenkomsten. De veronderstelling is dat deze fysieke aanwezigheid in het plangebied positief zal uitpakken.
Na het vaststellen van de TVW 2.0 wordt onderzocht welke methoden de gemeente Brunssum gaat toepassen en met welke intensiteit. De keuzes zullen enerzijds afhangen van de effectiviteit van de methoden en anderzijds van de interne en externe capaciteit en middelen.

5.2.5 Beschikbaarheid middelen uitvoering

In 2020 heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een onderzoek verricht naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord bij decentrale overheden voor de periode 2022-2030. In het onderzoek is gekeken naar de hoogte van de uitvoeringslasten, de verdeling van het budget tussen gemeenten en de organisatie van de uitvoering. In het rapport worden vooralsnog géén uitspraken gedaan over de daadwerkelijke toekenning van middelen.

Na de coalitieonderhandelingen van een nieuw kabinet in 2021 wordt bekend of - en zo ja hoeveel - middelen de gemeenten ontvangen voor deze taken. Deze middelen zullen op zijn vroegst in 2022 ingezet kunnen worden.

Het is duidelijk dat de gemeente Brunssum extra middelen en capaciteit nodig heeft om de plannen voor de warmtetransitie uit te kunnen voeren. Als op termijn onvoldoende middelen beschikbaar zijn, kan dit ertoe leiden dat de afspraken in het Klimaatakkoord niet in zijn geheel of niet in het gevraagde tempo uitgevoerd kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld resulteren in het niet of niet direct realiseren van de benodigde en gewenste organisatiestructuur. Maar in feite hangen alle intenties, doelstellingen, werkwijzen en benodigde organisatorische wijzigingen zoals beschreven in deze Transitievisie Warmte hiervan af.

5.3 Betrokkenheid van de gemeenteraad

In het onderstaande overzicht is aangegeven wanneer de gemeenteraad betrokken wordt bij het besluitvormingsproces. In de linker kolom worden de documenten en onderdelen weergegeven, waarover besluitvorming nodig is. De besluitvorming staat in de volgorde van het proces.

Documenten/onderdelen warmtetransitie	Besluitvorming
Vaststellen Transitievisie Warmte	College van B&W en gemeenteraad
Updaten en vaststellen Transitievisie Warmte (minimaal iedere 5 jaar)	College van B&W en gemeenteraad
Vaststellen projectplan	College van B&W en gemeenteraad
Vaststellen uitvoeringsplan(nen)	College van B&W en gemeenteraad
Vaststellen omgevingsplan	Gemeenteraad
Aanbesteding uitvoerende partijen	College van B&W
Uitvoeringscontracten	College van B&W

De gemeenteraad is betrokken bij het vaststellen van de Transitievisies Warmte. Eind 2021 wordt versie 1.0 van de Transitievisie Warmte ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. In de loop van 2022 volgt versie 2.0 en daarna zal tenminste iedere 5 jaar een update opgeleverd worden.

Politiek-bestuurlijk draagvlak voor de plannen moet breed ingezet worden. Om deze reden is besloten om het projectplan en de Uitvoeringsplannen door het college van B en W én de gemeenteraad te laten vaststellen.

Naast besluitvorming over documenten en onderdelen wordt de gemeenteraad in raadsconferenties en/of via een thematische klankbordgroep om inhoudelijke input gevraagd. De opvattingen en standpunten van de gemeenteraad worden als zeer waardevol beschouwd, omdat zij in deze fase van de transitie een afspiegeling vormen van de maatschappelijke opinie. Momenteel zijn de volgende onderwerpen en bespreekpunten in beeld:

- Afstemming van selectiecriteria en hun onderlinge weging;
- Een isolatie- en verduurzamingsprogramma voor woningen en gemeentelijk vastgoed;
- Afstemmen van de uitgangspunten voor communicatie en participatie;
- Het effect van interesse en actieve betrokkenheid op de mate van invloed en de invloedsmogelijkheden van bewoners en stakeholders;
- De organisatie van bewonersvertegenwoordiging;
- Oprichting van een communicatie- en participatieteam door de gemeenten van de regio Parkstad;
- De regierol van de gemeente tijdens de warmtetransitie en de gevolgen hiervan voor de organisatiestructuur, externe samenwerking, communicatie en benodigde competenties;
- De organisatie van (gethematiseerde) werksessies met bewoners en belangrijke stakeholders;
- Benodigde middelen voor het opstellen van de TVW 2.0 en de realisatie van uitvoeringsprogramma's.

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage 1: Warmtestrategieën

Korte omschrijving van codes en strategieën en varianten in de startanalyse

Strategiecode	Omschrijving strategie	Variantcode	Label	Omschrijving variant
S1	Individuele elektrische warmtepomp	S1a S1b	B+ B+	Luchtwarmtepomp Bodemwarmtepomp
S2	Warmtenet met midden- tot hogetemperatuurbron	S2a S2b S2c S2d S2e S2f	B+ B+ B+ D+ D+ D+	MT-restwarmte MT-geothermie MT-geothermie overal* Mt-restwarmte MT-geothermie MT-geothermie overal*
S3	Warmtenet met lagetemperatuurbron	S3a S3b S3c S3d S3e S3f S3g S3h	B+ B+ B+ B+ B+ D+ D+ D+	LT-warmtebron, levering 30°C LT-warmtebron, levering 70°C WKO, levering 70°C hele buurt* WKO, levering 50°C TEO + WKO, levering 70°C LT-warmtebron, levering 70°C WKO, levering 70°C hele buurt* TEO + WKO, levering 70°C
S4	Groen gas	S4a S4b S4c S4d	B+ B+ D+ D+	Hybride warmtepomp Hr-ketel Hybride warmtepomp Hr-ketel
S5	Waterstof	S5a S5b S5c S5d	B+ B+ D+ D+	Hybride warmtepomp Hr-ketel Hybride warmtepomp Hr-ketel

** De varianten (S2c en S2f) en (S3c en S3g) zijn doorgerekend om voor iedere buurt inzicht te geven in de verschillende kostenposten van warmtenetten. Daartoe is verondersteld dat geothermie respectievelijk WKO in iedere buurt mogelijk is. Omdat dit in werkelijkheid niet zo hoeft te zijn, doen deze varianten niet mee in de selectie van varianten met de laagste nationale kosten voor strategie S2 respectievelijk S3.*

Bijlagen

Bijlage 2: Uitkomsten MoVe2030 draagvlak onderzoek

Deze bijlage is in een apart document bijgevoegd.

Bijlagen

Bijlage 3: Partners

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de partijen die betrokken zijn bij de totstandkoming van deze Transitievisie Warmte.

Naam betrokken partij
Wonen Zuid
Wonen Limburg
Weller
Vincio Wonen
Enexis
Enpuls
WML
Mijnwater

Filters

Werving
Gemeentelijke data

Provincie
Alle

Type woning
Alle

Burger
Alle

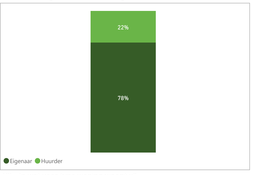
Buurt
Alle

Deelnemers

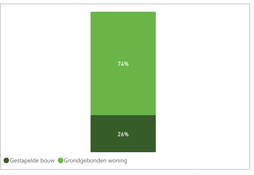
535

N ongewogen

V1 - Bent u eigenaar van de woning?

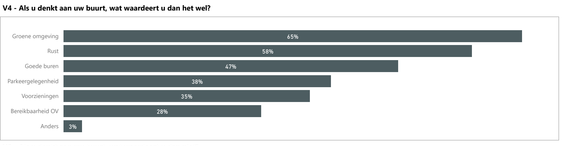
V2 - In wat voor type woning woont u?

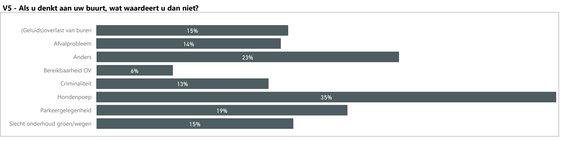
V3 - In hoeverre vindt u het plezierig wonen in uw buurt?

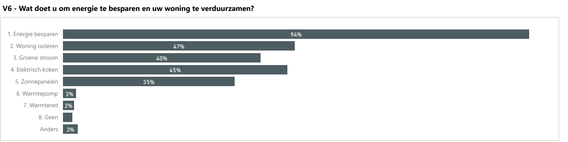
V4 - Als u denkt aan uw buurt, wat waardeert u dan het wel?

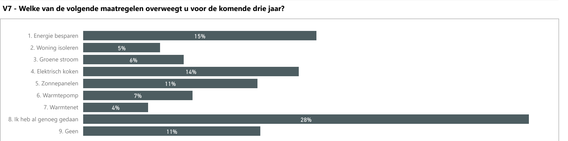
V5 - Als u denkt aan uw buurt, wat waardeert u dan niet?

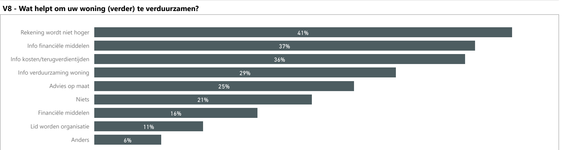
V6 - Wat doet u om energie te besparen en uw woning te verduurzamen?

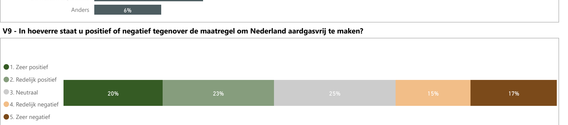
V7 - Welke van de volgende maatregelen overweegt u voor de komende drie jaar?

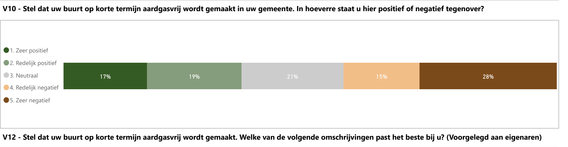
V8 - Wat helpt om uw woning (verder) te verduurzamen?

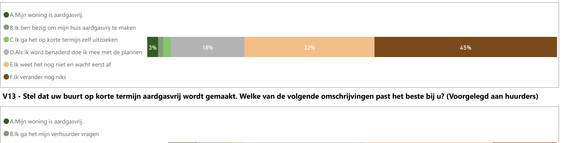
V9 - In hoeverre staat u positief of negatief tegenover de maatregel om Nederland aardgasvrij te maken?

V10 - Stel dat uw buurt op korte termijn aardgasvrij wordt gemaakt in uw gemeente. In hoeverre staat u hier positief of negatief tegenover?

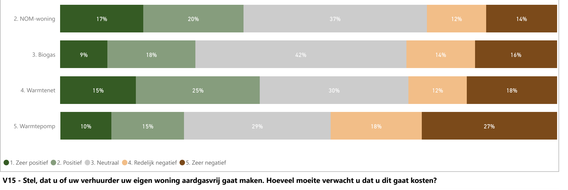
V12 - Stel dat uw buurt op korte termijn aardgasvrij wordt gemaakt. Welke van de volgende omschrijvingen past het beste bij u? (Voorgelegd aan eigenaren)

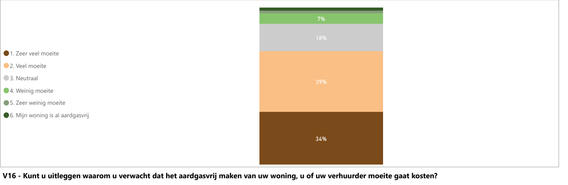
V13 - Stel dat uw buurt op korte termijn aardgasvrij wordt gemaakt. Welke van de volgende omschrijvingen past het beste bij u? (Voorgelegd aan huurders)

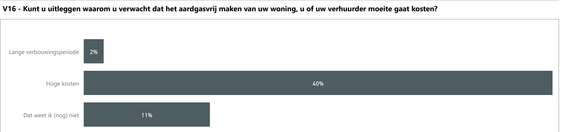
V14 - In hoeverre staat u positief of negatief tegenover de volgende manieren om uw woning aardgasvrij te maken?

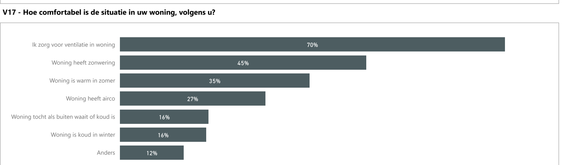
V15 - Stel, dat u of uw verhuurder uw eigen woning aardgasvrij gaat maken. Hoeveel moeite verwacht u dat u dit gaat kosten?

V16 - Kunt u uitleggen waarom u verwacht dat het aardgasvrij maken van uw woning, u of uw verhuurder moeite gaat kosten?

V17 - Hoe comfortabel is de situatie in uw woning, volgens u?

Uitgevoerd door onderzoeksbureau DirectResearch. Alle rechten voorbehouden.

Open antwoorden

Filters

Burger: Alle
Type woning: Alle
Buurt: Alle

Als u denkt aan uw buurt, wat waardeert u dan niet?	Als u denkt aan uw buurt, wat waardeert u dan wel?	Kunt u uitleggen waarom u verwacht dat het aardgasvrij maken van uw woning, u of uw verhuurder moeite gaat kosten?	Toelichting aardgasvrij maken gemeente	Wat doet u om energie te besparen en uw woning te verduurzamen?	Wat helpt u om uw woning (verder) te verduurzamen?	Welke van de volgende maatregelen overweegt u voor de komende drie jaar?	Hoe comfortabel is de situatie in uw woning, volgens u?
			Wij hebben nog niet zo lang geleden een nieuwe verwarmingsketel aangeschaft. We moeten heel veel andere dingen aan onze woning doen, financieel is het de komende jaren nog niet op te brengen voor ons om geld in een ander soort warmtebron te stoppen.	zouden meer willen doen, maar kost te veel geld		we zouden meer willen doen, maar kost teveel geld	We hebben grotendeels rolluiken. Voren hebben we geen rolluiken, maar zonwerende duettes. Op zolder is een airco en een mobiele airco voor de 1e verdieping.
Constant werkzaamheden binnen en buiten.			Ook veiliger	Zou wel willen maar ligt niet binnen mijn bereik; anderen hebben zeggenschap		Het zou mooi zijn wanneer men het dak van deze hoogbouw zou gebruiken voor zonnepanelen. Dakpansgewijs levert het heel wat ruimte op.	
overlast van Awacs vliegtuigen			Wie gaat dat betalen?	zonnepanelen in 2020			
			Gas is een schone bron.	Zonneboiler			
xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxx xxx		xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx		xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 9 november 2021
Registratiekenmerk	: 2000872
Gemeentebladnr.	: 2021/95
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder	: , anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Math Houben
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Transitievisie Warmte (TVW): vaststelling TVW 1.0 gemeente Brunssum

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijke thema's. Om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden maar bovenal om onze kwaliteit van leven te behouden, hebben 195 landen in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is -onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat we de CO_2-uitstoot met elkaar sterk gaan verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990 en in 2050 zelfs met 95%. In het Klimaatakkoord is voor de sector 'Gebouwde omgeving' de ambitie uitgesproken dat de warmtevoorziening van onze 7 miljoen huizen en 1 miljoen gebouwen in Nederland in 2050 volledig CO_2 -vrij is. Iedere gemeente dient een realistisch tijdspad vast te leggen waarop wijken en buurten van het aardgas gaan. Elke gemeente dient hiertoe voor eind 2021 een Transitievisie Warmte vast te stellen.

Via deze nota bieden wij uw raad de TVW 1.0 van gemeente Brunssum aan ter besluitvorming. De TWV 1.0 van gemeente Brunssum is in regionaal verband – samen met de Parkstadgemeenten en onder coördinatie van de Stadsregio Parkstad – tot stand gekomen. Eenzelfde voorstel wordt gelijktijdig ter besluitvorming aangeboden aan de overige gemeenteraden in Parkstad.

b. Huidige situatie/probleemstelling

De gebouwde omgeving (woningen, publieke en commerciële dienstverlening) is met 1.068 TJ verantwoordelijk voor ongeveer 60,5% van de totale energievraag in Brunssum. In totaal heeft Brunssum 15.508 woningen en 1.799 utiliteitsgebouwen (2017). Net als in de rest van Nederland, zijn de meeste gebouwen in Brunssum aangesloten op het aardgas. Daarmee staan we voor een grote opgave in de transitie naar aardgasvrije en duurzame manieren van verwarmen, warm water bereiden en koken.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Het doel van dit voorstel is vaststelling van de TVW 1.0 gemeente Brunssum. Met het vaststellen van de TVW 1.0 scheppen we de kaders om de volgende stappen te zetten in de warmtetransitie in Brunssum. We stellen de uitgangspunten voor de warmtetransitie in Brunssum vast, geven een eerste beeld van de potentie van mogelijke aardgasvrije warmtebronnen en -technieken voor Brunssum en geven een doorkijk naar de concrete stappen en benodigde middelen om te komen tot een Transitievisie Warmte 2.0 (de TVW 2.0). Vooruitlopend op de keuze voor definitieve plangebieden in Brunssum om van het aardgas af te gaan, naast de bestaande proeftuin in Brunssum Noord, ontwikkelen we een gemeentebrede energiebesparingsaanpak. Het uiteindelijke beoogde resultaat is een aardgasvrije gemeente in 2050.

b. Kaders

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). Dit beleid – bestaande uit een regionaal ambitiedocument PALET 1.0 en acht gemeentelijke potentiestudies PALET 2.0 – is medio 2015 unaniem vastgesteld door de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0 voor de korte termijn i.c. de periode 2016-2020.

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is -onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle Nederlandse gemeenten uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte opstellen.

Naast de TVW wordt in Zuid-Limburgs verband gewerkt aan de Regionale Energie Strategie (RES). In de RES stellen regio's een Regionale Structuur Warmte (RSW) op. In de RSW wordt in kaart gebracht wat de warmtevraag en -aanbod is, worden bovengemeentelijke warmtebronnen en de benodigde (warmte)infrastructuur in kaart gebracht. De TVW en RSW moeten daarom goed op elkaar worden afgestemd. De bevindingen uit de TVW 1.0 worden meegenomen in de RES 2.0 die uiterlijk 1 juli 2023 aan het Rijk dient te worden aangeboden.

Conform het Klimaatakkoord, wordt de Transitievisie Warmte geaccordeerd door de colleges van B&W. De bevoegdheid tot het formeel vaststellen van de TVW – met hierin de kaders om de volgende stappen te zetten in de warmtetransitie ligt bij de gemeenteraden. Daarmee is de TVW 1.0 bestuurlijk bindend en heeft het de status van een beleidsstuk. Bestuurlijk bindend betekent dat het bindend is voor de gemeente zelf. Een ander kan er geen juridische rechten/plichten aan ontlenen.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de TVW juridische status krijgt in de verankering in het instrumentarium van de Omgevingswet. De nieuwe Omgevingswet gaat naar verwachting in op 1 juli 2022. Dan worden bijvoorbeeld de visie en plannen zoals wij die nu kennen in de wereld van de ruimtelijke ordening, vervangen: zo wordt de huidige Structuurvisie vervangen door een 'Omgevingsvisie' en het huidige 'Bestemmingsplan' door het 'Omgevingsplan'.

c. Argumenten en overwegingen

Argumenten

- Om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden voldoende tijd te geven om mee te doen in de transitie naar een aardgasvrije samenleving, is het van belang om zo snel mogelijk met alle partijen in gesprek te gaan over voorliggende opgave. Met het vaststellen van de TVW 1.0 voldoet gemeente Brunssum aan de afspraak om de Transitievisie Warmte (uiterlijk) eind 2021 vast te stellen, conform de afspraak in het Klimaatakkoord.

- De TVW 1.0 van gemeente Brunssum is het startpunt voor de warmtetransitie. In de TVW 1.0 stellen we daarom de uitgangspunten voor de warmtetransitie in gemeente Brunssum vast. Met deze uitgangspunten als basis kiezen we in welke plangebieden we als eerste aan de slag gaan. Belangrijk is o.a. dat we het samen doen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden, en dat de alternatieven voor aardgas

haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar zijn. Ook proberen we werkzaamheden zo veel mogelijk met elkaar te koppelen om onnodige overlast en extra kosten zoveel mogelijk te voorkomen. Een nadere toelichting op deze punten is te vinden in hoofdstuk 2 van de TVW 1.0.

- De TVW 1.0 geeft gebouweigenaren en gebruikers een eerste beeld van de technieken waarmee de gemeente in potentie aardgasvrij gemaakt kan worden, op het schaalniveau van een wijk op basis van de administratieve CBS-indeling van buurten/wijken. Ook is voor alle gemeenten in Parkstad een eerste inventarisatie uitgevoerd om de beschikbaarheid van warmtebronnen in kaart te brengen. In deze fase hebben we nog onvoldoende zicht op de definitieve beschikbaarheid en werkelijke potentie van de verschillende warmtebronnen in Brunssum en de regio. In de TVW 2.0 zullen deze onderdelen nader worden uitgewerkt.

- Vooralsnog worden er geen keuzes gemaakt om voor 2030 meer wijken in Brunssum van het aardgas af te halen dan de reeds geplande wijken (Proeftuin Brunssum Noord). In deze fase van het proces is er nog veel onduidelijkheid over de beschikbaarheid en haalbaarheid van collectieve warmtebronnen in gemeente Brunssum en de regio. Ook zijn de onderzoeken op wijk- en buurtniveau om dit moment nog te grofmazig om tot definitieve keuzes voor plangebieden te komen. In aanloop naar een wijkgerichte aanpak willen we geen maatregelen nemen die later onnodig of ongunstig voor onze gebouweigenaren en -gebruikers blijken te zijn. In de TVW 2.0 zullen deze onderdelen nader uitgewerkt worden, waardoor beter onderbouwde keuzes tot 2030 gemaakt kunnen worden.

- Om voor de gemeente Brunssum tot een goed onderbouwde TVW 2.0 te komen, moeten we enkele belangrijke stappen zetten, onderzoeken doen en politiek-bestuurlijke afstemming bereiken over het beoogde proces en de opgave. In de TVW 1.0 geven we daarom een doorkijk naar de concrete stappen en benodigde middelen om te komen tot een Transitievisie Warmte 2.0. Naast het benoemen van voorkeursgebieden, maken we in de TVW 2.0 ook een keuze voor plangebieden waar we gaan starten met wijkuitvoeringsplannen, waarin we per wijk voorkeuren benoemen voor de warmtevoorziening die het gas moet gaan vervangen. Daarbij gaan wij tevens dieper in op de (financiële) randvoorwaarden die vanuit het Rijk ingevuld moeten worden om de beoogde warmtetransitie daadwerkelijk te kunnen realiseren.

- Er kunnen op vrijwillige basis al grote stappen gezet worden in de reductie van het aardgasgebruik. Denk bijvoorbeeld aan het isoleren van woningen, het besparen van energie of het overschakelen op een hybride warmtepomp om gebouwen gedeeltelijk elektrisch te verwarmen. De verwachting is dat in veel woningen en gebouwen verschillende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan het isolatie- en installatieniveau dat bij een specifieke warmtestrategie hoort. Vooruitlopend op de keuze voor definitieve plangebieden in gemeente Brunssum wordt daarom voorgesteld om een isolatie- en verduurzamingsprogramma in het leven te roepen voor de periode tot 2030, met de mogelijkheid tot verlenging tot 2050. Deze aanpak zal gelijktijdig met de TVW 2.0 aan uw gemeenteraad worden aangeboden.

Overwegingen

- De randvoorwaarden voor de warmtetransitie zijn nog niet op orde. Vanuit het Rijk moeten landelijk financiële voorwaarden ingevuld worden om de overstap betaalbaar te maken. Gemeenten wachten bovendien nog op wetgeving die het mogelijk maakt om meer sturing te geven aan de warmtetransitie (o.a. Wet Collectieve Warmte).

- De warmtetransitie leidt als uitvloeisel van het Klimaatakkoord tot extra (uitvoerings)taken en -lasten voor gemeenten. Aan het vaststellen van de TVW 1.0 met bijbehorende acties zijn kosten verbonden. Het tempo waarin de TVW 2.0 en de daarop volgende wijkuitvoeringsprogramma's worden uitgewerkt en uitgevoerd is afhankelijk van de beschikbare middelen en capaciteit. Totdat er tussen de VNG en het Rijk afspraken zijn gemaakt over aanvullende financiering hiervoor, kan slechts de aanwezige capaciteit worden ingezet.

- Eén van de randvoorwaarden die de gemeenten gesteld hebben aan de instemming met het Klimaatakkoord is het krijgen van een vergoeding voor de uitvoeringslasten. Waarbij ook is aangegeven: 'Als op termijn onvoldoende aan deze randvoorwaarde(n) wordt voldaan, kan dit ertoe leiden dat gemeenten het Klimaatakkoord niet in zijn geheel of niet in het gevraagde tempo kunnen uitvoeren. De randvoorwaarden van gemeenten blijven in volgende fases in het traject dan ook volledig van kracht'.

- Het VNG-bestuur heeft de opdracht gekregen te werken aan de invulling hiervan. De VNG zegt in haar bijlage bij ledenbrief van 15 januari 2021, "Uitnodiging BALV 12 februari 2021", hierover het volgende: in 2020 heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een onderzoek verricht naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord bij decentrale overheden voor de periode 2022-2030. In het onderzoek wordt gekeken naar de hoogte van de uitvoeringslasten, de verdeling van het budget tussen gemeenten en de organisatie van de uitvoering. De uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord voor gemeenten zijn door Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van de ROB geraamd op € 450 miljoen in 2022, € 540 miljoen in 2023 en € 599 miljoen in 2024. Dit bedrag is opgebouwd uit uitvoeringslasten in de sector gebouwde omgeving voor 60%, elektriciteit 15%, mobiliteit 10% en landbouw 5% en overige kosten 10%. De hoogte van de uitvoeringslasten neemt jaarlijks toe doordat ook het aantal plannen dat gemeenten moeten uitvoeren toeneemt.

- De TVW leidt als uitvloeisel van het Klimaatakkoord tot extra (uitvoerings)taken en -lasten voor gemeenten. Totdat er tussen de VNG en het Rijk afspraken zijn gemaakt over aanvullende financiering hiervoor, kan slechts de aanwezige capaciteit worden ingezet.

d. Opties en keuze

Raad

De besluitvorming in uw raad is zorgvuldig en op maat voorbereid, in samenspraak met uw gemeente. Zo heeft onder andere op 17 november 2020 een raadsinformatieavond plaatsgevonden, waarvoor u als raadslid bent uitgenodigd.

Participatie

De TVW is mede tot stand gekomen met inbreng van (regionale) stakeholders en inwoners. Zo hebben stakeholders middels digitale en/of fysieke werksessies meegedacht en input geleverd tijdens het opstellen van de transitievisie. De betrokken partijen in Brunssum zijn: gemeente Brunssum, woningcorporaties Wonen Zuid, Weller, Wonen Limburg en Vincio, netbeheerder Enexis en Waterleidingmaatschappij Limburg (WML).

Inwoners zijn in mei 2021 uitgenodigd om via een online draagvlakonderzoek hun mening te geven over de warmtetransitie. In totaal hebben ruim 500 inwoners deelgenomen aan dit onderzoek. De uitkomsten van deze enquête geven een eerste beeld over het draagvlak onder de inwoners van gemeente Brunssum over de warmtetransitie. De uitkomsten worden meegenomen in de verdere uitwerking richting de Transitievisie Warmte 2.0 en in de daaropvolgende uitvoeringsplannen die per buurt of wijk worden gemaakt. Ook zijn inwoners in januari 2021 door middel van een Parkstad-brede Duurzaamheidskrant gezamenlijk geïnformeerd over de RES en Transitievisie Warmte. Hiermee is het participatieproces voor deze trajecten gestart. De warmtetransitie is een doorlopend en langjarig proces. Het participatieproces is een blijvend integraal onderdeel van deze aanpak.

Evaluatie

gemeente Brunssum

De Transitievisie Warmte zal, conform de afspraken uit het Klimaatakkoord, in principe eens in de 5 jaar worden geactualiseerd. Landelijk zal worden bepaald of dit de beste termijn is voor een collectieve actualisatiecyclus. De TVW 2.0 van gemeente Brunssum zal in de loop van 2022 ter besluitvorming aan uw raad worden aangeboden.

Samenvatting

Nederland heeft de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015 in 2019 vertaald in een Nederlands Klimaatakkoord. Het doel van de klimaatafspraken is om de opwarming van de aarde te beperken tot onder de 2 graden Celsius. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat iedere gemeente uiterlijk eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) vaststelt. De TVW is een beleidsdocument dat een eerste richting geeft aan de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Met de Transitievisie Warmte 1.0 (TVW 1.0) van gemeente Brunssum geven we richting aan de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Hierin stellen we de belangrijkste uitgangspunten vast en leggen we de basis voor de verdere uitwerking naar de Transitievisie Warmte 2.0 en de wijkuitvoeringsplannen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/95
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2000872

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/95;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:
1. De Transitievisie Warmte 1.0 – gemeente Brunssum vast te stellen als nadere uitwerking van het Klimaatakkoord en als bouwsteen voor een Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum;
2. In te stemmen met het proces om te komen tot de Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum en het college de opdracht te geven om deze in 2022 ter vaststelling aan de raad aan te bieden;
3. In te stemmen met het voorstel om op de schaal van Parkstad Limburg een projectaanpak uit te werken om inwoners te stimuleren en te faciliteren tot het nemen van energiebesparingsmaatregelen, en deze aanpak aan de raad aan te bieden gelijktijdig aan de vaststelling van de Transitievisie Warmte 2.0 – gemeente Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <vul hier de datum van de raadsvergadering in> 21 DEC. 2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001831
Gemeentebladnr.	: 2021/38
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed
Naam opsteller	: Wim Trost
Bereikbaar onder	: 06 435 719 76, wim.trost@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Uiterste datum 21 december 2021
Motivatie datum	: Vanwege aanvang van project, januari 2022.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Keuze renovatie of nieuwbouw VV De Leeuw

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Het veelvuldig constateren van bouwkundige gebreken als gevolg van ouderdom, achterstallig onderhoud en forse verduurzamingsinvesteringen aan de huidige kantine en kleedaccommodatie VV De Leeuw is reden om een onderzoek te starten naar renovatie of nieuwbouw. Daarnaast als gevolg van het groeiend aantal leden is de capaciteit van de huidige kleedaccommodatie te klein geworden (benodigd 2 extra kleedruimten) en voldoet niet aan de richtlijnen KNVB/VNG. De levensvatbaarheid van de vereniging is hoog, mede door de groei van het aantal leden (toevoeging van o.a. vrouwenteams) en de verwachting is dat het ledenaantal groeit en/of stabiel blijft. In het kader van accommodatiebeleid volgt in de voorbereidingsfase onderzoek naar mogelijke participanten die ook gebruik kunnen/willen maken van het voetbalterrein. Ook volgt in de voorbereidingsfase de exacte locatie van de eventueel nieuw te bouwen kantine/kleedaccommodatie.

b. Huidige situatie/probleemstelling

- Oplopende kosten jaarlijks onderhoud;
- Verborgen gebreken. Het oudste gedeelte dateert uit 1975, vervolgens hebben gefaseerd uitbreidingen van de kleedaccommodatie plaatsgevonden. Het gebouw is gedeeltelijk in eigen beheer gebouwd;
- Een tekort aan kleed-/doucheruimten. De vereniging is gegroeid in ledenaantal en komt een tweetal kleed-/doucheruimten te kort. Damesvoetbal is één van de oorzaken dat het tekort aan ruimten is ontstaan;
- Verouderde inrichting, vloeren, wanden, plafonds;
- Verduurzaming bij renovatie tot “nul op de meter” zoals bij nieuwbouw is niet geheel haalbaar. De investering bedraagt voor renovatie afgerond € 1.300.000,- + € 200.000 (inschatting herstel fundering en vloeren) = € 1.500.000 en voor nieuwbouw afgerond € 1.900.000,-;
- Huidige locatie voldoet niet aan voorzieningen voor minder zelfredzame personen (Lokale Inclusie).

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

- Om de optie "nieuwbouw" verder uit te werken maken wij de keuze om te gaan voor een energieneutraal gebouw ("nul op de meter"). De input energie is dan nihil;
- Het terugdringen van de jaarlijkse onderhoudskosten door toepassing van slimme materialen en installaties;
- Overlast vereniging minimaliseren voor wat betreft uitvoeren van toekomstige onderhoudswerkzaamheden;
- Voorbeeldfunctie gemeente in het kader van warmtetransitie;
- Het faciliteren van voldoende kleedruimten conform KNVB/VNG-voorwaarden en de "Sport- en beweegnota Brunssum";

- De impuls van vreugde, inzet en verantwoordelijkheidsgevoel door de vereniging zelf door mee te denken en mee te helpen in het kader van participatie bij de totstandkomingen van de nieuwe accommodatie en uitvoering van het klein onderhoud aan het gebouw (regisseursrol gemeente);
- Toegankelijkheid en gebruik van de accommodatie door minder zelfredzame personen (Lokale Inclusie);
- Gebruik van de accommodatie door anderen in de wijk.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr. 1080901)
   BBV vastgesteld d.d. 15 juni 2021
2. traject tot dusverre
   - Initiatieffase : gereed (aanvang juni 2020 t/m eind maart 2021);
   - Definitiefase : gereed (aanvang april t/m eind mei 2021);
   - Ontwerpfase : gereed (aanvang half juni t/m half oktober 2021);
3. rol/ bevoegdheden college van B en W
   Afhandeling voorbereidingswerkzaamheden door portefeuillehouder Jo Mertens
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   Accommodatiebeleid, Sport en beweegnota Brunssum, Beheersverordening Woongebieden 2e herziening
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
   Ja
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
   De financiële dekking van de nieuwbouw wordt gerealiseerd door het opvoeren van een investeringskrediet van € 1.900.000,- te onttrekken uit de Algemene Reserve.

c. Argumenten en overwegingen

- De keuze voor nieuwbouw is financieel wel duurder maar niet op de lange termijn;
- Geen extra onvoorziene maatregelen genomen hoeven te worden aan de bestaande, huidige fundering en vloeren;
- De energielasten zijn nul op de meter;
- Inrichting en capaciteit van de nieuwbouw voldoen aan de hedendaagse eisen (KNVB/VNG);
- Bij verbouw/renovatie van het gebouw gaan we in ons advies uit van een fundamentele aanpak, waarbij de gehele “schil” van het gebouw wordt aangepakt en de installaties worden vervangen. Het vervangen van de niet-geïsoleerde betonvloer op “staal” en fundering is gezien de constructieve opbouw (zover we nu kunnen beoordelen) van het gebouw niet wenselijk, mede gezien de hoge kosten wat hiermee gemoeid zijn;
- Door alleen de constructieve elementen te handhaven en alle bouwkundige- en installatieonderdelen nieuw aan te brengen zullen de onderhoudskosten na verbouw/renovatie in vergelijk met nieuwbouw nagenoeg gelijk zijn;
- Uiteindelijk moet ook nader (destructief) onderzoek uitwijzen of de technische staat (constructief) van de fundering en vloeren nog van voldoende kwaliteit zijn om de gewenste gradatie te kunnen realiseren.

d. Opties en keuze

De opties zijn renovatie of nieuwbouw.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/38
Afdeling : Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed
Registratiekenmerk : 2001831

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/38

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16-11-2021, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed;
gehoord de commissie Ruimte & Techniek d.d. 7-12-2021

Besluit:
De keuze te maken voor nieuwbouw van de kantine/kleedaccommodatie van VV De Leeuw.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21-12-2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

Q&A-overzicht project VV De Leeuw

versiedatum 10 november 2021

Vragen/bemerkingen PAK

1. Hoe staat het met de onderhoudstoestand van de andere voetbalcomplexen? Hebben we die in grote lijnen in beeld? Zo ja, wat zijn daar dan de vooruitzichten in financiële zin?

   Antwoord:
   Ja, al onze eigendommen hebben een conditiemeting ondergaan en zijn voorzien van een EP-label (energieprestatie). De resultaten van de conditiemetingen zijn verwerkt in de MJOP's (meerjaren onderhoudsplannen) waardoor een theoretische benadering ontstaat van de vervangingen van de elementaire bouwdelen inclusief de benodigde financiële middelen. Dit is exclusief investeringen in het kader van duurzaamheid.
   De MJOP's maken onderdeel uit van de onderzoeksfase en na afronding volgt de scenariofase waarbij wordt gekeken welke duurzaamheidsinvesteringen nodig zijn op basis van investeringen en exploitatie. De accommodatie van VV De Leeuw loopt hierop vooruit, maar past wel binnen de visie/strategie en business-cases van het nog te actualiseren accommodatiebeleid.

2. Hebben we de garantie dat die clubs op dezelfde wijze worden behandeld in de nabije toekomst?

   Antwoord:
   Ja, dit maakt straks deel uit van het geactualiseerde accommodatiebeleid (visie/strategie en business-cases).

3. Handhaven we de keuze dat we uitgaan van 4 voetbalcomplexen?

   Antwoord:
   De huidige spreiding van de voetbalverenigingen op wijkniveau blijft gehandhaafd en bevorderd. Algemeen geldt dat we sporten en bewegen bevorderen in de wijken, tenzij om andere redenen integratie wenselijk wordt geacht.

4. Past het voorstel van De Leeuw in het geactualiseerde accommodatiebeleid en het daaraan gekoppelde Meerjaren Onderhoudsprogramma Gemeentelijke Accommodaties?

   Antwoord:
   Ja, dit maakt onderdeel uit van de visie/strategie en business-cases van het nog vast te stellen geactualiseerd accommodatiebeleid 2019. De actualisatie van het accommodatiebeleid dient nog vastgesteld te worden in de raadsvergadering van 25 januari 2022.

Specifiek:
In de notitie "Kwaliteitsnormen kleed- en clubgebouwen van de KNVB" is er binnen de criteria nog wel enige ruimte, bijvoorbeeld kleedruimtes minimaal 15 m2 of 24 m2. Dat geldt ook voor andere ruimtes.

5. Van welke oppervlaktes, maten gaan we uit bij kleedruimtes, doucheruimtes, wasruimte (voor voetbalkleren) enz. ?

   Antwoord:
   *Maatvoering volgens opgave KNVB/VNG/NOC*NSF (Kwaliteitseisen accommodaties) waarin voorzieningen in relatie met het aantal spelende leden is vastgelegd. De gemeente conformeert zich aan voornoemde kwaliteitseisen.*

6. Worden die uitgangspunten ook in de toekomst gebruikt bij de andere voetbalcomplexen?

   Antwoord:
   Ja.

7. Kunnen we dat ergens vastleggen?

   Antwoord:
   Is vastgelegd in beleid van de gemeente Brunssum.

8. Hoe voorkomen we in de toekomst een aftakeling van een gemeentelijke accommodatie als we voor nieuwbouw kiezen?

   Antwoord:
   Dit voorkomen we door de onderhoudsverplichtingen inzichtelijk te maken in onze MJOP's en activiteiten en financiën hierop af te stemmen.

9. Moeten we nog wel zaken in eigen beheer laten doen, zoals bouwen en onderhouden?

   Antwoord:
   Dit maakt straks onderdeel uit van de keuzes die we maken in het vastgoedbeleid. Zie ook antwoord vraag 10.

10. Gaat de gemeente bouwen of gaat de club bouwen? Wie is dus bouwheer?

    Antwoord:
    De gemeente is opdrachtgever/bouwheer en de projectgroep bestaat uit een afvaardiging van bestuursleden van de vereniging en gemeente. De regie is en blijft in handen van de gemeente.

Vragen/bemerkingen CDA

11. Wanneer is aan het project begonnen?

    Antwoord:
    De voorbereiding van het project is op verzoek van de vereniging gestart medio juni 2020.

12. Waarom duurt dit 3 jaar?

    Antwoord:
    In het verleden heeft het voormalige bestuur een aanzet gemaakt, maar zowel gemeente als vereniging hebben hieraan geen verdere invulling gegeven. Het nieuwe bestuur heeft de 'handschoen' weer opgepakt en de onderhoudssituatie waarin het huidige gebouw verkeert opnieuw onder de aandacht gebracht bij de collegeleden.

Aanbevelingen:

13. Krijgt de raad een financieel onderbouwd Raadsvoorstel?

    Antwoord:
    Ja.

14. Volgens de accountant is enig sportcomplex vrij van BTW in zekere mate voor 2023. Dus zal er een financieel voordeel zijn als dit via de overheid geregeld kan worden.

Antwoord:
Correct. Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties (gemeente) en de aanschaf van sportmaterialen (vereniging) te stimuleren, kunnen gemeenten en verenigingen sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) en bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA).

Vragen/bemerkingen PvdA

Dank voor het vele werk dat reeds verzet is. Een aantal vragen dat wij desondanks hebben (en die lopen uiteen van de 'basisvragen' tot gedetailleerde vragen).

Wat wij missen in de opbouw van het volledige stuk is de oorspronkelijke vraag of aanleiding om te komen tot een voorstel voor renovatie dan wel nieuwbouw.

15. Welke vraag (liefst zo concreet mogelijk) heeft de vereniging gesteld? (In het Programma van Eisen zien wij hier niets over)

    Antwoord:
    Het nieuwe bestuur van VV De Leeuw heeft ingezet op verandering van de verouderde kantine en kleedvoorzieningen en de benodigde ruimten. Deze problematiek hebben ze aangekaart bij de gemeente. Ook zijn collegeleden uitgenodigd geweest om op locatie te komen kijken, omdat het zo niet langer gaat. VV De Leeuw is de grootste voetbalvereniging in Gemeente Brunssum en het ontbreekt aan voldoende capaciteit. De vereniging krijgt de teams niet geplaatst en loopt tegen een structurele problematiek aan.

16. Welke urgente, noodzakelijke aanleiding is er van gemeentewege?

    Antwoord:
    Het opheffen van achterstallig onderhoud, verduurzaming in het kader van energiezuinigheid, ruimtelijk niveau aanpassen aan huidige en toekomstige ledenaantal en het maatschappelijk nut in de wijk.

Wat wij missen in de conclusie van het stuk is wat de vereniging van de voorstellen vindt.

17. Kunnen zij zich vinden in zowel het renovatie- als het nieuwbouwscenario?

    Antwoord:
    De vereniging geeft de voorkeur naar nieuwbouw, gezien de toekomstbestendigheid, de reductie van onderhoudskosten op langere termijn en het verminderen van energielasten. Aangezien de vereniging vanaf het beginsel erbij betrokken en ook vertegenwoordigd is binnen het projectteam, zijn echter altijd twee scenario's gehandhaafd gebleven en beide opties worden ondersteund door het bestuur van VV De Leeuw.

De conclusies van de Raadsinformatiebrief (en het rapport van KS Bouwmanagement) lezend over waarom nieuwbouw te prefereren is boven renovatie het volgende:

18. *'Het gebouw kan geheel opnieuw ontworpen worden op basis van het huidige ledenaantal en de bijbehorende (noodzakelijke) ruimten'*
    Non-argument aangezien het programma van eisen qua vierkante meters ook in het renovatiescenario ingepast is.

Antwoord:
Correcte constatering. Echter is het argument dat in de regel bij renovatie een exploitatietermijn van 25 jaar wordt gehanteerd en bij nieuwbouw geldt een exploitatietermijn van 40 jaar. Na die 25 jaar zal weer bekeken moeten worden wat met het complex wordt gedaan en opnieuw geïnvesteerd moeten worden. Tevens zijn bij het ontwerp nieuwbouw alle facetten meegenomen ter verbetering waar de vereniging nu tegenaan loopt ten opzichte van renovatie.

19. *'Het mogelijke (flexibel/multifunctioneel) gebruik kan optimaal vertaald worden in nieuwbouw'*
Waar komt de wens voor flexibel/multifunctioneel vandaan? Welke concrete vraag ligt daaraan ten grondslag? En hoe ziet dat multifunctioneel gebruik eruit?

Antwoord:
Vanuit het accommodatiebeleid 2019, goedgekeurd door de raad, wordt aangegeven - daar waar mogelijk - het integraal/flexibel multifunctioneel gebruik van de accommodatie dient te worden meegenomen. In de huidige situatie maken onderwijsinstellingen ook gebruik van de accommodatie en toekomstig ontstaan mogelijkheden om andere gebruikers ook van de accommodatie gebruik te laten maken. Ook neemt de vereniging hierin haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en stelt graag 'haar deuren open' voor anderen in de wijk.

20. *'Nieuwbouw biedt de mogelijkheid om (makkelijker) de meest geavanceerde onderdelen op het gebied van duurzaamheid toe te passen'*
Argument dat gedeeltelijk klopt. Ook in het renovatiescenario geeft u zelf aan een nul-op-de-meter-gebouw te kunnen realiseren.

Antwoord:
In de notitie staat aangegeven dat dit het streven is, niet dat we dit kunnen realiseren. Hiervoor is aanvullend onderzoek/ advies noodzakelijk. Een ding staat wel vast en is te garanderen, bij nieuwbouw hebben we geen energielasten.

21. *'Het nieuwe gebouw is bouwkundig gegarandeerd voor een nieuwe periode van 40 jaar.'*
Non-argument want nergens valt te lezen dat het renovatiescenario korter dan 40 jaar bouwkundig gegarandeerd kan worden.

Antwoord:
Het niveau van renovatie/verbouw is afhankelijk van de bouw- en installatietechnische staat van het gebouw en de transformatiemogelijkheden van het casco. Mede door haar verzakking (constructieve staat) en de nu aangehouden uitgangspunten voor verbouw/renovatie zal het renovatiescenario niet voor de komende 25 jaar bouwkundig gegarandeerd kunnen worden. Zonder op dit moment destructieve onderzoeken te hebben verricht naar de huidige fundering, mag men ervan uitgaan dat bij renovatie de fundering grondig aangepakt dient te worden, mede doordat er al zichtbare scheurvorming aanwezig is en de vorstvrije aanlegdiepte destijds niet gerealiseerd is. Bij renovatie zal dus de gehele fundering en vloeren aangepast moeten worden en hierdoor ontstaat een extra kostenpost van ca. € 200.000 (inschatting) bovenop het benodigde budget van renovatie.

En dat brengt ons bij het volgende punt.

22. *'Onderhoudslast wordt voor de komende jaren tot een minimum beperkt.'*
Hiervoor kunnen wij geen enkel onderbouwd argument vinden. Waar uit de bijlages blijkt dat dit in het renovatiescenario anders zou zijn dan in het nieuwbouwscenario?

Antwoord:
In de uitvraag naar KS Bouwmanagement is dit ook niet als zodanig gevraagd.
De gradatie van verbouw/renovatie bepaalt ook de uiteindelijke onderhoudskosten.

Gezien de huidige staat van het gebouw gaan we in het advies uit van een fundamentele aanpak voor verbouw/ renovatie, waarbij de gehele "schil" van het gebouw aanpakken en de installaties grotendeels vervangen. Dit is exclusief het vervangen van de bijv. de niet geïsoleerde betonvloer op "staal" en de tot nu toe onbekende constructieve opbouw hiervan. Zie ook vraag 21.

Door alleen de constructieve elementen te handhaven en alle bouwkundige- en installatieonderdelen nieuw aan te brengen zullen de onderhoudskosten na verbouw/renovatie in vergelijk met nieuwbouw nagenoeg gelijk zijn. Immers wordt in beide scenario's alles vervangen.

Bij de keuze van renovatie zal uiteindelijk ook nader (destructief) onderzoek uitwijzen of de technische staat (constructief) van fundering en vloeren nog van voldoende kwaliteit is om de gewenste gradatie te kunnen realiseren en/of de inschatting van € 200.000 ten behoeve van fundering en vloeren toereikend is.

23. *'Duurzame exploitatie met bijbehorende voordelen, bijv. beperkte energielast'*
Non-argument aangezien zowel in het renovatie- als in het nieuwbouwscenario voorzien kan worden (althans daar gaan wij vanuit) in duurzame exploitatie inclusief beperkte energielast.

Antwoord:
Niet correct. In geval van renovatie zijn de energielasten hoger dan bij nieuwbouw. Zie ook antwoord vraag 20.

Bovenstaande conclusies lezend waarom nieuwbouw (€ 1.970.410,37 incl. btw) te prefereren valt boven renovatie (€ 1.315.554,98 incl. btw), vinden wij de motivatie flinterdun. Het verschil van ruim € 600.000,- wordt nu afgedaan met in onze ogen onvoldoende onderbouwde of (gedeeltelijk) onterechte argumenten.

24. Het zou wat de Partij van de Arbeid Brunssum betreft veel meer in de rede vallen als we zouden kijken naar Total Cost of Ownership (TCO) voor beide scenario's. Nu is alleen gekeken naar (gedeeltelijke) sloop-, herstel- dan wel bouwkosten maar is over de meerjarige onderhoudskosten niets terug te vinden. Het zou wat ons betreft goed zijn als voor beide scenario's niet alleen naar de bouwkosten, maar ook naar de onderhoudskosten wordt gekeken. Alleen dan kunnen we een grondige afweging maken.

Antwoord:
De huidige onderhoudslasten zijn toegevoegd aan de stukken.

25. Graag zouden wij daarom voor beide scenario's een uitgewerkte elementenraming willen zien inclusief de TCO voor een vergelijkbare periode. Op die manier kan de raad 'appels met appels' vergelijken. Daar hoort wat ons betreft een betere risico-inventarisatie inclusief kosten bij voor bijvoorbeeld gehele sloop in relatie tot asbest. Dat is nu niet opgenomen.

Antwoord:
In dit stadium van het onderzoek hebben we nog geen exacte elementenraming laten opstellen. Die volgt later. Wel geconcludeerd kan worden dat de jaarlijkse kosten van de investering excl. rente en andere bijkomende kosten bij renovatie inclusief aanpassing fundering en vloeren (ca. € 1.5 mln.) over een periode van 25 jaar hoger uitvallen dan de jaarlijkse kosten van de investering bij nieuwbouw over een periode van 40 jaar (ca. € 1.9 mln.). Dit is exclusief eventuele verdiscontering van de energielasten.

Laten we voorop stellen dat er zoals gezegd al veel werk verricht is. Dank daarvoor nogmaals. Aangezien het verschil tussen het renovatie- en het nieuwbouwscenario substantieel (ruim 6 ton is) zou er wat ons betreft duidelijkere argumenten moeten zijn om het onderscheid te duiden. Die zien wij graag tegemoet.

Vragen/bemerkingen BCD

Geachte heer/heren/dames,

Vorige week nog een keer het complex van de Leeuw bezocht, waar ik jarenlang jeugdleider, jeugdbestuurslid en elftalleider tweede elftal ben geweest. Na zo'n vier jaar niet meer op het complex geweest te zijn, ben ik wel geschrokken van de status van het geheel: nog altijd die foeilelijke container en een armoedig gebouw dat kantine/ omkleedlokalen mag heten. En ja ik onderschrijf hetgeen Wim Trost ook constateert: n.l. dat hier wat moet gebeuren. Nieuwbouw prefereert zijn voorkeur. En daar kan ik het mee eens zijn. Misschien in samenwerking met de Leeuw waar zeker mensen te vinden zijn die ook het eea kunnen bewerkstelligen. Tot zover alles prima, maar nog geen km verder ligt het tenniscomplex van ATIVU waar een erfpachtconstruct binnenkort afloopt. De leden hebben tot nu toe alles zelfonderhouden, maar ook hier hetzelfde verhaal als de Leeuw: een mistroostig gebouwtje dat echt niet meer aan de eisen voldoet.

26. De gemeente is hier eigenaar en zal dus ook aan de bak moeten om ook deze vereniging weer een complex aan te bieden dat aan de eisen van de tijd voldoet. Hoe wordt hier mee omgegaan? Gelijke monniken, gelijke kappen zou ik zeggen, of heb ik het mis?

    Antwoord:
    Momenteel zijn we in gesprek met ATIVU.

Vragen/bemerkingen de heer Palmen

Beste Allen,

Ik krijg deze mail en wil ook als nog niet raadslid dan toch wel even reageren op dit bericht als anderen dan niet doen en dit in het belang van de vereniging en Brunssum.

27. Ik weet dat de Rumpenerhal van 1980 is. Gaan wie die en ook alle andere eigendommen uit die tijd, ook afbreken en aanpassen aan de huidige m.i. idiote regelgeving. ???

    Antwoord:
    In de adviezen die volgen conform het accommodatiebeleid (visie/strategie en business-cases) wordt met name gekeken naar de functies en activiteiten en op basis daarvan wordt het vastgoed afgestemd.

De vraag blijft of we een beoordeling in dit geval niet moeten baseren op beleid en niet als een enkel geval waar alleen 2 jaar geleden enkel besproken werd over een noodzakelijke vervanging van de opberg containers door een gebouw. Nu wordt gesproken over slopen van alle gebouwen en een volledige nieuwbouw van alles. Dat is van een andere orde en dient ook in een breder perspectief gezien te worden, zonder dat dit tot een onacceptabele vertraging voor de vereniging hoeft te leiden.

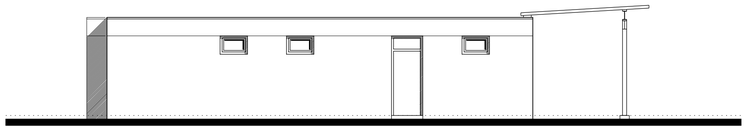
Bijvoorbeeld te bezien of een verplaatsing van de steeds in leden aantal groter worden club VV de Leeuw ,met speelveld uitbreiding mogelijkheden ,naar een betere en grotere en gezamenlijke (sport)locatie in combinatie met andere verenigingen zoals de daar aanwezige schutterij en mogelijk tennisvereniging, en andere (sport) aktiviteiten niet wenselijker is. Dit inclusief alle daarvoor benodigde faciliteiten.

Het Amstenraderveld 2 zou hiervoor een zeer geschikt gebied zijn. Meer dan waarschijnlijk is in dat gebied dan ook nog een combinatie met woningbouw of andere gebouwen (kleine industrie gebouwen locaties) mogelijk is.

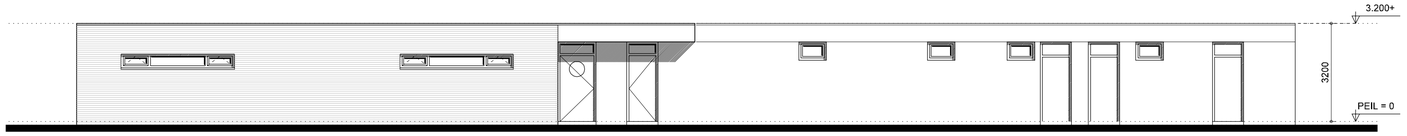
Brunssum heeft immers geen industrie grond meer voor kleinere en startende bedrijven. Door grondaankopen van de Graaf D' Amsenbourg die dan wel moeten geschieden, lijkt mij dan ook een oplossing/realisatie voor de fiets-voet brug over de buitenring binnen bereik.
Bespreek dit maar eens in plaats van weer ad hoc beslissingen te nemen. Dat heeft in het verleden bij deze voetbal club geleid tot de huidige onbevredigende situatie. Luisteren naar de club moet, maar de beslissingen voor de toekomst en dan zeker ook in breder verband dan voetbal, is een taak van het gemeentebestuur. Als wij nu weer een voorgestelde ad hoc beslissing nemen dan zijn we over 4 jaar weer met deze club in een gelijke onbevredigende situatie als nu.

28. Overigens dat rapport wat je er ook van denken mag, lijkt mij maar een doel na te streven namelijk vooral niet verder te kijken dan je neus lang is. Dat is m.i een twijfelachtig beleidsuitgangspunt om op te beslissen als verantwoordelijk bestuur.

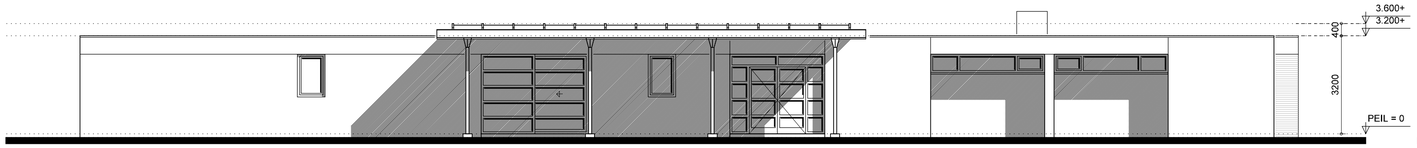
    Antwoord:
    In 2019 is het accommodatiebeleid goedgekeurd door de raad en momenteel wordt het beleid geactualiseerd. In de uitwerking actualisatie van het beleid wordt de visie/strategie en business-cases geactualiseerd om toekomstig voor wat betreft accommodaties gestructureerd en planmatig te werk te gaan op basis van verantwoorde investeringen en exploitaties. Het advies wordt ter besluitvorming aan college en raad voorgelegd.

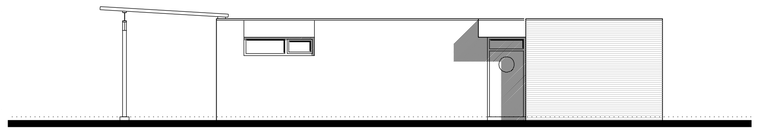
Noord- westgevel, linker zijaanzicht

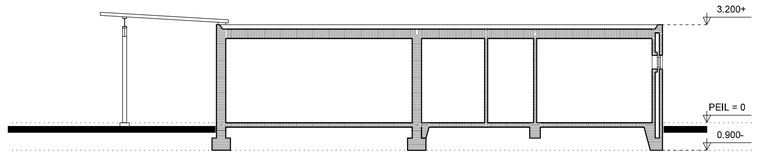
Noord- oostgevel, achteraanzicht

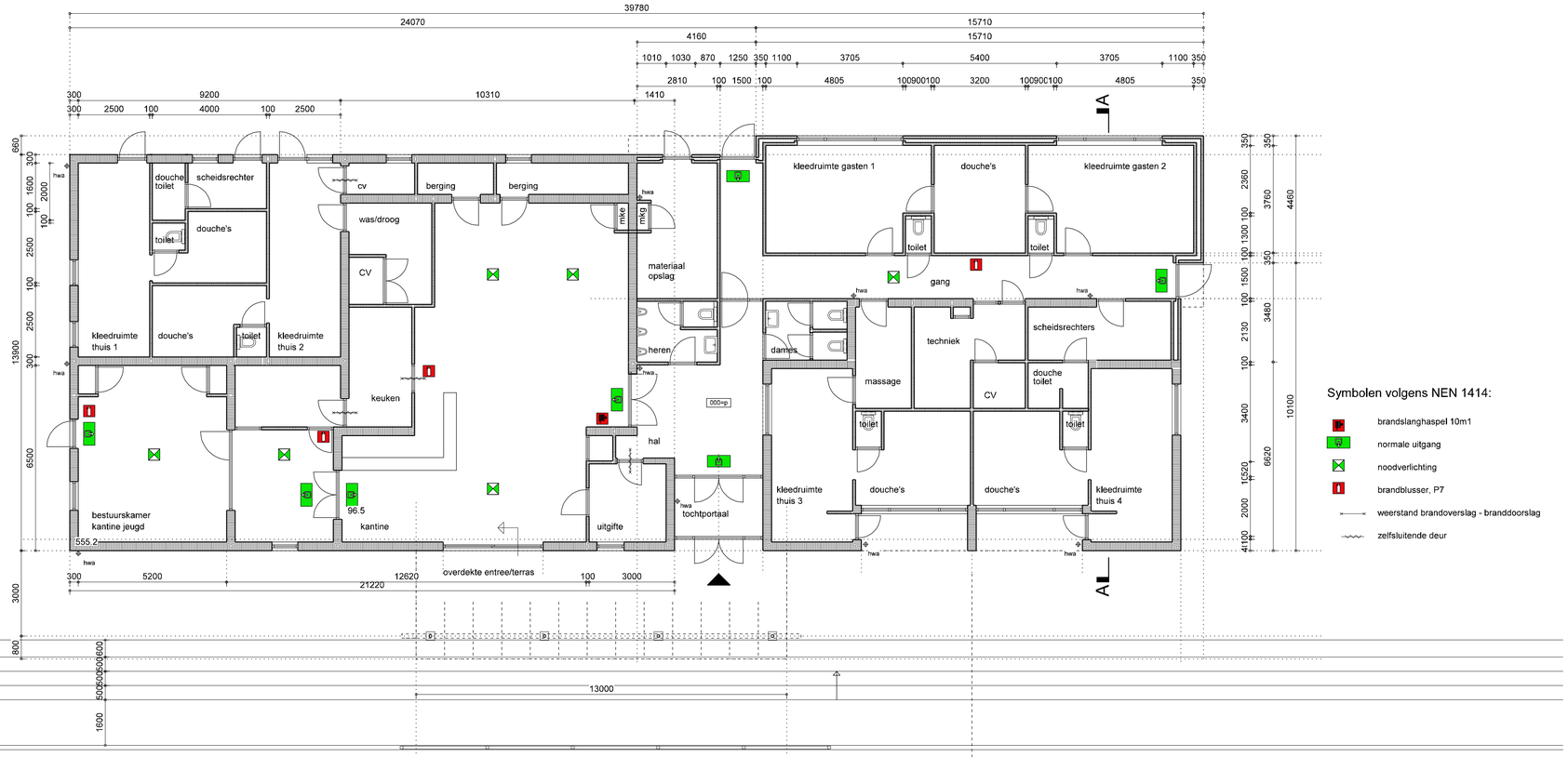
Zuid- westgevel, vooraanzicht

Zuid- oostgevel, rechter zijaanzicht

Doorsnede A-A

Begane grond

Symbolen volgens NEN 1414:

- brandslanghaspel 10m1
- normale uitgang
- noodverlichting
- brandblusser, P7
- weerstand brandoverslag - branddoorslag
- zelfsluitende deur

ALLE MATEN ZIJN IN HET WERK TE METEN EN CONTROLEREN!

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

OPMERKINGEN:

REV	REVISIE OMSCHRIJVING	DATUM	VER.

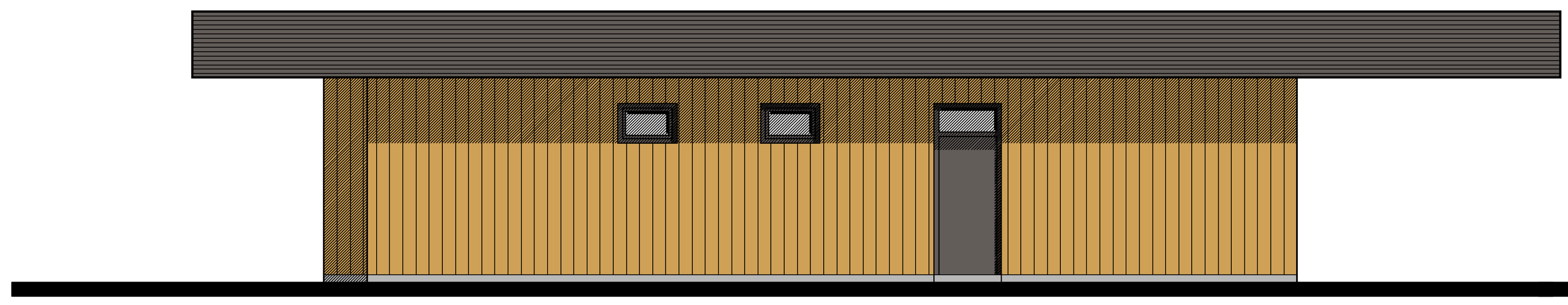
NO:	SCHAAL:	BLAD:	GETEKEND:	DATUM:	AKKOORD:
0041	1:100	1		16.06.2017	

Sportpark Klingelsberg VV De Leeuw
Olieslager 16, 6444KL Brunssum

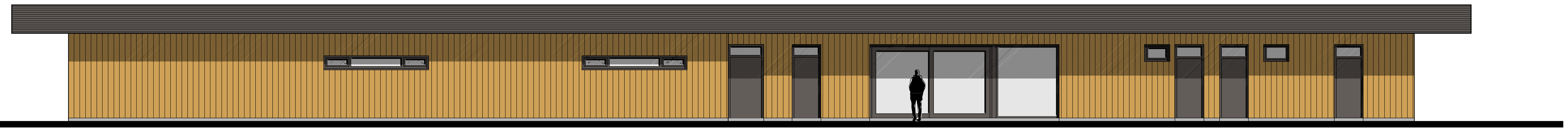
gemeente Brunssum

Dienst Leefomgeving/Voorzieningen

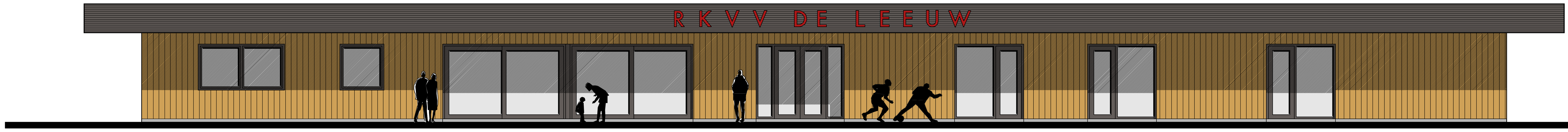
afdeling Openbare Ruimte

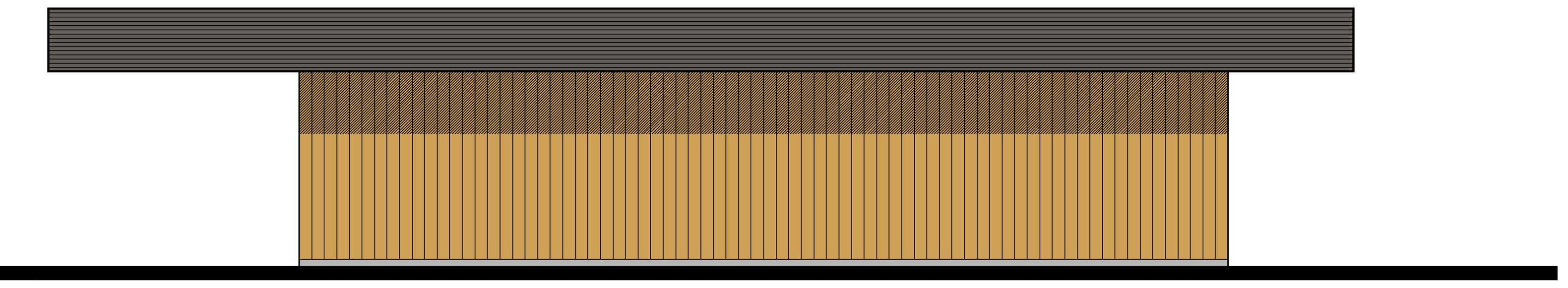
Noord- westgevel, linker zijaanzicht

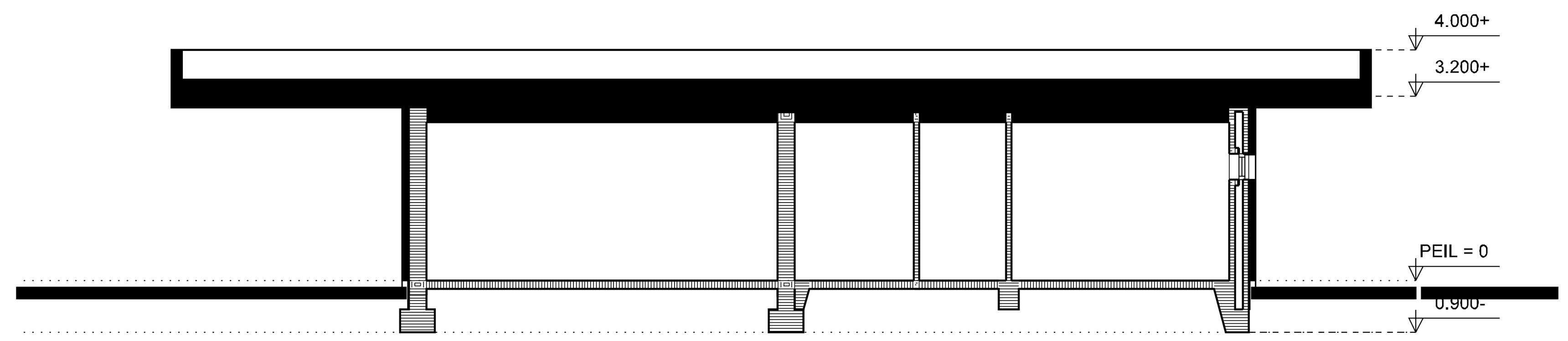
Noord- oostgevel, achteraanzicht

Zuid- westgevel, vooraanzicht

Zuid- oostgevel, rechter zijaanzicht

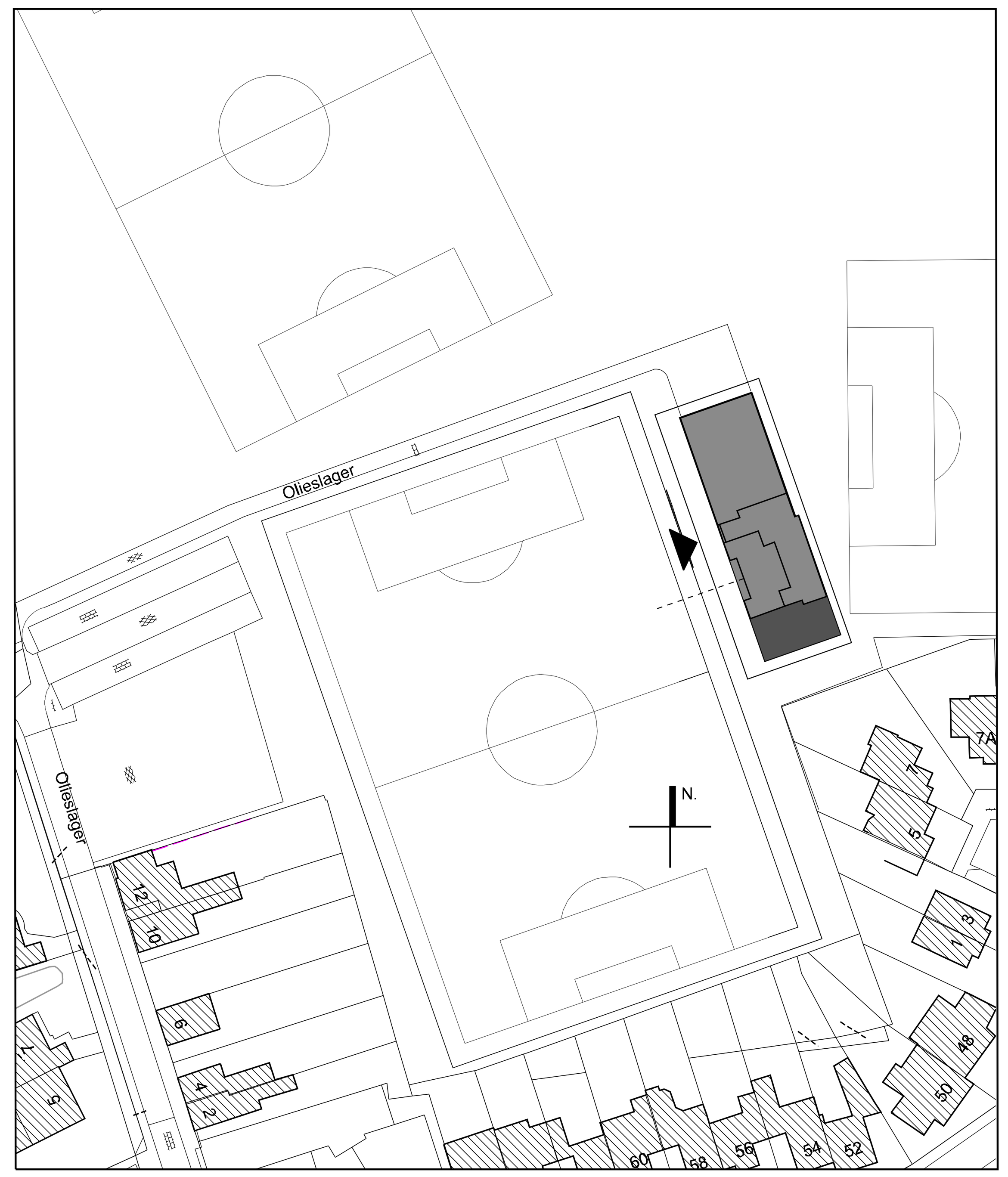

Doorsnede A-A

ALLE MATEN ZIJN IN HET WERK TE METEN EN CONTROLEREN!

Begane grond

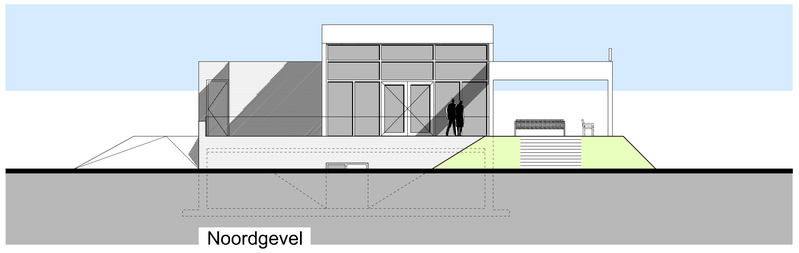

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

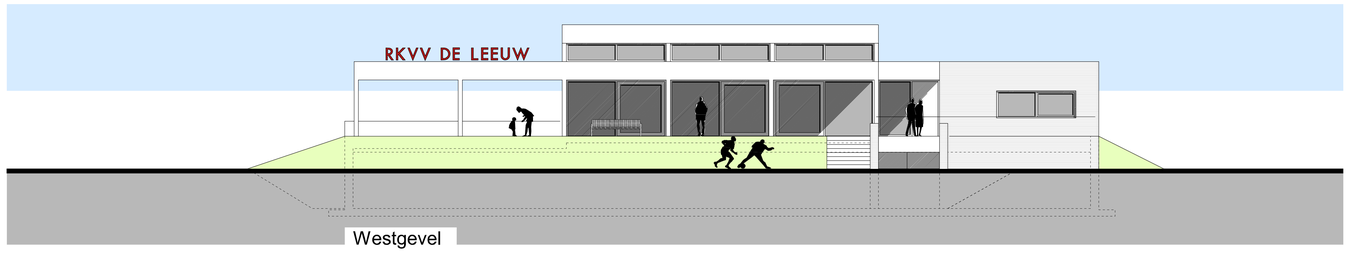
project	Accommodatie RKVV de Leeuw, Olieslager 16, 6444KL Brunssum
opdrachtgever	Gemeente Brunssum
onderdeel	Renovatie/verduurzamen en uitbreiden bestaand clubgebouw — schaal: 1:100
datum	15.09.21 — gewijzigd:

hermansvliegenarchitecten
Hoofdstraat 57 6333BG Schimmert tel.:0031(0)454040871 hermansvliegen.nl

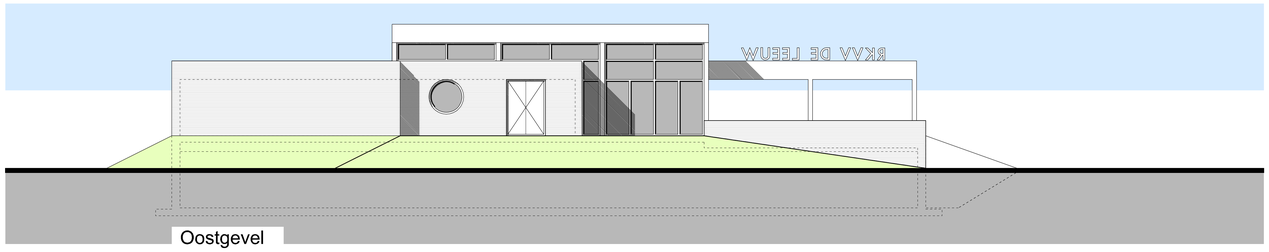
5921.Vo01

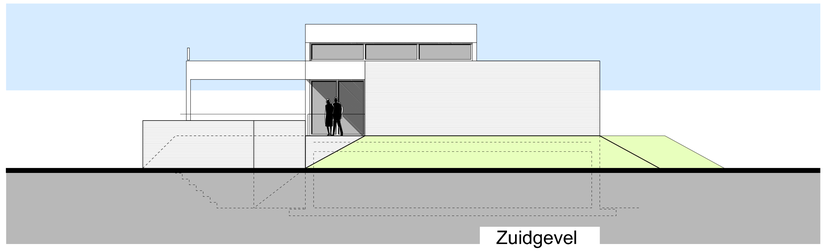
Noordgevel

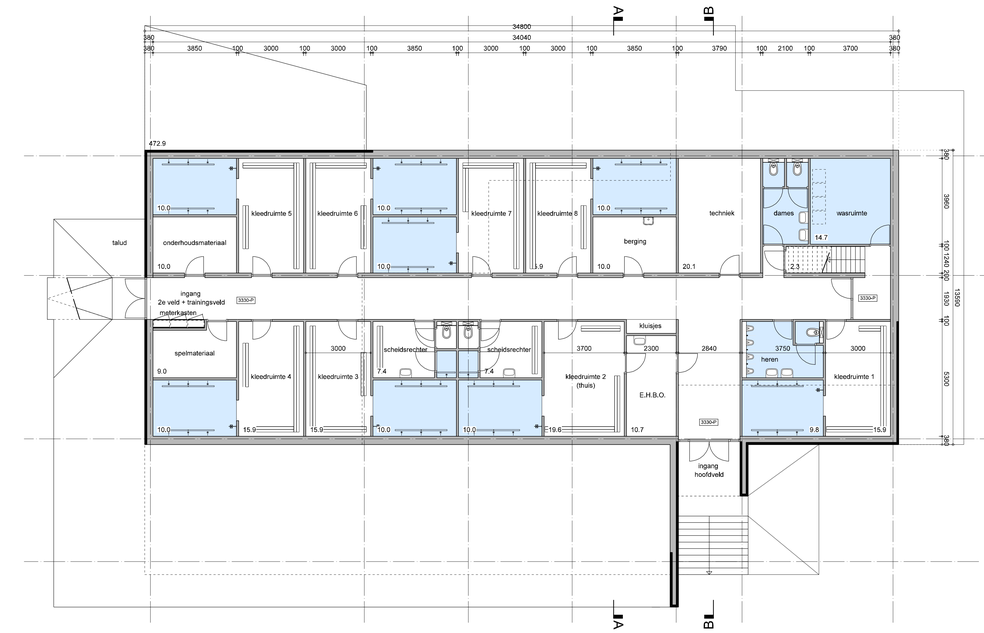
Westgevel

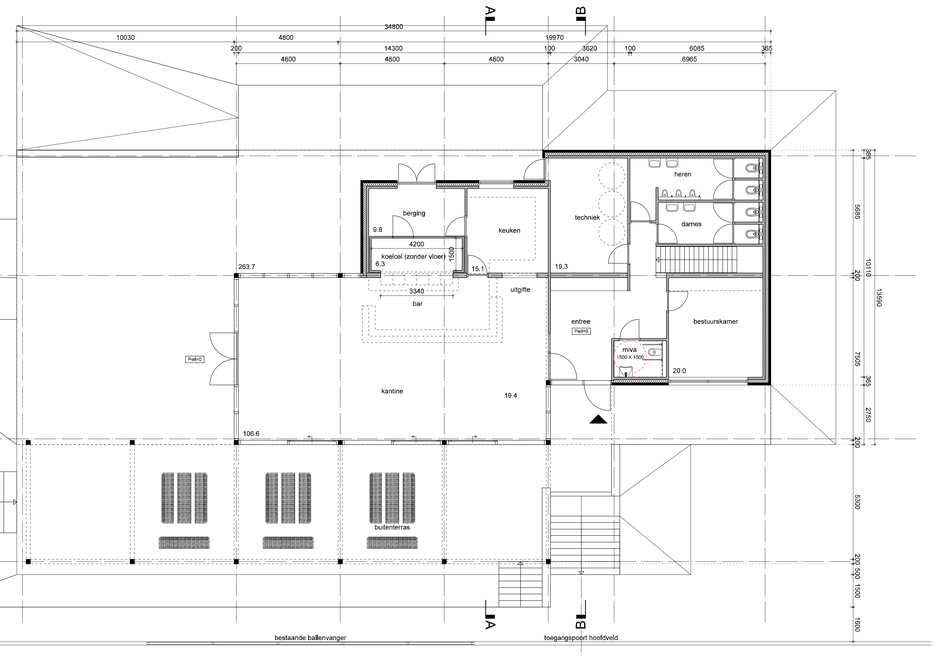
Oostgevel

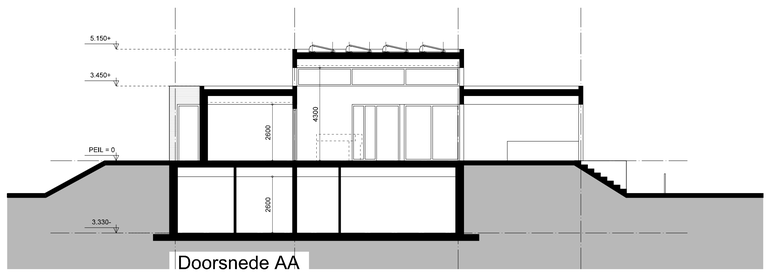
Zuidgevel

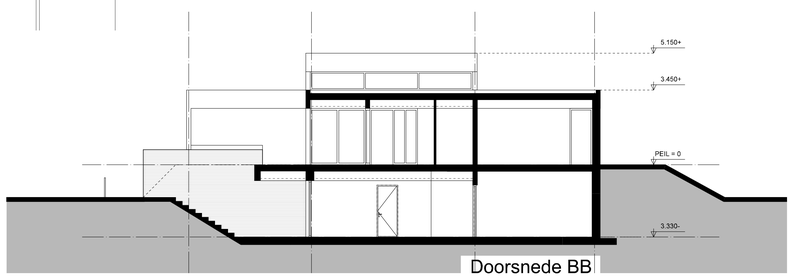
Souterain

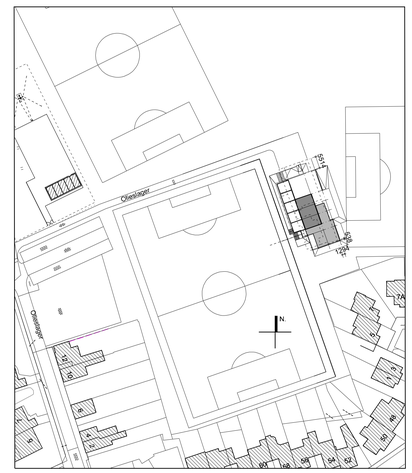
Begane grond

Doorsnede AA

Doorsnede BB

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

project	Accommodatie RKVV de Leeuw Brunssum
opdrachtgever	Gemeente Brunssum
onderdeel	Voorlopig ontwerp — schaal : 1:100
datum	03.09.21 — gewijzigd :

hermansvliegenarchitecten
Hoofdstraat 57 6333BG Schimmert tel.:0031(0)454040871 hermansvliegen.nl

4721.Vo01

RAADSINFORMATIEBRIEF

Gemeenteraad Brunssum
Postbus 250
6440 AT Brunssum

Datum:	12 oktober 2021
Onderwerp:	Gaan we voor renovatie of nieuwbouw van de kantine/kleedaccommodatie VV De Leeuw te Brunssum.
Bijlagen:	Diverse bijlagen ter inzage bij de Griffie
Opsteller:	Wim Trost

Geachte raad,

Aanleiding
Het afgelopen jaar hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met het bestuur van de voetbalvereniging VV De Leeuw inzake de onderhoudstoestand van de bestaande kantine/kleedaccommodatie aan de Olieslager 16 te Brunssum. De vereniging is een belangrijke schakel en dient tevens als wijkvoorziening in de wijk West.

De levensvatbaarheid van het gebouw naar de toekomst toe is slecht. Het gebouw is sterk verouderd, toekomstig onderhoud wordt alleen maar duurder en het gebouw is energetisch gezien slecht (verduurzaming).
Het ledenaantal zal naar verwachting naar de toekomst toe alleen maat toe nemen en de capaciteit van de zes kleedruimten in het bestaande gebouw is nu al te klein. Het realiseren van twee extra kleedruimten is hier noodzakelijk (bijlage seizoenopgave 2021/2022).

Om voornoemde zaken in goede banen te leiden is een projectgroep opgericht. De projectgroep bestaat uit een afvaardiging van het bestuur van VV De Leeuw en ambtenaren van de gemeente Brunssum. Zo werken we nauw samen en ondersteunen elkaar met het zoeken naar een passende oplossing.

Wat hebben we gedaan
Voornoemde zaken hebben we onder de loep genomen en bekeken wat de mogelijkheden zijn binnen de contouren van het huidige gebouw. De diverse onderzoeken (zie bijlagen) hebben er toe geleidt dat we de keuze hebben uit twee scenario's, **renovatie of nieuwbouw**, om uiteindelijk te voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- capaciteit kleedaccommodatie conform KNVB normering (2 extra kleedruimten);
- verminderen jaarlijkse kosten onderhoud (MJOP (meer jaren onderhoudsplanning));
- verminderen energielasten;
- het integraal toegankelijk maken van het gebouw (lokale inclusie);
- "van het gas af" (Motie uit 2018 "terugbrengen van de energielasten");
- een gebouw vrij van asbesthoudend materiaal.

Renovatie of nieuwbouw
Beide opties hebben we op hoofdlijnen uitgewerkt met als uitgangspunten:

- het terugdringen van het jaarlijks onderhoud (MJOP);
- integraal toegankelijk maken van de accommodatie (lokale inclusie);
- ENG (energie neutraal gebouw);
- multifunctioneel maken voor gebruik door derden (andere verenigingen, scholen, naschoolse opvang e.d.).

Conclusie en advies
De kosten voor nieuwbouw dan wel renovatie/verbouw zijn afhankelijk van de uitgangspunten en aannames die worden gehanteerd, de mate van duurzaamheid van het gebouw, een grove of nauwkeurige calculatie en de actuele prijzen in de huidige "grillige" markt. Op basis hiervan is gekozen voor een "grove" investeringsraming (zie bijlage notitie KS Bouwmanagement).

De keuze voor sloop/nieuwbouw of renovatie/verbouw is afhankelijk van:

- de bouwkundige staat van het gebouw;
- de installatietechnische staat van het gebouw;
- de transformatiemogelijkheden van het casco.

Daarnaast is de kwaliteit van het gebruik ook afhankelijk van de sfeer die het gebouw en omgeving uitstralen.

Uitkomst onderzoekrapportages
De diverse onderzoekrapportages van het bestaande gebouw geven aan dat het gebouw op nagenoeg geen enkel onderdeel meer voldoet aan de geldende eisen, normen en richtlijnen. Ten gevolge van de verschillende uitbreidingen in de jaren 1990 en 2007 zijn de bouwkundige- en installatietechnische onderdelen (spreekwoordelijk) aan elkaar "gelapt" met het bestaande gebouw uit 1975. De (gebouw) verzakking, problematiek riolering, de verouderde faciliteiten en "jarenlang" achterstallig onderhoud, asbesthoudende onderdelen, e.d. vraagt om een fundamentele aanpak van het bestaande gebouw.

Verduurzaming
Zoals het rapport van Bremen Bouwadviseurs aangeeft, is het renoveren tot een verduurzamingsniveau vergelijkbaar met de BENG-norm geen optie gezien de benodigde investeringen die noodzakelijk zijn. Ook geeft dit rapport aan dat de optie "nul op de meter" strenger is dan de BENG-norm. Verduurzaming zonder aanpak van de buitenschil is "uitstel van executie". Ook bij deze optie zijn "forse" investeringen nodig om te komen tot een "behaaglijk" gebouw.

Advies
Wanneer we de huidige staat van het gebouw beoordelen en de voor- en nadelen van renovatie/verbouw versus nieuwbouw tegen elkaar afwegen dan adviseren wij op basis van de onderzoeksresultaten en de notitie van KS Bouwmanagement om te kiezen voor nieuwbouw ondanks dat de investeringskosten voor renovatie/verbouw lager liggen dan nieuwbouw.
Het financiële element weegt niet op tegen de navolgende argumenten voor nieuwbouw:

- het gebouw kan geheel opnieuw ontworpen worden op basis van het huidige ledenaantal en de bijbehorende (noodzakelijke) ruimten;
- het mogelijke (flexibel/multifunctioneel) gebruik kan optimaal vertaald worden in nieuwbouw;
- nieuwbouw biedt de mogelijkheid om (makkelijker) de meest geavanceerde onderdelen op het gebied van duurzaamheid toe te passen;
- het nieuwe gebouw is bouwkundig gegarandeerd voor een nieuwe periode van 40 jaar;
- onderhoudslast wordt voor de komende jaren tot een minimum beperkt;
- duurzame exploitatie met bijbehorende voordelen, bijv. beperkte "nihile"energielast.

Door KS Bouwmanagement wordt geadviseerd het nu voorliggende schetsontwerp met bijbehorende "grove" investeringsraming verder uit te werken tot een definitief ontwerp (bouwkundig, installaties en brandveiligheid) en een bijbehorende bouwkostenraming (bouwdelenniveau NEN 2699 niveau 4) op basis van elementen inclusief gedetailleerde onderbouwingen op te stellen. Op basis hiervan kan een betere inschatting gemaakt worden of het voorliggende ontwerp past binnen de financiële kaderstelling en kan er indien noodzakelijk gericht geoptimaliseerd/bezuinigd worden.

Financiële dekking
Nadat de raad eind december 2021 haar keuze, renovatie of nieuwbouw, heeft bekendgemaakt, wordt de gekozen optie specifieker uitgewerkt. De definitieve kosten worden in het derde kwartaal van 2022 aan de raad (begrotingswijziging en dekking t.l.v. de algemene middelen) aangeboden.
Afschrijving van de kosten van het project met looptijd van 30 jaar. De geraamde afschrijvingskosten inclusief rente bedragen € 76.666,- per jaar (uitgaande van een totaalinvestering van € 2.000.000,-).

Hoe nu verder?
1. Wat willen we bereiken?
    - De gemeenteraad zo breed mogelijk informeren over het project;
    - De gelegenheid bieden voor het stellen van vragen;
    - De gemeenteraad goed voorbereiden voor de keuze "wordt het renovatie of gaan we voor nieuwbouw?";
2. Hoe pakken we dit aan?
    - Beide scenario's worden gedurende drie weken ter inzage gelegd (tekeningen, stichtingskosten berekeningen KS Bouwmanagement en diverse onderzoeken);
    - Vragen vanuit de gemeenteraad worden verzameld en beantwoord;
    - Tussenoverleg met Griffie inzake voortgang/communicatie richting raadsleden wordt ingepland.
3. Tijdpad?

Het tijdpad ziet dan als volgt uit:

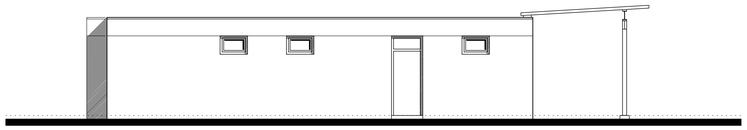
15-06-2021	Presentatie plan in vergadering college van B&W. Verdere afhandeling door portefeuillehouder wethouder Mertens
12-10-2021	Versturen raadsinformatiebrief
12-10-2021 t/m 02-11-2021	Ter inzage bescheiden en periode voor het stellen van vragen vanuit de gemeenteraad (Q&A)
02-11-2021 t/m 10-11-2021	Inventariseren raadsvragen (Q&A)
16-11-2021	BBV Informatie m.b.t. Q&A
	Tussenoverleg met Griffie en versturen Q&A richting raadsleden
23-11-2021	Bespreken BBV gemeenteraad in Presidium
30-11-2021	Behandeling in Commissie Ruimte en Techniek
21-12-2021	Besluit gemeenteraad inzake scenario Renovatie of Nieuwbouw

Locatie ter inzage raadsinformatiebrief en bijlagen
De bescheiden worden per mail verzonden aan de raadsleden en liggen bij de Griffie ter inzage.

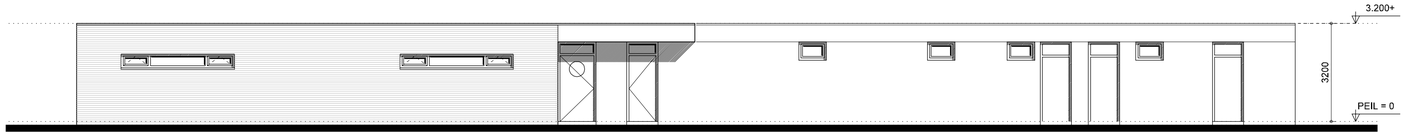
Vragen en opmerkingen
Vragen en/of opmerkingen kunnen per mail worden gesteld via mailadres **bgg@brunssum.nl**

Projectinformatie
Voor extra projectinformatie kunt u terecht bij **Wim Trost, 06 435 719 76 of wim.trost@brunssum.nl**

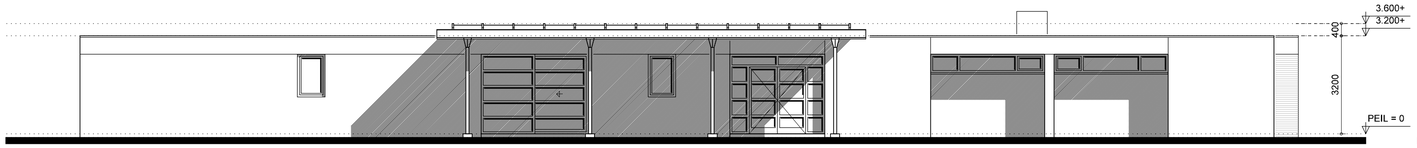
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed
Coördinator Vastgoed,
Ger Jansen.

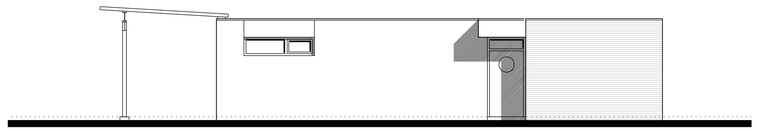
Noord- westgevel, linker zijaanzicht

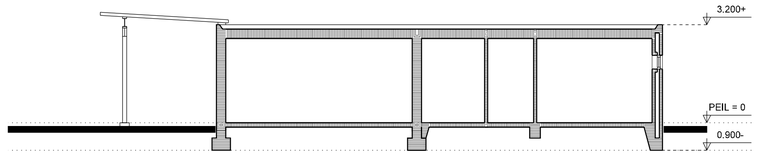
Noord- oostgevel, achteraanzicht

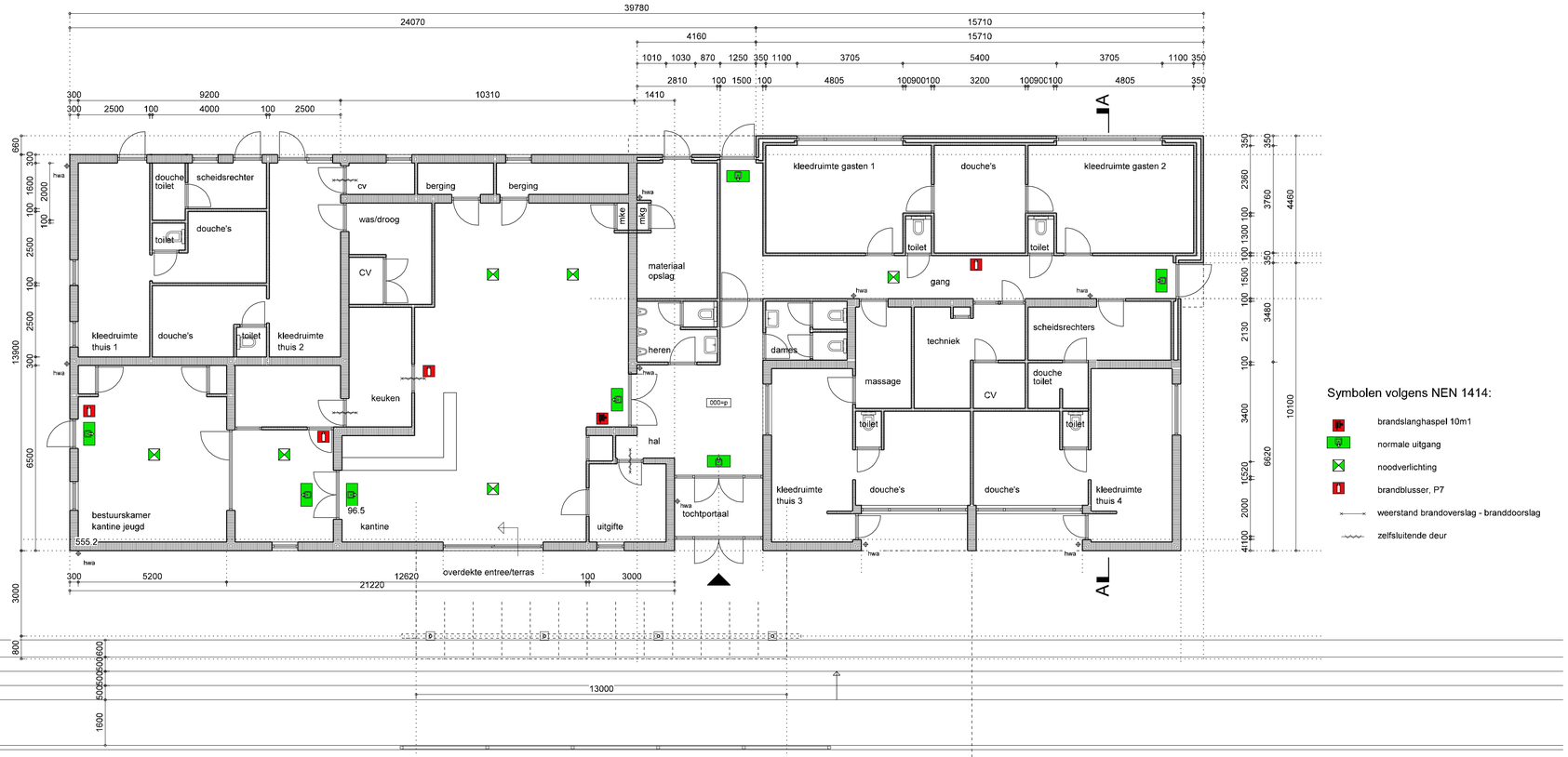
Zuid- westgevel, vooraanzicht

Zuid- oostgevel, rechter zijaanzicht

Doorsnede A-A

Begane grond

Symbolen volgens NEN 1414:

- brandslanghaspel 10m1
- normale uitgang
- noodverlichting
- brandblusser, P7
- weerstand brandoverslag - branddoorslag
- zelfsluitende deur

ALLE MATEN ZIJN IN HET WERK TE METEN EN CONTROLEREN!

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

OPMERKINGEN:

REV	REVISIE OMSCHRIJVING	DATUM	VER.

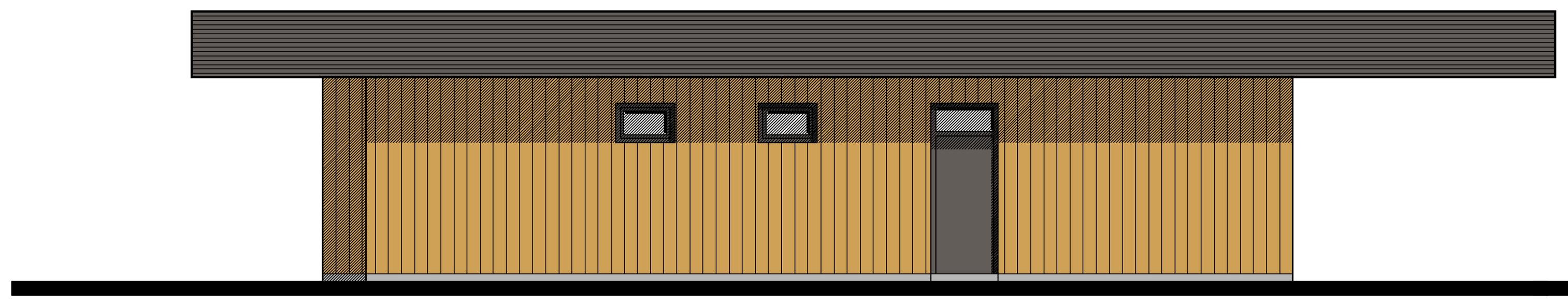
NO:	SCHAAL:	BLAD:	GETEKEND:	DATUM:	AKKOORD:
0041	1:100	1		16.06.2017	

Sportpark Klingelsberg VV De Leeuw
Olieslager 16, 6444KL Brunssum

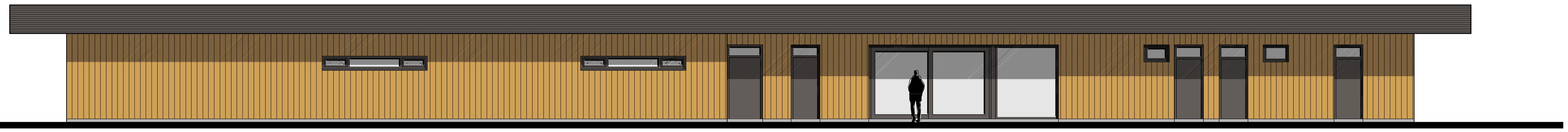
gemeente Brunssum

Dienst Leefomgeving/Voorzieningen

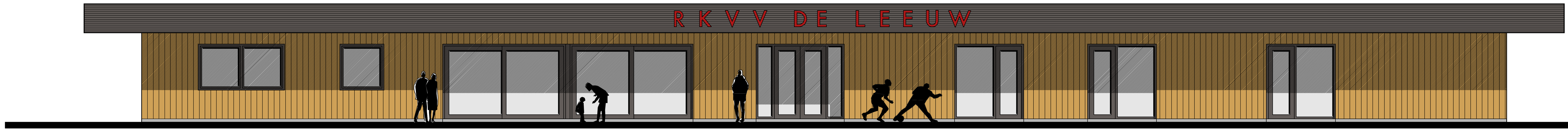
afdeling Openbare Ruimte

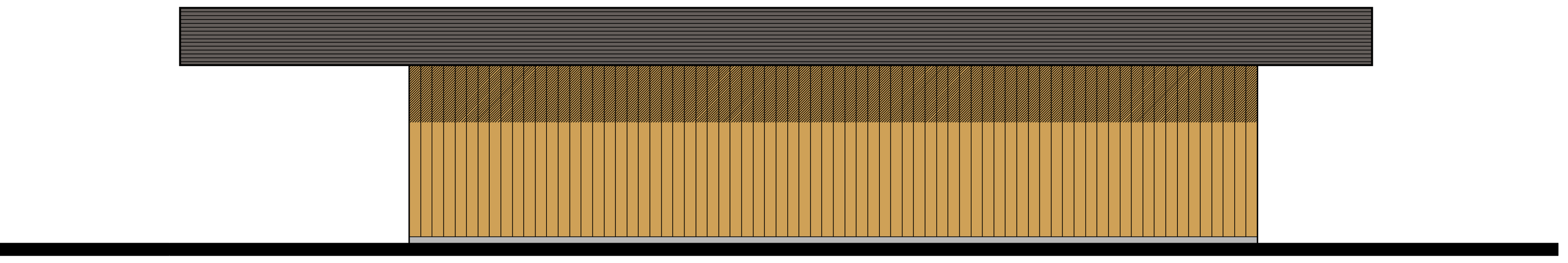
Noord- westgevel, linker zijaanzicht

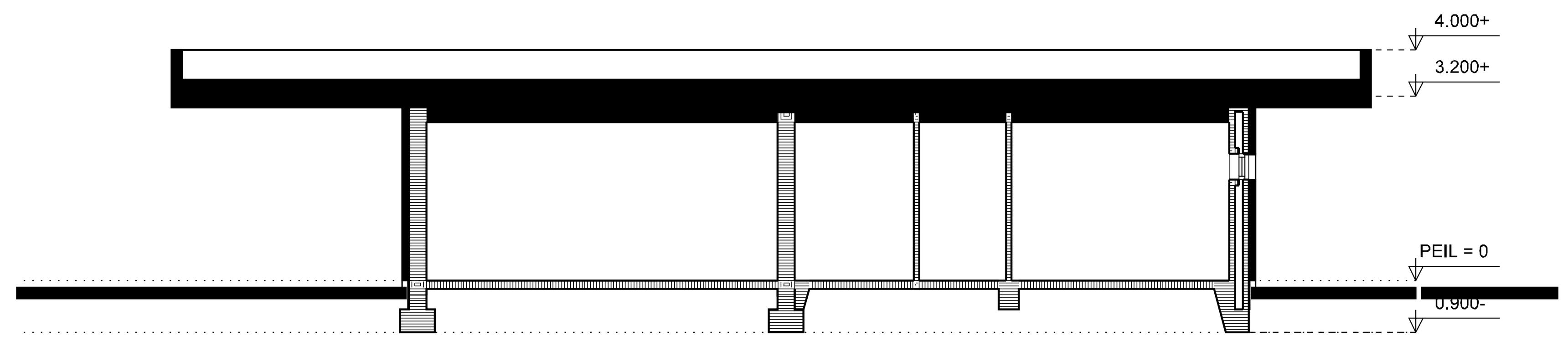
Noord- oostgevel, achteraanzicht

Zuid- westgevel, vooraanzicht

Zuid- oostgevel, rechter zijaanzicht

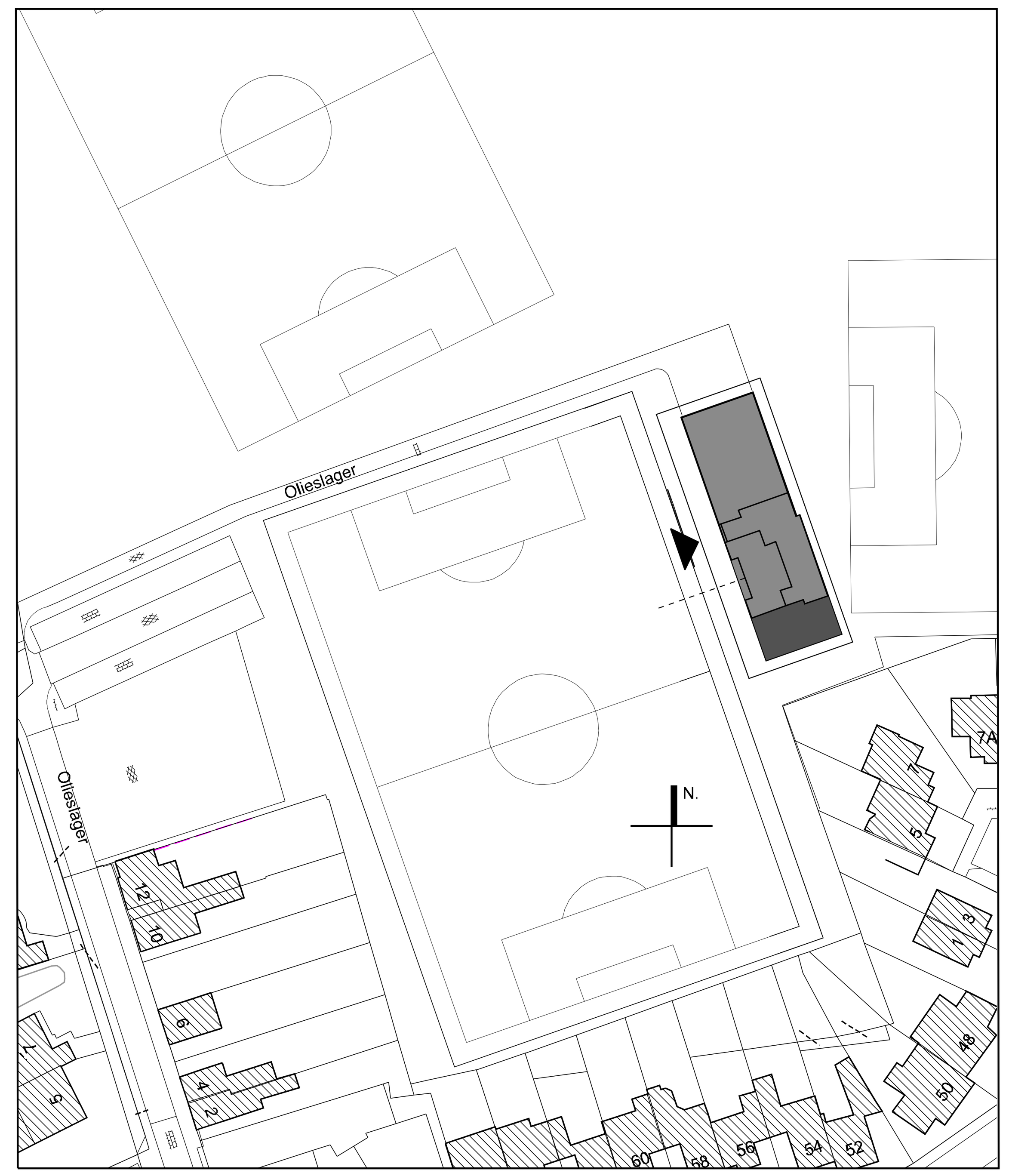

Doorsnede A-A

ALLE MATEN ZIJN IN HET WERK TE METEN EN CONTROLEREN!

Begane grond

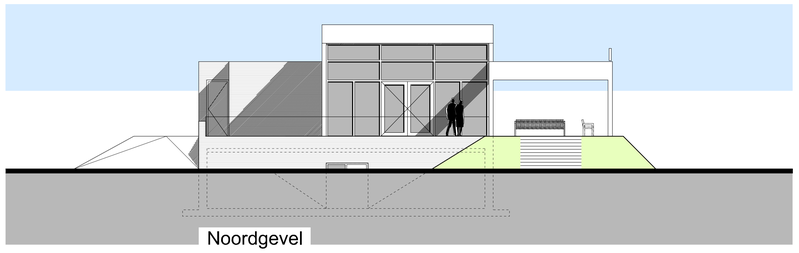

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

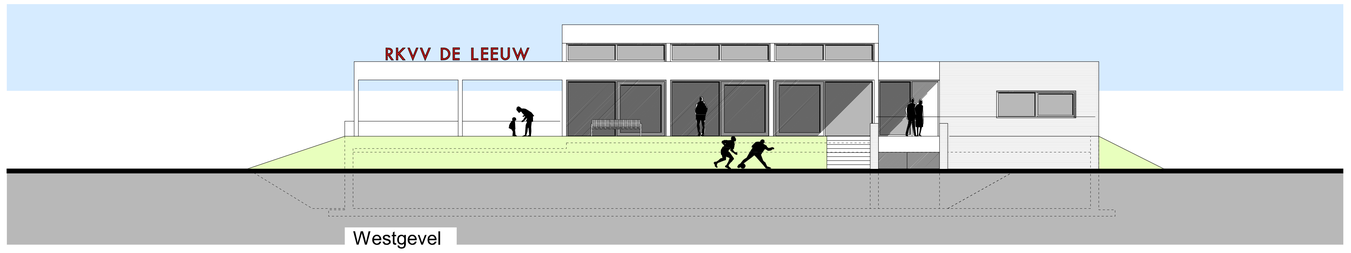
project	Accommodatie RKVV de Leeuw, Olieslager 16, 6444KL Brunssum
opdrachtgever	Gemeente Brunssum
onderdeel	Renovatie/verduurzamen en uitbreiden bestaand clubgebouw — schaal: 1:100
datum	15.09.21 — gewijzigd:

hermansvliegenarchitecten
Hoofdstraat 57 6333BG Schimmert tel.:0031(0)454040871 hermansvliegen.nl

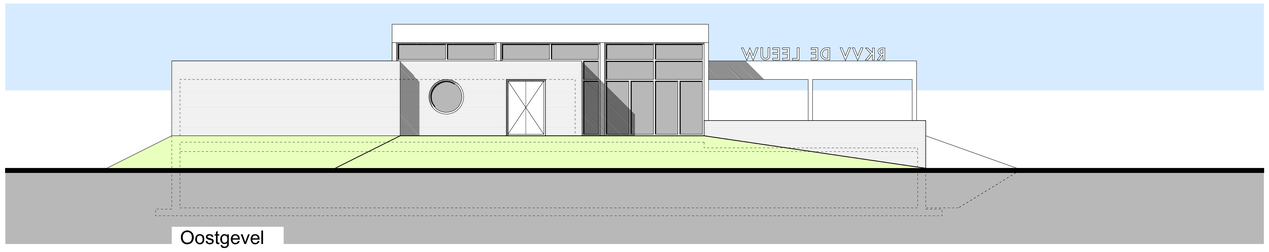
5921.Vo01

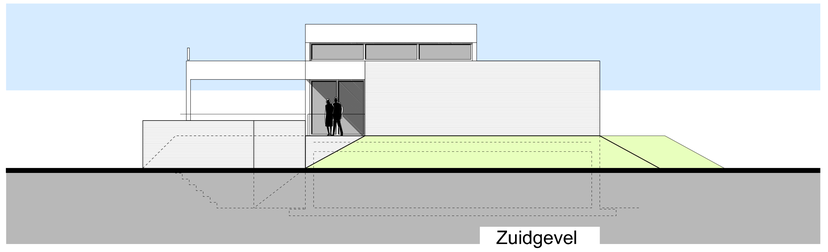
Noordgevel

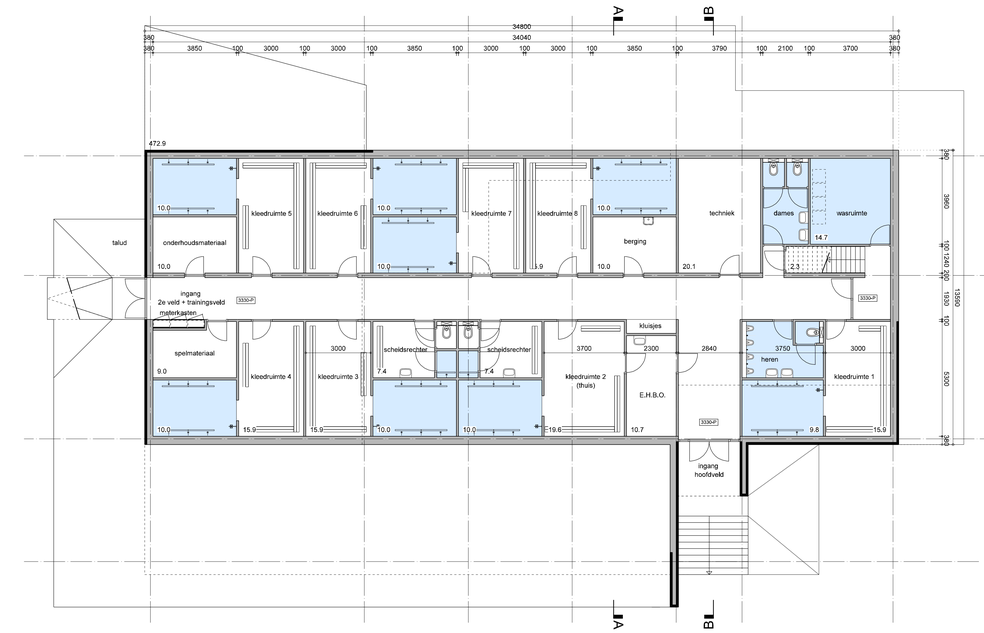
Westgevel

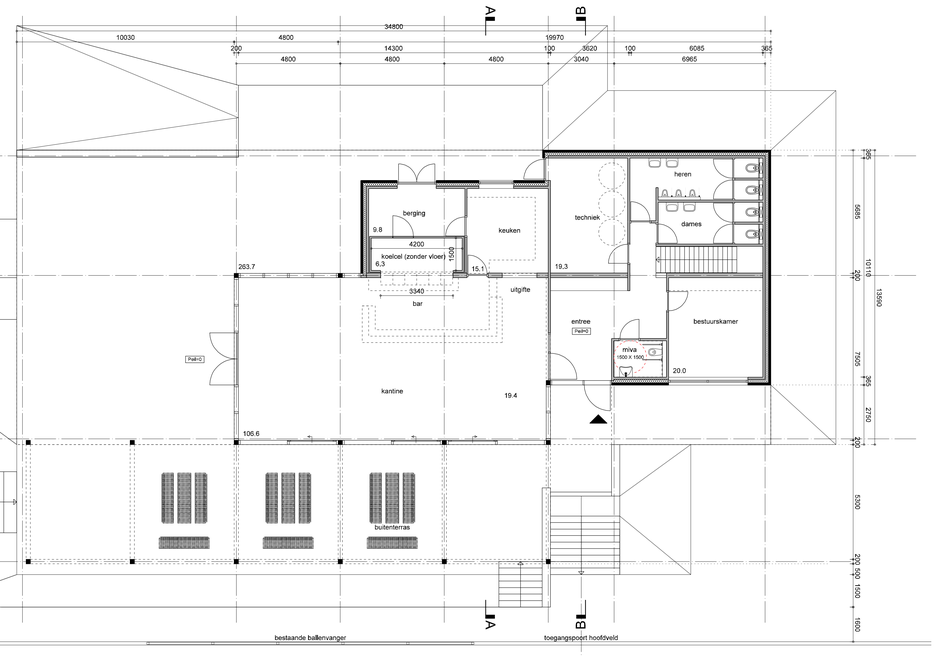
Oostgevel

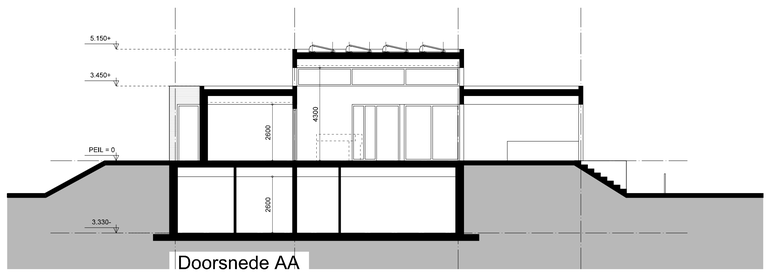
Zuidgevel

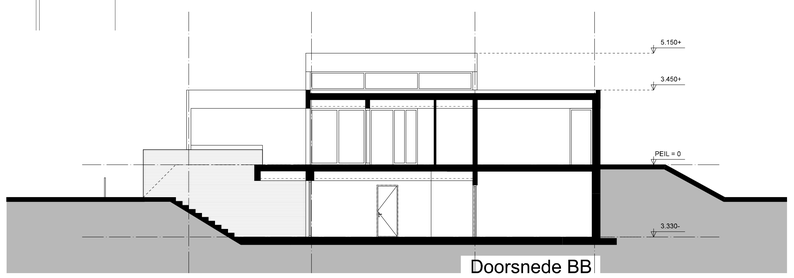
Souterain

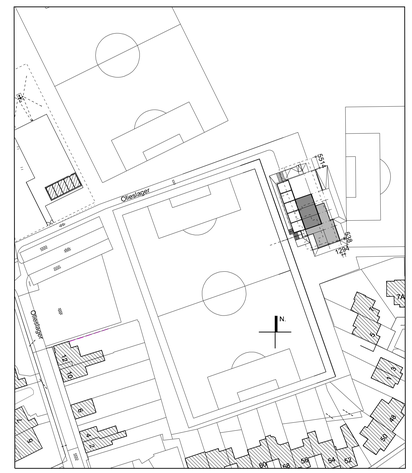
Begane grond

Doorsnede AA

Doorsnede BB

Situatie, schaal 1:1000, gemeente Brunssum, sectie D nr. 1748-1749-1750

project	Accommodatie RKVV de Leeuw Brunssum
opdrachtgever	Gemeente Brunssum
onderdeel	Voorlopig ontwerp — schaal : 1:100
datum	03.09.21 — gewijzigd :

hermansvliegenarchitecten
Hoofdstraat 57 6333BG Schimmert tel.:0031(0)454040871 hermansvliegen.nl

4721.Vo01

Behoeftebepaling RKVV De Leeuw

Datum: 24/03/2021
Relatienummer:

Gemeente: Gemeente Brunssum
Vestigingsplaats: Brunssum

Vrouwen

	Netto speeltijd	Bruto [1] speeltijd	Teams Zaterdag	Teams Zondag	Teams Doordeweeks
Senioren	90m	135m	0	**1**	0
Senioren (7 tegen 7, 20m)	20m	50m	0	0	0
Senioren (7 tegen 7, 40m)	40m	70m	0	0	0
O19	90m	135m	0	0	0
O17	80m	125m	0	0	0
O17 (8 tegen 8)	80m	125m	0	0	0
O15	70m	115m	**1**	0	0
O15 (8 tegen 8)	70m	115m	0	0	0
O13	60m	105m	0	0	0
O13 (8 tegen 8)	60m	105m	0	0	0
O12 (8 tegen 8)	60m	105m	0	0	0
O11 (8 tegen 8)	60m	105m	0	0	0
O10 (6 tegen 6)	50m	82m	0	0	0
O9 (6 tegen 6)	40m	72m	0	0	0
O7 (4 tegen 4)	40m	72m	0	0	0
O6 (2 tegen 2)	32m	62m	0	0	0
Senioren (45+)	20m	20m	0	0	0
Senioren (35+)	20m	20m	0	0	0
Veteranen	90m	135m	0	0	0

Mannen

	Netto speeltijd	Bruto [1] speeltijd	Teams Zaterdag	Teams Zondag	Teams Doordeweeks
Senioren	90m	135m	0	**5**	0
O19	90m	135m	**1**	0	0
O17	80m	125m	**2**	0	0
O16	80m	125m	0	0	0
O15	70m	115m	**3**	0	0
O14	70m	115m	0	0	0
O13	60m	105m	**2**	0	0
O13 (8 tegen 8)	60m	105m	0	0	0
O12 (8 tegen 8)	60m	105m	**1**	0	0
O11 (8 tegen 8)	60m	105m	**4**	0	0
O10 (6 tegen 6)	50m	82m	**2**	0	0
O9 (6 tegen 6)	40m	72m	**2**	0	0
O8 (6 tegen 6)	40m	72m	**1**	0	0
O7 (4 tegen 4)	40m	72m	**4**	0	0
O6 (2 tegen 2)	32m	62m	**3**	0	0
Senioren (45+)	20m	20m	0	0	0
Senioren (35+)	20m	20m	0	0	0
Veteranen	90m	135m	**1**	0	0

G-teams

	Netto speeltijd	Bruto [1] speeltijd	Teams Zaterdag	Teams Zondag	Teams Doordeweeks
Senioren	60m	105m	0	0	0
Junioren	50m	95m	0	0	0

1 **Bruto speeltijd** = netto speeltijd + pauze + wiseltijd (inloop/uitloop)

2 **Netto veldbezetting** = het netto aantal uur dat er effectief op thuisvelden gevoetbald wordt

Bruto veldbezetting = het aantal uur dat nodig is om alle thuiswedstrijden af te werken

In de berekening wordt ervan uitgegaan dat teams de helft van hun wedstrijden thuis spelen.

3 **Capaciteit wedstrijdveld**
Bruto speeltijd zaterdag is van 09:00 tot 16:30.
Bruto speeltijd zondag is van 10:00 tot 16:30.

4 **Benodigde wedstrijdvelden** = bruto veldbezetting / capaciteit wedstrijdveld.

De uitkomst wordt naar boven afgerond. Er wordt geen onderscheid gemaakt in gebruik hoofdveld en overige wedstrijdvelden.De hoogste uitkomst is bepalend voor het aantal benodigde wedstrijdvelden.

5 Rekening houdend met trainen eveneens op de woensdagmiddag

6 Hoogst aantal benodigde wedstrijdvelden x 2.

Let op: zie kwaliteitsnormen club- kleedgebouw voor aanvullende voorwaarden zoals grootte en teamlockers.

7 Op basis van een seizoen van 36 weken

Resultaten

Aantal teams

Zaterdag	27
Zondag	6
Doordeweeks	0
Totaal aantal teams [4]	**33**

Wedstrijdvelden zaterdag

Netto veldbezetting [2]	9.4 u
Bruto veldbezetting [3]	15.5 u
Capaciteit wedstrijdveld [3]	7.5 u
Benodigde velden [4]	2.1 / **3**

Wedstrijdvelden zondag

Netto veldbezetting [2]	4.5 u
Bruto veldbezetting [3]	6.8 u
Capaciteit wedstrijdveld [3]	6.5 u
Benodigde velden [4]	1 / **2**

Wedstrijdvelden doordeweeks

Netto veldbezetting [2]	0 u
Bruto veldbezetting [3]	0 u
Capaciteit wedstrijdveld [3]	4 u
Benodigde velden [4]	0 / **0**

Overige benodigdheden

Trainingsvelden (indicatie) [5]	1.5
Kleedkamers [6]	6

Netto veldbezetting

Per week	13.85 u
Per jaar [7]	498.6 u

Controle funderingen accommodatie VV De Leeuw.

Het huidige complex bestaat uit kleedruimten, kantine, keuken, bestuurskamer en diverse bergingen. Het gebouw is een verzameling van losse gebouwen en uitbreidingen die gedurende het bestaan van de voetbalclub tot één compact gebouw is samengevoegd.

Zowel de binnenmuren als het binnen- en buitenblad zijn opgetrokken in MBI stenen. In de gevels zijn verticale dilataties zichtbaar waaruit de diverse samengevoegde bouwdelen nog kunnen worden onderscheiden. Op deze overgangen zijn op aanwijzing van de gemeente gaten gegraven om de funderingsafmetingen, aanlegniveau 's en bouwkundige staat van de funderingen te kunnen beoordelen.

Alle funderingen bestaan uit betonnen strokenfunderingen. Het is niet bekend of er wapening in de beton is toegepast. Over het algemeen zijn alle funderingen voldoende diep aangezet waardoor deze als vorstvrij zijn te beschouwen.
De funderingsbreedte is meestal gelijk aan de spouwmuur. Op enkele posities steekt de fundering enkele centimeters uit voorbij de gevellijn.

In een proefgat (nabij de entree) is natte leem aangetroffen. Dit is ook de positie waar zich scheurvorming in het buitenblad aftekent. Een duidelijke verzakking tussen de verschillende bouwdelen onderling is echter niet waarneembaar. Het metselwerk is recentelijk gerepareerd.

Binnen in het gebouw is nauwelijks scheurvorming waargenomen in het binnenblad en de binnenwanden.

Gewichtsberekening:

Plat dak: 2,5*1,00 = 2,50 kN/m (2,50)
Gevel: 3,2*4,00 = 12,80 kN/m
Fundering: 0,3*0,6*25 = 4,5 kN/m
Totaal = 19,8 kN/m (2,50)

Qd = 1,2*19,8 + 1,5*2,50 = 27,5 kN/m

Maximale grondspanning = 27,5/0,3 = 91,7 kN/m2 (strookbreedte 300 mm)

Deze grondspanning zou voor een draagkrachtige ondergrond geen problemen hoeven op te leveren. Echter ter plaatse van de verweekte ondergrond zou deze grondspanning aan de hoge kant kunnen zijn.

Algemene indruk

De funderingen rondom het gebouw worden allemaal vrij constant belast (dus geen extreme puntlasten of wisselende lijnlasten). De belasting uit de het gebouw draagt rechtstreeks op de ondergrond zodat belastingspreiding niet noodzakelijk is. Hierdoor is het minder van belang dat funderingen daadwerkelijk zijn voorzien van een wapening.

De funderingen zijn weliswaar 'vrij zuinig' gemaakt qua afmetingen maar dit is goed te combineren met de geringe verticale belastingen die rusten op de funderingen.

De gebruikte MBI stenen staan erom bekend dat deze van voldoende dilataties moeten worden voorzien om scheurvorming tegen te gaan. Echter daar waar er voldoende aandacht lijkt te zijn geschonken aan het dilateren van de gevel is er toch nog (lichte) scheurvorming zichtbaar.

Tot slot verdiend het aanbeveling om te onderzoeken waarom de grond in een proefgat vrij nat is en in de andere gaten niet. Tijdens de rondgang was er niet de indruk dat dit werd veroorzaakt door een lekkende HWA of rioleringsbuis. Wel was er zichtbaar dat het afschot in de bestrating hier ter plaatse niet van de gevel af was gericht maar ernaartoe. Dit zou de oorzaak voor de vernatting kunnen zijn. Dat zou gemakkelijk kunnen worden aangepast.

Roger van Empel
08-12-20

Eindrapportage Energie Inventarisatie

VV De Leeuw

parkstad stadsregio limburg

Eindrapportage Energie Inventarisatie

VV De Leeuw

Opdrachtgever(s):	Stadsregio Parkstad Limburg Kloosterweg 1 6412 CN Heerlen
Projectleider/adviseur:	Dhr. A. Scheffer
Auteur(s)/adviseur(s):	Dhr. J. van Bree
	Dhr. H. van Bussel
Accommodatie:	VV De Leeuw Olieslager 2 6444 KL BRUNSSUM
Kader:	Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen
Datum inventarisatie:	vrijdag 2 augustus 2019
Datum rapportage:	Mei 2020
Kenmerk:	VGG-PSL.004-2

Disclaimer:
De informatie, die men ons voor dit onderzoek verstrekte, wordt vertrouwelijk behandeld.

- *Aan de samenstelling van dit rapport is de grootst mogelijke zorg besteed. Voor de analyse zijn wij echter afhankelijk van gegevens welke slechts ten dele door ons kunnen worden geverifieerd. Daarom dienen de gepresenteerde cijfers en besparingscijfers in eerste instantie te worden gezien als een goede indicatie.*
- *Alle adviezen zijn beschouwd als afzonderlijke items. Hierdoor is het niet mogelijk om alle besparingen in hun geheel te sommeren! Reden ligt in de onderlinge beïnvloeding van de diverse beschouwde items.*

Voorwoord

Begin 2019 is binnen Stadsregio Parkstad een (nader) onderzoek gestart naar de meest optimale en economisch verantwoordde manier om de gemeentelijke sportaccommodaties te verduurzamen.

Dit onderzoeksrapport is bedoeld om u inzicht te geven in de energiesituatie van uw pand. Het geeft een eerste **indicatie** van potentiele besparingen en opwekkingsmogelijkheden (veelal zonnepanelen). In ons advies geven we energiebesparingsmogelijkheden om zo te komen tot kostenverlaging, beperking van de milieubelasting en verdere verduurzaming.

In dit document worden besparingsmogelijkheden aangegeven in combinatie met terugverdientijden. Deze terugverdientijden zijn indicatief en situatie afhankelijk. In een aantal gevallen zal het noodzakelijk zijn onderdelen verder te onderzoeken, omdat er nu geen destructief onderzoek is verricht en alleen wat met het oog waarneembaar is. Echter biedt de thermografie daarentegen een goed beeld van de warmtelekken en is nu op basis hiervan een verantwoorde aanname gedaan en verder in de rapportage verwerkt. Tot slot worden een aantal maatregelen waaronder collectieve inkoop, monitoring, verlichting, gedrag/ bewustwording en energiezorg verder uitgewerkt.

De uitkomst van deze toetsingscriteria bepalen dus of het voor de gebruiker zinvol en haalbaar is om te verduurzamen of dat alleen aandacht geschonken moet worden aan de quick winsten.

Energie besparen houdt méér in dan het nemen van technische maatregelen. Een planmatige aanpak, waarbij het energieverbruik wordt geregistreerd en samen wordt geanalyseerd, zal een veel beter resultaat opleveren.

"Samen verantwoord verduurzamen"

De gemeente zal samen met u alle mogelijkheden bezien om op korte en wellicht lange termijn, besparingen te behalen. In goed onderling overleg zullen de verwachtingen over en weer worden vastgelegd, (financiële-)afspraken worden gemaakt en waarbij de gemeente verder zo goed mogelijk zal faciliteren.

Mede adviseur(s) : ENEPA

Huis voor de Sport Limburg

Samenvatting

Huidige Energiekosten & -verbruiken

Controle van uw energiefacturen- en contracten (gas en/of elektriciteit) geven het volgend overzicht:

Totale Energielasten[1]:	11.583,09
Totaal verbruik Elektriciteit:	27.202 kWh
Totaal opwekking Elektriciteit:	- kWh
Capaciteit Elektrameter:	3 x 80A
Totaal verbruik Aardgas:	5.158 m³
Capaciteit Gasmeter:	G16

Besparingsmogelijkheden

Op basis van het onderzoek kunnen diverse energiebesparingsmaatregelen worden genomen die in de tijd gezien worden terugverdiend.

Maatregel	Totale investering	Verwachte besparing / jaar	% Verwachte besparing / jaar
Collectieve inkoop:	Nihil	n.b.	n.b. %
Kort tot middellang (<5 jaar):	-	497	5,2%
Middellang (5 - 10 jaar):	4.500	474	5,0%
Lang (> 10 jaar):	52.255	4.334	45,3%
Totalen:	**56.755**	**5.305**	**55,5%**

Boven genoemde prijzen zijn in € en incl. BTW.

Energie Besparing Potentieel (EBP)

Naar aanleiding van alle geïnventariseerde gegevens over uw situatie in combinatie met alle fysieke gegevens behoort u op dit moment tot de navolgende categorie:

	EBP Score
VV De Leeuw	**Oranje**

Aanbevelingen

U behoort tot de categorie 'Oranje'. Wij bevelen de navolgende maatregelen aan:

- Invoeren Energiezorg
- Deelname Collectieve inkoop Energie
- Vervanging conventionele Verlichting
- Kleine bouwkundige aanpassingen
- Treffen van isolerende maatregelen i.c.m. MOP.

[1] Incl. BTW

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6
2. Huidige energiekosten & -verbruiken 7
2.1. Overzicht energiekosten gas en elektra: 7
2.2. CO2 productie en energieverbruik 7
2.3. Energieverdeling 7
2.3.1 Verdeling gebruiksfunctie elektriciteit 7
2.3.2 Verdeling gebruiksfunctie gas 7
3. Besparingsmogelijkheden 8
3.1. Maatregelen 8
3.1.1. Collectieve Inkoop 8
3.1.2. Bewustwording/energiezorg 9
3.1.3. Aansluitingen meters 9
3.1.4. Verlichting 9
3.1.5. Thermografische opnames (kleine bouwkundige aanpassingen) 9
3.1.6. MJOP 9
3.1.7. Isolatie 10
3.1.8. PV-installatie 10
3.2. Monitoring 10
3.3. CO2 en energie reductie 10
4. Conclusie 11
4.1 Energie Besparing Potentieel (EBP) 11
5. Advies 13
5.1. Korte- & lange termijn 13
5.2. Financiële situatie 13
Bijlage 1 Voorbeelden van monitoring 14
Bijlage 2 Thermografie 15
Bijlage 3 Energiezorg 16
Bijlage 4 NAW/Uitgangspunten 17

1. Inleiding

Het proces heeft zich gericht op zaken die op een redelijke korte termijn zichzelf weer terugverdienen en zaken die pas op langere termijn renderen. Elk gebouw/locatie is getoetst aan verschillende criteria. Hiervoor is een 'tool' (zogenaamde EBP) ontwikkeld. Met de tool kan op een snelle en correcte wijze alle criteria rondom het gebouw/locatie geanalyseerd worden en daardoor kan een goede afweging plaats vinden.
Als criteria kun je denken aan:

Beleid:	*Sport en Accommodatie*
Gebouw gebruiker:	*Grootte, Gebruik, Bezettingsgraad*
Gebouw constructie:	*Constructie, Techniek, Isolatie, Meer jaren Onderhoudsplanning*
Omgeving:	*Bomen, Grondgebruik, Schittering*
Middelen:	*Verhouding investering/rendementen, Subsidies.*
Vitaliteit:	*Bestaansrecht en commerciële overlevingskans verenigingen*
Technisch:	*Engineering bestaande installaties, gebouwdelen*
Financieel:	*Verdisconteerd in de vragenlijst vitaliteit*
Juridisch:	*Overeenkomsten*
Beheer:	Integratie tussen gebouwenbeheer (MOP) en duurzaamheidsmaatregelen

Wij hebben naar uw huidige energiehuishouding (energiefactuur/-contract) gekeken, hebben uw gebouw bezocht en (gebouw-) onderdelen nader bekeken, een inventariserend gesprek gevoerd en thermo grafische opnames gemaakt.

Alle gegevens zijn geanalyseerd en bestudeerd. Alle gegevens zijn samengesteld, getoetst en in de tool gezet. De mate van ´duurzaamheid´ is per onderdeel inzichtelijk gemaakt en daarnaast geeft het inzicht of het verstandig is om te investeren voor de lange termijn. Er wordt gebruik gemaakt van een zgn. knipperlicht principe. Rood is onverstandig, Groen is verstandig en Oranje is nader beraad/onderzoek nodig.

Helaas heeft u de vragenlijst met betrekking tot de vitaliteit niet ingevuld. Hierdoor is het niet mogelijk een onderbouwd advies te geven over verantwoorde investeringen voor de lange termijn. De maatregelen zijn echter wel inzichtelijk voor u gemaakt.

2. Huidige energiekosten & -verbruiken

2.1. Overzicht energiekosten gas en elektra:

Energiesoort	Leverings-kosten[2]	prijs / eenheid	Netwerk	EB	Verminderi ng EB	Toeslag Opslag
Elektriciteit Verbruik [kWh]	1.203,61	0,14	3.064,62	2.506,37		-
Aardgas [m^3]	1.528,06	0,56	503,12	1.302,09		82,01
Totaal / jaar	**2.731,67**		**3.567,74**	**3.808,46**	**-617,08**	**82,01**

Boven genoemde prijzen zijn in €, excl. BTW en per jaar

De huidige totale energielasten zijn € 9.572,80 (excl. BTW) en € 11.583,09 (incl. BTW)

Basisjaar Elektra: 1-1-17 / 1-1-18 1-1-17 / 1-1-18
Basisjaar Gas: 1-1-17 / 31-12-17

Capaciteit Elektrameter: 3 x 80A
Capaciteit Gasmeter: G16

2.2. CO_2 productie en energieverbruik

Overzicht hoeveelheid CO_2, GJ en TJ die u op dit moment produceert:

Energiesoort	SJV[3]	CO_2 [Ton]	GJ	TJ
Elektriciteit:	27.202	12,51	97,93	0,10
Aardgas:	5.158	9,28	163,25	0,16
Totaal per jaar:		**21,80**	**261,18**	**0,26**

2.3. Energieverdeling

2.3.1 Verdeling gebruiksfunctie elektriciteit

Gebruiksfunctie	Omvang[4]
Verlichting:	++++
Productkoeling:	+
Overige apparatuur:	+
Keukenapparatuur:	+
Verwarming:	0

2.3.2 Verdeling gebruiksfunctie gas

Gebruiksfunctie	**Omvang**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Warm water:	+++
Verwarming:	++

[2] Excl. Energiebelasting /Opslag Duurzame Energie. O.b.v. laatst ontvangen energiefactuur.
[3] SJV = Standaard Jaarverbruik.
[4] ++++ = zeer hoog; +++ = hoog; ++ = middel; + = laag; 0 = niet van toepassing. Op basis van waarneming.

3. Besparingsmogelijkheden

3.1. Maatregelen

Op basis van het onderzoek kunnen diverse energiebesparingsmaatregelen worden genomen die in de tijd gezien worden terugverdiend. De relevante energiebesparingsmaatregelen voor uw gebouw zijn als volgt:

Maatregel	Totale investering	Verwachte besparing / jaar	% Verwachte besparing / jaar
Zeer kort tot middellang (tot 5 jaar):			
Collectieve inkoop energie:	Nihil	n.b.	n.b.
Invoeren energiezorg:	Nihil	497	5,2%
Verkleinen Gas-aansluiting:	-	-	0,0%
Middellang (tot 10 jaar):			
Vervang conventionele verlichting:	2.000	203	2,1%
thermografie:	2.500	272	2,8%
MJOP:	-	-	0,0%
Lang (> 10 jaar):			
Vloerisolatie:	-	-	0,0%
Spouwmuurisolatie:	2.928	300	3,1%
Dakisolatie:	22.500	2.047	21,4%
Vervanging beglazing:	5.700	408	4,3%
Aanschaf PV-panelen:	21.127	1.580	16,5%
Totaal:	**56.755**	**5.305**	**55,5%**

Boven genoemde prijzen zijn in €, incl. BTW.

3.1.1. Collectieve Inkoop

Omdat de nog in ons bezit zijnde gegevens van 2017 dateren is geen goed vergelijk mogelijk. Geadviseerd wordt om de meest recente jaaroverzichten voor te leggen en deze te vergelijken met een meest actuele offerte. Naar verwachting zal de nieuwe offerte met betrekking tot de energieprijzen lager zijn dan uw huidige energieleverancier(s) gas en elektra.

- Nieuwe offerte aanvragen op basis van de laatste jaaroverzichten Gas en Elektra. Naar verwachting zal dit een potentiël voordeel bieden.

3.1.2. Bewustwording/energiezorg

Separaat is het mogelijk een audit te verrichtten omtrent 'het gebruik' van het gebouw. Tijdens dit onderzoek wordt tevens inzicht gegeven hoe het gedrag van de leden positief beïnvloed kan worden en waarmee u verder zelf aan de slag kan gaan.

Daarnaast heeft er een factuurcontrole plaatsgevonden waarmee inzicht is verkregen in mogelijke fouten van onder andere de toegepaste tarieven, de meetgegevens, de verrekening van vastrechtposten en belastingen.

Aanbeveling:
- Voer overige energiezorg maatregelen in binnen uw organisatie. Zie **bijlage 3**.

3.1.3. Aansluitingen meters

Er dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar uw gas-aansluiting door Enepa. Getoetst wordt of de hoeveelheid gas die nodig is op piekmomenten in verhouding staat met de grootte van uw gasmeter.

Aanbeveling:
- Uitvoeren nader onderzoek want vooralsnog wordt aangenomen dat de bestaande capaciteit van de gasmeter te groot is. Daarnaast is het aanbevelingswaardig de bestaande Gas-meter te vervangen door een slimme meter. De electriciteitsmeter is reeds een slimme meter.

3.1.4. Verlichting

Er heeft een inventarisatie plaats gevonden naar de bestaande binnen verlichting. Als uitgangspunt is aangehouden de bestaande armaturen inclusief lampen te vervangen door LED-verlichting/armatuur.

Aanbeveling:
- Nader concretisering lichtplan (lichtsterkte, lichtkleur, lichtschakeling). Dit levert over het algemeen een aanvullende besparing op.

3.1.5. Thermografische opnames (kleine bouwkundige aanpassingen)

Naast de inventarisatie binnen en van uw gebouw zijn ook thermo grafische opnames gemaakt. Deze opnames geven een beeld van mogelijke warmtelekken. Warmteverlies van binnen naar buien. De opnames voor uw locatie zijn opgenomen in **bijlage 2**.

Aandachtspunten:
- Aansluiting gevel / maaiveld
- Ramen en deuren
- (niet) Destructief onderzoek spouw gedeelte gebouw.

De aandachtspunten zijn vertaald naar eenheden (m, m², m³), vermenigvuldigd met eenheidsprijzen (€/m), welke resulteert in een investeringsbedrag.

3.1.6. MJOP

Op het moment van schrijven is geen inzicht in mogelijke budgetten met betrekking tot het onderhoud van het gebouw. Tevens is geen inzicht of men beschikt over een Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP)

Aanbeveling:
- Opstellen MJOP
- Duurzaamheidsmaatregelen intergraal afstemmen MJOP

3.1.7. Isolatie

Naar aanleiding van de inventarisatie, al dan niet gebruik makend van een bouwtekening en de thermo grafische opnames, is er gerekend met de eenheden, zoals weergegeven in het financieel overzicht.

Aanbeveling:
- Glas
- Dak alleen i.c.m. MOP
- Gevel

3.1.8. PV-installatie

Voor het bepalen van het aantal zonnepanelen is uitsluitend gekeken naar het elektraverbruik in 'overdagsituatie' (daglicht).

In de facturen wordt aangegeven c.q. uitgegaan van Hoog/Normaal tarief (7:00 tot 21:00uur) of van een Enkeltarief (24uur). Vanwege het aantal uren, verspreid over het jaar, dat wij beschikken over daglicht is de benodigde hoeveelheid energie vermenigvuldigd met respectievelijk een factor 0,78 of 0,45. Die uiteindelijke hoeveelheid KWh/jaar is dus maatgevend.

Op deze manier creëer je zoveel mogelijk een situatie waarbij je 1:1 opwekt en verbruikt en dus geen tot zo min mogelijk sprake is van over dimensionering. Dit alles in relatie met de ongewisheid rondom een continuering van de salderingsregeling en het ontbreken van een mogelijkheid voor het opslaan van energie. Bovendien de verhouding gas- en elektra verbruik van uw rekening bepaalt de prioriteit aan het verminderen van het Gasverbruik.

3.2. Monitoring

Binnen uw pand kan nog een slimme Gasmeter geplaatst en gekoppeld worden aan een monitoringssysteem.

Aanbeveling:
- Na het plaatsen van een slimme meter is het mogelijk om maandelijks een uitdraai te maken waarmee inzicht wordt verkregen van verbruiken en pieken, zoals in **bijlage 1** van dit rapport wordt weergegeven.
- De verbruiksgegevens zijn inzichtelijk te maken als dashboard in uw kantine (een voorbeeld hiervan is eveneens opgenomen in **bijlage 1**).

3.3. CO_2 en energie reductie

Overzicht hoeveelheid CO_2, GJ en TJ die u kunt reduceren bij het nemen van alle maatregelen:

Energiesoort	kWh/m³	CO_2 [Ton]	GJ	TJ
Elektriciteit:	15.111	6,95	54,40	0,05
Aardgas:	5.746	10,34	181,85	0,18
Totaal per jaar:		**17,29**	**236,25**	**0,24**

4. Conclusie

4.1 Energie Besparing Potentieel (EBP)

De duurzaamheidstool EBP geeft inzicht in de mate van verduurzaming van het gebouw en/of opwekking. Een aantal criteria liggen hieraan ten grondslag en worden weergegeven in een dashboard. De EBP-score bepaalt of het verantwoord is om uitsluitend maatregelen te nemen voor de korte termijn of ook voor de lange termijn. Het is een momentopname en in gezamenlijkheid kan gezocht worden naar een oplossing voor de knelpunten.
Vanwege ontbrekende parameters (3 van de 5) is de EBP slechts gebaseerd op enkele parameters.

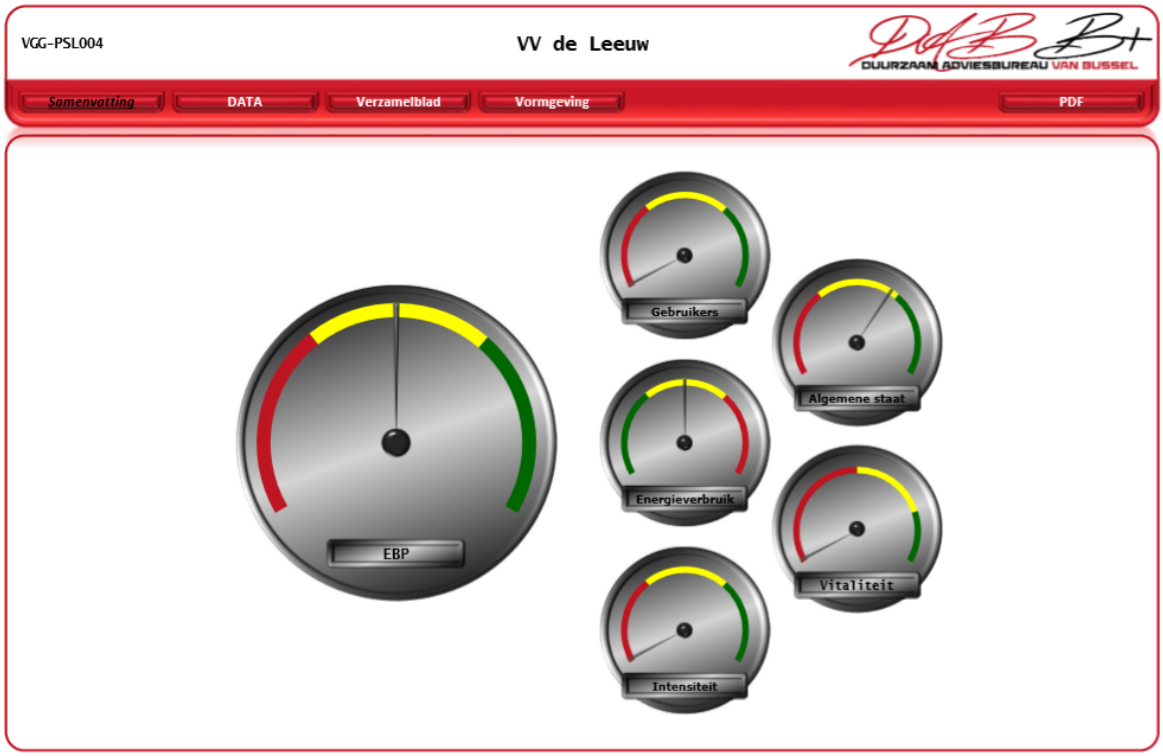
Deze oplossingen kunnen beleidsmatig of heel concreet zijn.

Toelichting EBP-score:
Rood = *Geen potentieel ➔ alleen Quick Wins*
Oranje = *Matig tot hoog potentieel op haalbaarheid/winst ➔ Nader onderzoek/acties zijn vereist*
Groen = *Zeer hoog potentieel*

Resultaat EBP score

	EBP Score
VV De Leeuw	**Oranje**

Dashboard:

Toelichting op het dashboard:

- Gebruikers: Percentage gebruikers op het totaal aantal leden.
- Energieverbruik/Bruto Vloer Oppervlak.
- Algemene staat van het gebouw [%]: resultaat van het onderzoek elementenoverzicht.
- Intensiteit [%]: Aandeel werkelijke uren van de werkbare uren.
- Vitaliteit [%]: *In bijna alle wijken en dorpen in Limburg is het aan de orde: bevolkingskrimp, ontgroening en vergrijzing. Middels een instrument Dr. Krimp (ontwikkeld door het Huis van de Sport) kan worden bepaald of een gebouw/vereniging vitaal is en daarmee toekomst bestendig.*

5. Advies

5.1. Korte- & lange termijn

U behoort weliswaar tot de categorie '**Oranje**' echter gezien de functie van uw organisatie in relatie met uw gebouw bevelen wij de navolgende maatregelen aan:

Voor **korte termijn** de volgende maatregelen kansen:

- Invoeren Energiezorg
- Deelname Collectieve inkoop Energie
- Vervanging conventionele Verlichting
- Kleine bouwkundige aanpassingen.
- Nadere onderzoeken: capaciteit Gas-meter, niet destructief onderzoek spouw.
- Alsnog opgave vitaliteit
- Treffen van isolerende maatregelen i.r.m. MOP

Overige aandachtspunten in het onderzoek (o.a. zonneboiler) zijn in het project aan de orde geweest echter worden niet als aanbeveling opgenomen. Deze worden meegenomen bij natuurlijk vervangingsmoment.

De maatregelen voor de **'lange termijn'** vooralsnog niet uitvoeren pas nadat de resultaten uit het vitaliteitsonderzoek positief uitvallen.

5.2. Financiële situatie

In een volgende fase zullen we in overleg treden met u en bezien welke financiële mogelijkheden er zijn om de uitvoering van de energiebesparingsmogelijkheden mogelijk te maken. Eventuele subsidiegelden zullen we hierin betrekken.

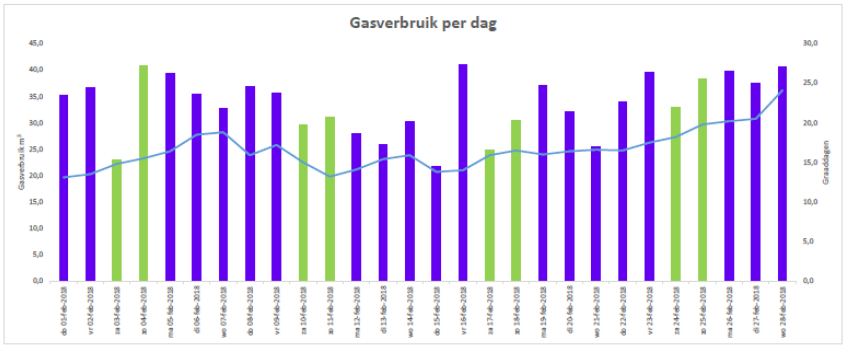
Bijlage 1 Enkele *'voorbeelden'* van monitoring

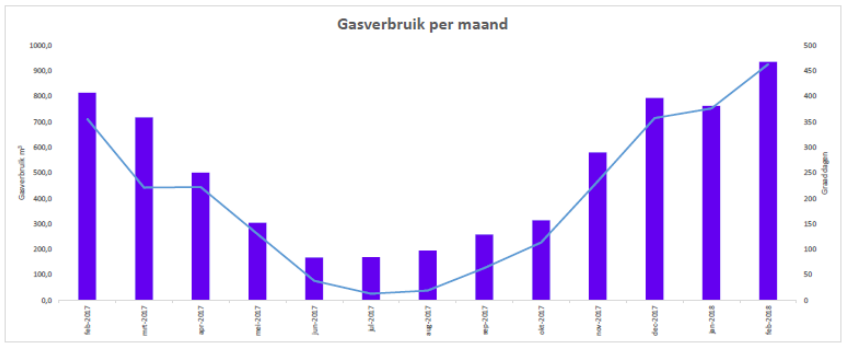
Gasgebruik februari 2018

Op de Vijf Bunder 2	2017	2018
Maand Gasverbruik m^3	815,0	935,5
Hoogste uurverbruik m^3	5,040	5,080
Piek tijd	4-feb-17 15:00	16-2-2018 22:00
Graaddagen	356,2	463,3

Dag	Gas-verbruik per dag	Graaddagen
do 01-feb-2018	35,2	13,1
vr 02-feb-2018	36,7	13,5
za 03-feb-2018	22,9	14,8
zo 04-feb-2018	40,8	15,5
ma 05-feb-2018	39,4	16,4
di 06-feb-2018	35,3	18,5
wo 07-feb-2018	32,6	18,8
do 08-feb-2018	36,8	15,9
vr 09-feb-2018	35,6	17,2
za 10-feb-2018	29,6	15,0
zo 11-feb-2018	31,0	13,2
ma 12-feb-2018	27,9	14,1
di 13-feb-2018	25,9	15,4
wo 14-feb-2018	30,3	15,9
do 15-feb-2018	21,8	13,8
vr 16-feb-2018	40,9	14,0
za 17-feb-2018	24,8	15,9
zo 18-feb-2018	30,5	16,5
ma 19-feb-2018	37,2	16,0
di 20-feb-2018	32,0	16,4
wo 21-feb-2018	25,6	16,6
do 22-feb-2018	33,9	16,5
vr 23-feb-2018	39,6	17,5
za 24-feb-2018	33,0	18,2
zo 25-feb-2018	38,3	19,8
ma 26-feb-2018	39,8	20,2
di 27-feb-2018	37,5	20,5
wo 28-feb-2018	40,6	24,1
	0,0	0,0
	0,0	0,0
	0,0	0,0
	935,5	463,3

Maand	Gas-verbruik per maand	Graaddagen
feb-2018	935,5	463
jan-2018	763,3	377
dec-2017	794,9	358
nov-2017	580,4	234
okt-2017	314,7	114
sep-2017	257,8	64
aug-2017	195,6	19
jul-2017	169,2	13
jun-2017	168,1	38
mei-2017	304,3	130
apr-2017	501,7	222
mrt-2017	718,1	221
feb-2017	815,0	356
	6518,5	2609

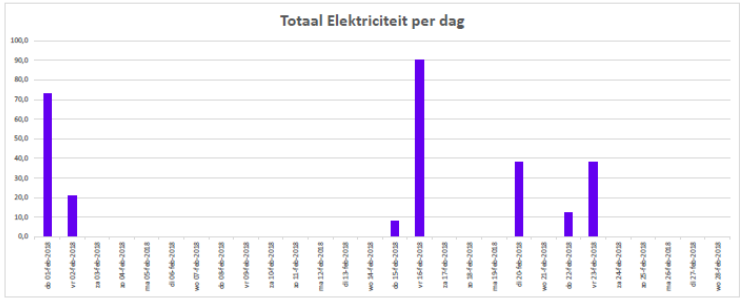

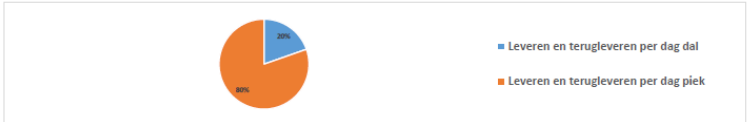
Elektriciteitsgebruik februari 2018

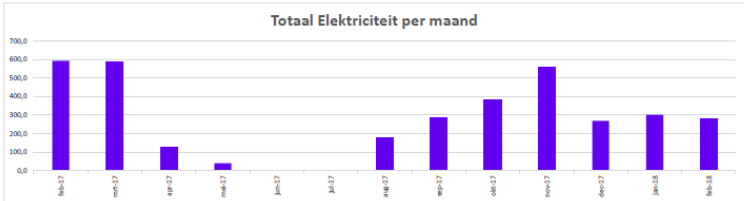
	2017	2018
Totaal E-verbruik	593	280
Hoogste kwartierverbruik	6,299	6,478
Piek tijd	22-feb-17 19:30	1-feb-18 19:00
Laagste kwartierverbruik	0,000	0,000

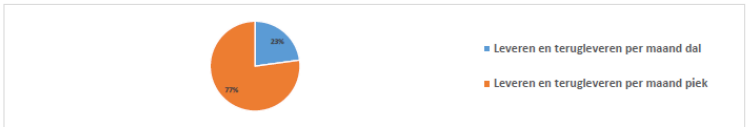
	Inkoop dal	Inkoop piek	Terugleveren dal	Terugleveren piek	Totaal Elektriciteit dag
do 01-feb-2018	18,0	55,0	0,0	0,0	73,0
vr 02-feb-2018	0,0	21,0	0,0	0,0	21,0
za 03-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zo 04-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ma 05-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
di 06-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wo 07-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
do 08-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
vr 09-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
za 10-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zo 11-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ma 12-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
di 13-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wo 14-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
do 15-feb-2018	0,0	8,0	0,0	0,0	8,0
vr 16-feb-2018	26,0	64,0	0,0	0,0	90,0
za 17-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zo 18-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ma 19-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
di 20-feb-2018	8,0	30,0	0,0	0,0	38,0
wo 21-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
do 22-feb-2018	0,0	12,0	0,0	0,0	12,0
vr 23-feb-2018	3,0	35,0	0,0	0,0	38,0
za 24-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zo 25-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ma 26-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
di 27-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wo 28-feb-2018	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	55,0	225,0	0,0	0,0	280,0

Maand	Inkoop dal	Inkoop piek	Terugleveren dal	Terugleveren piek	Totaal Elektriciteit maand
feb-2018	55,0	225,0	0,0	0,0	280,0
jan-2018	62,0	240,0	0,0	0,0	302,0
dec-2017	93,0	176,0	0,0	0,0	269,0
nov-2017	112,0	446,0	0,0	0,0	558,0
okt-2017	50,0	331,0	0,0	0,0	381,0
sep-2017	70,0	217,0	0,0	0,0	287,0
aug-2017	107,0	71,0	0,0	0,0	178,0
jul-2017	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
jun-2017	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
mei-2017	26,0	14,0	0,0	0,0	40,0
apr-2017	47,0	78,0	0,0	0,0	125,0
mrt-2017	97,0	490,0	0,0	0,0	587,0
feb-2017	103,0	490,0	0,0	0,0	593,0
	823,0	2.778,0	0,0	0,0	3.601,0

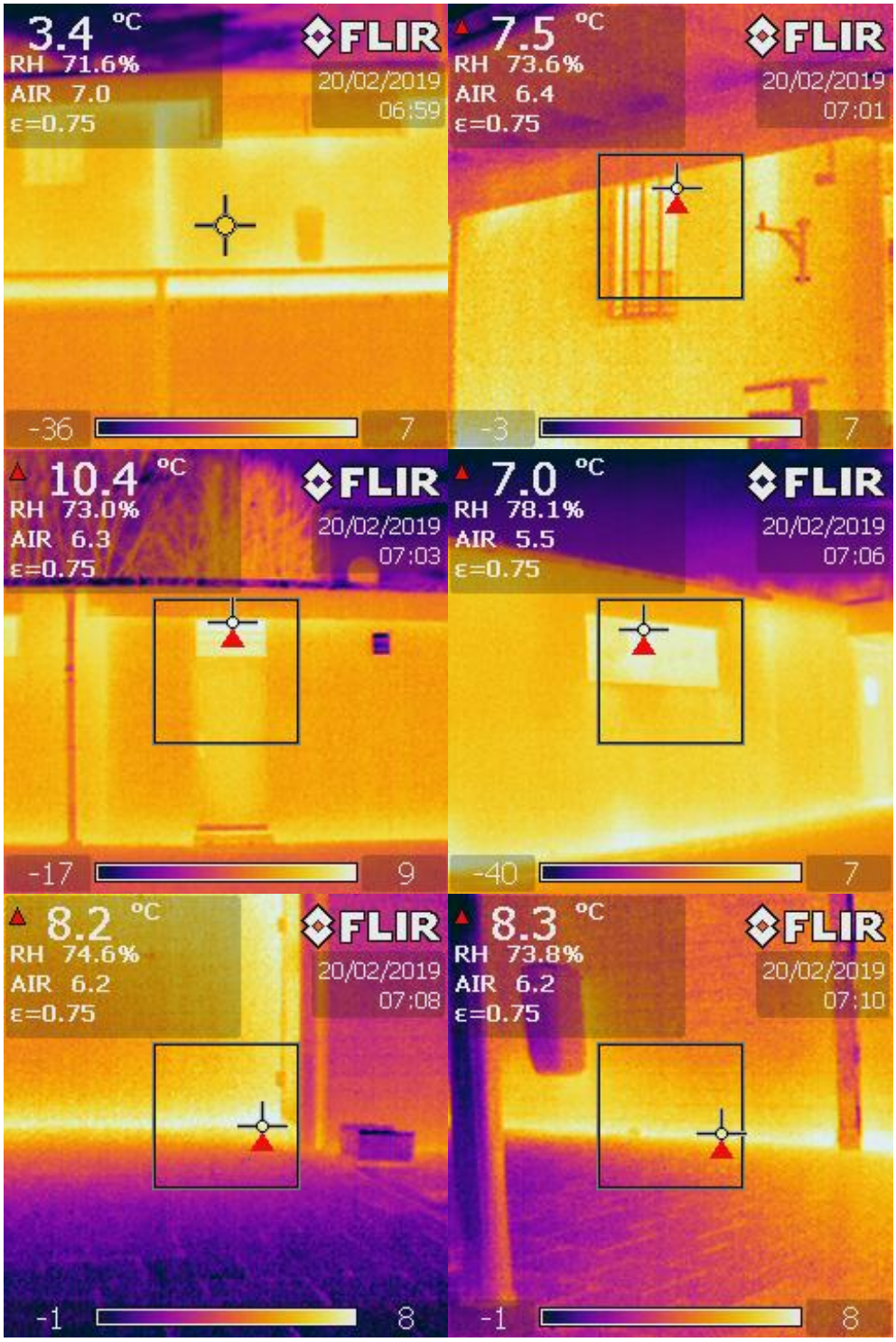

Bijlage 2 Thermografie beelden

Bijlage 3 Energiezorg

Energiezorg is binnen veel gebouwen/gebruikers nog een aandachtspunt. Middels energiezorg kan op een structurele en economisch verantwoorde wijze uitvoering worden gegeven aan organisatorische, technische en gedragsmaatregelen om het gebruik van energie te minimaliseren. **Structurele aandacht voor energie én continue verbetering helpen energiedoelstellingen te realiseren.** Bij **energiezorg** kan o.a. worden gedacht aan de volgende maatregelen:

- **Het verbeteren van de energiemonitoring.** Registreren en beoordelen van de energieverbruiken op week-, maand en jaarbasis geeft meer inzicht in de verbruiken en legt daarmee de basis aan de verhoging van de energiebewustwording. Het installeren van een slimme meter kan daarbij ondersteunen.
- **Factuurcontrole.** Veel energiefacturen blijken fouten te bevatten. Energie factuurcontrole geeft inzicht in fouten van onder andere de toegepaste tarieven, de meetgegevens, de verrekening van vastrechtposten en belastingen. Analyse maakt het mogelijk fouten met terugwerkende kracht te herstellen.
- Formuleer jaarlijks reductiedoelstellingen en leg taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vast
- Zet het **thema "energie" als vast agendapunt op de (bestuurs)vergaderingen** en schenk systematisch aandacht aan o.a. milieu en/of energie.
- Maak bij voorkeur één persoon binnen het gebouw **verantwoordelijk voor energiebeheer/-coordinatie.**
- **Verhoog de energiebewustwording** binnen de organisatie bij personeel, leden en vrijwilligers (middels o.a. voorlichting).
- **Stel als hulpmiddel een werkvoorschrift/checklijst op waar medewerkers/vrijwilligers zich aan dienen te houden** (o.a. ventilatie op piekmomenten, bewustwording/gedrag).
- Gebruik/optimaliseer de programma regeling van de temperatuur. Verlaag daarbij, bijvoorbeeld buiten werktijden, de binnentemperatuur zoveel mogelijk.
- Laat deuren en poorten niet onnodig open staan. Dit om warmteverlies te voorkomen.
- Schakel apparaten buiten gebruik- en openingstijden uit. Laat apparaten niet op stand-by staan.
- Verbeter tochtnaden of breng kierdichting aan. Veel warmte verdwijnt via spleten en kieren bij buitendeuren, openslaande ramen en doorvoeringenvan leidingen naar buiten.
- Schakel apparatuur, licht, verwarming, etc. volledig uit. Gebruik waar nodig een tijdschakelaar.
- **Schakel koelcellen, koelkasten, frisdrank-, koffie- en andere automaten, koeling tapinstallaties uit gedurende (langere) periodes welke deze niet in gebruik is.** Vaak worden tijdschakelaars van verlichting, ventilatoren, ruimtekoeling en centrale verwarming één keer ingesteld. Daarna wordt er niet meer naar gekeken. Controleer daarom de instellingen af en toe (zomer/winter). Schakel apparatuur die (niet frequent) wordt gebruikt uit. Zorg voor een optimale planning en let er vooral op dat de apparatuur niet te lang aanstaat. (navraag bij uw leverancier).
- Neem de hoeveelheid energie opgewekt via de **zonnepanelen** ook mee in de **energie-monitoring.**
- **Servers en airco's** hebben een groot aandeel in het energieverbruik. Middels wijzigingen in serverinstellingen. (in overleg met de leverancier) kan er een behoorlijke hoeveelheid energie worden bespaard.

Bijlage 4 NAW/Uitgangspunten

Opname VGG - PSL

GEGEVENS LOCATIE			
Project code	VGG-PSL04	Opname datum & tijd	02-08-2019
Complex naam	VV De Leeuw	Opnames Thermografie	20-02-2019
Straatnaam	Olieslager	Huisnummer & Toevoeging	20
Postcode	6444 KL	Plaats	Brunssum
Gemeente	Brunssum		
Aanspreekpartner locatie	Dick Bosch	[Mobiel]telefoonnummer	
E-mail adres complex		E-mail adres aanspreekpartner	dickbosch@gmail.com
Aanspreekpartner opdrachtgever	Huub Quadvlieg	[Mobiel]telefoonnummer	+31620957721
E-mail adres opdrachtgever	huub.quadvlieg@brunssum.nl	E-mail adres aanspreekpartner	
BAG GEGEVENS			
BAG Bouwjaar	1975	BAG Oppervlakte [m²]	512
BAG Gebruikersdoel	Sportfunctie	BAG Pand ID	0899100000260593
THERMOGRAFIE & OPPERVLAKTES			
Thermografie opnames	Ja	Windrichting Voorgevel	West
Oppervlakte BRUTO gevels [m²]	281	Oppervlakte NETTO gevelelementen [m²]	98
Oppervlakte NETTO gevels [m²]	183	Oppervlakte vloer grenzend aan onverwarmd [m²]	0
Oppervlakte NETTO dak [m²]	625	Oppervlakte NETTO vloer [m²]	625
INSTALLATIE GEGEVENS			
Installatie foto's CV	Ja	Installatie foto's Warmtapwater	Ja
Installatie foto's Verlichting	Ja	Installatie foto's Ventilatie	Niet aanwezig
Installatie foto's PV	Niet aanwezig	Installatie foto's Electr. & Gas meter	Ja
Keukeninstallatie foto's	Ja	Radiatorfolie	Niet aanwezig
Perslucht aanwezig	Nee	Leidingisolatie aanwezig	Ja
Warmtapwater	Elecrische boiler	Koeling aanwezig	Niet aanwezig
Datum laatste onderhoud installatie		Automatische programma instelling CV	Niet bekend
VERBRUIKSGEGEVENS			
Jaarverbruik electra kW		Jaarverbruik gas [m3]	
Slimme meter Electriciteit	Ja	Slimme meter Gas	Nee
Reeds Ver-LED vermogen Watt ca.	1420	Type gasmeter	G16
Nog niet Ver-LED Vermogen Watt ca.	2282		
PV-Panelen	Niet aanwezig		
BIJZONDERHEDEN / OPMERKINGEN:			
Gevel elementen : 38 m2 Enkelglas, 25 m2 HR++, 12 m2 IG, 1 m2 Paneel, 22 m2 Deur waarvan 2m2 HR++ Deurbeglazing			
Deuren zijn NIET geïsoleerd			
Er zijn ca 50 stuks 360 graden opnames gemaakt, ca 30 Foto's in 2D en ca 35 stuks Thermografie.			

Registratienummer	Datum registratie	Geldig tot	Status
400139420	16-04-2021	15-04-2031	Definitief

Dit gebouw heeft energielabel D

Isolatie

Gevels		+/-	+	++
Gevelpanelen		+/-	+	++
Daken		+/-	+	++
Vloeren		+/-	+	++
Ramen			+	++
Buitendeuren	-	+/-	+	++

Installaties

	Hoofdsysteem	Verbetering aanbevolen?
Verwarming	HR-107 ketel	nee **ja**
Warm water	Overig warm water toestel	**nee** ja
Ventilatie	Natuurlijke toevoer met mechanische afzuiging	nee **ja**
Koeling	Geen koeling	**nee** ja
Verlichting	3,0 W/m² gemiddeld geïnstalleerd vermogen	**nee** ja
Zonnepanelen	Niet aanwezig	nee **ja**

Dit gebouw wordt verwarmd via een aardgasaansluiting

Aandeel hernieuwbare energie 0,0 %

Over dit gebouw

Adres
Olieslager 20
6444KL Brunssum
BAG-ID: 0899010000291096

Bouwjaar
1975

Compactheid
2,05

Gebruiksoppervlakte
514 m²

Detailaanduiding

Gebruiksfuncties
89,4% Bijeenkomst
10,6% Kantoor

Opnamedetails

Naam
Henri Dijcks

Certificaathouder
Bremen Bouwadviseurs bv

Inschrijfnummer
K64056

KvK-nummer
14043332

Soort opname
Basisopname

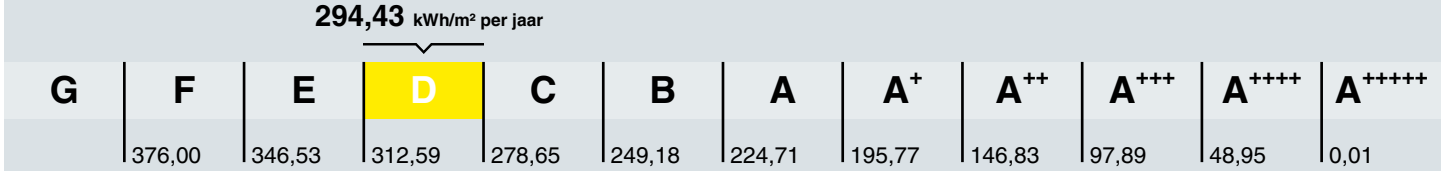
Certificerende instelling
Kiwa N.V.

Examennummer
50338

Toelichting bij dit energielabel

Voor dit gebouw is het energielabel bepaald. Dit label geeft aan hoe energiezuinig uw woning is. Hierbij is gekeken naar de isolatie van het gebouw en de installaties voor verwarming, koeling, warm water, ventilatie, bevochtiging en verlichting.

Hoe minder fossiele energie uw gebouw gebruikt, hoe beter uw energielabel. Hierbij is G het slechtste energielabel en A^{+++++} het beste energielabel. Fossiele energie komt van kolen, olie en aardgas. Dit gebouw gebruikt 294,43 kWh/m² fossiele energie per jaar. Dit komt overeen met 55,99 kg CO_2/m² per jaar. De hoeveelheid fossiele energie die dit gebouw gebruikt, hangt af van de isolatie, de aanwezige installaties en de compactheid van het gebouw. Hoe compacter een gebouw is, des te lager is de waarde voor de compactheid. Een compact gebouw heeft relatief weinig buitenmuren en verliest daardoor minder energie. Het gebruik van hernieuwbare energie – denk aan zonnepanelen, zonneboilers en warmtepompen – vermindert ook de fossiele energie die u nodig hebt. Isolatie en hernieuwbare energie zijn nodig voor de transformatie naar een duurzame gebouwde omgeving tot 2050. Heeft u nog een aardgasaansluiting voor verwarming van uw gebouw, dan moet u zich voorbereiden op deze overgang. Op dit energielabel vindt u adviezen hoe u dit kunt doen.

Hoe is het energielabel berekend? Hierbij is uitgegaan van een gemiddeld gebruik en het gemiddelde Nederlandse klimaat.
Het energiegebruik voor apparatuur – zoals computers en procesinstallaties – is niet meegenomen in de berekening. Dit omdat het energielabel alleen gaat over hoe energiezuinig het gebouw zelf is. Daarom is het energiegebruik op uw energielabel niet hetzelfde als het elektriciteitsverbruik op uw energierekening.

Aandeel hernieuwbare energie	Het aandeel hernieuwbare energie van dit gebouw is 0,0%. Hernieuwbare energie is afkomstig uit zon, biomassa, buitenlucht en bodem. Zonnepanelen, zonneboilers, warmtepompen en biomassaketels vergroten het aandeel hernieuwbare energie.
Energiebehoefte	De energiebehoefte is de hoeveelheid energie uw gebouw nodig heeft om te verwarmen en koelen. Hierbij wordt uitgegaan van een standaard ventilatiesysteem. Betere isolatie en het dichten van kieren verlagen deze energiebehoefte. De energiebehoefte van dit gebouw is 134,03 kWh per vierkante meter gebruiksoppervlakte.

Kenmerken en maatregelen

Op de voorkant van dit energielabel staat een samenvatting van de belangrijkste energetische kenmerken van uw gebouw. Wilt u een gedetailleerder overzicht van deze kenmerken? Dit kunt u opvragen bij uw energiedeskundige.

Op basis van de energetische kenmerken van uw gebouw is een aantal mogelijke maatregelen bepaald. Hiermee kunt u de energieprestatie van uw gebouw verbeteren. Let op: het gaat om mogelijke kosteneffectieve maatregelen. Of deze maatregelen daadwerkelijk verantwoord toegepast kunnen worden – uit oogpunt van bijvoorbeeld binnenklimaat, comfort, gezondheid, technische haalbaarheid en kosteneffectiviteit – is afhankelijk van de specifieke eigenschappen van uw gebouw. Een energiedeskundige kan u hier over adviseren. Daarnaast helpt de deskundige u om maatregelen te laten passen in uw meerjaren onderhoudsplanning. Hierbij is een algemeen aandachtspunt dat u vaak ook veel energiewinst haalt uit het correct inregelen, gebruiken en onderhouden van uw gebouw en installaties. Dit zorgt naast een lager energiegebruik ook voor een gezond en comfortabel binnenklimaat.

Let op: energiebesparing kan wettelijk verplicht zijn. Op www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen vindt u informatie over deze verplichtingen. Ook vindt u hier meer informatie over subsidies en financieringsmogelijkheden. Tot slot staan er praktijkvoorbeelden en tips hoe u aan de slag gaat met het verbeteren van uw gebouw.

Isolatie

Een gebouw verliest minder warmte wanneer u het goed isoleert. Ook bespaart u op uw energiekosten en vermindert u de uitstoot van het broeikasgas CO_2. Daarnaast verhoogt een goede isolatie het comfort in uw gebouw. Het gebouw is gelijkmatiger warm doordat muren en ramen minder kou afgeven. Is uw gebouw (gedeeltelijk) niet geïsoleerd? Dan vindt u hieronder een aantal adviezen waarmee u de isolatie van het gebouw verbetert.

Geïsoleerde gevelpanelen	Gevelpanelen zijn dichte ondoorzichtige vlakken die in een kozijn zitten. Gevelpanelen zitten bijvoorbeeld onder ramen. In dit gebouw is (een deel van) de gevelpanelen nog niet geïsoleerd. Door goed geïsoleerde gevelpanelen verliezen gebouwen minder warmte, zeker als er een radiator voor het gevelpaneel staat. Ook verhoogt een goed geïsoleerd gevelpaneel het comfort in uw gebouw. Als u de gevelpanelen vervangt, is het verstandig om te kiezen voor goed geïsoleerde panelen.
Vloerisolatie	In dit gebouw is (een deel van) de vloeren nog niet geïsoleerd. Hierbij kan het – naast begane grondvloeren – ook gaan om vloeren boven een onderdoorgang. Bij sommige vloeren kunt u de onderzijde isoleren. Bijvoorbeeld bij een vloer boven een kelder, een kruipruimte (met een vrije ruimte onder de balken van minimaal 35 cm) of een vloer boven een onderdoorgang. Bij de kruipruimte is het verstandig om de bodem af te dekken met een kunststof folie. Zo voorkomt u dat isolatiemateriaal vochtig wordt. Bij vloeren op de volle grond of boven een lage kruipruimte kunt u de bodem of de bovenzijde van de begane grondvloer isoleren. Een vloer wordt hoogstwaarschijnlijk maar één keer grondig gerenoveerd. Isoleer daarom meteen goed.
Ramen met HR^{++}glas, vacuümglas of triple (3-voudig) glas	In dit gebouw is (een deel van) de ramen nog niet geïsoleerd. Goed isolerend glas – zoals HR^{++} glas, vacuümglas of triple (drievoudig) glas – vermindert aanzienlijk de warmteverliezen. Ook verhoogt dit glas het comfort in uw gebouw. Zo is er geen tocht en kou bij de ramen en geen condens aan de binnenkant van het raam. Door goed isolerend glas hoort u ook minder geluid van buiten. Zijn uw kozijnen aan vervanging toe? Dit is het ideale moment om de kozijnen en het glas in één keer goed te isoleren.
Geïsoleerde buitendeur(en)	Een buitendeur met weinig glas – zoals veel voordeuren – telt in het energielabel als een buitendeur. In dit gebouw is (een deel van) de buitendeuren nog niet geïsoleerd. Een geïsoleerde buitendeur verbetert de energieprestatie van uw gebouw. Belangrijk hierbij is dat u deze deur in een geïsoleerd kozijn plaatst. Rondom de deur moet u aan vier zijden een goede luchtdichting aanbrengen. Gaat u een buitendeur vervangen? Kies dan voor een geïsoleerde buitendeur.

LET OP!

Besteed speciale aandacht aan kierdichting en ventilatie bij het isoleren van een gebouw

Om de overstap te kunnen maken naar duurzame warmtevoorzieningen, zoals bijvoorbeeld een warmtepomp, moet uw gebouw niet alleen goed geïsoleerd zijn, maar moet ook de luchtdichtheid van het gebouw in orde zijn. De luchtdichtheid wordt bepaald door kieren en naden in uw gebouw. Deze kieren en naden kunnen zitten bij de aansluiting van de ramen op de gevel, of bij de aansluiting van het dak op de gevel. Bij het verbeteren van de isolatie van vloeren, gevels, daken, ramen, deuren en/ of panelen is het belangrijk dat al deze onderdelen goed luchtdicht op elkaar aansluiten. Dit voorkomt warmteverlies en onaangename tocht.

Als u kieren en naden dicht, komt er geen lucht van buiten meer het gebouw in. Dat voorkomt tocht. Maar het gebouw moet wel (op een gecontroleerde manier) frisse lucht binnen krijgen. Ventilatie is belangrijk voor de gezondheid en voorkomt vochtproblemen. Besteed bij de verbetering van de isolatie – en met name bij het dichten van naden en kieren – ook aandacht aan voldoende ventilatie. Laat u hierover informeren door een expert.

Installaties

Naast het isoleren van uw gebouw, is het belangrijk dat u aandacht besteedt aan de installaties. Met energiezuinige installaties of installaties die hernieuwbare energie gebruiken, gebruikt uw gebouw minder fossiele energie en stoot ook minder CO_2 uit. Als er op dit punt nog verbetering in uw gebouw mogelijk is, dan vindt u hieronder een aantal adviezen waarmee u de energieprestatie van uw gebouw kunt verbeteren.

Energiezuinig verwarmingstoestel

Is de verwarmingsinstallatie aan vervanging toe? Dan kunt u het beste kiezen voor een energiezuinig en duurzaam systeem. Hieronder staan een aantal voorbeelden van energiezuinige systemen, ze variëren in hoe ze gebruik maken van duurzame energiebronnen. Elektriciteit als energiedrager is op dit moment ten dele duurzaam (een mix van groen en grijs), maar is op termijn duurzamer te maken.

HR107 ketel

Met een zuinige HR107 ketel kan uw gasverbruik flink dalen. Een nadeel van HR107 ketels is dat deze werken op aardgas. In Nederland willen we in de toekomst van het gebruik van aardgas af, omdat dit een fossiele brandstof is.

Hybride warmtepomp

Wilt u het gebouw verwarmen met minder aardgas, maar is het gebouw nog niet geschikt om volledig over te stappen op lage temperatuurverwarming? Dan is een hybride warmtepompsysteem een goede (tussen)oplossing. Dit systeem bestaat uit een (bestaande) CV-ketel op aardgas en een warmtepomp op elektriciteit. De warmtepomp zorgt meestal voor warmte in uw gebouw. Alleen als het buiten erg koud is, helpt de CV-ketel mee.

Warmtepomp

Met een volledig elektrische warmtepomp heeft u geen aardgasaansluiting meer nodig voor verwarming van uw gebouw. Warmtepompen halen warmte uit onuitputtelijke bronnen zoals lucht, bodem, oppervlaktewater of grondwater. Een warmtepomp werkt met een lage verwarmings-temperatuur. Daarom is dit systeem alleen geschikt voor goed geïsoleerde gebouwen.

Biomassaketel

Ook met een biomassaketel heeft u geen aardgas meer nodig voor verwarming. Een biomassaketel verwarmt door houtpellets, houtsnippers of hele houtblokken te verbranden in plaats van aardgas. Houtpellets zijn geperste houtkorrels. Bij de verbranding ontstaat wel fijnstof. Dit kan overlast in de omgeving veroorzaken.

Warmtenet
Nog een alternatief waarbij geen aardgasaansluiting voor verwarming van uw gebouw nodig is, is een warmtenet. Dit heet ook wel stadsverwarming. Bij dit systeem wordt er direct warmte geleverd aan het gebouw. Door buizen die onder de grond liggen, gaat het warme water naar de gebouwen, waar het via eenwarmtewisselaar gebruikt wordt voor verwarming. Het afgekoelde water gaat weer terug naar de verwarmingscentrale, die het dan weer opwarmt. Hier wordt warmte gemaakt van overgebleven warmte van industrieën, afvalverbranding en afvalwater, biomassa, geothermie of oppervlaktewater. De warmte die aan het gebouw geleverd wordt kan van een hoge of een lage temperatuur zijn, dat verschilt per warmtenet. Als het warmtenet warmte van een lage temperatuur levert, dan is het van belang dat uw gebouw goed geïsoleerd is, en dat de radiatoren, convectoren en/of vloerverwarming geschikt zijn voor verwarmingswater met een lage temperatuur. Liggen er al warmtenetten in uw stad of dorp? Of zijn er plannen om deze in de toekomst aan te leggen? Overweeg dan om op dat net aan te sluiten. In afwachting van de definitieve plannen kunt u al wel aan de slag met het verbeteren van de isolatie en de overige installaties in het gebouw.

Energie-efficiënt ventilatiesysteem

Ventilatie van een gebouw is nodig voor een gezond binnenklimaat, maar kost ook energie. Het is daarom verstandig om te zorgen voor een ventilatiesysteem dat voldoende ventileert én energiezuinig is. Hieronder vindt u voorbeelden van dergelijke systemen.

Ventilatie met warmteterugwinning
De meeste utiliteitsgebouwen hebben een balansventilatiesysteem. Hierbij stuurt een luchtbehandelingskast verse ventilatielucht via kanalen en roosters door het gebouw. Andere kanalen zuigen de gebruikte lucht af en blazen het naar buiten. Deze lucht bevat nog veel warmte. Een warmteterugwinunit kan deze warmte aan nieuwe lucht toevoegen, wat energie bespaart.

Vraaggestuurde ventilatie
Een vraaggestuurd ventilatiesysteem kijkt naar hoe ruimtes gebruikt worden en bepaalt zo hoeveel lucht er door het gebouw stroomt. CO_2 sensoren in het gebouw meten continu de luchtkwaliteit. Zo bepaalt het systeem hoeveel lucht er toe- en afgevoerd moet worden. De ruimtes zijn zo altijd voldoende geventileerd. Is er niemand aanwezig? Dan schakelt het systeem naar een lagere stand, wat uw energiegebruik verlaagt.

Zonnepanelen voor elektriciteitsopwekking

Zonnepanelen - ook wel PV panelen genoemd - zetten de energie van de zon om in elektriciteit. Een PV-systeem bestaat uit zonnepanelen en een omvormer. De panelen kunnen op platte of schuine daken staan, en steeds vaker komen ook systemen voor met gevel PV-panelen. Plaats de panelen bij voorkeur op het zuiden, zodat ze zo veel mogelijk zonlicht opvangen. Maar ook met een andere oriëntatie is een goede opbrengst te halen. Zorg dat uw panelen niet (gedeeltelijk) in de schaduw staan, dan loopt de opbrengst terug.

Disclaimer
Dit energielabel is afgegeven door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Dit energielabel kunt u altijd verifiëren op www.ep-online.nl.
De genoemde besparingsmogelijkheden zijn maatregelen die op dit moment in de meeste gevallen kosteneffectief zijn, of dit binnen de geldigheidsduur van het energielabel kunnen worden. Op www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen kunt u een indicatie krijgen hoeveel bovenstaande maatregelen kosten en wat zij u opleveren aan energiebesparing. Of de genoemde maatregelen daadwerkelijk verantwoord toegepast kunnen worden uit oogpunt van bijvoorbeeld comfort, gezondheid, kosten e.d., is afhankelijk van de huidige specifieke eigenschappen van uw gebouw. Er kunnen daarom geen rechten worden ontleend aan deze informatie. U wordt altijd geadviseerd om hiervoor professioneel advies in te winnen.

KWALITEITSNORMEN CLUB- / KLEEDGEBOUW

ADVIES BIJ BOUW, VERBOUW EN RENOVATIE VAN KLEED- EN CLUBGEBOUWEN

COLOFON
December 2017, KNVB

Vormgeving: Studio Wesseling
Fotografie: KNVB

Copyright © KNVB
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vragen?
Kijk op www.knvb.nl/Assist of neem contact op met je verenigingsadviseur.

INLEIDING

Is de voetbalvereniging toe aan bouw of verbouw?

Dan is het eerste, logische advies: denk goed na over wát en hoe precies. Zeker in een tijd waarin alles maar duurder lijkt te worden, de gemeente niet automatisch als (hoofd)financier optreedt en investeringsbudgetten onder druk staan.

Vooraf een helder beeld
Vooral bij privatisering van kleed- en clubgebouwen is het voor de vereniging van wezenlijk belang vooraf alles goed voor ogen te hebben. Wat exact wil de club bouwen? Wat zijn de bijbehorende (wettelijke) eisen en normen? En is er een helder beeld van de financiële mogelijkheden?

Inzicht in richtlijnen
Deze brochure van de KNVB helpt veldvoetbalverenigingen hierbij op weg. Kwaliteitsnormen club-/ kleedgebouw richt zich bovendien op gemeenten en advies- en architectenbureaus. Maar ook los van de eigendomsverhoudingen is inzicht door de vereniging in de normen en richtlijnen voor de bouw, inrichting, het beheer en onderhoud van de kleed- en clubaccommodatie altijd van belang.

Bepalende beslissingen
Zelfs van groot belang; want vaak staan de betrokken partijen al in een zeer vroeg stadium voor onomkeerbare beslissingen. Denk aan instemming door de ledenvergadering, afspraken met gemeenten over subsidies, onderhandelingen met de bank, enzovoort. Zorg ook in de eerste fase al voor een goedkeurende SWS-verklaring, om het proces zo snel en voortvarend te laten verlopen.

Mocht u aanvullingen, opmerkingen of vragen hebben over deze brochure neem dan contact op met de KNVB via accommodatiezaken@knvb.nl ◆

INHOUD

P. 3

INLEIDING

1 P. 6
HOEVEEL KLEEDRUIMTEN ZIJN ER NODIG?

2 P. 12
DE LIGGING VAN HET CLUB- EN KLEEDGEBOUW

3 P. 24
DE KLEED- / WASRUIMTEN

4 P. 38
DE SCHEIDSRECHTERS-RUIMTE

5 P. 42
DE MASSAGE- / EHBO-RUIMTE

6 P. 44
DE KANTINE

7 P. 52
OVERIGE RUIMTEN

8 P. 60
AANVULLENDE BEPALINGEN

9 P. 68
DE REALISATIEE

10 P. 76
ONDERHOUD EN BEHEER

HOEVEEL KLEEDRUIMTEN ZIJN ER NODIG?

Dat hangt er vanzelfsprekend van af, want de omstandigheden zijn bij elke vereniging weer anders. Hoeveel teams nemen deel aan de competities onder de vlag van de KNVB? Maar ook: spelen er vrouwen en meisjes, zijn er gemengde teams en/of zijn er allochtone voetballers met een andere badcultuur? Kunnen er tegelijk twee pupillenwedstrijdjes per 'normaal' veld spelen? Is er 4 tegen 4 voetbal en 7 tegen 7? Lukt het de wisseltijden te verkorten en zijn er kunstgras- en WeTra-velden?

Zo eenvoudig mogelijk

Om het eenvoudig te houden, is er sinds 2013 één zo duidelijk mogelijke richtlijn, opgesteld door Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), de KNVB en hun achterban.

De richtlijn is een eenduidig vertrekpunt, dat uitgaat van de bestaande situatie, maar óók van toekomstige demografische - en ledenontwikkelingen.

Deze indicatie houdt als gezegd rekening met onder meer de samenstelling van de club en de verschillen tussen natuur- en kunstgras. Ook eventueel multifunctionaliteit gebruik (school, openbaar, overig) is een factor die in de berekening meeweegt. Kortom, het gaat om maatwerk. Met een uitkomst die je dubbeltoetst aan onder andere het clubbeleid en afstemt met de gemeente (!).

1.1 HOE STEL JE DE RICHTLIJN VOOR HET AANTAL BENODIGDE KLEEDRUIMTEN OP?

Via een rekenmodel kan elke vereniging diverse variabelen invullen. Op basis daarvan rolt er een indicatie voor het benodigde aantal kleedruimtes uit. Hieronder vatten we samen hoe het werkt.

1: Bepaal het aantal benodigde wedstrijdvelden
Kijk vooral naar de netto speeltijden, waarbij je de wisseltijd tussen twee wedstrijden en de pauzes van de bruto speeltijd afhaalt. Zo kun je per veld inzicht krijgen in het aantal gebruiksuren. Na aftrek van de maximale belastbaarheid weet je dan óók hoeveel uren er overblijven voor ander gebruik (denk aan openbaar gebruik of gebruik door andere sporten).

Belangrijke uitgangspunten:
- het aantal teams dat in (KNVB-)competitieverband speelt;
- is er veel of weinig nevengebruik?
- de hoogste uitkomst is bepalend;
- geen onderscheid in gebruik hoofdvelden en overige velden;
- velden zijn van goede kwaliteit;
- de wedstrijdplanning is evenwichtig;
- waar mogelijk – voldoende pupillendoeltjes? – twee 8 tegen 8- / 7 tegen 7-velden op één wedstrijdveld.

2: Bepaal het aantal benodigde trainingsuren
Ga ervan uit dat elk team zo'n tweemaal 80 minuten traint tijdens 40 weken (een en ander hangt af van de ambitie en het niveau van de vereniging en het betreffende team), en dat een goed onderhouden natuurgras trainingsveld zo'n 700 tot 800 gebruiksuren aankan. Hiervoor moet er een volwaardig, verlicht trainingsveld zijn zo groot als een wedstrijdveld. Dus minimaal 100 x 64 meter, waarop ten minste 25 personen terechtkunnen (twee elftallen of vier zeventallen). Neem verder als uitgangspunten dat het eerste elftal traint op een heel veld, het trainingsveld ook dienst doet onder minder gunstige omstandigheden en dat er géén trainingen zijn op de natuurgras wedstrijdvelden.

3: Richtlijn voor het aantal benodigde kleedkamers
Vervolgens is binnen dit model een (nogmaals, theoretische!) indicatie mogelijk van het aantal kleedkamers dat de vereniging nodig heeft.

Belangrijke uitgangspunten:
- het op enig moment hoogste benodigde aantal wedstrijdvelden is bepalend;
- de kleedgelegenheden zijn hygiënisch;
- elk team beschikt over een afsluitbare kleedkamer (al dan niet gedeeld);
- voor ieder team is een kleed-wasruimte beschikbaar (al dan niet gedeeld);
- structureel dubbelgebruik is niet wenselijk;
- de standaard kleedkamer is minimaal 15 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op één elftal;
- de grotere kleedkamer is minimaal 24 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op gezamenlijk gebruik door twee acht- of zeventallen.

Andere praktische zaken
Preventie van diefstal en vernielingen, naast het goed schoon kunnen houden (hygiëne) en het bieden van voldoende voorbereidingstijd (bespreking, warming-up) zijn evengoed van belang.

Teamlockers
De richtlijn neemt nóg een aspect mee: het gebruik van teamlockers. Het grote voordeel hiervan is dat meerdere teams min of meer gelijktijdig de kleedkamer kunnen gebruiken. Simpel gezegd: na het omkleden voor de wedstrijd legt het

team de tassen en kleding in de teamlocker. Vervolgens is de kleedkamer vrij voor een ander team, dat eveneens de locker benut, waarna de kleedkamer voor bijvoorbeeld het eerste team opnieuw vrijkomt voor gebruik. Zo zijn er minder kleedkamers nodig.

Indicatie aantal kleedkamers en teamlockers:

- bij alleen senioren: twee kleedkamers per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedkamer;
- bij senioren/junioren/pupillen: twee kleedkamers per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedkamer;
- bij senioren/junioren/pupillen: 50 procent van de kleedkamers in een grotere maat (24 vierkante meter in plaats van 15 vierkante meter);
- bij één benodigd wedstrijdveld en senioren/junioren/pupillen: drie kleedkamers en twee teamlockers per kleedkamer, en twee van de kleedkamers in de grotere maat.

Extra toelichting? Of download direct het model.

Zie voor meer informatie ook de brochure "Teamlockers", te vinden op www.knvb.nl/assist. ◆

DE LIGGING VAN HET CLUB– EN KLEEDGEBOUW

Het bestemmingsplan van de gemeente bepaalt de ligging van het sportcomplex. Meestal is het lastig of onmogelijk om als vereniging hierop invloed uit te oefenen. Wat je wél kan doen, is in elk geval de inspraakprocedure benutten, en zorgen voor goed en vooral ook tijdig overleg met de gemeente.

Op deze manier kun je zoveel mogelijk je wensen uiten. Denk aan randvoorwaarden die je als vereniging wilt stellen qua bereikbaarheid, parkeercapaciteit en sociale veiligheid.

Accommodatie delen?
Het liefst wil je een eigen club–/kleedaccommodatie. Maar soms is het beter, bijvoorbeeld financieel gezien, om samen met een andere vereniging één accommodatie te beheren. Maak in dat geval duidelijke afspraken. Denk aan de verdeling van het onderhoud en de kosten daarvan, en aan de kantine–inkomsten. En/of aan het zorgvuldig splitsen van gebruikskosten zoals gas, water en elektra.

Beheersstichting
Een van de mogelijkheden is dat beide verenigingen een eigen ontmoetingsruimte aanhouden. Zo blijft de identiteit van de clubs zoveel mogelijk in stand. Andere ruimten, zoals de toegangsruimte en de vergader– en kleedlokalen, kunnen de verenigingen dan weer gezamenlijk benutten. Maak ook hier goede afspraken. Breng het beheer het liefst onder in een stichting, om de risico's in te dekken.

2.1 SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid; het is een punt om terdege rekening mee te houden. Doe dit al bij het maken van de plannen voor de verbouw of nieuwbouw. Maar óók bij eventuele kleinere opknapbeurten.

Behalve club- en kleedgebouwen, hebben ook andere onderdelen van de accommodatie invloed op de sociale veiligheid. Neem de toegangswegen: de wegen, fietspaden en trottoirs die leiden naar het sportcomplex, inclusief die naar parkeerterrein en fietsenstalling. Slecht verlichte routes buiten de bebouwde kom of langs plattelandswegen? Het zijn zomaar twee voorbeelden van 'uit den boze'.

Toets in zes kenmerken
Een sociaal veilige accommodatie heeft doorgaans de volgende zes kenmerken:

1. Hou voldoende sociale controle (toezicht)
Politie en beheerder houden toezicht. Maar ook de vrijwilligers, sporters, passanten en omwonenden dragen, wanneer zij op of rond het complex zijn, in belangrijke mate bij aan de sociale controle.

2. Hou mogelijke daders op afstand
Zorg dat de accommodatie niet te gemakkelijk toegankelijk is voor ongewenst bezoek.

3. Zorg voor goede zichtbaarheid
Een goede verlichting is een must. Maar voorkom ook zichtbelemmeringen waar die niet horen. En zorg voor een overzichtelijke inrichting, met duidelijke routewijzers, ook voor de in- en uitgang.

4. Zorg voor (een) alternatieve route(s)
Er moet *altijd* minimaal één veilige route zijn richting ingang en uitgang.

5. Maak de omgeving aantrekkelijk
Bezoekers voelen zich eerder veilig in een goed onderhouden omgeving, schoon en zonder sporen van vandalisme. Ook aankleding en kleur- en materiaalgebruik bepalen het gevoel van veiligheid.

6. Inbraak- en vandalismebestendig
Zorg dat de accommodatie niet aantrekkelijk is om in te breken (apparatuur uit het zicht) en niet uitlokt tot vandalisme.

2.2 OPENBARE VERLICHTING

Zorg altijd voor openbare verlichting bij de toegangswegen. Sociale controle en veiligheid begint zoals gezegd al bij de wegen, fietspaden en trottoirs richting complex, parkeerterrein en fietsenstalling. Ook de gebouwen, de wegen en de paden op het sportcomplex zelf moeten altijd goed zijn verlicht, dus óók wanneer de veldverlichting uit is.

Kijk op www.nsvv.nl voor aanbevelingen rondom openbare verlichting (niet gratis publicaties).

2.3 PARKEERTERREIN EN FIETSENSTALLING

Het parkeerterrein moet vanaf de openbare weg goed toegankelijk zijn. De gewenste grootte hangt uiteraard samen met de omvang en activiteiten van de vereniging – en eventueel de combinatie met andere sportaccommodaties. Ga ongeveer uit van één parkeerplaats voor iedere vier bezoekers.

Stel het gemiddelde parkeergebruik vast op de drukste dag
Inventariseer het gemiddelde parkeergebruik op de drukste bezoekdag in de week, dus meestal de zaterdag of zondag. Hou daarbij ook rekening met één of meerdere plaatsen voor bussen van bezoekende verenigingen. Stem deze inschatting ook af met de gemeente. Verder is het soms mogelijk ook een parkeergelegenheid in de omgeving te benutten, zoals van een winkel of bedrijf.

Parkeeroverlast
Je kunt als vereniging eventuele parkeeroverlast voor omwonenden terugdringen of zelfs voorkomen, door het sportcomplex ook (extra) goed bereikbaar te maken via OV en/of per fiets.

Brandweerwagen of ambulance
Reserveer je een opstelplaats voor een brandweerwagen en/of ambulance, plaats deze dan zó dat – te allen tijde – snel en effectief optreden mogelijk is. Kijk ook goed naar de ligging van de eventueel aanwezige brandput.

Onderhoudswerkzaamheden
Een ander aandachtspunt als het gaat om bereikbaarheid, is dat de accommodatie gunstig komt te liggen voor het verrichten van verschillende toekomstige onderhoudswerkzaamheden.

Fietsen, bromfietsen en scooters
Plan bij nieuwbouw ook een aparte stalling in voor fietsen, bromfietsen en scooters. Ook voor deze vervoermiddelen kun je de benodigde omvang bepalen door eerst, in de praktijk, het gemiddelde aantal voertuigen tijdens de piekuren te noteren.

Zicht op de fietsenstalling en parkeerterrein
Opnieuw met het oog op de sociale veiligheid is het goed dat er vanuit de kantine voldoende zicht is op de fietsenstalling. Het liefst is er óók goed zicht op het parkeerterrein en de toegangswegen.

Locatie fietsenstalling
Plaats de fietsenstalling bij grote voorkeur op het complex zelf. Denk bij het plannen van de ruimte ook aan scooters die een plek moeten hebben en aan klemmen voor het vastmaken van fietsen.

2.4 WAAR PLAATS JE DE OPSTALLEN?

Bij het bepalen van de ligging van de opstallen, zijn vier punten van belang:
1) goed zicht op het hoofdveld;
2) trainingsveld vlakbij;
3) veiligheid voor spelers en toeschouwers;
4) nutsvoorzieningen.

Hou de afstand tussen de speelvelden en kleedlokalen zo kort mogelijk. Vanwege dagelijks gebruik is maximaal 50 meter van zowel het hoofdveld als het trainingsveld naar de kleedkamers ideaal. Voor de overige velden is een afstand van 150 meter naar de kleedkamers zo ongeveer het maximum.

Zicht vanuit de kantine
Verreweg het mooist is het als er vanuit de kantine óók direct zicht is op het hoofdveld. Zie ook hoofdstuk 7.2.

Waarom een zo kort mogelijke afstand tussen kleedkamers en trainingsveld?
De eerste reden: dit veld is vaak dagelijks in gebruik. Daarnaast verlichten de lampen van het trainingsveld zo voor een deel ook de looproute van en naar de kleedkamers. Overigens blijft een aparte verlichting voor dit loopgedeelte gewenst.

Looproute spelers en publiek gescheiden
Een soms zelfs noodzakelijk aandachtspunt is dat de kleedkamers zodanig komen te liggen, dat de loopweg van de spelers tussen het veld en de kleedkamers niet dezelfde is als die van het publiek.

Een kleedaccommodatie onder of tegen de tribuneruimte, waarbij de spelers vrijwel direct het hoofdveld kunnen betreden, is ideaal. Sowieso moet er altijd de mogelijkheid zijn de loopweg van de spelers af te schermen.

Nutsaansluitingen
Er zijn nog meer factoren die de situering van de opstallen kunnen beïnvloeden. Zo kunnen aansluitingen op het leidingnet van de nutsbedrijven voorrang hebben. Denk hierbij dus aan elektriciteit, gas, water, riolering en telefoon. Ook de bereikbaarheid vanaf de openbare weg door bijvoorbeeld ambulance, brandweer en leverancier zijn mede bepalend voor de ligging.

DENK VOORUIT!

Bij het ontwerp en het bepalen van waar precies de opstallen komen te liggen, is het slim ook alvast rekening te houden met een eventuele toekomstige uitbreiding van de accommodatie.

2.5 BEREIKBAARHEID VOOR MINDERVALIDEN

Natuurlijk moet het complex ook goed bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor gehandicapte gebruikers (sporters, leiders en bezoekers), voor zowel actief als passief gebruik. Denk aan:

Parkeerplaatsen voor mindervaliden op het parkeerterrein
Richtlijn: ga uit van 2 procent van het totaal aantal parkeerplaatsen, met een minimum van één. Situeer de parkeerplaats(en) voor mindervaliden zo dicht mogelijk bij de toegang. De minimumafmeting van een dergelijke plek is 3,5 bij 6 meter. Vergeet bij deze parkeerplaats niet het verkeersbord E6 te plaatsen.

Een goede bereikbaarheid van de accommodatie
Dus zonder hoogteverschillen en obstakels. Zie ook hoofdstuk 2.6.

Hellingbanen of gelijkwaardige oplossingen voor elk, toch voorkomend hoogteverschil groter dan 20 millimeter. Zie ook hoofdstuk 2.6.

Zie ook Handleiding Integrale Toegankelijkheid Sportaccom-moda-ties van NOC*NSF

2.6 INTERNE ROUTING

Een verenigingsaccommodatie kent in grote lijnen drie soorten ruimten:

- ruimten voor publiek (kantine, centrale toiletten, tribune);
- ruimten voor de sporters (kleedruimten, scheidsrechtersruimte, massage–/EHBO);
- dienst– of overige ruimten (magazijn, werkplaats).

Let op: om deze ruimten onafhankelijk van elkaar te kunnen laten functioneren, moeten deze ook onafhankelijk van elkaar toegankelijk zijn.

Ruimten voor publiek
Deze zijn toegankelijk via een centrale ingang en hal. Van daaruit zijn de kantine, garderobe en openbare toiletgroepen bereikbaar, en het liefst ook de bestuurs– en commissiekamer(s) annex het wedstrijdsecretariaat.

Laat de ruimte het toe, dan kan er nog een loket voor de verkoop van drank en eten komen. Een rechtstreekse verbinding met de keuken lijkt in dat geval een sterke pré.

Liggen de kleedruimten aan een centrale gang, dan kan deze gang het beste aansluiten op de hal. Dit vanwege de interne bereikbaarheid. Via een afsluitbare deur tussen beide ruimten kunnen de sporters– en de publiekstoegankelijke ruimten onafhankelijk van elkaar blijven functioneren.

Ruimten voor sporters
Laat deze ruimte van buitenaf bereikbaar zijn. Dit kan zowel rechtstreeks als via een centrale gang waar de kleedkamers op uitkomen. Zijn de kleed–/wasruimten rechtstreeks van buitenaf toegankelijk? Hou dan rekening met inkijk en het optreden van tocht.

De kleedruimten en de wasruimten staan in open verbinding met elkaar. Laat de toiletten echter droog bereikbaar zijn en als zodanig toegankelijk zijn vanuit de kleedruimten. Het is ook mogelijk deze toiletten gegroepeerd op de gang te plaatsen. Maak altijd onderscheid tussen de publiekstoegankelijke toiletten (centrale toiletgroep) en de toiletten die voor de sporters bedoeld zijn.

Zorg er ook voor dat de massage–/EHBO–ruimte onafhankelijk van de publiekstoegankelijke ruimten kan functioneren. Maak deze ruimte toegankelijk van buitenaf of via de eventueel aanwezige gang. Ook een ambulance of personenauto moet wanneer nodig deze ruimte goed kunnen bereiken.

Dienstruimten
Deze zijn alleen toegankelijk voor medewerkers van de vereniging en moeten goed afsluitbaar zijn. Meestal zijn deze ruimten zowel van binnenuit als van buitenaf te bereiken. Een reden voor het laatste: het magazijn dat bij de horecaruimte hoort is zo eenvoudig en direct van buitenaf te bevoorraden, dus niet via de publiekstoegankelijke ruimte.

Toegankelijkheid mindervaliden
Als vermeld willen en moeten mindervaliden evengoed eenvoudig een club–/kleedaccommodatie kunnen bereiken. De volgende adviezen hebben daarbij een positief effect.

- vermijd hoogteverschillen groter dan 20 millimeter; plaats anders een helling-baan of andere gelijkwaardige oplossing;
- zijn er publiekstoegankelijke ruimten op een verdieping, zorg dan voor een lift;
- maak de gangen minimaal 1,5 meter breed;
- maak dorpels maximaal 20 millimeter hoog en rond deze af;
- houd doorgangen en deuren netto minimaal 0,9 meter breed;
- realiseer minimaal één aangepast bezoekerstoilet, zie Handboek voor Toegankelijkheid. ◆

DE KLEED- / WASRUIMTEN

3.1 HOE GROOT KUNNEN DE KLEEDRUIMTEN HET BESTE ZIJN?

We hebben het al aangestipt: 15 dan wel 24 vierkante meter, exclusief wasruimte. De eerste afmeting is gebaseerd op vijftien volwassen personen. Hierbij is echter géén plaats voor dubbel gebruik, zoals twee pupillenteams met ouders, gelijktijdig twee 8 x 8 / 7 x 7 teams of grote trainingsgroepen. Evenmin voor bijvoorbeeld een massagetafel. Kan de vereniging bij renovatie of nieuwbouw ook een aantal grotere kleedlokalen realiseren, dus van zo'n 24 vierkante meter, dan is dat een goed idee.

Kleinere kleedruimten
Een gangbare afmeting van een kleedruimte, uitgaande van vijftien volwassen personen per elftal, is dus minimaal 15 vierkante meter. Dat van een wasruimte, inclusief toilet en wastafel, minimaal 10 vierkante meter. De minimale en tevens optimale breedte van de kleedruimte is 3 meter. De ideale maten voor een kleedruimte met een oppervlak van 15 vierkante meter zijn dus 3 bij 5 meter.

Grotere kleedruimten
Selectie-elftallen bestaan doorgaans uit méér spelers en begeleiders. Zij hebben al gauw een kleedruimte nodig van tenminste 20 vierkante meter, ofwel ongeveer 3 bij 7 meter. Omdat hier vaak ook een massage- of behandeltafel moet kunnen staan, is genoemd oppervlak wenselijk van 24 vierkante meter, ongeveer 3 bij 8. Ga voor de wasruimte in deze situatie uit van 12 vierkante meter.

Grotere kleedkamers van 24 vierkante meter kunnen bovendien gelijktijdig worden gebruikt door twee 8x8/7x7 teams. Denk hierbij aan pupillenvoetbal, maar ook aan 35+/45+ voetbal.

Handig bij drukte
Vertrekpunt is dat elk team kan beschikken over een vrije kleedruimte. Structureel dubbel gebruik is ongewenst, alleen al met het oog op teambesprekingen binnen eigen gelederen. Maar als het eens erg druk is, kan de vereniging de grote kleedkamer incidenteel toch ruimer inzetten. Zoals soms voor meerdere E- en F-teams tegelijk en/of wanneer ouders willen meehelpen bij het omkleden.

3.2 RAMEN: WAAR EN WELK MATERIAAL?

Je kunt een raam het beste plaatsen op minimaal 2 meter hoogte, om inkijk te voorkomen. Een andere optie is ondoorzichtig glas. Verder moet het glas bestand zijn tegen vandalisme en beschadiging door ballen. Dit kan met gelaagd glas of nog veel liever veiligheidsglas.

Voor allochtone spelers is vanwege privacy in relatie tot hun religie, een afgeschermde douchecabine in één van de wasruimten een mogelijkheid. Een andere mogelijkheid is een aparte kleedkamer beschikbaar te stellen of, als die op dat moment vrij is, een scheidsrechtersruimte.

Voor meisjes- en vrouwenelftallen kun je verder denken aan het plaatsen van een muurtje, dat inkijk in de kleedkamer bij het langslopen door derden voorkomt. Zorg zowel bij allochtone spelers als meisjes- en vrouwen voor een gepaste oplossing, eventueel in overleg met KNVB en/of NOC*NSF.

3.3 DE INRICHTING VAN DE KLEED-/WASRUIMTEN

Banken, deuren, douches, wastafel, toilet, kranen en andere onderdelen: waar moet je zoal op letten?

Banken in de kleedkamer
Plaats de banken in de kleedruimte vrij van de vloer. Monteer vaste kledinghaken; minimaal twee per persoon. Een goede keus zijn stalen steunen aan de wand en splintervrije zitdelen van grenen.

De bank in de kleedkamer is bij voorkeur tenminste 9 meter lang. Richtlijn: per persoon 0,6 meter en minimaal één zitplaats.

Deuren
De draairichting van de deuren is eveneens van belang, vooral om voldoende vloeroppervlak te behouden. Vanwege het toenemende meisjes-/vrouwenvoetbal kan het zinvol zijn ervoor te zorgen dat als de deur opendraait, anderen niet direct de kleedkamer kunnen inkijken. Bijvoorbeeld door een afscheidingsmuurtje te plaatsen.

Radiator
De kleed-wasruimten kunnen worden verwarmd door bijvoorbeeld radiatoren, luchtverwarming of vloerverwarming. In verband met vandalisme en schoonmaakwerkzaamheden verdient het de voorkeur om radiatoren hoog te plaatsen. Het nadeel van luchtverwarming zijn de nogal eens voorkomende tochtverschijnselen. Het nadeel van vloerverwarming is dat het langer duurt voordat de ruimte is verwarmd. Daartegenover staat, bij deze laatste optie, dat de vloer behaaglijker aanvoelt, en bovendien sneller droog is na het reinigen en nadat de vloer na het douchen nat is geworden.

Douchepunten
Voor wat betreft de douchepunten in de wasruimte van 10 vierkante meter is een aantal van vier het uitgangspunt. In een wasruimte van 12 vierkante meter is er normaal gesproken plaats voor vijf douchekoppen. Per douchepunt is ongeveer 1,25 vierkante meter nodig.

Daarnaast is er natuurlijk enige loopruimte nodig, plus ruimte voor het afdrogen: circa 1 vierkante meter per douchepunt. Bevestig in de afdroogzone enkele haken voor de handdoeken.

Toilet, wastafel, wartelkraan
Deel verder de wasruimte zodanig in dat er voldoende plek is voor:

- toilet en wastafel met spiegel: beide bereikbaar via het droge gedeelte vanuit de kleedruimte;
- wartelkraan met aansluiting voor een slang; voor schoonmaakwerkzaamheden, het vullen van de waterzak en blessurebehandelingen.

3.4 TOILET BUITEN DE KLEED-/WASRUIMTE!

Bij de bouw van nieuwe kleedaccommodaties geven steeds meer verenigingen de voorkeur aan een toilet buiten de kleed- en wasruimte. In dat geval komt er een aparte toiletgroep voor dames en heren, aan de centrale gang voor deze kleedkamers.

Bij zeer grote kleedaccommodaties zijn meerdere toiletgroepen mogelijk. Worden de toiletten op de gang geplaatst, ga dan uit van ten minste hetzelfde aantal toiletten als nodig geweest zou zijn in alle kleedruimten samen. Wel kun je een aantal toiletten laten vervangen door urinoirs.

Toiletten voor het publiek
Zorg ervoor dat spelerstoiletten op de gang gescheiden zijn van de toiletten voor de toeschouwers, nabij de kantine. Het spreekt voor zich dat het niet de bedoeling is dat het publiek gebruik maakt van toiletten in het omkleedgedeelte. Daarnaast hebben scheidsrechters in hun kleedruimte altijd een eigen toilet.

Hoeveel toiletten in de centrale toiletgroep?
letwat strikt gehanteerd behoort een toiletgroep minstens evenveel toiletten te hebben als het aantal kleedkamers. Bij grote aantallen kleedkamers lijkt het echter ook wel met iets minder te kunnen.

Een goede richtlijn is deze:

Aantal kleedkamers	Dames wc	Heren wc	Heren urinoirs	Totaal
2	1	1	–	2
4	1	1	2	4
6	2	2	2	6
8	2	2	3	7
10	2	2	3	7
12	2	2	3	7
14	3	3	4	10
16	3	3	4	10
18	3	3	4	10

Aangepaste maten wasruimten zonder toilet
Als er geen toilet meer in is of komt, gelden er vanzelfsprekend andere maten voor de wasruimte. Een geschikte oppervlakte voor de doucheruimte is dan minimaal 8 vierkante meter bij vier douchepunten. Bij vijf douchepunten is dit minimaal 9 vierkante meter.

Houd het droog
De overgang van de natte naar de droge kleedruimte vraagt de nodige aandacht. Een doucheruimte van 1,25 vierkante meter per douchepunt klinkt als voldoende, maar betekent wel dat er geen plaats meer is om af te drogen en de handdoek op te hangen. En zonder specifieke afdroogruimte wordt de kleedruimte snel nat, wat zeker in combinatie met modder al gauw ongewenst smerig wordt.

De wastafel met spiegel en eventueel aansluiting voor haardrogers, kan hetzij in de afdroogruimte hetzij elders in de kleedruimte worden geplaatst.

"

" VEILIGHEID, GEZONDHEID EN HYGIËNE STAAN ALTIJD VOOROP!"

3.5 AFWERKING: ALTIJD IN HET TEKEN VAN VEILIGHEID EN HYGIËNE

Veiligheid, gezondheid en hygiëne staan altijd voorop! De keuze voor materialen en afwerking is natuurlijk een kwestie van smaak en praktisch nut, maar het is vooral van belang ook eerstgenoemde factoren mee te wegen.

Schoon houden
In dit kader is het bijvoorbeeld raadzaam in elke kleedkamer een schrobput te hebben, met een zogenaamde zandvang en stankslot. De vloertegels kun je het beste afwerken met een sanitaire plint of een andere afwerking die stootvast, slijtvast en hygiënisch is. Gebruik om dezelfde reden schoonmetselwerk van niet wateraantrekkend steen, zoals baksteen en betonsteen, en voorzie de wanden van een vuilwerende coating. Zo kun je deze makkelijker schoonmaken en schoon houden.

Kies voor het plafond liever voor vandaal– en vochtbestendig, in plaats van gipsplaten, kunststofschrootjes of ander kwetsbaar materiaal. Houd de kozijnen van de vloer vrij, als het kan via een neut van natuursteen. Of neem anders kozijnen gemaakt van kunststof of aluminium.

Nog meer tips met het oog op veiligheid en hygiëne?
Denk aan massieve, stompe binnendeu-ren, eventueel met kunststof coating of stootplaten. Aan (spat)waterdichte en vandaalbestendige armaturen en minimaal één randaarde wandcontactdoos. En aan een goede afscheiding tussen de was– en kleedruimte; via afschot, beter niet via een dorpel. Zo voorkom je dat water uit de wasruimte naar de kleedruimte kan vloeien. Een goede optie is een roestvrijstalen goot, met een rooster van rvs of kunststof. Een schrobput in de kleedruimte is dan niet meer nodig (de doucheput uiteraard wel).

Afwerking van de gang voor de kleedkamers
Om het schoon, veilig en gezond te houden, kun je in de gang voor de kleedkamers het best om de vijf meter een schrobput plaatsen. Ook hier inclusief zandvang en stankslot. Baseer de keuze voor de vloertegels wederom op 'stootvast, slijtvast en hygiënisch'. Andere adviezen: laat doorlopende betegeling leggen als overgang van de gang naar de kleedkamer in plaats van drempels, voorzie de wanden eventueel van een vuilwerende coating en scherm het aansluitpunt voor de waterslang af.

Verder: zet bij de ingang borstels neer en/of een vloerrooster en/of een speciale inloopmat. Dit helpt voorkomen dat bezoekers met te veel vuil aan hun schoenen het gebouw betreden.

Afwerking van de wasruimten inclusief de toiletten
Vanzelfsprekend is voldoende capaciteit van de douche- en schrobput(ten) en de afvoer van het toilet en de wastafel een must. Verder verdienen veiligheid en hygiëne ook hier de aandacht. Dus vloertegels met antislip (niet in het toilet), afgewerkt met een sanitai-re plint. Vandaal- en vochtbestendige plafonds, en bijvoorbeeld vandaalbestendige douchekoppen en drukknoppen.

Werk bij voorkeur de leidingen in de wand weg. Plaats voor een frissere lucht de toiletten in een afgeschermde ruimte met een apart ventilatiekanaal, dus géén schotten. Om beter en makkelijker te kunnen schoonmaken zijn vrijhangende toiletten aan te bevelen. Betegel de wanden van de wasruimten tot het plafond en maak de uitwendige hoeken van schadebestendig rvs- of kunststof.

Eveneens handig is het om achter de wastafel tegelwerk te plaatsen, en in de doucheruimte een slangwartelkraan te plaatsen. Voorkom verder ongemakkelijke voetenwasbakken of wasgoten.

3.6 VERLICHTING, VERWARMING, VENTILATIE

Het ontwerp van een kleed-/wasruimte kent nog andere aandachtspunten, zoals met betrekking tot verlichting, verwarming, ventilatie en warmwatervoorziening.

Verlichting en elektra
Minimaal 100 lux is voor een kleed-/wasruimte een goed verlichtingsniveau. De verlichtingsarmaturen kunnen het best vandaalbestendig zijn – denk aan inbouwarmaturen – en spatwaterdicht. Een voorziening voor noodverlichting is verplicht en moet voldoen aan NEN 1010.

Je kunt eventueel een spatwaterdichte, geaarde wandcontactdoos toevoegen nabij de spiegel in de kleedruimte.

Verwarming
Verwarm de kleed-/wasruimten bij voorkeur met radiatoren. Plaats je deze hoog, dan is de kans op vandalisme kleiner en is het makkelijker schoon te maken. Als vermeld: luchtverwarming of vloerverwarming zijn andere mogelijkheden, maar hebben enkele nadelen. Bij luchtverwarming zijn er nogal eens tochtverschijnselen en bij vloerverwarming is er een hoger energieverbruik, omdat deze constant warmte afgeeft. De kleed-/wasruimten moeten minstens 18 graden Celsius kunnen worden.

Ventilatie
Alleen een installatie kan echt zorgen voor afdoende ventilatie. Een installatie met voldoende capaciteit kan de ruimte-inhoud van de kleedruimten zes keer per uur verversen, en de wasruimten ten minste tien keer per uur. De ventilatievoud – het getal dat aangeeft hoeveel verse lucht de ruimte krijgt – kan het best minimaal 25 kubieke meter per uur zijn. Een belangrijke tip om stank in het kleed- en wasgedeelte

te vermijden: plaats in de toiletruimte een zelfstandig afvoerkanaal.

Ventileren is natuurlijk goed, al mag het niet leiden tot hinderlijke luchtstromingen. Een luchtsnelheid van 0,2 meter per seconde is al veel. Om iedere vorm van tocht te vermijden, kun je beter geen klapraampjes plaatsen. Mechanische afzuiging werkt duidelijk veel beter. Verwarm deze wel eerst vóór, als er sprake is van toevoer van koudere (buiten)lucht. Zijn er radiatoren aanwezig? Dan is de oplossing al nabij: plaats simpelweg de toevoerroosters achter deze radiatoren.

Ventilatie is van belang tijdens het gebruik van de kleedlokalen, maar óók daarbuiten. Laat daarom de (mechanische) ventilatie een uur of langer na gebruik doordraaien. Besteed verder ook aandacht aan natuurlijke ventilatie buiten de gebruiksuren, bijvoorbeeld via ruime kieren onder de deuren.

Warmwatervoorziening
Stem de capaciteit van de warmwatervoorziening af op het gebruik tijdens trainingen en wedstrijden. Om de capaciteit per kleedruimte te bepalen, is er een rekentrucje. Neem het aantal personen per uur dat doucht, vermenigvuldig dat met 6 liter per minuut (per douchekop) en vervolgens met 5 minuten douchetijd.

In de regel zijn de douches, zowel bij wedstrijden als trainingen, gemiddeld eens per anderhalf uur in gebruik. De totale benodigde capaciteit van de warmwatervoorziening kun je uiteraard uitrekenen door alle ruimten, inclusief scheidsrechters- en trainersruimten, bij elkaar op te tellen.

Legionella preventie
Komt het warme water op het sportcomplex uit een grote warmwaterinstallatie zoals een boiler? Dan moet de temperatuur boven de 60 graden Celsius zijn, om besmetting met legionella tegen te gaan. Spoel om dezelfde reden de leidingen door met water op een temperatuur van minimaal 80 graden, nadat de accommodatie een periode niet is gebruikt. Bijvoorbeeld na de zomer- en winterstop. Daarnaast is het raadzaam zogenaamde dode einden van de leidingen te voorkomen.

Gebruik voor de warmwatervoorziening overigens liever geen geisers, aangezien deze veel energie verbruiken.

Meer tips voor het voorkomen van vermenigvuldiging van legionella
- Zorg dat het water in de leidingen onder de 20 graden of boven de 60 graden is.
- Voorkom dat water lang in een systeem blijft, zoals via een automatische spuivoorziening.
- Voorkom ook stilstand van water in een systeem.
- De vereniging kan bovendien zorgen voor een legionellabeheersplan. ◆

DE SCHEIDSRECHTERSRUIMTE

Tenminste één aparte kleedruimte voor scheidsrechters, of één voor dames en één voor heren, kan rekenen op waardering van het arbitrale korps. Voor één persoon is een oppervlak nodig van 7 vierkante meter, voor twee scheidsrechters 8 vierkante meter en voor drie personen ten minste 10 vierkante meter. Bij trainingen kunnen bijvoorbeeld ook trainers zich in deze ruimte omkleden.

Geef de scheidsrechters een toilet, een wastafel plus spiegel, een douche en uiteraard een kleedgedeelte. Kiest de club voor een scheidsrechtersruimte voor méér dan drie personen, reserveer dan ruimte voor twee afsluitbare douches, elk met een oppervlak van 1,5 vierkante meter. Een andere mogelijkheid zijn twee kleinere ruimten, bijvoorbeeld voor mannen en vrouwen.

Toiletten voor scheidsrechters

Het is netjes en gewenst dat scheidsrechters een toilet hebben in hun eigen kleed-/wasruimte, en deze dus niet hoeven te delen met spelers en/of publiek. Plaats dit toilet gescheiden van de douche.

De inrichting van deze kleedruimte
Plaats vaste banken, vrij van de vloer, bevestig vaste kledinghaken en een spiegel. Een tafeltje, of iets soortgelijks, is voor de scheidsrechter handig wanneer hij/zij iets op moet schrijven.

Maken meerdere personen tegelijk gebruik van de scheidsrechtersruimte, breng dan kluisjes aan. Zorg er hoe dan ook voor dat deze ruimte goed afsluitbaar is, in verband met diefstal en veiligheid.

Voor wat betreft de afwerking van deze ruimte gelden dezelfde adviezen als bij de kleed-/wasruimten voor spelers (zie hoofdstuk 3.5). Zie ook voor wat betreft verlichting, verwarming en ventilatie de opmerkingen in (zie hoofdstuk 3.6) gerelateerd aan de kleed-/wasruimten voor spelers. ◆

DE MASSAGE- / EHBO-RUIMTE

Voor alle club-/kleedaccommodaties is een massage-/EHBO-ruimte verplicht. Kiest de club voor twee afzonderlijke ruimten? Dan moet de massageruimte minimaal 10 vierkante meter zijn, en het oppervlak van de EHBO-ruimte minimaal 6 vierkante meter. Zet de vereniging de massageruimte ook in als EHBO-ruimte, zoals bij wedstrijden, zorg dan voor een oppervlak groter dan 10 vierkante meter.

Goed bereikbaar voor geblesseerde spelers
De massageruimte hoort dicht bij de kleedruimten te zijn. Het moet bovendien van buitenaf goed bereikbaar zijn voor ambulances en/of personenauto's die geblesseerde sporters moeten vervoeren.

Hygiëne centraal
Stel bij de keuze voor het materiaal van de vloer- en wandafwerking de hygiène centraal. Denk bij de wandafwerking bijvoorbeeld aan schoon metselwerk.

Verwarmen
Verwarm de ruimte door radiatoren, die kunnen zorgen voor een temperatuur van minimaal 20-22 graden Celsius.

Voorzieningen
Zorg verder dat in de massage-/EHBO-ruimte de volgende voorzieningen aanwezig zijn:

- wastafel met warm en koud water, en een doktersmengkraan;
- kast voor het opbergen van stretchers en EHBO-materiaal;
- tafel met enige stoelen;
- behandeltafel;
- EHBO-set: zie www.hetoranjekruis.nl voor aanvullende info zoals:
  - Tips voor Eerste Hulp Bij Ongevallen
  - Verbandsets (inhoud EHBO-koffer) ◆

DE KANTINE

De sociale ontmoetingsplaats voor de voetballer en voetballiefhebber: hoe groot moet deze zijn? Het antwoord is vooral afhankelijk van het aantal leden, het aantal (wedstrijd) bezoekers en overige kantine-activiteiten. Zie ook verderop in deze brochure. Daarnaast zijn er de minimale eisen uit de Drank- en Horecawet.

Het horecagedeelte bestaat uit een kantinezaal met keuken, toiletten, opslagruimte/magazijn en containerruimte. Daarnaast is er een bestuurskamer. Maak deze bereikbaar vanuit de centrale hal.

6.1 ENTREE EN HAL

Laat de entree van de accommodatie in het oog springen. De hal die de bezoekers vervolgens bereiken, moet groot genoeg zijn om de centrale 'welkomfunctie' goed te kunnen vervullen.

Let op: het is belangrijk voldoende oppervlak in te ruimen voor de looproutes. Mogelijk moet er in de hal ook een tassenberging kunnen met voldoende toezicht. Verder is ook een tochtportaal of tochtsluis in de hal aan te raden.

6.2 KANTINE

Je kunt uitgaan van een oppervlak van 1 vierkante meter per persoon, als er tafeltjes zijn van 1,25 vierkante meter per persoon. Vertrekpunt voor het bepalen van het aantal personen, is het aantal mensen dat op een reguliere speeldag, gemiddeld tijdens piektijdstippen, in de kantine aanwezig is.

Hoe groot?
Een andere, goede benadering is deze. Ga uit van de bestaande

ruimte en bepaal in hoeverre deze groot genoeg is. Als de kantine regelmatig te klein lijkt, hoe groot is dan het ruimtegebrek? Als de kantine voldoende ruimte biedt, hoeveel is er dan eventueel nog over? Met andere woorden, moet er over het algeheel worden uitgegaan van een groter of kleiner oppervlak, of is het zo ongeveer goed?

Zicht op de velden
Breng, zoals eerder in deze brochure al is vermeld, vanuit de kantine een directe zichtlijn aan naar het hoofdveld. Het liefst ook naar één of meerdere van de andere velden. Daarbij moeten de ramen die grenzen aan het veld / de velden bestaan uit gelaagd glas, om 'balvast' te kunnen zijn.

Wettelijke eisen
De kantine en bijbe-horende ruimten moeten voldoen aan de plaatselijke eisen rond brandpreventie. Verder gelden onder andere de Drank- en Horecawet en de Hygiënecode

De Drank- en Horecawet eist onder meer:
- minimum oppervlakte van 35 vierkante meter;
- minimum hoogte van 2,60 meter over tenmin-ste 5/6 deel van de vloerop-pervlakte;
- mechanisch ventilatiesysteem met minimum capaciteit van zes maal de luchtinhoud van het vertrek per uur;
- voldoende verlichting (50 lux op 1 meter hoogte boven de vloer);
- noodverlichting (volgens NEN 1010);
- voldoende in- en uitgangen (per 50 bezoekers 1 Eenheid Uitgangs Breedte = 0,55 m);
- afzonderlijke groepen toiletten voor mannen en vrou-wen, die niet rechtstreeks in de ont-moetingsruimte uitkomen, dus minimaal zijn uitgevoerd met een voorportaal.

Waar plaats je de bar?
Vanuit de bar moet er voldoende (over)zicht zijn op de kantine.

Stem de precieze plaats van de bar dus daarop af. Een ander belangrijk punt van aandacht zijn de loopwegen in de kantine en die richting bar. Ook om opstoppingen voor de bar te voorkomen, plaats je de bar niet in een looproute.

Rolstoelgebruikers en kinderen
Het is slim om een gedeelte van de bar lager te maken. Zo kunnen ook rolstoelgebruikers en kinderen hun bestellingen makkelijk plaatsen en in ontvangst nemen.

Achter de bar
Ook áchter de bar moet er voldoende loopruimte zijn voor de medewerkers. Verder is het vaak handig een apart uitgiftebuffet te realiseren voor etenswaren, naast de bar of in de centrale hal.

Garderobe
Om voldoende toezicht te kunnen houden op de garderobe, plaats je deze in de directe nabijheid van de kantinezaal. Plaats de garderobe overigens buiten een looproute.

6.3 CENTRALE TOILETGROEP

Zorg in de centrale hal of in de horecaruimte voor een toiletgroep met uiteraard voldoende toiletten. Deze bestaat uit:

1) een voorportaal met fontein, plus herentoiletten en urinoirs;
2) een voorportaal met fontein, plus damestoiletten;
3) een mindervalidentoilet, uitgevoerd volgens het Handboek voor Toegankelijkheid

Je kunt ervoor kiezen het mindervalidentoilet te combineren met een damestoilet, voor dubbelgebruik, en deze uit te voeren zonder drempels. Hiermee voorkom je dat het mindervalidentoilet ongebruikt blijft en uiteindelijk als opslagruimte gaat fungeren.

Hoeveel toiletten?
Het benodigde aantal toiletten in de kantine hangt vanzelfsprekend af van het aantal bezoekers. Er geldt een minimum van twee urinoirs en één vast toilet voor heren, en twee damestoiletten (waarvan één mogelijk gecombineerd met mindervaliden). Verder geldt de volgende indicatie:

- per elke extra 100 mannen: 1 urinoir extra (bovenop minimum van 2 urinoirs);
- per elke extra 200 mannen: 1 toilet extra (bovenop minimum van 1 toilet);
- per elke extra 60 vrouwen: 1 toilet extra (bovenop minimum van 2 toiletten);
- per elke extra 400 bezoekers: 1 mindervalidentoilet extra (bovenop minimum van 1).

Hou bij de bezoekersaantallen rekening met de piekmomenten vlak voor de wedstrijden en tijdens de pauzes. Hou ook rekening met ander druk bezoek in de kantine, bijvoorbeeld bij feestavonden.

Zie ook hoofdstuk 3.4.

Afmetingen toiletten
Per urinoir is minimaal 0,6 x 1,2 meter, inclusief loopruimte, een logische oppervlakte. Per toilet is dit minimaal 1,0 x 2,4 meter, inclusief 1,2 meter voorportaal. Voor de wastafels geldt 0,8 x 0,8 meter exclusief loopruimte.

Indeling toiletgroep
Het belangrijkste bij de keuze voor de materialen van de vloeren en wanden is de hygiène. Zorg ervoor dat alles makkelijk schoon te maken én schoon te houden is. Om deze reden kan het bijvoorbeeld handig zijn géén antislip aan te brengen op de vloertegels, en de wandtegels aan te brengen tot aan het plafond. Andere tips: plaats vrijhangende toiletten, een schrobputje in de vloer en laat de dorpels onder de deuren weg, om zo bij het schoonmaken overal beter bij te kunnen.

6.4 KEUKEN

Hoe groot moet de keuken zijn? Het antwoord op deze vraag hangt sterk af van de voorzieningen die de vereniging de bezoeker wil bieden, en van de omvang van de totale horeca. Voor een eenvoudig broodje volstaat een werkblad en ruimte voor een spoelbak. Staan er ook snacks en dergelijke op het menu, dan is een grotere, goed geoutilleerde keuken noodzakelijk.

Oppervlakte keuken
Voor een eenvoudige keuken is een oppervlak van circa 6 vierkante meter voldoende. Een schets vooraf van de gewenste indeling (afwasmachine, koelkast, vrieskist, spoelbak, frituur, werkblad, enzovoort) geeft inzicht in de benodigde afmetingen.

Hygiënecode
Nog het allerbelangrijkst is de gezondheid van de bezoekers. Voldoe daarom bij het bereiden van voedsel te allen tijde aan de Hygiënecode voor sportkantines. Houd bij de inrichting van het terrein, bij een grotere keuken, bijvoorbeeld ook rekening met een vetvangput. Zie ook de Bouwvergunning.

" TIP: REALISEER DIRECT VANUIT DE KEUKEN EEN APART UITGIFTEPUNT VOOR ETENSWAREN. DIT VOORKOMT OPSTOPPINGEN AAN DE BAR."

6.5 MAGAZIJN

Voor de opslag van flessen, fusten, snoepgoed enzovoort is een koel(e) magazijn of berging die groot genoeg is, noodzakelijk. Wij adviseren hierop niet te besparen, ook al aangezien de afwerking van deze ruimte eenvoudig is en dat gedeelte dus relatief goedkoop.

Schets magazijn
Ook voor de opslag maakt een schets van de indeling inzichtelijk hoeveel vierkante meter er ongeveer nodig is. Denk ook aan de mogelijkheid van gestapelde opslag. Een tekening, van de brouwerij, van de plaatsing van koelingen, fusten en/of tanks kan een waardevolle aanvulling zijn.

Ga in eerste instantie uit van minimaal 6 vierkante meter aan oppervlakte. Een glad afgewerkte betonvloer kun je al dan niet afwerken met vloertegels, schoon metselwerk wanden en een plafond waarbij de constructie in het zicht blijft.

Afvoer warmte
Wees er zeker van dat de warmte van de eventuele koelingsmotoren weg kan. Natuurlijke ventilatie kan al voldoende zijn. Ook is het mogelijk met behulp van een goede isolatie en lichte ruimtekoeling, de bergruimte zodanig koel te houden dat je er frisdrank in kan opslaan. Zo zijn er minder koelingen nodig voor onder de bar.

Let er verder óók op dat de ruimte vorstvrij kan blijven.

Opslaan van afval
Behalve de goederen moet óók afval (tijdelijk) een plek kunnen krijgen in de opslagruimte. Het soort beschikbare containers – grijs, groen, gescheiden afvoer horeca-afval – verschilt per gemeente. Reserveer voor deze containers een aparte ruimte, om stankoverlast te voorkomen. Dit kan behalve een binnenruimte ook een plek met afdak of luifel zijn. Maak de opslagruimte altijd afsluitbaar.

6.6 BESTUURSKAMER

De bestuurskamer is verplicht minimaal 15 vierkante meter. Ga uit van een groter oppervlak van 20 à 25 vierkante meter als deze ruimte tijdens wedstrijddagen ook dienst doet als wedstrijdsecretariaat. Doe dit eveneens als de ruimte bestemd is voor de ontvangst van het bestuur van de bezoekende vereniging en/of eventuele andere gasten.

Hou voor in de betuurskamer eventueel extra ruimte vrij voor een pantry (koelkast, spoelbak, enzovoort). Verwarm de bestuurs-/commissiekamer bij voorkeur via radiatoren, die kunnen zorgen voor een ruimtetemperatuur van minimaal 20 graden Celsius. ◆

" TIP: NEEM IN DE PLANNEN EEN BLINDE MUUR OP DIE GROOT GENOEG IS, ZO'N 3 METER BREED, OM DAAROP VISUELE PRESENTATIES TE KUNNEN VERZORGEN."

OVERIGE RUIMTEN

7.1 MATERIAALOPSLAG

Voor trainings- en wedstrijdmaterialen, en materieel voor regulier onderhoud, moet er voldoende opslagruimte zijn.

Reserveer voor het klein materiaal een opslagruimte van minimaal 10 vierkante meter. De precieze oppervlakte die nodig is, hangt af van het aantal elftallen en daarmee de hoeveelheid trainingsballen en attributen. De ruimte kun je efficiënt benutten door de ballenkasten aan te brengen langs de wanden en te zorgen voor gestapelde opslag.

Voor de opslag van onderhoudsmaterieel en de kalkwagen (lijnwagen) geldt een advies van minimaal 10 vierkante meter. Verder speelt ook de stalling van machines en dergelijke nog een grote rol.

Afwerking

Een glad afgewerkte of gecoate betonvloer, schoonmetselwerk wanden en een plafond waarbij de constructie in het zicht blijft, zijn passende mogelijkheden. Zorg dat je deze ruimten vorstvrij kunt houden. Bij een grote opslagruimte is het plaatsen van een kanteldeur het overwegen waard.

Groot genoeg?

Stel je verder vooraf de vraag: is er extra ruimte nodig voor de opslag van tafels, stoelen, podium, tapijt, enzovoort? Maak deze ruimten niet te klein; de ervaring leert dat er altijd bergruimte te weinig is!

7.2 WERKPLAATS

Zeker bij privatisering kan een extra werkplaats gewenst zijn voor het uitvoeren van onderhoud aan bijvoorbeeld machines. Ook is een dergelijke ruimte handig voor de opslag van gereedschappen. Is dit tevens een verblijfsruimte voor vrijwilligers? Dan zijn ook een verwarming en toilet hier gewenst.

7.3 WASRUIMTE EN OPSLAG KLEDING

Wast de club de kleding in eigen beheer, denk dan aan een wasruimte met wasmachine(s) en wasdroger(s). Hoe groot deze ruimte moet zijn, hangt onder meer af van de hoeveelheid apparaten en de benodigde werkruimte. In de 'waskamer' kun je tevens kleding opslaan, of deel hiervoor anders een aparte ruimte in.

Vorstvrij en afvoer vochtige lucht
Breng in de wasruimte een wateraansluiting en een aparte groep voor de stroomvoorziening. Ook hier is het belangrijk dat de ruimte vorstvrij blijft, en dat de temperatuur voldoende hoog is voor degenen die er werkzaam zijn.

Denk bij het plaatsen van de wasdrogers aan de afvoer van vochtige lucht. Voor de vloerafwerking kun je denken aan bijvoorbeeld een gecoate betonvloer, linoleum of tegels. De wanden kunnen bestaan uit schoon metselwerk en de plafondconstructie kan ook hier 'gewoon' in het zicht blijven.

7.4 WEDSTRIJDSECRETARIAAT

Voor het afwikkelen van de wedstrijdformulieren en de ledenadministratie, is een apart wedstrijdsecretariaat ideaal. Hiervoor is minimaal 8 vierkante meter nodig. Dit kan méér zijn als bijvoorbeeld ook het verenigingssecretariaat in deze ruimte is gevestigd en er vergaderingen plaatsvinden.

7.5 OMROEPKAMER

Kiest de vereniging voor een aparte omroepruimte, bijvoorbeeld hoog op de tribune, dan is hiervoor zo'n 3 vierkante meter nodig. Vanuit deze ruimte moet je het gehele hoofdveld kunnen overzien. De omroepruimte moet beschikken over wifi, een aansluiting voor de omroepinstallatie, een telefoonaansluiting en eventueel geluidsapparatuur. Zijn er vanuit hier ook radio-uitzendingen? Zorg dan voor een dubbele telefoonlijn, ofwel een inkomende én een uitgaande.

" TIP: IS ER VANUIT DEZE RUIMTE ZICHT OP HET HOOFDVELD EN MOGELIJK ANDERE VELDEN? DAN KAN DEZE RUIMTE ÓÓK DIENST DOEN ALS OMROEPKAMER! PLAATS ONDER ANDERE EEN BUREAU OF WERKBLAD, DE OMROEPINSTALLATIE EN ZORG VOOR WIFI. OOK VOOR ARCHIVERING IS DIT EEN LOGISCHE KAMER VOOR AFSLUITBARE EN BRANDWERENDE KASTEN."

7.6 WERKKAST

Het is voor elk clubgebouw zinvol een werkkast te hebben van ten minste 4 vierkante meter, voorzien van warm en koud water en een laaggeplaatste uitstortgootsteen. Plaats vloertegels en, achter de uitstortgootsteen, wandtegels.

Onder meer omdat in deze werkkast schoonmaakmaterialen een vaste plek krijgen, moet deze zodanig gesitueerd zijn dat van hieruit gemakkelijk het hele gebouw kan worden bereikt. Je kunt ook denken aan twee werkkasten: één nabij de kleedruimten en één nabij de kantine en keuken.

7.7 INSTALLATIERUIMTE EN METERKAST

Plaats aan de buitenzijde van de accommodatie een installatieruimte van minimaal 8 vierkante meter. Via een dubbele deur moet deze van buitenaf toegankelijk zijn.

Hierin bevindt zich een centraal distributiesysteem voor warm tapwater, verwarming en elektra. Gebruik voor het warme tapwater, bestemd voor onder meer het douchen, een boilersysteem. Geisers raden we uit veiligheidsoverwegingen af.

Centrale meterkast
In deze ruimte kan ook een centrale meterkast aanwezig zijn, voor gas, water en elektriciteit én voor diverse beveiligingen. De meterkast moet voldoen aan alle geldende wettelijke eisen en aan de richtlijnen van de nutsbedrijven.

Ook de schakeling van de veldverlichting kan zich bevinden in de installatieruimte. Plaats je deze elders op de accommodatie, zorg dan dat ook dáár onbevoegden er niet bij kunnen.

HR-ketels
Maak voor de ruimteverwarming gebruik van HR-ketels in cascade. Eén ketel draait vrijwel continu dienst als dekking voor de basisbehoefte in het stookseizoen. De overige ketel(s) is/zijn bestemd voor extra vraag naar warmte. Deze ketels mogen eventueel in VR-uitvoering zijn. Verder kunnen voor de ruimteverwarming van de gehele accommodatie radiatoren worden gebruikt.

Verlichting
Breng de verlichting buiten en binnen aan in energie-efficiënte uitvoeringen. En plaats, waar dit rendabel is, de verlichting van aanwezigheidsdetectie. Bij voorkeur in de kleedruimten.

7.8 JEUGDHONK

Met name bij een vereniging met veel jeugdleden is een apart jeugdhonk het overwegen waard. Hier kunnen bijvoorbeeld een tafeltennistafel, biljart en een bar staan. Eventueel kun je op drukke wedstrijddagen deze ruimte bij de kantine trekken, letterlijk als verlengstuk.

7.9 SPONSORRUIMTE/VIP-RUIMTE

Een voetbalvereniging kan niet zonder sponsoring. Veel verenigingen hebben zelfs een business- of sponsorclub. Voor de ontvangst van deze doelgroep op wedstrijddagen kan de vereniging een aparte ruimte opnemen, inclusief pantry en kleine bar. Een andere mogelijkheid is de bestuurskamer te vergroten en op te waarderen tot 'VIP-ruimte'.

7.10 VERGADERRUIMTE/INSTRUCTIERUIMTE

Voor het houden van vergaderingen, wedstrijdbesprekingen en het geven van cursussen kan een speciale vergader- en/of instructieruimte waardevol zijn. Vergeet in deze ruimte niet een grote, obstakelvrije wand te plaatsen voor projectie.

7.11 ARCHIEF

Voor de archivering van verenigingsstukken kan de club speciaal daarvoor bestemde kasten neerzetten. Dit kan in de ruimte van het wedstrijdsecretariaat of in een aparte ruimte elders. Het belangrijkst is dat deze ruimte droog is, brandwerend, goed verlicht en goed afsluitbaar.

7.12 TRIBUNE

Bouwt de club aan de lange zijde van het hoofdveld een tribune buiten de speelveldafzetting, dan moet deze minimaal vier meter van de zijlijn staan. Denk bij de precieze situering ook goed na over factoren als windrichting en de verbinding met, en afstand tot, de kleedkamers en het clubgebouw.

Afschermen
Voorkom dat bezoekers vanaf de tribune direct het veld opstappen. Scherm de tribune daarom af met minimaal een borstwering, veldafscheiding of hekwerk van 1 meter hoog. De tribune moet zo kort mogelijk bij het club-/kleedgebouw staan, met de rugzijde naar het westen of zuidwesten in verband met inregenen en wind. Plaats, als het kan, onder of achter de tribune een aantal kleedruimten.

Zichtlijnen
Meestal kopen amateurclubs hun tribune(s) kant en klaar. Hou hierbij rekening met de zichtlijnen; kolommen kunnen het zicht namelijk doorkruisen. Door de tribune hoger te plaatsen, verbeter je deze zichtlijnen. De zitplaatsen kunnen bestaan uit banken, kuipjes of stoeltjes.

Laat de vereniging zelf een tribune ontwerpen?
Neem dan als vertrekpunt het aantal toeschouwers dat erop plaats moet kunnen nemen. Reken per toeschouwer 0,5 meter banklengte. De diepte van een zitplaats is 0,35 meter. De ruimte vóór de zitplaats is minimaal 0,3 meter en de breedte minimaal 0,8 meter.

Trappen en zitplaatsen
De tribune moet voldoende trappen hebben. Het aantal zitplaatsen per rij, bij een trap aan één zijde, mag maximaal veertien zijn. Het aantal zitplaatsen op een rij bij een trap aan twee zijden mag maximaal 28 zijn. Ga voor de breedte van de trappen uit van circa 1,1 meter. Verder moet de trap een optrede hebben van tussen de 0,1 en 0,2 meter en een aantrede van ongeveer 0,4 meter.

Bij een tribune boven het maaiveld kunnen de dug-outs voor de tribune komen, of anders naast of aan de overzijde van het veld.

7.13 ONGEWENST DUBBEL GEBRUIK

Sommige ruimten kunnen worden gebruikt voor meerdere doeleinden, zoals in deze brochure meermalen staat aangegeven. Maar voor sommige ruimten is dubbel gebruik ongewenst.

Denk hierbij aan combinaties zoals:
- massage/EHBO – scheidsrechterskleedkamer
- kantine – bestuurskamer
- installatieruimte – werkkast
- installatieruimte – opslag materiaal ◆

AANVULLENDE BEPALINGEN

8.1 VOORSCHRIFTEN

Bij nieuwbouwplannen gelden er voorschriften en verordeningen. Zowel landelijke, provinciale als lokale. Informeer hiervoor altijd bij de gemeente. Daarnaast kunnen er aanvullende bepalingen zijn voor het ontwerp, te vinden in een Programma van Eisen of een bestek-omschrijving.

Hou in elk geval rekening met deze voorschriften en bepalingen:

- gemeentelijke bouwverordening en het bestemmingsplan;
- Bouwbesluit en de Energieprestatienorm
- voor de bouw geldende NEN-normen en voorschriften;
- Wet Milieubeheer en de Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer
- eisen van de plaatselijke brandweer + de gebruikerstoestemming;
- Drank- en Horecawet;
- voorschriften van de plaatselijke nutsbedrijven voor de aanleg van riolering, gas, water, elektra, telefoonverbindingen en centrale antenne inrichting;
- Convenant Duurzaam Bouwen van de plaatselijke overheid;
- normen en aanbevelingen van de KNVB en NOC*NSF zoals vermeld in het Handboek Sportaccommodaties;
- Handleiding Toegankelijkheid Sportaccommodaties
- eisen Arbowet.

Het gaat hierbij onder meer om voorschriften qua bruikbaarheid, veiligheid en toegankelijkheid van (sport)accommodaties. Denk hierbij aan brandveiligheid, noodverlichting en constructie-eisen.

8.2 ENERGIEBESPARENDE MAATREGELEN

De vereniging wil vast en zeker besparen op het gas-, water- en elektriciteitsverbruik. Denk daarom in elk geval aan de volgende energiebesparende maatregelen.

Verlichting
- pas energiezuinige verlichting toe, zoals LED-lampen;
- breng bewegingsmelders aan, zodat licht aanspringt bij aanwezigheid en uitgaat bij afwezigheid;
- zorg voor centrale lichtbediening, met de verlichting verdeeld over meerdere groepen.

Water
- gebruik waterbesparende armaturen zoals douchekoppen, drukknoppen en begrenzers;
- gebruik waterbesparende toiletten (reservoir van 6 liter in plaats van 9 liter);
- gebruik een grijswatersysteem (om afvalwater dat niet afkomstig is van het toilet te hergebruiken).

Ventilatie
- win warmte terug uit recirculatielucht; dit doe je met een warmtewisselaar;
- verschillende delen van het gebouw hebben vaak ook verschillende gebruikstijden, deel daarom het ventilatiesysteem op;
- isoleer de luchtkanalen;
- breng een toerenregeling aan op de ventilatoren;
- plaats zelfregelende ventilatieroosters in de ontmoetingsruimten;
- plaats, met name in de kantine, een vraag-/CO2-gestuurde ventilatie installatie

Verwarming
- gebruik energiezuinige HR-ketels;
- gebruik meerdere kleine ketels in plaats van één grote (cascade);
- gebruik zonne-energie (zonnecollectoren of fotovoltaïsche cellen);
- plaats smoorkleppen en/of rookgaskleppen op de verwarmingsketels;
- breng regelingen aan op de branders van de ketels;
- zorg voor goede isolatie van leidingen, appendages, verdelers, et cetera;
- breng toerenregeling en schakelingen aan op de pompen;
- maak gebruik van warmtekrachtkoppeling (wkk);
- zorg voor warmte-/koudeopslag (WKO) en/of een warmtepomp.

Energie
- gebruik HR+ glas of HR++ glas;
- zorg voor uitgebreide dak-, gevel- en vloerisolatie;
- plaats een tochtsluis bij de entree;
- beperk zoveel mogelijk het glasoppervlak.

8.3 DUURZAAM BOUWEN

Duurzaam bouwen, inrichten en gebruik van de gebouwde omgeving is een must. Dat geldt voor zowel woningen als utiliteitsgebouwen waartoe ook sportaccommodaties behoren.

Bestaat een duurzaam gebouw uit materialen die een lange levensduur hebben? Doorgaans: ja. Maar duurzaam bouwen gaat veel verder dan alleen deze gedachte. Duurzaam wil zeggen:

‘HET VOORZIEN IN DE BEHOEFTEN VAN DE HUIDIGE GENERATIE, ZONDER DAARMEE VOOR TOEKOMSTIGE GENERATIES DE MOGELIJKHEID IN GEVAAR TE BRENGEN OM ÓÓK IN HUN BEHOEFTEN TE VOORZIEN’.

Met andere woorden: het gaat vooral om het gebruik van milieuvriendelijke en energiezuinige materialen, die eveneens op een energiezuinige en milieuvriendelijke manier worden beheerd.

Belangrijke stempel
De vereniging kan hierbij een belangrijke stempel drukken door haar wensen op het vlak van duurzame kwaliteit aan te geven. De volgende ‘stelnormen’ geven alvast de juiste richting.

- Bouw een gezond, veilig en comfortabel gebouw dat de wensen van gebruikers en veranderingen in de tijd moeiteloos kan verwerken.
- Stem het ontwerp en de materiaalkeuze af op zowel de functie als de gewenste levensduur van het gebouw. Hou bij gebouwen met een beoogde lange levensduur rekening met mogelijkheden voor verandering van functie en gebruik.
- Kies voor energiebesparende maatregelen, duurzame energiebronnen en stem dit ook af op het beheer van het gebouw.
- Kies voor materialen/producten die weinig milieubelastend zijn (vervuiling van lucht, water en bodem) en die in de gebruik- en afvalfase zo weinig mogelijk problemen opleveren.

Méér dan alleen energiebesparing
Duurzaam bouwen begon ooit met vooral energiebesparing. Dubbel glas, muurisolatie en zuinige(re) gebouwinstallaties stonden centraal. Terecht, want dit soort maatregelen betaalt zich tijdens de gebruiksfase meestal terug. Anno nu is duurzaam huisvesten echter in veel breder begrip.

Ook in de sportsector strekt zich dit uit tot recyclebaar bouwen, multifunctioneel bouwen, compact bouwen en materiaal-economisch ontwerpen. Duurzaam bouwen betekent vandaag de dag verder óók duurzaam ontwikkelen, onderhouden en beheren van de hele gebouwde omgeving.

Informeer bij de gemeente naar dit onderwerp, ook als het gaat om mogelijke subsidieregelingen!

8.4 ONDERHOUDSARM BOUWEN

Duurzaam bouwen loont, maar ook onderhoudsarm bouwen is zeer het overwegen waard. Hierbij pas je materialen toe die weinig tot geen onderhoud vergen en mogelijk een lange levensduur hebben. Hiermee beperk je de (jaarlijkse) onderhoudskosten en reserveringen, en dat kan dus een voordelige exploitatie opleveren voor de vereniging en/of gemeente.

Kosten–batenafweging
Dergelijke materialen toepassen, kan echter samen gaan met een extra investering in de duurdere materialen zelf en in technische voorzieningen. Het is de kunst deze investering af te zetten tegen het exploitatievoordeel en de terugverdientijd te bepalen. Zo neem je een onderbouwde beslissing. Dit geldt ook voor het al dan niet toepassen van materialen en techniek bij het 'duurzaam bouwen'. ◆

DE REALISATIE

Bij het realiseren van een clubaccommodatie komt vanzelfsprekend veel kijken. Een deel kan de vereniging voor elkaar krijgen in eigen beheer, het restant moet worden uitbesteed. Draagt de gemeente zorg voor de realisering? Dan is de club meestal alleen belast met het onderhoud.

Fases binnen traject

Elke situatie staat op zichzelf. Toch zijn er overeenkomsten in de verschillende ontwerp- en bouwtrajecten. In algemene zin verloopt het traject 'van idee tot daadwerkelijke realisatie' als volgt.

1. Een eerste idee voor een nieuw club-/kleedgebouw borrelt op.
2. Eigenaar, beheerder en gebruiker stellen een wensenlijst op (Programma van Wensen).
3. Het Programma van Wensen wordt uitgewerkt in een Programma van Eisen.
4. Met behulp van het Programma van Eisen vervaardigt een architect, turnkey bouwer, aannemer of bouwkundige het eerste ontwerp.
5. Het ontwerp wordt doorgerekend en zonodig aangepast. Doel is dat het past binnen het gestelde budget en voldoet aan het Programma van Eisen.
6. Het ontwerp mondt uit in bestek en tekeningen.
7. Als de aannemer of turnkey bouwer eveneens het bestek maakt, dan nemen zij in principe ook de uitvoering op zich. Anders volgt een aanbesteding van het bestek en de tekeningen.
8. Tijd voor de realisatie van het club-/kleedgebouw!
9. Oplevering van het club-/kleedgebouw, met controle of de bouw is uitgevoerd overeenkomstig het bestek en de tekeningen.

9.1 WAT HOUDT HET PROGRAMMA VAN EISEN IN?

Het Programma van Eisen vermeldt alle eisen die de eigenaar, beheerder en gebruiker aan de toekomstige accommodatie stellen. Het omvat een omschrijving van alle sporttechni-sche, bouwkun-dige en stedenbouwkundige onderdelen die voor de aannemer of architect van belang zijn. Het gaat hierbij om zowel wettelijke eisen als eisen vanuit de voetbalvereniging.

Denk hierbij aan aantallen en afmetingen van de ruimten, de routing binnen de accommodatie, afwerkingen van de ruimten en installatievoorzieningen. Deze brochure helpt bij het in grote lijnen opstellen van dit Programma van Eisen. Daarnaast is het voor het verenigingsbestuur zinvol zich te oriënteren bij soortgelijke accommoda-ties die al klaar zijn.

Ook nuttig bij aanvragen offertes
Neem het Programma van Eisen ook als uitgangspunt bij het opvragen van offertes. Zo kun je als vereniging de te ontvangen aanbiedingen goed met elkaar vergelijken.

Belangrijke tip: vraag in deze fase niet zomaar aan willekeurig enkele aannemers en architecten offertes aan. Je loopt dan namelijk het risico dat je achteraf een 'rekenkostenvergoe-ding' voorgeschoteld krijgt. Maak daarom ook op dit vlak gebruik van deskundig advies.

9.2 UITBESTEDEN

Als zelfwerkzaamheid alleen niet voldoende is en de club derden inschakelt, doorgaans een aannemersbedrijf, dan is een goed Programma van Eisen nóg meer van belang. Is de aannemer exact op de hoogte van de wensen en eisen, dan kan hij passend bestek en tekeningen opstellen.

9.3 ZELFWERKZAAMHEID

Vaak is de omvang van de zelfwerkzaamheid zelfs bepalend of het überhaupt mogelijk is een club-/kleedaccommodatie te bouwen. Het spreekt voor zich dat zelfredzaamheid de bouwkosten drukt.

Belangrijk advies bij het 'serieus' zelf uitvoeren van werk:

- Inventariseer wie wat kan, wie hoeveel tijd heeft en wie goede relaties heeft op bepaalde gebieden (voorbereiding, ontwerp en uitvoering).
- Stel een bouwcommissie samen van vrijwilligers. Neem samen goed door wat er allemaal op je af komt. Het realiseren van een club-/kleedgebouw is immers géén kwestie van twee of drie zaterdagen. Tijdens al gauw een periode van meer dan een half jaar ligt er beslag op elke zaterdag en vele avonden in de vorm van veel organisatorische- en bouwactiviteiten.
- Zorg voor meerdere mensen op één onderdeel. Elkaar aflossen en bij problemen te hulp komen is het credo.
- Zorg voor een goede verzorging van de vrijwilligers tijdens de werkzaamheden.
- Maak ook van de zelfwerkzaamheid een planning. Zo is duidelijk wanneer iets moet gebeuren, wanneer derden moeten komen (zoals elektricien en metselaar) en wanneer iets gereed moet zijn.
- Probeer zó te plannen dat het weer weinig invloed heeft en vakanties geen spelbreker zijn.

9.4 UITWERKING PLAN

Bij een openbare aanbesteding komt er een voorlopig ontwerp en bijbehorende kostenraming op basis van het Programma van Eisen. Is er een bouw-team bestaande uit bijvoorbeeld opdrachtgever, architect, aannemer en adviseurs, dan kan de

gekozen aannemer deze kosten-raming opstellen. Leg deze kostenraming schriftelijk vast, inclusief de verrekening van de zelfwerkzaamheid (!).

Na toetsing aan de doelstellingen en financiële haalbaarheid leidt het plan tot een defini-tief ontwerp en definitieve begroting.

Instanties
In deze fase is overleg nodig met allerlei in-stanties.
Denk aan bouw- en woningtoe-zicht, brandweer, de gemeentelijke afdeling milieu, aan nuts- en telecombedrij-ven, welstandscom-missie en de sport-dienst (-stichting) of sportraad. Dit overleg mondt vervolgens uit in de aanvraag van de bouwver-gunning. Na de toekenning hiervan is het 'besteksgereed' klaarmaken van het plan aan de beurt. Indien nodig volgt er daarna nog de selectie voor de aannemer(s).

9.5 OPDRACHTGUNNING/AANBESTEDING

Hoe vraag je een offerte aan? Er zijn in deze tijd diverse manieren van aanbesteding. Bijvoorbeeld een openbare -, een onder-handse - of een aanbesteding met open begroting.

Bij een openbare aanbeste-ding kan iedere leve-rancier of aannemer, na publicatie van het bouwvoornemen, een prijs indienen. Dit doen zij op basis van bestek en tekenin-gen.

Afhankelijk van de markt kan een openbare aanbesteding leiden tot een lage bouw-som (aannemer heeft werk hard nodig) of juist een hogere bouwsom (aannemer heeft al genoeg werk). Deze manier van aanbesteden is gebruikelijk bij overheden, maar voor een vereniging een minder goed idee.

Bij een onderhandse aanbesteding krijgen meestal hooguit drie leveranciers of aannemers, die als bonafide bekendstaan, een uitnodiging een prijsopgave te verstrekken. In het algemeen krijgt de laagste inschrij-ver het werk 'gegund'.

Bij een aanbesteding met open begroting wordt één volkomen be-trouwbare en bonafide leverancier of aannemer gevraagd om een prijsop-gave, inclusief zijn begro-ting. Dit maakt het mogelijk een vergelijking te maken met de eigen begroting en, in overleg, zo tot een juiste prijsafspraak te komen.

Let op: stel bij deze manier van aanbesteden als voorwaarde dat de leveran-cier of aannemer vooraf een afstandsverklaring ondertekent. Als er geen overeenstem-ming tot stand komt, blijft het daarna gewoon mogelijk om een andere leverancier of aannemer uit te nodigen.

Verder zijn er nog bijvoorbeeld de:
- niet-openbare aanbesteding: na een aankondiging en inschrijving volgt eerst een selectie van minimaal vijf partijen.
- concurrentie gerichte dialoog (CGD): een selectie van minimaal drie partijen krijgt eerst een uitnodiging voor een dialoog.
- onderhandelingsprocedure met bekendmaking: minimaal drie geselecteerde kandidaten mogen een offerte indienen, waarbij onderhandelen mogelijk is over de voorwaarden met de concurrenten.
- onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking (overheid).

9.6 OFFERTE

Wat moet er komen te staan in de offerte (bestek en tekenin-gen) van de aannemer? De inhoud behoort overeen te komen met wat is opgevraagd en moet verder deze punten aan de orde stellen:

- wijze van uitvoering;
- aard van te gebruiken materia-len;
- lijst van hoeveelheden;
- de prijs;
- condities waaronder het werk moet worden uitge-voerd;
- benodigde aantal werkbare dagen;
- zelfwerkzaamheid;
- uiterste opleveringsdatum;
- onderhoud van het gemaakte werk;
- de garantie;
- boeteclausule;
- de arbitrage;
- voorwaarden waaraan het eindproduct moet voldoen;
- aanbeveling voor het onderhoud door de gebruiker;
- wijze van acceptatie bij opleve-ring;
- de betalingsvoorwaarden;
- alle overige van toepassing zijnde voorwaarden.

In de betalingsvoorwaarden stelt de aanne-mer onder meer de betalingster-mijnen vast, meestal gekoppeld aan de onderdelen van het project die al klaar zijn.

9.7 OPLEVERING

Wanneer de bouw van de accommodatie is voltooid, biedt de aanne-mer deze ter beoordeling aan (de opleve-ring). Is het bouwwerk inderdaad conform de opdracht gerealiseerd? Eventuele tekortkomingen worden hersteld of vermeld in het proces-verbaal van oplevering. Na ondertekening door de betrokken partijen draagt de aannemer het werk over aan de opdrachtgever.

9.8 ONDERSTEUNING KNVB EN NOC*NSF

Het is mogelijk om de KNVB en/of NOC*NSF al in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de ontwikkeling van de plannen. Dit kan onaangename verrassin-gen voorkomen. De KNVB en netwerkspecialisten kunnen verenigingen bijstaan bij onder meer de volgende zaken:

- algemene clubondersteuning;
- globale planbeoordeling;
- het meedenken over een Programma van Eisen;
- toetsing aan de sporttechnische richtlijnen van NOC*NSF en de KNVB;
- sporttechnische keuring na realisatie.

Een verzoek voor ondersteuning verloopt via de Verenigingsadviseur van de KNVB. ◆

ONDERHOUD EN BEHEER

Is de club–/kleedaccommodatie eenmaal in gebruik, besteed dan veel aandacht aan het onderhoud en beheer. Dit kan op verschillende manieren en in verschillende vormen.

Heeft de gemeente het nieuwe clubgebouw voor haar rekening genomen? Dan kan zij eigenaar blijven van de accommodatie én mogelijk het onderhoud (laten) verzorgen. Het kan ook zijn dat de vereniging voor het onderhoud verantwoordelijk is. Belangrijk: leg de afspraken hierover schriftelijk vast. Wie doet wat op welke tijdstippen? Welke werkzaamheden verricht de club en welke de gemeente? Hoe is de verdeling van de kosten? En wie zorgt voor een onderhoudsplanning?

10.1 PLANNING EN ONDERHOUD

Het is zeer verstandig een schema van de diverse onderhoudswerkzaamheden te maken voor de komende tien tot vijftien jaar. Het voordeel van een goede planning is duidelijk: zo kun je als vereniging de accommodatie structureel in een goede staat houden. Je voorkomt hiermee ook grote onverwachte uitgaven voor reparatie en extra onderhoud. Bovendien: op basis van het schema kan de penningmeester jaarlijks een bedrag reserveren en/of bij de gemeente om een vergoeding vragen.

10.2 BEHEERSPLAN

Eigenlijk onmisbaar is ook een beheersplan, dat een duidelijke structuur biedt in het meerjarenonderhoud. Dit plan biedt houvast bij het overleggen en bepalen, binnen de vereniging en eventueel met de gemeente, over wie op welke dagen en wanneer welke werkzaamheden uitvoert.

Bij het opstellen van een beheersplan komen deze zaken aan de orde:
- organisatiestructuur (beheerscommissie, namen, contactpersonen, enzovoort);
- te verzamelen gegevens (welke onderdelen van het gebouw wel en welke niet);
- frequentie en wijze van inspecteren;
- verwerking van gegevens;
- overzicht onderhoudsmaatregelen;
- meerjarenplanning van het onderhoud;
- meerjarenplanning van de financiën;
- meerjarenplanning beleid (prioriteiten stellen).

10.3 BEHEERSVORM

De exploitatie van een club-/kleedaccommodatie van een voetbalvereniging kan op bedrijfsmatige wijze (profit) of op niet-bedrijfsmatige wijze (non-profit). De volgende vijf vragen zijn bij de keuze van de beheersvorm, ook wel ondernemingsvorm genoemd, van essentieel belang.

1. Hoe is de aansprakelijkheid van de eigenaar(s) in de wet geregeld en welk risico loopt deze?
2. Welke gevolgen heeft de beheersvorm voor de instandhouding (continuïteit) van de accommodatie?
3. Welke invloed heeft de beheersvorm op de omvang en de hoedanigheid van de leiding?
4. Hoe beïnvloedt de beheersvorm de financieringsmogelijkheden?
5. Wat zijn de fiscale consequenties?

Niet-bedrijfsmatig
Normaal gesproken heeft een voetbalvereniging geen winststreven en kiest zij voor niet-bedrijfsmatig beheer. Daarom geven we hier alleen informatie over de meest voorkomende en bij dit uitgangspunt passende beherende rechtspersonen. Namelijk: de vereniging en de stichting.

Vereniging
De vereniging is een rechtspersoon met leden, gericht op een bepaald doel. Het hoofdkenmerk is dat de leden zich groeperen in een zogenaamde Algemene Vergadering (AV). Dit is binnen een vereniging de hoogste macht. De AV kiest het bestuur dat bevoegd is overeenkomsten aan te gaan.

De aansprakelijkheid van dit bestuur is beperkt. Elke bestuurder moet zich ten opzichte van de rechtspersoon houden aan de hem of haar opgedragen taken. Voor dat gedeelte is de bestuurder dan ook aansprakelijk ('interne aansprakelijkheid'). Maar in privé zijn bestuurders van een vereniging, los van een uitzondering zoals in geval van opzet of grove schuld, niet aansprakelijk.

Er is een aantal wetten in het kader van de 'misbruikwetgeving', zoals de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Bestuurdersaansprakelijkheid bij faillissement. Deze wetten regelen in vergaande mate de aansprakelijkheid in privé van bestuurders bij rechtspersonen, als het gaat om schulden aan fiscus, sociale verzekeringsorganen en anderen. Maar deze wetten zijn níet van toepassing op de vereniging. Ze zijn namelijk slechts van toepassing op rechtspersonen 'indien en voor zover deze onderhevig zijn aan de heffing van vennootschapsbelasting'. En de vereniging is aan deze belasting in principe niet onderhevig.

Ten slotte is er een onderscheid tussen de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid en die met beperkte rechtsbevoegdheid. Bij de laatste is er een vergaande aansprakelijkheid in privé van haar bestuurders. Een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid is opgericht bij een notariële akte.

Stichting
Wat is eigenlijk een stichting? Het formele antwoord daarop: 'Een door een rechtshandeling in het leven geroepen rechtspersoon, welke geen leden kent en beoogt een in de statuten vermeld doel te verwezenlijken'.

De oprichting van een stichting verloopt bij notariële akte. Het hoogste orgaan in de stichting is het bestuur, dat in vele gevallen zichzelf benoemt. Het bestuur beheert en vertegenwoordigt de stichting.

Doordat het bestuur het enige orgaan is en meestal alleen verantwoording moet afleggen aan zichzelf, is de stichting een passende beheersvorm voor sportaccommodaties. Voor de interne en externe aansprakelijkheid van het bestuur geldt hetzelfde als bij een vereniging.

Advies
De KNVB en NOC*NSF adviseren verenigingen zich bij de uiteindelijke keuze van de beheersvorm op hun beurt te laten adviseren door onafhankelijke deskundigen. Je kunt hierbij denken aan Stichting Waarborgfonds Sport (SWS), een notaris, accountant en/of een fiscaal-juridisch adviseur. ◆

Van idee naar werkelijkheid

Handleiding voor de realisatie van een nieuw sportcomplex

KNVB

IS ONS LEVEN * VOETBAL IS ONS LEVEN * VOETBAL IS ONS LEVEN * VOETBAL IS ONS LEVEN * VOETBAL

Colofon

Tekst:
Piet Eversdijk (v.v. De Meern)
Peter Kieft (v.v. De Meern)
Joeke de Jong (KNVB)

Bijdragen:
Peter van Kuijk
Maaike van Meerten
André Bakker
Jan Verstraate

Fotografie:
Joeke de Jong (KNVB)
Fanwork (luchtfoto)

Eindredactie:
Joeke de Jong (KNVB)

Voorwoord

Stelt u zich eens voor: bij een bespreking geeft de wethouder aan dat de gemeente van plan is de bestemming van het sportcomplex te wijzigen ten behoeve van woningbouw. Voor uw vereniging zal op een nog nader te bepalen locatie een nieuw complex worden aangelegd. De gemeente neemt in beginsel de aanleg van de velden en de bouw van de kleedgelegenheid voor haar rekening. De vereniging moet zorgen voor een nieuw clubgebouw en alle andere gewenste voorzieningen.

De reacties die er op dit soort mededelingen volgen zijn heel divers: van “hakken in het zand” tot “deze kans moeten we benutten”. Dat niet iedere vereniging direct zeer enthousiast reageert, is wel enigszins te begrijpen. Het is ook geen geringe opgave om de processen die bij een verplaatsing en nieuwbouw komen kijken te doorlopen. En wie betaalt dat allemaal?

In 1997 krijgt de voetbalvereniging De Meern te horen dat ze weg moet van haar sportpark Fletiomare West omdat de locatie de bestemming woningbouw krijgt in het kader van het Utrechtse Leidsche Rijn-project. Hemelsbreed wordt men nog geen kilometer verplaatst maar aan de feitelijke verhuizing gaat wel een traject van ruim 6 jaar vooraf van voorbereiding en overleg. In augustus 2002 wordt aan het bestuur een eerste Programma van Eisen ter vaststelling voorgelegd. Er volgen daarna nog verscheidene versies. De Meern besluit om de ontwikkeling en realisatie van alle opstallen in eigen beheer uit te voeren. Daardoor krijgt men te maken met het vergunningentraject, de financiering en uiteindelijk het bouwtraject. Daarnaast wil men een actieve partner voor de gemeente Utrecht zijn bij de inrichting van het nieuwe sportpark en de keuze van de velden. Op 2 september 2005 neemt de voetbalvereniging De Meern een heel nieuwe sportcomplex in gebruik.

De procesgang die de voetbalvereniging De Meern bij de realisatie van het nieuwe sportcomplex heeft doorgemaakt vormt de basis van deze handleiding. De betrokkenheid van de KNVB komt voort uit de (on)regelmatige contacten die er vanaf 1999 zijn geweest. Daarbij is het idee ontstaan om de procesgang te beschrijven, zodat andere verenigingen lering kunnen trekken uit de ervaringen. In één document wordt het proces “van idee naar realiteit” beschreven, ervaren vanuit het perspectief van een voetbalvereniging. Verenigingen die zich voor eenzelfde situatie gesteld zien, kunnen daarmee alvast kennisnemen wat hun te wachten staat en welke valkuilen beter vermeden kunnen worden. Waar mogelijk wordt verwezen naar beschikbare informatiebronnen.

De beschreven aanpak is waarschijnlijk niet voor iedere vereniging weggelegd. Het is een voorbeeld van een pro-actieve en ambitieuze aanpak. Door deze handelwijze wist de vereniging een goede onderhandelingspositie bij de gemeente af te dwingen. Iedere vereniging zal voor zich zelf moeten bepalen hoe ver men gaat. Een belangrijke voorwaarde is in ieder geval dat u over een groep gemotiveerde en deskundige vrijwilligers kunt beschikken. Door de modulaire opbouw van de handleiding is het mogelijk om bepaalde onderdelen te gebruiken en andere te laten vallen. Het kan overigens geen kwaad om de hele handleiding eens goed door te lezen. Mogelijk wordt u op een idee gebracht om het toch anders aan te pakken.

KNVB Accommodatiezaken
april 2008

Inhoud

I. Inleiding 6
1.1 Status handleiding en hoe te gebruiken 6
1.2 Positie van de vereniging 6
1.3 Samenhang diverse publicaties 6
1.4 Projectfasering 7
1.5 Leeswijzer 7

2. Initiatieffase 8

3. Definitiefase 9
3.1 Totstandkoming Programma van Eisen 9
3.2 Ambities en beleid van de vereniging 10
3.3 Overleg met gemeente 10
3.4 Gemeentelijke inspraak en besluitvorming 11
3.5 Samenwerking en combinatie van functies 12
3.6 Mogelijke samenwerkingsvormen meerdere verenigingen 12
3.7 Privatisering 13
3.8 Behoeftebepaling velden 14
3.8.1 Inleiding 14
3.8.2 Speelvelden 14
3.8.3 Trainingsgelegenheid 15
3.9 Behoeftebepaling kleedruimte 16
3.10 Keuze opdrachtgeverschap 18
3.11 Inschakelen adviseurs 18
3.12 Aansluitingen nutsvoorzieningen 19
3.13 Planning en fasering 20

4 Ontwerp velden en infrastructuur 21
4.1 Inleiding 21
4.2 Lay-out en inrichting sportpark 21
4.2.1 Mogelijke objecten 21
4.2.2 Situering velden en kleed-/clubaccommodatie 22
4.2.3 Sociale veiligheid 22
4.2.4 Toegankelijkheid mindervaliden 22
4.2.5 Parkeergelegenheid 23
4.2.6 Aandachtspunten 23
4.3 Wettelijke bepalingen, kaders, richtlijnen, procedures 23
4.4 Bepalingen KNVB 24
4.4.1 Inleiding 24
4.4.2 Afmetingen speelveld 24
4.4.3 Uitloopruimte 24
4.4.4 Speelveldafzetting 25
4.4.5 Dug-outs 25
4.4.6 Spelerspad 25
4.4.7 Ballenvangers 26
4.4.8 Reclameborden 26
4.4.9 Veldverlichting 26
4.4.10 Wedstrijdvelden 27
4.4.11 Trainingsvelden 27

5 Ontwerp t/m bouw kleed- en clubaccommodatie 29
5.1 Inleiding 29
5.2 Regels van derden 29
5.2.1 Wettelijke bepalingen, kaders, richtlijnen 29
5.2.2 Benodigde vergunningen 30
5.2.3 Toegankelijkheid mindervaliden 31
5.2.4 Bepalingen KNVB 32
5.3 Ontwerpuitgangspunten 33
5.3.1 Afwegingen bij het ontwerp 33
5.3.2 Inventariseren gewenste functies 34
5.3.3 Relatie tussen ruimtes 36
5.3.4 Overige aandachtspunten 37

5.4 Ontwerp 37
5.4.1 Inleiding 37
5.4.2 Schetsontwerp en voorlopig ontwerp 38
5.4.3 Definitief ontwerp 38
5.4.4 Bouwvoorbereiding 39
5.4.5 Kostenraming 39
5.5 Prijs- en contractvorming 40
5.5.1 Wet- en regelgeving 40
5.5.2 Contractvormen 40
5.5.3 Één of meerdere contracten 41
5.5.4 Marktbenadering 41
5.5.5 Onderhandelingen en opdrachtverlening 42
5.6 Uitvoering en oplevering 42

6 Beheer en onderhoud 43
6.1 Inleiding 43
6.2 Beheerplan 43
6.3 Verzekeringen 43
6.4 Belastingen en heffingen 44
6.4.1 Wet waardering onroerende zaken 44
6.4.2 Onroerende zaakbelastingen 45
6.4.3 Waterschapsheffingen 45
6.4.4 Rioolrecht 45
6.4.5 Reinigingsrecht 46
6.4.6 Baatbelasting 46
6.5 Abonnementen 46
6.6 Onderhoud 46
6.7 Legionella 47

7 Financiën 49
7.1 Inleiding 49
7.2 Kostenposten 49
7.3 Inkomstenposten 50
7.4 Hypothecaire lening 51
7.5 Fiscale aspecten 52
7.5.1 Omzetbelasting en kantine 52
7.5.2 Omzetbelasting bij aanleg en exploitatie van een kunstgrasveld 52
7.6 Businessplan 54
7.6.1 Doel 54
7.6.2 Inhoud 54
7.6.3 Meerjarenbegroting 54
7.6.4 Kasstroomanalyse 54
7.6.5 Gevoeligheidsanalyse 55

8 Erfpacht en Recht van opstal 56
8.1 Overdracht bestaande accommodatie 56
8.2 Nieuwe accommodatie 56

9 Projectbeheersing 58

10 Referenties 59

Bijlage
1. Verzamelstaat behoeftebepaling speelvelden 60
2. Stroomschema realisatie clubaccommodatie 61
3. Relatiematrix ruimten clubgebouw 62
4. Voorbeeld-indeling van een club- en kleedaccommodatie 63

1. Inleiding

1.1 Status handleiding en hoe te gebruiken

In deze handleiding wordt een praktijksituatie uitgewerkt waarbij een vereniging moest worden verplaatst naar een nieuwe locatie als gevolg van door de gemeente noodzakelijk geachte woningbouw op het bestaande sportpark. Hierbij komen aan de orde de voorbereiding en realisatie van het sportpark en de bijbehorende opstallen. Door de elementaire opzet van de handleiding kunnen voor andere situaties, bijvoorbeeld alleen (ver)nieuwbouw van een clubgebouw of kleedaccommodatie, losse onderdelen worden gebruikt.

Opgemerkt wordt dat de opgedane ervaringen zijn gebaseerd op de situatie dat de vereniging de enige bespeler is van het te verlaten sportpark. Ook op de nieuwe locatie is de vereniging de enige bespeler. (Consequenties van) vormen van samenwerkingsverbanden met andere (sport)verenigingen worden wel genoemd maar niet verder uitgewerkt. In geval van een meervoudig gebruik van het sportpark, en in het bijzonder van een clubgebouw, kan een dergelijke samenwerking mogelijk belangrijke voordelen opleveren.
In de uitgewerkte case is het sportpark zowel in de oude als de nieuwe situatie eigendom van en in beheer bij de gemeente. De vereniging voert het beheer van het clubgebouw, dat op basis van een door de gemeente verleend recht van opstal is gevestigd.

Hoewel de handleiding nuttige informatie bevat voor verenigingen die geconfronteerd worden met een toekomstig noodzakelijke verhuizing, wordt aanbevolen om aanvullende informatie in te winnen bij de KNVB en bij verenigingen die een dergelijk proces eerder hebben doorlopen.

1.2 Positie van de vereniging

In alle gevallen zal initiatief, dan wel medewerking van de gemeente aan de orde zijn. Het is van essentieel belang om als vereniging ten opzichte van de gemeentelijke overheid geen afwachtende, maar een initiatief nemende (proactieve) houding in te nemen. Niet altijd heeft een gemeente (ruime) ervaring met dit soort zaken en is daarom, bij een initiatiefrijke en deskundige inzet van de zijde van betrokken vereniging(en), veelal bereid om in het belang van de vereniging mee te denken.
De vereniging moet zich hierbij bewust zijn dat zij veel meer kan inbrengen dan veelal wordt gedacht. Politieke organen kunnen niet beslissen wat een vereniging wel of niet moet accepteren. Aan de vereniging als belanghebbende wordt in het besluitvormingsproces van de gemeente veel ruimte gelaten om te sturen of om in elk geval in een vroeg stadium aan te geven waar en waarom beleidsvoornemens van de gemeente kunnen wringen. Vroegtijdig reageren, kan voorkomen dat een voor de vereniging ongewenst besluit wordt genomen.

Voor een vlot verloop van het nieuwbouwproces is het van belang dat de opdrachtgevende instantie(s) (vereniging, gemeente) goed op de hoogte is (zijn) van alle consequenties die hiermee zijn gemoeid, in het bijzonder met betrekking tot de te doorlopen procedures. Als binnen de vereniging onvoldoende kennis in huis en beschikbaar is, is het verstandig om deskundigen in te schakelen.

1.3 Samenhang diverse publicaties

In deze handleiding wordt regelmatig gerefereerd aan bestaande publicaties. De belangrijkste zijn:

- Kwaliteitsnormen voetbalaccommodatie: regels, richtlijnen en aanbevelingen (uitgave KNVB)
- Handboek Sportaccommodaties NOC*NSF (uitgave Arko Sports)
- Voordat u gaat bouwen (uitgave KNVB)
- Bewaarnummer Officiële Mededelingen (uitgave KNVB)
- Spelregels veldvoetbal (uitgave KNVB)
- Reglement wedstrijden amateurvoetbal (uitgave KNVB)

In de laatste drie KNVB-publicaties kan de reglementaire en bestuurlijke verankering worden gevonden van de onderwerpen die in de brochure Kwaliteitsnormen voetbalaccommodatie in detail zijn uitgewerkt. De tekst van hoofdstuk E2.64 in het Handboek Sportaccommodaties NOC*NSF is in beginsel dezelfde als die van de KNVB-brochure. De KNVB uitgaven zijn te downloaden via www.knvb.nl/accommodatiezaken of www.knvb.nl/reglementen. Verenigingen kunnen het Handboek Sportaccommodaties inzien als men zich aanmeldt aan via www.sportaccom.nl.

Hoewel getracht wordt de inhoud van de verschillende publicaties op elkaar af te stemmen, is het niet uitgesloten dat bepaalde aanpassingen nog niet in alle publicaties zijn verwerkt. Het verdient daarom aanbeveling steeds naar de laatste versie te vragen. Verder is het standpunt van de KNVB bij eventuele verschillen leidend.

In deze handleiding zal waar mogelijk worden verwezen naar genoemde publicaties om daarmee de actualiteit van de handleiding te behouden. Omdat op accommodatiegebied de laatste jaren nogal wat ontwikkelingen zijn geweest, denk maar aan de kunstgrasontwikkeling, is het niet uitgesloten dat in de case die ten grondslag ligt

aan deze handleiding een andere visie of afwijkende regelgeving van toepassing was. Alle aangehaalde publicaties zijn opgenomen in hoofdstuk 10 Referenties.

I.4 Projectfasering

Het realiseren van en verhuizen naar een nieuwe locatie is een complexe zaak, waarbij een structurele aanpak is aan te bevelen. De 'wetten' van een projectmatige aanpak bieden hierbij een goed houvast. Daarbij kunnen de volgende fasen worden onderscheiden:

1. **Initiatief**
   Ideevorming, keuze tussen uitbreiding of volledige nieuwbouw, opstellen globale schetsen, haalbaarheid, wijze van aanpak, stappenplan, in kaart brengen omgeving, verkennen samenwerkingsverbanden (gemeente, andere verenigingen, instanties).
2. **Definitie**
   Starten overleg met gemeente en andere belanghebbenden, in beeld brengen benodigde vergunningen, in beeld brengen besluitvorming, formuleren ambities vereniging, keuze en inschakelen (professionele) adviseurs (architect, adviseur installaties, ed.), nadenken over de te volgen marktbenaderingstrategie (contractvorm en voorstel wijze van aanbesteden), planning en fasering.
3. **Ontwerp**
   Schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp, bouwvoorbereiding (aanvragen bouwvergunning, goedkeuring welstand, aanbestedingsdossier, inschakelen nutsbedrijven).
4. **Prijs- en contractvorming**
   Selectie uitvoerende partij(en), aanbesteding, gunning.
5. **Uitvoering en oplevering**
   Contractbeheersing, omgevingsmanagement.
6. **Beheer- en onderhoud.**

Het is niet persé noodzakelijk de hiervoor vermelde fasering strikt te hanteren, mits men zich maar bewust is van de noodzakelijke volgorde van de benodigde activiteiten en dat de verschillende fasen adequaat worden afgesloten, dat wil zeggen met goede vastlegging en besluitvorming. Daarbij moet in acht worden genomen dat voor besluitvorming met financiële consequenties goedkeuring van de daartoe bevoegde organen, veelal de ledenvergadering, noodzakelijk is. Afhankelijk van de financiële bevoegdheden van het verenigingsbestuur geldt dit meestal ook al voor het inschakelen van adviseurs.
In deze handleiding zijn de verschillende procesfasen in de gegeven volgorde beschreven. In de praktijk overlappen de fasen elkaar deels en fasen moeten soms meerdere malen doorlopen worden (interactief ontwerpproces). In bijlage 2 zijn in de vorm van een stroomschema de verschillende processtappen weergegeven.

I.5 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 (initiatieffase) en 3 (definitiefase) wordt ingegaan op de voorbereidende werkzaamheden van zowel de inrichting van het sportpark als de opstallen. In dit proces wordt veelal samen met de gemeente opgetrokken.
De aanleg en inrichting van velden en infrastructuur is in nagenoeg alle gevallen een taak van de gemeente. In hoofdstuk 4 wordt informatie gegeven die de vereniging kan gebruiken om in dit proces een eigen inbreng te leveren.
De realisatie van de kleed- en clubaccommodatie wordt meestal uitgevoerd in eigen beheer door de vereniging. In hoofdstuk 5 wordt daarom uitgebreid ingegaan op de projectfasen 3 (ontwerp) t/m 5 (uitvoering en oplevering). Aansluitend op de realisatie van de nieuwe accommodatie volgt de fase van beheer en onderhoud. In hoofdstuk 6 wordt hieraan aandacht besteed. Het is van belang om bij het ontwerp van de nieuwe accommodatie hierop te anticiperen.
In het gehele proces speelt de financiering een belangrijke rol. Daarom wordt hier een apart hoofdstuk (7) aan gewijd.
Bij het verlaten van een bestaande accommodatie en de oprichting van een nieuwe accommodatie heeft men veelal te maken met zaken als erfpacht en recht van opstal. Omdat dit een ingewikkelde materie is die de nodige valkuilen kent is het van groot belang hieraan de nodige aandacht te besteden. De beschrijving in hoofdstuk 8 kan hierbij helpen.
Gedurende het gehele proces van de realisatie van een nieuwe accommodatie wordt veel informatie uitgewisseld en worden de nodige aanpassingen doorgevoerd. Het is daarbij van groot belang dat dit proces goed wordt beheerst. In hoofdstuk 9 worden hiertoe enige aanbevelingen gedaan.
In hoofdstuk 10 is een overzicht opgenomen van onderliggende literatuur.

2. Initiatieffase

In de initiatieffase worden de eerste ideeën geboren. Het initiatief voor het realiseren van uitbreiding van een bestaande accommodatie of volledige nieuwbouw kan zowel liggen bij een vereniging als bij de gemeente. Het is aan te bevelen om al in een vroeg stadium binnen de vereniging een commissie in te stellen die de problematiek ter hand neemt en in deze commissie deskundigheid op te nemen op het gebied van proceduremanagement, financiën, juridische zaken en bouwkundige zaken. In de initiatieffase kan een aantal activiteiten worden onderkend:

Ideevorming

- afweging uitbreiding van de bestaande accommodatie of nieuwbouw
- afweging uitbreiding op bestaande locatie of verhuizing naar een nieuwe locatie'
- mogelijke locatie(s) nieuw sportpark
- maken van globale schetsen

Globale uitwerking

- nagaan mogelijke samenwerking met andere (voetbal)verenigingen en instanties (kinderopvang, naschoolse opvang)
- in kaart brengen van de omgeving: welke partijen spelen een rol (o.a. gemeente, andere verenigingen, instantie voor kinderopvang, scholen)
- hoe omgaan met gemeente
- informatie inwinnen bij verenigingen die een soortgelijk proces hebben doorlopen
- uitwerken globale ideeën
- globale verkenning financiële mogelijkheden
- keuze beheervorm; naast de gebruikelijke verenigingsvorm kan worden gedacht aan een samenwerkingsovereenkomst, stichting, federatie en omnivereniging (zie ook § 3.6).

Opstellen plan van aanpak

Om zicht te krijgen op de nodige acties in de verschillende te doorlopen processtappen is het aan te bevelen deze al in een vroeg stadium te beschrijven in een plan van aanpak. Dit plan van aanpak zal in eerste instantie globaal van opzet zijn en moet in de loop van het proces regelmatig worden aangevuld en bijgesteld.
Mogelijke onderwerpen zijn:

- organisatie
  - intern vereniging: vastleggen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van in te stellen commissies
  - samenwerking met gemeente: projectgroep, onderlinge verdeling taken en verantwoordelijkheden (wie ontwerpt en besteedt aan)
  - overlegvormen
  - mogelijkheden privatisering
- overzicht van de partijen die een rol spelen bij het proces: gemeente, andere (sport)verenigingen, omwonenden, nutsbedrijven, sponsoren, commerciële en semi-commerciële partners, etc.
- planning (aandachtspunten hierbij zijn o.a. besluitvorming extern en intern vereniging, relatie ontwerp en financiën, samenhang aanleg velden en bouw opstallen, vroegtijdig aanvragen aansluiting nutsvoorzieningen)
- financiën; inventariseren:
  - inkomstenposten en globale inschatting beschikbaar budget: schadeloosstelling gemeente, subsidies, sponsoring, terugvordering BTW, eigen middelen, etc.
  - kostenposten: bouw- en bijkomende kosten, inrichting clubgebouw en sportpark, financiering, overdracht grond

3. Definitiefase

Na de eerste schermutselingen binnen de vereniging wordt het tijd om in overleg te treden met externe partijen en de globale ideeën nader uit te werken.

3.1 Totstandkoming Programma van Eisen

Doel

In een Programma van Eisen (PvE) worden alle randvoorwaarden waarmee rekening moet worden gehouden (regels, wetgeving etc.), wensen die leven binnen de vereniging en wensen van derden (bijvoorbeeld de gemeente), vastgelegd. De wensen vanuit de vereniging vormen deels een vertaling van ambities en beleid en zijn deels wensen die leven binnen de verschillende gebruikers, commissies en bij de individuele leden. De mate waarin uiteindelijk kan worden voldaan aan alle eisen en wensen is uiteraard sterk afhankelijk van de financiële mogelijkheden en zal pas in de loop van het proces zichtbaar worden.
Ondanks dat een deel van de werkzaamheden door of onder verantwoordelijkheid van de gemeente wordt uitgevoerd is het van belang om als vereniging de eigen wensen op papier te zetten. Ook hier geldt dat een pro-actieve houding zeer is aan te bevelen.

Het PvE kan verschillende doelen hebben en daarmee een verschillende status en mate van uitwerking:

- het vastleggen van wensen die leven binnen de vereniging
- als basis voor aanbiedingen om te komen tot een bouwteam
- als basis voor een ontwerpprijsvraag voor de keuze van een architect
- als basis voor het door de architect op te stellen (voorlopig)ontwerp

Invulling

Het PvE moet worden gezien als een levend document dat gedurende het proces regelmatig wordt aangepast naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en moet worden afgestemd op het beschikbare budget. Naarmate het realisatieproces vordert kan aan verschillende onderdelen een meer gedetailleerde invulling worden gegeven.
Het is aan te bevelen om al in een vroeg stadium te beginnen met het verzamelen van de nodige gegevens en met de invulling van het PvE. In het kader van de definitiefase zal ten minste invulling op globaal niveau moeten plaatsvinden. Een verdere uitwerking vormt onderdeel van de ontwerpfase. In de praktijk is echter geen harde scheiding aan te geven.
Hierna wordt nader ingegaan op de onderdelen van het PvE die voorafgaand aan het ontwerpproces moeten worden opgepakt. In de hoofdstukken 4 (Velden en infrastructuur) en 5 (Kleed- en clubaccommodatie) wordt een verdere uitwerking gegeven voor de betreffende onderdelen.

Inhoud

In het PvE kan onderscheid worden gemaakt in enerzijds de lay-out en inrichting van het sportpark en anderzijds de opstallen zoals het clubgebouw, de kleedaccommodatie, tribune(s) etc. Omdat de verschillende onderdelen in de meeste gevallen gescheiden worden uitgevoerd is het aan te bevelen deze apart te behandelen.

Onderdelen die in het PvE aan bod kunnen komen zijn o.a.:

a. Algemeen
   - ambities en beleid van de vereniging
   - randvoorwaarden volgend uit wet- en regelgeving
   - eisen en wensen van de gemeente
   - samenwerking met andere verenigingen en combinatie van functies, o.a. commerciële en semi-commerciële functies
   - wensen ten aanzien van privatisering

b. Velden en infrastructuur
   - aantal en types velden
   - bepalingen KNVB
   - ruimtelijke indeling (o.a. situering opstallen, velden en infrastructuur)

c.Kleed- en clubaccommodatie
   - regels van derden (wettelijke bepalingen, kaders, richtlijnen, benodigde vergunningen, bepalingen KNVB, welstandseisen)
   - ontwerpuitgangspunten (aparte gebouwen of geïntegreerd, één of meerdere bouwlagen, te vervullen functies, gewenste ruimtes, afmetingen en gebruik ruimtes etc.)
   - aantal en afmetingen kleedlokalen
   - routing binnen het gebouw
   - installatievoorzieningen
   - situering verschillende ruimtes

3.2 Ambities en beleid van de vereniging

Gemeenten hebben verenigingen soms nodig om doelen te bereiken op het gebied van ruimtelijke ordening. Sportaccommodaties zijn dikwijls op locaties gelegen die een grote meerwaarde kunnen krijgen nadat het sportcomplex is verplaatst. Verplaatsing leidt er soms toe dat de afstand met de wijk/achterban wordt vergroot, maar verplaatsing en nieuwbouw bieden vaak ook kansen. Denk daarbij aan nieuwe gebouwen, velden en inrichting en mogelijk een locatie met groeimogelijkheden.

Omdat met nieuwbouwplannen veel geld gemoeid is en omdat vaak een lening wordt afgesloten waarvan de rentelast en de aflossing gedurende vele jaren drukken op de verenigingsbegroting, is het zeer belangrijk dat de vereniging haar ambities voor de (naaste) toekomst goed in beeld brengt en hierop een beleid voor de toekomst formuleert. Aandachtspunten daarbij zijn o.a.:

- toekomstige ontwikkelingen: woningbouw, invloed van andere verenigingen;
- ontwikkeling ledental; in geval van nieuwbouw gaat het meestal om een groeiende of ten minste stabiele vereniging. Aan de groei kan invulling worden gegeven door inschatting van de groei in de tijd (o.a. op basis van extrapolatie bestaande gegevens en demografisch onderzoek door de gemeente);
- mogelijkheden meervoudig ruimtegebruik, medegebruik door derden, nastreven multifunctionaliteit;
- prestatiesport versus breedtesport;
- identiteit vereniging: hoe wenst de vereniging om te gaan met de verschillende categorieën leden: zaterdag/zondag/jeugd, prestatie/recreatief, veldvoetbal/zaalvoetbal, jeugd/senioren/veteranen, familie/achterban, medewerkers;
- inbreng van / rekening houden met sponsoren;
- gebruik van de accommodatie door andere verenigingen en scholen (schoolvoetbal, bedrijfstoernooien);
- toename van het aantal oudere leden: vutters; soosfunctie van kantine (o.a. biljarten, kaarten);
- mogelijkheden eventueel gefaseerde uitvoering van de uitbreiding/nieuwbouw.

Inventariseren wensen en ideeën binnen de vereniging

Een goede manier om de ideeën die leven onder de leden te verzamelen, is het houden van een brainstormsessie. Na een toelichting van de plannen kunnen groepen worden geformeerd die ieder een eigen onderdeel uitwerken, bijvoorbeeld: de indeling en inrichting van het sportpark, invulling van het horecagedeelte (kantine, bar, keuken etc.), het voetbalgedeelte (bespreekruimte, kleedlokalen, materiaalopslag etc.) en mogelijkheden voor fondswerving. Een dergelijke aanpak stimuleert dat de nieuwbouwplannen onder de leden gaan leven en levert vaak vrijwilligers op voor de verdere uitwerking van de plannen.

3.3 Overleg met gemeente

Voor het uitwerken van nieuwbouwplannen is overleg met de gemeente onontbeerlijk. Het is aan te bevelen hiertoe een overleggroep in te stellen waarin de belangrijkste partijen deelnemen. Dit geeft de vereniging de mogelijkheid om op pro-actieve wijze ideeën en wensen in te brengen. Naast de gemeente en de betreffende vereniging(en) kan worden gedacht aan deelname van een gemeentelijke sportstichting of belangenvereniging voor sportclubs. Binnen het overleg kunnen onderlinge afspraken worden gemaakt en afstemming kan worden gepleegd ten aanzien van:

- **Aanpak ontwerpproces**
  Fasering en planning, afbakening belangen en taken (opdrachtgeverschap uitbestedingen, toekomstig beheer en onderhoud), financiële zaken.
- **Eisen en wensen gemeente**
  Daarbij kunnen aan de orde komen: streven naar multifunctioneel en meervoudig gebruik van het sportpark, combinatie van functies (schoolsport of andere verenigingen), efficiënt ruimtebeslag en gebruik van accommodatie; zie verder § 3.5.
- **Mogelijkheden privatisering**
  Het is vaak de wens van het gemeentebestuur particulier initiatief zo veel mogelijk te stimuleren. Daarbij kan worden gedacht aan de overdracht van taken naar de vereniging, bijvoorbeeld (eigendom en) beheer kleedaccommodatie en veldverlichting, onderhoud velden, onderhoud infrastructuur; in § 3.6 wordt nader ingegaan op dit onderwerp.
- **Technische invulling**
  Vaststellen aantal en type wedstrijd- en trainingsvelden, aankleding sportpark, infrastructuur, aantal kleedlokalen etc., zie uitwerking in de paragrafen 3.8 en 3.9.
- **Schadeloosstelling**
  Als de vereniging de bestaande locatie dient te verlaten, zullen daarbij in de meeste gevallen wel één of meerdere opstallen (club- en/of kleedkamergebouw, tribune) worden achtergelaten. Afhankelijk van de ouderdom hebben deze opstallen voor de vereniging een aanzienlijke economische en meestal ook emotionele waarde. Er zal daarom met de gemeente onderhandeld moeten worden over de schadeloosstelling voor de achter te laten opstallen. Als de eigendomsverhoudingen in het verleden goed zijn vastgelegd, biedt de overeenkomst waarin het recht van opstal is geregeld aanknopingspunten hoe te

handelen bij tussentijdse beëindiging. De ervaring leert dat als er al sprake is van een vergoedingsregeling, de hoogte van de vergoeding meestal volstrekt ontoereikend is om nieuwbouw te kunnen plegen. In § 7.3 wordt nader ingegaan op het onderhandelingsproces met de gemeente.

- **Toekomstig eigendom, beheer en onderhoud**
  Voor de nieuwe situatie moeten afspraken worden gemaakt over de eigendomsverhoudingen. Het in eigendom hebben bepaalt vaak de onderhoudsverhoudingen. Eigen grond, erfpacht en/of recht van opstal zijn de juridische mogelijkheden. In § 8.2 wordt ingegaan op de meest voorkomende constructie: eigendom grond bij gemeente en zakelijk recht van opstal voor de opstallen.
  Let er op dat bij het budgetteren voldoende rekening mee wordt gehouden dat diverse gemeenten soms hoge vergoedingen vragen voor het opstalrecht. Vooral bij commerciële en semi-commerciële voorzieningen kan dat bij eenmalige afkoop oplopen tot tienduizenden euro's. Diverse gemeenten zien kinderdagopvang en buitenschoolse opvang als een commerciële activiteit in plaats van een sociaal maatschappelijke activiteit.

Het is essentieel dat afspraken over genoemde onderwerpen worden vastgelegd in door beide partijen te ondertekenen overeenkomst(en), bijvoorbeeld voor de realisatie en voor het gebruik. Eigendom, erfpacht en recht van opstal dienen daarna nog eens in een notariële akte te worden vastgelegd.

3.4 Gemeentelijke inspraak en besluitvorming

De besluitvorming en de mogelijkheden tot inspraak daarbij zijn uitvoerig beschreven in de brochure "Vereniging en overheid: de regels en het spel" [KNVB, 2005b]

Inspraak

Formeel geregelde inspraak is aan de orde bij ruimtelijke ordeningsprocessen. Als een nieuw sportpark mogelijk wordt door een nieuw bestemmingsplan, dan wel een artikel 19 procedure, bestaan er momenten van formele inspraak. Goed overleg met de gemeentelijke diensten moet echter de basis vormen voor een voor de vereniging bevredigend resultaat. Mocht het ambtelijk overleg niet het gewenste resultaat opleveren dan is er nog het politieke overleg. Het varieert per gemeente of de verantwoordelijke wethouder(s) wel of niet betrokken zijn bij het ambtelijk overleg.

Mocht alle overleg niet tot het gewenste resultaat leiden, dan kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid tot inspraak. Dat kan op een aantal momenten, zoals bij het behandelen van het Programma van Eisen (niet altijd het geval), het Voorontwerp Bestemmingsplan en het Ontwerp Bestemmingsplan. De inspraak moet in alle gevallen schriftelijk gebeuren bij de gemeenteraad. Daarnaast wordt veelal de gelegenheid geboden een mondelinge toelichting te geven in de vergadering van de betreffende raadscommissie. Het tijdstip van de inspraak wordt door de gemeente bekend gemaakt, veelal door een publicatie in een of meer (dag)bladen en op de gemeentelijke internetsite. Het is dus van het grootste belang dit goed te volgen!
Indien de gemeenteraad het bestemmingsplan heeft vastgesteld en niet tegemoet is gekomen aan de bezwaren van de vereniging, kan nog bezwaar worden gemaakt bij Gedeputeerde Staten. Als dat ook geen bevredigend resultaat oplevert, kan bij de Raad van State in beroep worden gegaan. Indien de vereniging tot beide laatste stappen overgaat, moet er wel sprake zijn van fundamentele bezwaren!

Indien het tot formele inspraak komt, is het verstandig de gemeenteraadsleden, die dit onderwerp behandelen, te benaderen en hen de visie van de vereniging te laten weten. Maak daarbij geen onderscheid naar politieke partijen! Let op dat de gemeenteraad apart moet worden benaderd en aan de gemeente gerichte brieven niet automatisch bij de gemeenteraad terecht komen!

Besluitvorming

Zoals uit het voorgaande blijkt is het besluitvormingsproces bij ruimtelijke ordeningszaken nauwkeurig beschreven. Informatie hierover is te vinden op de site van het ministerie van VROM (www.vrom.nl) en op de gemeentelijke site.
Indien de besluitvorming niet gekoppeld is aan een bestemmingsplanprocedure, omdat de realisatie van een nieuw sportpark binnen een al vigerend bestemmingsplan mogelijk is, is het zaak dat men zich bij de gemeente op de hoogte stelt van de dan geldende besluitvorming. Of en in welke mate inspraak en/of beïnvloeding mogelijk is, valt in dit kader niet te beschrijven.

3.5 Samenwerking en combinatie van functies

Een sportaccommodatie wordt in de meeste gevallen alleen in het weekeinde en op namiddag- en avonduren gebruikt. Dit houdt in dat de accommodatie moet worden ontworpen voor piekmomenten. Om de investering rendabel(er) te maken kan het aantrekkelijk zijn verschillende functies te combineren en daarbij te streven naar een win-win-situatie. Daarbij kan worden gedacht aan:

- combinatie met schoolsport
- voorzieningen treffen voor naschoolse kinderopvang
- het combineren van parkeervoorzieningen met (bedrijfs)activiteiten in de buurt van het sportpark
- combineren met andere takken van sport
- bedrijfsactiviteiten en bijeenkomsten van sponsoren; voor zover passend in gemeentelijk (horeca-)beleid
- soosfunctie/wijkfunctie
- samenwerking met ‘Brede School’

3.6 Mogelijke samenwerkingsvormen meerdere verenigingen

De veranderingen die de laatste decennia in de Nederlandse sportwereld zichtbaar zijn geworden zijn heel divers, zowel binnen de sportverenigingen (het aanbod, de opzet van verenigingen, de diversiteit van leden) als extern (de ‘maatschappelijke’ rol die verenigingen wordt toebedeeld, de eisen waaraan verenigingen moeten voldoen). Deze veranderingen leiden er mede toe dat diverse verenigingen de mogelijkheden bekijken om samen te werken met andere verenigingen of organisaties.

Samenwerking heeft, naast een aantal kanttekeningen (zoals het moeilijker vinden van vrijwilligers door de toenemende vraag naar deskundigheid), veel voordelen. Een geheel staat bijvoorbeeld sterker tegen een gemeente of overheid, er kan gezamenlijk een complex beheerd worden, er kan gezamenlijke contributie-inning plaatsvinden, werk kan gebundeld en daardoor mankracht bespaard worden, professionele mensen kunnen betaald worden en er kan bijvoorbeeld een gezamenlijk clubblad of gezamenlijk sportaanbod opgezet worden.

Hieronder volgt een kort overzicht van mogelijke samenwerkingsvormen met daarbij de belangrijkste voor- en nadelen. Bron: [Meerten, 2007].

Samenwerkingsovereenkomst
Een samenwerkingsovereenkomst kan op de meest uiteenlopende manieren worden opgezet. Mogelijke voordelen zijn dat niets ongeregeld hoeft te blijven en dat alles op maat geregeld kan worden. Nadelen kunnen zijn dat de samenwerkingsvorm geen eigen rechtsbevoegdheid heeft (er kan daardoor niet als eenheid naar buiten worden getreden) en dat de samenwerkingsvorm geen medewerkers in dienst kan hebben.

Stichting
Een stichting is een samenwerkingsvorm die geen leden kent, maar vertegenwoordigers van verenigingen in een stichtingsbestuur.

Voordelen van een stichting kunnen onder andere zijn dat deelnemers hun zelfstandigheid behouden, maar dat het financiële risico en de zorgen voor onderhoud en beheer worden teruggebracht, dat een stichting (net als een federatie of omnivereniging) bevoegd is tot het sluiten van overeenkomsten, dat een stichting bij een onverhoopt faillissement niet de aangesloten verenigingen kan meeslepen in haar betalingsverplichtingen, dat hoofdelijke aansprakelijkheid voor bestuurlijke besluiten van

bestuursleden in principe is uitgesloten en dat snelle besluitvorming naar aanleiding van het gegeven mandaat van de aangesloten verenigingen mogelijk is.

Mogelijke nadelen van een stichting zijn dat er extra zorg besteed moet worden aan de manier waarop de zeggenschap geregeld is, stichtingen een eigen leven kunnen gaan leiden en dat bij levering van diensten door de stichting rekening moet worden gehouden met het hoge BTW-tarief.

Federatie
Een federatie is een vereniging van rechtspersonen, vaak bedoeld voor belangenbehartiging en het maken van beleid. Bij een sportvereniging kan een federatie ingezet worden als samenwerkingsvorm bij verenigingen.

Qua voor- en nadelen lijkt een federatie veel op een stichting. De belangrijkste voordelen van een federatie zijn dat de verantwoordelijkheden bij de afzonderlijke besturen liggen en de federatie de overkoepelende zaken regelt. De verenigingen hebben een eigen begroting en eigen contributie en er is een gezonde concurrentie tussen de verenigingen. De clubs moeten scherp zijn, met hun aanbod inspelen op de sportconsumenten en worden zelf afgerekend als er iets niet goed gaat.

Mogelijke nadelen van een federatie kunnen zijn: de vertegenwoordiging naar de algemene ledenvergadering is niet altijd voor iedereen duidelijk, de besluitvorming vergt extra aandacht.

Omnivereniging
Een vereniging die meerdere takken van sport aanbiedt wordt een omnivereniging genoemd.

Mogelijke voordelen van een omnivereniging zijn het meeliften van de mindere takken met de grotere/betere, samenvallende werkzaamheden (voordeel bij kaderprobleem), gezamenlijke contributie-inning via automatisch incasso, het relatief gemakkelijk opstarten van een nieuwe sporttak en het feit dat alle benodigde verzekeringen op één polis geregeld kunnen worden.

Mogelijke nadelen van een omnivereniging zijn het verlies aan identiteit van de afdelingen, één begroting (geen druk voor verenigingen om aan de begroting te houden), verschillende niveaus van sporten (ambitieverschil), door de grootheid gaat alles op algemeen niveau richting betaalde sfeer, coördinatieproblemen ten aanzien van verdeling van de gelden over de afdelingen en door de structuur is het moeilijk snel een besluit te nemen (alle belangrijke besluiten gaan via de ALV).

Fusie
Een fusie is een rechtshandeling van twee of meer verenigingen, waarbij een van deze het vermogen van de ander(en) verkrijgt (en leden en eventueel personeel overgaan) of waarbij een nieuwe vereniging door hen samen wordt opgericht.

Voor- en nadelen van een fusie lijken erg op die van een omnivereniging, waarbij de grootste voordelen van een fusie zijn dat de toekomstige belangen van beide verenigingen worden veiliggesteld door grotere financiële mogelijkheden, dat er een vergroting is van het ledental en verbreding van het aanbod. Nadeel is het verlies van de identiteiten van de verenigingen en de in verhouding grote hoeveelheid zaken die geregeld moeten worden.

Tot slot
Voor welke vorm van samenwerking men kiest, hangt veel af van de motieven voor samenwerking van de betrokken verenigingen, van de binding die tussen hen tot stand moet worden gebracht en van de vraag of ze hun zelfstandigheid wensen te behouden. Van geval tot geval moet worden bekeken wat de mogelijkheden tot samenwerking zijn en wat de voor- of nadelen zijn voor de betrokken verenigingen en stichtingen. Zo komt men tot een geschikte oplossing die past bij die bepaalde situatie, bij die bepaalde clubcultuur.

3.7 Privatisering

Veel gemeenten streven in toenemende mate na om taken en verantwoordelijkheden gedeeltelijk of geheel over te dragen aan een ondernemer of een vereniging, ofwel ‘privatiseren’. Dit houdt in dat er in de rolverdeling tussen de gemeente en de sportvereniging het een en ander verandert. Ingeval van voetbalverenigingen kan worden gedacht aan het overdragen van onderhoud en beheer van:

- kleedaccommodatie
- velden, groenvoorziening en infrastructuur op het sportpark
- veldverlichting

In bepaalde gevallen kan de privatisering verder gaan en tevens de overdracht van eigendom inhouden. In het bijzonder de kleedaccommodatie en de veldverlichting komen hiervoor in aanmerking.

Gaat het om de privatisering van onderhoud en beheer van terreinen, dan krijgen verenigingen voornamelijk te maken met uitbesteding. De gemeente verstrekt jaarlijks een financiële bijdrage en blijft (op afstand) toezien op de taakuitvoering. De gemeente blijft eigenaar van de grond en behoudt daarmee de juridische zeggenschap. Binnen de hoofdvorm 'uitbesteden' worden talloze varianten onderscheiden. In de meest voorkomende vorm wordt het cultuurtechnische onderhoud uitbesteed aan een aannemer, terwijl het verzorgende en ondersteunende onderhoud wordt ondergebracht bij de sportvereniging. De gemeente beperkt zich daarna tot de beheertaak: toezicht en advies.

Bij het onderhoud van gebouwen gaat de gemeente meestal een stap verder: de verantwoordelijkheid wordt overgelaten aan de vereniging. Niet alleen het onderhoud en het beheer wordt overgedragen, tegen een jaarlijkse vergoeding of een eenmalige afkoopsom, maar vaak gaat ook de eigendom van de opstal over naar de vereniging. Juridisch wordt dit geregeld via een recht van opstal en soms - in combinatie met de velden - via een recht van erfpacht. Bij de realisatie van nieuwe complexen zien we dat de gemeente ook steeds meer aan de vereniging het initiatief overlaat de opstallen te realiseren, waarbij de rol van de gemeente bestaat uit het leveren van een financiële bijdrage en het verlenen van de bouwvergunning.

Voor een uitvoerige uiteenzetting over de mogelijkheden van privatisering wordt verwezen naar [KNVB, 2005c].

3.8 Behoeftebepaling velden

3.8.1 Inleiding

Het aantal velden wordt door de gemeente bepaald. De gemeente zal er naar streven om het aantal velden zo goed mogelijk af te stemmen op de benodigde speel- en/of trainingscapaciteit. In de praktijk worden toekomstig nodig geachte voorzieningen, bijvoorbeeld als gevolg van verwachte ledengroei, verder vaak 'conservatief' in geschat. Een nieuw sportpark aanleggen 'op de groei' van de vereniging is er tegenwoordig niet bij. De investeringen zijn daarvoor vaak te hoog.

Toch is het van groot belang dat de vereniging op dit punt haar eigen wensen kenbaar maakt. Maar wel onderbouwd door een behoeftebepaling en een goede toekomstvisie. Daarbij spelen de ambities van de vereniging en de verwachte ontwikkeling van het aantal leden een belangrijke rol.
Voor een onderbouwing van het aantal en de kwaliteit van de velden kan de vereniging eventueel beroep doen op de KNVB afdeling Ondersteuning Clubbesturen. Met behulp van een rekenmodel kan de huidige veldenbehoefte inzichtelijk worden gemaakt. Van de vereniging wordt verwacht dat zij daarvoor (historische) gegevens van de leden- en elftalontwikkeling en het huidige gebruik van de velden kan overleggen.

In bijlage 1 is een voorbeeld opgenomen van een behoeftebepaling door de KNVB uitgevoerd. In de volgende paragraven wordt een korte uitleg gegeven.

3.8.2 Speelvelden

Planningsnorm NOC*NSF

De KNVB hanteert een rekenmodel dat is gebaseerd op de NOC*NSF Planningsnorm. Met behulp van belastingscoëfficiënten en bespelingnormen wordt het theoretisch benodigde aantal speelvelden berekend. De belastingscoëfficiënten zijn een soort wegingsfactoren waarmee de verschillen in veldbelasting en speeltijd tussen de verschillende teams - senioren/junioren/pupillen en mannen/vrouwen - worden verdisconteerd. De eenheid waarmee wordt gerekend is een normteam of senioren wedstrijdequivalent (swe). Bespelingsnormen zijn een maat voor het gebruik van een speelveld. Daarbij spelen twee aspecten een rol:

- de organisatorische mogelijkheden of hoeveel wedstrijden zijn op één dag mogelijk
- de cultuurtechnische belasting of wat is een verantwoorde bespeling van een grasveld

In het verleden was de cultuurtechnische belasting bepalend voor het benodigde aantal speelvelden. Dat is tegenwoordig alleen het geval als er ook op zondag intensief van een grasveld gebruik wordt gemaakt. Bij de meeste verenigingen, zowel zaterdag- als zondagverenigingen, is het aantal wedstrijden dat op zaterdag moet worden gespeeld bepalend voor het aantal benodigde speelvelden. Het zijn organisatorische en facilitaire aspecten die bepalen hoeveel wedstrijden er op één dag op een veld ingepland kunnen worden. De belangrijkste factoren zijn: aanvangstijdstip, netto speeltijd, rust- en wisseltijd, lengte daglichtperiode, wedstrijdverlichting en de beschikbaarheid aan kleedgelegenheid.

Aan de NOC*NSF Planningsnorm, en dus ook aan het rekenmodel, ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag (randvoorwaarden). De belangrijkste zijn: goede kwaliteit velden, goed onderhoud, voldoende kleedgelegenheid, evenwichtige spreiding uit- en thuiswedstrijden, geen onderscheid in gebruik van hoofd- en bijvelden, in beginsel geen training op speelvelden, etc.
Doordat het rekenmodel steeds vaker voor bestaande situaties wordt gebruikt, is het een voorwaarde de

uitkomsten te toetsen aan de werkelijke situatie. Vaak blijken de lokale omstandigheden niet overeen te komen de gehanteerde uitgangspunten. Verder wordt in het rekenmodel geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. De veldenbehoefte is gebaseerd uit het aanwezige aantal teams. Bij de vertaling van de uitkomsten naar de praktijk zal in veel situaties voldoende ruimte (restcapaciteit) moeten worden aangehouden om veranderingen in de nabije toekomst op te vangen.

Speeltijdenmethode
Als aanvulling op de behoeftebepaling volgens de Planningsnorm kan ook een berekening worden gemaakt op basis van netto en bruto speeltijden. Aan deze methode ligt ook een aantal 'arbitraire' uitgangspunten ten grondslag. Zo zal vaak geen evenwichtige verdeling van uit- en thuiswedstrijden (50%-50%) mogelijk zijn. Niet altijd worden er gelijktijdig twee pupillenwedstrijden per veld gespeeld.
In dit rekenmodel resulteert de gemiddelde wisseltijd in ca. 30 minuten per wedstrijd. In de praktijk zal deze tussen twee pupillenwedstrijden korter zijn en zal voor de wedstrijden van selectieteams vaak een langere wisseltijd worden uitgetrokken. De (bruto) gebruikstijd van een speelveld wordt op 7,5 uur gesteld, uitgaande van een gebruik vanaf 9.00 uur tot ca. 16.30 uur. Bij voldoende daglicht of kunstverlichting kan er echter worden doorgespeeld tot uiterlijk 18.00 uur.

Met deze berekening kan snel een indicatie van de organisatorische invulling en het wedstrijdgebruik (aantal speeluren per jaar) worden verkregen. Maar ook bij deze methode is voorzichtigheid geboden met betrekking tot de interpretatie van het getal dat uit de berekening rolt. Het programma gaat ervan uit dat de gebruikstijd tot de laatste minuut wordt benut en het wedstrijdschema op de minuut nauwkeurig verloopt. In de werkelijkheid zal het lastig zijn de wedstrijden zo te plannen dat er geen resttijd overschiet. Verder moet er rekening worden gehouden met het uitlopen van wedstrijden.

Behoefte in relatie tot (groeiend) ledental
Bij een behoeftebepaling moet nadrukkelijk worden stil gestaan bij de toekomstige situatie van de vereniging. Over het algemeen heeft woningbouw in de directe omgeving aanloop van nieuwe leden tot gevolg. Bij grootschalige nieuwbouwprojecten zoals Vinex-locaties, kiest de gemeente er meestal voor om een bestaande vereniging(en) uit het oude gedeelte van de stad naar de nieuwbouwwijk te verplaatsen. Dit soort verenigingen kan de eerste jaren explosief groeien.

Er is geen eenduidige handelwijze hoe de toekomstontwikkeling bij nieuwbouw geschat moet worden. Over het algemeen zal de gemeente een demografisch onderzoek laten uitvoeren. Daarin wordt de verwachte bevolkingssamenstelling en de leeftijdsopbouw van de nieuwbouwwijk weergegeven. Met behulp van het deelnamepercentage van de verschillende sporten in de stad of gemeente wordt het aantal sporters bepaald. Een vereniging kan op basis van extrapolatie van het aantal (actieve) leden en teams over de afgelopen jaren de eigen (autonome) groei berekenen. Verder hangt het af van het van veel variabele factoren, zoals niveau van de vereniging, de kwaliteit van de accommodatie, de technische begeleiding, trainingsmogelijkheden, etc. waarom de ene vereniging (sterk) groeit en een andere vereniging nauwelijks aanwas vertoont.

3.8.3 Trainingsgelegenheid
De KNVB stelt zich op het standpunt dat iedere voetbalvereniging moet kunnen beschikken over ten minste één volwaardig oefenveld. Een volwaardig oefenveld wordt gedefinieerd als een terrein:
- met de afmetingen van een speelveld (ongeveer 100 x 64 m)
- met een kwaliteit die is afgestemd op het beoogde (intensieve) gebruik
- waarvan de speeleigenschappen blijven behouden onder minder gunstige omstandigheden
- en dat is voorzien van een goede training- of wedstrijdverlichting (minimaal klasse III).

Als aanvullende trainingsvoorzieningen kunnen oefenhoeken, halve velden of medegebruik van speelvelden worden ingezet (wetragebruik). Bij de laatste gebruiksvorm zal terdege rekening moeten worden gehouden met de kwaliteit van het veld en het gebruik onder minder gunstige omstandigheden. Bij het gebruik als wedstrijdveld dient de wedstrijdwaardigheid voorop te staan. Overbelasting leidt al snel tot aantasting van de constructie en slechte speelcondities.
De KNVB verkiest een specifieke trainingsgelegenheid als hoofdvoorziening boven het spreiden van het trainingsgebruik over meerdere speelvelden. Een kunstgrasveld kan als een volwaardig wedstrijd- en trainingsveld worden gezien en heeft dus de voorkeur bij meervoudig gebruik.

Voor het bepalen van de benodigde trainingscapaciteit is aansluiting gezocht bij de NOC*NSF Planningsnorm. Empirisch is een factor (norm) bepaald waarmee indicatief het aantal volwaardige trainingsvelden en de bijbehorende capaciteit berekend kan worden. De organisatorische capaciteit van een volwaardig trainingsveld wordt daarbij op maximaal 800 uur per jaar gesteld (40 weken x 20 uur per week) uitgaande van 5 gebruiksdagen per week. Verder wordt aangenomen dat per veld minimaal 25 personen per training aanwezig zijn (twee elftallen of 4 zeventallen), alle teams minimaal één keer per week trainen en de selectieteams in alle leeftijdscategorieën twee keer per week.

In de praktijk loopt de trainingssituatie per vereniging nogal uiteen. De uitkomsten van de berekening wijken daardoor nogal eens af van de werkelijke situatie. De belangrijkste afwijkingen zijn:
- meerdere teams trainen 2 x per week en selectieteams trainen soms 3 keer per week
- duur van de trainingen wijkt af (1½ uur in plaats van 1¼ uur)
- de vrijdagavond wordt niet (zaterdagverenigingen) of maar ten dele benut
- sporters, leiders en trainers zijn niet vroeg genoeg beschikbaar
- aanwezigheid van recreatieve trainingsgroepen (geen wedstrijdteams)

Bij een afwijkende trainingssituatie zal aan de hand van het actuele trainingsschema en de hierboven genoemde uitgangspuntende een eigen berekening moeten worden gemaakt (maatwerk).

In § 4.4.11 wordt nader ingegaan op de verschillende typen trainingsvelden en de inrichting.

3.9 Behoeftebepaling kleedruimte

Van oudsher is het aantal kleedlokalen gekoppeld aan het aantal speelvelden. Bij een wedstrijd zijn twee teams betrokken waarvoor twee kleedlokalen nodig zijn. Deze situatie heeft in de jaren 60 geleid tot de minimumnorm van twee kleedkamers per speelveld. Inmiddels moet deze vuistregel als gevolg van de sterk gewijzigde gebruiksituatie van de velden als achterhaald worden gezien. Bij de meeste verenigingen wordt twee kleedkamers per speelveld als een niet-toereikende situatie ervaren.

De volgende omstandigheden worden in dit verband genoemd als belangrijkste oorzaken:
- optimalisatie gebruik velden (wedstrijden korter op elkaar, krappe wisseltijd)
- toepassing van wetraconstructies en kunstgras (intensief gebruik mogelijk; geen afgelastingen)
- wachttijden bij wisseling kleedkamers door verschillende sekses of groot leeftijdsverschil
- meisjes in gemengde teams (mogelijk t/m A-junioren)
- gelijktijdig twee pupillenwedstrijden per ‘normaal’ veld (vier teams per veld)
- standaard kleedkamer niet afgestemd op dubbelgebruik
- kleedkamers niet afsluitbaar bij meervoudig gebruik (diefstal)

Huidige richtlijn KNVB

Als gevolg van de veranderde omstandigheden hanteren KNVB en NOC*NSF sinds 2000 een aangepaste richtlijn (minimumnorm). Aan de basisvoorziening van twee kleedkamers per veld worden per drie speelvelden twee aanvullende kleedkamers toegevoegd. Hierdoor ontstaat iets meer ruimte en flexibiliteit voor het opvangen van knelpunten. In onderstaande tabel staat de aangepaste richtlijn weergegeven.

Aantal speelvelden	Aantal kleedruimten	
	Basis	Aanvullend
1 t/m 3	2 per veld	2
4 t/m 6	2 per veld	4
7 en hoger	2 per veld	6

Een vereniging die nieuwbouw of verbouw pleegt dient zich ervan bewust te zijn dat het hier nog steeds om een minimumnorm gaat en dus een minimum aantal kleedkamers. Als alle hiervoor genoemde omstandigheden van toepassing zijn, zal de nieuwe situatie waarschijnlijk als niet toereikend en niet werkbaar worden ervaren. Als het financieel niet haalbaar is extra kleedkamers te bouwen wordt aanbevolen de gebruiksmogelijkheden van de kleedgelegenheid op te waarderen.

In dit kader moet nog worden opgemerkt dat niet alle gemeenten de aangepaste richtlijn van KNVB en NOC*NSF hanteren. Men verwijst daarbij naar het standpunt van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Hoewel er over dit onderwerp regelmatig contacten zijn tussen KNVB en gemeentelijke organisaties, heeft dit nog niet geleid tot een ander standpunt. Overigens wijst VNG erop dat gemeenten in deze autonoom zijn en het advies van VNG niet hoeven over te nemen.

Opwaarderingmogelijkheden kleedgelegenheid
Als het financieel niet haalbaar is extra kleedkamers te bouwen, kunnen de volgende mogelijkheden worden overwogen om de gebruiksmogelijkheden op te waarderen:

- Vloeroppervlak kleedgedeelte vergroten naar 20 tot 25 m². Een standaardkleedkamer is afgestemd op ca. 15 personen (een elftal) en heeft een vloeroppervlak van ca. 15 m². Met een ruimer vloeroppervlak kan gemakkelijker dubbelgebruik worden opgevangen. De wasruimte kan dezelfde blijven.
- Toepassing teamlockers of tassenkluizen. Het grootste deel van de tijd zijn de kleedkamers afgesloten om de kleding en dergelijke veilig te stellen. Door de kleding buiten de kleedruimte veilig op te kunnen bergen, komt de kleedkamer vrij voor gebruik door een ander team. Per kleedkamer zijn tenminste twee teamlockers nodig en deze dienen in de directe nabijheid van de kleedkamers te worden geplaatst (op de gang of in het voorportaal).
- Geïndividualiseerde kleedruimte. Om de meisjes in jongensteam een eigen kleedruimte te kunnen bieden, kan een kleedkamer worden voorzien van enkele individuele kledinglockers. Zonodig wordt de doucheruimte ook aangepast opdat individueel douchen mogelijk is.

Verdere informatie over de kleedruimte en teamlockers is te vinden in [KNVB, 2008].

Scheidsrechterkleedruimte
De kleed/wasruimte en toiletvoorziening voor de scheidsrechters moet gescheiden zijn van die van de sporters. Het verdient aanbeveling om de ruimte door meerdere personen te kunnen gebruiken, doch wel meerdere ruimtes te maken. Hierdoor is het mogelijk de KNVB-scheidsrechter voor het eerste elftal of een vrouwelijke scheidsrechter een aparte ruimte te geven. Het totale oppervlak dient te worden afgestemd op twee personen per veld. In de kleedruimte moeten douche en toilet afzonderlijk bruikbaar te zijn en afsluitbaar in verband met eventuele geurhinder. In [KNVB, 2008]. worden richtlijnen gegeven voor inrichting, afmeting en uitvoering van de scheidsrechterskleedruimte.

3.10 Keuze opdrachtgeverschap

Los van de geldstromen, doch veelal daarmee samenhangend, moet worden gekozen wie de verdere uitwerking (opdrachtgeverschap) van de verschillende onderdelen (velden, infrastructuur, opstallen) voor haar rekening neemt. Van belang is daarbij welke beheervorm na de realisatie gehanteerd zal worden.

Mogelijke scenario's:

a. volledig opdrachtgeverschap bij gemeente. Dit betreft de realisatie van zowel velden en infrastructuur als de verenigingsaccommodatie, met eventueel een financiële inbreng van de vereniging voor voorzieningen die buiten de verplichtingen van de gemeente vallen.
b. de gemeente is opdrachtgever voor de realisatie van velden, infrastructuur en kleedaccommodatie. De vereniging is opdrachtgever voor de realisatie van het clubgebouw.
c. de gemeente is opdrachtgever voor de realisatie van velden en infrastructuur. De vereniging is opdrachtgever voor de realisatie van clubgebouw en kleedaccommodatie.
d. volledig opdrachtgeverschap bij vereniging. Realisatie van zowel velden en infrastructuur als van de verenigingsaccommodatie, met eventueel een financiële inbreng van de gemeente.

Bij de keuze voor een bepaald scenario speelt een aantal afwegingsaspecten een rol:

- beschikbare kennis en capaciteit bij de vereniging; in hoeverre is de vereniging in staat deskundige mensen in te zetten
- mogelijkheden van kostenbesparing door uitvoering in eigen beheer door de vereniging
- mogelijkheden van combineren van functies, bijvoorbeeld kleed- en clubaccommodatie onderbrengen in één gebouw
- mogelijke vermindering van de veldhuur bij overdracht kleedaccommodatie naar de vereniging
- relatie van de vereniging met bedrijven (architect, aannemer, sponsoren)
- financiën
- mogelijkheden van terugvordering BTW; ingeval de vereniging BTW-plichtig is, zijn investeringen in het kader van de horeca 'belast' en kan een deel van de BTW worden teruggevorderd (zie hiervoor verder § 7.5.1).

De meest gebruikelijk scenario's zijn b en c. De uitwerking in deze Handleiding is gebaseerd op het veel voorkomende scenario c waarbij de gemeente zorgt voor de realisatie van velden en infrastructuur en de vereniging voor de realisatie van de kleed- en clubaccommodatie.

3.11 Inschakelen adviseurs

Bij het voorbereiding- en ontwerpproces is de inbreng van diverse adviseurs onontbeerlijk; het gaat daarbij om:

- juridisch adviseur
- fiscalist
- architect
- kostendeskundige
- bouwkundig constructeur
- adviseur werktuigbouwkundige en elektrotechnische installaties
- bouwfysisch adviseur / adviseur duurzaam bouwen (DuBo)
- Arbo adviseur

Naast het inschakelen van adviseurs is het zeker aan te bevelen een terzake kundige projectleider aan te stellen. Voor zover deskundigheid niet binnen de vereniging aanwezig is moet een beroep worden gedaan op externe deskundigheid.

Juridisch adviseur

Hieraan is voornamelijk behoefte in het voorbereidingstraject, onder meer als sprake is van een inspraakprocedure waarin de vereniging belanghebbende is, bij het overleg met de gemeente over een afkoopregeling en bij het opstellen en ontbinden van opstalcontracten.

Fiscalist

Deze kan onder andere een rol spelen bij fiscale aspecten die een rol spelen bij de afweging om te kiezen voor de stichtingsvorm (en eventueel uitwerking daarvan) en bij terugvordering van omzetbelasting over zogenaamde 'belaste' investeringen.

Architect

Een architect houdt zich bezig met het opstellen van een (voor)ontwerp, bestek en tekeningen, bouwbegroting en het begeleiden van de aanbesteding en toezicht op de bouw. De architect verzorgt tevens het overleg met de Welstandscommissie. In [BNA 1997] is een uitgebreide beschrijving opgenomen van deze werkzaamheden en

tevens over de contractvoorwaarden en het vaststellen van de advieskosten.
Het inschakelen van een architect kan op verschillende momenten plaatsvinden. Zo is het denkbaar dat een architect bij het proces wordt betrokken vanaf de eerste planvorming. Een keuze op basis van concurrerende (lumpsum) aanbiedingen is in dit geval, zeker als nog geen budget en dus bouwsom bekend is, niet mogelijk. Een andere mogelijkheid is dat een architect in een later stadium wordt aangetrokken via een aanbesteding of prijsvraag op basis van een vooraf opgesteld Programma van Eisen en een beschikbaar budget.

De navolgende deskundigen worden in het algemeen door of namens de architect ingeschakeld, hoewel het de opdrachtgever vrij staat dit zelf te doen. Uiteraard is goede samenwerking met de architect een vereiste.

Kostendeskundige
In verschillende stadia van het ontwerp is het wenselijk dat een inschatting wordt gemaakt van de bouwkosten. Dergelijke kostenramingen kunnen worden gemaakt door een terzake deskundige, in veel gevallen de architect.

Bouwkundig constructeur
De constructeur zorgt voor advies en berekenen van alle bouwkundige constructies. Deze adviseur wordt vanaf de start van het ontwerptraject bij het proces betrokken. Voor het verkrijgen van de bouwvergunning zijn constructieve berekeningen een vereiste.

Adviseur W en E
Deze verzorgt het opstellen van een Programma van Eisen en/of het ontwerp van de werktuigbouwkundige en elektrotechnische installaties (o.a. verwarming, klimaatbeheersing, sanitaire installaties). Een aparte onafhankelijke adviseur is niet altijd noodzakelijk. De installateurs van de hoofdaannemer kunnen deze werkzaamheden eveneens verrichten op basis van een in het bestek opgenomen PvE. Indien in bouwteamverband wordt gewerkt zitten de installateurs in de ontwerpfase al aan tafel.

Ad Bouwkundig constructeur en adviseur W en E
Het inschakelen van een bouwkundig constructeur en een adviseur installaties vindt meestal pas plaats nadat een door de architect op te stellen voorontwerp gereed is en de beslissing is genomen om over te gaan tot het uitwerken van het detailontwerp. Het is echter niet onverstandig deze adviseurs al in de voorontwerpfase in te schakelen.

Bouwfysisch adviseur, tevens adviseur duurzaam bouwen
Deze adviseur zorgt voor het berekenen van de Energie Prestatie Norm (EPN), de ventilatiebalans en de daglichttoetreding. Deze gegevens dienen bij de aanvraag om bouwvergunning te worden ingediend. De adviseur kan tevens een rol spelen bij de afweging in hoeverre het wenselijk is om duurzame technieken zoals zonneboilers en/of UV zonnecellen in het gebouw te integreren.

Arbo adviseur
Adviseren in het kader van de Arbo wet. Het aanstellen van een aparte adviseur hiervoor is geen wettelijke verplichting.

3.12 Aansluitingen nutsvoorzieningen

Veelal zal een sportpark zodanig gesitueerd zijn dat een clubgebouw niet op korte afstand komt te liggen van een straat, waarlangs uitleidingen (gas, elektra, water, riool) liggen. In dat geval moet rekening worden gehouden met aanzienlijk hogere kosten dan de standaardtarieven die de nutsbedrijven voor een aansluiting in rekening brengen. Dit kan oplopen tot enkele tienduizenden euro's! Het is dan ook van groot belang in een zo vroeg mogelijk stadium zicht te krijgen in deze extra kosten, door al dan niet via tussenkomst van de gemeente, kostenramingen bij de nutsbedrijven op te vragen.

Voorts dient nadrukkelijk te worden nagegaan of de aansluitingen (in het bijzonder elektriciteit en water) bij de aanvang van de bouw aanwezig kunnen zijn, zodat de aannemer hiervan gebruik kan maken. Indien dit niet het geval is, dit nadrukkelijk in het bestek vermelden om hoge extra kosten te vermijden. In dat geval kan mogelijk ook in het bestek worden opgenomen dat de aannemer verantwoordelijk is voor de aansluitingen.

Voor het aanvragen van de aansluitingen moet de nodige tijd worden gereserveerd. Wellicht moet zelfs een inspraakprocedure plaatsvinden over het leidingtracé naar en zelfs op het sportpark.

Voor wat betreft de telefoonaansluiting behoeft geen rekening worden gehouden met hoge extra kosten, aangezien KPN hiervoor een standaardbedrag in rekening brengt. Afhankelijk van de ligging van de accommodatie ten opzichte van het kabelnetwerk kunnen de kosten voor een kabelaansluiting behoorlijk oplopen. In dat geval kan wellicht beter worden gekozen voor andere mogelijkheden (bijvoorbeeld schotelantenne, via de ether, via de telefoonlijn).

3.13 Planning en fasering

Zodra de eerste globale ideeën wat meer vorm beginnen te krijgen ontstaat de behoefte om het in de initiatieffase opgestelde plan van aanpak op diverse punten nader uit te werken. Dit geldt vooral voor:

a. het in kaart brengen van de verschillende processtappen
b het besluitvormingsproces
c. instemming van de welstandscommissie
d. het inschakelen van nutsbedrijven
e. de financiering: SWS, banken, gemeente

Ad a Stroomschema activiteiten
In het stroomschema in bijlage 2 zijn de verschillende te nemen stappen in het realisatieproces, zoals ze in deze handleiding worden behandeld, schematisch en in volgorde weergegeven. Benadrukt moet worden dat diverse stappen soms meerdere malen moeten worden doorlopen. Zo zal het toetsen van de haalbaarheid van de plannen wellicht op meerdere momenten plaatsvinden.
Tevens zullen activiteiten die in het schema achter elkaar zijn gezet soms parallel kunnen verlopen. Dit geldt in het bijzonder voor het opstellen van het programma van eisen, dit zal gedurende het proces regelmatig worden aangevuld en bijgesteld.

Ad b Besluitvorming
Op diverse momenten in het ontwerpproces moet een raadpleging van de leden plaatsvinden dan wel is het aan te bevelen inbreng van de leden te vragen. In het stroomschema zijn hiervoor twee momenten genoemd:

- inbreng vragen bij het opstellen van een programma van eisen;
- goedkeuring van het ontwerp en de bijbehorende financiering door de ledenvergadering.

Daarnaast zullen op diverse momenten in het proces beslissingen gevraagd worden van het bestuur. Het is denkbaar dat op meerdere momenten een ledenraadpleging moet plaatsvinden, bijvoorbeeld als uitgaven moeten worden gedaan die het mandaat van het bestuur overschrijden. Dit kan het geval zijn bij het inschakelen van een architect of overige adviseurs.

Ad c Instemming welstandscommissie
Omdat het verkrijgen van instemming van de welstandscommissie voor het uit te voeren ontwerp niet altijd vlot verloopt en om onnodige ontwerpinspanning en daarmee gepaard gaande kosten te voorkomen, is het aan te bevelen deze commissie al in een vroeg stadium, op basis van bijvoorbeeld een schetsontwerp, in te schakelen.

Ad d Inschakelen nutsbedrijven
Voor het aanvragen van de aansluitingen moet de nodige tijd worden gereserveerd. Ingeval een inspraakprocedure moet plaatsvinden over het leidingtracé naar en op het sportpark is het aan te bevelen dit proces te starten zodra de hiervoor benodigde gegevens bekend zijn.

Ad e Financiering: SWS, banken, gemeente
Als externe financiering noodzakelijk is en daarmee een borgstelling door de gemeente en de Stichting Waarborgfonds Sport moet hiervoor ruimschoots tijd worden ingepland. De toelichting in § 7.4 maakt dit duidelijk.

4 Ontwerp velden en infrastructuur

4.1 Inleiding

In deze handleiding is als uitgangspunt genomen dat het ontwerp en de inrichting, evenals de aanleg en het onderhoud van velden en infrastructuur ter hand wordt genomen door de gemeente. Het is voor de vereniging van belang om bij dit proces betrokken te zijn. In het bijzonder is het zinvol om mee te denken over en inbreng te hebben in het formuleren van randvoorwaarden en uitgangspunten voor het ontwerp van het sportpark. Daarbij geldt dat een pro-actieve aanpak de voorkeur geniet. Zorg dat de vereniging vooraf de wensen op papier heeft, bijvoorbeeld in de vorm van een Programma van Eisen en breng deze in bij de gemeente. Om er zeker van te zijn dat de afspraken juist worden verwerkt is het nuttig het bestek voor de aanleg van het sportpark hierop vooraf te beoordelen.
Verder is in de uitvoeringsfase regelmatig overleg met de gemeente nodig om tot afstemming te komen tussen de verschillende aannemers die werken in opdracht van de gemeente respectievelijk de vereniging. Daarbij spelen aspecten als toezicht op de uitvoering en een goede afbakening van verantwoordelijkheden.

Bij het opstellen van het Programma van Eisen kan gebruik worden gemaakt van de informatie die in dit hoofdstuk is opgenomen. Verder is informatie over de inrichting van een voetbalaccommodatie terug te vinden in [KNVB, 2005a] en [Arko]. De gemeente zal wellicht ook teruggrijpen op richtlijnen en adviezen van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en Vereniging Sport en Gemeente (VSG).

4.2 Lay-out en inrichting sportpark

4.2.1 Mogelijke objecten

In het kader van een pro-actieve aanpak is het aan te bevelen dat de vereniging vooraf een visie neerlegt over het gewenste aantal speel- en trainingsvelden en tevens met welke andere onderdelen en aspecten bij de ruimtelijke invulling van het sportpark rekening gehouden moet worden. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan (checklist):

- wedstrijd- en trainingsvelden (gras, kunstgras)
- keeperhoek
- uitloopstroken
- pupillenveld, pannakooi, veldje met boarding
- inrichting velden: ballenvangers, speelveldafzetting(en), doelen, dug-outs
- lichtinstallatie(s): veld-, complex- en openbare verlichting
- kantine/clubgebouw, terras
- was- en kleedaccommodatie
- opslagruimtes (o.a. materialen)
- tribune, reclameborden, scorebord, etc.
- afvalbakken
- entree, kassagebouwtje
- looppaden
- parkeervoorzieningen: auto's, bussen, invalide parkeerplaatsen, fietsenstalling
- tracé kabels en leidingen (let op, de ruimte boven kabels en leidingen mag niet worden bebouwd!)
- mantelbuizen voor (toekomstige) bekabeling
- beplantingen
- hekwerken
- (automatische) sproei- en beregeningsinstallatie
- drainage

Aandachtspunten:

- sportpark 'open' of 'gesloten'
- mogelijkheid afsluitbaar maken hoofdveld i.v.m toegangscontrole
- beveiliging
- beschikbaarheid bluswater (pompput en/of open water)
- ligging van sloten ten opzichte van speelvelden
- kwaliteit van de toegepaste materialen

4.2.2 Situering velden en kleed-/clubaccommodatie

Aanbevelingen

- bij voorkeur de kleed- en clubaccommodatie centraal op het sportpark situeren, met daaromheen de velden; dit bevordert de (sociale) controle, vergroot de gezelligheid, draagt bij aan de overzichtelijkheid en beperkt de loopafstanden;
- het is aantrekkelijk om de kantine (met eventueel een terras) zodanig te situeren dat uitzicht bestaat op het hoofdveld; mogelijk kan een combinatie met een tribune worden gevonden;
- op praktische gronden streven naar een zo kort mogelijke afstand van de kleedgelegenheid tot de speelvelden. Aanbeveling: hoofdveld tot maximaal 50 meter, overige speelvelden tot maximaal 150 meter. In de hoogste klassen van het amateurvoetbal wordt uit oogpunt van veiligheid een directe ligging van de kleedkamers aan het hoofdveld aanbevolen. Dit biedt de mogelijkheid om het spelerspad te kunnen afzetten;
- in verband met de lage middagstand van de zon in de wintermaanden is voor een hoofdveld de meest gunstige situering die waarbij de lengteas globaal NNW-ZZO ligt;
- bij de situering van het hoofdveld speelt tevens de plaats van een tribune een rol. In Nederland is de overheersende wind- en buienrichting west/zuidwest. Een (hoofd)tribune wordt daarom bij voorkeur aan de west/zuidwestzijde van het veld geplaatst;
- trainingsvelden: in verband met het dagelijks gebruik is een zo kort mogelijke afstand tussen kleedkamers en trainingsveld(en) gewenst. Dit heeft mede als voordeel dat de veldverlichting in de avonduren (een gedeelte van) de loopweg verlicht;
- in verband met het zoekraken van ballen rekening houden met de ligging van de velden ten opzichten van watergangen en bossages;
- in verband met de veiligheid op omgevende wegen, straten, spoorlijnen en particuliere tuinen kan het noodzakelijk zijn om op andere plaatsen dan achter de doelen ballenvangers te plaatsen. In dat soort situaties kunnen velden beter parallel aan dan haaks op deze aanpalende omgeving worden geprojecteerd;
- het is aantrekkelijk om tussen de velden een afscheiding aan te brengen door middel van begroeiing en/of een lage aarden wal, ten minste langs de lange zijde van de velden. Dit zorgt voor een beschutte ligging, goede oriëntatie, goede begrenzing van de velden voor spelers en beperkte onderlinge verstoring van wedstrijden.

4.2.3 Sociale veiligheid

Belangrijke aspecten die in dit kader een rol spelen zijn:

- meervoudig gebruik van het sportpark;
- verkeersveiligheid: fietsroute naar sportpark, veilige oversteekplaatsen;
- zichtbaarheid: goede bewegwijzering naar en op het sportcomplex, voldoende verlichting langs toegangswegen en paden op het sportpark en rondom de gebouwen;
- mogelijkheden tot afsluiting van het sportpark; hiermee kan vandalisme en diefstal worden beperkt. Afsluiten is soms in tegenspraak met de wens van de gemeente om het sportpark open te stellen voor gebruik buiten de wedstrijd- en trainingsuren;
- plaats fietsenstalling: in verband met toezicht bestaat een voorkeur voor situering binnen de complexafscheiding en dicht bij het clubgebouw (visuele en sociale controle);
- omgeving: in een aantrekkelijke omgeving voelen mensen zich eerder veilig. Een aantrekkelijke omgeving is in dit kader: goed onderhouden, schoon en zonder sporen van vandalisme. Daarnaast spelen kleur- en materiaalgebruik en aankleding een belangrijke rol bij de beleving van een sportaccommodatie.

4.2.4 Toegankelijkheid mindervaliden

Het complex dient op zodanige wijze te zijn ontworpen dat het bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar is voor gehandicapte gebruikers (sporters, leiders en bezoekers), zowel voor actief als passief gebruik. Dit betekent onder meer dat:

- op het parkeerterrein in elk geval rekening wordt gehouden met parkeerplaatsen voor minder validen. Hierbij dient te worden uitgegaan van 2 procent van het totale aantal parkeerplaatsen met een minimum van één. De parkeerplaatsen liggen bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de toegang van het complex of als de parkeerplaats binnen de complexafscheiding is gelegen, zo dicht mogelijk bij de club- en kleedaccommodatie.
- de accommodatie dient goed bereikbaar te zijn, dat wil zeggen dat in de route mogen geen hoogteverschillen en obstakels voorkomen;
- elk toch voorkomend hoogteverschil groter dan 20 mm wordt overbrugd door hellingbanen of gelijkwaardige oplossingen.

Zie voor meer informatie [Gehand, 2003] en www.cg-raad.nl

4.2.5 Parkeergelegenheid

Aanbevelingen

- rekening houden met parkeerfaciliteiten voor auto's, fietsen, bromfietsen, scooters, minder validen, touringcars, brandweerwagen en ambulance

Aandachtspunten

- afweging parkeerterrein binnen of buiten het sportpark

De gewenste grootte van het parkeerterrein hangt nauw samen met de omvang en de activiteiten van de vereniging en de mogelijke combinatie met andere sportaccommodaties. Verder speelt een rol in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van parkeergelegenheid in de nabije omgeving van het sportpark, bijvoorbeeld parkeerplaatsen bij bedrijven of winkels. Een praktische aanpak om te komen tot het benodigde aantal parkeerplaatsen is om op de bestaande locatie tellingen te houden op de drukste bezoekdag en deze gegevens te extrapoleren naar de nieuwe situatie. In [KNVB, 2005a, hoofdstuk 26] wordt nog een aantal aspecten genoemd waarmee met het bepalen van het aantal parkeerplaatsen rekening kan worden gehouden.
Of de gemeente bereid is het benodigde aantal parkeerplaatsen daadwerkelijk aan te leggen hangt af van het plaatselijke beleid. Doorgaans wordt een "conservatieve" schatting van de parkeerbehoefte aangehouden en meestal niet afgestemd zijn op de situatie bij sportverenigingen met een relatief grote jeugdafdeling. Op zaterdag is het een komen en gaan van ouders!

Voor de technische eisen die aan parkeervakken, aan- en afvoerwegen en opritten worden gesteld, wordt verwezen naar de door de stichting CROW opgestelde aanbevelingen [CROW, 2004] (www.crow.nl/asvv).

4.2.6 Aandachtspunten

- aansluitingen op het openbaar vervoer (bushalte)
- bereikbaarheid van het sportpark vanaf de openbare weg
- extra uitgang sportpark die kan worden gebruikt als vluchtweg bij calamiteiten (brandweerwagen, ziekenauto)
- rekening houden met aan- en afvoer publiek en ligging ten opzichte van de hoofdontsluiting
- bereikbaarheid velden voor een ambulance
- bewegwijzering/aanduidingen op het sportcomplex: richtingborden kantine, kleedlokalen en velden; overzichtsbord met ligging velden; overzichten speelprogramma, gebruik kleedlokalen en velden
- zichtbaarheid scorebord vanaf tribune en kantine/terras
- (verharde) looppaden (o.a. rond hoofdveld en kunstgrasvelden)
- plaats banken en afvalbakken
- rekening houden met de mogelijkheid van het aanbrengen van reclameborden
- overwegen om (voldoende grote) mantelbuizen aan te leggen voor toekomstig gebruik (bijvoorbeeld bekabeling voor veldverlichting en geluidsvoorzieningen)
- (rekening houden met de mogelijkheid tot) afschermen hoofdveld in verband met betalende bezoekers
- het is aan te bevelen om bij kunstgrasvelden voor de hoekvlaggen buisjes met een binnenkoker toe te passen; de rubberinfill is dan eenvoudiger te verwijderen.

4.3 Wettelijke bepalingen, kaders, richtlijnen, procedures

Bij de aanleg en inrichting van sportaccommodaties moet o.a. worden voldaan aan:

- bestemmingsplan
- Bouwbesluit
- Bouwstoffenbesluit
- Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer
- Wet Milieubeheer (voorheen Hinderwet)
- voorschriften brandweer: toegang sportpark, aanwezigheid bluswater
- eisen en wensen van nutsbedrijven
- eisen die volgen uit vergunningen

4.4 Bepalingen KNVB

4.4.1 Inleiding

In de publicatie Kwaliteitsnormen voetbalaccommodaties [KNVB, 2005a] zijn door de KNVB regels, richtlijnen en aanbevelingen geformuleerd voor de uitvoering en inrichting van een amateur wedstrijd- en trainingsaccommodatie. Het gaat om een combinatie van reglementaire eisen (regels), algemeen aanvaarde richtlijnen en praktische aanbevelingen. Deze regels en richtlijnen kunnen ook worden aangetroffen in het Handboek Sportaccommodaties [NOC*NSF].

Status

Regels moeten worden gezien als formele bepalingen met een verplichtend karakter afkomstig uit de spelregels, algemene- en wedstrijdreglementen en bestuursbesluiten van de KNVB. Regels *moeten* worden toegepast en kunnen worden afgedwongen.
Onder richtlijnen en aanbevelingen worden uitvoering- en inrichtingaspecten beschreven, gebaseerd op algemeen gehanteerde uitgangspunten en praktische inzichten. Met richtlijnen en aanbevelingen geeft de KNVB aan op welke wijze een accommodatie het beste kan worden ingericht of uitgevoerd. Er bestaat over deze aspecten meestal 'common sense' met het bedrijfsleven en gemeenten. Men is echter vrij aanbevelingen wel, in het geheel niet of ten dele op te volgen. Aanbevelingen kunnen ook afkomstig zijn van andere organisaties (leveranciers, gemeenten etc.). Deze aanbevelingen voor voetbalaccommodaties worden dan door de KNVB onderschreven.

Regels en aanbevelingen vormen samen de Minimumeisen. Deze zijn van toepassing op alle accommodaties van amateurvoetbalverenigingen conform het Reglement Wedstrijd Amateurvoetbal.
In deze paragraaf zijn de meest relevante bepalingen, *voor zover deze gelden voor het amateurvoetbal* en ze van belang zijn voor de inrichting van het sportpark, kort samengevat.

4.4.2 Afmetingen speelveld

Regels

Amateurvoetbal (11-tallen):	maximaal 105 x 69 meter, minimaal 100 x 64 meter
Pupillenvoetbal (7-tallen):	maximaal 70 x 55 meter, minimaal 60 x 45 meter
Minipupillenvoetbal (4-tallen):	maximaal 40 x 30 meter, minimaal 30 x 20 meter

Aanbevelingen

Ten minste één speelveld inrichten als hoofdveld met afmetingen 105 x 69 meter, overige velden 100 x 64 meter. Tussenliggende lengte- en breedtematen zijn toegestaan mits de lengte en breedte (globaal) in verhouding worden aangepast.
In de praktijk worden de pupillenvelden dwars op grote velden uitgezet. Bij aanleg van zelfstandige pupillenvelden uit gaan van bovengenoemde maten. Aanbevolen wordt een lengte/breedte verhouding van 1,3 : 1 te hanteren. Velden voor minipupillenvoetbal worden uitgezet op een normaal speelveld. De KNVB acht de aanleg van zelfstandige veldjes voor deze categorie niet noodzakelijk.

4.4.3 Uitloopruimte

Regels

- binnen 4,00 meter buiten de belijning mogen geen obstakels (speelveldafzetting, tribune, lichtmasten, ballenvangers, gebouwen, vlaggenmasten etc.) worden geplaatste anders dan de tot het spel behorende voorzieningen;
- de uitloopruimte bestaat in beginsel uit hetzelfde materiaal als het speelveld;
- dug-outs mogen binnen de uitloopruimte worden geplaatst met de voorzijde op minimaal 3,00 meter uit de zijlijn;
- bij zelfstandige pupillenveldjes minimaal 2,00 meter uitloop aanhouden.

Aanbevelingen

- afstand tussen twee naast elkaar liggende velden is minimaal 2 x 4 = 8 meter; mits geen obstakels aanwezig zijn, of in een later stadium worden geplaatst, kan de afstand tot minimaal 6 meter worden teruggebracht;
- het is toegestaan om aan de binnenzijde van de veldafrastering een verhardingsstrook van max. 0,50 meter aan te brengen mits dezelfde hoogte wordt aangehouden.

4.4.4 Speelveldafzetting

Regels

- tenminste één speelveld moet voorzien zijn van een speelveldafzetting;
- een speelveldafzetting is verplicht voor wedstrijden van senioren mannen in de standaardklassen, senioren vrouwen in de landelijke klassen en competitie A-, B- en C-junioren in (landelijke) divisies bij de jeugd (RWAV artikel 15 lid 6);
- de speelveldafzetting dient op minimaal 4,00 meter uit de grenslijn te zijn aangebracht en rondom gesloten te zijn;
- afgeronde hoeken zijn toegestaan mits de eis van 4,00 meter tot de hoekvlag in acht wordt genomen;
- de hoogte bedraagt 0,90 tot 1,10 meter boven het maaiveld;
- de constructie van de speelveldafzetting dient voldoende stevig te zijn.

Aanbevelingen

- in sommige gevallen is het praktisch een tweede veld te voorzien van een speelveldafzetting;
- met de constructie rekening houden met het ophangen van reclameborden (hoogte, afstand, mogelijkheid voor het bevestigen, ruimte onder reclameborden en een verharding aanbrengen in verband met maaiwerk);
- aanbevolen wordt om de leunbuis ter plaatse van de ballenvangers achter de doelen door te laten lopen in verband met het plaatsen van reclameborden.

4.4.5 Dug-outs

Regels

bij een hoofdveld dienen twee gescheiden dug-outs aanwezig te zijn;
de dug-outs moeten op minimaal 3,00 meter uit de zijlijn aan dezelfde lange zijde van het veld worden geplaatst;
de onderlinge afstand bedraagt minimaal 10,00 meter en maximaal 40,00 meter;
het aantal zitplaatsen is gebonden aan de betreffende competitieregels; voor het amateurvoetbal betreft dit maximaal 11 personen.

Aanbevelingen

- bij plaatsing van dug-outs rekening houden met uitzicht voor toeschouwers, bijvoorbeeld direct naast de tribune of verdiept aanbrengen en/of toepassing van doorzichtige materialen;
- dug-outs worden bij voorkeur aan de west- of zuidwestzijde geplaatst in verband met inwaaien en inregenen;
- voor afmetingen wordt verwezen naar [KNVB, 2005a, hoofdstuk 11].

4.4.6 Spelerspad

Zowel de ontvangende als de bezoekende vereniging is er voor verantwoordelijk dat voor, tijdens of na een wedstrijd de persoonlijke veiligheid van spelers en scheidsrechters wordt gewaarborgd (Besluit Ordemaatregelen). Hiertoe wordt aanbevolen publieksstromen en spelers te scheiden (spelerspad).

Regels

- tussen de ingang van het hoofdveld en de uitgang van de kleedgelegenheid dient een voldoende breed spelerspad aanwezig te zijn dat zonodig kan worden afgezet;
- het spelerspad dient de korts mogelijke route te zijn van het speelveld naar de kleedgelegenheid.

Aanbevelingen

- bij aanwezigheid van een tribune de kleedlokalen bij voorkeur achter of onder de tribune aanbrengen of de ligging van het toegangspad vanuit de kleedlokalen naar het speelveld zodanig situeren dat een afscheiding van het publiek mogelijk is.

4.4.7 Ballenvangers

Regels

- ballenvangers dienen op ten minste 4,00 meter uit de grenslijnen te worden geplaatst.

Aanbevelingen

- ballenvangers zijn reglementair niet verplicht; aanbevolen wordt ballenvangers achter de doelen als standaarduitrusting van een speelveld te beschouwen vanwege:
  - verkeersveiligheid voor omgevende wegen
  - bescherming particuliere eigendommen; vooral in stedelijke omgeving is dit een belangrijk aandachtspunt
  - aanwezigheid van watergangen
  - bescherming parkeerterreinen
  - veiligheid medegebruikers en toeschouwers
  - regels voor aansprakelijkheid
- het kan soms praktisch zijn ook aan de lange zijden ballenvangers te plaatsen, vooral op velden waar in de breedterichting wordt gespeeld of getraind;
- voor afmetingen en constructie wordt verwezen naar [KNVB, 2005a, hoofdstuk 15].

4.4.8 Reclameborden

Regels

- reclameborden dienen op ten minste 4,00 meter uit de grenslijnen te worden geplaatst.

Aanbevelingen

- om onderhoudstechnische redenen de reclameborden niet tot op de grond laten doorlopen;
- de strook grond onder de reclameborden verharden;
- stevige en vochtbestendige materialen gebruiken (b.v. Trespa);
- onder de reclameborden niet meer dan 20 cm ruimte laten zodat ballen er niet onderdoor kunnen; dit is in het bijzonder van belang bij toepassing van (hoge) leunhekken.

4.4.9 Veldverlichting

Regels

- voor het spelen van officiële wedstrijden bij kunstlicht in het amateurvoetbal dient de gemiddelde horizontale verlichtingssterkte minimaal 150 lux (gebruikswaarde) te zijn;
- de gelijkmatigheid (Eh-min : Eh- max) $\geq$ 0,60 en de kleurweergave (Ra) $\geq$ 60;
- de lichtmasten dienen minimaal 4,00 meter uit de grenslijnen te worden geplaatst.

Aanbevelingen

- bij een wedstrijdverlichting op het hoofdveld uitgaan van een NEN-EN klasse II verlichting (min. 200 lux bedrijfswaarde);
- voor het spelen van vriendschappelijke wedstrijden is een gebruikswaarde van 120 lux voldoende (verlichtingsklasse NEN-EN III cat. b);
- voor trainingsvelden wordt geadviseerd een verlichtingssterkte van ten minste 75 lux (gebruikswaarde) aan te houden (NEN-EN klasse III, categorie a);
- aanbevolen wordt hoge druk kwikjodidelampen met halogeniden van 2000 Watt of verbeterde versies te gebruiken;
- bij het plaatsen van lichtmasten rekening houden met het zichtcomfort van het publiek (achter het publiek of de tribune);
- rekening houden met de normen voor lichthinder voor de omgeving (zie Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichting en milieubeheer). In veel gevallen zal vooraf een lichtberekening noodzakelijk zijn.

Lichttechnische tips

De gelijkmatigheid kan worden geoptimaliseerd door de lichtbronnen langs het veld te spreiden. Uitgaande van hetzelfde aantal lampen wordt met 4 masten per zijde een betere gelijkmatigheid gerealiseerd dan met 3 of 2 masten per zijde. Hoekmasten zijn alleen zinvol bij grote aantallen lampen of hoge tribunes langs het veld. Een juiste lichtpunthoogte is van invloed op de eventuele lichthinder voor de omgeving. In dat verband kan in kritische situatie beter van een hogere lichtpunthoogte worden uitgegaan. Uiteraard zal ook de keuze voor de armatuur op de situatie moeten worden afgestemd.

Bij het ontwerp van lichtinstallaties dient rekening te worden gehouden met de zogenaamde nieuwwaarde-index. Om steeds aan de normwaarde (gebruikswaarde) te voldoen wordt geadviseerd bij het ontwerp een nieuwwaarde-index van 1,25 te hanteren.

Voor meer informatie wordt verwezen naar [KNVB, 2005a, hoofdstuk 20] en [NSVV, 2000].

4.4.10 Wedstrijdvelden

Regels

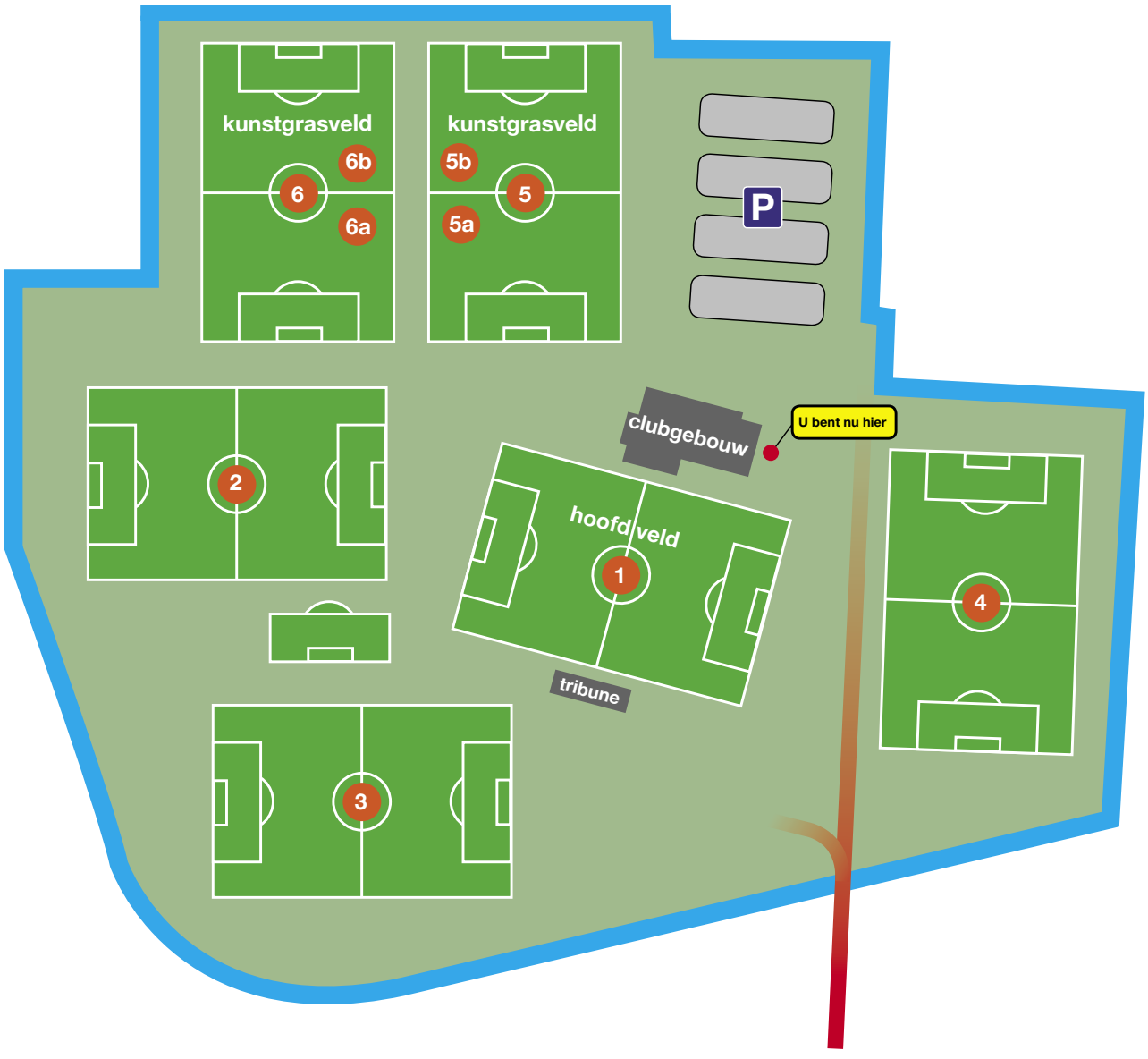
- het speeloppervlak dient te bestaan uit natuurgras of kunstgras;
- de uitloopstroken behoren tot het speelveld en dienen aan dezelfde eisen te voldoen;
- een kunstgrasveld dient bij ingebruikname voor officiële wedstrijden zijn voorzien van een keuringscertificaat van een door de KNVB erkend keuringsinstituut;
- in het speeloppervlak mogen zich geen spelvreemde elementen te bevinden respectievelijk te worden aangebracht die gevaar kunnen opleveren voor de gebruikers;
- in het speeloppervlak inclusief uitloopstroken mogen geen vaste reclame-uitingen, namen emblemen of logo's te worden aangebracht.

Voor een meer uitgebreide beschouwing wordt verwezen naar [KNVB, 2005a, hoofdstuk 22].

4.4.11 Trainingsvelden

Aanbevelingen

- een trainingsveld heeft bij voorkeur de afmetingen van een wedstrijdveld (ca. 100 x 64 m);
- de speeleigenschappen dienen zoveel mogelijk overeen te komen met die van een wedstrijdveld. Dit houdt o.a. in: een droog, vlak, stevig en stroef oppervlak;
- (intensief) gebruik moet mogelijk zijn, ook onder minder gunstige bodem- en weersomstandigheden;
- speeleigenschappen behouden bij intensief gebruik en het wegvallen van de grasmat;
- gemakkelijk te onderhouden.

Ten aanzien van de kwaliteit wordt ervan uitgegaan dat gebruik onder minder gunstige weer- en terreinomstandigheden tot de normale gebruiksomstandigheden behoort. De speeleigenschappen dienen daarbij gehandhaafd te worden. Gezien het aanmerkelijk zwaardere gebruik van trainingsvelden zijn de eisen die aan opbouw en het onderhoud van een trainingsveld worden gesteld, aanmerkelijk zwaarder dan bij een wedstrijdveld. In het bijzonder geldt dit voor de waterdoorlatendheid, ontwatering en stabiliteit van de toplaag. Afhankelijk van de natuurlijke bodemgesteldheid, schiet de 'normale' grasveldconstructie op genoemde punten veelal tekort.

Bij de keuze van de constructie van het trainingsveld moet rekening worden gehouden met de gebruiksvorm. Bij trainingsvelden kunnen globaal twee categorieën worden onderscheiden.
Er zijn trainingsvelden die uitsluitend voor training worden gebruikt. De constructie kan in een dergelijke situatie op het specifieke gebruik worden afgestemd. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met ander gebruik. Een belangrijk nadeel is echter het grotere ruimtebeslag.
De tweede categorie trainingsvelden zijn de velden die meervoudig worden gebruikt. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan wedstrijden, maar ook aan school- en buurtgebruik. In dat soort gebruikssituaties zal de geschiktheid voor het spelen van wedstrijden (wedstrijdwaardigheid) gedurende het gehele seizoen altijd leidend moeten zijn.

In veel situaties wordt er getraind op 'gewone' natuurgrasvelden die niet specifiek voor training zijn aangelegd. De gebruiksmogelijkheden zijn daardoor beperkt, zeker onder ongunstige bodemkundige omstandigheden (klei, veen, natte gronden, etc). In dat soort situaties wordt vaak gekozen voor een verbeterde grasveldconstructie (wetraconstructie) of een specifieke trainingsveldconstructie. In beide gevallen vormt zand de belangrijkste basis. Afhankelijk van de constructie en het gebruik kan worden uitgegaan van minimaal 400 uur tot maximaal 800 uur gebruik op jaarbasis.

De belangrijkste vertegenwoordiger van de tweede categorie trainingsvelden is kunstgras. Dit type veld kan intensief en onder vrijwel alle weersomstandigheden voor wedstrijden en training worden gebruikt. Afhankelijk van de organisatorische invulling kan een trainingsgebruik tot circa 900 uur worden aangehouden.
Tot deze categorie behoren ook de zogenaamde wetravelden. Dit zijn verbeterde grasveldconstructies met een minimale belasting van 400 uur per jaar en behoud van speeleigenschappen. Aangezien 'wedstrijdwaardigheid' een belangrijke voorwaarde is, zal het trainingsgebruik aan deze situatie moeten worden aangepast. Overbespeling of gebruik onder ongunstige omstandigheden kan tot verlies van eigenschappen en aantasting van de constructie leiden.

Meer actuele en technische informatie over de beschikbare constructies kan worden verkregen via de link Sportvloerenlijst op www.isa-sport.nl. Zie verder [KNVB, 2005a, hoofdstuk 23].

5 Ontwerp t/m bouw kleed- en clubaccommodatie

5.1 Inleiding

In paragraaf 1.4 worden de verschillende te doorlopen fasen bij een nieuwbouwproject genoemd. De initiatieffase en de definitiefase zijn grotendeels behandeld in de hoofdstukken 2 en 3. Wat betreft de definitiefase wordt in dit hoofdstuk nog een nader uitwerking gegeven aan de invulling van het Programma van Eisen ten aanzien van 'regels van derden' en 'ontwerpuitgangspunten'. Verder wordt voor de realisatie van de kleed- en clubaccommodatie uitwerking gegeven aan de fasen 3 t/m 6, respectievelijk 'ontwerp', 'prijs- en contractvorming', 'uitvoering en oplevering' en 'beheer en onderhoud'.

5.2 Regels van derden

5.2.1 Wettelijke bepalingen, kaders, richtlijnen

Bij de realisatie van een clubaccommodatie is de volgende wet- en regelgeving van belang, waarbij is aangegeven in hoeverre deze van belang is voor nieuwbouw van een sportaccommodatie:

Woningwet
- bepaalt de termijnen van de procedure bouwvergunning
- geeft voorschriften voor de bouwaanvraag
- regelt welstandstoezicht via welstandsnota gemeente

Bouwbesluit
- stelt eisen aan de veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieubelasting. Hierin wordt bijvoorbeeld de breedte van de deuren bepaald, het vloeroppervlak van toiletten, de geluidswering van buitenwanden en toepassing van brandwerende-/vertragende wanden;
- voor sportaccommodaties komen hier nog specifieke sporttechnische eisen bij vanuit de sportbond (in dit geval de KNVB) en NOC*NSF.

N.B. Aangetekend moet worden dat de eisen van KNVB/NOC*NSF soms zwaarder zijn dan het Bouwbesluit. In dit verband worden de ventilatie-eisen van de natte ruimten genoemd.

Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro)
- hierin staan alle regelingen uit het bestemmingsplan
- overzicht artikel 19 procedure (vrijstelling van het bestemmingsplan), hierop is bezwaar ven derden mogelijk

Bestemmingsplan
- stelt regels op voor gebruik van grond en gebouwen, geeft onder meer bebouwingsgrenzen, hoogten en dakvormen aan

Arbowetgeving en Wet Ketenaansprakelijkheid
- veiligheid op de bouw is ook de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever
- dit geldt ook voor zaken als afdracht van sociale premies in de bouw

Normen, keurmerken en certificaten
- normen van nutsbedrijven, NEN-normen, KOMO-keur, KEMA-keur, KIWA-keur en alle sporttechnische keurmerken en certificaten

Milieuwetgeving
- sommige eisen zitten al in het Bouwbesluit of er zijn aparte regelingen zoals het Bouwstoffenbesluit

Nadere informatie is onder meer terug te vinden op: www.vrom.nl

5.2.2 Benodigde vergunningen

Op basis van de in § 5.2.1 opgesomde wet- en regelgeving moeten bij de gemeente onder meer de volgende vergunningen worden aangevraagd:

- bouwvergunning
- sloopvergunning, indien van toepassing
- gebruiksvergunning
- kapvergunning, indien van toepassing
- inrit- of uitritvergunning
- steigervergunning (regels zijn vastgelegd in de APV, Algemene Plaatselijke Verordening)
- horecavergunning

Bij het gebruik van het gebouw moet rekening worden gehouden met:

- Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer
- Besluit inrichting Drank- en Horeca
- Keuringsdienst van Waren
- richtlijnen KNVB [KNVB, 2008]
- bepalingen in het kader van de Wet Milieubeheer (voorheen Hinderwet)

Als het gebouw wordt ingericht voor functies zoals kinderopvang moet rekening worden gehouden met aanvullende eisen, ondermeer van GG&GD en brandweer.

Bij alle vergunningen geldt dat deze bij de daartoe bevoegde instanties dienen te worden aangevraagd. Dat is niet bij alle gemeenten gelijk. Veelal is de nodige informatie te vinden op een website van de gemeente of te verkrijgen bij het gemeentehuis. Houdt er rekening mee dat met het vergunningtraject de nodige tijd en kosten zijn gemoeid. Belangrijk is ook in dit traject, in samenwerking met de architect, tijdig de commissie welstand te benaderen.

Ad Bouwvergunning

Een bouwvergunning is nodig voor alle vaste opstallen: clubgebouw, tribune, kassahokje, lichtmasten, vlaggenmasten (indien hoger dan 5 meter) e.d. Belangrijke informatie, inclusief een te downloaden aanvraagformulier, is te vinden op www.vrom.nl/bouwvergunningen_online. Veelal kan via de website van de gemeente naar deze site worden doorgeklikt.
Aanvraag van de bouwvergunning voor het gebouw wordt over het algemeen geregeld door de architect of soms door de bouwer. De opdrachtgevende vereniging blijft echter eindverantwoordelijk. Architecten en bouwers gaan er meestal van uit dat zij op dit punt slechts een inspanningsverplichting hebben.
Het plan wordt naar de gemeente verstuurd die voor een reguliere vergunning binnen 12 weken een beslissing moet nemen over de aanvraag. In bijzondere omstandigheden kan deze termijn worden verlengd. Hiervoor is een standaardformulier opgesteld met een opsomming van de benodigde bijlagen. Als er iets ontbreekt, moet de gemeente dit binnen 4 weken laten weten.
Er mag niet eerder met de bouw worden begonnen dan nadat de bouwvergunning is verleend.
Het advies is om voorafgaand aan het indienen van een aanvraag eens langs te gaan bij de betreffende instantie voor een vooroverleg. Bedenk, dat aan het aanvragen van een bouwvergunning in veel gevallen behoorlijke financiële consequenties (leges) zijn verbonden.

Ad Gebruiksvergunning

In de gebruiksvergunning worden eisen gesteld met betrekking tot de veiligheid van de personen die zich in het pand bevinden. Meestal staat in de gemeentelijke Bouwverordening omschreven in welke gevallen een gebruiksvergunning nodig is. Dit betreft veelal gebouwen waarin meer dan vijftig personen tegelijk aanwezig zullen zijn. Bij sportcomplexen is dit vrijwel altijd het geval.
De vergunning houdt doorgaans in de verplichting tot het installeren van brandveiligheidinstallaties en deze te onderhouden en te controleren. Ook zijn in de vergunning voorschriften opgenomen met betrekking tot vluchtwegen.
De vergunning moet bij de gemeente (veelal via de brandweer) worden aangevraagd en heeft een belangrijke relatie met de brandveiligheidseisen die in de bouwvergunning worden geregeld. Van groot belang is te beseffen dat niet eerder activiteiten in het clubgebouw mogen plaatsvinden dan nadat de vergunning verleend is.
Het is van belang tijdig met de brandweer te overleggen aan welke eisen in het kader van de gebruiksvergunning moet worden voldaan, omdat dit ook het voldoen aan bouwkundige eisen kan inhouden, die niet in het kader van de bouwvergunning worden geëist.

De brandweer kan onder andere eisen dat voor een gebouw een vluchtplan of ontruimingsplan wordt gemaakt. Een dergelijk plan houdt veelal in dat op duidelijk zichtbare plekken moet worden aangegeven wat men moet doen in geval van alarm, brand, ernstig ongeval of een ontruiming. Op strategische plaatsen komen verder overzichtsborden van het gebouw te hangen met daarop de vluchtroutes, brandinstallaties, verbandtrommel, ed.

In de meest uitvoerige versie moet er ook organisatorisch ontruimingsplan worden gemaakt waarin de taken en verantwoordelijkheden van bepaalde functionarissen worden beschreven. .

Via www.knvb.nl/ondersteuning_clubbesturen kan een model ontruimingsplan worden gedownload. Dit model omvat naast de nodige informatie model voor een draaiboek en de verschillende plattegronden.

Ad Horecavergunning
De horecavergunning spreekt voor zich. Deze moet op naam staan van diegene(n) die verantwoordelijk is voor de exploitatie van de kantine.

Ad wet Milieubeheer
Voor clubgebouwen geldt in de meeste gevallen dat een melding in het kader van de Wet Milieubeheer moet worden gedaan. Het betreft het geven van informatie over lozingen, verkeersgevolgen, etc. Het daartoe geldende meldingsformulier is bij de gemeente te verkrijgen.

5.2.3 Toegankelijkheid mindervaliden

Om toegankelijk en bruikbaar te zijn voor minder validen dient een kleed- en clubaccommodatie aan de volgende eisen te voldoen:

- hoogteverschillen groter dan 20 mm moeten zoveel mogelijk worden vermeden
- elk toch voorkomend hoogteverschil dient te worden overbrugd door hellingbanen of gelijkwaardige oplossingen
- indien publiekstoegankelijke ruimten op een verdieping zijn gelegen, dan moeten deze middels een (trap)lift bereikbaar zijn
- de gangen moeten minimaal 1,5 meter breed zijn
- dorpels dienen maximaal 20 mm hoog te zijn en bij voorkeur afgerond
- de doorgangen en deuren moeten een netto doorgangsbreedte hebben van minstens 0,9 meter
- er dient voor de bezoekers minimaal één aangepast toilet te worden opgenomen, uitgevoerd volgens de daarvoor geldende regels. Het is mogelijk om het dames- en mindervalidetoilet te combineren.

Zie voor meer informatie [Gehand, 2003] en www.cg-raad.nl.

5.2.4 Bepalingen KNVB

In [KNVB, 2008] is veel nuttige informatie opgenomen voor het ontwerp van een kleed- en clubaccommodatie. Hierna is een deel van deze informatie samengevat.

Toegankelijkheid ruimten

Bij verenigingsaccommodaties wordt onderscheid gemaakt tussen publiektoegankelijke ruimten (kantine, centrale toiletten, tribune), sportertoegankelijke ruimten (kleedruimten, scheidsrechterruimte, fysio-/massage-/EHBO ruimte) en dienst- of overige ruimten (magazijn, werkplaats, technische ruimten). Deze ruimten moeten bij voorkeur onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren en dienen daarom onafhankelijk van elkaar toegankelijk te zijn.

Publiektoegankelijke ruimten

De publiektoegankelijke ruimten zijn bij voorkeur benaderbaar vanuit een centrale toegangshal. Bij voorkeur zijn de entrees tot de bestuurskamer- en commissiekamer(s) en het wedstrijdsecretariaat ook vanuit hier bereikbaar.

Sportertoegankelijke ruimten

De sportertoegankelijke ruimten dienen altijd van buitenaf bereikbaar te zijn. Dit kan zowel rechtstreeks als via een centrale gang, waar de kleedkamers op uitkomen. Als de kleedruimten aan een centrale gang zijn gelegen, verdient het aanbeveling deze omwille van de interne bereikbaarheid, op de centrale toegangshal aan te sluiten. Middels een afsluitbare deur tussen beide ruimten blijft de mogelijkheid behouden de sporters- en publiekstoegankelijke ruimten onafhankelijk van elkaar te laten functioneren. Bij het ontwerp moet er rekening mee worden dat bij het afsluiten van de publiektoegankelijke ruimten en die voor de sporters, er voldoende gescheiden vluchtroutes overblijven. De brandweer zal het bouwplan op dit punt controleren. De fysio-/massage-/EHBO ruimte moet onafhankelijk van de publiektoegankelijke ruimten kunnen functioneren. Deze ruimte kan van buitenaf of via een centrale gang toegankelijk zijn. In verband met afvoer van geblesseerde sporters dient de ruimte goed bereikbaar te zijn voor ambulance en/of personenauto. De ruimte moet voor EHBO-diensten ook voor het publiek bereikbaar zijn.

Dienstruimten

Deze ruimten zijn in beginsel niet toegankelijk voor publiek en sporters, maar voor de betreffende medewerkers van de vereniging. Deze ruimten dienen goed afsluitbaar te zijn en kunnen zowel van binnen als van buitenaf toegankelijk zijn. Zo moet bijvoorbeeld het bij de horecaruimte behorende magazijn op eenvoudige wijze en bij voorkeur direct van buitenaf (dus niet via de publiektoegankelijke ruimte) kunnen worden bevoorraad. Hetzelfde geldt voor de werkruimte voor de vrijwilligers.

Publiekstoiletten

- het clubgebouw dient over aparte publiekstoegankelijke toiletgroepen voor dames en heren te beschikken die zich in de directe nabijheid (centrale hal) van de kantineruimte bevinden;
- de combinatie van spelers- en publiekstoiletten is niet toegestaan;
- aanbrengen mindervalidentoilet (MIVA) en dit te combineren met een voorziening voor babyverzorging (normen, indeling en afmetingen zie [KNVB, 2008]
- de KNVB te hanteert voor de verhouding mannelijke en vrouwelijke bezoekers 4:1;
- voor het bepalen van het aantal toiletten gaat de KNVB uit van 1 toilet en 2 urinoirs per 200 mannen en 1 damestoilet per 60 vrouwen (normen, indeling en afmetingen zie [KNVB, 2008].

Sporterstoiletten

- de scheidsrechters moeten kunnen beschikken over een eigen toiletvoorziening die niet met de sporters of het publiek gedeeld hoeft te worden;
- vanwege hygiëne, het schoonhouden van de kleedruimten en uit kostentechnische overwegingen is het aan te bevelen de toiletten te groeperen in een aparte ruimte buiten de kleedruimten; in dat geval kan een aantal toiletten worden vervangen door urinoirs en kan bij grotere aantallen kleedkamers het totaal van toiletten en urinoirs minder zijn dan het aantal kleedlokalen [KNVB, 2008].

Kleedaccommodatie

Regels

- per speelveld moeten tenminste twee en bij voorkeur vier afzonderlijke kleed/wasruimten beschikbaar zijn; voor de scheidsrechters dient voldoende afzonderlijke kleed/wasruimte beschikbaar te zijn; in § 3.9 is ingegaan op het bepalen van het aantal kleedlokalen;
- de kleedgelegenheid dient qua inrichting, afmeting en uitvoering te voldoen aan de ‘Richtlijnen voor kleedaccommodaties van de NOC*NSF/KNVB’
- de kleedruimten en wasruimten hebben een directe relatie met elkaar middels een open verbinding; elke kleedruimte heeft bij voorkeur een eigen was (douche)ruimte
- Indien de kleed-/wasruimten rechtstreeks van buitenaf toegankelijk zijn, moet rekening worden gehouden met de mogelijke inkijk in deze ruimten en het optreden van tocht (portaal).

Aanbevelingen

- uit oogpunt van inbraakpreventie, sociale controle en onderhoud kleedkamers situeren aan een centrale gang, met één centrale uitgang naar de velden
- een dergelijke opzet biedt de mogelijkheid toiletvoorzieningen centraal, buiten de kleedkamers te situeren; dit geldt overigens niet voor de scheidsrechtersruimten
- het is gewenst om voor scheidsrechters en spelers te voorzien in goed afsluitbare kasten of safety-boxen; dit kan zowel binnen de kleedkamers als in een centrale ruimte
- rekening houden met mogelijk inkijk, in het bijzonder belangrijk bij dameskleedkamers
- bij onvoldoende kleedkamer moeten kledingkasten of teamlockers worden overwogen; per kleedkamer twee stuks en in de directe nabijheid (op de gang)

5.3 Ontwerpuitgangspunten

5.3.1 Afwegingen bij het ontwerp

- clubgebouw en kleedaccommodatie gescheiden of combineren in één gebouw, één of meerdere bouwlagen, combineren met tribune etc.
- in hoeverre rekening houden met samenwerking met andere verenigingen en combinatie van functies (bijvoorbeeld kinderopvang)
- flexibiliteit indeling ruimtes (bijvoorbeeld kantine opdeelbaar maken);
- in hoeverre rekening houden met uitbreidingsmogelijkheden (fundering volledig, bepaalde ruimtes alleen in casco)
- vertaling ambities en beleid van de vereniging (zie § 3.2) naar ontwerp.

Op basis van de bovenstaande afwegingen kan een aantal uitgangspunten voor de verdere invulling van het ontwerp worden geformuleerd. In onderstaand kader wordt hiervan een voorbeeld gegeven.

Voorbeeldtekst ontwerpuitgangspunten

- De nieuwe accommodatie moet minimaal dezelfde kwaliteit hebben als de huidige.
- De clubaccommodatie en de was- en kleedaccommodatie onderbrengen in één gebouw. De voordelen daarvan zijn: comfortabel, een goede bereikbaarheid vanuit de kantine, meervoudig ruimtegebruik, ruimtebesparing en kostenbesparend t.a.v. bouw en beheer.
- Bij het invullen van de benodigde ruimtes wordt de functionaliteit als eerste prioriteit gezien; dit geldt vooral voor het aantal en afmetingen van kleedlokalen, douches, toiletten, EHBO-ruimte, materiaalberging e.d.
- Het wordt van groot belang geacht om, ondanks de groei van de vereniging en de daarmee gepaard gaande opschaling van de (kantine)ruimte, de gezelligheid te bewaren. Dit kan onder meer worden bereikt door de kantineruimte zodanig in te delen dat naar behoefte een kleiner deel separaat kan worden gebruikt, bijvoorbeeld op trainingsavonden en speeldagen met een beperkt programma.
- In het kader van efficiency moet er naar worden gestreefd de verschillende ruimten zodanig in te delen en op elkaar af te stemmen dat flexibel kan worden ingespeeld op een wisselende behoefte.
- Rekening houden met gehandicapten/rolstoelgebruikers.
- Uitgaan van aparte toiletgroepen per bouwlaag; op de begane grond een groep die behoort bij de kleedkamers en specifiek bestemd is voor de voetballers; op verdiepingsniveau een toiletgroep die bestemd is voor bezoekers en gebruikers van het horeca gedeelte. Hierbij rekening houden met rolstoelgebruikers.
- Streven naar gebruik van onderhoudsarme materialen en rekening houden met energiebesparing.
- Rekening houden met inbraakbescherming.
- Situering gebouw zodanig dat tribuneaanbouw mogelijk is; hierbij rekening houden met voldoende afstand uit de zijlijn en de mogelijkheid van doorgang publiek.
- Rekening houden met toekomstige verlichting hoofdveld, plaats lichtmasten.
- Op de begane grond, i.v.m. energiebesparing en beperking schoon maken, rekening houden met een afsluitbaar deel voor gebruik op trainingsavonden.
- De kantine en het terras moeten goed bereikbaar zijn, ook voor kinderwagens, rolstoelen, bevoorrading ed.
- Streven naar ramen in meer dan één zijde van de kantine, zodat ook zicht is op andere velden mogelijk is. Het zicht op de velden mag niet ten koste gaan van de sfeer in de kantine.
- Er bestaat een voorkeur voor een centrale entree op de begane grond die toegang geeft tot de kleedaccommodatie en tevens via een inpandige opgang tot de eerste verdieping (kantine, vergaderruimten).
- De mogelijkheid bezien van een directe spelerstoegang vanuit de kleedaccommodatie naar het hoofdveld.
- Bij de toepassing van materialen rekening houden met de wens dat het gebouw een 'warme, gezellige' uitstraling heeft. Toepassing van een dakhelling vanwege esthetiek en het 'teruglopen' van ballen.

5.3.2 Inventariseren gewenste functies

Clubgebouw

Bij het ontwerp van het clubgebouw moet rekening worden gehouden met een aantal vooraf te definiëren ruimtes en functies (checklist):

- horeca en catering
- gelegenheid tot vergaderen
- ontvangst sponsoren en gasten bezoekende clubs
- kantoorfunctie
- toiletgroepen bezoekers
- garderobe
- opslag horeca
- opslag sporttassen
- opslag terrasmeubilair

Kleedaccommodatie
In een kleedaccommodatie kunnen de volgende functies en ruimtes worden onderscheiden:
- was- en kleedgelegenheid spelers en scheidsrechters
- toiletgroepen spelers
- gelegenheid voor wassen en drogen kleding
- fysio-/massage-/EHBO ruimte
- uitgifte van thee, sleutels en ballen
- opslag spelmaterialen
- team lockers (kledingkasten)

Dienstruimten
Daarnaast kunnen nog diverse functies en ruimten worden onderscheiden die in één van beide ruimten kunnen worden ondergebracht:
- (ruimte voor) technische installaties
- opslag van onderhoudsmachines, kalkwagen, reservematerialen
- werkplaats voor vrijwilligers
- opslag (reserve)tenues

Vertaling functies naar ruimtes
Om invulling te geven aan de gewenste functies kunnen verschillende ruimtes worden gedefinieerd. Daarbij is het zinvol om na te gaan in hoeverre meerdere functies in dezelfde ruimte kunnen worden ondergebracht. Vervolgens kan per ruimte worden aangegeven:
- de gewenste vorm en afmeting
- de situering binnen het gebouw
- gewenste verbinding met andere ruimtes
- het voorziene gebruik van de ruimte
- wensen ten aanzien van de inrichting.

In onderstaand kader is als voorbeeld een dergelijke invulling gegeven voor de kantoorfunctie. Voor een meer uitgebreide invulling kan het Programma van Eisen dat is opgesteld door de voetbalvereniging De Meern [VVdM, 2003] als voorbeeld dienen (op aanvraag verkrijgbaar).

Voorbeeld indeling kantoor

Afmeting en situering
- oppervlak circa 20 m2
- directe verbinding met hal
- in de buurt van vergaderruimtes

Gebruik
- administratie (secretariaat)
- vergaderruimte voor kleine groepen (o.a. commissies)
- 'omroepkamer' (situeren met zicht op de velden, m.n. het hoofdveld)
- archiefruimte
- printen en samenstellen clubblad

Inrichting
- computer (met internetaansluiting), printer
- ADSL of ISDN aansluiting
- telefoon, fax
- antwoordapparaat afgelasting
- evt. kopieermachine; faciliteiten voor samenstellen (en drukken) clubblad
- bureau + benodigdheden
- kleine bespreektafel met stoelen

Voorzieningen kinderdagopvang
In veel gevallen worden in sportcomplexen bepaalde ruimtes multifunctioneel gebruikt. In dat kader is buitenschoolse opvang op sportcomplexen een zich uitbreidend fenomeen. Ook commerciële organisaties hebben interesse om kinderdagopvang van 0 tot 4 jaar op sportcomplexen te realiseren.

Aanbevelingen
- Zorg in die gevallen vroegtijdig contact op te nemen met de verantwoordelijke gemeentelijke instanties zoals de GG & GD, omdat hier de eisen bijzonder hoog liggen en de kosten bij een slechte voorbereiding snel uit de hand kunnen lopen.
- Zorg dat, gezien de snelle wijzigingen die in deze branche aan de orde zijn, harde afspraken met alle partijen worden gemaakt over welke normen worden gehanteerd in de bouwfase en vastleggen dat eventueel optredende wijzigingen na de gesloten overeenkomst voor rekening komen van de commerciële partij.

5.3.3 Relatie tussen ruimtes
Bij het ontwerpen van een gebouw is het belangrijk om tot een logische indeling te komen. De ontwerper moet weten welke ruimten bij elkaar moeten komen te liggen, ruimten die persé niet bij elkaar moeten liggen en ruimte die een buiteningang moeten hebben. Met een relatieschema of een relatiematrix kan de gewenste en niet gewenste relatie tussen de verschillende ruimten worden weergegeven.
In bijlage 3 is een voorbeeld gegeven van een relatiematrix van een kleedclubgebouw. Het gaat om een gebouw waarbij de kleedkamers aan een centrale gang zijn gelegen.
In bijlage 4 is voor een concreet geval - een gebouw met meerdere bouwlagen - invulling gegeven aan de verdeling van de ruimten over de verschillende bouwlagen, de gewenste afmetingen en de relatie tussen de ruimten.
Bij het uitwerken van het ontwerp zal blijken dat niet altijd aan alle wensen tegemoet kan worden gekomen. In dat geval moet een consensus worden bereikt tussen wenselijkheid en haalbaarheid.

Als wordt uitgegaan van twee bouwlagen zou de verdeling van ruimtes er als volgt uit kunnen zien (checklist):

Buitenzijde gebouw	***Indeling verdieping***
- opslag materialen	*- hal*
- vuilcontainer	*- lift*
- papiercontainer	*- kantine*
- aanbouwtribune	*- jeugdhonk*
- publicatieborden	*- terras*
	- sponsorruimte
Inrichting begane grond	*- keuken*
- entree	*- toiletvoorzieningen*
- centrale hal spelersruimte	*- instructie / vergaderruimte*
- was- en kleedruimten spelers en scheidsrechters	*- bestuurskamer*
- toiletvoorzieningen	*- wedstrijdsecretariaat*
- fysioruimte	*- omroepkamer*
- EHBO / massageruimte	*- ruimte wedstrijdbesprekingen*
- keukenberging en fustruimte	*- kantoor*
- wasruimte en opslag kleding	*- opslagruimte*
- uitgiftepunt thee sleutels ed.	
- berging spelmaterialen	
- installatieruimte	
- werkplaats	
- werkkast	

5.3.4 Overige aandachtspunten

Checklist:

- inrichting legionella veiligheid, in het kader van de zorgplicht (op dit onderwerp wordt nader ingegaan in § 5.4.3 en § 6.7)
- vluchtwegen (zie ook § 5.2.2)
- beveiliging tegen inbraak
- plaatsing camera's i.v.m toezicht
- brandbeveiliging
- architectuur
- huisstijl gehele sportcomplex
- geluid- en omroepinstallatie; bereikbaarheid gehele complex?
- TV ontvangst: kabelaansluiting, schotel of ether
- onderhoudsarme inrichting
- sleutelplan, toegang gebouw en ruimtes, elektronische pasjes

5.4 Ontwerp

5.4.1 Inleiding

Het maken van het ontwerp voor een clubgebouw is een proces dat 'van grof naar fijn' verloopt en waarbij (delen van) de ontwerpcyclus soms diverse malen moet worden doorlopen. Er kunnen verschillende stappen worden onderscheiden:

- schetsontwerp
- voorlopig ontwerp (ook wel voorontwerp genoemd)
- definitief ontwerp
- bouwvoorbereiding: aanvragen bouwvergunning, goedkeuring welstand, aanbestedingsdossier (bestek + tekeningen, inschrijfbiljet, bouwbegroting)
- prijs- en contractvorming: selectie uitvoerende partij(en), aanbesteding en opdrachtverlening
- uitvoering en oplevering (contractbeheersing, omgevingsmanagement)

Om het proces te sturen is het aan te bevelen vooraf een projectleider aan te stellen die het nodige mandaat heeft.
Van essentieel belang voor de start van het ontwerpproces is een goed Programma van Eisen (PvE) en een vastgesteld beschikbaar budget. Het PvE dient alle wensen van de vereniging te bevatten die van belang zijn voor de indeling en functies van het gebouw, zoals aantallen en afmetingen kleedkamers, materiaalberging, kantine + keuken, vergaderruimtes, eventueel terras en tribune, enz.
Dikwijls zal pas in de loop van het proces volledige duidelijkheid ontstaan over het beschikbare budget. Het is daarom van belang om na elke ontwerpfase een kostenraming te maken en deze te vergelijken met de nieuwste inzichten ten aanzien van het beschikbare budget. Aan de hand daarvan kan worden besloten of de volgende fase kan worden ingegaan ofwel dat aanpassingen in het ontwerp nodig of wenselijk zijn.
Het is aan te bevelen om vanaf de start van het ontwerpproces alle relevante adviseurs zoals architect, installatieadviseur, constructeur en zonodig adviseurs bouwfysica en duurzaam bouwen erbij te betrekken. Het is namelijk belangrijk dat het ontwerpproces met gelijktijdige inbreng van alle disciplines verloopt om kostbare noodzakelijke aanpassingen in een later stadium te voorkomen.
Indien gekozen is voor een bouwteam, zal ook de aannemer, samen met de installateur(s) van het begin af bij dit proces betrokken zijn.

Aandachtspunten

- Het is belangrijk om tijdig contact te onderhouden met de commissie welstand. De praktijk leert dat de commissie soms heel anders naar een ontwerp kijkt dan de toekomstige gebruikers van een sportgebouw. Goede functie-indelingen in het gebruik (multifunctioneel) kunnen daarin heel vaak een punt van discussie zijn. In de planning kan dat tot vertraging leiden omdat de welstandcommissie veelal haar vaste cyclus heeft in het beoordelen van nieuwe bouwplannen.

- Bij het ontwerp als uitgangspunt meenemen dat het gebruik van het gebouw door grote groepen (jeugdige) sporters een risico inhoudt voor beschadigingen en/of moedwillige vernielingen. Daarom zoveel als mogelijk 'vandaalbestendig' ontwerpen. Tevens veel aandacht besteden aan materiaalgebruik dat hygiënisch verantwoord en relatief gemakkelijk schoon te houden is.

5.4.2 Schetsontwerp en voorlopig ontwerp

In de fase van 'schetsontwerp' wordt in een 'vlekkenplan' de ligging van de verschillende ruimtes ten opzichte van elkaar aangegeven. Aan de hand daarvan kan worden bepaald of de indeling voldoet aan de gedachten zoals die in het Programma van Eisen zijn verwoord. Op het moment dat alle ruimtes een plek hebben gekregen en de relatie tussen de ruimtes voldoet wordt het 'vlekkenplan' omgezet in een plattegrond. Het is verstandig om de plattegrond te toetsen aan de eisen van NOC*NSF en het Bouwbesluit. Ook globale ruimtelijke schetsen (uiterlijk aanzicht) vormen onderdeel van het 'schetsontwerp'.
Na vaststelling van het schetsontwerp wordt dit verder uitgewerkt tot 'voorlopig ontwerp' (VO). In het VO worden ook de materialen vastgesteld.
Op basis van het VO, dat wellicht een aantal keren moet worden aangepast, zal in de meeste gevallen de architect overleg plegen met (het secretariaat van) de gemeentelijke Welstandscommissie om na te gaan of het ruimtelijke ontwerp past in hun visie met betrekking tot de randvoorwaarden van het vigerende bestemmingsplan. Hiermee kunnen problemen bij de definitieve bouwvergunningsaanvraag worden voorkomen.
Vóórdat met het definitieve ontwerp wordt gestart en dus verdere kosten worden gemaakt is het van belang om een globale kostenraming op te stellen en na te gaan of een en ander past binnen het beschikbare budget. Het betreft een kostenraming voor zowel het bouwkundige deel als de 'vaste' installaties (sanitair, elektra, verwarming en evt. luchtbehandeling). Ook aanschaffingen zoals keukenapparatuur, barinstallaties, audio- en videoapparatuur, etc. moeten in de kostenraming worden betrokken.

5.4.3 Definitief ontwerp

Aan de hand van het goedgekeurde VO wordt door de architect en de overige adviseurs een definitief ontwerp (DO) uitgewerkt. Nadat dit gereed is, wordt de definitieve kostenraming gemaakt en uiteraard wederom getoetst aan het beschikbare budget.
Bij de uitwerking van het DO houdt de architect rekening met vigerende bouwvoorschriften, met inbegrip van de daarin opgenomen brandveiligheidseisen. In het kader van de verplicht bij de gemeente aan te vragen gebruiksvergunning, worden veelal aanvullende eisen gesteld, zoals aanduiding vluchtroutes, vaste blusmiddelen (o.a. brandslangen), alarminstallatie, etc. Het verdient daarom aanbeveling bij de totstandkoming van het DO, in het bijzonder voor wat betreft de installaties, overleg te hebben met de (regionale) brandweer. Dit overleg kan door of samen met de architect en de installatieadviseur worden gevoerd.

Als de marge tussen het beschikbare budget en de kostenraming gering is verdient het aanbeveling een aantal bezuinigingsopties (bijvoorbeeld goedkopere materialen) te definiëren, om bij een eventueel tegenvallend aanbestedingsresultaat te kunnen anticiperen, dan wel om de marge te vergroten.

Programma van Eisen voor overige apparatuur
Ook voor de niet tot de 'bouwkundige installaties' (sanitair, elektra, verwarming) behorende apparatuur verdient het aanbeveling om een PvE op te stellen. Dit betreft o.a. keukenapparatuur, barinstallaties, audio- en videoapparatuur, telefoon en computer(s), airconditioning, etc.
Deze afzonderlijke PvE's kunnen dienen om offertes te vragen, deze onderling goed te kunnen vergelijken en eventueel goedkopere oplossingen te zoeken door gerichte aanpassingen van de eisen.

Duurzaam bouwen en energiebesparende maatregelen
In overleg met deskundigen, zoals een bouwfysische adviseur, kan nagegaan worden of het zinvol is om, naast de in diverse (bouw-)voorschriften vastgelegde bepalingen betreffende energiebesparing en milieu, extra investeringen in deze te doen. Van belang hierbij is de terugverdientijd, rekening houdend met een stijgende energieprijs in de (naaste) toekomst. Daarbij is het zinvol om na te gaan of er actuele subsidiemogelijkheden zijn (www.senternovem.nl)
Besparingen kunnen liggen in energieopwekking en/of warmwatervoorziening door middel van zonnecellen, toepassing van een warmtepomp / aardwarmte systeem (opslag van warmte in de bodem in de zomerperiode en gebruik van grondwater voor verwarming in de winterperiode), e.d.

Wat dit onderwerp betreft wordt ook verwezen naar [KNVB, 2008].

Legionella preventie
Een niet onbelangrijk en lastig onderdeel waarmee bij het ontwerp en het beheer van het gebouw rekening moet worden gehouden is de legionella preventie. Maatregelen kunnen worden ingebouwd bij het ontwerp en onderdeel vormen van het beheer. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn dat de 'heet water' en 'koud water' stromen door het gebouw zolang mogelijk gescheiden blijven, goed geïsoleerd worden en continue stroming in beide systemen mogelijk is. Voorkomen moet worden dat het hete water afkoelt, het koude water opwarmt en alle water stil kan gaan staan. In dit kader is het zinvol om kennis te nemen van de inhoud van § 6.7.

5.4.4 Bouwvoorbereiding

Bestek en tekeningen

Nadat het Definitief Ontwerp (DO) gereed is, dan wel (gedeeltelijk) in de tijd overlappend, wordt door de architect en de verschillende adviseurs het bestek opgesteld. Het bestek bestaat uit een technische beschrijving (o.a. materiaalgebruik en technische randvoorwaarden) en een deel met algemene contractuele bepalingen, zoals de bouwtijd, voorzieningen die door de opdrachtgever respectievelijk door de aannemer(s) worden gerealiseerd en de overige verplichtingen van de aannemer(s). Het is aan te bevelen in het bestek tevens bepalingen op te nemen betreffende gunningcriteria en hoe het aanbestedingsproces in elkaar zit. De mate van uitwerking van het bestek wordt bepaald door de te kiezen contractvorm en marktbenadering; zie hiervoor verder § 5.5.

Aansluitingen nutsbedrijven

Het aanvragen en coördineren van de nutsaansluitingen kan het beste door de gecontracteerde installateur(s) worden gedaan, gezien de benodigde deskundigheid voor het overleg daarover. Ook kunnen de werkzaamheden daardoor het beste worden afgestemd. Indien vóór de aanvang van de bouw deze voorzieningen aanwezig dienen te zijn dit zonodig vooruitlopend, in overleg met de installatieadviseur, regelen(zie § 3.12).
Voor het beheer van het sportpark zijn meestal ook nutsaansluitingen nodig. Afstemming met de beheerder (gemeente) en afspreken wie één en ander coördineert dient tijdig plaats te vinden.
Het is aan te bevelen om bij de keuze van kabel- en leidingtracés op het sportpark rekening te houden met toekomstige uitbreidingen. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat op diverse plaatsen mantelbuizen worden aangelegd.

Elektriciteit

Voor het realiseren van een aansluiting kan een aantal aandachtspunten worden genoemd:

- streef naar een zo laag mogelijk doch voldoende hoog gecontracteerd vermogen. Het gecontracteerde vermogen wordt geschat door de installateur. Indien de gekozen waarde te laag blijkt te zijn wordt deze automatisch door het energiebedrijf verhoogd. Als de waarde te hoog is gekozen dan moet de gebruiker zelf een lagere waarde bij het energiebedrijf aanvragen. Het is daarom aan te bevelen, bijvoorbeeld na drie maanden volledig gebruik van het clubgebouw, dit na te gaan en zonodig een verzoek voor een lagere waarde in te dienen. Het gecontracteerde vermogen en het daadwerkelijke maandelijkse maximaal vermogen staan vermeld op de factuur van het energiebedrijf;
- er zijn diverse elektriciteitsmeters in de handel; door een goede keuze kan een besparing worden bereikt;
- er zijn meerdere leveranciers voor meetdiensten op de markt, met verschillende voorwaarden;
- keuze voor ‘hoog’ en ‘laag’ tarief.

Water

Voor de afname van water geldt naast de prijs per m3 een zogenaamd capaciteitstarief dat hoger is naarmate de wateraansluiting een hogere maximale capaciteit heeft, de zogenaamde Qv (hoeveelheid water per uur die over een aansluiting met meetinrichting kan worden afgenomen). Bij het afsluiten van een contract voor de afname van water moet een keuze worden gemaakt voor de Qv. Als de Qv later gewijzigd wordt zijn hiermee administratieve kosten gemoeid en de kosten van het vervangen van de watermeter. Het is dus zinvol om hier kritisch naar te kijken.
De Qv moet op basis van inschattingen bepaald worden. Het waterleidingbedrijf heeft hiervoor een hulpprogramma dat de Qv van alle tappunten in het gebouw optelt. De Qv moet groot genoeg zijn voor piekmomenten in het gebruik. In het bijzonder de brandslangen zijn een punt van aandacht.

5.4.5 Kostenraming

In belangrijke mate bepalend voor de kosten zijn het bouwoppervlak, het esthetische niveau van het ontwerp, de technische installaties, de keuze van materialen en de inrichting. Bij dit alles speelt het te kiezen kwaliteitsniveau een grote rol, dit kan variëren van sober tot luxe.
De kosten kunnen beter worden bepaald naarmate het ontwerp verder is uitgewerkt. Toch is het belangrijk om in de diverse ontwerpstadia inzicht te hebben in de te verwachten kosten. Deze vormen namelijk de basis voor de keuze om over te stappen op een volgende fase.
Als blijkt dat de kostenraming het beschikbare budget te boven gaat kan worden gekozen voor het terugdringen van het aantal m2, toepassing van andere (goedkopere) materialen of verminderen van de esthetische kwaliteit. Bedenk hierbij dat de ontwerpinspanning en daarmee de ontwerpkosten toenemen en dat het steeds lastiger wordt om een stap terug te doen.

Het is aan te bevelen om gedurende het gehele proces een reservering te houden voor ‘diversen’ en voor onvoorziene uitgaven en deze post niet te snel aanspreken. Ook tijdens en direct na de bouw kunnen zich nog onverwachte uitgaven voordoen. Bij de verschillende ontwerpfasen hoort een specifieke ramingmethodiek:

Voorontwerp
De kostenraming kan door de architect of door middel van een in te schakelen deskundig calculatiebureau, worden gemaakt. In dit stadium betreft het een kostenraming op basis van een gemiddelde prijs per m^2 of op basis van kengetallen per ruimtesoort per m^2. Gegevens voor een dergelijke berekening zijn dikwijls te verkrijgen via de architect of kostendeskundige, maar ook bij andere verenigingen die pas een nieuwbouw achter de rug hebben.

Definitief ontwerp
In het definitief ontwerp zijn de afmetingen van ruimtes en de materiaalkeuzen bekend. Voor de kostenraming, door een kostendeskundige (architect of calculatiebureau), kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde elementenmethode en/of van prijzen per m^3 bouwvolume.

5.5 Prijs- en contractvorming

5.5.1 Wet- en regelgeving
Voor het opstellen van contracten en voor de aanbesteding is de volgende regelgeving van belang:
- UAR 2001: het Uniform Aanbestedingsreglement 2001 regelt de manier waarop een aannemer wordt geselecteerd en voorkomt juridische touwtrekkerij;
- UAV: de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de Uitvoering van Werken regelen praktische voorschriften over de uitvoering van de bouw;
- SR ’97: de Standaardvoorwaarden 1997 Rechtsverhouding opdrachtgever-architect regelen de relatie tussen opdrachtgever en architect;
- DNR: De Nieuwe Regeling kan in plaats van de SR ’97 worden gebruikt.

Binnenkort treedt de Aanbestedingswet in werking. Deze wet is 20 september 2006 aangenomen in de Tweede kamer en is nu in (schriftelijke) behandeling bij de Eerste Kamer. De wet is vooral bedoeld voor overheidsopdrachten. Mogelijk heeft dit invloed op de UAR. Nadere informatie is te verkrijgen op de site van het ministerie van EZ (www.minez.nl).

5.5.2 Contractvormen
Bij de bouw van een clubaccommodatie is de meest gebruikelijke contractvorm die waarbij het ontwerp vooraf wordt opgesteld en de aannemer enkel de uitvoering voor zijn rekening neemt. Indien de architect het bestek maakt, zal dat veelal op basis van een door hem/haar gehanteerde standaard contractvorm worden gedaan.

Daarnaast wordt ook wel het zogenaamde bouwteamcontract toegepast. Hierbij wordt de aannemer betrokken bij het ontwerpproces en in een vroeg stadium van het proces aangetrokken. Het gaat dan om een contract tussen (meestal) drie partijen, de opdrachtgever, ontwerper (architect en installatieadviseur) en aannemer(s). Het voordeel van deze werkwijze is dat lopende het ontwerpproces zicht blijft op de bouwkosten. Nadeel is dat de prijsvorming niet tot stand komt via competitie (concurrentie). Deze vorm wordt vaak gekozen ingeval de vereniging nauwe contacten heeft met een aannemer.

Minder gebruikelijke contractvormen zijn:
- DB (Design and Built): de aanbesteding vindt plaats op basis van een Programma van Eisen, waarbij de aannemer zelf het ontwerp maakt;
- DBM (Design, Built, Maintenance): hierbij wordt ook het onderhoud over een bepaalde periode bij de aannemer gelegd.

Van deze contractvormen zal slechts in bijzondere gevallen gebruik worden gemaakt.

Omdat een vereniging over het algemeen is gebonden aan een budget is het van belang om in het bestek een formulering op te nemen dat een aannemer ingeval de aanbestedingssom het beschikbare budget overschrijdt bereid moet zijn om te onderhandelen over bezuinigingsmaatregelen.

5.5.3 Één of meerdere contracten

Op hoofdlijnen kan onderscheid worden gemaakt in het bouwkundig deel van het project en de (sanitaire- , werktuigkundige- en elektrotechnische-) installaties. Beide onderdelen kunnen worden ondergebracht in één bestek of in aparte bestekken.
Ingeval van aparte bestekken worden de onderdelen apart aanbesteed en gegund. De coördinatie van de werkzaamheden van de installateur(s) wordt dan over het algemeen bij de bouwkundige aannemer gelegd. Het voordeel van deze aanpak is dat de vereniging het eventuele concurrentievoordeel zelf kan verzilveren. Het is wel belangrijk dat voorzieningen worden getroffen om de coördinatie tijdens de uitvoering goed te regelen, wat in de bestekken verwoord dient te worden. Een nadeel is dat de bouwkundige aannemer niet zelf de installateur(s) kan kiezen.
Voor- en nadelen van beide methoden moeten in overleg met de adviseurs goed worden afgewogen.

Mate van uitwerking contract installaties
Er kan voor worden gekozen om een aantal leveranciers en installateurs een aanbieding te laten doen op basis van uitgewerkte tekeningen en beschrijvingen. In dat geval worden de installaties uitgewerkt door de adviseur installaties en op onderdelen (deels) door de installateur. Een andere mogelijkheid is om een aanbieding te laten doen op basis van een programma van eisen. In dat geval wordt het ontwerp door de installateur gemaakt.
Het voordeel van de eerste werkwijze is dat in het ontwerpstadium betere afstemming tussen bouwkundige- en installatierandvoorwaarden tot stand komt. Het nadeel kan zijn dat de installateur minder vrijheid heeft alternatieve (en eventuele goedkopere) aanbieding te doen.

5.5.4 Marktbenadering

In beginsel zijn er twee mogelijkheden om een aannemer te contracteren, te weten (i) een openbare aanbesteding en (ii) een onderhandse aanbesteding
Een openbare aanbesteding houdt in dat, naar aanleiding van een advertentie in vakbladen, aannemers worden opgeroepen een aanbieding te doen. Voor een clubgebouw van een vereniging is dit geen gebruikelijke aanpak.
Bij een onderhandse aanbesteding kan worden gekozen voor:

(i) een aanbesteding op uitnodiging (van een aantal tevoren geselecteerde aannemers, die zich ook daartoe bereid hebben verklaard) en
(ii) het vragen van een aanbieding van één, tevoren geselecteerde, aannemer op basis van een open begroting met een afstandsverklaring. Dit laatste houdt in dat op basis van deze open begroting onderhandeld kan worden over de prijs en dat, indien de onderhandelingen niet leiden tot een voor de vereniging aanvaardbare bouwsom, met een ander bouwbedrijf in zee gegaan kan worden.

De genoemde methoden hebben voor- en nadelen:

Aanbesteding met meerdere aannemers
Voordelen:
- minder nauwkeurige raming nodig
- scherpe prijs bij grote markthonger

Nadelen:
- weinig onderhandelingsvrijheid bij een te hoge aanbieding; in beperkte mate kan hiervan worden afgeweken door hiervoor in het bestek aanvullende bepalingen op te nemen (zie § 5.5.5)

Onderhandelen op basis van open begroting
Voordelen:
- vrijheid om te onderhandelen over prijs en (alternatief) materiaalgebruik met bijbehorend prijsniveau
- mogelijkheid om prijzen bij concurrerende leveranciers op te (laten) vragen
- onderhandelingsprocedure kan (deels) plaatsvinden parallel aan het ontwerpproces, wat tijdwinst oplevert
- inpassing zelfwerkzaamheid beter te regelen
- mogelijkheid met andere aannemer in zee te gaan indien onderhandelingen niet tot gewenste bouwsom leiden (afstandsverklaring!)

Nadelen:
- geen concurrerende aanbieding hoofdaannemer
- nauwkeurige raming nodig

Selectiemethode
Onderhandeling met een open begroting geeft de mogelijkheid om tot een verantwoorde afweging te komen. Ook bij een aanbesteding met meerdere aannemers kan worden gevraagd naar een open begroting met de mogelijkheid achteraf te onderhandelen over de prijs. Dit kan van belang zijn als de aanbieding boven de begroting ligt. Voorwaarde is wel een goede kostenraming en een goed onderhandelingsteam. Een en ander zal vooraf in een nadere procedure en protocol dienen te worden vastgelegd.

Keuze
De keuze voor één van de geschetste methoden is afhankelijk van de marktsituatie op het moment van aanbesteding en van eventuele contacten van de verenging met een bepaalde aannemer.

5.5.5 Onderhandelingen en opdrachtverlening
Als bij de aanbesteding blijkt dat de aangeboden bouwsom hoger is dan het beschikbare budget zullen bezuinigingen moeten worden doorgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld door de inschrijvers met de 2 à 3 laagste aanbiedingen in een aanvullende ronde prijzen voor de gedefinieerde bezuinigingsopties en eigen voorstellen voor bezuinigingen te laten aanbieden. Het voordeel van een aanvullende ronde met twee of drie deelnemers is dat er dan ook nog sprake is van concurrentie, wat tot een gunstiger prijsniveau kan leiden. Van belang is 'het spel' op een transparante en integere wijze te spelen en niet op slinkse wijze partijen tegen elkaar uit te spelen. Dit houdt namelijk het risico van arbitrage en in het uiterste geval een gang naar de rechter in, indien een partij zich onjuist behandeld vindt. Als wordt gekozen voor een dergelijke aanpak is het belangrijk het te volgen protocol in het bestek op te nemen.

Indien de laagste inschrijfsom(men) binnen het beschikbare budget val(t)(len), kan onmiddellijk worden overgegaan tot opdrachtverlening. Deze dient schriftelijk gegeven te worden en ingeval van voorafgaande onderhandeling, vergezeld van een document, waarin nauwkeurig is vastgelegd welke prijsaanpassingen zijn overeengekomen.

5.6 Uitvoering en oplevering
Bouwbegeleiding
De aannemer is verantwoordelijk voor de uitvoering van het werk en wijst een uitvoerder aan die de bouw ter plekke regelt. Het is gebruikelijk dat de architect de directievoering doet. Hij geeft aanwijzingen en controleert de voortgang en de kwaliteit. Tevens zal de architect een rol spelen in de kostenbewaking.
In bouwvergaderingen wordt de voortgang van het werk en het doorvoeren van ontwerpwijzigingen en meer- en minderwerk besproken. De architect maakt verslagen van de bouwvergaderingen en houdt de financiën in het oog. Het is aan te bevelen een daartoe gemandateerde vertegenwoordiger van de vereniging, in de rol van opdrachtgever, de bouwvergaderingen te laten bijwonen. Bij voorkeur iemand met kennis van bouwen en het bouwproces.

Een belangrijk punt is de besluitvorming binnen de vereniging. Tijdens de bouw zijn er nog diverse keuzes te maken, bijvoorbeeld bepaalde materiaalkeuzes en wijzigingen in het ontwerp. Voorkomen moet worden dat de besluitvorming hierover leidt tot vertraging van de bouw. Het verdient aanbeveling het bestuur, in samenspraak met de bouwcommissie, hiervoor te mandateren, zonodig tot een maximum bedrag.

Inrichting bouwplaats
Als sprake is van verbouw of nieuwbouw op een bestaand sportcomplex moet speciale aandacht worden besteed aan de veiligheid op het sportpark en de bouwplaats. Onder andere moet worden voorkomen dat het bouwwerk toegankelijk is en dat losliggende (bouw)materialen bereikbaar zijn. Daartoe moet het bouwterrein goed worden afgesloten en is de nodige controle vereist. In het bijzonder in het weekend, als de aannemer niet aanwezig is, ligt hier ook een taak voor de vereniging. Verder is afstemming met de aannemer nodig voor de tijdstippen dat bouwactiviteiten en verenigingsactiviteiten samenvallen, bijvoorbeeld op woensdagmiddag.

Zelfwerkzaamheid
Als de vereniging een deel van de werkzaamheden zelf uitvoert moeten hierover zeer goede afspraken worden gemaakt met de aannemer. De mogelijkheden hiertoe worden medebepaald door de gekozen aanbestedingsvorm. Voorkomen moet worden dat de eigen inbreng leidt tot vertraging, uitsluiten van garanties en claims van de aannemer. Het is daarom aan te bevelen de eigen inbreng pas te starten als de aannemer zijn deel van het werk heeft opgeleverd.

Oplevering
Zodra het werk gereed is inspecteert de architect of het werk is uitgevoerd volgens bestek en tekeningen en afgesproken wijzigingen. Geconstateerde onvolkomenheden worden vastgelegd in een opleveringsrapport. Deze onvolkomenheden dienen, voorzover deze onder de besteksverplichting vallen, door de aannemer te worden hersteld. De architect stelt de eindafrekening op en ziet toe op het nakomen van de afspraken, onderhoudstermijn en garanties. Afhankelijk van de beschikbaarheid van deskundigen binnen de vereniging kan een deel van de werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd.

6 Beheer en onderhoud

6.1 Inleiding

Als de nieuwe accommodatie is gerealiseerd en in gebruik is genomen is het werk nog lang niet gedaan. Ook het beheer en onderhoud vragen de nodige aandacht. Bedenk dat nadenken over beheer en onderhoud al in de ontwerpfase moet starten. Veel problemen kunnen worden voorkomen of beperkt door hierop te anticiperen in het ontwerp. Verder moeten nog vele zaken (vroegtijdig) worden geregeld zoals het afsluiten van verzekeringen en onderhoudscontracten.

Op het beheer en onderhoud van velden en infrastructuur wordt hier niet ingegaan; aangenomen wordt dat dit door de gemeente wordt verzorgd.

Wat betreft de opstallen zijn verschillende scenario's mogelijk:

(i) De gemeente heeft de realisatie voor haar rekening genomen en blijft tevens eigenaar van de accommodatie en verzorgt het onderhoud.
(ii) De gemeente is eigenaar doch het beheer en onderhoud ligt bij de vereniging. In dat geval is het belangrijk om afspraken hierover schriftelijk goed vast te leggen.
(iii) De vereniging is eigenaar en neemt het beheer en onderhoud voor haar rekening.

De beschrijving in dit hoofdstuk is gebaseerd op het scenario dat de vereniging eigenaar is en zelf verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud.

6.2 Beheerplan

Om een duidelijke structuur aan te brengen in het beheer en onderhoud van de accommodatie is het van belang om alle zaken die hierbij een rol spelen vast te leggen in een beheerplan. Dit biedt tevens het voordeel dat de materie toegankelijk is voor anderen en continuïteit waarborgt.

In het beheerplan kunnen de volgende zaken worden opgenomen:

- organisatiestructuur: beheercommissie, contactpersonen, taakverdeling
- archiveren documenten nieuwbouw: contractdocumenten + tekeningen, onderzoeksrapporten, archief commissie nieuwbouw
- archiveren en toegankelijk houden van gemaakte afspraken met gemeente betreffende:
  - de realisatie van (de uitbreiding van) het nieuwe sportpark
  - het beheer en verhuur van het sportpark
  - eigendomsverhoudingen
  - notariële akte tot vestiging van het zakelijke recht van opstal
- gedragsregels gebruik accommodatie
- inventarislijsten gebouw en sportpark
- sleutelplan sportpark en kleed- en clubaccommodatie
- registratie garantieverklaringen en handleidingen
- gebruikersinstructies: audio-/video, telefooninstallatie, intercom, antwoordapparaat, alarminstallatie, camerabeveiliging etc.
- overzicht verleende vergunningen
- afgesloten abonnementen
- informatie energievoorziening en water
- afgesloten verzekeringen
- overzicht belastingen en heffingen
- afgesloten onderhoudscontracten
- meerjarenonderhoudsplan
- beheerplan voor legionellabesmetting
- calamiteitenplan (o.a. instructies bij brand, telefoonnummers hulpdiensten)

6.3 Verzekeringen

Mogelijke af te sluiten verzekeringen clubaccommodatie:

- Opstal
- Glas
- Inboedel
- Bedrijfsschade

Daarnaast kent een vereniging over het algemeen nog een aantal verzekeringen, o.a.:

- Rechtsbijstand
- Aansprakelijkheid (bestuur, vrijwilligers)

Het is belangrijk om goed af te wegen welke verzekeringen al dan niet worden afgesloten en tevens voor welke onderdelen; dat wil zeggen weeg het risico af tegen het bedrag van de premie. Het is ten minste noodzakelijk om een opstal- en inboedelverzekering en een bedrijfsschadeverzekering (inkomstenderving bij bijvoorbeeld brand) af te sluiten. Overwogen kan worden om een aantal onderdelen buiten de verzekering te houden zoals tribune, dug-outs, scorebord, reclameborden, lichtinstallatie etc.
Bij het afsluiten van een verzekering moet aandacht worden besteed aan en overleg worden gevoerd over de polisvoorwaarden. Het is aan te bevelen om de belangrijkste bepalingen uit de verzekeringspolissen op te nemen in het beheerplan.

Opstalverzekering
Ter indicatie volgt hierna een opsomming van bepalingen die onderdeel kunnen zijn van een opstalverzekering: toepassen metalen afvalbakken met metalen (vlamdovende) deksels;
- rookverbod in delen van het gebouw, bijvoorbeeld de kleedkamers;
- bij toegangen naar ruimten met een rookverbod metalen, met zand gevulde asbakken plaatsen;
- bij een in gebruik zijnde clubgebouw moet iemand aanwezig zijn die via oefening en instructie vertrouwd is met de werking van de aanwezige blusmiddelen;
- brandgevaarlijke werkzaamheden dienen onder toezicht van iemand van de vereniging plaats te vinden; een medewerker moet aanwezig zijn met brandslang of brandblusser;
- eisen die worden gesteld aan de aard (blusapparaat, brandslanghaspel), het aantal en de plaats van blusmiddelen;
- eisen ten aanzien van inspectie van de elektrische installatie en onderhoud van de gasinstallatie en gastoestellen;
- eisen die worden gesteld aan de frituurinrichting;
- eisen die worden gesteld aan de beveiligingsinstallatie.

Inboedelverzekering
Er moet expliciet worden vastgelegd welke onderdelen vallen onder de inboedelverzekering. Dit om discussie bij het claimen van schade te voorkomen. Veelal zal de verzekeraar de waarde vast laten stellen door een onafhankelijke taxateur.

Bedrijfsschade
Als de exploitatie van de kantine is ondergebracht bij een pachter kan deze verzekering, afhankelijk van de voorwaarden in het pachtcontract, mogelijk achterwege worden gelaten.

6.4 Belastingen en heffingen

6.4.1 Wet waardering onroerende zaken

Wetgeving
De Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) regelt de waardering van onroerende zaken ten behoeve van de belastingheffing. Het gaat hierbij om de waarde van velden (grond en toplaag) en opstallen (clubgebouw, tribune, etc.). Dankzij deze wet gaan gemeenten, waterschappen en de Rijksbelastingdienst bij het heffen van hun belastingen uit van dezelfde waarde en dezelfde gegevens. Sportverenigingen die eigenaar zijn van een opstal kunnen met deze instanties te maken krijgen.

WOZ-beschikkingen
De waarde van de onroerende zaken wordt jaarlijks vastgesteld door de gemeente. Via een zogenaamde WOZ-beschikking wordt de vereniging geïnformeerd. Op basis van het bedrag, dat jaarlijks wordt bijgesteld, worden diverse belastingen berekend: de onroerende zaakbelastingen (OZB) en de omslagheffing van het waterschap of hoogheemraadschap. De WOZ gaat voor het gehele land uit van een uniforme waardepeildatum, één januari. De WOZ-beschikking is formeel geen aanslag maar wordt tegenwoordig wel samen met de aanslag verzonden.
Tegen de hoogte van de waarde op de beschikking kan de vereniging bezwaar aantekenen, zolang de beschikking nog niet onherroepelijk is geworden. Het bezwaarschrift moet binnen 6 weken bij de gemeente worden ingediend. Wanneer de vereniging als belanghebbende het niet eens is met de uitspraak op het bezwaarschrift, kan daartegen beroep worden ingesteld bij de belastingkamer van het Gerechtshof.

WOZ-objecten
Voor de taxatie moeten de grenzen van het te taxeren object bekend zijn. In de Wet WOZ staan regels voor de afbakening van de te taxeren onroerende zaak: 'het WOZ-object'. Voor het bepalen van de grenzen van het object wordt onderscheid gemaakt in de eigenaar en de gebruiker. Veelal geldt dat de vereniging eigenaar is van het gebouw en de gemeente eigenaar van de grond.
Bij sportaccommodaties is het gebruikelijk dat een vereniging de velden huurt van de gemeente (eigenaar van de grond) en grond ter beschikking gesteld krijgt om op eigen kosten een verenigingsgebouw te realiseren. Ingeval een recht van opstal wordt gevestigd – gewenste situatie - is de vereniging eigenaar van het gebouw. Als er geen opstalrecht wordt gevestigd, wordt de eigenaar van de grond juridisch als eigenaar van de zich daarop bevindende opstallen beschouwd, ook als deze door een sportvereniging zijn gerealiseerd. De juridische eigenaar van de grond ontvangt in die situatie de WOZ-beschikking, maar zal de aanslag waarschijnlijk verhalen op de vereniging.

Waardebepaling in het kader van de Wet WOZ
Aan een onroerende zaak wordt de waarde in het economische verkeer toegekend of de gecorrigeerde vervangingswaarde, indien dit leidt tot een hogere waarde.

Gecorrigeerde vervangingswaarde
Niet voor alle soorten onroerende zaken vinden transacties op de markt plaats. Niet-commerciële sportaccommodaties worden in het algemeen niet verkocht. Het bepalen van een waarde in het economische verkeer is voor dat soort objecten daarom moeilijk of onmogelijk. In de Wet WOZ is bepaald dat voor niet-woningen de waarde dan wordt vastgesteld op basis van de gecorrigeerde vervangingswaarde. De gecorrigeerde vervangingswaarde geeft dan zo goed mogelijk de waarde van een onroerende zaak weer. Dit zal bij sportaccommodaties in het algemeen het geval zijn. De vastgestelde waarde geldt zowel voor de eigenaar als de gebruiker. Bij de waardebepaling op basis van de gecorrigeerde vervangingswaarde tellen mee: de oppervlakte van het object, het aantal bouwlagen, de stichtingskosten, de afschrijving/restwaarde.

De bepaalde totale waarde geldt zowel voor de eigenaar als voor de gebruiker. Bij de waardebepaling is het niet relevant wie de onroerende zaken (investeringen) heeft aangebracht. Alleen als er opstalrechten juridisch aanwezig zijn, kan de waarde eventueel gesplitst worden.

Vrijstellingen
Vrijstellingen van sportaccommodaties zijn niet in de Wet WOZ en de Gemeentewet geregeld. Sportaccommodaties (sportverenigingen en gemeentes) dienen dus gewoon onroerende zaak belastingen en andere belastingen te betalen.

6.4.2 Onroerende zaakbelastingen
De gemeente hanteert de WOZ-waarde voor de heffing van de onroerende zaakbelastingen (OZB). De regels in de Wet WOZ voor de bepaling van de waarde zijn voor een belangrijk deel overgenomen van de bepalingen in de Gemeentewet.
Er zijn twee onroerende zaakbelastingen, namelijk één voor de eigenaar en één voor de gebruiker. Een eigenaar die tevens gebruiker is, krijgt voor één onroerende zaak twee aanslagen. De tarieven voor de onroerende zaakbelastingen worden elk jaar door de gemeenteraad vastgesteld.

6.4.3 Waterschapsheffingen
De kosten die de waterschappen, soms ook hoogheemraadschappen, maken voor het uitvoeren van taken als het beheer en onderhoud van dijken, en het bewaken van het waterpeil en de kwaliteit van het oppervlaktewater, worden doorberekend aan de gebruikers. Voor deze doorberekening bestaan twee soorten belastingen: verontreinigingsheffing en omslagheffing.
De verontreinigingsheffing is een belasting voor het zuiveren van afvalwater. Het tarief wordt bepaald door het verbruik van het water te vermenigvuldigen met een bepaalde factor, waarmee het aantal vervuilingeenheden (VE) wordt vastgesteld. Het aantal VE's wordt vermenigvuldigd met een jaarlijks vast te stellen tarief, wat als verontreinigingsheffing in rekening wordt gebracht.
Voor de omslagheffing 'gebouwd' geldt de WOZ-waarde als heffingsmaatstaf. Daarnaast heffen de waterschappen een omslag 'ongebouwd'. Deze zal bij sportparken alleen aan de vereniging in rekening worden gebracht als er een zakelijk recht van opstal op gevestigd is voor de vereniging.

6.4.4 Rioolrecht
Het rioolrecht (eigenaren) wordt geheven per object, aansluiting of aansluitingsmogelijkheden. Wie op één januari van een jaar eigenaar is van een object, betaalt het rioolrecht. Voor het rioolrecht geldt in vele gemeenten dat het tarief (voor grootverbruikers) bepaald wordt aan de hand van het waterverbruik boven een bepaald minimum niveau.

6.4.5 Reinigingsrecht

In bepaalde gevallen, als het afval wordt opgehaald door een gemeentelijke dienst, is hiervoor een heffing verschuldigd, het zogenaamde reinigingsrecht. Dit is een kostendekkende heffing voor het inzamelen en verwerken van bedrijfsafval.

6.4.6 Baatbelasting

Onder de naam baatbelasting kan door de gemeente een belasting worden geheven van de eigenaar of gebruiker van een onroerend goed, indien ten behoeve van dat onroerend goed met medewerking van de gemeente voorzieningen zijn aangebracht. In dat geval worden de daaraan verbonden lasten geheel of gedeeltelijk omgeslagen over de eigenaar (eigenaren) of bezitter(s) van de onroerende zaak. Hierbij moet worden gedacht aan een speciale toegangsweg, extra riolering, etc.

6.5 Abonnementen

Hierbij kan worden gedacht aan:

- telefoon
- internetverbinding
- kabelaansluiting TV
- muziek
- beveiliging

Afhankelijk van de veranderingen ten opzichte van de oude situatie, moeten deze zaken veelal worden herzien.

6.6 Onderhoud

Meerjarenonderhoudsplan

Om te voorkomen dat achterstallig onderhoud optreedt en de vereniging ongepland wordt geconfronteerd met hoge uitgaven, is het van belang bij het uitvoeren van onderhoud gestructureerd te werk te gaan. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een meerjarenonderhoudsplan. Met een dergelijk plan wordt het onderhoud van gebouwen, op korte en lange termijn, inzichtelijk gemaakt en worden te verwachten kosten over een periode van 10 jaar of langer berekend.
Gebleken is dat verenigingen een dergelijk plan graag zelf opstellen, maar hiervoor niet altijd beschikken over de nodige kennis en hulpmiddelen. De KNVB heeft dit signaal opgepakt en hiervoor een modern en gebruiksvriendelijk hulpmiddel vervaardigd. Het meerjarenonderhoudsplan is te vinden op www.KNVB-opstalbeheer.nl. Toegang tot de afgesloten website kan worden verkregen door zich te melden bij de afdeling Ondersteuning clubbesturen van het districtskantoor waaronder men valt.

Onderhoudscontracten

Voor de instandhouding van diverse installaties en apparaten is het nodig (meer)jaarlijks onderhoud te (laten) plegen. Soms is dit onderhoud een wettelijke verplichting of wordt onderhoud opgelegd in verleende vergunningen en verzekeringsvoorwaarden. In hoeverre de vereniging met genoemd onderhoud te maken heeft is uiteraard afhankelijk van de aanwezigheid van betreffende installaties. Voorzover geen verplichting tot het sluiten van een onderhoudscontract bestaat kan, onder meer op basis van een financiële afweging worden besloten het onderhoud in eigen beheer uit te voeren.
Hieronder volgt een opsomming van onderdelen waarvoor mogelijk een onderhoudscontract moet worden gesloten:

- blusmiddelen
- ontruimingsinstallatie
- alarminstallatie
- liftinstallatie
- verwarmingsinstallatie
- boilers
- ventilatie- en luchtbehandeling
- elektrische installatie
- noodverlichting
- afvoer frituurvet
- ledigen vetput
- leegmaken vuilcontainers
- veldverlichting

6.7 Legionella

Een niet onbelangrijk en lastig onderdeel waarmee bij het ontwerp en het beheer van het gebouw rekening moet worden gehouden is de legionella preventie.

Legionella bacterie

De legionella bacterie bevindt zich in de grond en in het (leiding)water, echter in zulke kleine aantallen dat dit geen gevaar vormt. De legionella bacterie vormt pas een probleem als deze zich heeft kunnen vermenigvuldigen. Dit kan vooral gebeuren in water met een temperatuur tussen 25 en 50 graden. Boven de 50 graden vindt afsterving van de bacterie plaats. Als het water niet door het hele watersysteem kan stromen, is het mogelijk dat het water blijft stilstaan in dode hoeken. Omdat op deze plaatsen geen hoge temperatuur wordt bereikt, kan verdere groei plaatsvinden. De meeste risico's zijn echter verbonden aan koud waterleidingen die direct of indirect worden opgewarmd door de omgeving.

Infectie
Besmetting met de legionella bacterie vindt plaats via de longen. Aangenomen wordt dat de infectie overgebracht wordt door het inademen van de bacterie in zeer kleine druppeltjes water, verspreid in de lucht (nevel). De ziekte kan niet van de ene mens op de andere worden overgedragen en is dus niet besmettelijk. Het drinken van water vormt geen risico.

Wetgeving leidingwaterinstallaties
Omdat legionella uiteenlopende besmettingsbronnen kent gelden er voor de bestrijding van deze bacterie diverse wetten en zijn verschillende instanties erbij betrokken. Voor leidingwaterinstallaties zijn de volgende twee wetten van belang:
- Waterleidingbesluit hoofdstuk IIIC (legionella preventie)
- Waterleidingbesluit artikel 4 lid 1 (algemene zorgplicht)

Waterleidingbesluit, Hoofdstuk IIIC
Het Waterleidingbesluit Hoofdstuk IIIC is van toepassing op 7 met name genoemde categorieën bedrijven en instellingen. Deze bedrijven en instellingen zijn verplicht een risicoanalyse voor legionella besmetting uitvoeren. Bij verneveling moeten ze een beheersplan opstellen en uitvoeren, een logboek bijhouden en periodiek het water analyseren op legionella bacteriën. Algemene sportaccommodaties, zoals verenigingsaccommodaties en sporthallen, worden in hoofdstuk IIIC niet genoemd.

Algemene zorgplicht
Voor verenigingsaccommodaties en sporthallen geldt de algemene zorgplicht (Waterleidingsbesluit art. 4 lid 1). De overheid gaat er daarbij vanuit dat wanneer de waterinstallatie en toegepaste apparatuur voldoet aan de wettelijke eisen, en deze ook periodiek wordt gecontroleerd en onderhouden, in beginsel wordt voldaan aan de zorgplicht.
De overheid legt de verantwoordelijkheid voor het goed aanleggen en goed onderhouden dus bij de (juridische) eigenaar van de waterinstallatie. In geval er toch een legionellabesmetting optreedt, kan deze worden beboet. Uiteraard zal ook de waterinstallatie aangepast moeten worden.

Maatregelen
Bij het ontwerp van de watersystemen in een nieuwe verenigingsaccommodatie moet rekening worden gehouden met de verantwoordelijkheid van de vereniging in het kader van de zorgplicht. Preventie is in dit kader het belangrijkste uitgangspunt: Voorkomen is beter dan genezen!

Preventie begint al bij het ontwerp van de waterinstallatie. Deze moet voldoen aan de wettelijke eisen zoals deze o.a. in KIWA-werkbladen is vastgelegd. Uit onderzoek van het RIVM is gebleken dat niet alle installaties volgens de voorschriften worden aangelegd. In het leidingwatercircuit moet geen stagnatie (stilstand) kunnen optreden. De temperatuur moet zo lang mogelijk hoog (boven 60° C) of laag (onder 20° C) worden gehouden. Mengpunten moeten dicht bij de tappunten liggen (binnen 5 m). Voorkomen moet worden dat (opgewarmd) water kan terugstromen in koud water (terugslagkleppen). Dit pleit ervoor om een gescheiden en geïsoleerd heet en koud watersysteem aan te leggen met mengkranen binnen 5 meter van het tap(douche)punt. Daarnaast moet kritisch worden gekeken naar het opwarmen van koud watersystemen. Door een hoge omgevingstemperatuur, directe warmtestraling en of (in)directe zonnestraling kan koud water worden opgewarmd. Isolatie van koud waterleidingen voorkomt opwarming en plaatsen van terugslagkleppen voorkomt dat het opgewarmde water terugstroomt.

Op de markt worden talrijke systemen aangeboden om invulling te geven aan de legionellapreventie. Automatische doorspoelsystemen, desinfectie met UV of chemische middelen, ionisatie, ultrafiltratie, etc. Volgens VROM zijn dit soort dure systemen niet nodig als de eisen en normen voor leidingwater worden gevolgd en de maatregelen voor legionellapreventie beter worden nageleefd.

Voor meer informatie wordt verwezen naar : www.vrom.nl, www.rivm.nl, www.legionellavraagbaak.nl.

7 Financiën

7.1 Inleiding

Een zeer belangrijk onderdeel bij (een onderzoek naar de mogelijkheden van) nieuwbouw is de financiële haalbaarheid zowel wat betreft de eenmalige investering als de gevolgen voor de verenigingsbegroting in de komende jaren. Denk bij dit laatste aan een kostenverhoging van verzekeringen, belastingen, energievoorzieningen en de rentelasten en aflossing ingeval een geldlening wordt aangegaan. Omdat pas in de loop van het realisatieproces goed zicht komt op enerzijds de financiële mogelijkheden van de vereniging en anderzijds de bouwkosten, zullen deze posten gedurende het realisatieproces regelmatig op elkaar moeten worden afgestemd.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van een aantal mogelijke kostenposten (§ 7.2) en inkomstenposten (§ 7.3) en wordt ingegaan op de consequenties van een hypothecaire geldlening (§ 7.4), fiscale aspecten die een rol spelen bij investeringen (§ 7.5) en het inzichtelijk maken van het financiële plaatje ten behoeve van besluitvorming binnen de vereniging in een businessplan (§ 7.6).

7.2 Kostenposten

Bij de realisatie van een nieuw sportcomplex kunnen we tal van kostenposten onderscheiden. Daarbij speelt een rol in hoeverre bestaande materialen of onderdelen kunnen worden hergebruikt en in hoeverre de gemeente zaken beschikbaar stelt. Hierna wordt ter ondersteuning een opsomming gegeven die kan dienen als checklist. Let bij de aanschaf of investering niet alleen op de kosten, een goede kwaliteit is zeker zo belangrijk. Zuinigheid bij de bouw kan leiden tot veel zorg en hoge kosten in de gebruiksfase.

a. Bouwsom kleed- en clubaccommodatie: dit betreft zowel het bouwkundig deel als de installaties
b. Inrichtingskosten, o.a.:
   - meubilair
   - zonwering
   - bar + installaties
   - keukeninrichting
   - inrichting vergaderruimtes
   - audio-video binnen en buiten
   - verlichting
   - schoonmaak- en verhuiskosten
c. Bijkomende kosten
   - adviseurs: architect, constructeur, adviseur installatietechniek etc.
   - grondonderzoek (sonderingen)
   - vergunningen
   - leges bouwaanvraag en gebruiksvergunning
   - aansluitkosten nutsbedrijven, riool, telefoon, internet, TV
   - notariskosten opstalrecht
   - juridische bijstand
d. Inrichting velden
   De standaardinrichting wordt meestal verzorgd door de gemeente. Mogelijk additioneel voor de vereniging:
   - dug-outs
   - losse doeltjes

e. Inrichting sportpark
   - tribune: herbouw of nieuwbouw
   - veldverlichting
   - kassa unit
   - informatie borden
   - scorebord
   - zitbanken
   - bewegwijzering
   - (verplaatsen) reclameborden
   - vlaggenmasten
   - afvalbakken
   - speeltoestellen
f. Financieringskosten
   - notariskosten hypotheek
   - afsluitprovisie
   - bouwrente
   - borgstelling SWS
g. Overdracht grond
   - overdrachtsbelasting
   - kadastraal recht
   - notariskosten
h. Diversen en onvoorzien

7.3 Inkomstenposten

Er kunnen diverse inkomstenposten worden onderscheiden, o.a.:
- schadeloosstelling bij verplichte verhuizing
- bijdrage van de gemeente, bijvoorbeeld in het kader van privatisering van onderdelen
- subsidies
- eigen middelen
- sponsoring
- opbrengst van acties
- verrekening BTW; hierop wordt nader ingegaan in § 7.5.1

Schadeloosstelling bij verplaatsing

Indien een vereniging op initiatief van de gemeente moet verplaatsen, moet een (schade)vergoeding worden betaald voor de achter te laten eigendommen van de vereniging. In de meeste gevallen wordt de hoogte van het bedrag bepaald door wat er in de overeenkomst, waarmee het recht van opstal of de erfpacht is gevestigd, in het verleden is overeengekomen. Wat de waardebepaling betreft is de gemeente echter te allen tijde gehouden om een schadeloosstelling te betalen in overeenstemming met de Onteigeningswet met daarbij behorende / gevormde jurisprudentie.

De ervaring leert weliswaar dat de bij overeenkomst vastgelegde afspraken voldoende duidelijk zijn, maar dat verenigingen met toepassing van de overeengekomen systematiek niet in staat blijken te zijn om een functioneel gelijkwaardige nieuwbouw te realiseren. Zelfs bij een volledige schadeloosstelling blijkt het bedrag in de praktijk meestal onvoldoende te zijn om vervangende nieuwbouw te plegen.
Vaak wil men bij nieuwbouw toch iets rianter en luxer bouwen dan in de oude situatie het geval was. Oude wensen kunnen misschien nu eens worden ingevuld. Ook moet men voldoen aan de laatste eisen van het bouwbesluit, de regelgeving van de KNVB en tegenwoordige inzichten. Denk maar aan de isolatie-eisen, de technische installaties of de legionella-preventie. Het nieuwe gebouw moet verder gemakkelijk zijn te onderhouden. Dit stelt eisen aan de materialen die worden toegepast. Verder komen verenigingen bij verhuizing vaak terecht in een situatie dat groei van de vereniging kan worden verwacht (uitbreiding- en Vinex-locaties). In dat soort situaties zal er zonder meer groter gebouwd moeten worden om in de toekomstige behoefte te voorzien. Echter de onteigeningswet voorziet niet in een vergoeding voor deze extra's dat betekent dat deze kosten voor rekening van de vereniging komen en zelf dienen te worden gefinancierd.

Een bijkomend probleem is regelmatig dat verenigingen niet in staat zijn geweest om hun financieringslast op hun bestaande locaties in voldoende mate af te lossen en een vervangingsreserve aan te leggen. Dit heeft tot gevolg dat er een relatief hoge restschuld blijft rusten op het te verlaten complex, waardoor er minder eigen vermogen beschikbaar is om aan te wenden voor het nieuwe complex.

Door deze factoren blijken verenigingen niet in staat om op een financieel duurzame manier te verplaatsen. Echter, gelet op het maatschappelijke en bestuurlijke belang van het goed functioneren van sportclubs, blijken gemeenten in de regel bereid om tot ruimhartiger schadeloosstellingregelingen te komen, waardoor het verenigingen makkelijker wordt gemaakt om te kunnen verplaatsten zonder daarbij in financiële zin op onverantwoorde lasten komen te zitten.

In hoofdstuk 8 wordt nader ingegaan op de juridische aspecten van de zakelijke rechten van opstal en erfpacht

7.4 Hypothecaire lening

De meest voor de hand liggende leningsvormen zijn de lineaire lening en de annuïteitenlening. Een hypotheek op basis van beleggingen of kapitaalverzekering is alleen voor de particuliere markt beschikbaar. Er zijn banken die uitsluitend een lineaire lening willen afsluiten.

Bij een lineaire lening zijn de jaarlijkse kapitaalslasten aan het begin hoger en nemen daarna jaarlijks af. Bij een annuïteitenlening zijn de jaarlijkse kapitaalslasten (aflossing + rente) gedurende de looptijd van de lening gelijk. De in de tijd afnemende financieringslasten bij een lineaire lening kunnen worden gebruikt voor het opbouwen van een reserve voor groot onderhoud.

Borgstelling Stichting Waarborgfonds Sport (SWS)

Verenigingen die moeten investeren in de aanleg van een nieuwe sportaccommodatie, uitbreiding van een bestaande accommodatie en/of renovatie, kunnen voor de borgstelling een beroep doen op de Stichting Waarborgfonds Sport[1] (SWS). Bij het afsluiten van een hypothecaire lening zal een bank dikwijls een garantstelling van de (SWS) en/of de betreffende gemeente als voorwaarde stellen.
De SWS verleent voor maximaal 50% van het totale investeringsbedrag voor een sportaccommodatie een borgstelling, met een maximum van € 226.890. Als voorwaarde geldt dat de betreffende gemeente voor de andere 50% borg staat, behalve als die gemeente een flinke investeringssubsidie verleent. Het maximum bedrag waarvoor SWS en gemeente samen een garantstelling afgeven is € 500.000. De looptijd van de borgstelling door de SWS hangt af van de levensduur van de accommodatie en wordt meestal op vijftien jaar gesteld.

Belangrijke voorwaarde voor de SWS is dat de plannen met betrekking tot de aanleg, uitbreiding en/of renovatie vooraf door haar zijn goedgekeurd. Dit betekent dat niet met de werkzaamheden mag worden begonnen voordat:
de sporttechnische goedkeuring op het project door NOC*NSF is afgegeven en
het bestuur van de SWS een besluit heeft genomen ten aanzien van de ingediende borgstellingaanvraag.

Het vroegtijdig indienen van de (concept)bouwplannen kan teleurstellingen en het mislopen van de borgstelling voorkomen. Er moet nadrukkelijk rekening mee worden gehouden dat er door SWS op- of aanmerkingen ten aanzien van het bouwplan worden gemaakt. Soms leiden deze tot aanpassing van het bouwplan. De goedkeuring van SWS dient dus te worden verkregen in een fase dat aanpassingen nog mogelijk zijn. In dit verband wordt opgemerkt dat het voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit of van uw gemeente niet automatisch betekent dat ook aan de eisen van NOC*NSF/KNVB wordt voldaan!

ISA Sport BV[2] voert namens NOC*NSF de sporttechnische beoordelingen uit. ISA Sport hanteert de richtlijnen zoals deze zijn beschreven in de KNVB brochure ‘Voordat u gaat bouwen’, [KNVB, 2008] of Handboek Sportaccommodaties [Arko]. Aan de sporttechnische beoordeling zijn kosten verbonden die voor rekening komen van de aanvrager van de borgstelling.

In de praktijk is ervaren dat vaak al in een zeer vroeg stadium van de planontwikkeling belangrijke beslissingen moeten worden genomen die daarna onomkeerbaar zijn. Denk aan instemming van de ledenvergadering, afspraken met de gemeente over subsidies, onderhandelingen met de bank, etc. De KNVB beveelt aan in die fase al contacten met SWS te leggen opdat in een later stadium de procesgang niet wordt opgehouden door het ontbreken van de goedkeurende SWS-verklaring.

[1] De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) verleent borgstellingen ten behoeve van de financiering van de bouw, aanleg, renovatie of aankoop van sportaccommodaties. Daarnaast worden op commerciële basis haalbaarheidsadviezen uitgebracht aan de overheid en sportorganisaties; te bereiken via www.sws.nl
[2] ISA Sport, Instituut voor Sportaccommodaties, www.isa-sport.com

Let op!
Hoewel de inhoudelijke beoordeling door de SWS wordt uitgevoerd en de gemeente in het algemeen dit oordeel overneemt, dient bij beiden afzonderlijk de garantstelling te worden aangevraagd. Bij de meeste gemeenten is sprake van een subsidie en/of is een garantstellingverordening van kracht, op grond waarvan een garantstelling wordt afgegeven. Omdat met de procedure de nodige tijd is gemoeid wordt aanbevolen beide stukken vroegtijdig op te vragen en goed te bestuderen.

Complicerende factor is dat de SWS zowel de sporttechnische beoordeling (door ISA-Sport), als de financiële beoordeling voor haar rekening neemt en dat beide zaken qua tijdsvolgorde niet altijd goed op elkaar aansluiten, maar wél onlosmakelijk zijn verbonden. Met andere woorden afkeuring op grond van technisch-inhoudelijke onvolkomenheden betekent geen garantstelling!
Ten behoeve van de sporttechnische beoordeling moet het ontwerp tot op detailniveau zijn uitgewerkt om niet het risico te lopen dat afkeuring volgt wegens ontbrekende informatie. Dit kan procesmatig problemen opleveren omdat de opdracht voor uitwerken van een ontwerp veelal pas kan starten na goedkeuring door de ledenvergadering, waarbij duidelijkheid over de financiering een essentieel onderdeel vormt. Om problemen te voorkomen is het aan te bevelen om in een vroegtijdig stadium contact te hebben met de KNVB om vast te stellen op welke onderdelen uit de brochure 'Voordat u gaat bouwen' desgewenst beredeneerd mag worden afgeweken, dan wel aan welke voorwaarden absoluut moet worden voldaan en dit ook schriftelijk te laten bevestigen.
Voor de financiële beoordeling dient uitgebreide informatie overlegd te worden, met als belangrijkste onderdeel een meerjarenbegroting waaruit blijkt dat aan de rente- en aflossingsverplichting kan worden voldaan. Een businessplan zoals is beschreven in § 7.6 kan hierbij goede diensten bewijzen. Uiteraard is het pas goed mogelijk om de juiste financiële informatie te overleggen als de kostenraming voor de realisatie binnen een redelijke mate van nauwkeurigheid bekend is, wat vaak pas na voltooiing van het bestek het geval is. En dat kan voor de besluitvorming in relatie tot het beschikbare budget een groot probleem zijn! Daarom is het van belang om vooroverleg met de SWS over de te volgen procedure en de mate van zekerheid over de mogelijkheid van goedkeuring te voeren in samenspraak met de KNVB.

7.5 Fiscale aspecten

De regels voor de toepassing van de BTW zijn neergelegd in de Wet op de omzetbelasting 1968. Artikel 11 vermeldt de vrijstelling voor de diensten van sportverenigingen en artikel 15 vermeldt de regels voor het in aftrek brengen van BTW die door leveranciers in rekening wordt gebracht. Daarnaast zijn er nog ministeriële voorschriften. Als een vereniging BTW belaste prestaties verricht, komt de BTW die aan die activiteit is toe te rekenen voor aftrek in aanmerking. BTW vrijgestelde prestaties geven geen recht op aftrek

7.5.1 Omzetbelasting en kantine

Het standpunt van de Belastingdienst is dat een sportvereniging BTW-plichtig is voor de exploitatie van een kantine. Over de verkopen moet BTW op aangifte worden afgedragen (6% of 19%). Tevens kan de vereniging de omzetbelasting op 'belaste' (horeca gerelateerde) investeringen verrekenen met de fiscus. Denk hierbij aan de aankoop van kantinemeubilair, keuken- en barinrichting, etc. Wat betreft de bouwsom en de 'bijkomende kosten' (architect, constructeur, aansluiting, nutsbedrijven, etc.) is het aandeel 'belast' lastiger vast te stellen. Er is geen eenduidige methode te geven hoe dit aandeel moet worden bepaald. Hierover zal overeenstemming moeten worden verkregen met de betreffende inspectie van de belastingdienst.

Aandeel aftrekbare BTW in de bouwsom

Allereerst moet per ruimte worden vastgesteld in welke categorie deze ruimte valt: 'belast'/aftrek (kantine, keuken, keukenberging, etc.) dan wel vrijgesteld (kleedruimten, bestuurskamer etc). Er zijn ook ruimtes die voor een deel kunnen worden aangemerkt als 'belast', de zogenaamde 'gemengde' ruimtes (bijv. technische ruimtes en een toegangshal).
Vervolgens moeten van de verschillende ruimtes de bouwkosten worden bepaald en kan vervolgens het percentage van de totale bouwsom worden berekend dat als 'belast' kan worden gekenmerkt.

Er zijn twee methoden om het percentage 'belast' vast te stellen. De hoofdregel is dat het aftrekpercentage berekend wordt op basis van omzetverhoudingen dan wel op basis van werkelijk gebruik. Hierbij moet gedacht worden aan een berekening op basis van oppervlakte of inhoud. Teneinde discussie met de fiscus te voorkomen, verdient het aanbeveling de aannemer c.q. architect een verklaring betreffende oppervlakte en/of inhoud te laten afgeven. Vervolgens is het aan te bevelen voorafgaande aan de bouwwerkzaamheden overleg met de fiscus te openen betreffende de BTW-positie en de uitkomst hiervan schriftelijk vast te leggen.

7.5.2 Omzetbelasting bij aanleg en exploitatie van een kunstgrasveld

Regelmatig worden vragen gesteld over de fiscale aspecten bij de aanleg en vervolgens het gebruik van een sportaccommodatie door verenigingen zelf. In toenemende mate gaat het daarbij specifiek om de aanleg van een kunstgrasveld. De vragen hebben in het bijzonder betrekking op de BTW: wanneer komt de BTW in aanmerking voor aftrek?

Antwoorden op dergelijke vragen zijn niet eenvoudig te geven. Vaak spelen de exacte omstandigheden een belangrijke rol. Bovendien is het financiële belang groot. Om deze reden wordt er vaak niet aan ontkomen een belastingadviseur in te schakelen.

Hoewel elk geval (dus) op zich staat, volgen hieronder enkele algemene aandachtspunten.

De hoofdregel: de vereniging is vrijgesteld
De hoofdregel voor wat betreft BTW is dat een sportvereniging geen recht heeft op aftrek, omdat een sportvereniging van BTW heffing is vrijgesteld. Op deze regel is een aantal uitzonderingen. Voorbeeld van een uitzondering betreft het heffen van entreegeld en sponsoring, indien het drempelgedrag van € 31.765 wordt overschreden.

Voorts is de (ver)huur van een onroerende zaak vrijgesteld. Op deze laatste regel is weer een uitzondering van toepassing. Het is mogelijk dat de verhuur wel aan BTW wordt onderworpen. Hierdoor kan een verhuurder wel aanspraak maken op BTW-aftrek.

Bij de aanleg van sportaccommodaties (of specifiek: een kunstgrasveld) wijst de huidige praktijk uit dat er sprake is van een tweetal situaties: ofwel men accepteert de BTW als kostenpost ofwel men wil toch BTW aftrek realiseren.

BTW als kostenpost
In het geval men de BTW als kostenpost accepteert, zijn er geen fiscale gevolgen. De aftrek van BTW komt - zoals hiervoor al aangehaald - in principe niet aan de orde omdat de sportactiviteiten van BTW heffing zijn vrijgesteld. Daarom kan geen aanspraak op aftrek van BTW worden gemaakt.

De enige uitzondering hierop is de situatie dat de vereniging die het kunstgrasveld exploiteert naast eigen gebruik dit veld tevens als sportaccommodatie verhuurt aan een derde. Voor de vraag wanneer sprake is van verhuur als sportaccommodatie wordt verwezen naar de regeling die de staatssecretaris van Financiën op 15 februari 2005, nr. CPP 2004/2318M, bekend heeft gemaakt.

Kern van de regeling is dat onder bepaalde omstandigheden de verhuur van de sportaccommodatie geschiedt met 6% BTW. Let wel, voor de verhuur als sportaccommodatie moet dan sprake zijn van een situatie die meer is dan de ‘kale’ verhuur. Aangezien de regeling van de staatssecretaris niet voldoende duidelijkheid biedt ten aanzien van de exploitatie van (kunst)grasvelden is het aan te bevelen hierover in contact te treden met de Belastingdienst en de afspraak schriftelijk vast te leggen. Is van een dergelijke verhuur sprake dan is de BTW slechts aftrekbaar voor zover sprake is van verhuur aan derden. Het eigen gebruik van het veld komt niet voor aftrek in aanmerking.

Aftrekbare BTW: De vereniging huurt van een stichting die het kunstgrasveld exploiteert
Hiervoor is aangemerkt dat de BTW op de aanleg van een kunstgrasveld niet voor aftrek (teruggaaf) in aanmerking komt indien enkel de vereniging van het veld gebruikt maakt. Wil men toch deze BTW van de fiscus terugvragen, dan dient een structuur voor fiscale doeleinden te worden opgezet. Daarbij valt te denken aan het oprichten van een stichting die de aankoop realiseert en vervolgens het kunstgrasveld als sportaccommodatie met 6% BTW verhuurt aan de vereniging. Daarbij moet het om meer gaan dan de kale verhuur, aangezien kale verhuur van BTW heffing is vrijgesteld waardoor geen aanspraak op BTW aftrek bestaat. In feite wordt in dit geval gebruik gemaakt van eerdergenoemde regeling CPP 2004/2318M.

Juist de situatie dat rechtspersonen die in principe geen BTW-aftrek hebben (zoals sportverenigingen) door middel van het gebruikmaken van een speciaal daartoe opgerichte verhuurstichting, BTW aftrek realiseerden bij de verhuurstichting (zodat daardoor de huurprijs aan de vereniging laag kon zijn), is voor de staatssecretaris van Financiën in het verleden aanleiding geweest deze situatie als misbruik aan te merken. Vervolgens is de wet ingrijpend gewijzigd door onder andere als voorwaarde op te nemen dat BTW aftrek alleen nog mogelijk is indien de huurder (vereniging) aanspraak kan maken op 90% aftrek van de door de verhuurde berekende BTW op de huur. In principe is een sportvereniging van BTW heffing vrijgesteld zodat niet aan dit 90% criterium wordt voldaan. Het oprichten van een stichting biedt in deze gevallen dus geen oplossing.

Zoals eerder aangegeven: de regeling van 15 februari 2005 laat wel BTW-aftrek bij de verhuurder toe, indien de verhuur meer omvat dan de ‘kale’ verhuur.

Ingeval een vereniging denkt aan deze voorwaarden te kunnen voldoen is het raadzaam ter zake deskundigen in te schakelen om u te begeleiden in de procedure waarbij fiscus en notaris een belangrijke rol spelen. Elementen die daarbij aan de orde zijn, zijn onder meer: ·

- Heffing van 6% overdrachtsbelasting bij de juridische of economische overdracht van de grond aan de exploitant. De waarde van de grond moet de waarde in het maatschappelijke verkeer zijn. Dit geldt ook in de situatie dat een recht van erfpacht dan wel recht van opstal jegens de exploitant wordt gevestigd.
- De exploitant dient zich bij de fiscus in te schrijven als BTW-plichtig ondernemer. De toekenning van een BTW nummer en de toezending van een aangifteformulier betekent nog niet dat de fiscus de gekozen opzet goedkeurt. De fiscus heeft het recht gedurende 5 jaar na te heffen. Alleen een schriftelijke akkoordverklaring van de fiscus kan als een erkenning van de gekozen structuur worden beschouwd. Een goedkeuring van de structuur door een inspecteur uit een ander ambtsgebied biedt u evenmin bescherming. Alleen uw eigen inspecteur kan zich binden aan de gekozen structuur.
- Tevens dient zekerheid te worden verkregen over de positie van de exploitant in het kader van de vennootschapsbelasting.

7.6 Businessplan

7.6.1 Doel

Met het businessplan worden de volgende doelstellingen beoogd:

- basis bij de voorbereiding voor besluitvorming binnen de vereniging
- inzichtelijk maken van de financiële mogelijkheden, de financiële consequenties van de nieuwbouw en de gevolgen van de nieuwbouw voor toekomstige begrotingen
- basis voor de procesbeheersing
- onderbouwing voor het verkrijgen van financiering

7.6.2 Inhoud

In het businessplan kunnen de volgende onderwerpen worden behandeld:

- technische informatie: Programma van Eisen nieuwbouwplannen, plattegronden kleed- en clubaccommodatie, overzicht inrichting sportpark
- uitgangspunten: jaarbegrotingen vereniging, planning, te hanteren prijspeil
- ambities en groei van de vereniging
- prognose verloop ledenbestand en teams
- een overzicht van de gemaakte en te maken afspraken met de gemeente en met derden
- beschikbaar budget: vergoeding gemeente, eigen middelen, acties, sponsoring, terugvordering BTW
- hypothecaire lening
- kostenraming investeringen
- meerjarenbegroting; zie § 7.6.3
- kasstroomanalyse; zie § 7.6.4
- gevoeligheidsanalyse voor de belangrijkste posten; zie § 7.6.5

7.6.3 Meerjarenbegroting

Als gevolg van verbouw of nieuwbouw, eventueel in combinatie met verplaatsing, vindt over het algemeen een aanzienlijke wijziging plaats in de jaarlijkse baten en lasten, in het bijzonder wat betreft de exploitatie van het clubgebouw (o.a. omzet, energiekosten, verzekeringen, belastingen, onderhoud), rente en aflossing ingeval een hypothecaire lening en veldhuur. Verder zal een vereniging die te maken heeft met nieuwbouw veelal in een situatie verkeren dat het ledental (soms fors) toeneemt, wat vooral doorwerkt in contributie-inkomsten en wedstrijdkosten. Deze veranderingen kunnen zichtbaar worden gemaakt in een meerjarenbegroting, bijvoorbeeld voor de eerstvolgende vijf seizoenen.

Het is overigens aan te bevelen om ook in de jaren na de nieuwbouw een dergelijke meerjarenbegroting te blijven opstellen. Dit geeft de mogelijkheid te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen en de consequenties en de haalbaarheid van het geformuleerde beleid voor langere termijn. Verder biedt een meerjarenbegroting voor ledenvergadering een gelegenheid om mee te denken en te beslissen over de begroting voor de komende jaren.

7.6.4 Kasstroomanalyse

Zeker als met de nieuwbouw grote investeringen zijn gemoeid is het van belang vooraf inzicht te krijgen in het tijdstip waarop inkomsten (o.a. schadeloosstelling, terug te vragen BTW) op de rekening van de vereniging worden bijgeschreven en wanneer uitgaven moeten worden gedaan. Omdat inkomsten en uitgaven op verschillende tijdstippen plaatsvinden, moet daarbij rekening worden gehouden met het prijspeil en met renteconsequenties. In een kasstroomanalyse kan een en ander in beeld worden gebracht. Hiermee wordt tevens zichtbaar gemaakt op welk moment aanspraak moet worden gemaakt op externe financiering en wellicht een tijdelijk overbruggingskrediet nodig is.

7.6.5 Gevoeligheidsanalyse

Bedacht moet worden dat bij de uitwerking van de financiële mogelijkheden voor de nieuwbouw de nodige schattingen en aannames worden gedaan. Het is daarom van belang om van de meest onzekere posten een analyse te maken van mogelijke afwijkingen en wat dit kan betekenen voor de haalbaarheid van de plannen. Posten die voor een dergelijke analyse in aanmerking komen zijn o.a.:

Stichtingskosten
Speciale aandacht wordt gevraagd voor de post 'diversen en onvoorzien'. Ondanks een gedegen voorbereiding zal blijken dat tijdens en direct na de bouw posten opduiken die niet waren voorzien. Het is dan ook van het grootste belang om hiervoor een voldoende groot bedrag te reserveren en de drang te onderdrukken om deze post al in een vroeg stadium te willen aanspreken.

Verrekening BTW
Zeker als nog geen overleg is geweest of overeenstemming is bereikt met de betreffende inspectie van de belastingdienst is dit een onzekere post.

Posten meerjarenbegroting

- **contributie-inkomsten**
  Omdat deze post bij veel verenigingen een belangrijk deel van de inkomsten vormt is het aan te bevelen enkele (groei)scenario's door te rekenen, bijvoorbeeld met een optimistische en een pessimistische schatting.
- **kantine inkomsten**
  Als de nieuwbouw een verhuizing inhoudt en tevens een opschaling van de bestaande accommodatie plaats heeft, zal deze (een mogelijk positieve) invloed hebben op de kantineomzet. Ook hiervoor kunnen enkele scenario's worden uitgewerkt.
- **energiekosten**
  Een groter gebouw betekent automatisch een toename van de energiekosten. Omdat de stijging vrij behoorlijk kan zijn en tevens de energiekosten in de toekomst naar verwachting fors zullen stijgen is dit een post die bijzondere aandacht vraagt.
- **belastingen**
  Vooral als de nieuwbouw een forse investering vormt, heeft dat grote invloed op kosten voor verzekeringen (opstal- en inboedel) en belastingen (in het bijzonder de OZB). Wat betreft de OZB moet er rekening mee worden gehouden dat voor verenigingsgebouwen, in tegenstelling tot woningen, zowel het eigenaars- als gebruikersdeel in rekening wordt gebracht.
- **onderhoudskosten**
  Hierbij moet naast een reservering voor klein en groot onderhoud ook rekening worden gehouden met de nodige contracten voor regelmatig onderhoud van installaties en apparaten. Voor een deel is dit onderhoud opgelegd in wettelijke bepalingen en verzekeringsvoorwaarden. Bij een hoge investering kunnen de kosten die hiermee zijn gemoeid behoorlijk oplopen.

8 Erfpacht en Recht van opstal

In dit hoofdstuk wordt in het kort ingegaan op de gangbare juridische verhoudingen bij de bouw van clubaccommodaties.

Erfpacht en recht van opstal zijn twee vormen van zakelijk recht die in het Burgerlijk Wetboek (BW 5) zijn geregeld. Bij erfpacht (BW 5 titel 7) pacht men de grond en krijgt men tevens het recht om daarop een opstal te plaatsen. In het verleden was deze pacht “eeuwigdurend” en kon deze worden vererfd. Erfpacht wordt tegenwoordig vaak voor 30 jaar aangegaan. Voor het recht van erfpacht wordt jaarlijkse een vergoeding (canon) betaald.
Bij het recht van opstal (BW 5 titel 8) krijgt men alleen het recht om een opstal te plaatsen op grond die eigendom blijft van de juridische eigenaar (gemeente). Bij sportvelden is de duur van het opstalrecht vaak gekoppeld aan de huurovereenkomst voor de omgevende sportvelden. In beide gevallen wordt het zakelijke recht in een notariële akte vastgelegd en bij het kadaster ingeschreven.

Het verdient aanbeveling om bij het sluiten van een erfpachtovereenkomst of een recht van opstal een ter zake deskundige in te schakelen. Het gaat erom, om bij de start van een overeenkomst afspraken te maken voor iets wat misschien nooit zal plaatsvinden.
Aandachtspunten in dit verband zijn:

- gronden van beëindiging
- waarderingsgrondslag opstallen (bij voorkeur vervangingswaarde)
- beschikbaarheid aanvullende accommodatiesubsidies
- schadeloosstelling inclusief of exclusief BTW (BTW ten laste van eigenaar grond)
- moment van doorhalen respectievelijk passeren notariële akte

8.1 Overdracht bestaande accommodatie

Als een bestaande accommodatie moet worden verlaten en daarop bevindt zich een opstal die eigendom is van de vereniging, maar de grond is eigendom van de gemeente, dan zal veelal een verkregen recht van opstal of de erfpacht moeten worden beëindigd.

In de overeenkomst en notariële akte staat aangegeven hoe er gehandeld zal worden bij (tussentijdse) beëindiging van een dergelijke overeenkomst. Het is meestal niet de bedoeling dat de grondeigenaar de daarop aanwezige opstallen zonder vergoeding in eigendom verwerft (natrekking) als de overeenkomst wordt beëindigd. Of er een vergoeding wordt betaald, en wat de hoogte van de vergoeding is, moet door partijen in de overeenkomst worden geregeld. Partijen mogen dat naar eigen inzicht regelen. Wordt er niets geregeld dan voorziet de wet in een vergoedingsregeling. Veelal wordt deze wettelijke regeling buiten werking gesteld en een eigen (minder gunstige) regeling getroffen.

De ervaring leert dat de eigendomsituatie van veel verenigingopstallen juridisch niet goed is geregeld. Er is wel een overeenkomst gesloten maar deze is niet vastgelegd in een notariële akte. Soms ontbreekt zelfs een (schriftelijke) overeenkomst. Ook inhoudelijk valt er vaak het nodige aan te merken. Zaken die in de toekomst spelen worden (bewust) vaag gehouden. Beëindigingvergoedingen worden gekoppeld aan de afschrijving van de opstallen. Verstrekte subsidies worden verrekend. Afbraakkosten worden in mindering gebracht. Over het algemeen is de vergoeding die wordt uitgekeerd verre van toereikend om daarvoor vervangende nieuwbouw te kunnen plegen.

8.2 Nieuwe accommodatie

Doorgaans is de gemeente eigenaar van de grond waarop de nieuwe accommodatie wordt aangelegd. Om de juridische verhouding tussen de eigenaar van de grond (gemeente) en de eigenaar van de opstallen (vereniging) te regelen wordt een recht van opstal verleend of erfpacht gevestigd. Zeker als er een hypothecaire lening nodig is, is een goede juridische basis noodzakelijk.

Bij eigendom komen de kosten van de realisatie en het onderhoud van de opstallen geheel voor rekening en risico van de vereniging. De vereniging is niet afhankelijk van een ander voor het onderhoud en kan zelf haar plan trekken qua tijd en investeringen. Voordeel voor de grondeigenaar is dat deze geen zorgen heeft over het onderhoud en zelfs voorschriften ten aanzien van dat onderhoud in de opstalvoorwaarden kan opnemen.

De voorwaarden die wederzijds worden verbonden aan het recht van opstal worden in een ‘overeenkomst tot vestiging van het recht van opstal’ opgenomen. Vervolgens wordt deze overeenkomst bij een notaris vastgelegd in een notariële akte. Het formele recht van opstal komt pas tot stand op het moment dat de notariële akte in de registers van het kadaster worden ingeschreven.

In de overeenkomst worden onder andere vastgelegd:

- de duur van het recht van opstal: vaak geldt het recht voor een bepaalde tijd (gebruikelijk is 30 jaar), maar ook onbepaalde tijd of combinaties zijn mogelijk; verlengingsmogelijkheden;
- omschrijving van het perceel waarop het recht van opstal wordt gevestigd;
- de aard van de te bouwen opstal; kleedclubgebouw, tribune, ed.
- hoe te handelen bij verbouw en/of uitbreiding;
- de vergoeding die de opstaller (de vereniging) jaarlijks verplicht is te betalen aan de eigenaar van de grond (de gemeente). Houdt er rekening mee dat bij het vestigen van commerciële functies (bijvoorbeeld kinderopvang) het opstalrecht fors duurder kan zijn;
- de vergoeding van de waarde van de opstallen bij het einde van het recht van opstal, voorzover deze opstallen eigendom zijn van de vereniging. Hierbij kan worden gedacht aan herbouwwaarde of economische vervangingswaarde als aanknopingspunt om te komen tot vaststellen van een reële waarde. Hiermee wordt bedoeld een bedrag dat voldoende is voor herbouw in dezelfde vorm (oppervlak, inhoud) maar dan volgens de vigerende voorschriften. Het is voor de vereniging van essentieel belang om hiervoor een goede regeling op te nemen.

Voor de opstaller (vereniging) zijn de volgende kosten gemoeid met het tot stand komen van de overeenkomst en de notariële akte:

- een vergoeding aan de gemeente voor het zakelijk recht van opstal
- overdrachtsbelasting over het zakelijk recht van opstal
- kadastraal recht van oplevering (kosten van inmeten nieuwe situatie door het kadaster)
- notariële kosten inclusief de verschuldigde omzetbelasting.

Het recht van opstal is nodig voor onroerende goederen, zoals een clubgebouw, tribune en lichtinstallatie. Ook bij privaat gefinancierde kunstgrasvelden wordt soms een recht van opstal gevestigd. De betreffende percelen grond moeten kadastraal worden vastgelegd en daartoe worden ingemeten door het kadaster.

Let op!
Mogelijk wordt door de gemeente een laag, symbolisch bedrag van bijvoorbeeld € 1 voor de overdracht in rekening gebracht. De fiscus gaat echter uit van de werkelijke waarde van de opstallen die veel hoger ligt. Dit kan leiden tot een fors bedrag aan overdrachtsbelasting. Het is daarom van essentieel belang dat de gemeente de vereniging vrijwaart voor deze kosten, dan wel dat op een andere manier met deze kosten rekening wordt gehouden. Van belang is ook dat bij het taxeren nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de incourante waarde van een sportaccommodatie.

Let op!
Ingeval recht van opstal wordt verleend voor een lichtinstallatie moet ook de ondergrond van de lichtmasten worden ingemeten. Dit betreft in feite een klein oppervlak per mast. Om hoge inmeetkosten te voorkomen kan de neiging bestaan om de volledige ruimte binnen de omhullende van de masten, op tekening aan te geven. Let er in dit geval op om de omschrijving in de overeenkomst zodanig formuleren dat geen overdrachtsbelasting over het volledige oppervlak in rekening wordt gebracht. Dit heeft namelijk ook consequenties voor de aan het Waterschap te betalen 'omslagheffing onbebouwd'.

Let op!
Er zijn in de praktijk voorbeelden bekend dat tijdens het opstellen van de akte voor afkoop van het erfpachtcontract bleek dat de gemeente al was begonnen met het opruimen van de accommodatie en het bewerken van de grond. Dit had tot gevolg dat de vereniging aangeslagen werd om over de vergoedingssom die al eerder was ontvangen alsnog BTW af te dragen .Immers, de sportvereniging is op dat moment volgens de fiscus bezig grond in bouwrijpe staat te brengen (ook al gebeurt dit door een derde of zelfs de gemeente). De overdracht van de grond in die staat is dan aan BTW onderworpen. Hoewel dit standpunt betwistbaar is kan een en ander worden voorkomen door vooraf hierover goede afspraken te maken. Op zich is het voor de gemeente geen probleem om de verschuldigde BTW achteraf te vergoeden aan de vereniging; de gemeente kan deze BTW immers in principe terugvorderen bij de fiscus. Het addertje onder het gras is echter dat de BTW afdracht met terugwerkende kracht moest worden betaald voor het moment dat de vergoedingssom aan de vereniging was uitgekeerd, in dit geval enkele jaren geleden. De fiscus bracht vervolgens een hoge rentevergoeding in rekening.

Let op!
Bij beëindiging of afkoop van een erfpachtovereenkomst zal de erfverpachter (gemeente) vaak via een subsidie de sportvereniging willen compenseren voor de kosten die de vereniging moet maken wegens het verhuizen naar een andere locatie. De vereniging loopt dan het risico dat zij BTW moet afdragen over de van de gemeente ontvangen subsidie, niet omdat dit met de beëindiging van de erfpacht te maken heeft, maar omdat de vereniging tegenover de gemeente bereid is te verhuizen. De vereniging ontvangt dan (bij wijze van subsidie) een vergoeding waartegenover een verplichting tegenover de gemeente staat. Zodra sprake is van een prestatie waarvoor betaald wordt komt de BTW om de hoek kijken. Het inschakelen van een ter zake deskundige is dan van belang, opdat goede afspraken worden gemaakt dat BTW heffing kan worden voorkomen c.q. wie in een zodanige situatie voor de BTW schade moet opdraaien.

9 Projectbeheersing

Gedurende het proces van de totstandkoming van een nieuwe clubaccommodatie zoals dit schematisch is weergegeven in bijlage 2 zullen vorderingen worden gemaakt en stapjes terug worden gedaan. Tevens worden doorlopend grote en kleine beslissingen genomen, veranderen de inzichten en zal steeds zicht komen in de diverse parameters zowel aan de kant van de uitgaven als van de financiering.
Om een goed overzicht te behouden en informatie te kunnen verstrekken aan de belanghebbenden, onder meer het verenigingsbestuur, is het aan te bevelen een regelmatige voortgangsrapportage op te stellen. Aspecten die hierbij aan de orde kunnen komen zijn:

- Inhoud (stand van zaken ontwerpproces)
- Tijd (planning)
- Financiën (zowel kosten als baten)
- Informatie (overleg met gemeente, omgeving/draagvlak)
- Organisatie (intern de vereniging en externe contacten en overleggen).

Als onderdeel van de voortgangsrapportage kan een overzicht worden opgenomen waarin is te zien wat het beschikbare budget is, welke verplichtingen zijn aangegaan en welke uitgaven zijn gepleegd.

Bij dit alles is het aan te bevelen een projectleider aan te stellen die een en ander begeleid.

10 Referenties

[Arko] Handboek Sportaccommodaties
Uitgave Arko Sport i.s.m. NOC*NSF en ISA Sport
Losbladig handboek, verkorte versie toegankelijk via www.sportaccom.nl

[BNA,1997] Standaardvoorwaarden 1997, Rechtsverhoudingen opdrachtgever/architect Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst, Bond van Nederlandse Architecten (BNA)
Amsterdam, oktober 2002

[CROW, 2004] Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de Bebouwde Kom
Uitgave Stichting CROW, Ede 2004

[Gehand, 2003] Gehandicaptenraad; Handboek voor Toegankelijkheid
Uitgave Reed Business Information, 5de druk 2003
Het Handboek voor Toegankelijkheid is geschreven namens de Chronisch zieken en Gehandicaptenraad Nederland (CG-raad) en is een uitgebreid naslagwerk met ontwerprichtlijnen en suggesties die betrekking hebben op bereikbaarheid, bruikbaarheid en toegankelijkheid.

[KNVB, 2005a] Kwaliteitsnormen voetbalaccommodatie; regels, richtlijnen en aanbevelingen
Uitgave KNVB, april 2005
In deze publicatie zijn regels, richtlijnen en aanbevelingen opgenomen die door de KNVB worden gehanteerd bij de uitvoering en inrichting van wedstrijd- en trainingsvelden.

[KNVB, 2005b] Vereniging en overheid: De regels van het spel.
Uitgave KNVB i.s.m. Wijn en Stael advocaten, juni 2005

[KNVB, 2005c] Privatisering: De peilers onder een proces
Uitgave KNVB 2005
In deze brochure wordt inzicht gegeven in mogelijke vormen van privatisering en de stappen die moeten worden doorlopen voordat de privatisering een feit is. Er wordt uitvoerig ingegaan op het verkrijgen van de juiste randvoorwaarden voor de uitvoering van het bouwkundige, technisch en /of cultuurtechnische onderhoud.

[KNVB, 2006] Beheerprogramma voor meerjaren onderhoudsplanning voor voetbalaccommodaties.
Handleiding interactief opstalbeheerprogramma www.knvb-opstalbeheer.nl
Uitgave KNVB, februari 2006

[KNVB, 2008] Voordat u gaat bouwen….:Richtlijnen voor de realisatie en renovatie van club- en kleedgebouwen van verenigingen in het amateurvoetbal
Uitgave KNVB, i.s.m NOC*NSF medio 2008
In deze publicatie zijn specifieke eisen, richtlijnen en aanbevelingen opgenomen voor de (ver)nieuwbouw, inrichting, beheer en onderhoud van kleed- en clubaccommodaties.

[Meerten, 2007] van Meerten, Maaike
Een overzicht van mogelijke samenwerkingsvormen voor sportverenigingen.
Utrecht, Maart 2007
De notitie is opgesteld in het kader van de keuze van een beheervorm voor het Sportpark Marco van Basten in Utrecht

[NOC*NSF] Handleiding Integrale Toegankelijkheid Sportaccommodaties
Uitgave NOC*NSF, Arnhem
Dit document wordt jaarlijks aangevuld.

[NSVV, 2000] Verlichting voor Sportaccommodaties Voetbal + erratum
Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV)
Commissie Sportverlichting, november 2000

[VVM, 2003] Voetbalvereniging De Meern, Eversdijk, P.J
Programma van Eisen kleed- en clubaccommodatie, CVP-03.174
De Meern, augustus 2003

Bijlage I: Verzamelstaat behoeftebepaling speelvelden

Vereniging:	**Voetbalclub**			Plaats:	**Sportstad**		land	**Sportland**		Bron:		**www.knvb.nl**		
Relatienummer:				Datum:	**14-05-2008**					Situatie:		**seizoen 2007-2008**		
Basis: Planningsnorm NOC*NSF							**Basis: Netto en bruto speeltijden** [1]							
soort teams	**aantal teams**		**belasting**	**aantal normteams**			**speeltijden**		**zaterdag**			**zondag**		**weekend**
MANNEN	**zaterdag**	**zondag**	**coëff.**	**zaterdag**	**zondag**	**totaal**	**netto**	**bruto**	**netto**	**bruto**		**netto**	**bruto**	**netto**
senioren	9	4	1,00	9,00	4,00	13,00	90	135	810	1215		360	540	
A-junioren	3	0	1,00	3,00	0,00	3,00	90	135	270	405		0	0	
B-junioren	8	0	0,75	6,00	0,00	6,00	80	125	640	1000		0	0	
C-junioren	10	0	0,75	7,50	0,00	7,50	70	115	700	1150		0	0	
D-pupillen	14		0,50	7,00	0,00	7,00	60	105	840	1470		0	0	
E-pupillen 7 tallen [2]	16		0,35	5,60	0,00	5,60	50	95	400	760	[2]	0	0	
F-pupillen 7 tallen [2]	12		0,25	3,00	0,00	3,00	40	85	240	510	[2]	0	0	
VROUWEN														
senioren	0	1	1,00	0,00	1,00	1,00	90	135	0	0		90	135	
A-junioren	1	0	0,75	0,75	0,00	0,75	90	135	90	135		0	0	
B-junioren	1	0	0,50	0,50	0,00	0,50	80	125	80	125		0	0	
C-junioren	1	0	0,35	0,35	0,00	0,35	70	115	70	115		0	0	
M-Pupillen 7 tallen [2]	6		0,25	1,50	0,00	1,50	50	95	300	285	[2]	0	0	
G TEAMS	0		0,75	0,00	0,00	0,00	70	115	0	0		0	0	
TOTALEN	**81**	**5**		**44,20**	**5,00**	**49,20**			**4440**	**7170**		**450**	**675**	**4890**
									zaterdag			**zondag**		**per week**
Berekening aantal speelvelden:				**zaterdag**	**zondag**	**totaal**			**netto**	**bruto**		**netto**	**bruto**	**netto**
aantal normteams				44,20	5,00	49,20	verdeling:uit-thuis [3]		50%	50%		50%	50%	50%
bespelingsnorm				5,5	5,0	9,0	wekelijkse speeltijd		37,0	59,8		3,8	5,6	40,8
aantal speelvelden [7]				8,0	1,0	5,5	capaciteit speelveld [4]			7,5	[4]		5,5	
			Afgerond	**8**	**1**	**6**	aantal speelvelden [7]			8,0			1,0	
									Afgerond	**8**			**1**	
Indicatie training		teams	normteams	norm	velden	capaciteit [6]								
4 avonden [6]		**86**	**49,20**	**14,0**	**3,5**	**2460**	**Indicatie**		zaterdag	zondag		per week	seizoen [5]	per jaar
5 avonden [6]		**86**	**49,20**	**17,5**	**2,8**	**2460**	**netto wedstrijduren**		**37,0**	**3,8**		**40,8**	**32**	**1304**

Randvoorwaarden toepassing NOC*NSF Planningsnorm:

bij uitkomsten gelijk aan of groter dan .25 afronding naar boven

hoogste uitkomst bepalend voor aantal benodigde speelvelden

kwalitatief goede velden en goed onderhoud

in beginsel geen training op speelvelden

geen onderscheid in gebruik hoofdveld en overige velden

voldoende kleedgelegenheid (minimaal conform KNVB/NOC*NSF richtlijn)

bruto speeltijd zaterdag globaal 09.00 tot 16.30 uur

N.B.

Toepassing van de NOC*NSF Planningsnorm is gebonden aan een aantal randvoorwaarden. Bovenstaande is een momentopname. Er is geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen.

Verklaringen

[1] bruto speeltijd = netto speeltijd + pauze + wisseltijd

[2] gelijktijdig 2 pup.wedstrijden op **alle** velden + 4 pup.doelen per veld

[3] evenwichtige wedstrijdplanning (50% uit en 50% thuis)

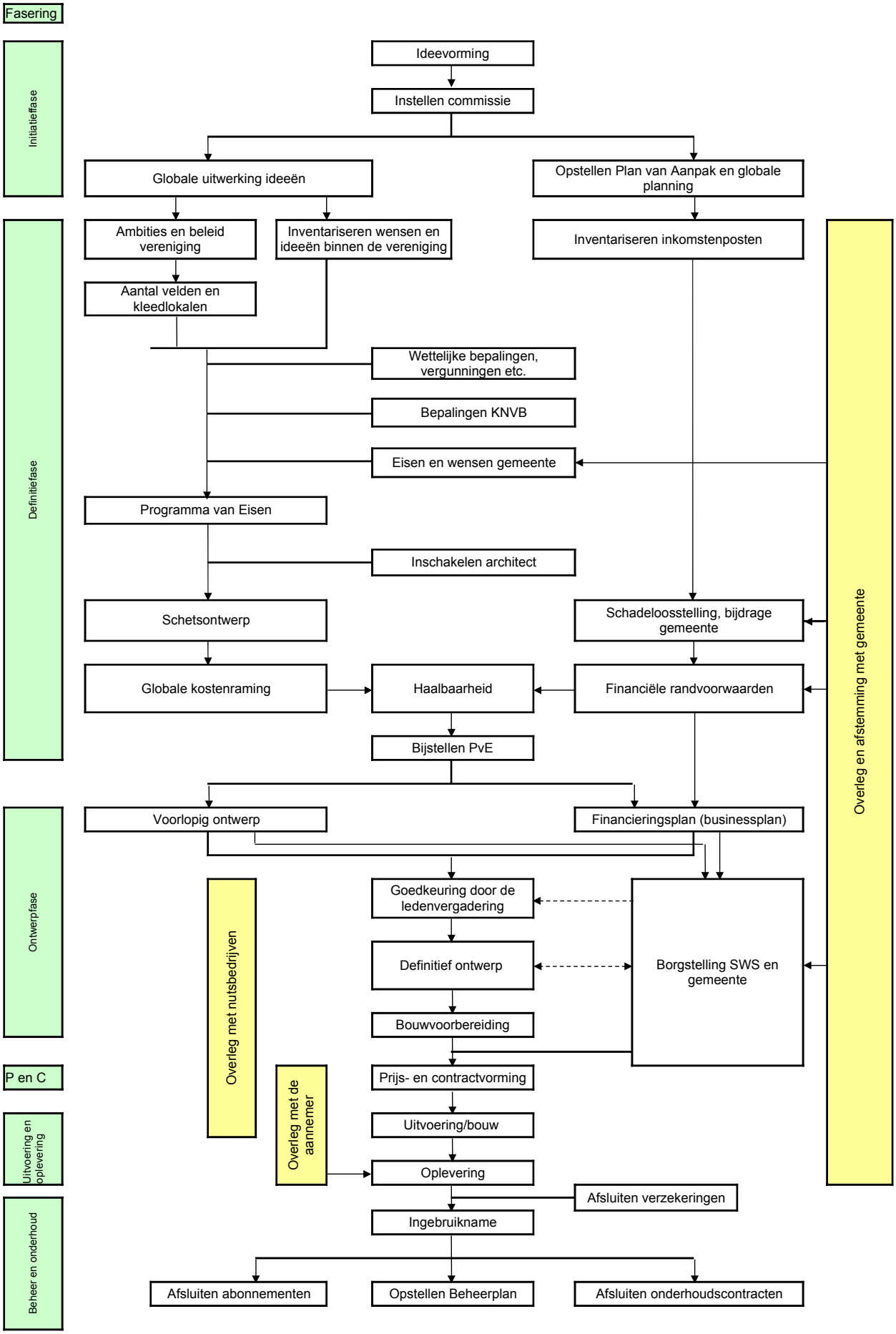
[4] gemiddelde bruto speeltijd per veld (ca. 9.00 - 16.30 uur)

[5] gemiddelde duur wedstrijdseizoen (32 weken)

[6] inclusief woensdagmiddag

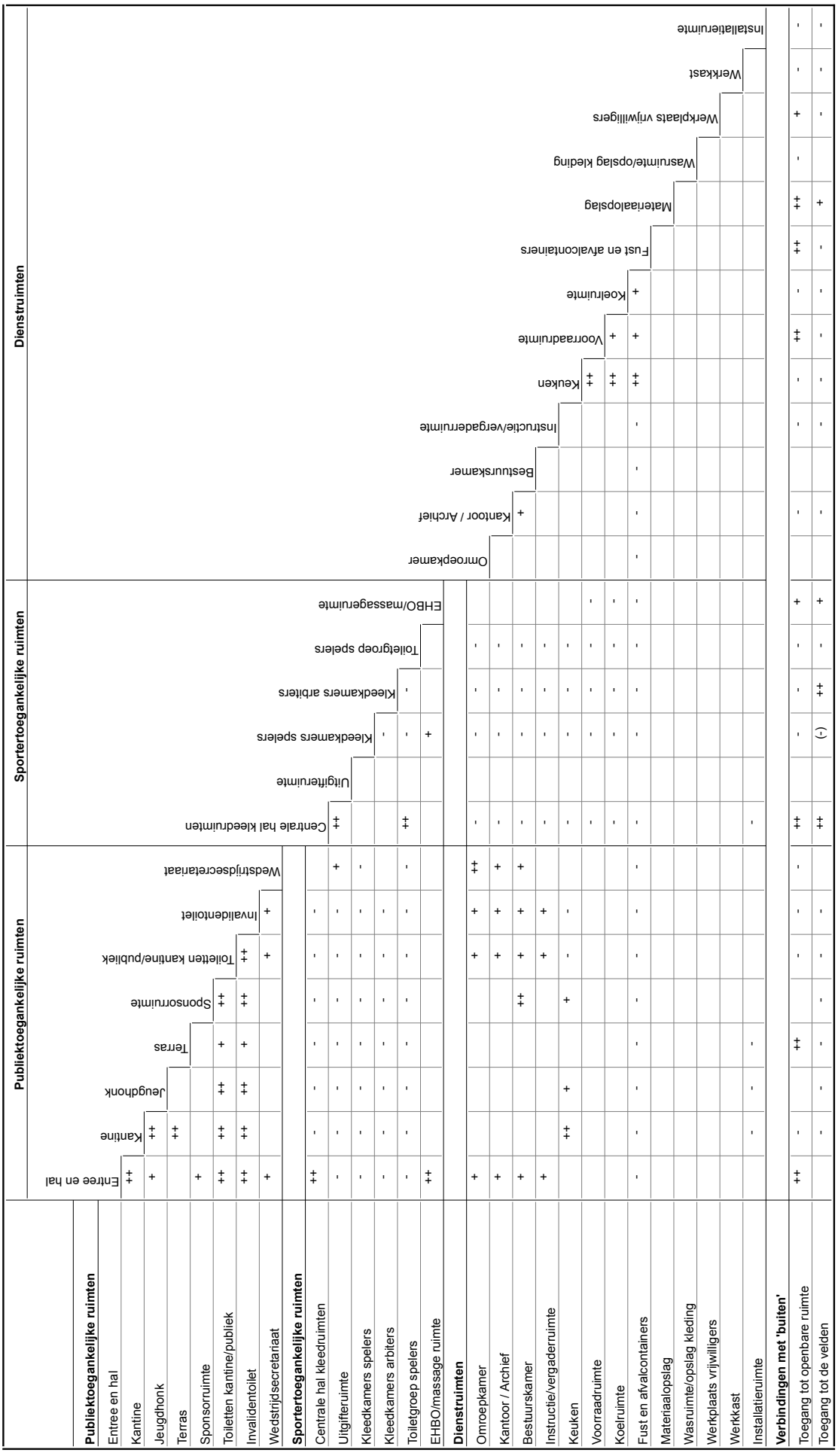
[7] geen onderscheid tussen hoofdveld en overige velden

Bijlage 2: Stroomschema realisatie clubaccommodatie

P en C = Prijs- en contractvorming

Bijlage 3: Relatiematrix ruimten clubgebouw

Bijlage 4: Voorbeeld-indeling van een club- en kleedaccommodatie

Nr.	Onderwerp		Opp. (in m^2)	Verbonden met [1]
	Clubaccommodatie, bovenbouw			
1.	Kantine	Bar, gelegenheid voor presentaties	max. 250	2, 4, 6, 9, 10
2.	Jeugdhonk	Snackbuffet, tafeltennis, voetbalspel, darthoek	[2]	1, 3, 4, 9, 10
3.	Clubcafé	Sponsorhome, gebruik na trainingen	min. 70	2, (4), 5a, 9
4.	Keuken		30	1, 2, (3), (6), (8), 9
5.	Vergaderruimten	5a. Tevens bestuurskamer	35	3, (5b), 9, (10)
		5b. Tevens wedstrijdbesprekingen	20	(5a), 9
		5c. Tevens kantoor / administratie	20	9
6.	Opslagruimte	o.a terrasmeubilair	30	1, (4), (10)
7.	Toiletten	Heren, dames, MIVA	20	9
8.	Lift		3	(4), 9
9.	Diversen	Hal / corridor / garderobe	[3]	1, 2, 3, 4, 5a, 5b, 5c, 7, 8
10.	Terras		[3]	1, (2), (5a), (6)
	Totaal oppervlak Clubaccommodatie, excl. diversen		**508**	
	Was- en kleedaccommodatie, onderbouw			
11.	Kleedlokalen	11a Kleedruimte: 8x20 + 8x15 = 280 m2	280	11b, 20, (14)
		11b Doucheruimte: per kleedlokaal een doucheruimte (gemiddeld à 8 m^2)	128	11a
12.	Toiletgroepen	Minimaal 2 groepen; separaat van kleedruimten	20	20
13.	Kleedruimten scheidsrechters	2 kleedruimten incl. toilet en douches	30	20
14.	EHBO / massageruimte	Aansluitend aan grote kleedruimte	20	(11a), 20
15.	Keukenberging	Fustruimte, biertank	30	(4), 8, (20), 22, 23 24
16.	Was- en droogruimte		20	20
17.	Grote berging	17a Uitgiftepunt thee etc.	20	20, 17b
		17b Opslag materialen, werkplaats	42	24, 17a
18.	Technische installaties		18	20
19.	Ruimte kluisjes	Evt. onderbrengen in ruimte 17a of 17b	?	(20)
20.	Corridor	Breedte 2 m; lengte afhankelijk van ontwerp	?	11, 12, 13, 14, (15), 16, 17a, (19), 24
21.	Totaal was- en kleedacc.	Excl. corridor, wanden etc.	**608**	
	Totaal, excl. Corridors, wanden etc.		**1116**	
	Diversen			
22.	Diversen Toegang leveranciers			15
23.	Afsluitbare buitenruimte	Opslag vuilcontainers e.d.		15
24.	Buiten			15, 17b, (18), 20

[1] tussen haakjes ( ) genoemde verbindingen ‘zo mogelijk’, overige ruimtes ‘in ieder geval’
[2] oppervlak afhankelijk van het ontwerp; streven naar een totaaloppervlak van de kantineruimtes van ca. 350 m^2
[3] oppervlak afhankelijk van het ontwerp

voetbal is ons leven

KNVB
Woudenbergseweg 56-58, 3707 HX Zeist
Postbus 515, 3700 AM Zeist
0900-8075 (€ 20 cent p/min)
Fax 0343-499199
publieksinfo@knvb.nl
www.knvb.nl

Dag 1:						
Arbeid	24	uur	x	€ 45,50	=	€ 1.092,00
Breekhamer	1	st.	x	€ 18,50	=	€ 18,50
Stofwanden	1	st.	x	€ 50,00	=	€ 50,00
Diamantzaag	1	st.	x	€ 500,00	=	€ 500,00
Puin	2	ton	x	€ 4,20	=	€ 8,40
Dag 2:						
Arbeid	24	uur	x	€ 45,50	=	€ 1.092,00
Breekhamer	1	st.	x	€ 18,50	=	€ 18,50
Stofwanden	1	st.	x	€ 50,00	=	€ 50,00
Puin	2	ton	x	€ 4,20	=	€ 8,40
Dag 3:						
Arbeid	24	uur	x	€ 45,50	=	€ 1.092,00
Breekhamer	1	st.	x	€ 18,50	=	€ 18,50
Puin	2	ton	x	€ 4,20	=	€ 8,40
Grond	10	ton	x	€ 27,50	=	€ 275,00
Dag 4:						
Arbeid	16	uur	x	€ 45,50	=	€ 728,00
PVC	1	st.	x	€ 450,00	=	€ 450,00
Dag 5:						
Arbeid	24	uur	x	€ 45,50	=	€ 1.092,00
Kraanauto	3	uur	x	€ 77,00	=	€ 231,00
Vulzand	8	ton	x	€ 11,00	=	€ 88,00
Trilstamper	1	st.	x	€ 35,00	=	€ 35,00
Dag 6:						
Arbeid	24	uur	x	€ 45,50	=	€ 1.092,00
Ijzerwaren	1	st.	x	€ 25,00	=	€ 25,00
Wapeningsijzer	1	st.	x	€ 120,00	=	€ 120,00
Folie	1	st.	x	€ 20,00	=	€ 20,00
Beton	3	m3	x	€ 80,00	=	€ 240,00
Post onvoorzien	1	st.	x	€ 1.000,00	=	€ 1.000,00
				Subtotaal 1	=	€ 9.352,70
				AK & WR 4%	=	€ 374,11
				Subtotaal 2	=	€ 9.726,81
				BTW	=	€ 2.042,63
				Totaal	=	€ 11.769,44

Kuijpers Utiliteit Zuid B.V.
Vestiging Echt

Kvk-nummer: 17040131
BTW-nummer: NL004191110B03
Newtonweg 18B, 6101 WX Echt

0475-47 02 66

info@kuijpers.nl
www.kuijpers.nl

Gemeente Brunssum
T.a.v. Dhr. D. Lebens
dave.lebens@brunssum.nl

Raming

Uw referentie	**Onze referentie**	**Onderwerp**
Herstel werkzaamheden n.a.v. NEN 1010 inspectie	SG/FM/1507300-V1	Herstel werkzaamheden n.a.v. NEN 1010 inspectie
Datum	**Uw contactpersoon**	**Telefoonnummer**
21 mei 2021	Dhr. Frank Mains	06-54351576

Geachte heer Lebens,

Hierbij hebben wij het genoegen u onze aanbieding te doen toekomen voor de herstel werkzaamheden n.a.v. NEN 1010 inspectierapport opgesteld door de firma Gubbels.

Uitgangspunten

Onze aanbieding hebben wij gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Uw aanvraag per mail (inclusief bijlagen) d.d. 20-04-2021

Omschrijving

Deze aanbieding omvat de volgende werkzaamheden:

- We herstellen de punten uit het inspectierapport met dossiernr. 12647 t.b.v. BSV Limburgia
- We herstellen de punten uit het inspectierapport met dossiernr. 12620 t.b.v. VV de Leeuw
- We herstellen de punten uit het inspectierapport met dossiernr. 12588 t.b.v. Nieuwe Brikke Oave

Enkele herstelpunten zijn afhankelijk van verder onderzoek. Wij hebben deze punten hieronder aangegeven.

- 46001 bouwkundig aanpassen, verdeler verplaatsen?
- 46003 voorbeveiliging verlagen of HS en rail verzwaren, dit is afhankelijk van de te bemeten belasting.
- 46099 nader uitzoeken
- 46098 nader uitzoeken
- 46055 nader uitzoeken

Algemene uitgangspunten:

- Tijdelijk zullen er delen van de installatie spanningsloos gemaakt moeten worden.
  - Ten tijde van schakelen is er een medewerker van de gebouwen aanwezig welke adequaat kan handelen in zake de installaties e.d.
  - Uiteraard worden schakelhandelingen in overleg uitgevoerd.
- Ontbrekende tekeningen worden door u opgevraagd bij het installatiebedrijf dat de revisietekeningen heeft verzorgd. Indien dit niet mogelijk is zal Kuijpers de tekeningen helemaal opnieuw opzetten, deze werkzaamheden zijn nog niet opgenomen in de ramingen.
- Bij sommige gebreken wordt aangegeven dat er geen actueel bijgewerkt tekeningpakket aanwezig is. Door het ontbreken van de juiste informatie kan er niet worden aangetoond dat er wordt voldaan aan de eis voor de automatische afschakeling van de voeding. Hiervoor kunnen wij de groepen in kaart brengen en alle aansluitpunten op tekening aangeven.
  Ook hiervoor zullen diverse keren met groepen moeten schakelen en metingen verrichten.

Wel zult u ons digitale bouwkundige onderliggers moeten aanreiken waar wij deze punten op kunnen intekenen. Mochten deze niet digitaal voorhanden zijn, eventueel een plattegrond van het gebouw waar wij dit handmatig (kladrevisie) kunnen intekenen.

- Op de plaatsen waar geen aarding meetbaar is op de wandcontactdozen zijn wij er wel vanuit gegaan dat er een 3-aderige draad-/kabel is gelegd.

Prijs

De raming voor BSV Limburgia bedraagt:	€ 9.000,- (exclusief btw)
De raming voor VV de Leeuw bedraagt:	€ 11.000,- (exclusief btw)
De raming voor Nieuwe Brikke Oave bedraagt:	€ 10.000,- (exclusief btw)

Betaling

Betalingsvoorwaarden:	100% na uitvoering van de werkzaamheden, uitvoering op regie basis

Algemene voorwaarden

Uitgangspunten:	Algemene Inkoopvoorwaarden van de Gemeente Brunssum Inclusief additionele opmerkingen in de nota van inlichtingen, jullie referentie B1909 d.d. 30.04.2019 Ononderbroken montage tijdens reguliere kantooruren op werkdagen tussen 8.00 en 17.00 uur. Wij behouden ons het recht voor prijsstijgingen van de materialen, de wettelijke loonsverhogingen en monetaire maatregelen door te berekenen.
Geldigheid:	Onze aanbieding blijft gedurende twee maanden van kracht.
Levertijd:	In overleg, na schriftelijke opdracht.
Exclusief:	Alle bouwkundige werkzaamheden zoals hak-, breek-, boor-, timmer-, metsel-, stukadoor-, schilder- en andere herstelwerkzaamheden en alle overige werkzaamheden voor zover niet nadrukkelijk genoemd in onze aanbieding.

Wij vertrouwen erop u hiermee een passende aanbieding te hebben gedaan en verblijven,

Frank Mains
Projectleider

Gezien de huidige ontwikkelingen rondom het coronavirus is Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. helaas genoodzaakt deze aanbieding te doen onder de volgende voorwaarden: Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. is niet verantwoordelijk voor enige schade welke Gemeente Brunssum en of derden lijdt of zal lijden als gevolg van niet nakoming door Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. van haar verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst die tussen Gemeente Brunssum en Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. mogelijk naar aanleiding van deze aanbieding tot stand komt in het geval van niet-nakoming door Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. als gevolg van ziektes, epidemieën, overheidsmaatregelen en alle overige van buiten komende oorzaken waarop Kuijpers Utiliteit Zuid B.V. geen invloed heeft.

Kuijpers is landelijk actief en lokaal betrokken. Kijk voor een vestiging bij u in de buurt op www.kuijpers.nl/vestigingen.
Kuijpers hanteert de Algemene Leveringsvoorwaarden Installerende Bedrijven 2007 (ALIB 2007).

KWALITEITSNORMEN CLUB- / KLEEDGEBOUW

ADVIES BIJ BOUW, VERBOUW EN RENOVATIE VAN KLEED- EN CLUBGEBOUWEN

COLOFON
December 2017, KNVB

Vormgeving: Studio Wesseling
Fotografie: KNVB

Copyright © KNVB
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vragen?
Kijk op www.knvb.nl/Assist of neem contact op met je verenigingsadviseur.

INLEIDING

Is de voetbalvereniging toe aan bouw of verbouw?

Dan is het eerste, logische advies: denk goed na over wát en hoe precies. Zeker in een tijd waarin alles maar duurder lijkt te worden, de gemeente niet automatisch als (hoofd)financier optreedt en investeringsbudgetten onder druk staan.

Vooraf een helder beeld
Vooral bij privatisering van kleed- en clubgebouwen is het voor de vereniging van wezenlijk belang vooraf alles goed voor ogen te hebben. Wat exact wil de club bouwen? Wat zijn de bijbehorende (wettelijke) eisen en normen? En is er een helder beeld van de financiële mogelijkheden?

Inzicht in richtlijnen
Deze brochure van de KNVB helpt veldvoetbalverenigingen hierbij op weg. Kwaliteitsnormen club-/ kleedgebouw richt zich bovendien op gemeenten en advies- en architectenbureaus. Maar ook los van de eigendomsverhoudingen is inzicht door de vereniging in de normen en richtlijnen voor de bouw, inrichting, het beheer en onderhoud van de kleed- en clubaccommodatie altijd van belang.

Bepalende beslissingen
Zelfs van groot belang; want vaak staan de betrokken partijen al in een zeer vroeg stadium voor onomkeerbare beslissingen. Denk aan instemming door de ledenvergadering, afspraken met gemeenten over subsidies, onderhandelingen met de bank, enzovoort. Zorg ook in de eerste fase al voor een goedkeurende SWS-verklaring, om het proces zo snel en voortvarend te laten verlopen.

Mocht u aanvullingen, opmerkingen of vragen hebben over deze brochure neem dan contact op met de KNVB via accommodatiezaken@knvb.nl ◆

INHOUD

P. 3

INLEIDING

1 P. 6
HOEVEEL KLEEDRUIMTEN ZIJN ER NODIG?

2 P. 12
DE LIGGING VAN HET CLUB- EN KLEEDGEBOUW

3 P. 24
DE KLEED- / WASRUIMTEN

4 P. 38
DE SCHEIDSRECHTERS-RUIMTE

5 P. 42
DE MASSAGE- / EHBO-RUIMTE

6 P. 44
DE KANTINE

7 P. 52
OVERIGE RUIMTEN

8 P. 60
AANVULLENDE BEPALINGEN

9 P. 68
DE REALISATIEE

10 P. 76
ONDERHOUD EN BEHEER

HOEVEEL KLEEDRUIMTEN ZIJN ER NODIG?

Dat hangt er vanzelfsprekend van af, want de omstandigheden zijn bij elke vereniging weer anders. Hoeveel teams nemen deel aan de competities onder de vlag van de KNVB? Maar ook: spelen er vrouwen en meisjes, zijn er gemengde teams en/of zijn er allochtone voetballers met een andere badcultuur? Kunnen er tegelijk twee pupillenwedstrijdjes per 'normaal' veld spelen? Is er 4 tegen 4 voetbal en 7 tegen 7? Lukt het de wisseltijden te verkorten en zijn er kunstgras- en WeTra-velden?

Zo eenvoudig mogelijk

Om het eenvoudig te houden, is er sinds 2013 één zo duidelijk mogelijke richtlijn, opgesteld door Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), de KNVB en hun achterban.

De richtlijn is een eenduidig vertrekpunt, dat uitgaat van de bestaande situatie, maar óók van toekomstige demografische - en ledenontwikkelingen.

Deze indicatie houdt als gezegd rekening met onder meer de samenstelling van de club en de verschillen tussen natuur- en kunstgras. Ook eventueel multifunctionaliteit gebruik (school, openbaar, overig) is een factor die in de berekening meeweegt. Kortom, het gaat om maatwerk. Met een uitkomst die je dubbeltoetst aan onder andere het clubbeleid en afstemt met de gemeente (!).

1.1 HOE STEL JE DE RICHTLIJN VOOR HET AANTAL BENODIGDE KLEEDRUIMTEN OP?

Via een rekenmodel kan elke vereniging diverse variabelen invullen. Op basis daarvan rolt er een indicatie voor het benodigde aantal kleedruimtes uit. Hieronder vatten we samen hoe het werkt.

1: Bepaal het aantal benodigde wedstrijdvelden
Kijk vooral naar de netto speeltijden, waarbij je de wisseltijd tussen twee wedstrijden en de pauzes van de bruto speeltijd afhaalt. Zo kun je per veld inzicht krijgen in het aantal gebruiksuren. Na aftrek van de maximale belastbaarheid weet je dan óók hoeveel uren er overblijven voor ander gebruik (denk aan openbaar gebruik of gebruik door andere sporten).

Belangrijke uitgangspunten:
- het aantal teams dat in (KNVB-)competitieverband speelt;
- is er veel of weinig nevengebruik?
- de hoogste uitkomst is bepalend;
- geen onderscheid in gebruik hoofdvelden en overige velden;
- velden zijn van goede kwaliteit;
- de wedstrijdplanning is evenwichtig;
- waar mogelijk – voldoende pupillendoeltjes? – twee 8 tegen 8- / 7 tegen 7-velden op één wedstrijdveld.

2: Bepaal het aantal benodigde trainingsuren
Ga ervan uit dat elk team zo'n tweemaal 80 minuten traint tijdens 40 weken (een en ander hangt af van de ambitie en het niveau van de vereniging en het betreffende team), en dat een goed onderhouden natuurgras trainingsveld zo'n 700 tot 800 gebruiksuren aankan. Hiervoor moet er een volwaardig, verlicht trainingsveld zijn zo groot als een wedstrijdveld. Dus minimaal 100 x 64 meter, waarop ten minste 25 personen terechtkunnen (twee elftallen of vier zeventallen). Neem verder als uitgangspunten dat het eerste elftal traint op een heel veld, het trainingsveld ook dienst doet onder minder gunstige omstandigheden en dat er géén trainingen zijn op de natuurgras wedstrijdvelden.

3: Richtlijn voor het aantal benodigde kleedkamers
Vervolgens is binnen dit model een (nogmaals, theoretische!) indicatie mogelijk van het aantal kleedkamers dat de vereniging nodig heeft.

Belangrijke uitgangspunten:
- het op enig moment hoogste benodigde aantal wedstrijdvelden is bepalend;
- de kleedgelegenheden zijn hygiënisch;
- elk team beschikt over een afsluitbare kleedkamer (al dan niet gedeeld);
- voor ieder team is een kleed-wasruimte beschikbaar (al dan niet gedeeld);
- structureel dubbelgebruik is niet wenselijk;
- de standaard kleedkamer is minimaal 15 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op één elftal;
- de grotere kleedkamer is minimaal 24 vierkante meter exclusief wasruimte, afgestemd op gezamenlijk gebruik door twee acht- of zeventallen.

Andere praktische zaken
Preventie van diefstal en vernielingen, naast het goed schoon kunnen houden (hygiëne) en het bieden van voldoende voorbereidingstijd (bespreking, warming-up) zijn evengoed van belang.

Teamlockers
De richtlijn neemt nóg een aspect mee: het gebruik van teamlockers. Het grote voordeel hiervan is dat meerdere teams min of meer gelijktijdig de kleedkamer kunnen gebruiken. Simpel gezegd: na het omkleden voor de wedstrijd legt het

team de tassen en kleding in de teamlocker. Vervolgens is de kleedkamer vrij voor een ander team, dat eveneens de locker benut, waarna de kleedkamer voor bijvoorbeeld het eerste team opnieuw vrijkomt voor gebruik. Zo zijn er minder kleedkamers nodig.

Indicatie aantal kleedkamers en teamlockers:

- bij alleen senioren: twee kleedkamers per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedkamer;
- bij senioren/junioren/pupillen: twee kleedkamers per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedkamer;
- bij senioren/junioren/pupillen: 50 procent van de kleedkamers in een grotere maat (24 vierkante meter in plaats van 15 vierkante meter);
- bij één benodigd wedstrijdveld en senioren/junioren/pupillen: drie kleedkamers en twee teamlockers per kleedkamer, en twee van de kleedkamers in de grotere maat.

Extra toelichting? Of download direct het model.

Zie voor meer informatie ook de brochure "Teamlockers", te vinden op www.knvb.nl/assist. ◆

DE LIGGING VAN HET CLUB– EN KLEEDGEBOUW

Het bestemmingsplan van de gemeente bepaalt de ligging van het sportcomplex. Meestal is het lastig of onmogelijk om als vereniging hierop invloed uit te oefenen. Wat je wél kan doen, is in elk geval de inspraakprocedure benutten, en zorgen voor goed en vooral ook tijdig overleg met de gemeente.

Op deze manier kun je zoveel mogelijk je wensen uiten. Denk aan randvoorwaarden die je als vereniging wilt stellen qua bereikbaarheid, parkeercapaciteit en sociale veiligheid.

Accommodatie delen?
Het liefst wil je een eigen club–/kleedaccommodatie. Maar soms is het beter, bijvoorbeeld financieel gezien, om samen met een andere vereniging één accommodatie te beheren. Maak in dat geval duidelijke afspraken. Denk aan de verdeling van het onderhoud en de kosten daarvan, en aan de kantine–inkomsten. En/of aan het zorgvuldig splitsen van gebruikskosten zoals gas, water en elektra.

Beheersstichting
Een van de mogelijkheden is dat beide verenigingen een eigen ontmoetingsruimte aanhouden. Zo blijft de identiteit van de clubs zoveel mogelijk in stand. Andere ruimten, zoals de toegangsruimte en de vergader– en kleedlokalen, kunnen de verenigingen dan weer gezamenlijk benutten. Maak ook hier goede afspraken. Breng het beheer het liefst onder in een stichting, om de risico's in te dekken.

2.1 SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid; het is een punt om terdege rekening mee te houden. Doe dit al bij het maken van de plannen voor de verbouw of nieuwbouw. Maar óók bij eventuele kleinere opknapbeurten.

Behalve club- en kleedgebouwen, hebben ook andere onderdelen van de accommodatie invloed op de sociale veiligheid. Neem de toegangswegen: de wegen, fietspaden en trottoirs die leiden naar het sportcomplex, inclusief die naar parkeerterrein en fietsenstalling. Slecht verlichte routes buiten de bebouwde kom of langs plattelandswegen? Het zijn zomaar twee voorbeelden van 'uit den boze'.

Toets in zes kenmerken
Een sociaal veilige accommodatie heeft doorgaans de volgende zes kenmerken:

1. Hou voldoende sociale controle (toezicht)
Politie en beheerder houden toezicht. Maar ook de vrijwilligers, sporters, passanten en omwonenden dragen, wanneer zij op of rond het complex zijn, in belangrijke mate bij aan de sociale controle.

2. Hou mogelijke daders op afstand
Zorg dat de accommodatie niet te gemakkelijk toegankelijk is voor ongewenst bezoek.

3. Zorg voor goede zichtbaarheid
Een goede verlichting is een must. Maar voorkom ook zichtbelemmeringen waar die niet horen. En zorg voor een overzichtelijke inrichting, met duidelijke routewijzers, ook voor de in- en uitgang.

4. Zorg voor (een) alternatieve route(s)
Er moet *altijd* minimaal één veilige route zijn richting ingang en uitgang.

5. Maak de omgeving aantrekkelijk
Bezoekers voelen zich eerder veilig in een goed onderhouden omgeving, schoon en zonder sporen van vandalisme. Ook aankleding en kleur- en materiaalgebruik bepalen het gevoel van veiligheid.

6. Inbraak- en vandalismebestendig
Zorg dat de accommodatie niet aantrekkelijk is om in te breken (apparatuur uit het zicht) en niet uitlokt tot vandalisme.

2.2 OPENBARE VERLICHTING

Zorg altijd voor openbare verlichting bij de toegangswegen. Sociale controle en veiligheid begint zoals gezegd al bij de wegen, fietspaden en trottoirs richting complex, parkeerterrein en fietsenstalling. Ook de gebouwen, de wegen en de paden op het sportcomplex zelf moeten altijd goed zijn verlicht, dus óók wanneer de veldverlichting uit is.

Kijk op www.nsvv.nl voor aanbevelingen rondom openbare verlichting (niet gratis publicaties).

2.3 PARKEERTERREIN EN FIETSENSTALLING

Het parkeerterrein moet vanaf de openbare weg goed toegankelijk zijn. De gewenste grootte hangt uiteraard samen met de omvang en activiteiten van de vereniging – en eventueel de combinatie met andere sportaccommodaties. Ga ongeveer uit van één parkeerplaats voor iedere vier bezoekers.

Stel het gemiddelde parkeergebruik vast op de drukste dag
Inventariseer het gemiddelde parkeergebruik op de drukste bezoekdag in de week, dus meestal de zaterdag of zondag. Hou daarbij ook rekening met één of meerdere plaatsen voor bussen van bezoekende verenigingen. Stem deze inschatting ook af met de gemeente. Verder is het soms mogelijk ook een parkeergelegenheid in de omgeving te benutten, zoals van een winkel of bedrijf.

Parkeeroverlast
Je kunt als vereniging eventuele parkeeroverlast voor omwonenden terugdringen of zelfs voorkomen, door het sportcomplex ook (extra) goed bereikbaar te maken via OV en/of per fiets.

Brandweerwagen of ambulance
Reserveer je een opstelplaats voor een brandweerwagen en/of ambulance, plaats deze dan zó dat – te allen tijde – snel en effectief optreden mogelijk is. Kijk ook goed naar de ligging van de eventueel aanwezige brandput.

Onderhoudswerkzaamheden
Een ander aandachtspunt als het gaat om bereikbaarheid, is dat de accommodatie gunstig komt te liggen voor het verrichten van verschillende toekomstige onderhoudswerkzaamheden.

Fietsen, bromfietsen en scooters
Plan bij nieuwbouw ook een aparte stalling in voor fietsen, bromfietsen en scooters. Ook voor deze vervoermiddelen kun je de benodigde omvang bepalen door eerst, in de praktijk, het gemiddelde aantal voertuigen tijdens de piekuren te noteren.

Zicht op de fietsenstalling en parkeerterrein
Opnieuw met het oog op de sociale veiligheid is het goed dat er vanuit de kantine voldoende zicht is op de fietsenstalling. Het liefst is er óók goed zicht op het parkeerterrein en de toegangswegen.

Locatie fietsenstalling
Plaats de fietsenstalling bij grote voorkeur op het complex zelf. Denk bij het plannen van de ruimte ook aan scooters die een plek moeten hebben en aan klemmen voor het vastmaken van fietsen.

2.4 WAAR PLAATS JE DE OPSTALLEN?

Bij het bepalen van de ligging van de opstallen, zijn vier punten van belang:
1) goed zicht op het hoofdveld;
2) trainingsveld vlakbij;
3) veiligheid voor spelers en toeschouwers;
4) nutsvoorzieningen.

Hou de afstand tussen de speelvelden en kleedlokalen zo kort mogelijk. Vanwege dagelijks gebruik is maximaal 50 meter van zowel het hoofdveld als het trainingsveld naar de kleedkamers ideaal. Voor de overige velden is een afstand van 150 meter naar de kleedkamers zo ongeveer het maximum.

Zicht vanuit de kantine
Verreweg het mooist is het als er vanuit de kantine óók direct zicht is op het hoofdveld. Zie ook hoofdstuk 7.2.

Waarom een zo kort mogelijke afstand tussen kleedkamers en trainingsveld?
De eerste reden: dit veld is vaak dagelijks in gebruik. Daarnaast verlichten de lampen van het trainingsveld zo voor een deel ook de looproute van en naar de kleedkamers. Overigens blijft een aparte verlichting voor dit loopgedeelte gewenst.

Looproute spelers en publiek gescheiden
Een soms zelfs noodzakelijk aandachtspunt is dat de kleedkamers zodanig komen te liggen, dat de loopweg van de spelers tussen het veld en de kleedkamers niet dezelfde is als die van het publiek.

Een kleedaccommodatie onder of tegen de tribuneruimte, waarbij de spelers vrijwel direct het hoofdveld kunnen betreden, is ideaal. Sowieso moet er altijd de mogelijkheid zijn de loopweg van de spelers af te schermen.

Nutsaansluitingen
Er zijn nog meer factoren die de situering van de opstallen kunnen beïnvloeden. Zo kunnen aansluitingen op het leidingnet van de nutsbedrijven voorrang hebben. Denk hierbij dus aan elektriciteit, gas, water, riolering en telefoon. Ook de bereikbaarheid vanaf de openbare weg door bijvoorbeeld ambulance, brandweer en leverancier zijn mede bepalend voor de ligging.

DENK VOORUIT!

Bij het ontwerp en het bepalen van waar precies de opstallen komen te liggen, is het slim ook alvast rekening te houden met een eventuele toekomstige uitbreiding van de accommodatie.

2.5 BEREIKBAARHEID VOOR MINDERVALIDEN

Natuurlijk moet het complex ook goed bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor gehandicapte gebruikers (sporters, leiders en bezoekers), voor zowel actief als passief gebruik. Denk aan:

Parkeerplaatsen voor mindervaliden op het parkeerterrein
Richtlijn: ga uit van 2 procent van het totaal aantal parkeerplaatsen, met een minimum van één. Situeer de parkeerplaats(en) voor mindervaliden zo dicht mogelijk bij de toegang. De minimumafmeting van een dergelijke plek is 3,5 bij 6 meter. Vergeet bij deze parkeerplaats niet het verkeersbord E6 te plaatsen.

Een goede bereikbaarheid van de accommodatie
Dus zonder hoogteverschillen en obstakels. Zie ook hoofdstuk 2.6.

Hellingbanen of gelijkwaardige oplossingen voor elk, toch voorkomend hoogteverschil groter dan 20 millimeter. Zie ook hoofdstuk 2.6.

Zie ook Handleiding Integrale Toegankelijkheid Sportaccom-moda-ties van NOC*NSF

2.6 INTERNE ROUTING

Een verenigingsaccommodatie kent in grote lijnen drie soorten ruimten:

- ruimten voor publiek (kantine, centrale toiletten, tribune);
- ruimten voor de sporters (kleedruimten, scheidsrechtersruimte, massage–/EHBO);
- dienst– of overige ruimten (magazijn, werkplaats).

Let op: om deze ruimten onafhankelijk van elkaar te kunnen laten functioneren, moeten deze ook onafhankelijk van elkaar toegankelijk zijn.

Ruimten voor publiek
Deze zijn toegankelijk via een centrale ingang en hal. Van daaruit zijn de kantine, garderobe en openbare toiletgroepen bereikbaar, en het liefst ook de bestuurs– en commissiekamer(s) annex het wedstrijdsecretariaat.

Laat de ruimte het toe, dan kan er nog een loket voor de verkoop van drank en eten komen. Een rechtstreekse verbinding met de keuken lijkt in dat geval een sterke pré.

Liggen de kleedruimten aan een centrale gang, dan kan deze gang het beste aansluiten op de hal. Dit vanwege de interne bereikbaarheid. Via een afsluitbare deur tussen beide ruimten kunnen de sporters– en de publiekstoegankelijke ruimten onafhankelijk van elkaar blijven functioneren.

Ruimten voor sporters
Laat deze ruimte van buitenaf bereikbaar zijn. Dit kan zowel rechtstreeks als via een centrale gang waar de kleedkamers op uitkomen. Zijn de kleed–/wasruimten rechtstreeks van buitenaf toegankelijk? Hou dan rekening met inkijk en het optreden van tocht.

De kleedruimten en de wasruimten staan in open verbinding met elkaar. Laat de toiletten echter droog bereikbaar zijn en als zodanig toegankelijk zijn vanuit de kleedruimten. Het is ook mogelijk deze toiletten gegroepeerd op de gang te plaatsen. Maak altijd onderscheid tussen de publiekstoegankelijke toiletten (centrale toiletgroep) en de toiletten die voor de sporters bedoeld zijn.

Zorg er ook voor dat de massage–/EHBO–ruimte onafhankelijk van de publiekstoegankelijke ruimten kan functioneren. Maak deze ruimte toegankelijk van buitenaf of via de eventueel aanwezige gang. Ook een ambulance of personenauto moet wanneer nodig deze ruimte goed kunnen bereiken.

Dienstruimten
Deze zijn alleen toegankelijk voor medewerkers van de vereniging en moeten goed afsluitbaar zijn. Meestal zijn deze ruimten zowel van binnenuit als van buitenaf te bereiken. Een reden voor het laatste: het magazijn dat bij de horecaruimte hoort is zo eenvoudig en direct van buitenaf te bevoorraden, dus niet via de publiekstoegankelijke ruimte.

Toegankelijkheid mindervaliden
Als vermeld willen en moeten mindervaliden evengoed eenvoudig een club–/kleedaccommodatie kunnen bereiken. De volgende adviezen hebben daarbij een positief effect.

- vermijd hoogteverschillen groter dan 20 millimeter; plaats anders een helling-baan of andere gelijkwaardige oplossing;
- zijn er publiekstoegankelijke ruimten op een verdieping, zorg dan voor een lift;
- maak de gangen minimaal 1,5 meter breed;
- maak dorpels maximaal 20 millimeter hoog en rond deze af;
- houd doorgangen en deuren netto minimaal 0,9 meter breed;
- realiseer minimaal één aangepast bezoekerstoilet, zie Handboek voor Toegankelijkheid. ◆

DE KLEED- / WASRUIMTEN

3.1 HOE GROOT KUNNEN DE KLEEDRUIMTEN HET BESTE ZIJN?

We hebben het al aangestipt: 15 dan wel 24 vierkante meter, exclusief wasruimte. De eerste afmeting is gebaseerd op vijftien volwassen personen. Hierbij is echter géén plaats voor dubbel gebruik, zoals twee pupillenteams met ouders, gelijktijdig twee 8 x 8 / 7 x 7 teams of grote trainingsgroepen. Evenmin voor bijvoorbeeld een massagetafel. Kan de vereniging bij renovatie of nieuwbouw ook een aantal grotere kleedlokalen realiseren, dus van zo'n 24 vierkante meter, dan is dat een goed idee.

Kleinere kleedruimten
Een gangbare afmeting van een kleedruimte, uitgaande van vijftien volwassen personen per elftal, is dus minimaal 15 vierkante meter. Dat van een wasruimte, inclusief toilet en wastafel, minimaal 10 vierkante meter. De minimale en tevens optimale breedte van de kleedruimte is 3 meter. De ideale maten voor een kleedruimte met een oppervlak van 15 vierkante meter zijn dus 3 bij 5 meter.

Grotere kleedruimten
Selectie-elftallen bestaan doorgaans uit méér spelers en begeleiders. Zij hebben al gauw een kleedruimte nodig van tenminste 20 vierkante meter, ofwel ongeveer 3 bij 7 meter. Omdat hier vaak ook een massage- of behandeltafel moet kunnen staan, is genoemd oppervlak wenselijk van 24 vierkante meter, ongeveer 3 bij 8. Ga voor de wasruimte in deze situatie uit van 12 vierkante meter.

Grotere kleedkamers van 24 vierkante meter kunnen bovendien gelijktijdig worden gebruikt door twee 8x8/7x7 teams. Denk hierbij aan pupillenvoetbal, maar ook aan 35+/45+ voetbal.

Handig bij drukte
Vertrekpunt is dat elk team kan beschikken over een vrije kleedruimte. Structureel dubbel gebruik is ongewenst, alleen al met het oog op teambesprekingen binnen eigen gelederen. Maar als het eens erg druk is, kan de vereniging de grote kleedkamer incidenteel toch ruimer inzetten. Zoals soms voor meerdere E- en F-teams tegelijk en/of wanneer ouders willen meehelpen bij het omkleden.

3.2 RAMEN: WAAR EN WELK MATERIAAL?

Je kunt een raam het beste plaatsen op minimaal 2 meter hoogte, om inkijk te voorkomen. Een andere optie is ondoorzichtig glas. Verder moet het glas bestand zijn tegen vandalisme en beschadiging door ballen. Dit kan met gelaagd glas of nog veel liever veiligheidsglas.

Voor allochtone spelers is vanwege privacy in relatie tot hun religie, een afgeschermde douchecabine in één van de wasruimten een mogelijkheid. Een andere mogelijkheid is een aparte kleedkamer beschikbaar te stellen of, als die op dat moment vrij is, een scheidsrechtersruimte.

Voor meisjes- en vrouwenelftallen kun je verder denken aan het plaatsen van een muurtje, dat inkijk in de kleedkamer bij het langslopen door derden voorkomt. Zorg zowel bij allochtone spelers als meisjes- en vrouwen voor een gepaste oplossing, eventueel in overleg met KNVB en/of NOC*NSF.

3.3 DE INRICHTING VAN DE KLEED-/WASRUIMTEN

Banken, deuren, douches, wastafel, toilet, kranen en andere onderdelen: waar moet je zoal op letten?

Banken in de kleedkamer
Plaats de banken in de kleedruimte vrij van de vloer. Monteer vaste kledinghaken; minimaal twee per persoon. Een goede keus zijn stalen steunen aan de wand en splintervrije zitdelen van grenen.

De bank in de kleedkamer is bij voorkeur tenminste 9 meter lang. Richtlijn: per persoon 0,6 meter en minimaal één zitplaats.

Deuren
De draairichting van de deuren is eveneens van belang, vooral om voldoende vloeroppervlak te behouden. Vanwege het toenemende meisjes-/vrouwenvoetbal kan het zinvol zijn ervoor te zorgen dat als de deur opendraait, anderen niet direct de kleedkamer kunnen inkijken. Bijvoorbeeld door een afscheidingsmuurtje te plaatsen.

Radiator
De kleed-wasruimten kunnen worden verwarmd door bijvoorbeeld radiatoren, luchtverwarming of vloerverwarming. In verband met vandalisme en schoonmaakwerkzaamheden verdient het de voorkeur om radiatoren hoog te plaatsen. Het nadeel van luchtverwarming zijn de nogal eens voorkomende tochtverschijnselen. Het nadeel van vloerverwarming is dat het langer duurt voordat de ruimte is verwarmd. Daartegenover staat, bij deze laatste optie, dat de vloer behaaglijker aanvoelt, en bovendien sneller droog is na het reinigen en nadat de vloer na het douchen nat is geworden.

Douchepunten
Voor wat betreft de douchepunten in de wasruimte van 10 vierkante meter is een aantal van vier het uitgangspunt. In een wasruimte van 12 vierkante meter is er normaal gesproken plaats voor vijf douchekoppen. Per douchepunt is ongeveer 1,25 vierkante meter nodig.

Daarnaast is er natuurlijk enige loopruimte nodig, plus ruimte voor het afdrogen: circa 1 vierkante meter per douchepunt. Bevestig in de afdroogzone enkele haken voor de handdoeken.

Toilet, wastafel, wartelkraan
Deel verder de wasruimte zodanig in dat er voldoende plek is voor:

- toilet en wastafel met spiegel: beide bereikbaar via het droge gedeelte vanuit de kleedruimte;
- wartelkraan met aansluiting voor een slang; voor schoonmaakwerkzaamheden, het vullen van de waterzak en blessurebehandelingen.

3.4 TOILET BUITEN DE KLEED-/WASRUIMTE!

Bij de bouw van nieuwe kleedaccommodaties geven steeds meer verenigingen de voorkeur aan een toilet buiten de kleed- en wasruimte. In dat geval komt er een aparte toiletgroep voor dames en heren, aan de centrale gang voor deze kleedkamers.

Bij zeer grote kleedaccommodaties zijn meerdere toiletgroepen mogelijk. Worden de toiletten op de gang geplaatst, ga dan uit van ten minste hetzelfde aantal toiletten als nodig geweest zou zijn in alle kleedruimten samen. Wel kun je een aantal toiletten laten vervangen door urinoirs.

Toiletten voor het publiek
Zorg ervoor dat spelerstoiletten op de gang gescheiden zijn van de toiletten voor de toeschouwers, nabij de kantine. Het spreekt voor zich dat het niet de bedoeling is dat het publiek gebruik maakt van toiletten in het omkleedgedeelte. Daarnaast hebben scheidsrechters in hun kleedruimte altijd een eigen toilet.

Hoeveel toiletten in de centrale toiletgroep?
letwat strikt gehanteerd behoort een toiletgroep minstens evenveel toiletten te hebben als het aantal kleedkamers. Bij grote aantallen kleedkamers lijkt het echter ook wel met iets minder te kunnen.

Een goede richtlijn is deze:

Aantal kleedkamers	Dames wc	Heren wc	Heren urinoirs	Totaal
2	1	1	–	2
4	1	1	2	4
6	2	2	2	6
8	2	2	3	7
10	2	2	3	7
12	2	2	3	7
14	3	3	4	10
16	3	3	4	10
18	3	3	4	10

Aangepaste maten wasruimten zonder toilet
Als er geen toilet meer in is of komt, gelden er vanzelfsprekend andere maten voor de wasruimte. Een geschikte oppervlakte voor de doucheruimte is dan minimaal 8 vierkante meter bij vier douchepunten. Bij vijf douchepunten is dit minimaal 9 vierkante meter.

Houd het droog
De overgang van de natte naar de droge kleedruimte vraagt de nodige aandacht. Een doucheruimte van 1,25 vierkante meter per douchepunt klinkt als voldoende, maar betekent wel dat er geen plaats meer is om af te drogen en de handdoek op te hangen. En zonder specifieke afdroogruimte wordt de kleedruimte snel nat, wat zeker in combinatie met modder al gauw ongewenst smerig wordt.

De wastafel met spiegel en eventueel aansluiting voor haardrogers, kan hetzij in de afdroogruimte hetzij elders in de kleedruimte worden geplaatst.

"

" VEILIGHEID, GEZONDHEID EN HYGIËNE STAAN ALTIJD VOOROP!"

3.5 AFWERKING: ALTIJD IN HET TEKEN VAN VEILIGHEID EN HYGIËNE

Veiligheid, gezondheid en hygiëne staan altijd voorop! De keuze voor materialen en afwerking is natuurlijk een kwestie van smaak en praktisch nut, maar het is vooral van belang ook eerstgenoemde factoren mee te wegen.

Schoon houden
In dit kader is het bijvoorbeeld raadzaam in elke kleedkamer een schrobput te hebben, met een zogenaamde zandvang en stankslot. De vloertegels kun je het beste afwerken met een sanitaire plint of een andere afwerking die stootvast, slijtvast en hygiënisch is. Gebruik om dezelfde reden schoonmetselwerk van niet wateraantrekkend steen, zoals baksteen en betonsteen, en voorzie de wanden van een vuilwerende coating. Zo kun je deze makkelijker schoonmaken en schoon houden.

Kies voor het plafond liever voor vandaal– en vochtbestendig, in plaats van gipsplaten, kunststofschrootjes of ander kwetsbaar materiaal. Houd de kozijnen van de vloer vrij, als het kan via een neut van natuursteen. Of neem anders kozijnen gemaakt van kunststof of aluminium.

Nog meer tips met het oog op veiligheid en hygiëne?
Denk aan massieve, stompe binnendeu-ren, eventueel met kunststof coating of stootplaten. Aan (spat)waterdichte en vandaalbestendige armaturen en minimaal één randaarde wandcontactdoos. En aan een goede afscheiding tussen de was– en kleedruimte; via afschot, beter niet via een dorpel. Zo voorkom je dat water uit de wasruimte naar de kleedruimte kan vloeien. Een goede optie is een roestvrijstalen goot, met een rooster van rvs of kunststof. Een schrobput in de kleedruimte is dan niet meer nodig (de doucheput uiteraard wel).

Afwerking van de gang voor de kleedkamers
Om het schoon, veilig en gezond te houden, kun je in de gang voor de kleedkamers het best om de vijf meter een schrobput plaatsen. Ook hier inclusief zandvang en stankslot. Baseer de keuze voor de vloertegels wederom op 'stootvast, slijtvast en hygiënisch'. Andere adviezen: laat doorlopende betegeling leggen als overgang van de gang naar de kleedkamer in plaats van drempels, voorzie de wanden eventueel van een vuilwerende coating en scherm het aansluitpunt voor de waterslang af.

Verder: zet bij de ingang borstels neer en/of een vloerrooster en/of een speciale inloopmat. Dit helpt voorkomen dat bezoekers met te veel vuil aan hun schoenen het gebouw betreden.

Afwerking van de wasruimten inclusief de toiletten
Vanzelfsprekend is voldoende capaciteit van de douche- en schrobput(ten) en de afvoer van het toilet en de wastafel een must. Verder verdienen veiligheid en hygiëne ook hier de aandacht. Dus vloertegels met antislip (niet in het toilet), afgewerkt met een sanitai-re plint. Vandaal- en vochtbestendige plafonds, en bijvoorbeeld vandaalbestendige douchekoppen en drukknoppen.

Werk bij voorkeur de leidingen in de wand weg. Plaats voor een frissere lucht de toiletten in een afgeschermde ruimte met een apart ventilatiekanaal, dus géén schotten. Om beter en makkelijker te kunnen schoonmaken zijn vrijhangende toiletten aan te bevelen. Betegel de wanden van de wasruimten tot het plafond en maak de uitwendige hoeken van schadebestendig rvs- of kunststof.

Eveneens handig is het om achter de wastafel tegelwerk te plaatsen, en in de doucheruimte een slangwartelkraan te plaatsen. Voorkom verder ongemakkelijke voetenwasbakken of wasgoten.

3.6 VERLICHTING, VERWARMING, VENTILATIE

Het ontwerp van een kleed-/wasruimte kent nog andere aandachtspunten, zoals met betrekking tot verlichting, verwarming, ventilatie en warmwatervoorziening.

Verlichting en elektra
Minimaal 100 lux is voor een kleed-/wasruimte een goed verlichtingsniveau. De verlichtingsarmaturen kunnen het best vandaalbestendig zijn – denk aan inbouwarmaturen – en spatwaterdicht. Een voorziening voor noodverlichting is verplicht en moet voldoen aan NEN 1010.

Je kunt eventueel een spatwaterdichte, geaarde wandcontactdoos toevoegen nabij de spiegel in de kleedruimte.

Verwarming
Verwarm de kleed-/wasruimten bij voorkeur met radiatoren. Plaats je deze hoog, dan is de kans op vandalisme kleiner en is het makkelijker schoon te maken. Als vermeld: luchtverwarming of vloerverwarming zijn andere mogelijkheden, maar hebben enkele nadelen. Bij luchtverwarming zijn er nogal eens tochtverschijnselen en bij vloerverwarming is er een hoger energieverbruik, omdat deze constant warmte afgeeft. De kleed-/wasruimten moeten minstens 18 graden Celsius kunnen worden.

Ventilatie
Alleen een installatie kan echt zorgen voor afdoende ventilatie. Een installatie met voldoende capaciteit kan de ruimte-inhoud van de kleedruimten zes keer per uur verversen, en de wasruimten ten minste tien keer per uur. De ventilatievoud – het getal dat aangeeft hoeveel verse lucht de ruimte krijgt – kan het best minimaal 25 kubieke meter per uur zijn. Een belangrijke tip om stank in het kleed- en wasgedeelte

te vermijden: plaats in de toiletruimte een zelfstandig afvoerkanaal.

Ventileren is natuurlijk goed, al mag het niet leiden tot hinderlijke luchtstromingen. Een luchtsnelheid van 0,2 meter per seconde is al veel. Om iedere vorm van tocht te vermijden, kun je beter geen klapraampjes plaatsen. Mechanische afzuiging werkt duidelijk veel beter. Verwarm deze wel eerst vóór, als er sprake is van toevoer van koudere (buiten)lucht. Zijn er radiatoren aanwezig? Dan is de oplossing al nabij: plaats simpelweg de toevoerroosters achter deze radiatoren.

Ventilatie is van belang tijdens het gebruik van de kleedlokalen, maar óók daarbuiten. Laat daarom de (mechanische) ventilatie een uur of langer na gebruik doordraaien. Besteed verder ook aandacht aan natuurlijke ventilatie buiten de gebruiksuren, bijvoorbeeld via ruime kieren onder de deuren.

Warmwatervoorziening
Stem de capaciteit van de warmwatervoorziening af op het gebruik tijdens trainingen en wedstrijden. Om de capaciteit per kleedruimte te bepalen, is er een rekentrucje. Neem het aantal personen per uur dat doucht, vermenigvuldig dat met 6 liter per minuut (per douchekop) en vervolgens met 5 minuten douchetijd.

In de regel zijn de douches, zowel bij wedstrijden als trainingen, gemiddeld eens per anderhalf uur in gebruik. De totale benodigde capaciteit van de warmwatervoorziening kun je uiteraard uitrekenen door alle ruimten, inclusief scheidsrechters- en trainersruimten, bij elkaar op te tellen.

Legionella preventie
Komt het warme water op het sportcomplex uit een grote warmwaterinstallatie zoals een boiler? Dan moet de temperatuur boven de 60 graden Celsius zijn, om besmetting met legionella tegen te gaan. Spoel om dezelfde reden de leidingen door met water op een temperatuur van minimaal 80 graden, nadat de accommodatie een periode niet is gebruikt. Bijvoorbeeld na de zomer- en winterstop. Daarnaast is het raadzaam zogenaamde dode einden van de leidingen te voorkomen.

Gebruik voor de warmwatervoorziening overigens liever geen geisers, aangezien deze veel energie verbruiken.

Meer tips voor het voorkomen van vermenigvuldiging van legionella
- Zorg dat het water in de leidingen onder de 20 graden of boven de 60 graden is.
- Voorkom dat water lang in een systeem blijft, zoals via een automatische spuivoorziening.
- Voorkom ook stilstand van water in een systeem.
- De vereniging kan bovendien zorgen voor een legionellabeheersplan. ◆

DE SCHEIDSRECHTERSRUIMTE

Tenminste één aparte kleedruimte voor scheidsrechters, of één voor dames en één voor heren, kan rekenen op waardering van het arbitrale korps. Voor één persoon is een oppervlak nodig van 7 vierkante meter, voor twee scheidsrechters 8 vierkante meter en voor drie personen ten minste 10 vierkante meter. Bij trainingen kunnen bijvoorbeeld ook trainers zich in deze ruimte omkleden.

Geef de scheidsrechters een toilet, een wastafel plus spiegel, een douche en uiteraard een kleedgedeelte. Kiest de club voor een scheidsrechtersruimte voor méér dan drie personen, reserveer dan ruimte voor twee afsluitbare douches, elk met een oppervlak van 1,5 vierkante meter. Een andere mogelijkheid zijn twee kleinere ruimten, bijvoorbeeld voor mannen en vrouwen.

Toiletten voor scheidsrechters

Het is netjes en gewenst dat scheidsrechters een toilet hebben in hun eigen kleed-/wasruimte, en deze dus niet hoeven te delen met spelers en/of publiek. Plaats dit toilet gescheiden van de douche.

De inrichting van deze kleedruimte
Plaats vaste banken, vrij van de vloer, bevestig vaste kledinghaken en een spiegel. Een tafeltje, of iets soortgelijks, is voor de scheidsrechter handig wanneer hij/zij iets op moet schrijven.

Maken meerdere personen tegelijk gebruik van de scheidsrechtersruimte, breng dan kluisjes aan. Zorg er hoe dan ook voor dat deze ruimte goed afsluitbaar is, in verband met diefstal en veiligheid.

Voor wat betreft de afwerking van deze ruimte gelden dezelfde adviezen als bij de kleed-/wasruimten voor spelers (zie hoofdstuk 3.5). Zie ook voor wat betreft verlichting, verwarming en ventilatie de opmerkingen in (zie hoofdstuk 3.6) gerelateerd aan de kleed-/wasruimten voor spelers. ◆

DE MASSAGE- / EHBO-RUIMTE

Voor alle club-/kleedaccommodaties is een massage-/EHBO-ruimte verplicht. Kiest de club voor twee afzonderlijke ruimten? Dan moet de massageruimte minimaal 10 vierkante meter zijn, en het oppervlak van de EHBO-ruimte minimaal 6 vierkante meter. Zet de vereniging de massageruimte ook in als EHBO-ruimte, zoals bij wedstrijden, zorg dan voor een oppervlak groter dan 10 vierkante meter.

Goed bereikbaar voor geblesseerde spelers
De massageruimte hoort dicht bij de kleedruimten te zijn. Het moet bovendien van buitenaf goed bereikbaar zijn voor ambulances en/of personenauto's die geblesseerde sporters moeten vervoeren.

Hygiëne centraal
Stel bij de keuze voor het materiaal van de vloer- en wandafwerking de hygiène centraal. Denk bij de wandafwerking bijvoorbeeld aan schoon metselwerk.

Verwarmen
Verwarm de ruimte door radiatoren, die kunnen zorgen voor een temperatuur van minimaal 20-22 graden Celsius.

Voorzieningen
Zorg verder dat in de massage-/EHBO-ruimte de volgende voorzieningen aanwezig zijn:

- wastafel met warm en koud water, en een doktersmengkraan;
- kast voor het opbergen van stretchers en EHBO-materiaal;
- tafel met enige stoelen;
- behandeltafel;
- EHBO-set: zie www.hetoranjekruis.nl voor aanvullende info zoals:
  - Tips voor Eerste Hulp Bij Ongevallen
  - Verbandsets (inhoud EHBO-koffer) ◆

DE KANTINE

De sociale ontmoetingsplaats voor de voetballer en voetballiefhebber: hoe groot moet deze zijn? Het antwoord is vooral afhankelijk van het aantal leden, het aantal (wedstrijd) bezoekers en overige kantine-activiteiten. Zie ook verderop in deze brochure. Daarnaast zijn er de minimale eisen uit de Drank- en Horecawet.

Het horecagedeelte bestaat uit een kantinezaal met keuken, toiletten, opslagruimte/magazijn en containerruimte. Daarnaast is er een bestuurskamer. Maak deze bereikbaar vanuit de centrale hal.

6.1 ENTREE EN HAL

Laat de entree van de accommodatie in het oog springen. De hal die de bezoekers vervolgens bereiken, moet groot genoeg zijn om de centrale 'welkomfunctie' goed te kunnen vervullen.

Let op: het is belangrijk voldoende oppervlak in te ruimen voor de looproutes. Mogelijk moet er in de hal ook een tassenberging kunnen met voldoende toezicht. Verder is ook een tochtportaal of tochtsluis in de hal aan te raden.

6.2 KANTINE

Je kunt uitgaan van een oppervlak van 1 vierkante meter per persoon, als er tafeltjes zijn van 1,25 vierkante meter per persoon. Vertrekpunt voor het bepalen van het aantal personen, is het aantal mensen dat op een reguliere speeldag, gemiddeld tijdens piektijdstippen, in de kantine aanwezig is.

Hoe groot?
Een andere, goede benadering is deze. Ga uit van de bestaande

ruimte en bepaal in hoeverre deze groot genoeg is. Als de kantine regelmatig te klein lijkt, hoe groot is dan het ruimtegebrek? Als de kantine voldoende ruimte biedt, hoeveel is er dan eventueel nog over? Met andere woorden, moet er over het algeheel worden uitgegaan van een groter of kleiner oppervlak, of is het zo ongeveer goed?

Zicht op de velden
Breng, zoals eerder in deze brochure al is vermeld, vanuit de kantine een directe zichtlijn aan naar het hoofdveld. Het liefst ook naar één of meerdere van de andere velden. Daarbij moeten de ramen die grenzen aan het veld / de velden bestaan uit gelaagd glas, om 'balvast' te kunnen zijn.

Wettelijke eisen
De kantine en bijbe-horende ruimten moeten voldoen aan de plaatselijke eisen rond brandpreventie. Verder gelden onder andere de Drank- en Horecawet en de Hygiënecode

De Drank- en Horecawet eist onder meer:
- minimum oppervlakte van 35 vierkante meter;
- minimum hoogte van 2,60 meter over tenmin-ste 5/6 deel van de vloerop-pervlakte;
- mechanisch ventilatiesysteem met minimum capaciteit van zes maal de luchtinhoud van het vertrek per uur;
- voldoende verlichting (50 lux op 1 meter hoogte boven de vloer);
- noodverlichting (volgens NEN 1010);
- voldoende in- en uitgangen (per 50 bezoekers 1 Eenheid Uitgangs Breedte = 0,55 m);
- afzonderlijke groepen toiletten voor mannen en vrou-wen, die niet rechtstreeks in de ont-moetingsruimte uitkomen, dus minimaal zijn uitgevoerd met een voorportaal.

Waar plaats je de bar?
Vanuit de bar moet er voldoende (over)zicht zijn op de kantine.

Stem de precieze plaats van de bar dus daarop af. Een ander belangrijk punt van aandacht zijn de loopwegen in de kantine en die richting bar. Ook om opstoppingen voor de bar te voorkomen, plaats je de bar niet in een looproute.

Rolstoelgebruikers en kinderen
Het is slim om een gedeelte van de bar lager te maken. Zo kunnen ook rolstoelgebruikers en kinderen hun bestellingen makkelijk plaatsen en in ontvangst nemen.

Achter de bar
Ook áchter de bar moet er voldoende loopruimte zijn voor de medewerkers. Verder is het vaak handig een apart uitgiftebuffet te realiseren voor etenswaren, naast de bar of in de centrale hal.

Garderobe
Om voldoende toezicht te kunnen houden op de garderobe, plaats je deze in de directe nabijheid van de kantinezaal. Plaats de garderobe overigens buiten een looproute.

6.3 CENTRALE TOILETGROEP

Zorg in de centrale hal of in de horecaruimte voor een toiletgroep met uiteraard voldoende toiletten. Deze bestaat uit:

1) een voorportaal met fontein, plus herentoiletten en urinoirs;
2) een voorportaal met fontein, plus damestoiletten;
3) een mindervalidentoilet, uitgevoerd volgens het Handboek voor Toegankelijkheid

Je kunt ervoor kiezen het mindervalidentoilet te combineren met een damestoilet, voor dubbelgebruik, en deze uit te voeren zonder drempels. Hiermee voorkom je dat het mindervalidentoilet ongebruikt blijft en uiteindelijk als opslagruimte gaat fungeren.

Hoeveel toiletten?
Het benodigde aantal toiletten in de kantine hangt vanzelfsprekend af van het aantal bezoekers. Er geldt een minimum van twee urinoirs en één vast toilet voor heren, en twee damestoiletten (waarvan één mogelijk gecombineerd met mindervaliden). Verder geldt de volgende indicatie:

- per elke extra 100 mannen: 1 urinoir extra (bovenop minimum van 2 urinoirs);
- per elke extra 200 mannen: 1 toilet extra (bovenop minimum van 1 toilet);
- per elke extra 60 vrouwen: 1 toilet extra (bovenop minimum van 2 toiletten);
- per elke extra 400 bezoekers: 1 mindervalidentoilet extra (bovenop minimum van 1).

Hou bij de bezoekersaantallen rekening met de piekmomenten vlak voor de wedstrijden en tijdens de pauzes. Hou ook rekening met ander druk bezoek in de kantine, bijvoorbeeld bij feestavonden.

Zie ook hoofdstuk 3.4.

Afmetingen toiletten
Per urinoir is minimaal 0,6 x 1,2 meter, inclusief loopruimte, een logische oppervlakte. Per toilet is dit minimaal 1,0 x 2,4 meter, inclusief 1,2 meter voorportaal. Voor de wastafels geldt 0,8 x 0,8 meter exclusief loopruimte.

Indeling toiletgroep
Het belangrijkste bij de keuze voor de materialen van de vloeren en wanden is de hygiène. Zorg ervoor dat alles makkelijk schoon te maken én schoon te houden is. Om deze reden kan het bijvoorbeeld handig zijn géén antislip aan te brengen op de vloertegels, en de wandtegels aan te brengen tot aan het plafond. Andere tips: plaats vrijhangende toiletten, een schrobputje in de vloer en laat de dorpels onder de deuren weg, om zo bij het schoonmaken overal beter bij te kunnen.

6.4 KEUKEN

Hoe groot moet de keuken zijn? Het antwoord op deze vraag hangt sterk af van de voorzieningen die de vereniging de bezoeker wil bieden, en van de omvang van de totale horeca. Voor een eenvoudig broodje volstaat een werkblad en ruimte voor een spoelbak. Staan er ook snacks en dergelijke op het menu, dan is een grotere, goed geoutilleerde keuken noodzakelijk.

Oppervlakte keuken
Voor een eenvoudige keuken is een oppervlak van circa 6 vierkante meter voldoende. Een schets vooraf van de gewenste indeling (afwasmachine, koelkast, vrieskist, spoelbak, frituur, werkblad, enzovoort) geeft inzicht in de benodigde afmetingen.

Hygiënecode
Nog het allerbelangrijkst is de gezondheid van de bezoekers. Voldoe daarom bij het bereiden van voedsel te allen tijde aan de Hygiënecode voor sportkantines. Houd bij de inrichting van het terrein, bij een grotere keuken, bijvoorbeeld ook rekening met een vetvangput. Zie ook de Bouwvergunning.

" TIP: REALISEER DIRECT VANUIT DE KEUKEN EEN APART UITGIFTEPUNT VOOR ETENSWAREN. DIT VOORKOMT OPSTOPPINGEN AAN DE BAR."

6.5 MAGAZIJN

Voor de opslag van flessen, fusten, snoepgoed enzovoort is een koel(e) magazijn of berging die groot genoeg is, noodzakelijk. Wij adviseren hierop niet te besparen, ook al aangezien de afwerking van deze ruimte eenvoudig is en dat gedeelte dus relatief goedkoop.

Schets magazijn
Ook voor de opslag maakt een schets van de indeling inzichtelijk hoeveel vierkante meter er ongeveer nodig is. Denk ook aan de mogelijkheid van gestapelde opslag. Een tekening, van de brouwerij, van de plaatsing van koelingen, fusten en/of tanks kan een waardevolle aanvulling zijn.

Ga in eerste instantie uit van minimaal 6 vierkante meter aan oppervlakte. Een glad afgewerkte betonvloer kun je al dan niet afwerken met vloertegels, schoon metselwerk wanden en een plafond waarbij de constructie in het zicht blijft.

Afvoer warmte
Wees er zeker van dat de warmte van de eventuele koelingsmotoren weg kan. Natuurlijke ventilatie kan al voldoende zijn. Ook is het mogelijk met behulp van een goede isolatie en lichte ruimtekoeling, de bergruimte zodanig koel te houden dat je er frisdrank in kan opslaan. Zo zijn er minder koelingen nodig voor onder de bar.

Let er verder óók op dat de ruimte vorstvrij kan blijven.

Opslaan van afval
Behalve de goederen moet óók afval (tijdelijk) een plek kunnen krijgen in de opslagruimte. Het soort beschikbare containers – grijs, groen, gescheiden afvoer horeca-afval – verschilt per gemeente. Reserveer voor deze containers een aparte ruimte, om stankoverlast te voorkomen. Dit kan behalve een binnenruimte ook een plek met afdak of luifel zijn. Maak de opslagruimte altijd afsluitbaar.

6.6 BESTUURSKAMER

De bestuurskamer is verplicht minimaal 15 vierkante meter. Ga uit van een groter oppervlak van 20 à 25 vierkante meter als deze ruimte tijdens wedstrijddagen ook dienst doet als wedstrijdsecretariaat. Doe dit eveneens als de ruimte bestemd is voor de ontvangst van het bestuur van de bezoekende vereniging en/of eventuele andere gasten.

Hou voor in de betuurskamer eventueel extra ruimte vrij voor een pantry (koelkast, spoelbak, enzovoort). Verwarm de bestuurs-/commissiekamer bij voorkeur via radiatoren, die kunnen zorgen voor een ruimtetemperatuur van minimaal 20 graden Celsius. ◆

" TIP: NEEM IN DE PLANNEN EEN BLINDE MUUR OP DIE GROOT GENOEG IS, ZO'N 3 METER BREED, OM DAAROP VISUELE PRESENTATIES TE KUNNEN VERZORGEN."

OVERIGE RUIMTEN

7.1 MATERIAALOPSLAG

Voor trainings- en wedstrijdmaterialen, en materieel voor regulier onderhoud, moet er voldoende opslagruimte zijn.

Reserveer voor het klein materiaal een opslagruimte van minimaal 10 vierkante meter. De precieze oppervlakte die nodig is, hangt af van het aantal elftallen en daarmee de hoeveelheid trainingsballen en attributen. De ruimte kun je efficiënt benutten door de ballenkasten aan te brengen langs de wanden en te zorgen voor gestapelde opslag.

Voor de opslag van onderhoudsmaterieel en de kalkwagen (lijnwagen) geldt een advies van minimaal 10 vierkante meter. Verder speelt ook de stalling van machines en dergelijke nog een grote rol.

Afwerking

Een glad afgewerkte of gecoate betonvloer, schoonmetselwerk wanden en een plafond waarbij de constructie in het zicht blijft, zijn passende mogelijkheden. Zorg dat je deze ruimten vorstvrij kunt houden. Bij een grote opslagruimte is het plaatsen van een kanteldeur het overwegen waard.

Groot genoeg?

Stel je verder vooraf de vraag: is er extra ruimte nodig voor de opslag van tafels, stoelen, podium, tapijt, enzovoort? Maak deze ruimten niet te klein; de ervaring leert dat er altijd bergruimte te weinig is!

7.2 WERKPLAATS

Zeker bij privatisering kan een extra werkplaats gewenst zijn voor het uitvoeren van onderhoud aan bijvoorbeeld machines. Ook is een dergelijke ruimte handig voor de opslag van gereedschappen. Is dit tevens een verblijfsruimte voor vrijwilligers? Dan zijn ook een verwarming en toilet hier gewenst.

7.3 WASRUIMTE EN OPSLAG KLEDING

Wast de club de kleding in eigen beheer, denk dan aan een wasruimte met wasmachine(s) en wasdroger(s). Hoe groot deze ruimte moet zijn, hangt onder meer af van de hoeveelheid apparaten en de benodigde werkruimte. In de 'waskamer' kun je tevens kleding opslaan, of deel hiervoor anders een aparte ruimte in.

Vorstvrij en afvoer vochtige lucht
Breng in de wasruimte een wateraansluiting en een aparte groep voor de stroomvoorziening. Ook hier is het belangrijk dat de ruimte vorstvrij blijft, en dat de temperatuur voldoende hoog is voor degenen die er werkzaam zijn.

Denk bij het plaatsen van de wasdrogers aan de afvoer van vochtige lucht. Voor de vloerafwerking kun je denken aan bijvoorbeeld een gecoate betonvloer, linoleum of tegels. De wanden kunnen bestaan uit schoon metselwerk en de plafondconstructie kan ook hier 'gewoon' in het zicht blijven.

7.4 WEDSTRIJDSECRETARIAAT

Voor het afwikkelen van de wedstrijdformulieren en de ledenadministratie, is een apart wedstrijdsecretariaat ideaal. Hiervoor is minimaal 8 vierkante meter nodig. Dit kan méér zijn als bijvoorbeeld ook het verenigingssecretariaat in deze ruimte is gevestigd en er vergaderingen plaatsvinden.

7.5 OMROEPKAMER

Kiest de vereniging voor een aparte omroepruimte, bijvoorbeeld hoog op de tribune, dan is hiervoor zo'n 3 vierkante meter nodig. Vanuit deze ruimte moet je het gehele hoofdveld kunnen overzien. De omroepruimte moet beschikken over wifi, een aansluiting voor de omroepinstallatie, een telefoonaansluiting en eventueel geluidsapparatuur. Zijn er vanuit hier ook radio-uitzendingen? Zorg dan voor een dubbele telefoonlijn, ofwel een inkomende én een uitgaande.

" TIP: IS ER VANUIT DEZE RUIMTE ZICHT OP HET HOOFDVELD EN MOGELIJK ANDERE VELDEN? DAN KAN DEZE RUIMTE ÓÓK DIENST DOEN ALS OMROEPKAMER! PLAATS ONDER ANDERE EEN BUREAU OF WERKBLAD, DE OMROEPINSTALLATIE EN ZORG VOOR WIFI. OOK VOOR ARCHIVERING IS DIT EEN LOGISCHE KAMER VOOR AFSLUITBARE EN BRANDWERENDE KASTEN."

7.6 WERKKAST

Het is voor elk clubgebouw zinvol een werkkast te hebben van ten minste 4 vierkante meter, voorzien van warm en koud water en een laaggeplaatste uitstortgootsteen. Plaats vloertegels en, achter de uitstortgootsteen, wandtegels.

Onder meer omdat in deze werkkast schoonmaakmaterialen een vaste plek krijgen, moet deze zodanig gesitueerd zijn dat van hieruit gemakkelijk het hele gebouw kan worden bereikt. Je kunt ook denken aan twee werkkasten: één nabij de kleedruimten en één nabij de kantine en keuken.

7.7 INSTALLATIERUIMTE EN METERKAST

Plaats aan de buitenzijde van de accommodatie een installatieruimte van minimaal 8 vierkante meter. Via een dubbele deur moet deze van buitenaf toegankelijk zijn.

Hierin bevindt zich een centraal distributiesysteem voor warm tapwater, verwarming en elektra. Gebruik voor het warme tapwater, bestemd voor onder meer het douchen, een boilersysteem. Geisers raden we uit veiligheidsoverwegingen af.

Centrale meterkast
In deze ruimte kan ook een centrale meterkast aanwezig zijn, voor gas, water en elektriciteit én voor diverse beveiligingen. De meterkast moet voldoen aan alle geldende wettelijke eisen en aan de richtlijnen van de nutsbedrijven.

Ook de schakeling van de veldverlichting kan zich bevinden in de installatieruimte. Plaats je deze elders op de accommodatie, zorg dan dat ook dáár onbevoegden er niet bij kunnen.

HR-ketels
Maak voor de ruimteverwarming gebruik van HR-ketels in cascade. Eén ketel draait vrijwel continu dienst als dekking voor de basisbehoefte in het stookseizoen. De overige ketel(s) is/zijn bestemd voor extra vraag naar warmte. Deze ketels mogen eventueel in VR-uitvoering zijn. Verder kunnen voor de ruimteverwarming van de gehele accommodatie radiatoren worden gebruikt.

Verlichting
Breng de verlichting buiten en binnen aan in energie-efficiënte uitvoeringen. En plaats, waar dit rendabel is, de verlichting van aanwezigheidsdetectie. Bij voorkeur in de kleedruimten.

7.8 JEUGDHONK

Met name bij een vereniging met veel jeugdleden is een apart jeugdhonk het overwegen waard. Hier kunnen bijvoorbeeld een tafeltennistafel, biljart en een bar staan. Eventueel kun je op drukke wedstrijddagen deze ruimte bij de kantine trekken, letterlijk als verlengstuk.

7.9 SPONSORRUIMTE/VIP-RUIMTE

Een voetbalvereniging kan niet zonder sponsoring. Veel verenigingen hebben zelfs een business- of sponsorclub. Voor de ontvangst van deze doelgroep op wedstrijddagen kan de vereniging een aparte ruimte opnemen, inclusief pantry en kleine bar. Een andere mogelijkheid is de bestuurskamer te vergroten en op te waarderen tot 'VIP-ruimte'.

7.10 VERGADERRUIMTE/INSTRUCTIERUIMTE

Voor het houden van vergaderingen, wedstrijdbesprekingen en het geven van cursussen kan een speciale vergader- en/of instructieruimte waardevol zijn. Vergeet in deze ruimte niet een grote, obstakelvrije wand te plaatsen voor projectie.

7.11 ARCHIEF

Voor de archivering van verenigingsstukken kan de club speciaal daarvoor bestemde kasten neerzetten. Dit kan in de ruimte van het wedstrijdsecretariaat of in een aparte ruimte elders. Het belangrijkst is dat deze ruimte droog is, brandwerend, goed verlicht en goed afsluitbaar.

7.12 TRIBUNE

Bouwt de club aan de lange zijde van het hoofdveld een tribune buiten de speelveldafzetting, dan moet deze minimaal vier meter van de zijlijn staan. Denk bij de precieze situering ook goed na over factoren als windrichting en de verbinding met, en afstand tot, de kleedkamers en het clubgebouw.

Afschermen
Voorkom dat bezoekers vanaf de tribune direct het veld opstappen. Scherm de tribune daarom af met minimaal een borstwering, veldafscheiding of hekwerk van 1 meter hoog. De tribune moet zo kort mogelijk bij het club-/kleedgebouw staan, met de rugzijde naar het westen of zuidwesten in verband met inregenen en wind. Plaats, als het kan, onder of achter de tribune een aantal kleedruimten.

Zichtlijnen
Meestal kopen amateurclubs hun tribune(s) kant en klaar. Hou hierbij rekening met de zichtlijnen; kolommen kunnen het zicht namelijk doorkruisen. Door de tribune hoger te plaatsen, verbeter je deze zichtlijnen. De zitplaatsen kunnen bestaan uit banken, kuipjes of stoeltjes.

Laat de vereniging zelf een tribune ontwerpen?
Neem dan als vertrekpunt het aantal toeschouwers dat erop plaats moet kunnen nemen. Reken per toeschouwer 0,5 meter banklengte. De diepte van een zitplaats is 0,35 meter. De ruimte vóór de zitplaats is minimaal 0,3 meter en de breedte minimaal 0,8 meter.

Trappen en zitplaatsen
De tribune moet voldoende trappen hebben. Het aantal zitplaatsen per rij, bij een trap aan één zijde, mag maximaal veertien zijn. Het aantal zitplaatsen op een rij bij een trap aan twee zijden mag maximaal 28 zijn. Ga voor de breedte van de trappen uit van circa 1,1 meter. Verder moet de trap een optrede hebben van tussen de 0,1 en 0,2 meter en een aantrede van ongeveer 0,4 meter.

Bij een tribune boven het maaiveld kunnen de dug-outs voor de tribune komen, of anders naast of aan de overzijde van het veld.

7.13 ONGEWENST DUBBEL GEBRUIK

Sommige ruimten kunnen worden gebruikt voor meerdere doeleinden, zoals in deze brochure meermalen staat aangegeven. Maar voor sommige ruimten is dubbel gebruik ongewenst.

Denk hierbij aan combinaties zoals:
- massage/EHBO – scheidsrechterskleedkamer
- kantine – bestuurskamer
- installatieruimte – werkkast
- installatieruimte – opslag materiaal ◆

AANVULLENDE BEPALINGEN

8.1 VOORSCHRIFTEN

Bij nieuwbouwplannen gelden er voorschriften en verordeningen. Zowel landelijke, provinciale als lokale. Informeer hiervoor altijd bij de gemeente. Daarnaast kunnen er aanvullende bepalingen zijn voor het ontwerp, te vinden in een Programma van Eisen of een bestek-omschrijving.

Hou in elk geval rekening met deze voorschriften en bepalingen:

- gemeentelijke bouwverordening en het bestemmingsplan;
- Bouwbesluit en de Energieprestatienorm
- voor de bouw geldende NEN-normen en voorschriften;
- Wet Milieubeheer en de Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer
- eisen van de plaatselijke brandweer + de gebruikerstoestemming;
- Drank- en Horecawet;
- voorschriften van de plaatselijke nutsbedrijven voor de aanleg van riolering, gas, water, elektra, telefoonverbindingen en centrale antenne inrichting;
- Convenant Duurzaam Bouwen van de plaatselijke overheid;
- normen en aanbevelingen van de KNVB en NOC*NSF zoals vermeld in het Handboek Sportaccommodaties;
- Handleiding Toegankelijkheid Sportaccommodaties
- eisen Arbowet.

Het gaat hierbij onder meer om voorschriften qua bruikbaarheid, veiligheid en toegankelijkheid van (sport)accommodaties. Denk hierbij aan brandveiligheid, noodverlichting en constructie-eisen.

8.2 ENERGIEBESPARENDE MAATREGELEN

De vereniging wil vast en zeker besparen op het gas-, water- en elektriciteitsverbruik. Denk daarom in elk geval aan de volgende energiebesparende maatregelen.

Verlichting
- pas energiezuinige verlichting toe, zoals LED-lampen;
- breng bewegingsmelders aan, zodat licht aanspringt bij aanwezigheid en uitgaat bij afwezigheid;
- zorg voor centrale lichtbediening, met de verlichting verdeeld over meerdere groepen.

Water
- gebruik waterbesparende armaturen zoals douchekoppen, drukknoppen en begrenzers;
- gebruik waterbesparende toiletten (reservoir van 6 liter in plaats van 9 liter);
- gebruik een grijswatersysteem (om afvalwater dat niet afkomstig is van het toilet te hergebruiken).

Ventilatie
- win warmte terug uit recirculatielucht; dit doe je met een warmtewisselaar;
- verschillende delen van het gebouw hebben vaak ook verschillende gebruikstijden, deel daarom het ventilatiesysteem op;
- isoleer de luchtkanalen;
- breng een toerenregeling aan op de ventilatoren;
- plaats zelfregelende ventilatieroosters in de ontmoetingsruimten;
- plaats, met name in de kantine, een vraag-/CO2-gestuurde ventilatie installatie

Verwarming
- gebruik energiezuinige HR-ketels;
- gebruik meerdere kleine ketels in plaats van één grote (cascade);
- gebruik zonne-energie (zonnecollectoren of fotovoltaïsche cellen);
- plaats smoorkleppen en/of rookgaskleppen op de verwarmingsketels;
- breng regelingen aan op de branders van de ketels;
- zorg voor goede isolatie van leidingen, appendages, verdelers, et cetera;
- breng toerenregeling en schakelingen aan op de pompen;
- maak gebruik van warmtekrachtkoppeling (wkk);
- zorg voor warmte-/koudeopslag (WKO) en/of een warmtepomp.

Energie
- gebruik HR+ glas of HR++ glas;
- zorg voor uitgebreide dak-, gevel- en vloerisolatie;
- plaats een tochtsluis bij de entree;
- beperk zoveel mogelijk het glasoppervlak.

8.3 DUURZAAM BOUWEN

Duurzaam bouwen, inrichten en gebruik van de gebouwde omgeving is een must. Dat geldt voor zowel woningen als utiliteitsgebouwen waartoe ook sportaccommodaties behoren.

Bestaat een duurzaam gebouw uit materialen die een lange levensduur hebben? Doorgaans: ja. Maar duurzaam bouwen gaat veel verder dan alleen deze gedachte. Duurzaam wil zeggen:

‘HET VOORZIEN IN DE BEHOEFTEN VAN DE HUIDIGE GENERATIE, ZONDER DAARMEE VOOR TOEKOMSTIGE GENERATIES DE MOGELIJKHEID IN GEVAAR TE BRENGEN OM ÓÓK IN HUN BEHOEFTEN TE VOORZIEN’.

Met andere woorden: het gaat vooral om het gebruik van milieuvriendelijke en energiezuinige materialen, die eveneens op een energiezuinige en milieuvriendelijke manier worden beheerd.

Belangrijke stempel
De vereniging kan hierbij een belangrijke stempel drukken door haar wensen op het vlak van duurzame kwaliteit aan te geven. De volgende ‘stelnormen’ geven alvast de juiste richting.

- Bouw een gezond, veilig en comfortabel gebouw dat de wensen van gebruikers en veranderingen in de tijd moeiteloos kan verwerken.
- Stem het ontwerp en de materiaalkeuze af op zowel de functie als de gewenste levensduur van het gebouw. Hou bij gebouwen met een beoogde lange levensduur rekening met mogelijkheden voor verandering van functie en gebruik.
- Kies voor energiebesparende maatregelen, duurzame energiebronnen en stem dit ook af op het beheer van het gebouw.
- Kies voor materialen/producten die weinig milieubelastend zijn (vervuiling van lucht, water en bodem) en die in de gebruik- en afvalfase zo weinig mogelijk problemen opleveren.

Méér dan alleen energiebesparing
Duurzaam bouwen begon ooit met vooral energiebesparing. Dubbel glas, muurisolatie en zuinige(re) gebouwinstallaties stonden centraal. Terecht, want dit soort maatregelen betaalt zich tijdens de gebruiksfase meestal terug. Anno nu is duurzaam huisvesten echter in veel breder begrip.

Ook in de sportsector strekt zich dit uit tot recyclebaar bouwen, multifunctioneel bouwen, compact bouwen en materiaal-economisch ontwerpen. Duurzaam bouwen betekent vandaag de dag verder óók duurzaam ontwikkelen, onderhouden en beheren van de hele gebouwde omgeving.

Informeer bij de gemeente naar dit onderwerp, ook als het gaat om mogelijke subsidieregelingen!

8.4 ONDERHOUDSARM BOUWEN

Duurzaam bouwen loont, maar ook onderhoudsarm bouwen is zeer het overwegen waard. Hierbij pas je materialen toe die weinig tot geen onderhoud vergen en mogelijk een lange levensduur hebben. Hiermee beperk je de (jaarlijkse) onderhoudskosten en reserveringen, en dat kan dus een voordelige exploitatie opleveren voor de vereniging en/of gemeente.

Kosten–batenafweging
Dergelijke materialen toepassen, kan echter samen gaan met een extra investering in de duurdere materialen zelf en in technische voorzieningen. Het is de kunst deze investering af te zetten tegen het exploitatievoordeel en de terugverdientijd te bepalen. Zo neem je een onderbouwde beslissing. Dit geldt ook voor het al dan niet toepassen van materialen en techniek bij het 'duurzaam bouwen'. ◆

DE REALISATIE

Bij het realiseren van een clubaccommodatie komt vanzelfsprekend veel kijken. Een deel kan de vereniging voor elkaar krijgen in eigen beheer, het restant moet worden uitbesteed. Draagt de gemeente zorg voor de realisering? Dan is de club meestal alleen belast met het onderhoud.

Fases binnen traject

Elke situatie staat op zichzelf. Toch zijn er overeenkomsten in de verschillende ontwerp- en bouwtrajecten. In algemene zin verloopt het traject 'van idee tot daadwerkelijke realisatie' als volgt.

1. Een eerste idee voor een nieuw club-/kleedgebouw borrelt op.
2. Eigenaar, beheerder en gebruiker stellen een wensenlijst op (Programma van Wensen).
3. Het Programma van Wensen wordt uitgewerkt in een Programma van Eisen.
4. Met behulp van het Programma van Eisen vervaardigt een architect, turnkey bouwer, aannemer of bouwkundige het eerste ontwerp.
5. Het ontwerp wordt doorgerekend en zonodig aangepast. Doel is dat het past binnen het gestelde budget en voldoet aan het Programma van Eisen.
6. Het ontwerp mondt uit in bestek en tekeningen.
7. Als de aannemer of turnkey bouwer eveneens het bestek maakt, dan nemen zij in principe ook de uitvoering op zich. Anders volgt een aanbesteding van het bestek en de tekeningen.
8. Tijd voor de realisatie van het club-/kleedgebouw!
9. Oplevering van het club-/kleedgebouw, met controle of de bouw is uitgevoerd overeenkomstig het bestek en de tekeningen.

9.1 WAT HOUDT HET PROGRAMMA VAN EISEN IN?

Het Programma van Eisen vermeldt alle eisen die de eigenaar, beheerder en gebruiker aan de toekomstige accommodatie stellen. Het omvat een omschrijving van alle sporttechni-sche, bouwkun-dige en stedenbouwkundige onderdelen die voor de aannemer of architect van belang zijn. Het gaat hierbij om zowel wettelijke eisen als eisen vanuit de voetbalvereniging.

Denk hierbij aan aantallen en afmetingen van de ruimten, de routing binnen de accommodatie, afwerkingen van de ruimten en installatievoorzieningen. Deze brochure helpt bij het in grote lijnen opstellen van dit Programma van Eisen. Daarnaast is het voor het verenigingsbestuur zinvol zich te oriënteren bij soortgelijke accommoda-ties die al klaar zijn.

Ook nuttig bij aanvragen offertes
Neem het Programma van Eisen ook als uitgangspunt bij het opvragen van offertes. Zo kun je als vereniging de te ontvangen aanbiedingen goed met elkaar vergelijken.

Belangrijke tip: vraag in deze fase niet zomaar aan willekeurig enkele aannemers en architecten offertes aan. Je loopt dan namelijk het risico dat je achteraf een 'rekenkostenvergoe-ding' voorgeschoteld krijgt. Maak daarom ook op dit vlak gebruik van deskundig advies.

9.2 UITBESTEDEN

Als zelfwerkzaamheid alleen niet voldoende is en de club derden inschakelt, doorgaans een aannemersbedrijf, dan is een goed Programma van Eisen nóg meer van belang. Is de aannemer exact op de hoogte van de wensen en eisen, dan kan hij passend bestek en tekeningen opstellen.

9.3 ZELFWERKZAAMHEID

Vaak is de omvang van de zelfwerkzaamheid zelfs bepalend of het überhaupt mogelijk is een club-/kleedaccommodatie te bouwen. Het spreekt voor zich dat zelfredzaamheid de bouwkosten drukt.

Belangrijk advies bij het 'serieus' zelf uitvoeren van werk:

- Inventariseer wie wat kan, wie hoeveel tijd heeft en wie goede relaties heeft op bepaalde gebieden (voorbereiding, ontwerp en uitvoering).
- Stel een bouwcommissie samen van vrijwilligers. Neem samen goed door wat er allemaal op je af komt. Het realiseren van een club-/kleedgebouw is immers géén kwestie van twee of drie zaterdagen. Tijdens al gauw een periode van meer dan een half jaar ligt er beslag op elke zaterdag en vele avonden in de vorm van veel organisatorische- en bouwactiviteiten.
- Zorg voor meerdere mensen op één onderdeel. Elkaar aflossen en bij problemen te hulp komen is het credo.
- Zorg voor een goede verzorging van de vrijwilligers tijdens de werkzaamheden.
- Maak ook van de zelfwerkzaamheid een planning. Zo is duidelijk wanneer iets moet gebeuren, wanneer derden moeten komen (zoals elektricien en metselaar) en wanneer iets gereed moet zijn.
- Probeer zó te plannen dat het weer weinig invloed heeft en vakanties geen spelbreker zijn.

9.4 UITWERKING PLAN

Bij een openbare aanbesteding komt er een voorlopig ontwerp en bijbehorende kostenraming op basis van het Programma van Eisen. Is er een bouw-team bestaande uit bijvoorbeeld opdrachtgever, architect, aannemer en adviseurs, dan kan de

gekozen aannemer deze kosten-raming opstellen. Leg deze kostenraming schriftelijk vast, inclusief de verrekening van de zelfwerkzaamheid (!).

Na toetsing aan de doelstellingen en financiële haalbaarheid leidt het plan tot een defini-tief ontwerp en definitieve begroting.

Instanties
In deze fase is overleg nodig met allerlei in-stanties.
Denk aan bouw- en woningtoe-zicht, brandweer, de gemeentelijke afdeling milieu, aan nuts- en telecombedrij-ven, welstandscom-missie en de sport-dienst (-stichting) of sportraad. Dit overleg mondt vervolgens uit in de aanvraag van de bouwver-gunning. Na de toekenning hiervan is het 'besteksgereed' klaarmaken van het plan aan de beurt. Indien nodig volgt er daarna nog de selectie voor de aannemer(s).

9.5 OPDRACHTGUNNING/AANBESTEDING

Hoe vraag je een offerte aan? Er zijn in deze tijd diverse manieren van aanbesteding. Bijvoorbeeld een openbare -, een onder-handse - of een aanbesteding met open begroting.

Bij een openbare aanbeste-ding kan iedere leve-rancier of aannemer, na publicatie van het bouwvoornemen, een prijs indienen. Dit doen zij op basis van bestek en tekenin-gen.

Afhankelijk van de markt kan een openbare aanbesteding leiden tot een lage bouw-som (aannemer heeft werk hard nodig) of juist een hogere bouwsom (aannemer heeft al genoeg werk). Deze manier van aanbesteden is gebruikelijk bij overheden, maar voor een vereniging een minder goed idee.

Bij een onderhandse aanbesteding krijgen meestal hooguit drie leveranciers of aannemers, die als bonafide bekendstaan, een uitnodiging een prijsopgave te verstrekken. In het algemeen krijgt de laagste inschrij-ver het werk 'gegund'.

Bij een aanbesteding met open begroting wordt één volkomen be-trouwbare en bonafide leverancier of aannemer gevraagd om een prijsop-gave, inclusief zijn begro-ting. Dit maakt het mogelijk een vergelijking te maken met de eigen begroting en, in overleg, zo tot een juiste prijsafspraak te komen.

Let op: stel bij deze manier van aanbesteden als voorwaarde dat de leveran-cier of aannemer vooraf een afstandsverklaring ondertekent. Als er geen overeenstem-ming tot stand komt, blijft het daarna gewoon mogelijk om een andere leverancier of aannemer uit te nodigen.

Verder zijn er nog bijvoorbeeld de:
- niet-openbare aanbesteding: na een aankondiging en inschrijving volgt eerst een selectie van minimaal vijf partijen.
- concurrentie gerichte dialoog (CGD): een selectie van minimaal drie partijen krijgt eerst een uitnodiging voor een dialoog.
- onderhandelingsprocedure met bekendmaking: minimaal drie geselecteerde kandidaten mogen een offerte indienen, waarbij onderhandelen mogelijk is over de voorwaarden met de concurrenten.
- onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking (overheid).

9.6 OFFERTE

Wat moet er komen te staan in de offerte (bestek en tekenin-gen) van de aannemer? De inhoud behoort overeen te komen met wat is opgevraagd en moet verder deze punten aan de orde stellen:

- wijze van uitvoering;
- aard van te gebruiken materia-len;
- lijst van hoeveelheden;
- de prijs;
- condities waaronder het werk moet worden uitge-voerd;
- benodigde aantal werkbare dagen;
- zelfwerkzaamheid;
- uiterste opleveringsdatum;
- onderhoud van het gemaakte werk;
- de garantie;
- boeteclausule;
- de arbitrage;
- voorwaarden waaraan het eindproduct moet voldoen;
- aanbeveling voor het onderhoud door de gebruiker;
- wijze van acceptatie bij opleve-ring;
- de betalingsvoorwaarden;
- alle overige van toepassing zijnde voorwaarden.

In de betalingsvoorwaarden stelt de aanne-mer onder meer de betalingster-mijnen vast, meestal gekoppeld aan de onderdelen van het project die al klaar zijn.

9.7 OPLEVERING

Wanneer de bouw van de accommodatie is voltooid, biedt de aanne-mer deze ter beoordeling aan (de opleve-ring). Is het bouwwerk inderdaad conform de opdracht gerealiseerd? Eventuele tekortkomingen worden hersteld of vermeld in het proces-verbaal van oplevering. Na ondertekening door de betrokken partijen draagt de aannemer het werk over aan de opdrachtgever.

9.8 ONDERSTEUNING KNVB EN NOC*NSF

Het is mogelijk om de KNVB en/of NOC*NSF al in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de ontwikkeling van de plannen. Dit kan onaangename verrassin-gen voorkomen. De KNVB en netwerkspecialisten kunnen verenigingen bijstaan bij onder meer de volgende zaken:

- algemene clubondersteuning;
- globale planbeoordeling;
- het meedenken over een Programma van Eisen;
- toetsing aan de sporttechnische richtlijnen van NOC*NSF en de KNVB;
- sporttechnische keuring na realisatie.

Een verzoek voor ondersteuning verloopt via de Verenigingsadviseur van de KNVB. ◆

ONDERHOUD EN BEHEER

Is de club–/kleedaccommodatie eenmaal in gebruik, besteed dan veel aandacht aan het onderhoud en beheer. Dit kan op verschillende manieren en in verschillende vormen.

Heeft de gemeente het nieuwe clubgebouw voor haar rekening genomen? Dan kan zij eigenaar blijven van de accommodatie én mogelijk het onderhoud (laten) verzorgen. Het kan ook zijn dat de vereniging voor het onderhoud verantwoordelijk is. Belangrijk: leg de afspraken hierover schriftelijk vast. Wie doet wat op welke tijdstippen? Welke werkzaamheden verricht de club en welke de gemeente? Hoe is de verdeling van de kosten? En wie zorgt voor een onderhoudsplanning?

10.1 PLANNING EN ONDERHOUD

Het is zeer verstandig een schema van de diverse onderhoudswerkzaamheden te maken voor de komende tien tot vijftien jaar. Het voordeel van een goede planning is duidelijk: zo kun je als vereniging de accommodatie structureel in een goede staat houden. Je voorkomt hiermee ook grote onverwachte uitgaven voor reparatie en extra onderhoud. Bovendien: op basis van het schema kan de penningmeester jaarlijks een bedrag reserveren en/of bij de gemeente om een vergoeding vragen.

10.2 BEHEERSPLAN

Eigenlijk onmisbaar is ook een beheersplan, dat een duidelijke structuur biedt in het meerjarenonderhoud. Dit plan biedt houvast bij het overleggen en bepalen, binnen de vereniging en eventueel met de gemeente, over wie op welke dagen en wanneer welke werkzaamheden uitvoert.

Bij het opstellen van een beheersplan komen deze zaken aan de orde:
- organisatiestructuur (beheerscommissie, namen, contactpersonen, enzovoort);
- te verzamelen gegevens (welke onderdelen van het gebouw wel en welke niet);
- frequentie en wijze van inspecteren;
- verwerking van gegevens;
- overzicht onderhoudsmaatregelen;
- meerjarenplanning van het onderhoud;
- meerjarenplanning van de financiën;
- meerjarenplanning beleid (prioriteiten stellen).

10.3 BEHEERSVORM

De exploitatie van een club-/kleedaccommodatie van een voetbalvereniging kan op bedrijfsmatige wijze (profit) of op niet-bedrijfsmatige wijze (non-profit). De volgende vijf vragen zijn bij de keuze van de beheersvorm, ook wel ondernemingsvorm genoemd, van essentieel belang.

1. Hoe is de aansprakelijkheid van de eigenaar(s) in de wet geregeld en welk risico loopt deze?
2. Welke gevolgen heeft de beheersvorm voor de instandhouding (continuïteit) van de accommodatie?
3. Welke invloed heeft de beheersvorm op de omvang en de hoedanigheid van de leiding?
4. Hoe beïnvloedt de beheersvorm de financieringsmogelijkheden?
5. Wat zijn de fiscale consequenties?

Niet-bedrijfsmatig
Normaal gesproken heeft een voetbalvereniging geen winststreven en kiest zij voor niet-bedrijfsmatig beheer. Daarom geven we hier alleen informatie over de meest voorkomende en bij dit uitgangspunt passende beherende rechtspersonen. Namelijk: de vereniging en de stichting.

Vereniging
De vereniging is een rechtspersoon met leden, gericht op een bepaald doel. Het hoofdkenmerk is dat de leden zich groeperen in een zogenaamde Algemene Vergadering (AV). Dit is binnen een vereniging de hoogste macht. De AV kiest het bestuur dat bevoegd is overeenkomsten aan te gaan.

De aansprakelijkheid van dit bestuur is beperkt. Elke bestuurder moet zich ten opzichte van de rechtspersoon houden aan de hem of haar opgedragen taken. Voor dat gedeelte is de bestuurder dan ook aansprakelijk ('interne aansprakelijkheid'). Maar in privé zijn bestuurders van een vereniging, los van een uitzondering zoals in geval van opzet of grove schuld, niet aansprakelijk.

Er is een aantal wetten in het kader van de 'misbruikwetgeving', zoals de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Bestuurdersaansprakelijkheid bij faillissement. Deze wetten regelen in vergaande mate de aansprakelijkheid in privé van bestuurders bij rechtspersonen, als het gaat om schulden aan fiscus, sociale verzekeringsorganen en anderen. Maar deze wetten zijn níet van toepassing op de vereniging. Ze zijn namelijk slechts van toepassing op rechtspersonen 'indien en voor zover deze onderhevig zijn aan de heffing van vennootschapsbelasting'. En de vereniging is aan deze belasting in principe niet onderhevig.

Ten slotte is er een onderscheid tussen de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid en die met beperkte rechtsbevoegdheid. Bij de laatste is er een vergaande aansprakelijkheid in privé van haar bestuurders. Een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid is opgericht bij een notariële akte.

Stichting
Wat is eigenlijk een stichting? Het formele antwoord daarop: 'Een door een rechtshandeling in het leven geroepen rechtspersoon, welke geen leden kent en beoogt een in de statuten vermeld doel te verwezenlijken'.

De oprichting van een stichting verloopt bij notariële akte. Het hoogste orgaan in de stichting is het bestuur, dat in vele gevallen zichzelf benoemt. Het bestuur beheert en vertegenwoordigt de stichting.

Doordat het bestuur het enige orgaan is en meestal alleen verantwoording moet afleggen aan zichzelf, is de stichting een passende beheersvorm voor sportaccommodaties. Voor de interne en externe aansprakelijkheid van het bestuur geldt hetzelfde als bij een vereniging.

Advies
De KNVB en NOC*NSF adviseren verenigingen zich bij de uiteindelijke keuze van de beheersvorm op hun beurt te laten adviseren door onafhankelijke deskundigen. Je kunt hierbij denken aan Stichting Waarborgfonds Sport (SWS), een notaris, accountant en/of een fiscaal-juridisch adviseur. ◆

GUBBELS
CONSULT

Rapportage:

Inspectie bestaande elektrische installatie

Opdrachtgever :Gemeente Brunssum
Inspectielocatie :Kleed-/Clublokaal VV de Leeuw

Klantnr :10014
Dossiernr. :12620
Projectnr. :21.2618.01
Versie :1.0

Layout versie 16.01

Inhoudsopgave

Pagina

1. Algemene gegevens 3

1.1 Objectgegevens 3
1.1.1 Adresgegevens 3
1.2 Opdrachtgever 3
1.3 Inspectieinstelling 3
1.4 Inspectiegegevens 3
1.5 Rapportage gegevens 3
1.6 Herstel van de gebreken 3
1.7 Rapportrevisie 4

2. Inleiding 5

3. Omschrijving van de installatie 6

3.1 Omvang van de installatie 6
3.2 Gebruiksfunctie 6
3.3 Installatiegegevens 6
3.4 Omvang van de inspectie 6

4. Controlepunten 7

4.1 Uitsluitingen 7

5. Gebruikte Meetapparatuur 7

6. Eindconclusie 8

6.1 Eindconclusie van de inspectie 8
6.2 Toelichtingen 8

7. Vrijgave / Ondertekening **9**

Bijlage Afwijkingen*

Bijlage A Afwijkingen verdeelinrichting

* Opmerking: De bijlagen kunnen meerdere pagina's bevatten,deze zijn apart genummerd.

1. Algemene gegevens

1.1 Object gegevens:

Objectnummer	: 10014-23
Klantnummer	: 10014

1.1.1 adresgegevens:

Naam	:Kleed-/Clublokaal VV de Leeuw
Adres	:Olieslager 20
Postcode/Woonplaats	:6444 KL Brunssum
Telefoonnr	:
Contactpersoon	:Dhr.Lebens (Dave)
Email contactpersoon	:dave.lebens@brunssum.nl
Functie contactpersoon	:Gebouwbeheerder

1.2 Opdrachtgever:

Naam Opdrachtgever	:Gemeente Brunssum
Contactpersoon	:Dave Lebens
Adres	:Postbus 250
Postcode/Woonplaats	:6440 AG Brunssum

1.3 Inspectiebedrijf:

Naam Inspectiebedrijf	:Gubbels Consult B.V.
Adres	:Bedrijfsweg 39
Postcode / Plaats	:6163 CZ Geleen

1.4 Inspectiegegevens:

Eerste inspectie	:Niet van toepassing
Reden van Inspectie	:Periodiek

1.5 Rapportagegegevens:

Auteur rapportage	:Roy Gubbels
Rapportnummer	:R12620 van project 21.2618.01
Versie	:1.0
Datum	:14/4/2021
Oplage	:1x Digitaal opdrachtgever (per email)

1.6 Herstel van de gebreken:

Herstelstatus	:
Herstelverklaring	:
Ondertekend door	:
Herinspectie uitgevoerd	:
Inspecteur	:

1.7 Rapport revisie

Versie	Datum / Tijd	Auteur	Omschrijving
1.0	14/4/2021 10:30:47	Roy Gubbels	Rapportversie 1.0 definitief

2. Inleiding:

In opdracht van Gemeente Brunssum is er op 23-2-2021 een inspectie uitgevoerd aan de elektrische installaties zoals omschreven in hoofdstuk 3 van dit rapport.

Deze rapportage is opgesteld naar aanleiding van een inspectie uitgevoerd op de elektrische installatie zoals bedoeld in het inspectieplan.
De inspectie heeft als doel om binnen de overeengekomen omvang, reikwijdte, uitvoering en beperkingen van de inspectie een beoordeling te krijgen van de elektrische installatie.

De bijlagen van de rapportage bevatten een uiteenzetting van de geconstateerde gebreken.
Daar waar foto's kunnen helpen bij het vinden van de gebreken zijn deze bijgevoegd.

De bijlagen van dit rapport kunnen zijn:

1 Bijlage statistiek
2 Bijlage "Geïnspecteerde schakel- en verdeelinrichtingen"
3 Afwijkingen schakel- en verdeelinrichtingen
4 Afwijkingen elektrische installatie
5 Afwijkingen tekeningen en documentatie
6 Afwijkingen van algemene aard.
7 Inspectieplan

Toelichting:

Bijlage (afwijkingen van algemene aard)

In deze bijlage staan gebreken die veelvuldig voorkomen in de elektrische installatie.
Niet alle gebreken van deze categorie zijn afzonderlijk benoemd.
De gehele installatie dient op dit punt te worden nagelopen.

Bijlage (1 Inspectieplan)

In het inspectieplan zijn de overeengekomen werkzaamheden opgenomen.
Dit is de basis geweest van de inspectie.

3. Omschrijving installatie:

Het betreft een gebouw van een voetbalclub.
Het gehele object wordt gevoegd vanaf twee aansluitingen van de energieleverancier.

3.1 Omvang installatie:

De installatie bestaat uit twee aansluitingen van de energieleverancier met ieder een eigen hoofdverdeelinrichting en de achterliggende elektrische installatie.

3.2 Gebruiksfunctie:

Op de installatie in dit pand zijn de volgende gebruiksfuncties van toepassing:

Sportfunctie
Opmerking:

In een gebouw kunnen in verschillende delen verschillende functies worden uitgeoefend. Ieder deel moet dan voldoen aan de technische voorschriften die voor de desbetreffende gebouw soort in het bouwbesluit zijn gegeven. (zie NPR 5310 blad 24)

3.3 Installatiegegevens:

Jaar van aanleg	:1975
Wijzigingen na aanleg	:
Stelsel	:TT-stelsel
Hoofdbeveiliging	:Niet bekend
Toegepaste norm(en)	:NEN1010:2000

De waargenomen gebreken zijn getoetst aan de laatste versie van de norm waarop deze inspectie betrekking heeft.

3.4 Omvang van de inspectie:

De onderstaande installatie(delen) zijn tijdens de inspectie beoordeeld:

Geïnspecteerd is de installatie voor sterkstroomvoorziening die begint bij de kWh-meter en eindigt bij eindgroepen:

* die wandcontactdozen voeden tot en met de wandcontactdozen;
* die vast aangesloten materieel voeden tot en met het beveiligingstoestel dat het betreffende materieel beveiligt tegen:
-- overbelastingsstroom;
-- kortsluitstroom;
-- elektrische schok.

Geïnspecteerd is de installatie voor sterkstroomvoorziening voor zover deze bereikbaar en zichtbaar is tot een hoogte van 2m50.

4. Controlepunten van de inspectie:

Tekeningen en documentatie
0.1 Schema's en tekeningen;
Verdeelinrichtingen
1.1 Isolatie, afschermingen en omhullingen;
1.2 Sporen van oververhitting;
1.3 Bereikbaarheid;
1.4 Invoer van leidingen;
1.5 bevestiging;
1.6 verbindingen
1.7 coderingen;
1.8 hoofdschakelaar en groepschakelaar;
1.9 vervuiling;
Leidingwerk
2.1 Isolatie,afschermingen en omhullingen;
2.2 sporen van oververhitting;
2.3 bereikbaarheid;
2.4 invoer van leidingen
2.5 bevestiging;
2.6 afstand tot hete oppervlakken;
Schakelmateriaal en overig materieel
3.1 Isolatie, afschermingen en omhullingen;
3.2 sporen van oververhitting;
3.3 bereikbaarheid;
3.4 invoer van leidingen;
3.5 bevestiging;
3.6 beschermingscontact wandcontactdoos;
3.7 afstand tot hete oppervlakken;
Aardingsvoorzieningen, beschemingsleidingen en vereffeningsleidingen
4.1 verbindingen;
4.2 codering;
4.3 bevestiging;
Metingen
1.1 aardcircuitimpedantie;
1.2 inwendige impedantie;
1.3 uitschakeltijd aardlekbeveiliging;
1.4 aanspreekstroom aardlekbeveiliging;
1.5 isolatieweerstand van de installatie;
Beproevingen
2.1 testknop aardlekbeveiliging

4.1 Uitsluitingen:

De onderstaande uitsluitingen zijn uitgesloten inspectiewerkzaamheden op het overeengekomen inspectieplan.
De uitsluitingen worden , met redenen omkleed vastgelegd in dit inspectierapport.

Er zijn geen uitsluitingen op het inspectieplan.

5. Gebruikte meetmiddelen

Code.	Omschrijving	Fabrikant	Model	Serienr.
GC2014	Installatietester	Fluke	1654B	3484512
2047	Stroomadapter	Kyoritsu	KEW2300R	0826546

6. Eindconclusie

6.1 Eindconclusie van de inspectie

Na onderzoek is gebleken dat de installatie niet voldoet aan de toegepaste normen.

7. Vrijgave / ondertekening

Gubbels Consult verklaart dat het onderzoek geheel onafhankelijk is uitgevoerd, volgens de methoden beschreven in deze rapportage.

Opgemaakt naar eer en geweten.

Roy Gubbels
Auteur / Inspecteur

Rapport :*12620, bijlage Inspectieresultaten*
Pagina :1 *van 1*
Auteur :*Roy Gubbels*
Datum :*14/4/2021*

Inspectieresultaten

Er zijn tijdens de inspectie afwijkingen in de installatie aangetroffen, deze afwijkingen verdelen wij onder in een drietal kwalificaties.
Hieronder vindt u een opsomming van de afwijkingen per kwalificatie.

De aangetroffen afwijkingen zijn onder te verdelen in:

Kwalificatie "B" aantal : (51)

Kwalificatie "C" aantal : (10)

Betekenis van de kwalificaties:

A **Acuut gevaar**
De aangetroffen situatie kan tot direct gevaar leiden.

B **Gevaar**
De aangetroffen situatie kan bij gewijzigde omstandigheden brand-, of letselschade veroorzaken of de continuïteit van de energievoorziening verstoren.

C **Matig gevaar**
De aangetroffen situatie levert geen direct gevaar of gevaar op korte termijn op maar voldoet niet aan de geldende voorschriften. De situatie kan op den duur leiden tot een B of A kwalificatie.

De waargenomen afwijkingen zijn verder nog ingedeeld in inspectiegebieden.
Hieronder treft u een verdeling aan van de afwijkingen.

Onderverdeling in categorie:

Tekeningen en documentatie	:()	afwijkingen
Elektrische installatie	:(**56**)	afwijkingen
Schakel- en verdeelinrichtingen	:(**5**)	afwijkingen
Totaal aantal afwijkingen	:(**61**)	

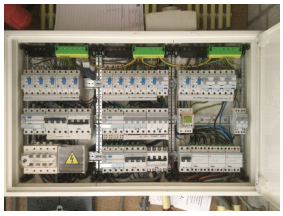
Bedrijfsweg 39
6163 CZ Geleen
Tel: 045-8200082

Bijlage: Overzicht geinspecteerde schakel- en verdeelinrichtingen

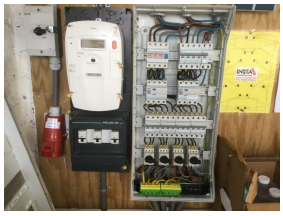
Inspectierapport ; 12620

Code	HV
Soort	Hoofdverdeelinrichting
Ruimte	Voetbalkantine
Locatie	Begane grond
	Ballenhok

Code	HV Kunstgras
Soort	Hoofdverdeelinrichting
Ruimte	Kassagebouw
Locatie	

Bijlage (A) Afwijkingen schakel- en verdeelinrichtingen

Opdrachtgever:

Klantnummer	:*10014*
Naam	:*Gemeente Brunssum*
Adres	:*Postbus 250*
Postcode / Woonplaats	:*6440 AG Brunssum*

Object

Naam	:*Kleed-/Clublokaal VV de Leeuw*
objectnummer	:*10014-23*
Eigen objectnr	:
Adres	:*Olieslager 20*
Postcode Woonplaats	:*6444 KL Brunssum*

Toelichting.

Urgentie:

Niet alle gebreken in elektrische installaties leveren direct groot gevaar op.
Om u op weg te helpen in deze hebben wij voor u de gebreken in groepen geclassificeerd.
Gebreken kunnen, indien de situatie zich wijzigt, een andere kwalificatie krijgen.

De door ons toegepaste indeling is als volgt:

A Gevaarlijke situatie, direct maatregelen vereist

B Ernstig risico, correctie noodzakelijk op korte termijn

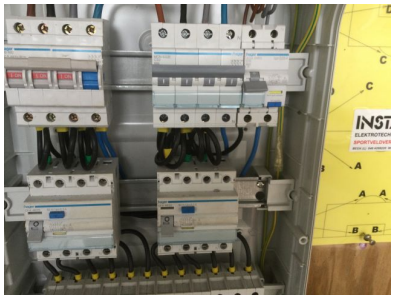
C Verbeterpunt, levert weinig of geen risico op

Onderdeel **(HV Kunstgras)**
Locatie: Kassagebouw

De CEE wandcontactdoos (evenementenaansluiting) is niet door een toestel voor aardlekbeveiliging beveiligd.

Gebreknr. 46195
Herstelwerkzaamheden:

Classificatie: B

Onderdeel **(HV)**
Locatie: Voetbalkantine
Begane grond
Ballenhok

Van de hoofdschakelaar ontbreekt de bediening.

Gebreknr. 46190
Herstelwerkzaamheden:

Classificatie: B

Onderdeel **(HV)**
Locatie: Voetbalkantine
Begane grond
Ballenhok

Van de kamrail ontbreekt de eindkap.

Gebreknr. 46193
Herstelwerkzaamheden:

Classificatie: B

Onderdeel **(HV)**
Locatie: Voetbalkantine
Begane grond
Ballenhok

Op of nabij de schakel-, en verdeelinrichting zijn geen aanduidingen geplaatst om aan te geven welke groepen worden beveiligd.

Gebreknr. 46191
Herstelwerkzaamheden:

.....

.....

.....

Classificatie: C

Onderdeel **(HV)**
Locatie: Voetbalkantine
Begane grond
Ballenhok

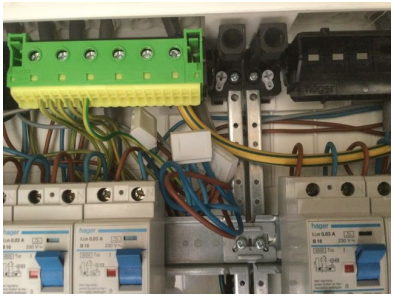
De verbindingen met behulp van lasdoppen in de verdeelinrichting zijn als gevolg hiervan niet correct op trek ontlast.
Tevens zijn de verbindingen niet eenduidig herkenbaar.

Gebreknr. 46192
Herstelwerkzaamheden:

.....

.....

.....

Classificatie: C

Bijlage B Afwijkingen Elektrische installatie

Opdrachtgever:

Klantnummer	:*10014*
Naam	:*Gemeente Brunssum*
Adres	:*Postbus 250*
Postcode / Woonplaats	:*6440 AG Brunssum*

Object

Naam	:*Kleed-/Clublokaal VV de Leeuw*
objectnummer	:*10014-23*
Eigen objectnr	:
Adres	:*Olieslager 20*
Postcode Woonplaats	:*6444 KL Brunssum*

Toelichting.

Urgentie:

Niet alle afwijkingen in elektrische installaties leveren direct groot gevaar op.
Om u op weg te helpen in deze hebben wij voor u de afwijkingen in groepen geclassificeerd.
Deze indeling is naar ons inzicht bepaald naar aanleiding van de werkelijke feiten tijdens de inspectie.
Fouten kunnen, indien de situatie zich wijzigt een andere kwalificatie krijgen.

De door ons toegepaste indeling is als volgt:

A Gevaarlijke situatie, direct maatregelen vereist

B Ernstig risico, correctie noodzakelijk op korte termijn

C Verbeterpunt, levert weinig of geen risico op

D Aanbeveling / opmerking

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Kassagebouw

De algemene wandcontactdoos voor gebruik buiten is niet beveilgd door een toestel voor aardlekbeveiliging.

Gebreknr. 46198
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Trainingsveld

Van de lichtmast zijn de onderdelen in het omhulsel niet deugdelijk bevestigd.

Gebreknr. 46199
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Trainingsveld

Het deksel van de lichtmast is niet afsluitbaar.

Gebreknr. 46200
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Trainingsveld

De bedrading in de lichtmast zijn niet afdoende deugdelijk afgewerkt.

Gebreknr. 46202
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Trainingsveld

De bedrading in de lichtmast zijn niet afdoende deugdelijk afgewerkt.

Gebreknr. 46203
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Trainingsveld

De aansluiting van de beschermende vereffening is niet deugdelijk uitgevoerd. Deze is aangetast door de omgevingsinvloeden.

Gebreknr. 46204
Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Veld boven

Het omhulsel van de lichtmast heeft een open invoer.

Gebreknr. 46205
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Veld boven

Het deksel van de lichtmast sluit niet afdoende.

Gebreknr. 46206
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: Veld boven

Het klasse 1 verlichtingsarmatuur is niet met een afdoende lage weerstand met de beschermingsleiding verbonden.

Gebreknr. 46207
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Ballenhok

In elk gebouw moeten de metalen leidingen voor inpandige voorzieningen met een beschermende vereffening zijn verbonden.
Zie bepaling (411.3.1.2) van NEN 1010.

Gebreknr. 46261
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: C

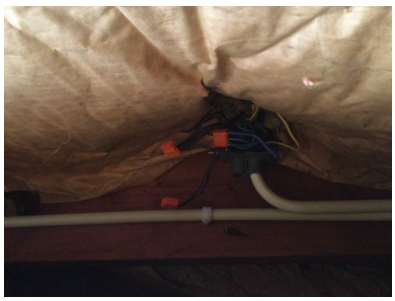

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Bestuurskamer

De verbindingen zijn niet deugdelijk in de lasdoos gemonteerd.

Gebreknr. 46259
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Buiten

De leiding is niet op de juiste wijze door de constructie gevoerd.

Gebreknr. 46222
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Buiten

Het armatuur is niet deugdelijk bevestigd.

Gebreknr. 46224
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Buiten

De aders van de leiding zijn niet afdoende geïsoleerd.

Gebreknr. 46225
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Container

Daar waar TL- armaturen binnen handbereik hangen of eenvoudig beschadigd kunnen raken, bevelen wij slagvaste armaturen aan. Bij beschadiging van lichtbronnen komen, naast de dunne glasscherven, stoffen vrij die zeer schadelijk zijn voor de gezondheid.

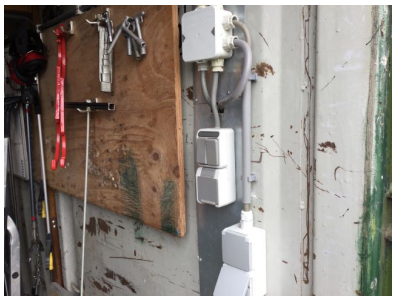
Gebreknr. 46265
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Container

Vreemd geleidende delen welke door een defect onder spanning kunnen komen te staan dienen met de beschermingsleiding te zijn verbonden. De container is niet zichtbaar met de hoofdaardrail verbonden.

Gebreknr. 46266
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Drankenopslag

De beschermingsleiding van de reflector is niet deugdelijk bevestigd.

Gebreknr. 46264
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De lasdoos is niet deugdelijk gemonteerd.

Gebreknr. 46231
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De nul-aarde spanning is te hoog.
Hierdoor is geen meting van de impedantie mogelijk.
Nader onderzoek uitvoeren.

Gebreknr. 46233
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De wandcontactdoos heeft een open invoer.

Gebreknr. 46234
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De wandcontactdoos is niet geschikt voor gebruik gelet op het beoogd gebruik van de ruimte.

Gebreknr. 46236
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De wandcontactdoos is niet met de juiste montageplaat gemonteerd.

Gebreknr. 46232

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Entree
Keuken

De leiding is niet juist in de wandcontactdoos ingevoerd gelet op de omgevingsinvloeden.

Gebreknr. 46235

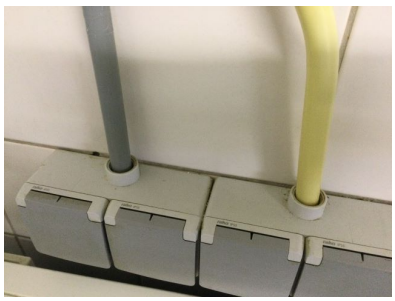
Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Gang kleedlokalen

Van de lasdoos ontbreekt het deksel.

Gebreknr. 46255

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Gang kleedlokalen

In elk gebouw moeten de metalen leidingen voor inpandige voorzieningen met een beschermende vereffening zijn verbonden.
Zie bepaling (411.3.1.2) van NEN 1010.

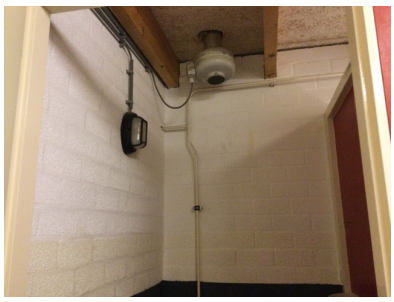
Gebreknr. 46262
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Heren toilet

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46229
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Hoofdingang
Buiten

De beschermkap is niet deugdelijk op het armatuur gemonteerd.

Gebreknr. 46220
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kantine

Er worden binnen één ruimte wandcontactdozen gebruikt mét en zonder beschermingscontact. Dit is niet toegestaan.
Aanbevolen wordt om de aansluitpunten te voorzien van een beschermingsleiding en materialen met beschermingscontact toe te passen.

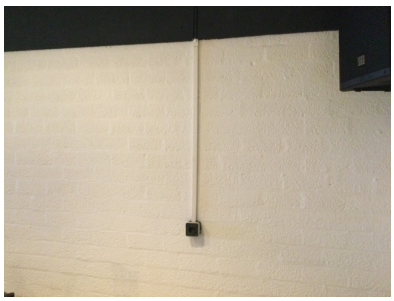
Gebreknr. 46237
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kantine

Van de wandcontactdoos ontbreekt het klepje.

Gebreknr. 46240
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kantine
Bar

De leiding is niet deugdelijk afgewerkt.

Gebreknr. 46242
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kantine
Bar

Het elektrisch materieel wordt niet toegepast volgens specificaties van de fabrikant.
Het betreft hier de inbouw lasdoos.

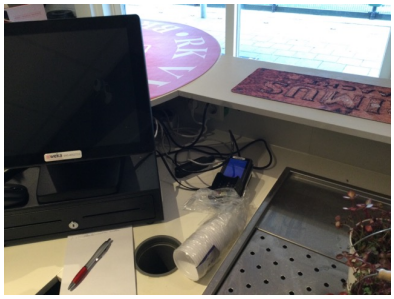
Gebreknr. 46243

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kantine
Berging

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46238

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kantine
Berging

De adereinden zijn niet afdoende geïsoleerd.
Er staat geen spanning op de leiding.

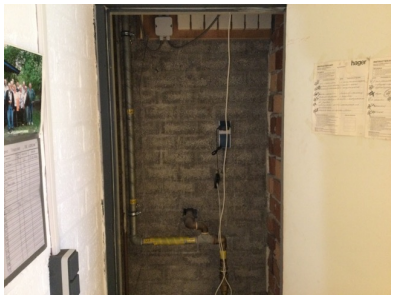
Gebreknr. 46239

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2

Op een aantal plaatsen in het gebouw hangen tl-armaturen met buislampen die bij de lampvoet gloeien. De warmte-ontwikkeling bij de lampvoeten en het voorschakelapparaat is groot.

Gebreknr. 46210
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Ballen en materiaal ruimte

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46218
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Ballen en materiaal ruimte

Van het armatuur ontbreekt de beschermkap.

Gebreknr. 46219
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Berging 11

Van het armatuur ontbreekt het beschermglas.

Gebreknr. 46211

Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Berging 11

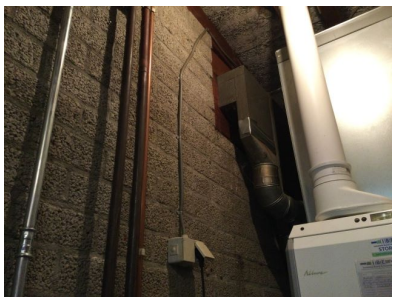
De leiding is niet op correcte wijze tegen de ondergrond bevestigd.

Gebreknr. 46212

Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: C

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Wasruimte

Van de wandcontactdoos ontbreekt het klepje.

Gebreknr. 46213

Herstelwerk .....
.....
.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Wasruimte

De leiding is niet correct in het verlichtingsarmatuur ingevoerd.

Gebreknr. 46215

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Wasruimte

Er wordt gebruik gemaakt van tafelcontactdozen (voor huishoudelijk gebruik) voor het aansluiten van vast opgesteld elektrisch materieel.

Gebreknr. 46216

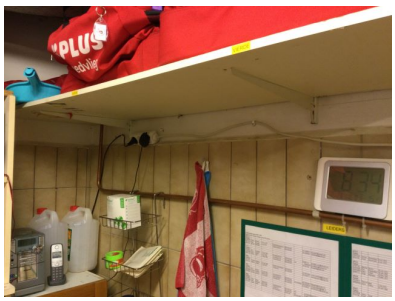
Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Wasruimte

De wandcontactdoos heeft een open kabelinvoer.

Gebreknr. 46217

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 2
Wasruimte
Cv kast

De CV leidingen zijn niet met de beschermende vereffening verbonden.

Gebreknr. 46260

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 3

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46249

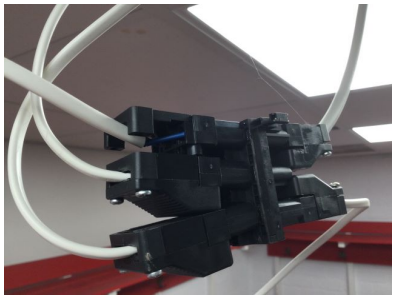
Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 3

Diverse leidingen zijn niet deugdelijk gemonteerd.

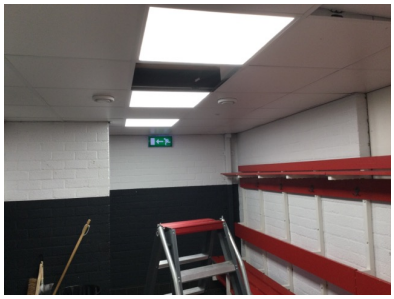
Gebreknr. 46250

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 3

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46251
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 4

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

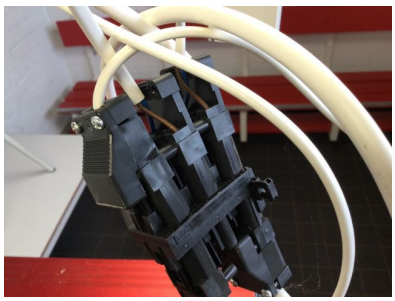
Gebreknr. 46246
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 4

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

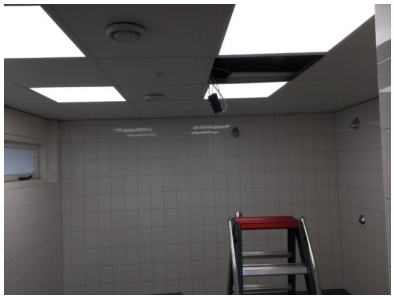
Gebreknr. 46247
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 4

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

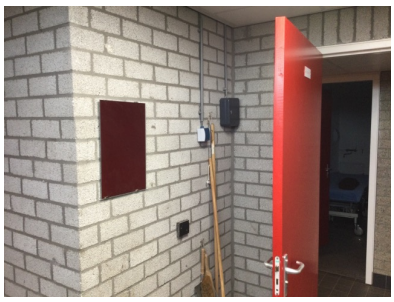
Gebreknr. 46248
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 5

De wandcontactdoos is niet deugdelijk tegen de ondergrond bevestigd.

Gebreknr. 46226
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 5

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

Gebreknr. 46252
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kleedlokaal 6

De leiding is niet afdoende op trek ontlast.

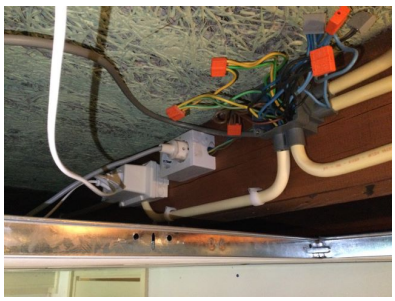
Gebreknr. 46254
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kluisjes

De verbindingen zijn niet deugdelijk in de lasdoos gemonteerd.

Gebreknr. 46258
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**
Locatie: VVE De Leeuw
Kluisjes ruimte

De wandcontactdoos is niet deugdelijk tegen de ondergrond bevestigd.

Gebreknr. 46245
Herstelwerk .....
.....
.....
Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Medische ruimte

De verbinding is niet afdoende op trek ontlast.
Het betreft meerdere spots in dit gebouw.

Gebreknr. 46263

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Onderdeel **Elektrische installatie**

Locatie: VVE De Leeuw
Technische ruimte

De beschermkap is niet deugdelijk gemonteerd.

Gebreknr. 46227

Herstelwerk .....

.....

.....

Classificatie: B

Bijlage “Meetlijst aansluitpunten”

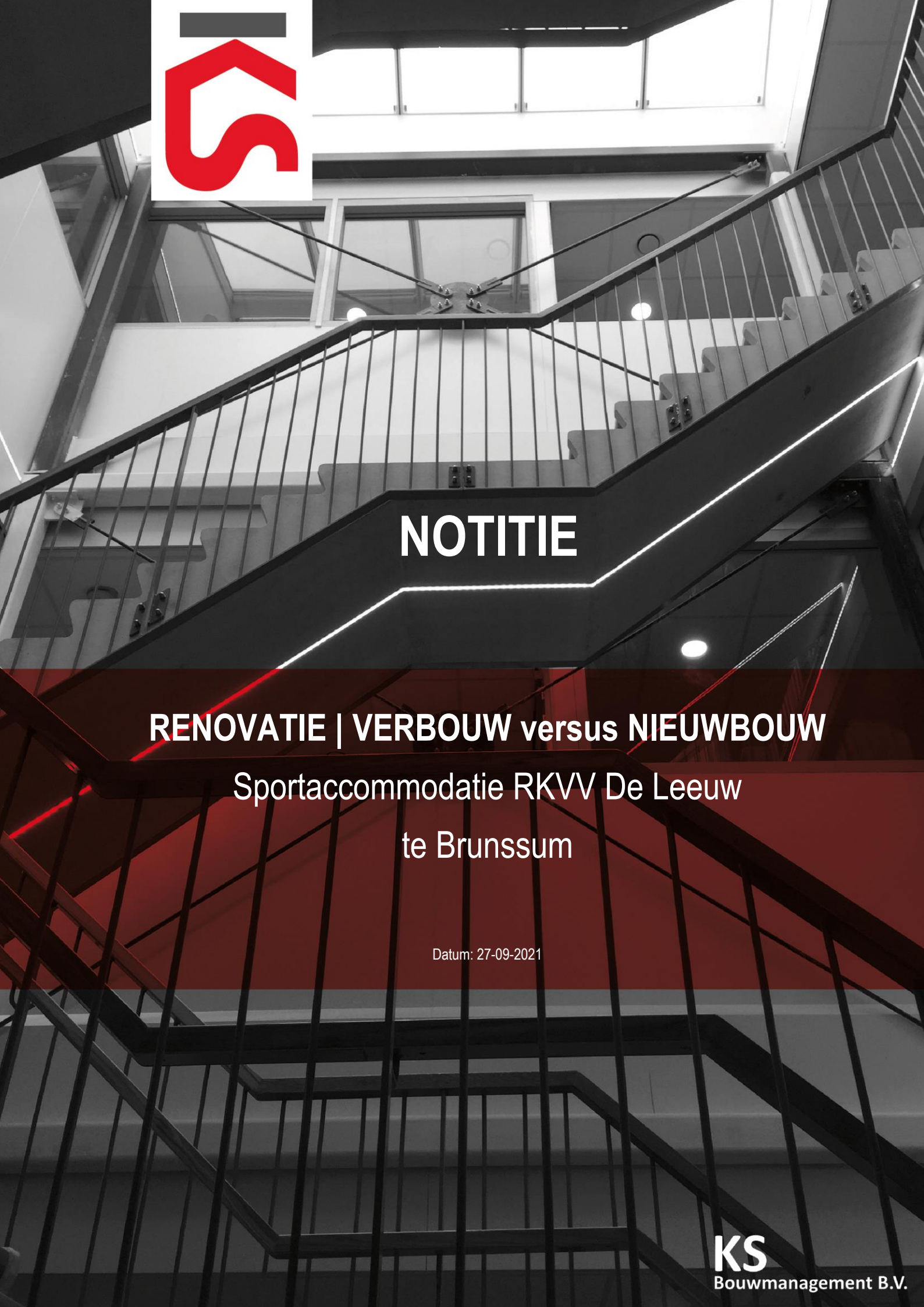
Rapportnummer	0	Gebruikt meetmiddel	
Bijlage		Inspectiedatum	

Meetlijst installatie

Nr.	Gebouw	Verdieping	Ruimte	Detail	Component	Beveiligingstoestel(incl. karakteristiek)	Aardlekbeveiliging	Rlo (Ω)	Zi (Ω) (L/N)	Ik (A)	Zs(Ω) (L/PE)	Ik (A)	Opmerking
1	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 1		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,74	308	4,82	47	
2	VVE De Leeuw	Begane grond			*Douchekraan*			>200					
3	VVE De Leeuw	Begane grond	Scheidsrechters ruimte		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,61	374	3,29	69	
4	VVE De Leeuw	Begane grond											
5	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 2		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,59	385	3,33	68	
6	VVE De Leeuw	Begane grond		Berging 11	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,52	437	6,3	36	
7	VVE De Leeuw	Begane grond		Wasruimte	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,47	484	5,32	43	
8	VVE De Leeuw	Begane grond			*Douchekraan*			>200	0,5	455	4,16	54	
9	VVE De Leeuw	Begane grond							0,47	483	4,21	54	
10	VVE De Leeuw	Begane grond							0,49	468	4,69	49	
11	VVE De Leeuw	Begane grond			*Douchekraan*			200					
12	VVE De Leeuw	Begane grond	Ballen en materiaal		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,45	509	4,41	52	
13	VVE De Leeuw	Begane grond											
14	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 4		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,8	279	4,42	51	
15	VVE De Leeuw	Begane grond											
16	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 3		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,79	281	5,08	44	
17	VVE De Leeuw	Begane grond											
18	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 5		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,53	423	3,97	57	
19	VVE De Leeuw	Begane grond											
20	VVE De Leeuw	Begane grond	Kleedlokaal 6		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,67	335	4,21	54	
21	VVE De Leeuw	Begane grond											
22	VVE De Leeuw	Begane grond	Scheidsrechter 1		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,68	331	3,89	58	
23	VVE De Leeuw	Begane grond											
24	VVE De Leeuw	Begane grond	Technische ruimte		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,6	376	5,46	41	

Nr.	Gebouw	Verdieping	Ruimte	Detail	Component	Beveiligingstoestel(incl. karakteristiek)	Aardlekbeveiliging	Rlo (Ω)	Zi (Ω) (L/N)	Ik (A)	Zs(Ω) (L/PE)	Ik (A)	Opmerking
25	VVE De Leeuw	Begane grond	Technische ruimte		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,65	348	4,99	45	
26	VVE De Leeuw	Begane grond											
27	VVE De Leeuw	Begane grond	Medische ruimte		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,69	328	3,75	60	
28	VVE De Leeuw	Begane grond	Medische ruimte		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,68	332	4,49	50	
29	VVE De Leeuw	Begane grond											
30	VVE De Leeuw	Begane grond	Algemene gang	Entree	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,42	542	5,6	41	
31	VVE De Leeuw	Begane grond	Algemene gang	Entree	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,52	436	4,09	56	
32	VVE De Leeuw	Begane grond											
33	VVE De Leeuw	Begane grond	Entree	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,57	401	5,05	45	
34	VVE De Leeuw	Begane grond	Entree	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,57	399	5,79	39	
35	VVE De Leeuw	Begane grond	Entree	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA						
36	VVE De Leeuw	Begane grond	Entree	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,67	339	4,36	52	
37	VVE De Leeuw	Begane grond											
38	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,44	516	5,66	40	
39	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,41	555	4,19	54	
40	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,41	553	5,93	38	
41	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,4	570	4,01	57	
42	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,41	555	5,93	38	
43	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,44	517	3,83	59	
44	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,52	437	6,03	38	
45	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,53	428	6,79	33	
46	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine		*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,69	329	4,06	56	
47	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Bar	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,58	393	3,54	64	
48	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Bar	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,58	393	3,37	68	
49	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,61	372	5,48	41	
50	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,55	413	5,6	41	
51	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Keuken	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,57	398	5,59	41	
52	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Dranken opslag	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,78	291	3,3	69	
53	VVE De Leeuw	Begane grond	Kantine	Dranken opslag	*Wandcontactdoos*	16 A (B)	30 mA		0,86	262	7,67	29	

Nr.	Gebouw	Verdieping	Ruimte	Detail	Component	Beveiligingstoestel(incl. karakteristiek)	Aardlekbeveiliging	Rlo (Ω)	Zi (Ω) (L/N)	Ik (A)	Zs(Ω) (L/PE)	Ik (A)	Opmerking
68	VVE De Leeuw	Buiten	Trainingsveld	Mast 3	*Verlichtingsarmatuur*				0,77	502			
69	VVE De Leeuw	Buiten	Trainingsveld	Mast 5	*Verlichtingsarmatuur*			0,32					
70	VVE De Leeuw	Buiten	Trainingsveld	Mast 1	*Verlichtingsarmatuur*			0,11					
71	VVE De Leeuw	Buiten	Trainingsveld	Mast 2	*Verlichtingsarmatuur*			0,24					
72	VVE De Leeuw	Buiten	Trainingsveld	Mast 3	*Verlichtingsarmatuur*			0,11					
73	VVE De Leeuw	Buiten											
74	VVE De Leeuw	Buiten	Veld boven	Mast 1	*Verlichtingsarmatuur*			0,21					
75	VVE De Leeuw	Buiten	Veld boven	Mast 2	*Verlichtingsarmatuur*			0,24					
76	VVE De Leeuw	Buiten	Veld boven	Mast 3	*Verlichtingsarmatuur*			0,44					
77	VVE De Leeuw	Buiten	Veld boven	Mast 4	*Verlichtingsarmatuur*			0,17					
78	VVE De Leeuw	Buiten											
79	VVE De Leeuw	Buiten	Weg verlichting	Mast 1	*Verlichtingsarmatuur*			1,38					
80	VVE De Leeuw	Buiten	Weg verlichting	Mast 2	*Verlichtingsarmatuur*			0,94					
81	VVE De Leeuw	Buiten	Weg verlichting	Mast 3	*Verlichtingsarmatuur*			344					
82	VVE De Leeuw	Buiten	Weg verlichting	Mast 4	*Verlichtingsarmatuur*			0,75					
83	VVE De Leeuw	Buiten											
84	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 1	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,15					
85	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 2	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,12					
86	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 3	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,14					
87	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 4	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,09					
88	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 5	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,07					
89	VVE De Leeuw	Buiten	Kunstgrasveld	Mast 6	*Verlichtingsarmatuur*	25 A (B)	300 mA	0,16	1,02	393			

NOTITIE

RENOVATIE | VERBOUW versus NIEUWBOUW

Sportaccommodatie RKVV De Leeuw

te Brunssum

Datum: 27-09-2021

KS Bouwmanagement B.V.

KS Bouwmanagement B.V.

INHOUDSOPGAVE

1.	ALGEMEEN	2
2.	BESTAANDE TOESTAND	3
3.	RENOVATIE | VERBOUW	4
4.	NIEUWBOUW	5
5.	CONCLUSIE | ADVIES	7

KS Bouwmanagement B.V.

1 | ALGEMEEN

PROJECTOPDRACHT

In opdracht van de gemeente Brunssum is aan KS Bouwmanagement te Heerlen gevraagd een kostenopzet inclusief conclusie/advies op te stellen in vergelijk tussen renovatie/verbouw versus nieuwbouw voor de sportaccommodatie van RKVV De Leeuw te Brunssum. Met betrekking tot de huidige staat van het bestaande clubgebouw hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden. De naar aanleiding hiervan opgestelde rapportages dienen als input- en onderleggers voor de onderhavige notitie.

DOCUMENTEN

Ten behoeve van deze vraagstelling zijn de navolgende documenten aangeleverd;

Bestaand gebouw
_Onderzoek verduurzaming dd. 10.05.2021, Bremen Bouwadviseurs Heerlen.
_Asbest inventarisatie dd. 31.03.2021, GBB Maastricht.
_Inspectie bestaande elektrische installatie dd. 14.04.2021, Gubbels Bouwconsult Geleen
_Energielabel dd. 16.04.2021
_MJOP 2021
_Conditiemeting.
_Kostenraming herstel riool.

Renovatie | verbouw
_Overzicht uitgangspunten renovatie/verbouw dd. 24.09.2021
_Samenvatting opmerkingen bestuursvergadering dd. 20.09.2021
_Bestaande toestand dd. 16.06.2017
_Nieuwe toestand dd. 15.09.2021

Nieuwbouw
_Aangepast schetsontwerp dd. 03.09.2021
_Overzicht wijzigingen VO-DO dd. 13.09.2021

LEESWIJZER

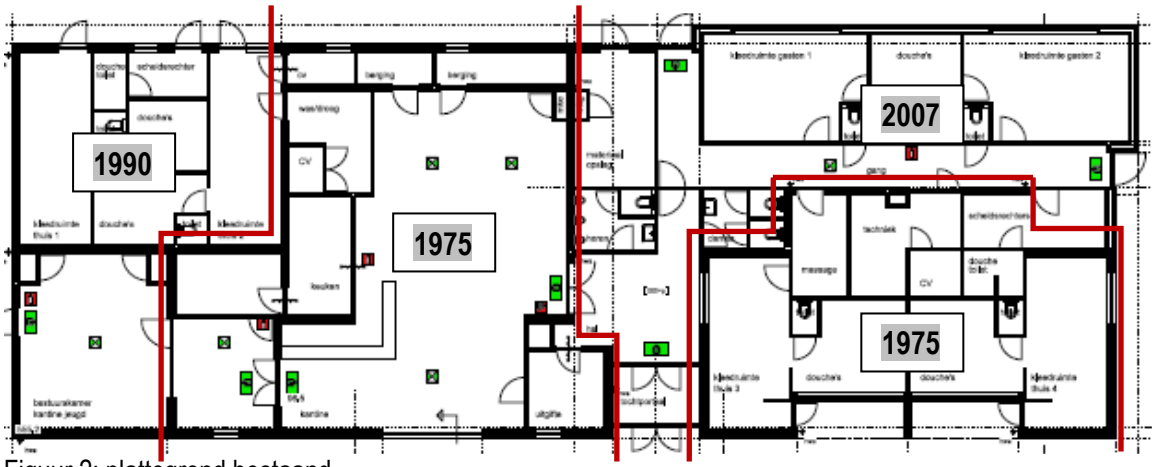
In hoofdstuk 2 is de bestaande toestand weergegeven. In hoofdstuk 3 is het nieuwe ontwerp met bijbehorende investeringsraming voor renovatie/verbouw toegevoegd. Daarna is in hoofdstuk 4 het voorlopige ontwerp met bijbehorende investeringsraming voor nieuwbouw opgenomen en in hoofdstuk 5 komen we tot een conclusie en advies.

2 | BESTAANDE TOESTAND

Het 1-laagse gebouw is gelegen op de accommodatie van RKVV De Leeuw aan de Olieslager 16 te Brunssum. Het gebouw is in 1975 gebouwd als een kantinegebouw met daarnaast een losstaand gebouw met twee kleedruimtes (zie figuur 2). In 1990 is het kantinegebouw aan noordzijde uitgebreid met een bestuursruimte en kleedruimtes. In 2007 is het gebouw aan zuidzijde verder uitgebreid met onder andere twee kleedruimtes, een technische ruimte en een opslagruimte. Bij deze uitbreiding is het kantinegebouw en het naastgelegen losse gebouw uit 1975 met elkaar geschakeld.

Figuur 1: Situatie

Figuur 2: plattegrond bestaand

3 | RENOVATIE - VERBOUW

Met uitzondering van een uitbreiding aan de rechterzijgevel zal renovatie/verbouw binnen de huidige contouren van de bestaande plattegrond plaatsvinden. Zie figuur 3.

Figuur 3: plattegrond nieuw

UITGANGSPUNTEN

Ten aanzien van de verduurzaming is het streven naar "nul op de meter". Hieronder een overzicht van de uitgangspunten voor de renovatie/verbouw zoals aangereikt door gemeente.

Sloopwerkzaamheden bouwkundig:

- Plafond en wand- en vloertegels compleet, keuken/barinrichting, buitenwanden tpv nieuw te plaatsen kozijnen en diverse binnenwanden, deuren- en kozijnen.

Sloopwerkzaamheden installaties:

- Luchtverwarmingsinstallatie compleet, afkoppelen boilers, rioleringen, leidingwerk toiletten, keukens en doucheruimten, gasleiding en sanitair compleet.

Vernieuwen:

- Vloer kantine (als gevolg van vernieuwen riool), vloerafwerking diverse ruimten, wand- en vloertegels compleet, plafonds compleet, keuken/bar inrichting incl. koeling, diverse binnenwanden, deuren- en kozijnen, waterinstallatie, elektrotechnische-installatie, meterkast (voorziening uit kassahokje verplaatsen naar gebouw) en voorzieningen brand- en inbraakinstallatie.

Nieuw | uitbreiding

- 2 kleedruimten, 3 doucheruimten, 2 toiletten, buitengevelisolatie, buitenwand afwerking compleet, diverse buitendeuren en kozijnen incl. beglazing, dak compleet, warmtepomp installatie inclusief boilers en koelruimte.

INVESTERINGSRAMING

Achterliggende is als bijlage de raming van de investeringskosten renovatie/verbouw toegevoegd.

Investeringsraming **RENOVATIE | VERBOUW**
Sportaccommodatie RKVV De Leeuw Brunssum

Datum	27.09.2021			
		Uitvoering	Duurzame maatregelen	
	m2 begane grond bestaand	560		
	m2 begane grond nieuw | uitbreiding	120		
	m2 buitentrappen | hellingbaan	0		
	m2 overkapping terras	0		
	m2 verkeers/terrasbestratingen	350		
0.0	**GROND- EN SLOOPKOSTEN**			
0.1	sloopkosten	in 1.1.1		
0.2	tijdelijke voorzieningen	PM		
0.3	asbestsanering | stelpost	PM		
	totaal	0,00	0,00	
	b.t.w.	0,00	0,00	
	totaal GRONDKOSTEN	0,00	0,00	
1.0	**BOUWKOSTEN**			
1.1	**bouwkundige voorzieningen:**			
1.1.1	bouwkundig (bouwbesluit) incl. sloopwerkzaamheden	490.000,00		
1.1.2	buitentrappen | hellingbaan	0,00		
1.1.3	overkapping buitenterras	0,00		
	Extra duurzaamheid: BENG - NOM		0,00	
	totaal	490.000,00	0,00	
	b.t.w.	102.900,00	0,00	
	totaal bouwkundige voorzieningen	592.900,00	0,00	
1.2	**werktuigkundige voorzieningen:**			
1.2.1	werktuigkundige installatie incl. sanitair (bouwbesluit)	182.000,00		
1.2.2	Duurzaamheid:	-		
	Extra duurzaamheid: BENG - NOM		0,00	
	totaal	182.000,00	0,00	
	b.t.w.	38.220,00	0,00	
	totaal werktuigkundige voorzienigen	220.220,00	0,00	
1.3	**elektrotechnische voorzieningen:**			
1.3.1	elektrotechnische installatie (bouwbesluit)	76.900,00		
1.3.2	Duurzaamheid:	-		
	Extra duurzaamheid: PV-panelen | 150 stuks		42.750,00	
	totaal	76.900,00	42.750,00	
	b.t.w.	16.149,00	8.977,50	
	totaal elektrotechn. voorzieningen	93.049,00	51.727,50	
1.4	**terreinvoorzieningen:**			
1.4.1	aanleg groenvoorzieningen | stelpost	5.000,00		
1.4.2	aanleg bestrating en rioleringen	28.000,00		
1.4.3	hekwerken en poorten	-		
1.4.4	parkeerplaatsen	-		
1.4.5	buitenverlichting	2.500,00		
	totaal	35.500,00	0,00	
	b.t.w.	7.455,00	0,00	
	totaal terreinvoorzieningen	42.955,00	0,00	
	totaal BOUWKOSTEN incl. btw	**949.124,00**	**51.727,50**	

Investeringsraming **RENOVATIE | VERBOUW**
Sportaccommodatie RKVV De Leeuw Brunssum

2.0.	**BIJKOMENDE KOSTEN**			
2.1	overheidsheffingen	22.000,00		
2.2	aansluitkosten nutsvoorzieningen	15.000,00		
2.3	flora en fauna	750,00		
2.4	archeologie	750,00		
2.5	geotechnisch en verkennend bodemonderzoek	2.750,00		
2.6	opname belendingen	-		
2.7	digitale inmeten object	500,00		
2.8	asbestinventarisatie	2.400,00		
	totaal	44.150,00	0,00	
	b.t.w.	9.271,50	0,00	
	totaal BIJKOMENDE KOSTEN	**53.421,50**	**0,00**	
3.0.	**INVENTARIS**			
3.1	vaste inrichting	-		
3.2	zonwering	10.000,00		
	totaal	10.000,00	0,00	
	b.t.w.	2.100,00	0,00	
	totaal INVENTARIS*	**12.100,00**	**0,00**	
4.0.	**DIRECTIEKOSTEN**			
4.1	honorarium architect	35.000,00		
4.2	advieskosten adviseur installaties | tekeningen en berekeningen	12.000,00		
4.3	advieskosten constructeur | tekeningen en berekeningen	7.500,00		
4.4	advieskosten bouwmanagement | compleet ontzorgen voorbereiding	17.500,00		
4.5	directievoering en beperkt bouwtoezicht | uitvoering	20.000,00		
4.6	adviseur onvoorzien	5.000,00		
	totaal	97.000,00	0,00	
	b.t.w.	20.370,00	0,00	
	totaal DIRECTIEKOSTEN	**117.370,00**	**0,00**	
5.0.	**ONVOORZIEN**			
5.1	kosten onvoorziene wijzigingen over de			
	rubrieken 1.1. t/m 1.4 (incl bijkomende kosten)	94.912,40		
5.3	renteverlies	-		
	totaal	94.912,40	0,00	
	b.t.w.	19.931,60	0,00	
	totaal ONVOORZIEN	**114.844,00**	**0,00**	
6.0.	**STARTKOSTEN**			
6.1	schoonmaakkosten	-		
6.2	verhuiskosten	5.000,00		
6.3	openingskosten	-		
	totaal	5.000,00	0,00	
	b.t.w.	1.050,00	0,00	
	totaal STARTKOSTEN	**6.050,00**	**0,00**	
	TOTAAL excl. btw	**1.035.462,40**		
	TOTAAL incl. btw	**1.252.909,50**	**51.727,50**	
	Kosten per m2	1.918,58	incl. btw	
	Conjunctuur 5%	1.315.554,98	incl. btw	

4 | NIEUWBOUW

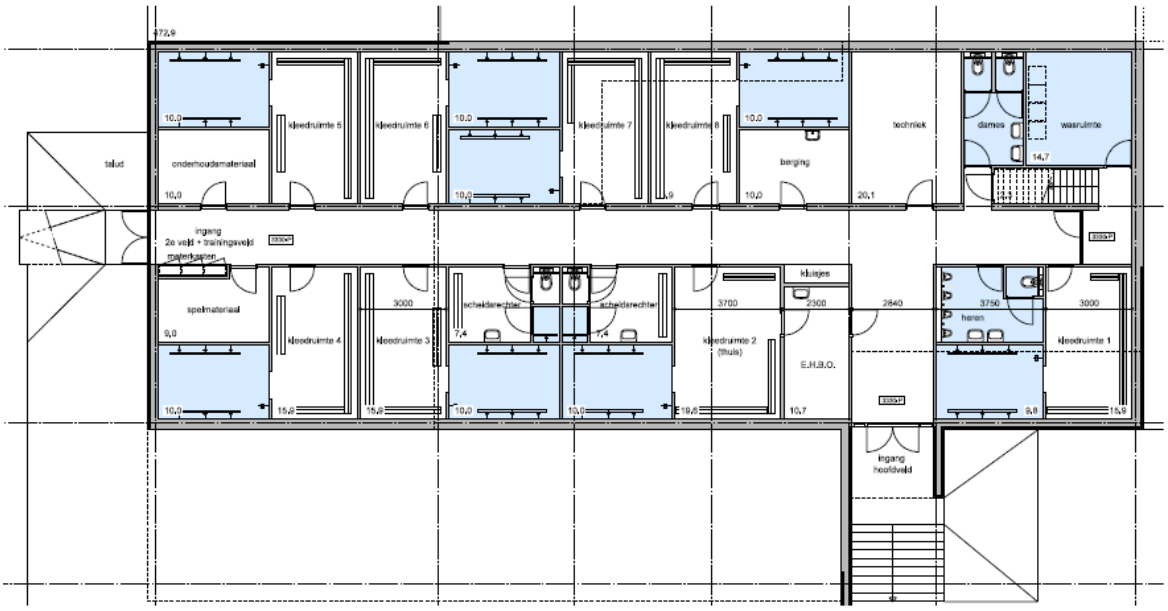
Het door de architect uitgewerkte (voorlopige) ontwerp bestaat uit een 2-laagse nieuwbouw. In het souterrain zijn de kleedruimten incl. sanitaire voorzieningen, de materiaalbergingen en de techniekruimte gelegen. Op de begane grond zijn de kantine, keuken, berging, techniekruimte, bestuurskamer, invalide toilet en de D-H toiletten gelegen. Zie figuur 4 en 5.
De buitenruimte is voorzien van een overdekt terras (westgevel) en zowel het souterrain alsook de begane grond en het terras zijn via buitentrappen en hellingbanen (mindervalide) bereikbaar.

In de verdere uitwerking van het voorlopig ontwerp heeft er nog een optimalisatie plaatsvonden. Hieronder een overzicht van de wijzigingen tussen VO d.d. 06.07.2021 en dd. 03.09.2021:

SOUTERRAIN

Bruto vloeroppervlak is aangepast van 524 m2 naar **473 m2**.

- De keermuren op de noordzijde zijn komen te vervallen, de grote materiaalberging op de noordzijde is komen te vervallen, de grond uit de bouwput zoveel mogelijk verwerken rondom het gebouw, traptreden verwerken in talud, ramen in de kelder/kleedruimten vervallen, 1 kleedruimte groter ipv 2 en kelderbak ingekort met 1,11 m1.

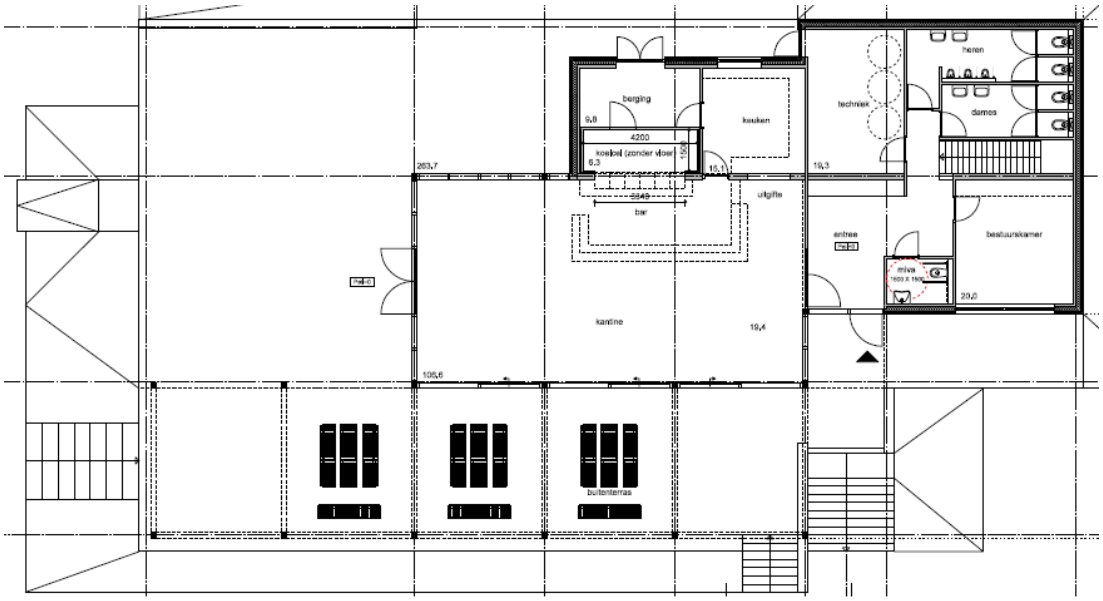

Figuur 4: souterrain nieuw

BEGANE GROND

Bruto vloeroppervlak is aangepast van 293 m2 naar **263 m2**.

- Keuken van 17,2 m2 naar 15,1 m2, bergen incl. drankenkoeling van 28,1 m2 naar 16,1 m2, bestuurskamer van 29,1 m2 naar 22,3 m2, verkeersruimte van 29,7 m2 naar 19,4 m2, rechterzijde bouw 1,11 m1 ingekort conform souterrain.

Figuur 5: begane grond nieuw

INVESTERINGSRAMING

Achterliggende is als bijlage de raming van de investeringskosten nieuwbouw toegevoegd.

Investeringsraming **NIEUWBOUW**
Sportaccommodatie RKVV De Leeuw Brunssum

Datum	27.09.2021			
		Uitvoering	Duurzame maatregelen	
	m2 souterrain	473		
	m2 begane grond	263		
	m2 buitentrappen | hellingbaan	60		
	m2 overkapping terras	140		
	m2 terrasbestratingen	335		
0.0	**GROND- EN SLOOPKOSTEN**			
0.1	sloopkosten	PM		
0.2	tijdelijke voorzieningen	PM		
0.3	asbestsanering | stelpost	PM		
	totaal	0,00	0,00	
	b.t.w.	0,00	0,00	
	totaal GRONDKOSTEN	0,00	0,00	
1.0	**BOUWKOSTEN**			
1.1	**bouwkundige voorzieningen:**			
1.1.1	bouwkundig (bouwbesluit)	809.600,00		
1.1.2	buitentrappen | hellingbaan	12.000,00		
1.1.3	overkapping buitenterras	70.000,00		
	Extra duurzaamheid: BENG - NOM		incl.	
	totaal	891.600,00	0,00	
	b.t.w.	187.236,00	0,00	
	totaal bouwkundige voorzieningen	1.078.836,00	0,00	
1.2	**werktuigkundige voorzieningen:**			
1.2.1	werktuigkundige installatie incl. sanitair (bouwbesluit)	232.500,00		
1.2.2	Duurzaamheid:	-		
	Extra duurzaamheid: BENG - NOM		incl.	
	totaal	232.500,00	0,00	
	b.t.w.	48.825,00	0,00	
	totaal werktuigkundige voorzienigen	281.325,00	0,00	
1.3	**elektrotechnische voorzieningen:**			
1.3.1	elektrotechnische installatie (bouwbesluit)	115.875,00		
1.3.2	Duurzaamheid:	-		
	Extra duurzaamheid: PV-panelen | 75 stuks		19.725,00	
	totaal	115.875,00	19.725,00	
	b.t.w.	24.333,75	4.142,25	
	totaal elektrotechn. voorzieningen	140.208,75	23.867,25	
1.4	**terreinvoorzieningen:**			
1.4.1	aanleg groenvoorzieningen | stelpost	5.000,00		
1.4.2	aanleg bestrating en rioleringen	26.800,00		
1.4.3	hekwerken en poorten	-		
1.4.4	parkeerplaatsen	-		
1.4.5	buitenverlichting	2.500,00		
	totaal	34.300,00	0,00	
	b.t.w.	7.203,00	0,00	
	totaal terreinvoorzieningen	41.503,00	0,00	
	totaal BOUWKOSTEN incl. btw	**1.541.872,75**	**23.867,25**	

Investeringsraming **NIEUWBOUW**
Sportaccommodatie RKVV De Leeuw Brunssum

2.0.	**BIJKOMENDE KOSTEN**			
2.1	overheidsheffingen	45.000,00		
2.2	aansluitkosten nutsvoorzieningen	15.000,00		
2.3	flora en fauna	750,00		
2.4	archeologie	750,00		
2.5	Geotechnisch en verkennend bodemonderzoek	2.750,00		
2.6	opname belendingen	-		
2.7	digitale inmeten object	-		
2.8	asbestinventarisatie	2.400,00		
	totaal	66.650,00	0,00	
	b.t.w.	13.996,50	0,00	
	totaal BIJKOMENDE KOSTEN	**80.646,50**	**0,00**	
3.0.	**INVENTARIS**			
3.1	vaste inrichting	-		
3.2	zonwering	16.875,00		
	totaal	16.875,00	0,00	
	b.t.w.	3.543,75	0,00	
	totaal INVENTARIS*	**20.418,75**	**0,00**	
4.0.	**DIRECTIEKOSTEN**			
4.1	honorarium architect	40.000,00		
4.2	advieskosten adviseur installaties | tekeningen en berekeningen	15.000,00		
4.3	advieskosten constructeur | tekeningen en berekeningen	10.000,00		
4.4	advieskosten bouwmanagement | compleet ontzorgen voorbereiding	19.000,00		
4.5	directievoering en beperkt bouwtoezicht | uitvoering	22.000,00		
4.6	adviseur onvoorzien	5.000,00		
	totaal	111.000,00	0,00	
	b.t.w.	23.310,00	0,00	
	totaal DIRECTIEKOSTEN	**134.310,00**	**0,00**	
5.0.	**ONVOORZIEN**			
5.1	kosten onvoorziene wijzigingen over de			
	rubrieken 1.1. t/m 1.4 (incl bijkomende kosten)	77.093,64		
5.2	renteverlies	-		
	totaal	77.093,64	0,00	
	b.t.w.	16.189,66	0,00	
	totaal ONVOORZIEN	**93.283,30**	**0,00**	
6.0.	**STARTKOSTEN**			
6.1	schoonmaakkosten	-		
6.2	verhuiskosten	5.000,00		
6.3	openingskosten	-		
	totaal	5.000,00	0,00	
	b.t.w.	1.050,00	0,00	
	totaal STARTKOSTEN	**6.050,00**	**0,00**	
	TOTAAL excl. btw	**1.550.893,64**		
	TOTAAL incl. btw	**1.876.581,30**	**23.867,25**	
	Kosten per m2	2.387,50	incl. btw	
	Conjunctuur 5%	1.970.410,37	incl. btw	

5 | CONCLUSIE EN ADVIES

CONCLUSIE

De kosten voor nieuwbouw dan wel renovatie/verbouw zijn afhankelijk van de uitgangspunten en aannames die worden gehanteerd, de mate van duurzaamheid van het gebouw, een grove of nauwkeurige calculatie en de actuele prijzen in de huidige “grillige” markt. Het is dus verstandig om een bepaalde marge aan te houden en op voorhand de kosten niet te laag te ramen. Op basis van de aangeleverde informatie en documenten is een “grove” investeringsraming opgesteld en toegevoegd aan deze notitie.

De keuze voor sloop/nieuwbouw of renovatie/verbouw is afhankelijk van de bouw- en installatietechnische staat van het gebouw en de transformatiemogelijkheden van het casco. Daarnaast is de kwaliteit van het gebruik ook niet alleen afhankelijk van de bouw- en installatietechnische staat van dit gebouw, maar ook van de sfeer die het gebouw en omgeving uitstralen.

De diverse onderzoeksrapportages van het bestaande gebouw zoals aangereikt door de gemeente Brunssum geven aan dat het gebouw op nagenoeg geen enkel onderdeel meer voldoet aan de geldende eisen, normen en richtlijnen. Ten gevolge van de verschillende uitbreidingen in de jaren 1990 en 2007 zijn de bouwkundige- en installatietechnische onderdelen (spreekwoordelijk) aan elkaar “gelapt” met het bestaande gebouw uit 1975. De (gebouw) verzakking, problematiek riolering, de verouderde faciliteiten en “jarenlang” achterstallig onderhoud, asbesthoudende onderdelen, e.d. vraagt om een fundamentele aanpak van het bestaande gebouw.

Zoals het rapport van Bremen Bouwadviseurs aangeeft is het renoveren tot een verduurzamingsniveau vergelijkbaar met de BENG-norm geen optie gezien de benodigde investeringen die noodzakelijk zijn. Ook geeft dit rapport aan dat de optie “nul op de meter” strenger is dan de BENG-norm, echter stelt deze geen normen voor de isolatiewaardes van de gebouwschil. Verduurzaming zonder aanpak van de buitenschil is naar onze mening “uitstel van executie”. Ook bij deze optie zijn naar onze mening “forse” investeringen nodig om te komen tot een “behaaglijk” gebouw.

Uit de bijbehorende financiële overzichten zoals toegevoegd aan onderhavige notitie blijkt dat de totale investeringskosten voor renovatie/verbouw ca. 25% (gemiddeld per m2) lager zijn dan bij nieuwbouw.

Renovatie/verbouw
680 m2 bruto vloeroppervlak **€ 1.918,--** incl. btw per m2
Noot: excl. sloopkosten, tijdelijke huisvesting en asbestsanering.

Nieuwbouw
736 m2 bruto vloeroppervlak **€ 2.387,--** incl. btw per m2
Noot: excl. sloopkosten, tijdelijke huisvesting en asbestsanering.

ADVIES

Wanneer we de huidige staat van het gebouw beoordelen en de voor- en nadelen van renovatie/verbouw versus nieuwbouw tegen elkaar afwegen dan adviseert KS Bouwmanagement om te kiezen voor nieuwbouw ondanks dat de investeringskosten voor renovatie/verbouw lager liggen dan nieuwbouw. Naar onze mening weegt het financiële element niet op tegen de navolgende argumenten voor nieuwbouw:

- Het gebouw kan geheel opnieuw ontworpen worden op basis van de huidige ledenaantallen en de bijbehorende (noodzakelijke) ruimten.
- Het mogelijke (flexibel/multifunctioneel) gebruik kan optimaal vertaald worden in nieuwbouw.
- Nieuwbouw biedt de mogelijkheid om (makkelijker) de meest geavanceerde onderdelen op het gebied van duurzaamheid toe te passen.
- Het nieuwe gebouw is bouwkundig gegarandeerd voor een nieuwe periode van 40 jaar.
- Onderhoudslast wordt voor de komende jaren tot een minimum beperkt.
- Duurzame exploitatie met bijbehorende voordelen, bijv. beperkte energielast.

Geadviseerd wordt het nu voorliggende schetsontwerp met bijbehorende “grove” investeringsraming verder uit te werken tot een definitief ontwerp (bouwkundig, installaties en brandveiligheid) en een bijbehorende bouwkostenraming (bouwdelenniveau NEN 2699 niveau 4) op basis van elementen inclusief gedetailleerde onderbouwingen op te stellen. Op basis hiervan kan een betere inschatting gemaakt worden of het voorliggende ontwerp past binnen de financiële kaderstelling en kan er indien noodzakelijk gericht geoptimaliseerd/ bezuinigd worden.

Project

Onderzoek verduurzaming VV de Leeuw

Betreft

Verduurzaming

Projectnummer

20HBO123-00

Datum

10 mei 2021

Concept

BREMEN BOUWADVISEURS

Kantoor Heerlen
Maanstaete
Parallelweg 2B
6411 ND Heerlen
Postbus 528
6400 AM Heerlen
045 571 39 39

Kantoor Rotterdam
Westerstraat 56
3016 DJ Rotterdam
010 750 35 85

PROJECT:	Verduurzaming vv de leeuw Olieslager 16, 6444KL Brunssum
BETREFT:	Verduurzaming
PROJECTNUMMER:	20HBO123-00
OPDRACHTGEVER:	Gemeente Brunssum Lindeplein 1 Postbus 250 6440 AG Brunssum Tel.: 045 527 8555 Contactpersoon Dhr. W. Trost
ADVISEUR:	Bremen Bouwadviseurs b.v. Maanstaete, Parallelweg 2B Postbus 528 6400 AM HEERLEN Tel.: 045 - 571 39 39 Fax: 045 - 571 19 57 E-mail: info@bremenba.nl Contactpersoon Dhr. D. Pluijmen
AUTEUR:	F. Prevoo
VERSIE:	01
STATUS:	Concept
DATUM:	10 mei 2021

INHOUDSOPGAVE

Blz.

1 Inleiding 4
1.1 Algemeen 4
1.2 Projectgrenzen 4
1.3 Uitgangspunten 4
1.4 Ligging/situatie 5
1.5 Opzet rapportage 5
2 Huidige conditie van het gebouw 6
2.1 Energielabel 6
2.2 Huidige bouwkundige situatie 6
2.3 Huidige installatietechnische situatie 7
3 Bepaling maximaal benodigd verwarmingsvermogen 9
3.1 Algemeen 9
3.2 Benodigde verwarming- en koelvermogens 9
4 Verkenning bouwkundige en werktuigkundige maatregelenen 10
4.1 Algemeen 10
4.1.1 Na te streven verduurzamingsniveau 10
4.2 Bouwkundige aanpassingen 10
4.2.1 Vergelijking verschillende bouwkundige aanpassingen 12
4.3 Werktuigkundige aanpassingen 14
4.3.1 Warmte- en koudeopwekking 14
4.3.2 Luchtbehandeling met warmteterugwinning 14
4.3.3 Warmtedistributie en afgifte 15
4.3.4 Warmtapwater 15
4.3.5 Aanvullende opties betreffende inregelen en gebruik 16
5 Verkenning mogelijke aanpassingen elektrotechnische installaties 17
5.1.1 Verlichting 17
5.1.2 Zonne-energie 17
6 Advies en uitgangspunten nieuwe situatie 19
6.1 Per onderdeel 19
6.2 Conclusie 20
7 Kosten verduurzaming 21

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

In opdracht van Gemeente Brunssum is door Bremen Bouwadviseurs onderzoek gedaan naar de verduurzaming van het kantinegebouw van voetbalvereniging vv de Leeuw, gelegen aan Olieslager 16 te Brunssum, in de vorm van een verduurzamingsonderzoek. Hierin zal worden gekeken naar het verduurzamen het gebouw door het verkennen van energiebesparende oplossingen ten behoeve van het behalen van een bepaald duurzaamheidsniveau. Specifiek zal worden gekeken naar het verduurzamen van het huidige gebouw tot een niveau vergelijkbaar met de sinds 2021 geldende BENG-norm (bijna energie neutraal gebouw) voor nieuwbouw, en alternatief naar het verduurzamen tot nul-op-de-meter.

1.2 PROJECTGRENZEN

In het onderzoek verduurzaming vv de Leeuw te Brunssum worden installatietechnische en bouwkundige verduurzamingsconcepten onderzocht voor het kantinegebouw van vv de Leeuw. De werktuigkundige en elektrotechnische installaties en bouwfysische eigenschappen die in directe relatie staan tot energiebesparing, worden in deze rapportage meegenomen. Aan de hand van twee scenario's voor het verduurzamen van het gebouw zullen verschillende verduurzamingsmaatregelen worden verkend. De twee scenario's zijn:

- Het verduurzamen van het huidige gebouw tot een duurzaamheidsniveau vergelijkbaar met BENG (bijna energie neutraal gebouw);
- Het verduurzamen tot nul-op-de-meter.

1.3 UITGANGSPUNTEN

De verduurzamingsmaatregelen voor het kantinegebouw vv de Leeuw te Brunssum zijn verkend uitgaande van de eerder genoemde twee scenario's. Uit de verkende maatregelen zal worden bepaald welk scenario met welke maatregelen preferabel is uitgaande van maximaal resultaat bij een relatief lage investering. Specifiek is gekeken naar de verduurzamingsmaatregelen die leiden tot grote besparingen op het energieverbruik.

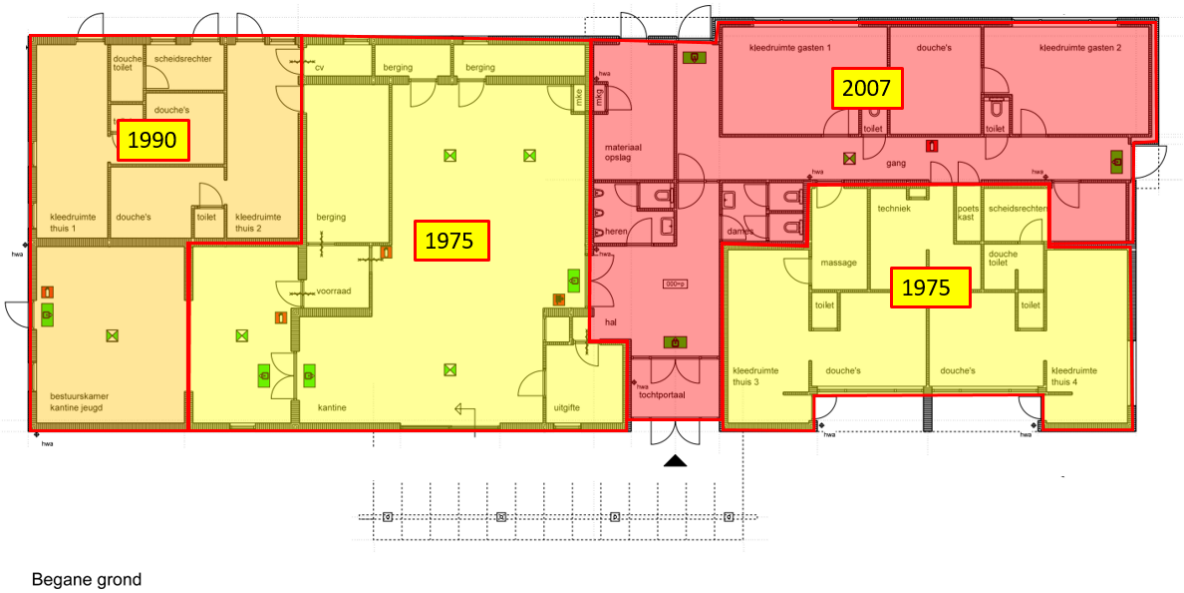
Het verduurzamingsonderzoek vindt plaats op basis van de informatie uit het reeds in 2020 door Bremen Bouwadviseurs opgestelde meerjaren onderhoudsplan, door opdrachtgever verstrekte gebouwtekeningen en de gebouwopname op 2 april 2021. Hierbij is verder geen rekening gehouden met mogelijke aanvullende eisen en voorkeuren zoals bijvoorbeeld het type afwerklaag. De kosten van verduurzamingsmaatregelen zijn niet gecorrigeerd voor eventuele aanvullende bouwtechnische ingrepen waarvoor de aard en de noodzakelijkheid enkel door verder onderzoek kan worden bepaald.

1.4 LIGGING/SITUATIE

Het kantinegebouw van vv de Leeuw ligt aan Olieslager 16 te Brunssum. Het gebouw ligt centraal op het sportcomplex tussen drie voetbalvelden. Het gebouw is in 1975 gebouw als een kantinegebouw met daarnaast een losstaand gebouw met twee kleedruimtes (zie figuur 2). In 1990 is het kantinegebouw aan noordzijde uitgebreid met een bestuursruimte en kleedruimtes. In 2007 is het gebouw aan zuidzijde verder uitgebreid met onder andere twee kleedruimtes, een technische ruimte en een opslagruimte. Bij deze uitbreiding is het kantinegebouw en het naastgelegen losse gebouw uit 1975 met elkaar geschakeld.

Figuur 1: Overzicht locatie met kantinegebouw vv de Leeuw

Figuur 2: Overzicht bouwfases kantinegebouw

1.5 OPZET RAPPORTAGE

Het voorliggende rapport vormt de rapportage voor het uitgevoerde verduurzamingsonderzoek als boven reeds beschreven. Het rapport zal eerst de relevante bouwkundige en installatietechnische staat van het pand beschrijven. Vervolgens zal op basis hiervan bouwkundige, werktuigkundige en elektrotechnische verduurzamingsmaatregelen verkend worden. Om de te verwachten energiebesparing inzichtelijk te maken is middels een jaarbelastingduurkromme de energiebehoefte van het complex ten gevolge van de klimatisering en het daarmee gepaard gaande energieverbruik berekend. Aan de hand van deze jaarbelastingduurkromme zijn in een variantenstudie een aantal scenario's doorgerekend van waaruit het geadviseerde scenario is uitgelicht in voorliggende rapportage. Ten behoeve van het toetsen van verschillende varianten is gebruikt gemaakt van verschillende data en berekeningen waarvan de resultaten zijn verwerkt tot de in het verslag genoemde waardes. Tenslotte volgt uit de verkende varianten het advies voor wat de meest gunstige optie is voor de verduurzaming van het gebouw.

2 HUIDIGE CONDITIE VAN HET GEBOUW

2.1 ENERGIELABEL

Sinds 2008 is het voor utiliteitsgebouwen verplicht een geldig energielabel te hebben. Het energielabel baseert zich op bouwkundige en installatietechnische kenmerken van een gebouw om zo een het pand van een labelklasse te voorzien. Door middel van de labelklasse is het mogelijk het betreffende pand te vergelijken met gebouwen met een overeenkomstige samenstelling. Het standaard energiegebruik is de hoeveelheid energie die jaarlijks nodig is voor gebouw gebonden installaties als verwarming, gebouwkoeling, de productie van warm tapwater, ventilatie en verlichting (exclusief apparatuur die geen deel uitmaakt van de klimaat- en verlichtingsinstallaties).

Energielabel	Energieindex
A	<1.05
B	1.15-1.06
C	1.30-1.16
D	1.45-1.31
E	1.60-1.46
F	1.75-1.61
G	>1.75

Tabel 2: Getalwaarden energie index

Het resultaat geeft weer dat de beoordeling van het gebouw met energielabel D gewaardeerd. Locatie omvat het adres Olieslager 16 te Brunssum.

2.2 HUIDIGE BOUWKUNDIGE SITUATIE

Het kantinegebouw vv de leeuw is gebouwd in 1975 en huisvest kantine, bestuursruimtes, kleedruimtes en opbergruimtes. Het pand beschikt over 512 m^2 gebruiksoppervlak (bag-viewer). Het heeft een balkvormig volume en beslaat één bouwlaag.

Het oorspronkelijke bouwjaar van het pand is 1975. In 1990 en 2007 hebben uitbreidingen van het gebouw plaatsgevonden. Tevens is het gebouw sinds 1975 al eens gerenoveerd. Ten gevolge van de verschillende uitbreidingen zijn zowel de dakvlakken als de gevel en gebouwgebouw opgebouwd uit bouwdelen uit 1975, 1990 en 2007. Tijdens de opname gaf de aanwezige beheerder aan dat geen van de delen van de gebouwschil voorzien zijn van isolatie.

De dichte geveldelen bestaan uit niet geïsoleerde spouwmuren voorzien van schoon metselwerk. De open geveldelen beslaan houten deuren en hoofdzakelijk HR++glas. Daarnaast zijn er enkele draadglas ruiten toegepast. Het dakvlak bestaat uit een niet geïsoleerd plat dak afgewerkt met dakleer. De gebouwvloer bestaat uit een betonvloer gebouwd op staal.

2.3 HUIDIGE INSTALLATIETECHNISCHE SITUATIE

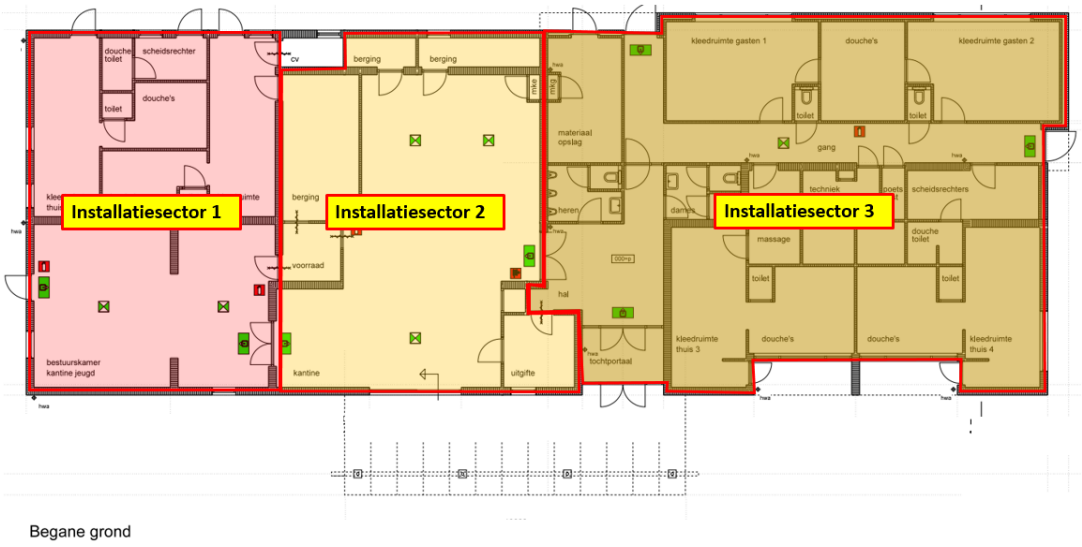
50 Koudeopwekking

Het gebouw is enkel voorzien van koeling van de binnenruimtes middels natuurlijke en mechanische ventilatie met buitenlucht. Er is geen koudeopwekking aanwezig ten behoeve van het klimatiseren van het gebouw.

51 Warmteopwekking

Om te voorzien in de warmtebehoefte is het gebouw voorzien van drie separate verwarmingsinstallaties zijnde (zie ook figuur 3):

- Een gasgestookte HR107 ketel ten behoeve van het verwarmen door middel van radiators van installatiesector 1;
- Een Allure HR107 luchtverwarmer ten behoeve van het verwarmen van installatiesector 2;
- Twee Allure lHR107 uchtverwarmers ten behoeve van het verwarmen van installatiesector 3.

Figuur 3: Overzicht installatiesectoren kantinegebouw

53 Waterinstallaties en sanitair

De warmtapwaterbereiding geschiedt door middel van drie separate warm tapwater systemen zijnde:

- Een extern gestookte boiler ten behoeve van warmtapwater voorzien van de kleedruimtes (douches) in installatiesector 1;
- Een close in boiler t.b.v. de keuken in installatieatiesector 2;
- twee gasgestookte boilers ten behoeve van warmtapwater voorzien van de kleedruimtes (douches) in installatiesector 3;

Sanitair

De sanitaire voorzieningen bestaan uit bij de kleedruimtes behorende doucheruimtes en uit verscheidene toiletgroepen.

56 Warmtedistributie en afgifte

Aansluitend op de warmteopwekking zijn er drie separate warmtedistributie- en warmteafgiftesystemen zijnde:

- warmtedistibutie middels een tweepijps watergedragen warmtedistributiesysteem met radiators ten behoeve van de warmteafgifte in installatiesector 1;
- warmtedistibutie middels een lage druk ventilatiesysteem bestaande uit ventilatiekanalen en kanaal- en plafondroosters in installatiesector 2.
- warmtedistibutie middels een lage druk ventilatiesysteem bestaande uit ventilatiekanalen en kanaal- en plafondroosters in installatiesector 3.

57 Luchtbehandeling

Het gebouw is voorzien van luchtbehandeling in installatiesector 2 en 3 middels de eerder genoemde Allure HR107 luchtverwarmers. Daarnaast wordt in alle installatiesectoren gebruikt gemaakt van lokale mechanische luchtafzuiging ter plaatse van de sanitaire groepen. Er wordt geen gebruik gemaakt van warmteterugwinning.

63 Verlichting

Het gebouw is voorzien van diverse lichtarmaturen hoofdzakelijk bestaande uit TL en LED-armaturen. Daarnaast worden nog PL-armaturen toegepast.

Het gebouw is voorzien van vluchtwegaanduidingen en noodverlichting.

3 BEPALING MAXIMAAL BENODIGD VERWARMINGSVERMOGEN

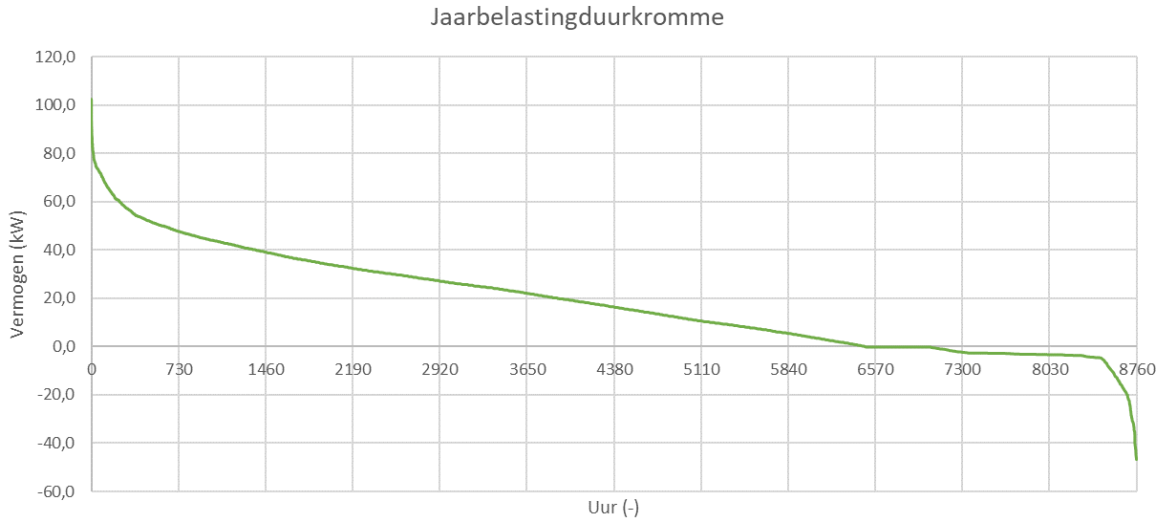
3.1 ALGEMEEN

Om te kunnen bepalen welk energetisch effect bepaalde maatregelen hebben, is het benodigde verwarmingsvermogen berekend middels de JBDK-tool voor de basissituatie en de scenario's met stapsgewijs toegepaste maatregelen. De JBDK-tool is een numeriek model dat een jaarbelastingduurkromme simuleert aan de hand van de gebouwgegevens. Een jaarbelastingduurkromme is een kromme waarbij de benodigde verwarmings- en koelvermogen voor ieder uur van het jaar is berekend, weergegeven gesorteerde op grootte vanaf maximale warmtelast tot maximale koellast. In de simulatie zijn geen gebouwinstallaties en koel- en verwarming strategieën opgenomen. Het gesimuleerde jaar is het zogenaamde 1% overschrijdingsjaar. In dit peiljaar is zowel een hittegolf als koudegolf opgenomen.

3.2 BENODIGDE VERWARMING- EN KOELVERMOGENS

Om te bepalen in welke mate verduurzamingsmaatregelen tot besparingen in energieverbruik leiden, is middels het benodigde verwarmingsvermogen en energieverbruik berekend middels een jaarbelastingduurkromme. Hierbij dient te worden opgemerkt dat berekend verwarmingsvermogen en energieverbruik kan afwijken van het werkelijke verbruik. Het gaat hierbij dan ook om richtwaardes. De berekende waardes geven echter een betrouwbaar beeld van mate van de mogelijke besparingen.

In figuur 4 zijn de benodigde verwarmings- en koelvermogens weergegeven voor het gebouw middels een jaarbelastingduurkromme. Het betreft het verwarmingsvermogen nodig om het gebouw op gewenste temperatuur te houden. Het berekende maximaal benodigd verwarmingsvermogen is 103kW. Op jaarbasis is 48GJ verwarmingsenergie nodig. In onderstaande grafiek zijn bovengenoemde karakteristieken gevisualiseerd door middel van een jaarbelastingduurkromme. Voor bovengenoemde waardes dient te worden opgemerkt dat proceswarmte en warmtewinst (bijvoorbeeld gebruik van laptops, personen) buiten beschouwing zijn gelaten.

Figuur 4: Grafiek jaarbelastingduurkromme kantinegebouw vv de Leeuw

4 VERKENNING BOUWKUNDIGE EN WERKTUIGKUNDIGE MAATREGELENEN

4.1 ALGEMEEN

Het gebouw is getoetst op het toepassen van verschillende concepten op het gebied van warmte- en koudeopwekking, ventilatie, en bouwtechnische maatregelen. De varianten die specifiek ter sprake komen als mogelijke (deel-)oplossing voor het verduurzamen van het gebouw zijn in dit hoofdstuk beschreven. Hierbij is uitgegaan van maatregelen nodig voor het voldoen aan enerzijds het verduurzamen tot een niveau vergelijkbaar met de huidige BENG-norm, en anderzijds het behalen van nul-op-de-meter.

4.1.1 Na te streven verduurzamingsniveau

Omdat de gestelde BENG-norm niet geldt voor het gebouw, en ook nul-op-de-meter in breedste zin opgevat kan worden, zijn beide verduurzamingsniveaus hieronder gedefinieerd zoals deze met betrekking tot de te verkennen maatregelen zijn benaderd.

BENG

Ten behoeve van het BENG scenario's worden de volgende norm-waardes conform BENG nagestreefd:

- Energiebehoefte (kWh/m^2) = 90 + 8(A_{ls}/A_g – 1,8)
- Primair Energieverbruik (kWh/m^2) <= 60
- Aandeel hernieuwbare energie (%) >= 30
- Isolatiewaarde dak (m^{2}K/W) >= 6,3
- Isolatiewaarde dichte geveldelen (m^{2}K/W) >= 4,7
- Isolatiewaarde gebouwvloer (m^{2}K/W) >= 3,7

Het te toetsen gebouwen dient aan ieder van deze gestelde eisen voldoen om aan de BENG-norm te voldoen.

Nul-op-de-meter

Ten behoeve van het nul-op-de-meter scenario worden de volgende norm-waarde nagestreefd:

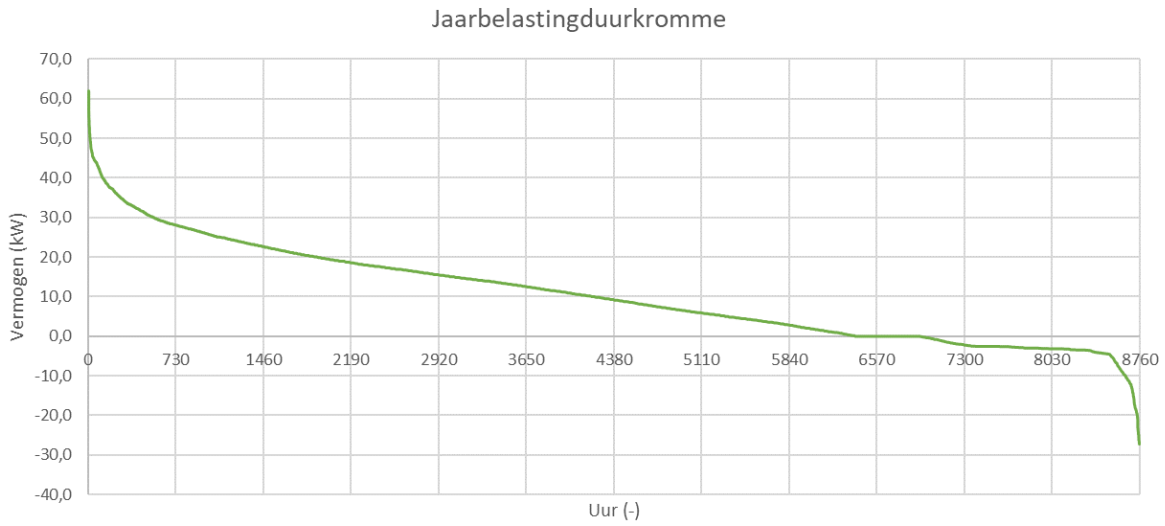
- De energiebehoefte voor gebouwklimatisering, verlichting en warmtapwater dient gelijk of kleiner te zijn aan de eigen opgewekte energie uit hernieuwbare bron.

4.2 BOUWKUNDIGE AANPASSINGEN

Isoleren dak conform BENG

Door het dak vanaf te buitenzijde te voorzien van een isolatielaag kan het warmteverlies door de gebouwschil worden beperkt. Het isoleren van het dak voorkomt daarnaast bouwfysische problemen door het beperken van de dampspanningen op kritische plaatsen in de constructie. Door het dak te isoleren met 15cm PIR-plaat kan een isolatiewaarde van de totale dakconstructie conform de boven gestelde BENG-norm van 6,2 worden bereikt.

De ingreep inclusief het verwijderen van het huidige dakleer, en eventuele onderlaag is berekend op circa € 67.000,-. Uit figuur 5 valt op te maken dat na het berekende maximaal benodigd verwarmingsvermogen is gedaald met 39% tot 63kW ten opzicht van de huidige situatie. Daarnaast is er de jaarlijkse energiebehoefte voor verwarmen met 44% gedaald tot 27GJ ten opzichte de huidige situatie.

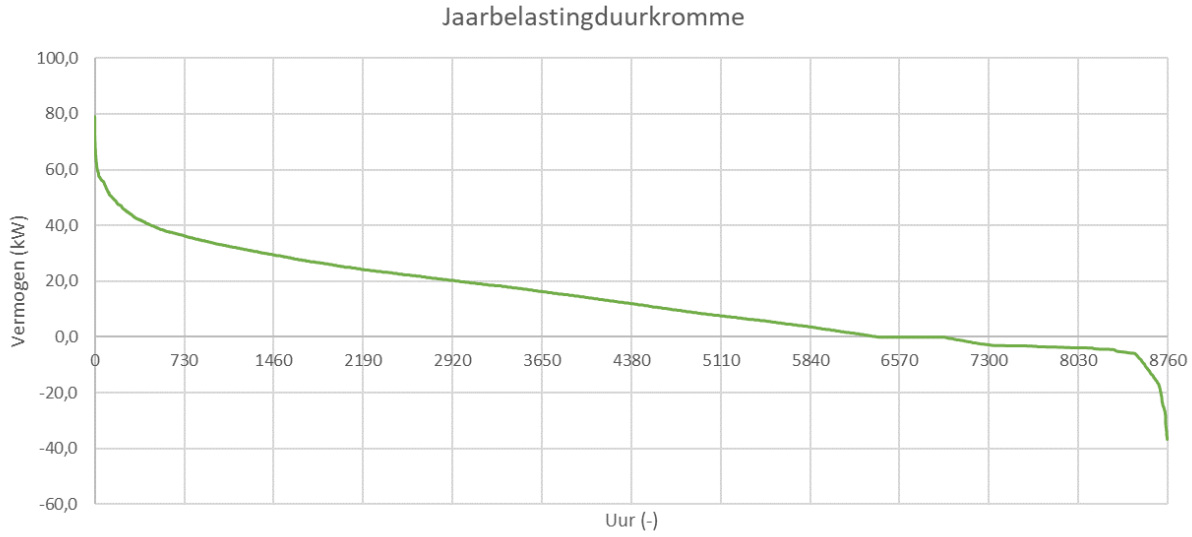

Figuur 5: Grafiek jaarbelastingduurkromme kantinegebouw vv de Leeuw indien enkel het dak is nageïsoleerd.

Isoleren gevel conform BENG

Door de gevel vanaf te buitenzijde te voorzien van een isolatielaag kan het warmteverlies door de gebouwschil verder worden beperkt. Bij het isoleren van de gevel dient rekening te worden gehouden dat het huidige buitenspouwblad dient te worden verwijderd, waarna isolatie wordt geplaatst en een nieuw buitenspouwblad wordt opgemetseld. Door de gevel hierbij te isoleren met 10cm PIR-plaat kan een isolatiewaarde van de totale dakconstructie conform de boven gestelde BENG-norm van 4,7 m^2K/W worden bereikt.

De ingreep inclusief benodigde nieuwplaatsen van kozijnen met HR++glas in de gevelconstructie is geschat op circa € 72.000,-. In figuur 6 valt te zien dat het berekende maximaal benodigd verwarmingsvermogen is gedaald met 23% tot 79kW ten opzicht van de huidige situatie. Daarnaast is er de jaarlijkse energiebehoefte voor verwarmen met 25% gedaald tot 36GJ ten opzichte de huidige situatie.

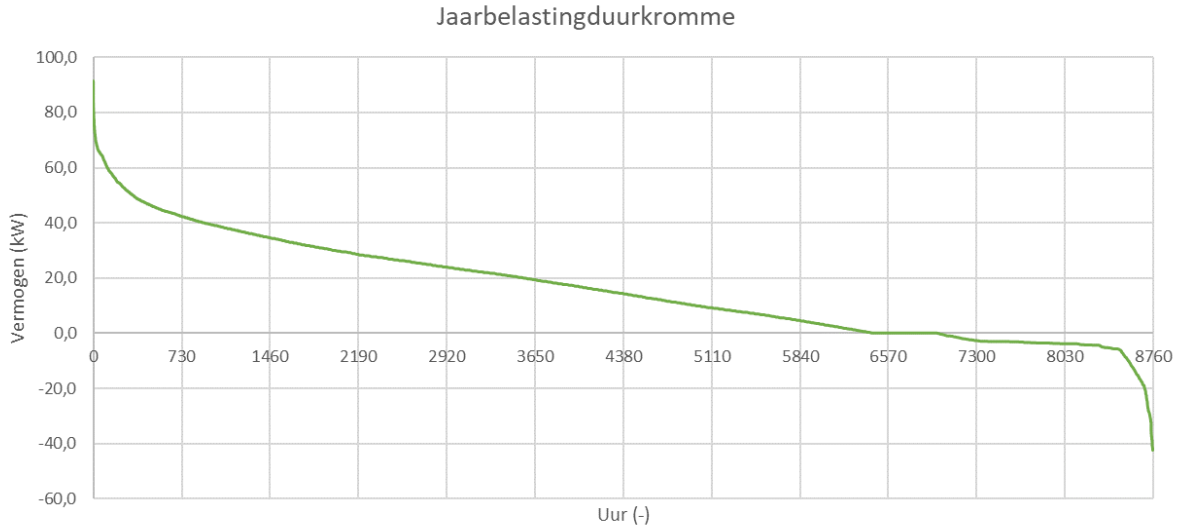

Figuur 5: Grafiek jaarbelastingduurkromme kantinegebouw vv de Leeuw indien enkel de gevel is nageïsoleerd.

Isoleren gebouwvloer conform BENG

Door de gebouwvloer te voorzien van een isolatielaag kan het warmteverlies door de gebouwschil worden verminderd. Omdat de gebouwvloer is gebouwd op staal, ontbreekt de benodigde kruipruimte of kelderruimte om isoleren van de onderzijde mogelijk te maken. Daarom dient er van de bovenzijde te worden geïsoleerd om te kunnen voorzien in BENG gestelde 3,7 m^2K/W isolatiewaarde. Bij het isoleren van de gebouwvloer dient rekening te worden gehouden dat de huidige afwerkvloer onder een isolatielaag met afwerklaag komt te liggen. Er zal dan ook een geheel nieuwe vloerafwerking dienen te worden aangelegd.

De ingreep exclusief ingrepen ten behoeve van het voorkomen van eventuele hinderende koudebruggen is geschat op circa € 44.000,-. In figuur 7 valt te zien dat het berekende maximaal benodigd verwarmingsvermogen is gedaald met 12% tot 91kW ten opzicht van de huidige situatie. Daarnaast is er de jaarlijkse energiebehoefte voor verwarmen met 13% gedaald tot 42GJ ten opzichte de huidige situatie.

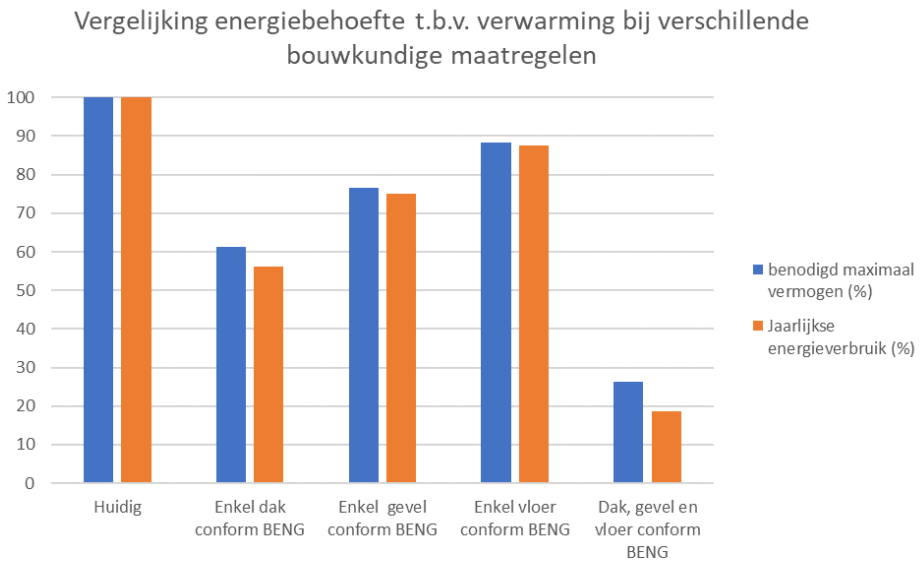

Figuur 7: Grafiek jaarbelastingduurkromme kantinegebouw vv de Leeuw indien enkel de gebouwvloer is voorzien van isolatie.

4.2.1 Vergelijking verschillende bouwkundige aanpassingen

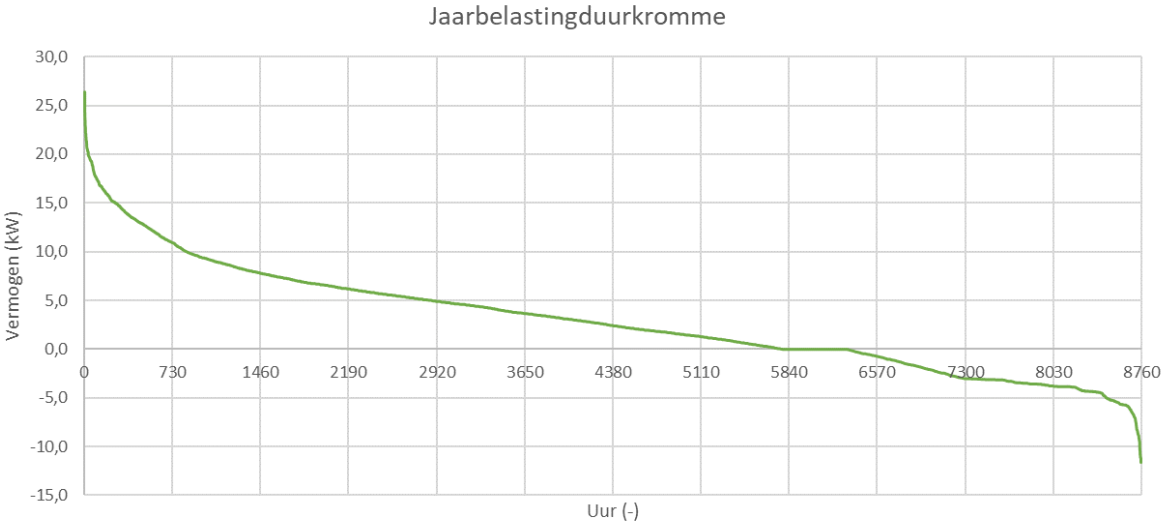
De drie hierboven verkende bouwkundige maatregelen zorgen in totaliteit voor het behalen van de BENG-norm die sinds dit jaar geldt voor nieuwbouw. In figuur 8 worden de relatieve energiebesparing van de verschillende maatregelen vergeleken ten opzichte van de huidige staat. Als hier de benodigde investering in wordt meegenomen, kan worden gesteld dat het isoleren van het dak de meest effectieve maatregel is. Om aan de BENG-norm te kunnen voldoen dienen alle drie de maatregelen te worden uitgevoerd. Dit levert de grootste energiewinst op. Echter liggen de investeringskosten kosten op €183.000,- exclusief eventuele aanvullende kosten voor het detailleren van aansluitingen en koudebruggen.

Het detailleren van de aanwezige koudebruggen kan een grote aanvullende kostenpost worden. Het gebouw is namelijk gebouwd en uitgebouwd in verschillende fases, waarbij de kwaliteit van de verschillende constructies en de aansluiting op elkaar niet duidelijk zijn. Bij een goed geïsoleerd, luchtdicht gebouw kunnen koudebruggen en lekken in de gebouwschil grote negatieve gevolgen kunnen hebben op een gezond en comfortabel binnenklimaat. Het is dan ook van belang om ten allen tijden te onderzoeken of aanvullende (kostbare) voorzieningen dienen te worden getroffen.

Figuur 8: Vergelijking energiebehoefte van het kantine gebouw ten gevolge van transmissie ten gevolge van de verschillende bouwkundige maatregelen ten opzichte van de huidige staat..

Als wordt gekeken naar het totale benodigde verwarmingsvermogen bij het isoleren van het zowel het dak als gevel als gebouwvloer conform BENG, wordt een jaarlijkse besparing van 75% tot 26kW op het benodigde verwarmingsvermogen. Op de jaarlijkse energiebehoefte wordt daarnaast 76% bespaart tot 10GJ.

Figuur 9: Grafiek jaarbelastingduurkromme kantinegebouw vv de Leeuw indien zowel het dak als gevel als gebouwvloer wordt geïsoleerd.

4.3 WERKTUIGKUNDIGE AANPASSINGEN

4.3.1 Warmte- en koudeopwekking

Het gebouw is getoetst op de interne en externe warmte- en koudeopwekking. Hierbij zijn drie varianten nader bekeken:

1. Behouden huidige warmteopwekkers.
2. Het toepassen van lucht-water warmtepompen
3. Het toepassen DX-warmtepompen

Behouden huidige warmteopwekkers
Het behouden van de huidige warmteopwekkers is de voordeligste oplossing gezien de benodigde beperkte initiële investering. Er is immers geen aanschaf van nieuwe opwekkers nodig, los van de reguliere vervanging ten gevolge van technische levensduur. Huidige warmteopwekkers staan in huidige meerjaren onderhoudsplan pas vanaf 2033 ingepland om te worden vervangen. Het op korte termijn vervangen van deze installaties is daarom vanuit financieel oogpunt ongunstig. Door de aanwezige installaties strategisch in te regelen, en gebruikstijden en bezettingen van ruimtes slim in te plannen, kan met huidige installatie het energiegebruik worden verlaagd.

Toepassen Lucht-waterwarmtepompen
Een mogelijke verduurzaming van de warmteopwekking is interne warmte- (en koude-) opwekking middels lucht-waterwarmtepompen. Lucht-waterwarmtepompen leveren warmte en koude met een hoger rendement (COP-waarde) dan CV-ketels. Hiermee kan worden voorzien in een relatief laag energieverbruik.
Warmtepompen maken gebruik van lagere temperatuurtrajecten dan de bestaande CV-ketels. Door lucht-waterwarmtepompen toe te passen is het mogelijk het huidige distributie- en afgiftesysteem in takt te laten door gebruik te maken van watergedragen verwarmingsbatterijen ten behoeve van de luchtverwarming. Daarnaast kan de warmtepomp worden aangesloten op de bestaande radiators middel bestaande cv-leiding. Bij het toepassen van lucht-water warmtepompen dienen aanvullende voorzieningen te worden getroffen ten behoeve van voldoende lucht(re-)circulatie en voldoende afgiftevermogen van de aanwezige radiators.

Toepassen DX-warmtepompen
Als alternatief voor lucht-waterwarmtepompen kan worden gekozen om DX-warmtepompen toe te passen. DX-systemen hebben lagere verliezen over het distributienet dan lucht-waterwarmtepompen en nemen daarnaast minder ruimte in. Bij het toepassen van DX-warmtepompen dienen aanvullende voorzieningen worden getroffen ter vervangen van de bestaande radiators.

4.3.2 Luchtbehandeling met warmteterugwinning

De huidige luchtbehandelingsinstallatie is niet voorzien van warmteterugwinning. Dit betekent dat in de huidige situatie koude buitenlucht wordt geconditioneerd (verwarmd), wordt ingeblazen in de gebruiksruimtes, en vervolgens wordt afgezogen naar buiten. Dit principe werkt energetisch inefficiënt. Het is daarom voor de hand liggend om het ventilatiesysteem aan te passen tot een gebalanceerde ventilatie met warmteterugwinning.

Echter, het gebruik van het gebouw bestaat uit piekbezettingen van een of enkele kleedruimtes, waarbij een hoge interne koellast (douchend voetbalteam) kan zorgen voor een onbalans in de warmtehuishouding. Enkel

de bestuursruimte en kantine hebben over langere periodes een lage intern koellast bij regulier bezetting. Het direct naar buiten ventileren heeft tijdens piek koellasten juist een gunstig effect in de vorm van vrije koeling.

4.3.3 Warmtedistributie en afgifte

Toepassen van vloerverwarming bij het isoleren van de gebouwvloer
Door tijdens het isoleren van de gebouwvloer aan binnenzijde van de vloer (zie ook hoofdstuk 3.2) hier het leggen vloerverwarming toe te passen, kan worden voorzien in een onderhoudsvriendelijke lage temperatuur verwarmingssysteem. Het toepassen van vloerverwarming is afhankelijk van de haalbaarheid van het uitvoeren van het isoleren van de gebouwvloer. Daarnaast is vloerverwarming een traag systeem, en daarmee minder geschikt voor het inspelen op de piek koellasten die voorkomen in kleedruimtes.

Toepassen van luchtverwarming middels kanaalverwarmers
Het toepassen van luchtverwarming is niets anders dan het voortzetten van het huidige distributie en afgiftesysteem door kanaalverwarmers als alternatief voor de huidige luchtverwarmers toe te passen. De kanaalverwarmers kunnen zowel bij een watergedragen als een DX-systeem worden toegepast. Door het luchtkanalensysteem verder onder handen te nemen met retourkanalen en regelkleppen kan worden voorzien in een verwarmingssysteem dat in staat is snel en effectief te reageren op pieklasten en daarnaast in staat is om per ruimte of sector meer of minder te verwarmen.

Toepassen van een luchtbehandelingskast met verwarmingsbaterij
Door een centrale luchtbehandelingskast met verwarmingsbatterij toe te passen wordt het ventilatie en verwarmingssysteem volledig samengevoegd. Door warmteterugwinning toe te passen kan óf het rendement van de installatie worden verbeterd óf kan de warmte uit retourlucht worden gebruikt om eventueel het warmtapwater na tussenkomst van een warmtepomp voor te verwarmen.

4.3.4 Warmtapwater

Een belangrijke post gezien het energieverbruik is het warmtapwater. Een grove schatting van het douchegebruik gezien het aantal leden leidt tot een berekenend jaarlijkse energiegebruik van 18030 kWh voor het verwarmen van het tapwater ten behoeve van het douchen.

Er zijn een aantal interessante ingrepen die het energiegebruik en benodigde verwarmingsvermogen ten behoeve van warmtapwater kunnen beperken zijnde:

- Het toepassen van zonneboilers;
- Het toepassen van warmtepompboilers.

Het toepassen van zonneboilers, zonnecollectoren
Door zonneboilers toe te passen kan zonne-energie als hernieuwbare bron worden ingezet om het warmtapwater op temperatuur te krijgen en vervolgens op temperatuur te houden in een voorraadvat. Een zonneboiler of een boiler aangesloten op zonnecollectoren maakt gebruikt van zonnewarmte om direct het warmtapwater op te warmen. De zonnecollectoren hebben enkel investerings- en onderhoudskosten, terwijl er bespaard wordt op energiekosten.

Het opgesteld vermogen van de zonneboiler dient echter wel goed op het werkelijk benodigde vermogen te worden afgestemd. Een teveel aan warmte kan in tegenstelling tot stroom uit zonnepanelen niet terug geleverd worden aan het stroom-, energienet ten behoeve van het verdisconteren van het energiegebruik.

Het toepassen van warmtepompboilers voorzien van WTW
Alternatief op het toepassen van indirect gestookte boilers, kan gebruik worden gemaakt van een warmtepompboiler. In geval van het toepassen van lucht-warmte- of DX-warmtepompen ligt het voor de hand om de warmtapwatervoorziening tevens op de warmtepomp aan te sluiten om zo gebruik te maken van het hogere rendement (COP) van een warmtepomp ten opzichte van conventionele ketels. Door gebruik te maken van een voorraadvat (indirect gestookte boiler) kan gebruik worden gemaakt van de warmtepompen zonder grote toename in het benodigde opgesteld vermogen ten behoeve van piekbelastingen in geval van bijvoorbeeld doorstroomunits.

4.3.5 Aanvullende opties betreffende inregelen en gebruik

Het stoken volgens een stooklijn
Naast bovenstaande punten kan worden gekeken naar het inregelen van de installaties middels een stooklijn. Naast de warmteopwekking ten behoeve van de verwarming kan daarnaast worden gekeken naar het inregelen van de warmtapwatervoorziening. Indien er een periode een lagere bezetting is, is er minder warmtapwater nodig en kan (in geval van namengen) de temperatuur van het warmtapwater in de boiler lager gehouden worden. Ten behoeve van legionellapreventie dient het warmtapwater dan wel periodiek tot 65°c opgestookt te worden.

5 VERKENNING MOGELIJKE AANPASSINGEN ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES

5.1.1 Verlichting

Om het gebouw energiezuinig en toekomstbestendig te maken kan men tegenwoordig niet om ledverlichting heen. De aanschafkosten van ledverlichting en led-armaturen liggen nauwelijks nog hoger dan conventionele verlicht zoals tl-verlichting, terwijl de energiekosten zijn een stuk lager. De gemiddelde terugverdientijd op basis van energieverbruik bedraagt circa 3 tot 8 jaar. Tevens is er door de langere levensduur een behoorlijke financiële besparing in onderhoud en vervanging van de lampen.

Om onnodige verlichten te voorkomen kan de verlichting op verscheidene wijzen worden gedimd:

- Door een gebouwbeheersysteem;
- Op basis van een daglichtregeling. Als voldoende daglicht beschikbaar is, gaat de (kunst-) lichtsterkte van de lamp traploos terug, zonder dat dit ten koste gaat van het gewenste lichtniveau in een ruimte.
- Op basis van aanwezigheid en tijdschakelaars.

Voor de kantine en bestuursruimte kan handmatige dimmen van belang zijn voor het goed inregelen van de lichtsterkte afhankelijk van het gebruik van de ruimte op dat moment. De overige ruimtes in het kantinegebouw kunnen energiezuinig geschakeld worden door gebruik te maken van aanwezigheidsschakelaars. Doordat er geen of slecht beperkt daglichttoetreding is in deze ruimte is het toepassen van dimmen op daglicht overbodig. Het toepassen van beschreven maatregelen leidt enerzijds tot energiebesparing, en anderzijds tot een langere levensduur van de verlichting. De kosten voor het vervangen van de conventionele armaturen door led-armaturen is geschat op €31.000,-.

5.1.2 Zonne-energie

Bij de energietransitie wordt er gestreefd naar energie neutrale gebouwen met duurzame en CO_2-arme energievoorzieningen welke gebruikmaken van hernieuwbare bronnen. Zonnepanelen spelen in deze transitie een aanzienlijke rol.

Het plaatsen van zonnepalen heeft een aantal voordelen. Zo draagt zonne-energie niet bij aan het broeikas effect, aangezien er geen schadelijke gassen als CO_2 in de atmosfeer terecht komen. Zonne-energie is hernieuwbare bron, de energie van de zon is nagenoeg onuitputtelijk. Daarnaast zijn zonnepanelen stil, veilig en vergen weinig onderhoud. Een nadeel van zonnepanelen is dat er aangepaste (veiligheids-)procedure nodig is voor het afschakelen van de stroom.

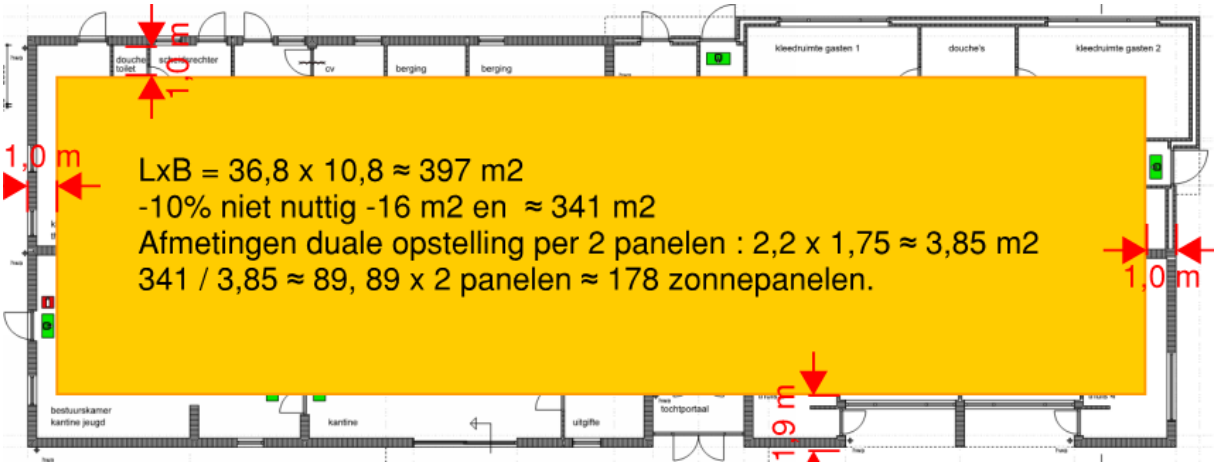
Voor de oriëntatie van de plaatsing van de zonnepanelen twee (meest optimale) vormen:

- Zuid: optimale hellingshoek tussen 20 en 40°. Panelen in rijopstelling op het platte dak geplaatst worden.
- Oost-west: optimale hellingshoek tussen 10 en 13°. Panelen kunnen in een duale opstelling op het platte dak geplaatst worden.

Het gebouw van VV de Leeuw beschikt over een plat dak welke geschikt is voor het plaatsen van zonnecollectoren of zonnepanelen. Voor het bepalen van de verwachte opbrengst is uitgegaan van de Oost-west (duale) opstelling. Het voordeel van deze opstelling is dat de opwek gelijkmatiger over de dag plaatsvindt. In geval van vv de Leeuw zal het gebouw met name in gebruik zijn in de namiddag en avonduren. In geval van lage bezetting zal terug levering van opgewekte stroom plaats vinden.

Bij deze opstelling kunnen de panelen met een grotere dichtheid op het dak worden geplaatst (meer panelen per m^2). Dit komt doordat bij de zuid opstelling in relatief veel ruimte tussen de panelen gelaten moet worden. De ruimte tussen de panelen is benodigd om te voorkomen dat de panelen in elkaars schaduw komen te staan.

Uitgangspunt is dat op de overkapping van de entree aan de westzijde geen zonnepalen worden geplaatst wegens de stabiliteit. Verder worden er geen zonnepanelen geplaatst op de verhoging / schoorsteen van de technische ruimte (circa 16 m^2).

Figuur 10: schatting bruikbaar oppervlakte voor de plaatsing van zonnepanelen.

In figuur 10 hierboven is een globale schatting gemaakt van het aantal mogelijk te plaatsen zonnepanelen. Bij het bepalen van het oppervlakte waar zonnepanelen kunnen worden geplaatst is reeds rekening gehouden een veiligheidsafstand tot de rand, deze komt daardoor niet in de berekening terug. Van het totale oppervlakte van het dak wordt een schatting van 10% van het totale oppervlakte in mindering gebracht. Deze 10% zijn plekken waar mogelijke obstakels zijn en of ruimte voor looproutes tussen de panelen.
Uitgangspunt is dat zonnepanelen worden toegepast van circa 1 m bij 1,75 m van 350 Wp welke in een duale opstelling worden geplaatst.
Wanneer twee zonnepanelen in een duale opstelling worden geplaatst, heeft dit gedeelte een afmeting van ongeveer 2,2 m bij 1,75 m en dus een oppervlakte van 3,85 m2. Op basis hiervan is het aantal mogelijk te plaatsen zonnepanelen bepaald.

Op het dak kunnen 178 zonnepanelen worden geplaatst. Met als uitgangspunt dat er 350 Wp panelen worden toepast, is er een totaal geïnstalleerd vermogen van 62.300 Wp. Wegens de gekozen richting (azimuth) en hellingshoek (inclinatie) van de zonnepanelen zal niet de hele installatie in een keer tegelijk het maximaal haalbare leveren.

De verwachtte jaarlijkse opbrengst van de PV-installatie is circa 46.000 kWh met een investering geschat à €90.000,-

6 ADVIES EN UITGANGSPUNTEN NIEUWE SITUATIE

6.1 PER ONDERDEEL

Bouwkundige aanpassingen

De huidige gebouwschil is niet voorzien van isolatie terwijl ramen voorzien zijn van HR++glas. Om tot een duurzaamheidsniveau te komen vergelijkbaar met BENG dienen zowel gevel als dak als gebouwvloer te worden voorzien van isolatie. De kosten hiervoor zijn geschat op €164.500,- exclusief eventuele te treffen voorzieningen voor koudebruggen en ander bouwkundige lekken. Indien de BENG-norm wordt nagestreefd is het dan ook in te zetten op sloop en nieuwbouw, om zo complexe en daarmee dure voorzieningen te voorkomen.

Indien nul-op-de-meter wordt nagestreefd kan het investeren in het enkel naïsoleren van het platte dak een interessante optie zijn. Het berekende maximaal benodigd verwarmingsvermogen daalt met maar liefst 39% en de jaarlijkse energiebehoefte voor verwarmen daalt met maar liefst 44%. De benodigde investering is €48.500,-. Wel dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar de effecten van koudebruggen ten gevolge van slechter isolerende gevel en gebouwvloer.

Warmte- en koude opwekking

Het advies is om de warmteopwekking te vervangen voor DX-warmtepompen. Doordat de warmtepompen een hoger rendement (COP) hebben dan de huidige conventionele warmteopwekking zal de energiebehoefte van het gebouw sterk afnemen bij een gelijkblijvende benodigde verwarmingsenergie. Tevens zal het toepassen van warmtepompen leiden tot een CO2-reductie ten opzichte van het gebruikt van conventionele opwekkers.

Luchtbehandelingsinstallatie

Door het ventilatiesysteem te voorzien van een warmteterugwinning kan er het verlies van warmte middels het ventilatiesysteem worden beperkt. Door centraal een luchtbehandelingskast toe te passen met warmteterugwinning, ventilator en filter kan voor het gehele ventilatiesysteem de installatietechnische componenten centraal op een plaats in één installatie worden geplaatst. Een luchtbehandelingskast met warmteterugwinning en voldoende ventilatiedebiet vergt een investering van ongeveer €15.000,-

Centrale energievoorzieningen

Energieopwekking met zonnepanelen

Voordat zonnepanelen op het dak worden toegepast is het van belang het dak in goede staat te hebben. De dakafwerking staat ter vervanging ingepland in 2025. Het is dan ook aan te raden om het isoleren van het dak dan reeds uit te voeren. Daarnaast is het van belang de dakdoorvoeren ten behoeve van de afzuiging van de toilet te beperken tot een beperkt aantal doorvoeren.

Door het dak te voorzien van de in de verkenning genoemde 62.300Wp vermogen aan zonnepanelen wordt jaarlijks een circa 46.000 kWh aan elektrische energie verkregen met een investering geschat à €90.000,-. Dit kan met in combinatie met andere maatregelen voldoende zijn om nul-op-de-meter te bereiken.

Verlichting

De verlichtingsinstallatie van het kantinegebouw bestaat uit ongeveer LED, tl- en pl-armaturen, en enkele spots, sfeerverlicht en bolarmaturen. Het vervangen van de conventionele verlichtingsarmaturen staat gepland in 2025.

Het wordt geadviseerd om het gebouw op het vervangmoment te voorzien van ledverlichting, led-noodverlichting en duurzame lichtschakelingen. De nieuwe verlichtingsschakeling dient te bestaan uit een centrale veegschakeling, en aanwezigheidsdetectie per ruimte.

6.2 CONCLUSIE

BENG

Het renoveren tot een verduurzamingsniveau vergelijkbaar met de BENG-norm is geen optie gezien het berekenende investeringsbedrag voor de bouwkundige ingrepen à €164.500,-. Daarbij zijn eventuele aanvullende benodigde voorzieningen vanwege koudebruggen en bouwkundige lekken niet meegenomen. Dit maakt het onzeker of er nog aanvullende kosten gemaakt dienen te worden en wat de aanvullende kosten hiervoor zijn. Indien de BENG-norm dient te worden gehandhaafd is het van preferabel nieuwbouw te overwegen.

Nul-op-de-meter

Het nul op de meter scenario is strenger wat betreft dan de BENG-norm in de zin van het totale energiegebruik per jaar ten behoeve van de klimatisering, verlichting en warmtaperwater van het gebouw. Het nul-op-de-meterscenario stelt echter geen normen voor de isolatiewaardes van de gebouwschil. De energiemeter dient simpelweg op het eind van het jaar op nul te staan. Doordat het gebouw een relatief groot dakoppervlak heeft kan middels zonnepanelen een dusdanige hoeveelheid energie intern worden opgewekt dat de nul-op-de-meter mogelijk is met een aantal aanvullende maatregelen.
Deze maatregelen zijn:

- Het isoleren van het dak tot 6,2 m^2K/W isolatiewaarde conform BENG-norm;
- Het toepassen van DX-warmtepompen ten behoeve van de warmteopwekking;
- Het toepassen van luchtverwarming middels verwarmingsbatterijen;
- Het volleggen van het dak met zonnepanelen als zijnde compensatie voor gebruikte energie;
- Het vervangen van conventionele verlichtingsarmaturen met LED-armaturen en het toepassen van aanwezigheidsdetectie.
- Het toepassen van warmtepompboilers ten behoeve van de warmtapwatervoorziening.

De bovenstaande maatregelen bij elkaar leiden in totaal tot 44.700kWh geschatte jaarlijkse elektrische energievraag. De verwachtte jaarlijkse opbrengst van de PV-installatie is circa 46.000 kWh. De licht hogere opbrengst kan worden ingezet voor de elektrische energievraag van omliggende installaties als bijvoorbeeld de veldverlichting.

7 KOSTEN VERDUURZAMING

Onderstaand zijn de geschatte kosten voor de voorgestelde aanpassingen weergegeven, geen rekening houdende met reguliere onderhoudskosten. De totale geschatte kosten van de verduurzamende maatregelen bedraagt € 216.000,-. Hierbij is enkel naar de verduurzamende component gekeken. Voor de bouwkundige investering is aanvullende post uitvoeringskosten bouwkunde opgenomen. Hierin zijn bijvoorbeeld steigerkosten opgenomen. Deze kosten zullen namelijk in het duurzaam meerjaren onderhoudsplan tevens als aparte post zijn opgenomen.

W-installatie:

- Luchtbehandelingskast inclusief wtw	€ 15.000,-
- WP binnen+buitenunit	€ 20.500,-
- Luchtkanalen aanpassingen	€ 5.500,-
- Wp-boiler	€ 6.000,-

E-installatie:

- Energieopwekking middels zonnepanelen	€ 90.000,-
- Armaturen conventionele verlichting vervangen door LED	€ 34.500,-

Bouwkundige investering:

- Isoleren dak	€ 67.000,-

Totaal

- **Totaal**	**€ 238.500,-**

Asbestinventarisatierapport conform Procescertificaat asbestinventarisatie

Voetbalclub
Olieslager 16, Brunssum

Reikwijdte asbestinventarisatierapport:

- ☐ Geheel gebouw of object
- ☒ Gedeelte gebouw of object
- ☐ Het bouwwerk of object en het gebied rondom het bouwwerk of object
- ☐ Uitsluitend het gebied rondom het bouwwerk of object

Het rapport is (geschikt voor):

- ☐ NIET geschikt voor asbestverwijdering, risicobeoordeling noodzakelijk
- ☒ uitsluitend de verwijdering van het in dit rapport genoemde asbesthoudende materiaal
- ☐ geschikt voor renovatie zonder de bouwkundige integriteit aan te tasten[1];
- ☐ geschikt voor renovatie van specifieke ruimtes zonder de bouwkundige integriteit aan te tasten[1];
- ☐ geschikt voor volledige renovatie van het gehele bouwwerk[1].
- ☐ de sloop van het gehele bouwwerk **tot niveau maaiveld[1]**.
- ☐ de sloop van het gehele bouwwerk[1].
- ☐ geen van bovenstaande[1].

note[1]: zie conclusie/ aanbeveling voor nadere toelichting "geschikt voor"

Risicobeoordeling:

- ☒ Risicobeoordeling t.b.v. sloop/verbouw, conform SMA-rt
- ☐ Objectieve risicobeoordeling t.b.v. gebouw of object in gebruik, conform NEN 2991:2005

opdrachtgever:	Gemeente Brunssum
projectnummer:	21-1211
deskundig inventariseerder asbest:	Roger Darding (SCA-code 04E-130720-140569)
datum rapportage:	31-03-2021
revisiedatum / versie:	versie 1
datum interne autorisatie:	31-03-2021
verval datum rapport:	31-03-2024
opgesteld door:	Roger Darding (SCA-code 04E-130720-140569)
interne autorisatie:	Rutger Vreeburg (SCA-code 04E-290319-140474)

Op verzoek van: Gemeente Brunssum
Projectnummer: 21-1211
Betreft: Olieslager 16, Brunssum
Datum: 31-03-2021 **Versie:** 1

Projectgegevens

Opdrachtgever:

naam	Gemeente Brunssum
adres	Postbus 250
postcode en plaats	6440 AG Brunssum
telefoonnummer	06-13978516
contactpersoon	Dhr. B. Quijs

Projectgegevens:

projectnummer	21-1211
adres	Olieslager 16
postcode en plaats	6444 KL Brunssum
datum onderzoek	maandag 29 maart 2021
telefoonnummer	06-44516723
contactpersoon	Dhr. B. Bosch
activatiecode LAVS	n.v.t.

Opdrachtnemer:

naam	GBB Asbestinventarisatie en –advies bv
adres	Lindenplein 1A
postcode en plaats	6225 EP Maastricht
telefoonnummer	043 363 3593
e-mail	asbest@gbbmaastricht.nl
certificaatnummer dNAA	2020002-1.1
SCA-code	15D-202002.01
deskundig inventariseerder asbest	Roger Darding (SCA-code 04E-130720-140568)
interne autorisatie / technisch verantwoordelijke	Rutger Vreeburg (SCA-code 04E-290319-140474)

Versie/revisietabel*:

datum	versie	beschrijving aanvullend onderzoek / (aanvullend) onderzoeksdoel
31-03-2021	1	initiële rapportage

**in het geval van een aanvullend onderzoek zijn enkel de in bovenstaande tabel benoemde onderdelen, ruimtes en/of bronnen (op)nieuw/aanvullend geïnventariseerd, de delen van de rapportage die niet tot het nieuwe onderzoeksdoel behoren zijn niet geactualiseerd daar dit niet binnen de aanvullende opdracht viel. Er kunnen reeds bronnen zijn gesaneerd, verplaatst of de situatie kan gewijzigd zijn ten opzichte van het moment dat de vorige versie van deze rapportage is geautoriseerd, voor een actuele situatie verwijzen wij u naar het Landelijk Asbest Volgsysteem (LAVS).*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Inhoudsopgave

Titelblad 1
1.1 Samenvatting, conclusie en aanbeveling 4
1.2 Asbesthoudende toepassingen 5
1.3 Niet-asbesthoudende toepassingen 5
1.4 Installaties 5
1.5 Asbestverdachte toepassingen binnen het vrijgavegebied van de saneerder 5
1.6 Beperkingen 6
1.7 Uitsluitingen 6
1.8 Vermoedens 7
1.9 Conclusie/aanbeveling: 8
2 Inleiding 9
2.1 Asbest Algemeen 9
3 Onderzoek en resultaten 10
3.1 Onderzoeksmethodiek 10
3.2 Resultaten overleg opdrachtgever / beheerder en deskresearch 10
3.3 Overzicht asbesthoudende toepassingen 11
3.4 Overzicht van niet asbesthoudende toepassingen 14
3.5 Overzicht van asbestverdachte toepassingen in werkgebied saneerder 22
3.6 Niet-asbestverdachte toepassingen / specifiek destructief onderzocht 22
4 Onderzoek en resultaten 23
4.1 Beperkingen asbestinventarisatie algemeen 23
4.2 Beperkingen door constructieve ontoegankelijkheid 23
Bijlage A. Locaties van aangetroffen toepassingen 24
Bijlage B. Certificaten van de monsteranalyses 25
Bijlage C. Melding niet gerapporteerd asbestverdacht materiaal 28
Bijlage D: Verplichtingen opdrachtgever vanuit wet- en regelgeving 30
Bijlage E: Risicoklasse indeling volgens SMA-rt 31
Bijlage F: RIR protocol(len) 32

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

1.1 Samenvatting, conclusie en aanbeveling

In opdracht van Gemeente Brunssum heeft GBB een asbestinventarisatie conform het Procescertificaat asbestinventarisatie uitgevoerd.

Het onderzoek heeft betrekking op de voetbalvereniging R.K.V.V. de Leeuw gelegen aan de Olieslager 16 te Brunssum. Het betrof een asbestinventarisatie van (in)direct waarneembare asbesttoepassingen zonder destructief onderzoek.

Het gebouw was ten tijde van de inventarisatie in gebruik.

De asbestinventarisatie is uitgevoerd in verband met de wens van opdrachtgever om eventuele asbestrisico's in kaart te brengen

Het doel van deze asbestinventarisatie is het in kaart brengen, identificeren en kwantificeren van asbest, asbesthoudende producten, asbest besmet materiaal of asbest besmette constructieonderdelen die aanwezig kunnen zijn in het gebouw.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

1.2 Asbesthoudende toepassingen

Tijdens het onderzoek zijn direct waarneembare asbesthoudende toepassingen aangetroffen. In paragraaf 3.3 worden eventueel aangetroffen asbesttoepassing(en) nader omschreven.

bron en monsternr.		toepassing	locatie	afm.*	risico-klasse	blootstellings-risico
1	**M7 M9**	plaatmateriaal	ruimte 02.06.B.06 (kantine); bovenlichten bergingsdeuren en als strook in de meterkast	3x ca. 0,5m2	**2 binnensanering in containment**	geen direct risico, saneren niet direct noodzakelijk, beheersmaatregelen treffen

* de hoeveelheden zijn op locatie bij benadering ingeschat en zijn geen bestek hoeveelheden.

1.3 Niet-asbesthoudende toepassingen

Er zijn monsters genomen van asbestverdachte materialen welke na analyse geen asbest bleken te bevatten in een percentage hoger dan de detectiegrens van 0,1% w/w.

monster	omschrijving	locatie	opmerkingen
M1 M6 M11	beglazingskit	vaste delen originele gevelkozijnen binnenpui in ruimte 02.06.B.11 binnenpui in ruimte 02.06.B.23	beglazingskit bleek na analyse niet asbesthoudend
M2	board	brandwering in ruimte 02.06.B.15	board bleek na analyse niet asbesthoudend
M3	dilatatiekit	buitenschil, in dilatatievoegen	dilatatiekit bleek na analyse niet asbesthoudend
M4	stopverf	kiepraam in ruimte 02.06.B.11	stopverf bleek na analyse niet asbesthoudend
M5	gevelkit	buitenschil, rondom gevelkozijnen	gevelkit bleek na analyse niet asbesthoudend
M8	kit	op ventilatiekanalen in ruimte 02.06.B.06.1 en 02.06.B.06.2	gevelkit bleek na analyse niet asbesthoudend
M10	bitumen strook	in meterkast in ruimte 02.06.B.06	gevelkit bleek na analyse niet asbesthoudend

1.4 Installaties

Tijdens het onderzoek zijn de volgende installatie(s) aangetroffen.

nr.	ruimte	aantal	soort	merk/type	bouwjaar	asbest-verdacht?*	aanbeveling/ conclusie
T1	02.06.B.15	1x	cv-ketel	Remeha Quinta Pro	2018	nee	geen maatregelen noodzakelijk
T2	02.06.B.16 02.06.B.23	3x	luchtverwarmer	Brink Allure	2010 2018	nee	geen maatregelen noodzakelijk
T3	02.06.B.23	2x	boiler	Sentry	2016 2018	nee	geen maatregelen noodzakelijk

* op basis van het Intechnium Handboek is bepaald of een installatie asbestverdacht is.

1.5 Asbestverdachte toepassingen binnen het vrijgavegebied van de saneerder

Tijdens het onderzoek zijn er geen asbestverdachte toepassingen aangetroffen in het vrijgavegebied van de saneerder.

monster	omschrijving	locatie	opmerkingen
	n.v.t.		

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

1.6 Beperkingen

In onderstaande tabel zijn eventuele specifieke beperkingen opgenomen welke de onderzoeker ten tijde van de asbestinventarisatie op de projectlocatie ondervond. Door deze beperkingen heeft hier geen visuele inspectie plaats kunnen vinden. Indien er beperkingen zijn, is deze rapportage niet volledig. Indien er beperkingen zijn zal het bevoegd gezag een aanvullend onderzoek eisen, voor het verkrijgen van een sloopmelding.

specifieke beperkingen tijdens de uitgevoerde asbestinventarisatie op de projectlocatie	vermoeden direct en niet-direct waarneembare asbest	reden beperking en invloed op doel onderzoek
n.v.t.		

1.7 Uitsluitingen

In onderstaande tabel zijn eventuele uitsluitingen opgenomen van ruimtes welke ten tijde van het onderzoek niet toegankelijk waren en waardoor er hier geen visuele inspectie heeft plaats kunnen vinden. De ruimtes worden uitgesloten in deze rapportage.
Indien er werkzaamheden worden voorzien die betrekking (kunnen) hebben op de hieronder benoemde uitsluitingen, zal het bevoegd gezag een aanvullend onderzoek eisen, voor het verkrijgen van een sloopmelding.

specifieke uitsluitingen	vermoeden direct en niet-direct waarneembare asbest	reden uitsluiting en invloed op doel onderzoek
kast in ruimte 02.06.B.23	asbesthoudende leidingen, riolering, plaatmateriaal, installaties, vloerafwerkingen, stopverf/beglazingskit etc.	sleutels ontbreken, niet van invloed op doel onderzoek; voorafgaand aan sloop/ renovatie ruimte aanvullend onderzoeken
het dak is niet onderzocht	asbesthoudende bitumen dakbedekking, ingestorte eindstukken asbestcement, kitten etc.	niet van invloed op doel onderzoek, voorafgaand aan sloop/ renovatie aanvullend/ destructief onderzoeken

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

1.8 Vermoedens

Tijdens het onderzoek zijn al dan niet gericht destructieve handelingen verricht welke de integriteit van het gebouw niet aantasten.
In onderstaande tabel worden vermoedens van niet-direct waarneembare asbest toepassingen en/of de hierdoor besmette constructieonderdelen opgenomen. Indien er vermoedens zijn van niet-direct waarneembare asbest, dan zijn deze bouwkundige en/of installatietechnische onderdelen uitgesloten in deze rapportage.
Indien er werkzaamheden worden voorzien die betrekking (kunnen) hebben op de hieronder benoemde vermoedens zal het bevoegd gezag een aanvullend onderzoek eisen, voor het verkrijgen van een sloopmelding.

ruimte / onderdeel	**vermoeden niet-direct waarneembare asbest**	**reden vermoeden en invloed op doel onderzoek**
ingestorte leidingen, niet bereikbare schachten/koven	asbesthoudende riolering en/of leidingen	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren
spouwen, met name rond gevelkozijnen	asbesthoudende vochtkeringsstroken	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren, spouw blijft intact
fundering en/of toegankelijke kruipruimtes	verloren bekisting, asbesthoudende riolering	voorafgaand aan sloop tot niveau maaiveld is het niet mogelijk de fundering volledig te onderzoeken
onder alle vaste vloerafwerkingen	asbesthoudende vloerafwerking, restanten daarvan of (restanten van) asbesthoudende lijmlaag	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren, deze vloerafwerkingen worden behouden in huidige staat
achter alle vaste wandafwerkingen	asbesthoudende wandafwerking, restanten daarvan of (restanten van) asbesthoudende lijmlaag	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren, deze wandafwerkingen worden behouden in huidige staat
bitumen dakbedekking	**bitumen dakbedekking**	**toepassing is niet te inspecteren zonder daarbij lekkages te veroorzaken**
boven vaste plafonds en/of holle ruimtes vloeren	asbesthoudend plaatmateriaal, riolering of leidingisolatie	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren
onder/achter keukenblok in de keuken	asbesthoudende riolering, (resten) vloerafwerkingen	zonder destructief onderzoek niet te inspecteren
in grond/ onder maaiveld	brokstukken asbesthoudend plaatmateriaal, riolering, verloren bekisting etc.	valt buiten scope procescertificaat asbestinventarisatie

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

1.9 Conclusie/aanbeveling:

Bron 1
Zowel in de bovenlichten van de bergingskasten als bovenin de gasmeterkast is asbesthoudend plaatmateriaal aangetroffen. Het betreft een hechtgebonden toepassing welke in redelijke staat verkeert, zodoende is er geen direct blootstellingsrisico en is saneren niet direct noodzakelijk. Eigenaar dient beheersmaatregelen te treffen.
Het materiaal in de gasmeterkast is deels verwijderd in het verleden, er zijn geen restanten aangetroffen behalve achter de spijkers (zie foto's); de saneerder dient de volledige houtconstructie mee te saneren of de betreffende spijkergaten uit te boren in containment.

Asbestverdachte technische-installaties
Er zijn ten tijde van de asbestinventarisatie geen asbestverdachte technische installaties aangetroffen.

Niet-asbesthoudende toepassingen / niet asbestverdacht
- M1, M6, M11) Zowel in het genomen verzamelmonster van de beglazingskit in de originele gevelkozijnen als dat in de diverse binnenpuien bleek na analyse geen asbestvezels te bevatten.
- M2) Er is niet asbesthoudend brandwerend plaatmateriaal toegepast in het washok en de in het washok opgebouwde cv-kast (T1).
- M3) Er is geen asbest aangetroffen in het genomen verzamelmonster van de kit in de dilatatievoegen rondom het gebouw.
- M4) Na analyse bleek de stopverf in het kiepraam van de bestuurskamer asbestvrij.
- M5) Er is een verzamelmonster genomen van de kit rondom de diverse gevelkozijnen, dit monster bleek na analyse vrij van asbestvezels.
- M8) De afdichtingskit op de oudere luchtkanalen bleek na analyse niet asbesthoudend.
- M10) In dezelfde meterkast als waarin een deel van bron 1 zich bevindt is een niet asbesthoudende bitumen strook gespijkerd.

Destructief onderzocht
Er heeft vooralsnog geen destructief onderzoek plaatsgevonden.

Geschiktheid rapportage
Op basis van deze rapportage kunnen de beschreven asbesttoepassingen worden gesaneerd, rekening houdend met eventueel in dit rapport vermelde beperkingen, uitsluitingen en/of vermoedens.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

2 Inleiding

In deze rapportage zijn de voorbereiding, uitvoering en bevindingen van een asbestinventarisatie beschreven. Alle werkzaamheden zijn uitgevoerd en gerapporteerd conform de wettelijke eisen, die zijn vastgelegd in het Procescertificaat asbestverwijdering en/of het Procescertificaat asbestinventarisatie. Bedrijven zijn bevoegd tot het vervaardigen van dergelijke rapportages als ze beschikken over een geldig procescertificaat.

De asbestinventarisatie moet op een deskundige wijze uitgevoerd worden om gezondheidsrisico's voor de onderzoeker en de directe omgeving te voorkomen. De medewerkers van GBB gaan bewust met deze gezondheidsrisico's om en de werkzaamheden worden alleen uitgevoerd door deskundige, ervaren personen die in het bezit zijn van een DIA certificaat.

De rapportage is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. Als u eventuele vragen of opmerkingen heeft, dan wordt het gewaardeerd contact met ons op te nemen.

De asbestinventarisatie is uitgevoerd in verband met de wens van opdrachtgever om eventuele asbestrisico's in kaart te brengen

Doel is het in kaart brengen van mogelijk aanwezige (in)direct waarneembare asbesthoudende toepassingen in de bouwdelen, al dan niet met gericht destructief onderzoek en de rapportage te gebruiken voor eventueel noodzakelijke saneringen.

2.1 Asbest Algemeen

Asbest is een vezelachtige minerale delfstof die in het verleden zeer veel werd toegepast, voornamelijk in de bouw. Onbrandbaarheid, grote slijtvastheid, vochtwerendheid en een lage prijs zijn de belangrijkste goede eigenschappen van asbest.

Asbesthoudende toepassingen zijn altijd composietmaterialen; dat wil zeggen opgebouwd uit meerdere materialen. Omdat asbestvezels op zich niet samenhangend zijn, is een bindmiddel zoals bijvoorbeeld cement noodzakelijk. Asbest wordt vrijwel altijd als toeslagmateriaal gebruikt. De levensduur van het zo ontstane composietmateriaal wordt in de meeste gevallen bepaald door het bindmiddel, want asbest op zichzelf is onverwoestbaar.

Afnemende bindingswerking wordt eveneens aangeduid als een afname van de hechtgebondenheid van asbestvezels. Bij een afname van de hechtgebondenheid van het materiaal kan vezelemissie toenemen. Dit kan gevaar voor de gezondheid opleveren.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

3 Onderzoek en resultaten

3.1 Onderzoeksmethodiek

Voor het uitvoeren van een asbestinventarisatie conform Procescertificaat asbestinventarisatie, wordt systematisch te werk gegaan. Voorafgaand aan het uitvoeren van het onderzoek wordt deskresearch uitgevoerd. Hiervoor wordt ten eerste beoordeeld of deskresearch noodzakelijk is. Indien deskresearch noodzakelijk wordt geacht, worden gegevens zoals tekeningen, oude inventarisatierapportages en bestekken opgevraagd bij de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever deze niet kan aanleveren worden de gegevens opgevraagd bij bouw- en woningtoezicht. Aan de hand van de resultaten van het deskresearch wordt een inspectieplan opgesteld.

Alvorens daadwerkelijk te starten met het onderzoek vindt, indien ons de gelegenheid wordt geboden, overleg plaats met de beheerder en/of gebruiker van de locatie. Alle relevante informatie wordt verwerkt in het inspectieplan. Met behulp van het inspectieplan wordt de locatie systematisch geïnspecteerd op de aanwezigheid van (in)direct-waarneembare asbestverdachte materialen.

Ook wordt onderzoek verricht naar een mogelijke secundaire besmetting. Hiermee worden verontreinigingen met asbestvezels of restanten en brokstukken asbestverdacht materiaal bedoeld, die afkomstig zijn van de aanwezige asbestverdachte materialen of bij een eerder uitgevoerde asbestsanering zijn achtergebleven.

Van de asbestverdachte materialen worden monsters genomen, mits de veiligheid van de onderzoeker niet in gevaar komt. Om met 100% zekerheid te kunnen stellen dat een verdachte toepassing asbesthoudend is dient een analyse van het materiaalmonster door een hiervoor geaccrediteerd laboratorium uitgevoerd te worden.

3.2 Resultaten overleg opdrachtgever / beheerder en deskresearch

Overleg:
contactpersoon: Dhr. B. Bosch

uitkomst overleg: Er zijn geen asbesttoepassingen bekend bij contactpersoon, wel zijn er in 1986 en 2007 renovaties geweest in het gebouw. Er zijn geen historische tekeningen beschikbaar.
Bouwjaar: 1971

documentsoort	resultaat deskresearch	datum/versie
tekening	geen asbestverdachte toepassingen op tekening	n.v.t.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

3.3 Overzicht asbesthoudende toepassingen

In deze paragraaf en in paragraaf 3.4 staan de resultaten weergegeven van de visuele inspectie en de analyses van de bemonsterde asbestverdachte toepassingen. Voor de duidelijkheid zijn in deze paragrafen foto's en detailgegevens van deze materialen opgenomen. Op de hierna volgende pagina's zijn de onderzoeksgegevens van de aangetroffen asbesthoudende of asbestverdachte toepassingen overzichtelijk in een bronblad weergegeven. In de volgende paragraaf zijn de asbestvrije toepassingen opgenomen. De nummers van de bronnen en monsters corresponderen met de nummers op de tekeningen.

Een bronblad met foto waarop een rode pijl te zien is betreft een asbesthoudende dan wel asbestverdachte bron. Een bronblad met foto waarop een groene pijl is weergegeven betreft een niet-asbesthoudende bron. Voor iedere asbestbron wordt ten behoeve van de sanering de risicoklasse bepaald, zoals staat aangegeven in het Arbeidsomstandighedenbesluit. Als leidraad voor de bepaling van de risicoklasse wordt SMA-rt gebruikt, te vinden via website: www.asbestinfo.nl.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Bron 1	**plaatmateriaal**

certificaat / monster	**21030505007 -M7** **21030505009 -M9**	
toepassing	plaatmateriaal	
binnen / buiten	binnen	
locatie en hoeveelheid (±)	02.06.B.06 (kantine); bovenlichten bergingskasten in meterkast	 2x ca. 0,5m2 1x ca. 0,5m2
bevestigingsmethode	gespijkerd	
binding	hechtgebonden	
verweerdheid	niet verweerd	
conditie	oppervlakkig beschadigd	
bereikbaarheid	redelijk (grote hoogte)	

risicoklasse(n) en verwijderingsmethodiek	**2**	binnensanering in containment; met best bestaande technieken
opmerking sanering	geen	

blootstellingsrisico gebruik	geen direct risico, saneren niet direct noodzakelijk, beheersmaatregelen treffen

asbest	**percentage**
chrysotiel	2-5%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Zowel in de bovenlichten van de bergingskasten als bovenin de meterkast is asbesthoudend plaatmateriaal aangetroffen.

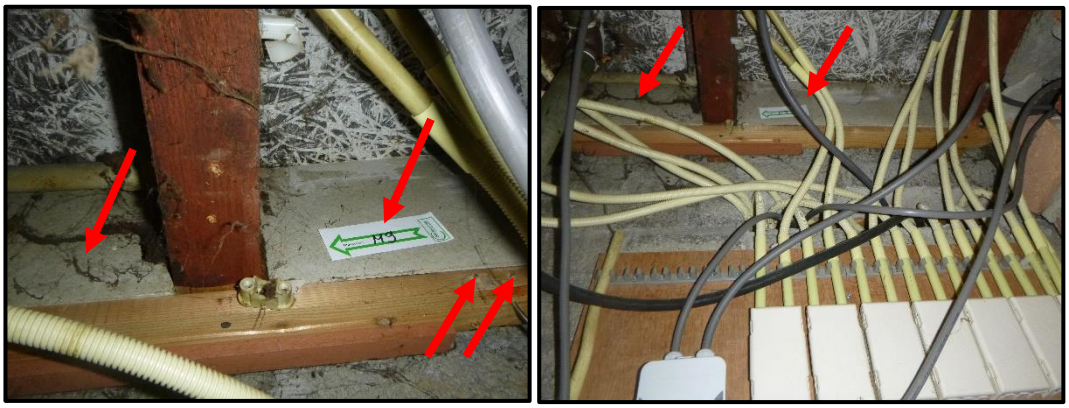
Het betreft een hechtgebonden toepassing welke in redelijke staat verkeert, zodoende is er geen direct blootstellingsrisico en is saneren niet direct noodzakelijk. Eigenaar dient beheersmaatregelen te treffen.

opmerkingen/bijzonderheden:
Het materiaal in de meterkast is deels verwijderd in het verleden, er zijn geen restanten aangetroffen behalve achter de spijkers (zie foto's); de saneerder dient de volledige houtconstructie mee te saneren of de betreffende spijkergaten uit te boren in containment.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Bron 1/M7: *asbesthoudend plaatmateriaal boven de bergingsdeuren vanuit de kantine.*

Bron 1/M9: *asbesthoudend plaatmateriaal in de meterkast vanuit de kantine.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

3.4 Overzicht van niet asbesthoudende toepassingen

	beglazingskit

certificaat / monster	**21030505001 -M1** **21030505006 -M6** **21030505011 -M11**
toepassing	beglazingskit
binnen / buiten	buiten en binnen
locatie	vaste delen originele gevelkozijnen binnenpui in ruimte 02.06.B.11 binnenpui in ruimte 02.06.B.23
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Zowel in het genomen verzamelmonster van de beglazingskit in de originele gevelkozijnen als dat in de diverse binnenpuien bleek na analyse geen asbestvezels te bevatten.

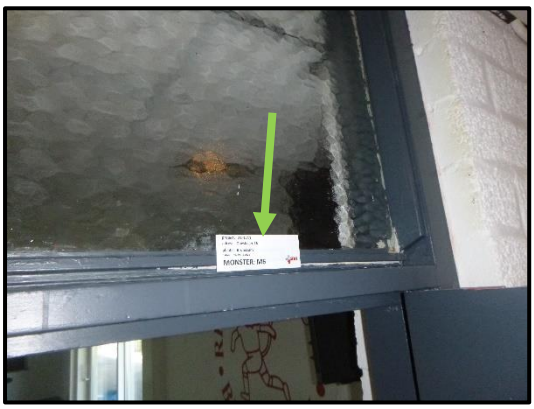
opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

***M1** – beglazingskit in originele gevelkozijnen is niet asbesthoudend.*

***M6** – beglazingskit in binnenpuien is niet asbesthoudend.*

***M11** – beglazingskit in binnenpuien is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	board

certificaat / monster	**21030505002 -M2**
toepassing	board
binnen / buiten	binnen
locatie	brandwering in ruimte 02.06.B.15
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Er is niet asbesthoudend brandwerend plaatmateriaal toegepast in het washok en de in het washok opgebouwde cv-kast (T1).

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M2** – brandwerend plaatmateriaal in washok is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	dilatatiekit

certificaat / monster	**21030505003 -M3**
toepassing	dilatatiekit
binnen / buiten	buiten
locatie	buitenschil, in dilatatievoegen
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Er is geen asbest aangetroffen in het genomen verzamelmonster van de kit in de dilatatievoegen rondom het gebouw.

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M3** – kit in dilatatievoegen is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	stopverf

certificaat / monster	**21030505004 -M4**
toepassing	stopverf
binnen / buiten	buiten
locatie	kiepraam in ruimte 02.06.B.11
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Na analyse bleek de stopverf in het kiepraam van de bestuurskamer asbestvrij.

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M4** – stopverf in kiepraam is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	gevelkit

certificaat / monster	**21030505005 -M5**
toepassing	gevelkit
binnen / buiten	buiten
locatie	buitenschil, rondom gevelkozijnen
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
Er is een verzamelmonster genomen van de kit rondom de diverse gevelkozijnen, dit monster bleek na analyse vrij van asbestvezels.

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M5** – kit rondom gevelkozijnen is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	kit

certificaat / monster	**21030505008 -M8**
toepassing	kit
binnen / buiten	binnen
locatie	op ventilatiekanalen in ruimte 02.06.B.06.1 en 02.06.B.06.2
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
De afdichtingskit op de oudere luchtkanalen bleek na analyse niet asbesthoudend.

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M8** – kit op luchtkanalen is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

	bitumen strook

certificaat / monster	**21030505010 -M10**
toepassing	bitumen strook
binnen / buiten	binnen
locatie	in meterkast in ruimte 02.06.B.06
hoeveelheid (±)	n.v.t.
bevestigingsmethode	n.v.t.
binding	n.v.t.
verweerdheid	n.v.t.
conditie	n.v.t.
bereikbaarheid	n.v.t.

risicoklasse	n.v.t.
verwijderingsmethodiek	n.v.t.
opmerking sanering	n.v.t.

blootstellingsrisico gebruik	n.v.t.

asbest	**percentage**
geen asbest	<0,1%; conform analyse laboratorium (PLM)

conclusie en aanbeveling:
In dezelfde meterkast als waarin een deel van bron 1 zich bevindt is een niet asbesthoudende bitumen strook gespijkerd.

opmerkingen/bijzonderheden:
Geen.

***M10** – bitumen strook in meterkast is niet asbesthoudend.*

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

3.5 Overzicht van asbestverdachte toepassingen in werkgebied saneerder

Er zijn ten tijde van de asbestinventarisatie geen visueel waarneembare asbestverdachte toepassingen aangetroffen binnen het vrijgavegebied van de saneerder anders dan reeds omschreven in paragraaf 1.2 t/m 1.4.

3.6 Niet-asbestverdachte toepassingen / specifiek destructief onderzocht

Opdrachtgever heeft GBB gevraagd toepassingen specifiek te bekijken of bepaalde bouwdelen destructief te onderzoeken in het kader van geplande werkzaamheden.

Boven systeemplafonds zijn geen asbestverdachte toepassingen aangetroffen.

De onderzijde van de dakconstructie is van HWC-platen.

Het gebouw is in 1986 en 2007 gerenoveerd.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

4 Onderzoek en resultaten

4.1 Beperkingen asbestinventarisatie algemeen

Bij elke door GBB uitgevoerde asbestinventarisatie dan niet met gericht destructief onderzoek wordt zeer grondig en systematisch te werk gegaan. Uitermate veel zorg wordt besteed aan het opsporen van alle direct waarneembare asbesthoudende toepassingen en niet direct waarneembare asbestverdachte materialen, die met behulp van gericht destructief onderzoek zichtbaar gemaakt kunnen worden, echter zonder dat de bouwkundig integriteit van het gebouw wordt aangetast. Bij het onderzoek wordt in beginsel gezocht naar functionele asbesttoepassingen en gebruikerstoepassingen. Door een goede voorbereiding, het inzetten van deskundig en ervaren personeel en het uitvoeren van de asbestinventarisatie volgens een doordacht plan wordt het over het hoofd zien van asbesthoudende toepassingen tot een minimum beperkt.
De kans bestaat echter dat asbesthoudende toepassingen niet als zodanig opgemerkt worden, mede gelet op het feit dat meer dan 3500 toepassingen bekend zijn. Het onderzoek betreft een momentopname. GBB is niet verantwoordelijk voor wat na de onderzoeksdatum op de onderzoek locatie veranderd kan zijn.
De inventarisatie en rapportage komen voort uit een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting. Indien op de onderzoek locatie toch asbestverdacht materiaal wordt gevonden dat niet is beschreven in deze rapportage dan dient u dit direct bij het aantreffen kenbaar te maken via het evaluatieformulier dat is opgenomen in de bijlage.

4.2 Beperkingen door constructieve ontoegankelijkheid

Deze asbestinventarisatie al dan niet met gericht destructief onderzoek is erop gericht alle direct waarneembare en niet direct waarneembare asbesthoudende toepassingen aan te geven, gebruik makend van (elektrisch) handgereedschap. Er zijn echter situaties te onderscheiden die alleen door middel van destructieve handelingen te inspecteren zijn. Voorbeelden hiervan zijn: in fundering gestorte asbestcementleiding of asbestcement stelplaten onder of tussen muren, verborgen of met puin volgestorte kruipruimtes, et cetera.

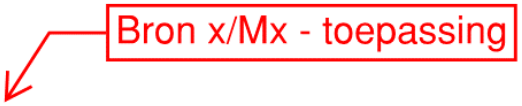
Het is mogelijk er naast de in deze rapportage beschreven beperkingen, uitsluitingen en/of vermoedens ook nog andere verborgen asbesthoudende toepassingen wegens constructieve ontoegankelijkheid niet opgemerkt kunnen worden.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

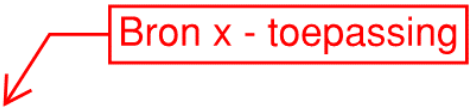
Bijlage A. Locaties van aangetroffen toepassingen

In deze bijlage zijn de plattegronden met daarin de aangetroffen toepassingen weergegeven. Indien geen originele plattegronden ter beschikking zijn gesteld, is een schematische weergave van de onderzochte locatie gemaakt.

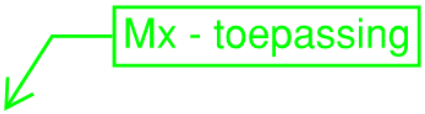
bron waar monster van is genomen

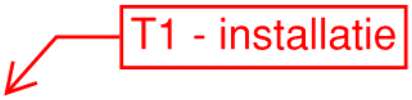
bron waar geen monster van is genomen

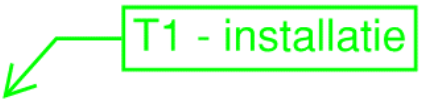
toepassing geen asbest

installatie verdacht

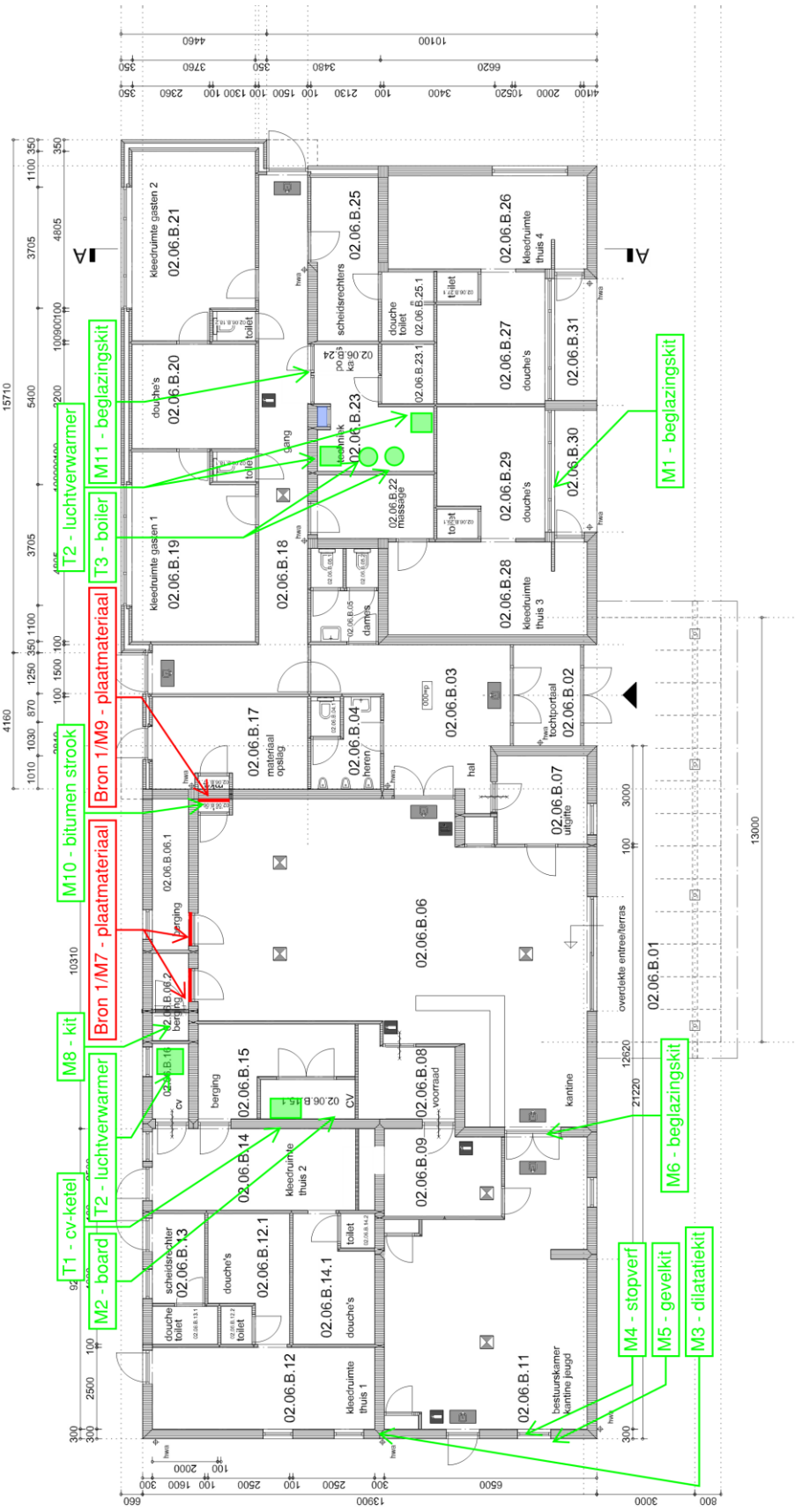
installatie niet verdacht

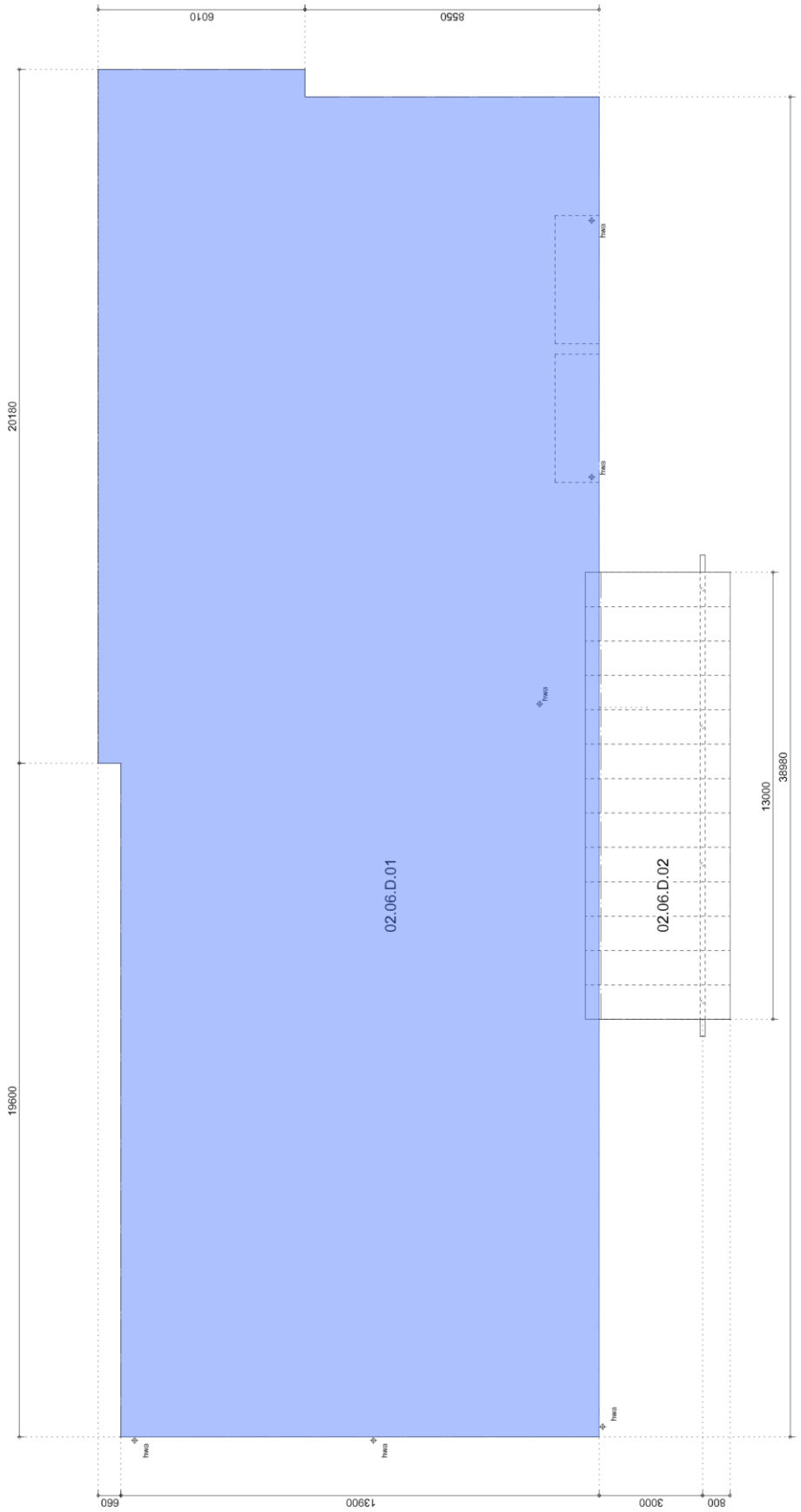
ruimte uitgesloten, niet onderzocht

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Bijlage B. Certificaten van de monsteranalyses

Op de volgende pagina('s) zijn de analyseresultaten van de bemonsterde asbestverdachte toepassingen weergegeven.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Analysecertificaat 21030505

Datum rapportage	30-3-2021
Datum analyse	30-3-2021
Opdrachtgever	GBB BV
Adres opdrachtgever	Lindenplein 1 6225 EP Maastricht
Opdrachtnummer	21-1211
Monstername uitgevoerd door	Roger Darding
Adres monstername	Olieslager 16 Brunssum
Datum monstername	29-3-2021
Datum monsterontvangst	30-3-2021
Aantal monsters	11

Nomacon Asbestlaboratorium B.V.
Ursulinenhof 1
4133 DA Vianen
T: +31 (0) 88 - 1182680
W: www.nomalab.nl
E: laboratorium@nomalab.nl
KvK: 5697342
BTW: NL852384762B01

TESTEN RvA L 582

Materiaal geanalyseerd conform NEN 5896 (m.b.v. stereo- en polarisatiemicroscopie).

Monster nr.	Referentie	Materiaal	Soort(en) abest en gewichtsprocenten (m/m)	Hechtgebonden*	Opmerkingen
21030505001	M1 gevelkozijnen, vast	Beglazingskit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505002	M2 02.06.B15; brandwering	Board	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505003	M3 buitenschil, dilatatie	Kit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505004	M4 02.06.B.11; kiepraam	Stopverf	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505005	M5 buitenschil, gevelkozijnen	Gevelkit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505006	M6 02.06.B.11; pui kantine	Beglazingskit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505007	M7 02.06.B.06; bovenlichten bergingskasten	Plaatmateriaal	Chrysotiel 2-5%	Ja	
21030505008	M8 luchtkanalen, oud	Kit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505009	M9 02.06.B.06; gasmeterkast	Plaatmateriaal	Chrysotiel 2-5%	Ja	
21030505010	M10 02.06.B.06; gasmeterkast	Bitumen waterkering	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	
21030505011	M11 02.06.B.23; binnenpui	Beglazingskit	Niet aangetroffen <0,1 %	N.v.t.	

* Schatting hechtgebondenheid (optioneel) conform NEN 5896

Toelichting

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de onderzochte monsters. Nomacon Asbestlaboratorium B.V. is niet aansprakelijk voor interpretaties of conclusies die gedaan zijn naar aanleiding van de verkregen resultaten. Alleen gehele reproducties van dit rapport zijn geldig. Bij monsterneming door klant kan geen uitspraak worden gedaan over de herkomst, representativiteit en overige onderdelen van de monsterneming. Bij materiaaltype en hechtgebondenheid is de bevinding opgenomen die op het laboratorium van Nomacon Asbestlaboratorium B.V. is geconstateerd. Deze kan afwijken van de waarneming die in het veld is gedaan. Wanneer in organisch gebonden materialen (bijvoorbeeld colovinyltegels, kitten, teerlagen) of in kleefmonsters met de standaard analyse, stereo- en polarisatiemicroscopie (PLM) geen asbestvezels worden gedetecteerd, bevelen wij aan de monsters met scanning elektronen microscopie (SEM) te laten analyseren. Organisch gebonden materialen kunnen asbestvezels bevatten met een dusdanig kleine doorsnede en lengte dat ze met PLM niet gedetecteerd kunnen worden, waardoor de analyseresultaten vals negatief kunnen zijn. Alle documenten behorende bij deze rapportage zijn gecontroleerd en geautoriseerd door de directeur of diens vervanger. Indien twijfel bestaat over de echtheid van dit document kunt u dit verifiëren via verificatie@nomacon.nl o.v.v. het projectnummer. Nomacon Asbestlaboratorium B.V. is een door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd laboratorium onder nummer L582.

Directeur
Dhr. Joram Buissant des Amorie

Bijlage C. Melding niet gerapporteerd asbestverdacht materiaal

Formulier 17 melding niet gerapporteerd asbestverdachte materialen

Asbestinventarisatie(bedrijf)		
Naam inventarisatiebedrijf	GBB Asbestinventarisatie en –advies B.V.	
Ascert-code	15D-202002.01	
Certificaatnummer dNAA	2020002-1.1	
Rapportnummer		
Autorisatiedatum		
naam DIA inventarisatieonderzoek		
Melding gedaan door		
persoon bedrijf		
contactgegevens		
melder opdrachtgever inventarisatie	ja / nee *(doorhalen n.v.t.)*	
Omschrijving niet gerapporteerde asbestverdachte materialen		
omschrijving toepassing	plaats/positie	hoeveelheid

Oorzaakanalyse 1: verdacht materiaal valt binnen reikwijdte? *(doorhalen n.v.t.)*	
materiaal aanwezig binnen onderzoeksgebied (ruimte, woning, gebouw)	**ja / nee***
indien **ja**: materiaal aanwezig op positie die was opgenomen als vermoeden?	**ja* / nee**
* verdacht materiaal valt buiten reikwijdte inventarisatiedoel en/of valt onder vermoedens aldus opgenomen in rapport	schriftelijk: (bewaren) melden aan melder melden aan opdrachtgever
aanvullend onderzoek uitgevoerd en rapportage aangepast?	**ja / nee**
aanvullend onderzoek uitgevoerd en rapportage aangepast door?	

Aanvullend onderzoek: vastgesteld bij 1, verdacht materiaal valt binnen reikwijdte	
aanvullend onderzoek verricht door? *(DIA)*	
aanvullend onderzoek uitgevoerd op? *(datum)*	
verdacht materiaal is asbesthoudend?	**ja / nee**
rapportage aangepast? *(datum/versie)*	

Oorzaakanalyse 2: inventarisatie en rapportage	
wat is de oorzaak voor het ontbreken van het asbesthoudende materiaal in het oorspronkelijke asbestinventarisatierapport?	
had het verdacht materiaal opgenomen moeten worden als bron (asbest) / monster (niet asbest) of als vermoeden?	
betreft het bovenstaande een incident of is hij van structurele aard?	incident / structureel, namelijk:

vervolg: formulier melding niet gerapporteerd asbestverdacht materieel

Oorzaakanalyse 3: corrigerende maatregelen		
welke corrigerende maatregelen worden er genomen?		
op welke wijze dient bovenstaande corrigerende maatregel getoetst worden op effectiviteit?		
wanneer dient bovenstaande toetsing plaatsvinden? *(datum)*		
Autorisatie / verwerking / toetsing		
DIA initieel rapport	naam:	datum / handtekening:
evt. DIA aanvullend onderzoek / revisie rapport	naam:	datum / handtekening:
Kwaliteitsmanager **autorisatie**	R. Vreeburg	datum / handtekening
Kwaliteitsmanager **verwerkt register Formulier 5**	R. Vreeburg	datum / handtekening
Kwaliteitsmanager **toetsing corrigerende maatregel**	R. Vreeburg corrigerende maatregel is effectief **ja / nee** aanvullende maatregelen benodigd **ja / nee**	datum / handtekening

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Bijlage D: Verplichtingen opdrachtgever vanuit wet- en regelgeving

1. Algemeen

De opdrachtgever heeft een wettelijke informatieplicht daar waar het gaat over de aanwezigheid van asbest in zijn bouwwerk/object, dat hij in eigendom / beheer heeft. Deze plicht heeft hij naar de gebruiker van het bouwwerk/object en zij die het bouwwerk/object respectievelijk onderhouden, renoveren, slopen of werkzaamheden erin uitvoeren.

Asbestverwijdering is onderhevig aan een gemeentelijke melding cq. vergunning. Aan de vergunning ligt een asbestinventarisatierapport ten grondslag. Wie kan een melding cq. vergunning aanvragen en wordt daarmee de houder van de melding cq. vergunning?

1) De eigenaar van een bouwwerk;
2) Namens de eigenaar van het bouwwerk: het adviesbureau;
3) De gebruiker van een bouwwerk.

Toelichting:

a) De houder van de vergunning blijft voor de gemeente verantwoordelijk en aanspreekpunt voor de rapportage als sanering. Is het niet volledig en dus niet geschikt voor afgifte omgevingsvergunning, dan spreekt de gemeente de aanvrager van de vergunning aan. Deze spreekt vervolgens het onderzoeksbureau aan. Dit geldt eveneens voor de asbestverwijdering.
b) Als gewerkt wordt in strijd met de voorschriften, spreekt de gemeente de houder van de vergunning in eerste instantie aan, in tweede instantie de asbestverwijderaar.

De onder de punten 1 t/m 3 genoemde personen kunnen opdrachtgever zijn voor zowel de asbestinventarisatie, de asbestverwijdering, als de eindbeoordeling. Hij hoeft niet perse opdrachtgever te zijn voor de eindbeoordeling. Dit kan hij overlaten aan het verwijderingsbedrijf, hetgeen ook logisch is.

De opdrachtgever is degene die:

1) De opdracht tot inventarisatie verleent aan een bedrijf dat in het bezit is van een geldig certificaat voor asbestinventarisatie;
2) De omgevingsvergunning bij de Gemeente aanvraagt, implicerende de melding voor het voornemen tot slopen/ verwijderen;
3) De opdracht tot de eindbeoordeling van de uitgevoerde asbestverwijdering verleent aan een laboratorium c.q. inspectie-instelling dat/die daarvoor is geaccrediteerd;
4) De opdracht tot de asbestverwijdering verleent aan een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een geldig certificaat voor asbestverwijderen;
5) De Gemeente minimaal één week vóór uitvoering op de hoogte stelt van de juiste uitvoeringsdata en - tijdstippen;
6) De stortbon en het vrijgavebewijs van het asbestverwijderingsbedrijf ontvangt;
7) De Gemeente uiterlijk binnen twee weken na uitvoering een afschrift stuurt van de resultaten van de eindbeoordeling;
8) De facturen voor de verleende diensten (1 t/m 4) ontvangt en betaalt.

De opdrachtgever kan de zaken genoemd onder 1, 2, 3, 5 en 7 delegeren aan bijvoorbeeld het asbestverwijderingsbedrijf, doch blijft verantwoordelijk voor de aanwezigheid van de juiste papieren (inventarisatierapport en omgevingsvergunning) op het werk.

2. Asbestverwijderingsbesluit 2005

De verantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor de juiste papieren (inventarisatierapport en omgevingsvergunning) op het werk vindt zijn wettelijke basis in Par. 2, Artikel 3 en 5 en Par. 4, Artikel 10 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005. De door de opdrachtgever in te schakelen bedrijven voor asbestinventarisatie, asbestverwijdering en eindbeoordeling kunnen het werk alleen verrichten, wanneer zij in het bezit zijn van de wettelijk verplichte certificatie, respectievelijk accreditatie, vermeld in art. 4.54a, 4.54d en 4.55a van het Arbobesluit / Asbestverwijderingsbesluit 2005.?

3. Asbestinventarisatierapport

Ontleend aan Asbestverwijderingsbesluit 2005, Stb 704 d.d. 16-12-2005 en Stb 87 d.d. 20-02-2006 Paragraaf 2 – Asbestinventarisatie

Art. 3-1-b:
lid b: degene die geheel of gedeeltelijk doet (laat) afbreken of uit elkaar nemen (= dus de opdrachtgever) …. beschikt over een asbestinventarisatierapport.

Art. 3-2-b:
ook hier wordt weer gesproken over degene die asbest doet (laat) verwijderen (= dus de opdrachtgever) …. beschikt over een asbestinventarisatierapport.

Art. 5
Degene die de handelingen van par. 3 doet / laat verrichten (= dus de opdrachtgever), verstrekt vóórdat de handeling wordt verricht, een afschrift van het inventarisatierapport aan degene die de handeling verricht (= dus het asbestverwijderingsbedrijf).

Conclusie:
Art. 3 en 5 zijn heel duidelijk: De opdrachtgever beschikt over een inventarisatierapport en geeft een afschrift van dat rapport aan degene die het asbest verwijdert. Hoe de opdrachtgever aan dat rapport komt, staat niet vermeld. Hij moet er gewoon over beschikken, dus het zelf regelen. Zie ook art. 4.54a-1 t/m 5 en 4.54d-5 (toevoeging aan Arbo-besluit).

Aanvulling Arbeidsomstandighedenbesluit

Artikel 4.54a. Asbestinventarisatie

1) Voordat een handeling als bedoeld in artikel 4.54, eerste lid, onderdeel a, b of d, wordt aangevangen, wordt de aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten dan wel crocidoliet of crocidoliethoudende producten volledig geïnventariseerd en worden de resultaten hiervan opgenomen in een inventarisatierapport.
2) Het eerste lid is van toepassing indien werknemers worden of kunnen worden blootgesteld aan asbest of asbesthoudende producten dan wel crocidoliet of crocidoliethoudende producten.
3) De inventarisatie en het inventarisatierapport, bedoeld in het eerste lid, worden uitgevoerd, onderscheidenlijk opgesteld, door een bedrijf dat in het bezit is van een certificaat voor asbestinventarisatie dat is afgegeven door Onze Minister of een certificerende instelling.
4) Een afschrift van het inventarisatierapport wordt verstrekt aan het bedrijf, bedoeld in artikel 4.54d, eerste lid, die de handeling, bedoeld in artikel 4.54, eerste lid, onderdeel a, b, of d, verricht.
5) Het certificaat of een afschrift daarvan is op de arbeidsplaats aanwezig en wordt desgevraagd getoond aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 24 van de wet.

Artikel 4.54d. Asbestverwijdering

1) De handelingen, bedoeld in artikel 4.54, eerste lid, met uitzondering van de handelingen, bedoeld in artikel 4.54b, onderdeel b tot en met i, worden verricht volgens een vooraf opgesteld werkplan als bedoeld in artikel 4.55 door een bedrijf dat in het bezit is van een certificaat voor asbestverwijdering, dat is afgegeven door Onze Minister of een certificerende instelling.
2) Bij een bedrijf als bedoeld in het eerste lid is in ieder geval een persoon als bedoeld in het derde lid werkzaam.
3) De handelingen, bedoeld in het eerste lid, worden verricht door of onder voortdurend toezicht van een persoon die in het bezit is van een certificaat van vakbekwaamheid voor het toezicht houden op het verwijderen van asbest en crocidoliet, dat is afgegeven door Onze Minister of een certificerende instelling.
4) Voorzover de handelingen, bedoeld in het eerste lid, mede worden verricht door een andere persoon dan de persoon, bedoeld in het derde lid, is deze andere persoon in het bezit van een certificaat van vakbekwaamheid voor het verwijderen van asbest en crocidoliet, dat is afgegeven door Onze Minister of een certificerende instelling.
5) Voordat wordt aangevangen met de handelingen, bedoeld in het eerste lid, is het bedrijf, bedoeld in het eerste lid, in het bezit van een afschrift van een inventarisatierapport als bedoeld in artikel 4.54a, eerste lid.
6) De certificaten, bedoeld in het eerste, derde en vierde lid, of afschriften daarvan en een afschrift van het inventarisatierapport, bedoeld in artikel 4.54a, eerste lid, zijn op de arbeidsplaats aanwezig en worden desgevraagd getoond aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 24 van de wet.

Par. 4 – Bouwwerken

Art. 10:
Het is verboden om een bouwwerk te slopen zonder of in afwijking van de vergunning van B&W. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moet een inventarisatierapport worden overlegd (art. 10j). De houder van de omgevingsvergunning moet een afschrift van die vergunning ter hand stellen aan het bedrijf dat de sloop uitvoert.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

Bijlage E: Risicoklasse indeling volgens SMA-rt

Van de aangetroffen asbestbron(nen) geldt de risicoklasse ten behoeve van asbestwerkzaamheden zoals is aangegeven in het Arbeidsomstandighedenbesluit.
Voor het bepalen van de risicoklasse is gebruik gemaakt van het door het Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid beschikbaar gestelde SMA-rt hulpmiddel. Deze is terug te vinden op de website www.asbestinfo.nl. De onderverdeling in risicoklassen in de geraadpleegde literatuur is onderbouwd met luchtmetingen die voldoen aan de arbo-wetgeving. Daar dit een dynamische systeem is en inzichten onderbouwd kunnen veranderen is het mogelijk dat de genoemde risicoklassen tussentijds kunnen veranderen.

Risicoklasse 1: LAAG risico op blootstelling bij werkzaamheden met asbest
art. 4.44 en 4.46: De concentratie van asbestvezels van het type chrysotiel en/of amfibole asbest overschrijdt niet de grenswaarde van 2.000 vezels per kubieke meter, berekend over een referentieperiode van acht uur per dag.

Risicoklasse 2: HOOG risico op blootstelling bij werkzaamheden met asbest
art. 4.46 en 4.48: De concentratie van asbestvezels van het type chrysotiel (en amfibole asbest) overschrijdt de grenswaarde van 2.000 vezels per kubieke meter, berekend over een referentieperiode van acht uur per dag.

Risicoklasse 2A: HOOG risico op blootstelling bij werkzaamheden met asbest
art. 4.46 en 4.48: De concentratie van asbestvezels van het type amfibole asbest overschrijdt de grenswaarde van 2.000 vezels per kubieke meter, berekend over een referentieperiode van acht uur per dag.

Indien de aannemer een andere verwijderingsmethodiek gaat hanteren kan de risicoklasse veranderen. Indien de aannemer afwijkt van de door SMA-rt voorgeschreven risicoklasse in combinatie met de bijbehorende werkwijze dient contact te worden opgenomen met GBB.

GBB Asbestinventarisatie en –advies BV Lindenplein 1A 6225EP Maastricht **T** 043 3633593 **E** asbest@gbbmaastricht.nl

SMART Risicoclassificatie

Aangemaakt op 31 maart 2021 om 15h24 (1886428)

GBB Asbestinventarisatie en -advies B.V. **SCA-code: 01-D010033.01**

Deze risicoclassificatie maakt onverbrekelijk onderdeel uit van het asbestinventarisatierapport [01-D010033.01-21-1211].

Identificatie

Adres	Olieslager 16, Brunssum
Projectcode	21-1211
Projectnaam	21-1211
Broncode	Bron 1
Bronnaam	Asbestcement vlakke plaat

Feiten

Productspecificatie	Asbestcement vlakke plaat
Hechtgebondenheid	Hechtgebonden
Hoeveelheid asbest	1,5 m²
Percentage Chrysotiel	2 - 5 %
Percentage Amfibool asbest	< 0.1 % (niet aantoonbaar)
Analysecertificaatnummer	21030505007 -M7 21030505009 -M9

Situatie

Bevestiging	Gespijkerd
Binnen / buiten	Binnen
Beschadiging	Licht
Verweerdheid	Niet

Verwijdering

Handeling	Overig (als geheel verwijderen niet mogelijk is)

Risicoclassificatie

Risicoklasse	2
Gebruikte versie classificatiemodel	SMART 2.4 30112020 (ingangsdatum 30-11-2020)

Werkplanelementen

Containment RK2

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een containment te worden ingericht conform het certificatieschema.

Het gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijf dat de asbestverwijderingswerkzaamheden uitvoert, dient de best bestaande technieken toe te passen. Er dienen bronmaatregelen genomen te worden om vezelemissie te voorkomen. Deze maatregelen dienen in een werkplan, opgesteld conform het certificatieschema, te worden opgenomen.

Er dient een eindcontrole door een RvA geaccrediteerde (ISO 17020) inspectie-instelling volgens NEN 2990, onderdeel visuele inspectie en onderdeel luchtmetingen, te worden uitgevoerd.

Bijlage F: RIR protocol(len)

Proto+
De Protocollen van RIR zijn opgesteld vanuit de landelijke RIR database. Deze database bevat per protocol vele landelijke validatiemetingen per toepassing.

De Protocollen van RIR zijn opgesteld door een gecertificeerde HVK-er n.a.v. meervoudige landelijke validatiemetingen volgens minimaal de SCi-547. De protocollen zijn digitaal ondertekend door een team van HVK-ers, Arbeidshygiënisten en Blootstellingsdeskundigen en voldoen hiermee aan het gestelde het Procescertificaat asbestverwijdering en/of het Procescertificaat asbestinventarisatie.

GBB Asbestinventarisatie en -advies BV is in het bezit van een inlogcode voor de server. Indien u als handhaver de onderbouwing van onderhavig protocol wilt inzien nodigen wij u graag uit op ons kantoor of kunt u contact opnemen met Proto+ (laboratorium@rirnl.eu). De protocollen voldoen aan art. 4.2 lid 4 Arbobesluit alsmede 1.3 bouwbesluit. *Lex superior*.

Risicogericht saneren conform deze protocollen is enkel toegestaan voor saneerders welke werken onder licentie van Proto+, bij en tijdens de op de protocol(len) gewaarmerkte adres en periode om zodoende Proto+ de mogelijkheid te geven de werking van de protocollen te toetsen middels Private Inspecties.

GBB Asbestinventarisatie en -advies B.V. is aangesloten bij Proto+.

Behoudens uitzonderingen door de Wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n) op het auteursrecht niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of andere wijze, wat ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking. De uitgever is met uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden verschuldigde vergoedingen van kopiëren, als bedoeld in artikel 17 lid 2, Auteurswet 1912 en in het K.B. van 20 juni 1974 (STB. 351) ex artikel 16-b Auteurswet 1912, te innen en/of daartoe in en buiten recht op te treden.

Nieuwbouw RKVV De Leeuw

update 25-3-21

PROGRAMMA VAN EISEN (kwaliteitsnormen KNVB)

	KLEEDKAMERS	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	Aantal kleedkamers;	**8**	n.v.t.	**8**
•	Vloeroppervlakte per kleedkamer;	**15 m2**	… m2	… m2
•	Breedte kleedkamer;	**min. 3 m**		
•	Hoogte kleedkamer/wasruimte;	**min. 2,40 of 2,60 m??**		
•	Banklengte per persoon (min. 15 pers);	**0,6 meter p/p (min. 9 meter)**		
•	Aantal kleedhaken p/p;	**2 stuks**		
•	Oppervlakte wasruimte per kleedkamer;	**min. 10 m2**		
•	Aantal douchekoppen per wasruimte;	**min. 4**		
•	Wastafel/spiegel;	**alleen spiegel**		
•	Wartelkraan met aansluiting slang;	**1 in wasruimte**		
•	Toiletten;	**voorkeur centraal**		
•	Afwerking;	**onderhoudsvriendelijk**		
		vandaalbestendig		
		vochtbestendige plafonds/wanden		
•	Verlichting kleedkamer;	**min. 100 lux**		
		vandaalbestendig		
		spatwaterdicht		
•	CV/warmwater/ventilatie;	**bouwbesluit/installateur**		

	KANTINE	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	Vloeroppervlakte ?? m2;	**80 m2?? (SV Langeberg 2011)**	… m2	Multifunctionele ruimte:
	KNVB advies 1 m2 p/p en bij 1.25 m2 indien tafeltjes geplaatst worden;			kantine/best.kamer/keuken/
	KNVB: vertrekpunt voor het bepalen van het aantal personen, is het aantal mensen dat op			magazijn-opslag
	een reguliere speeldag, gemiddeld tijdens piektijdstippen, in de kantine aanwezig is.			
	(indien groter gewenst overleg bestuur)			
•	Eisen conform Bouwbesluit, Drank en Horecawet, Alg. Maatregelen van			
	Bestuur voor Horeca en Recreatie inrichtingen en de plaatselijke eisen van			
	brandpreventie;			
•	Min. hoogte 2,60 meter;			
•	Barruimte met doorgang naar keuken;			
•	Voorzieningen water/afvoer, elektra, ventilatie etc.;			

CENTRALE TOILETGROEP KANTINE	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
Minimaal 3 urinoirs en 1 vast toilet voor heren;	**3 + 2**	…	…
Minimaal 2 damestoiletten;	**2**		
1 Aankleed-/verschoontafel baby's;	**1**	**n.v.t.**	**1**

SCHEIDSRECHTERRUIMTE	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
• Aantal scheidsrechterruimten;	**2**	**n.v.t.**	**2**
• Aantal personen;	**max. 2**		
• Vloeroppervlakte;	**8 m2**		
• Hoogte scheidsrechterruimte;	**2,40 of 2,60 meter??**		
• Banklengte/kleedhaken p/p;	**zie kleedkamers**		
• Douches;	**1 per kleedkamer**		
• Wastafel/spiegel;	**1 per kleedkamer**		
• Toiletten;	**1 per kleedkamer**		
• Afwerking;	**onderhoudsvriendelijk**		
	vandaalbestendig		
	vochtbestendige plafonds/wanden		
• Verlichting;	**min. 100 lux**		
	vandaalbestendig		
	spatwaterdicht		
• CV/warmwater/ventilatie;	**bouwbesluit/installateur**		

TECHNISCHE RUIMTE/METERKAST	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
• CV/warmwater/gas/ventilatie etc.;	bouwbesluit/installateur	bouwbesluit/installateur	bouwbesluit/installateur
• Schakeling kleedkamers/veldverlichting etc.;	bouwbesluit/installateur	bouwbesluit/installateur	bouwbesluit/installateur

WERKKAST T.B.V. SCHOONMAAKWERKZAAMHEDEN/ONDERHOUD	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
• Aantal + vloeroppervlakte. Adviesoppervlakte KNVB 4 m2 per kast	**min. 2 / … m2??**	min. 2 / … m2	min. 2 / … m2
	(1 voor sector entree/kantine en keuken		
	en 1 voor sector kleedwasgelegenheid en		
	materialen)		

	BERGING SPEL- EN ONDERHOUDSMATERIEEL/WASRUIMTE/OPSLAG KLEDING	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	Spelmateriaal, advies oppervlakte van min. 10 m2;	**10 m2**	… m2	… m2
•	Onderhoudsmateriaal/kalkwagen/ber.installlatie advies oppervlakte van min. 10 m2;	**10 m2**	… m2	… m2
•	Wasruimte en opslag kleding, advies oppervlakte van ca. … m2;	**… m2??**	… m2	… m2
•	Elektra/watervoorziening;			
•	Vorstvrije ruimte;			

	MASSAGERUIMTE/EHBO (geen basis wel noodzakelijk)	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	KNVB adviseert ruimte van min. 10 m2, met wateraansluiting/afvoer;	**10 m2**	… m2	… m2
•	Ligging toegankelijk voor ambulance;			

	KEUKEN EN MAGAZIJN OPSLAG T.B.V. VERKOOP (geen basis wel noodzakelijk)	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	KNVB adviseert ruimte van min. 6 m2, met voorzieningen voor wateraansluiting/afvoer	**… m2??**	… m2	**zie kantine**
	en elektra;			
•	KNVB adviseert magazijn/opslag van min. 6 m2, met voorzieningen voor elektra;	**… m2??**	… m2	**zie kantine**

	BESTUURSKAMER/WEDSTRIJDSECRETARIAAT (geen basis wel noodzakelijk)	GEMEENTE	WENS RKVV DE LEEUW	DEFINITIEF BESLUIT
•	KNVB adviseert bestuurskamer van min. 15 m2, met voorzieningen voor elektra,	**… m2??**	… m2	zie kantine
	telefoon en eventueel water/afvoer;			

Brunssum, …… 2021

Akkoord RKVV De Leeuw m.b.t. het definitieve besluit

Voorzitter dhr. G. Fober

Handtekening ……..

Brunssum, …… 2021

Akkoord Gemeente Brunssum m.b.t. het definitieve besluit

Wethouder dhr. ……..

Handtekening ……..

Seizoensopgave R.K.V.V. De Leeuw 2021 - 2022

Jeugdteam:

JO6-1 Instroomteam

JO7-1
JO7-2
JO7-3
JO7-4 Instroomteam

JO8-1
JO8-2

JO9-1

JO10-1
JO10-2
JO10-3

JO11-1
JO11-2
JO11-3

JO12-1
JO12-2
JO12-3

JO13-1

JO14-1

JO15-1
JO15-2

MO15-1

JO17-1
JO17-2
JO17-3

JO19-1

Seniorrenteam:

De Leeuw 1
De Leeuw 2
De Leeuw 3
De Leeuw 4
De Leeuw 5

35+ team 1
35+ team 2

Dames 1 (32 dames)

Veteranen

G-team

Totaal aantal actieve leden:	**527**
Verenigingsleden:	**39**
Totaal aantal contributieplichtigen:	**566**

(ledenbestand per 3 augustus 2021)

CONCLUSIE EN ADVIES

CONCLUSIE

De kosten voor nieuwbouw dan wel renovatie/verbouw zijn afhankelijk van de uitgangspunten en aannames die worden gehanteerd, de mate van duurzaamheid van het gebouw, een grove of nauwkeurige calculatie en de actuele prijzen in de huidige “grillige” markt. Het is dus verstandig om een bepaalde marge aan te houden en op voorhand de kosten niet te laag te ramen. Op basis van de aangeleverde informatie en documenten is een “grove” investeringsraming opgesteld en toegevoegd aan deze notitie.

De keuze voor sloop/nieuwbouw of renovatie/verbouw is afhankelijk van de bouw- en installatietechnische staat van het gebouw en de transformatiemogelijkheden van het casco. Daarnaast is de kwaliteit van het gebruik ook niet alleen afhankelijk van de bouw- en installatietechnische staat van dit gebouw, maar ook van de sfeer die het gebouw en omgeving uitstralen.

De diverse onderzoeksrapportages van het bestaande gebouw zoals aangereikt door de gemeente Brunssum geven aan dat het gebouw op nagenoeg geen enkel onderdeel meer voldoet aan de geldende eisen, normen en richtlijnen. Ten gevolge van de verschillende uitbreidingen in de jaren 1990 en 2007 zijn de bouwkundige- en installatietechnische onderdelen (spreekwoordelijk) aan elkaar “gelapt” met het bestaande gebouw uit 1975. De (gebouw) verzakking, problematiek riolering, de verouderde faciliteiten en “jarenlang” achterstallig onderhoud, asbesthoudende onderdelen, e.d. vraagt om een fundamentele aanpak van het bestaande gebouw.

Zoals het rapport van Bremen Bouwadviseurs aangeeft is het renoveren tot een verduurzamingsniveau vergelijkbaar met de BENG-norm geen optie gezien de benodigde investeringen die noodzakelijk zijn. Ook geeft dit rapport aan dat de optie “nul op de meter” strenger is dan de BENG-norm, echter stelt deze geen normen voor de isolatiewaardes van de gebouwschil. Verduurzaming zonder aanpak van de buitenschil is naar onze mening “uitstel van executie”. Ook bij deze optie zijn naar onze mening “forse” investeringen nodig om te komen tot een “behaaglijk” gebouw.

Uit de bijbehorende financiële overzichten zoals toegevoegd aan onderhavige notitie blijkt dat de totale investeringskosten voor renovatie/verbouw ca. 25% (gemiddeld per m2) lager zijn dan bij nieuwbouw.

Renovatie/verbouw: 680 m2 bruto vloeroppervlak € 1.918,-- incl. btw per m2

Noot: excl. sloopkosten, tijdelijke huisvesting en asbestsanering.

Nieuwbouw: 736 m2 bruto vloeroppervlak € 2.387,-- incl. btw per m2

Noot: excl. sloopkosten, tijdelijke huisvesting en asbestsanering.

ADVIES

Wanneer we de huidige staat van het gebouw beoordelen en de voor- en nadelen van renovatie/verbouw versus nieuwbouw tegen elkaar afwegen dan adviseert KS Bouwmanagement om te kiezen voor nieuwbouw ondanks dat de investeringskosten voor renovatie/verbouw lager liggen dan nieuwbouw. Naar onze mening weegt het financiële element niet op tegen de navolgende argumenten voor nieuwbouw:

- Het gebouw kan geheel opnieuw ontworpen worden op basis van de huidige ledenaantallen en de bijbehorende (noodzakelijke) ruimten.
- Het mogelijke (flexibel/multifunctioneel) gebruik kan optimaal vertaald worden in nieuwbouw.
- Nieuwbouw biedt de mogelijkheid om (makkelijker) de meest geavanceerde onderdelen op het gebied van duurzaamheid toe te passen.
- Het nieuwe gebouw is bouwkundig gegarandeerd voor een nieuwe periode van 40 jaar.
- Onderhoudslast wordt voor de komende jaren tot een minimum beperkt.
- Duurzame exploitatie met bijbehorende voordelen, bijv. beperkte energielast.

Geadviseerd wordt het nu voorliggende schetsontwerp met bijbehorende "grove" investeringsraming verder uit te werken tot een definitief ontwerp nieuwbouw (bouwkundig, installaties en brandveiligheid) en een bijbehorende bouwkostenraming (bouwdelenniveau NEN 2699 niveau 4) op basis van elementen inclusief gedetailleerde onderbouwingen op te stellen. Op basis hiervan kan een betere inschatting gemaakt worden of het voorliggende ontwerp past binnen de financiële kaderstelling en kan er indien noodzakelijk gericht geoptimaliseerd/ bezuinigd worden.

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 16 november 2021
Registratiekenmerk	: 2001831
Gemeentebladnr.	: 2021/38
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed
Naam opsteller	: Wim Trost
Bereikbaar onder	: 06 435 719 76, wim.trost@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Jo Mertens
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Uiterste datum 21 december 2021
Motivatie datum	: Vanwege aanvang van project, januari 2022.

Aan de raad,

1. **Onderwerp**
   Keuze renovatie of nieuwbouw VV De Leeuw

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding
Het veelvuldig constateren van bouwkundige gebreken als gevolg van ouderdom, achterstallig onderhoud en forse verduurzamingsinvesteringen aan de huidige kantine en kleedaccommodatie VV De Leeuw is reden om een onderzoek te starten naar renovatie of nieuwbouw. Daarnaast als gevolg van het groeiend aantal leden is de capaciteit van de huidige kleedaccommodatie te klein geworden (benodigd 2 extra kleedruimten) en voldoet niet aan de richtlijnen KNVB/VNG. De levensvatbaarheid van de vereniging is hoog, mede door de groei van het aantal leden (toevoeging van o.a. vrouwenteams) en de verwachting is dat het ledenaantal groeit en/of stabiel blijft. In het kader van accommodatiebeleid volgt in de voorbereidingsfase onderzoek naar mogelijke participanten die ook gebruik kunnen/willen maken van het voetbalterrein. Ook volgt in de voorbereidingsfase de exacte locatie van de eventueel nieuw te bouwen kantine/kleedaccommodatie.

b. Huidige situatie/probleemstelling

- Oplopende kosten jaarlijks onderhoud;
- Verborgen gebreken. Het oudste gedeelte dateert uit 1975, vervolgens hebben gefaseerd uitbreidingen van de kleedaccommodatie plaatsgevonden. Het gebouw is gedeeltelijk in eigen beheer gebouwd;
- Een tekort aan kleed-/doucheruimten. De vereniging is gegroeid in ledenaantal en komt een tweetal kleed-/doucheruimten te kort. Damesvoetbal is één van de oorzaken dat het tekort aan ruimten is ontstaan;
- Verouderde inrichting, vloeren, wanden, plafonds;
- Verduurzaming bij renovatie tot "nul op de meter" zoals bij nieuwbouw is niet geheel haalbaar. De investering bedraagt voor renovatie afgerond € 1.300.000,- + € 200.000 (inschatting herstel fundering en vloeren) = € 1.500.000 en voor nieuwbouw afgerond € 1.900.000,-;
- Huidige locatie voldoet niet aan voorzieningen voor minder zelfredzame personen (Lokale Inclusie).

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

- Om de optie "nieuwbouw" verder uit te werken maken wij de keuze om te gaan voor een energieneutraal gebouw ("nul op de meter"). De input energie is dan nihil;
- Het terugdringen van de jaarlijkse onderhoudskosten door toepassing van slimme materialen en installaties;
- Overlast vereniging minimaliseren voor wat betreft uitvoeren van toekomstige onderhoudswerkzaamheden;
- Voorbeeldfunctie gemeente in het kader van warmtetransitie;
- Het faciliteren van voldoende kleedruimten conform KNVB/VNG-voorwaarden en de "Sport- en beweegnota Brunssum";

- De impuls van vreugde, inzet en verantwoordelijkheidsgevoel door de vereniging zelf door mee te denken en mee te helpen in het kader van participatie bij de totstandkomingen van de nieuwe accommodatie en uitvoering van het klein onderhoud aan het gebouw (regisseursrol gemeente);
- Toegankelijkheid en gebruik van de accommodatie door minder zelfredzame personen (Lokale Inclusie);
- Gebruik van de accommodatie door anderen in de wijk.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr. 1080901)
   BBV vastgesteld d.d. 15 juni 2021
2. traject tot dusverre
   - Initiatieffase : gereed (aanvang juni 2020 t/m eind maart 2021);
   - Definitiefase : gereed (aanvang april t/m eind mei 2021);
   - Ontwerpfase : gereed (aanvang half juni t/m half oktober 2021);
3. rol/ bevoegdheden college van B en W
   Afhandeling voorbereidingswerkzaamheden door portefeuillehouder Jo Mertens
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   Accommodatiebeleid, Sport en beweegnota Brunssum, Beheersverordening Woongebieden 2e herziening
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
   Ja
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
   De financiële dekking van de nieuwbouw wordt gerealiseerd door het opvoeren van een investeringskrediet van € 1.900.000,- te onttrekken uit de Algemene Reserve.

c. Argumenten en overwegingen

- De keuze voor nieuwbouw is financieel wel duurder maar niet op de lange termijn;
- Geen extra onvoorziene maatregelen genomen hoeven te worden aan de bestaande, huidige fundering en vloeren;
- De energielasten zijn nul op de meter;
- Inrichting en capaciteit van de nieuwbouw voldoen aan de hedendaagse eisen (KNVB/VNG);
- Bij verbouw/renovatie van het gebouw gaan we in ons advies uit van een fundamentele aanpak, waarbij de gehele "schil" van het gebouw wordt aangepakt en de installaties worden vervangen. Het vervangen van de niet-geïsoleerde betonvloer op "staal" en fundering is gezien de constructieve opbouw (zover we nu kunnen beoordelen) van het gebouw niet wenselijk, mede gezien de hoge kosten wat hiermee gemoeid zijn;
- Door alleen de constructieve elementen te handhaven en alle bouwkundige- en installatieonderdelen nieuw aan te brengen zullen de onderhoudskosten na verbouw/renovatie in vergelijk met nieuwbouw nagenoeg gelijk zijn;
- Uiteindelijk moet ook nader (destructief) onderzoek uitwijzen of de technische staat (constructief) van de fundering en vloeren nog van voldoende kwaliteit zijn om de gewenste gradatie te kunnen realiseren.

d. Opties en keuze

De opties zijn renovatie of nieuwbouw.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/38
Afdeling : Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed
Registratiekenmerk : 2001831

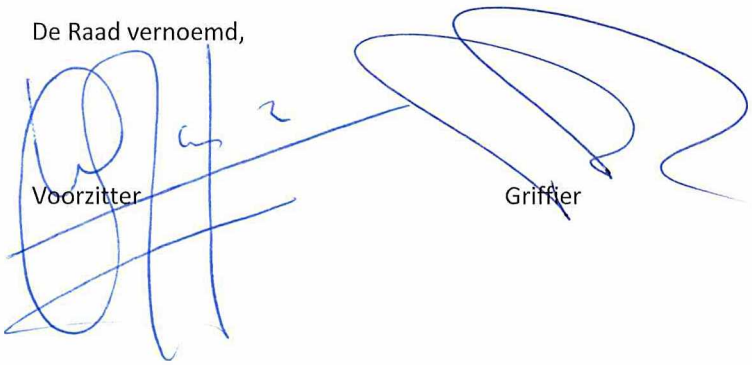
De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/38

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16-11-2021, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed;
gehoord de commissie Ruimte & Techniek d.d. 7-12-2021

Besluit:
De keuze te maken voor nieuwbouw van de kantine/kleedaccommodatie van VV De Leeuw.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21-12-2021

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	23 november 2021
Registratiekenmerk	**:**	2001556
Gemeentebladnr.	**:**	2021/94
Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	**:**	A.T. Pathuis
Bereikbaar onder	**:**	anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	**:**	2001563
Portefeuillehouder	**:**	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	**:**	21 december 2021
Uiterlijke datum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Haalbaarheid zonneweide Tercaterrein Brunssum

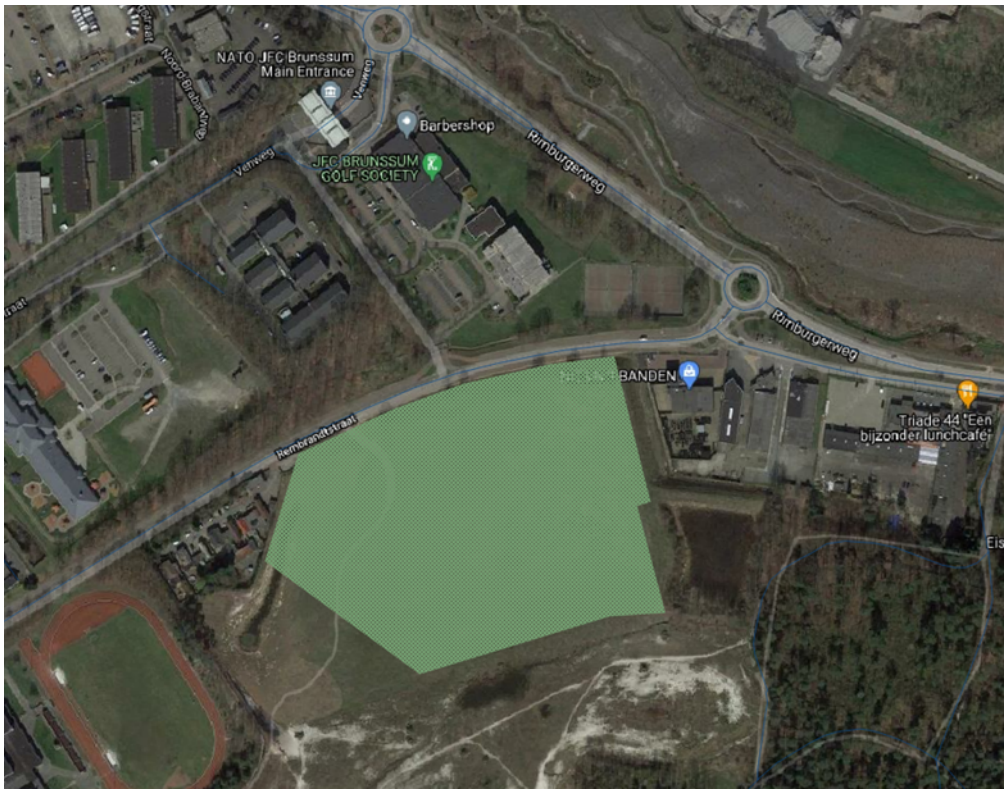
2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
De gemeente Brunssum is op weg naar een duurzame toekomst. Onderdeel hiervan is het duurzaam opwekken van elektriciteit met zonne-energie. De gemeente Brunssum zet in op de opwek van zonne-energie op daken met het Zonnepanelenproject Parkstad. Daarnaast zijn er ook kansen voor zonne-energie op land. In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 zijn hiervoor vier zoekgebieden opgenomen:

1. Locatie afvalzorg Waubacherweg op terrein Ora et Labora (5,5 hectare);
2. Oostflank Brunssum (Groeve Mourik) (24 hectare);
3. Nieuw parkeerterrein oostkant Schutterspark, (0,5 hectare);
4. Voormalig Terca-terrein (4 hectare).

Het realiseren van zonne-energie op de locatie Terca-terrein geeft derhalve invulling aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Brunssum alsmede het RES bod.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De beoogde locatie voor de zonneweide Terca-terrein is ten zuiden van de Rembrandtstraat. Het betreft een gebied van ongeveer 4,7 hectare, als onderdeel van de voormalige vestigingsplaats van een steenfabriek. Het totale gebied is ca 12,7 hectare groot, waarvan ca 8 ha heringericht is als natuurgebied en overgangsgebied naar de Brunssumerheide en 4,7 de bestemming bedrijf heeft en momenteel onbenut is. Gezien de ligging zou dit perceel geschikt kunnen zijn voor de opwek van zonne-energie. Uit de uitgevoerde haalbaarheidsstudie blijkt dat de locatie inderdaad geschikt is voor een zonneweide en dat deze in 2023 gerealiseerd kan zijn.

Figuur 1: Plangebied Zonneweide Tercaterrein

Deze conclusie is gebaseerd op ruimtelijke, maatschappelijke, financiële en technische aspecten. Technisch kunnen ongeveer 15.000 zonnepanelen met een totaal vermogen van ongeveer 6,3 MWp worden geïnstalleerd. Dit levert jaarlijks evenveel stroom op als het verbruik van 2.050 Brunssumse huishoudens. Ook blijkt, na afstemming met netbeheerder Enexis, dat er voldoende ruimte is om de zonneweide aan te sluiten op het elektriciteitsnet. Gedurende de verdere ontwikkeling van de zonneweide zal er regelmatig contact zijn met Enexis om de aansluitmogelijkheden en beschikbare transport capaciteit goed in beeld te houden maar de verwachting is dat er voorlopig voldoende capaciteit blijft.
Financieel bestaat er een solide businesscase met een verwacht rendement van 8-12%. Dit betekent dat er geld gereserveerd kan worden voor het creëren van maatschappelijk meerwaarde naast de opwek van duurzame energie. Zo kunnen inwoners en bedrijven van Brunssum financieel participeren, kan er geld gereserveerd worden voor een omgevingsfonds, kunnen er educatie activiteiten worden opgezet en kan er worden geïnvesteerd in natuurverbetering.
Ruimtelijk kan de zonneweide zo worden afgeschermd dat deze zo goed al volledig aan het zicht onttrokken wordt. Het niet zichtbaar zijn van een zonneweide draagt bij aan het draagvlak voor de ontwikkeling. Het omliggend talud is uitermate geschikt voor nieuwe aanplant en natuurverbetering. Ook in het ontwerp van de zonneweide zoals de hoogte en de afstand van de zonnepanelen kunnen natuur-inclusieve keuzes worden gemaakt.
Door als gemeente de rol van ontwikkelaar/investeerder in te nemen, houdt zij de regie over de balans tussen financiële en maatschappelijke belangen. Zo kan geborgd worden, dat er voldoende ruimte is voor participatie in alle fases van het project.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

Naast-een haalbaarheidsstudie stelt de *Rapportage haalbaarheid Zonneweide Terca-terrein* (zie bijlage 1) een project ontwikkelaanpak voor om te komen tot realisatie van de zonneweide. Het is hiervoor essentieel dat de gemeente een keuze maakt met betrekking tot de rol die ze in wil nemen in deze ontwikkeling.

Rolkeuze: ontwikkelaar-investeerder
In de *Rapportage haalbaarheid en projectontwikkeling Zonneweide Terca-terrein* zijn verschillende mogelijke rollen van de gemeente tegen elkaar afgewogen:

- Ontwikkelaar
- Investeerder
- Concessiegever
- Actieve facilitator
- Passieve facilitator

Het is belangrijk om een rol te kiezen die past bij de ambities én mogelijkheden van de gemeente. Twee gecombineerde rollen zijn uitgebreid onderzocht, namelijk die van Ontwikkelaar/Investeerder en die van Ontwikkelaar/Concessiegever. De rol van Ontwikkelaar/Investeerder past het best bij de ambities van de gemeente en de eigenschappen van de locatie. Als Ontwikkelaar/Investeerder kan de gemeente Brunssum de regie voeren over de ontwikkeling en is ze zelf investeerder in de zonneweide. Dit heeft de volgende voordelen:
1) het projectrendement vloeit direct terug naar de gemeente en niet naar externe partijen;
2) er is een hoge mate van zeggenschap over het participatietraject en de manier waarop meerwaarde wordt gecreëerd voor de omgeving;
3) het ontwikkeltraject kan sneller en beter doorlopen worden.

Het voorstel is dus, dat de gemeente de rol van Ontwikkelaar/Investeerder kiest en zelf de zonneweide ontwikkelt.

Project ontwikkelaanpak
Om tot realisatie te komen van de zonneweide is een project ontwikkelaanpak opgesteld die gangbaar is voor het ontwikkelen van duurzame energie projecten (zie figuur 2). Deze bestaat uit vijf fasen met tussen elke van de fasen een toetsingsmoment om te bepalen of het project volgens plan verloopt. De vijf fasen zijn:

1. Haalbaarheid
2. Scope
3. Definitie
4. Realisatie
5. Operationeel

Figuur 2: Fasen projectontwikkeling zonneweide Tercaterrein

Financieel zijn er twee belangrijke momenten die het projectrisico beïnvloeden:

- De aanvraag en het verkrijgen van de SDE++ subsidie tijdens de Scope fase
- De Financiële Investeringsbeslissing tijdens de Definitie fase.

Gedurende het ontwikkeltraject wordt het risico steeds lager en veranderen ook de projectrendementen.
Momenteel bevinden we ons in de haalbaarheidsfase van het project. Om het traject voort te kunnen zetten wordt uw raad gevraagd om in te stemmen met de voorgestelde project ontwikkelaanpak. Deze is verder in detail uitgewerkt inclusief een planning in hoofdstuk 6 van bijgevoegde *Rapportage haalbaarheid Zonneweide Terca-terrein*

Onderdeel	
Capaciteit	6,3 MWp
Type zonne-energie project	veldopstelling
Type panelen	420 Wp
Aantal panelen	15.000
Oppervlakte	4,3 ha
Totale elektriciteitsproductie	5.670 MWh/jaar
Totale investeringskosten (Capex)	€ 3.150.000
Totale beheerkosten per jaar (Opex)	€ 75.000
Eigen vermogen (20% Capex)	€ 630.000
Vreemd vermogen (80% Capex)	€2.520.000
Rente vreemd vermogen	2,0%
Project ontwikkelkosten (4% Capex)	€ 118.000
Verwacht jaarlijkse kastroom	€ 100.000

Figuur 3: Belangrijkste getallen zonneweide Tercaterrein

Bovenstaand figuur 3 geeft een overzicht van de belangrijkste getallen voor de zonneweide Terca-terrein. Deze laten zien dat de businesscase op hoofdlijnen sluitend is, gebaseerd op een elektriciteitsproductie van 5,670 MWh per jaar en een totale investering van 3.15 miljoen euro.

b. Kaders

1. Eerdere besluitvorming

- In 2013 heeft de gemeente Brunssum samen met de Provincie Limburg en het Waterschap Roer en Overmaas de opdracht gegeven voor een inrichtingsplan Ecologische verbindingszone "Brunssummerheide - Schutterspark'. Op basis hiervan is de voormalig slikvijver gesaneerd.
- Het regionaal afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (PALET) dat in maart 2019 als beleidsregel door de gemeenteraad is vastgesteld, geeft de kaders en bouwstenen voor de ruimtelijke invulling van de projectlocatie. Met betrekking tot ruimtelijke en omgevingsaspecten is vanuit het regionaal afwegingskader vooral van belang dat er zorg wordt gedragen voor "goede ruimtelijke ordening". Hierbij wordt gestreefd naar multifunctioneel ruimtegebruik en wordt het plan onderbouwd met een landschapsinrichtingsplan.
- Vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 zijn vier zoekgebieden opgenomen die geschikt kunnen zijn voor zon op land. Het voormalig Terca-terrein is één van deze gebieden.

2. Traject tot dusverre

Er is een haalbaarheidsstudie verricht in opdracht van gemeente Brunssum. Uit deze studie volgt een voorstel voor de project ontwikkelaanpak, is er een schatting gemaakt van het benodigd budget en een plan gemaakt voor vervolgstappen.

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W

Rol van de gemeente in de projectontwikkeling:

De gemeente Brunssum kan het best de rol van ontwikkelaar/investeerder op zich nemen. Op deze manier kan ze de regie voeren over de ontwikkeling en is ze zelf investeerder in de zonneweide.

4. Algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Nationaal is het belangrijkste beleidskader het Klimaatakkoord. Hierin is afgesproken om in Nederland in 2030 35TWh aan (grootschalige) zonne- en windenergie op te wekken.

5. Past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?

Het voorstel past binnen programma 9 Milieu en de uitvoering van de Regionale energiestrategie en PALET.

6. Relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Totale investering:

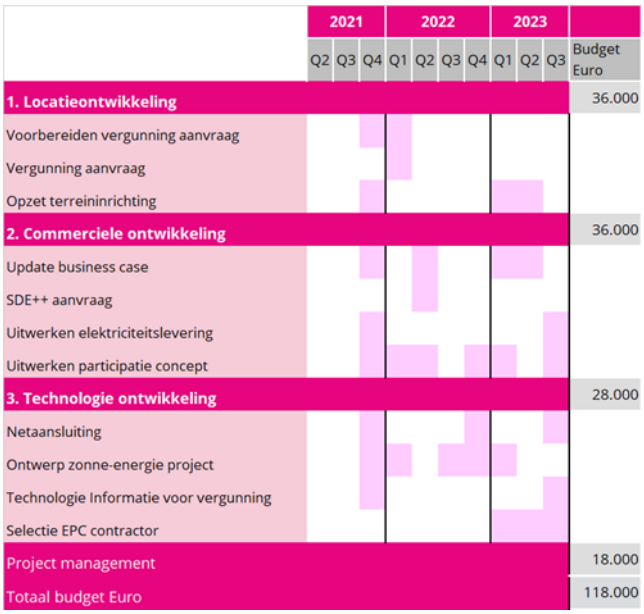
Op basis van referentiegetallen is de verwachting dat de totale investering voor het realiseren en in gebruik nemen van de zonneweide ongeveer € 3.150.000 zal bedragen. We gaan er in de concept businesscase op pagina 12 van het rapport vanuit dat dit 20% eigen vermogen is maar we zien ook wel dat dit maar 10% is. 20 procent staat gelijk aan € 630.000,-. Voor deze investering komen we apart terug bij de raad voor een besluit op het moment dat de finale investeringsbeslissing genomen moet worden. Op pagina 17 van het rapport staat de aanpak in 5 fasen verder toegelicht. Met dit raadsvoorstel bevinden we ons in het ontwikkeltraject op de overgang van de haalbaarheids- naar de scoping fase. De finale investeringsbeslissing zit pas aan het eind van de definitie fase. Op dat moment in het proces is er een grotere mate van zekerheid en significant minder risico en kan de gemeenteraad een weloverwogen besluit nemen over deze investering. . Volgens planning zal die beslissing in het najaar van 2022 worden voorgelegd aan de raad.

Investering die nu gevraagd wordt:

De totale geschatte ontwikkelkosten bedragen €118.000. Dit totaal is bestaat uit kosten voor drie ontwikkelingssporen plus project management kosten (zie figuur 4 raadsvoorstel) en pagina 29 van het rapport. Voor technologieontwikkeling is dit inclusief een post van €10.000 voor specialistisch advies. De projectontwikkelkosten worden geschat op 4% van de totale investering en worden na realisatie van de zonneweide weer terugverdient. Een deel van de ontwikkelkosten worden pas gemaakt nadat de omgevingsvergunning is verleend. Op dat moment is het project ontwikkelrisico verminderd. De kosten zijn gebaseerd op een gemiddelde inzet per week van externe experts voor een periode van 50 weken. Het nu benodigde budget van € 118.00,- wordt gedekt uit de Bestemmingsreserve PALET. Deze reserve is bedoeld voor investeringen passende binnen het PALET. Na realisatie van het project wordt het budget van € 118.000,- weer toegevoegd aan de Bestemmingsreserve PALET. De Regionale Energiestrategie (RES) is een van de zaken die vanuit het PALET zijn ontstaan/worden ontwikkeld.

Risico's

De risico's van de rol van ontwikkelaar investeerder worden op pagina 22 van het rapport verder toegelicht. Deze verminderen naarmate het proces vordert. In principe zijn de financiële risico's op dit moment alleen het project ontwikkelbudget waarvoor de twee belangrijkste milestones de omgevingsvergunning en de SDE++ zijn.

Figuur 4: Overzicht projectontwikkelkosten

c. Argumenten en overwegingen
Technisch: Zonne-energie is een bewezen techniek met bekende acceptabele risico's. Er is voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk.

Financieel: De business case is positief met een verwacht rendement van 8 - 12%. De gemeente heeft de mogelijkheid om zelf te investeren.

Juridisch: Doordat de gemeente grondeigenaar is en de gronden reeds de bestemming bedrijf hebben, zijn er in deze fase geen juridische bezwaren.

Sociaal-maatschappelijk: Door de verhoogde ligging van locatie is de visuele impact op omwonenden en andere belanghebbenden in de direct omgeving naar verwachting beperkt. Er wordt een gedegen participatietraject opgezet om de omgeving en andere belanghebbenden te betrekken. De gunstige ligging van het terrein met natuurlijk afscherming zal bij het verder traject worden benadrukt. De locatie biedt ruime mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en inrichting. De zonneweide kan meerwaarde creëren voor de omgeving. Er zijn voldoende mogelijkheden tot het verkrijgen van draagvlak.

d. Opties en keuze
Technisch: In de directe omgeving van het Terca-terrein zijn er meerdere mogelijkheden om de zonneweide aan te sluiten. Op basis van recente informatie (9 september 2021) van netbeheerder Enexis is er voldoende transport capaciteit beschikbaar om een zonneweide aan te sluiten. Tevens kan de gemeente voorwaarden stellen, of afhankelijk van de rolkeuze bepalen hoe de zonneweide technisch wordt ingericht, bijvoorbeeld de afstand tussen de zonnepanelen.

Financieel: In figuur 3 zijn een aantal belangrijke kengetallen weergegeven voor de business case van de zonneweide Terca-terrein. De inkomsten voor het project zijn:
- de verkoop van elektriciteit
- de SDE++ subsidie; dit is een landelijke regeling, waar partijen die hernieuwbare energie (gaan) produceren gebruik van kunnen maken.

Daarmee worden de investeringskosten (CAPEX) en de operationele kosten (OPEX) terugverdiend. De meeste zonne-energie projecten worden gefinancierd met een banklening met een lage rente. Hierdoor hoeft er maar beperkt eigen vermogen ingebracht te worden en is het rendement op het eigen vermogen hoger. Op basis van de huidige businesscase wordt een rendement verwacht van 8 - 12 %.

Sociaal-maatschappelijk:
Draagvlak en participatie:
Belangrijke stakeholders in dit project zijn directe omwonenden, aangrenzende bedrijven en de NAVO basis. Netbeheerder Enexis is een stakeholder met relatief weinig belang, maar een grote mate van invloed, omdat ze de aansluiting van de zonneweide op het net moet realiseren.
Het is belangrijk om omwonenden mee te laten participeren in het traject, zodat de realisatie van de zonneweide een

breed draagvlak krijgt. Hierbij kan gedacht worden aan procesparticipatie en/of financiële participatie. In het vervolgtraject zal ambtelijk en in afstemming met de omgeving nader uitgewerkt worden welke vormen van participatie het meest geschikt zijn in welke fase van het project. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen commerciële belangen en het participatietraject. Door als gemeente de rol van Ontwikkelaar/Investeerder te kiezen, houdt zij zelf de regie om hier een goede balans in te vinden.

Inpassing in de omgeving:
In lijn met PALET kan het ruimtegebruik multifunctioneel worden ingevuld door de zonneweide te koppelen aan vormen van natuurverbetering, recreatie en educatie. De exacte invulling wordt gedaan tijdens het participatietraject in afstemming met de omgeving en lokale experts.

Als onderdeel van de projectontwikkelaanpak zal er een ambtelijk werkgroep worden ingericht. Uw raad wordt regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkeling van de zonneweide Terca-terrein.

4. Bijlagen
Bijlage: Rapportage haalbaarheid Zonneweide Tercaterrein (nr. 2001561).

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/94
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001556

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/94;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

Besluit:
1. Kennis te nemen van de rapportage zonneweide Terca-terrein: haalbaarheid en projectontwikkeling;
2. Akkoord te gaan met de rol van de ontwikkelaar/investeerder voor de ontwikkeling van de zonneweide Tercaterrein;
3. Akkoord te gaan met de voorgestelde project-ontwikkelaanpak en bijbehorende projectontwikkelkosten van € 118.000,-
4. De projectontwikkelkosten van € 118.000,- te dekken uit de Bestemmingsreserve PALET en na realisatie van het project weer toe te voegen aan Bestemmingsreserve PALET.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter, griffier,

dbv
driven by values

Zonneweide Terca-terrein

Rapportage haalbaarheid en projectontwikkeling

Datum: 19 oktober 2021
Versie: 1.0 definitief

Opdrachtgever: Gemeente Brunssum
Auteurs: A.T. Pathuis, L. Pulles

Keywords: Klimaat en energie, haalbaarheid, Zon PV, zonne-energie, grootschalige zonne-energie, Zonneweide, ontwikkeling duurzame energie, gemeente, Brunssum, participatie, landschappelijke inpassing, profijt, business case

Inhoudsopgave

Deel A: Haalbaarheid

01	Inleiding en vraag	6
02	Locatie en ruimtelijke aspecten	7
03	Aansluitmogelijkheden	11
04	Business case	12
05	Draagvlak	14

Deel B: Projectontwikkeling

06	Aanpak & planning	17
07	Rol van de gemeente	20
08	Participatie en profijt	26
09	Project ontwikkelbudget	29
10	Aanbeveling	30

Samenvatting

Deze haalbaarheidsstudie concludeert dat de realisatie van een zonneweide op het voormalig Terca-terrein haalbaar is. De gemeente Brunssum heeft als grondeigenaar de mogelijkheid om deze ontwikkeling, vanuit de rol van ontwikkelaar / investeerder, te initiëren en regisseren. Middels de voorgestelde project ontwikkelaanpak kan de zonneweide in 2023 zijn gerealiseerd.

Haalbaarheid

De locatie Terca-terrein met een oppervlakte van ca. 4,5 hectare biedt ruimte voor een zonneweide met een geïnstalleerd vermogen van ca. 6,3 MWp. De ca. 15.000 panelen kunnen jaarlijks elektriciteit leveren voor 2.050 huishoudens (5.670 MWh/jr). Het verwachte rendement van de investering is 8-12%.

Naar verwachting zullen belanghebbenden in de directe omgeving relatief weinig overlast ervaren van de zonneweide omdat het zicht op de zonneweide zeer beperkt is door de hogere ligging van de locatie.

De business case biedt mogelijkheden tot het vergroten van het draagvlak door middel van financiële participatie maar ook door goede landschappelijke inpassing en -inrichting. De locatie kan aan de zuidkant worden afgeschermd met een struweel of houtwal waardoor er niet of nauwelijks zicht is op de zonneweide vanuit de omgeving. Het omliggend talud is uitermate geschikt voor nieuwe aanplant en natuurverbetering. Uit afstemming met netbeheerder Enexis blijkt dat er voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar is om de zonneweide aan te sluiten.

Het is de verwachting dat als gevolg van een zorgvuldig participatieproces er in de omgeving voldoende draagvlak bestaat of gecreëerd kan worden voor de realisatie van de zonneweide.

Projectontwikkeling.

De voorgestelde project ontwikkelaanpak bestaat uit 5 fasen met tussen elke fase een toetsingsmoment. Op deze manier worden de voortgang, benefits en risico's bewaakt, en een zorgvuldig proces geborgd. Hierdoor kan de zonneweide succesvol worden gerealiseerd.

Bij een voorspoedige vergunning verlening en besluitvorming kan in 2022 in de voor- of najaarsronde de SDE++ subsidie worden aangevraagd.

De omgevingsvergunning wordt dan in kwartaal 1 van 2022 verleend en de zonneweide kan vervolgens in 2023 worden gerealiseerd.

Op het moment dat de gemeente Brunssum een regierol neemt (ontwikkelaar/investeerder), vergroot dit de haalbaarheid van de zonneweide doordat de gemeente Brunssum bepaalt hoe het participatietraject wordt vormgegeven passende bij de behoefte van inwoners en omwonenden. Tevens blijft op deze manier het financieel profijt binnen de gemeente en vloeit dit niet weg naar externe partijen.

De investering voor de zonneweide bedraagt ~ € 3.150.000. Mocht de gemeente zelf gaan ontwikkelen dan dient ze rekening te houden met een investering van ~ € 630.000 (20% totale investering aan eigen vermogen).
Het project ontwikkelbudget bedraagt ~ € 118.000. Dit is ca. 4% van de totale investeringskosten.

Het is aan te bevelen dat de gemeente Brunssum vanuit de rol van investeerder/ontwikkelaar over gaat tot ontwikkeling van de zonneweide Terca-terrein. Op deze manier geeft ze invulling aan haar duurzaamheidsdoelstelingen met een positieve bijdrage voor haar inwoners.

A: Haalbaarheid

1. Inleiding en vraag

De gemeente Brunssum is op weg naar een duurzame toekomst. Onderdeel hiervan is het duurzaam opwekken van elektriciteit met zonne-energie. De gemeente zet in op de opwek van zonne-energie op daken met het Zonnepanelenproject Parkstad. Met een gezamenlijke inkoopregeling kunnen inwoners zonnepanelen op de daken van hun woningen laten installeren. Hierbij worden ze volledig ontzorgd om op deze manier de barrières zo laag mogelijk te houden.

De gemeente Brunssum ziet ook kansen voor zonne-energie op land. Om hier de eerste stappen in te zetten zijn in de Regionale Energiestrategie vier zoekgebieden opgenomen. Eén van deze zoekgebieden is het voormalig Terca-terrein.
De gemeente Brunssum heeft adviesbureau Driven by Values gevraagd om voor dit terrein een haalbaarheidsstudie en een project aanpak op te stellen. Hierbij staan de volgende vragen centraal:

- Is het Terca-terrein geschikt voor de ontwikkeling van een zonneweide?
- Is deze ontwikkeling haalbaar?
- Welke locatie aspecten spelen een rol bij de ontwikkeling?
- Kan er een sluitende business case worden opgesteld?
- Welke mogelijkheden zijn er voor het creëren van draagvlak en participatie?
- Welke aanpak kan de gemeente kiezen?
- Welke rol neemt de gemeente in?

Deze rapportage geeft antwoord op bovenstaande vragen en is opgedeeld in twee delen. Deel 1 richt zich op het bepalen van de haalbaarheid. Hierbij wordt gekeken naar de locatie, mogelijkheden tot ruimtelijk inpassing en inrichting, de omgeving van de locatie en technische en financiële aspecten.

Deel 2 beschrijft een ontwikkelaanpak. In deze aanpak wordt inzicht gegeven in de verschillende fasen, de risico's en kansen en de rol die de gemeente kan innemen om tot ontwikkeling van een zonneweide te komen.

Afbeelding 1: foto noordzijde Terca-terrein vanuit westelijke richting.

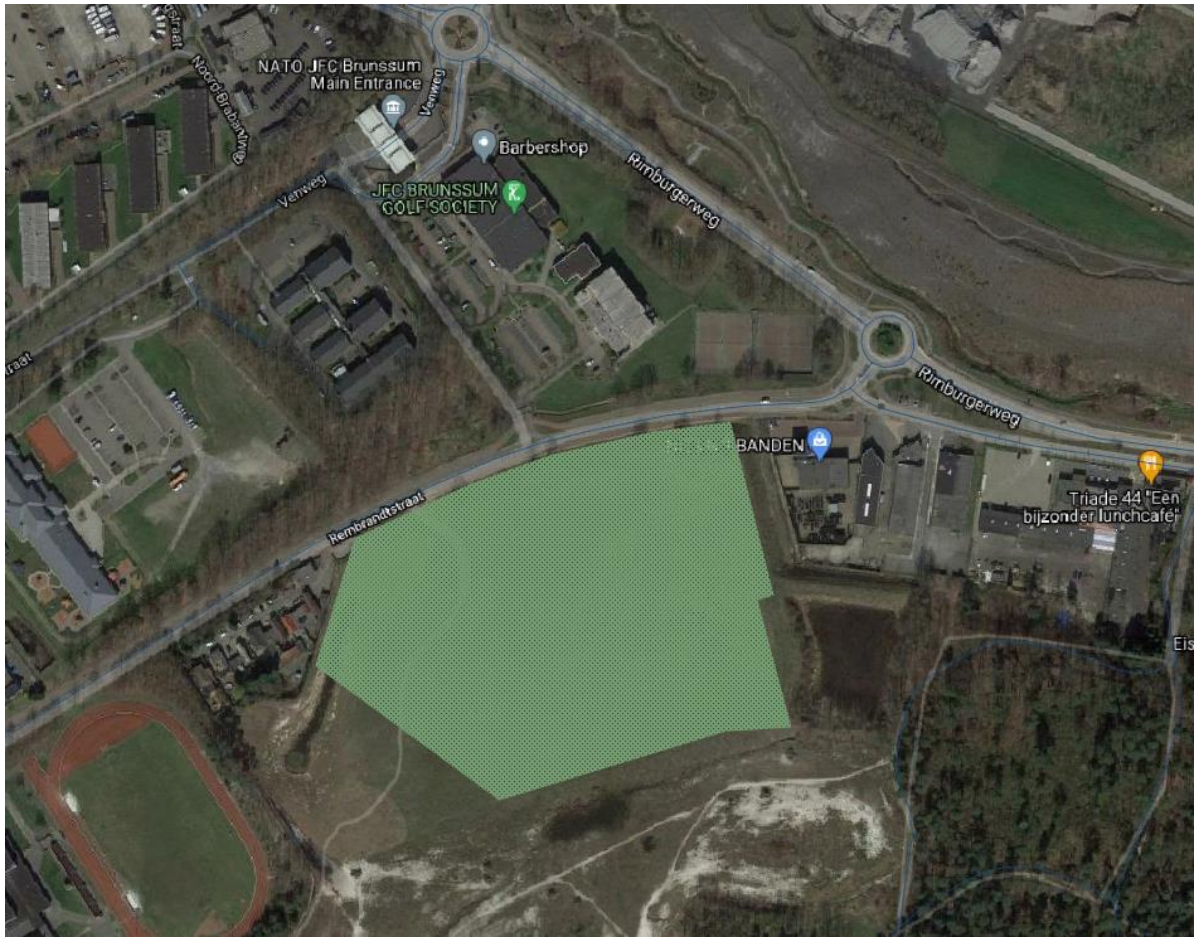
2. Locatie en ruimtelijke aspecten

Locatiebeschrijving

De beoogde locatie voor de zonneweide is gelegen aan de Rembrandtstraat te Brunssum. De locatie draagt de naam Terca-terrein en is een voormalige vestigingsplaats van een steenfabriek. Na het verdwijnen van de steenfabriek zijn de fabrieksgebouwen gesloopt en heeft het terrein braakgelegen. In 2013 heeft de gemeente Brunssum samen met de Provincie Limburg en het Waterschap Roer en Overmaas de opdracht gegeven voor een inrichtingsplan Ecologische verbindingszone “Brunssummerheide – Schutterspark’.

Het terrein en de voormalige slikvijver die zich ten zuiden van het huidige Terca-terrein bevonden zijn vanuit dit inrichtingsplan gesaneerd. Deze sanering is in 2017 afgerond. Hierbij is mijnsteen in de slikvijver gestort. Daar is een dunne laag grond over aangebracht waarop natuur is aangeplant. Het Terca-terrein zelf ligt 5-10 meter hoger dan de directe omgeving. De ondergrond bestaat van nature uit zilverzand. Op 3-4 meter diepte bevindt zicht een verhardingslaag van beton en asfalt, die op het moment van herinrichting is gebroken om infiltratie van water te bevorderen.

De locatie heeft vanuit het bestemmingsplan de functie ‘bedrijf’. Aan de oostzijde van de locatie bevinden zich een aantal bedrijfspanden. Deze panden hebben gedeeltelijk zicht op de locatie. Dit zicht wordt bepaald door een steil talud aan de oostkant van de locatie. Vanuit de bedrijfspanden is er geen zicht van bovenaf op het terrein. De noordzijde wordt begrensd door de Rembrandtstraat. Aan de overzijde van Rembrandtstraat begint het terrein van de Allied Joint Force Command Headquarters van de NAVO (HQ JFCB). Vanaf de Rembrandtstraat loop het terrein op, met als gevolg dat een aantal gebouwen op het NAVO-terrein direct zicht heeft op de zonneweide. Dit zicht wordt echter ontnomen door een tussenliggende bomenrij die een natuurlijke barrière vormt tussen het Terca- en het NAVO-terrein.

Afbeelding 2: luchtfoto plangebied zonneweide Terca-terrein

2. Locatie en ruimtelijke aspecten

Aan de westzijde van de locatie bevindt zich een klein aantal woningen in een woonwagencentrum. Achter deze woningen is een sportterrein gesitueerd. De bewoners van het woonwagencentrum hebben door het hoogteverschil geen zicht op de locatie. Vanuit het woonwagencentrum bezien wordt het zicht richting de locatie bepaald door een talud met lage begroeiing.

De percelen ten zuiden van het terrein hebben de bestemming 'natuur'. Deze zijn heringericht als natuurgebied en vormen een overgangsgebied richting de Brunssumerheide. Er bevinden zich wandelpaden, een mountainbike route en lage begroeiing. Het gebied wordt voornamelijk gebruikt voor recreatie. Richting de Brunssummerheide is dit gebied afgezoomd met een struweel. De zuidzijde is de enige zijde waarvan er direct zicht is op de zonneweide omdat hier geen hoogteverschil of begroeiing is die het zicht ontneemt.
Het totale oppervlakte van de locatie bedraagt ca. 4,5 hectare. De gemeente is eigenaar van de gronden en heeft zeggenschap over de invulling van het terrein.

Ruimtelijk aspecten zonneweide

Het regionaal afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (PALET) dat in maart 2019 als beleidsregel door de gemeenteraad is vastgesteld, geeft de kaders en bouwstenen voor de ruimtelijke invulling van de projectlocatie. Dit afwegingskader geeft 7 randvoorwaarden voor de ontwikkeling van een zonneweide. Met betrekking tot ruimtelijke en omgevingsaspecten is vanuit het regionaal afwegingskader vooral van belang dat er zorg wordt gedragen voor "goede ruimtelijke ordening". Hierbij wordt gestreefd naar multifunctioneel ruimtegebruik en wordt het plan onderbouwd met een landschapsinrichtingsplan.
Naast de uitgangspunten van het afwegingskader vragen ook de ruimtelijke bestemmingen van de omgeving (industrie, natuur, recreatie, wonen) om een zorgvuldige inpassing van de zonneweide. Hierbij wordt in de regel ook gekeken naar de impact die de ontwikkeling heeft voor omwonenden en andere belanghebbenden. Voor deze inpassing zijn er een veelvoud van mogelijkheden. Hierin is het van belang om onderscheid te maken tussen ruimtelijk inpassing en ruimtelijke inrichting.

Randvoorwaarden regionaal afwegingskader zonne-energie:

1. De initiatiefnemer draagt zorg voor een plan dat voldoet aan de uitgangspunten van een "goede ruimtelijke ordening" c.q. "in het belang van de fysieke leefomgeving."

2. Streef naar multifunctioneel ruimtegebruik. Combineren of aansluiten van zonneparken op reeds bestaande functies geniet de voorkeur. De oorspronkelijke bestemming van de locatie hoeft niet te vervallen; er kan ofwel een tijdelijke vergunning worden verleend ofwel een dubbelbestemming via een bestemmingsplanwijziging worden toegevoegd.

3. De initiatiefnemer dient een landschapsinrichtingsplan (en indien nodig een compensatieplan) op te stellen met als doel om een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing van het zonnepark in het landschap te bewerkstelligen en waarin wordt aangegeven op welke wijze de omgevingskwaliteit wordt verbeterd.

4. De initiatiefnemer dient in te zetten op actief omgevingsmanagement met als doel om belanghebbenden maximaal te betrekken bij de planvorming c.q. het uitgangspunt met betrekking tot het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen.

5. De initiatiefnemer dient maatschappelijke baten (bovenop het opwekken van duurzame energie) te laten terugvloeien in de gemeenschap.

6. Met de initiatiefnemer wordt bij voorkeur een anterieure overeenkomst gesloten met als doel om kostenverhaal op grond van de Wet ruimtelijke ordening anderszins te verzekeren en (mogelijke) planschadekosten te verhalen op de initiatiefnemer.

7. In het geval van concurrerende projecten geldt: grondeigendom is leidend.

2. Locatie en ruimtelijke aspecten

Ruimtelijke inpassing: *zorgt ervoor dat het zonnepark aansluit bij de kenmerken van het landschap (bijvoorbeeld door rijrichting van de panelen), of die het project onttrekken aan het zicht (bijvoorbeeld een grondwal of een struweel).*

Ruimtelijke inrichting: *heeft betrekking op maatregelen die meerwaarde opleveren voor het gebied, in de vorm van een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving, biodiversiteit of ecologische waarden.*

Zowel ruimtelijk inrichting als inpassing maken in de regel aanspraak op het grondoppervlak van de locatie. Hierin moet er een afweging worden gemaakt tussen het benutten van de ruimte voor de opwek van elektriciteit of de landschappelijk inrichting/inpassing; immers waar zonnepanelen staan kan geen andere ruimtelijk invulling worden gegeven en omgekeerd.

In deze afweging kan een bepaald gedeelte van het terrein worden gebruikt voor ruimtelijke inpassing/inrichting, echter zit hier wel een maximum aan in relatie tot de business case van de zonneweide; als er te weinig ruimte overblijft om elektriciteit op te wekken omdat er veel ruimte wordt gebruikt voor landschappelijke inpassing/inrichting dan is het ontwikkelen van de zonneweide financieel niet meer rendabel.

Voor kleinere zonneweides, zoals deze, is er in de regel beperkte ruimte voor landschappelijk inpassing/of inrichting.

Er bestaan meerder mogelijkheden om de landschappelijk inpassing/inrichting participatief vorm te geven. Zo kunnen burgers en omwonenden worden geconsulteerd of verschillende (lokale) experts worden betrokken. De uitkomsten van het participatietraject kunnen dan samen met de voorkeur van de gemeente leiden tot een inrichtingsplan voor de locatie.

Mogelijkheden voor landschappelijk inpassing

Op basis van een locatiebezoek zijn er voldoende mogelijkheden tot landschappelijk inpassing. Hierbij is het belangrijk dat er een afscheiding in de vorm van een hekwerk rondom de locatie komt te staan. Deze kan worden omzoomd door heesters of lage bomen zonder dat dit tot schaduw-effecten leidt op de zonnepanelen. Op deze manier is het hekwerk minder of niet zichtbaar. De afscheiding dient om te voorkomen dat personen zonder toestemming de zonneweide betreden. Het talud aan de noord-, oost- en westzijde biedt mogelijkheden tot het aanplant van planten en struiken of voor het inzaaien van een bloemenmengsel.

Aan de westzijde is er daarnaast ook de beschikking over een strook van 3-5 meter tussen het talud en het woonwagencentrum (zie afbeelding 3 volgende pagina). Binnen deze strook bevind zich een klein ven. Hier zouden mogelijkheden kunnen zijn voor waterberging of het versterken van de bestaande natuurlijk elementen.

Naar verwachting bestaat aan de zuidzijde de grootste behoefte voor landschappelijk inpassing, omdat dit de enige zijde is vanwaar er direct zicht is op de zonneweide en hier veelvuldig gerecreëerd wordt. Aan de zuidzijde kan daarom het zicht worden ontnomen door een houtwal of een struweel.

Mogelijkheden voor landschappelijke inrichting

Voor de mogelijkheden voor landschappelijk inrichting kan onderscheid worden gemaakt tussen het ontwerp van de zonneweide, het verbeteren van natuur en mogelijkheden voor recreatie en educatie. Met betrekking tot het ontwerp van de zonneweide is de oriëntatie van de zonnepanelen een belangrijke factor. De oriëntatie van de zonnepanelen kan zowel oost-west of zuidelijk zijn. Bij een oost-west oriëntatie worden de zonnepanelen om-en-om in westelijk en oostelijk richting geplaatst.

2. Locatie en ruimtelijke aspecten

De voordelen van een oost-west oriëntatie zijn: dat er meer zonnepanelen geplaatst kunnen worden op de beschikbare grond, dat de opbrengst gedurende de dag beter verdeeld is en dat er gekozen kan worden voor een lichtere constructie. Het nadeel is dat een oost-west oriëntatie minder licht doorlaat op de bodem en dat er per paneel minder elektriciteit wordt opgewekt.

De uiteindelijk keuze voor de oriëntatie van de zonnepanelen hangt af van de impact op de business case, maar ook van voorkeuren op het gebied van landschappelijke inpassingen. Zonnepanelen in oost-westelijk richting zorgen ervoor dat vanuit zuidelijke richting bezien er tussen de rijen doorgekeken wordt. Hierdoor wordt de visuele impact van de zonneweide verminderd. Een zuidelijke oriëntatie zorgt ervoor dat voorbijgangers op de panelen kijken wat als 'hinderlijker' kan worden ervaren.

Andere aspecten van het technische ontwerp van de zonneweide die impact hebben op de landschappelijke inrichting, zijn de afstand van de zonnepanelen tot de grond -waarbij hogere panelen meer licht toelaten op de bodem maar ook zichtbaarder zijn-, en de afstand tussen de rijen. Hoe groter de afstand tussen de rijen des te meer ruimte er is voor flora en fauna, maar ook hoe lager de elektriciteitsopbrengst.

Afhankelijk van het ontwerp is er dus ook op het terrein ruimte voor natuurverbetering. Hoe dit ~~er~~ precies wordt vormgegeven zal in het ontwikkeltraject worden bepaald. Hierbij is het aan te raden om een ecoloog en/of lokale experts te consulteren.

Op het gebied van educatie en recreatie is er van alles mogelijk rondom de zonneweide. Voorbeelden zijn informatieborden, excursies, bijenhotels, wandelroutes en een uitkijktoren. Als onderdeel van de ontwikkeling van de zonneweide worden deze afwegingen gemaakt, maar vanuit de haalbaarheidsanalyse is er voldoende perspectief.

Afbeelding 3: foto westzijde terrein: ruimte tussen talud en woonwagencentrum

3. Aansluitmogelijkheden

In de directe omgeving van het Terca-terrein zijn er meerdere mogelijkheden om de zonneweide aan te sluiten. Op bijgevoegde luchtfoto zijn meerdere middenspanningsstations (ms) en een hoogspanningsstation (HS) aangegeven. Op basis van recente informatie (9 september 2021) van de netbeheerder Enexis is er op dit moment nog voldoende transport capaciteit beschikbaar om een zonneweide aan te sluiten. Gezien de omvang van de zonneweide kan worden aangesloten op één van de nabijgelegen middenspanningsstations.

In de volgende ontwikkelfase zullen de netaansluitmogelijkheden en de bijbehorende kosten in detail worden besproken, zodat de impact op de business case in meer detail bekend wordt. Gedurende de verdere ontwikkeling van de zonneweide zal er ook regelmatig contact zijn met Enexis om de aansluitmogelijkheden en beschikbare transport capaciteit goed in beeld te houden.

Gezien de ontwikkelingen in de regio, de omvang van de zonneweide en de beschikbaar capaciteit op het netwerk worden er geen problemen verwacht met aansluiting op het elektriciteitsnet.

Afbeelding 4: afstanden tot MS en HS stations voor aansluiting zonneweide.

4. Business case

In afbeelding 5 zijn voor de zonneweide Terca-terrein op basis van een oppervlakte van 4,3 ha een aantal belangrijke kengetallen weergegeven. Op basis van de verdere ruimtelijke analyse en de verdere locatie ontwikkeling kan het ontwerp van het project in meer detail worden uitgewerkt.

Subsidieregeling Rijksoverheid

Partijen die hernieuwbare energie (gaan) produceren kunnen gebruik maken van de landelijke subsidieregelingen. Op het moment van schrijven is de bestaande regeling de subsidieregeling SDE++. De technische ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie zorgen voor dalende kosten om zonne-energie projecten te realiseren. Het is de verwachting dat de Rijksoverheid er voor zal zorgen, dat er een interessante business case blijft om zonne-energie projecten te realiseren in de vorm van subsidies voor zolang dit nodig is.

Business case

De inkomsten voor het project zijn de verkoop van elektriciteit en de SDE++ subsidie. Daarmee worden de investeringskosten en de operationele kosten terugverdiend. De meeste zonne-energie projecten worden gefinancierd met een banklening met een lage rente. Hierdoor hoeft er maar beperkt eigen vermogen ingebracht te worden en is het rendement op het eigen vermogen hoger. De verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen is 20/80 en afhankelijk van de ruimte in de business case kan dit zelfs naar de verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen gaan van 10 / 90. Op basis van de huidige voorwaarden wordt een aandeelhoudersrendement verwacht van 8 – 12%. De business case zal tijdens de projectontwikkeling een aantal stappen verder worden uitgewerkt.

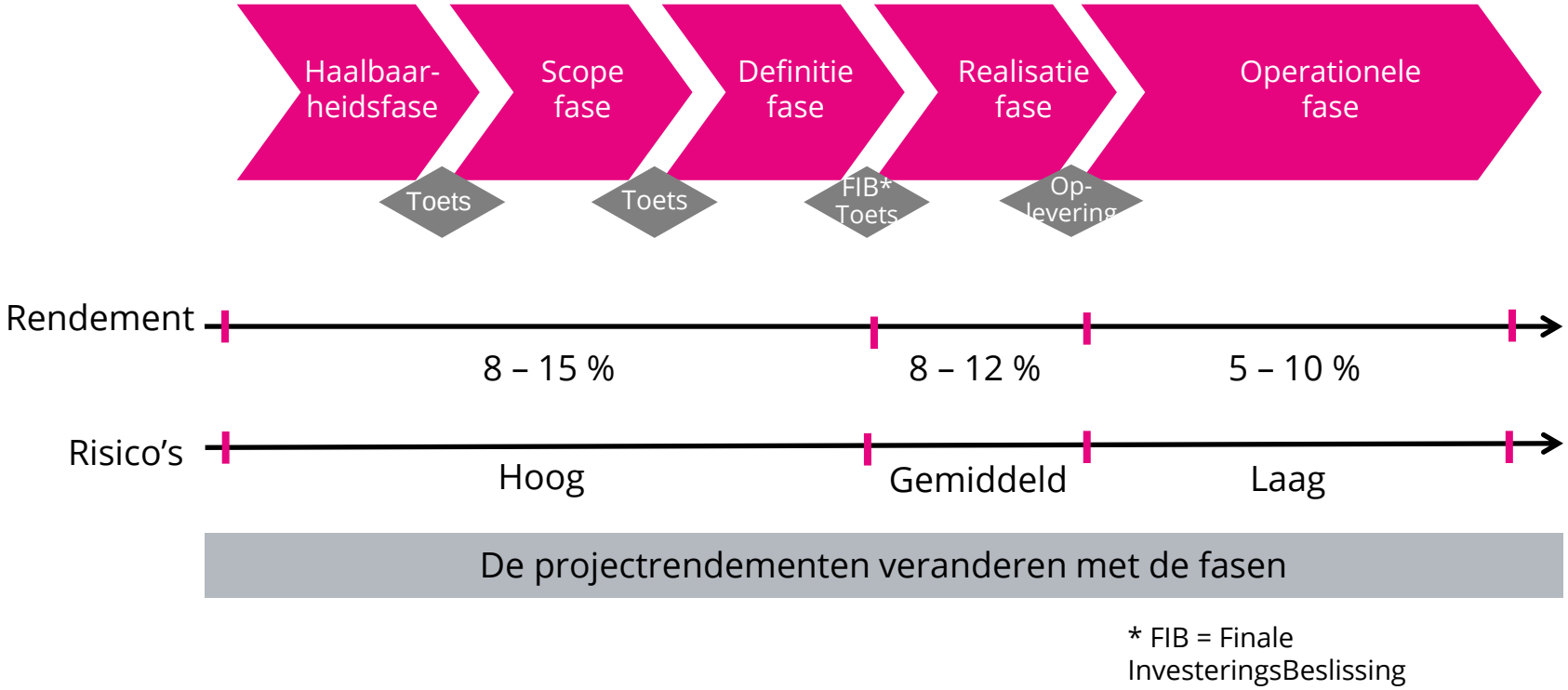
Onderdeel	
Capaciteit	6,3 MWp
Type zonne-energie project	veldopstelling
Type panelen	420 Wp
Aantal panelen	15.000
Oppervlakte	4,3 ha
Totale elektriciteitsproductie	5.670 MWh/jaar
Totale investeringskosten (Capex)	€ 3.150.000
Totale beheerkosten per jaar (Opex)	€ 75.000
Eigen vermogen (20% Capex)	€ 630.000
Vreemd vermogen (80% Capex)	€2.520.000
Rente vreemd vermogen	2,0%
Project ontwikkelkosten (4% Capex)	€ 126.000
Verwacht jaarlijkse kastroom	€ 100.000
Verwacht project rendement: 8 -12 %	

Afbeelding 5: Samenvatting belangrijkste kengetallen business case

4. Business case

Tijdens het ontwikkelen, realiseren en bedrijfsvoeren van een zonne-energie project zijn de risico's het grootst aan het begin van het traject. Op het moment dat de omgevingsvergunning is verleend zijn de risico's al significant gedaald. Op het latere moment van de Finale Investeringsbeslissing (FIB) voor de bouw van het project zijn de risico's nog verder afgenomen.

De risico's nemen nog verder af in de bouw en operationele fase. Voor het project rendement geldt ook een vergelijkbaar dalende trend. In afbeelding 6 is een inschatting gegeven van de rendementen in de verschillende project fasen. Bij de verdere project ontwikkeling zal een business case steeds meer in detail worden uitgewerkt zodat op het moment van de FIB een weloverwogen besluit kan worden genomen om het project te gaan bouwen.

Afbeelding 6: Rendementen per ontwikkelfase

5. Draagvlak

Voor de ontwikkelingen van een zonneweide is het van groot belang dat er voldoende draagvlak is vanuit de omgeving. Recente voorbeelden uit de regio, zoals de beoogde ontwikkeling van een zonneweide in de gemeente Landgraaf of de gemeente Beek, hebben eens temeer duidelijk gemaakt dat een gebrek aan draagvlak kan leiden tot het niet kunnen realiseren van de zonneweide.

Het verkrijgen van voldoende draagvlak voor de realisatie van de zonneweide Terca-terrein is een proces dat gedurende het ontwikkeltraject verder wordt vormgegeven. Echter, het is mogelijk om op basis van de eigenschappen van de locatie en de aanwezigheid van actoren in de omgeving nu al een inschatting te maken van de mate van draagvlak en verwachte weerstand.

Het is de verwachting dat er van de directe omgeving relatief weinig weerstand wordt ondervonden en dat er voldoende draagvlak bestaat of gecreëerd kan worden. Hiervoor zijn twee redenen: 1) Er is een beperkt aantal stakeholders in de directe omgeving aanwezig. Van deze stakeholders hebben de NAVO-basis, de omliggende bedrijven en het woonwagencentrum niet of nauwelijks direct zicht op de locatie. Alleen recreanten hebben de vanaf de zuidzijde direct zicht op de zonneweide. Dit kan echter gemitigeerd worden door een goede landschappelijke inpassing.
2) Een tweede reden is, dat de huidige invulling van het terrein op dit moment een beperkte meerwaarde heeft voor de omgeving. Dit startpunt biedt legio kansen om meerwaarde te creëren voor natuur en ecologie, educatie, recreatie en uiteraard de opwek van duurzame elektriciteit. Om te zorgen dat er niet onnodig weerstand ontstaat tegen de zonneweide en de potentie voor draagvlak ook wordt benut, is het van groot belang dat de omgeving op de juiste momenten en op de juiste manier wordt betrokken.

Procesparticipatie

In de ontwikkeling van een zonneweide wordt onderscheidt gemaakt tussen proces participatie en financiële participatie. Beide zorgen voor draagvlak. Financiële participatie heeft betrekking op de mogelijkheden tot het verkrijgen van financieel voordeel, terwijl procesparticipatie gaat over het kunnen meedenken, meewerken en eventueel meebeslissen over invulling van bepaalde aspecten van de zonneweide. Hoofstuk 8 zal verder ingaan op de mogelijkheden voor financiële participatie.

Procesparticipatie kan op een grote verscheidenheid van manieren worden vormgegeven. Eén van de meest voorkomende is het organiseren van één of meerdere informatieavonden voor omwonenden en/of inwoners van de gemeente. Op deze avonden worden de ontwikkelplannen en de mogelijkheden voor financiële participatie toegelicht en kunnen er vragen worden gesteld.

Er zijn ook andere, uitgebreidere mogelijkheden waarbij de omgeving ook een bepaalde rol krijgt in, bijvoorbeeld, de inrichting van de zonneweide. Zo kunnen er ontwerpsessies worden georganiseerd voor het inrichtingsplan. Op deze manier kan de omgeving mee-ontwerpen en mogelijk ook meebeslissen over de zonneweide. Ook kan de omgeving participeren over de manier waarop opbrengsten worden verdeeld door, bijvoorbeeld, de inzet van een omgevingsfonds.

De mate waarin de omgeving kan participeren is een keuze van de gemeente en afhankelijk van de rol die ze wil, en kan innemen (zie hoofdstuk 7).

5. Draagvlak

Op het moment dat de gemeente Brunssum een regisserende rol kiest, kan ze sturing geven aan het participatietraject. Dit zorgt ervoor, dat er makkelijker een kwalitatief hoogstaand participatietraject kan worden vormgegeven dat past bij de gemeente, omwonenden en overige stakeholders. Dit resulteert in een afname van het risico op weerstand en de creatie van draagvlak.

In combinatie met de insteek en de kwaliteit van het (proces)participatietraject is tijdige, duidelijke en consistente communicatie essentieel. Goede communicatie op het juiste moment voorkomt dat er onjuiste of onvolledige beeldvorming ontstaat. Hiervoor is het van belang dat de projectmanager en/of projectontwikkelaar nauw samenwerkt met de communicatie afdeling van de gemeente Brunssum. Daarnaast moet in samenspraak met eventueel een projectteam en het bestuur voor aanvang van de ontwikkeling duidelijke afspraken worden gemaakt over zowel de communicatie- als de participatieaanpak.

Voor de locatie Terca-terrein specifiek zullen de direct omwonenden, gezien het type stakeholders en de hinder die ze mogelijk ervaren van de ontwikkeling, een belangrijke partij zijn om in een vroeg stadium te betrekken. Echter, het is niet de verwachting dat zij veel inspraak zullen eisen. Om te komen tot een gedragen ontwikkeling, mocht de gemeente zelf tot realisatie over gaan, is het een goede optie de bredere gemeenschap van inwoners te betrekken en in gezamenlijkheid te komen tot het delen van de lusten. Voorbeelden hiervan zijn de eerder genoemde ontwerpateliers voor de landschappelijke inpassing/inrichting, het uitschrijven van een prijsvraag, het gezamenlijk vormgeven van een omgevingsfonds en het betrekken van lokale experts en belangengroepen.

Afbeelding 7: Foto Terca-terrein vanaf de Rembrandtstraat richting zuiden.

B: Project ontwikkeling

6. Aanpak en planning

Afbeelding 8: Ontwikkeltraject zonneweide; gefaseerde ontwikkeling met integrale toets bij faseovergangen

Voor de ontwikkeling van de zonneweide is gekozen voor een gefaseerde projectontwikkeling bestaande uit vijf fasen:

1. Haalbaarheid
2. Scope
3. Definitie
4. Realisatie
5. Operationeel

Deze aanpak verdient de voorkeur, omdat tussen elke fase een toetsingsmoment zit. Tijdens de toetsingsmomenten wordt bepaald of het project volgens plan verloopt en worden de belangrijkste stakeholders meegenomen. Het voorkomt dat activiteiten uit een eerdere fase op een later moment moeten worden herzien. We lichten deze fasen verder toe.

1. Haalbaarheid

In de haalbaarheidsfase wordt de haalbaarheid van het initiatief verkend. Er wordt onderzocht of er geen “show-stoppers” zijn, welke de haalbaarheid van het project sterk negatief zouden beïnvloeden.

2. Scope

Tijdens de scoping fase wordt het project in meer detail gedimensioneerd en de omgevingsvergunning aangevraagd. Als deze is verkregen, kan de SDE++ subsidie worden aangevraagd. Op dat moment ontstaat er een interessante business case. Na het verkrijgen van de vergunning en de SDE++ subsidie is het projectontwikkelrisico al sterk gedaald.

3. Definitie

In de definitie fase wordt het project verder uitontwikkeld door het opzetten van een projectentiteit en het opstellen van overeenkomsten. Tijdens deze fase wordt ook de bouw van het zonne-energie project aanbesteed. Het risico dat het project niet meer doorgaat is klein in deze fase. Er kan wel vertraging optreden.

4. Realisatie

In de realisatie fase zal het project in een aantal weken gebouwd en in bedrijf gesteld worden. In Nederland zijn een aantal markpartijen actief die kwalitatief goede zonne-energie projecten kunnen realiseren voor een competitieve prijs. De selectie van de componenten en de installatie werkzaamheden bepalen de kwaliteit van het project.

6. Aanpak en planning

Afbeelding 9: Ontwikkeltraject zonneweide; gefaseerde ontwikkeling met integrale toets bij faseovergangen

Hierbij is het gebruikelijk dat er goede garanties worden afgegeven door de bouwer en de componentleveranciers.

5. Operationeel

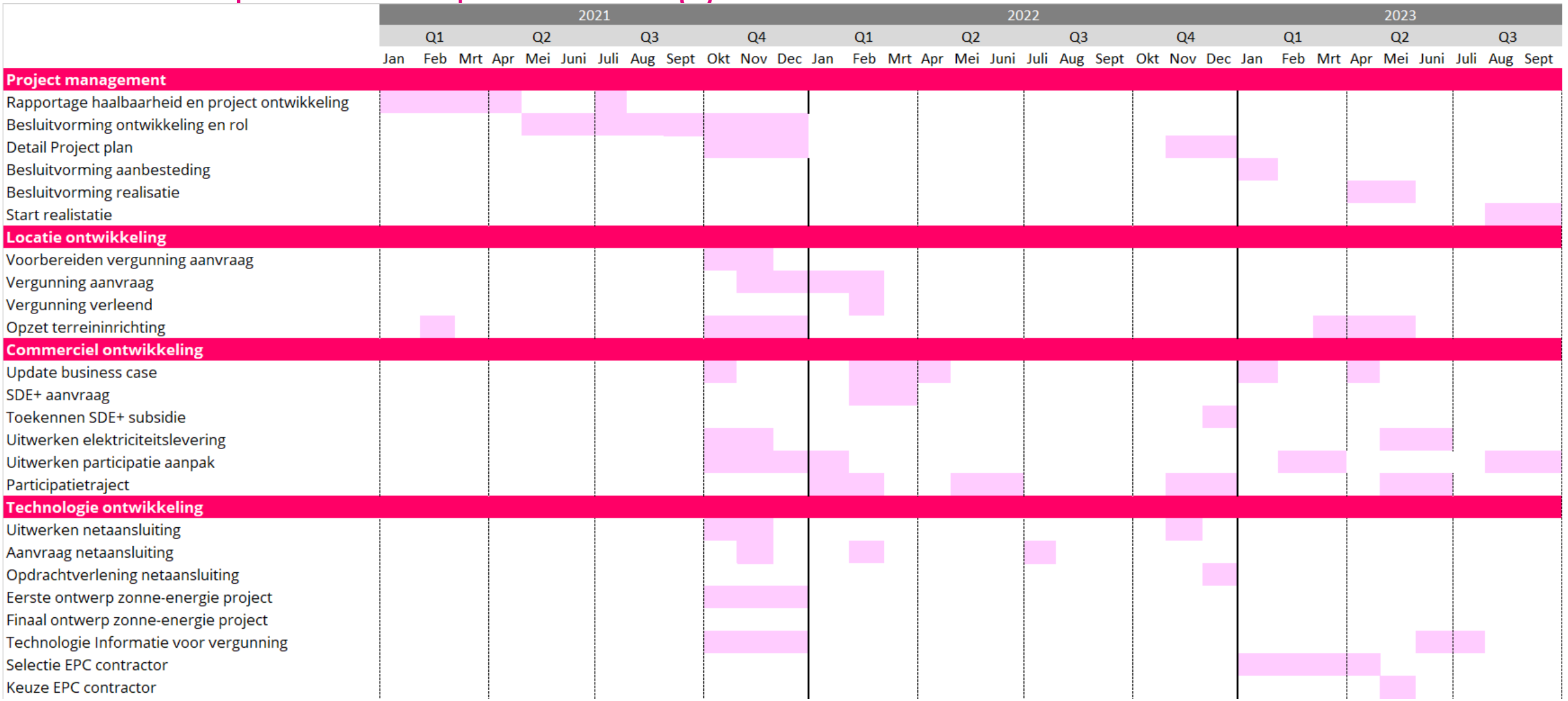
Nadat het project in bedrijf is genomen, start de operationele fase. Gedurende een periode van minimaal 20 jaar zal de zonneweide elektriciteit leveren aan het elektriciteitsnet. De verwachte technische levensduur van de zonne-energie installatie is meer dan 25 jaar. In deze fase vindt maar een beperkt aantal onderhoudswerkzaamheden plaats. Voorbeelden zijn: online monitoring, preventieve inspecties, reinigen van zonnepanelen en terrein onderhoud.

De bouwer van de installatie biedt ook vaak een onderhoudscontract aan, waarbij de installatie online wordt gemonitord voor de eigenaar van de installatie.

Bij een voorspoedige vergunning verlening en besluitvorming, kan in 2022 in de voor- of najaarsronde de SDE++ subsidie worden aangevraagd. Een belangrijke voorwaarde voor het aanvragen van de SDE++ subsidie is, dat er een omgevingsvergunning is verleend voor het project.

Op volgende pagina is een planning op hoofdlijnen opgenomen.

6. Aanpak en planning

Afbeelding 10: Planning ontwikkeling zonneweide Terca-terrein

7. Rol van de gemeente

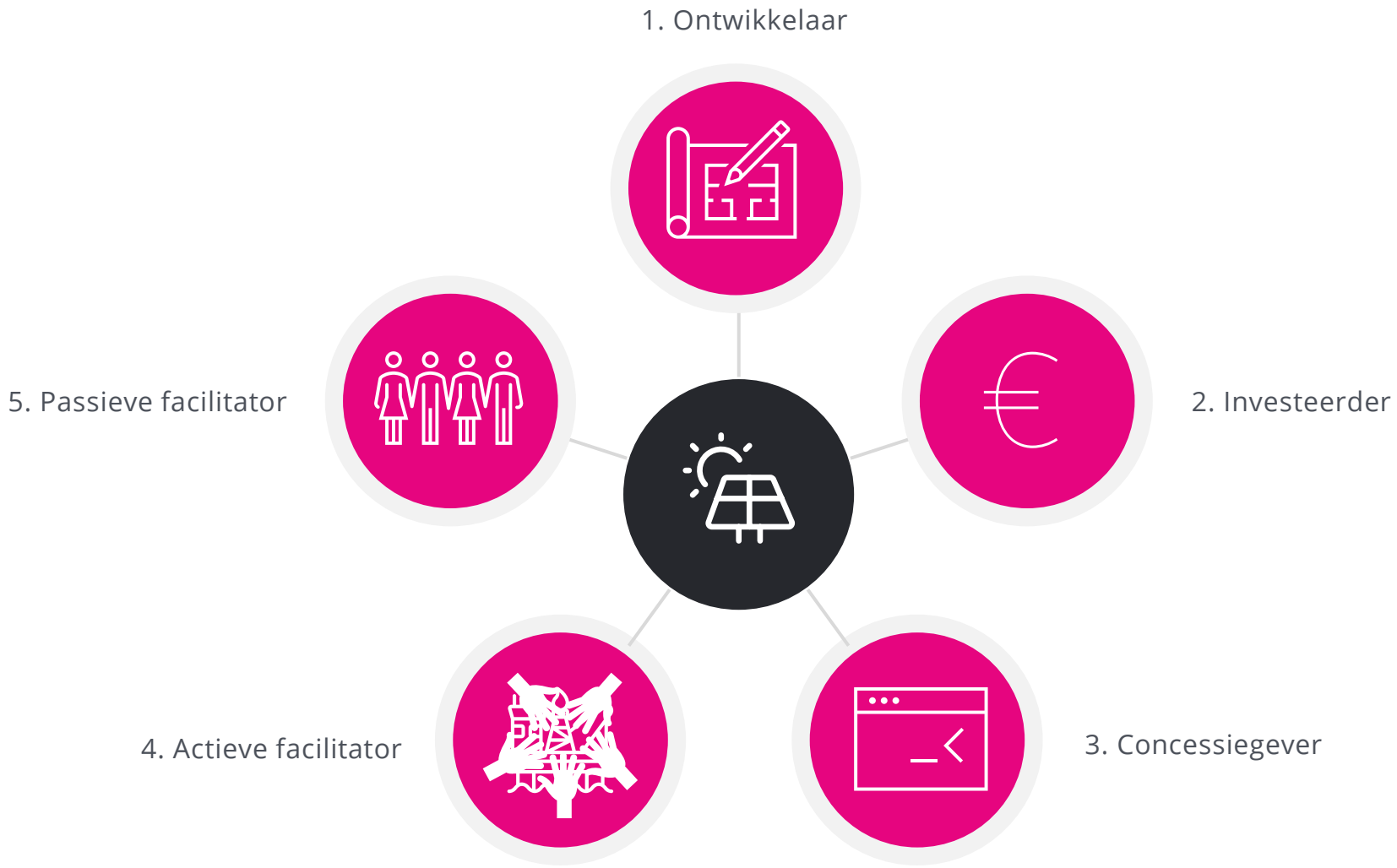
In de ontwikkeling en realisatie van zonne-energie kan de gemeente Brunssum verschillende rollen aannemen. De rol die ingenomen wordt tijdens het ontwikkel- en realisatietraject heeft invloed op de zeggenschap, gevolgen voor de te ontvangen opbrengsten, maar ook voor de te nemen risico's.

Afbeelding 11 geeft de 5 mogelijke rollen weer. Onderstaand wordt elke rol apart beschreven inclusief de voor- en nadelen en overwegingen van elke rol.

Rollen:

- *1. Ontwikkelaar*:

Als ontwikkelaar heeft de gemeente de regie bij de ontwikkeling van de zonneweide. Ze treedt op als regisseur naar alle betrokken partijen en heeft zeggenschap over belangrijke aspecten van de ontwikkeling, zoals inrichting en financiering. Ook kan ze als ontwikkelaar invulling geven aan participatie en de mate waarin de lusten landen in de omgeving. Er is een grote mate van zeggenschap over de mogelijkheden voor participatie en compensatie van omwonenden en omliggende bedrijven. Een indicatie voor een ontwikkelbudget is 4% van de investeringskosten.

Afbeelding 11: gemeentelijke rollen ontwikkeling duurzame energie

7. Rol van de gemeente

- *2. Investeerder*:

Als investeerder is de gemeente betrokken vanaf de bouw van de zonneweide. Het risico is gering, omdat de zonneweide al in de bouwfase terecht is gekomen. Het verwachte rendement is 8 – 12% van de investering. De investeerder legt meestal 20% van de investering in als eigen vermogen (80% komt van de bank). Vanuit deze rol heeft de gemeente de regie in de realisatie en operationele fasen van de zonneweide. Ook heeft ze de meeste zeggenschap over de mogelijkheden voor participatie en compensatie gedurende het bestaan van de zonneweide.

- *3. Concessiegever:*

Als concessiegever zet de gemeente het project na een project ontwikkelfase in de markt, zodat marktpartijen kunnen bieden op de concessie. In de concessieovereenkomst kunnen afspraken gemaakt worden over zaken ~~zo~~als commerciële condities, looptijd en participatiemogelijkheden. Het risico voor de realisatie en operatie van de zonneweide ligt bij de marktpartij.

- *4. Actieve facilitator:*

Als actieve facilitator verstrek de gemeente naast de vergunningen ook de eventuele erfpacht of verkoop van de gronden, wanneer deze in eigendom van de gemeente zijn. Het financiële risico is beperkt evenals het rendement op erfpacht. Er zijn mogelijkheden voor het stellen van kaders en richtlijnen voor compensatie en participatie. De zeggenschap is beperkt en ook het rendement is beperkt.

- *5. Passieve facilitator*:

Als passieve facilitator verleent de gemeente alleen de vergunningen. Ze draagt geen risico, maar ontvangt ook geen rendement. De zeggenschap over participatie en compensatiemogelijkheden is nihil.

Voorkeursrol

Bij het zetten van de volgende stap richting realisatie van een zonneweide op het Terca-terrein is het belangrijk, dat de gemeente een rol kiest die bij haar ambities en mogelijkheden past. Om deze keuze te vereenvoudigen kunnen een aantal van ~~de~~ bovenstaande rollen worden samengevoegd:

- De gemeente als ontwikkelaar/investeerder
- De gemeente als ontwikkelaar/concessiegever
- De gemeente als actieve facilitator

De rol van passieve facilitator geeft geen invulling aan de ambities van de gemeente.

De volgende aandachtspunten zijn belangrijk bij de keuze van de voorkeursrol en de ontwikkeling en realisatie van de zonneweide, namelijk:

- Het behalen van, en uitvoering geven aan de beleidsdoelstellingen voor duurzame energie en het realiseren van het RES-bod;
- Optimaal invulling kunnen geven aan procesparticipatie en profijt;
- Mate waarin de gemeente regie wil houden om bijvoorbeeld de lusten te behouden en de lasten te verzachten;
- Inzicht krijgen in de mogelijke risico's van ontwikkelaar/investeerder en als ontwikkelaar/concessiegever.

De rollen waarmee uitvoering wordt gegeven aan deze kernpunten zijn die van **ontwikkelaar/investeerder** en **ontwikkelaar/concessiegever**. De twee bovenstaande voorkeursrollen worden uitgewerkt op basis van: de risico's, de mogelijkheden voor participatie, zeggenschap en de business cases.

7. Rol van de gemeente

Voor beide rollen is de Wet Markt en Overheid van toepassing (zie kader).

Ontwikkelaar/investeerder

Als ontwikkelaar is de gemeente Brunssum betrokken bij de ontwikkeling van zonne-energie, hierin heeft ze de regie. Als investeerder is de gemeente Brunssum betrokken vanaf de bouw (realisatiefase) van de zonneweide en heeft ze de regie in de realisatie en de operationele fase van de zonneweide. Bij een combinatie van een rol als ontwikkelaar en investeerder is de gemeente Brunssum gedurende het hele traject van ontwikkeling, bouw en operationele fase aan zet.

Risico's

Bij de rol van ontwikkelaar/investeerder liggen de financiële risico's in het traject tijdens de projectontwikkeling, de realisatie en de operationele fase bij de gemeente. Tijdens de projectontwikkeling wordt een groot deel van de ontwikkelkosten pas uitgegeven als de vergunning al is verleend. Op dat moment zijn de risico's dan ook al lager. Als het project uiteindelijk niet gerealiseerd wordt, dan moeten de projectontwikkelkosten worden afgeschreven. In de realisatie en operationele fase zijn de risico's kleiner, aangezien een groot deel van de risico's te verzekeren is.

De gemeente Brunssum heeft ook de proces- en financiële participatie zelf in de hand. Hierdoor kan ze zorgen voor de juiste omstandigheden voor de bewoners en bedrijven van Brunssum. Door het meerderheidsaandeelhouderschap kan hier bij nieuwe situaties op worden ingespeeld.

Mogelijkheden (voor participatie)

Tijdens de ontwikkelfase en de bouwfase heeft de gemeente zeggenschap over de wijze van participatie voor omwonenden, bewoners, bedrijven en organisaties. Met dit procesinstrument kan draagvlak gecreëerd worden voor de ontwikkeling. Daarnaast geeft het de gemeente de mogelijkheid om te bepalen waar de opbrengsten naartoe gaan. Dit kan bijvoorbeeld door het inrichten en beheren van een duurzaamheidsfonds zijn, het financieel laten participeren van bewoners of door compensatie voor omwonenden.

Wet Markt en Overheid

Wanneer de gemeente Brunssum de rol van ontwikkelaar/investeerder dan wel ontwikkelaar/concessiegever op zich neemt, gedraagt ze zich als een onderneming. De Wet Markt en Overheid bevat mededingingsregels waar overheden zich aan moeten houden als zij zich gedragen als een onderneming. De Wet Markt en Overheid heeft tot doel het voorkomen van concurrentievervalsing door overheden, zowel direct als indirect. De Wet Markt en Overheid is van toepassing als het gaat om economische activiteiten van overheden zelf, maar ook van overheidsbedrijven. Een overheidsbedrijf is een onderneming, waarin een publiekrechtelijk rechtspersoon een beleidsbepalende invloed heeft. De belangrijkste vragen op basis van deze Wet staan hieronder.

1) Mag de gemeente wel optreden als ontwikkelaar en investeerder?

Ja, dat mag. Een gemeente heeft de vrijheid om de markt op te gaan. De gemeente moet zich wel houden aan bijvoorbeeld de Wet Markt en Overheid. Dat betekent dat zij moet voorkomen dat er concurrentievervalsing optreedt. Zij moet bijvoorbeeld marktconforme tarieven in rekening brengen voor de opgewekte elektriciteit. Daarnaast mag zij als investeerder geen leningen verstrekken die niet marktconform zijn (tenzij het geoorloofde staatssteun is).

2) Waar moet de gemeente op letten als zij de rol pakt van ontwikkelaar en investeerder?

De gemeente treedt in dat geval op als ondernemer. De gemeente moet voorkomen dat er concurrentievervalsing optreedt. Zij moet bijvoorbeeld marktconforme tarieven in rekening brengen voor de opgewekte elektriciteit. Dit staat in de Wet Markt en Overheid.

Ook mag de gemeente niet zomaar samenwerkingsverbanden aangaan met willekeurige marktpartijen. De gemeente moet eerst onderzoeken of er daarvoor een aanbestedingsplicht geldt. Als dat zo is, moet de gemeente eerst een aanbestedingsprocedure doorlopen

Business case

De inkomsten van zonne-energie projecten bestaan uit de SDE++ subsidie van de Rijksoverheid en opbrengsten van de elektriciteitsverkoop. Om de doelstellingen te halen voor zonne-energie, is de verwachting dat de Rijksoverheid via de SDE++ subsidie zal zorgen voor een sluitende business case, welke de risico's dekt van de gemaakte kosten in de ontwikkelfase en de opbrengsten in de operationele fase.

Dit betekent, dat in de project ontwikkelfase een rendement tussen de 8% en 15% op eigen vermogen verwacht kan worden en in de operationele fase een rendement tussen de 5% en 10% op eigen vermogen verwacht kan worden. Het zonne-energieproject zal zorgen voor jaarlijkse inkomsten, welke bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden om andere energietransitie projecten te financieren.

Rol gemeente als ontwikkelaar / investeerder

Afbeelding 12: de rol van ontwikkelaar / investeerder

Voordelen:

- Veel invloed in participatie en compensatie mogelijkheden;
- Veel invloed op de ontwikkellocaties en opstelling zonnepanelen (landschappelijke inpassing);
- Veel invloed op het tempo van de ontwikkeling en realisatie van de zonneweide (bijvoorbeeld welk type paneel, hoogte, ontwerp);
- Betrekken van bewoners en andere belangengroepen zoals de energiecoöperatie;
- Groter financieel rendement dat kan worden ingezet voor andere energietransitie projecten;
- Bijdrage aan de duurzame energiedoelstellingen;

Nadelen:

- Grotere financiële risico's, welke wel verminderen als de vergunning is verleend tijdens het traject van project ontwikkeling;
- Grote financiële investering;
- Geen kerntaak van de gemeente;
- Grotere personele inzet, kennis en ervaring voor het voeren van de regierol in de ontwikkel- en realisatiefase;

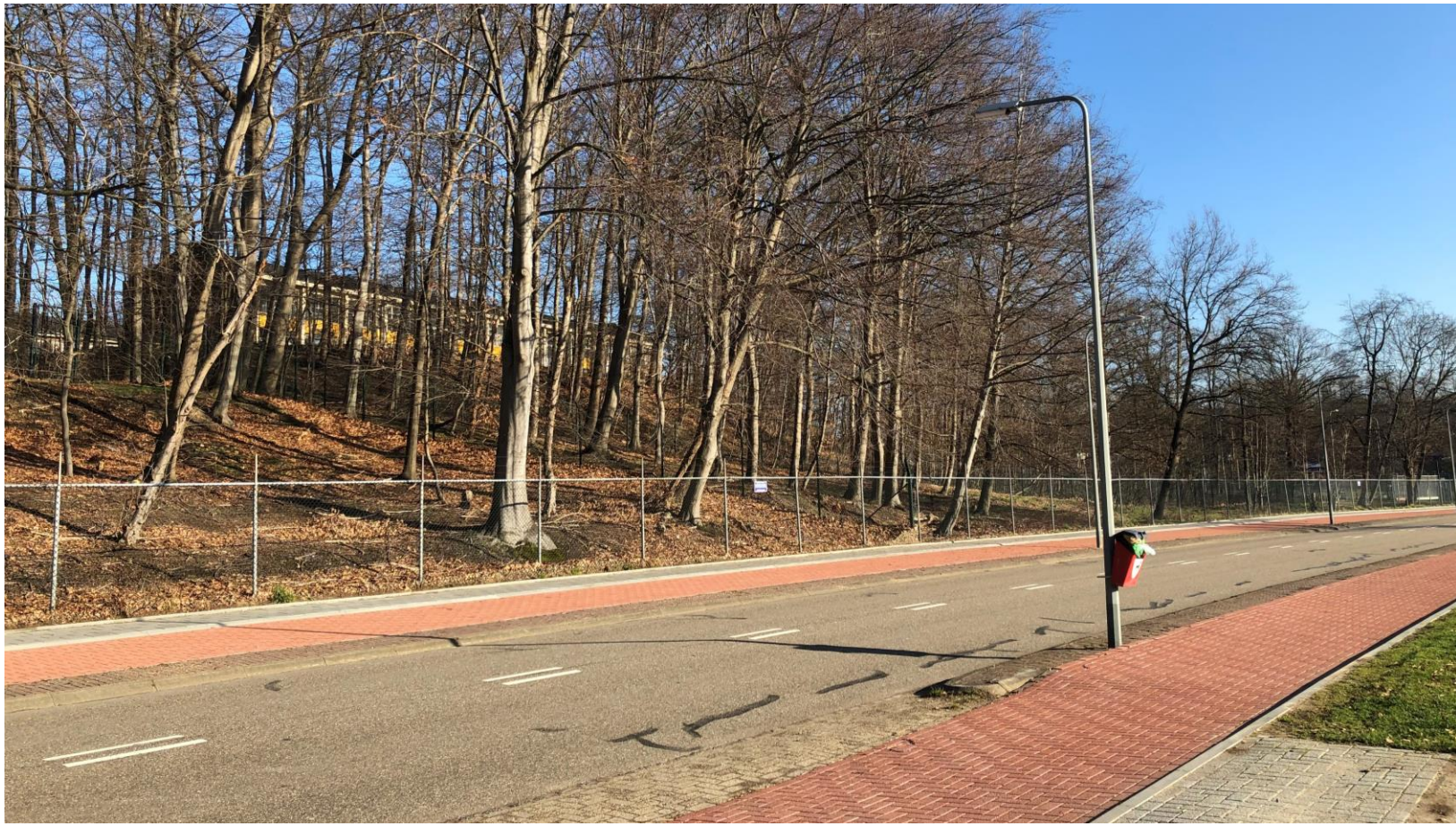
Ontwikkelaar/concessiegever

Als ontwikkelaar is de gemeente Brunssum betrokken bij de ontwikkeling van zonne-energie, hierin heeft ze ook de regie. Als concessiegever zet de gemeente Brunssum de concessie in de markt tijdens de fase van projectontwikkeling. Marktpartijen kunnen dan bieden op de concessie. In de concessieovereenkomst kunnen afspraken gemaakt worden over zaken zoals commerciële condities, looptijd en participatiemogelijkheden. Het risico voor de realisatie en de operationele fase van de zonneweide ligt bij de marktpartij. In de realisatie en operationele fase kan de gemeente Brunssum terugvallen op de afspraken uit de concessieovereenkomst. Nieuwe ontwikkelingen, afspraken en wensen met betrekking tot, bijvoorbeeld, participatie kunnen daarom moeilijker worden ingevuld.

Risico's

Wanneer de gemeente de rol van ontwikkelaar /concessiegever op zich neemt, liggen de risico's tijdens de project ontwikkelfase bij de gemeente. Vanwege een beperkte financiële investering van de gemeente (namelijk alleen in de ontwikkelfase), zijn ook de financiële risico's lager dan bij de rol van ontwikkelaar/investeerder.

In de concessieovereenkomst wordt opgenomen dat de projectontwikkelaar (concessienemer) de zonneweide moet financieren, bouwen, onderhouden en exploiteren.

Afbeelding 13 : Foto Rembrandtstraat vanaf westzijde Terca-terrein

Het risico dat niet aan de gemeentelijke ambities kan worden voldaan is beperkt, maar groter dan bij de rol van ontwikkelaar/investeerder, omdat de gemeente een deel over laat aan een marktpartij en ze tijdens de operationele fase minder invloed heeft. Over een belangrijk deel van de ontwikkelfase heeft de gemeente de regie en kan daardoor zorgen voor de juiste omstandigheden voor de bewoners, omwonenden en bedrijven van Brunssum.

Mogelijkheden (voor participatie)

Tijdens de ontwikkelfase is er zeggenschap over de participatiemogelijkheden, waarmee draagvlak gecreëerd kan worden. Daarnaast heeft de gemeente via de concessieovereenkomst de mogelijkheid om invloed uit te oefenen waar de opbrengsten/rendementen naartoe gaan: zo heeft ze invloed op de financiële participatie van bewoners en compensatie voor omwonenden. Het verschil met de rol van ontwikkelaar/investeerder is dat er, vanwege het werken met een marktpartij, wellicht minder opbrengsten overblijven voor een duurzaamheidsfonds of participatie van bewoners. Daarnaast zijn de mogelijkheden om in de participatie zaken aan te passen tijdens de operationele fase beperkt.

Business case

Zoals ook aangegeven bij de rol ontwikkelaar/investeerder, bestaan de inkomsten van zonne-energie projecten uit de SDE++ subsidie van de Rijksoverheid en opbrengsten van de elektriciteitsverkoop. Bij het ontwikkelen van de concessie en de uitgifte, krijgt de gemeente concessie inkomsten voor deze ontwikkelinspanning en het verhuren/verpachten van de grond. Deze concessievergoeding zal marktconform moeten zijn om het voor partijen interessant te maken om in te schrijven op de concessie.

Rol gemeente als ontwikkelaar / concessiegever

Afbeelding 13: de rol van ontwikkelaar / concessiegever

Voordelen:

- Veel invloed in participatie en compensatie mogelijkheden tijdens ontwikkelfase;
- Invloed op de ontwikkellocaties en opstelling zonnepanelen (landschappelijke inpassing);
- Vooral mogelijkheden voor betrekken van belangengroepen zoals de energiecoöperatie in de ontwikkelfase;
- Bijdrage aan de duurzame energie doelstellingen;
- Beperkte investering nodig vanuit de gemeente;
- Operationeel risico wordt gedragen door de concessie nemer;

Nadelen:

- Project ontwikkelrisico dat de gemeente neemt wordt maar beperkt financieel gecompenseerd;
- Invloed op participatiemogelijkheden en aanpassing hiervan tijdens operationele fase beperkt;
- Inzet van capaciteit, ~~en~~ kennis en ervaring voor het voeren van de regierol in de ontwikkel fase moet worden ingevuld;
- Beperkter financieel rendement dan de rol van ontwikkelaar/investeerder;

8. Participatie en profijt

Op het moment dat de gemeente de regie voert op de ontwikkeling van de zonneweide, kan zij ook naar wens het participatieproces inrichten. We maken hierbij, zoals in hoofdstuk 5 aangegeven, onderscheid tussen procesparticipatie en financiële participatie.
Financiële participatie heeft betrekking op de mogelijkheden tot het verkrijgen van financieel voordeel, terwijl procesparticipatie gaat over het kunnen meedenken, meewerken en eventueel meebeslissen over invulling van bepaalde aspecten van de zonneweide.

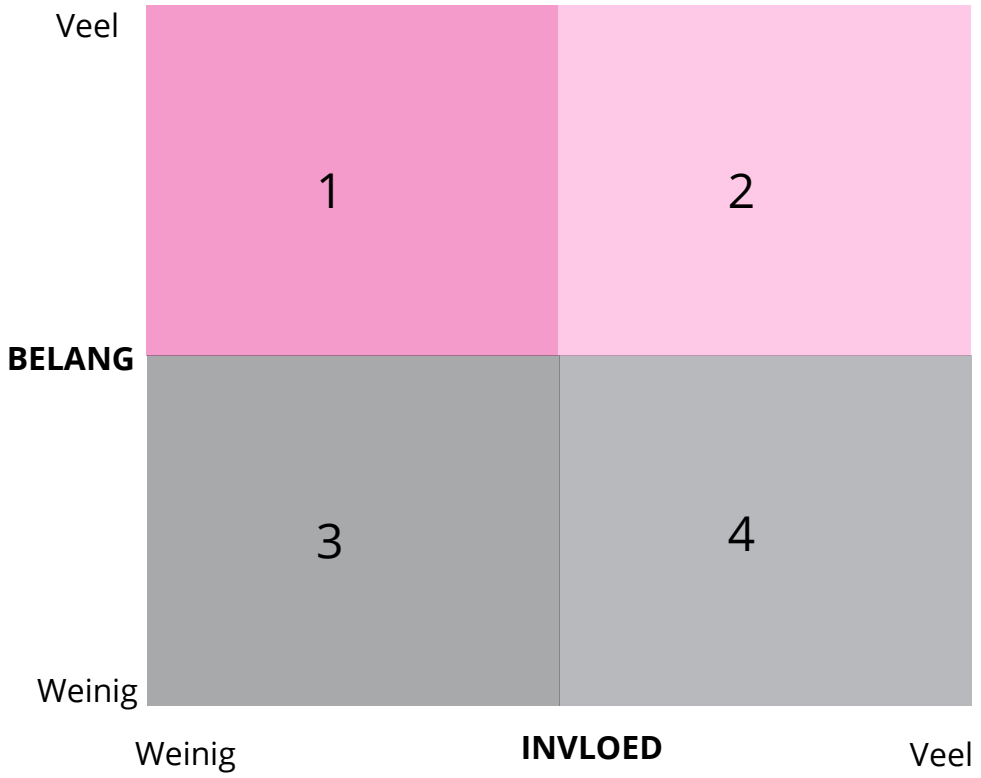
Procesparticipatie:

Hoofdstuk 5 beschrijft hoe procesparticipatie een belangrijk instrument vormt tot het wegnemen van weerstand en het verkrijgen van draagvlak. Voor de inrichting van het participatietraject staan een aantal vragen centraal:

1. Wie mag er participeren;
2. In welke mate kan deze partij participeren;
3. Op welke moment vindt er participatie plaats;

De partijen die een rol krijgen in het traject volgen uit een nadere stakeholder analyse. Hierbij wordt gekeken naar het belang van de stakeholder en de invloed die ze hebben op het project.

Een voorbeeld van stakeholders met een hoge mate van belang zijn directe omwonenden, aangrenzende bedrijven en de NAVO basis. Netbeheerder Enexis is een stakeholder met relatief weinig belang, maar een grote mate van invloed, omdat ze de aansluiting van de zonneweide op het net moet realiseren. Stakeholders en hun belangen veranderen gedurende het traject.

Afbeelding 14: stakeholder prioriteringsmatrix

8. Participatie en profijt

De mate waarin belanghebbenden kunnen participeren hangt af van de aanpak die wordt gekozen en de fase van het project. We onderscheiden vijf niveaus van participatie:

1. *Informeren;*
   Belanghebbenden ontvangen informatie.
2. *Raadplegen;*
   Belanghebbenden reageren op voorstellen en kunnen hun mening inbrengen.
3. *Consulteren;*
   Belanghebbenden lossen problemen op, komen met oplossingen en dragen ideeën aan.
4. *Co-produceren;*
   Belanghebbenden werken mee aan oplossingen en uitvoering.
5. *Meebeslissen;*
   Belanghebbenden zijn bevoegd om zelfstandig (sub)beslissingen te nemen.

Ter illustratie, een landschappelijk inrichtingsplan:

- kan als informatie worden voorgelegd (informeren);
- Er kunnen meningen over worden opgehaald (raadplegen);
- Er kunnen ideeën en oplossingen van belanghebbenden in zijn verwerkt (consulteren);
- Het kan samen met partijen, bijvoorbeeld een ecoloog, zijn opgesteld (co-produceren);
- Wordt ontworpen en vastgesteld met belanghebbenden (meebeslissen).

De keuze voor de mate van participatie volgt uit de uitgangspunten voor het participatietraject, de rol van de gemeente en de doelstelling van het project. Ze heeft invloed op het derde belangrijke aspect; de timing.

Het moment waarop participatie start is per zonne-energieproject verschillend. In de regel start een commerciële ontwikkelaar dit traject pas op het moment, dat hij een hogere mate van zekerheid heeft dat het project doorgang kan vinden. Een participatietraject is immers een kostenpost die de ontwikkelaar zo laag mogelijk wil houden.

Deze aanpak kan er in resulteren dat de omgeving te laat, of in onvoldoende mate betrokken wordt. Een voorbeeld is het ontwerp van de zonneweide. Op het moment dat de wens van de gemeente is, dat de omgeving hierover wordt geconsulteerd, dient dit bij voorkeur te gebeuren alvorens de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Bij deze aanvraag wordt namelijk een ontwerp van de zonneweide toegevoegd. Echter, een ontwikkelaar heeft op het moment dat er een vergunningsaanvraag wordt gedaan nog een (te) groot risico dat het project niet doorgaat. Hierdoor zal zij er niet om staan te springen om, bijvoorbeeld, meerdere ontwerpsessies te organiseren.
Het spanningsveld tussen commerciële belangen en het participatietraject wordt verminderd op het moment dat de gemeente de rol van ontwikkelaar/investeerder of ontwikkelaar/concessiegever kiest. De reden hiervoor is dat de gemeente het commerciële belang minder zwaar laat wegen dan het maatschappelijk belang. Mede hierdoor kan zij een zorgvuldiger participatieproces vormgeven.

Financiële participatie

Door het zorgvuldig inrichtingen van financiële participatie kunnen inwoners, bedrijven en andere partijen financieel profiteren van de aanleg van de zonneweide. Onderstaand worden de meest gangbare vormen kort beschreven. Welke manier(en) van financiële participatie uiteindelijk zullen ingezet, zal in het vervolgtraject duidelijk worden. Hierbij zijn afwegingen over de risico's, de toegankelijkheid van de middelen en belangstelling voor bepaalde vormen van financiële participatie belangrijk. Het is daarom ook aan te raden om dit in te richten in samenspraak met de omgeving als onderdeel van het participatietraject.

8. Participatie en profijt

Het thema financiële participatie is volop in ontwikkeling en het komt steeds vaker voor dat één, of een combinatie van onderstaande vormen beschikbaar wordt gemaakt.

- *Aandelen;*

Particulieren en bedrijven kopen aandelen van het project. Hierbij lopen ze een hoger risico, maar daartegenover staat ook een hoger rendement (typisch 5% - 8%).
Een vorm van aandelen is mede-eigenaarschap van bijvoorbeeld een gemeente of een energiecoöperatie. Vanuit het Klimaatakkoord wordt er ingestoken op 50% lokaal eigendom. Deze vormen hebben daardoor een steeds grotere interesse.

- *Leningen;*

Met leningen geven particulieren en/of bedrijven een lening aan de initiatiefnemer, waarover ze rente ontvangen. Deze vorm van financiële participatie is veiliger, omdat de particulier een gegarandeerde opbrengst krijgt. Het 'rendement' in de vorm van rente is echter lager (typisch 3% - 4%).

- *Omgevingsfonds / gebiedsfonds;*

In tegenstelling tot aandelen en obligaties kunnen particulieren niet financieel inleggen in een omgevingsfonds. Het fonds wordt opgezet door de gemeente en/of de initiatiefnemer. De initiatiefnemers vullen het omgevingsfonds met, meestal een jaarlijkse, bijdrage afhankelijk van de opbrengsten van de zonneweide. Vanuit de gedragscode Zon op Land van de brancheorganisatie Holland Solar is het af te dragen bedrag gezet op € 0,50 per MWh per jaar. Het omgevingsfonds kan op verschillende manieren worden beheerd, bijvoorbeeld door de omgeving, initiatiefnemer of gemeente. Daarnaast kunnen de opbrengsten op verschillende manieren worden ingezet. Op het moment dat dit in overleg gebeurt met inwoners en omwonenden, zorgt dit voor meer draagvlak. Een voorbeeld van de inzet van gelden is het opknappen of verduurzamen van buurthuizen of sportverenigingen.

- *Korting elektriciteitsrekening;*

Ontwikkelaars kunnen omwonenden via technische constructies een korting aanbieden op de elektriciteitsrekening. Op deze manier betalen omwonenden minder geld voor elektriciteit. Deze mogelijkheid is niet beschikbaar in alle projecten en is afhankelijk van de energieleverancier.

- *Gezamenlijke inkoop en investering in de omgeving;*

In deze optie kunnen inwoners en bedrijven middels gezamenlijke inkoop zonnepanelen met korting aanschaffen. Op deze manier wordt er naast een, vaak beperkte, financiële tegemoetkoming ook ingezet op bredere verduurzaming. Er zijn ook andere vormen van een investering in de directe omgeving, bijvoorbeeld op het gebied van educatie over duurzame energie, rondleidingen, maar ook het versterken van toeristische infrastructuur.

Het is aan te raden om samen met de omgeving de voorkeurs manieren van financiële participatie en het verdelen van het profijt nader in te vullen. De gemeente kan hier een sturende rol innemen door voorwaarden te stellen aan met name leningen, aandelen en het omgevingsfonds.

9. Project ontwikkelbudget

Om de zonneweide Terca-terrein te ontwikkelen in lijn met de voorgestelde aanpak en voorgestelde planning is het noodzakelijk om een project-ontwikkelbudget te reserveren. Dit budget wordt gebruikt om deze activiteiten uit te voeren. Afbeelding 15 geeft een overzicht van de hoofdactiviteiten in elk ontwikkelingsspoor en per ontwikkelingsspoor een indicatie van budget om die activiteiten uit te voeren.

De totale ontwikkelkosten bedragen naar schatting € 118.000. Dit totaal bestaat uit kosten voor drie ontwikkelingssporen plus project managementkosten. Voor technologieontwikkeling is dit inclusief een post van € 10.000 voor specialistisch advies.

Zoals in de business case (pagina 12) aangegeven zijn de project ontwikkelkosten een deel van de totale investering (typisch 4%). Deze kosten worden na realisatie van de zonneweide weer terugverdiend. Een deel van de ontwikkelkosten vallen na het moment dat de vergunning is verleend. Over deze kosten is het risico lager.

De kosten zijn gebaseerd op een gemiddelde inzet per week van externe experts voor een periode van 50 weken met een uurtarief van € 120,-.

Na de besluitvorming over het vervolgtraject wordt gestart met het uitvoeren van de genoemde activiteiten.

	2021			2022				2023			
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Budget Euro
1. Locatieontwikkeling											36.000
Voorbereiden vergunning aanvraag											
Vergunning aanvraag											
Opzet terreininrichting											
2. Commerciele ontwikkeling											36.000
Update business case											
SDE++ aanvraag											
Uitwerken elektriciteitslevering											
Uitwerken participatie concept											
3. Technologie ontwikkeling											28.000
Netaansluiting											
Ontwerp zonne-energie project											
Technologie Informatie voor vergunning											
Selectie EPC contractor											
Project management											18.000
Totaal budget Euro											118.000

Afbeelding 15: detaillering project- ontwikkelbudget

10. Conclusies & aanbevelingen

Op basis van deze haalbaarheidsstudie en voorgestelde project ontwikkel aanpak zijn de volgende conclusies en aanbevelingen van toepassing:

De locatie Terca-terrein is geschikt voor de ontwikkeling van een zonneweide van 6,3 MWp bezien vanuit de invalshoeken:

1. Technisch: Er is voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Zonne-energie is een bewezen techniek met bekende risico's.

2. Financieel: De business case is positief met een verwacht rendement van 8 – 12%. De gemeente heeft de mogelijkheid om zelf te investeren.

3. Juridisch: Doordat de gemeente grondeigenaar is en de gronden reeds de bestemming bedrijf hebben, zijn er in deze fase geen juridische bezwaren.

4. Sociaal–maatschappelijk: Door de verhoogde ligging van locatie is de visuele impact op omwonenden en andere belanghebbenden in de direct omgeving zeer beperkt. Hierdoor zal er naar verwachting weinig relatief weinig weerstand zijn. De locatie biedt ruime mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en inrichting. De zonneweide kan meerwaarde creëren voor de omgeving. Er zijn voldoende mogelijkheden tot het verkrijgen van draagvlak.

De gemeente Brunssum kan het best de rol van ontwikkelaar / investeerder op zicht nemen. Op deze manier kan ze de regie voeren over de ontwikkeling en is ze zelf investeerder in de zonneweide. Dit heeft de volgende voordelen: 1) het projectrendement vloeit direct terug naar de gemeente en niet naar externe partijen, 2) er is een hoge mate van zeggenschap over het participatietraject en de manier waarop meerwaarde wordt gecreëerd voor de omgeving, 3) het ontwikkeltraject kan sneller en beter doorlopen worden.

De ontwikkeling van de zonneweide kan in 2023 gerealiseerd zijn. Hiervoor dient in 2021 besluitvorming plaats te vinden over de projectontwikkelaanpak, de rol en het projectonwikkelbudget. In 2022 kan vervolgens de omgevingsvergunning worden afgegeven en de en SDE++ financiering worden aangevraagd.

Het is aan te bevelen dat de gemeente Brunssum over gaat tot ontwikkeling van de zonneweide Terca-terrein. Op deze manier kan ze (deels) invulling geven aan haar duurzaamheidsdoelstellingen en haar bod in de Regionale Energiestrategie en tevens de lusten binnen de gemeente houden.

Filmpje

Agendapunt 6: Haalbaarheid zonneweide Terca-terrein

Solarpark de Kwekerij, een unieke combinatie van duurzaamheid en natuur!

https://www.youtube.com/watch?v=KzQl-ecrxj8

GRIFFIE BUREAU
GEMEENTE * BRUNSSUM

MOTIE

Ingevolge artikel 36 reglement van orde	
Nummer:	
Fractie:	CDA
Raadsvergadering:	21 december 2021
Onderwerp	Gebruik van C2C gecertificeerde zonnepanelen op Tercaterrein

De gemeenteraad in vergadering bijeen op 21 december 2021

Constaterende dat:

- Brunssum zich moet houden aan de kaders die gesteld zijn in de RES tezamen met andere Parkstadgemeenten
- Onze gemeente volgens de RES meerdere zonneweides op verschillende locaties wil realiseren.
- Brunssum de ambities heeft om duurzaamheid en de circulaire economie te omarmen en toe te passen op meerdere projecten binnen Brunssum
- Er zonnepanelen met het keurmerk C2C op de Rumpenerhal zijn geplaatst om deze ambities te bevestigen.
- Het keurmerk C2C (of aantoonbaar gelijkwaardige producten) zorgt voor verbeterde (arbeids-) omstandigheden en maken gebruik van circulaire grondstoffen.

Overwegende dat:

- Wij, als sociale en duurzame gemeente, een symbolisch gebaar moeten laten uitgaan waarbij we gebruik moeten kunnen maken van producten die circulair te gebruiken zijn en waarbij de omstandigheden van arbeiders zijn gewaarborgd. We zijn immers ook een Fairtrade gemeente.

Verzoekt het College om:

- Te onderzoeken of de C2C (of aantoonbaar gelijkwaardige) gecertificeerde zonnepanelen en eventueel andere duurzame producten gemeente breed ingezet kunnen worden in navolging van de Rumpenerhal.
- De doelstellingen zoals die in het ambitiedocument “duurzame ontwikkeling Brunssum” als uitgangspunt te nemen.
- De kosten en meerwaarde ten opzichte van niet gecertificeerde zonnepanelen in beeld te brengen.
- De raad in het 2e kwartaal van 2022 te informeren over de voortgang.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondersteund door:	raadslid: raadslid: raadslid: raadslid:	raadslid: raadslid: raadslid: raadslid:
Besluit:	Aantal stemmen: voor: tegen:	Amendement is: aangenomen/verworpen
Wijze afhandeling van het motie:		

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	23 november 2021
Registratiekenmerk	:	2001556
Gemeentebladnr.	:	2021/94
Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	:	A.T. Pathuis
Bereikbaar onder	:	anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	2001563
Portefeuillehouder	:	P.M.J. Houben
Raadsverg. d.d.	:	21 december 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Haalbaarheid zonneweide Tercaterrein Brunssum

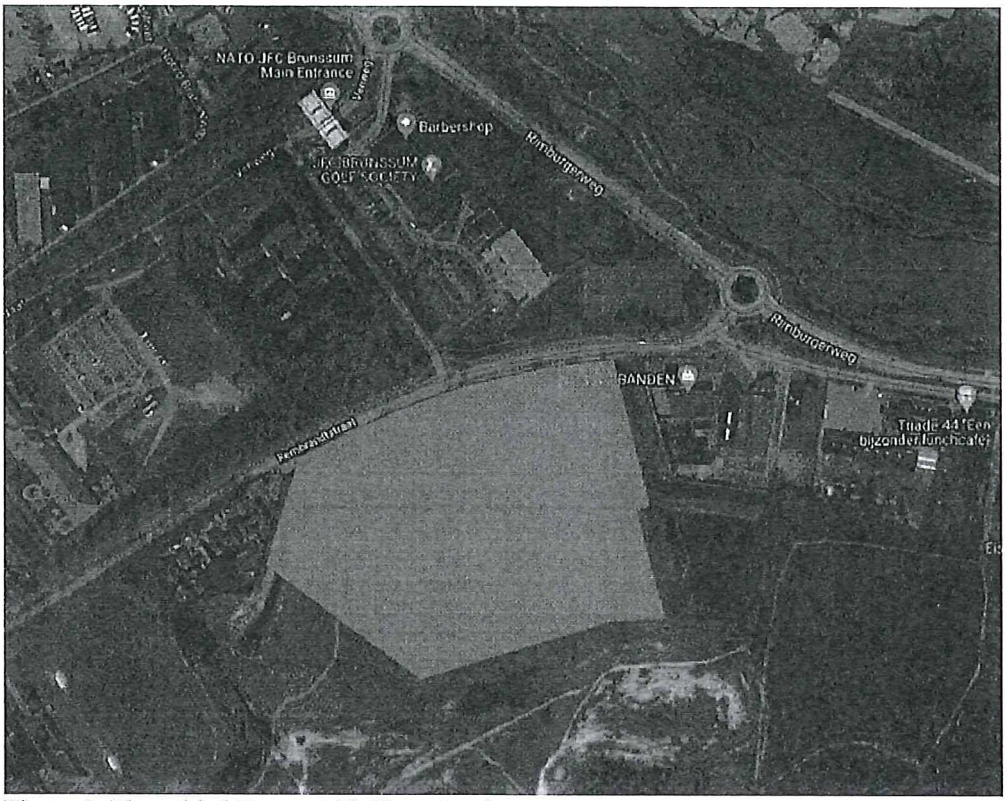
2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
De gemeente Brunssum is op weg naar een duurzame toekomst. Onderdeel hiervan is het duurzaam opwekken van elektriciteit met zonne-energie. De gemeente Brunssum zet in op de opwek van zonne-energie op daken met het Zonnepanelenproject Parkstad. Daarnaast zijn er ook kansen voor zonne-energie op land. In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 zijn hiervoor vier zoekgebieden opgenomen:

1. Locatie afvalzorg Waubacherweg op terrein Ora et Labora (5,5 hectare);
2. Oostflank Brunssum (Groeve Mourik) (24 hectare);
3. Nieuw parkeerterrein oostkant Schutterspark, (0,5 hectare);
4. Voormalig Terca-terrein (4 hectare).

Het realiseren van zonne-energie op de locatie Terca-terrein geeft derhalve invulling aan de duurzaamheidsambities van de gemeente Brunssum alsmede het RES bod.

b. Huidige situatie/probleemstelling
De beoogde locatie voor de zonneweide Terca-terrein is ten zuiden van de Rembrandtstraat. Het betreft een gebied van ongeveer 4,7 hectare, als onderdeel van de voormalige vestigingsplaats van een steenfabriek. Het totale gebied is ca 12,7 hectare groot, waarvan ca 8 ha heringericht is als natuurgebied en overgangsgebied naar de Brunssumerheide en 4,7 de bestemming bedrijf heeft en momenteel onbenut is. Gezien de ligging zou dit perceel geschikt kunnen zijn voor de opwek van zonne-energie. Uit de uitgevoerde haalbaarheidsstudie blijkt dat de locatie inderdaad geschikt is voor een zonneweide en dat deze in 2023 gerealiseerd kan zijn.

Figuur 1: Plangebied Zonneweide Tercaterrein

Deze conclusie is gebaseerd op ruimtelijke, maatschappelijke, financiële en technische aspecten. Technisch kunnen ongeveer 15.000 zonnepanelen met een totaal vermogen van ongeveer 6,3 MWp worden geïnstalleerd. Dit levert jaarlijks evenveel stroom op als het verbruik van 2.050 Brunssumse huishoudens. Ook blijkt, na afstemming met netbeheerder Enexis, dat er voldoende ruimte is om de zonneweide aan te sluiten op het elektriciteitsnet. Gedurende de verdere ontwikkeling van de zonneweide zal er regelmatig contact zijn met Enexis om de aansluitmogelijkheden en beschikbare transport capaciteit goed in beeld te houden maar de verwachting is dat er voorlopig voldoende capaciteit blijft.
Financieel bestaat er een solide businesscase met een verwacht rendement van 8-12%. Dit betekent dat er geld gereserveerd kan worden voor het creëren van maatschappelijk meerwaarde naast de opwek van duurzame energie. Zo kunnen inwoners en bedrijven van Brunssum financieel participeren, kan er geld gereserveerd worden voor een omgevingsfonds, kunnen er educatie activiteiten worden opgezet en kan er worden geïnvesteerd in natuurverbetering.
Ruimtelijk kan de zonneweide zo worden afgeschermd dat deze zo goed al volledig aan het zicht onttrokken wordt. Het niet zichtbaar zijn van een zonneweide draagt bij aan het draagvlak voor de ontwikkeling. Het omliggend talud is uitermate geschikt voor nieuwe aanplant en natuurverbetering. Ook in het ontwerp van de zonneweide zoals de hoogte en de afstand van de zonnepanelen kunnen natuur-inclusieve keuzes worden gemaakt.
Door als gemeente de rol van ontwikkelaar/investeerder in te nemen, houdt zij de regie over de balans tussen financiële en maatschappelijke belangen. Zo kan geborgd worden, dat er voldoende ruimte is voor participatie in alle fases van het project.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

Naast-een haalbaarheidsstudie stelt de *Rapportage haalbaarheid Zonneweide Terca-terrein* (zie bijlage 1) een project ontwikkelaanpak voor om te komen tot realisatie van de zonneweide. Het is hiervoor essentieel dat de gemeente een keuze maakt met betrekking tot de rol die ze in wil nemen in deze ontwikkeling.

Rolkeuze: ontwikkelaar-investeerder
In de *Rapportage haalbaarheid en projectontwikkeling Zonneweide Terca-terrein* zijn verschillende mogelijke rollen van de gemeente tegen elkaar afgewogen:

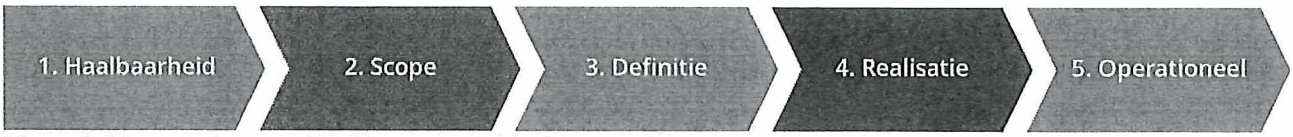
- Ontwikkelaar
- Investeerder
- Concessiegever
- Actieve facilitator
- Passieve facilitator

Het is belangrijk om een rol te kiezen die past bij de ambities én mogelijkheden van de gemeente. Twee gecombineerde rollen zijn uitgebreid onderzocht, namelijk die van Ontwikkelaar/Investeerder en die van Ontwikkelaar/Concessiegever. De rol van Ontwikkelaar/Investeerder past het best bij de ambities van de gemeente en de eigenschappen van de locatie. Als Ontwikkelaar/Investeerder kan de gemeente Brunssum de regie voeren over de ontwikkeling en is ze zelf investeerder in de zonneweide. Dit heeft de volgende voordelen:
1) het projectrendement vloeit direct terug naar de gemeente en niet naar externe partijen;
2) er is een hoge mate van zeggenschap over het participatietraject en de manier waarop meerwaarde wordt gecreëerd voor de omgeving;
3) het ontwikkeltraject kan sneller en beter doorlopen worden.

Het voorstel is dus, dat de gemeente de rol van Ontwikkelaar/Investeerder kiest en zelf de zonneweide ontwikkelt.

Project ontwikkelaanpak
Om tot realisatie te komen van de zonneweide is een project ontwikkelaanpak opgesteld die gangbaar is voor het ontwikkelen van duurzame energie projecten (zie figuur 2). Deze bestaat uit vijf fasen met tussen elke van de fasen een toetsingsmoment om te bepalen of het project volgens plan verloopt. De vijf fasen zijn:

1. Haalbaarheid
2. Scope
3. Definitie
4. Realisatie
5. Operationeel

Figuur 2: Fasen projectontwikkeling zonneweide Tercaterrein

Financieel zijn er twee belangrijke momenten die het projectrisico beïnvloeden:

- De aanvraag en het verkrijgen van de SDE++ subsidie tijdens de Scope fase
- De Financiële Investeringsbeslissing tijdens de Definitie fase.

Gedurende het ontwikkeltraject wordt het risico steeds lager en veranderen ook de projectrendementen.
Momenteel bevinden we ons in de haalbaarheidsfase van het project. Om het traject voort te kunnen zetten wordt uw raad gevraagd om in te stemmen met de voorgestelde project ontwikkelaanpak. Deze is verder in detail uitgewerkt inclusief een planning in hoofdstuk 6 van bijgevoegde *Rapportage haalbaarheid Zonneweide Terca-terrein*

Onderdeel	
Capaciteit	6,3 MWp
Type zonne-energie project	veldopstelling
Type panelen	420 Wp
Aantal panelen	15.000
Oppervlakte	4,3 ha
Totale elektriciteitsproductie	5.670 MWh/jaar
Totale investeringskosten (Capex)	€ 3.150.000
Totale beheerkosten per jaar (Opex)	€ 75.000
Eigen vermogen (20% Capex)	€ 630.000
Vreemd vermogen (80% Capex)	€2.520.000
Rente vreemd vermogen	2,0%
Project ontwikkelkosten (4% Capex)	€ 118.000
Verwacht jaarlijkse kastroom	€ 100.000

Figuur 3: Belangrijkste getallen zonneweide Tercaterrein

Bovenstaand figuur 3 geeft een overzicht van de belangrijkste getallen voor de zonneweide Terca-terrein. Deze laten zien dat de businesscase op hoofdlijnen sluitend is, gebaseerd op een elektriciteitsproductie van 5,670 MWh per jaar en een totale investering van 3.15 miljoen euro.

b. Kaders

1. Eerdere besluitvorming

- In 2013 heeft de gemeente Brunssum samen met de Provincie Limburg en het Waterschap Roer en Overmaas de opdracht gegeven voor een inrichtingsplan Ecologische verbindingszone "Brunssummerheide - Schutterspark'. Op basis hiervan is de voormalig slikvijver gesaneerd.
- Het regionaal afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (PALET) dat in maart 2019 als beleidsregel door de gemeenteraad is vastgesteld, geeft de kaders en bouwstenen voor de ruimtelijke invulling van de projectlocatie. Met betrekking tot ruimtelijke en omgevingsaspecten is vanuit het regionaal afwegingskader vooral van belang dat er zorg wordt gedragen voor "goede ruimtelijke ordening". Hierbij wordt gestreefd naar multifunctioneel ruimtegebruik en wordt het plan onderbouwd met een landschapsinrichtingsplan.
- Vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 zijn vier zoekgebieden opgenomen die geschikt kunnen zijn voor zon op land. Het voormalig Terca-terrein is één van deze gebieden.

2. Traject tot dusverre

Er is een haalbaarheidsstudie verricht in opdracht van gemeente Brunssum. Uit deze studie volgt een voorstel voor de project ontwikkelaanpak, is er een schatting gemaakt van het benodigd budget en een plan gemaakt voor vervolgstappen.

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W

Rol van de gemeente in de projectontwikkeling:

De gemeente Brunssum kan het best de rol van ontwikkelaar/investeerder op zich nemen. Op deze manier kan ze de regie voeren over de ontwikkeling en is ze zelf investeerder in de zonneweide.

4. Algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

Nationaal is het belangrijkste beleidskader het Klimaatakkoord. Hierin is afgesproken om in Nederland in 2030 35TWh aan (grootschalige) zonne- en windenergie op te wekken.

5. Past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?

Het voorstel past binnen programma 9 Milieu en de uitvoering van de Regionale energiestrategie en PALET.

6. Relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Totale investering:

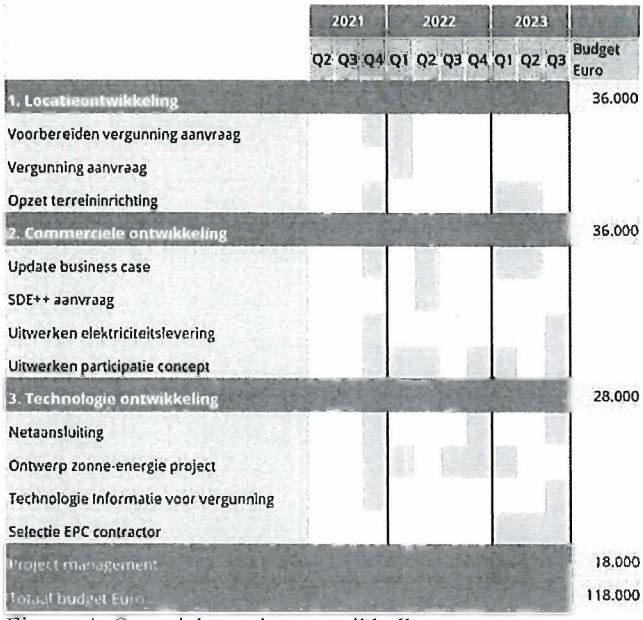
Op basis van referentiegetallen is de verwachting dat de totale investering voor het realiseren en in gebruik nemen van de zonneweide ongeveer € 3.150.000 zal bedragen. We gaan er in de concept businesscase op pagina 12 van het rapport vanuit dat dit 20% eigen vermogen is maar we zien ook wel dat dit maar 10% is. 20 procent staat gelijk aan € 630.000,-. Voor deze investering komen we apart terug bij de raad voor een besluit op het moment dat de finale investeringsbeslissing genomen moet worden. Op pagina 17 van het rapport staat de aanpak in 5 fasen verder toegelicht. Met dit raadsvoorstel bevinden we ons in het ontwikkeltraject op de overgang van de haalbaarheids- naar de scoping fase. De finale investeringsbeslissing zit pas aan het eind van de definitie fase. Op dat moment in het proces is er een grotere mate van zekerheid en significant minder risico en kan de gemeenteraad een weloverwogen besluit nemen over deze investering. . Volgens planning zal die beslissing in het najaar van 2022 worden voorgelegd aan de raad.

Investering die nu gevraagd wordt:

De totale geschatte ontwikkelkosten bedragen €118.000. Dit totaal is bestaat uit kosten voor drie ontwikkelingssporen plus project management kosten (zie figuur 4 raadsvoorstel) en pagina 29 van het rapport. Voor technologieontwikkeling is dit inclusief een post van €10.000 voor specialistisch advies. De projectontwikkelkosten worden geschat op 4% van de totale investering en worden na realisatie van de zonneweide weer terugverdient. Een deel van de ontwikkelkosten worden pas gemaakt nadat de omgevingsvergunning is verleend. Op dat moment is het project ontwikkelrisico verminderd. De kosten zijn gebaseerd op een gemiddelde inzet per week van externe experts voor een periode van 50 weken. Het nu benodigde budget van € 118.00,- wordt gedekt uit de Bestemmingsreserve PALET. Deze reserve is bedoeld voor investeringen passende binnen het PALET. Na realisatie van het project wordt het budget van € 118.000,- weer toegevoegd aan de Bestemmingsreserve PALET. De Regionale Energiestrategie (RES) is een van de zaken die vanuit het PALET zijn ontstaan/worden ontwikkeld.

Risico's

De risico's van de rol van ontwikkelaar investeerder worden op pagina 22 van het rapport verder toegelicht. Deze verminderen naarmate het proces vordert. In principe zijn de financiële risico's op dit moment alleen het project ontwikkelbudget waarvoor de twee belangrijkste milestones de omgevingsvergunning en de SDE++ zijn.

Figuur 4: Overzicht projectontwikkelkosten

c. Argumenten en overwegingen
Technisch: Zonne-energie is een bewezen techniek met bekende acceptabele risico's. Er is voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk.

Financieel: De business case is positief met een verwacht rendement van 8 - 12%. De gemeente heeft de mogelijkheid om zelf te investeren.

Juridisch: Doordat de gemeente grondeigenaar is en de gronden reeds de bestemming bedrijf hebben, zijn er in deze fase geen juridische bezwaren.

Sociaal-maatschappelijk: Door de verhoogde ligging van locatie is de visuele impact op omwonenden en andere belanghebbenden in de direct omgeving naar verwachting beperkt. Er wordt een gedegen participatietraject opgezet om de omgeving en andere belanghebbenden te betrekken. De gunstige ligging van het terrein met natuurlijk afscherming zal bij het verder traject worden benadrukt. De locatie biedt ruime mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en inrichting. De zonneweide kan meerwaarde creëren voor de omgeving. Er zijn voldoende mogelijkheden tot het verkrijgen van draagvlak.

d. Opties en keuze
Technisch: In de directe omgeving van het Terca-terrein zijn er meerdere mogelijkheden om de zonneweide aan te sluiten. Op basis van recente informatie (9 september 2021) van netbeheerder Enexis is er voldoende transport capaciteit beschikbaar om een zonneweide aan te sluiten. Tevens kan de gemeente voorwaarden stellen, of afhankelijk van de rolkeuze bepalen hoe de zonneweide technisch wordt ingericht, bijvoorbeeld de afstand tussen de zonnepanelen.

Financieel: In figuur 3 zijn een aantal belangrijke kengetallen weergegeven voor de business case van de zonneweide Terca-terrein. De inkomsten voor het project zijn:
- de verkoop van elektriciteit
- de SDE++ subsidie; dit is een landelijke regeling, waar partijen die hernieuwbare energie (gaan) produceren gebruik van kunnen maken.

Daarmee worden de investeringskosten (CAPEX) en de operationele kosten (OPEX) terugverdiend. De meeste zonne-energie projecten worden gefinancierd met een banklening met een lage rente. Hierdoor hoeft er maar beperkt eigen vermogen ingebracht te worden en is het rendement op het eigen vermogen hoger. Op basis van de huidige businesscase wordt een rendement verwacht van 8 - 12 %.

Sociaal-maatschappelijk:
Draagvlak en participatie:
Belangrijke stakeholders in dit project zijn directe omwonenden, aangrenzende bedrijven en de NAVO basis.
Netbeheerder Enexis is een stakeholder met relatief weinig belang, maar een grote mate van invloed, omdat ze de aansluiting van de zonneweide op het net moet realiseren.
Het is belangrijk om omwonenden mee te laten participeren in het traject, zodat de realisatie van de zonneweide een

breed draagvlak krijgt. Hierbij kan gedacht worden aan procesparticipatie en/of financiële participatie. In het vervolgtraject zal ambtelijk en in afstemming met de omgeving nader uitgewerkt worden welke vormen van participatie het meest geschikt zijn in welke fase van het project. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen commerciële belangen en het participatietraject. Door als gemeente de rol van Ontwikkelaar/Investeerder te kiezen, houdt zij zelf de regie om hier een goede balans in te vinden.

Inpassing in de omgeving:
In lijn met PALET kan het ruimtegebruik multifunctioneel worden ingevuld door de zonneweide te koppelen aan vormen van natuurverbetering, recreatie en educatie. De exacte invulling wordt gedaan tijdens het participatietraject in afstemming met de omgeving en lokale experts.

Als onderdeel van de projectontwikkelaanpak zal er een ambtelijk werkgroep worden ingericht. Uw raad wordt regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkeling van de zonneweide Terca-terrein.

4. Bijlagen
Bijlage: Rapportage haalbaarheid Zonneweide Tercaterrein (nr. 2001561).

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/94
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2001556

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/94;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

Besluit:
1. Kennis te nemen van de rapportage zonneweide Terca-terrein: haalbaarheid en projectontwikkeling;
2. Akkoord te gaan met de rol van de ontwikkelaar/investeerder voor de ontwikkeling van de zonneweide Tercaterrein;
3. Akkoord te gaan met de voorgestelde project-ontwikkelaanpak en bijbehorende projectontwikkelkosten van € 118.000,-
4. De projectontwikkelkosten van € 118.000,- te dekken uit de Bestemmingsreserve PALET en na realisatie van het project weer toe te voegen aan Bestemmingsreserve PALET.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 DEC. 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter, griffier,

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002484
Gemeentebladnr.	: 2021/33
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Ellen Mulleneers
Bereikbaar onder	: +31455278536 , ellen.mulleneers@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: 21 december 2021

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Raadsvoorstel & besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

2.Uitgangssituatie

a. Aanleiding

In 2018 heeft de Raad de kadernota (masterplan) sociaal domein “wij zijn Brunssum” vastgesteld.

Samen met de waarden en principes vormt deze visie de koers voor ons sociaal domein. Het door ontwikkelen van gebieds/wijkgericht werken was een breed gedragen aanbeveling. Hiermee wordt een lang gekoesterde (politieke) wens vervult om dienstverlening dichterbij de burger te brengen.

Op 18 februari 2020 nam het college het besluit om te starten met een pilot wijkbedrijf Brunssum, beginnend met de wijk Noord, om zo haar ambitie op de wijkgerichte aanpak in Brunssum te versterken en vorm te geven. Per 1 juli 2020 is het eerste wijkbedrijf, genaamd Noorderhuis, operationeel.

Met deze pilot wil het college uitvinden hoe de gemeente Brunssum het beste vorm kan geven aan haar ambitie tot wijkgerichte dienstverlening binnen alle domeinen (sociaal en fysiek) die leidt tot een integrale aanpak waarbij de burger centraal staat.

Door de coronapandemie is de uitrol van de pilot minder voorspoedig verlopen dan voorzien. Niettemin zijn de voorlopige resultaten en ervaringen met deze werkwijze zodanig positief dat het college deze aanpak op gefaseerde wijze voor geheel Brunssum wil gaan vormgeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Het college heeft middels haar collegebesluit van 11 februari 2020 de volgende uitvoeringsdoelen meegegeven:

1. Realiseren van een dragende werkstructuur in de wijk (middels een wijkbedrijf) van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden, waarbij de activiteiten:
- Aansluiten bij de behoeften van de burgers in die wijk
- Aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewet en
- Burgers in de wijk naar vermogen laten participeren en ontwikkelen
2. In de pilot stellen we ons tot doel om te ervaren:
- Wat passende activiteiten zijn
- Hoe we hier het beste vorm aan kunnen geven
- Hoe 'de wijk' zijn wijkplan kan maken en
- Welke governance en financieringsmodel het beste bij de aanpak past

Het eerste deel van de opdracht "een dragende werkstructuur" is gerealiseerd. Er is een pand (Noorderhuis) waar verschillende partners uit het fysieke, maatschappelijke en sociaal domein hun plek hebben ingenomen. De medewerkers van Openbare Ruimte en van Betere Buren werken samen met vrijwilligers, mensen uit de participatiewet en met (en voor) inwoners van de Wijk Noord. Bovendien is er een huisstijl ontwikkeld voor het Noorderhuis.

Op 2 maart jongstleden is het college meegenomen in de resultaten en ontwikkelingen van het Noorderhuis. Vervolgens is er op basis van de resultaten en ervaringen van de pilot een constructieve dialoog gevoerd met de raad tijdens bijeenkomsten op 20 april, 21 september en 12 oktober 2021 jongstleden. De door de raadsleden gemaakte opmerkingen en suggesties zijn meegenomen in de aanpak en in dit voorstel verwerkt. Dit is in de laatste bijeenkomst aan de raadsleden teruggekoppeld. Daarnaast werd door eenieder het commitment uitgesproken om op deze weg door te gaan voor geheel Brunssum. Naar aanleiding van voorgenoemde bijeenkomsten volgt dan ook dit bestuurlijk voorstel en wordt het college (en vervolgens de Raad) gevraagd om de vervolgstappen te zetten tot een verdere uitrol van de aanpak naar een volgende wijk en om vorm te geven aan programma- en wijkgericht werken voor geheel Brunssum.

4. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken

Strategische koers vertaalt in een wijkgerichte aanpak waarbij de burger centraal staat

Gemeente Brunssum heeft een strategische koers ingezet, waarbij zij samen met haar burgers en samenwerkingspartners de sociale cohesie en leefbaarheid in haar wijken wil versterken. Dit vraagt om een organisatie brede *integrale* en *wijkgerichte* aanpak waarbij het sociaal domein en het fysiek domein worden verbonden, *strategische allianties* met samenwerkingspartners worden aangegaan en *programmagericht* wordt gewerkt. Hieruit vloeien ook de nodige organisatie vraagstukken (in aansluiting op de reeds ingezette organisatie ontwikkeling binnen de gemeente). Bij de uitwerking van het programma wijkgericht werken voor geheel Brunssum wordt ook uitgewerkt binnen welk programma van de begroting deze aanpak het beste kan worden gepositioneerd.

De gemeente wil hierbij de dienstverlening dusdanig organiseren, zodat deze eenvoudig te bereiken is en aansluit op de behoeften van haar burgers. Vanuit dit oogpunt is dan ook ingezet op een wijkgerichte aanpak van alle domeinen. De gemeente wil:

- de burger centraal stellen en
- participanten uit de participatiewet naar vermogen laten participeren en
- hulpbehoevenden in de wijk laagdrempelige ondersteuning kunnen bieden, zodat wordt bijgedragen aan een inclusieve, duurzame en levendige wijk

Hierbij is een structurele en gezamenlijke aanpak (partnerschap) nodig in de vorm van wijkgerichte dienstverlening. Dit partnerschap is een gelijkwaardige samenwerking tussen burgers, partners en gemeente. Het wijkbedrijf draagt daarbij zorg voor een dragende structuur waardoor de activiteiten in de wijk kunnen plaatsvinden en verbindingen tussen burgers, partners en gemeente kunnen worden vormgegeven en hiermee ook het partnerschap wordt vormgegeven. Ofschoon het wijkbedrijf nadrukkelijk wordt gepositioneerd, is het met name de werkwijze waar het commitment voor gevraagd wordt. Immers de nieuwe wijkgerichte werkwijze, zal het verschil moeten maken om de ambities te kunnen realiseren.

Het kenmerkende van de werkwijze is dat we de vraag van de burger ('buiten') centraal stellen en de gemeentelijke organisatie en die van haar partners ('binnen') als faciliterend zien om deze vraag goed in te kunnen vullen. Dit vraagt om een goede verbinding met de burger, dichtbij de burger en een vraag- en oplossingsgerichte werkwijze van de gemeentelijke organisatie en haar partners.

Het creëren van publieke waarde

De 'publieke waarde' staat centraal. Dit is de waarde die de burger toekend als een uitgevoerde dienst als *waardevol* wordt ervaren door de burger, door het wijkbedrijf *efficiënt* wordt uitgevoerd en als het wijkbedrijf voor de burger een *betrouwbare* partner is.

Het wijkbedrijf en het pand in de wijk vormen het vehicle, een stabiele basis, om integraal samen te werken. De vorm zoals dit in het Noorderhuis nu plaats vindt, is een vertrekpunt en wordt door ontwikkeld. In het Noorderhuis komt de uitvoering van de participatiewet samen met de burger in de wijk die een ondersteuningsvraag heeft. De afdeling Openbare Ruimte zet zich samen met mensen van Betere Buren (via een leer- ontwikkeltraject) in voor vragen vanuit de wijk. De Wmo-begeleiding partners Samenkracht werken samen met partners in de wijk voor burgers in de wijk. Volgende stappen kunnen zijn een "loket sociaal centraal" in de wijk, of toezicht en handhaving vanuit het wijkbedrijf.

Ontwikkelen wijkplannen

De alreeds opgestelde stadsdeelvisies en/of wijkanalyses zijn een basis van waaruit de wijkbewoners met facilitering van de gemeente wijkplannen kunnen opstellen. De inbreng van de bewoners is essentieel, de gemeente faciliteert dit proces. Immers de bewoners weten het beste wat speelt in hun wijk. Vanaf november 2021 is het Noorderhuis ook gestart met een wijkgericht klantonderzoek. Het opgestelde wijkplan is dan ook bepalend over hoe en met welke prioritering aan de actiepunten in die wijk vormgeven moet worden. Daarnaast helpt de nieuwe omgevingswet ons bij het integraal, met burgers, plannen te ontwikkelen en uit te voeren.

Iedere wijk een wijkbedrijf

De voorbereidingen voor een nieuwe wijk starten met ingang van 01-01-2022. Ieder volgend half jaar wordt, als de implementatie dit toelaat, gestart met een volgende wijk. Het kleine voorbehoud wat gemaakt wordt heeft te maken met zorgvuldigheid, immers iedere nieuwe uitrol moeten we goed bestendigen eer we in een volgende wijk starten. Uitgaande van een positief scenario zal ultimo eerste kwartaal 2024 deze aanpak voor geheel Brunssum uitgevoerd moeten worden. Dan heeft iedere wijk een wijkbedrijf met een locatie en mogelijk is dat bij een partner. Vanuit de locatie ontmoeten burgers en partners elkaar, vinden activiteiten plaats en kunnen diensten gecoördineerd geleverd worden. De grondslag voor de keuze van de pilotwijk was op sociaal maatschappelijke gronden.

Daar waar de uitdagingen het grootst waren zijn we gestart (Noord). Tijdens de informatieavonden met de raad hebben we ook de vraag gesteld op basis waarvan kiezen we voor een volgende wijk. Nadat in eerste instantie eenieder het gevoelen had dezelfde (sociaal-maatschappelijke) grondslag te nemen, kwam bij eenieder ook het besef dat dit niet het belangrijkste is. Immers in alle wijken gaan we starten. Het belangrijkste is dat wij de aanpak gestaag en solide uit willen breiden. De keuze die het college zal maken voor een volgende wijk zal dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben.

De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in ‘die wijk’ starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Dus daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

b. Kaders

- kadernota (masterplan) sociaal domein ‘wij zijn Brunssum’ (verseon 847349)

- omgevingswet

- collegebesluit 11 februari 2020 (verseon 969539)

- begroting 2022

- coalitieprogramma 2018-2022

c. Argumenten en overwegingen
Onderstaande argumenten/overwegingen sluiten (qua nummering) aan bij de geformuleerde besluiten.

Ad 1) Structureel voortzetten van het Noorderhuis is in lijn met de ingezette (strategische) koers

De aanpak/werkwijze Noorderhuis sluit goed aan bij hoe de raad uitvoering wil geven aan haar kadernota sociaal domein, door dienstverlening dichterbij haar burgers te brengen. Laagdrempelig, in samenwerking met (maatschappelijke) partners en aansluitend bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep participatie. Bovendien heeft voortzetting van het Noorderhuis een positieve impact op het vertrouwen van onze samenwerkingspartners, die ieder op hun eigen wijze hebben geïnvesteerd en geloven in deze aanpak. Hetzelfde geldt voor onze burgers. Ondanks dat een besluit tot het structureel voortzetten van het Noorderhuis geen organisatorische wijziging omhelst is het opportuun om de OR om advies over dit besluit te vragen, aangezien een adviesaanvraag OR onderdeel was van het collegebesluit d.d. 18 februari 2020 voor de start van pilot. Het college beslist dan nu ook onder voorbehoud adviesaanvraag OR.

Ad 2) Het starten van een 2de wijk zorgt voor zichtbare continuïteit

Vooruitlopend op het nog op te stellen ‘Programma wijkgerichte dienstverlening Brunssum’ worden voorbereidingen getroffen om een 2de wijkbedrijf op te starten. Dit is nodig om het proces niet onnodig te vertragen (streven is om in 2024 alle wijken op deze wijze ingericht te hebben). Tevens is het voor burgers en samenwerkingspartners van belang dat er *zichtbaar* nieuwe stappen worden gezet om zo het vertrouwen in het proces te behouden en te versterken. Aangezien we in ieder wijk de aanpak gaan vormgeven zal de keuze die het college gaat maken voor een volgende wijk dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben. De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in ‘die wijk’ starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

Op basis van voorgenoemde uitgangspunten kiest het college voor ‘Oost’ als volgende wijk. In ‘Oost’ liggen immers vele uitdagingen en kansen. De ontwikkelingen in ‘Oost’ rondom ‘de hoeskamer’ en de reeds gerealiseerde samenwerking met ‘Samenkracht’ maken een implementatie op korte termijn mogelijk.

Ad 3) Frictiekosten en inzet projectleider zijn noodzakelijk voor een verder uitrol van wijkgerichte dienstverlening

De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van zeer uitdagende en complexe projecten, waarbij de beweging van ‘gemeentehuis naar wijk’ centraal zal staan. Om dit uit te kunnen voeren hebben we programmavoering nodig (in aansluiting op organisatieontwikkelingen). Het programmamanagement wordt vormgegeven binnen de

huidige organisatie en de hieruit voortvloeiende activiteiten zal de projectleider oppakken en dit resulteert in een aanpak in alle 5 de wijken van Brunssum. De projectleider gaat daarbij in afstemming met de (programma)directeur en de stuurgroep het programma wijkgerichte dienstverlening vormgeven en uitrollen.

Tevens zal hij op korte termijn de voortgang van het Noorderhuis bewaken en monitoren en de werkzaamheden opstarten voor de 2de wijk. Tijdens de verder uitrol naar de andere wijken zal de dienstverlening voortgezet moeten worden. 'De winkel blijft dus tijdens de verbouwing open'. Hiervoor zal een extra investering gedaan moeten worden. Binnen de begroting is beperkt ruimte om aan deze beweging vorm te kunnen geven. Voor een verdere uitrol is voor de komende 3 jaar per jaar € 159.000,- extra nodig.

Binnen een integrale wijkgerichte aanpak doen alle domeinen en partners mee. Om integraal sturing op dit proces te kunnen geven is programma- en wijkgerichte werken voor geheel Brunssum nodig. Dit programma stelt de burger centraal en moet daarom als een breinaald door de afdelingen en domeinen heen kunnen gaan. Binnen dit programma worden ook de meest relevante vragen verder uitgewerkt zodat het college en de raad goed onderbouwde (strategische) keuzes kunnen maken. Denk hierbij aan eventuele organisatorische vraagstukken die in afstemming met het organisatie-ontwikkelplan verder worden vormgegeven. Verder komen nog vraagstukken aan bod zoals:

Overige vraagstukken:

- Welke strategische samenwerkingsallianties zijn er per wijk nodig ? Dit kan immers per wijk verschillen.
- Hoe positioneren we de locaties zoals het Noorderhuis? Gaan we samenwonen met partners of worden we trekker van de locatie of bekijken we dat per wijk ?
- Hoe maakt iedere wijk (met ondersteuning van de gemeente en haar partners) zijn eigen wijkplan en welke activiteiten horen hier bij ?
- Hoe gaan we blijvend monitoren en waarop ?
- Welke communicatiestrategie wordt ingezet ?

d. Opties en keuze

Het college en/of de Raad kunnen er voor kiezen om de pilot Noorderhuis stop te zetten en het concept niet uit te rollen over de andere wijken. Bij de overwegingen is reeds aangegeven dat stopzetten of vertragen niet wenselijk is en dat een wijkgerichte dienstverlening goed aansluit bij de strategische koers die door de raad is vastgesteld binnen de kadernota (masterplan) sociaal domein 'wij zijn Brunssum' en waaraan het college inmiddels vorm aan geeft. Tevens past deze aanpak bij de uitgangspunten van de omgevingswet, de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de regiodeal en de afspraken en verwachtingen die zijn gemaakt met onze samenwerkingspartners en uiteraard ook onze burgers.

5. Bijlagen
n.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/33
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 2002484

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter Griffier

SMO-Raad Brunssum

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Brunssum
P.a. Lindeplein 1
6444AT BRUNSSUM

Datum: 10 december 2021
Betreft: Advies inzake het raadsvoorstel wijkbedrijven, uw registratiekenmerk 2002484, gemeentebladnr. 2021/33

Geacht college,
Wij, de SMO-Raad Brunssum, hebben inzage gehad in en hebben overleg gevoerd (met uw adviseur in deze dhr. E Hildebrand) over het aan de gemeenteraad aan te bieden raadsvoorstel in aanhef genoemd.

In hoofdlijnen willen wij positief adviseren over de voorstellen die u hiermee aan de gemeenteraad voorlegt. Vooral het achterliggende idee om de burger in de wijken op te zoeken spreekt ons erg aan.

Enkele kanttekeningen hebben wij in het overleg gemaakt, en zover die niet zijn opgenomen in het definitieve raadsvoorstel willen wij die u niet onthouden;

- De stuurgroep wordt niet nader omschreven, wel blijkt dat “de burger” en bijvoorbeeld het CMWW daar niet bij betrokken zijn. Het zou goed zijn daar ook één of liefst meerdere burgervertegenwoordigers in op te nemen.
- De tussenevaluatie gaat over 2020 en is daarmee min of meer verouderd. Waar is de eindevaluatie van de pilot, of in ieder geval de evaluatie die ook over 2021 gaat?
- De toch belangrijke rol die het CMWW en de nodige vrijwilligers zullen gaan vervullen wordt onzes inziens in het voorstel enigszins onderbelicht. Wij rekenen er op dat in de uitvoering deze rollen voldoende aandacht zullen krijgen.
- Is er al voldoende nagedacht over de bemensing van de wijkgerichte dienstverlening in de voorziene 5 wijken van Brunssum resp. over de organisatie daarvan, resp. over de oplossing van de praktische problemen die zich daarbij kunnen voordoen (deeltijdfuncties, bereikbaarheid voor de burger, etc)?
- Tussentijdse evaluaties en monitoring zullen goed de meerwaarde moeten aantonen waar het de inzet en productie van werkbedrijven zoals Betere Buren betreft.

Wij spreken de hoop uit dat ons positieve advies een bijdrage kan leveren aan uw beleid om de wijkbedrijven sterk te positioneren in de Brunssumse wijken.

Namens de SMO-Raad Brunssum,
Albert Houkes, secretaris SMO-Raad Brunssum
Adres Secretariaat:
Boskriek 27
6444 DK Brunssum
Tel. 0642316443
Mail: alberthoukes@gmail.com
www.smoraadbrunssum.nl

gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002484
Gemeentebladnr.	: 2021/33 (versie 2 incl. amendement)
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Ellen Mulleneers
Bereikbaar onder	: +31455278536 , ellen.mulleneers@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Hugo Janssen
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: 21 december 2021

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Raadsvoorstel & besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

2.Uitgangssituatie

a. Aanleiding

In 2018 heeft de Raad de kadernota (masterplan) sociaal domein "wij zijn Brunssum" vastgesteld.

Samen met de waarden en principes vormt deze visie de koers voor ons sociaal domein. Het door ontwikkelen van gebieds/wijkgericht werken was een breed gedragen aanbeveling. Hiermee wordt een lang gekoesterde (politieke) wens vervult om dienstverlening dichterbij de burger te brengen.

Op 18 februari 2020 nam het college het besluit om te starten met een pilot wijkbedrijf Brunssum, beginnend met de wijk Noord, om zo haar ambitie op de wijkgerichte aanpak in Brunssum te versterken en vorm te geven. Per 1 juli 2020 is het eerste wijkbedrijf, genaamd Noorderhuis, operationeel.

Met deze pilot wil het college uitvinden hoe de gemeente Brunssum het beste vorm kan geven aan haar ambitie tot wijkgerichte dienstverlening binnen alle domeinen (sociaal en fysiek) die leidt tot een integrale aanpak waarbij de burger centraal staat.

Door de coronapandemie is de uitrol van de pilot minder voorspoedig verlopen dan voorzien. Niettemin zijn de voorlopige resultaten en ervaringen met deze werkwijze zodanig positief dat het college deze aanpak op gefaseerde wijze voor geheel Brunssum wil gaan vormgeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Het college heeft middels haar collegebesluit van 11 februari 2020 de volgende uitvoeringsdoelen meegegeven:

1. Realiseren van een dragende werkstructuur in de wijk (middels een wijkbedrijf) van waaruit activiteiten voor de wijk georganiseerd of gefaciliteerd worden, waarbij de activiteiten:
- Aansluiten bij de behoeften van de burgers in die wijk
- Aansluiten bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep Participatiewet en
- Burgers in de wijk naar vermogen laten participeren en ontwikkelen
2. In de pilot stellen we ons tot doel om te ervaren:
- Wat passende activiteiten zijn
- Hoe we hier het beste vorm aan kunnen geven
- Hoe 'de wijk' zijn wijkplan kan maken en
- Welke governance en financieringsmodel het beste bij de aanpak past

Het eerste deel van de opdracht "een dragende werkstructuur" is gerealiseerd. Er is een pand (Noorderhuis) waar verschillende partners uit het fysieke, maatschappelijke en sociaal domein hun plek hebben ingenomen. De medewerkers van Openbare Ruimte en van Betere Buren werken samen met vrijwilligers, mensen uit de participatiewet en met (en voor) inwoners van de Wijk Noord. Bovendien is er een huisstijl ontwikkeld voor het Noorderhuis.

Op 2 maart jongstleden is het college meegenomen in de resultaten en ontwikkelingen van het Noorderhuis. Vervolgens is er op basis van de resultaten en ervaringen van de pilot een constructieve dialoog gevoerd met de raad tijdens bijeenkomsten op 20 april, 21 september en 12 oktober 2021 jongstleden. De door de raadsleden gemaakte opmerkingen en suggesties zijn meegenomen in de aanpak en in dit voorstel verwerkt. Dit is in de laatste bijeenkomst aan de raadsleden teruggekoppeld. Daarnaast werd door eenieder het commitment uitgesproken om op deze weg door te gaan voor geheel Brunssum. Naar aanleiding van voorgenoemde bijeenkomsten volgt dan ook dit bestuurlijk voorstel en wordt het college (en vervolgens de Raad) gevraagd om de vervolgstappen te zetten tot een verdere uitrol van de aanpak naar een volgende wijk en om vorm te geven aan programma- en wijkgericht werken voor geheel Brunssum.

4. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken

Strategische koers vertaalt in een wijkgerichte aanpak waarbij de burger centraal staat

Gemeente Brunssum heeft een strategische koers ingezet, waarbij zij samen met haar burgers en samenwerkingspartners de sociale cohesie en leefbaarheid in haar wijken wil versterken. Dit vraagt om een organisatie brede *integrale* en *wijkgerichte* aanpak waarbij het sociaal domein en het fysiek domein worden verbonden, *strategische allianties* met samenwerkingspartners worden aangegaan en *programmagericht* wordt gewerkt. Hieruit vloeien ook de nodige organisatie vraagstukken (in aansluiting op de reeds ingezette organisatie ontwikkeling binnen de gemeente). Bij de uitwerking van het programma wijkgericht werken voor geheel Brunssum wordt ook uitgewerkt binnen welk programma van de begroting deze aanpak het beste kan worden gepositioneerd.

De gemeente wil hierbij de dienstverlening dusdanig organiseren, zodat deze eenvoudig te bereiken is en aansluit op de behoeften van haar burgers. Vanuit dit oogpunt is dan ook ingezet op een wijkgerichte aanpak van alle domeinen. De gemeente wil:

- de burger centraal stellen en
- participanten uit de participatiewet naar vermogen laten participeren en
- hulpbehoevenden in de wijk laagdrempelige ondersteuning kunnen bieden, zodat wordt bijgedragen aan een inclusieve, duurzame en levendige wijk

Hierbij is een structurele en gezamenlijke aanpak (partnerschap) nodig in de vorm van wijkgerichte dienstverlening. Dit partnerschap is een gelijkwaardige samenwerking tussen burgers, partners en gemeente. Het wijkbedrijf draagt daarbij zorg voor een dragende structuur waardoor de activiteiten in de wijk kunnen plaatsvinden en verbindingen tussen burgers, partners en gemeente kunnen worden vormgegeven en hiermee ook het partnerschap wordt vormgegeven. Ofschoon het wijkbedrijf nadrukkelijk wordt gepositioneerd, is het met name de werkwijze waar het commitment voor gevraagd wordt. Immers de nieuwe wijkgerichte werkwijze, zal het verschil moeten maken om de ambities te kunnen realiseren.

Het kenmerkende van de werkwijze is dat we de vraag van de burger ('buiten') centraal stellen en de gemeentelijke organisatie en die van haar partners ('binnen') als faciliterend zien om deze vraag goed in te kunnen vullen. Dit vraagt om een goede verbinding met de burger, dichtbij de burger en een vraag- en oplossingsgerichte werkwijze van de gemeentelijke organisatie en haar partners.

Het creëren van publieke waarde

De 'publieke waarde' staat centraal. Dit is de waarde die de burger toekend als een uitgevoerde dienst als *waardevol* wordt ervaren door de burger, door het wijkbedrijf *efficiënt* wordt uitgevoerd en als het wijkbedrijf voor de burger een *betrouwbare* partner is.

Het wijkbedrijf en het pand in de wijk vormen het vehicle, een stabiele basis, om integraal samen te werken. De vorm zoals dit in het Noorderhuis nu plaats vindt, is een vertrekpunt en wordt door ontwikkeld. In het Noorderhuis komt de uitvoering van de participatiewet samen met de burger in de wijk die een ondersteuningsvraag heeft. De afdeling Openbare Ruimte zet zich samen met mensen van Betere Buren (via een leer- ontwikkeltraject) in voor vragen vanuit de wijk. De Wmo-begeleiding partners Samenkracht werken samen met partners in de wijk voor burgers in de wijk. Volgende stappen kunnen zijn een "loket sociaal centraal" in de wijk, of toezicht en handhaving vanuit het wijkbedrijf.

Ontwikkelen wijkplannen

De alreeds opgestelde stadsdeelvisies en/of wijkanalyses zijn een basis van waaruit de wijkbewoners met facilitering van de gemeente wijkplannen kunnen opstellen. De inbreng van de bewoners is essentieel, de gemeente faciliteert dit proces. Immers de bewoners weten het beste wat speelt in hun wijk. Vanaf november 2021 is het Noorderhuis ook gestart met een wijkgericht klantonderzoek. Het opgestelde wijkplan is dan ook bepalend over hoe en met welke prioritering aan de actiepunten in die wijk vormgeven moet worden. Daarnaast helpt de nieuwe omgevingswet ons bij het integraal, met burgers, plannen te ontwikkelen en uit te voeren.

Iedere wijk een wijkbedrijf

De voorbereidingen voor een nieuwe wijk starten met ingang van 01-01-2022. Ieder volgend half jaar wordt, als de implementatie dit toelaat, gestart met een volgende wijk. Het kleine voorbehoud wat gemaakt wordt heeft te maken met zorgvuldigheid, immers iedere nieuwe uitrol moeten we goed bestendigen eer we in een volgende wijk starten. Uitgaande van een positief scenario zal ultimo eerste kwartaal 2024 deze aanpak voor geheel Brunssum uitgevoerd moeten worden. Dan heeft iedere wijk een wijkbedrijf met een locatie en mogelijk is dat bij een partner. Vanuit de locatie ontmoeten burgers en partners elkaar, vinden activiteiten plaats en kunnen diensten gecoördineerd geleverd worden. De grondslag voor de keuze van de pilotwijk was op sociaal maatschappelijke gronden.

Daar waar de uitdagingen het grootst waren zijn we gestart (Noord). Tijdens de informatieavonden met de raad hebben we ook de vraag gesteld op basis waarvan kiezen we voor een volgende wijk. Nadat in eerste instantie eenieder het gevoelen had dezelfde (sociaal-maatschappelijke) grondslag te nemen, kwam bij eenieder ook het besef dat dit niet het belangrijkste is. Immers in alle wijken gaan we starten. Het belangrijkste is dat wij de aanpak gestaag en solide uit willen breiden. De keuze die het college zal maken voor een volgende wijk zal dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben.

De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in 'die wijk' starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Dus daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

b. Kaders

- kadernota (masterplan) sociaal domein 'wij zijn Brunssum' (verseon 847349)

- omgevingswet

- collegebesluit 11 februari 2020 (verseon 969539)

- begroting 2022

- coalitieprogramma 2018-2022

c. Argumenten en overwegingen
Onderstaande argumenten/overwegingen sluiten (qua nummering) aan bij de geformuleerde besluiten.

Ad 1) Structureel voortzetten van het Noorderhuis is in lijn met de ingezette (strategische) koers

De aanpak/werkwijze Noorderhuis sluit goed aan bij hoe de raad uitvoering wil geven aan haar kadernota sociaal domein, door dienstverlening dichterbij haar burgers te brengen. Laagdrempelig, in samenwerking met (maatschappelijke) partners en aansluitend bij de ontwikkelbehoefte van de doelgroep participatie. Bovendien heeft voortzetting van het Noorderhuis een positieve impact op het vertrouwen van onze samenwerkingspartners, die ieder op hun eigen wijze hebben geïnvesteerd en geloven in deze aanpak. Hetzelfde geldt voor onze burgers. Ondanks dat een besluit tot het structureel voortzetten van het Noorderhuis geen organisatorische wijziging omhelst is het opportuun om de OR om advies over dit besluit te vragen, aangezien een adviesaanvraag OR onderdeel was van het collegebesluit d.d. 18 februari 2020 voor de start van pilot. Het college beslist dan nu ook onder voorbehoud adviesaanvraag OR.

Ad 2) Het starten van een 2de wijk zorgt voor zichtbare continuïteit

Vooruitlopend op het nog op te stellen 'Programma wijkgerichte dienstverlening Brunssum' worden voorbereidingen getroffen om een 2de wijkbedrijf op te starten. Dit is nodig om het proces niet onnodig te vertragen (streven is om in 2024 alle wijken op deze wijze ingericht te hebben). Tevens is het voor burgers en samenwerkingspartners van belang dat er *zichtbaar* nieuwe stappen worden gezet om zo het vertrouwen in het proces te behouden en te versterken. Aangezien we in ieder wijk de aanpak gaan vormgeven zal de keuze die het college gaat maken voor een volgende wijk dan ook een gecombineerde (sociaal-maatschappelijk en praktische) grondslag hebben. De basis voor de afweging bij een praktische grondslag ligt in effect, tijd en middelen. Welk effect bereiken we als we in 'die wijk' starten, welke tijd is er voor nodig en hoeveel investeringsmiddelen zijn nodig. Daar waar de nodige uitdagingen liggen en locatie en samenwerkingen eenvoudig te realiseren zijn (met relatief bepekte investeringen) starten we.

Op basis van voorgenoemde uitgangspunten kiest het college voor 'Oost' als volgende wijk. In 'Oost' liggen immers vele uitdagingen en kansen. De ontwikkelingen in 'Oost' rondom 'de hoeskamer' en de reeds gerealiseerde samenwerking met 'Samenkracht' maken een implementatie op korte termijn mogelijk.

Ad 3) Frictiekosten en inzet projectleider zijn noodzakelijk voor een verder uitrol van wijkgerichte dienstverlening

De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van zeer uitdagende en complexe projecten, waarbij de beweging van 'gemeentehuis naar wijk' centraal zal staan. Om dit uit te kunnen voeren hebben we programmavoering nodig (in aansluiting op organisatieontwikkelingen). Het programmamanagement wordt vormgegeven binnen de

huidige organisatie en de hieruit voortvloeiende activiteiten zal de projectleider oppakken en dit resulteert in een aanpak in alle 5 de wijken van Brunssum. De projectleider gaat daarbij in afstemming met de (programma)directeur en de stuurgroep het programma wijkgerichte dienstverlening vormgeven en uitrollen.

Tevens zal hij op korte termijn de voortgang van het Noorderhuis bewaken en monitoren en de werkzaamheden opstarten voor de 2de wijk. Tijdens de verder uitrol naar de andere wijken zal de dienstverlening voortgezet moeten worden. 'De winkel blijft dus tijdens de verbouwing open'. Hiervoor zal een extra investering gedaan moeten worden. Binnen de begroting is beperkt ruimte om aan deze beweging vorm te kunnen geven. Voor een verdere uitrol is voor de komende 3 jaar per jaar € 159.000,- extra nodig.

Binnen een integrale wijkgerichte aanpak doen alle domeinen en partners mee. Om integraal sturing op dit proces te kunnen geven is programma- en wijkgerichte werken voor geheel Brunssum nodig. Dit programma stelt de burger centraal en moet daarom als een breinaald door de afdelingen en domeinen heen kunnen gaan. Binnen dit programma worden ook de meest relevante vragen verder uitgewerkt zodat het college en de raad goed onderbouwde (strategische) keuzes kunnen maken. Denk hierbij aan eventuele organisatorische vraagstukken die in afstemming met het organisatie-ontwikkelplan verder worden vormgegeven. Verder komen nog vraagstukken aan bod zoals:

Overige vraagstukken:

- Welke strategische samenwerkingsallianties zijn er per wijk nodig ? Dit kan immers per wijk verschillen.
- Hoe positioneren we de locaties zoals het Noorderhuis? Gaan we samenwonen met partners of worden we trekker van de locatie of bekijken we dat per wijk ?
- Hoe maakt iedere wijk (met ondersteuning van de gemeente en haar partners) zijn eigen wijkplan en welke activiteiten horen hier bij ?
- Hoe gaan we blijvend monitoren en waarop ?
- Welke communicatiestrategie wordt ingezet ?

d. Opties en keuze

Het college en/of de Raad kunnen er voor kiezen om de pilot Noorderhuis stop te zetten en het concept niet uit te rollen over de andere wijken. Bij de overwegingen is reeds aangegeven dat stopzetten of vertragen niet wenselijk is en dat een wijkgerichte dienstverlening goed aansluit bij de strategische koers die door de raad is vastgesteld binnen de kadernota (masterplan) sociaal domein 'wij zijn Brunssum' en waaraan het college inmiddels vorm aan geeft. Tevens past deze aanpak bij de uitgangspunten van de omgevingswet, de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de regiodeal en de afspraken en verwachtingen die zijn gemaakt met onze samenwerkingspartners en uiteraard ook onze burgers.

5. Bijlagen
n.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/33 (versie 2 incl. amendement)
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 2002484

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:
Uw raad wordt voorgesteld te besluiten:

1. Onder voorbehoud van een positief besluit adviesaanvraag OR, de pilotfase, met het Noorderhuis in De Gasperistraat, af te ronden en deze aanpak structureel voort te zetten;
2. Met ingang van 1 januari 2022 te starten met de voorbereidingen om de wijkgerichte dienstverlening uit te breiden naar een 2de wijk en voor zover de implementatie dit toelaat ieder volgend half jaar te starten met een volgende wijk, zodat ultimo eind 2024 de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd;
3. Het financieel overzicht vast te stellen en daarmee voor een periode van 3 jaar ieder jaar € 159.000,- uit de algemene reserve te halen;
4. De wijkgerichte dienstverlening is als werkwijze het uitgangspunt voor geheel Brunssum.

<u>Waarbij het besluit als volgt geamendeerd is:</u>

5. *"Half Jaarlijks een inhoudelijke en financiële rapportage aan te leveren aan de gemeenteraad over de voortgang van de implementatie wijkgerichte dienstverlening, waaronder effectmeting.*
6. *Deze rapportage half jaarlijks aan te leveren tot ultimo eind 2024 als de aanpak in alle wijken van Brunssum is verankerd."*

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier

G R I F F I E GEMEENTE * BRUNSSUM
Overzicht verzoeken ex art 43 RvO 2019
raadsvergadering d.d. 23-12-2021

Nr.= jr/art 43/nr.	Datum brief	Datum verseon	Verseon/ Djuma	Fractie	Afzender	Onderwerp/vragen	Ontvangst griffie	Verstuurd naar vakafd. B&S	Antwoord in college	Datum publicatie	Raadsagenda
21/art 43/25	11-11-21	18-11-21		BBB Lijst Palmen	Palmen	Diverse onderwerpen	12-11-21	18-11-21	Tussen-bericht		
21/art 43/26	11-11-21	18-11-21		BBB Lijst Palmen	Palmen	Onderwerp ligt bij de griffie ter inzage	12-11-21	18-11-21	Tussen-bericht		
21/art 43/27	06-12-21	07-12-21	2006234	PAK	Janssen	Uitspraak vliegenoverlast	06-12-21	07-12-21			
21/art 43/28	07-12-21	08-12-21	2006573	PAK	Janssen	Duiven- en ganzenoverlast	07-12-21	08-12-21			
21/art 43/29	08-12-21	08-12-21	2006597	PAK	Janssen	Overlast Arriva	08-12-21	08-12-21			
21/art 43/30	14-12-21	15-12-21	2007840	BBB Lijst Palmen	Palmen	Haefland	14-12-21	15-12-21			
21/art 43/31	15-12-21	17-12-21	2008454	CDA	Claus	Gebruik van (persoons-)gegevens	15-12-21	17-12-21			
21/art 43/32	17-12-21	17-12-21	2008458	PAK	Janssen	overlijden zwaan in het Vijverpark ten gevolge verstrikt zijn in achtergebleven vislijn	17-12-21	17-12-21			

Motie voor €14 minimumloon in de gemeente Brunssum

De gemeenteraad van Brunssum, in vergadering bijeen op 21 december 2021

Constaterende dat:

- De prijzen die Nederlanders t.o.v. van een jaar terug betalen voor goederen en diensten met 5,2% zijn gestegen, m.n. door de hogere gas- en elektriciteitsprijzen, en dit de hoogste inflatie is sinds 1982;[1]
- Er een groeiende coalitie van personen, organisaties, vakbonden en gemeenten opstaat voor een eerlijkere verdeling van de welvaart, te beginnen met een minimumloon van 14 euro;
- Ook de gemeenteraad van Brunssum zich in juli 2020 in meerderheid heeft uitgesproken voor de verhoging van het bruto minimumuurloon naar €14 en zich dus hierbij heeft aangesloten;[2]

Overwegende dat:

- We afkoersen op een kabinet Rutte IV dat geen voorstander is van een minimumloon van €14 en er dus geen significante stappen te verwachten zijn richting een reëel minimumloon dat iedereen toestaat in zijn/haar levensonderhoud te voorzien;
- Verandering vaak van onderop wordt bewerkstelligd door kartrekkers die de taal van de straat, in dit geval Brunssum, naar de staat (Den Haag) brengen en een voorbeeldfunctie aannemen;
- Er een principe akkoord bestaat tussen de VNG en de vakbonden dat €14 uurloon opgenomen wordt in de ambtenaren CAO waarover op 27 januari 2022 een besluit wordt genomen;
- De gemeente Brunssum een verantwoordelijkheid heeft in armoedebestrijding en het vreemd is dat we externen minder betalen dan onze eigen ambtenaren;

Verzoekt het college:

- *Om te onderzoeken hoeveel werknemers, die werken in opdracht van de Gemeente Brunssum, in aanmerking komen voor verhoging van het minimum uurloon naar € 14 bruto;*
- *Uit te zoeken welke financiële consequenties dit heeft voor de organisatie;*
- *In de raad van 22 februari 2022 de uitslag van dit onderzoek met een raadsvoorstel te presenteren tot aanpassing van het minimum brutosalaris naar €14 bruto, mits in de nieuwe ambtenaren CAO de verhoging van het minimum bruto uurloon van € 14 niet doorgaat;*

Aldus vastgesteld tijdens de raadsvergadering d.d. 21-12-2021 en over tot de orde van de dag.

De SP fractie:
Katinka Coenen en Tom Lurken

---

[1] https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5272242/hoge-energieprijzen-inflatie-naar-hoogste-niveau-veertig-jaar

[2] https://www.voor14.nl/overwinningen